Čisło 1. ~ 3. januara. ~ 1874.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawarni „Serb. Nowin“ na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 688 wotedać, płaći so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawaŕ
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 7 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawarja 75 np. a na kral. saks. pósće 8½ nsl. a z přinjesenjom do domu 98 np.

Wopschijecje: Najnowsche. — Sswětne podawki. — Sserbska deputazia. — Spčw. — Se Sserbow: S Budyschina. S Hněwšez. S Huczin. S Drožđija. S Jčžowa. — Knjes Pimpuß a knjes Pampuß. — Hanß Depla a Mots Tunka. — Zyrkwinske powjesćje. — Nawěschtnik.

K nawjedženju.

Čzi ßami czeßczeni wotebjerarjo „Serbßkich Nowinow“, kotßiž chzedża ßa nje na prěnje ßchtwórtlěto 1874 do prědka płaczicz, njech nětko 75 np. we wudawarni „Serbßkich Nowinow“ wotedadża. Čzi, kotßiž ßebi „Serbßke Nowiny“ pßches póßt pßchinjeßcz dawaja, njech tola njeßapomnja, ßebi je tam bórßy ßkaßacz. Na ßchtwórtlěto płacza tam „Serbßke Nowiny“ 85 np. Na pruskich póßtach „Serbßke Nowiny“ tež wjazy njeplacza hacz na ßakßkich a ßa pßchinjeßenje do domu płaczi ßo ßakßkim póßtam ßchwórtlětnje jenoz 13 np.

Hacz dotal ßmědżachu ßo „Serbßke Nowiny“ na póßcze najkrótßcho jenoz ßchtwórtlětnje ßkaßacz. Po nowßchim postajenju moża pak ßo tajke ßkaßanja nětko tež na 2 měßazaj, haj na 1 měßaz ßtacz. W nadżiji, ßo móhło tajke ßkaßanje na krótßchi czaß w hódź bycz, my tajke postajenje ß tutym k ßjawnemu nawjedżenju dawamy.

Skónczinje proßymy tych, kiž ßebi „Serbßke Nowiny“ pod frankomarku ßtacz dadża, ßo bychu ßebi je radßcho na póßcze ßamym ßkaßali; dokelž frankowanje ßa lěto nětkóże 18 nßl. khoßchtnje.

Redakcija.

Płaczizna żitow a produktow w Budyßinje 27. decembra 1873.

Powoz: — měchow.	Płaczizna w płerězku na wikach,						na bursy,					
	niżża.			wyßa.			najniża.			najwyßa		
	tl.	nßl.	np.	tl.	nßl.	np.	tl.	nßl.	np.	tl.	nßl.	np.
Pßcheńza 50kilogr.	4	11	—	4	22	9	4	13	9	4	19	9
Rožka = =	3	24	—	4	28	7	3	24	—	4	27	1
Jeczmjeń = =	3	13	2	3	18	6	3	13	2	3	18	5
Wowß = =	2	20	—	2	23	—	2	20	—	2	23	—
Hroch = =	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka = =	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps = =	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły = =	5	1	5	5	10	8	—	—	—	—	—	—
Hejduschka =	6	16	8	6	20	—	—	—	—	—	—	—
Kopa ßkomy =	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lane ßymjo =	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Butra 1 =	—	26	—	—	28	—	—	—	—	—	—	—
Zent.ßyna (50-)	1	10	—	1	20	—	—	—	—	—	—	—

Čzahi po żeleßnizy:

S Budyßchina do Drażđan: Rano 6 hodźinow 45 minutow; dopołdnja 9 ħ. 15 m.; pßchipołdnju 12 ħ. 40 m.; popołdnju 4 ħ. 25 m.; wjeczor 8 ħ. 25 m.; w nozy 2 ħ. 35 m.; w nozy 4 ħ. 5 m.

S Budyßchina do Ehrjeiza: rano 7 ħ. 45 m.; dopołdnja 10 ħ. 50 m.; popołdnju 3 ħ.— m.; wjeczor 6 ħ. 50 m.; wjeczor 9 ħ. 45 m.; w nozy 12 ħ. 50 m.; 1 ħ. 45 m.

S Kamjeńza do Radeberga: Rano 5 ħ. 25 m.; dopołdnja 8 ħ. 25 m.; pßchipołdnju 12 ħ. 35 m.; popołdnj; 4 ħ. 20 m.; wjeczor 7 ħ. 5 m.

S Radeberga do Kamjeńza: dopołdnja 8 ħ. 10 m.; dop. 11 ħ. 10 m.; popołdnju 2 ħ. — m.; pop. 5 ħ. 45 m.; wjeczor 9 ħ. 55 m.

Najnowßche.

Barlin, 30. decembra. W wobßtejenju khěżora je tež dżeńża, po derje pßchětratej nozy, ßaßo krocżeł k lěpßchemu widżecz. Pola khěżora mějachu dżeńża audienzu wjerch Bismark, general Albedyll a miniſter baron ße Schleinitz. — Dale pißaja ß Barlina: Khěżor ßo ß někotrych dnjow ßem ßjawnje polěpßchuje. Katarrhaliſke wobczeżnoßcze, kotrež běchu tydżeń prjedy jara njelubośne, hižom ßwjate dny khětro wotebjerachu, tak ßo móżeßche khěżor hižom zyły dżeń ß wonka loża bycz. Nětko je ßo hißchcze bole polěpßchilo, ßo móże khěżor hižom kóżdy dżeń někotre hodźiny dżěłacz.

Swětne podawki.

Němske kněžorstwo. Budyšcin. Čzi, kotřiž su so w lěcze 1854 narodźili abo pśchi pošlenim rekrutirowanju nękotśkeje winy dla nasad stajeni, maja so w cżasu wot 15. hacź do 31. januara se swojim kśchećeńskim wopišmom abo s pišmom, kiž su pśchi rekrutirowanju dostali (Loosungs-Schein und Gestellungs-Attest) pola gmejnskeho prjódkstejerja a w městach na radnej kněži prjódkstajicź.

— Schtóž nětko po póscze žadyn paket něhdze poscżele, tón ma pśchi tym tak mjenowane postpaket-adresy nakoźicź. Tajke adresy su na kóždym póscze dostacź a to 5 schtuk sa 3 np. — Wot noweho léta ma so sa pakety hacź do 5 kilogrammow (10 puntow) na dalokoscź wot 10 mil 2½ nšl. pórta pkaczicź, na wschě dalsche dalokoscze 5 nšl. Hdyž pak je paket pśches 5 kilogrammow cżeżki, dha so sa prénje 5 kilogrammy to samo pkaczi, sa kóždy dalschi kilogramm pak ½ hacź 5 nšl. po měrje dalokoscze. Porto sa listy s pjenjesami: hacź do 10 mil 2 nšl., na dalsche dalokoscze 4 nšl. — Sa pakety, kiž su pśches 1½ metra dołhe abo schěroke, so porto wo połowcu powyschi, teho runja też pśchi tajkich paketach, kiž sebi staroscżiweho wothladanja žadaja. Pśchi paketach hacź do 5 kilogrammow a pśchi listach s pjenjesami so porto wo 1 nšl. powyschi, hdyž frankirowane njejsu. Duž kóždy najlépje scżini, hdyž wscho frankiruje.

Draždźan. Po žadanju kralowskeje swójby je redaktor draždźanskich nowinow „Dresdner Volksbote" pśched sud zadany, dokelž je w tutych swojich nowinach na njebo krala Jana na žałkawe waschnje swarił a so sekharizy na njeho pśchisłodźał. Kral Albert dléschi cżas pśchecżiwo spomnjenemu redaktorej sudniszy sakrocżicź nochzuscze, ale dokelž tón dale a bole w swarjenju a pśchisłodźenju pokracżowasche, dha je kral skónczenje do teho swolił, so je so tón redaktor wobskorżił.

— Kral Albert je wosadze w Breitenawje na próstwu jeje zyrkwineho prjódkstejerstwa k shotowanju dweju noweju swonow jenu franzowsku kanonu darił. — Wón je też na sandźenym narodnym dnju njebo krala Jana wschelakim, k jastwu wotsudźenym wojakam dalschu schtrafu spuschcził.

— Generalleutnant Nehrhof v. Holderberg je s Lipska do Draždźan pscheżadźeny a na jeho město pschiúdze generalmajor s Montbé w Budyschinje.

Barlin. Se strowoscżu kněžora je drje saso lépje, ale pschezo hischcze niz tak, kaž by bycz dyrbjało; pschetoż wón dyrbi hischcze wo jstwje pschebywacź. S zyła je so khoroscź tak sakorjenika, so budze drje tójschto cżasa trjeba, prjedy hacź kněžor swoju prjedawschu žylnoscź saso dostanje. Haj, khwilu bé rucź wo tym, so budze drje krónprynz dźéła knjeżerstwa na so wsacź dyrbjecź, tola su wot teho po porjebżenju kněžora woteschli, a krónprynz w měsazu januaru se swojej knjenju mandźelskej do Petersburga na kwaš ruskeje prynzeżyny Marje pojédze.

— Wschelake nowiny ménja, so so pschi nětcżischich rajchstagskich wolbach drje najbole tajzy mužojo do rajchstaga wuswola, kiž su abo kschescżijanszy-konserwatiwnje abo kschescżijanszy-liberalnje smyšleni, to réka, kiž abo chzedża, so by kschescżijanska zyrkej pschi swojich dotalnych waschnjach dale wostała abo žadaja, so by wona krajnemu knjeżerstwu wjetschi dźél swojich prawow wotstupiła a so po tajkim swětnemu knjeżerstwu podcżiła.

— W někotrych stronach běchu sebi wotmyslili, biskopow jako rajchstagskich sapósłanzow wuswolicź. Dokelž pak je so pjecza bamž pscheczżiwo temu wuprajił, dha su so biskopjo sarjekli a so teho dla biskopjo wuswolicź njebudża.

W Gliwizach je wyschnoscź zyrkwine durje wóndano s gwaltom wotewricź dała, dokelž wošadni nochzychu pschi pohrjebje jeneho tak mjenowaneho starokatholskeho s zyrkwinymi swonami swonicź dacź. A dokelž bě so wjele luda sbéžało, dha wyschnoscź wojakow k pomozy powoła, tola pak njeje dale k žanemu njeporjadku pschischło.

Awstria. Wuherske ministerstwo ma hischcze pschezo swoju pjenjezny nusu a teho dla snadź tón abo druhi minister skužbu skoži, hacź runje je ministerstwo hižom s dźéła ponowjene.

— Cżéski lud je s tymi sapósłanzami, kiž su wot dotalneho politiskeho sadźerżenja wotstupili, njespokojny a je jim hižom to w sandźenych dnjach na wschelale waschnje spósnacź dał. Duž móże so stacź, so wjazy wuswoleni njebudża.

Franzowska. Marschal Mak-Mahon, kiž je teho dla wotsudźeny, dokelž je twjerdźiznu Metz Němcam poddał, je na kupu Margueritu wóndano wotwjedźeny, so by w tamnischej małej twjerdźiznje cżas swojeje schtrafy pschebył.

Schpanska. Republikanske wójsko město a twjerdźiznu Karthagenu hischcze pschezo woblehnjene dżerži, a w bombardirowanju pokracżuje. Wóndano je so jemu radźiło, do murje tamnischeje twjerdźiznu breschu (dźéru) wutsélicź.

Sserbska deputazia

w Draždźanach 11. decembra 1873.

(Skónczenje.)

Jako bé kral Albert swoje wotmolwjenje skóncził, wobroczi so k wjedżerjej deputazije, wo kotrymž wémy, so je sejmski sapósłanz, a rjekuy: „To je pékinje, so maja Sserbja tola też swojeho sastupjerja w sakskim sejmje." Potom wobroczi so k sobustawam deputazije

a měješe ßo kóždy ßam prjódkſtajicź, ßwoje mjeno a wjeß prajizy, ſ kotrejež je. Pſchi tym bě kralej ſpodźiwne, kak ßu ßo ßobuſtawy deputazije ſ tak wſchelakich ſtronow w hromadu ſwjeſcź móhli, a wopraſcha ßo teho dla wjedźerja, na kajke waſchnje je ßo to ſtako, na cźoż tón wotmolwi, ſo je ßo pſchi tym woßebje kedźbliwoſcź na knjeſow pſchedßydy ßerbſkich ratarſkich towarſtwow ſkóźika a ſo ßu potom też druhe ßobuſtawy po dobroſdaczu do deputazije wujwolene abo ßo dobrowolnje k njej pſchiſankyli, a po tajkim wukładowanju wjedźeŕ deputazije kóźdeho knjeſa pſchedßydu Jeho majeſtoſcźi woßebje pródkſtaji.

Pſchi tym, ſo kral Albert ſ tymi pſchitomnymi woßebje ryczeſche, ſpomni wón knjeſej twarſkemu miſchtrej Wendlerej, hacź dha je wón też Sserb a ſo je jemu jeho mjeno někak ſnate, ale ſo ßo runje dopomnicź njemóże, pſches cźo. Knjes Wendleŕ jemu na to krucze wotmolwi: „Ja ßym Sserb a moje mjeno je Waſchej majeſtoſcźi najſkerjſcho ſ teho ſnate, ſo ßym twarbu budyſkeho wojerſkeho lazaretha a hnaſcheczanſkeho wojerſkeho pólvernika na ßo wſak.“ Jeho majeſtoſcź rjekny na to: „Haj, tak je, a je mi jara lubo ſhonicź, ſo ma Sserb tajke twarby wuwjeſcź.“

Kral pſchenźe potom hiſchcze někotry krócź deputaziju a wotßali ßo pod wutrobnym bożemje-prajenjom, na cźoż ßo ßobuſtawy deputazije pokornje poklonichu.

Kralowy komornik na to deputaziju hacź do bliżſchich ſalow pſchewodźeſche a měnjeſche, ſo je ßo jej wſcho jara derje radźiło.

Po wſchém tym podachu ßo ßobuſtawy deputazije derje ſpokojeni do reſtaurazije k. Rennera na Marijnej haßy k ſhromadnemu wobjedu, kiż bu tam w najrjeńſchej tak mjenowanej běłej ſali wotdźerjany. Pſchi wobjedźe ßo na ſtrowoſcź teho a druheho Sserba pijeſche a ßo też wſchelake ważne bratrowſtwo lubje poſkicźi a runje tak luboſcźiwje horjewſa. Na ſboże a tycze tajkich nowych bratrowſtwow ßo też ſchkleńza běłeho abo cźerwjeneho wupi, ſchtoż ßo cźim lěpje cźinjeſche, dokelż běſche k. Wendleŕ ſ k. reſtaurateurom Rennerom w naſtupanju jeho winoweho ſkłada prjedy ſkradźu na ßwoje ſamolwjenje poryczał.

Po wobjedźe buchu hiſchcze wſchelake wopyty w hromadźe ſcźinjene a wjecźor ßo wjetſchi dźěl deputazije, wot jeje wjedźerja hacź na ſchleſyńſke dwórniſchcźo pſchewodźany, domoj poda. My nadźijamy ßo, ſo, każ je luboſcź k wótznemu krajej a kralej ßobuſtawy deputazije w hromadu ſwjedła a jich w pſchejenoſcźi a wutrobnej radoſcźi w hromadźe dźerżała, jim też w dalokim pſchichodźe tónle dźeń luboſne dopomnjenja we wutrobach wubudźi.

Nowolětne ſpožopſchecźe

mjeńſcheho dźěſcźa ſtarſchimaj.

Próſtwy ſcźelu do njebjes,
Rad je wußłyſch, Bóhlbyknjes.
Na cźěle a na duſchi
Njech Wam ſboże wobradźi.

Każ ßo kwětki ſybola,
Njech Wam kcźeja wjeßela,
Każ te hwězki jaßne ßu,
Jaßnu mějcze wutrobu.

A każ ßón ßo pominje,
W ſkok njech horjo nimo dźe,
Njech ßo na Waß miholi
Boži pokoj njebjeſki.

Hdźež Wy ſcźe a budźecze,
Tam njech jandźel ſ Wami je! —
Bóhlbyknjes b'dźe pombacź mi,
Se Wam budu k radoſcźi.

J. W.

Ze Serbow.

S Budyſchina. Sańdźenu njedźelu je knjes katechet Kanig ſ Lipſka tudomneho němſkeho diakonatſtwa dla w wulkej zyrkwi pruhu prědowak a ßo derje lubił. Po nim budźe hiſchcze 5 duchownych tajku pruhu prědowacź.

S Hněwßez. Prěni dźeń hodow bě ßo pola tudomneho kublerja Janaſcha jena hrjada wot roły, kiż do wuhnja wjedźeſche, ſapaliła, tola bu woheń bórſy haſcheny.

S Hucźiny. Tudy je ßo 23. decembra wjecźor w 9 hodźinach naſkerje teho dla, dokelż wuheń prawy njeběſche, w domſkich hoſcźeńzarja Teubera někak palicź počzało, pſches cźoż bě ßo w delnjej ſtwě wjerch ſapalił a tójſchto hrjadow a ſchpundowanſkich deſkow pſcheßmudźiło. Woheń bu pak hnydom haſcheny.

— Naſajtra je ßo 15lětny wolazy Mikawſch Haſcha ſ Kamjeneje, njerodny a njekmany cźłowjek, kotrehoż běchu hakle pſched krótkim cźaßom kranjenja dla ſ jaſtwom wotſchtrafowali a kiż bě ſ nowa kranył a jebał, najſkerje dla bojoſcźe pſched ſchtrafu ßam wobwěßnył.

S Drožďżija. Tudomna małodźěcźaza wukhowarka, wot k. ßwobodneho knjeſa ſ Magnus ſakožena, ßwjecźeſche 23. dec. ſ. lěta wobradźenje. Dalſchu rosprawu ſa tydźeń damy.

S Jěžowa. Jeho majeſtoſcź kral Albert je tudomnemu rychtarjej Nowakej w pſchipoſnaczu jeho dołholětneje ßwěrneje ßłużby ßłěbornu, ſ ſaßłużbnemu rjabej ßłuſchazu medaillu ſpožcził a bu jemu ta wot kamjeńſkeho ßudniſkeho hamtmana k. Oertela pſchepodata.

Knjes Pimpuß knjeſej Pampußej

pische:

Luby pſcheczelo! To pak je wobrada — ta rajchstagska wolba. Tón porucza knjesa ministra Noſtitza-Wallwitza, tamón hrabju Stolberga a tſeczi dżěkaczerja Kellera. Koho pak masch wuſwolicź? Ja mĕnju: wyßozy politikarjo na ministra mußla, konſervativni ſa hrabju hladaja a demokratam ßo dżěkaczer lubi. Duż móże drje kóżdy po ßwojej woli wuſwolicź, ale jenoż jena ſtrona móże dobycź, tej druhej dwě budżetej pak ßo ſpokojicź dyrbjecź, każ Pimpolakez koſa. Ta wěz bě mjenujzy tajka. Pimpolak mějeſche koſu a ßkomu, ale ßyno bě hilka ſjědka a ßamu ßkomu kmutacź, ßo jej bórſy woſtudżi. Kak pomhacź? Nó, Pimpolak kupi brylu ſe ſelenej ſchkleńzu, a hdyż bě potom koſa ßwoju dżělbu ßkomy ſpożeraka, dha ſtaji jej tón mudry cźlowjeczk kupjenu brylu a ßuny jej druhi walczk ßkomy pod nóß a koſa ſpokojnje dale hamaſche, dokelż bě wſcho ſelene, każ ßyno. Haj, haj, mudra hłojczka ßebi wſchudże pómhacź wĕ! S tutej ßuchej wĕrnoſcźu woſtanu Twój

żidki **Pimpuß** njedaloko wußmużowej hory.

Knjes Pampuß knjeſej Pimpußej

wotmolwja:

Luby bratſje! Ach, dźi mi ſ tymi wolbami, hdyż ßu je runje na ßobotu pokożili, hdżeż je w Budyſchinje wiczny dżeń. Dó mĕſta dyrbju a konja nimam, ſo by mje w prawym cźaßu ſ wikow domoj donjeßł. To dżě je hórje, hacź ſ Pampolakowej brylu. Haj, haj, ja wĕm tež tajke brylantne powjeſcze powjedacź, każ Ty, a duż njecham tajki bycź a je ſamjelczecź. Moja powjeſcź je tajka. Pampolak mějeſche brylu ſ jaßnej ſchkleńzu, ale wona pſche wſchu mĕru powjetſcheſche. Junu wón karu drjewa ſ hole domoj wjeſeſche a ſo by ruczniſcho dojeł, chżyſche po wuſkej kawje pſches rĕczku pſcheiecź. Tola kara ßo hižom pſchi prĕdku wobßuże a wón ju lĕdom naſad na brjóh ſtorhny. Hm, praji wóu, ta kawa je drje wuſka, ale cźakaj, jenoż cźakaj, ſ mojej brylu chżu ju bórſy roſſchĕricź. Wón wucźeje brylu a ſtaji ßebi ju na nóß, a hdyż potom na kawu pohlada, dha bě ta ſchĕroka, każ móſt. Aha, brylа pomha! rjekny Pampolak, ale lĕdy bě dwě krocźeli jeł, dha ſ karu w rĕczy leżeſche. Wón drje ßo wuſchmata, ale ſchanda bě jemu wupkowaka. S tutej mokrej prawdoſcźu woſtanu Twój

huſty **Pampuß** bliſko hlinjanych jamow.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hanß Depla. Ja pak cźi nĕſchto nowego ſe ßerbſkich pſchaſow njeßu, Motſo!

Mots Tunka. Schto dha maſch?

H. D. W jenej wßy na pruſkich mjeſach holzy hólzow ſ cźiſtym palenzom traktiruja a dobry ßebi ßame ſłhowaja, hacź ranje dyrbja jón hólzy ſapkacźicź.

M. T. Dha drje ßo tam to tym hólzam lubiko njeje?

H. D. To njewĕm, ale to wĕm, ſo te holzy jene ßkowo ſabycź njemóża.

M. T. Tuto ßkowo dyrbiſch mi prajicź!

H. D. Wone rĕka „ßmĕchla".

Cyrkwinske powjesće.

Křćeni:

Pĕtrowſka zhrkej: Frieda Charlotta, Jana Bohuwĕra Schołty, mĕſchcźana a pſchekupza, dź. — Hugo Emil, Jana Auguſta Bĕbracha, mĕſchcźana, khĕżerja a ſchewza, ß. Hendrich Richard, Handrija Buka, pſchekupnika, ß. — Hana Auguſta, Handrija Würgacźa, pohoncźa, dź.

Michałſka zhrkej: Ernſt Bjedrich, Handrija Auguſta Hoby, khĕżkarja w Delnej Kinje, ß. — Louis Pawoł, Ernſta Louisa Bjarſcha, wobydlerja w Dobruſchi, ß. — Emma Martha, Auguſta Hähnela, wobydlerja na Żidowje, dź. — Ernſt Kurt, n. ß. na Zidowje.

Zemrjeći:

Dżeń 5. decembra: Jan Barth, ſtrażnik w Małym Wjelkowje, 86 l. 7 m. — 6., Jan Ernſt, Jana Ponicha, ſtakarja w Nadżanezach, ß., 8 m. 10 d. — 7., Madlena rodż. Michałkez, njebo Jana Rjeczki, murjerja na Żidowje, wudowa, 69 l. 9 m. 17 d.

K nowemu lĕtu ßwojim ßwĕrnym wotkupowarjam a ſnatym ſtrowje a ſboże pſcheje

H. Kayser,

firma: **J. Hartmann.**

Drjewowa aukzia.

Sſrjedu 7. januara budże ßo w kuhowſtim Haju pola Kamjeneje 8 kłójnow wot 12 hacź 19 zolow a 30 ſchmrĕkow wot 9 hacź do 23 zolow delnjeje pſchemĕry każ tež 40 ſtejazych loßow brĕſowеje a ſchmrĕkowеje walczinу na pſcheßadżowanje pſchedawacź.

Shromadżiſna rano w 9 hodżinach w knjeżej korczmje w Haju.

Wumĕnjenja ßo pſched ſapoczatkom aukzije woſjewja.

W Khaßowje, 1. januara 1874.

Behrens.

Na wjeßne gmejny II. (lubijskeho) rajchstagskeho wolbneho wokrjeßa.

Dokelž je knjes **s Magnus** nad Drožďžijom jako rajchstagski kandidat w naschim wokrjeßu postajeny, pschi cžimž ßu jeho jako liberalneho muža poruczili a jeho saßłužby na provinzialnym ßejmje w Budyschinje jara husto wukhwalowali, dha dowolamy ßebi pschispomnicž, so je ßo knjes **s Magnus** w cžaßu łužiskeho reformskeho hnucza jako kruteho a saßakłeho pschecžiwnika runoprawnoscže wjeßnych gmejnow s ryczeřstwom wopokasał, a so je wón woßebje na tym ßobu wina, so, hacž runje wjeßne gmejny dwě tseczinje wjeßnowokrjeßneho samoženja wobßedža, tola ryczeřstwo 10 a wjeßne gmejny jenož 2 ßobustawaj do sarjadowanskeje rady banka wuswoleja, kotryž se ßwojej strony saßo ßam bankowy direktorium wuswoli, kontrolu wjedže a po ßwojej woli s cžistym dobytkom banka skutkuje. Tajkemu mužej, kiž je ßo wjele lět tutym sprawnym a sdobnym žadanjam sastupjerjow wjeßnych gmejnow pschecžiwił a ßwoju illiberalitätu s tutym tak jara dopokasał, njemóžemy nasch hłóß dacž, ale porucza ßo wot naß

knjes profeßor Frühauf w Barlinje,

němski: Herr Professor **Frühauf** in Berlin,

kiž ma tu dobru wolu, nasch wolbny wokrjeß na ßwobodnosmyßlene waschnje sastupicž. Sa to rukuja nam najcžeßnischi mužojo tuteje strony.

Po poruczności wjazorych provinzialnoßejmskich sapoßłanzow:
Carl Heinza, ßejmski sapoßłanz.

Wolbne naspomnjenje!

Wuswolerjo III. wolbneho wokrjeßa! Wschitke strony ßebi najwjetschu prózu dawaja, so bychu pschi prjódkstejazym wuswolenju dobyli. Kóždy schtant chze w pschichodnym **němskim rajchstagu** ßwoje intereßy sastupjene měcž; tuto požadanje je dospołnje wusprawnjene a duž ma ßebi tež dźěłaczeřska tlaßa III. wolbneho wokrjeßa to praschenje stajicž, komu by 10. januara ßwój hłóß dacž měła? Wotmolwjenje njemóže cžežke bycž. Chzedža mały rjemjeßnik, mjeńschi ratař, khěžeř a dźěłaczeř teho runja ßwoje intereßy wěrnje sastupjene měcž, dha dyrbja ßwoje dowěrjenje jenož mužej spožcžicž, kiž je **jich runjecza,** kiž po tajkim ßam k dźěłaczerjam ßłuscha a tola tež wysche ßwojich žiwjeńskich nashonjenjow trěbne kmanoscže wobßedži, so by žadanja ßwojich ßobudratrow mójnje sastupował. Tajki muž, hižom w cž. 296 budyskich němskich nowinow wosjewjeny, je

knjes Hugo Keller w Shorjelzu,

němski: Herr **Hugo Keller** in Görlitz,

kiž je tež hižom 14. decembra ł. l. w ludowej shromadźisnje, k temu powołanej, ßwój programm rosestajał. My proßymy teho dla wschěch wuswolerjow III. wolbneho wokrjeßa, kotsiž pak ßami k dźěłaczerjam ßłuscheja, pak sa nich cžopłu wutrobu maja, so bychu 10. januara ßwój hłóß knjesej **Hugo Kellerej** dali.

W Budyschinje, 1. januara 1874.

Dźěłaczerski wolbny wubjerk.
W. Stamm, pschedßyda.

Łužičan.

Dokelž sym po tym, zo je wyšši seminarski wučeř k. Fiedleř redakciju Łužičana dla wudaća wjetšeje serbskeje knihi na někotry čas złožił, přijał, dha prošu dotalnych knjezow serbskich spisowarjow a druhich nawjedźitych serbskich knježich, zo bychu mje z wudźěłkami, za Łužičana kmanymi, dobroćiwje podpjerać chcyli.

J. E. Smoleř.

Na tsjoch kralow

reje w Cžichonzach.

Wschitkim mojim lubym pschecželam a wotkupowarjam pscheju k nowemu lětu sbože a žohnowanje a wscho strowje, a proschu, mi tež dale dobrocžiwe smyßlenje wobkhowacž.

Na Židowje, 1. januara 1874.

Ernst Purscha.

Ratarske kreditne towarstwo w sakskim kralestwje.

Horjebranje zobustawow, nutsplaczenje pjenjes, pschedawanje sastawnych a kreditnych listow, proschenja we pozczonki atd. sa ratarske kreditne towarstwo w sakskim kralestwje, zo wote mnje kózdy czaß wobstaraja, kaz tez na-lutowarnske pjenjezne skkadki (Spareinlagen) zo tez wot takich horjebjeru, kiz zobustawy njejßu, a zo wote duja nutsplaczenja s 4 prozentami sadanja.

W. Mattheis na hospitalskej haßy w Budyschinje.

Paletoty, jaquety a jaki

sa wulke a male s **double** a **pelz-trico** woßebje seschite abo kotrez zo tez po wotmerjenju w krótkim czaßu seschija, poruczam po najtunischich placzisnach. **Jaki** wot 1⅔ tl. a **paletoty** wot 4 tl.

H. Kayser,
firma: **J. Hartmann**,
na zitnej haßy w domje k. pschekupza C. Noack.

☞ W khlamach zo zerbski ryczi.

Sjawne pschipósnacze

C. A. W. Mayerowego bróstsyropa.

So je mje jenoz C. A. W. Mayerowy bróstsyrop s Wrótßkawja wot dokholetneho mózneho **bróstowego** sazwanja a kaschela wußwobodzik, s tutym k sjawnemu nawjedzenju dawam a sa kózdemu bróstkhoremu C. A. W. Mayerowy bróstsyrop poruczam.

W Drazdzanach.

Eduard Eckersberg,
organist pschi zyrkwi sw. Trojizy.

Na zwetnej wustajeuzy prämiirowany **bróstsyrop** maja jenoz prawdzziwy na pschedan w bleschach po 8 ngl., 15 ngl. a 1 tl.:

Heinr Jul. Kincke w Budyschinje, haptykar Gerischer w Ostritzu,
W. Rothe w Lubiju, Schokke we Wotrowje,
P. Kinne, haptykar w Hernhucze, Lehmann w Budestezach a
Jos. Löbmann w Schérachowje, haptykar Dr. Gultzsch w Rakezach.
Ed. Hiese w Nowosalzu, J. Stockhausen w Kamjenzu.

Bely, schéry a módry **plat** we wschelakich schérjach, **barchenty, lama,** wolmjane a polwolmjane **drasczenja, ripsy, lüstry, cachenez a wolmjane rubischcza na hlowu, czischczane schórzuchi, blidowe schaty, twjele,** muzaze **schlipsy a zidzane rubischcza, kaniny** sa **kholowy** atd. atd.

najtunischo poruczja

Ernst Pech
na zitnych wikach 603 w domje knjesa Bitzki.

☞ W khlamach zo zerbski ryczi!

Howjase, wowcze, kosaze kaz tez wschitke druhe koze a kózki kupuje po najwyschich placzisnach

Gustav Naucka
na garbarskej haßy czo. 426.

Róze, kaz tez pletwa sa njewjesty a kmótrow zu rjane a tunje na pschedan w schtrymparstich khlamach **hauensteinskeje** abo **butrowskeje haßy.**

Drjewowa aukzia.

Nehdze 500 hromadow khójnoweho wulézowaneho drjewa budze zo w lésczanskim knjezim léßu hnydom pschi budyssko-muzakowskim schußeju **pondzelu 5. januara** sa hotowe pjenjesy na pscheßadzowanje pschedawacz. — Shromadzisna w lésczanskej korczmje w 9 hodzinach.

Schwobjazy polber w paktach po 5 a 10 ngl.,
spiritus psche wosabjenje, bleschu po 3 ngl.,
bely a bruny bróstsyrop, po 7½ a 10 ngl.,
citronowy wolij, korjenski wolij, tolczeny safran,
fenchelmjedowy extrakt, bl. po 5 ngl.,
aromatisku wotu pschewicz w paktach po 5 a 8 ngl.,
schmrekojchlinowy äther a leßowolmjazy wolij,
Dr. Whitowu wodziczku, bl. po 5 a 10 ngl.,
wsche druzziny **tolczenych korjenjow a zymjenjow, zwinjazy polber, konjazy polber** atd.

poruczja najtunischo **hrodowska haptyka.**

Aukzia
kubłoweho inventara.

Na ryczerkuble **Khoßlowje**, k knjejstwu w Rakezach ßłuschazym, budźe ßo

póndźelu, 12. januara 1874,
popołdnju wot 1 hodźiny

hospodarski inventar, po roswjasanju dotalneho pschenajecza wjazy njetrjebany, jako jedyn dwajpschežny wós s pschißłuscheństwom, wschelake hnójne deski, žnjeńske rjeblisny, płuhi, bróny, wolaze spschahi, hnójne a ßynowe widły, koßy, zypy, wschelake kschidy, ßekery a kopoły, jedyn koprowy apparat k stuženju běrnow s rołami a ßudom, poßleschcza s pschißłuscheństwom a s łožami, kaž tež wschelake druhe wězy sa hotowe pjenjesy na pscheßadźowanje pschedawacź.

W Rakezach, 30. decembra 1873.

R. Pelz,
wyschschi hajnik.

W **łahowskim** młynje ßo kóždu ßrjedu **wolij** bije. **Koch.**

Prawdźiwa **Glöcknerska czehnita a hojaza žałba***) (žadyn tajny ßrědk) ma na schachtliczzy schtempel M. Ringelhardt, je wot najwyschschich medicinalskich sastojnstwow pruhowana a poruczena psche: **wicz, drjenje, salsy, lischawu, kurjaze woka, wosabjenje, psche wschě wotewrjene, rosdźajomne, rosdźělome, wosabite, wopalene czerpjenja, bolaze leženje, sahorjenja, saczeklisnu** atd. a je ßo pschi wschitkich tychle khorhosczach psches ßwoju spěschnu, wěstu hojazu móz na najlěpje dopokasała.

*) Dostacz sa 2½ nßl. w **budyskomaj haptykomaj**, kaž tež w haptykach w Biskopizach, Rakezach, Schěrachowje, Hirschfeldźe, Bjernaczizach, Wostrowzu, Herrnhucze, Neugersdorfe, Großschönawje, Nowosalzu atd.

We wudawarni „Serbskich Nowinow" je sa 2½ nßl. dostacz:

Pschedźenak,
protyka sa Sserbow
na lěto 1874.

We wudawarni „Serbskich Nowinow" je sa 1 nßl. dostacz: **Bibliski pucznik** sa wschitke dny lěta 1874. Sestajany wot K. B. Kaniga, fararja w Klukschu a wudaty wot ßerbskeho lutherskeho knihowneho towarstwa.

Wot maschinoweje fabriki **G. Gräfner & Comp.** w Połcznizy ßym młóczazu maschinu kupił, kotruž poruczicz ja k lěpschemu ratarjow sa ßwoju pschißłuschnoscz dźeržu. Maschina ßo s pomozu dweju 3lětneju konjow s łohkosczu wjerczi, wona dźěła nimale bje-wscheje hary a wumłóczu ja s njej sa hodźinu 3 kopy rožki, — wowßa pak a pscheńzy wjele wjazy. Sorna ßo psches młóczenje s zypami lěpje sdźeržecz njemóža, hacz s mojej maschinu, dokelž ßo sorna ani njeslemja, ani njewoběla, ani njekónczkuja. Ssacze je tajke, so mi grat ßłomu a mjerwu bjes satykanja zyle czistu k wjasanju poskicza, a wón tak łohko czehnje, so jedyn skoro žaneje mozy nałožicz njetrjeba. Ja móžu teho dla horka spomnjenu fabriku na najlěpje poruczicz a ßym rad hotowy, tajkim, kiž wo to rodźa, moju maschinu pokasacz.

J. Rosel, kubleř
w Wyßokej pola Budyschina.

Wot najwjetscheje wažnoscze sa

wocži kóždeho. Moja prawdźiwa Dr. Whitowa wodźiczka je ßebi ßwojich **njepschetrjechenych dobrych woßebnosczow** dla wot lěta 1822 **wulku ßwětoßłowu** dobyła. Wona je koncesionirowana, a jako **najlěpschi domjazy ßrědk** — niz lěkarstwo — po wschěm ßwěcze snata a **ßławna**, schtož **wjele** tyßaz wopißmom wobßwědcza. Skasanja à flacon po 10nßl. pósczele mi **budyska hrodowska a rakeczanska haptyka.** Traugott Ehrhardt w Großbreitenbachu w Thüringskej.

Domska dźowka.

Ssylna domska dźowka, jeli móžno se wßy, kotraž chze s czaßami tež kam wuhło pschedawacz, ßo sa wyßoku sdu do mischonskeje wokolnoscze pyta. Wscho dalsche praji

E. Hempel
na ßerbskich hrjebjach 548.

Kosaze, kóslaze a czelaze kože, kaž tež kunjaze, tkhórjaze a sajecze kóžki kupuje po **najwyschschej** płaczisnje

Heinrich Langa
blisko ßerbskeje katholskeje zyrkwje.

Porschiske ratarske towarstwo
wutoru, 6. januara, popołdnju w 5 hodź.

Dźeński porjad: Justifikazia lětneho sliczbowanja. Naležnoscze towarstwa. Wnjednanje dostatych pißmow. Pschednoschk w nastupanju noweho dawkidawanja.

Pschedßyda.

Bukiczanske
ratarske towarstwo
póndźelu, 5. januara, popołdnju w 3 hodź.

Pschedßyda.

Napominanje k wolbje

ſa III. rajchstagſki wolbny wokrjeß Budyſchin-Kamjenz-Biſkopizy-Połčznizа-Nakezy.

Knjes ſtatny miniſter Herrmann ſ Noſtitz-Wallwitz w Draždžanach

němſki: **Herr Staatsminiſter von Noſtitz-Wallwitz in Dresden**

je ßo k nadewſaczu mandata ſa rajchstag, w blizſchim czaßu w hromadu ſtupazy, hotowy wuprajić a ßo teho dla wſchém wuſwolerjam III. wolbneho wokrjeßa jako

rajchstagſki ſapóſßłanz

naležnje porucza.

Jeho dołholětne ſaßłužbne ſkutkowanje jako landesbeſtallter, hamtſki hetman a krajſki director w Hornej Łužizy je jeho wulkemu dźělej wuſwolerjow w woßobje znateho, lubowaneho a wyßokowaženeho ſčiniło a dawa wěſte rukowanje ſa to, ſo budże w rajchstagu ſa ſpěchowanje wſchěch ludohoſpodarſkich intereßow, ſa czaßoprawne wutworjenje ſwjaſkowoje wuſtawy a ja ßylnjenje němſkeho khěžorſtwa, niz mjenje pak tež ſa ßamoſtatnoſcź, potrjebnu k dalewobſtaczu a ſpodobnemu roswiwanju ſnutſkomnych wobſtejenjow Sakſkeje, naſcheho wuzſcheho wotzneho kraja, — tola ſdaleny wote wſchěch njeprawdoſtnych partikulariſtiſkich prózowanjow — ſkutkowacź.

W Budyſchinje, w decembru 1873.

Albert, kubleŕ w Rachlowje. **Bachmann jun.**, ryčznik w Połčznizy. **Berthold**, fabrikant w Jaſońzy. **Beyrich**, ryčerkubleŕ nad Skaſkowom. **Bleyl**, měſchčanſki radźiczeŕ w Kamjenźu. **Boden**, fabrikant w Großröhrsdorfje. **Büttner**, prjódkſtejeŕ kolonije w Małym Wjelkowje. **Eichel**, měſchčanoſta w Kamjenźu. **Fichta**, gmejnſki prjódkſtejeŕ w Ramnowach. **Förſter**, ökonom w Budyſchinje. **Großmann**, fabrikant w Großröhrsdorfje. **Grützner**, fabrikowobßedžeŕ w Budyſchinje. **Hempel**, landesbeſtallter a ryčerkubleŕ nad Obornom. **Heydemann** ſen., w Budyſchinje. **Hörnig**, amtslandrichter w Goldbach. **Hornuff**, gmejnſki prjódkſtejeŕ w Braunawje. **Jacob**, pſchekupz w Budyſchinje. **Klahra**, ryčerkubleŕ nad Banezami. **Klahra**, ryčznik a kubleŕ w Hodźiju. **R. Klemm**, pſchekupz w Budyſchinje. **Klüßer**, rentier w Nowych Perſchizach. **König**, gmejnſki prjódkſtejeŕ w Perchowach. **Lehmann**, kubler w Konjezach. **Lindner**, ryčerkubleŕ nad Horu. **Hrabja zur Lippe-Biesterfeld-Weißenfeld** nad Debrkezami. **Lippicz**, kubleŕ w Cžeſchkezach. **Lotza**, ryčznik a měſchčanoſta w Połčznizy. **Martini**, ryčznik w Budyſchinje. **Möbius**, ryčerkublerſki najeńk w Jětzach. **Oßwald jun.**, ſchtrympaŕ-fabrikant w Budyſchinje. **Päßler**, kubleŕ w Bělmanezach. **Petraſch**, gmejnſki prjódkſtejeŕ na Židowje. **Pfannenſtiel**, ryčerkubleŕ nad Nowej Wßu nad Sprewju. **Poſtel**, amtslandrychtaŕ na Židowje. **Reinhardt**, banquier w Budyſchinje. **Reißmann**, cžaßnikaŕ w Kamjenźu. **Schäfer**, fabrikant w Jaſońzy. **Schenk**, ryčznik w Budyſchinje. **Schöna**, fabrikant w Großröhrsdorfje. **Schöna**, kubleŕ a gmejnſki prjódkſtejeŕ w Großröhrsdorfje. **Schurig**, měſchčanoſta w Halſchtrowje. **Seydler**, hamtſki twarſki miſchtr w Budyſchinje. **Seyfert**, gmejnſki prjódkſtejeŕ w Thiemendorfje. **Sinz**, měſchčanoſta w Biſkopizach. **Schpótka**, kubleŕ a gmejnſki prjódkſtejeŕ w Lětonju. **Steiger**, ryčerkubleŕ nad Budyſchinkom. **Walda**, wyſchſchi hajnik w Wuježku. **Weitzmann**, rychtaŕ w miſchonſkim Bollungu.

Knjeſej Traugottej Ehrhardtej w Großbreitenbachu w Thüringſkej. Wot mojeje prěnjeſcheje mkodoſcze běch po ſkrofelowej khoroſczi na **ßlaboſczi woczow**, kotraž potom tak pſchibjeraſche, ſo dyrbjach ßo bojecź, moje widźenje zyle ſhubicź. Hacź runje wjele ßrědkow trjebach, dha tola **žadyn lěpſchi** njenamakach hacź Waſchu **Dr. Whitowu wodźiczku**, kotraž tak jara wjele **k poßylnjenju** mojeju woczow pomhaſche, ſo mózu ju **kóždemu na woczomaj bědnomu ſ najlěpſchim pſchedßwědrjenjom** poruczicź. Sibbeſſe w Hannoverſkej, w januaru 1873. **Ph. Bode.**

Połnojerje

nowe a dobre

kopu po 25 nßl., ſchtuku po 4 a 5 np. poruczа

Ernſt Purſcha na Židowje 238.

Hdyž ßym ja na **Adolfa Hanſu** ßkowa, jemu kſchiwdu cžinjaze, wuprajik, dha ßo ja nětko wuſnawam, ſo je ßo to ſ pſchekhwatanja ſtako a ſo ja tajke ßkowa ſaßo naſad bjeru. **Jan Khěžnik**, ſ Tranjow.

Nakładnik: J. E. Smoleŕ. Čišć: L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

(K temu cžißtu jena pſchiłoha.)

Pschiłoha k čžo. 1 „Serbſkich Nowinow:“
Ssobotu, 3. januara 1874.

K rajchstagſkej wolbje!

W naſtupanju wuſwolenja na pſchichodny rajchstag dowolamy ßebi wuſwolerjow druheho wolbneho wokrjeßa ſ nowa na knjeſa

ßwobodneho knjeſa ſ Magnus

nad Drožďžijom,

němſki: Freiherr **von Magnus** auf **Drehſa**

kedžbliwych ſčžinicž.

Wuſwolenje teho ßameho móžemy kóždemu ſ dobrym ßwědomnjom a k dobremu ſpokojenju poručžicž. Wobkhadženje ſ knjeſom **ſ Magnus** je wo prawdže dobre a khwalobne a je ßebi wón pſches to luboſcž a dowěrjenje wſchitkich nadobył, kotſiž hdy někajku ſkładnoſcž mějachu, ſ nim wobkhadžecž. Teho runja je knjeſ **ſ Magnus** tež wulkemu džělej Horneje Łužizy jako dobry ryčžnik ſnaty a wón wě, ſ woßebnymi darami ryčžniwoſcze a parlamentariſkeje wnſtojnoſcze wobdarjeny, ßwoje myßle a pſcheßwědčženja ſe ſdobnymi a jaßnymi ßłowami ſjawnje wuprajicž, a hižom teho dla ßo wón jako ryčžewuſtojny knjeſ ſu kandidaturu rajchstagſkeho ſapoßłanza wubjernje derje hodži. — Pſchi tym je wón tež k lěpſchemu a w ſaſtupjenju ratarſtwa njeſprózniwje džěławy knjeſ a kaž ßebi wón teho dla wſchu prózu dawa, ſo by ßo lěpſche ratarſtwa na wſche móžne waſchnje pſchiſporjało, tak wón tež w naſtupanju induſtrialnych naležnoſczow runje tak pilnje ſkutkuje a jemu w tajkim wotpohladanju drje žadyn druhi runja njebudže. A ſchtož woßebite naležnoſcze naſcheho ſakſkeho wótzneho kraja naſtupa, dha budže je knjeſ **ſ Magnus** na rajchstagu wěſeže ſe wſchej mozu a wutrajnoſczu ſaſtupowacž a k lěpſchemu Sakſkeje ſakitowacž.

W pohladanju na tajke woßebne a khwalobne dary a poczinki knjeſa ßwobodneho knjeſa **ſ Magnus** je ßo wulkemu džělej wuſwolerjow druheho wolbneho wokrjeßa kandidatura teho ßameho ſa jara pſchiſprawnu a dobru ſpoſnała a wona ſ połnym prawom to najlěpſche pſcheßwědčženje dawa, ſo budže naſch wolbny wokrjeß runje pſches ßwobodneho knjeſa **ſ Magnus** na rajchstagu po požadanjach nětczíſcheho cžaßa najlěpje a najwužitniſcho ſaſtupjeny.

Duž ſjenoczmy ßo w druhim rejchstagſkim wolbnym wokreßu jenohłóßnje ſa wuſwolenje ßwobodneho knjeſa **ſ Magnus**, kotremuž tež jeho pjenježne wobſtejnoſcze lěpje hacž něktremužkuliž druhemu dowoleja, naſche ſhromadne

należnoſcze w jich polnej ważnoſczi tak dołho, hacž poſzedženja rajchstaga tracž budža, bjes pſchestacza doſtojnje a ſwědomniwje ſastupowacž.

Jan Stoſch, wjeſny rychtař w Drožďžiju. **Hendrich Heinzka**, gmejnſki prjódkſtejeŕ w Drožďžiju. **Hadam Grund**, gmejnſki prjódkſtejeŕ w Worzyuje. **Alfred Zſchucka** w Worzyuje. **Pětr Měrczin**, gmejnſki prjódkſtejeŕ na Běłej Horje. **Ernſt Lehmann**, gmejnſki prjódkſtejeŕ w Skanezach. **Jan Ssmola**, gmejnſki prjódkſtejeŕ w Rakojdach. **Jan Weſer**, gmejnſki prjódkſtejeŕ w Bukojnje. **Hendrich Vogel**, gmejnſki prjódkſtejeŕ w Barcze. **Handrij Petzold**, gmejnſki prjódkſtejeŕ w Bréſezach. **Jan Polter**, gmejnſki prjódkſtejeŕ w Kortnizy. **Handrij Pětſch**, gmejnſki prjódkſtejeŕ w Wuježku. **Jan Měrſch**, gmejnſki prjódkſtejeŕ w Wichowach. **Handrij Sswora**, gmejnſki prjódkſtejeŕ w Njechornju. **Handrij Jelſa**, gmejnſki prjódkſtejeŕ w Luſka. **Jan Koch**, gmejnſki prjódkſtejeŕ w Wujeſdže. **Handrij Jencž**, gmejnſki prjódkſtejeŕ w Cžornjowje. **Jan Strauch**, wjeſny rychtař w Cžornjowje. **Julius Groža**, gmejnſki ſtarſchi w Hrodžiſchcža. **Bjedrich Auguſt Ehrig**, gmejnſki prjódkſtejeŕ w Kotezach. **Jan Dub**, gmejnſki prjódkſtejeŕ w Zarkach. **Jan Kurio**, gmejnſki prjódkſtejeŕ w Něcžinje. **Jan Langa**, gmejnſki prjódkſtejeŕ w Koprzach. **Korla Mittag**, gmejnſki prjódkſtejeŕ w Błózanach.

Kſcheſczańſko-konſerwatiwni wuſwolerjo III. wolbneho wokrjeża!

(Meſto a ſudniſki hamt Budyſchin, Biſkopizy, Kamjeńz, Pokczniza a Rakezy.)

K wolbje!

Dżeń wolbow na rajchstag ſo bliži. Wſchitzy, kiž maja k hłoſowanju prawo, njech muž pſchi mužu k wolbje dżeja. Kóždy wotedaty hłóſ ma ſwoju ważnoſcž a bliži wo krocžel k dobyczu. Jeno ſe ſjenocženymi mozami móže ſo žadany wuſłěd doſpěcž. Teho dla k wolbje!

Koho wuſwolimy?

Muža, kotryž, pſchewſaty ſ kſcheſczańſkim ſmyſłenjom, ſwój wužſchi a ſchěrſchi wotzny kraj lubuje a ma ſa ſboże a horjo luda cžuczíwu wutrobu;

muža, kotryž ma wutrobitoſcž a pſches ſłužbu ſadžěwany njeje, ſa **wěrnoſcž, prawo a ſwobodu** we wſchěch wobſtejenjach wuſtupowacž a je napſcheczíwo napadam a njepſcheczelſtwam ſakitacž;

muža, kotryž chze jenož tajkim ſakonſkim namjetam pſchihłoſowacž, kotrež mózeja w kraju a zyrkwi, w ſwójbje a ſchuli wěrnemu a trajazemu ſbožu wſchěch krajnych poddanow ſłužicž;

muža, kotryž ſo pſches wonkownu móz a wokomiknite wuſłědy a dobycža ſłepicž njeda, ale wolu ma, ſ njeſapojatej myſłu a ſ nałożenjom wſchěch mozow wſchitkim njeſbožownym prózowanjam napſcheczíwo ſtupacž, na pſchihotowanje pſchesjednoſcze mjes zyrkwju a ſtatom dźěłacž a tón měr a to pokracženje ſpěchowacž, kiž móže jenicžzy lud ſwylny a ſbožowny cžinicž.

Jako tajkeho muža poručžamy Wam knjeſa

Cajus hrabja Stolberg-Stolberg w Brunowje pola Kamjeńza,

němſki: **Cajus Graf Stolberg-Stolberg in Brauna bei Kamenz.**

Kſcheſczańſko-konſerwatiwni wuſwolerjo! Temu dajcze na wolbnym dnju, **10. januara 1874**, ſwój hłóſ!

Franc hrabja Stolberg nad Worklecami. **Jurij Wawrik**, młynk a gmejnſki prědkſtojiczeŕ w Kanezach. **J. Smoła**, kubleŕ w Kaſchecach. **Mich. Wiczas**, kubleŕ w Jaworje. **J. Cyž**, kubleŕ w Žuricach. **J. Symank**, gmejnſki prědkſtojiczeŕ w Wotrowje. **M. Kummer**, gmejnſki prědkſtojiczeŕ a ſapoſłanc na provincialnym ſejmje, w Laſku. **J. Herrmann**, gmejnſki prědkſtojiczeŕ w Khróſczicach. **Pětr Weńk**, najeńk w Zdžerju. **Jak. Libſcha**, kubleŕ w Hunjowje. **J. Kummer**, kubleŕ w Cžaßecach. **Mikt. Buk**, gmejnſki prědkſtojiczeŕ w Zyjicach. **Jak. Rynczˇ**, kubleŕ w Cžornecach. **Mich. Pjech**, gmejnſki prědkſtojiczeŕ w Swinarni. **Mich. Pjech**, kubleŕ w Libonju. **Jak. Wawrik**, gmejnſki prědkſtejiczeŕ w Nuknicy.

Nakładnik: J. E. Smoleŕ. Ciſć: L. A. Donnerhaka w Budyſinje.

Čisło 2. ~ 10. januara ~ 1874.

Serbske Nowiny.

Za nawěšćki, kiž maja so we wudawarni „Serb. Nowin“ na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 688 wotedać, płaći so wot rynčka 1 nsł.

Zamolwity redaktor a wudawaŕ
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 7 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawarja 75 np. a na kral. saks. pósće 8½ nsł. a z přinjesenjom do domu 98 np.

Wopschijecje: Najnowsche. — Swětne podawki. — Se Serbow: S Budyschina. S Husti. S njeßwaczilskeje woßady. S Drozdżija. S Kamjeńza. — Zyrkwinske powjesce. — Hanß Depla a Mots Tunka. — Nawěschtnik.

Najnowsche.

Barlin, 7. januara. Khěžor Wylem je ßo w ßwojej strowoscżi tak porjedźił, so je dźenża pschipołdnju saßo prěni raz wujěcź móhł. Wón je nimale 10 njedźel khory był, a je po tym cżeżkim sasymnjenju, kotreż je jeho potrjechiło, pschezo wjele hodne, so je saßo tak rucże wotkhorjeł, hdyż je tola hižom nimale 77 lět stary.

— Němski rajchstag najskerje hižom ßrjedź měßaza februara w hromadu stupi. — Pruski ßejm smeje hischcże wschelake sakony wuradźicź, kotreż maja hischcże to a druhe wudospołnicź, schtoż tak mjenowane nowe zyrkwinske sakony žadaja.

— Jendźelski prynz Alfred, kiž ßo w tychle dnjach s ruskej khěžorskej prynzeßynu Marju woženi, je w pruskim wójsku jako oberst à la suite 6. thüringskeho infanterieregimenta No. 95 pomjenowany a je baron von der Trenck, oberst tuteho regimenta, jako adjutant k ßłužbam prynza Alfreda kommandirowany. (Tutón prynz w ßwojim cżaßu kobnrgske wójwodstwo dostanje, pschetoż jeho nanowy bratr, nětcżischi koburgski wójwoda, žanych dźěcżi nima.

Posnań (Posen), 7. januara. Arzybiskopa Ledochowskeho ßu s nowa k wjetschej pjenježnej schtrafje wotßudźili. Wón njeje płacżił a, dokelž pola njeho niczo wjazy namakali njeißu, schtoż bychu wucżasali, dha nětko pschecżiwo njemu ßudniske jednanje sastupi. Sa pschepytowazeho ßudnika je wokrjeßnoßudniski radźicżel Gunderian, sa sastupjerja statneho ryczńika radźicżel von der Gröben pomjenowany.

Bern, 6. januara. Schwajzarske knježerstwo je bamžoweho poßłanza Agnozzia s kraja wupokasało a schwajzarszy biskopjo ßu pschecżiwo temu protestirowali.

Madrid, 6. januara. Kastelar, pschedßyda wotßadźeneho ministerstwa je pschecżiwo tajkemu wotßadźenju protestirował, bjez druhim prajizy: „Ja protestiruju s połneje mozy mojeje dusche pschecżiwo tej hrubej mozy, kotraž je ßo pschecżiwo ßejmej nałożiła. Moje ßwědomje dźěli mje wot demagogow (wodźerjow luda), moje ßwědomje dźěli mje pak też wot teho politiskeho frjadowanja, kiž je ßo runje stało.“ Nowe ministerstwo je pschikasało, so ma kóždy ßwoju bróń wotedacź a hacź dotal je ßo to w dobrym měrje stało. W Vallodalidu a Malagje chżychu ßo najprjodzy pschecżiwo temu spjecżicź, ßu pak skónczńje bróń wotedali. — Twjerdźizna Karthagena, wot kommunardskich sběžkarjow wobßadźena, ßo hischcże pschezo wójsku poddała njeje, kotreż je ju woblehnyło.

Peterburg, 6. januara. Wěrowanje jendźelskeho prynza Alfreda s prynzeßynu Marju je na 23. januara postajene. Na kwaß pschijědża bjes drnhim pruski krónprynz se ßwojej mandźelskej, kiž je ßotra prynza Alfreda, jendźelski krónprynz se ßwojej mandźelskej, kiž je ßotra krónprynzeßyny Dagmar. Hewak bndże też danski kralowski dwór woßebje sastupjeny, pschetoż ruska a też jendźelska krónprynzeßyna stej danskej kralowskej prynzeßynje.

— W Moskwje ßu wěsteho Schumachera, kiž je po prawym s jeneje němskeje familije a evangelskeho wěrumusnacja, sa měschczanostu wuswolili. Ruski khěžor je jeho też jako tajkeho wobtwjerdźił.

— Franzowsa Leßeps, kiž je suezski kanal natwaril, je do Petersburga pschijeł, so by k twarjenju żelesnizy psches ßrjedźnu Asiju hacź do Indije podpjeranje dostał.

Konstantinopel, 6. januara. Tudomny jendźelski poßłanz je ßo na tsi měßazy do Jendźelskeje domoj podał. — Ruski poßłanz general Ignjatjew je se ßwojej knjenju mandźelskej do Petersburga wujeł, so by ßo tam na kwaßnym ßwědźenju prynzeßyny Marje wobdźělił.

Swětne podawki.

Němske kněžorstwo. Draždžany. W sakskim wójsku ma 49 wyschtow a 7 podwyschkow želesny kschiž 1. klaßy, hewak je 575 sakskich offizierow a 72 lěkarjow a sastojnikow želesny kschiž 2. klaßy dostako. Kak wjele nižschich wojakow jón dosta, nam znate nje.

— Kral Albert je draždžanskemu wyschschemu měschczanoscze Pfotenhauerej pschi stkadnoscži jeho 25lětneho sastojnskeho jubileja komthurski kschiž 2. klaßy saßkužbneho rjada spožčik.

— Druha komora wóndano 375,000 tolěr k twarbje noweho dwórskeho theatra w Draždžanach pschiswoli. Tejko budze mjenujzy tutón theater wjazy khoschtowacz, hacž bě najprjedy postajene.

Barlin. Khěžorej mozy tak pschibjeraja, so budze najskerje w krótkim czaßu saßo zyle strowy. — Wjerch Bismark je ßo na někotre dny na ßwoje wobßedženstwo w Lauenburgskej podak. — General Vogel von Falkenstein je ßo staroby dla pensionirowacz dak. — Italske knjezerstwo je dweju offizierow do Barlina poßkako, so byschtaj tam srjadowanje pruskeho wójska nawjedžikoj.

— Pschi wolbach do zyrkwineho prjódstejerstwa, kiž ßo wóndano w Pruskej mějachu, je ßo w Barlinje wjele tajkich ludži wuswoliko, kiž ßu ßo hacž dotal mako wo cyrkej a jeje naležnoscze starali a drje ßo tež pschichodnje jara wo nje staracz njebudže, khiba s tym wotpohladanjam, so bychu cyrkwi schkodžili. Tež we wschelakich wjeßnych woßadach ßu ßo znrkwinske wolby tež tak hubjenje radžike, dokelž woßadni na hłóß ßwojeho duchowneho poßkuchali njeißu, ale ßu runje tajkich ludži wuswolili, wo kotrychž duchownstwo njerodži, njedžiwajo na to, hacž budža tajzy ludžo zyrkej, a jeje wustajenja sakitowacz.

— Dokelž je nětczischa rajchstagska wolba ßobotu — schtož je sa budyšku wokolnosci ßobotneho wiczneho dnja dla tež jara njespodobne, — dha běsche ßo jedyn židowski rabbi pola wjerscha Bismarka wobczežowak, prajizy, so wjele židow ßobu wuswolecz njemóże, dokelž czi ßobotu jako na dnju sabbatha niczo cjinicz njeßmjedža. Na to je jemu pak Bismark wotmolwik, so móża židži jara derje na wolbje dźěl bracz, hdyž tež ßwój sabbath krucze dżerża; pschetoż hdyž ßo ßobotu ßkónczko skhowa, dha je tež sabbatha kónz. A to je nimale 2 hodžinje prjedy, hacž ßo wolba skónczi, dokelž móże ßo hacž do 6 hodžinow wjeczor wuswolecz.

— A demokratojo a ßnadž tež někotryžkuliž druheho politisʼeho smyßlenja ßo na to wobczežuja, so ßu wuswolerjo sandżene lěto sapißani a wolby ßu pak lětßa. A dokelž ßmé kóždy jenoż tam wuswolecz, hdżež je sapißany, dha wschitzy czi, kiž ßu ßo po nowym lěcze druhdże pscheßydlili, nětko wuswolecz njemóża.

— A dokelž je w Elsaßu wolbny dżeń na njedżelu 11. januara postajeny, dha ßo tam někotryžkuliž kschesczijan wobczežuje, so dyrbi njedżelu wotßwjeczicz, hdyž chze ßo na wolbje wobdźělicz.

Schpanska. W tutym kraju maja pak njejapzy nowe ministerstwo. Mjenujzy wschelazy generalojo, kiž ßu ßo na wschelakich revoluzijach wobdźělili a hižom wjele pschißahow skamali, ßu ßo sjenoežili a s pomozu wójska schpanisti ßejm (Landtag) rosehnali, dotalnych ministrow wotßadžili a ßo ßamych sa ministrow sczinili. Zich nawjedowar je marschal Serrano. Hacž dale pschi republiziy wostanu abo hacž w Schpanisker saßo monarchiju (kraleſtwo) sakoża, njehodži ßo hischcze prajicz.

Rußowska. Jendżelski prynz Alfred, nawożenja ruskeje prynzeßyny Marje, je w tychle dnjach do Petersburga pschijeł, so by ßo tam wěrowacz dak. Město je k jeho czeſczi s khorhojemi rjenje wupyschene a jako wón s dwórnischcza do khěžorskeho hrodu jědżesche, jeho lud se ßkawuwokanjom witasche.

Ze Serbow.

S Budyschina. (Budyske nowinki a bladч.) Knjes generalmajor s Montbé ßo pjecza na ßwoje nowe město do Lipska pscheßydli a na jeho město w Budyschinje pschińdże jako kommandeur divisije oberst s Hausen, kiž je hacž dotal pola regimenta tſělzow stak. — Hacž dotal dyrbjesche offizier, kiž hischcze hauptmann njeběsche a chznsche ßo ženicz, do ministerstwa wójnskich naležnoscżow 10,000 tolěr kauzije płaczicz. Tute pjenjezy mózesche tež offizierowa njewjesta płaczicz a ta summa ma k temu ßkužicz, so by ju mandżelska offiziera, hdyž by wón sahe wumrjek, dostała a tak s dżěczimi nuzu czerpicz njetrjebała. Tale summa je nětko na 20,000 tl. powyschena a je ßo teho dla kónz sandżeneho lěta tójschto offizierow ßlubiko, kiž bychu ßnadž hewak hischcze někotry czaß czakali. — Knjes czěßliski mischtr Würk je psched zyhelskimi wrotami nimale twarjenje hižom zyle natwarik, w kotrymż budże parny rěsak k rězanju deskow atd. — Domy a druhe twarjenja, kiž ßo sandżene lěcze pschi walskej bróży twarjachu, ßu hacž do jeneho hotowe a tež s wjetscha hižom wobczehnjene.

— Wot tudomneho wokrjeßneho ßuda bu 31. dec. k. l. 25lětna Madlena Kubaschez se Ssmjerdżazeje k 4lětnej khostarni (Zuchthaus) wotßudżena, dokelž bě ßwoje nowonarodżene dżěczo skónzowała. Jako běschtaj jeje nan a bratr, kotrymajż běsche wona s hospodu, 28. oktobra w Kamjenzu, dha bě wona ßama doma a sta ßo, so tehdy bjez-wscheje druheje pomozy dżěczo porodži. Wona je hnydom na to waschnje mori, so je do nanoweho koża pod poßleschczo pokoži a s rukomaj tak dołho na nje czischczesche, hacž bě ßo to dżěczatko sadußyło.

Wona je potom do ſahrody donješe a tam ſahrjeba, wurjedźi ſtwu a nanowe kožo, tak ſo nan a bratr, jako domoj pſchińdźeſchtaj, wo niczim niczo njepytnyſchtaj. Ale bjes žonami wo wšy naſta nĕkajke kleſkanje, kotrež tež žandarm ſhoni. Wón teho dla nĕhdže 2 njedźeli poſdźiſcho ſ babu k Kubaſchezom pſchińdže. Spomnjena Madlena Kubaſchez pak prĕjeſche, jako pak jej baba po pſchepytanju praji, ſo je wo prawdźe porodźika, dha šo wuſna a tež pokaſa, hdže je to dźĕczo ſahrjebaka. Wona bu na to do jaſtwa wotwjedźena.

— Hamtſke hetmanſtwo je wojſjewiko, jo je ſkótny mór w Wĕtnizy ſaſtał a ſo nĕtko wſcho to ſpanje, ſchtož bĕ dla wobarnowanja pſched ſkótnym mórom we wojerowſkim, rakeczanſkim, kamjeńſkim a kinsbórkſtim ſudniſtohamtſkim wokrjeſu pſchikazane. Tola pak šo w tutych wokrjeſach ſkótne wiki dźerżecz njeſmjedźa.

S Huſki. Jako tudomny knjezi lĕšowy dohladowaŕ Bernd 1. januara wjeczor po lĕšu dźĕſche, bu wón wot nĕkoho tſĕleny, tola pak jenož lohko ranjeny. Tón tſĕleŕ je najſkerje nĕkajki paduſchny hońtwaŕ byk.

§* S njeſwacjilſkeje woſady. W lĕcze 1873, nĕtko ſ Boha dokonjanym, bĕſche w naſchej woſadze: narodźenych hromadze 127, mjenujzy 61 hólzow a 66 holzow. Pſchipowjedanych bu 66 porow, wot kotrychž bu 30 porow w tudomnym Božim domje wĕrowanych. Semrjetych bĕ 93 woſobow, jako 40 muſkich a 53 žónſtich. Spowjednych bĕſche 4853. Narodźiko je šo jich po tajſim 34 wjazy hacž ſemrjelo.

S Drožďżija. Tudomna makodźĕczaza wukhowarnja (Klein-Kinder-Bewahr-Anſtalt) je loni w ſapoczatku lĕcza ſakožena a je botal wot kaiſerswerthſkeje diakoniſy, knjezny Eliſy Raaby ſ Welingsheima pola Kaſſela, wjedźena. Tale wukhowaŕnja je jenož na khóſty knjeſa ſwobodneho knjeſa ſ Magnus nad Drožďżijom ſakožena a ſe wſchĕmi pſchebytkami a potrjebnoſczami wukhotowana. Wukhowaŕnja poſkicza wſchĕm dźĕczom naſcheje wſy, woſebje pak dźĕczom dźĕkaczerjow, hiſchcze do ſchule njekhodźazym, dobru ſkładnoſcz, pod wjedźenjom ſpomnjeneje knjezny diakonyſy nĕſchto hódne ſa ſwoje žiwjenje nawukhnycz. Jara pĕknje bĕſche to, jako pſchi ſkładnoſczi wobradźenja 23. decembra k. l. wjeczor ſhromadźene dźĕczi na praſchenja kſcheſczijanſkeje wuczby jara derje na wſchĕ praſchenja wotmolwicz wjedźachu a pſchi tym wſchelake khĕrluſchowe ſchtuczki ſpĕwachu. Jako bĕſche potom hiſchcze knjes wucžeŕ Förſtaŕ ſ Worzyna ſhromadźenym dźĕczom w ſerbſkej ryczi roſeſtajak, ſchto ma tajka makodźĕczaza wukhowaŕnja na ſebi, doſta šo 38 pſchitomnym hólczkam a holczkam pod jaſnym bĕlſchczenjom hodowneho ſchtomika pſchihotowane wobradźenje. Tež wjetſche, wukhowaŕnju njewopytowaze dźĕczi a konfirmandy, kotrež hewak prjedawſche lĕta na hrodze bohate wobradźenje mĕjachu, ſu tón krócz w ſpomnjenej wukhowaŕni Boże dźĕczo doſtali a je k wjeſelu wſchitkich knjes ſ Magnus pſchitomny byk. Jako bĕ wſcho ſkónczene, šo knjeſej ſ Magnus a knjezni Raaby ſtarſchi wobdarjenych dźĕczi ſ džaka pokneje wutroby rjenje džakowachu.

S Kamjeńza. Nowa żeleſniza wot naſcheho mĕſta hacž na pruſke mjeſy bu 3. januara wotewrjena a budża wot 1. februara tež ludżo ſ Kamjeńza hacž do Skeho Komorowa jĕdźicz móz a to dwójzy kóždy dżeń tam a naſad.

Cyrkwinske powjesće.

Křćeni:

Pětrowſka zyrkej: Marja Martha, Korle Auguſta Jeſchki, pohonczja, dż. — Marja Auguſta, Hadama Hartſteina, domownika, dż. — Hanża Liesbeth, Ernſta Bartka, dźĕkowjedźerja w ſchlajſmkynje, dż.

Michalſka zyrkej: Pětr Wylem Pawoł, Ernſta Auguſta Bohuwĕra Tannenberga, żeleſowjerczerja na Židowje, ſ. — Bjedrich Max, Hendricha Ernſta Herolda, ſalmiſchtra w papjerniku, ſ. — Jan Ernſt Max, Jana Ernſta Pjeſy, wobydlerja na Židowje, ſ. — Auguſt Pawoł, Auguſta Mättiga, ſchtrymparja na Židowje, ſ. — Marja Erneſtina, Handrija Kruże, żiwnoſczerja w Czichońzach, dż. — Liddy, Bohumiła Bjedricha Härtela, wikowarja na Židowje, dż. — Hana Martha, Jana Korle Freunda, wobydlerja na Židowje, dż. — Minna Helena, Korle Miczki, wobydlerja na Židowje, dż. — Hana Auguſta, Jurja Małcharja, wobydlerja na Židowje, dż. — Marja Khryſtiana Martha, Korle Kocha, wobydlerja na Židowje, dż. — Hana Thereſia, Pětra Schramy, wobydlerja w Hrubocżizach, dż.

Katholſka zyrkej: Emma Auguſta, Korle Auguſta Schołty, cigarrydźĕkaczerja pod hrodom, dż.

Zemrjeći:

Dżeń 7. decembra: Hana rodżena Mitaſchez, njebo Jana Dejki, wulkoſahrodnika w Sréſchinje, wudowa, 81 l. 8 m. 4 d. — 8., Michał Taczink, wobydleŕ, 55 l. — 9., Marja rodż. Wjazkez, njebo Jana Hencża, mĕſchczana, wudowa, 59 l. 3 m — 13., Marja Martha, Jana Bohumiła Miczki, pohonczja w knjiſkej maſchinowej fabrizy, dż., 3 l. 9 m. 2 d. — Jana Handrija Wowczerka, wobydlerja na Židowje, morwonarodżeny ſ. — 15., Madlena rodż. Lehmannez, Korle Auguſta Neumanna, ſchußejoweho wothladowarja w Jeńkezach, mandżelſka, 40 l. 3 m. 25 d. — 18., Jan Cżĕßla (Zimmermann), wobydleŕ w Smochczizach, 20 l. — Hana rodż. Seilerez, Augnſta Winklerja, wobydlerja w Hrubocżizach, mandżelſka, 30 l. — 21., Margaretha rodż. Herzogez, njebo Jana Jurja Kſchižana, khĕżerja a polerja na Židowje, wudowa, 89 l. 4 m. 3 d. — 22., Julia Mathilda Leopoldina rodż. Kilianez, Korle Theodora Wetzki, farara pſchi michakſkej woſadze w Budyſchinje, mandżelſka, 52 l. 3 m. 4 d. — Hana rodż. Halkez, njebo Jana Schütży, khĕżerja a cżĕßle na Židowje, wudowa, 67 l. 3 m. 4 d. — 23., Hana rodż. Hencżez, Michała Manjowki, wobydlerja pod hrodom, wudowa, 65 l. — Hana Marja, Handrija Lipki, pokleńka w Hrubocżizach, dż., 2 m. — 24., Hańża Liesbeth, Ernſta Bartka, dźĕkowjedźerja w ſchlajſmkynje, dż., 4 d. — Hana Khryſtiana rodż. Wörnkez, Jana Bohumiła Ziegera, ſchußejoweho bĕrki w Jeńkezach, mandżelſka, 68 l. 7 m. 13 d. — Jan Hencż, kubleŕ w Bórku, 40 l. 2 m. 9 d. — 28., Liddy, Bohumiła Bjedricha Härtela, wikowarja na Židowje, dż., 17 d. — Marja Thereſia, Jurja Wicżaſa, khĕżerja na Židowje, dż., 3 m. 13 d. — 31., Korla Auguſt, Auguſta Kaſpera, ſahrodnika w Hněwßezach, ſ., 12 n. 4 d.

Kak Hans Depla a Mots Tunka

rozom wótřitaj a ludźi pódla škrějetaj.

* * *

* * *

Hans Depla. Hordoscj wschak pschezo njetyje.

Mots Tunka. Haj, to ja tež praju, ale na koho dha jědżesch?

H. D. Na nikoho, ale ja chzych jeno prajicj, so 4 horde pschelcże, jako wóndano dołhu nóz dżerżachu, wożebnu wobradu dostachu.

M. T. A schto dha to bě?

H. D. Bě to wakk a hdyž jón wotewrichu, dha běchu w nim —

M. T. Nó, schto?

H. D. Kocże cjrjeka a kocża hkowa.

M. T. Pi pi fi fi brrrr!

Płaćizna žitowa produktow w Budyšinje 3. januara 1874.

Powoz: 3844 měchow.	Płaćizna w přerězku na wikach, nižša. tl.	ngł	np.	wyša. tl.	ngł	np.	na bursy, najniža. tl.	ngł	np.	najwyša tl.	ngł	np.
Pschenża 50kilogr.	4	8	—	4	19	9	4	11	—	4	19	9
Rožka " "	3	27	1	4	—	3	3	24	—	3	27	1
Jećmjeń " "	3	11	4	3	15	2	3	13	2	3	18	5
Wowß " "	2	19	—	2	21	—	2	19	—	2	21	—
Hroch " "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka " "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps " "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły " "	5	1	5	5	10	8	—	—	—	—	—	—
Hejduschka "	6	16	8	6	20	—	—	—	—	—	—	—
Kopa ßkomy "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lane ßymjo "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Butra 1 "	—	22	—	—	25	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna (50-)	1	10	—	1	20	—	—	—	—	—	—	—

Wežera płaczeschе w Barlinje:

spiritus 20 tl.—21 tl., pschenża 66—92 tl., rožka 50—69 tl., rěpikowy wolij (njeczišćeny) 19 tl. — ngł.

Aukzia

kubłoweho inventara.

Na ryczerkuble **Khoßlowje**, k knjejstwu w Rakezach ßłuschazym, budże ßo

póndżelu, 12. januara 1874, popołdnju wot 1 hodźiny

hospodarski inventar, po roswjasanju dotalneho pschenajeczja wjazy njetrjebany, jako jedyn dwajpschežny wós s pschißłuscheństwom, wschelake hnójne deski, żnjeńske rjeblisny, płuhi, bróny, wolaze spichahi, hnójne a ßynowe widły, koßy, zypy, wschelake kschidy, ßekery a kopoły, jedyn koprowy apparat k służenju běrnow s rotami a ßudom, poßleschcża s pschißłuscheństwom a s kožami, kaž tež wschelake druhe wězy sa hotowe pjenjesy na pscheßadżowanje pschedawacj.

W Rakezach, 30. decembra 1873.

R. Pelz,
wyschschi hajnik.

W **kahowskim** młynje ßo kóždu ßrjedu **wolij** bije. **Koch.**

Sawiſtni ludźo, kotrymž ßo njelubi, ſo ßebi ratarjo ßami pomhacź wjedźa, ßu te rycźe wunjeßli, ſo drje móhło **ratarſke kreditne towarſtwo** w **ſakſkim kraleſtwje** runje tak bankrut ſcźinicź, kaž je ßo to temu abo druhemu bankej ſeſchło. Ale kóždy roſomny a jenoź trochu dohladny muž móże tola hižom ſ teho, ſchtoź je w „Serb. Nowinach“ cźo. 52 1873 prajene, doſcź ſpóſnacź, ſo niczo twjerdſcho a ſecherniſcho neſteji, hacź **ratarſke kreditne towarſtwo** a ſo wone pſchi tym ratarjam wjele wjazy wužitka poſkicźa, hacź źane druhe ſjenocźeńſtwo. Duź móžu je kóždemu pſchi potrjebje najlépje poruczicź.

A ſo bychu ßo w naſchej wokolnoſcźi cźi, kiž wo to rodźa, doſpołnje wo dobroſcźi, porjadnoſcźi a ſechernoſcźi **ratarſkeho kreditneho towarſtwa** pſcheßwědcźili, dha ſ tutym k nawjedźenju dawam, ſo direktaŕ ſpomnjeneho towarſtwa, knjes rycźerkubleŕ **Mehnert** 17. januara do Budyſchina pſchijědźe a ſo budźe tam w Thiermannez reſtauraziji pſchipołdnju w 1 hodźinje pſchednoſchk wo należnoſcźach a wobſtejenjach ratarſkeho kreditneho towarſtwa dźerżecź.

Jan Schmola w Leſchawje,
ßobuſtaw ſarjadowanſkeje rady a ratarſkeho kreditneho towarſtwa.

Měßacźny pſchehlad

ſakſkeho wohenſawěſcźazeho towarſtwa w Chemnitzu.

Wunjeßechu:	30. nov. k. l. tol.	nßl.	31. dec. k. l. tol.	nßl.
běžaze ſawěſcźenja	12,000,623	—	12,427,795	—
naſadſawěſcźenja	8,383,579	—	9,445,280	—
dopkacźeńſke pſchißkuſchnoſcźe towarſchnikow	124,786	—	128,939	18
dokhody prämijow	40,484	1	44,079	20

W Chemnitzu, 3. januara 1874. **Direkcija.**

Jako agentoja horejſcheho towarſtwa poruczeja ßo k pſchijeću ſawěſcźenjow:

Hendrich Preu, pſchekupz; **Jan Traug. Schulze**, pſchekupz w Budyſchinje; **W. Kühnel**, tyſcherſki miſchtr; **Otto Zieſchang**, hoſcźeńcaŕ-wobßedźeŕ w Ebersbachu; **Wilh. König**, pſchekupz w Nowym Měſcźe pola Stołpnja; **O. Johu**, agent w Rakezach; **Friedr. Eduard Berthold**, reſtaurateur w Stürzy p. Stołpnja; **Oskar Langa** w Lubiju; **F. A. Ulbricht** jr. w Nowoſalzu; **F. M Reußner** w Obercunnersdorfje; **Bernhard Hilbenz** w Wóſporku; **M. Janitz**, agent w Porchowje; wobßerźeŕ knihicźiſchcźerńe **Wilhelm Winter**, w Stołpnju pola Noweho Měſta; **Jan Traug. Rönſch**, tkalſki miſchtr w Cybawje; **H. Lehmann**, pſchekupz w Budeſtezach; **Hermann Uhlig**, pſchekupz w Neugersdorfje; **C. A. Beck Sshn** w Herrnhućze; **Jan Ludwig**, agent w Oſtrizu.

Drjewowa aukzia.

W **drobjanſkim** knježim lěßowym reviru a to w wotdźělenju „w kſchiżnym hacźe“ budźe ßo

ſchtwórtk, 15. januara,

74 loßow ſtejazeho khójnoweho ſchtomoweho drjewa ſa hotowe pjenjeſy na pſcheßadźowanje pſchedawacź.

Shromadźiſna dopołdnja ½10 hodźinow.

Minakale, 2. januara 1874.

Hrabinſka Einſiedelſka inſpekzia.

Dickowa konceßionirowana daloko wuwołana ſpodźiwnje hojaza žalba,
kotraž je ßo najbóle kóždy ras jako dobra wopokaſała, poruczа ßo w žerdkach po 3 nßl. a po 12 np.,
wot **hrodowſkeje haptyki.**

Běły, ſchěry a módry **plat** we wſchelakich ſchěrjach, **barchenty, lama**, wołmjane a połwołmjane **draſcźenja, ripſy, lüſtry, cachenez a wołmjane rubiſchcźa na hłowu, cźiſchcźane ſchórzuchi, błidowe ſchaty, twjele**, mużaze **ſchlipſy a źidźane rubiſchcźa, tkaniny** ſa **khołowy** atd. atd.

najtuniſcho poruczа

Ernst Pech

na žitnych wikach 603 w domje knjeſa **Bitki.**

☞ W khlamach ßo **ſerbſki ryczi!**

Howjaſe, wowcźe, koſaze kaž też wſchitke druhe koże a kóžki kupuje po najwyſchich płacźiſnach

Gustav Naucka
na garbarſkej haßy cźo. 426.

Napominanje k wolbje

ſa III. rajchstagſki wolbny wokrjeß Budyſchin-Kamjenz-Biſkopizy-Połcznica-Nakezy.

Knjes ſtatny miniſter Hermann ſ Noſtitz-Wallwitz w Draždžanach

němſki: **Herr Staatsminiſter Hermann von Noſtitz-Wallwitz in Dresden**

je ßo k nadewſaczu mandata ſa rajchstag, w blizſchim czaßu w hromadu ſtupazy, hotowy wuprajić a ßo teho dla wſchěm wuſwolerjam III. wolbneho wokrjeßa jako

rajchstagſki ſapóßłanz

naležnje porucza.

Jeho dołholětne ſaßłužbne ſkutkowanje jako landesbeſtallter, hamtſki hetman a krajſki director w Hornej Łužizy je jeho wulkemu dželej wuſwolerjow w woßobje znateho, lubowaneho a wyßokowaženeho ſcźiniło a dawa wěſte rukowanje ſa to, ſo budze w rajchstagu ſa ſpěchowanje wſchěch ludohoſpodarſkich intereßow, ſa czaßoprawne wutwarjenje ſwjaſkoweje wuſtawy a ſa ßylnjenje němſkeho khěžorſtwa, niz mjenje pak tež ſa ßamoſtatnoſcź, potrjebnu k dalewobſtarżu a ſpodobnemu roswiwanju ſnutskomnych wobſtejenjow Sakſkeje, naſcheho wužſcheho wotzneho kraja, — tola ſdaleny wote wſchěch njeprawdoſtnych partikulariſtiſkich prózowanjow — ſkutkowacź.

W Budyſchinje, w decembru 1873.

Albert, kubleŕ w Rachlowje. **Bachmann** jun., ryczńik w Połcźnizy. **Berthold**, fabrikant w Jaſońzy. **Beyrich**, ryczerkubleŕ nad Skaſkowom. **Bleyl**, měſchczanſki radźiczel w Kamjenżu. **Boden**, fabrikant w Großröhrsdorfje. **Büttner**, prjódkſtejeŕ kolonije w Małym Wjelkowje. **Eichel**, měſchczanoſta w Kamjenżu. **Fichta**, gmejnſki prjódkſtejeŕ w Ramnowach. **Förſter**, ökonom w Budyſchinje. **Großmann**, fabrikant w Großröhrsdorfje. **Grützner**, fabrikuwobßedżeŕ w Budyſchinje. **Hempel**, landesbeſtallter a ryczerkubleŕ nad Ohornom. **Heydemann** sen., w Budyſchinje. **Hörnig**, amtslandrichter w Goldbach. **Hornuff**, gmejnſki prjódkſtejeŕ w Braunawje. **Jacob**, pſchekupz w Budyſchinje. **Klahra**, ryczerkubleŕ nad Banezami. **Klahra**, ryczńik a kubleŕ w Hodźiju. **R. Klemm**, pſchekupz w Budyſchinje. **Klütze**r, rentier w Nowych Perſchizach. **König**, gmejnſki prjódkſtejeŕ w Porchowach. **Lehmann**, kubleŕ w Konjezach. **Lindner**, ryczerkubleŕ nad Horu. Hrabja **zur Lippe-Biesterfeld-Weißenfeld** nad Debrkezami. **Lippicź**, kubleŕ w Cźeſchkezach. **Lotza**, ryczńik a měſchczanoſta w Połcźnizy. **Martini**, ryczńik w Budyſchinje. **Möbius**, ryczerkubleŕſki najeńk w Jełzach. **Oßwald** jun., ſchtrympar-fabrikant w Budyſchinje. **Päßler**, kubleŕ w Bělmanezach. **Petraſch**, gmejnſki prjódkſtejeŕ na Židowje. **Pfannenſtiel**, ryczerkubleŕ nad Nowej Wßu nad Sprewju. **Poſtel**, amtslandrychtaŕ na Židowje. **Reinhardt**, banquier w Budyſchinje. **Reißmann**, cźaßnikaŕ w Kamjenżu. **Schäfer**, fabrikant w Jaſońzy. **Schenk**, ryczńik w Budyſchinje. **Schöna**, fabrikant w Großröhrsdorfje. **Schöna**, kubleŕ a gmejnſki prjódkſtejeŕ w Großröhrsdorfje. **Schurig**, měſchczanoſta w Halſchtrowje. **Seydler**, hamtſki twarſki miſchtr w Budyſchinje. **Seyfert**, gmejnſki prjódkſtejeŕ w Thiemendorfje. **Sinz**, měſchczanoſta w Biſkopizach. **Schpótka**, kubleŕ a gmejnſki prjódkſtejeŕ w Lětonju. **Steiger**, ryczerkubleŕ nad Budyſchinkom. **Walda**, wyſchſchi hajnik w Wujeżku. **Weitzmann**, rychtaŕ w miſchonſkim Vollungu.

Łužičan.

Dokelž sym po tym, zo je wyšši seminarski wučeŕ k. Fiedleŕ redakciju Łužičana dla wudaća wjetšeje serbskeje knihi na někotry čas złožił, redakciju přijał, dha prošu dotalnych knjezow serbskich spisowarjow a druhich nawjedźitych serbskich knježich, zo bychu mje z wudźěłkami, za Łužičana kmanymi, dobroćiwje podpjerać chcyli.

J. E. Smoleŕ.

Dwě ſprawnej dźěłaczerſkej familiji namakatej na ryczerkuble Makej Borſchczi wobydlenje a dźěło.

We wudawarni „Serbſkich Nowinow" je ſa 2½ nßl. dostacź:

Pſchedźenak,

protyka ſa Sserbow na lěto 1874.

We wudawarni „Serbſkich Nowinow" je ſa 1 nßl. dostacź: **Bibliſki pucźnik** ſa wſchitke dny lěta 1874. Sestajany wot K. B. Kaniga, farara w Klukſchu a wudaty wot ſerbſkeho lutherſkeho knihowneho towarſtwa.

Ratarske kreditne towarstwo w sakskim kralestwje.

Horjebranje zobustawow, nutspkaczenje pjenjes, pschedawanje sastawnych a kreditnych listow, proschenja we pozczonki atd. sa ratarske kreditne towarstwo w sakskim kralestwje, zo wote minje kózdy czaß wobstaraja, kaz tez nalutowarnske pjenjezne skkadki (Spareinlagen) zo tez wot tajkich horjebjeru, kij zobustawy njejßu, a zo wote dnja nutspkaczenja s 4 prozentami sadanja.

W. Mattheis na hospitalskej haßy w Budyschinje.

Magdeburgske wohen sawěsczaze towarstwo

se sakładnym kapitalom wot pjecz millionow tolet pruск. kouranta

w 5000 akzijach po 1000 tl., kotrez zu dospolnje wudate,

pschijima po tunich, twjerdych prämijach sawěsczenja psche wohnjowu schkodu tak derje w městach kaz na wßach na hibite pschedmjety.

W tunjosczi swojich prämijowych postajenjow wone nize zaneho druheho sprawneho towarstwa njesteji, tez posticza wone pschi sawěsczenju na dlěschi czaß hódny dobytk.

Pschi ratarstich sawěsczenjach zo sawěsczenym tójschto k lepschemu pschiswoli.

Schkodowanje psches wurazenje gasa zo tak saruna, kaz wohnjowe schkodowanje.

Sawěsczenske formulary, kaz tez exemplary powschitkomnych sawěsczenskich wumenjenjow móza zo pola podpißaneho agenta kózdy czaß darmo dostacz, kotryz budze pschi napißanju sawěsczenja stajnje k pomozy hotowy a budze wschitke pozadane wukozenja dawacz.

W Budyschinje, na hornczerskej haßy.

Heinr. Meisel, ök. inspektar,
wyschi agent magdeburgskeho wohen sawěsczazeho towarstwa

Powschitkomna aßekuranza w Triesczu

(Assicurazioni Generali)

sawěsczuje pschi rukowanskim fondsu wot:

37 millionow 189 tyßaz 530 schěßnakow 31 krajzarjow

a) twory, mobilije, zuzenske płody a t. d., kaz tez, hdyz to krajowe sakony dowoluja, twarjenja wschěch druzinow psche wóhnjowu schkodu;

b) posticzuje sawěsczenja na zywjenje człowjekow na najwschelakssche waschnje

sa najtunische twjerde prämije a wustaja policy po pruskim kourancze.

Towarstwo wupkaczi w lěcze 1872 sa 12522 schkodowanjow summu wot

5 millionow 31 tyßaz 437 schěßnakow 87 krajzarjow.

K kózdemu wukasanju a k wobstaranju sawěsczenjow poruczeja zo jako agentojo:

hamtski skotolěkar **Ernst Walther** w Budyschinje.
Korla August Berger w Ketlizach.

Lěkarske wopißmo

sa G. A. W. Mayerowy bróstsyrop.

Psche katarrhalski kaschel a dyhawosczy zym ja G. A. W. Mayerowy bróstsyrop s Wrótßkawja husto poruczik a jako woßebny srědk spósnak, schtoz s tutym attestiruju.

Wolgast. **Dr. med. Körner.**

Na zwětnej wustajeńzy prämiirowany bróstsyrop maja jenoz prawdzjwy na pschedań w bleschach po 8 ngl., 15 ngl. a 1 tl.:

Heinr. Jul. Kincka w Budyschinje, haptykar Gerischer w Ostritzu,
W. Kotha w Lubiju, Schakta we Wotrowje,
P. Kinne, haptykar w Hernhuczje, Lehmann w Budestezach a
Jos. Föhmann w Scherachowje, haptykar Dr. Hultzsch w Rakezach.
Ed. Hiese w Nowosalzu, J. Stockhausen w Kamjeńcu.

Jutsje njedzelu, 11. januara,

wupschedawanje

manufakturowych tworow, zuknow, bukskinow, płatu kaz tez

hotoweje muzazeje drasty

w hosczenju k skotej hwězdze na zitnych wikach po jenym skhodze.

Jene wobydlenje, wobstejaze se istwy, tsjoch komorow, hródze a sahrody, je wot 1. haperleje t. l. na czichich ludzi k pschenajeczu. Wscho dalsche je shonicz pola kublerja J. Mickela w Něwßezach.

Dzjwoczjanske zerbske evang. luth. mißionske towarstwo smeje jutsje popołdnju w 2 hodzinomaj shromadzisnu.

Pětr Mlónk, pißmawj dzeń.

K dobroczinwemu wobkedzbowanju.

Wustajeńza **biblijskich scenow** je hischcze hacz zobu **wutoru 20. januara** wschědnje, ujedzele wot **4—9** a wschědny dzeń wot **6—8** hodzinow wotewrjena. **K. Jäger.**

Wulka aukzia.

S jeneje mi pschepodateje

konkurſoweje maßy

budze **sobotu, 10. januara,** = wot 9 hodzinow rano hacz do 6 hodzinow wjeczor = a teho runja **póndzelu, 12. januara,** w tym samym czaßu w hoſczeńzu k ſkotej hwězdze na zitnych wikach po 1 ſkhodze wo iſtwje No. 6 wulki wubjerk wſchelakich tworow, jako

braſczenja,	kožowe ſchaty,
cziſtowolmjane ripſy,	wupjerki,
lüſtry,	ſchirting,
moires,	zerdzopkat,
lama,	twjele (trjenſchcza),
blidowe krywy,	dybſaczne rubiſchka,
blidowe ruby,	ſpódne zuknje,
ſalvety,	zukno a bukſkin,
tkane long-ſchawle,	double,
ſchawlorubiſchcza,	ratiné,
pkat,	flocciné,

kaž tež hotowa mužaza draſta

a wſchelake druhe artikle zo ſa hotowe pjenjesy na pſcheßadžowanje pſchedawacz.

Aukzionatar
Herm. Wilhelm.

Łužičan.

Lětuše prěnje čisło Łužičana srjedu wuńdże.
J. E. Smoleŕ.

200 tl. je po 5 procentnej dani na dobru wěſtoſcz jutry abo po dobroſdaczu tež prjedy wupožczicz a je wſcho dalſche pola pſchekupza **Purſche** na Zidowje ſhonicz.

Moja expedizia

njeje wjazy na zitnych wikach, ale je na **zukelnſkej haßy** cžo. 668 po 1 ſkhodze.

Rudolph Wahl.

Tannin-Terpentin (H. 248.)

ſ parh w **Th. Höhenbergera** fabrizy w **Wrótßkawje** dobywany, ſ wjele lět jako woßebny ſnaty pſche **nerwowe khowubolenje**

rheumatismus a wicz.

K dostaczu w bl. po 12½ nßl. a 1 tl w **Budyſchinje** w **E. Menzuarez hrodowſkej haptyzy.**

Na pucžu ſ Budyſchina hacz do Lutobcza bu jena konjaza deka ſhubjena. Sprawny namakar chzyk ju we wudawarni „Serb. Nowinow" wotedacz.

Na ryczerkubko Wulku Sswónzu pola Lubija pyta zo

ſkótna hoſpoſa

k wothladanju 20—30 mkodeho howjaſeho ſkotu. Lětna ſda 50 toler a wſcho druhe darmo. Wſcho dalſche je ſhonicz we wudawarni „Serb. Nowinow."

Jedyn

knjejſki pohonc,

kiž ma jenoz knjezich wosyczi a na polo jězdzicz njetrjeba, zo **börſy** na jene ryczerkubko w tudomnej wokolnoſczi pyta. Mězaczna ſda 6 tl., livrej atd. darmo. Wſcho dalſche je ſhonicz we wudawarni „Serb. Nowinow."

Winter, ſtorkny mlykar.

Germanſkanſki ſtorf

je wot 1. jan. 1874 wo 5½ ngl. ſa ſtarchyt tunſki.

Jena maßiwna **khěza** ſ polom abo tež bjes pola, kotraž by zo derje ſa jeneho kowarja abo wozebje ſa jeneho wojnarja hodzika, je na pſchedań. Wſcho dalſche je ſhonicz pola wobßedzerja **Pilza** w Lipiczu pola Minakaka.

Róże, kaž tež **pletwa** ſa njewjeſty a kmótrow zu **rjane a tunje** na pſchedań w ſchtrymparſkich **thlamach hauenſteinſkeje** abo **butrowſkeje haßy.**

Nakładnik: J. E. Smoleŕ. Ciſć: L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 3. ~ 17. januara. ~ 1874.

Serbske Nowiny.

Za nawěšťki, kiž maja so we wudawarni „Serb. Nowin“ na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 688 wotedać, płaći so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 7 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawarja 75 np. a na kral. saks. pósće 8½ nsl. a z přinjesenjom do domu 98 np.

Wopschijecze: Wukładowanje. — Rajchstagske wolby. — Najnowsche. — Swětne podawki. — Se Serbow: S Budyschina. S Roswodez. S Kupjanskeje Dubrawki. S Minakała. S Nižeje Wšy. S Ketliz. S Jamy. S Lubija. — Pschilopk. — Zyrkwinske powjesce. — Hanß Depla a Mots Tunka. — Nawěschtnik.

Wukładowanje.

Najwoßebnische strony (partaje) na bližschim němskim rajchstagu budza: nacionalno-liberalna (n.-l.), centrumska (c.), pokraczowarska (p.), socialdemokratska (ſ.-d.) a ßnadz tez polska (pl.). Te druhe strony budza pak ſ nacionalno-liberalnej, pak ſ centrumskej hłoßowacz a nimaja teho dla ßame po ßebi tejko wažnosczje, kaz horka pomjenowane. Tajka mjenje wažna strona je konserwatiwna (k.) atd. Nacionalno-liberalna strona je ta, kotraz na wsche waschnje móz němskeho khěžorstwa powjetschicz pyta a teho dla tez ſa to ſkutkuje, ſo bychu dotalne ßamostejaze němske kraje dale a bóle w němskim khěžorstwje rospłunyłe a ſo by krajne knjeżerstwo w zyrkwi a schuli wyschschu móz nad duchomnstwow a wucżerstwom dostało. Wjerch Bismark ßo w tu khwilu na tule stronu woßebje sepjera a wona tez jeho we wschěm nastupanju horliwje podpjera. — Centrumska strona ma ßwoje mjeno wot teho, ſo jeje ßobustawy w rajchstagu w ßrjedzisnje (centrum) sale ßedza; woni ſa to rycża, ſo bychu jenotliwe němske kraje tez dale po możnosczi ßamostatne wostałe, woßebje pschecżiwja ßo pak temu, ſo bychu ßo zyrkwine a schulſe należnosczje we wschěm krajnemu knjeżerstwu podcżißłe. Krucżekatholska strona ßo tez k tutemu centru dżerži a krucżekatholskim sapoßłanzam ßu mjeno ultramontanskich dali, wudawajo, ſo na bamża, kiž ultra montes (tamnu stronu horow) bydli, poßłuchaja. — Bjes sapoßłanzami nacionalno-liberralneje a centrumskeje strony ßo na rajchstagu najwótrischo wojuje, dokelž ßebi tej najbóle napschecżiwo stejitej. — Pokraczowarska strona (Forttschrittspartei) by drje tez chzyła, ſo bychu jenotliwe němske kraje a zyrkej ßwoju ßamostatnosczˊ wobkhowali, ale wona tola tez husto dosczˊ nacionalno-liberalnej stronje pomha a na krajnu a zyrkwinu ßamostatnosczˊ k lěpschemu Němzowstwa abo tola němskeho khěžorstwa sabudże. — Socialdemokratska strona je ta strona, kotraz żada, ſo bychu tez dżełacżerjo, cżeladniży, khěżkarjo a teho runja na krajnych ßejmach a w rajchstagu psches sapoßłanzow sastupjeni byli a tam sakonje wuradżili, kiž bychu dżełacżerjam atd. k lěpschemu ßłużili. (Tuta strona ma někotre wotdżělenja, na kotrež chzemy pschichodnje spomnicz.) — Polska strona chze, ſo by ßo zyrkwi ßamostatnosczˊ wostajiła a hłoßuja teho dla husto ſ centrumskej stronu. — Konserwatiwni ßu, kiž chzedża, ſo by pschi dotalnym wostało.

Rajchstagske wolby.

Sakska. W I. wolbnym wokrjeßu je Dr. Pfeiffer (n.-l.) ſ 7,518 hłoßami wuſwolenˊy. Haunstein (ſ.-d.) dosta 1,518 a ſ Rochow (c.) 721 hłoßow. W II. wokrjeßu bu profeßor Frühauf ſe 7401 hłoßami wuſwolenˊy, ſ Magnus (p.) dosta 2,450. W III. wokrjeßu bu miniſter ſ Noſtitz-Wallwitz (k.?) ſ 11,537 hł. wuſwolenˊy; hrabja Stolberg (c.) dosta 2,013, Keller (ſ.-d.) 471 a Daſchner (ſ.-d.) 513 hł. IV. Schwarze (k.). VI. Ackermann (k.). VII. Richter (k.). VIII. Eyſold (p.). X. Oehmichen (p.). XI. Günther (k.). XII. Stephani (n.-l.). XV. Bahlteich (ſ.-d.). XVI. Most (ſ.-d.). XVII. Bebel (ſ.-d.). XVIII. Motteler (ſ.-d.). XX. Brockhaus (n.-l.). XXI. Koch (p.). XXII. Georgi (n.-l.) — W 5., 13., 14., 19 a 23. wokrjeßu ma ßo ſ nowa wuſwolecz, dokelž żadyn kandidat dosczˊ hłoßow nima.

Najnowsche.

Posnań, 14. januara. Arzibiſkop Ledochowski je tudomnemu wokrjeßnemu ßudej k wjedżenju dał, ſo na termiju njepschińdże.

Peterburg, 14. januara. Wczera bu khěżorski wukas wosjewjeny, po kotrymž smeje tez w Ruskej kóżdy w wójſku ßłużicz.

Swětne podawki.

Rěmske kněžorstwo. Budyšin. Čzi, kotśiž chzedża tudy létża schulskokandidatske a wolbokmanostne pruhowanje sčinicz, maja to tudomnej krajskej direkziji hacz do 7. februara wosjewicz.

Žitawa. Wóndano je tudomny měschczanosta Haberkorn 25létny jubiläum swojeje zejmskeje dźěławosče swjeczić. Na swjedźenju wobdźěli so deputazia zejmskich sapoßłanzow a pschepoda jemu kraßnje swjasany somorczany album s fotografijami wschěch sapoßłanzow. Hewak bě 28 druhich deputazijow pschischło, kotrez wysche sbožopschejow tez wschelake rjane dary pschinjeßechu.

Połčnica. Jako so wóndano tudomny pjekarski mischtr Liebscher po želesnizy s Kamjenza do Draždźan wjesesche, bu wón wot Božeje ruczki tak swylnje sajaty, so na měsče morwy wosta.

Draždźany. Druha komora je 345,000 tolerjow k porjedźenju Lobjoweho rěcznischcza a k wutwarjenju jeho brjoha — wosebje w Draždźanach — pschiswolika. Dale je wona k nowotwarbam wschelakich zudnischich twarjenjow w Chemnitzu, Lipsku, Freibergu a Zwickawje něhdże 550,000 tolerjow pschiswolika a létni pjenjes, kotryž kralowska swójba a kralowi dwórzy sastojnizy dostanu, na 950,000 tolerjow postajika.

— W Draždźanach budże w salach tamnischeje kupnizy (Gewandhaus) wot 5. hacz do 11. februara dźesata wulka wustajenza pjerinow wotdźerżana.

Barlin. Khěžor pschija 12. januara wopyt jendźelskeho krónprynza a jeho knjenje mandźelskeje, kaž tez jendźelskeho prynza Arthura, kiž běchu do Barlina pschijeli, so bychu so wot tam do Petersburga na kwaß ruskeje prynzeßyny Marje s jendźelskim prynzom Alfredom podali. — Khěžor je w poßlenschich dnjach tez někotre rosrycżowanja s wjerchom Bismarkom měł.

— Wschěm stabsoffizieram, kiž su na wójnje 1870 hacz 1871 byli, je khěžor ßlěbornu medaillu darił, kotruž je k dopomnjenju na tule wójnu bicz dał. Na njej su khěžorowy wobras a mjena wschěch generalow, tehdy kommandirowazych.

— Njebo kralowa Hilźbjeta je něhdże 600,000 tl. hotowych pjenjes sawostajiła. Něhdże 80,000 tl. je wona khudźinje, schulam, zyrkwjam a wschelakim wužitnym sjenoczenstwam wotkasała, kaž tez hewak tójschto pjenjes swojim dotalnym sastojnikam a czeladnikam wustajiła, wscho druhe je pak khěžor jako wot njeje postajeny universalherba dostał. Sswój létni hród blisko Potsdama je wona swojemu lěkarjej, Dr. Grimmej, wotkasała.

Mnichow. Prynzeßyna Gisela, knjeni mandźelska prynza Leopolda, je młodu prynzeßynu porodźiła. Prynzeßyna Gisela je 17 lět stara a 8 měßazow 19 dnjow ženjena, jeje nan je awstriski khěžor (44 lět stary) a jeje macz awstriska khěžorka (36 lět stara); duž je to po prawym młoda wowka. Wona je 11. januara do Mnichowa (München) pschijeła a tez khěžor Franz Josef s awstriskim krónprynzom Rudolfom nasajtra pschijeździe.

Awstria. My běchmy w swojim czaßu na to spomnili, so czeszy sapoßłanzy teho dla, dokelz nětczischе krajne srjadowanje sa njeprowe dźerża, ani do czeskeho sejma w Prasy, ani do awstriskeho rajchsratha we Winje njeńdu. Czeski lud je tajke měnjenje sa prawe spósnał a swojich sapoßłanzow teho dla kóżdy ras saßo s nowa wuswolił, hdyż běchu nowe wólby trjeba. Tak je něhdże 10 lět byko, ale psched krótkim czaßom 28 sapoßłanzow postanu, prajizy, so sa wužitne dźerża, s najmjeńscha czeski sejm wopytacz, jeli jich wuswolerjo tez sa to budża. Duž woni swoje dotalne sapoßłanstwo skożichu a buchu nowe wolby wupißane a to najprjódzy we wjeßnych wolbnych wokrjeßach. Ale lud je jich wschěch hacz do jeneho saczißnył a jenoz tajkich mużow wuswolił, kiž běchu prjedy ßlubili, so hakle tehdom do czeskeho sejma póńdu, hdyż je czeske kralestwo swoje stare prawa saßo dostako. Wolby w měschczanskich wokrjeßach drje runje tak wupanu.

— Winskemu ministerstwu je to jara wopaki, so so czeszy wustupjeni sapoßłanzy saßo wuswolili njejßu. Wone chzysche mjenujzy jeneho s nich sa czeskeho ministra postajicz a s jeho pomozu dotalne pschecziwjenje czeskeho luda pschewinycz. A hdyż by to dokonjane byko, dha by ministerstwo tajkeho czeskeho ministra najskerje saßo se ßłużby puschczilo. To dohladni Czechojo wjedża a teho dla tajkich mużow jako sapoßłanzow njewuswola, kiž bychu winskemu ministerstwu do zyče hicz móhli. — Galizyszy Polazy maja tajkeho ministra, ale tón jim niczo pomhacz njemoże.

— W Wuherskej so ministerstwo hischcze pschezo tak prawje wobtwjerdźiło njeje a móże so teho dla stacz, so khěžor nowych ministrow postaji. Wina wscheje njewěstosce je ta, so ministerstwo wschudżom na pjenjesach pobrachuje a nochze jemu nichtón požczowacz. Nětko chze, kaž so powjeda, wjerch Bismark Wuherskej pomhacz a jej 80 millionow schßnakow s tak mjenowaneho invalidskeho fonda požczicz. Nam so pak to wěricz nochze, pschetoz hdy bychu wuherszy ministrjo tejko pjenjes wot pruskeho knjezerstwa požczili, dha bychu s tym wuherski kraj tak někak wotwißny wot pruskeho knjezerstwa sczinili.

— Nětko je skónczenje twjerdże postajene, so khěžor Franz Josef něhdże srjedz februara do Petersburga pojědże, so by tam ruskeho khěžora wopytał. Zyke puczowanje budże něhdże dwě njedźeli tracz. Hacz ministerpschedßyda hrabja Andraßy sobu pojědże, njeje hischcze wěste.

Schpaniſka. Nowe miniſterſtwo pyta ßo na wſche waſchnje wobtwjerdźicz, ale hacz ßo jemu to radźi, to wěſte nieje; pſchetoz w nekotrych měſtach ßu pſcheczſtwo njemu poſtanyli.

Ze Serbow.

S Budyſchina. (Měſchczanſke nowinki a blady.) Jako ſańdźeny tydzeń jedyn wjeczor w dźewjatej hodźinje 22létny dźěłaczer Golda, na Židowje bydlazy, ſ dwórniſchcza domoj dźěſche, dha w promenadach njedaloko ſeminara dwaj muzej k njemu pſchiſtupiſchtaj a jeho proſcheſchtaj, ſo by jimaj ſe ßwojeje, ßo zehlazeje cigarry wóhnja dał. Wón jimaj teho dla ßwoju cigarru poſkiczi, ale w tym wokomiknjenju, jako mějeſche cigarru naſad doſtacz, jemu taj muzej něſchto do huby tyknyſchtaj, ſchtoz ſ dobom explodirowaſche (roslecza). Wot teho bu jemu hnydom tak hubjenje, ſo je něhdze pokdra hodźinje trjebał, prjedy hacz je domoj doſchoł. Tam je ßo bórſy lehnycz dyrbjał a hacz runje ſa njeho lékarſku pomoz pytachu, dha je tola ſa nekotry czaß wumrjeł, prjedy hacz ßu jeho ſe ſtrony wyſchnoſcze to, ſchtoz by dla wußlédźenja nadpadowarjow trjeba było, wuwoprašecz móhli. Lékarjo, kiz ßu jeho czéło potom ſecirowali, ménja, ſo je wón wot teho wumrjecz dyrbjał, ſo je jemu ſchkódny gas wot explodirowanja do płuzow a moſow ſtupił. Schtó je tajke ßmjertne ſchibałſtwo na Goldze wobeſchoł, wo tym tez ani najmjeńſcheho ßlěda nimaja. — Sańdźenu ßobotu je ßo 8létna dźowczicźka poſtillona Kmocha, na tudomnych drjewowych witach bydlazeho, tak ſtraſchnje wopaliła, ſo je bórſy wumrjecz dyrbjaka, hacz runje ſtarſchej hnydom lékarſku pomoz pytaſchtaj. Wona je, jako ſtarſchej doma njebeſchtaj, ſ wóhnjom, kiz ßo w khachlach paleſche, nékak hrajłaka a je ßo jej pſchi tym draſta ſapalika a, móhł rjez, ßo ſkoro bo cziſta na njej ſpalika, dokelz nichtón k pomozy njebě. — Měſto knjeſa Leutholda, dotalneho tudomneho woheńſawěſczazeho wyſchſcheho inſpektarja, kiz je do Dražđźan powołany, je k. woheńſawěſczazemu inſpektarjej Temperej, hacz dotal w Schneebergu, poruczene. — Tudy doſta pſchi rajchstagſkej wolbje miniſter Noſtitz-Wallwitz 813 hłoßow, Hugo Keller 226 a hrabja Stolberg 57 hłoßow; w Hodźiju N. 84, K. 1; w Borſchczi, Dźiwoczizach a Praſkowje N. 43, K. 1; w Pokczinizy N. 416, Daſchner*) 8; w Kamjeńzu N. 593, D. 163, St. 20; w Luſy N. 91, St. 9; w Njeßwaczidle N. 139, K. 1, St. 1; w Radworju N. 12, St. 65; w Krjepjezach N. 20, St. 10; w Halſchtrowje N. 156, D. 32, St. 1; we Walowach N. 57, D. 1; w Rakezach N. 178, St. 5; w Huſzy N. 90, K. 3; w Biſkopizach N. 420, D. 135; w Hnaſchezach N. 38; w Hrubjelczizach a Dźěchorezach N. 34, St. 11, K. 1; w Czemerizach a Sskonej Borſchczi N. 27, St. 26; w Makßezach a Hněwßezach N. 37, St. 11; w Hownjowje, Czichońzach a Libochowje N. 28, St. 1, K. 13; w Porſchizach a Lětonje N. 78; w Měrkowje a Lutobczu N. 30, St. 15, K. 4; w Njeſdaſchezach N. 46; w Koblizach a Czeſchkezach N. 22, St. 4; w Spytezach N. 46; w Ssemichowje N. 40; w Bóſchizach N. 36; w Ratarjezach, Sczijezach a Borſchczi N. 37, St. 2; w Běczizach N. 33; w Žiczenju N. 32, K. 3; w Koßarni, Nowej Wßy, Holzy a Zokowje N. 90; w Jaßenzy N. 65, St. 95; w Warnoczizach N. 48; w Kupej, Jatſjobje a Hornym Komorowje N. 83, K. 1; w Nowej Wßy n. Spr. N. 28; w Lubjeńzu, Splóſku a Khójnizy N. 18; w Minakale N. 174, K. 4; w Dobruſchi a Pſchiſchezach N. 27, K. 11; w Dźeznikezach N. 12, St. 10, K. 2; we Wukezach N. 65, D. 1; na Židowje N 93, St. 20, K. 162; w Běłych Noßlizach N. 21; w Brěſowej a Wyßokej N. 35; w Semizach N. 43, D. 6. hłoßow. — To bychu wolbne podobnoſcze ſ wulkeho dźěła III. wolbneho wokrjeßa byłe. (N. réka: ſ Noſtitz-Wallwitz, St. pak hrabja Stolberg, K. pak Keller a D. réka Daſchner.) — W pětrowſkej zyrkwi ſtaj dale farař Schmiedel ſ Prytez a diakonus Schubert ſ Biſkopiz na tudomne diakonatſtwo pruhu prědowakoj. — Tez létßa bě ßo nowolétnu nóz na tudomnym hkownym torhoſchczu tójſchto ludźi ſhromadźiko, kotſiz nowe léto ſ wokanjom a harowanjom witachu. Jedyn ſchewſki bě pſchi tym woßebje pilny a bijeſche ſ radoſcze tych na mězu, kiz jemu bliſko pſchińdźechu. Ale to dokho njetrajeſche, pſchetoz jako bě ßaßo jeneho muża na mězu praßnył, dha zakoßnje ſakſchicza. A czeho dla? Měza, na kotruz bě praßnył, bě ſ jězowej kożu poczehnjena a děſche jemu ruku ſlě roskakaka.

S Roswodez. Bjes naſchej wßu a Budeſtezami je ſańdźenu ßobotu kubleř a wóſka Joſef Lipicz ßwoju ßmjercz namakał. Wón je mjenujzy, jako wós ſ hory dele jědźeſche, najſkerje ſpał a teho dla ſpinanje woſa w prawym czaßu pſchepaßł a tak ſ woſa panył, kiz je jemu hłowu pſchejeł a jeho tak na měſcze morił. Na woſu pod plonu dwě żonje ßedźeſchtaj a jako konjej w Korſymje kaz hewak ſaſtaſchtaj, dha tej żonje ſ měrom ßedźo woſtaſchtej, dokelz ménjeſchtej, ſo ßo po khwilu dale powjeſetej, kaz bě to hewak ſtajnje było. Ale jako bě tójſcho czaßu ſaſchło a ßo wós ſ měſta njehnu, dha ßo poczeſchtej ſa Lipiczom praſchecz. Duz jeho pytachu a potom na dróſy morweho w kuzi krwě leżo namakachu. Wón je hakle 38 lét ſtary.

S Lupjanſkeje Dubrawki. Jako běſche tu-

*) Daſchner bě wot tak mjenowaneje ludoſtatoweje (republikanſkeje) ſtrony jako kandidat poſtajeny.

domny wósła Kunat 2. januara zły dźeń cźeledź wosyk, kotraž so tehdy pschecźahowasche, pschijědźe wón na domojpucźu něhdźe w 11. hodźinje do kupjanskeje korcźmy, swotkal potom hischcze jeneho bronjanskeho kublerja do Bronja dowjese. Po někotrym cźasom pschijědźe jeho kóń s wosom sam do Lupeje a juko potom Kunata pytachu, dha jeho psched Lupej pokmorweho na drósy leżo namakachu a posdźischo domoj dowjesechu. Wón bě najskerje na woju drěmak a teho dla s njeho panyk.

S Minakała. Dokelž je tudomny, psches rěku wjedźazy móst dotwarjeny, dha móże so někto saso psches njon jězdźiez.

S Niżeje Wsy. Wo swjedźenju, kiž so pscht skkadnoscźi safarowanja nascheje wsy do Rakez měješche, sa tydźeń rosprawu damy.

—e. S Ketliz. W lěcźe 1873 je so w naschej wosadze narodźiło 197 dźěcźi, mjenujzy 102 hólcźkow a 95 holcźkow, bjes nimi 4 pory dwójnikow, 13 morwonarodźenych a 42 njemandźelskich. S zyła je so 39 dźěcźi wjazy narodźiło, dyžli lěto prjedy. — Wumrjeło je 153 wosobow, mjenujzy 63 muskeho a 90 žónskeho rodu; bjes nimi 4 njeskcźenych a 2 cźlowjekaj, kiž staj sebi samoj žiwjenje wsakoj. Semrjeło je 30 mjenje, hacž konsche lěto. — Spowjedných bě 5323, to je 416 mjenje dyžli loni; bjes nimi 149 doma woprajenych a 93 konfirmandow. — Pschipowjedanych bu 78 porow, wot kotrychž bu 38 tudy a 40 druhdźe wěrowanych; hewak je so 1 zusy por tudy wěrowak.

S Jamy. Tudy su so 9. januara Nerretigez (?) domske s pschitwarjenej hródźu a brójnju wotpalike. Kak je woheń wuschoł, njeje snate.

S Lubija. W II. rajchstagskim wolbnym wokrjesu je po dotalnych powjesćach profesor Frühauf 5054 a swobodny knjes s Magnus 623 hłosow dostał. We Woleschnizy dosta Frühauf 34, s Magnus 4; we Wopalni Fr. 124, M. 77; we Wujeri Fr. 16, M. 16; we Wósporku Fr. 24, M. 65; we Wulkim Dažinje Fr. 63; w Korsymju Fr. 30, M. 60; w Njesnarowach Fr. 31, M. 3; w Kołwasy a Koprzach M. 40; w Subrnicźzy a Stróži Fr. 1, M. 34; w Barcze Fr. 7, M. 53; w Lubiju Fr. 496, M. 47 hłosow atd. atd.

Přilopk.

* Budyschin. Jako dźěłacźeŕ tudomneho pschekupza Engerta schtwórtk psched wjecźorom w jenym wjelbje dźěłasche, dha so tam někajki wolij khětsje sapali, s cźehoż hnydom tajki kur nasta, so bětón dźěłacźeŕ, kotrehoż běchu khětsje won wucźahnyli, kaž saduscheny; tola je wón s lěkarskej pomozu saso k sebi pschischok. Woheń bu bórsy hascheny.

* Jako 13. januara wotankarka w budyskim theatru do jeneje loże stupi a to se swěcźku, dha so tam gas sapali a tej žonje wkosby a drastu wobsmudźi. Gas bě s roky wustupił, dokelž jedyn ventil sawjertnyli njeběchu.

* Se Stollberga pisaja, so je so tam 6. januara jedyn wós swrócźił, na kotrymž 12 kwasnych hosczi sedźesche a so su so pschi tym wschitzy bóle a mjenje wobschkodźili.

* Na němskim rajchstagu, hdźež budźe s zyła 383 saposłanzow, smě,e jich nacionalno-liberalna něhdźe 130, centrumska 83, pokracźowarska 35, pólska 11, socialnodemokratska 6, konservativna 17 atd., atd.

* Barlinszy paduschi so někto husto dosez žonjazu drastu wobleku, so bychu tak lózo kranycź móhli.

* S Birnbauma pisaja wot 9. januara: Djenża pschipołdnju podachu so tsjo hólzy, 12 hacź a 14 lět stare a schulerjo prěnjeje klasy, na lód. Sso wschitzy tsjo sa ruki dźerżo so pschepanychu a tepichu. Haž runje ludźo hnydom k pomozy khwatachu a tych hólzow bórsy s wody wucźahnychu, dha tola pschi wschej nakoženej prózy žaneho wožiwicź njemózachu.

* W Hermanstadtu w Ssedmihródskej (Siebenbürgen) mějachu 3. januara 13 gardow symy a w Neapelu (w Italskej) bě zylny znčh panyk.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Pětrowska zyrkej: Gustav Adolf Schubert, schewz w Draždźanach, s Hanu Khristianu Symankez.

Křćeni:

Michalska zyrkej: Augusta Selma, n. dź. w Dobruschi. — August Max, n. s. na Židowje. — Augusta Wilhelmina, Korle Augusta Krecźela, sahrodnika a schewza we Wulkim Wjelkowje, dź. — Helena Augusta, n. dź. w Hornjej Kinje.

Katholska zyrkej: Helena Theresia, Handrija Heiny s Hněwšez, dź.

Zemrjeći:

Djeń 31. decembra 1873: Handrij Tyscheŕ, domownik w pólwerniku, 56 l. 6 m. — Hana Theresia, Pětra Schramy, wobydlerja w Hrubjelcźizach, dź., 3 d. — 1. januara 1874: Hańża Theresia, Bjedricha Wylema Alberta, wobydlerja na Židowje, dź., 3 m. 1 d. — Jan Hendrich August Heyman, sarjadowar w papjerniku w Dobruschi, 38 l. 5 m. 23 d. — Pětr Strehla, sahrodnik we Wurizach, 60 l. 11 m. 4 d. — Hana Marja rodź. Dejkez, njebo Jana Bjara, sahrodnika we Wulkim Dažinje, wudowa pod hrodom, 74 l. 6 m. — 6., Marja Amalia, njebo Ernsta Wylema Jakuba, kh ežerja a polerja na Židowje, sawostajena dź., 7 l. 1 m. 22 d. — Jurij Nowak, wobydleŕ na Židowje, 65 l. 10 m. 13 d. — 7., Handrij Nobel, cźežliski polir, 55 l. 9 m. — Hana Marja, Jurja Sarjeńka, khežerja a wojnarja na Židowje, dź., 25 n. — 8., Marja rodź. Schorschez, njebo Michaka Hilbenża, khežerja na Židowje, wudowa, 79 l. 10 m. 13 d.

Kak Hans Depla a Mots Tunka

rozom wótřitaj a ludźi pódla škrějetaj.

* * *

Hanß Depla. Je dha to wěrno, ſo ßu w jenej wßy pſchelcźam ſakaſali dołho ßydacź?

Mots Tunka. Haj, rychtaŕ tam pſchińdże a jako woteńdże, dha pſchikaſa pſchelcźam domoj hicź.

H. D. W kotrym cźaßu je dha ßo to ſtako?

M. T. Nó, wón tam něhdże po dźewjecźich wjecźor pſchińdże a w dwěmaj po połnozy ſ pſchelcźami domoj dźěſche, jako bě prjedy pſchaſu ſakaſak.

H. D. Hm. Tónle rychtaŕ, to je wo prawdże poßłuſchna hkojcźka. Hdyž „landroth" rjekńje: „ſakaſaj pſchaſu!" dha wón ſakaże.

M. T. Ale hdy?

H. D. Nó, w dwěmaj w nozy, kaž ßy tam prajił. Ale ja ßo boju, ſo landroth ſ tajkej poßłuſchnoſcźu tak prawje ſpokojny njebudże.

M. T. Ale cźeho dla niz?! Wſchak je tón rychtaŕ pſchelcźe też ſ pſchaſy domoj pſchewodźak, ſo bychu ſchkody njewſake, — a wjazy ßebi tola wyſchnoſcź wot żaneho rychtarja żadacź njemóże.

H. D. Prawje maſch, wón je parliczka bje-wſchěmi rychtarjemi.

Cźahi po żeleſnizy:

S Budyſchina do Drażdżan: Rano 6 hodźinow 45 minutow; dopołdnja 9 h. 15 m.; pſchipołdnju 12 h. 40 m.; popołdnju 4 h. 25 m.; wjecźor 8 h. 25 m.; w nozy 2 h. 35 m; w nozy 4 h. 5 m.

S Budyſchina do Shorjelza: rano 7 h. 45 m.; dopołdnja 10 h. 50 m.; popołdnju 3 h.— m.; wjecźor 6 h. 50 m.; wjecźor 9 h. 45 m.; w nozy 12 h. 50 m.; 1 h. 45 m.

S Kamjeńza do Radeberga: Rano 5 h. 25 m.; dopołdnja 8 h. 25 m.; pſchipołdnju 12 h. 35 m.; popołdnj; 4 h. 20 m.; wjecźor 7 h. 5 m.

S Radeberga do Kamjeńza: dopołdnja 8 h. 10 m.; dop. 11 h. 10 m.; popołdnju 2 h. — m.; pop. 5 h. 45 m.; wjecźor 9 h. 55 m.

Ratarſke kreditne towarſtwo w ſakſkim kraleſtwje

je 500,000 toleŕ wuloßowajomnych 4procentſkich ſaſtawnych liſtow w kruchach po 25, 100 a 500 tl. po kourſu wot 93½ % k ſubkripziji wupokoźiko. Tute ſaſtawne liſty, kotrež ßo ſ kóždołětnymi wuloßowanjemi w 50 lětach po połnej ſummje ſapłacźa, ßu garantirowane ſ dobrymi wěſtoſcźemi a ſe ſakładnymi dźělbami, wjazy hacź million toleŕ wopſchijazymi a něhdże 6000 ßobuſtawam ſ 150 měſchcźanſkimi a wjeßnymi gmejnami ßłuſchazymi, kiž něhdże ſa 90 millionow toleŕ leżomnoſcźow wobßedźa.

Krajne knjeżerſtwo je tym ſaſtawnym liſtam pupillariſku dobroſcź ſpożcźiko, tak ſo ßu też dobra wěſtoſcź pſchi wupożcźenju inſtitutſkich, żyrkwinſkich a mündelſkich pjenjes.

Podrobniſche poſtajenja ſubſkripzije ßu pola dowěrnikow, agentow a pola direktorija towarſtwa nawjedźicź a doſtacź.

Ratarske kreditne towarstwo w sakskim kralestwje.

Horjebranje zobustawow, nutspkaczenje pjenjes, pschedawanje sastawnych a kreditnych listow, proschenja we pozczonki atd. sa ratarske kreditne towarstwo w sakskim kralestwje, zo wote mnje kozdy czaz wobstaraja, kaz tez nalutowarnske pjenjezne skkadki (Spareinlagen) zo tez wot tajkich horjebjeru, kiz zobustawy njejzu, a zo wote dnja nutspkaczenja s 4 prozentami sadanja. **W. Mattheis** na hospitalskej hazy w Budyschinje.

Wulki skład

czažnikow (segerjow)

porucza

J. G. Schneider

na snutskomnej lawskej hazy cžo. 134 pódla tórma.

Ja zym zwój skład czažnikow jara bohacze powjetschił a mam we wschěch družinach czažnikow wulki wubjerk, tak so mózu kózde požadanje dopjelnicz. Ptaczisny zu najtunische a kózdy czažnik je najzwěrnischo wotczehnjeny. Rukowaze pizmo zo kózdemu pschiwda.

Wulki wubjerk prawdziwych zlěbornych rjeczaskow, prawdziwych talmistoczanych a we wónju postoczanych rjeczaskow, teho runja s rukowanjom a w ptaczisnje najtunischo.

Tez pschispominam hischcze, so zym zerbskeje ryczе runje tak mózny, kaz němskeje.

S poczeszczowanjom

J. G. Schneider,
czažnikar.

K wobkedzbowanju sa bróstkhorych.

Dokelz je mje G. A. W. Mayerowy bróstsyrop s Wrótzkawja wot mojeho dolholětneho **bróstkholenja** wuzwobodzik, dha s tutym kózdemu bróstkhoremu radzu, jenoz G. A. W. Mayerowy bróstsyrop nakoziez.

W Draždzanach. **Sofia Hetzowa.**

Na zwětnej wustajeńzy prämiirowany **bróstsyrop** maja jenoz prawdziwy na pschedań w bleschach po 8 nzl., 15 nzl. a 1 tl.:

Heinr. Jul. Kincka w Budyschinje, haptykar **Gerischer** w Ostritzu,
W. Rotha w Lubiju, **Schotta** we Wotrowje,
F. Kinne, haptykar w Hernhucze, **Lehmann** w Budestezach a
Jos. Löbmann w Scherachowje, haptykar Dr. **Hultzsch** w Rakezach.
Ed. Hiese w Nowosalzu, **J. Stockhausen** w Kamjenzu.

Běły, schěry a módry **plat** we wschelakich schěrjach, **barchenty, lama,** wolmjane a polwolmjane **drasczenja, ripsy, lüstry, cachenez a wolmjane rubischcza na hlowu, czischczane schórzuchi, blidowe schaty, twjele,** mužaze **schlipsy a zidzane rubischcza, tkaniny** sa **kholowy** atd. atd.

najtunischo porucza

Ernst Pech

na zitnych wikach 603 w domje knjesa **Bitzki.**

W khlamach zo **zerbski ryczi!**

Tannin-Terpentin (H. 248.)

s **pary** w **Th. Höhenbergera** fabrizy w **Wrótzkawje** dobywany, s wjele lět jako wozebny snaty pschе **nerwowe hlowubolenje**

rheumatismus a wicz.

K dostaczu w bl. po 12½ nzl. a 1 tl. w Budyschinje w **E. Menznarez hrodowskej haptyzy.**

Jene **wobydlenje**, wobstejaze se jstwy, tsjoch komorow, hrodze a sahrody, je wot 1. haperleje t. l. na czichich ludzi k pschenajeczu. Wscho dalsche je shonicz pola kublerja **J. Mickela** w Němczach.

Mój

atelier sa photographiju

s napschecza theatra

elegantny a požadanjam czaßa doscżczinjazy, k horjebranju portraitow (wobrasow) kóždeje wulkoscze. **Reprodukzije** a **powjetschenja** po **kóždym** wobrasu hacž do žiwjenskeje wulkoscze w najpyschnischim a wo prawdze wumjołskim wuwjedzenju. Poruczenja s **wonka města** k photographirowanju kubłow, jenotliwych twarenjow, stwow, ßwójbnych gruppow a teho runja ßo kóždy czaß horjebjeru a pod ßlubjenjom najtunischich płaczisnow a ßo pod rukowanjom wěrneho wuwjedzenja w najkrótschim czaßu shotuja.

S poczesczowanjom

Alexander Matthaey,

photograph. artist. atelier

s napschecza theatra.

s napschecza theatra

Attest.

Glöcknersku žałbu*) móžu kóždemu podobnje czerpjazemu s dobrym ßwědomnjom poruczicz. 3 lěta běch na wicz a drjenje khory, wot kotrehož buch po wutrjebanju 2 schachtlow horejscheje žałby zyle wuhojeny. Tsi ßobustawy mojeje ßwójby ßu psches tule žałbu wot wosabjenych stawow skoro wußwobodzene, tež ma ßo jej wjele druhich snatych sa ßwoju strowoscz dzakowacz. To wobßwědcza po wěrnosczi

Ernst Leopold Bindernagel w Grospardawje pola Grimmy.

*) Prawdziwa se schtemplom M. Ringelhardt na schachtliczzy. Dostacz w schachtlach po 2½ nßl. s haptykow w Budyschinje, Nowosalzu, Lubiju, Žitawje, Rychnowje, Großschönawje, Neugersdorfje, Biskopizach, Rakezach, Schěrachowje, Bjernaczizach, Wostrowzu, Hirschfeldze a Herrnhucze. Fabrika w Gohlisu pola Lipska.

Na ryczerkubło Wulku Sswónzu pola Lubija pyta ßo

skótna hosposa

k wothladanju 20—30 młodeho howjaseho skotu. Lětna sda 50 toler a wscho druhe darmo. Wscho dalsche je shonicz we wudawarni „Serb. Nowinow."

Jedyn

knjejski pohoncz,

kiž ma jenož knježich wosycz a na polo jěsdzicz njetrjeba, ßo bórsy na jene ryczerkubło w tudomnej wokolnosczi pyta. Měßaczna sda 6 tl., livrej atd. darmo. Wscho dalsche je shonicz we wudawarni „Serb. Nowinow."

Dwě sprawnej dźěłaczerskej familiji namakatej na ryczerkuble Małej Borschczi wobydlenje a dźěło.

Hollandski mlókowy pólver.

Tutón, se starodawnych czaßow dopokasany, s najlěpschich selow a korjenjow pschihotowany pólver, po jenej abo po dwěmaj łžizomaj wschědnje kruwom abo wołam na prěnju pizu naßypany, pschisporja wobžernoscz, płodzi wjele mloka a sadźěwa jeho wokißnjenje. Pakczik płaczi w 4 nßl. a je k dostaczu

hrodowskej haptyzy w Budyschinje.

W Tranjach pola Delnjeho Wujesda je jena khěža s polom abo tež bjes pola k 1. februara na pschenajecze. Wscho dalsche je shonicz pola khěžnika **Rychtarja** tam.

We wudawarni „Serbskich Nowinow" je sa 2½ nßl. dostacz:

Pschedźenak,

protyka sa Sserbow

na lěto 1874.

We wudawarni „Serbskich Nowinow" je sa 1 nßl. dostacz: **Bibliski pucznik** sa wschitke dny lěta 1874. Sestajany wot K. B. Kaniga, fararja w Klukschu a wudaty wot ßerbskeho lutherskeho knihowneho towarstwa.

Łužičan čo. 1 1874 je wušoł

a wopřija: Dźěćace nowolětne zbožepřeće. Wot J. W. — Drohe lěto. Wot Horisława-Mućinka. — Kak serbskej narodnosći zełharscy smjeré wěšćachu a hišće tzk wěšća. Wot M. L. — Serbskaj přećelej. Wot H. Seilerja. — Cyrill a Method. Wot S. — Tej jenej. Wot —čana. — Statistika Serbow w Sakskej. Wot M. Hórnika. — Serbstwo w lěće 1873. — Z Budyšina a Łužicy. Wot redaktora. — Słowjanski rozhlad. Wot M. Hórnika.

So bychu ratarjo składnosćz měli, srjadowanje ratarskeho kreditneho towarstwa w sakskim kraleſtwje a jeho skutkowanje bliže sesnacz, dha budże jeho pschedbyda, kujes **Mehnert,** dżenża, **sobotu, 17. januara,** pschipołdnju w 12 hodżinach w **Thiermannez restauraziji** w **Budyschinje** w tajkim nastupanju wscho trěbne wukładowacz.

Duż so wschitzy ratarszy wobsedżerjo, każ tez sastupjerjo gmejnow a schtóż hewak wo to rodźi, na tónle pschednoschk najpodwolnischo pscheproschuja.

W Leschawje, 12. januara 1874.

Jan Schmola, sobustaw sarjadowanskeje rady.

Wotewrjenje
parneje schokoladoweje a konfekturoweje fabriki
pod firmu
Wilh. Tranzschel,

s tutym, tole pschedewsacze dobroczinwemu wobkedżbowanju poruczejo, wosjewja

W Budyschinje, w januaru 1874. **W. Tranzschel.**

Khěrlusch, spěwany 1834 pschi nutswjedżenju k. duchowneho **Mrósa** w Maleschezach, so sa maczicznu knihownju pyta. Chzyk jón něchtón (znano s maleschanskeje wosady) daricz abo pschedacz, dha njech jón pola k. Ssmolerja woteda.

Jeneho wuczomnika

pyta k jutram **Ernst Beer,** rjemjenjerski mischtr s napschecza kasernh.

Jedyn pjekarski wuczomnik

może jutry pola podpisaneho město dostacz.

Herzog,
pjekarski mischtr w Budyschinje.

Holza, kotraż do města pschindże, so by němski a schicz nawukka, może to darmo dostacz, jeli chze wschědnje dopołdnja domjaze dźełko wobstaracz. Hdże? to je shonicz we wudawarni „Serb. Nowinow."

Drjewowa aukzia.

Schtwórtk, 22. januara, rano wot 9 hodżinow budża so na psowjanskich lezomnoscżach někotre sta losow rjaneho 25—30létneho żerdżoweho drjewa na pscheżadżowanje pschedawacz.

Wuměnjenja so psched aukziju wosjewja.

R. Binner.

Aukzia.

Wutoru, 20. januara, budże so na njechornjskim, worzynskim a běłohórskim reviru wulka dźełba twjerdych dołhich hromadow na pscheżadżowanje pschedawacz. Wuměnjenja so psched termiju wosjewja.

Shromadżisna dopołdnja w 9 hodżinach w Njechornju pola Schützez. **A. Zwar.**

Jena maśivna khěża s polom abo tez bjes pola, kotraż by so derje sa jeneho kowarja abo wołebje sa jeneho wojnarja hodźiła, je na pschedań. Wscho dalsche je shonicz pola wobsedżerja **Pilza** w Lipiczu pola Minakała.

Róże, każ tez **pletwa** sa njewjesty a kmótrow so rjane a tunje na pschedań w schtrympparskich khlamach **hauensteinskeje** abo **butrowskeje haśy.**

Swój slub z **Augustu Heidrichec,** knježnu dźowku njebo knjeza Alexander Heidricha, w swojim času radneho knjeza a khěžerja tudy, wozjewjam z tutym lubym znatym w Serbach.

W Nowym Měsće w Hornej Slezynskej,
2. wulkeho rózka 1874.

Jan Bernard Kruschwica,
duchowny vikar tudy
a designowany farař do Hbjelska.

Nakładnik: J. E. Smolerʃ. Ćišć: L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 4. — 24. januara — 1874.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawaŕni „Serb. Nowin“ na róžku zwonkneje lawskeje hasy čo. 688 wotedać, płaći so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawaŕ
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 7 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawaŕja 75 np. a na kral. saks. pósće 8½ nsl. a z přinjesenjom do domu 98 np.

Wopschijecze: Ssejmski dopis.. — Najnowsche. — Sswětne podawki. — Spěw. — Se Sserbow: S Radworja. S Bukez. S Łucza. S Khróscziz. S Njebjelczicz. S Rakez. Se Sslepoho. — Pschilopk. — Zyrkwinske powjescze. — Hanß Depla a Mots Tunka. — Nawěschtnik.

Ssejmski dopis.

Dokelž je w tutych nowinach wjazy krócz na wschelake summy spomnjene, kotrež mějesche ßejm w sańdzenych poßedzenjach pschiswolicz, dha chzemy k dopokasanju teho, so bě tajke pschiswolenje drje tola trěbne, jenož krótke wułoženje dacz:

Prěni wudawk, kotryž ßo k dotwarjenju noweho kralowskeho theatra w Draždzanach žadasche, mjenujzy 375,000 toleŕ, je s teho nastał, so je profeßaŕ Semper, kiž je twarski plan noweho theatra czinił, wscho jara nisko a tunjo woblicził a je tola tak derje sda, kaž tež wschelaki twarski material wo 25, 100 a 150 haj 300 procentow drožschi, hacž w czaßu, hdžež ßo theater twaricz sapocza. — Sa civillistu abo lětnu sdu noweho krala je 950,000 toleŕ pschiswolenych. Wona je teho dla powyschena, dokelž ßo wschěm sastojnikam sda powyschi a ma kral tež ßwojich ludzi lěpje płaczicz. — Najwjazy wuryczowanja czinjesche ta summa wot 345,000 toleŕ, kotraž ßo na wurunanje a wutwarjenje draždzanskich brjohow rěki Łobja a na twarjenje tseczeho mosta psches tutu rěku žadasche. Sa tajki móst, kotryž ma město Draždzany twaricz, je drje hižom bohaty Jendzelczan někotre stotyßazy wotkasał, ale wón ßo prjedy twaricz njehodzi, hacž brjohi Łobja do rjadu stajene njejßu. Nowy móst by khětry kruch wysche stareho psches Łobjo wjedł a to tam, hdžež w draždzanskim nowym měscze nimale wschě wojerske twarjenja a dwory tamnischeho wójska leža. Tute budza pak wot wójska wopuschczene, tak bórsy hacž budza nowe kaserny atd. s dala wot města s boka schlesynskeje želesnizy natwarjene, a dotalne twarjenja budza ßo potom sa drohi pjenjes pschedacz móz. Pschetož tajka městnoscz, kotraž s jeneho boka s nowym a s druheho se starym mostom wobaj brjohaj sjenoczi, budže rad kupjena a budže wěscze 4 krócz wjazy płaczicz, hacž dotal.

S teho wscheho je widzecz, so bě pschiswolenje pjenjes k wutwarjenju Łobjoweho brjoha nusne a sapoßłanzy móžachu je czim skerje pschiswolicz, dokelž mějachu wěstoscz, so ßo pschiswolena summa s pschedaczom spomnjeneje městnoscze wjele krócz saruna.

Handrij Keŕk (Strauch), sapoßłanz 2. komory.

Najnowsche.

Madrid, 19. januara. Wójsko knježeŕstwa je twjerdzisnu Karthagenu, hdžež běchu ßo sběžkarjo snapscheczíwili, skónczńje dobyło. Wjele sběžkarjow bě na jenej łódzi czekło a w (franzowskim) Algieru na kraj wustupiło. Tu łódź je schpaniske knježeŕstwo saßo dostało, ale sběžkarjo ßu w Algierskej wostali. — Ludzo, kiž běchu w někotrych městach pscheczíwo nowemu ministerstwu postanyli, ßu ßo směrowali abo ßu s gwałtom směrowani.

Petersburg, 19. januara. Wěrowanje khěžorskeje prynzeßyny Marje s jendzelskim prynzom Alfredom je ßo wczera (23. januara) w Petersburgu stało a je tam teho dla wjele khěžorskich, kralowskich a druhich woßebnych hosczi pschijěło. Posdzischo młodaj mandzelskaj a ßnadź tež tójschto kwaßnych hosczi na někotre dny do Moskwy pojědu. — Městokral ruskeje Polskeje, hrabja Berg, kiž bě wot ruskeho khěžora tež na kwaß pscheproscheny a teho dla hižom wóndano do Petersburga pschijěł, je tam na sahorjenje płuzow skhorił a tež bórsy wumrjeł.

Petersburg, 20. januara. Němski krónprynz je se ßwojej knjenju mandzelskej dzenßa popołdnju ßem pschijěł a bu wot khěžora a pschitomnych jendzelskich prynzow pscheczelniwje witany. Na dwórnischczu bě czeßna straž wot preobraženskeho połka (regimenta) postajena a hudźba piskasche prusku narodnu hymnu. Ruski krónprynz bě němskemu hacž do Gaczina napscheczíwo jěł.

Swětne podawki.

Němske kněžorstwo. Draždžany. Kral a kralowa šo na nowy tydžeń do Lipska podataj a tam někotre dny wostanjetaj. Wonaj tam najskerscho šrjedu pschijědžetaj a budžetaj w tamnischim kralowskim hrodže bydlicz. Sa cžaš Jeju tambycža budža někotre hoscziny w kralowskim hrodže wuhotowane a dwaj dnjaj šo wulke hóntwy w tamnischej wokolnosczi wotdžerža, na kotrychž šo Wonaj tež wobdželitaj. Do Draždžan šo lohko dosez 1. februara wróczitaj.

— Kommandeur 24. divisije, generalmajor s Montbé, kiž hacz dotal w Budyschinje pschebywasche, je šo 19. januara do Lipska pschešydlił a bu tam wot tamnischeho wójska s hudžbu powitany a šo tež regimentowa khorhoj do jeho wobydlenja donješe.

— Sakski šejm dla rajchstaga, kiž w Barlinje bórsy w hromadu stupi, najskerje pschi japoczatku februara šwoje džěła sastaji a je po skónczenju rajchstaga skónczi.

— W 9. wolbnym wokrješu je hamburgski knihikupz Geib (s.-d.) jako rajchstagski sapošłanz wuswoleny, w 19. spitzowar Liebknecht (s.-d.). W 5., 13., 14. a 23. wolbnym wokrješu ma šo hischcze jedyn krócz wusvolecz, dokelž žadyn kandidat nusnu wjetschinu hłošow dostał njeje. Po tajkim šu hacz dotal w Sakskej wusvoleni: 6 social-demokratojo, 5 rajchspartajsy, 4 nazionalliberalni, 2 pokraczowarjej, 1 liberalny a 1 konservativny.

Barlin. S khěžorowej strowosczu je šo tak porjedžiko, so je wón saso nimale tak strowy, kaž je prjedy był.

— Krónprynz je šo se šwojej knjenju mandželskej 18. januara do Petersburga podał, hdyž je na kwaš ruskeje khěžorskeje prynzešyny Marje s jendželskim prynzom Alfredom pscheprosceny.

— W pruskim šejmje wóndano wjerscha Bismarka teho dla jara pschimachu, dokelž bě wón lecze 1866 Madžarow we Wuherskej k revoluziji pscheczíwo awstriskemu khěžorej wabił a pódla franzowskemu khěžorej kruch němskeho kraja lubił, so by tón awstriskemu khěžorej njepomhał. Bismark šo šurowje wobarasche, ale wěrnosez wobojich porókow tola zyle saprěcz njemóžesche.

— S nowymi rajchstagskimi wolbami šu w Barlinje jara njespokojni. Nazionalno-liberalnych sapošłanzow, kotsiž wošebje Bismarkowu politiku we wschěm podpjeraja, budže drje něhdže 116 abo 118, sa to šu šo centrumszy, kiž šu Bismarkowi twjerdži njepscheljo a kotrychž bě na pošlenim rajchstagu jenoz 58, hacz do 102 pschisporili. Jako Bismarkowi njepscheczeljo maja šo tež 15 elsašzy, 17 polszy a 12 jozialno-demokratszy sapošłanzy spesnacz a budže po tajkim strona, kiž je pscheczíwo Bismarkej, šylnischa hacz nazionalno-liberalna. Hewak smeje konservativna strona něhdže 40 šobustawow, pokraczowarska tež něhdže 40 a rajchspartajska šnadž 36. A dokelž budže jena abo druha tychle stronow husto dosez s nazionalno-liberalnej stronu hłošowacz, dha drje budže šo na rajchstagu najbole tak wobsankacz, kaž šebi Bismark žada; ale na wótrych ryczach wěsce pobrachowacz njebudže.

— Hrabja Stolberg, kiž bě w 3. sakskim wolbnym wokrješu tež sa kandidata prjódkstajeny, je w prüm-bittburgskim wokrješu (w pruskej Rheinprovinzy) s wulkej wjetschinu sa rajchstagskeho sapošłanza wusvoleny.

— Němski rajchstag budže, kaž wschelake nowiny powjedaja, hižom 5. februara wotewrjeny.

— Wrótšławski (Breslauski) wjerchbiskop je teho dla, dokelž šo nowym tak mjenowanym zyrkwinskim sakonam podczišnyecz nochze a duchownych bjes pschiswolenja ministerstwa postawja, k wyšokej pjenježnej schtrafje wotšudženy. A dokelž wón tajku schtrafu njepkaczi, dha šu jemu wosy a konje a domjazu nadobu, wjele tawsynt toler hódnu, wuczasacz a na šudnistwo dowjesez dali. — Posnanski a druhi pruszy biskopojo šo tež podczišnyecz nochzedža a chze teho dla ministerstwo jeneho abo druheho wotšadžicz dacz. Najprěni budže drje arzybiskop Ledochowski.

— Pruszy wuczerjo, kiž šu wóndano ministrej kultuša a sjawneho wuczeństwa wulku petiziju dla polěpschenja sdy pschepodali, budža drje na tajke polěpschenje hischcze dlěhe czakacz dyrbjecz; pschetoz w budžetu njeje sa nich niczo wjazy wustajene, hacz to loni běsche. A nětko k temu pschinidže, so šebi minister sa nowych schulskich revisorow 436,000 toler žada, kotrychž džěko duchowni hacz dotal darmo wobstarachu. Hdyž je šebi ministerstwo sa želesnizu w Barlinje 7 millionow toler wot šejma pschiswolicz dako, czoho dla to tež nětotre milliony sa polěpschenje wuczerskich městow njeżada? Wschak tu pjenjesy šu a trjebaja šo jenoz wot šejma žadacz.

Awstria. Kaž šu tak mjenowani „mkodži Czechojo", kiž chzedža pschecziwo woli druhich sapošłanzow („starych Czechow") prażki šejm a šnadž tež winski rajchsrath wopytacz, pschi wješnowokrješnych wolbach pschěhrali, tak je šo jim tež w měschczanskich wokrješach seschło. Tež ani jedyn mkody Czech wusvoleny njeje a je lud s tym šwoje měnjenje wuprajił, so žadyn sapošłanz na prażki šejm prjedy hicz nješmě, hacz czěske kralestwo šwoje stare prawo njedostanje. Mjenujzy hacz runje šo Czechojo stareje strony sa sapošłanzow wusvolecz dadža, dha tola na šejm njeńdu. A wusvolecz dyrbja šo teho dla, dokelž móhł šo hewak něchtón druhi wusvolicz, kiž by po woli winskeho ministerstwa na šejm schoł.

Franzowska. Wulka džělba franzowskeho šejma je w tu khwilu s ministrami njespokojna, dokelž to w nowinach nochze wjazy pscheczíwo Bismarkej pišacz dacz. Bismark je šo mjenujzy na to wobczežował.

Ptaczi kwaß.

(Na požadanje ſ nowa wotczischczany.)

Hlajcze, nowa wěz ßo ſtaka,
Sskyſchcze, chzecze ſroſymicz!
Sroka je ßej muża wſaka
A ßo chzyſche woženicz:
Hawron je tón nawoženja,
Teho je ßej ſhladaka,
Tón ma wjele ſamoženja,
Sa kotrymž je żadaka.

Na ßlubje je rapak pobył,
Kwaß chzedża joh' wotczischczecz:
Wón je na wſchěch druhich dobył,
Kiż chzychu joh' podczischczecz.
Kraholz tón tam rěſacz budże,
Duſchnje jemu pſchiſteji,
Teho dla joh' wſchudżom druhdże
Bjeru, ſo ßo wuſtejt.

Dale dyrbi na tym kwaßu
Stary bacjon tóczka bócz,
Tón njej' khromy na tu fraßu,
Klepoze tam kóżdom' tróz.
Kuchcń budże wrobel twaricz,
Schkrěkawa je mójerka,
Kurotej tam budże waricz,
Kuchařka każ wojerka.

Ssowa, hlaj, ta leßna żona,
Ta je ßkónka njewjeſcze;
Nawoženi póndże wróna,
Ta je rjana ſawěſcze.
S jenej dżowku budża druczicz
Żołma, kawka, kabija,
Schczihliza kwaß dyrbi ſpuſchczicz,
Wo nju ßo tam ſabija.

Tſjarſch a ſchkórz, taj ßwataj, běſchtaj
Taj najrjeńſchej hje-wſchěmi,
Teho dla tez wonaj chzyſchtaj
Widżecz dacz ßo pſche-wſchěmi.
Hupak wjele do ßo dżerżi,
Pſchinjeße tym druzkam picz,
Wokoł' njeho radu ßmierdżi,
Njechadża ſ nim rejwacz hicz.

Schtyrjo herzy tez tam běchu,
Kaſtojczka bě na hußle,
Hdyż pak woni piſkacz chzychu
Njemějachu piſchczele.
Konopaczk bě na te dudki,
Schkowroncżk pſchińdże ſ piſchczelu,
Maky kralik bě ßam lutki
S kóſtom pſchi tym wjeßelu.

Czorny kóß tón hě ßo wopik,
Tez ta mloda pozpula,
Běſche wſchitkón palenz dopik,
Duż ßwarjeſche czapula.
Kanja pocza k dobrom' radżicz,
Dokeliż běſche ßlóſchaka,
So b'dża jeje zajſka ßadżicz,
Duż běſche ßo ſpkóſchaka.

Pſchi tym ſta ßo wulka ſwada,
Sknadż tón kleßny ßykorku;
Tu je trjeba dobra rada,
Roczk tón hrabny ſa ſybu.
Schěraczk pocza wſchěch won wabicz,
To je jedyn ßylny muż,
Chzyſche ſchěru pliſchku ſabicz,
Wucżeże ßej na nju nóż.

Nichtón njebě bole hněwny,
Hacz tón mkody ßrókopjel,
Czichi Michał ßedżo ſdrěmny
A ma hižom prjecz ßwój dżěl.
Ssrókopjelej teßak wſachu,
So wón nikoh' njeſruba,
A ßo wſchitzy warnowachu,
Żadyn bliſto njeſtupa.

Lyßak tón ßo pocza hórſchicz,
Schto je drósna rycżaka,
Chzyſche běżecz na nju ſkorżicz,
So je na njoh' ſchkrěczaka.
Kokula tam ßudnik běſche,
Każ je kóżdom' wědomne:
Wopaczнemu pomhacz chzyſche.
Schelma, hdże maſch ßwědomnje?

Herzy hiſchcze wyſche běchu,
Naſdala tam ſtojachu,
Ezi ßo ßobu njeczepjechu,
Dokeliż ßo bojachu:
So b'dża dyrbjecz ßami rejwacz,
Hdyż tam wſchitko ruješche;
Ssokobik tón dyrbi ſpěwacz,
So w kholowach czujeſche.

Ja pak dżerżu zyle ſa to:
So tych lěpſchich hoſczow bych,
Hdyż mój żołdk ma żadoſcz na to,
Měk w ſchkli wopieczenych wſchěch.
S twarohom ßo njecham dajicz,
Ssyrwatki ßo nabudu,
Piwo njedam nimo ſtajicz,
Wody radu ſabudu.

Ze Serbow.

S Radworja. (Kath. Poſoł.) W ſańdżenym lěcze je ßo w naſchej woßadze 68 dżěczi (bjes nimi 36 hólczatow) narodżiło, 52 woßobow (bjes nimi 24 dżěczi) wumrjeło a běſche 20 pſchipowjedanjow a 7 wěrowanjow. K Bożemu blidu běſche 1676 ludzi. W Sberju běſche 100 woprajenjow. H. D.

-k. S Bukez. Se ſańdżeneho léta 1873 mamy ſ naſcheje woßadu ßlědowaze zyrkwinſke powjeſcze podacz.

Narodźiło je so 150 dźěći, jako 70 synkow a 80 dźowčiczkow, 3 pory dwójnikow, 7 morworodźenych a 31 njemandźelskich. Swjate wotkasanje swjeczachu 6594 wosobow, bjes nimi 138 we domach a 68 katechumenow. Pschipowjedanych bu 67 porow, wot kotrychž so 30 tudy wěrowasche. Wysche teho bu jedyn por k swjedźenju swojeho stoteho kwasu zyrkwinszy pozohnowany. Semrjeło je 105 wosobow, mjenujcy 45 dźěći a 60 wotrosčenych. Bjes poslednymi bě 12 nježenjenych, 18 mandźelskich mužow, 8 mandźelskich hosposow, 8 wudowzow a 14 wudowow. Wysche 80 lět bě 6 wosobow swoje žiwjenje pschinjesło; najwyschscha staroba běsche 89 lět a 7 měsazow

S Łuča. Najskerje tudy k. Kopfa, dotal fararja w Wojerezach, sa duchowneho dostanjemy. Wón chze swoje tamniske jara wobčežne město staroby dla stožicz a so teho dla na nasche mjenjsche farske město pschečzahnycz.

S Khróscžicz. (K. P.) We naschej farskej wosadze narodźi so w sańdźenym lěcze 97 dźěčatkow a to 48 hólczatkow a 49 holczatkow; semrjeło je 85 wosobow: 43 muskeho a 42 žónskeho splaha; pschipowjedanych bě 47 porow a s nich 27 tudy wěrowanych. K Božemu blidu stupichu 8500 a w klóschtrje Marijnej Hwězdze, kotryž tež do naschoje wosady skuscha, 9300, po tajkim w hromadze 17,800 wosobow. Š.

S Njebjelczicz. (K. P.) We naschej wosadze narodźi so loni 15 dźěći a to 7 hólczatkow a 8 holczatkow; 16 porow je so tu pschipowjedało a 11 tež wěrowało. Wumrjeło je 6 wosobow a k Božemu blidu bě 1693.

S Rakez. W tudomnej wosadze bě loni 4868 spowjednych, to je 24 wjazy, dyžli lěto prjedy. S nich skuscheschе 4244 k serbskej a 624 k němskej wosadze. Bjes nimi bě 66 konfirmandow a to 50 se serbskeje a 16 s němskeje wosady. Woprajenych bu 120 a to 106 se serbskej a 14 s němskeje wosady. Narodźiło je so 125 dźěći, 7 wjaz, dyžli lěto prjedy; bjes nimi 21 njemandźelskich, 5 morwonarodźenych a 2 poraj dwójnikow. — Pschipowjedało je so 60 porow, runje tak wjele, kaž lěto prjedy, a bu 24 porow tudy wěrowanych. Semrjeło je 76 wosobow, 9 mjenje dyžli lěto prjedy: 37 muskeho a 39 žónskeho rodu.

Se Sslepoho. W tudomnej wosadze bě so w minjenym lěcze narodźiło 122 dźěći, mjenujcy 61 synkow a 61 dźowčiczkow; bjes nimi běchu 4 morwonarodźene a 15 njemandźelske. Semrjeło běsche 39 muskich a 34 žónskich, s hoła 83; po tajkim bě so jich 39 wjazy narodźiło, hač semrjeło. Swěrowane bu 34 porow a k Božemu blidu běsche 4286, po tajkim 253 mjenje, hač w prjedawschim lěcze.

Přilopk.

* Schulski radźicel Bornemann w Drazdźanach, kotryž měješe na winskej wustajeńzy schulske srědki, w Sakskej trjebane, rjadowacz, je wot awstriskeho knězora rjad želesneje krony 3. rjadomnje dostał.

* W Drazdźanach staj so wóndano dwaj mandźelskaj, 67lětny muž a 64lětna žona, w swojim wobydlenju wobwěsnykoj. Dołha khoroscz je najskerje wina tajkeho czinka była.

* Jako wóndano w Mokrowje (w Schlesynskej) jenu studnju ryjachu, jenemu dźěłaczerjej tobakowa trubka do njeje dele padże. Duž so wón do studnje dele puschczi, ale sasso horje njepschińdże. Jenemu druhemu, kiž sa nim dele lěsesche, so lěpje njeseńdże — a wobaj buschtaj morwaj wuczehnjenaj. Sky powětr na dnje bróžnje bě wobeju sadusnył.

* W Düsseldorfje je so 20. januara jedyn tsi posthody wysoki nowotwarjeny dom sasynył. S dźěłaczerjow, kiž mějachu pschi tejle twarbje czinicz, su hacz dotal dweju morweju s rospadankow wuczahnyli.

* We Lgoczje w Hornej Schlesynskej w tychle dnjach někotre holzy pschi mlóczazej maschinje sobu dźěłachu. Na jene dobo pak jena wot nich, 16 lět stara, někak do gratu pschińdże, kotryž ju sa drastu hrabny a tsi krócz wokoło maschiny swjercza, prjedy hacz mózesche so ta sastajicz. Pschi kóždym wobwjertnjenju prasny holczka s hłowu tak sylnje do jeneho krucha maschiny, so bě na městze morwa.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Michalska zyrkej: Jan Sykora, wobydler w Khelnje, s Marju Augustu Domschkez tam. — August Taffel, knjezi sahrodnik w Dźěchorezach, s Hanu Nowakez s Klětnoho.

Katholska zyrkej: Ernst Schenk s Małych Bobolz s Louisu Ottiliju Pjekarjez.

Křćeni:

Pětrowska zyrkej: Jurij Herman, Matija Kuby, khězerja a měschczana, s.

Michalska zyrkej: Martha Helena, n. dź. na Židowje. — Bjedrich Max, Bjedricha Hencza, wobydlerja pod hrodom, s. — Augusta Martha, Handrija Misnarja, krawza pod hrodom, dź.

Zemrjeći:

Dźeń 8. januara: Hana rodźena Hucżez, njebo Jana Symanka, kowarja w Rakezach, wudowa w Budyschinje, 78 l. — Korla Hendrich Jähna, wobydler we Wulkim Wjelkowje, 34 l. 9 m. 12 d. — 9., Johanna Augusta rodźena Chremnitzez, Josefa Heindricha, wobydlerja na Židowje, mandźelska, 34 l. 9 d. — 10., Marja, Pětra Kmocha, wobydlerja, dź., 7 l. — Hańża Marja, Korle Augusta Kranza, wobydlerja na Židowje, dź., 10 m. 28 d. — 12., Ernst Hendrich Schubert s Kossarnje, 40 l. 6 m. — 13., Marja rodź. Ssmoliz, Jakuba Libsche, kublerja w Hornym Hunjowje, mandźelska, 38 l. 6 m.

Kak rozom

Hans Depla wótřitaj

a a

Mots Tunka ludźi pódla

škrějetaj.

* * * * * *

Hanß Depla. Mudry muž wschak tón horolnjanski sapoßłanz je, hdy by jenož tak drobny njebył.

Mots Tunka. Hm, njewěsch, so wulzy w lěßu narostu, małych je pak Bóh stworił!? A hdy by mudry njebył, dha njebudźichu jeho do Shorjelza poßłali.

H. D. Ale cžeho dla dha je tak hordy, so doma s ludźimi njerycži?

M. T. To wschak žana hordoscž njeje, to jenož wón k ryczam khwile nima, dokelž dyrbi wjele myßlicž.

H. D. A hewak ßo tež ludźo prascheja, cžoho dla w hajniskej drascze khodźi, hdyž tola niczo tsělecž nima.

M. T. Hm, ßnadź tola druhdy kóslika tsěli.

H. D. A je to mudrje, so je ßebi schkórnje s wyßokimi pjeńcžkami seschicž dał?

M. T. Haj, to je mudrje, ale hischcze mudrischo by było, hdy by ßebi město mězy wyßoki cylinder stajił, dha wschak by niz jeno wot delka, ale tež wot horka wjetschi był.

H. D. Prawje masch.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje
17. januara 1874.

Dowoz: 4487 měchow.		Płaćizna w přerězku na wikach nižša			wyša			na bursy najniža			najwyša		
		tl.	nßl.	np.	tl.	nßl.	np	tl	nßl.	np.	tl.	nßl.	np.
Pscheńza	50 kilogramow	4	8	—	4	19	9	4	12	4	4	19	9
Rožka	„ „	3	27	1	3	29	—	3	24	—	3	27	8
Jeczmjeń	„ „	3	13	2	3	18	6	3	13	2	3	18	6
Wowß	„ „	2	24	—	2	26	—	2	22	5	2	25	—
Hróch	„ „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka	„ „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps	„ „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły	„ „	5	1	5	5	10	8	—	—	—	—	—	—
Hejduschka	„ „	6	16	8	6	20	—	—	—	—	—	—	—
Běrny	„ „	—	23	7	—	26	7	—	-	—	—	—	—
Butra	1 „	—	23	—	—	25	—	—	—	—	—	—	—
Ssyno	50 „	1	10	—	1	20	—	—	—	—	—	—	—

Wczera płaczesche w Barlinje:

spiritus 21 tl.—22 tl., pscheńza 66—93 tl., rožka 50—61 tl., rěpikowy wolij (njecžiscženy) 19 tl. 10 nßl.

Cžahi po želesnizy:

S Budyschina do Draždžan: Rano 6 hodźinow 45 minutow; dopołdnja 9 h. 15 m.; pschipołdnju 12 h. 40 m.; popołdnju 4 h. 25 m.; wjecžor 8 h. 25 m.; w nozy 2 h. 35 m.; w nozy 4 h. 5 m.

S Budyschina do Shorjelza: rano 7 h. 45 m.; dopołdnja 10 h. 50 m.; popołdnju 3 h.— m.; wjecžor 6 h. 50 m.; wjecžor 9 h. 45 m.; w nozy 12 h. 50 m.; 1 h. 45 m.

S Kamjeńza do Radeberga: Rano 5 h. 25 m.; dopołdnja 8 h. 25 m.; pschipołdnju 12 h. 35 m.; popołdnj; 4 h. 20 m.; wjecžor 7 h. 5 m.

S Radeberga do Kamjeńza: dopołdnja 8 h. 10 m.; dop. 11 h. 10 m.; popołdnju 2 h. — m.; pop. 5 h. 45 m.; wjecžor 9 h. 55 m.

Kschiwdu cžinjaze ßłowa, 11. januara t. l. pschecžiwo wětrnikarjej Janej Widerej w Komorowje wnprajene, ja s tutym saßo nasad bjeru.

Michał Wenk
s Trupina.

Wotewrjenje
parneje schokoladoweje a konfekturoweje fabriki

pod firmu

Wilh. Tranzschel,

s tutym, tole pschedewsacze dobroczjiwemu wobkedzbowanju poruczejo, wosjewja

W Budyschinje, w januaru 1874. **W. Tranzschel.**

We wudawarni „Serbskich Nowinow" je sa 2½ nßl. dostacz:

Pschedzenak,
protyka sa Sserbow na lěto 1874.

We wudawarni „Serbskich Nowinow" je sa 1 nßl. dostacz: **Bibliski pucznik** sa wschitke dny lěta 1874. Sestajany wot K. B. Kaniga, fararja w Klukschu a wudaty wot ßerbskeho lutherskeho knihowneho towarstwa.

Khěrlusch, spěwany 1834 pschi nutswjedzenju k. duchowneho **Mrósa** w Maleschezach, ßo sa maczicznu knihownju pyta. Chzyk jón něchtón (ßnano s maleschanskeje woßady) daricz abo pschedacz, dha njech jón pola k. **Ssmolerja** woteda.

Skótny pólver s czerstwych selow,
Korneuburgski skótny pólver,
Pólver psche kólku,
Pólver psche pripotawu proßatow,
Lockwitzski balsam,
Zischankowy salsowy pólver

porucza **hrodowska haptyka** w Budyschinje.

Tannin-Terpentin (H. 248.)

s **pary** w **Th. Höhenbergera** fabrizy w **Wrótßkawje** dobywany, s wjele lět jako woßebny snaty psche **nervowe hlowubolenje**

rheumatismus a wicz.

K dostaczu w bl. po 12½ nßl. a 1 tl w Budyschinje w **E. Menznarez hrodowskej haptyzy.**

Běły, schěry a módry **płat** we wschelakich schěrjach, **barchenty, lama,** wołmjane a połwołmjane **drasczenja, ripsy, lüstry, cachenez a wołmjane rubischcza na hłowu, czischczane schórzuchi, blidowe schaty, twjele,** mužaze **schlipsy a židzane rubischcza, tkaniny** sa **kholowy** atd. atd.

najtunischo porucza

Ernst Pech

na žitnych wikach 603 w domje knjesa **Bitzki.**

☞ W khlamach ßo **ßerbski ryczi!**

W Tranjach pola Delnjeho Wujesda je jena khěža s polom abo tež bjes pola k 1. februara na pschenajecze. Wscho dalsche je shonicz pola khěžnika **Rychtarja** tam.

Jedyn pjekarski wuczomnik

móže jutry pola podpißaneho město dostacz.

Herzog,
pjekarski mischtr w Budyschinje.

Jeneho wuczomnika

pyta k jutram **Ernst Beer,** rjemjenjerski mischtr s napschecza kaserny.

Na ryczerkubło Wulku Sswónzu pola Lubija pyta ßo

skótna hosposa

k wothladanju 20—30 młodeho howjaseho skotu. Lětna sda 50 toler a wscho druhe darmo. Wscho dalsche je shonicz we wudawarni „Serb. Nowinow."

W Bukezach

móže jedyn **tyscherski pomoznik** do stajneho dzěła stupicz pola

tyscherskeho mischtra **Aug. Mittascha.**

Wokrjeßnolěkarske wopißmo

wo G. A. W. Mayerowym bróstsyropje.

Mi k pruhowanju a pschepytanju pschepodaty G. A. W. Mayerowy bróstsyrop wobsteji s vegetabilskich w zokoru warjenych substanzow. Wschitke jeho dźělki maja směrowazu, koskotanje w schiji pomjeńschazu móz a móže ßo teho dla w kóždej starobje **psche katarrhalske wobrzeżnoscze** s wužitkom nałożecz.

We Wrotßławje. **Dr. C. W. Kloße,**

kral. wokrießny fisikus, ryczeŕ czerwjeneho hodlerja ꝛc.

Na **ßwětnej wustajeńzy prämiirowany bróstsyrop** maja jenož prawdźiwy na pschedań w bleschach po 8 nßl., 15 nßl. a 1 tl.:

Heinr. Jul. Lincka w Budyschinje,
W. Rotha w Lubiju,
P. Kinne, haptykaŕ w Hernhucze,
Jos. Löbmann w Schěrachowje,
Ed. Hiese w Nowosalzu,
haptykaŕ **Gerischer** w Ostritzu,
Schokta we Wotrowje,
Lehmann w Budestezach a
haptykaŕ Dr. **Hultzsch** w Rakezach.
J. Stockhausen w Kamjeńzu.

Wosjewjenje.

Dokelž je tudomne zyrkwine prjódkstejeŕstwo wobsankło, tež tajke rowy, na kotrychž czělne kamjenje leža, po minjenju 30 lět saßo k nowym rowam nałožicz, jeli ßo spomnjene rowy wot někoho s pscheczelstwa w nich pohrjebanych na dalsche 30 lět s nowa s 2 tolerjomaj njewupłacza, dha ßo to wschěm, kotsiž wo to rodźa, k sjawnemu nawjedźenju dawa.

W Porschizach, 16. januara 1874.

Zyrkwinske prjódkstejerstwo tam
psches
Hermanna Juliußa Trautmanna,
fararja a pschedßydu.

Aukzia.

Póndźelu, 26. januara t. l., dopołdnja wot 9 hodźinow budźa ßo na hrodźischczanskim reviru w **Libschiz** keŕkach pschi bartskich mjesach

36 brěsowych dołhich hromadow,
62 „ wužitkowych kruchow,
2 wolschowaj wužitkowaj kruchaj,
1 lipowy tajki kruch

wschelakeje dołhoscze a tołstoscze na pscheßadźowanje pschedawacz. Wschě dalsche wuměnjenja budźa psched sapoczatkom aukzije wosjewjene.

W Hrodźischczu, 17. januara 1874.

E. Dudak.

Drjewowa aukzia.

Ssrjedu, 28. januara, budźe ßo na czichonjanskim reviru něhdźe 70 drjewowych loßow (dołhe hromady) na pscheßadźowanje pschedawacz. Sapoczatk rano w 9 hodźinach pod Nowymi Czichońzami na ßotrowskej horje, hdźež budźa wuměnjenja wosjewjene.

Prjedawsche Kasperez twarjenja, jako domske a bróżeń, kaž tež schulska bróżeń w Radworju, budźa ßo 2. febr. 1874, popołdnju w **dwěmaj** hodźinomaj na pscheßadźowanje pschedawacz.

Schulske prjódkstejeŕstwo.

Na Židowje je jena khěža se 4 stwami na pschedań. Wscho dalsche je czo. 226 tam shonicz.

Najlěpschi

mlokowy a wužitkowy polver.

Kral. priv. haptyka w Rakezach.

Dr. P. Hultzsch.

Tutón hižom wjele lět s najlěpschim skutkowanjom trjebany mlokowy a wužitkowy polver ßo woßebje nałožuje pschi trajazej ßuchocze a njewobžernosczi wscheho howjaseho skotu, pschede wschitkim pschi kruwach, hdyž mloko jara wotebjera, módru, jaßnu abo ßnadź tež krawu barbu dostawa, a da ßo wot njeho rano na prěnju pizu horstka, a kruwam tež někotre psched czelenjom a po nim.

Róże, kaž tež **pletwa** sa njewjesty a kmótrow ßu rjane a tunje na pschedań w schtrymparskich khlamach **hauensteinskeje** abo **butrowskeje haßy.**

Wuczomnik pytany.

Sa moje kolonialtworowe a spirituosowe khlamy pytam ja k jutram jeneho wuczomnika.

August Pötschka w Budyschinje.

Pyta ßo jena katholska Sserbowka ßrěnich lět, kiž je němskeje rycze mózna, jako nashonjena pěstoncza, kotraž móže ßo jako tajka s dobrymi wopißmami wupokasacz. Wona ma ßrjedź februara sastupicz a ßo na hrodźe w Khróstawje pola Schěrachowa samołwicz.

Jena starscha pěstoncza-žona, kotraž ma dobre wopißma, ßo pschi dobrej sdźě k dwěmaj dźěsczomaj pyta. Wscho dalsche je shonicz psches

pschistajazu žonu **Semigowu.**

---

3 ßynojo kiž chzedźa budysku schulu wot jutrow wo pytacz, móža zyrobu a wobydlenje dostacz

na wyßokej haßy 227, delka.

Kedžbu!

Schtož tu dolho bylo njeje

jara tunjo Cigarry jara tunjo

derje wotležane a ßo rjenje běło žehlaze, kupuja ßo w **kistkach po 100 schtuk** sa **jenož** 15 nßl.

25 schtuk sa jenož 4 nßl. pola

Carl Pötschke

na swonkomnej lawskej haßy.

Sakske renty sawěsczaze sjenoczenstwo.

Podpißany direktorium s tutym k sjawnemu nawjedženju dawajo, so je ßo

w shromadžowazym lěcze 1873

lětne towarstwo wot 745 woßobow s 1297 sakkadkami a to

128 polnych sakkadkow w shromadnym wobstatku wot 12800 tl. a
1169 dželbnych sakkadkow w shromadnym wobstatku wot 18967 tl.,

w shromadnym wobstatku wot 31767 tl.,

seschko a so je ßo

22335 toler

na dželbne sakkadki prjedawschich lětnych towarstwow w hotowych pjenjesach sapłaczisko, psches czoż ßu aktivne sakkadki hacz

k liczbje wot 34,381 w płaczisnje wot 3,438,100 tolerjow

narostke, s dobom na to kedžbne czini, so shromadžowazy czaß sa nowosałożomne **lětne towarstwo** 1874 s 1. februarom sapoczinje, so pak ßo w jeho běhu žadyn nadawk sapłaczicz njetrjeba.

Pódla ßo wobßedžerjo tajkich rentowych listow, kotrychž poßleni **koupon** ma ßo 1. februara t. l. sapłaczicz, prosscha, so bychu ßebi nowe **kuponowe serije** po pokasanju nastupazych rentowych listow pak w hkownym bureauwje abo pschi jenej agenturje sjenoczenstwa dacz dali.

Njech tale rosprawa k temu pomha, so nasche sjenoczenstwo pschichodnje hischcze prawje wjele ßobustawow dostanje.

W Draždžanach, 12. januara 1874.

Direktorium.

Sswobodny knjes s **Weißenbach**, pschedßyda. — **Leonhardi**, džełowjedžer.

Sa kóžde, sakske renty sawěsczacze sjenoczenstwo nastupaze wukasanje a k wobstaranju wschěch ßem ßkuschazych džełow poruczja ßo s tutym

W Budyschinje, 20. januara 1874.

agentura tam
psches
C. A. Siems
w firmje:
J. G. Klingst Nachfolger.

Wot tych 500,000 tolerjow wuloßojomnych sastawnych listow, kotrež je ratarske kreditne towarstwo w sakskim kralestwje k subskripziji wupokožilo, móža ßo kruchi po 25, 100 a 500 tl. pod spodobnymi wuměnjenjemi, kiž ßu pola mje nawjedžicz, wupißowacz.

W. Mattheis w Budyschinje.

Nakładnik: J. E. Smoleŕ. Ciśó: L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 5. ~ 31. januara ~ 1874.

Serbske Nowiny.

Za nawěšćki, kiž maja so we wudawarni „Serb. Nowin“ na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 688 wotedać, płaći so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawaŕ
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 7 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawarja 75 np. a na kral. saks. pósće 8¼ nsl. a z přinjesenjom do domu 98 np.

Wopschijecże: Spěw. — Najnowsche. — Sawětne podawki. — Spěw. — Se Sserbow: S Budyschina. S Budeschez. S Wotrowa. S Ralbiz. S Komorowa. S Rakez. S Ketliz. S Wojerez. — Pschilopk. — Zyrkwinske powjeschże. — Hanß Depla a Mots Tunka. — Nawěschtnik.

Wobsanknjenje měßaza.

Lube dusche, Boże dźěczi,
Kak tón czaß ßo pominje!
Hużom saßo w tutym lěczi
Jedyn měßaz saschoł je.
Kak ty běžisch, hnadny czaßo,
Rucże do tej' wěczności,
Wulka krocżel pschezo saßo
Bliže k naschim rowam je.

Haj, dżenß saßo wobsankamy
Prěni měßaz lětuschi:
Poßleni dżeń dżenßa mamy;
Duż, o Wotcże njebjeski,
Daj, so bychmy stajnje tola
Sebi kóżdu hodżinu —
Każ je wschak to twoja wola,
Nałożili k wużitku.

Duż dha nětk, o luba dusche,
Nałoż ßwój czaß s wużitkom,
Nałoż ßwój czaß, każ ßo ßłusche,
So, hdyż póńdżesch junu dom,
By psches hnadu wobstacż móhła
Psched tym prawym ßudnikom
A tak wěcznje sbóżna bóła
S twojim lubym Sbóżnikom.

Ty pak luby, miły Bożo,
Ty nasch Wotcże njebjeski,
Spożcż wschak kóżdemu to sbożo,
So ßwój czaß tak nałoži:
So by njetrał stysknje hladacż
Na sańdżene żiwjenje,
Hdyż ta ßmjercż joh' budże żadacż
Psched ßud do tej' wěcznosce.

Pětr Mónk.

Najnowsche.

Lipsk, 28. januara. W tudomnym (13.) wolbnym wokrjeßu je social-demokratski kandidat, Dr. Jacoby, se 7235 hłoßami jako rajchstagski kandidat wuswolony. Jeho pschecżiwnik, Dr. Heina, dosta jenoż 5182 hłoßow.

Stuttgart, 28. januara. Wczera je ßo ßlub württembergskeho wójwody Eugena, ßyna wójwody Eugena w Karlsruhu w Schlesynskej, s prynzeßynu Wěru, dżowku ruskeho wjelikeho knjasa Konstantina, stał.

Win, 29. januara. Polny marschal baron Gablenz, kiž awstriske wójsko w schleswigsko-holsteinskej wójnje kommandirowasche, je wczera w Zürichu wumrjeł. Boża ruczka bě jeho sajała. (Gablenz bě s Łužicy a je ßo, jeli ßo njemolimy, w Radworju narodźił.)

Rom, 28. januara. General Lamormora je Usedomowe pißmo w tudomnych nowinach „Opinione“ wotczińschczecż dał, a praji, so je wscho wěrno, schtoż je wón wo Bismarku pißał, mjenujzy w nastupanju teho, so je tón 1866 Wuherskich k revoluziji wabił a Napoleona s tym lubjenjom krucha němskeho kraja sa nóß wodźił.

Versailles, 27. januara. Franzowski ßejm je wobsanknył, so maja ßo w franzowskim wójsku wojerszy duchowni postajicż.

London, 27. januara. Dżenßa bu tudy w „Saint James Hall“ ßylnje wopytana shromadźisna wotdżerżana, w kotrejż ßo se strony protestantow němskemu khěżorej sbożopschecża pschi skutkowanju w nastupanju nowych zyrkwinskich sakonow wuprajichu.

Swětne podawki.

Němske kněžorstwo. Dražďany. Sakski ßejm ßo 4. februara skónczi, dokelž ßo němski rajchstag 5. februara sapoczynje. Ssobustawy finanzowych deputazijow pak w hromadze wostanu, so bychu ßo na ßejmje, hdyž po jutrach saßo w hromadu stupi, dźěła ruczischo dokonjecz móhke.

— Pschi wospjetowanej wolbje bu w 5. wolbnym wokrjeßu pokraczowarski kandidat Dr. Minkwitz s. 7858 hłoßami sa rajchstagskeho sapoßłanza wuswoleny; sozialdemokratski kandidat Dr. Jacoby dosta 6494 hłoßow. W 14. wokrjeßu bu konserwatiwny kandidat hamtski hetman s Könneritz se 7409 hłoßami wuswoleny; sozial-demokratski kandidat Fink bě 6319 hłoßow dostał.

— S Lipska pißaja, so ßu tam krala Alberta a kralowu Karolu, kiž tam sańdźenu ßrjedu pschijědźeschtaj, jara rjenje a jara pschecželniwje witali. Haßy běchu s pletwami, wěnzami a khorhojemi najkraßnischo wupyschene a lud woběmaj majestoscźomaj radostnje ßławu wołasche. Na augustowym torhoschczu běchu wulke czeßne wrota natwarjene a tam ßo powitanske rycze dźerżachu. Wjeczor wschě tamnische spěwanske towarstwa psched kralowskim hrodom sastaniczko spěwachu. Nasajstra bě wulka honitwa a pjatk wjeczor studenczi kraßny faklowy czah wotdźerżachu. Ssobotu (dźenßa) pschijědźetaj taj wyßokaj hosczej do ßwjedźeńskeho konzerta a njedźelu 1. februara ßo do Dražďan wróczitaj. Hewak bě kóżdy dźeń wjele hosczow na kralowski hród pscheproschenych.

W Lipsku bu na pschihotowanym ßudze sańdźeny tydźeń 7 człowjekow k krótschej abo dlěschej khostarni a 13 k jastwu wotßudźeni, dokelž běchu loni w jenej lipschczanskej haßy wschelake njekasanstwo czěrili, durje a wokna wubiwali, domjazu nadobu rostamali a to a druhe kranyli.

Barlin. S khežorowej strowoscźu je ßo zyle porjedźiło a njeje teho dla trjeba, so by wón na czaß do Italije schoł a knjeżenje krónprynzej pschepodał.

— Němska rada je wobsankła, so ßo awstriske a wuherske schtwortschěßnaki (5 nßl.) w krajnych kaßach wjazy bracz njeßmjedza. — Rajchstagszy sapoßłanzy nětko wjesenje po żelesnizach darmo dostanu.

— Tak mjenowana ministerska „korrespondenza" pische, so budże w nětczischim rajchstagu 260 tajkich sapoßłanzow, kiž budża hłoßowacz a czinicz, kaž Bismark chze, a jenoż 140 Bismarkowych pschecźiwnikow. Jene druhe nowiny pak praja, so budże ßo Bismark jenoż na 160 sapoßłanzow stajnje a twjerdże spuschczecz móz a so budże pschi wschelakich nalężnoscźach wjazy hacz 260 pschecźiwo njemu.

— W druhej komorje pruskeho ßejma je sakon w zajtupanju civilneho mandźelstwa nětko dowuradźeny a ma jón nětko hischcze prěnja komora dowuradźicz. Wona to tez scźini, hacz runje njerad.

— Garda tak mjenowane mauserske tselby dostanje a w kóżdym regimencze hulanow ma wěsta dźělba wojakow schaßepotske tselby dostacz, tak so bychu tez pěschi wojowacz móhli.

— Wschelakich pruskich biskopow ßu ßudy s nowa k schtrafje wot wjele tawsynt toleř wotßudźili, tak so czi tajku schtrafu wjazy sapkaczicz njemóża a teho dla najskerje do jastwa pschińdu. Sa posnańskeho arzybiskopa pjecża hižom jastwo w Frankfurcze nad Odru pschihotuja.

— Wyschscha zyrkwinska rada w Barlinje je pschiswolika, so ßmě ßo kandidat Ziegler sa diakona w Liegnitzu postajicz, hacz runje bě w prědowanju prajik, so biblia dale niczo njeje hacz skutk człowjeske ruki a człowjeske myßle. Wulki dźěl woßady nochzyscze jeho teho dla sa duchowneho měcz.

Awstria. Někotsi morawszy sapoßłanzy czěskeje strony ßu na winski rajchsrath pschischli, so bychu spytali, hacz chzedża ßo tamnischi němszy sapoßłanzy s nimi tak sjednacz, so bychu awstriizy Sskowjenjo skónczenje tez ßwoje prawa dostali —, ale Němzy winskeho rajchsratha niczo wo tym wjedźecz nochzedża.

Rußowska. Dotalny khežorowy naměstnik (Statthalter) w ruskej Polskej je, kaž ßmy tydźenja naspomnili, wóndano wumrjek. Jeho město njebudże wjazy wobßadźene, ale je general Kotzebue sa generalgouverneura w Warschawje a sa kommandanta wójska, w Polskej stejazeho, pomjenowany.

— S Petersburga pißaja wot 24. januara. Wczerawsche wěrowanje jendźelskeho prynza Alfreda a prynzeßyny (wjelikej knjaznje) Marje Alexandrowny sta ßo najprjedy po grichisko-katholskim (prawoßławnym) a potom po anglikanskim waschnju. Na kónzu wěrowanja, kotrez wot 1 hodźiny hacz do 4 hodźinow popołdnju trajesche, ßo s kanonow 101 krócz wutsěli. Hosczina mějesche w tak mjenowanej miklawschskej sali. Pschi ßławje na khežora a khežorku ßo 51 krócz, pschi ßławje na jendźelsku kralowu Viktoriju a na mkodych mandźelskich ßo 31 krócz a pschi ßławach na pschitomnych wyßokich hosczi, na duchownstwo a ßwěrnych poddanow ßo tez 31 krócz s kanonow wutsěli. Wjeczor w 9 hodźinow sapocza ßo illuminazija (poßwěczenje) města, kotraz bě jara rjana. Wschě haßy běchu wot luda napjelnjene a na wschěch torhoschczach a kschižnych haßach wojerska hudźba hrajesche. Cżopke a jaßne wjedro, kotrez běsche, sa to wscho jara hojesche. Bal w symskim hrodże kwaßne wjeßele skónczi. W nozy w 12. hodźinje mkodaj mandźelskaj do Zarskeho Sseła wotjědźeschtaj, hdźez tsi dny wostanjetaj.

— Sa kommandanta wójska, w odeßaskim wojerskim wokrjeßu stejazeho, je general-adjutant Ssemjaka pomjenowany.

Mandźelſtwo.

(Na wjelekróčne požadanje ſ nowa wotczíſchczjene.)

Kſcheſczijanſki człowjeko!
Swotkal pſchińdże mandźelſtwo,
Ja czi prajicz chzu.
Człowjek njeje jo nutsſtajik,
Bóh tón Knjes jo ßam nutsſtajik
W paradiſu.

Hdyž bě ſtworik Hadama,
Dha wón jomu wußnyczź da,
So wón pytnyk njej',
Wotewri jom' prawu ſtronu,
S rjebka ſtworik rjanu žonu
K mandźelſkej.

Tak je twjerdże mandźelſtwo
Swjaſane pſches duchownoh'
Wſchitkim mandźelſkim,
So ßo njechak nichtón ſwažicz
Tónle ſwjaſk hdy ſaß' roswjaſacz
Hacz do ßmjercze.

Czeźke je to mandźelſtwo,
Hdyž ßo njeje radźiko:
Kſchiž a hubjenſtwo.
Sczerpnoſcz wſchitko pſchewinje,
Schtož maſch czerpicz, njeſminje:
Budź ſ pokojom.

Pawok praji: Mandźelſtwo
Jara wulka ßwjatoſcz jo
Kóždym mandźelſkim.
Khwal ty Boha, lubuj žonu,
Duž doſtanjeſch njebja krónu
W kraju jandźelſkim.

Kwaßni hoſczo, proſchu waß,
Njeſabudźcze na tón kwaß!
Spomodlicze ßo:
So by ßo tom' nawoženi
A tež jeho mkodej knjeni
Pſchezo derje ſchło.

Czeßni hoſczo, njetk ja du,
Měr tón ja wam popſcheju,
Wón njech pſchińdź na waß.
Žohnuj Bóh waß wo dnjo, w nozy,
Kiž ma wſchitko w ßwojej mozy
Haj, kóždźiczki czaß.

Herzy rjenje dźětajcze,
Lubi wjeß'le ſpěwajcze
A juſkajcze wy.
Pſchi tym chzemy Boha khwalicz,
We wutrobach wopor palicz,
Hameń prajizy.

Pſchiſpomnjenje redakzije. Sa tydźeń budźe „wuherſki khěrluſch" wotczíſchczjany a potom „róża ſaronſka."

Ze Serbow.

S Budyſchina. Sańdźenu wutoru, 27. januara, rano w 6 hodźinach mějachmy tudy po ßylnym wětru ßurowe, ale krótke njewjedro ſ hrimanjom, kotrež ßo w 8 hodźinach w mjeńſchej měrje woſpjetowaſche. Pſchi tym ßo krupiki dźěchu a wěſchczachu ludźo bórſy, ſo nětko, hdyž je hrimanje pobylo, ſyma pſchińdże a je tež ßlědowazu nóz ßnězk panyk. — Hamtſke hetmanſtwo je woſjewiko, ſo ßmědża ßo nětko w rakeczanſkim, kinsbórkſkim a kamjeńſkim hamtſkim wokrjeßu ſaßo ſkótne wiki dźerżecz, dokelž ßo ſkótne mór dale pokaſak njeje. — Schtož ßmjercz dźěkaczerja Goldu naſtupa, na kotruž ßmy pſched dwěmaj njedźelomaj ſpomnili, dha ßo nětko ſda, ſo je ßebi wón ßam žiwjenje wſak.

S Budeſtez. W tudomnej woßadże je ßo ſańdźene lěto narodźiko 140 (66 ßynkow a 74 dźowczičzkow); ſemrjeko je 87 (43 mužſkeho a 44 žónſkeho rodu); pſchipowjedanych bu 64 porow a 33 tudy wěrowanych; ſpowjednych bě 5302, po tajkim 669 wjazy, dyžli lěto prjedy.

H. S Wotrowa. (K. P.) W ſańdźenym, ſ Božej mikoſcju dokonjanym lěcze je ßo w naſchej woßadże narodźiko 15 dźěczatkow (7 hólczatkow a 8 holczatkow); pſchipowjedanych bu 11 porow, ſ nich pola naß wěrowanych 3. Khowanych bu na naſch kěchow 15 czěkow; k Božemu blidu ßu w naſchej farſkej zyrkwi 1632 byli.

R. S Ralbiz. (K. P.) W ſańdźenym lěcze je ßo w naſchej woßadże narodźiko 32 dźěczi, mjes nimi 14 hólczatkow a 18 holczatkow. Wumrjeko je wſchěch w hromadże 35 woßobow, mjes nimi 15 mužſkeho a 20 žónſkeho rodu. Pſchipowjedanych bě wſchěch w hromadże 20 porow, ſ tych je jow wěrowanych 13 porow.

Z. S Komorowa. Naſch prjedawſchi wucžeŕ, k. Wudowjeńz, je ßo, kaž to jeho pſchecželjo a ſnaczi wjedźa, w měßazu novembru ſańdźeneho lěta do Rußowſkeje pſcheßydlik, ſo by ßo w Petersburgu k tak mjenowanemu maturitatnemu pruhowanju pſchihotował a po jeho wobſtaczu ſtare klaßiſke ryče (grichiſku a łaczanſku) ſtudował a potom měſto profeßora na gymnaſiju doſtał. Wucženi ruſzy knježa w Petersburgu, na kotrychž běſche wón poruczeny, jemu radźachu, tam bórſy pruhowanje ſa wucženje němſkeje ryče atd. ſczinicz, ſo by ßebi w tym czaßu, hdyž ßo k maturitatnemu pruhowanju pſchihotuje, tejko ſaßkužił, ſo by bjes ſtaroſcze móhł žiwy bycz. Wón je tež po tajkej radże czinik, pruhowanje ſa wucženje němſkeje ryče ſczinik a khwalobnje wobſtał a hnydom tež wucžerſke měſto w Filipowſkim progymnaſiju doſtał, hdyž ma kóždy tydźeń 18 hodźinow němſku rycz a literaturu a 2 hodźinje geografiju wucžicz. Sa to doſtanje na lěto 960 rublow, ſchtož je něſchto pſches

1000 toleŕ. Po wobstatym maturitatnym pruhowanju móże wón lohko doseć na universitätu jako stipendiat do tak mjenowaneho filologiskeho instituta sastupiś a tak bjes dalschich ßamßnych wudawkow dostudowaś.

S Rakez, 6. januara. Po dżenßnischej nëmskej a ßerbskej Bożej ßkużbje sta ßo ßwjedżeńske safarowanje Niżeje Wßy do naschoje woßady. Hižom prjedy bëchu ßo Rakezy teho dla wupyschike a bëchu ßo tam cżeßne wrota natwarike. W 12 hodżinach pschipokdnju poda ßo pëkny rynk jëdnych s khorhojemi a hudżbu psches Scheschow do Niżeje Wßy a bórsy sa nimi też schulske dżëczi s kk. fararjom, wucżerjomaj, zyrkwinskimi, schulskimi a gmejnskimi prjódkstejerjemi, każ też wjeßnymi rychtarjemi a mkodoscżu dżëchu. Tónle cżah bë tak dokhi, so bë jeho sapoczatk hižom blisko Niżeje Wßy, hdyż bëchu poßleni hischcże w Rakezach, zyły cżah pak bë wot wjele tawsynt ludźi pschewodżany. — Jako bë ßo wot jeneho zyrkwinskeho prjódkstejerja, k. rychtarja Sendy s Hermanez, wutrobne postrowjenje nowych woßadnych w ßerbskej a wot k. fararja Golcża w nëmskej ryczi stako, a jako bë gmejnski prjódkstejeŕ s Niżeje Wßy, k. Mjecż, na to wutrobnje w ßerbskej ryczi wotmolwik a wot ßwojeje gmejny knjesej fararjej drohi pjerschczeń jako snamjo pocześcżowanja a luboscże pschepodak, cżehnjesche cżah pod spëwanjom khërluschow, s hudżbu pschewodżanych, do Rakez. Tam ßo wón najpródzy psched hród knjesa kollatora poda, so by ßo temu dżak sa wopokasanu pschecżelniwoscż wuprajik. Knjes kollator ßo sa to wutrobnje dżakowasche a wupraji ßwoju radoscż nad tym, so tudomna woßada, kotruż chżychu prjedy pomjeńschicż, nëtko dale bóle roscże. — Potom podachu ßo shromadżeni do zyrkwje, tak wjele hacż jich tam mësta dosta, a wschitzy buchu wot rycże, s kotrejż knjes farař nowu gmejnu do naschoje woßady sapokasa, hluboko hnucżi. — Skónczinje ßo wjazy dyżli 50 woßobow, kiż bëchu najbole sastupjerjo naschich woßadnych wßow, k ßwjedżeńskej hoscżinje shromadżichu, pschi kotrejż ßo wjele rjanych ßkawow wunjeße. Woßebje ßo też na to spominasche, so je nasch lubowany k. farař psches tu luboscż a to dowërjenje, kotrejż je ßebi pola woßadnych dobyk, woßadu niz jenoż w dotalnej wulkoscżi sdżerżak, ale ju hischcże bole pschisporik, a ßo pschi tym to pożadanje wupraji, so by woßada skoro skkadnoscż namakała, jemu ßwoju luboscż sjawnje wopokasacż.

S Ketliz. Pschi njewjedrje, kotreż tudy rano 27. januara mëjachmy, dyri blyst do tórma naschoje zyrkwje, a bu wot satschaßnjenja, psches to nastateho, nutska w zyrkwi pschi stokpje psched woltarjom wjerch trochu rosbity, tak so je nëschto kalka dele panyko. Tola je, dżakowano Bohu, schkoda jara mała a lëdy widżecż. — Tón ßamy dżeń wjecżor w 6. hodżinje poczachu woheń wokacż, dokelż ßo khëża, piekarjej Zimmerej ßkuschaza palesche. Woheń bë straschny dosch, tak so bë diakonat a Mikelez lężomnoscż w straschе sapalenja. Tola, dokelż wëtr pkomjenja k ranju cżërjesche, ßo dale żana schkoda njesta. Kak je woheń wuschok, njeje snate.

S Wojerez. We wojerowsko-rosborkskim wolbnym wokrjeßu bu konservatiwny kandidat hamtski hetman se Seydewitz s 3262 hkoßami do rajchstaga wuswoleny; nazional-liberalny kandidat aßeßor Jung dosta jenoż 3072 hkoßow. — W Rosborku budże najskerje bórsy präparanda sa tajkich mkodżeńzow sakożena, kiż chzedża posdżischo wucżerski seminar wopytacż. W tutej präparandże budża ßo präparandojo pjecża też tydżeńszy 5—6 hodżinow ßerbsku ryczż wucżicż.

Přilopk.

* W Draždżanach staj ßo w nozy 21. januara dwaj mandżelskaj wot kura sadußykoj, kiż bë psches to nastak, so bë wuhlo s khachlow wupanyko a wschelke wëży sażehliko.

* S Koblenza nad Rheinom je jedyn póstski sastojnik cżeknyk a 35,000 toleŕ zusych pjenjes ßobu wsak.

* W Neu-Ulmje je ßo wóndano jedyn vizefeldwebel wot bajerskeho 1. artillerie-regimenta s kanonu satschëlik, do kotrejż bë punt polvera a 9 karteczjow natyknyk. Luboscże ßu wina jeho ßmjercże.

* Wulki dobytk januarskeho cżehnjenja awstriskich kreditnych loßow — 200,000 schëßnakow — je awstriski arzywójwoda Albrecht scżinik.

Cyrkwinske powjesće.

Wërowani:

Michalska zyrkej: Korla August Kobanja s Kschiweje Borscheze s Marju Amaliju, njebo Jana Augusta Wiczasa, khëżerja a polerja na Żidowje, wudowu. — Jan Robert Korla Hallmann, draschleŕ na Żidowje, s Hanu Marju rodż. Hokerez, roswërowanej Schwarzowej na Żidowje.

Krčeni:

Pëtrowska zyrkej: Hendrich Wylem, Pëtra Pëtscha, mëschczana a khëżerja, ß. — Helena Augusta, Jana Krawza, zyhelskeho mischtra w radżinej zyhelniczi, dż. — Korla Robert, Jana Raka, wóski, ß.

Michalska zyrkej: Tiana Theresia, Augusta Taffela, sahrodnika w Dżëchorezach, dż. — Pawok Richard, n. ß. na Żidowje. — Ota Bjedrich Ernst, Bjedricha Ernsta Schillera, wobydlerja pod hrodom, ß. — Ernst Jan Bohuwër, n. ß. w Nowych Makßezach. — Gustav Wylem, Jana Ernsta Klimanta, khëżnika w Sstonej Borschczi, ß. — August Max, Augusta Libsche, maschinuwothladowarja w Dobruschi, ß. — Jan Moritz Arthur, Bjedricha Wylema Schokty, wokrjeßnoßudniskeho sastojnika na Żidowje, ß. — Ernestina Helena, Jana Schönfelda, sahrodnika we Wulkim Wjelkowje, dż. — Hana Minna Hulda, Augusta Pawoka Hoffmana, formarja w Sczijezach, dż. — Ewald, Bernharda Lothy, schewza na Żidowje, ß. — Jurij August, Jurja Mulanskeho, khëżnika w Małym Wjelkowje, ß. — Augusta Selma, Augusta Manjowki, żiwnoscżerja w Libochowje, dż.

Kak Hans Depla a Mots Tunka rozom wótřitaj a ludźi pódla škrějetaj.

* * * * * *

Hanß Depla. Młodoscź, tornoscź!

Mots Tunka. Haj, ale ßobotu mózeſche jedyn też prajicź: młodoscź, hordoscź.

H. D. Schto dha měniſch?

M. T. To chzu cźi hnydom prajicź. Hlaj, jako ſandźenu ßobotu jedyn wulki bur ſ jenym ßkužbakom w hoſcźeńzu ßedźeſche a ſ nim wobjedowaſche, dha jedyn druhi wulki bur do jſtwy ſtupi.

H. D. A ſchto dale?

M. T. A tónle bě młody a jako wón wuhlada, ſo tón wulki bur ſe ßkužbakom w hromadźe wobjeduje, dha jeho hkowa tak ſabola, ſo dyrbjeſche na měſcze ſe jſtwy cźeknycź.

H. D. Ach, to je jeho najſkerje hkupa hordoscź do moſhow kłóka!

M. T. To móże wſchak też bycź.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje
24. januara 1874.

Dowoz: 4652 měchow.		Płaćizna w přerězku na wikach nižša			wyša			na bursy najniža			najwyša		
		tl.	ngł.	np.	tl.	ngł.	np.	tl.	ngł.	np.	tl.	ngł.	np.
Pšeńca	50 kilogram.	4	8	—	4	19	9	4	12	4	4	19	9
Rožka	" "	3	23	8	3	29	—	3	24	—	3	27	8
Jećmjeń	" "	3	13	2	3	18	6	3	18	2	3	18	6
Wowß	" "	2	22	—	2	24	—	2	22	—	2	24	—
Hróch	" "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka	" "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps	" "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły	" "	5	1	5	5	10	—	—	—	—	—	—	—
Hejduſchka	" "	6	20	—	6	22	—	—	—	—	—	—	—
Běrny	" "	—	23	7	—	26	7	—	-	—	—	—	—
Butra	1 "	—	20	—	—	24	—	—	—	—	—	—	—
Ssyno	50 "	1	10	—	1	20	—	—	—	-	—	—	—

Cźahi po żelesnizy:

S Budyſchina do Drajdźan: Rano 6 hodźinow 45 minutow; dopołdnja 9 h. 15 m.; pſchipołdnju 12 h. 40 m.; popołdnju 4 h. 25 m.; wjecźor 8 h. 25 m.; w nozy 2 h. 35 m.; w nozy 4 h. 5 m.

S Budyſchina do Shorjelza: rano 7 h. 45 m.; dopołdnja 10 h. 50 m.; popołdnju 2 h.— m.; wjecźor 6 h. 50 m.; wjecźor 9 h. 45 m.; w nozy 12 h. 50 m.; 1 h. 45 m.

S Kamjeńza do Radeberga: Rano 5 h. 25 m.; dopołdnja 8 h. 25 m.; pſchipołdnju 12 h. 35 m.; popołdnj; 4 h. 20 m.; wjecźor 7 h. 5 m.

S Radeberga do Kamjeńza: dopołdnja 8 h. 10 m.; dop. 11 h. 10 m.; popołdnju 2 h. — m.; pop. 5 h. 45 m.; wjecźor 9 h. 55 m.

Swój bohacze wuhotowany ſkład
cźornych a pißanych źidźanych tkaninow
ſ tutym k dobroczźiwemu wobkedźbowanju poruczam.
Płaczźiſny mózu pſches radne nutskupowanje jara tunjo ſtajecź.
Jan Jurij Pahn
na torhoſchczu pódla hłowneje ſtraże.

Wot tych 500,000 tolerjow wuloßojomnych ſaſtawnych liſtow, kotrež je ratarſke kreditne towarſtwo w ſakſkim kraleſtwje k ſubſkripziji wupokožiło, móža ßo kruchi po 25, 100 a 500 tl. pod ſpodobnymi wumĕnjenjemi, kiž ßu pola mje nawjedžicz, wupißowacz.

W. Mattheis w Budyſchinje.

Kedžbu!

Schtož tu dołho było njeje

jara tunjo Cigarry jara tunjo

derje wotležane a ßo rjenje bĕło žehlaze, kupuja ßo w **kiſtkach po 100 ſchtuk** ſa **jenož** 15 nßl.

25 ſchtuk ſa jenož 4 nßl. pola

Carl Pötſchke

na ſwonkomnej lawſkej haßy.

Na ßwĕtnej wuſtajenžy prämiirowany

a wot lĕkarjow jako **wubjerny žrĕdł** pſche **bróſtkhoroſcže** poručeny **G. A. W. Mayerowy bróſtſyrop** ſ Wrótßkawja maja jenož prawoźiwy na pſchedań w bleſchach po 8 nßl., 15 nßl. a 1 tl.:

Heinr. Jul. Fincke w Budyſchinje,
W. Rothe w Lubiju,
B. Kinne, haptykař w Hernhucže,
Joſ. Löbmann w Schĕrachowje,
Ed. Hieſe w Nowoſalzu,
haptykař **Gerischer** w Oſtritzu,
Schakte we Wotrowje,
Lehmann w Budeſtezach a
haptykař Dr. **Hultzſch** w Rakezach.
J. Stockhauſen w Kamjenžu.

Tannin-Terpentin (H. 248.)

ſ **parý** w **Th. Höhenbergera** fabrizy w **Wrótßkawje** dobywany, ſ wjele lĕt jako woßebny ſnaty pſche **nerwowe hłowubolenje**

rheumatismus a wicz.

K dóſtaczu w bl. po 12½ nßl. a 1 tl. w Budyſchinje w **E. Menznarez hrodowſkej haptyzy.**

Bĕły, ſchĕry a módry **płat** we wſchelakich ſchĕrjach, **barchenty, lama,** wołmjane a połwołmjane **draſcženja, ripſy, lüſtry, cachenez a wołmjane rubiſchcža na hłowu, cziſchcžane ſchórzuchi, blidowe ſchaty, twjele,** mužaze **ſchlipſy a židžane rubiſchcža, tkaniny** ſa **kholowy** atd. atd.

najtuniſcho poručža

Ernst Pech

na žitnych wikach 603 w domje knjeſa **Bitzki.**

☞ W khlamach ßo **ſerbſki ryczi!**

Na Židowje je jena khĕža ſe 4 ſtwami na pſchedań. Wſcho dalſche je czo. 226 tam ſhonicz.

Prjedawſche Kaſperez twarjenja, jako domſke a brózeń, kaž tež ſchulſka brózeń w Radworju, budža ßo 2. febr. 1874, popołdnju w **dwĕmaj** hodžinomaj na pſcheßadžowanje pſchedawacz.

Schulſke prjódkſtejerſtwo.

Wuczomnik pytany.

Sa moje kolonialtworowe a ſpirituoſowe khlamy pytam ja k jutram jeneho wuczomnika.

August Pötschka w Budyſchinje.

Jedyn pjekarſki wuczomnik

może jutry pola podpißaneho měſto dóſtacz.

Herzog,
pjekarſki miſchtr w Budyſchinje.

---

3 ßynoju kiž chzedža budyſku ſchulu wot jutrow wopytacz, móža zhrobu a wobhołenje dóſtacz

na wyßokej haßy 227, delka.

Jena **pĕſtonca** móže hnydom w Budyſchinje ßłužbu dóſtacz. Hdże? to je ſhonicz we wudawarni „Serbſkich Nowinow."

Powschitkomna aßekuranza w Trieſcze

(Assicurazioni Generali)

ſawěſczuje pſchi **rukowanſkim fóndsu** wot:

37 millionow 189 tyßaz 530 ſchěßnakow 31 krajzarjow

a) **tworh, mobilije, žnjeńſke płody** a t. d., kaž tež, hdyž to krajowe ſakony dowoluja, **twarjenja wſchěch družinow** pſche **wóhnjowu ſchkodu**;

b) poſkiczuje ſawěſczenja na **žiwjenje cžłowjekow** na najwſchelakſche waſchnje

ſa **najtuniſche twjerde prämije** a wuſtaja policy po **pruſkim konrancze.**

Towarſtwo wupkacži w lěcze 1872 ſa 12522 **ſchkodowanjow** ſummu wot

5 millionow 31 tyßaz 437 ſchěßnakow 87 krajzarjow.

K kóždemu wukaſanju a k wobſtaranju ſawěſczenjow poruczeja ßo jako agentoju:

hamtſki ſkotolěkař **Ernſt Walther** w Budyſchinje.

Korla Auguſt Berger w Ketlizach.

We wudawarni „Serbſkich Nowinow" je ſa 2½ nßl. doſtacž:

Pſchedženak,

protyka ſa Serbow na lěto 1874.

We wudawarni „Serbſkich Nowinow" je ſa 1 nßl. doſtacž: **Biblifki puczuik** ſa wſchitke dny lěta 1874. Seſtajany wot K. B. Kaniga, farara w Klukſchu a wudaty wot ßerbſkeho lutherſkeho knihowneho towarſtwa.

Sſłyſchny wolij

wot haptykarja **C. Chopa** w Hamburgu ſahoji hłuchoſcž, hdyž pſchinarodžena njeje a wotwobrocza wěſcze wſchitke ſ cžežkim ßłyſchenjom ſjenocžene njeſpodobnoſcze; flacon ſa 18 nßl. ma na pſchedań w Budyſchinje **Heinr. Jul. Linka.**

Drjewowa aukzia.

Sſrjedu, 4. februara t. l. budže ßo na **ſdžarowſkim** reviru dželba brěſowych a wolſchowych dołhich hromadow, njedaloko budyſko-mužakowſkeho ſchußeja ležazych, pod wuměnjenjemi, pſched aukziju woſjewjomnymi, na pſcheßadžowanje pſchedawacž.

Shromadžiſna rano w 9 hodžinach w korczmje w Lehmansdorfje.

Benada.

Drjewowa aukzia.

Schtwórtk, 5. februara t. l., dopołdnja ½10 hodžinow budže ßo na drobjanſkim reviru 77 loßow ſtejazeho khójnoweho ſchtomoweho drjewa na pſcheßadžowanje pſchedawacž. Sapočatk pſchi kupjanſko-dubrawſkim puczu njedaloko Drobow. Wuměnjenja budža pſched ſapočatkom aukzije woſjewjene.

Drjewowa aukzije.

Na **lichańſkich** revirach budža ßo pod ſnatymi wuměnjenjemi na pſcheßadžowanje pſchedawacž:

Schtwórtk, 5. februara t. l., na **ſakhowſkim** reviru, rano wot 9 hodžinow wolſchowe dołhe hromady pſchi maleſchanſkim tak mjenowanym ſakhowſkim hacze.

Pſchipołdnju wot 12 hodžinow na **lichańſkim** reviru khójnowe ſchtomowe drjewo w ſtejazych loßach, pſchi konſchim drjewniſchczu.

Pjatk, 6. februara t. l., na **lemiſchowſkim** reviru brěſowe a khójnowe dołhe hromady wulěßowaneho drjewa. — Shromadžiſna dopołdnja w 10 hodžinach pſchi wowczim moſcze.

Schöna.

Dickowa konceßionirowana daloko wuwołana ſpodžiwnje hojaza žałba,

kotraž je ßo najbóle kóždy ras jako dobra wopokaſała, porucza ßo w žerdkach po 3 nßl. a po 12 np.,

wot **hrodowſkeje haptyki.**

Hollandſki mlókowy pólver.

Tutón, ſe ſtarodawnych cžaßow dopokaſany, ſ najlěpſchich ſelow a korjenjow pſchihotowany pólver, po jenej abo po dwěmaj kžizomaj wſchědnje krumom abo wokam na prěnju pizu naßypany, pſchiſporja wobžernoſcž, płodži wjele mloka a ſadžěwa jeho wokißnjenje. Pakczik płaczi w 4 nßl. a je k doſtacžu

hrodowſkej haptyzy w Budyſchinje.

Khěža cžo. 46 w Starych Porſchizach je ſe ßwobodneje ruki na pſchedań a je wſcho dalſche wola wooßedžerja tam ſhonicž.

Jedyn **bык**, 2 lěcze ſtary, ſtrowy, hollandſkeje raßy, rjaneje barby, je na pſchedań. Hdže? to je ſhonicž we wudawarni „Serb. Nowinow."

Dwě **ßwinjeczi** nimale po centnarju, prawje kmanej k dalſchemu plahowanju, ſtej na pſchedań. Hdže? to je ſhonicž we wudawarni „Serb. Nowinow."

Bukičžanske ratarske towarstwo

póndźelu, 2. februara t. l. Sapočžatk popołdnju punkt 4 hodźinow.

Dźeński porjadk: Pschednoschk knjesa hamtskeho skotolěkarja **Walthera** wo smjetanju kruwow.

Woßebje ßo tež **hosposy** najpscheczelnischo pscheproschuja a teho runja hosczo. **Pschedßyda.**

Drjewowe aukzije.

W tudomnych knježich lěßowych revirach budźe ßo na ßlědowazych dnjach drjewo na pscheßadźowanje pschedawacz:

ßrjedu 4. februara t. l.

w drobjanskim reviru něhdźe 100 ßuschizowych dołhich hromadow. Sapočžatk dopołdnja ½10 hodźinow „w dejaczu;"

póndźelu 9. februara t. l.

w drobjanskim lěßowym reviru, w drjewnischczu „w czernschczach:"

60 Rm. twjerdych schczěpow,
18 = mjehkich =
22,00 = twjerdych walczkow.

Sapočžatk dopołdnja ½10 hodźinow;

wutoru 10. februara t. l.

tež tam:

74 Rm. twjerdych schczěpow,
20,63 = twjerdych walczkow,
3,30 = mjehkich walczkow.

Sapočžatk dopołdnja ½10 hodźinow;

schtwórtk 12. februara t. l.

w hatkowskim reviru, w drjewnischczu „w dźělenzu:"

21 Rm. twjerdych schczěpow,
30,50 = twjerdych walczkow.

Sapočžatk dopołdnja ½10 hodźinow.

W Minakale, 29. januara 1874.

Hrabinska Einsiedelska inspekzia.

Drjewo na pschedań.

Na **bělczanskim** reviru pod Lubinom je stejaze khójnowe drjewo na 4 kórzach ležomnoscze na pschedań.

Wscho dalsche je shonicz w korczmje w Raschowje.

Prima amerik. ßwinjazy schmalz,
= = **ßuschene tuczno,** tołste,
jerje, s mlokom a jikrami, kopu po 1 tl.,
porucza **H. Kulisch**
na mjaßowym torhoschczu.

Mißionski poßoł je dostaczu pola
K. Gelby, knihiwjasarja.

Jutsje, njedźelu, 1. februara,

reje w Jeńkezach,

na czož najpodwolnischo pscheproschuje

Rostok.

Prima amerik. petroleum, punt po 18 np.,
= **salon=solarwolij,** punt po 16 np.,
w zyłym tunischo, porucza

H. Kulisch
na mjaßowym torhoschczu.

Róże, kaž tež **pletwa** sa njewjesty a kmótrow ßu rjane a tunje na pschedań w schtrymparskich khlamach **hauensteinskeje** abo **butrowskeje haßy.**

Wschě družiny hadrow a papjerjanych sbytkow

kupuje po **najwyschschej płaczisnje**
pappowa fabrika
Spahrmann & Teichgräber
w Nowej Wßy nad Sprewju

2000 resp. 4000 toleŕ

ßo hacž k 1. meje t. l. jako prěnja hypotheka na jenu fabriksku ležomnoscz pyta. Wscho dalsche je shonicz na listy pod „**S. B. 300**", kiž maja ßo we wudawaŕni „Serb. Nowinow" wotedacz.

Wuczomnik pytany.

Darmo móže jedyn hólz **słotobijeŕstwo** (Goldschlägerei) pola podpißaneho nawuknycz.

E. Naumann na ßerbskej haßy 10.

Jeneho wuczomnika

pyta nětko abo k jutram

A. Eckstein, schewski mischtr
na žitnych wikach w Budyschinje.

Dwě sprawnej **dźěłaczeŕskej familiji** móžetej na ryczeŕkuble w Małej Borschczi wobydlenje a dźěło dostacz.

Kschiwduczinjaze ßłowa, kotrež ßym ja 22. januara 1874 pscheczíwo Handrijej Jurej pomjenowanemu Polanej w Drobach wuprajił, ja s tutym saßo sjawnje nasad bjeru.

Jan Rjek w Drobach.

Wschitkim tym s bliska a s daloka, kotsiž mi 27. januara pschi wóhnju, tak rucze wokoło ßo hrabazym, s pomozu tak lubosczíwje k boku stejachu, praju ja s tutym ßwój najwutrobnischi **dźak** s próstwu k Bohu, so by wón kóždeho psched tajkim srudnym njesbožom swarnował.

P. Mickel w Ketlizach.

Nakładnik: J. E. Smoleŕ. Ćišć: L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 6. — 7. februara. — 1874.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawaŕni „Serb. Nowin“ na róžku zwonkneje lawskeje hasy čo. 688 wotedać, płaći so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawaŕ
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 7 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawaŕja 75 np. a na kral. saks. pósće 8½ nsl. a z přinjesenjom do domu 98 np.

Wopschijecze: Ssejmski dopis. — Najnowsche. — Sswětne podawki. — Spěw. — Se Sserbow: S Budyschina. S Rakez. S Jamnoho. — Pschilopk. — Zyrkwinske powjescze. — Nawěschtnik.

Ssejmski dopis.

Dokelž ßo nětko w ßejmje jenož wo pjenježne naležnoscze jedna, dha chzemy tudy tež na někotre wulke krajne wudawki spomnicž, kiž je druha komora pschiswoliła.

Pschiswolene bu bjes druhim 250 tyßaz toleŕ k dotwarjenju wulkeho podsemskeho pschěrowa, po kotrymž ma ßo woda freibergskich ßlěborowych podkopkow hacž do Łobja wotwjescž. Tele podkopki ßu 800 hacž 1000 łohczi hłuboke a mějachu tejko wody, so ßo w nich skoro wjazy dźěłacž njehodźesche, maschiny pak tu wodu wusběhowacž njemóžachu. Duž bu wot ßejma lěta 1843 wobsanknjene, podsemski, něhdźe 3 hodźiny dołhi a s dźěla wjele stow łohczi hłuboki kanal wurycž, po kotrymž by spomnjena woda wysche Mischna do Łobja wotběžecž móhła. — Sa tajke dźěło je ßo hacž kónz lěta 1872 skoro 2 millionaj toleŕ wudało a ma ßo zyła wěz 1875 dokonjecž, k cžemuž je horka spomnjena summa hischcze nusna. Wschelakim ludźom, kotrymž je tónle pschěrow studnje skasył abo žórła wotwjedł, je ßo sa to 46,697 tl. sarunanja dostało. — So pak ßejm wyschnosczi tónle wudawk k dokonjenju tajkeho wulkeho dźěła sapowjedźicž njemóžesche, to ßo ßamo rosymi, dokelž bychu hewak wschě prěńsche wudawki shubjene byłe.

Hischcze wjetschi wudawk bu ministrej wójny pschiswoleny, mjenujzy 2 millionaj 420,000 tl. na lěczi 1874—75 k natwarjenju nowych kasernow. Wschě nowe wojerske twarjenja budźa nimale 6 millionow toleŕ khoschtowacž a maja ßo psched Draždźanami s wobeju bokow schlesynskeje želesnizy na tych powyschenych městach pschi schanzach s lěta 1866 po rynku natwaricž, tak so pschi lěßnohródskej (Waldschlößchen) piwarni sapocžnu a pschi moritzburgskej drósy — wěscze ¾ hodźiny wot prěnjeho twarjenja — sastanu. Po twarskim planje 18 tajkich twarjenjow abo wjele wjazy hrodow wo prawdźe wubjernje rjany napohlad da. — Schtož pak wudawki na tele wojerske nowotwarby nastupa, dha ßo te s pschedacžom starych kasernow a dworow derje sapłacža.

Handrij Keŕk (Strauch), sapoßłanz 2. komory.

Najnowsche.

Kamjeńz, 2. februara. Žělesniza wot Kamjeńza do Słeho Komorowa je wcžera wotewrjena.

Draždźany, 5. februara. Minister s Nostitz-Wallwitz je ßo wcžera do Barlina podał, so by ßo jako sapoßłanz 3. sakskeho wolbneho wokrjeßa na rajchtagskich jednanjach wobdźělił. Wón ßo na nowy tydźeń na někotre dny do Draždźan wróczi, dokelž ma ßo w druhej komorje budźet ministerstwa snutskomnych naležnosczow wujednacž.

Barlin, 5. februar. Dokelž dyrbi ßo khěžor ßwojeje strowoscze dla hischcze na kedźbu bracž, dha bu dźenßa rajchstag wot wjeŕcha Bismarka wotewrjeny. Wón spomni na to, so maja ßo woßebje tsi sakony wuradźicž, mjenujzy 1) nowy wojerski sakon, 2) cžischcžowy sakon a 3) sakon dla wujednanja swady bjes dźěłacžerjemi a tymi, pola kotrychž w dźěle steja.

Pósnań (Posen), 3. februara. Arzybiskop hrabja Ledochowski je teho dla do Ostrowa do jastwa poßłany, dokelž bě appellazionski ßud postajił, so ma wón hacž na dalsche w tudomnej provinzy wostacž. W polskim theatrje ßo wjazy njehraje a ßu Polazy wsche bale a druhe roswjeßelenja sastajiłe.

Rom, 3. februara. Italski ßejm je wobsanknył, so dyrbi kóžde dźěcžo do schule khodźicž, so maja pak tež wucžerjo ßwoju sdu s krajneje kaßy dostacž.

London, 4. februara. Nětcžischi minister-pschedßyda, lord Gladstone, je w Greenwichu saßo sa ßejmskeho sapoßłanza wuswoleny. Hacž dotal je ßo 242 wolbow sa jendźelski ßejm stało; wot nich je 106 liberalnych a 136 konservativnych; po tajkim je poßleńschich 30 wjazy.

Madrid, 25. januara. Karlistojo ßu Portugalete wobßadźili a Bilbao woblehnyli.

Swětne podawki.

Rěmske kněžorstwo. Seitendorf. Pschi njewjedrje, kotrež 27. januara běsche, je ßylny wětr Riedelez 34 kohczi dołhe a 20 kohczi schěroke podlanske twarjenje s tajkej mozy wotkryk, so ßo katy a kósky kaž kijeschki roskamachu a po dworje wokoło lětachu.

W Altgersdorfje je błyšk tehdy do błyskowoda (Blitzableiter) tamnischeje zyrkwje dyrik a poskoczenje horneho kónczka trochu wobschkodżik, wot wětra bu blisko wßy jedyn hobrski, psches 300 lět stary buk podkamany. Wón bě delka 7 kohczi we wopschijeczu.

Draždżany. Kral a kralowa staj ßo sańdżenu njedżelu s Lipska saßo do Draždżan wróczikoj a staj se ßwojim wopytom jara spokojenaj. Lipschczenjo ßu jimaj pak tež wschu mózny czesch a lubosch wopokasali. Prynz Jurij je tež někotre dny w Lipsku pobyk.

Barlin. Pruski krónprynz se ßwojej wyßokej knjenju mandżelskej na ßwojim dompuczu s Moskwy 8. februara do Kralowza (Königsberg) pschijędże a budże w tamnischim kralowskim hrodże pschenozowacz. Nasajtra ßo wobaj do Barlina wróczitaj.

— W Barlinje je wjetschi dżěl tych mużow, kiž buchu w tamnischich woßadach do zyrkwineje rady wuswoleni, bjes wobtwjerdżenja wostak, tak so budże ßo nowe wuswolenje stacz dyrbjecz.

— Dokelž w Franzowskej, Italskej, Jendżelskej a Belgiskej wschelake nowiny na Bismarkowu politiku w zyrkwinych należnoschczach jara ßwarjachu abo hischcze ßwarja, dha je ßo Bismark na tamnische knjeżerstwa wobroczik, s tym żadanjom, so bychu tym nowinam, kotrež to nastupa, tajke ßwarjenje sakasali. Italske, jendżelske a belgiske knjeżerstwo je pak wotmolwiko, so je tam nowinarstwo zyle ßwobodne a so ßmě tam w politiskim nastupanju kóżdy ryczecz a czischczecz, schtoż ßo jemu spodoba, a so ßo po tajkim nowinam to abo druhe sakasacz njehodżi. Jenoż franzowske ministerstwo je Bismarkej wolu czinilo a te franzowske nowiny, kiž najbóle na Bismarka ßwarjachu, na wěsty czaß sakasako. Ale s tym Bismark hischcze spokojeny njeje, a někotre nowiny wudawachu, so wón na nowu wójnu s Franzowsami myßli, tak so je w němskich nowinach w tu khwilu wo někajkej nastawazej wójnje ryczecz. Ale my hischcze do żaneje bliskeje wójny njewěrimy, dokelž měnimy, so ßo tajke wójnske powjesche jenoż teho dla bjes ludzi puschczeja, so by rajchstag nowy wojerski sakon czim skerje sa dobry spósnał.

S Posnanja (Posen) pißaja, so ßu tamnischemu arzybiskopej hrabi Ledochowskemu psched někotrymi dnjami k wjedżenju dali, so budże do jastwa wotwjedżeny, dokelž tu pjenjeżnu schtrafu njesapkaczi, k kotrejž je dla wobßadżenja wschelakich farskich městow wotßudżeny, a k wuczasanju niczo wjazy nima. A tak je ßo tež stako, pschetoż spomnjeny arzybiskop bu sańdżenu wutoru 3. februara rano w pjatej hodżinje sajaty a pod ßudniskim pschewodom do Ostrowa wotwjesheny, hdżež běchu hižom jastwo sa njeho pschihotowali. Prjedy hacz ßudnischu sastojnizy do arzybiskopskeho hrodu pschińdżechu, běchu jón s wojakami a polizistami ßylnje wobßadżicz dali a wokolne haßy běchu tež ßylnje wobßadżene. Sajecze a wotwjedżenje arzybiskopa je ßo bje-wscheho sběżka a njepokoja stako, dokelž tak sahe rano nichtón niczo shonik njebě. Arzybiskop ßebi żadasche, so bychu jemu dweju tachantskeju knjesow ßobu dali, ale to ßo jemu njepschiswoli.

W Elsaßu a Lothringskej ßu tajzy mużojo sa rajchstagskich sapoßłanzow wuswoleni, kiž ßo k centrumskej stronje pschiwdadża, to rěka, woni ßu Bismarkowi njepscheczeljo a pscheczinizy nowych zyrkwinskich sakonow.

Awstria. Dotalne wuherske ministerstwo hischcze tak někak wobsteji, ale pschi wujednanju jeneje należnoscze, kotraż dyrbjesche pokasacz, hacz ma wone w ßejmje hischcze doscz dowěrjenja, bě 155 hłoßow pscheczinwo njemu a jenoż 166 sa nje, tak so bě wjetschina jenoż 11 hłoßow, schtoż je tola jara mało.

Franzowska. Franzowszy monarchistojo, s kotrychž pomozu je ßo stako, so bu pschedßydstwo Mac-Mahona na 7 lět podlěschene, ßu w tu khwilu s nim njespokojni. Mjenujzy jako jemu tajke dołhe knjeżenje pschiswolichu, měnjachu woni, so budże wón kóżdy czaß hotowy, ßwoje knjejstwo wotedacz, tak bórzy hacz noweho franzowskeho krala wuwołaja. Ale w poßleńschim czaßu je Mac-Mahon někotry krócz prajił, so wón tež ßwoje knjejstwo 7 lět powjedże — a to ßo monarchistam, kiž ßu jeho tola wo prawdże sa pschedßydu republiki sczinili, na żane waschnje lubicz nochże.

— Franzowske nowiny ßu polne khwalby a radoscze nad tym, so ßu w Elsaßu a Lothringskej jenoż luczi Bismarkowi njepscheczeljo jako sapoßłanzy do rajchstaga wuswoleni.

Jendżelska. Nětczische jendżelske ministerstwo, kotrež s mużow liberalneje strony wobsteji, je dotalny ßejm rospuschczilo, dokelž w nim wjazy doscz pscheczelow njemějesche a ßo nadżijesche, so psches nowe wolby wjazy liberalnych sapoßłanzow dobudże. Nowe wolby ßu ßo tež hižom sapoczałe, ale hacz dotal je konserwatiwna strona wjazy dobyła, dyżli liberalna.

Schpanska. W tutym kraju hischcze stary njeporjadk knjezi a móz karlistow pak saßo junkrócz pschibjera.

Rußowska. Khězor je pschi składnosczi wożenjenja ßwojeje prynzeßyny-dżowki wschelakich politiskich pschestupnikow wobhnadżik.

Wuherski khěrlusch.

(Na požadanje s nowa wotcžischcžany.)

Njech kóždy na to kedžbu ma,
Kak dziwna wěz ßo podała
Tam we tym kraju wuherskim,
W tym wulkim měscže Waradim.

To města knjes najcžeßnischi
Bě płodžił w ßwojim mandželstwi
Dzowcžiczku, knježnu pózcžiwu:
Theresia jej rěkachu.

A tola bě wot młodoscže
Wscha połna bohabojoscže
A stajnje Boha wjeřschneho
S modlenjom khwali spěwajo.

Hdyž běsche pschischła k rosomej,
Sso sawda zyle Jesußej:
So chze bycž jeho njewjesta,
Kaž w kschcžeńzy ßlub je scžiniła.

Pschi tym bě jara lubosna,
Ssej runja skoro njenanka,
Duž wulki knjes tež wobsanknu,
Ju ßebi wsacž sa mandželsku.

Jej' starschej' wo nju proschesche,
Nan a macž k temu swolesche,
A macž tej dzowzy dzesche tak:
O luba, njepuschcž teho wschak.

Ta dzowka s płaczom prajesche:
Mój nawoženja Jesuß je,
Tom' ßym ja hižom ßlubjena,
So bych mój wěnz jom' noßyła!

Nan pak tej dzowzy wotmolwi:
To ßo cži cžinicž njehodži,
Mój starschej hižom staraj ßmoj,
Hdže chze bycž potom wostatk twój?!

Tón knjes tež saßo pschischoł je,
Wscho k kwaßej běsche hotowe,
Na tym pak je ta njewjesta
Sso wulzy jara srudžiła.

A hnydom rano wona dže
Do sahrody a poklaknje
Wołajo k ßwojom' Jesußej,
Kiž na měscže tež pschischoł je.

Wón lubosnje ju postrowi,
Wona pak ßo tak sastroži,
So s hańbu k semi hladasche,
Pak hnydom k njemu khwatasche.

Tež hnydom jeho snajesche,
Jej' duch ßo k njemu horjesche;
Wschej' srudoby bě sabyła,
Na kwaß njej' wjazy spomniła.

Duž pocža Jesuß ryczecž s njej
A poda słoty pjerschcžeń jej:
Hlaj luba! Tu masch k wěstoscži
Sawdawk wot mojej lubosczi.

Wona pak róže łamasche
A nawoženi dawasche,
Prajizy: S tym ja pokasam,
So tebje ßamoh' lubo mam.

Duž dzěschtaj tutaj ßlubjenaj
A wschelke kwětki schcžipaschtaj,
Wón dzesche k njej: Nětk pój dha ty
Wschak tež do mojej' sahrody.

(Skónczenje pschichodnje.)

Ze Serbow.

S Budyschina. Hacž runje běchu wěschcžili, so po njewjedrje, kotrež tudy 27. januara mějachmy, syma pschińdže, dha ßo to tola połnje dopjelniło njeje. Něschto ßněha je drje wot spomnjeneho dnja hacž dotal hižom někotry krócž panyło, ale wón je bórsy saßo rostał, a někotre dny mějachmy deschcžikojty, mołhojty cžaß, hacž ßo sańdženu ßrjedu zyle wujaßni, hacž runje wětr s dołheho wjeczora stejesche. W nozy do ßrjedy je drje mjersło, ale wo dnjo saßo tajesche, a schtwórtk saßo ßněh a deschcž dzěsche. — Tudomna realna schula je sa realnu schulu druheje rjadomnje wuprajena a cži, kiž na njej wubudu, ßmědža w ßwojim cžaßu jako jenolětni dobrowolnizy do wójska sastupicž a trjebaja po tajkim jenož jene lěto jako wojazy ßłužicž. — Dotalny aßeßor na tudomnym wokrjeßnym ßudže, knjes s Mecž, je sa ßudniskeho radžiczela pomjenowany.

— W sakskich ßerbskich woßadach je ßo wot 1. augusta 1872 hacž 31. julija 1873 sa mißionstwo 745 tl. 24 nßl. 8 np. nawdało. Bjes tutymi pjenjesami ßu 300 toleř, kotrež je njebo Jan Bartusch wotkasał a hodžijska woßada je 120 tl. 24 nßl. 9 np. sa mißionstwo woprowała.

— Ministerstwo wójny je ßebi wěste ležomnoscže s boka budysko-lubijskeje želesnizy sa nowu kasernu wubrało, w kotrejž mataj dwaj bataillonaj města dostacž. Ministerstwo k twarbje, kotraž ma ßo hižom lětßa sapocžecž, něhdže 10 akrow pola wot města žada, ale město je pjecža darmo dacž nochze, woßebje dokelž wě, so ßo wojazy nětko, hdyž je sa nich wulki nowy lazareth natwarjeny, do druheho městanje pschepołoža.

S Rakez. Pschi wschěch sadźěwkach, kiž so w swojim czasu zyrkwinskemu žiwjenju tudy napschečiwjachu, njeje so tola zyrkwinske smyslenje w naschej wosadze podtšóčiło dako, ale so k pěknemu skutku posběhnyło. Mjenujzy dokelž naschim zyrkwinym swonam harmoniske klinčenje pobrachuje, dha su někotsi wosadni w hromadu stupili, s tym wotpohladanjom, so bychu so nowe, harmoniszy klinčaze swony wobstarali. A w někotrych dnjach je so we wosadze k temu 800 tolěr podpisało a jedyn wyšoki knjes slubi, so chze jedyn swón sam shotowacz dacz. Hewak pak mózemy s wěstoszu dočakacz, so budze bórsy psches 1000 tolěr podpisane, dokelž wschelazy hischcze składnoscz měli njejsu k wosjewjenju swojeje dobreje wole w tajkim nastupanju.

S Jamnoho. Pschi njewjedrje, kotrez tudy 27. januara mějachmy, je sylny wětr na naschim knježim dworje wyšoki topol powalił a jón na hród cžišnył, hdzež je wón tójschto woknow rosrasył a pschitwark rosbił. Knjes runje doma njebě, ale hakle nasajtra domoj pschijědze.

Přilopk.

* We Wrótšławje je so w decembru jena 5 poschodow wyšoka khěža saženyła, kotraž bě tak daloko hotowa, so měješche so jenož hischcze s nutska wutwaricz. Dokelž so to w nozy sta, dha žadyn dźěłacjeŕ k njeschožu pschischoł njeje.

* W Kluežborku w Schlesynskej dyri 27. januara błysk do tórma tamnischeje zyrkwje a sapali. Woheń bórsy sažo hažny, ale błysk bě psches 20 kawkow sarasył, kiž morwe s tórma dele padžechu.

* W Nixdorfje (w němskich Czechach) su wóndano jenu žonu sadžili, kiž je na kerchowje cžěła jich drasty wurubiła.

* Awstriski polny marschal Gablenz je so teho dla satšělił, dokelž bě so do wschelakich ważenych spekulazijow saměschecz dał a njebě potom, jako běchu te hubjenje wupanyke, nastaty dokh sapłacžicz móhł.

* S Parisa pišaja, so je so poliziji skónczinje radžito, tych rubježnikow doždahnycz, kiž su w cžasu jeneho lěta 10 cžłowjekow w wokolnoszi města Limours słónzowali a wurubili.

* Sa jeneho byka s hródže oberšta Guntera w Jendželskej je devonshirski wójwoda wóndano 13,500 tolěr sapłacžił.

* Petersburgszy pschekupzy su ruskej prynzeßynje Marji Alexandrownje, nětko ženjenej edinburgskej wójwodzy, jako kwaßny dar słotu šłónku se słotej podstawku darili. Wobej w hromadze 15 puntow ważitej.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Michalska zyrkej: Jan August Kschižank, cžěßla w Rodezach, s Hanu Marju Klinez s Hownjowa. — Pětr Pětsch, wobydleŕ w Hněwßezach, s Hanu Madlenu Hilbjenzez tam. — Jan August Kschižan, želesowjercžeŕ, s Hanu Hańžu Ramschez se Židowa.

Katholska zyrkej: Pětr Schokta, zyrkwinski wucžeŕ w Radworju s Hańžu rodz. Měrczinez s Hrubjelczig.

Křćeni:

Michalska zyrkej: Bjedrich August, n. ß. w Dobruschi. — Marja Rosalia, Jana Krawza, wobydlerja w Jeńkezach, dź. — Helena Martha, n. dź. na Židowje. — Marja Theresia, n. dź. na Židowje. — Hana Amalia, Jana Augusta Kudźele, sahrodnika w Cjichońzach, dź.

Katholska zyrkej: Hańža Cäcilia, Handrija Gudy, kublerja w Hornjej Kinje, dź. — Klemens Aloysius, Jurja Bandy, registratarja w tachamskej kanzliji, ß.

Zemrjeći:

Dżeń 18. januara: Jan Krolmuß, wobydleŕ na Židowje, 84 l. 7 m. — 19., Marja rodź. Ducžmanez, njebo Pětra Michała Wowcžerja, žiwnoscjerja w Sajdowje, wudowa, 69 l. — 22., Jan Pelz, khěžkaŕ w Cjemjerizach, 77 l. 4 m. — Johanna Julia rodź. Bochmannez, njebo Handrija Höhny, wucžerja w Wulkim Wjelkowje wudowa, 72 l. 5 m. 2 d. — 23., Madlena rodź. Sopiz, Jana Handrija Leschawy, wobydlerja w Budyschinje, mandželska, 47 l.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje
31. januara 1874.

Dowoz: 4879 měchow.		Płaćizna w přerězku na wikach nižša			wyša			na bursy najniža			najwyša		
		tl.	nßl.	np.	tl.	nßl.	np.	tl.	nßl.	np.	tl.	nßl.	np.
Pscheńza	50 kilogram.	4	8	—	4	22	9	4	12	4	4	22	9
Rožka	" "	3	24	—	3	27	8	3	24	—	3	27	1
Jecžmjeń	" "	3	13	2	3	18	6	3	13	2	3	18	6
Wowß	" "	2	23	—	2	25	—	2	22	—	2	25	—
Hróch	" "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka	" "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps	" "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły	" "	5	1	5	5	10	8	—	—	—	—	—	—
Hejduschka	" "	6	20	—	6	22	—	—	—	—	—	—	—
Běrny	" "	—	23	7	—	26	7	—	—	—	—	—	—
Butra	1 "	—	23	—	—	25	—	—	—	—	—	—	—
Ssyno	50 "	1	10	—	1	20	—	—	—	-	—	—	—

Cžahi po želesnizy:

S Budyschina do Draždżan: Rano 6 hodźinow 45 minutow; dopołdnja 9 h. 15 m.; pschipołdnju 12 h. 40 m.; popołdnju 4 h. 25 m.; wjecžor 8 h. 25 m.; w nozy 2 h. 35 m.; w nozy 4 h. 5 m.

S Budyschina do Shorjelza: rano 7 h. 45 m.; dopołdnja 10 h. 50 m.; popołdnju 3 h.— m.; wjecžor 6 h. 50 m.; wjecžor 9 h. 45 m.; w nozy 12 h. 50 m.; 1 h. 45 m.

S Kamjenza do Radeberga: Rano 5 h. 25 m.; dopołdnja 8 h. 25 m.; pschipołdnju 12 h. 35 m.; popołdnj; 4 h. 20 m.; wjecžor 7 h. 5 m.

S Radeberga do Kamjenza: dopołdnja 8 h. 10 m.; dop. 11 h. 10 m.; popołdnju 2 h. — m.; pop. 5 h. 45 m.; wjecžor 9 h. 55 m.

Wosjewjenje.

S tutym dowolam ßebi najpodwolniſcho woſjewicz, ſo ßym dzenßa knjeſa **Adolfa Semiga**

klempnarſtwo,

w kotrymž ßym hižom nĕkotre lĕta dzĕławy był, ßamoſtatnje na ßo wſak, a proſchu, ſo by ßo dowĕrjenje, jemu ſpožczene, tež dobrocziwje na mnje pſchenjeßło, dokelž budu ßo ja ſtaſnje prózowacz, ſo bych kóždemu ſprawnje a ſpĕſchnje poßłužił.

W Budyſchinje, 6. februara 1874.

S poczeſczowanjom

Herrmann Münch, klempnar
na žitnej haßy 53.

Za konfirmandow

poruczam ßwój wulki ſkład hotowych **jakow** ſ lama, židy, ripſa, tricota a ßukna po 1⅔ tl. a drožſcho, kaž tež czežki mohair, rips, alpakka, kokelin (wolmjany atlaß), lüſtr wſchĕch barbow wot 5 nßl. w woßebnej dobroſczi k dobroczinemu wobkedžbowanju.

H. Kayser

firma: **J. Hartmann,** na žitnej haßy 52
w domje k. Carl Noacka.

W khlamach ßo **ßerbſki** ryczi.

Najlĕpſchi

mlokowy a wužitkowy polver.

Kral. priv. haptyka w Rakezach.

Dr. P. Hultzſch.

Tutón hižom wjele lĕt ſ najlĕpſchim ſkutkowanjom trjebany mlokowy a wužitkowy polver ßo woßebje nałožuje pſchi trajazej ßuchocze a njewobžernoſczi wſcheho howjaſeho ſkotu, pſchede wſchitkim pſchi krowach, hdyž mloko jara wotebjera, módru, jaßnu abo ßnadž tež krawu barbu doſtawa, a da ßo wot njeho rano na prĕnju pizu horſtka, a krowam tež nĕkotre pſched czelenjom a po nim.

Najlĕpſchi tołczeny **ſafran** k barbjenju tykanzow, najlĕpſchi **korjeński wolij** (Gewürzöl) bleſchku po 2½ nßl., njalĕpſchi **citronowy wolij**,
najpodwolniſcho poruczа **hrodowſka haptyka.**

Hólczez, kiž chze **rymarſtwo** nawuknycz, móže do wucžby ſtupicz pola

J. Kaiſera na žitnych wikach.

Hólczez, kiž chze **ſchewſtwo** nawuknycz, móže huždom abo jutry pola podpißaneho do wucžby ſtupicz.

H. Schuſter
w Njeſdaſchczach pola Hodžija.

Drjewowa aukzia.

Schtwórtk, 12. februara, dopołdnja wot 10 honow budža ßo w korczmje w **Brĕſynzy** (pola Huſki) ßlĕdowaze, w druzkeczanſkim knježim lĕßu w wotdzĕlenjach „kocžanſki haj, wowcze kerki a druzkeczanſka hola" naſtajane ßuſchizowe a wulĕßowane drjewa, jako:

136 ſchmurĕkowych žerdži, 8 hacz 13 Cm. delka ßylnych,
1 Rm. mjehkich ſchczĕpow,
3 = twjerdych kliplow,
98 = mjehkich = ,
4,1 ſtoczinow mjehkich walczkow,
2,3 = twjerdych nabitych walczkow,
36,5 = mjehkich = = ,
1 brĕſowa dołha hromada,
26 khójnowych dołhich hromadow,
15 ſchmurĕkowych = =

pod wumĕnjenjom naßadzenja jenotlìwje abo po dzĕlbach ſa hotowe pjenjeſy na pſcheßadzowanje pſchedawacz.

Kupowarjo njech ßebi drjewa prjedy wohladaja a ßo teho dla na hajnika w lĕßowym domje pola Huſki wobrocza abo ßo hewak bórſy do lĕßowych wotdzĕlenjow podadza.

Hrabinſke Schall-Riaucourſke hajniſke ſarjadniſtwo w Huſzy.
Hugo Opelt.

Sswój bohacze wuhotowany skład

czornych a pißanych židźanych tkaninow

s tutym k dobrocziwemu wobkedzbowanju poruczam.

Płaczisny móżu psches radne nutskupowanje jara tunjo stajecz.

Jan Jurij Pahn

na torhoschczu pódla hłowneje straże.

Wulki skład

czaßnikow (segerjow)

porucza

J. G. Schneider

na snutskomnej lawskej haßy c,o. 134 pódla tórma.

Ja ßym ßwój skład czaßnikow jara bohacze powjetschił a mam we wschěch družinach czaßnikow wulki wubjerk, tak so móżu kóżde pożadanje dopjelnicz. Płaczisny ßu najtunische a kóżdy czaßnik je najßwěrnischo wotczehnjeny. Rukowaze pißmo ßo kóżdemu pschiwda.

Wulki wubjerk prawdziwych ßlěbornych rjeczaskow, prawdziwych talmisłoczanych a we wónju posłoczanych rjeczaskow, teho runja s rukowanjom a w płaczisnje najtunischo.

Tež pschispominam hischcze, so ßym ßerbskeje rycze runje tak mózny, kaž němskeje.

S poczesczowanjom

J. G. Schneider,
czaßnikař.

Prawdziwa **Glöcknerska czehnita a hojaza żałba***) (żadyn tajny ßrědk) ma na schachtliczzy schtempel M. Ringelhardt, je wot najwyschschich medicinalskich sastojnstwow pruhowana a poruczena psche: **wicz, drjenje, sałsy, lischawu, kurjaze woka, wosabjenje, psche wschě wotewrjene, rosdzajomne, rosdzělome, wosabite, wopalene czerpjenja, bolazc leżenje, sahorjenja, saczeklisnu** atd. a je ßo pschi wschitkich tychle khorhosczach psches ßwoju spěschnu, wěstu hojazu móz na najlěpje dopokasała.

*) Dostacz sa 2½ nßl. w **budyskomaj haptykomaj**, kaž tež w haptykach w Biskopizach, Rakezach, Schěrachowje, Hirschfeldze, Bjernaczizach, Wostrowzu, Herrnhucze, Neugersdorfe, Großschönawje, Nowosalzu atd.

Róże, kaž tež **pletwa** sa njewjesty a kmótrow ßu rjane a tunje na pschedań w schtrymparskich khlamach **hauensteinskeje** abo **butrowskeje haßy.**

Wot najwjetscheje ważnoscze sa

woczi kóżdeho. Moja prawdziwa Dr. Whitowa wodziczka je ßebi ßwojich **njepschetrjechenych dobrych woßebnosczow** dla wot lěta 1822 **wulku ßwětoßłowu** dobyła. Wona je konceßionirowana, a jako **najlěpschi domjazy ßrědk** — niz lěkarstwo — po wschěm ßwěcze snata a **ßławna**, schtož **wjele** tyßaz wopißmom wobßwědcza. Skasanja à flacon po 10nßl. pósczele mi **budyska hrodowska** a **rakeczanska haptyka.** Traugott Ehrhardt w Großbreitenbachu w Thüringskej.

Tannin-Terpentin (H. 248.)

s pary w **Th. Höhenbergera** fabrizy w **Wrótßławje** dobywany, s wjele lět jako woßebny snaty psche **nervowe hłowubolenje**

rheumatismus a wicz.

K dostaczu w bl. po 12½ nßl. a 1 tl. w Budyschinje w **E. Menznarez hrodowskej haptyzy.**

Dwě sprawnej **dźěłaczeřskej familiji** móżetej **na** ryczeřkuble w Małej Borschczi wobydlenje a dźěło dostacz.

Wo hojazej mozy G. A. W. Mayeroweho bróſtſyropa.

G. A. W. Mayerowy bróſtſyrop ſ Wrotßkawja ßo wot tudomnych ludźi hižom dleſchi cząß jako domjazy ßrědk pſche **katarrhy dychawy** a jeje wotnohow, pſche **kaſchel, dyhawoſcz** atd. huſto nakoža a ßym ja pſchi ſkładnoſczi mojeje praktiki wobkedźbował, ſo G. A. W. Mayerowy bróſtſyrop wo prawdźe połoženje pſchinjeße. Woßebje ßym ja pſchi **woßypizach** (maſerach), tudy w tu khwilu knjeżazych, widźał, ſo ßo ßylny **koſkotaty kaſchel** dźěczi pſches nakožowanje G. A. W. Mayeroweho bróſtſyropa pomjeńſchi.

Delitzſch p. Lipſka. **Dr. Kanzler,** kral. wokrjeßny fiſikus.

Na **ßwětnej wuſtajeńzy prämiirowany bróſtſyrop** maja jenoż prawdźiwy na pſchedań w bleſchach po 8 ngl., 15 ngl. a 1 tl.:

Heinr. Jul. Kincka w Budyſchinje, haptykař **Gerißcher** w Oſtritzu,
W. Rotha w Lubiju, **Schokka** we Wotrowje,
H. Kinne, haptykař w Hernhucźe, **Lehmann** w Budeſtezach a
Joſ. Löbmann w Schěrachowje, haptykař Dr. **Hultzſch** w Rakezach.
Ed. Wieſe w Nowoſalzu, **J. Stockhauſen** w Kamjeńzu.

We wudawarni „Serbſkich Nowinow" je ſa 2½ ngl. dostacz:

Pſchedźenak,
protyka ſa Sserbow
na lěto 1874.

Běły, ſchěry a módry **płat** we wſchelakich ſchěrjach, **barchenty, lama,** wołmjane a połwołmjane **draſczenja, ripſy, lüſtry, cachenez a wołmjane rubiſchcza na hłowu, cziſchczane ſchórzuchi, blidowe ſchaty, twjele,** mužaze **ſchlipſy a židźane rubiſchcza, tkaniny** ſa **kholowy** atd. atd.

najtuniſcho porucza

Ernst Pech

na žitnych wikach 603 w domje knjeſa **Bitzki.**

☞ W khlamach ßo **ßerbſki ryczi!**

Wſchě druźiny hadrow a papjerjanych ſbytkow

kupuje po **najwyſchſchej placźiſnje**

pappowa fabrika

Spahrmann & Teichgräber

w Nowej Wßy nad Sprewju.

2000 resp. 4000 tolěr

ßo hacź k 1. meje t. l. jako prěnja hypotheka na jenu fabrikſku leżomnoſcz pyta. Wſcho dalſche je ſhonicz na liſty pod „S. B. 300", kiž maja ßo we wudawarni „Serb. Nowinow" wotedacz.

Jeneho wuczomnika

pyta nětko abo k jutram

A. Eckſtein, ſchewſki miſchtr

na žitnych wikach w Budyſchinje.

Jedyn **wolazy** wotrocźk może hnydom abo tola bórſy ßkužbu dostacz na knježim dworje w Łahowje.

Jeneho wuczomnika

ja ſa moje kolonialtworowe, cigarrowe a ſpirituoſowe khlamy pytam.

W Budyſchinje. **Heinrich Lindner**

na rožku ßerbſkeje a ſchulerſkeje haßy.

Jena **pěſtonczа** może hnydom w Budyſchinje ßkužbu dostacz. Hdźe? to je ſhonicz we wudawarni „Serbſkich Nowinow."

Drjewowa aukzia.

Pónđelu, 9. februara, budźa ßo na ſderjanſkim reviru něhdźe 100 dołhich hromadow na pſcheßadźowanje pſchedawacz. Napłacźenje ſa 1 toler kupnych pjenjes 5 ngl. Druhe wuměnjenja ßo pſched ſapoczatkom aukzije woſjewja.

Shromadźiſna rano w 9 hodźinach w hoſczeńzu w Sderju.

Hajniſki dom w Sderju, 1. februara 1874.

G. Petrenz.

Drjewowa aukzia.

Na drobjanſkim lěßowym reviru zyle bliſko Drobow pſchi puczu budze ßo pjatk, 13. februara t. l., dopołdnja wot 10 hodźinow 12 kloftrow khójnowych ſchczěpow, 40 kloftrow kuczlanych khójnowych pjenkow a 30 kop dołhich khójnowych walczkow na pſcheßadźowanje pſchedawacz.

Wuměnjenja ßo pſched aukziju woſjewja. Shromadźiſna w drjewniſchczu.

Müller.

Knjeſej Traugottej Ehrhardtej w Großbreitenbachu w Thüringſkej. Dokelž ßym na mojej wocźi **ſaßo zyle ſahojeny,** dha dyrbju Wam ßwój najwutrobniſchi džak ſa Waſchu tak ważnu **Dr. Whitowu wodźiczku** prajicz a budu ßo Bohu džakowacz, ſo ßym na tónle ßrědk trjechik. **Seelent** w Holſteinſkej w februaru 1873. C. H. **Dehmka.** Dale: Dokelž je ßo **Waſcha ßławna Dr. Whitowa wodźiczka** na mni tak **hojaza** wopokaſała, proſchu Waß (Skaſanje.) **Margarethenberg** w Bajerſkej w měrzu 1873. **Peter Huber.**

We wudawarni „Serbſkich Nowinow“ je k dostaczu:

Napoleon I. a jeho wójny. Spißał J. A. Pohonczˇ. 5 nßl.

Oberlin. Jeho žiwjenje a ſkutkowanje. I. 25 np.

Kſchižne wójny. 25 np.

Nadpad pola Bukez. 25 np.

Jakub abo Boże ßkowo dyrbi w cžlowjeku žiwjenje dostaež. Wot K. Kulmana. 25 np.

Genovefa. Rjane powjedanczˇko ſe ſtareho cžaßa. Sa ßerbſke macžerje a džěczi pſchekožit M. Hórnik. 5 nßl.

Robinſon. Rjane powjedanczˇko, woßebje ſa mkodych ludži. Wot K. Kulmana. 5 nßl.

Sahrodniſtwo. I. džěl: „Ssadowa ſahroda.“ „Rozwuczenje wo plahowanju ßadowych ſchtomow a krˇkow.“ Spißał M. A. Kral. 6 nßl.

Hród na ſhorjelſkej horje Landskrónje abo Boże wodženja ßu dźiwne. Powjedanczˇko ſe ſtarych cžaßow wot J. B. Muczinka. 2½ nßl.

Sswěrnaj ßußodaj. Powjedanczˇko ſe ßerbſkeho žiwjenja wot J. B. Muczinka. S pſchidawkom: „Straſchna kwartira w Franzowſkej.“ 3 nßl.

Spěwy ſa ßerbſke ſchule. Prěni ſeſchiwk. Shromadžene wot K. E. Pjekarja. 2½ nßl.

Bibliſke ſtawiſny abo hiſtoriſki wuczˇawk ſe ſtareho a noweho teſtamenta. 12½ nßl.

Wěnczˇk fijakkow abo ſběrka mojich powjedanczˇkow. Wot J. B. Muczinka. 3 nßl.

Khryſtof Kolumbuß abo namakanje Ameriki. Wot Dr. Somera. 25 np.

Sserbſke baßnje, ßwojemu wulžy lubemu ludej podate k wužitkej a ſabawenju wot H. Seilerja. 25 np.

Selenſka a jeje wobydlerjo. Wot K. A. Jenczˇa I. džěl 55 np. II. džěl 55 np.

Boža kraßnoſz w ſtworbi. Wot J. B. Muczˇinka. I. a II. džěl, kóždy po 25 np.

Cžorny kóß a drózna. To ßu: ßerbſke ſpěwy ſa mkody, wjeßoły lud. Prěni ſběr 1 nßl. Teho runja druhi ſběr 1 nßl. a tſeczi ſběr teˇz 1 nßl.

Druha wjetſcha ſahrodka kwětkojta. To ßu: ßerbſke ſpěwy ſa džěczi a teˇz ſa wotroſczˇenych. 1 nßl. (Prěnja ſahrodka ßo ſ nowa czˇiſchczˇi.)

Borczˇate, kakate a palate cžmjełky, woßby a ſcherſchenje. Prěnja wobrada. 1 nßl.

Sserbſki wuſtojny pczˇołař abo kak dyrbiſch w ßerbſkim kraju pczˇoły plahowacz, ſo by najwjazy wužitka wot nich měł. Wot K. Kulmana. 7½ nßl.

Guſtav Adolf. S jeho wobraſom. Wot K. Kulmana. 7½ nßl.

Boże džěczˇo. Hodowne rozrycžowanje Božeho dźěſcža ſ njebjeſkimi wobydlerjemi. Wot K. Kulmana. 15 np.

Bohumił. Rjane powjedanczˇko ſ tſizeczˇilětneje wójny. Wot K. Kulmana. 2 nßl.

Bonifazius. Žiwjeński wobraß ſe ſaſtarſkich cžaßow. Wot K. Kulmana 2½ nßl.

Khwalba Boža. Pjatnacže hymnow. Wot hrabinki Amalije Rieſch w Njeßwaczˇidle. 3 nßl.

Wobroczˇenje tſjoch ßotrow wot židowſtwa. Wot K. E. Stangi. 1 nßl.

NB. Druhi ſeſchiwk „Spěwow ſa ßerbſke ſchule“ je rozpſchedaty a nowy wudawk hiſchcze hotowy njeje.

Džiwoczˇanſke evang. luth. ßerbſke mißionſke towarſtwo ſměje jutſje popołdnju w 2 hodžinomaj ſhromadźiznu.

Pětr Młónk, pißmawjedžeŕ.

We wudawarni „Serbſkich Nowinow“ je dostacz:

1) **Ptaczi kwaß.** 2) **Mandželſtwo.**

W hromadze 5 np.

Dójka pytana.

Strowa cžerſtwa **Sserbowka,** jeli móżno, ženjena, ßo pod wubjernje dobrymi wuměnjenjemi wot jeneho knjejſtwa w Draždžanach jako **dójka** pyta a móże w krótkim cžaßu naſtupicz. Wſcho dalſche je pola podpißaneho ſhonicz.

Dr. Deutſchmann

na mjaßowym torhoſchczˇu cžo. 144.

Hólczˇez,

kiž chze **pjekarſtwo** nawuknycz, móże pod ſpodobnymi wuměnjenjemi do wuczˇby ſtupicz pola

pjekarſkeho miſchtra **Aug. Pahlitzſcha**

na žitnej haßy.

Jedyn hólczˇez, kiž chze **tyſcherſtwo** nawuknycz, móże pola podpißaneho do wuczˇby ſtupicz.

Paul Schulze na garbarſkej haßy w Budyſchinje.

Drjewowa aukzia.

Schtwórtk, 12. februara t. l., budža ßo na rycžerkble w Hownjowje wulka dželba twjerdych dobrych hromadow, kaž teˇz wſchelake druzˇiny tajkeho gratoweho drjewa ſa wojnarjow a woſytwarjerjow pod wuměnjenjemi, pſched aukziju woſjewjomnymi, na pſcheßadžowanje pſchedawacz.

Shromadžiſna dopołdnja ½10 hodžinow na knježim dworje w Hownjowje.

Lehmann.

Taxa palneho drjewa.

W lěſczˇanſkim drjewniſchczˇu pſchi mužakowſko-budyſkim ſchußeju ſteji ſtare ßuche drjewo na pſchedań:

khójnowe měſchane drjewo, ſtoh po 3 Cm. 3 tl.,

= walczˇki, kopa po 1½ tl.,

ſa ſtoh a ſa kopu 2½ nßl. lěßoweho pjenjeſa.

Skaſanje a ſapkaczˇenje pola podpißaneho.

W Lěſkej, 2. februara 1874.

Jan Zſchabran.

Nakładnik: J. E. Smoleŕ. Čišć: L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 7. ~ 14. februara. ~ 1874.

Serbske Nowiny.

Za nawěšćki, kiž maja so we wudawarni „Serb. Nowin“ na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 688 wotedać, płaći so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawaŕ
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 7 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawarja 75 np. a na kral. saks. pósće 8½ nsl. a z přinjesenjom do domu 98 np.

Wopschijecze: Ratarske kreditne towarstwo. — Najnowsche. — Sswětne podawki. — Spěw. — Se Sserbow: S Budyschina. S Mikkez. — Pschilopk. — Hanß Depla a Mots Tunka. — Zyrkwinske powjesce. — Nawěschtnik.

Ratarske

kreditne towarstwo w sakskim kralestwje

bě psched někotrym czaßom ßwojeho direktarja do Budyschina poßłako, so by tón wotpohladanje a wuzitk tuteho towarstwa sjawnje wukładował. To sta ßo w Thiermannez restauraziji, hdjež bě ßo wjele poßluchariow seschże, s kotrychž potom wschelazy s k. direktarjom disputirowachu. Wěz ßo k powschitkomnemu spodobanju skónczi.

Knjes direktaŕ rojestaja, so móża do towarstwa wschě sakszy ratarjo-wobßedzerjo se sastupnym pjenjesom wot 2½ tl. a s pschinoschkom wot 5 tl. k sakładnemu kapitalej pschistupicz. Towarstwo posticza ßwojim ßobustawam njewupowjedne, tola ßo wotpłaczowaze pożczonki po 4 prozentskej dani a ⅔ prozentstim wotpłaczenju na ratarske leżomnosce, a gmejnam po 4% dani a 1% wotpłaczenju. Towarstwo dawa pak tez wupowjedne pożczonki a bjerje do ßwojeje nalutowarnje pjenjesy po 4% dani. Wone ma hižom psches 6000 stobustawow, bjes nimi je 169 gmejnow, kiž ßu hacz do 31. decembra 1873 psches million tolěr k sakładnemu kapitalej płaczili a 6% dividendy dostali. Dale je ßo do teho czaßa poldra milliona tl. njewupowjednych pożczonkow ratarjam, psches 1 million wupowjednych, 394,665 nakhwilnych a 657,000 tl. wotpłaczomnych pożczonkow gmejnam dako. W nalutowarni bě 954,000 tl. a w l. 1872 bě czisteho wunoschka 75,000 tl. — Ministerstwo je pschiswoliło, so ßmědza ßo tez tak mjenowane ündelske pjenjesy tutemu towarstwu pschepodacz, schtoz wěsce so jeho dobru wěstosez a wużitnosez ßwědczi.

Najnowsche.

Budyschin, 12. februara. Dokelz ßu na Židowje jeneho psa farasyli, kiž je najskerje skażeny był, dha dyrbja tez w měsce psy pak 12 njedzel na rjeczasu wostacz abo ßmědza jenoz s pranzom wokoło běhacz.

Draždżany, 11. februara. Druha komora je wobsankła, so ma ßo żandarmeria wo 100 muży pschisporicz.

Lipsk, 11. februara. Měschczanszy sastupjerjo ßu wobsankli, sa tudomny Domaschowy gymnasium nowe twarjenje natwaricz, kotrez budże nětdże 162,000 tolěr khoschtowacz.

Barlin, 10. februara. Ministerstwo je pruskemu ßejmej namjet prjódkpołożiło, w kotrymż dla twarjenja nowych żelesnizow dowolenje k pożczonzy wot 50 millionow tolěr proßy.

Barlin, 11. februar. Psches 200 schleswig-holsteinskich duchownych mějesche 4. februara shromadżisnu w Neumünsteru, w kotrejż bu wobsanknjene, so woni na żane waschnje pschi nowym sakonju wo civilnym mandżelstwje ßobuskutkowacz nochzedża, mjenujzy, so woni sapißowanje tajkich ßlubjenych, kiž ßo tez zyrkwinszy wěrowacz njechaja, na ßo njewosmu.

Kiel, 11. februara. Wczerawsche wustupjenje morja je zyły naranschi brjóh Schleswig-Holsteina domapytało. Pschibrjóżne haczenja buchu na wschelakich městach wot żołmow pschestupjene a wulke kruchi kraja powodżene. Naczinjena schkoda je wulka.

London, 11. februara. Disraeli budże na jskerje nowy minister-pschedßyda. Wón wczera w Buckinghamshiru ryczz dżerżesche, w kotrejż bjes druhim rjekny, so ßu wolby dopokasałe, so je tez wjele dźełaczerjow k konserwatiwnej stronje pschistupiło, schtoz je snamjo, so wo sozial-demokratiskich wuczbach niczo wjedżecz nochzedża.

Konstantinopel, 10. februara. Boßnischy wobydlerjo, kiž běchu psched někotrym czaßom teho dla do Awstrije czěkali, dokelz jich turkowski pascha w Bosniji żałoßnje pschesczehasche, ßu wot sultana dowolnosez dostali, so ßmědza ßo saßo do wótzneho kraja wróczicz.

Swětne podawki.

Rěmske kněžorstwo. Draždžany. Se wschelakich stronow pišaja, so je žo sańdženu njedželu a žlědowaze dny tu a tam jara wjele žněha naschko. Tak w Johanngeorgenstadtu na někotrych haßach žněh hač do woknow horneho poskhoda doßahowasche a dyrbjesche stajnje wjele ludźi žněh wußypowacz, so by žo tola někak po měsce khodźicz mohko.

— Kralowa Karola je pschedžydstwu towarstwa sa snutskomne misiionstwo 300 hriwnow (markow) darika, wona je tež lipsczanskej hospodze sa „dźěłaczerki" tejko daka.

— Dr. Jacoby, kotrehoż bě sozial-demokratska strona w Lipsku sa rajchstagskeho sapoßłanza wuswolika, wolbu pschijał njeje, prajizy, so wón pod nětczischimi wobstejenjemi na rajchstagu tola niczo wuskutkowacz njemóże; duż se Sakskeje jenoż 6 sozial-demokratow na rajchstag pschińdże abo po prawym jenoż 4, dokelż dwaj wuswolenaj, mjenujzy Bebel a Liebknecht, politiskich pscheswupjenjow dla hischcze w jastwje žedźitaj.

W Nowym Měsce a wokolnosczi bě njedželu tajki mjeczel, so žo s wosami jěsdźicz njehodźesche. Jako tam wjeczor w žedmej hodźinje póst se Sebnitza pschijědże, bu jedyn póstiski wós wot wětra powaleny a postillon tak wobschkodźeny, so je strach wo jeho žiwjenje.

Barlin. Po nowym wojerskim sakonu, kiž žo rajchstagej k wujednanju prjódkpokoži, ma žo wójsko khětro powjetschicz a żada žo sa nje lětnje 113 millionow toleŕ, po tajkim nimale 15 millionow wjazy, dyžli dotal. Centrumska strona chce sa to ryczecz, so by pschi starym wostako a so by žo wojerska žkužba wot 3 lět na dwě pomjeńschika; ale tajke ryczе drje žo podarmo stanu.

— Prjedawschi rajchstagski pschedžydа tole město wjazy měcz nocze, duż bu sapoßłanz Forkenbek sa pschedžydu wuswoleny, wjerch Hohenlohe pak sa prěnjeho a sapoßłanz Hänel sa druheho městopschedžydu. Prěnjej dwaj staj katholikaj, tola tajkaj, kiž s Bismarkom a jeho politiku dżerżitaj.

— Rajchstagscy sapoßłanzy s Elsaßa a Lothringskeje, kotrychž je 15, žu hakle wczera do rajchstaga sastupili.

Posnanskemu arzybiskopej, hrabi Ledochowskemu, je žud dowolił, so žmě wón w žwojim jastwje (w Ostrowje) žwězu měcz a tež czitacz a pißacz. Tež žmě jeho kapłan wschědnje k njemu pschińcz.

Paderbornskeho biskopa žu k 2400 tl. schtrafy wotžudźili, dokelż je dumownych postajił a to ministerstwu prjedy njewossiewił.

Kölnskeho arzybiskopa žu dla 1400 toleŕ wuczasali, ale jenoż sa 500 tl. wězow pola njeho namakali. Wón je teje žameje winy dla wotžudźeny, każ paderbornski. — Trierskemu biskopej žu tež domjazu nadobu wuczasali, kotraż bě na 140 tl. taxirowana, ale pschi pschedawanju jenoż 47 tl. sa nju dostachu.

Na brjohach naranscheho morja žu sandźenu njedželu wjele stracha wustali, dokelż žylny wětr wodu s mozu psches brjoh czerjesche. Woda drje žo po někotrych hodźinach saßo do morja wróczi, ale wona bě bjes tym tola hižom wjele schkody naczinika.

Awstria. Khěžor je žo do Rußowskeje podał, so by ruskeho khěžora w Petersburgu wopytał a žnadź tež hischcze do Moskwy dojěł. S nim je 23 ministrow, generalow a wyschschich sastojnikow a 34 žkužobnikow. Tajke wopytowanje sa snamjo pschecželniwosczе bjes Rußowskej a Awstriskej wukkaduja. Dźiwnje dosci tež je, so je awstriski minister Andraschi, kiž prjedy w awstriskich nowinach na ruske knježerstwo dosez žwaricz dacz njemóżesche, nětko do Petersburga žobu jěł, so by tam ruskemu khěžorej czesez wopokasał.

— Wuherske ministerstwo by rad se žkužby stupiło, ale nichtón po nim minister bycz nocze, dokelż je karu psche wschu měru hłuboko do błóta storczіło, to rěka, wone je we wschěch naležnosczach tajki njeporjadk schotowało, so wuschmatanje nichtón na žo wsacz nocze; wožebje s pjenjeżnymi naležnosczemi hubjenje steji.

Franzowska. Pschi někotrych wolbach do franzowskeho žejma je žo saßo wjazy republikanszy smyßlenych, dyžli monarchistow wuswolika.

Jendźelska. Pschi wolbach je žo hač dotal 292 konserwatiwnych a jenoż 259 liberalnych wuswoliko. Duż budże dotalne ministerstwo, kotrež žo na liberalnu stronu sepjera, se žkužby stupicz dyrbjecz.

— W Jendźelskej budże nimale wscho jene, kajkeje strony ministerstwo tam maja, dokelż tam wschě ministerstwa na to dźěkaja, so bychu žu ludej po mózhnosczi mało dawkow nakładko, a pschi wschej tajkej flutniwosczu žu w krajnych kaßach w sańdženym lěcze něhdże 21 millionow toleŕ wusbytkowali. Wulki dźěl tutych pjenjes je žo na sapłaczenje krajneho dołha nałożił.

Schpanska. Ministerstwo pak saßo khabła, ale to tež niczo pomhacz njebudże, hdyž nowe ministrjo sastupja; pschetoż hač dotal je žo s kóždym nowym ministerstwom njeporjadk a njepokoj w kraju jenoż powjetschik.

Rußowska. Wyßokej mkodaj mandźelskaj — jendźelski prynz Alfred a ruska prynzeßyna Marja Alexandrowna — staj žo s Moskwy saßo do Peterburga wróczikoj, teho runja tež khěžor Alexander a druhy wyßozy kwaßni hosczo; jenoż pruski krónprynz a jeho knjeni mandźelska staj žo s Moskwy hnydom na najblischim puczu do Barlina domoj podałoj.

— Po khěžorowym wukasu móża nětko dobrowolniży (Freiwillige) hižom wot 1. měrza t. l. do wójska sastupo-

wacz. Woni dostanu na ramjeni běło-žołto-cžorne schnóry. — Sastupjerjo ruskeho semjanstwa, kiž běchu na kwaß khěžorskeje prynzeßyny do Petersburga pschesposcheni, ßu poruczność dostali, ßo na jednanjach dla srjadowanja ludowych schulow wobdźělicz.

— Franzowsa Leßeps, kiž je tak mjenowany suezski kanal natwarił, ma to wotpohladanje, s Rußowskeje ležesnizu hacz do jendželskeje Indije twaricz. Rußowske knjeżerstwo počzina nětko wo wuwjedźenje tajkeho wotpohladanja rodzicz a je khěžor porucził, so kommißia w hromadu stupi, kiž ma tu wěz na wsche mózne waschnje spěchowacz. Pjenježnik Rothschild je tez jeneho ßwojich sastojnikow do Petersburga poßłał, kiž ma pschi tejle należnosczi ßobu skutkowacz.

Wuherski khěrlusch.

(Skónczenje s czißka 6.)

Wón sa ruku ju sapschija,
Tu sahrodu jej pokasa,
Kiž w wótznym kraju mějesche,
Tam wjele rózow kczějesche.

Njewjesta pokna wjeßela
Tych dobrych płodow wopyta:
To wuprajicz ßo njemóže,
Schto tuty kraßnych płodow bě.

Herzy a rjane spěwanje
Ju wulzy jara swjeßeli,
Tam czjiste rěczki běžachu,
Kiž ßłěboru ßo runachu.

Wón dźesche: Moja njewjesta!
Ty sahrodu ßy widźała,
Ja chzu nětk saßo s tobu hicz
A tebje domoj pschewodzicz.

Njewjesta s wulkej srudnosczu
Wotewdże k městu ßwojemu.
Hdże chzesch? ju wacha napadże.
Dom k nanej! wona prajesche.

Schtó je twój nan? ju praschachu.
Mój nan je wyschschi na městu.
Jej wajchtał na to wotmolwi:
Tón wyschschi je wschak bjes dźěczi.

Na drasczje pak bu posnata,
So knježniczka bě woßebna.
Na to ju hnydom wjedźechu
Do teho města psched radu.

Wona pak pschi tym sawosta:
Mój nan je wyschschi toh' města,
Psched krótkim czaßom, wěrcze mi,
Ssym wuschła ja won s wrotami.

Sso rada temu dźiwasche,
Hdże była je, ßo praschesche,
A kak jej' nana mjeno je
Jim wupowjedacz dyrbjesche.

Duž w starych pißmach pytachu
A we nich tez to namkachu:
So psched lět sto a dwazeczi
Tam njewjestu ßu shubili.

A tola bě ta njewjesta
Tak mkoda, běła, czerwjena,
Kaž holzy létow pjatnacze
Sso jeje czoło błyschczesche.

S teho je rada sposnała,
So tón skutk pschińdże wot Boha,
A woni jej jěsczi dawachu,
Wona pak hnydom woblědnu,

A dźesche: Niczo njeżadam,
Hacz jeno: dźicze k prědarjam,
So bych ja hischcze dostała
To wotkasanje Jesußa.

Hdyž ßo je to jej dostake,
So wjele ludzi widźesche.
Je hnydom czische wußnyła.
Dha, schtóż tu na to kedźbu ma,

A chze tu sbóżnosczi herbowacz,
Tón dyrbi Boha lubowacz:
Tak budże Bóh tam po czaßu
Dacz jemu kraßnosczi njebjesku.

Ze Serbow.

S Budyschina. Ssylny wětr, kiž sańdźenu njedźelu, kaž tez póndźelu a hischcze wutoru dopołdnja trajesche, je nam tójschto ßněha a tez symu pschinjeßł, tak so móża s najmjeńscha w měsczu ßamym na ßanjach jězdźicz. We wokolnosczi pak ßo to wschudże njehodzi, dokelz je wětr na schußejach ßněh po wulkich kruchach zyle wotwěł. — Dokelz je dotalny tudomny němski diakonus sa archidiakona pomjenowany, dha mějesche ßo jeho město saßo wobßadźicz. Duž je tu 6—7 zusych duchownych a kandidatow pruhu prědowako a zyrkwine prjódkstejerstwo je s nich schtyrjoch měschczanskej radze prjódkstajiło, s kotrychž by ßo jedyn sa diakona wubracz měł. Knjes katechet Kanig s Lipska (ßyn k. fararja Kaniga w Klukschu) bě wot zyrkwinskich prjódkstejerjow 8 hłoßow dostał, kandidat Schirlitz s Pulsitza 5 hłoßow a druhi mjenje. Měschczanska rada je skónczinje knjesa katechęta Kaniga sa diakona wuswolika. — Czi mkodzi ludzo, kiž chzedża tudomny gymnasijum wopytacz, maja pón-dźelu, 13. haperleje, w gymnasiju pruhowanje czinicz. Jich pschipowjedźenje ma ßo hižom do jutrow stacz a maja ßo psched pruhowanjom rektarjej prjódkstajicz. — Schtóż pak chze tudomnu realnu schulu wopytacz, móże ßo kóżdu ßobotu dopołdnja wot 11 hacz 12 hodźinow a popołdnju wot 1—2 hodźinow hacz do 15. měrza pola k. direktarja Wangemanna pschipowjedźicz a pruhowanje stanje ßo 13. haperleje rano wot 8 hodźinow w nowej měschczanskej schuli. — Czi, kiž chzedża na gymnasium, maja kschczeńske a schczěpne wopißmo ßobu pschinjesczi, czi pak, kiž chzedża na realnu schulu, tez tutej wopißmje, hewak pak hischcze wopißmo s dotalneje schule a, hdyž ßu konfirmirowani, tez konfirmazijske wopißmo. — Sańdźenu ßrjedu a schtwórtk bě tu kurator moskowskeho wuczbneho wokrjeża, knjas (wjerch) Meschczerskij, a je tudomny gymnasium, seminar a realku podrobnje wobhladował. Wón hewak w Moskwje bydli a ma wuczbne należnosczje 4 ruskich gubernijow rjadowacz.

— Psched někotrym czaßom běchu njeżenjenu Marju Helenu Rätzez, pschirodnu dźowku żiwnosczerja Pitki w Brěsowje do jastwa ßadźili, jej winu dawajo, so je skradżu dźěczo porodźiła a je bórsy skónzowała. Dźe-

sczowe czěłko bu tež namakane a dokelž bě ßo winowata wscheho wusnała, dha mějesche ßo 10. februara jeje wußudženje bjes dźělbranja pschißažnych wot tudomneho wokrjeßneho ßuda stacž. Ale psched ßudom wona wjetschi dźěl ßwojeho wusnacza nasad wsa, prajizy, so je ßo to s njedorosomnjenja stało, dokelž jako Sserbowka praschenja srosymiła njeje. Duž je ßo wußudženje wotstorczilo a ta wěz nětko najskerje psched pschißažny ßud pschińdźe.

— Dokelž ßu 7. februara na Židowje psa sarasyli, kiž je najskerje skaženy był, dha dyrbja w Sajdowje, Małym Wjelkowje, Hownjowje, Ratarjezach, Ssmolizach, Czichońzach, Czemjerizach, Sczijezach a na Židowje psy 12 njedźel na rjeczasu wostacž abo ßmědźa jenož s pranzom wokoło běhacž.

§* S Miłkez. Ssobotu, dźeń 31. januara, sta ßo tudy ßlědowaze njesboże. Wobydleŕ tudomneje gmejnskeje khěže Jan Zyž, něhdźe 50 lět stary, běsche na spomnjenym dnju wjeczor w 10 hodźinach domoj pschischoł a dokelž tam žadyn skhód njeje, po rěblu horje na łubju lěsł, hdźež ßwoje łožo mějesche, pschi tym pak ßo někak pschehladał a saßo na hłowu dele panył. Hacž runje w spomnjenej khěži tež jeho wot blida a łoža dźělena žona bydli, dha tola nichtón njeje jemu na pomoz pschischoł, ale Zyž je bje-wschitkeje samaritskeje ßmilnoscze najskerje wokoło 12 hodźinow czežku a srudnu ßmjercz měł.

Přilopk.

* S Zwikawa pißaja, so bu tam wóndano jedyn 44 lět stary wotroczk, nan 4 dźěczi, wot ßwojeho wosa pschejědźeny a tak czežko ranjeny, so dyrbjesche sa někotre hodźiny wumrjecz.

* Czah, kiž 8. februara na želesnizy s Chemnitza do Draždźan jědźesche, sajědźe bjes Freiberg a Muldenhüttami do tajkeje ßepje ßněha, so ßo někotre wosy s kolije wußunychu, tola pak w ßněhu stejo wostachu. Puczowarjo móžachu teho dla s nich s nusu wulěscz a mějachu wulki strach w tym pschětracz, so by jich ßylny wětr do rěki Muldy njeczißnył.

* W Quolsdorfje pola Freiburga dasche tamnischi młynk Guder psched krótkim czaßom jeneho konja sarěsacz, w kotrehož žołdku 8 puntow czežki kamjeń namakachu.

Kak rozom

Hans Depla wótřitaj

a a

Mots Tunka ludźi pódla

škrějetaj.

* * * * * *

Hanß Depla. Kajka je ßo tola wóndano dźiwna wěz na prusko-sakskich mjesach stała!

Mots Tunka. Mój jejderko, schto dha je tam było?

H. D. Tam sbite drjewo s jeneje dołheje hromady do druheje slěse.

M. T. Ale kak dha?

H. D. Nó, tam ßo wjele dołhich hromadow sbiteho drjewa na pscheßadźowanje pschedawasche a to tak po 2 tl., ale někotre hromady běchu lěpsche wot drjewjerjow sestajane. To jedyn kupowaŕ pytny a je kupi, haež runje dyrbjesche hacž do 5 tl. sa jenu dacž; ale jako wón po drjewo pschijědźe, dha běchu s jeho hromadow wschě te kupjene woja a klaki do druhich roslěśe. Njeje to dźiwno?

M. T. Ně, ale schibało to je.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Pětrowska zyrkej: Bjedrich Auguſt Soba, měſchczan a hoſczeńzař w Kinsbórku, ſ Hanu Marju Wicžaſez. — Jan Gehring, pſchekupz w Huſzy, ſ Thereſu Wicžaſez.

Michalska zyrkej: Ernſt Guſtav Kramer, wobydlerſ pod hrodom, ſ Marju Selmu Grohmannez na Židowje. — Michał Khěžor, hoſpodař w Sajdowje, ſ Marju Madlenu Nowakez tam.

Křćeni:

Pětrowska zyrkej: Hana Erneſtina, Jana Běrki, wobydlerja, dž. — Rudolf Julius, Guſtava Krantza, pólvernikarja-wobſzedžerja, ſz.

Michalska zyrkej: Hańža Thereſia, Korle Bjedricha Wylema Lubizy, wobydlerja pod hrodom, dž. — Amalia Auguſta, n. dž. na Židowje. — Ernſt Richard, n. ſz. na Židowje. — Marja Helena, Handrija Krawza, krawza na Židowje, dž. — Korla Auguſt, Ernſta Bohuwěra Pöthiga, wobydlerja w Dźěžnikezach, ſz. — Marja Auguſta, Handrija Dudy, murjerſkeho miſchtra w Dobruſchi, dž.

Katholska zyrkej: Auguſt Reinhold Oskar, Korle Auguſta Jakuba Krala, wobydlerja pod hrodom, ſz.

Zemrjeći:

Džeń 31. januara: Hana Khryſtiana Karolina rodž. Kipperez, Jana Michała Hätaſcha, měſchczana, wobſzedžerja a korczmarja, mandželſka, 51 l 8 m. — 3. februara: Jan Jurij, Pětra Auguſta Rjeczki, měſchczana, khěžerja a tyſcherſkeho miſchtra, ſz., 11 m. 5 d.

Wczera płaczeſche w Barlinje:

ſpiritus 21 tl.—22 tl., pſcheńza 66—91 tl., rožka 50—69 tl., rěpikowy wolij (njecziſczeny) 19 tl. 10 nſgl.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje

7. februara 1874.

Dowoz: 4738 měchow.		Płaćizna w přerězku na wikach				na bursy			
		nižša		wyša		najniža		najwyša	
		tl. nſgl. np.		tl. nſgl. np.		tl. nſgl. np		tl. nſgl. np	
Pſcheńza	50 kilogram.	4	8 —	4	19 9	4	11 —	4	19 9
Rožka	" "	3	24 —	3	25 5	3	20 8	3	24 —
Jeczmjeń	" "	3	13 2	3	18 6	3	13 2	3	18 6
Wowß	" "	2	23 —	2	28 —	2	25 —	2	28 —
Hróch	" "	—	— —	—	— —	—	— —	—	— —
Woka	" "	—	— —	—	— —	—	— —	—	— —
Raps	" "	—	— —	—	— —	—	— —	—	— —
Jahły	" "	5	1 5	5	10 8	—	— —	—	— —
Hejduſchka	" "	6	20 —	6	22 —	—	— —	—	— —
Běrny	" "	—	23 7	—	26 7	—	— —	—	— —
Butra	1 "	—	25 —	—	27 —	—	— —	—	— —
Ssyno	50 "	1	10 —	1	20 —	—	— —	—	— —

Džahi po želeſnizy:

S Budyſchina do Draždžan: Rano 6 hodžinow 45 minutow; dopołdnja 9 h. 15 m.; pſchipołdnju 12 h. 40 m.; popołdnju 4 h. 25 m.; wjeczor 8 h. 25 m.; w nozy 2 h. 35 m.; w nozy 4 h. 5 m.

S Budyſchina do Shorjelza: rano 7 h. 45 m.; dopołdnja 10 h. 50 m.; popołdnju 3 h.— m.; wjeczor 6 h. 50 m.; wjeczor 9 h. 45 m.; w nozy 12 h. 50 m.; 1 h. 45 m.

S Kamjeńza do Radeberga: Rano 5 h. 25 m.; dopołdnja 8 h. 25 m.; pſchipołdnju 12 h. 35 m.; popołdnj; 4 h. 20 m.; wjeczor 7 h. 5 m.

S Radeberga do Kamjeńza: dopołdnja 8 h. 10 m.; dop. 11 h. 10 m.; popołdnju 2 h. — m.; pop. 5 h. 45 m.; wjeczor 9 h. 55 m.

Wot tych 500,000 tolěr

wuloßejomnych ſaſtawnych liſtow, kotrež je ratarſke kreditne towarſtwo w ſakſkim kraleſtwje k ſubſkripziji wupokožiło, móža ßo dźělby po 25, 100 a 500 tl. pod ſpodobnymi wuměnjenjemi, kiž ßu pola naß nawjedžicz, wupißowacz.

W. Mattheis w Budyſchinje. **P. Albert** w Rachlowje. **H. Kerk** w Rodezach.
J. Schmola w Leſchawje. **A. Schpótka** w Lětonju. **H. Rötſchka** w Koblizach.

We wudawarni „Serb. Nowinow" je ſa 8 nſgl. doſtacz: **Sswjaty póſt.** Khryſtußowe cžerpjenje, we wſchěch dnjach póſtneho cžaßa ſ khěrluſchemi, wopomnjenjemi a modlitwami ßwjeczene. Wot M. Domaſchki.

Khěža cžißło 46 w Starych Porſchizach je ſe ßwobodneje ruki na pſchedań a je wſcho dalſche pola wobßedžerja tam ſhonicz.

Kóſlaze kožki, kaž tež tkhórjaze, kunjaze, liſchcze, ſajecze a korniklaze **koże,** kupuje ſtajnje po najwyſchſchej płaczišnje

Heinrich Langa
pſchi ßerbſkej katholſkej zyrkwi w Budyſchinje.

Jeneho
ſtołotwarjerſkeho (Stuhlbauer) **wuczomnika** k prjódkſtejazym jutram pyta
Otto Koch w Bukezach.

Jedyn **wowcžerſki,** kiž ma dobre wopißma, móže pſchi wyßokej ſdžě bórſy město doſtacz na rycžerkuble w Jitru pola Kamjeńza.

Młody cžłowjek, kiž chze **rěſniſtwo** nawuknycz, móže w Budyſchinje do wuczby ſtupicz. Hdže? to je ſhonicz we wudawarni „Serb. Nowinow."

K 1. haperleje ßo ſprawna **holza** do ßłužby pyta wot ſchewſkeho miſchtra **Räthera** na mjaßowym torhoſchczu cžo. 42.

Ratarske kreditne towarstwo w sakskim kralestwje.

Horjebranje zobustawow, nutspkaczenje pjenjes, pschedawanje sastawnych a kreditnych listow, proschenja we pozczonki atd. sa ratarske kreditne towarstwo w sakskim kralestwje, zo wote mnje kózdy czaß wobstaraja, kaz tez nalutowarnske pjenjezne skkadki (Spareinlagen) zo tez wot tajkich horjebjeru, kiz zobustawy njejßu, a zo wote dnja nutspkaczenja s 4 prozentami sadanja. **W. Mattheis** na hospitalskej haßy w Budyschinje.

Sa konfirmandow

poruczam zwój wulki skład hotowych **jakow** s lama, zidy, ripsa, tricota a zukna po 1⅔ tl. a drozsho, kaz tez czezki mohair, rips, alpakka, kokelin (wolmjany atlaß), lüstr wschech barbow wot 5 ngl. we woßebnej dobrosczi k dobroczinwemu wobkedzbowanju.

H. Kayser

firma: **J. Hartmann,** na zitnej haßy 52
w domje k. Carl Noacka.

W khlamach zo **zerbski** ryczi.

Wosjewjenje.

S tutym dowolam zebi najpodwolnischo wosjewicz, so zym dzenza knjesa **Adolfa Semiga**

klempnarstwo,

w kotrymz zym hizom nekotre leta dzelawy byl, zamostatnje na zo wsak, a proschu, so by zo dowerjenje, jemu spozczene, tez dobroczinwje na mnje pschenjeßlo, dokelz budu zo ja stasnje prózowacz, so bych kózdemu sprawnje a speschnje posluzil.

W Budyschinje, 6. februara 1874.

S poczescowanjom

Herrmann Münch, klempnar
na zitnej haßy 53.

Starschim k wobkedzbowanju.

So je moje dzeczo, kotrez dokhi czaß na satraschny kaschel czerpjesche, jon jenoz psches **G. A. W. Mayerowy** **bely brostsyrop** s Wrótßkawja, mi poruczeny, w krótkim czaßu wotbyko, s tutym dzakownje pschipossnawam a tuton hojazy zredk w podobnych padach poruczam.

W Drazdzanach. **Robert Engelmann,** sankarski mischtr.

Na **zwetnej wustajenzy prämiirowany brostsyrop** maja jenoz prawdziwy na pschedan w bleschach po 8 ngl., 15 ngl. a 1 tl.:

Heinr. Jul. Kincka w Budyschinje, haptykar **Gerischer** w Ostritzu,
W. Rotha w Lubiju, **Schokka** we Wotrowje,
P. Kinne, haptykar w Hernhucze, **Lehmann** w Budestezach a
Jos. Löbmann w Schérachowje, haptykar Dr. **Hultzsch** w Rakezach.
Ed. Hiese w Nowosalzu, **J. Stockhausen** w Kamjenzu.

Bely, schery a módry **plat** we wschelakich schérjach, **barchenty, lama,** wolmjane a polwolmjane **drasczenja, ripsy, lüstry, cachenez a wolmjane rubischcza na hlowu, czischczane schórzuchi, blidowe schaty, twjele,** muzaze **schlipsy a zidzane rubischcza, tkaniny** za **kholowy** atd. atd.

najtunischo poruczja

Ernst Pech

na zitnych wikach 603 w domje knjesa **Bitzki.**

☞ W khlamach zo **zerbski ryczi!**

We wudawarni „Serbskich Nowinow" je za 2½ ngl. dostacz:

Pschedzenak,
protyka za Serbow
na leto 1874.

We wudawarni „Serbskich Nowinow" je dostacz:

1) **Ptaczi kwaß.** 2) **Mandzelstwo.**

W hromadze 5 np.

We wudawarni „Serbſkich Nowinow“ je k dostaczu:

Napoleon I. a jeho wójny. Spißał J. A. Pohoncz. 5 nßl.

Oberlin. Jeho żiwjenje a skutkowanje. I. 25 np.

Kschiżne wójny. 25 np.

Nadpad pola Bukez. 25 np.

Jakub abo Boże ßkowo dyrbi w cłowjeku żiwjenje dostacz. Wot K. Kulmana. 25 np.

Genovefa. Rjane powjedanczko se stareho cżaßa. Sa ßerbſke maczerje a dżeczi pschekożiť M. Hórnik. 5 nßl.

Robinſon. Rjane powjedanczko, woßebje ſa mkodych ludżi. Wot K. Kulmana. 5 nßl.

Sahrodniſtwo. I. dżeł: „Ssadowa ſahroda.“ „Rosmuczenje wo plahowanju ßadowych ſchtomow a kórkow.“ Spißał M. A. Kral. 6 nßl.

Hród na ſhorjelſkej horje Landskrónje abo Boże wodżenja ßu dżiwne. Powjedanczko ſe ſtarych cżaßow wot J. B. Muczinka. 2½ nßl.

Sswěrnaj ßußodaj. Powjedanczko ſe ßerbſkeho żiwjenja wot J. B. Muczinka. S pſchidawkom: „Straſchna kwartira w Franzowſkej.“ 3 nßl.

Spěwy ſa ßerbſke ſchule. Prěni ſeſchiwk. Shromadżene wot K. E. Pjekarja. 2½ nßl.

Bibliſke ſtamiſny abo hiſtoriſki wuczawk ſe ſtareho a noweho teſtamenta. 12½ nßl.

Wěnczk kijałkow abo ſběrka mojich powjedanczkow. Wot J. B. Muczinka. 3 nßl.

Khrystof Kolumbuß abo namakanje Ameriki. Wot Dr. Somera. 25 np.

Sserbſke baßnje, ßwojemu wulżu lubenu ludej podate k wużitkej a ſabawenju wot H. Seilerja. 25 np.

Selenſka a jeje wobydlerjo. Wot K. A. Jencza I. dżeł 55 np. II. dżeł 55 np.

Boża kraßnoſz w ſtworbi. Wot J. B. Muczinka. I. a II. dżeł, kóżdy po 25 np.

Cżorny kóß a drósna. To ßu: ßerbſke ſpěwy ſa mkody, wjeßoły lud. Prěni ſběr 1 nßl. Teho runja druhi ſběr 1 nßl. a tſeczi ſběr tež 1 nßl.

Druha wjetſcha ſahrodka kwětkojta. To ßu: ßerbſke ſpěwy ſa dżeczi a tež ſa wotroſczenych. 1 nßl. (Prénja ſahrodka ßo ſ nowa cżiſchczi.)

Borczate, kakate a palate cżmjeły, woßy a ſcherſchenje. Prěnja wobrada. 1 nßl.

Sserbſki wuſtojny pczołar abo kak dyrbiſch w ßerbſkim kraju pczoły plahowacz, ſo by najwjazy wużitka wot nich měł. Wot K. Kulmana. 7½ nßl.

Guſtav Adolf. S jeho wobraſom. Wot K. Kulmana. 7½ nßl.

Boże dżeczo. Hodowne rosrhczowanje Bożeho dżeſcza ſ njebjeſkimi wobydlerjemi. Wot K. Kulmana. 15 np.

Bohumił. Rjane powjedanczko ſ tſizeczilětneje wójny. Wot K. Kulmana. 2 np.

Bonifazius. Żiwjeniſki wobras ſe ſaſtarſkich cżaßow. Wot K. Kulmana 2½ nßl.

Khwalba Boża. Pjatnacze hymnow. Wot hrabinki Amalije Rieſch w Njeßwaczidle. 3 nßl.

Wobroczenje tſjoch ßotrow wot żidowſtwa. Wot K. E. Stangi. 1 nßl.

NB. Druhi ſeſchiwk „Spěwow ſa ßerbſke ſchule“ je rospſchedaty a nowy wudawk hiſchcze hotowy njeje.

Tannin-Terpentin (H. 248.)

ſ **pary** w **Th. Höhenbergera** fabrizy w **Wrótßkawje** dobywany, ſ wjele lět jako woßebny ſnaty pſche **nerwowe khowubolenje**

rheumatismus a wicz.

K dostaczu w bl. po 12½ nßl. a 1 tl w Budyſchinje w E. **Menznarez hrodowſkej haptyzy.**

Wſchě drużiny hadrow a papjerjanych ſbytkow

kupuje po **najwyſchſchej płaczińje**

pappowa fabrika

Spahrmann & Teichgräber

w Nowej Wßy nad Sprewju.

Hólczez, kiż chze **rymarſtwo** nawuknycz, móże do wuczby ſtupicz pola

J. Kaiſera na żitnych wikach.

Hólczez, kiż chze **ſchewſtwo** nawuknycz, móże hnydom abo jutry pola podpißaneho do wuczby ſtupicz.

H. Schuſter

w Njeſdaſchczach pola Hodżija.

2000 resp. 4000 tolěr

ßo hacz k 1. meje t. l. jako prěnja hypotheka na jenu fabrikſku leżomnoſcz pyta. Wſcho dalſche je ſhonicz na liſty pod „S. B. 300“, kiż maja ßo we wudawarni „Serb. Nowinow“ wotedacz.

Dwě ſprawnej **dżełaczerſkej familiji** mózetej na rycżerkuble w Małej Borſchczi wobydlenje a dżeło dostacz.

Drjewowa aukzia.

Wutoru, 17. februara t. l., dopokdnja w 9 hodżinach budże ßo w Rachlowje pola Wulkich Sdżarow na Markez leżomnoſczi, „ßkabina“ pomjenowanej, wulka dżełba ſpodżiwnje rjanych khójnowych klozow a twarſkeho drjewa, każ tež kloſtry a walczina ſa hotowe pjenjeſy na pſcheßadżowanje pſchedawacz.

Shromadżiſna bjes Konjezami a Rachlowom na horka pomjenowanym měſcze.

Schmidt a Möhn.

Jedyn dobry **kuczowy grat**, każ tež wſchelake drużiny **ßadowych ſchtomikow** ßu na pſchedań na rycżerkuble w Sarycżu.

Jena **khęża** ſe ßwobodneje ruki na pſcheteń a je wſcho dalſche pola wobßedżerja, cżißko 3 w Schczeńzy pola Rakez, ſhonicz.

Jutsje, jako **póstniſku njedźelu,**

reje w Jeńkezach,

na cźož najpodwolniſcho pſcheproſchuje

Roſtok.

Drjewowa aukzia.

W drobjanſkim knjeźim lěßowym reviru a to w drjewniſchczu „w ſchczernſchczach" budźe ßo

ßrjedu, 18. februara,

39 Rm. twjerdych ſchczěpow,
18 = mjehkich = ,
25,00 ſtoczinow twjerdych walczkow,
7,47 = mjehkich walczkow

ſa hotowe pjenjeſy na pſcheßadźowanje pſchedawacz.

Sapoczatk dopołdnja ½10 hodźinow.

W Minakale 12. februara 1874.

Hrabinſka Einſiedelſka inſpekzia.

Nowe tučne jerje

kopu po 1 tl., ſchtuku po 5—6 np. ma na pſchedań

Hermann Kunack
pódla póſta.

Sacca-khoſej

jako pſchiměſchk k palenemu khoſejej, ſo by tón lěpje ßłodźacy, ßylniſchi a tola tunſchi był, porucza **punt po 5 nßl.**

Hermann Kunack.

Kedźbu ſa hołbjerjow!

Rjane hollandſke kŕoparje, wſchě druźiny flüglarjow a bubnarſkich hołbjow ma ſtajnje na pſchedań

Korla Hoffmann w Rakezach.

Do Neuſeelanda w Auſtraliji

wobſtara dźěłaczerjow, ratarjow a njeżenjene ßłužobne dźowki po 11 toler ſa doroſczenych **25. haperleje**

C. A. Mathei w Hamburgu

a jeho agent knjes **Emil Herſchel** w **Draždźanach** na Waiſenhausſtraße. (H. 961.)

Jena domſka **dźowka,** jeli mózno ſe wßy, ßo pſchi dobrej ſdźě k 1. haperleje t. l. pyta wot konditarja **Guſtava Grohmanna** w Budyſchinje.

Jedyn **kowaŕſki wuczomnik** móże hnydom abo po jutrach pola podpißaneho do wuczby ſtupicź.

Wawrik, kowař w Njeſdaſchczach pola Hodźija.

Jeneho **krawſkeho pomoznika** a jeneho **krawſkeho wuczomnika** pyta krawſki miſchtr **Handrij Mietha** w Ketlizach.

Wſchitkim tym, kiž ßu mi pſchi mojim pſcheczahowanju ſ pomozu k ruzy byli, praju ja ſ tuthym ßwój najwutrobniſchi **dźak;** tym pak, kotſiž ßu mi prjedy ßwoju pomoz ßami poſkicźili a potom tola njepſchiſchli, ßo ja dwójzy dźakuju.

Jan Schrama w Łupoj.

Na row

njebo H. Khr. Karoliny Hättaſchoweje

† 31. januara w Budyſchinje.

Tak ßy Ty nětko dokonjała
Twój běh toh' cźaßnob' źiwjenja;
Ty ßy nětk wſchitko pſcheczerpika
A wſchitku martru pſchětraka.

Ty pjecz a dwazecź ſrudnych njedźel
We khoroſczi ßy cźerpika,
Bóh pak je cźerpjenje Cźi ſkónczik,
Wón ſawoka Cźe ſe ßwěta.

Ty běſche macźeŕ lubowana,
A cześczena tu wo prawdźi,
Sa mandźelſkeho ſtaroſcźiwa,
Kiž ßo nětk jara rosrudźi.

Dwě ßyrotzy tu žarujetej
Wo ßwoju lubowanu macź,
A horze ßylſy popkakatej,
So matej wopuſchczenej ſtacź.

Tola hdyž woni ſpominaja
Na Twoje hórke cźerpjenja,
Dha ſ troſchtom Tebi pſchiwołaja:
Spi derje luba macźerka!

Spi derje! tak tež pſchiwołamy!
My Tebi wſchitzy w hromadźi,
Hacź junu ßo ſaß wohladamy
We tamnej wěcźnej ſbóžnoſcźi.

Ernſt Freiberg.

Wot redakzije.

H. P. w M. Khěrluſch „W póſtnym cźaßu" budźe w cź. 8 „Serb. Nowinow" wotcźiſchcźany.

J. J. w N. Liſt ſ Ameriki budźe w bližſchim cźaßu wotcźiſchcźany.

M. R. w K. „Serbſke Nowiny" ßu k połóżnoſcźi jich kupowarjow a cźitarjow tež dale doſtacź pola k. pſchekupza **Kunaka** na bohatej haßy pódla póſta a pola k. pſchekupza **Purſche** na Židowje.

Nakładnik: J. E. Smoleŕ. Ćišć: L. A. Dönnerhaka w Budyšinje.

Čisło 8. ~ 21. februara. ~ 1874.

Serbske Nowiny.

Za nawěšťki, kiž maja so we wudawarni „Serb. Nowin“ na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 688 wotedać, płaći so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawař
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 7 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawarja 75 np. a na kral. saks. pósće 8½ nsl. a z přinjesenjom do domu 98 np.

Wopschijecze: List ſ Ameriki. — Najnowſche. — Sswětne podawki. — Spěw. — Se Sserbow: S Budyſchina. Se Zidowa. S Banez. S rosborſkeho wokrjeża. — Pſchilopk. — Zyrkwinſke powjeſcze. — Hanß Depla a Mots Tunka. — Nawěſchtnik.

Wosjewjenje,

wupißanje ediktalijow naſtupaze.

Podpißany kralowſki ßudniſki hamt ma to wotpohladanje reſp. po ſczinjenym namjecze, ediktalije dla kaßazije ſtarych hypothekow, dla wuprajenja wotemrjecza atd. w nowinach wotczíſchczecz dacz. Dokelz ſjenoczenje wjazorych takich wězow kózdej jenotliwej k ſalutowanju khóſtow ßłuži, dha ßo to ſa wokrjeß wósporſkeho ßudniſkeho hamta ſ tym pſchiſpomnjenjom wosjewjuje, ſo budże ßo na pſchipowjedzenje wosjewjomnych ediktalijow

hacz do 31. měrza 1874

czakacz.

We Wósporku, 10. februara 1874.

Kralowſki ßudniſki hamt tam.
Philippi.

Liſt ſ Ameriki.

Newyork, 16. decembra 1873. — Schtoż moje dotalne naſhonjenje bjes wuczahowarjemi naſtupa, dha mam ſ prawdu prajicz, ſo dyrbjał kózdy wjeßoły bycz, kiž ma w nětczíſchim czaßu doma we wótßnym kraju ßwoje dźěło a ßwój khlěb; ja radźu kózdemu, ſo ßo njeby k nam na pucz podał, khiba wón by ßo prjedy ßwěru wobhonił, kak pola naß wězy ſteja.

Nětko mjenujzy ßu pola naß ſrudne czaßy a to wot pſchemėnjenja w pjenjeznych naležnoſczach ſ měßaza oktobra ßem, pſches kotrez je jara wjele dźěłaczerjow ſ khlěba pſchiſchło, kaž jenje hdy prjedy; najwjetſchi dźěl fabrikow njedźěła, wikowanje je ßnadne a w naſchim měſcze Newyorku je 200,000 muži bjes dźěła, kiž wſchak wſchitzy ryczz a waſchnje tudomneho kraja ſnaja a teho dla wjele lóżo a ruczíſcho ſaßo do dźěła pſchindu, dyżli żadyn zuſnik. Tola ßo bojimy, ſo budże nuſa jara wulka, haj, wona ßo hižom hacz na najſrudniſcho pokaſuje. Naſch Castle-Garden (dom ßmilnoſcze, hdzez wuczahowarjo na wěſty czaß bydlenje darmo doſtanu) je wſchědnje podobny na kódź, kiž ßo na morju roſłama a hdzez ma wjele ſtow ludźi najſrudniſchu ßmjerz pſched woczomaj. Wutroba mje boli a ja dyrbju rjez, ſo tola pod Božich njebjeßach ſrudniſche hubjenſtwo bycz njemóże, dyżli je jow widżu.

Sańdżeny tydżeń jena żona ſ Flensburga ſ pjeczimi dźěczimi ßem pſchijědże. Jeje muż bě dźěłaczeŕ był a loni ßwoju dobru ſaßłużbu tudy namakał a tez żonje pißał, ſo dyrbi nětk tez do Ameriki pſchińcz. Wona ßo na pucz poda. Bjes tym bě muż dźěło ſhubił, to, ſchtoż bě wuſobytkowane, bě bórſy pſchetrjebane, wón ſkhori — a wumrje. Dwě njedźeli po jeho ßmjerczi pſchijědże jeho ßwójba a je nětko w najwjetſchej nuſy.

(Skónczenje pſchichodnje.)

Najnowſche.

Barlin, 18. februara. Prěnja komora je tójſchto wuſtawkow ſakona wo civilnym mandźelſtwje wujednała. — W rajchstagu bu namjet elſaßſkich a lothringiſkich ſapoßłanzow wot wulkeje wjetſchiny ſaczißnjeny. (Wón je w „Sswětnych podawkach“ wotczíſchczany). Někotſi tutych ſapoßłanzow němſki njemóża a chżychu teho dla franzowſzy ryczecz; to pak rajchſtagſki pſchedßyda pſchidacz nochżyſche.

Newyork, 17. februara. Po powjeſczach ſ kupy Kuby je bjes ſchpaniſkim wójſkom a ſběżkarjemi bitwa była, w kotrejż buchu poßleńſchi ſbiczi. Schpaniſzy mějachu 50 morwych a 180 ranjenych, ſchkodowanje ſběżkarjow njeje ſnate.

Swětne podawki.

Němske kněžorstwo. We Walddorfje je so 14. februara krawz Lindner sadušył, dokelž bě jemu kruch mjaßa w schiji tčazy wostał.

We Seitendorfje su so 14. februara Wünschez domske wotpališe. Wohenj je teho dla wuschoł, dokelž je jón Wünschowa, kotraž hižom dleschi czaß pschi strowych smyßłach njeje, na kubi sakožiła. Wünschezom je so wscha domjaza nadoba spaliła.

Draždžany. W kralowskim hrodže bu 16. febr. dwórski koncert wotdžerżany, na kotryż bě wjele hosczi pscheproschenych.

— Prjedawschi sakski minister, nětczischi awstriski poßłanz w Londonje, hrabja Beust, je wóndano se swojej knjenju mandželskej někotre dny w Draždžanach pschebył.

— Sakski sejm je psched swojim wotdženjenjom*) hischcze wschelake summy pschiswolił, jako 41,000 tl. sa kójdu kralowsku wudowu jako létny wudowski pjenjes, 169,000 tl. sa prynza Jurja, 4 milliony 357,450 tl. sa sadanjenje krajneho dołha, 150,000 tl. sa kupjenje a srjadowanje městnosczow abo domow sa sastojnske wobydlenja. Sa industriju a ratarstwo sapoßłanzy 10,000 toleŕ wjazy pschiswolichu, hacž bě ministerstwo prjódstajiło. Sa dalsche wutwarjenje želesnizow abo sa twarjenja, želesnizam nusne, pschiswolichu woni nimale 4 milliony toleŕ.

— Dokelž su farske města psches to jara wjele schkodowali, so so duchownym sa žito, drjewo atd. jara niske sarunanje dawa, dha je sakske knježerstwo wobsankko, tajkim duchownym, kiž maja 600 — 800 tl. létneje sdy 80 tl. létneho pschidawka dacž, a tajkim, kiž maja létnje 800 — 1000 tl. pak 50 tl. Tola ma sakski sejm pjenjesy, k temu trěbne, prjedy pschiswolicz.

— Tudy je so loni 95 wjetschich abo mjeńschich nowych domow natwariło.

W Lipsku mějachu sandženu njedželu, póndželu a wutoru wulki karneval, to rěka, wschelazy ludžo, kiž běchu so k temu sjenoczili, po haßach w bole abo mjenje pyschnych pschewoblekanjach wokoło jěsdžachu abo jěchachu. S wokolnosczje, haj tež s Draždžan bě tam teho dla wjele pschihladowarjow pschijěło.

Barlin. Němski kněžor je wosjewicz dał, so wón jenoż pola woßmeho hólczka, kiž je so dwěmaj mandželskimaj narodžił, kmótrowski dar da. — Kněžor je centralnemu wubjerkej sa snutskowne mišionstwo tež sa tuto léto 1500 tl. darił.

— Wjerch Bismark je rajchstagej sliczbowanje pschepodał, s kotrehoż je widžecz, so je s franzowskeho wójnskeho sarunanja w tu khwilu hischcze 130 mill. toleŕ wysche.

*) Ssejm wotdženicz rěka: jeho pokraczowanje na wěsty dżeń, na wěsty czaß wotstorczicz.

— We wschelakich krajinach pruskeho kraleństwa su duchowni wobsankli, so ani sapißowanje civilnych mandželstwow ani sapißowanje dźěcži, w tajkich mandželstwach narodženych, na so njewosmu, hdy by jim tež ministerstwo k temu poručnosczż dało. — W druhej komorje pruskeho sejma je nowy sakon wo civilnym mandželstwje sa dobry sposnaty, kak pak ta wěz w prěnjej komorje wupanje, hdjež so runje wo tym jedna, to so hischcze prajicz njehodži.

— Na rajchstagu su wo nowy wojerski sakon jednacz poczeli a jón kommißiji k pschehladowanju dali, prjedy hacž ma so dale wuradżowacz. Moltka měnjesche, so drje so Němzy w tu khwilu žaneje wójny bojecz njetrjebaja, so pak by tola k radženju byko, so bychu stajnje wulke wójsko k wójnje pschihotowane měli, dokelž maja we wukraju mało pschecželow. — Rajchstagszy sapoßłanzy s Elsaßa a Lothringskeje (bjes nimi 2 biskopaj a 5 duchownych) su tam słědowazy namjet stajili: „Njech rajchstag wobsanknje, so bychu so wobydlerjo Elsaßa a Lothringskeje, kotriż su po postajenjach frankfurtskeho měra bjes jich wopraschenja k Němskej pschidželeni, wuprajicz směli, hacž su s tajkim pschidželenjom spokojni." (Woni su mjenujzy s tym njespokojni, kaž je snate a bychu radscho pschi Franzowskej wostali.)

— General Wedell je so w swojim czaßu s knježnu džowku polneho marschala Manteuffela słubił a mějesche psched někotrym czaßom kwaß byczż; haj, kwaßni hosczo běchu hižom shromadženi, jako na jene dobo shonichu, so je nawoženja wujěł a so s kwaßa niczo njebudże. Schto je wina na tym, njeje nam snate.

Awstria. We wschelakich nowinach so prascheja, czoho dla je so awstriski kněžor do Petersburga podał, a někotre měnja, so je to teho dla sczinił, dokelž jemu mózmémskeho kněžorstwa poczina jara wobczežna byczż a chze teho dla pola ruskeho kněžora někajku pomoz pytacz. So by temu tak byko, to drje je lědy k wěrje podobne a hdy by tež tak byko, dha budże nětczischi ruski kněžor skerje na stronje němskeho, dyžli na stronje awstriskeho kněžora stejecz.

Franzowska. Franzowski sejm w tu khwilu pěknje sakony wo wschelakich dawkach wobsankuje, dokelž je wjele pjenjes k nowosrjadowanju wójska a k sapłaczenju danje wójnskeho sarunanja trjeba.

Jendželska. Dotalne ministerstwo je słužbu skoziło, dokelž je tajkich nowowuswolenych sapoßłanzow, kiž bychu s nim dżerżeli, wjele mjenje, hacž tych, kiž su pschecziwo njemu. Wěsty Disraeli, kiž je tež hižom něhdy minister pobył, je nětko wot kraloweje Viktorije poručnosczż dostał, nowych ministrow wubracz.

Ruzowska. Rusti kněžor je awstriskeho kněžora, k njemu na wopytanje pschijěwschemu, jara pschecželnje

pschijak. Na wobjedze, hdyž na swojeho wyšokeho hosćza šlawu wunješe, rjekny wón wyšche teho, so drje šo nětko, hdyž je Rußowska s Němskej, Awstriskej a Jendželskej w dobrym pschećelstwje, nichtón psched žanej wójnu strachowaćz njetrjeba.

W póstnym cžaßu.

Ach mjelcžćze, šwětne wješelosćze,
Wy njemdre hary, woněmćze,
Htóß pscheměnćze wasch do žalosćze,
Kiž hewak hrěschnje wyskacze!
Ach spomńćze, so nětk sastupi
Sa naß tón cžaß najßwjećischi.

Nasch Sbóžnik, kiž sćerpliwje běsche
Tu cžerpik šměch a hanibu,
Kiž sahojik jich wjele běsche,
Jim pokasak pucz k žiwjenju:
Tón nětk s najwjetschej luboscju
Nastupi dróhu najcžežschu.

Jako šo běsche rosžohnowak
A modlik s tymi šwojimi,
Jich k wobstajnosći wubudjowak,
Tu šwjatu wjecžeř wustaji,
Kiž hacž do dženßnischeho dnja
Tu hłódnych, lacžnych wokschewja.

Po wjecžeri wón s nimi dźěsche
Do sahrody Gethsemane,
Tam jara styskniwy wón běsche,
Sso krawne krepki poczesche,
Hacž jeho tam pschi modlitwi
Knjesowy jandžel poßylni.

Nětk k tutom' městu pschischoł běsche
Judasch s tej cžrjódu skótnikow,
Nasch Sbóžnik hnydom won tam dźěsće,
Jim swoluje khwata do rukow;
Tak w cžichosći wón sapocza
Pucz martrypoknoh' cžerpjenja.

Na tutym puczu mamy jeho
W tym póstnym cžaßu pschewodźicz,
S nim šobu hicz, šo wotrjez wscheho,
Schtož jeho móhło wurudźicz,
A hdyž šmy jeho sapréli,
Kaž Pětr, płakacz žałoßnje.

My dyrbjeli, kaž šwět wschak cžini,
Nětk wyskacz a šo wješelicz?
Hdyž tón, kiž njebě w žanej wini,
Ma matrownu šmjercz pschećerpicz,
Kiž na puczu tej' bolosćze
'Schcze cžini skutki luboscze.

Cžin hotowych naß, Jesu, k temu,
Nětk khwalicz twoje cžerpjenja,
Cžiń swolniwych pak też naß k temu,
So cžerpimy rad twoje dla.
Haj, budź nam cžesćz a wulka sda,
Ssměch cžerpicz twojoh' mjena dla.

H. P.

Ze Serbow.

S Budyschina. Ministerstwo je pjecza poruczilo, so ma šo twarjenje želesnizy, kotraž wot pokodnja šem powjedze, hischcze létša sapoczecz. Wona šo najskerje blisko Tšélan se sakisko-schlesynskej želesnizu sjenocži a šmeja ludźo pschistup s poknóžneje strony (to je, se strony města), ale schtož twory a kubła nastupa, te maja šo wschě na pokodnischu stronu wojnycz abo wot tam wotwojnycz, tak so nětcžische wuhlowe składy šo też na tamnu stronu pschepokoża. Ale so by šo woženje lóžo stacz móhło, dha budze dróha s města won tak wyšoko pokożena, so budze šo derje po njej jěsdźicz móz.

— Dokelž pak šu w Konjezach saßo jeneho psa sarasyli, kiž je najskerje skażeny byk, dha dyrbja nětko we Wurizach, Bosankezach, Boschezach, Zyžezach, Bórku, Konjezach, Khelnje, Dobroschezach, Jenkezach, Budyschinku, Krakezach, Kschiwej Borschczi, Kubschizach, Kumschizach, Lětonju, Libochowje, Makßezach, Nadžanezach, Delnej Hórzy, Delnej Kinje, Hněwßezach, Howmjowje, Plußnikezach, Pomorezach, Pschiwcžizach, Porschizach, Trjebjeńzach, Cžichońzach, Wadezach a Wajizach psy pak 12 njedžel na rjecžasu bycz abo šmědźa jenož s pranzom wokoło běhacz.

Se Židowa. Tudy staj šo 17. februara dwaj hólzaj džěkacžerja Küchlera na lodže pschepanykoj. Tym, kiž k pomozy pschińdźechu, šo jenož radźi, teho starscheho, 8létneho hólza psched šmjercžu swarnowacz, tón mkódschi, 6létny bě šo pod lód šnuył, swotkal bu posdźischo morwy wucžehnjeny.

§* S Banez. Hdyž nam tydženja „Serb. Nowiny" s nascheje woßady (s Mikkez) tajki srudny podawk wopißachu, hdyž běsche jedyn muž k njesboju pschischoł, dha mamy dženßa naschim cžitarjam saßo jedyn tajki pad šobudźelicz. Mjenujzy, sańdženu šobotu, dźeń 14. februara, wjecžor w 9. hodźinje bu w naschej wßy w jenym pschěrowje, s hkowu we wodze tcžazy, khěžeŕ Jan Rachela, 47 lět stary, wot jeneho knjeżeho pohoncża s Wutokcžiz morwy namakany. Rachela běsche najskerje khabkaty do spomnjeneho pschěrowa panył a šo tam też hnydom saßrěbnył. Wón sawostaji wudowu a 3 džěcži.

S rosborskeho wokrjeßa. Po khwalobnje wobstatym pruhowanju staj dotalnaj rychbachskaj seminaristaj, k. Jaromir Hórliza s Běłeho Khołmza a k. Korla Ssymank s Radski, sa pomozneju wucžerjow postajenaj, prěnschi w Krjebi a poßleńschi w Klětnom.

Přilopk.

* W Stołpje bu wóndano kubleŕka Ruhnkowa wot pschißaźneho šuda k šmjercži wotßudźena, dokelž bě jenemu cžłowjeku s jědom sawsaka, tak so bě tón wot teho wumrjeł.

* W Legenfeldze bě jedyn mkodźenz wot sasymnjenja lohko skhorił. Duż jeho na šlědowaze waschnje ku-

rirowacź spytachu; woni jeho mjenuizy hacź do koschle wußleczechu, na stoł ßadzichu a ſ hrubym ßuknom, 40 kohczi dokhim, wobwichu. Potom ſapalichu ſpiritus w hornyczku, pod ſtolz ſtajenym, ſ czehoż wulka horzota na khoreho ßapaſche. Dokelź tón po khwili jara ſtonacź pocza, dha jeho ſe ſtoła wſachu a na kanapej pokozichu, ale tam bě bórſy morwy a prajachu potom lěkarjej, ſo je ßo ſadußył.

* Na ryczerkuble Thallwitzu pola Wurſchena je jedyn 32lětny wotroczk wóndano na jedyn ras 2 litraj palenza wupił. Wón je na to w nozy wumrjeł.

* Wot ſhorjelſkeho pſchißaźneho ßuda bu 12. februara dźěkaczeŕ Bohuwěr Pſtroſch ſe Schkarboſchojz k 6 měßacznemu jaſtwu wotßudźeny, dokelź bě 17. novembra mkodeho hólza Pezka w korczmje tak ſtraſchnje ſ nožom kkoł, ſo dyrbjeſche tón ſa tſi hodziny wumrjecź.

* S Wikow piſche „zaßnik:" Wěſty B. tudy běſche loni pſchi palenzu ßwoju rjonu zimnoſcź jenemu wukutlerjej pſchedał a potom po kruchach wot njeho ſaßo kupował. Mjerſazy dla tajkeho ßwojeho njeroſoma ßo wón do picza da, kotrez dale bole pſchibjeraſche a ſ nim tez ſwada w domje. Pſchi jenej tajkej ſwadze je wón pjany ßwojej zonje ſ nožom do brjucha kkoł a jej jene czrjewo tak pſchekkoł, ſo dyrbjeſche wona bórſy wumrjecź.

* W Langenwaldowje pola Liegnitza wóndano jedyn dźěkaczeŕ na to waſchnje ßwoju ßmjercź namaka, ſo piwowu ſchkleńzu paleńza na jedyn ras wupi, po czimż jeho Boża ruczka tak ſaja, ſo bě wón na měſcze morwy.

* W Köllsdorfje pola Lauſigka ßo 13. februara jena brózeń ſ pſchitwarjenej hródzu wotpali. Jako tam naſajtra wnuk (enkel) wobßedźerja wotpaleneju twarjenjow a jedyn druhi hólz wokoło kazeſchtaj, dha ßo jene ſtejo woſtate ßwißle saßypnychu a prénſcheho hólza na měſcze ſaraſychu, druheho pak tak ranichu, ſo dyrbjeſche wón tez na druhi dzeń wumrjecź.

* W Hüneru (w Schleſynſkej) ſta ßo wóndano to njeſboże, ſo jedyn hóleczez ſ zyrkwineho tórma dele padze, ale tak ſbozomnje, ſo ßebi jenoz lěwu ruku ſlemi, hewak pak zyle ſtrowy woſta.

* Lecze wulkeho ſwona, kiz na tak mjenowany dom (wulku zyrkej) w Kölnje pſchińdze, je ßo pſchi druhim leczu derje radźiko. Synk pak njeje C ale Cis.

* W Anſprungu pola Olbernhawa je 9. februara jedyn cźlowjek w nozy w ßnéſy tczazy woſtał a ſmjerſnył. — Teho runja bu 10. februara rano dźěkaczeŕ Maſch ſ Lützena, kiz bě wjeczor prjedy pjany ſ Albersdorfa ſchoł, ſmjerſnjeny namakany. — Tez bu bliſko Glauchawa jedyn dźěkaczeŕ ſmjerſnjeny namakany, kiz bě ßo najſkerje w pjanoſczi do ßnéha lehnył.

* W ulmſkim theatrje roslecza dwanacze ſa wjerch wißaze petrolejowe lampy a palazy petroleum ßo dele na ludźi liny a jich draſtu ſapali. W jenym wokomiknjenju ſtejachu nékotre knjenje w pkomjenjach, jena je wot teho wumrjeła, druhe pak wot wopalenja czeżko khore leża.

* W Liſchawje (w Czechach) je ßo 5. februara jena khěża wotpalika, pſchi czimż ßo jena 3 njedźele ſtara holczka ſpali. Starſchej běſchtaj mjenuizy ſahe rano wuſchkoj, 3 dźěczi a ſaßwěczenu petrolejowu lampu doma ſawoſtajſchi. Jene dźěczo bě tu lampu poſtorczika a njeſboże bě hotowo.

* Jako mějeſche ßo w Bury (w Jendźelſkej) wóndano nowy ſapoßkanz do jendźelſkeho ßejma wuſwolicź a ßo teho dla w jenej ſhromadźiſnje pſched wjele ludom rycze dźerźachu, dha ßo dno ſale pſchekama a ludźo ſ hromadami dele padachu. 10 wo żiwjenje pſchińdze a 50 bu mjenje abo bole wobſchkodźenych.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Michalſka zyrkej: Korla Barthel, tyſcheŕ pod hrodom, ſ Hanu Marju Thereſiju Wicźaſez tam.

Katholſka zyrkej: Jan Bohuwěr Wicźas, rěſnik, ſ Marju Amaliju Deutſchmannez.

Křćeni:

Pětrowſka zyrkej: Hana Khryſtiana, Pětra Kmocha, wobydlerja, dź. — Liddy Gertruda Antonia, Handrija Herzoga, korczmarja, dź.

Michalſka zyrkej: Emilia Selma, Antona Wylema Krokera, kopernikarja w Wudrjeńzy, dź., pod hrodom. — Klara Auguſta, Korle Bohumika Kerna, wobydlerja w Libochowje, dź. — Hana Martha, Korle Wuſchika, wobydlerja pod hrodom, dź. — Auguſta Wilhelmina, Michaka Bartka, wobydlerja pod hrodom, dź. — Marja Amalia, n. dź. we Wurizach. — Ernſt Auguſt Hermann, Auguſta Hermanna Halmy, wobydlerja pod hrodom, ß. — Jurij Kurt, Korle Ferdinanda Voigta, mkynka-najeńka w Małßezach, ß. — Jan Jurij, Ernſta Jurja Schokty, wobßedźerja na Zidowje, ß.

Zemrjeći:

Dźeń 7. februara: Hańża Renczez, Mikkawſcha Mättiga, wobydlerja, pſchirodna dź., 23 l. 4 m. — Jan Bohumił Schönbach, wobydleŕ na Zidowje, 41 l. 10 m.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hanß Depla. Wóndano ßym ßo w jenej zyrkwinſkej wßy leßnje molit!

Mots Tunka. Kak dha to?

H. D. Nó, tam jeneho morweho cźlowjeka hrjebachu a dokelź jemu njeſwonjachu, dha ßo ja wopraſchach, hacź je to źid abo póhan. Ale to ßo mi rjenje ßmějachu, prajizy ſo ani źidow ani póhanow nimaja. A jako chzych ja wjedźecź, koho dha tam bjes ſwonjenja hrjebaja, dha mi jedyn hroſnje wotmolwi.

M. T. A ſchto dha?

H. D. Nó, wón praji: pola naß ßo khudy a poß bjes ſwonjenja hrjeba, jeno ſ tym rosdźělom, ſo khudeho na kerchow, pſa pak něhdże na ſahrodu donjeßu.

Magdeburgske woheń sawěsczaze towarstwo

se sakładnym kapitalom wot pjecz millionow toleř prusk. kouranta

w 5000 akzijach po 1000 tl., kotrež ßu dospołnje wudate,

pschijima po tunich, twjerdych prämijach sawěsczenja psche wohnjowu schkodu tak derje w městach kaž na wßach na hibite pschedmjety.

W tunjosczi ßwojich prämijowych postajenjow wone niže žaneho druheho sprawneho towarstwa njesteji, tež poskicza wone **pschi sawěsczenju na dlěschi czaß hódny dobytk**

Pschi ratarskich sawěsczenjach ßo sawěsczenym tójschto k lěpschemu pschiswoli.

Schkodowanje psches wuraženje gasa ßo tak saruna, kaž wóhnjowe schkodowanje.

Sawěsczeńske formularу, kaž tež exemplary powschitkomnych sawěsczeńskich wuměnjenjow móža ßo pola podpißaneho agenta kożdy czaß darmo dostacz, kotryž budže pschi napißanju sawěsczenja stajnje k pomozy hotowy a budže wschitke požadane wułoženja dawacz.

W Budyschinje, na hornczerskej haßy. **Heinr. Meisel,** ök. inspektař,
wyschi agent magdeburgskeho woheń sawěsczazeho towarstwa

Jaquety sa konfirmandki

porucza w rjanej tworje a bohacze wobßadzane a garnirowane schtuku hižom po 1½ tl.

Reinhold Hartmann jun.

23 na ßerbskej haßy 23.

Sa konfirmandki

czorne a czěmnobrune mohairy a ripsy k konfirmandskej drascze, sa **konfirmandow** pak pschi potrjebje czorne połßukno, 9/4 schěroke, łohcz po 20 nßl., k kholowam porucza

Reinhold Hartmann jun.

23 na ßerbskej haßy 23.

Drjewowa aukzia.

Pschichodny schtwórtk, 26. februara t. l., budže ßo na łupjanskim reviru

120 dołhich hromadow, se ßuschizow a wulěßowaneho drjewa wobstejazych,

sa hotowe pjenjesy na pscheßadzowanje pschedawacz.

Sapoczatk dopołdnja w 9 hodzinach „pschi schwinczich jamach".

W Minakale, 18 februara 1874.

Hrabinska Einsiedelska inspekzia.

„Schwajzarski" mlokowy a žiwjazy polver

sa kruwy, w pakczikach po 5 nßl.,
runje tołczene sela, korjenje a sornjeschka k pizy sa koni, howjada atd. w najlěpschej dobrosczi
porucza **měschczanska haptyka.**

Běly bróstsyrop, bl. po 7½ nßl.,
fenchelmjedowy extrakt, bl. 5 nßl.
bruny bróstsyrop, bl. 10 nßl.
Whitowa wodziczka sa woczi, bl. 5 nßl. a 10 nßl.,
safran, zyły a tołczeny,
korjeński wolij a citronowy wolij,
schmrěkojehlinowy äther, bl. 3 nßl.
porucza **hrodowskej haptyka.**

Najlěpschi tołczeny safran k barbjenju tykanzow,
najlěpschi **korjeński wolij** (Gewürzöl) bleschku po 2½ nßl.,
najlěpschi **citronowy wolij,**
äther se schmrěkoweje jehliny psche rheumatismus, blescha po 3 nßl.,
tanninowe, selowe, schwablowe, kołmasowe a glycerinowe mydło
najpodwolnischo porucza **hrodowska haptyka.**

Sa konfirmandow

poruczam ßwój wulki skład hotowych **jakow** s lama, židy, ripsa, tricota a ßukna po 1⅔ tl. a drožscho, kaž tež cžežki mohair, rips, alpakka, kokelin (wołmjany atlaß), lüstr wschěch barbow wot 5 nßl. we woßebnej dobrosczi k dobrocziwemu wobkedzbowanju.

H. Kayser

firma: **J. Hartmann**, na žitnej haßy 52
w domje k. Carl Noacka.

W khlamach ßo **ßerbski** ryczi.

Sa tajkich, kiž ßu na płuza khori.

Nižepodpißany s tutym khorowazemu cžlowjecžestwu k nawjedženju dawa, so je **G. A. W. Mayerowy bróstsyrop** s Wrótßławja we wschelakich khorosczach psche sastarjene **płuzowe katarrhy** a **dybawoscž** s najlěpschim skutkowanjom nałožił.

Kamenitz. **Dr. Novak**, wokrejßny lěkař.

Na **ßwětnej wustajeńzy prämiirowany bróstsyrop** maja jenož prawdziwy na pschedań w bleschach po 8 nßl., 15 nßl. a 1 tl.:

Heinr. Jul. Lincka w Budyschinje,
W. Rotha w Lubiju,
P. Kinne, haptykař w Hernhucže,
Jos. Löbmann w Schěrachowje,
Ed. Hiese w Nowosalzu,
haptykař **Gerischer** w Ostritzu,
Schołta we Wotrowje,
Lehmann w Budestezach a
haptykař Dr. **Hultzsch** w Rakezach.
J. Stockhausen w Kamjeńzu.

Nowe tučzne jerje

kopu po 1 tl., schtuku po 5—6 np. ma na pschedań
Hermann Kunack
pódla pósta.

Sacca-khofej

jako pschiměschk k palenemu khofejej, so by tón lěpje ßłodzacy, ßylnischi a tola tunschi był, porucza **punt po 5 nßl.**

Hermann Kunack.

Běły, schěry a módry **płat** we wschelakich schěrjach, **barchenty, lama,** wołmjane a połwołmjane **drasczenja, ripsy, lüstry, cachenez a wołmjane rubischcza na hłown, czischczane schórzuchi, blidowe schaty, twjele,** mužaze **schlipsy a židzane rubischcza, tkaniny** sa **kholowy** atd. atd.

najtunischo porucza
Ernst Pech
na žitnych wikach 603 w domje knjesa **Bitzki.**

☞ W khlamach ßo **ßerbski ryczi!**

Jena **khěža** se ßadowej sahrodu a tórfnischczom je se ßwobodneje ruki na pschedań a je wscho dalsche pola wobßedzerja, cžißło 3 w Schczeńzy pola Rakez, shonicz.

Jedyn **kowařski wuczomnik** móže hnydom abo po jutrach pola podpißaneho do wuczby stupicz.

Wawrik, kowař w Njesdaschezach
pola Hodžija.

Do Neuseelanda w Australiji

wobstara dzěłaczerjow, ratarjow a nježenjene ßłužobne dzowki po 11 toleř sa dorosczenych **25. haperleje**

C. A. Mathei w Hamburgu

a jeho agent knjes **Emil Herschel** w **Draždzanach** na Waisenhausstraße. (H. 961.)

Młody cžlowjek, kiž chze **rěsnistwo** nawuknycz, móže w Budyschinje do wuczby stupicz. Hdže? to je shonicz we wudawarni „Serb. Nowinow."

Jeneho **krawskeho pomoznika** a jeneho **krawskeho wuczomnika** pyta krawski mischtr **Handrij Mietha** w Ketlizach.

Jedyn **wowczeřski**, kiž ma dobre wopißma, móže pschi wyßokej sdžě bórsy město dostacz na ryczeřkuble w Jitru pola Kamjeńza.

Tannin-Terpentin (H. 248.)

s **pary** w **Th. Höhenbergera** fabrizy w **Wrótßławje** dobywany, s wjele lět jako woßebny snaty psche **nervowe hłowubolenje**

rheumatismus a wicz.

K dostaczu w bl. po 12½ nßl. a 1 tl. w Budyschinje w **E. Menznarez hrodowskej haptyzy.**

Jedyn dobry **kuczowy grat**, kaž tež wschelake družiny **ßadowych schtomikow** ßu na pschedań na ryczerkuble w Saryczu.

Wschě družiny hadrow a papjerjanych sbytkow

kupuje po **najwyschschej płaczisnje**
pappowa fabrika
Spahrmann & Teichgräber
w Nowej Wßy nad Sprewju.

Kóslaze kóżki, kaž tež tkhórjaze, kunjaze, lischcze, sajecze a korniklaze **koże,** kupuje stajnje po najwyschschej płaczisnje

Heinrich Langa
pschi ßerbskej katholskej zyrkwi w Budyschinje.

2000 resp. 4000 toleŕ

ßo hacž k 1. meje t. l. jako prěnja hypotheka na jenu fabrikstu ležomnoscz pyta. Wscho dalsche je shonicz na listy pod „S. B. 300“, kiž maja ßo we wudawaŕni „Serb. Nowinow“ wotedacz.

Attest.

Glöcknarsku hojazu a czehnitu žałbu*) ßym ja sa mnje a moju familiju trjebał a je ßo we wschěch padach jara dobra wupokasała. Ja ßym 10 lět na wosabjene stawow žałoßnje czerpił, Glöcknerska žałba je mje w 4 njedzelach sahojiła, ja mějach próchnjene kolena, 3 schachtle tuteje žałby mi pomhachu. Moja žona mějesche kule wot wicze, w krótkim czaßu je ta žałba rosdzěli. Tuta žałba je najwjetscha dobrota sa czerpjaze czlowjestwo a njeßměła w žanym hospodarstwje pobrachowacz.

Röglitz p. Schkeuditza p. Hale n./S.

Friedrich Franke.

*) Prawdziwa se schtemplom M. Ringelhardt na schachtliczzy. Dostacz w schachtlach po 2½ nßl. s haptykow w Budyschinje, Nowosalzu, Lubiju, Žitawje, Rychnowje, Großschönawje, Neugersdorfje, Biskopizach, Rakezach, Schěrachowje, Bjernaczizach, Wostrowzu, Hirschfeldze, Herrnhucze a Reichenawje. Fabrika je w Gohlisu pola Lipska.

We wudawaŕni „Serb. Nowinow“ je sa 10 nßl. (niz sa 8 nßl., kaž bě tydzenja wotczischczane,) dostacz: **Sswjaty póst.** Khrystußowe czerpjenje, we wschěch dnjach póstneho czaßa s khěrluschemi, wopomnjenjemi a modlitwami ßwjeczene. Wot M. Domaschki.

We wudawarni „Serbskich Nowinow“ je dostacz: 1) **Ptaczi kwaß** a **mandzelstwo.** W hromadze sa 5 np. 2) **Wuherski khěrlnsch.** Tež sa 5 np. — Dale je tam nětko saßo dostacz ßlědowaza, jara powuczaza a sabawjaza kniha: **Wjetscha czitanka sa młodych a starych.** Wot H. Jordana. 10 nßl.

Drjewowe aukzije

na maleschanskim reviru.

Póndzelu, 23. februara t. l., dopołdnja wot 9 hodzinow budze ßo w porschiskich keŕkach, w huczinjanskim haju a w pschiwczanskich keŕkach něhdze 80 stotnjow twjerdych nabitych walczkow, někotre brěsowe a wolschowe wužitkowe kruchi, stejaze lipy a 5 Rm. wjeŕbowych kuleczkow;

wutoru, 24. februara t. l., dopołdnja wot 10 hodzinow w huczinjanskej holi pola Lěskeje

256 Rm. khójnowych kliplow, po dzělbach abo w jenotliwym,

200 Rm. khójnowych hromadow wulěßowaneho drjewa

pod hewajschim wnměnjenjemi na pscheßadzowanje pschedawacz.

Aukzia sapocznje ßo na prěnim dnju w porschiskich keŕkach, na druhim dnju pschi shorjelsko-wojerowskej drósy.

W Maleschezach, 16. februara 1874.

Sachßa,
wyschschi hajnik.

Drjewowa aukzia.

Póndzelu, 23. februara t. l., dopołdnja wot 10 hodzinow budze ßo na **bartskim** reviru

113 brěsowych a khójnowych dołhich hromadow

na pscheßadzowanje pschedawacz.

Shromadzisna pschi nowym dworje.

W Barcze 16. februara 1874.

Wiedemann,
wyschschi hajnik.

Drjewowej aukziji.

Wutoru, 24. februara, budze ßo na **Piwarzez** kuble w Hnaschezach (sapoczatk w bjarowni) 45 brěsowych a wolschowych dołhich hromadow, kaž tež schtwórtk, 26. februara, na **Piwarzez** kuble w Tsělanach, w tak mjenowanym haju, dzělba stejazeho lisczoweho drjewa sa hotowe pjenjesy na pscheßadzowanje pschedawacz.

Sapoczatk dopołdnja w 9 hodzinach.

Lehmann.

Jedyn kmany **hetman,** kaž tež jedyn pilny **pohoncz** dostanjetaj hnydom město na knježim dworje w Saryczu. Dobre wopißma ßo žadaja.

Jena **dzěłaczeŕska familia** móže pschi stajnym dzěle a dobrej sdzě darmotne wobydlenje dostacz. Hdze? to je shonicz we wudawarni „Serb. Nowinow.“

Jencho **wuczomnika** pyta pjekaŕ **Stöba** na garbarskej haßy czo. 373.

Lasowske hermanki

budźa lětsa **3. měrza, 11. augusta** a **10. novembra,** niz pak 3. haperleje, 3. meje atd., kaž je w protykach wotcžischcžane.

Sselowy skład
w Budyschinje

na mjaszowym torhoschcžu w radnej khěži.

Warnu szol, direktnje s dürrenbergskeje saliny dostatu, — **szuchu** — **běłu** — a **cžistu** — w centnarskich měchach, wot saliny plombirowanych, kaž tež wuwaženu, dale **skótnu szól** někotrych družinow, tež woszebje dobru, po centnarju abo wuwaženu, wobej najtunischo porucža

Ernst Semig
na swonkownej lawskej haszy cžo.689,
pódla wudawarnje „Serb. Nowinow".

Sserbske spěwarske
a modlerske knihi

porucža we wulkim wubjerku **M. Weiser**
na žitnej haszy.

Loszy po 1 tl.

sa wulku němsku konjazu a wosowu lotteriju ma jenož na pschedań **M. Weiser**
na žitnej haszy.

K prjódkstejazemu nalěcžu poruczam mój wulki wubjerk
nowych schórzuchow, rubischkow wokoło schije, barežowych a kaschemirowych rubjeschcžow, reps a kaschemir k jakam a szuknjam
jenož w zyle sprawnej tworje a po měrnych płacžisnach.
W Kamjeńzu.

Carl Fiedler
na torhoschcžu.

Aukzia.

Póndželu, 23. februara 1874, rano wot 10 hodžinow budže szo na prjedawschim **Retkawez** kuble w Brěsowje
3 kruwy, 1 jałojza, kury, kaž tež szyno, szłoma, inventarski a hospodarski grat
sa hotowe pjenjesy na pscheszadžowanje pschedawacž.

Wobszedźeř.

Kedžbu!

K sahojenju scžinjenja, pschepschimnjenja, drjenja, wicže atd. szo ja cžescženym Sserbam Budyschina a wokolnoscže najpodwolnischo poruczam. **Ernst Bräuer**
pod bórklinom cžo. 284, po 1 skhodže.

Póstniski wěnczk (Kränzchen)

w Khaszowje, njedželu, 22. februara,
hdžež budže s dobrym tykanzom a khofejom poszłužecž
Kipper.

Jeneho wuczomnika

pyta **Ernst Beer,** rymařski mischtr w Budyschinje, s napschecža kaserny.

Jeneho **tyscherskeho wuczomnika** k jutram pyta
A. Gruhl w Bolborzach.

Jeneho wuczomnika

pyta **J. G. Schneider,** cžaszniкař (segařnik) w Budyschinje, pódla lawskeho tórma.

Jeneho wuczomnika

pyta knihiwjasař **Forner** na bohatej haszy 84.

Jenu kmanu **pěstonczu** pyta k 1. haperleje
Gustav Thunig jun.
na žitnej haszy 55.

Jena domska **dźówka,** jeli móžno se wszy, szo pschi dobrej sdźě k 1. haperleje t. l. pyta wot konditarja **Gustava Grohmanna** w Budyschinje.

Jena ródna **szłužobna dźówka,** kotraž wscho domjaze dźěło swolniwje wobstara, szo k 1. haperleje t. l. pyta. Hdže? to je shonicž pola knjesa pschekupza **Reimanna** w Budyschinje.

Mój so počesćujemoj, z tutym naju źeńtwu najpodwolnišo wozjewić.
W Budyšinje a w Draždźanach, 12. februara 1874.
Dr. jur. Fedor Hœckner, ryčnik,
Alwina Hœcknerowa,
zwudowjena Krumpeltowa.

Wot redakzije.

Jeli szebi něchtón wot wudawarnje „Serb. Now." žane knihi abo knižki žada, kotrychž płacžisnu hižom snaje, dha je najtunscho, hdyž tajku płacžisnu w póstskich markach w liscže szobu poscžele a k nim 1 nszl.-marku sa franko-pschiposzłanje knihi pschipołoži.

Nakładnik: J. E. Smoleř. Čišć: L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 9. ~ 28. februara. ~ 1874.

Serbske Nowiny.

Za nawěstki, kiž maja so we wudawarni „Serb. Nowin“ na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 688 wotedać, płaći so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 7 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawarja 75 np. a na kral. saks. pósće 8½ nsl. a z přinjesenjom do domu 98 np.

Wopschijecje: List ſ Ameriki. — Najnowſche. — Sswětne podawki. — Spěw. — Se Sserbow: S Budyſchina. S Radworja. S Mochołza. — Pſchilopk. — Hanß Depla a Mots Tunka. — Nawěſchtnik.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje
21. februara 1874.

Dowoz: 4712 měchow.		Płaćizna w přerězku na wikach				na barsy			
		nižša		wyša		najniža		najwyša	
		tl. ngł. np.		tl. ngł. np.		tl. ngł. np.		tl. ngł. np.	
Pšeńca	50 kilogram.	4 11 —		4 18	4	4 11 —		4 19	9
Rožla	" "	3 21	4	3 25	5	3 20	8	3 24	—
Jećmjeń	" "	3 13	2	3 18	6	3 13	2	3 18	6
Wowš	" "	2 28	—	3 —	—	2 25	—	2 27	5
Hróch	" "	— —	—	— —	—	— —	—	— —	—
Boka	" "	— —	—	— —	—	— —	—	— —	—
Raps	" "	— —	—	— —	—	— —	—	— —	—
Jahły	" "	5	—	5 10	—	— —	—	— —	—
Hejdušćka	" "	6 17	9	6 20	—	— —	—	— —	—
Běrny	" "	— 23	7	— 26	7	—	—	— —	—
Butra	1 "	— 26	—	— 28	—	— —	—	— —	—
Seyno	50 "	1 10	—	1 20	—	— —	—	— —	—

List ſ Ameriki.

(Skónčenje.)

Wječera wječor jara posdże pschińdże jedyn mkody cłowjek k nam a rjekny: „Mój Bożo, schto dyrbju sapočeć! To je nětko hižom druhi dźeń, hdyž też ani kuska khléba dostał njeißym; dźéła žaneho njenamakam a njewěm, hdże wostaću, dokelž tej ani pjenjeżka nimam!“ Mi bě teho pschistojneho a ponižneho mkodźeńza žel a ja ßo teho dla wopraschach: „Schto ßeże Wy po prawym byli?“ na cjoż wón wotmolwi: „Sastojnik pschi telegrafftwje.“ „Snajecże jendźelsku ryci?“ ßo dale praschach. — „Nè, wón praji.“ — „Ale, mój luby pschecżelo — dyrbjach nětk tola prajicć — cżeho dla ßeże dha hakle k nam pschischli? Tu tejko ludźi prósnych khodźi, kiž jendźelsźy ryczja; cżeho dla ßo njeißeże doma wobhonjeli, kak jow wězy steja?“ — „To dźě je to hubjenstwo, so je mi mój prjedawschi pschecżel ſ Ameriki do Europy pißał: pschińdź k nam! jow ßebi wjele wjazy saßkużisch, dyžli doma. Tak ßo teho dla bórsy na pucź do Ameriki podach, w nadźiji na tak bohatu saßkużbu, so bych ſ njej też mojeju starscheju podpjeracź mógł. Ach — pschistaji wón — a hdy budźiſche mi też schtó doma prajił, kak tu steji, ja njebudźich jemu to wěrił.

A ſa tajtchle ludźi je też teho dla jara ſrudnje, so ßo cźi tak mjenowani dobri pschecżelo, kiž ßu druhich do Ameriki wabili, ſa nich najmjenje staraja, hdyž tuczi bjes samożenja pschińdu.

S Bożej pomozu wschak saßo lěpsche cżaßy pschińdu a potom pilnym, ßwěrnym dźěłacżerjam żana nuſa njeje, pschetoż ſda je tu jara wyßoka, ale nětko a w blížschim cżaßu niech Boże dla kóżdy doma wostań.

(S lista, kotryż je pomozny duchowny, knjes Jänichen w Newyorku, k. fararjej Jakubej w Njeßwacźidle poßłał, ßnadź ßebi ton abo tamón dobru radu ſ njeho wosmje a ßo Bohu djakuje, so ma ſe ßwojimi doma ßwój wschědny khléb. — Tola ßměmy prajicź, so w ßerbskej koloniji „Serbin“ żaneje nuſy nimaja, dokelž ßo tam najbole ſ ratarſtwom żiwja. Redakzija.)

Najnowſche.

Barlin, 25. februara. Khéżor je nětko saßo tak ſtrowy, so móże po prjedawschim waschnju żiwy byćź. — Jendźelſki krónprynz ſe ßwojej mandźelſkej njedźelu rano ſ Petersburga ßem pschijédże a póndźelu wječor wot jow wotjédże. Prynz Alfred chże ſe ßwojej mandźelſkej póndźelu ßem pschijéćź a ßo wutoru dale podacź. — Prěnja komora pruſkeho ßejma je nowy ſakon, ſawjedźenje civilneho ſakona nastupazy, też ſ wjetschinu ſa dobry ſpósnała a dokelž je druha komora te pscheměnjenja, kotrež bě prěnja w nim ſcźiniła, też pschijała, dha budże drje tutón ſakon ſkoro wosjewjeny, tak so wón w Pruſkej ßnadź hižom létßa do żiwjenja ſtupi.

Paris, 25. februara. Se Schpaniſkeje je powjeſcź pschiſchła, so ßu karliſtojo twjerde město Binaroz wobßadźili.

Moſkwa, 25. februara. Tudomne nowiny měnja, so je pucźowanje awſtriſkeho khéżora do Petersburga dobre ſnamjo pschichodneje pscheczelniwoſcże bjes Awſtriſkej a Rußowſkej.

Swětne podawki.

Němske khěžorstwo. Sakska. Kralowske wójnske ministerstwo je wožadže Nieder-Albertsdorf pola Werdau franzowsku kanónu, nimale 7 centnarjow cježku, k swonam dariko.

Draždžanska rada wosjewja, so budža wot nětko tamnische hermanki jenož dwaj dnaj tracj.

W poßlenischim cžaßu buchu wschelake ßudy a ßudnistwa psches kralowskeho kommissara pschepytowane, dokelž běchu na ßejmje prajili, so sastojnizy w ßwojim cžaßu njepschińdu. W jenym měsče nadeńdže kommissar ßudnistwo nimale prósne, hdyž rano w prawym cžaßu tam pschińdže; tola běsche to runje po póstnizach.

Farař Schumann w Ramsdorfje je ryczerski kschiž Albrechtoweho rjada dostał.

W Großenhainje budže nowa radna khěža skoro twarjena.

S Lipska pißaja, so je snaty Dr. Bock, professor anatomije a pilny lěkarski spißowař semrjeł.

Pruska. Pschi jednanju wo namjecze elsaß-lothringskich sapóßłanzow na rajchstagu w Barlinje praji straßburgski biskop Räß (po narodnosczi Němc), so katholikojo njechadža wucžinjenja bjes Němskej a Franzowskej postorczicz. Nasajtra protestirowasche druhi franzowski sapóßłanz a praji, so biskop Räß njewupraja měnjenje ßwojich wuswolerjow. Duž ßu nětko elsaß-lothringszy sapóßłanzy dżěleni w ßwojich měnjenjach do franzowskeje a němskeje strony; prěnischa (8 muži) je ßo domoj podała. W Elsaßu je wulka njespokojnosczj s biskopom Räßom.

Pruski ßejm je wotstorczeny, so bychu wschelazy sapóßłanzy nětko ßo bóle na rajchstagu wobdżělicz móhli.

Danski krónprynz je na wopytanju w Barlinje pobył.

Pruszy biskopja ßu (swuwsaczom posnańskeho) sjawny list wosjewili, w kotrymž ßo wo nowischich skutkach, zyrkwi schkodżazych, wuprajeja.

Arzybiskop Ledochowski ma saßo nětkotre proceßy, ale wón budże w njepschitomnosczi (in contimaciam) wotßudżeny. Nětko je ßo jemu dowoliko, so może ßo jena stwa snapschecza jeho jastwa w Ostrowje jako khapałka pschihotowacz.

Kölnski biskop Melchers ma 1500 tolerjow wschelakich khostanjow płaczicz, ale jemu wucžasane wězy wunoschachu w aukcziji jenož 400 tolerjow. Bjes tym ßu hižo saßy nowe pschißudżenja k schtrafje wosjewjene.

Tež mrótßławski biskop bu wóndy wucžasany. Schtož ßo pscheda, kupja khatolikojo a požcza wězy potom saßy biskopej, schtož ßo pola notara a wyschnosczje wobkruczi.

Awstria. Rajchsrath je namjet sa sběhnjenje nowinskeho stempla saczißnyk, schtož je hubjene snamjo sa jeho hewak wuwołanu „liberalnosez" (ßwobodne smyßlenje). — Wuherske ministerstwo ma nětko tejko njepschecželow, so najskerje w krótkim wotstupi.

Italska. General Lamarmora, na kotrehož pruske knježerstwo jeho wosjewjenjow s léta 1866 dla jara ßwari, póscželе wulkokschiž czekwjeneho worjoka s brillantami, kotryž je wot tehdomneho krala Wylema 1861 dostał, saßy wróczo.

Franzowska. Knježerstwo żada ßydom miliontow frankow sa wobtwjerdżenje Parisa w tutym lěcze. — Dokelž bu sa dwě njedżeli prynz Napoleon polnolětny (18 lět), pschihotuja jeho pschiwißnizy w Franzowskej a Jendżelskej wschelake demonstracije.

Hollandska. Wójna s Atżinesami ßo sbožownje dale wjedże. Njedawno běchu nětkotre bitwicžki.

Jendżelska. Nowe ministerstwo pod Disraeliom je hižo dospołne. Tež ßu nětkotsi nowi peerojo (sa prěnju komoru) pomjenowani.

Schpanska. Wójna s karlistami hischcze pschezotraje, woßebje pola Santandera. Karlistojo ßu městaczko Viuarez w provinzy Valenzia wobßadżili a tam 200 muži jatych wsali. Na druhej stronje ßu saßo karlistojo Portugalete wopuschczili. General Moriones je wosjewił, so pschi lěpschim wjedrje saßo do prědka poczehnje. Powjesczе ßu swobeju bokow njewěste.

Rußowska. K powitanju awstriskeho khěžora bě tež deputacija Awstriskich s Odessy do Petersburga pschijěła. K jeho cžesczi běchu wulke hosczinу, honitwy, parady a wschelake ßwjedżenje. Sandżenu póndżelu je khěžor do Moskwy na wopytanje dojěł a tež tam ßwjedżenjzy witany byk. Wot tam wróczi ßo w tutych dnjach do Wina.

Jendżelskemu prynzej Alfredej, kiž budże po ßmjerczi ßwojeho wuja, koburgskeho wójwody Ernsta, w ßwojim cžaßu Koburgsku a Gothasku herbowacz, ßu pschi skadnosczi jeho żeńtwy s ruskej prynzeßynu Marju tež sbožopschecże s Koburga a s Gothy poßłali.

Nětkotre nowiny wudawaja, so je awstriski khěžor jenož teho dla do Petersburga pschijěł, dokelž je ßo pjecza dohladał, so jemu s Barlina wulki strach hrosy, a so je po tajkim pola ruskeho khěžora pomoz pytał. Po wudawanju tychle nowinow ßebi awstriski khěžor mjenujzy myßli, so dżenßa abo jutsje pruske wójsko pschińdže a jemu jeho kraje wosmje. Duž cžini wón nětko wscho możne, so by ßebi pschecželnikwosez a sakitanje ruskeho khěžora a ruskeho luda dobył a tak bjes pomocy njebył, hdyž Němzy jako njepschecželjo na njeho pschińdu. A so je ßebi awstriski khěžor w Rußowskej dosez wjele prózy brał, so by hnėw, kotryž tam pschecžiwo njemu mějachu, skerje lěpje sahnał, to je se wscheho jeho tamnischeho po-

cźinanja widźeć. — My wěmy, so by Awstria w lěcze 1849 najskerje na kruchi schła, hdy budźiske tam ruski kněžor Mikławsch wójsko njepoßłał, kotrež sběžkarskich Madźarow w Wuherskej do cźista porasy. My wěmy pak też, kajki dźak je wón sa to wot Awstrije dostał. Mjenujzy jako bě wón w lěcze 1855 Turkowskej wójnu pschipowjedźił a chzyske na Turkow psches Rumunsku cźahnyć, dha bě tam awstriski kněžor khětsje rucze ßylne wójsko postajił a ruskemu wójsku dale hicź wobarasche. Bjes tym běchu ßo Franzowsojo a Jendźelcźenjo sebrali, so na Krymje rusku twjerdźiznu Sebastopol woblehnychu a skónczinje też dobuchu. To pak je zarja Mikławscha tak srudźiło, so wot tajkeho rudźenja wumrje a wschón ßwět rjekny: „Kněžor Mikławsch je wot awstriskeho njeboźaka wumrjeł!" S teho wscheho je pak lohko wopschijeć, cźoho dla wscha Rußowska awstriske knjeżerstwo wot tamnischeho cźaßa se wschej mozu hidźesche a jemu popscha, so ßwoje italske kralestwa shubi a s wójny léta 1866 s hańbu woteńdze. A tola je ßo awstriski kněžor wóndano do tuteje ßameje Rußowskeje podał, hacź runje wjedźische, so tam lubowany njeje. A nam ßo sda, so njeby to cźinił, hdy by jeho nusa k temu njenuała. Pschetoż hdyż je wón w Petersburgu na row njebo kněžora Mikławscha wawrinzowy wěnz pokożił, schto rěka to druhe, hacź to, so je jako pokutny hrěschnik pschischoł, so by Mikławschej hischcze w rowje ßwoju niedźakomnosć wotproschował. A hdyż je ßo psches to s dobom psched ruskej kněžorskej ßwójbu pokorił, schto ma to na ßebi, so je hischcze woßebje do Moskwy jěł a ßo tam we wschej lubosniwosczu psched ruskim ludom pokasował. To njemóże niczo druhe na ßebi mécź, hacź so chze też rusti lud k pschecźelniwosci k Rakuskej nawabicź. Ale my ßo bojimy, so jemu tole pokorjenje a tale lubosniwosć niczo pomhacź njebudźe; pschetoż hnėw nad prjedawschej awstriskej niedźakosczi je ßo we wutrobach ruskeho knjeżerstwa a ruskeho luda tak twjerdźe sażrał, so ßo tak lohko wukorjenicź njeda, każ ßebi w Awstriji myßła.

W póstnym cźaßu.

Dha dźesch ty nětk po Wotca radźe,
Mój Jesu, k twojim cźerpjenju;
So by mje saßo pschinjeß' k hnadźe,
Sso sa mnje bědźisch se ßmjercźu;
Ty dźesch, so by psches twoju krej
Mi njebjo dobył hrěschnikej.

Njech tebje moja duscha nětko
Tón cźežki pucź na Golgatha,
Hdźeż dopkacził ßy sa mnje wschitko,
We póstnym cźaßu pschewodźa,
Haj, pschewodźa hacź k rowej cźe,
Hdźeż Josef tebje khował je.

Duż daj, so nětko w duchu hladam
Tam na tu horu Golgatha,
A na kolena husto padam
A, luby Jesu, proschu cźe:
Daj wschak psches twoju ßwjatu krej,
So so mnu w ßmjercźi derje stej'.

Pětr Mrónk.

Ze Serbow.

S Budyschina. Schule, na kotrychž móże ßo tudy prawo k jenoletnej wojerskej ßłużbje dozrjecź, ßu nětko tele: gymnasium, seminaraj a realka druheho rjada.

S Radworja. Tudy bu katholska bjeßada sakoźena, kotraż chze kóżdy méßaz junu ßo shromadźowacź. Pschedßyda je kapłan Duczman.

S. S Mochołza. Pjatk, 20. t. m., ßwjeczesche k. wucźeŕ Michał Brühl tudy ßwój „polstalétny wucźerski jubilej". Wón je ßwoje sastojnstwo jako pomozny wucźeŕ w Hodźiju sapoczał a je wot léta 1834 wucźeŕ w Mochołzu. Na spomnjenym ßwjedźeńskim dnju dopołdnja w 10. hodź. běchu ßo jeho kollegojo rosbórkskeje diöcesy II. s bliska a s daloka shromadźili na schuli, kotruż bě woßada rjenje wupyschiła, a darichu k. jubilarej rjany pjelz. Schulski revisor, k. farał Stanga s Rychwałda, pschepoda knjesej jubilarej cźeßne snamjo s liczbu 50, wot jeho majestosce kněžora a krala Wylema spoczene. Popołdnju běsche ßwjedźeńska hosczina w hosczińcu w Rěcźjach.

Přilopk.

* Se Žahanja (Sagan), hdźeż někotsi naschich pruskich katholskich Serbow gymnasij wopytuja, ßu nam pißali, so je 24 februara tamnischi arzymęschnik, probst pschi ßwjatoduchowej zyrkwi a farał w Altkirchu, knjes Wilhelm Haeckel po krótkej, ale cźeżkej khorosczi wumrjeł, ßwojeje staroby 68 l. 2 m. 15 d.

* Żandarmaj Schmidt a Roda staj sańdźenu ßobotu dweju Klippelow s Motedła (nana a ßyna), kotrajž běschtaj wjele kranyłoj, wußlédźikoj a do jastwa wotwjedłoj. Taj paduchaj běschtaj bjes druhim 120 duzentow lampowych cylindrow s Greinerez schkleńczernje kranyłoj.

* S Waldheima pißaja, so je 21. februara w tamnischim jastwje skótnik Künschner direktora, knjeżerskeho radźiczela Schillinga, nadpanył. Künschner, kiž je dla samordowanja pschekupza Markerta w Lipsku na cźaß żiwjenja k cźeżkomu jastwu wotßudźeny, bě ßo pschecźiwo rjadej, w jastwje knjeżazym, pschescholł a teho dla psched direktora dowjedźeny. Tutón napominasche jeho měrnje a rosomnje, so by ßo rjadej a sakonjam podcźißnył, a da jomu potom wotstupicź. Tu napadny nahle Künschner direktora s nożom, kotryż měješche najskerje spody ßuknje skowany, ko jeho do cźoła a rani jemu, hdyż chzyshe

ſeho wupſchimacž, dwójzy ruku. Rany direktora Schillinga njejßu runje straſchne ſa žiwjenjo; ſłóſtnik Künſchner pak, ſo njeby druhim ſaſtojnikam podobnje ſchkodžecž mohł, bu wuſpinany, a zyła wěz ſtatnomu ryčznikej pſchepodata.

* W Großmannez fabrizy w Goldbachu wóndano jene khachle, kiž ßo ſ paru tepjachu, njejapzy rosleczachu, pſchi tym pak murju wobſchkodžichu a wokna wuraſychu. Dokelž tam runje nichtón njeběſche, dha tež nichtón ſchkodu czerpił njeje.

* W Lengenfeldže ßu ßo 19. februara wjeczor jena brožeń, hdžež bě ßo zyły džeń młóčiło, 2 domaj a Oſchatzez fabrika wotpaliłe.

* Wóndano barlinſki ßud jeneho cžlowjeka, kiž bě jenu tamniſchu zyrkej na hroſne waſchnje ſanjerjedžił, k jenolětnemu jaſtwu. Tež bu jedyn dźěłaczeř, kiž bě na haßy jenu młodu holzu njepozcžiwje pſchimnył a jeje macž, dokelž bě ta na to ßwariła, ſ pjaſczu do woblecža praßnył, k połdralětnemu jaſtwu wotßudženy.

* W jenej zyrkwi we Lwowje (Lemberg) naſtá pſchi wjeczornej Božej ßłužbje wopaczna powjeſcž, ſo je woheń. W cžiſchcžeńzy rosczěkazeho luda ſhubichu ſchtyrjo ßwoje žiwjenje a dwazyczo buchu straſchnje wobſchkodženi.

* W Jaworje (w Schleſynſkej) bu 16. februara jedyn ſchewſki pſchi pukach tak rosbity, ſo dyrbjeſche naſajtra wumrjecž.

* W Darmſtadtu pytnychu 16. t. m. rano femježrenje, kotrež 4 ſekundy trajeſche.

* W Mnichowje je law, wot wobßedžerja menažerije (ſwěrjenza) pſchi nimo hiczu majkany, tutemu ruku wot łochcza dele jara roskußał a jemu jedyn porſt zyle wotkußnył.

* W Fuldže ßu ßo 19. februara w nozy paduſchi do tamniſcheho ßuda nutsłamali a tam 10,400 toleř kranyli.

* W Merténne (w Belgiſkej) je wóndano jedyn muž wumrjeł, kiž bě 156 lět ſtary.

Kak rozom

Hans Depla wótřitaj

a a

Mots Tunka ludźi pódla

škrějetaj.

* * * * * *

Hanß Depla. Wotpołoža dha pola Waß gmejnſku rachnonku?

Mots Tunka. Haj, kóžde póſtnizy.

H. D. Ale we Wulkej Kuntworje drje to móda njeje, kaž ßo mi ſda; pſchetož jako ja tam wóndano poſdže wjeczor nimo dźěch, dha pſches wokno widžach, kak tam jedyn khudžinſku rachnonku prjódkkładžeſche. A jako ßo nadžach, ſo potom na gmejnſku rachnonku rjad pſchińdže, dha niczo ſ teho njebu; pſchetož jedyn druhi bě ßo ſ rukomaj na nju ſeprjeł a nikoho do njeje pohladacž njeda.

M. T. Da ßebi dha gmejna to lubicž?

H. D. Hm, ja hinak njewěm, khiba ſo něchton na hamcže teje wězy dla hubu rosdaji.

Cžahi po želeſnizy:

S Budyſchina do Draždžan: Rano 6 hodžinow 45 minutow; dopołdnja 9 h. 15 m.; pſchipołdnju 12 h. 40 m.; popołdnju 4 h. 25 m.; wjeczor 8 h. 25 m.; w nozy 2 h. 35 m.; w nozy 4 h. 5 m.

S Budyſchina do Shorjelza: rano 7 h. 45 m.; dopołdnja 10 h. 50 m.; popołdnju 3 h.— m.; wjeczor 6 h. 50 m.; wjeczor 9 h. 45 m.; w nozy 12 h. 50 m.; 1 h. 45 m.

K dobroczinwemu wobkedzbowanju!

Czesczenym Serbam w blizschej a dalischej wokolnosczi poruczam sso najpodwolnischo k wuwjedzenju wschitkich nowotwarbow, pschetwarjenjow, kaz wschech druhich mózných murjerskich dzełow, na wschednu sdu abo na akkord, s najwésczischim sslubjenjom, so budu sso stajnje prózowacz, so bych wschitke mi poruczene dzełka najtunischo a najlépje pod garantiu wuwjedł. — Tehorunja poruczam sso k shotowjenju wschelakich ryssow a doprédnich sliczbowanjow, kaz tez k wumérjenju lezomnosczow atd. a sslubju najtunische wobliczenja.

Julius Nierth,
murjerski mischtr w Rakezach.

Würzburgske runklizowe ssymjo

snateje dobrosczje porucza
Carl Noack na zitnej haßy.

Loßy po 1 tolerju

k wulkej internazionalnej wustajenßy w Bremenu se 4000 ratarskimi a 53 pjenjeznymi dobytkami wot 1000 hacz 30,000 markow (hriwnow) ma jenoz ssam na pschedań
M. Weiser na zitnej haßy.

Loßy po 1 tolerju

k wulkej némskej konjazej a kuczowej lotteriji dzenßa saßo we wulkim wubjerku dostanu. **M. Weiser**
na zitnej haßy.

Bernhard Gelbe jun.

knihiwjasar,
porucza sswój bohaty sklad serbskich a némskich spéwarskich knihi. Stare spéwarske, sakony a tez swjasanje wschech knihi a pißmow sso tunjo a trajnje wobstara.
Kózdu ssobotu tez w budze psched méschczanskej haptyku.

Dobre **bérny k jédzi** ssu na pschedań czo. 572 na kamjentnej haßy.

Pschedawanje wuzitkeho a twarskeho drjewa

na koperczanskim reviru.

634 jehlinodrjewowych schtomow wot 11—40 centow ssrjedznje tolstosczje a hacz do 24 metrow dolhosczje, kaz tez 180 schtuk tajkich zerdzi wot 8—14 centow delneje tolstosczje a hacz do 13 metrow dolhosczje je na horka spomnjenym reviru wot dzenßnischeho dnja po twjerdze postajenej taxy na pschedań. Czi, kiz wo to rodza, chzyli sso na podpißaneho wobroczicz.

Koperski hajnisti dom w Zornoßykach pola Pomorez, 20. februara 1874.

Hoffmann.

Jedyn hischcze dobry jenopschezny **wós**, w kotrymz moza 4 parschony ssedzecz, je na pschedań czo. 13 w Mjeschizach.

Jena **khéza** se ssadowej fahrodu a torfnischczom je se sswobodneje ruki na pscherań a je wscho dalsche pola wobssedzerja, czißko 3 w Schczeńzy pola Rakez, shonicz.

Hólzy se wßow,

kotsiz chzedza po jutrach budyske schule wopytowacz, moza wobydlenje s zyrobu po spodobnej placzisnje dostacz na snutskomnej lawskej haßy czo. 137, w sadnim domje po 1 skhodze.

Jena **dzélaczerska familia** moze pschi stajnym dzéle a dobrej sdzé darmotne wobydlenje dostacz. Hdze? to je shonicz we wudawarni „Serb. Nowinow."

K podpjerje domjazeje hospody jenu **holzu** pyta ökonom **R. Nierth** w Budyschinje.

Jena **domska dzówka** se wßy, kiz chze w Budyschinje ßkuzicz, ßo pyta. Hdze? to je shonicz we wudawarni „Serb. Nowinow."

Jedyn **wowczerski**, kiz ma dobre wopißma, moze pschi wyßokej sdzé borsy mésto dostacz na ryczerkuble w Jitru pola Kamjenza.

Jedyn **kmany hetman**, kaz tez jedyn pilny **pohonicz** dostanjetaj hnydom mésto na knjezim dworje w Saryczu. Dobre wopißma ßo zadaja.

Jeneho wuczomnika

pyta **Ernst Beer**, rymarski mischtr w Budyschinje, s napschecza kasterny.

Jedyn **krawski pomoznik** moze pola podpißaneho hnydom do dzéla stupicz a tam tez jedyn **wuczomnik** mésto dostanje.

Aug. Mittasch, krawski mischtr
w Budyschinje, na Zidowje pschi mosczje.

Jeneho **krawskeho pomozника** a jeneho **krawskeho wuczomnika** pyta krawski mischtr **Handrij Mietha** w Ketlizach.

Jeneho **tyscherskeho wuczomnika** k jutram pyta
A. Grubl w Bolborzach.

Jeneho **wuczomnika** pyta pjekar **Stöba** na garbarskej haßy czo. 373.

Mkody czlowiek, kiz chze **résnistwo** nawuknycz, moze w Budyschinje do wuczby stupicz. Hdze? to je shonicz we wudawarni „Serb. Nowinow."

Jaquety ſa konfirmandki

porucza w rjanej tworje a bohacze wobßadzane a garnirowane ſchtuku hižom po 1½ tl.

Reinhold Hartmann jun.

23 na ßerbſkej haßy 23.

Běły, ſchěry a módry **plat** we wſchelakich ſchěrjach, **barchenty, lama,** wołmjane a połwołmjane **draſczenja, ripſy, lüſtry, cachenez a wołmjane rubiſchcza na hłowu, cziſchczane ſchórzuchi, blidowe ſchaty, twjele,** mužaze **ſchlipſy a židzane rubiſchcza, tkaniny ſa kholowy** atd. atd.

najtuniſcho porucza

Ernst Pech

na žitnych wikach 603 w domje knjeſa **Bitzki.**

☞ W khlamach ßo **ßerbſki ryczi!**

K prjódkſtejazemu naléczu poruczam mój wulki wubjerk

nowych ſchórzuchow, rubiſchkow wokoło ſchije, barezowych a kaſchemirowych rubjeſchczow, reps a kaſchemir k jakam a ßukujam

jenož w zyle ſprawnej tworje a po měrnych płaczišnach.

W Kamjenzu.

Carl Fiedler

na torhoſchczu.

Nowe tučne jerje

kopu po 1 tl., ſchtuku po 5—6 np. ma na pſchedań

Hermann Kunack

pódla póſta.

Sacca-khoſej

jako pſchiměſchk k palenemu khoſejej, ſo by tón lěpje ßłodzacy, ßylniſchi a tola tunſchi był, porucza **punt po 5 nßl.**

Hermann Kunack.

Kóſlaze kóžki, kaž tež tkhórjaze, kunjaze, liſchcze, ſajecze a korniklaze **koże,** kupuje ſtajnje po najwyſchſchej płaczišnje

Heinrich Langa

pſchi ßerbſkej katholſkej zyrkwi w Budyſchinje.

Wſchě družiny hadrow a papjerjanych ſbytkow

kupuje po **najwyſchſchej płaczišnje**

pappowa fabrika

Spahrmann & Teichgräber

w Nowej Wßy nad Sprewju.

Tannin-Terpentin (H. 248.)

ſ **paru** w **Th. Höhenbergera** fabrizy w **Wrótßławje** dobywany, ſ wjele lět jako woßebny ſnaty pſche **nerwowe hłowuboleńe**

rheumatismus a wicź.

K doſtaczu w bl. po 12½ nßl. a 1 tl w Budyſchinje w **E. Menznarez hrodowſkej haptyzy.**

„Schwajzarſki" mlokowy a žiwjazy polver

ſa kruwy, w pakczikach po 5 nßl., runje tołczene ſela, korjenje a ſornjeſchka k pizy ſa koni, howjada atd. w najlěpſchej dobroſczi porucza **měſchczanſka haptyka.**

We wudawarni „Serb. Nowinow" je ſa 10 nßl. (niz ſa 8 nßl., kaž bě tydzenja wotczišchczane,) doſtacz: **Sswjaty póſt.** Khryſtußowe czerpjenje, we wſchěch dnjach póſtneho czaßa ſ khěrluſchemi, wopomnjenjemi a modlitwami ßwjeczene. Wot M. Domaſchki.

We wudawarni „Serbſkich Nowinow" je doſtacz: 1) **Ptaczi kwaß** a **mandzelſtwo.** W hromadze ſa 5 np. 2) **Wuherſki khěrluſch.** Tež ſa 5 np. — Dale je tam nětko ſaßo doſtacz ßlědowaza, jara powuczaza a ſabawjaza kniha: **Wjetſcha czitanka ſa mlodych a ſtarych.** Wot H. Jordana. 10 nßl.

Schubiz khěža, ſ zyhelemi kryta, w Brěſnyje pola Hucziny, je ſe ſahrodu na pſchedań. Daliſche ſhoni ßo pola Pětra Lehmanna (Wiczaſa) w Kubſchizach.

Sa konfirmandki

czorne a czěmnobrune mohairy a ripsy k konfirmandskej drascze, sa **konfirmandow** pak pschi potrjebje czorne połßukno, 6/4 schěroke, łohcz po 20 nßl., k kholowam porucza

Reinhold Hartmann jun.

23 na ßerbskej haßy 23.

Psche kaschel a katarrh.

Wěrnosczi czescz dacz s tutym wobßwědczam, so je mje jenož **G. A. W. Mayerowy bróstsyrop** s Wrótßkawja wot najsaßaklischeho **kaschela a katarrha**, kiž běch psches ßylne sasymnjenje dostał, zyle a spěschnje wuhmohł.

W Draždzanach. **R. Reiß**, pschekupz.

Na **ßwětnej wustajeńzy prämiirowany bróstsyrop** maja jenož prawdziwy na pschedań w bleschach po 8 nßl., 15 nßl. a 1 tl.:

Heinr. Jul. Lincka w Budyschinje,
W. Rotha w Lubiju,
P. Kinne, haptykař w Hernhucze,
Jos. Löbmann w Schěrachowje,
Ed. Hiese w Nowosalzu,
haptykař **Gerischer** w Ostritzu,
Scholtu we Wotrowje,
Lehmann w Budestezach a
haptykař Dr. **Hultzsch** w Rakezach.
J. Stockhausen w Kamjeńzu.

Aukzia.

Póndzelu, 2. měrza, rano wot 9 hodzinow budze ßo na burskim kuble czo. 4 w Stróži pola Wulkich Sdzar wschitkón morwy a žiwy inventar, jako 3 rjane konje, 8 dójnych kruwow, 2 ßwinjeczi, bjes nimaj jena ßuproschna ranza, 1 rěsakowa maschina, 1 wějaza maschina, 2 želesnaj wosaj, płuhi, radła, bróny a znjeńske rěble, něhdze 20 kop ßłomy, wulka dzělba ßyna, 3 jamy běrnow, 2 jamje rěpow, dzělba deskow, něhdze 20 schtuk twarskeho drjewa, něhdze 20 prutow kamjenjow a wschelake druhe, wscho w najlěpschim porjadku, sa hotowe pjenjesy na pscheßadzowanje pschedawacz.

R. Binner.

Drjewowa aukzia.

Póndzelu, 2. měrza t. l., dopołdnja w 10 hodzinach budze ßo na **dubjanskim** reviru

70 stotnjow brěsowych walczkow

na pscheßadzowanje pschedawacz.

Shromadzisna na dworje w Dubom.

W Barcze 23. februara 1874.

Wiedemann,
wyschschi hajnik.

Do Neuseelanda w Australiji

wobstara dzěłaczerjow, ratarjow a nježenjene ßłužobne dzowki po 11 toleř sa dorosczenych **25. haperleje**

C. A. Mathei w Hamburgu

a jeho agent knjes **Emil Herschel** w **Draždzanach** na Waisenhausstraße. (H. 961.)

Drjewowa aukzia

na kupjanskim reviru.

Wutoru, 3. měrza t. l., dopołdnja wot 9 hodzinow budze ßo w netterłužkez hatach, pschi wowczich hórdach a pschi skale

240 Rcm. khójnowych tschěskow,
9,83 stotnjow twierdych nabitych walczkow a
48 hromadow khójnoweho wulěßowaneho drjewa.

Ssrjedu, 4. Měrza t. l., dopołdnja wot 9 hodzinow w schěnje a pschi jecznym hacze

14 lipowych wužitkowych kruchow,
21 Rcm. lipowych a topołowych schczěpow,
123 „ khójnowych ßuchich pjeńkow a
56,40 stotnjow twjerdych nabitych walczkow

pod wuměnjenjemi, psched aukziju wosjewjomnymi, na pscheßadzowanje pschedawacz.

Shromadzisna na prěnim dnju w skale, na druhim dnju w schěnje.

W Jatsjobje, 23. februara 1874.

Zettwitz, hajnik.

Drjewowa aukzia

na drozdzijskim reviru.

Wutoru, 3. měrza, budze ßo na tudomnym reviru něhdze

300 dołhich hromadow a
22 stejazych loßow

pod někotrymi, psched aukziju wosjewjomnymi wuměnjenjemi na pscheßadzowanje pschedawacz.

Shromadzisna rano w 9 hodzinach pschi tak mjenowanym hornym młyuje.

W Drozdziju, 26. februara 1874.

Hain, hajnik.

Krajnoſtawſki bank.

Sliežbowanje danje pſchi nalutowarni k nětcžiſchej jutrownej termiji ſtanje ſo

wot 11. hacž ſobu 31. měrza t. l.

a ſo w tymle cžaſu **nalutowarnſke knižki expedirowacž njemóža.**

Wupłacženje danje ſtanje ſo zyły měſaz haperleje.

Druhe dźěła banka ſo bje=wſcheho ſadźěwka dale wjedu.

W Budyſchinje, 26. februara 1874.

Direktorium krajnoſtawſkeho banka kralowſkeho ſakſkeho hornołužiſkeho markhrabinſtwa.

ſ Loeben.

Cigarry!

doſta druhu poſłyłku wot

500,000 ſchtuk

a pſchedawa

ſa jenož 15 nſzl. 1 kiſtu wot 100 ſchtuk

jara rjaneje, derje wotležaneje twory

Carl Pötschka

na ſwonkomnej lawſkej haſy.

Bukičžanſke ratarſke towarſtwo

póndźelu, 2. měrza, popołdnju punkt 4 hodźinow.

Dźeńſki porjad: Pſchednoſchk knjeſa prof. Dr. Heidena wo mlóku a wobkhadźenju ſ nim.

K temu ſo woſebje knjenje hoſpoſy najpſchecjelniſcho pſcheproſchuja.

Pſchedſtyda.

Bokorowy ſyrop,

punt po 20 a 25 np. porucža

Ernſt Hämſch na bohatej haſy.

Cigarry,

wulki ſkład, derje wotležane a ſo běło žehlaze w płacžiſnje wot

15 nſzl. ſa 100 ſchtuk

a drožſcho, porucža k dobroczinemu wobkedźbowanju **Ernst Hämsch** na bohatej haſy.

Mandźelſtwo.

Jedyn młody wudowc pyta na tutym puczu, wſchoje hacž wudowa abo knježna, wot 26 hacž 36 lět jako mandźelſku. Proſy ſo, adreſy pod **J. H.** w Budyſchinje na makej bratrowſkej haſy cžo. 156, pola knjeni **Mikanjoweje** wotedacž.

Kſchiwdu cžinjaze ſłowa, kotrež ſym 17. februara gmejnſkemu prjódſtejerjej knjeſej Schokeže w Trupinje wuprajił, ja ſ tutym ſaſo naſad bjeru.

Korla Klemmer
w Trupinje.

Sjawny dźak.

Sa wſchu dobrotu a kſcheſcžijanſku luboſcž, kotruž ſu knjes kubleŕ Schlenza a jeho macj w Dźěžnikezach, woſebje pak knjes młynſki miſchtr **Preibiſch** w Delnej Kinje, naſchemu bratrej a wujej **Janej Pětzy** pſchi jeho žiwjenju a tež po jeho ſmjerczi wopokaſali, prajimy ſ tutym naſch najwutrobniſchi dźak.

Handrij a Pětr Pětka, kaž tež **Hana** rodź. **Pětkez**
a druhe pſcheczelſtwo.

Nakładnik: J. E. Smoleŕ. · Čišć: L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 10. 7. měrca. 1874.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawaŕni „Serb. Nowin“ na róžku zwonkneje lawskeje hasy čo. 688 wotedać, płaći so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawaŕ
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 7 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawaŕja 75 np. a na kral. saks. pósće 8½ nsl. a z přinjesenjom do domu 98 np.

Wopschijecze: Prawisniski dopis. — Najnowsche. — Sswětne podawki. — Spěw. — Se Sserbow: S Budyschina. S Hajniz. S Palowa. S Ralbiz. — Hanß Depla a Mots Tunka. — Zyrkwinske powjescze. — Nawěschtnik.

Prawisniski dopis.

Kajke prawo płaczi w nastupanju běžazeje rěczneje wody a powodzenja łukow a sahrodow s tajkej wodu?

Wot lubych Sserbow (kublerjow, ležomnosczerjow, młynkow atd.) buch czasto praschany: „Kajke prawo płaczi w nastupanju běžazeje rěczneje wody a powodzenja łukow a sahrodow s tajkej wodu?“ Na tole praschenje dawa nam „Oberamtspatent wot 28. augusta 1727“ dospołne wotmolwjenje. A dokelž tutón oberamtspatent, hacž runje skoro półdra sta lět stary, tola hischcze dzenßnischi dzeń w Hornych Łužizach sakskeje dzělby jako sakoń płaczi, dha dowolam ßebi, s njeho najwažnische postajenja jako sakońske prawo w nastupanju rěkow, rěczkow, hrjebjow a pschěrowow, w kotrychž stajna woda běži, w nastupanju tajkeje běžazeje rěczneje wody a w nastupanju powodzenja łukow a sahrodow s tajkej wodu atd. tudy sjawnje s krótkim ßobudzělicz a wosjewicz. Tele sakońske postajenja a prawa maju ßo pak tak:

Po §§ I., II., V. a XIV. oberamtspatenta wot 28. augusta 1727 je wobßedzerjam ležomnosczow, psches kotrychž ležomnoscze abo pschi kotrychž ležomnosczach nimo rěki abo rěczki dzeja, sakasane: psches sastawy, sawjery, haczidła, haczenja, sdzeržowadła, powyschene wary, spuschczadła, pschistawy abo na druhe waschnje wodu horje dzeržecz, haczicz, napinacz, horje hnacz abo s jeje porjadneho běha (rěcznischcza) wotwjescz abo wotwjedowacz, a je-li na měscze dopokasacz njemóžeja, so maju na wjazy abo wjetsche prawo, je jeno dowoleny:

so ßmědza kóžde lěto na 4 rasy, mjenujzy dwójzy do ßynowych a dwójzy do wotawowych žnjow, kóždy ras wot ßoboty połodnjo w 12czich hacž nasajtra njedzelu do połodnja 12czich rěki a rěczki k powodzenju łukow a sahrodow sahaczicz a wodu na łuki a sahrody wotwjedowacz a běžecz dacz.

Dale ma po §§ III. a X. spomnjeneho oberamtspatenta kóždy ležomnosczeŕ (wobßedzeŕ ležomnosczow) abo, hdyž rěka abo rěczka mjes ležomnosczemi dweju ßußodow dze a běži a mjesu czini, mataj wobaj ßußodaj w hromadze, kóžde lěto w naleczu, s pschiwsaczom a pomozu tych, kotrymž to wot sastarska jow abo psches wuczinjenje pschißłuscha, rěku abo rěczku tak derje wot schloma, njerjada a pěska, kaž tež wot na- a sarosczeneje sczinу, rěsyny, wjerbiny a druheje keŕczinу rjedzicz a czisczicz.

Na poßledku je w §§ VIII. a XIII. postajene, so ma ßo kóždy, kiž tele horjeczne pschikasnje a sakasnje njewobkedzbuje, je sakomdzi abo pschestupi, do pjenježneje schtrafy wot 20 resp. 25 toleŕ wsacz.

Tole je skrótka shromadne wopschijecze teho wobschěrneho hornjo-łužiskeho sakona, kotremuž „Oberamtspatent wot 28. augusta 1727“ rěkaju. Tón ßamy płaczi, kaž hužom horjeka prajach, hischcze dzeńßa jako prawo sa wschitke rěki, rěczki, hrjebje a pschěrowy, w kotrychž woda běži, sa jich rjedzenje, czisczenje a sběhanje, sa jich wodu, sa powodzowanje łukow a sahrodow s tajkej wodu atd. po wschěch Hornych Łužizach, s najmjeńscha w sakskej dzělbje.

Ja ßo nadzijam, so ßym na horka stajene praschenje s tymle doßahaze a srosymliwe wotmolwjenje dał; njeby-li pak to było, dha ßym lubjerady swolniwy, kóždemu, kiž ßo na mnje wobroczi, ertnje a pißnje drobnischu rosprawu a wukładowanje dacz.

Assessor H. Wehla w Budyschinje.

Najnowsche.

Barlin, 3. měrza. Khěžor lohkeho sasymnjenja dla w poßleńschich dnjach wujěsdzecz njeßmjedzische; tola dzěłasche wón s ministrami.

Madrid, 3. měrza. Marschal Serrano, kotrehož je ministerstwo k wójsku poßłało, pschebywa w Santanderu. Hubjene wjedro wscho wójnske skutkowanje jara sadzěwa.

Nangasaki, 3. měrza. Sběžkarjo, kiž běchu pschecziwo japanskemu khěžorej postanyli, ßu poraženi; sběžk je skónczeny.

Swětne podawki.

Němske khěžorstwo. W Kamjeńzu je garbarski mischtr Wechsler na to waschnje wo žiwjenje pschischoł, so bu wón w swojej garbarni wot gratu, s paru czérjeneho, popanjeny a tak wo semju praßnjeny, so na měsczе morwy wosta. Wón sawostaji wudowu a pjecz dżeczi.

Draždżany. Swudowjena kralowa-macz bě psched nekotrymi dnjami khětro jara skhorjeła, je pak so nětko saßo tak polěpschika, so wo jeje žiwjenje w tu khwilu žadyn strach wjazy njeje.

— Sakske knjeżerstwo je pjecza do teho swoliko, so sakski wyschschi appellazionski sud sastanje, tak bórzy hacz budże sa zyłe němske khěžorstwo wyschschi sudniski tribunal postajeny, na kotryż smieja so potom se wschěch Němzow s poßlenjej appellaziju wobroczecz.

— W Draždżanach smeje so 11. a 12. měrza konjaza wustajeńza a budże najskerje 4. a 5. novembra wospjetowana.

Lipska. Na město Dr. Jakobyja, kiż bě tudy s pomozu sozialdemokratow sa rajchstagskeho sapoßłanza wuswoleny, tule wolbu pak na so njewsa, je so nětko Dr. Hein s Lipska jako tajki sapoßłanz wuswolił. Pschekupz Bracka, sa kotrehoż sozialdemokratojo skutkowachu, mějesche tez jara wjele khłoßow.

— Jenemu lipskemu bankej je jedyn kaßiraŕ s 10,000 tl. pjenjes czeknył a se Žitawy je so jedyn prokurist pjenjeznikow Meusela a Schulze se 16,000 schéßnakami skradzu wotßalił.

Barlin. Na rajchstagu bě jedyn elsaßski sapoßłanz tón namjet stajił, so bychu so kralowskemu najwyschschemu sastojnikej w Elsaßu te wurjadne prawa wsake, s kotrymiż je wón wuhorowany, ale wjetschina sapoßłanzow tajki namjet saczißny, dokelż wjerch Bismark pschecziwo njemu ryczesche. Mjenujzy elsaßski wyschschi präsident ma hischcze to prawo, so smě woblehnjenje wuprajicz, nowiny do jich wudacza pschehladacz, nahły sud postajicz atd.

— Hewak so na rajchstagu hischcze wjele jednako njeje, dokelż su sa te najwaznische sakony, kiż su k wujednanju prjódkpokoczene, wěste kommißije wuswolene, kotrez maja je prjedy pschehladacz a rossudzicz, hacz so w rajchstagu samym do muradzowanja wosmu. Tajke wazne wězy su nowy wojerski sakon, czischeżowy sakon (Preßgesetz) a sakon pschecziwo sepoßłuschnym zyrkwinskim sastojnikam. Poßleńschi měri woßebje na wyschschich katholskich duchownych a je w nim wuprajene, so budża so woni k schtrafje pak do jeneho wěsteho města sapokasacz abo zyle s Němzow wupokasacz móz, jeli sud tak wusudzi.

— Ruski wjeliki knjas Mikkasch Konstantinowicz, württembergski prynz Eugen, jendżelski krónprynz a mandżelska, każ tez jendżelski prynz Alfred a mandżelska su 2. měrza do Barlina pschijeli a tam jenoż nekotre dny wostali.

— Hrabja Arnim, kiż bésche němski poßłanz w Parisu, jako tajki do Konstantinopla pschindże a prjedawschi bajerski ministerpschedßyda wjerch Hohenlohe je sa němskeho poßłanza w Parisu pomjenowany.

Jatemu posnańskemu arzybiskopej su drje w jastwje khapakku shotowacz dali, ale nětko chzedża jemu jeho stareho skużobnika wsacz. Wón je pschecziwo temu protestirowak a duż budże drje jeho wobkhowacz smęcz.

Awstria. Awstriske nowiny s wjetscha wschě wulku radoscz nad tym spósnacz dawaja, so su khěžora Franza Josefa w Rußowskej tak pschecżelnimje pschijeli. W Awstriji wschak derje czujachu, so je jich knjeżerstwo w swojim czaßu Rußowskej wulku kschiwdu czinilo, a bojachu so teho dla stajnje, so budże so Rußowska teho dla sle wjeczicz. Duż žadyn dziw njeje, so Awstrischy nětko lózo dychaja, hdyż su tajki strach wotbyli.

Wuherske ministerstwo je khěžorej k nawjedżenju dało, so je hotowe, skużbu skoczicz; schto pak khěžor k temu praji, to hischcze wěste njeje.

Serbia. Knjeżerstwo je radżiczela Petronjewicza do Londona poßłało, so by tam k twarjenju belgiskich żelesnizow 12 millionow frankow na hypothekarisku wěstosez pożczik. Wón tule summu najskerje bórzy pokna a sa nisku dań dostanje.

Franzowska. W tutym kraju njewěstosez, hacz republika wostanje abo hacz krala dostanu, w duschach ludzi njepokoj sbudżuje a teho dla wikowanje a pschekupstwo dosez hubjenje dże, hacz runje tam tajke bankeroty a pjenjeżne schkodowanja měli njejsu, każ w Němzach a Awstriji. Lud je w Franzowskej najbole republikanszy smyßleny, każ stej to poßlenjej dwě sejmskej wolbje pokasałej, hdżez so saßo dwaj republikanarjej sa sapoßłanzow wuswolischtaj. Jenoż woßebni semjenjo a prjedawschi Napoleonszy wyßozy sastojnizy sa to skutkuja, so by so w Franzowskej s nowa kraleskwo abo khěžorstwo sakoziło.

Schpanska. Moriones, general schpanskeje republiki, bě pschecziwo karlistam wuczahnył, so by jich wot twjerdzisnu Bilbao wotehnał, kotruż su woblehnyli. Ale jemu so njeradzi, jich rjady pschetorhnycz, wjele wjazy jeho karlistojo tak sbichu, so wón psches 800 muži shubi. — Tez druhdże, blisko Bergary, mějachu wojazy republiki njesboże. Tam jich mjenujzy karlistojo njejapzy pschepodnychu a móst rostsélichu, tak so republikanszy zosacz njemózachu, ale karlistam do ruki panychu.

Rußowska. Po poruczności khěžora Alexandra ma so w tutym lecze dwójzy tak wjele wojakow, każ hewak, na dléschi czaß s wójska domoj puschecziez, dokelż budże psches to, so budże so po nowym waschnju rekrutirowacz, nětko tez wjele wjazy rekrutow. — Awstriski

kněžor je pſched ßwojim wotjězdom ſ Petersburga tamniſchim khudym 2000 rublow a němſkemu ßmilnemu towarſtwu 500 rublow darił. — General Ignatěw, kiž je ruſki poßkanz w Konſtantinoplu, je ßo tam ſaßo ſ Petersburga podał.

Turkowſka. Sultan je w Jendželſkej něhdže 1 million toleŕ na 9 měßazow požčžił, njeje pak tele pjenježy hinak doſtał, hač ſa 50 prozentſku daň, dokelž ludžo do dokheho wobſtacza Turkowſkeje njewěrja.

Róża ſaronſka.

(Na žadanje ſ nowa wotczijſchczana.)

Khwalena budź rjana kwětka
Tam na horje zionſkej,
K tebi pſchińdu wſchitzy frómni,
Ty ßy róża ſaronſka;
Ty ßy ßkónczko njebjeſke,
S twojim ßwětkom rosßwěcź mje.

Nětko dha ja pſchińdu k tebi,
O ty ßmilna wutroba!
Mojej woczi ßylſujetej,
Ert je pokny ſdychnjenja;
Hdyž ert wjazy njerycźi;
Dha ßkyſch, Jeſu, ſdychnjenje.

Do ſahrody chzu ja khwatacź,
Hdźež mój luby khowa ßo;
Tam cze pytam ſe ſrudnoſczu,
Hdźež cze namkam, Shózniko;
Tam bjes tymi kwětkami
Da mój ſchaz ßo namkacź mi.

Jeſuß, mojej duſche pſchecźel,
Je wſchón běły, czerwjeny;
Tam bjes wjele tawſyntami
Wuſwoleny k luboſczi.
Ty ßy róża ſaronſka,
Ty ßy běła lilija.

Nětko dha chzu ja ßo poddacź
Temu knjeſej Jeſußej,
Wón dże wěſcze na mnje hladacź
A mi pomhacź ſ nuſy wſchej'.
Duſcha, ſběhń ßo k njebjeßam,
Swěcze, dobru nóz czi dam!

Ze Serbow.

S Budyſchina. W ſańdźenych dnjach je 12 dotalnych gymnaſiaſtow maturitatne pruhowanje khwalobnje wobſtako. Bjes nimi ſtaj tež dwaj Sserbaj, mjenujzy k. Muka ſ Wulkeho Woßyka a k. Holan ſ Drjeczina. Wobaj budźetaj w Lipſku ſtudowacź a to prěnſchi na duchownſtwo a poßleńſchi filologiju.

— Knjeni wudowa njebo zyrkwinſkeho a ſchulſkeho radźiczela Dr. Wildenhahna, dźówka njebo měſchczanſkeho radźiczela Dr. Klina, je 1. měrza wumrjeła.

— Popołdnju 2. měrza bě ßo ſ njedohladanym wobkhadźenjom ſe ſapalenej ßwězu w jenym wjelbje pod tudomnej radnej khěžu džělba woty ſaźehlika a budźiſche ßo wulke njeſboże ſtacź móhło, njebudźechu-li ſahe doſcź pytnyli, hdże ßo kuri.

— Wóndano je k. Faltis, ßobuwobßedźeŕ firmy Grützner a Faltis w Budyſchinje a Hajnizach, w Trutnowje w Czechach wumrjeł. Wón bě 78 lět ſtary a je 10 džěczi a 10 millionow ſchěßnakow ſawoſtajił.

S Hajniz. Pjatk, 27. februara, rano wokoło 5 hodźinow je dohladowaŕ w tudomnej fabrizy, Franz Springer, kiž w Budeſtezach bydleſche, na puczu do fabriki do rěki panyk a ßo tam ſatepił. Jeho cźěło bu po někotrych hodźinach w rězy namakane. Wón bě hewak ſ Altendorfa pola Trutnowa w Czechach.

S Palowa. Sſrjedu, 25. februara, pſchińdże tudy khěžkaŕ Jurij Kolla ſ Palowa (rodźeny ſ Nowej Wſy pola Njeßwacźidła) na to waſchnje wo žiwjenje, ſo bu popołdnju wokoło 4 hodźinow w hłubokim puczu pola naſcheho kerchowa, jako ſa knježi dwór dwě fórje wuhla ſ Biſkopiz domoj wjeſeſche, pſchi ſpinanju kołow, wot tutych někak k ſemi dele potorhnjeny a pſchi tym na hłowje tak ſtraſchnje wobſchkodźeny, ſo hnydom na puczu w ßwojej krwi bjes myßlow a roſoma leżo woſta. Wón bu na to do ßwojeho doma pſchenjeßeny, njeje pak tam wjazy k ßebi pſchiſchoł, ale dyrbjeſche hižom wjecźor teho ßameho dnja $\frac{1}{4}$10 wumrjecź, hač runje bu hnydom lěkarſka pomoz pytana a nałożena. Wón bě hakle 39 lět ſtary a ſawoſtaji po ßebi ſrudnu wudowu. — Pſchi tym chzemy tež pſchiſpomnicź, ſo je pſched někotrymi njedźelemi w naſchej bliſkoſczi wobßedźeŕ buchołzſkeho młyna, Jan Ritter, na žałoßne waſchnje wo žiwjenje pſchiſchoł. Wón bu 18. januara w nozy wot młynſkeho koła, ſa kotrymž bě pohladacź ſchoł, do hłubiny potorhnjeny a tam potom ſe ſranjenej hłowu morwy namakany a ſ wody wucźehnjeny.

R. S Ralbiz. (K. P.) Nowa klětka, na kotruž buchu dlěſchi czaß pjenježy hromadźene, je nětko dotwarjena a pokaſa ßo na ßwj. Domaſcha prěni krócź ſhromadźenej woßadze w ßwojej rjanoſczi. Někotremužkuli je drje ßo nad njeŕ wutroba ſradowała, a to ſe wſchěm prawom. Pſchetoż ſchtó chzyk, kiž je ju widźał, prěcź, ſo ßo ſ nowej kletku naſchej woßadnej zyrkwi woßebita pycha doſtała njeje? Wona je w ſtilu różeczanſkeje — po katholſkich Sserbach tola najbóle ſnateje — klětki wot kamjeńſkeho tyſcherja k. Korle Rödla natwarjena a ſ njej je wón ſ nowa ßwoju ſnatu wuſchiknoſcź a wuſtojnoſcź we wudźěłanju zyrkwinſkich wězow hač na najrjeńſche dopokaſał. Mjena tych, kiž ßu ſ wjelſchimi da-

rami dotwarjenje naſcheje klětki ſpěchowali, ßu na klětzy ſ tutym łaćonſkim napißmom ſwěćinjene:

„Anno Domini MDCCCLXXIII
sub parocho Jacobo Bensch haec Cathedra partim e pio legato Nicolai Noack rustici Cunnevicensis partim e liberali dono Venerabilis Abbatissae Edmundae May Mariaestellae partim e munifica legatione Jacobi Wobsa rustici Cunnevicensis aliorumque hujus Ecclesiae benefactorum a Carolo Roedel juniore aedificata et confabricata est.“

Schtoż na ßerbſki rěła:

„W lěćze teho Knjeſa 1873
je pod fararjom Jakubom Benſchom tale klětka ſ dźěła ſ pobożneho wotkaſanja Mikławſcha Nowaka, kublerja ſ Konjez, ſ dźěła ſ nadobneho dara hnadneje knjeni Edmundy May w Marinej Hwězdźe, ſ dźěła ſ woßobneho pſchinoſchka Jakuba Wobſy, kublerja ſ Konjez, a druhich dobroćerjow tuteje zyrkwje wot Korle Rödla młódſcheho ſ Kamjeńza natwarjena a w hromadu ſeſtajena.“

Bóh dał, ſo by też pſchichodnje kóždy w ralbićanſkej woßadźe po ßwojej ſamóżnoſći ſa wudebjenje woßadneho Bożeho domu ßo ſtarał a prajił móhł, każ kral Dawit w 2. pſalmje: „Knjeże, ja ßym lubował pychu twojeho domu!“ — — Schtoż dotalnu klětku naſtupa, dha je wona najſkerje ſ prjedawſcheje ralbićanſkeje zyrkwiczki do nětuſcheje, w lěćze 1753 dotwarjeneje, pſcheſtajena była. Ta ßama je, każ napißmo na njej powjedaſche, w lěćze 1681 natwarjena a lěto na to 1682 ſtafirowana a molowana była ſ pobożneho wotkaſanja duchowneho knjeſa Jurja Hrehorja Młynka („e pio legato Adm. Rdi. Nobilis, Praecellentis ac Doctissimi Dni. Georgii Gregorii Molitoris a Mülenbrun, SS. Theol. Baccal. Formati, Prothonotarii Aplici, et Exemti Capituli Budissinensis Canonici et Parochi Creibicensis etc.“) a ſ nadobneho dara a pſchinoſchka Hańże Njekoweje ſ Ralbiz a Dorotheje Delenciżyneje ſ Kukowa. Tónle Jurij Hrehor Młynk bě ſ Koſarz rodźeny, bu 28. julija 1650 w Tyrnawje (we Wuherſkej) ſa baćkalaura theologije ſćinjeny, běſche 1659 farał w Krajbizach (w połnoznych Ćzechach) a pſchińdże 5. decembra 1668 jako kanonik do Budyſchina, hdźež 1676 wumrje. (Přir. H. Dučman, Pismowstwo katholskich Serbow 1869 str. 96.)

Hans Depla a Mots Tunka.

Hanß Depla. Jako wóndano w jenej wjeßnej korćmje ßedźach, budźech ßo ſkoro ſtróżił.

Mots Tunka. Ćzeho dla dha to?

H. D. Nó, my tam w dobrym měrje ßedźachmy, hacj ßo tam na jene dobo dźiwje ßwinjo nuts wali.

M T. Ale hdy budźich tam ja był, to budźich wulku hroſu měł.

H. D. Ach, nichtón ßo njebojeſche, pſchetoż wone bě maleje raßy.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Pětrowſka zyrkej: Korla Jan Bohuwěr Klimant, wobydleŕ, ſ Marju Madlenu Zumpez. — Jan Auguſt Hennig, młynk we Wutokćijzach, ſ Hańju Sodanez. — Ernſt Moritz Mildner, tyſcheŕ, ſ Hanu rodź. Zyżez, ſwudowjenej Wjeńkowej.

Micha'ſka zyrkej: Bjedrich Hellmuth Bleyl, filkirubarſki-miſchtr a khěżeŕ, ſ Khryſtianu Auguſtu Rjećżkez ſ Hownjowa.

Křćeni:

Pětrowſka zyrkej: Marja Erneſtina, Korle Auguſta Měta, wóſki, dź. — Richard Jurij, Jana Reda, wobydlerja, ß. — Helena Martha, Jana Henſela, wobydlerja, dź. — Dorothea Witta Alma, Bjedricha Ernſta Guſtava Ließki, pißmikiſtajerja, dź. — Hana Helena, Auguſta Żura, ćżěßle, dź.

Michalſka zyrkej: Jan Auguſt, Handrija Wobſta, khěżkarja w Małym Wjelkowje, ß. — Bjedrich Auguſt, Handrija Wuſchika, khěżerja na Židowje, ß. — Bjedrich Emil, n. ß. pod hrodom. — Jan Auguſt, Korle Pjecha, wobydlerja w Hněwßezach, ß. — Marja Hilżbjeta, Ernſta Emila Baucha, maſchinu-wothladowarja w Dobruſchi, dź.

Zemrjeći:

Dźeń 12. februara: Jan Soka, wóſka, 48 l. 2 m. — Hana rodź. Micżkez, Jana Pjetſchki, wobydlerja, mandźelſka, 82 l. 5 m. — 14., Hana Auguſta Walterowa, wobydlerka w Hněwßezach, 41 l. — 15., Joſef Krawz, dźěkaćeŕ w polverniku w Dźěżnikezach, 37 l. — 16., Marja Thereſia, Jana Ernſta Meſſerſchmidta, wobydlerja pod hrodom, dź., 7 n.

Dwě holzy,

jena, kotraż móże kuchni ßamoſtatnje prjódkſtacź, tola pak ßo też druheho domjazeho dźěła njeboji, a druha, kotraż ſměje woßebje domjaze dźěło wobſtaracź, ßo k 1. haperleje do Budyſchina pytatej. Wot koho? to je ſhonicź we wudawarni „Serb. Nowinow.“

Pěkna holza, kiż ma luboſcź k dźěćzom, najradſcho ſe wßy, ßo k 1. haperleje wot podpißaneho pyta.

W dźěłarni na Židowje. **Schuba,**
domowy ſaſtojnik.

Jena holza, kiż jutry t. l. ſchulu wopuſchczi, namka w korćmje w Ćzichońzach ßłużbu.

Dwaj abo tſio ſchulerjo namakaja jutry hiſchcze pěknu hoſpodu pod ſpodobnymi wuměnjenjemi.

Mittaſchowa
na rójowej haßy ćzo. 618, po 1 ſkhodźe.

Jena dźěłaćeŕſka familia móże pſchi ſtajnym dźěle a dobrej ſdźě darmotne wobydlenje doſtacź. Hdźe? to je ſhonicź we wudawarni „Serb. Nowinow.“

Jeneho wucżomnika pyta pjekaŕ **Stöba** na garbarſkej haßy ćzo. 373.

Róże, każ też pletwa ſa njewjeſty a kmótrow ßu rjane a tunje na pſchedań w ſchtrymparſkich khlamach hauenſteinſkeje abo butrowſkeje haßy.

Wosjewjenje.

Mojim cžesczenym snatym s tutym k nawjedženju dawam, so ja tež tole lěto pscheměnjenja dla žane pschedženo k blejchowanju horje **njebjeru.**

Benjamin Herzog
w Porchowach (Prachenau).

Drjewowa aukzia.

Pondželu, 9. měrza, budže ßo na **konjeczanskim reviru** wulka dželba dołhich hromadow, brěsowych pjeńkow, wjazore stejaze loßy, kaž tež tójschto loßow lisczoweho ßłanja na pscheßadžowanje pschedawacž.

Shromadžisna dopołdnja w 9 hodžinach w lischczim hajku pola Konjez.

H. Dietrich.

Aukzia

twarskeho drjewa a walczkow.

W lětuschich drjewnischczach nydžanskeho revira budže ßo

wutoru, 10. měrza, dopołdnja w 10 hodž.,

něhdže 300 schtomow ßylneho a ßłabeho twarskeho drjewa po jenotliwym, a wulka dželba walczkow a wotczěschlenych tschěskow pod wuměnjenjemi, w termiji wosjewjownymi, na pscheßadžowanje pschedawacž.

Shromadžisna w drjewnischczu pschi łuhowym polu.

W Běłym Khołmzu, 1. měrza 1874.

A. Felffel, wyschschi hajnik.

Pschedawanje drjewa.

Na jeńscheczanskim lěßowym reviru pschi sajeczim kucze pschi budyskej drósy budže ßo bližschu

wutoru, 10. měrza 1874,

rano wot 9 hodžinow,

50 khójnowych jadrojtych schczěpowych kloftrow, ¾skich,
30 „ „ „ „ ¾skich,
70 „ „ pjeńkowych „ a
70 kop khójnowych walczkow
na pscheßadžowanje pschedawacž.

Shromadžisna w drjewnischczu.

Müller.

Drjewowa aukzia

Psches 100 selenodrjewowych dołhich hromadow budže ßo na **rodeczanskim knježim reviru** w tak mjenowanej harcze

pjatk, 13. měrza 1874,

popołdnju wot 2 hodžinow pod někotrymi wuměnjenjemi na pscheßadžowanje pschedawacž.

Drjewowa aukzia.

Pjatk, 13. měrza, budža ßo na knježim reviru ryczeřkubła w **Hermanczach** lětusche sbite drjewa, jako něhdže

125 schtomow khójnoweho twarskeho drjewa a klozow hacž do 42 cm. horneje pscheměry,
107 brěsowych a wolschowych wužitkowow kruchow hacž do 31 cm. h. p.,
187 žerdžow sa woje,
9 kloftrow brěsowych a wolschowych schczěpow,
3 kloftry khójnowych schczěpow,
28½ kloftra „ pjeńkow,
100 brěsowych a wolschowych dołhich hromadow,
26 khójnowych dołhich hromadow

pod wuměnjenjemi, w termiji wosjewjomnymi sa hotowe pjenjesy na pscheßadžowanje pschedawacž.

Shromadžisna w drjewnischczu hnydom sady knježeho dwora rano w 9 hodžinach.

Barona s Apel hajniske sarjadnistwo w Hermanezach.
E. Schimmrigk.

Kóslaze kóžki, kaž tež tkhórjaze, kunjaze, lischcze, sajecze a korniklaze **kože,** kupuje stajnje po najwyschschej płaczisnje

Heinrich Langa
pschi ßerbskej katholskej zyrkwi w Budyschinje.

Do Neuseelanda w Australiji

wobstara dzěłaczerjow, ratarjow a nježenjene ßłužobne dźówki po 11 toleř sa dorosczenych **25. haperleje**

C. A. Mathei w Hamburgu

a jeho agent knjes **Emil Herschel** w **Draždžanach** na Waisenhausstraße. (H. 961.)

Jeneho wuczomnika

pyta **Ernst Beer,** rymařski mischtr w Budyschinje, s napschecza kaserny.

Jedyn **krawski pomoznik** móže pola podpißaneho hnydom do dzěła stupicž a tam tež jedyn **wuczomnik** město dostanje.

Aug. Mittasch, krawski mischtr
w Budyschinje, na Židowje pschi mosczе.

Wuczomnik pytany.

Hólczez, kiž chze **tyscherstwo** nawuknycz, móže pola podpißaneho do wuczby stupicž.

J. Patoka w Njeßwaczidle.

Krajnoſtawſki bank.

Sliczbowanje danje pſchi **nalutowarni** k nětczijſchej **jutrownej termiji** ſtanje ſo

wot 11. hacž ſzobu 31. měrza t. l.

a ſo w tymle cžaſu **nalutowaruſke knižki expedirowacž njemóža.**

Wupłaczenje danje ſtanje ſo zyły měſaz haperleje.

Druhe dźěła banka ſo bje=wſcheho ſadźěwka dale wjedu.

W Budyſchinje, 26. februara 1874.

Direktorium krajnoſtawſkeho banka kralowſkeho ſakſkeho hornoluzijſkeho markhrabinſtwa.

ſ Loeben.

K dobroczijwemu wobkedźbowanju!

Czeſczenym Sserbam w blizſchej a daliſchej wokolnoſczi poruczam ſo najpodwolniſcho k wuwjedźenju wſchitkich nowotwarbow, pſchetwarjenjow, kaž wſchěch druhich mózných murjeriſkich dźěłow, na wſchědnu ſdu abo na akkord, ſ najwěſczijſchim ſlubjenjom, ſo budu ſo ſtajnje prózowacž, ſo bych wſchitke mi poruczene dźěła najtuniſcho a najlěpje pod garantiu wuwjedł. — Tehorunja poruczam ſo k ſhotowjenju wſchelakich ryſſow a doprědnich ſliczbowanjow, kaž tež k wuměrjenju leżomnoſczow atd. a ſlubju najtuniſche wobliczenja.

Julius Nierth,
murjeriſki miſchtr w Rakezach.

Za konfirmandki

czorne a czěmnobrune mohairy a ripſy k konfirmandſkej draſcze, ſa **konfirmandow** pak pſchi potrjebje czorne polſſukno, ¾ ſchěroke, łohcž po 20 ngl., k kholowam poruczа

Reinhold Hartmann jun.
23 na ſerbſkej haſſy 23.

Jaquety ſa konfirmandki

poruczа w rjanej tworje a bohacze wobſſadźane a garnirowane ſchtuku hižom po 1½ tl.

Reinhold Hartmann jun.

23 na ſerbſkej haſſy 23.

Cigarry,

wulki ſkład, derje wotleżane a ſo běło żehlaze w płaczijſnje wot

15 ngl. ſa 100 ſchtuk

a drózſcho, poruczа k dobroczijwemu wobkedźbowanju **Ernst Hämsch** na bohatej haſſy.

Zokorowy ſyrop,

punt po 20 a 25 np. poruczа

Ernſt Hämſch na bohatej haſſy.

W Drożdżiju je jena **khěża** ſ rjanej ſadowej ſahrody na pſchedań a je wſcho dalſche ſhonicz pola **Auguſta Kſchižana** tam.

Cigarry!

dosta druhu poßyłku wot

500,000 schtuk

a pschedawa

sa jenož 15 nßl. 1 kistu wot 100 schtuk

jara rjaneje, derje wotležaneje twory

Carl Pötschka

na swonkomnej lawskej haßy.

Lěkarszy poručženy psche bróstbolenje.

Ja podpißany s tutym wobßwědczam, so je běły **bróstsyrop** wot knjeza **G. A. W. Mayera** niz jenož wote mnje ßameho, kiž ja hižom někotre měßazy na **kattarhaliskej affekziji** bronchijow czerpju, kaž wjazorym mojim pazijentam ordinirowany a s **najlěpschim skutkowanjom** nałoženy. Woßebje ßo G. A. W. Mayerowy bróstsyrop dźěczom porucza, kiž na sažwanje czerpja.

Bukarest. Dr. med. **J. N. Auerbach**, wokrjeßny lěkař.

Na **ßwětnej wustajeńzy prämiirowany bróstsyrop** maja jenož prawdźiwy na pschedań w bleschach po 8 nßl., 15 nßl. a 1 tl.:

Heinr. Jul. Lincka w Budyschinje,
W. Rotha w Lubiju,
P. Kinne, haptykař w Hernhucze,
Jos. Löbmann w Schěrachowje,
Ed. Hiese w Nowosalzu,
haptykař **Gerischer** w Ostritzu,
Schołta we Wotrowje,
Lehmann w Budestezach a
haptykař Dr. **Hultzsch** w Rakezach.
J. Stockhausen w Kamjeńzu.

Prawdźiwa **Glöcknerska czehnita a hojaza žałba***) (žadyn tajny ßrědk) ma na schachtliczzy schtempel M. Ringelhardt, je wot najwyschschich medicinalskich sastojnstwow pruhowana a poruczena psche: **wicz, drjenje, salsy, lischawu, kurjaze woka, wosabjenje, psche wschě wotewrjene, rosdźajomne, rosdźělome, wosabite, wopalene czerpjenja, bolazc leženje, sahorjenja, saczeklisnu** atd. a je ßo pschi wschitkich tychle khorhosczach psches ßwoju spěschnu, wěstu hojazu móz na najlěpje dopokasała.

*) Prawdźiwa se schtemplom M. Ringelhardt na schachtliczzy. Dostacz w schachtlach po 2½ nßl. s haptykow w Budyschinje, Nowosalzu, Lubiju, Žitawje, Rychnowje, Großschönawje, Neugersdorfje, Biskopizach, Rakezach, Schěrachowje, Bjernaczizach, Wostrowzu, Hirschfeldze, Herrnhucze a Reichenawje. Fabrika je w Gohlisu pola Lipska.

Würzburgske runklizowe ßymjo

snateje dobroscze porucza

Carl Noack na žitnej haßy.

Pschedawanje wužitkeho a twarskeho drjewa

na koperczanskim reviru.

634 jehlinodrjewowych schtomow wot 11—40 centow ßrjedźneje tołstoscze a hacz do 24 metrow dołhoscze, kaž tež 180 schtuk tajkich žerdźi wot 8—14 centow delneje tołstoscze a hacz do 13 metrow dołhoscze je na horka spomnjenym reviru wot dźenßnischeho dnja po twjerdźe postajenej taxy na pschedań. Czi, kiž wo to rodźa, chzyli ßo na podpißaneho wobroczicz.

Koperski hajniski dom w Žornoßykach pola Pomorez, 20. februara 1874.

Hoffmann.

Wot najwjetscheje wažnoscze sa

wocži kóždeho. Moja prawdźiwa Dr. Whitowa wodźiczka je ßebi ßwojich **njepschetrjechenych dobrych woßebnosczow** dla wot lěta 1822 **wulku ßwětoßłowu** dobyła. Wona je konceßionirowana, a jako **najlěpschi domjazy ßrědk** — niz lěkarstwo — po wschěm ßwěcze snata a **ßławna**, schtož **wjele** tyßaz wopißmom wobßwědcza. Skasanja à flacon po 10nßl. pósczele mi **budyska hrodowska a rakeczanska haptyka.** Traugott Ehrhardt w Großbreitenbachu w Thüringskej.

Džiwoczanske ßerbske evang. luth. mißionske towarstwo smeje — dali Bóh — jutsje, 8. měrza, popołdnju w dwěmaj shromadžisnu.

Pětr Mlónk, pißmawjedžeŕ.

Kolonialtworowe a spirituosowe khlamy

Carl Noack

w Budyschinje na žitnej haßy

poručeja:

khosej, punt po 12, 13, 14, 15 a 16 nßl.;
rajß, pt. po 18, 20, 22, 24, 30 a 40 np.;
zokor, pt. po 36, 40, 44, 48—60 np.;
jerje, tunu po 14, 15, 18 a 19 tl.;
prawdžiwe **würzburgske runklizowe ßymjo,** pt. po 75 np.;
petroleum, pt. po 18 np., čistu tworu;
cigarry w najwjetschim wubjerku, jenož dobre druziny, 100 schtuk 18 nßl. a dróischo;
palenzy, ßłódke a čiste, wschě druziny po jenotliwym jaru tunjo, w zylym hischcze tunischo;
spiritus 80 %—86 %, też 90 %—96 %;
figowy khosej, pt. po 75 np.

„Schwajzarski" mlokowy a žiwjazy polver

sa krowy, w pakčikach po 5 nßl.,
runje tołczene sela, korjenje a sornjeschka k pizy sa koni, howjada atd. w najlěpschej dobrosczi
porucza **měschczańska haptyka.**

Sa kožokhorych.

Wschelako dopokasane hojaze ßrědki psche **lischawy** a **wumpjery** poščele pschi wobrobnym listnym rosestajenju

C. A. Gabler, haptykaŕ,

(M. 1541.) w Arnsteinje pola Würzburga.

Knjesej Traugottej Ehrhardtej w Großbreitenbachu w Thüringskej. So je mój ßyn August wot **saßakleje khorosče wočow** psches Waschu **ßwětoßławnu Dr. Whitowu wodžičku** sahojeny, wo prawdje wobßwědčam. **Ober-Alzenau** w Schlesynskej w měrzu 73. **Aug. Alischer.**

Dale: Biched někotrym cžaßom kupich schklenczku Waschoje **ßławneje Dr. Whitoweje wodžički** (w mojimaj wočomaj bě ßo schěry bél sapočał) a je mi tak **dobru ßłužbu** cžinika, so ju někotre dny njerad paruju, poščelcze mi teho dla (Skasanje). **Kupjele Liebenstein** w měrzu 73. **Daniel Schwarz.**

Jena **domska dźówka** se wßy, kiž chze w Budyschinje ßłužicj, ßo pyta. Hdže? to je shonicj we wudawarni „Serb. Nowinow."

F. A. Böhma,

rěßbaŕ
w Budyschinje,
pschi swonknych lawskich wrotach,
porucza ßwój wulki sklad
rowowych pomnikow s pěskowza a marmora.
☞ Poßłużenje sprawne, płaczisny tunje.

Schwobjazy pólver w paktach po 5 a 10 nßl.,
spiritus psche wosabjenje, bleschu po 3 nßl.,
běły a bruny bróstsyrop, po 7½ a 10 nßl.,
citronowy wolij, korjeński wolij, tołczeny safran, fenchelmjedowy extrakt, bleschu po 5 nßl.,
aromatisku wotu psche wicj w paktach po 5 a 8 nßl.,
schmrěkojehlinowy äther a lěßowomjazy wolij,
Dr. Whitowu wodžičku, bleschu po 5 a 10 nßl.,
wschě druziny **tołczenych korjenjow a ßymjenjow, ßwinjazy pólver, konjazy pólver** atd.
porucza najtunischo **hrodowska haptyka.**

Ssańdženu ßobotu, 28. februara, je jedyn cžłowjek na haßy jene **proßo** popanył a do mojeje rěßyzy tuknył, njeje pak potom po nje pschischoł. Tón, kotremuž tole proßo ßłuscha, njech ßo teho dla na mnje wobroczi, hdyž móže je pschi sapłacženju khóstow saßo dostacj.

Hans Sahrodnik
w Mučžowje (wojerowskeho wokrjeßa).

W nadžiji do teho Knjesa a we wěrje do naschoho Sbóžnika je 10. januara, dopołdnja w 9 hodžinach, knjeni mandželska knjesa **Mattheja Wukascha,** wobßedžerja parneje maschiny tudy, na sahorjenje płuzow wumrjela. Khorosčz trajesche 12 dnjow a hacž runje bu lěkarska pomoz nałożowana, dha bě tola wscho lěkarjenje podarmo. Jejny pohrjeb běsche ßlědowazu njedželu, hdyž ßmy ju se wschej cžesczu po kschesczijanskim waschnju khowali.

Tutón ßmjertny podawk ja na požadanje hłuboko srudženeho wudowza wschěm pschecželam a snatym najpodwolnischo k nawjedženju dawam.

Serbin w Texaßu, 17. januara 1874.

Korla Lehmann.

Nakładnik: J. E. Smoleŕ. Čišć: L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Cisło 11. ~ 14. měrca. ~ 1874.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawarni „Serb. Nowin“ na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 688 wotedać, płaći so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawaŕ
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 7 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawarja 75 np. a na kral. saks. pósće 8½ nsl. a z přinjesenjom do domu 98 np.

Wopschijecże: Swětne podawki. — Se Serbow: S Budyschina. S Dźěžnikez. Se Spytez. S Krakez. S Wjeleczina. S Njeßwacźidła. S Pśowjow. S Hornjeho Wujesda. — Pschilopk. — Hanß Depla a Mots Tunka. — Nawěschtnik.

Wjazyßadźeńska termija.

Sa leżomnoscże, k sawostajeństwu njebo kublerja **Jana Gerscha** w Brěsezach ßkuschaze jako

a) ßrjenjosahrodniska žimnosć čžo. 13/7 wopalneho katastra sa wjeß Brěsezy a folium 7 gruntskich knihi sa tule wjeß;

kaž tež

b) zyłoburske kubło čžo. 12/8 wopalneho katastra sa wjeß Brěsezy a folium 8 gruntskich knihi sa tule wjeß, kotrež w hromadże areal wot 54 hektarow 74 arow = 98 akrow 274 □prutow wopschijeja a ßu se 1880,27 dawskimi jenoscżemi napokožene, je jedyn ßobuherba — njedźiwajo na inventara a składy — taxnu summn wot

33,689 toleŕ :—:—

ßadźił.

Sa tych, kiž chzedźa tole ßadźenje pscheßadźicź, je po namjecże wot ßudnistwa

24. měrza 1874

jako wjazyßadźeńska termija postajena a ßo teho dla tajzy pschepruschuja, na spomnjenej termiji dopołdnja w 11 hodźinach ßo na tudomnym hamcże sjewicź a po wosjewjenju postajenych wuměnjenjow a po dopokasanju ßwojeje płacźenja kmanoscże ßwoje pscheßadźowanje wuprajicź a dalsche potom wotcźakacź.

Wuměnjenja móża ßo na hamcże nawjedźicź, ßu też pola gmejnskeho prjódkstejerja a rychtarja Petzolda w Brěsezach wupokožene.

W Wósporku, 4. měrza 1874.

Kralowski ßudniski hamt tam.
Philippi.

Wosjewjenje,

Kaž loni tak też lětßa s wjazy stronow ßo luboscżiwe napraschowanje stawa sa knižkami Pjetra Mrónka kiž maju to napißmo „Dar poßlenjeho seleneho schtwórtka.“ Ale te lube knižki, hacź runjez we wjele stów exemplarach wudate, ßu do cżista rospschedate. Duž proscha wo jich nowy nakład abo hischcże radscho wo wudacże wschitkich Pětra Mrónkowych khěrluschow w jenych knihach. To je próstwa, ßwěrneho rospomnjecża hódna. Nasch Pětr Mrónk, kiž je, s najmjeńscheje khěžki w Žicženju narodżeny, jenoż do wjeßneje schule khodźił, je pschi ßwojim ratarskim a druhim ruczným dźěle na 400 khěrluschow sestajał, kiž ßu, s dźěła tu a tam wotczischane, bjes naschim lubym ßerbskim ludom jara lubowane. Hdyž też je njemóżemy s nakładom nascheho knihowneho towarstwa wudacź, dokelž teho samóżenje najprjódzy sa prědarske knihi trjebamy, dha by ßo tola, da-li Bóh, po druhim puczu hodźiło, Pětr Mrónkowa khěrluscże a jeho wschelake, pschi wjeßowych a srudnych składnoscżach wudźěłane spěwy wudacź, hdy by ßebi te knihi jich wjele samkowjako, schtoż móhło ßo najlěpje we wudawarni „Serbskich Nowin“ pola k. Ssmolerja stacź, kiž je ßo k temu swólniwy mi wuprajił. Muž se ßerbskeho ludu je te khěrluscże sestajał, duž luby ludo ßerbski, daj ßebi jich wukhowanje a wudacże należane bycź!

Wo płacźisnje knihi w bližschim cżaßu porycźimy.

W Hodźiju, 12. měrza 1874.

H. Imisch, farař.

Swětne podawki.

Němske kněžorstwo. Žitawa. Tudy je žo wóndano wěsta Neumannowa wobwěžnyła, jako bě žo prjedy zyke dopołdnje se žwojej žwójbu wadźika a bika, pschi tym też žwojemu mužej drastu ſ cžěła wudrěła. Woua bě njewuschna, wopika žónska a je žebi najſterje też w pianoſczi žiwjenje wſaka.

S Draždžan. Na praschenje, schtó ma tak mjenowane polſke 10- a 5žlěbornſke pjenjeſy nutsczahnycz, je ſakſke knjeżerſtwo woſjewiło, ſo budże wone te ſtare ſakſko-polſke pjenjeſy nutsczahnycz, ſo pak žo to ſ tymi njeſtanje, na kotrychž ſteji $\frac{1}{3}$ talara abo $\frac{1}{6}$ talara, dokelž to žane ſakſko-polſke pjenjeſy njeižu.

— Belgiſki krónprynz, tak mjenowany hrabja flandernſki, je ſe žwojej knjenju mandželſkej do Draždžan na kralowſki dwór na wopytanje pschijěł a tam někotre dny woſtał.

— Profeſſorej Fleiſcherej w Lipſku, kiž wóndano žwoj 50lětny wuczeny jubilej žwjeczeſche, je kral Albert komthurſti kſchiž 1. klaže albrechtſkeho rjadu ſpožcził.

Barlin. Po nowſchich powjeſczach je kněžor nowy, zivilne mandželſtwo naſtupazy ſakon ſa dobry ſpoſnał a podpižał. — Na rajchstagu wóndano wo to jednachu, hacz maja žo w Němzach ludžo k jětraſchczěpjenju nuſowacz abo niz. Wobſanknjene bu, ſo ma žo kóžde džěczo w prěnim lěcze žwojeho žiwjenja ſchczěpicz a ſo ma žo tajke ſchczěpjenje w wěſtych czažach woſpjetowacz. — Podrobne wuradžowanje noweho wojerſkeho ſakona žo hiſchcze ſapoczało njeje.

— Wjerch Bismark ma pak ſažo drjenje w nohomaj a je to tón krócz tak njelubosne, ſo dyrbi wón w kožu leżecz. — S kněžorom je žo tak dakoko polěpſchiło, ſo móže w ſaczinjenym wosu jěſdzicz.

Trierſkeho biſkopa Eberharda žu 6. měrza też do jaſtwa wotwjedli, dokelž pjenježnu ſchtrafu ſapłaczicz njemóže, k kotrejž žu jeho teho dla pſchižudžili, dokelž je duchownych poſtajał a w tajkim naſtupanju miniſtra prjedy njepraſchał, kaž žebi to nowe tak mjenowane zyrkwinſke ſakony žedaja. Jako biſkopa do jaſtwa wjedžechu, bě žo wjele luda ſhromadžiło, kiž žo poklakny, jako biſkopa wuhladachu. Wón kleczazych požohnowa. Lud žo hewak ſ měrom ſadžerža. Sa to je w měſcze Münſteru, hdžež bě jedyn evangelſki tyſcheŕ pomozny był, jako běchu exekutarjo tamniſchemu biſkopej wſchelaku domjazu nadobu wuczaſali, lud tutemu tyſcherjej wokna wubił a tamniſcha evangelſka wožada je jemu prajicz daka, ſo wjazy pola njeho džěłacz njeda, dokelž je žo tak hłupje ſadžerżał. — W Trieru je polizia katholſki duchowny ſeminar ſanknyła, jako bě prjedy profeżorow ſ njeho wupokaſała.

Awſtria. Na winſkim rajchsracze jednachu w tychle dnjach też wo nowe zyrkwinſke ſakony, kotrež bě miniſterſtwo k dowuradženju prjódkpokožiłe, a buchu te žame ſ wulkej wjetſchinu ſa dobre ſpoſnate.

Kněžor je žo do wuherſkeho hłowneho měſta Peſchta podał. Wuherſke miniſterſtwo je, kaž žmy tydzenja na to ſpomnili, kněžora wo to proſyło, ſo by je ſe žkužby puſchcził. Dokelž pak we Wuherſkej w tu khwilu žadyn kmany cžłowjek njeje, kiž by nowe kmane miniſterſtwo w hromadu ſawjeſcz a krajej ſ nuſy pomhacz wjedžił, dha kněžor njewě, kajkich mužow by ſa nowych miniſtrow pomjenował a teho dla w tu khwilu ſe wſchelakimi knježimi radu ſkładuje.

Franzowſka. Pſchi poślenſchej žejmſkej wolbje žu pak ſaže jeneho ſtareho radikalneho republikanarja wuſwolili. Wón rěka Ledru-Rollin a je hižom do franzowſkeho žejma ſaſtupił. Cžim bole Mac-Mahon na to džěła, ſo by móz republikanarjow pomjeńſchił, cžim bole bjes Franzowſami republikanſke ſmyślenje pſchibjera.

Jendželſka. Prynz Alfred je ſe žwojej młodej knjenju mandželſkej ſbožomnje do Jendželſkeje pſchijěł a žu tam wobeju pěknje witali.

Schpaniſka. Karliſtojo twjerdžiſnu Bilboa hiſchcze pſchezo woblehnjenu djerja a wójſko ſchpaniſkeje republiki, kotrež nětko pod kommandom marſchala Serrano ſteji, žo na to hotuje, ſo by tam karliſtow wotehnało.

Ze Serbow.

S Budyſchina. Kaž žmy hakle nětko ſhonili, je dotalny ſtudent duchownſtwa w Lipſku, k. Rěsbarŕ (Röſeberg), rodżeny w Běłej, pruhowanje pro venia concionandi khwalobnje wobſtał a ſ tym do liczby kandidatow duchownſtwa ſaſtupił. — Knjes kandidat duchownſtwa, Krügarŕ, w Budyſchinje, rodżeny w Porſchizach, je jako proviſoriſki wyſchſchi wucžeŕ na tudomnym krajnoſtawſkim ſeminaru poſtajeny a po jutrach žwoje ſaſtojnſtwo naſtupi. — W žerbſkim wotdžělenju (w tak mjenowanej Sorabiji) kužiſkeho prědarſkeho towarſtwa w Lipſku běſche w ſandżenym poličcze 9 žerbſkich ſtudentow.

— Wóndano mějachu žo na tudomnym evangelſkim ſeminaru lětuſche pruhowanja wólbokmanoſczeł, kotrež tón krócz 18 kandidatojo wucžerſtwa wobſtachu. Mjes nimi běſchtaj też dwaj Sserbaj: knjes Jan Auguſt Kapleŕ, ſchulſki vikar w Rachlowje, a k. Wylem Ludwig Gräfa, ſchulſki vikar w Rakezach.

— Djenża pſched tydzenjom měješche žo w tudomnym evangelſkim ſeminaru pruhowanje tajkich mkodżenzow, kotſiž chzedża po jutrach do ſpomnjeneho wuſtawa ſaſtupicz, ſo bychu žo w nim k wucžerſtwu pſchihotowali. Tuto pruhowanje dwazyczo wobſtachu. Mjes

nimi ßu cźile Sserbjo: Ernst Nowak ſ Komorowa pola Rakez, Jan Kuhn ſ Njeßwaczidła, Ernst Miczka ſ Bukojny, Bohuměr Wrobel ſ Makeje Borſchcze, Hermann Grülling ſ Maleſchez, Jan Lukaſch ſ Njechanja a Emil Bjar ſ Wulkeho Woßyka.

— Tudy je ſańdżenu ßobotu wjeczor jedyn wojak po cźmje w jenym domje po kamjeńtnym ſkhodże tak njeſbożomnje dele panyk, ſo je bjes myßlow leżo woſtak a ßu jeho do wojerſkeho lazaretha donjeſcz dyrbjeli.

— Sańdżeny ſchtwórtk bu woſtrowſki ßudniſki hamtman k. Riedel, kiż je 7. měrza we Woſtrowzu wumrjek, na tudomny Mikławſchk hrjebany. Wón bě ßyn prjedawſcheho klóſchtrikeho ſchoßarja Riedela w Marinej Hwěſdże.

— Bliżſcha ßerbſka Boża ßkużba ſa Sserbow w Draždżanach a wokolnoſczi ſměje ßo tam w kſchižnej zyrkwi jutſje, 15. měrza, a budże prědowanje knjes farař Jencź ſ Palowa a ſpowjednu ryčz knjes farař Imiſch ſ Hodżija dżeržecź.

— Pſched tudomnym pſchiżaźnym ßudom budże dżeńßa ßobotu, 14. měrza, ßudżeny: C. L. Keller ſ Dittmannsdorfa, ſaraźenja dla; dale 16. měrza: A. W. Lehmannez ſ Jaſońzy, paduſchneho pſchekhowanja dla; 17. měrza: W. E. Hempel ſ Kumwakda, wopaczneje pſchiżahi dla; 18. měrza: M. Dwořak, K. Koſchtjal, W. Milka, K. Čihak a J. Lukes ſ Czech, dla pſchecziwjenja, ſběžka a pukow; 19. měrza: Marja Helena Rätzez ſ Czornych Noßliz, dla ſkónzowanja dżeſcza; 20. měrza: Handrij Kſchižank ſe Ssokolzy, dla rubjenja; a 21. měrza: F. A. Schömel ſ Halſchtrowa, dla njepózczíwoſcze.

— Na generalnej ſhromadżiſnje ſjenoczeńſtwa wokrjeßneho khudżinſkeho a dżełarſkeho domu na Židowje běchu khwaczanſka, jeſchczanſka, boſanczanſka a bórkiczanſka gmejna wo to proßyke, ſo bychu też k tutemu ſjenoczeńſtwu pſchiſtupicz ßmělě, bu prajene, ſo bychu wone, dokelž tak poſdże pſchiňdu, po prawym 2 np. po dawkſkej jenoſczi a 16 nßl. po hkowje ſaſtupnych pjenjes ſapłaczicz dyrbjeli, tola bu jim ſtónczńje dowolene, ſo trjebaja jeno $1\frac{1}{2}$ np. po dawkſkej jenoſczi a 12 nßl. po hkowje dacz. Ssobuſtaw direktorija, k. kubleŕ Fahnauer ſ Bobolz, pſcheczíwo temu proteſtirowaſche, prajizy, ſo to § 5 wuſtawkow njedowoli, a pſchiſtaji, ſo budże teho dla rosrißanje krajſkeje direkzije provozirowacz.

S Dżężnikez. Sańdżeneho 16. februara běſchtaj ßo 9- a 11létny ßyn tudomneho wobydlerja Laraßa na lód podakoj. Mkódſchi ßo tam pſchepany, ſo hacz pod paźu we wodże tczeſche a jako chzyſche jeho ſtárſchi wuczahnycz, dha ßo tón też hacz do ſchije pſchepany. Na jeju wokanje pſchiběżeſchtaj macz a wojnař Sarynk, kotrymajź ßo po doſcz wulkej prózy radźi, wobeju wot ßmjercze wumóz.

Se Spytez. Pola tudomneho krawza a khěžerja Ernſta Handrika, kiż też ſa ludźi mjaßo ßuſchi, je ßo 2. měrza ßuſcheŕnja wupalika a ſe ßo tam pſchi tym 25 ſchrótow tuczna a tójſchto ſchinkow a kołbaßow ſpaliło. Jenoż ſ wulkej prózu mójachu woheń tak wobmjeſowacź, ſo ßo żana dalſcha ſchkoda njeſta.

S Krakez. Na tudomnych horach je ßo 6. měrza na měſtnoſczi, 175 krocżel wopſchijazej, ßucha trawa a wriób wotpalik, też ßu ßo někotre brěhy a jakorzy wobſchkodźike. Najſkerje ßu dżěczi na horje woheń ſadżěkake, wot cżehoż je ßo potom trawa ſapaliła.

S Wjeleczina. Pokutny pjatk, 6. měrza, wjeczor $\frac{1}{2}$9 hodźinow tudy pola ſahrodnika Jana Hantuſcha woheń wudyri a wotpalichu ßo domſke, wumjeńk, hródź a brózen pomjenowaneho Hantuſcha; domſke, wumjeńk a brózeń ſahrodnika Jana Budarja; domſke a brózeń ſahrodnika Jana Jokofa; domſke khěžkarja Ernſta Weiſy; domſke, kolnja a brózeń ſahrodnika Michała Teubnera; domſke, kolnja a brózeń Auguſtinez herbow; domſke, wumjeńk, hródź a ſankarnja ſahrodnika a ſankarſkeho miſchtra Bohuměra Jencźa; domſke a młyn młynka C. G. Hulcźa; domſke, wumjeńk a brózeń Markerez herbow; domſke a brózeń khěžnika Bohuměra Kuhna. Wot mobiliara, kotryż' běſche jenoż jedyn jeniczki ſawěſczik, njeje ßo ſkoro niczo płomjenjam wuterhnycz móhło a Hantuſchej je ßo wyſche teho też jena jakoiza ſpaliła.

§* S Njeßwaczidła. Naſch Bożi dom běſche pſchi ſkładnoſczi ſapokaſanja naſcheho lubowaneho wyßoko cżeſczeneho k. fararja wſchelake rjane, ſ dżěła kraßne dary doſtak, każ ßu nam to też „Serbſke Nowiny" wopiſake. Sańdżenu njedżelu widżachmy w naſchej zyrkwi ſaßo jedyn tajki rjany dar, kotraż běſche jena pſcheczelniza Bożeho domu pſchinjeßka, kotraż pak, tak wjele hacz wěmy, njecha mjenowana bycz. Běſche to mjenujzy rjane cżorne wodżecze trjepenow Bożeho wołtarja, k nakożowanju w póſtnym a adventſkim cżaßu. Bóh ſapłacz ji tajku luboſcz, naſchemu Bożemu domej wopokaſanu, a wubudź wjazy wutrobow k darjenju k cżeſczi Bożej.

S Pſowjow. Dżeń 8. februara běſche ſa naſchu gmejnu radoſtny dżeń, pſchetoż tehdy bu naſcha nowa ſchula na pſchihódne waſchnje poßwjeczena. Wona je zyle po poſtajenjach noweho ſchulſkeho ſakona twarjena a ma doſcz wulku a wyßoku ſchulſku ſtwu, kotraż je też pěknje ßwětka a ſ kmanymi ławkami wuhotowana. Wona leži na cźichim a ßuchim měſcze, każ ßo ſa ſchulu ßkuſcha. Naſcha gmejna je wſcheho dżaka hódna, ſo dla natwarjenja tajkeje ſchule njeje żane wopory lutowała a Bóh luby Knjes chzyk jej to na jejnych dżěczoch ſarunacz, ſo bychu w naſchej ſchuli bohacze nawukke, ſchtoż jim k ſemſkemu ſbożu a k njebjeſkej ſbóżnoſczi pomha.

S Hornjeho Wujeſda. W tudomnej wokolnoſczi to wjele ryczow cźini, ſo ſtaj młynſki Birus ſ

Kamjeńza a ſwudowjena mĕynkowa Ritterowa w buchholzſkim (Mozkez) mĕynje do jaſtwa wotwjedźenaj. Na njeju mjenujzy tukaja, ſo ſtaj ßnadź na ßmjerczi mĕynka Rittera wina, kotrehoż 18. januara morweho namakachu, a ßo tehdy ſdaſche, ſo je wot mĕynſkeho koła ſaraźeny. Jeho cźĕło ßu ſańdźenu ßrjedu na tudomnym kĕrchowje ſaßo wurhli a lĕkarſzy pſchepytali. K temu bĕ ßudniſtwo wobeju jateju (prĕnſcheho ſ Kamjeńza poßleńſchu pak ſ Budyſchina) ßobu pſchiwjedło. Dalſche pſchepytanje drje na ſjawnoſcź pſchinjeße hacź je Ritter ßam na njeſbożomne waſchnje pod mĕynſke koło pſchiſchoł abo hacź je ßo na nim nĕkajka ſkóſcź wobeſchka. Dźiwne wſchak woſtanje, ſo je ßo njeſboże w nozy w 11. hodźinje ſtało, hdźeż Ritter tola pſchi koła, kiż bĕ w dobrym rjedźe, njeje niczo cźinicź mĕł.

Přilopk.

* W Matej Sswóńzy pola Lubija bu wóndanò jedyn dźĕłaczeŕ wot byka tak ſtraſchnje ſbodźeny, ſo dyrbjeſche na mĕſcźe wumrjecź.

* W Nowym Sprempergu pola Nowoſalza je ßo 4. mĕrza rano w 7 hodźinach Tuchaczej lenpſchihotowanſka fabrika wotpaliła. — W Wopalni je ßo 2. mĕrza khĕźka wudowy Leuchtmannoweje wopaliła. Woheń je wot jeneho 4lĕtneho hólza ſe ſchtrychowanczkami (ſapałkami) ſamiſchkrjeny.

* Drażdźanſke nowiny pißaja, ſo ßu tak mjenowane polſke 10 a 5 ßlĕbornſke pjenjeſy hižom dawno ſakaſane a ſo teho dla žadyn dźiw njeje, ſo ßo nĕtko jenoż ſa 8 a 4 nßl. bjeru.

* W Kirchbergu je ßo 24. februara w nozy Müllerez fabrika-pſchadownja wotpaliła a ßu tam tež wſchĕ maſchiny wot wóhnja zyle ſkażene.

* We wſchelakich awſtriſkich mĕſtach w tu khwilu jara ſa to ryczja, ſo bychu ßo tam cźĕła wjazy njehrjebaće, ale radſcho ſpaliće.

* W torunſkim wokrjeßu ßu pſchi mjeczelu w nozy wot 8. k 9. februara ſchtyrjo cźłowjekojo ſmjerſli.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hanß Depla. Kuntwora, haj Wulka Kuntwora!

Mots Tunka. Hm, ach ty drje mĕniſch dła teje gmejnſkeje rachnonki, ale ja chzu tebi nĕſchto k temu prajicź.

H. D. Dha praj!

M. T. Wĕſch ty ſchto, cźi, kiż ßo na to huntorja, to ßu wſchak tajke kuntwory, kiż krej znzaja a bychu ju najradſcho nĕkotremużkuliż ſ wutroby wuzydźili.

H. D. Ale cźoho dła?

M. T. Nó, dokelż nikomu niczo njepopſcheja a druhim ſawidźa, hdyż ßo tym nĕſchto radźi.

H. D. Hm.

M. T. A lĕpje by drje też ſa nich było, hdy bychu ßebi ſa te pjenjeſy, kotrež na pryſle waża, radſcho uuſny khlĕb kupili.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje
7. mĕrza 1874.

Dowoz: 4858 mĕchow.			Płaćizna w přerĕzku na wikach				na bursy			
			nižša		wyša		najniža		najwyša	
			tl. nßl. np.		tl. nßl. np.		tl. nßl. np		tl. nßl. np.	
Pſchenża	50	kilogram.	4 8 —		4 18 4		4 11 —		4 19 9	
Rożka	"	"	3 20 8		3 24 —		3 20 8		3 22 4	
Jeczmjeń	"	"	3 13 2		3 18 6		3 13 2		3 18 6	
Wowß	"	"	2 28 —		3 — —		2 27 —		3 — —	
Hróch	"	"	— — —		— — —		— — —		— — —	
Woka	"	"	— — —		— — —		— — —		— — —	
Raps	"	"	— — —		— — —		— — —		— — —	
Jahły	"	"	5 — —		5 10 —		— — —		— — —	
Hejduſchka	"	"	6 17 9		6 20 —		— — —		— — —	
Bérny	"	"	— 23 7		— 26 7		— — —		— — —	
Butra	1	"	— 26 —		— 27 —		— — —		— — —	
Ssyno	50	"	1 10 —		1 20 —		— — —		— — —	

Sa konfirmandow.

Bruny a cźorny alpacca,
rips, luſtre a moiree,
ßukno a buckſkin

po najtuniſchich płaczińach porucza

Eduard Hartmann

na ſnutskomnej lawſkej haßy.

Cžeßny wěnz na row
njebo
Handrija Kowarja
Jana Kowarja (Schmidta) w Małej Borschczi,
młódscheho ßyna.

O ßmjercz, kak njenadžujizy ßy
Nam naschoh luboh' ßyna ty
Pßches njeßboże prjecz hrabnyka
A pschinjeßka joh' do rowa
We jeho saßnej mkodoßczi,
Hdyž njebě schcze lět dwazeczi.

Hlaj, pola Draždžan w Leibnizy,
Hdžeż bě wón ßtupik do ßkužby,
Dha druhoh' měrza — pondželu —
Hdyž jědžischce wón po ßkomu,
Sta ßo to wulke njeßboże,
So pschindže wón wo žiwjenje.

Haj, pondželu pßched wjeczorom,
Hdyž ß foru ßkomy jědže dom,
Dha ßo jom' konje ßpłóschachu,
Joh' podtorzechu ß wotežku,
So padže wón tam na schußej
A czehnichu joh' ßobu tej;

Haj, czehnichu tak daloko,
Hacz ßtraschnje ß hkowu praßny ßo
Tam do hromady kamjentnej',
So njepschindže wjaz k roßomej
A tutu nóz 'schcze wumrje, ach!
We khorokhěži w Draždžanach.

O Božo, kajka ßrudoba
Je naß, naß ßtarschich nadeschła,
Hdyž takle njenadžujzy my
Tu ßrudnu powjeßcz dostachmy!
To wěßcze kóždy saczuwa,
Kiž njeje bje-wschoh' saczucza.

A to nasch ßyno najlubßchi:
So ßmjercz cje tudy na ßemi
Tak njenadžujzy podeńdže,
So bě nam ßtarschim niemóžne
Byczˇ pschi tebi we ßmjerczi tam —
To czini ßtyßk a ßrudnoßcz nam.

A tež twój row tak daloko
Po' Draždžan — w zuſej ßemi jo;
Bóh wě, hacz b'dže ßo hdy móz ßtacz,
So móžemy jón wopytacz:
To je nasch troßcht, ßo ßawěßcze
Za ßemja wßchudžom Boża je.

Tež tam, hdyž junu saßwita
To ranje poßlenjeho dnja,
Hłóß Boži tebje wubudži
A saßo ß nami ßjednoczi,
Hdžeż njeb'dže do wßchej' wěczˇnoßcze
Tam žana ßmjercz a dželenje.

Dha ßpi nětk derje, Handrijo!
Tón czaß ßnadź njeje daloko,
So twoji ßrudni ßtarschi my
Pßches ßmjercz ßa tobn pschińdžemy
Tam, hdžeż nasch Sbóžnik Jeßuß je,
Pßches hnadu do tej' ßbóžnoßcze.

W mjenje ßrudnych ßawoßtajenych
Pětr Mlónk.

---

1 tolerske loßy

wot krajneho knjejßtwa pßchißwolene, ma saßo na pßchedań M. Weiser.

Nowe połnojerje

kopu po 1 tl., tunu po 14½ tl., ma na pßchedań
Hermann Kunack
pódla póßta.

Jeneho wuczˇomnika

pyta **Emil Flegel**, kóžkar.

Młody człowjek, kiž chze **rěßnißtwo** nawuknyczˇ, móže měßto dostacz pola rěßnißkeho miſchtra **Bläsche** na rěßnißkej haßy.

Jedyn ßankarßki wuczˇomnik

móže darmo wuknyczˇ pola ßankurßkeho miſchtra R. Wagnera w Bukezach.

Jena holza, kiž jutry ßchulu wopuſchczi, móže w měßeże **ßkužbu** dostacz. Pola koho? to je ßhonicz we wudawarni „Serb. Nowinow."

Jena njeżenjena, hižom niz młodych lět (30—40) żónßka, kotraż ßo woßebje na warjenje a ßchaty wußteji, ßo jako **hoßpoßa** na jenu wjeßnu faru pyta. Wßcho dalßche je ßhonicz pola fararja Schichholda w Wochoßach pola Hamorow (Boxberg).

Na puczu ß Nadžanez do Nowych Porßchiz ßhubi ßo 9. měrza jedyn kruch czˇorneho ßukna, ß wjele kruchow w hromadu ßeßchite a por nowych ßokow, wßcho do jeneho rubißchcza ßwjaßane. Sprawny namakar chżyk to ßa 25 nßl. myta w korczˇmje w Nadžanezach wotedacz.

We wudawarni „Serbßkich Nowinow" je dostacz:
1) **Ptaczi kwaß** a **mandželßtwo.** W hromadże ßa 5 np. 2) **Wuherßki khérluſch.** Tež ßa 5 np. — Dale je tam nětko ßaßo dostacz ßlědowaza, jara powuczˇaza a ßabawjaza kniha: **Wjetßcha czˇitanka ßa młodych a ßtarych.** Wot H. Jordana. 10 nßl.

We wudawarni „Serb. Nowinow" je ßa 10 nßl. (niz ßa 8 nßl., każ bě tydżenja wotczˇißchczane,) dostacz: **Sswjaty póßt.** Khrystußowe czˇerpjenje, we wßchěch dnjach póßtneho czˇaßa ß khérluſchemi, wopomnjenjemi a modlitwami ßwjeczˇene. Wot M. Domaſchki.

K dobroczíwemu wobkedźbowanju!

Czeſczenym Serbam w bliſchej a daliſchej wokolnoſczi poruczam ſo najpodwolniſcho k wuwjedźenju wſchitkich nowotwarbow, pſchetwarjenjow, kaž wſchěch druhich mózných murjerſkich dźěłow, na wſchědnu ſdu abo na akkord, ſ najwěſczíſchim ſlubjenjom, ſo budu ſo ſtajnje prózowacź, ſo bych wſchitke mi poruczene dźěła najtuniſcho a najlěpje pod garantiu wuwjedł. — Tehorunja poruczam ſo k ſhotowjenju wſchelakich ryſow a doprědnich ſliczbowanjow, kaž tež k wuměrjenju leżomnoſczow atd. a ſlubju najtuniſche wobliczenja.

Julius Nierth,
murjerſki miſchtr w Rakezach.

Jaquety ſa konfirmandki

porucza w rjanej tworje a bohacze wobſadźane a garnirowane ſchtuku hižom po 1½ tl.

Reinhold Hartmann jun.

23 na ſerbſkej haſy 23.

Wſchěch bróſtkhorych

woſebje na G. A. W. **Mayerowy bróſtſyrop** ſ Wrótſkawja kedźbnych czinju, dokelž bě to jeniczki ſrědk, kiž je mje wot mojeho ſchěſczinjedźelſteho jara ſylneho **kaſchela** a **bróſtbolenja** wumóhł.

W Draždźanach. **H. Geißler,** kral. dwórſki rjemjenjeŕ.

Na **ſwětnej wuſtajeńzy prämiirowany bróſtſyrop** maja jenoż prawdźiwy na pſchedań w bleſchach po 8 nſl., 15 nſl. a 1 tl.:

Heinr. Jul. Kincka w Budyſchinje, haptykaŕ **Gerischer** w Oſtritzu,
W. Rotha w Lubiju, **Schokta** we Wotrowje,
P. Kinne, haptykaŕ w Hernhuczje, **Lehmann** w Budeſtezach a
Joſ. Löbmann w Schěrachowje, haptykaŕ Dr. **Hultzſch** w Rakezach.
Ed. Hieſe w Nowoſalzu, **J. Stockhauſen** w Kamjeńzu.

Würzburgſke runklizowe ſymjo

ſnateje dobroſcze porucza
Carl Noack na żitnej haſy.

Cigarry,

wulki ſkład, derje wotleżane a ſo běło żehlaze w płaczíſnje wot

15 nſl. ſa 100 ſchtuk

a dróżſcho, porucza k dobroczíwemu wobkedźbowanju **Ernst Hämsch** na bohatej haſy.

Zokorowy ſyrop,

punt po 20 a 25 np. porucza
Ernſt Hämſch na bohatej haſy.

Pſchedawanje wużitkeho a twarſkeho drjewa

na koperczańſkim reviru.

634 jehlinodrjewowych ſchtomow wot 11—40 centow ſrjedźneje tołſtoſcze a hacź do 24 metrow dołhoſcze, kaž tež 180 ſchtuk tajkich żerdźi wot 8—14 centow delneje tołſtoſcze a hacź do 13 metrow dołhoſcze je na horka ſpomnjenym reviru wot dźeńſniſcheho dnja po twjerdze poſtajenej taxy na pſchedań. Czi, kiž wo to rodźa, chzyli ſo na podpiſaneho wobroczicź.

Koperſki hajniſki dom w Żornoſtykach pola Pomorez, 20. februara 1874.

Hoffmann.

Kóſlaze kóżki, kaž tež tkhórjaze, kunjaze, liſchcze, ſajecze a koruiklaze **koże,** kupuje ſtajnje po najwyſchſchej płaczíſnje

Heinrich Langa
pſchi ſerbſkej katholſkej zyrkwi w Budyſchinje.

Kolonialtworowe a spirituosowe khlamy
Carl Noack
w Budyschinje na žitnej haßy

poručeja:

khofej, punt po 12, 13, 14, 15 a 16 nßl.;
rajß, pt. po 18, 20, 22, 24, 30 a 40 np.;
zokor, pt. po 36, 40, 44, 48—60 np.;
jerje, tunu po 14, 15, 18 a 19 tl.;
prawdźiwe **würzburgske runklizowe ßymjo,** pt. po 75 np.;
petroleum, pt. po 18 np., cžistu tworu;
cigarry w najwjetschim wubjerku, jenož dobre družiny, 100 schtuk 18 nßl. a dróžscho;
palenzy, ßłódke a cžiste, wschě družiny po jenotliwym jaru tunjo, w zyłym hischcže tunischo;
spiritus 80 %—86 %, tež 90 %—96 %;
figowy khofej, pt. po 75 np.

Sa kožokhorych.

Wschelako dopokasane hojaze ßrědki psche **lischawy** a **wumpjery** posczele pschi podrobnym listnym rosestajenju

C. A. Gabler, haptykař,

(M. 1541.) w Arnsteinje pola Würzburga.

W Drožďžiju je jena **khěža** s rjanej ßadowej sahrody na pschedań a je wscho dalsche shonicž pola **Augusta Kschižana** tam.

Wučžomnik pytany.

Hólcžez, kiž chze **tyscherstwo** nawuknycž, móže pola podpißaneho do wučžby stupicž.

J. Patoka w Njeßwacžidle.

Dwě holzy,

jena, kotraž móže kuchni ßamostatnje prjódkstacž, tola pak ßo tež druheho domjazeho dźěła njeboji, a druha, kotraž směje woßebje domjaze dźěło wobstaracž, ßo k 1. haperleje do Budyschina pytatej. Wot koho? to je shonicž we wudawarni „Serb. Nowinow."

Do Neuseelanda w Australiji

wobstara dźěłacžerjow, ratarjow a nježenjene ßłužobne dźówki po 11 toleř sa dorosczenych **25. haperleje**

C. A. Mathei w Hamburgu

a jeho agent knjes **Emil Herschel** w **Draždžanach** na Waisenhausstraße. (H. 961.)

F. A. Böhma,

rěsbař
w Budyschinje,
pschi swonknych ławskich wrotach,
porucža ßwój wulki skład
rowowych pomnikow s pěskowza a marmora.
☞ Poßłuženje sprawne, płacžisny tunje.

Drjewowa aukzia.

Póndźelu, 16. měrza t. l., dopołdnja ½10 hodźinow budźe ßo w knježim lěßu w Pschiwcžizach něhdźe 158 dołhich hromadow lisczoweho drjewa, bjes kotrymž je wjazore wojnarske drjewo, pod wuměnjenjemi, w termiji wosjewjomnymi, sa hotowe pjenjesy sjawnje na pscheßadźowanje pschedawacž.

Shromadźisna w korcžmje w Pschiwcžizach.

W Drěnjowje, 6. měrza 1874.

Wustawski hajnik **A. Weißbach.**

Póndźelu, 16. měrza t. l., dopołdnja wot 10 hodźinow budźe ßo na nowowjescžanskim reviru
100 schmrěkowych sbytkowych hromadow,
50 brěsowych dołhich hromadow, w kotrychž je wojnarske drjewo,
sa hotowe pjenjesy na pscheßadźowanje pschedawacž.

W Barcže, 5. měrza 1874.

Wyschschi hajnik **Wiedemann.**

Drjewowa aukzia.

W bukowskim knježim lěßowym reviru budźe ßo bližschu

wutoru, 17. měrza,

25 Rm. ßylnych brěsowych schcžěpow a
40,00 = brěsowych walcžkow
sa hotowe pjenjesy na pscheßadźowanje pschedawacž.

Sapočžatk dopołdnja ½10 hodźinow pschi hajnikowym domje.

W Minakale, 10. měrza 1874.

Hrabinska Einsiedelska inspekzia.

Wschě družiny **mězow** a **kłobukow** s tkaninow najnowscheje módy sa mužow a hólzow porucža **Emil Flegel,** kóžkař na žitnej haßy w domje k. cžaßnikarja Köglera.

Rjana **łuka** je na pschedań w Brěsynzy pola Delneje Hórki a je wscho dalsche shonicž pola Jurja Hanczka w Brěmjenju.

Přirodospytny wotrjad M. S. změje dźensa za dwě njedźeli, dźeń 28. měrca, popołdnju w 2 hodź. pola Thiermannec posedźenje.

K. A. Fiedler, sekretař.

Aukzia.

Schtwórtk, 26. měrza t. l., popołdnju w 2 hodźinomaj budźa ßo pola podpißaneho ßlědowaze pschedmjety ſa hotowe pjenjeſy na pscheßadźowanje pschedawacź:

1) jedyn wulki pißny ſekretař ſ kommodu a kłobukowym khamorkom,
2) jedyn kanapej,
3) tſi ſtołzy,
4) jena dwójna flinta w jara dobrym rjedźe,
5) jena hońtſka toſcha ſ patentnym zajkom,
6) ſchtyri dobre liſchcze paßle,
7) jedyn „hirſchfängar" (hiſchcze zyle nowy),
8) jedyn ſignalróžk (nowy),
9) jena hiſchcze dobra guittara.

Na kupjenje ßmyßleni ßo ſ tutym najpodwolniſcho pſcheproſchuja.

W Delnim Wujeſdźe, 7. měrza 1874.

Hammer, hajnik.

Dobry amerikanſki **petroleum** najtuniſcho pſchedawa

Herrmann Puy, mydłarſki miſchtr na ßerbſkej haßy.

Wóſkowe łuſchczińſny a **wóſkowu twař**, kaž tež wupuſchczeny **wóſk** kupuje po najwyſchſchich płaczińſnach

Herrmann Puy, mydłarſki miſchr na ßerbſkej haßy.

Dźěłba **mydłarſkeho popjeła** je na pſchedań w mydłarni **Roberta Adama** na ſwonknej lawſkej haßy.

Tójſchto próſnych **jerjowych tunow** ma tunjo na pſchedań rybopſchekupz **Schmidt** na hrodowſkej haßy čźo. 298.

Stużenu ff. mlětu koſczinu (Knochenmehl), **ſpodium, ſuperfosfat No. 1, präparirowany běrnjazy hnój**

porucza najtuniſcho

P. Mickel w Ketlizach.

Jako wuczomnik

ßo holczeź, ſ trěbnymi ſchulſkimi wědomnoſczemi wuhotowany, do **Monſez knihiczińſchczerńje** w Budyſchinje pyta.

Hólczeź, kiž chce **rjemjerſtwo** a **ßedłarſtwo** nawuknycź, może měſto doſtacź pola

J. Schreitera w Bukezach.

Woſſewjenje.

Czeſczenym Serbam Budyſchina a wokolnoſcze ſ tutym najpodwolniſcho k nawjedźenju dawam, ſo ßym ßo tudy jako **rěſnik** ſaßydlił a ßwoje ſkutkowanje wotewrił. Wo dobroczińwe wobkedźbowanje proſcho, móžu ja ſtajnje ſprawne a ſpěſchne poßłużenje ßlubicź.

S poczeſczowanjom

J. T. Rentsch

w Budyſchinje na ſwonknej lawſkej haßy 799.

Knjeſej aßeßorej **Wehli** w Budyſchinje praji ſa jeho „prawiſniſki dopis" w cź. 10 „Serb. Nowinow" kotryž je ſa ratarjow wot wulkeje waźnoſcze a wulkeho wužitka, ßwój ſławny najwutrobniſchi **dźak**

J. A. Rutniczanſki w Zyżezach

w mjenje wjele ratarjow.

Lubym přećelam a znatym so z tutym jako slubjenaj poručataj

Bertha Eydnerec
Ernst Kummer.

W Budyšinje, 8. měrca 1874.

Sſlubjenje mojeje młódſcheje dźówki **Olgi** ſ knjeſom pſchekupzom **Herrmannom Adolphom Rämſchom** w Budyſchinje lubym pſcheczelam a ſnatym ſ tutym najpodwolniſcho k nawjedźenju dawam.

W Njeßwaczidle, 8. měrza 1874.

Hańża ſwudowjena farařka **Rychtarjowa** rodź. Hattaßez.

Jako ßlubjenaj poručataj ßo:

Olga Rychtarjez
Adolph Rämſch.

Slubjenje naju dźowki **Marje** z knjezom wučerjom **Pawołom Šołtu** lubym přećelam a znatym jenož na tutym puću najpodwolniše wozjewjamoj.

W Łazu, 6. měrca 1874.

Eduard Säuberlich a mandźelska.

Marja Säuberlichec
Pawoł Šołta
p. s. j. s.

Nakładnik: J. E. Smoleř. Ćišć: L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 12. ~ 21. měrca. ~ 1874.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawarni „Serb. Nowin“ na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 688 wotedać, płaći so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawaŕ
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 7 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawarja 75 np. a na kral. saks. pósće 8½ nsl. a z přinjesenjom do domu 98 np.

Wopschijecże: Sswětne podawki. — Se Sserbow: S Budyschina. Se Židowa. S Rakez. S Jaßońzy. S Wyßokeje pola Kamjeńza. S kloschtra Marineje Hwězdy. S Wjeleczina. S Jěžowa. — Pschilopk. — Zyrkwinske powjesce. — Nawěschtnik.

K nawjedżenju.

Czi ßami czeschczeni wotebjerarjo „Serbskich Nowinow“, kotsiž chzedża sa nje na druhe schtwórtlěto 1874 do prědka płaczicz, njech nětko 75 np. we wudawarni „Serbskich Nowinow“ wotedadża. Czi, kotsiž ßebi „Serbske Nowiny“ psches póst pschinjesecz dawaja, njech tola njesapomnja, ßebi je tam bórsy skasacz. Na schtwórtlěto płacza tam „Serbske Nowiny“ 85 np. Na pruskich póstach „Serbske Nowiny“ też wjazy njepłacza hacz na sakskich a sa pschinjeßenje do domu płaczi ßo sakskim póstam schwórtlětnje jenoz 13 np.

Hacz dotal smědżachu ßo „Serbske Nowiny“ na pósce najkrótscho jenoz schtwórtlětnje skasacz. Po nowschim postajenju moża pak ßo tajke skasanja nětko też na 2 měßazaj, haj na 1 měßaz stacz. W nadżiji, so móhko tajke skasanje na krótschi czaß w hódz bycz, my tajke postajenje s tutym k sjawnemu nawjedżenju dawamy.

Slónczinje proßymy tych, kiž ßebi „Serbske Nowiny“ pod frankomarku ßłacz dadża, so bychu ßebi je radscho na pósce ßamym skasali; dokelž frankowanje sa lěto něhdże 18 nßl. khoschtuje.

Redakcia.

Wjazyßadżeńska termija.

Sa leżomnosce, k sawostajeństwu njebo kublerja **Jana Gerscha** w Brěsezach ßłuschaze jako

a) ßrjenjosahrodniska żimnosez czo. 13/7 wopalneho katastra sa wjeß Brěsezy a folium 7 gruntskich knihi sa tule wjeß;

taż też

b) żytoburske kubło czo. 12/8 wopalneho katastra sa wjeß Brěsezy a folium 8 gruntskich knihi sa tule wjeß, kotrez w hromadże areal wot 54 hektarow 74 arow = 98 akrow 274 □prutow wopschijeja a ßu se 1880,27 dawskimi jenoscemi napokożene, je jedyn ßobuherba — njedżiwajo na inventara a składy — taxnu summu wot

33,689 tolerow —·—

ßadżik.

Sa tych, kiž chzedża tole ßadżenje pscheßadżicz, je po namjecze wot ßudnistwa

24. měrza 1874

jako wjazyßadżeńska termija postajena a ßo teho dla tajzy pscheproschuja, na spomnjenej termiji dopołdnja w 11 hodzinach ßo na tudomnym hamcze sjewicz a po wosjewjenju postajenych wuměnjenjow a po dopokasanju ßwojeje płaczenja kmanosce ßwoje pscheßadżowanje wuprajicz a dalsche potom wotzakacz.

Wuměnjenja mója ßo na hamcze nawjedżicz, ßu też pola gmejnskeho prjódkstejerja a rychtarja Petzolda w Brěsezach wupokożene.

W Wósporku, 4. měrza 1874.

Kralowski ßudniski hamt tam.
Philippi.

Wosjewjenje.

Herbſtwodźělenja dla budża ßo immobilije, k ſawoſtajeńſtwu njebo ſahrodnika **Jana Bohumiła Pohlana** w Droždžiju ßłuſchaze, — tola bjes inventara a bjes ſtkadow — mjenujzy

a) małoſahrodniſka žiwnoſcź čjo. $^{41}/_{28}$ wopalneho kataſtra ſa Droždžij ſ pſchißłuſcheńſtwom, ſapißana na folium 28 gruntſkich knihi ſa tu ßamu wjeß, ſ wopſchijećźom leżomnoſczow wot 2 hektarow 82,$_6$ arow = 5 akrow 32 □prutow; a

b) polo čjo. 270 leżomnoſtnych knihi ſa Droždžij, ſapißane na folium 98 gruntſkich knihi ſa tu ßamu wjeß 10,$_1$ hektarow — arow = — akrow 55 □prutow wulke, ſe ſhromadnej toxirowanej hódnoſczu wot

2390 tl. — nßl. — np.

31. měrza 1874 w 11 hodźinach dopołdnja

na hamcże tudy na pſcheßadźowanje pſchedawacź.

Duž ßo na kupjenje ſmyßleni pſcheproſchuja, ſo bychu w poſtajenym čaßu na tudomny hamt pſchiſchli, po woſſjewjenju wumĕnjenjow a po dopokaſanju ßwojeje płaćenja kmanoſcże ßwoje ßadźenja wuprajili a dalſche potom wotčakali.

Dla pſcheßadźowanſkich wumĕnjenjow ßo na wuwĕſchtk, na hamcże, kaž w droždžijſkim hoſcźeńzu wupowĕßnjeny, kedźbne čini.

W Wósporku, 13. měrza 1874.

Kralowſki ßudniſki hamt tam.
Philippi.

Swětne podawki.

Němſke khěžorſtwo. Budyſchin. Do lětuſchĕho rekrutirowanja maja na tudomnu tſělernju (Schießhaus) pſchińcź: 7. haperleje: mużſtwa prjedawſchich lět a ſ Budyſchina čzi (wot A. hacź ßobu J.), kiž ßu ßo 1854 narodźili; 8. haperleje: ſ Budyſchina (wot K. hacź ßobu Z.) a mkodźeńzy ſ Warnokčźiz, Wuriz, Boſankez, Boſchez, Zyžez, Bónjez, Brĕſy, Bkohaſchez, Brĕſowa, Bobolz, Bolborz, Boranez, Brĕmjenja, Brĕſynki, Brĕſyny, Brjonja, Bórka, Hornjeje Kamjeneje, Haja, Hornich Konjez, Kobliz, Khelna, Hornjeho Komorowa, Koßarnje, Daliz, Darina, Torońzy, Dźenikez, Demjan, Dobruſche, Dobraſchez, Dobraniz, Debrkez, Debiſchkowa, Debßez, Lejna pola Budeſtez; 9. haperleje: ſ Delan, Druźkez, Kočźizy, Haßlowa, Drjećźina, Bĕlčźez, Huſki, Hliny, Hnaſchez, Kobelnja, Hodźija, Buſcheriz, Holzy, Wulkeje Dubrawy, Žičźenja, Hruboćźiz, Ssokolnizy, Hornjeje Jaßońzy, Hrubjelčźiz, Kundraćźiz, Hućźiny, Noweje Wjeſki, Fleißiga, Połpizy, Kißlizy, Jeſchizy, Janez, Jeńkez, Kupoje, Jatſjobja, Budyſchinka, Małych Bobolz, Dubrawki, Małeje Borſchcże, Džiwoćźiz, Praſkowa, Sajdowa, Žičźeńka, Pózerſkeho Młyna, Małeho Wjelkowa, Klukſcha, Krakez, Kſchiweje Borſchcże, Kubſchiz, Kumſchiz, Lichanja, Libonja, Lětonja, Lemiſchowa, Libochowa, Lutobcźa, Maleſchez, Małßez, Lubjeńza, Mĕrkowa, Mjeſchiz, Mniſchonza, Myſchez, Nadźanez, Noweje Wßy p. Huſki, Njeſdaſchez, Prahi, Noweje Wßy n. Spr., Delneje Hórki, Luboſa, Delnjeje Kiny, Kralowcho Młyna, Delnjeho Hunjowa, Hnĕwßez, Hornjeje Borſcheże a ſ Hornjeje Hórki; 10. haperleje: ſ Hornjeje Kiny, Hornjeho Hunjowa, Leſchawy, Hownjowa, Poſdez, Čzornez, Splóſka, Wulkeje Khójniźy, Bĕcźez, Plußnikez, Pomorez, Pſchiwcźiz, Pſchiſchez, Prĕcźez, Porſchiz, Khwacźiz, Rabez, Rachlowa, Radworja ſ Čzornym Hodlerjom, Raſchowa, Ratarjez, Srĕſchina, Sdźarow, Sakhowa, Sskoneje Borſchcże, Schekez, Sslónkez, Ssmochcźiz, Čzornych Noßliz, Sderja, Židowa, Ssmoliz, Ssemichowa, Dźĕžnikez, Ssolſchez, Ssowrjez, Trjebieńz, Scjijez, Bacźonja, Tſĕlan, Strózjiſchcźa, Dźĕchorez, Ezichońz ſ Nowymi Čzichońzami, Čzemjeriz, Wadez, Wajiz, Wyßokeje p. Budyſchina, Wujeźka pod Čzornobohom, Čzĕſchkez, Zokowa a Čzelchowa, 11. haperleje: ſ Bjedruſka, Sahorja, Khembjerka, Kóſkow, Karlsberga, Khróſtawy, Jiłoz, Budeſtez, Hajniz, Bohowa p. Budeſtez, Korſymja, Khójniczki, Bojßwez, Roswodez ſe Sónbarkom; 13. haperleje: ſe Schĕrachowa, Sdźerja, Ssupowa, Tucźiz, Wernarjez, Motydła, Wjeleczina a Woſtaſch. (Skónczenje ſa tydźeń.)

— Loßowanje (Looſung) ſměje ßo 16. haperleje, rano w 8 hodźinach, a to też na budyſkej tſělerni.

Draždžany. Kral Albert je wucźerjej Zocherej we Würſchnitzu ſkotu, k albrechtſkemu rjadej ßłuſchazu medaillu ſpoczik.

W ßwojim čaßu maja ßo papjerjane pjenjeſy jenotliwych němſkich krajow ſahnacź, tak ſo potom ani ſakſke, ani pruſke abo druhe papjerjane pjenjeſy njebudża, ale ſmějemy tehdy jenož n ě m ſ k e papjerjane pjenjeſy. Kóždy němſki kraj doſtanje jich po tolerjach tejko, kaž ma wobydlerjow a pſchińdże po tajkim na Sakſku jenož poł-tſecźa milliona tolĕr. W tu khwilu ma pak Sakſka ſa

12 millionow tolerˊ papjerjanych pjenjes a budże teho dla ſa połdżeßata milliona tolerˊ ſa dotalne papjerjane pjenjeſy ſapkaczicz dyrbjecz.

W lężu ryczerkubła Pomßen je ßo 12. měrza 20 akrow 7- a 10lětnych khójnow wotpaliło. Jedyn wotrocžk bě tam kruch cigarry, ßo hiſchcze żehlazeje, do ßkanja czißnyk, ſ czehoż bě potom tajki woheń naſtak.

Kollegia na univerſitecze w Lipſku ßo lětßa hižom 15. haperleje ſapocznu.

Barlin. S wjerchom Bismarkom ßo dale bole polěpſchuje, tola ma wón hiſchcze tójſchto boloſcze.

— Rajchstag w poßleńſchich dnjach żane ſhromadżiſny měr njeje, dokelž nowy wojerſki a nowy knihiczniſchczerſki ſakon wot komißijow, kotrymajž je k pſchedběznemu pſchehladanju daty, hiſchcze pſchedżěłany njeje. Wobaj ſakonaj mataj po tej formje, kaž je jeju Bismark prjódkpokožik, wjele njepſchecželow w rajchstagu, ale nam ßo ſda, ſo jeju Bismark tola ſe wſchěmi najważniſchimi poſtajenjemi pſchecžiſchczi, dokelž ma nazionalnoliberalnych ſapóßlanzow na ßwojej ſtronje.

Kulmſki biſkop Marwitz je k pjenjeżnej ſchtrafje wot 2400 tolerjow abo k 16 měßazam jaſtwa wotßudżeny, dokelž je duchownych poſtajił a ßo miniſtra prjedy njepraſchał

Münſterſkeho biſkopa Brinkmanna ßu wóndano ſaßo waczaſali.

Lutherſzy duchowni w Heßenſkej, kiž ßo nowemu unionſkemu konſiſtorſtwu podczißnycz nochzychu, ßu nětko wſchitzy wotßadżeni a pſches to ſe ßwojimi ßwójbami do hubjeńſtwa ſaſtorczeni.

Awſtria. Hacž runje ßu hižom nětotre nowe zyrkwinſke ſakony wot druheje komory winſkeho rajchsratha ſa dobre ſpósnate, dha móże tola hiſchcze khwilu tracz, prjedy hacž budża wſchitke dowuradżene. W ſańdżenych dnjach ßo wo nowy ſakon jednaſche, po kotrymž ſměja w Awſtriji pſchichodnje tež kloſchtry a teho runja dawki dawacz, kotrychž wunoſchk by ßo k polěpſchenju hubjeneje ſdy nižſchich duchownych nakožik. — Bamž je do Awſtrije dlěſche pißmo póßłak, w kotrymž bjes druhim pſchecžiwo tamniſchim nowym zyrkwinſkim ſakonam proteſtiruje a biſkopow k ßwěrnoſczi napomina.

We Wuherſkej hiſchcze pſchezo żane nowe miniſterſtwo nimaja, hacž runje ſtare wjazy k nicžomu njeje. W zyłym kraju njewjedża cžłowjeka namakacz, kiž by karu, do błóta ſtorczenu, ſ błóta wucżahnycz a krajne należnoſcze nětkak do porjadka pſchinjeſcz móhł. Mjenujzy Madżarjo wſchě druhe ludy we Wuherſkej podczińſchczuja a ßo nabuwaja, jako bychu najmudriſchi ludżo byli, a ßu tola jenoż lěni, njeſdżakany lud turkowſkeho ſplaha.

Franzowſka. Franzowſki ßejm hiſchcze pſchezo nowe dawki wuradżuje.

Jendżelſka. Wudowa khežora Napoleona III. ſe ßwojim ßynom-prynzom w jendżelſkim měſcze Chiſelhurſtu bydli. Sańdżeneho 16. měrza měješche wón ßwój narodny dżeń a je wot tuteho dnja poknolětny (majorenn). Duż bě ſ tych Franzowſow, kiž w nim pſchichodneho franzowſkeho khežora widża, jich wjele do Chiſelhurſta pſchijěło, ſo bychu jemu ſboże pſcheli a dary pſchinjeßli.

Kralowa Viktoria ſ prynzom Alfredom a jeho młodej knjenju mandżelſkej 12. měrza w ßwjedżeńſkim czahu do Londona nuts czehnjeſche. Hacž runje ßněh ßylnje dżěſche, bě ßo tola jara wjele ludżi na haßach ſhromadżiło, kotſiž horliwje ßkawu wokachu.

Schpaniſka. Karliſtojo ßu ſaßo jeneho generala ſchpaniſkeje republiki ſbili a jateho wſali. — S twjerdżiſnu Bilboa je hiſchcze pſchi starym; karliſtojo ju pilnje bombardiruja a woblehnjeni ßo twjerdże wobaraja, wójſko republiki pak, kiž ma karliſtow wotehnacz, hiſchcze pſchezo ſměrnje pſchihladuje, hacž runje je marſchal Serrano kommando na ßo wſak.

Ze Serbow.

S Budyſchina. K prěnjej lětuſchej ßerbſkej Božej ßłużbje w draždżanſkej kſchižnej zyrkwi bě ßo pſchi wſchěm hroſnym wjedrje ſańdżenu njedżelu wulka ßyła ßerbſkich kemſcherjow ſ Draždżan a wokolnoſcze ſeſchło, ſo bychu Boże ßkowo w ßwojej maczernej ryczi ßłyſcheli. Přědowanje dżerżeſche knjes farař Jencz ſ Palowa a ſpowjednu ryč knjes farař Imiſch ſ Hodżija. Spowjednych ludżi bě 233.

Se Židowa. Schtwórtk, 12. měrza, měješche tudomny wóſka Jan Hänſel, pomjenowany Vetter, pſchi wßy Thomaswaldawje njedaloko Bunzlawa (Boleßławja) w Schleſynſkej to njeſboże, ſo tam pod koła ßwojeho woſa pſchińdże, pſchi czimž bu tak ſtraſchnje wobſchkodżeny, ſo dyrbjeſche bórſy wumrjecz. Jeho cžěło bu potom ßem pſchiwjeſene a ſańdżenu ßrjedu ſe wſchej czeſczu na tudomne pohrjebniſchczo khowane.

S Rakez. Jedyn naſchich khejbětarjow hižom pſches 50 lět ßwoje czeßne ſaſtojnſtwo wobſtara. Je to naſch khejbětař Jurij Schwurak, kiž je hižom 54 lět jako tajki ſe wſchej czeſczu wſchě należnoſcze ßwojeho ſaſtojnſtwa dopjelnił. Bóh daj, ſo by wón tež hiſchcze dlěhe dobru ſtrowoſcz wužił a ßwojej woßadże wužitny byczˊ móhł.

S Jaßońzy. Tudomny 43lětny dżěłaczeř Jan Seilerˊ je w nozy 15. měrza na puczu ſ Khróſczicz do Nießwaczidła pjany ležo woſtak a ßu jeho potom naſajtra pſchipołdnju morweho namakali.

S Wyßokeje pola Kamjeńza. Tudy mandżelſku tudomneho korczmarja Kolibaby wóndano morwu ſ wody wucżahnychu.

S kloschtra Marineje Hwězdy. Tudy wumrje sandźenu njedźelu, 15 měrza, wyšokodostojna knježna abbatiša a domina Edmunda Marja Hana Mayez. Wona je šo w Georgenthalu (w Čechach) 26. měrza 1805 narodźiła, sastupi 11. oktobra 1827 do kloschtra, dosta 16. julija 1830 šwjeczisnu a bě s abbatišu wot 16. junija 1856. Jeje cźěło bu wczera (pjatk) po kloschtrskim waschnju katholskeje zyrkwje w tudomnej kloschtrskej zyrkwi khowane.

S Wjeleczina. Kral Albert je sa tudomnych wotpalenych 40 tl. darił, kralowa Karola 20 tl.

S Jěžowa. Rano 18. měrza w 2 hodźinomaj šu šo tudy domske a brózeń kublerja Schěraka wotpaliłe.

Přilopk.

* Psched někotrymi dnjami bě šo tkalz Geißdorf w Hüttengrundže trochu wopiły domoj wrócził a šo se šwojim šušodom wadźicz poczał. Pschi tym je jeho tón s jenej schczěpku tak šylnje na hkowu praßnył, so dyrbjesche Geißdorf na druhi dźeń wumrjecz.

* W Barschczu bě hosczenzaŕ Donath šwinjo sarěsacz dał a potom wot mjaša tutoho šwinjecza se šwojimi ludźimi jěd. Ale wone bě trichinjate a je teho dla 22 ludźi na nje skhorjeło, Donath a jeho kuchařka staj pak wumrjekoj.

Cyrkwinske powjesće.

Křćeni:

Pětrowska zyrkej: Gustav Alwin, Korle Augusta Brody, wobydlerja, ß. — Marja Theresia, Augusta Domscha, pohoncza, dź.

Michalska zyrkej: Max Emil, Michała Wiczasa, wobydlerja na Židowje, ß. — Jenny Martha Franziska, Korle Bohumiła Wobsta, žiwnoscźerja w Czichońzach, dź. — Marja Madlena, Korle Hendricha Gräfy, wobydlerja w Dobruschi, dź. — Hendrich August, Jana Kokra, wobydlerja w Delnej Kinje, ß. — Marja Minna Selma, Jana Augusta Messerschmidta, rěsnika a khěžerja na Židowje, dź. — Jan Ernst, Pětra Augusta Wobsta, žiwnoscźerja we Wulkim Wjelkowje, ß. — Hana Marja, Handrija Mužika, wóski na Židowje, dź. — Reinhard Wilibald, Oty Reinharda Gräfy, ryczerkublerskeho najeńka w Nadźanezach, ß. — Marja Martha a Minna Augusta, n. dwójniskej dźowzy pod hrodom. — Khrystiana Wilhelmina, Handrija Hilki, khěžkarja w Delnjej Kinje, dź. — Pawoł August, Bohuměra Pjecha, hetmana w Bórku, ß. — Ernst Hendrich, n. ß. w Džěžnikezach. — Marja Wilhelmina, Jana Böhmera, wobydlerja w Bobolzach, dź. — Marja Madlena, Handrija Ssmoły, wobydlerja w Sskonej Borschczi, dź. — Oskar Hermann, n. ß. na Židowje.

Katholska zyrkej: Jan August, Handrija Hobraka, khěžerja a korczmarja w Mnischonzu, ß.

Zemrjeći:

Dźeń 22. februara: Jan August, Handrija Wobsta, khěžnika we Wulkim Wjelkowje, ß., 12 d. — 23., Hana Amalia, Korle Augusta Knježki, wobydlerja na Židowje, dź., 20 l. 7 m. 7 d. — 25., Jan Bohumił Zieger, schußejowy běrka w Jeńkezach, 76 l. 1 m. 8 d. — 26., Pětr Nowotny, měschczan, ökonom a khěžeŕ, pod bórklinom, 71 l. — 27., Jan Bohuwěr, n. ß. w Delnej Kinje, 2 l. 6 m. 13 d. — 28., Paulina Louisa Friderika rodź. Klinez, njebo Dr. Korle Augusta Wildenhahna, zyrkwinskeho a schulskeho radźiczela, wudowa, 51 l. 6 m. 17 d. — Mikławsch Lukas, wobydleŕ na Židowje, 80 l. — Handrij Kozor, wulkofahrodnik w Hownjowje, 51 l. 4 m. 9 d. — 2. měrza: Bjedrich Max, Khrystiana Bjedricha Hencza, wobydlerja podhrodom, ß., 2 m. — Hana Měrczinkowa, wobydlerka w Hrubocźizach, 60 l. Hanza, njebo Pětra Kranza, měschczana a khěžerja pod bórklinom, wudowa, 78 l. — 4., Hana Marja, Handrija Sodana, pohoncza na Židowje, dź., 8 m. bjes 5 d. — 8., Marja Khrystiana Martha, Korle Kocha, wobydlerja na Židowje, dź., 2 m. 17 d. — 9., Michał Žur (Sauer), měschczan, khěžeŕ atd., 70 l. — Jan Wagner, wobydleŕ w Libochowje, 58 l. 7 d. — 10., Marja rodź. Krawcez, Hendricha Trägera, wobydlerja w Hrubjelczizach, mandź., 40 l. 7 m.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje
14. měrza 1874.

Dowoz: 4511 měchow.	Płaćizna w přerězku			
	na wikach		na bursy	
	nižša	wyša	najniža	najwyša
	tl. ngl. np.	tl. ngl. np.	tl. ngl. np	tl. ngl. np.
Pschenża 50 kilogram.	4 11 —	4 19 9	4 8 —	4 19 9
Rožka " "	3 20 8	3 25 —	3 20 8	3 22 4
Jeczmjeń " "	3 13 2	3 19 —	3 13 2	3 18 6
Wowß " "	3 — —	3 5 —	3 2 5	3 5 —
Hróch " "	— — —	— — —	— — —	— — —
Woka " "	— — —	— — —	— — —	— — —
Raps " "	— — —	— — —	— — —	— — —
Jahły " "	5 1 5	5 10 8	— — —	— — —
Hejduschka " "	6 17 9	6 20 —	— — —	— — —
Běrny " "	— 23 7	— 26 7	— — —	— — —
Butra 1 "	— 26 —	— 28 —	— — —	— — —
Ssyno 50 "	1 10 —	1 20 —	— — —	— — —

Wczera płaczesche w Barlinje:

spiritus 21 tl.—22 tl., pschenża 66—91 tl., rožka 50—69 tl., rěpikowy wolij (njeczisczeny) 19 tl. 10 ngl.

Najnowsche drastowe tkaniny sa nalěczo a lěczo, jaquetty a jaki s tricota, šomota a židy porucza po jara tunich placzisnach

Jan Jurij Pahn

na torhoschczu pódla hłowneje straže.

Drjewowa aukzia.

Na kuble cžo. 5 w Konjezach budža ßo póndželu, 23. měrza, dopołdnja w 10 hodžinach wolschowe a brěsowe dołhe hromady na pscheßadžowanje pschedawacž. Shromadžisna w kuble. **P. Wendleř.**

Drjewowa aukzia.

Na bukowskim knježim lěßowym reviru budže ßo

schtwórtk, 26. měrza

něhdže 70 ßuschizowych dołhich hromadow sa hotowe pjenjesy na pscheßadžowanje pschedawacž. — Sapočžatk dopołdnja ½10 hodžinow pschi „wowcžej horje."

W Minakale, 18. měrza 1874.

Hrabinska Einsiedelska inspekzia.

Drjewowa aukzia.

Póndželu, 30. měrza t. l., dopołdnja wot 9 hodžinow budže ßo w hoscženžu w Huszy

wot niskolěßoweho drjewnischcza w demjanskim ryczeřkubleřskim lěßu,

w wotdžělenju „kočžanski haj"

13,10 stotnjow twjerdych nabitych walcžkow } No. 1
1,20 „ mjehkich „ „ } hacž 29.

wot dweju drjewnischczow w husczanskim ryczerkublerskim lěßu,

w wotdžělenju „swěrinarnja" a we wotdžělenju „tórfowe jamy"

26 Rm. mjehkich schczěpow, No. 8 hacž ßobu 16,
5,80 stotnjow mjehkich sbytkowych walcžkow No. 16 hacž ßobu 27,
18 hromadow walcžkowych sbytkow

pod wuměnjenjom naßadženja a pod wuměnjenjemi, prjedy wosjewjomnymi, na pscheßadžowanje pschedawacž.

Kupowarjo ßo proscha ßebi tele drjewa prjedy wobhladacž a ßo teho dla na hajniskeho dohladowarja w lěßowym domje pola Huski wobroczicž abo ßo tež bjes dalscheho praschenja do spomnjenych lěßowych wotdžělenjow podacž.

Hrabinske Schall Riaucourske hajniske sarjadnistwo
w Huszy.

Hugo Opelt.

Kóslaze kóžki, kaž tež tkhórjaze, kunjaze, lischcže, sajecže a korniklaze **kože,** kupuje stajnje po najwyschschej płaczisnje

Heinrich Langa
pschi ßerbskej katholskej zyrkwi w Budyschinje.

Aukzia ßłanja

na hermanczanskim reviru.

Wutoru, 24. měrza t. l. budže ßo na hermanczanskim reviru něhdže 150 fórow do wulkich hromadow ßucho pschihotowane kopane ßłanje najlěpscheje dobroscže sa hotowe pjenjesy pschedawacž.

Podrobnische wuměnjenja w aukziji.

Shromadžisna na trěwczansko-lipiczanskim puczu pschipołdnju w 1 hodžinje.

W Hermanezach, 17. měrza 1874.

Schimmrigk.

Sserbske spěwařske knihi

porucža knihiwjasarnja **Ernst Richter** pschi nowej měschczanskej schuli.

K prjodkstejazemu róčnemu cžaßu poruczam:

mlěty zokor, pt. po 40—50 np.,
rjane rósynki, pt. po 5 nßl.,
rjane korinthy, pt. po 44—50 np.,
zokor w kehelach, pt. po 50—60 np.,
khofej, wschón derjeßłodžazy pt. 11—14 nßl.,
korjenje, cžiscže tołczene a nowe,
ßuche drožďže, wschědnje cžerstwe s fabriki prjedy Dorsthoffa, posdžischo Krauscha a nětko akzijoweje. **Heinrich Lindner.**

Cigarry, schtuku po 2 np. a 100 po 18 nßl. a dróžscho, wschě dobre a ßo derje žehlaze, kaž tež **palenzy,** ßamßneje fabriki, cžiste a ßłódne a poměrnje tunje, porucža **Heinrich Lindner,** destillazia a cigarrowe khlamy.

30 tunow candissyropa,

jara ßłódkeho, ma ßo dla pobrachowanja města **bórsy** rospschedacž a poruczam punt w płaczisnje wot **jenož 15 np.,** po dželbach wot wjazy dyžli 10 puntow po 14 np.

Ernst Hämsch na bohatej haßy.

Tsi kopy khójnowych **deskow** a jenu kopu dželenych płotowych **ryhelow** ma na pschedań **H. Dietrich** w Porschizach.

8 hacž 10

kamjenjeputzarjow pyta sa wyßoku sdu

Mickel w Něwßezach.

Hólcžez, kiž chze **rjemjenjeřstwo** a **ßedłarstwo** nawuknycž, móže město dostacž pola

J. Schreitera w Bukezach.

Jena holza, kiž jutry schulu wopuschczi, móže w měscže **ßłužbu** dostacž. Pola koho? to je shonicž we wudawařni „Serb. Nowinow."

Ratarske kreditne towarstwo w sakskim kralestwje.

Horjebranje zobustawow, nutspkaczenje pjenjes, pschedawanje sastawnych a kreditnych listow, proschenja we pozczonki atd. sa ratarske kreditne towarstwo w sakskim kralestwje, zo wote mnje kozdy czaz wobstaraja, kaz tez nalutowarnske pjenjezne skkadki (Spareinlagen) zo tez wot tajkich horjebjeru, kiz zobustawy njejzu, a zo wote dnja nutspkaczenja s 4 prozentami sadanja. **W. Mattheis** na hospitalskej haßy w Budyschinje.

K dobroczinemu wobkedzbowanju!

Czesczenym Serbam w blizschej a dalischej wokolnosczi poruczam zo najpodwolnischo k wuwjedzenju wschitkich nowotwarbow, pschetwarjenjow, kaz wschech druhich móznych murjerskich dzelow, na wschednu sdu abo na akkord, s najwesczischim zlubjenjom, so budu zo stajnje prózowacz, so bych wschitke mi poruczene dzela najtunischo a najlepje pod garantiu wuwjedł. — Tehorunja porncżam zo k shotowjenju wschelakich ryßow a doprednich sliczbowanjow, kaz tez k wumerjenju lezomnosczow atd. a zlubju najtunische wobliczenja.

Julius Nierth,
murjerski mischtr w Rakezach.

Jaquety sa konfirmandki

porucza w rjanej tworje a bohacze wobßadzane a garnirowane schtuku hizom po 1½ tl.

Reinhold Hartmann jun.

23 na zerbskej haßy 23.

Aukzia.

Schtwórtk, 26. merza t. l., popoldnju w 2 hodzinomaj budza zo pola podpißaneho zlédowaze pschedmjety sa hotowe pjenjesy na pscheßadzowanje pschedawacz:

1) jedyn wulki pißny sekretar s kommodu a kobukowym khamorkom,
2) jedyn kanapej,
3) tsi stolzy,
4) jena dwójna flinta w jara dobrym rjedze,
5) jena honska tosca s patentnym zajkom,
6) schtyri dobre lischcze paßle,
7) jedyn „hirschfängar" (hischcze zyle nowy),
8) jedyn signalrózk (nowy),
9) jena hischcze dobra guittara.

Na kupjenje zmyßleni zo s tutym najpodwolnischo pscheproschuja.

W Delnim Wujesdze, 7. merza 1874.

Hammer, hajnik.

Nowe polnojerje

kopu po 1 tl., tunu po 14½ tl., ma na pschedań

Hermann Kunack
pódla póstu.

W Drozdziju je jena **khéza** s rjanej zadowej sahrody na pschedań a je wscho dalsche shonicz pola **Auguśta Kschizana** tam.

Kolonialtworowe a spirituosowe khlamy

Carl Noack

w Budyschinje na zitnej haßy

porucżeja:

khofej, punt po 12, 13, 14, 15 a 16 ngl.;
rajß, pt. po 18, 20, 22, 24, 30 a 40 np.;
zokor, pt. po 36, 40, 44, 48—60 np.;
jerje, tunu po 14, 15, 18 a 19 tl.;
prawdzjwe **würzburgske runklizowe zymjo,** pt. po 75 np.;
petroleum, pt. po 18 np., czistu tworu;
cigarry w najwjetschim wubjerku, jenoz dobre druzziny, 100 schtuk 18 ngl. a drózscho;
palenzy, zlédke a czjste, wsche druzziny po jenotliwym jaru tunjo, w zylym hischcze tunischo;
spiritus 80 %—86 %, tez 90 %—96 %;
figowy khofej, pt. po 75 np.

Rjana **luka** je na pschedań w **Brézynzy** pola Delneje Hórki a je wscho dalsche shonicz pola Jurja Hanczka w Bronju.

Lěkarſzy pſche bróſtbolenje poručeny.

Po ſhonjenach, kotrež ßym w mojej praktizy, kaž też na druhich woßobach ſczinił, liž ßu **G. A. W. Mayerowy bróſtſyrop** ſ Wrótſkawja nakoželi, je wón **woßebny ßrědk** pſchi akutnych a ſaſtarjenych katarrhaliſtich **bróſtſaßwazach**, kaž też pſchi druhich khoroſczach w płuzach a **pſchi** aſtmathiſtich wobczeżnoſczach, kaž też pſchi **krótkim dychu** a **bróſtowych widliſchczach**. Ja poručam teho dla G. A. W. Mayerowy bróſtſyrop pſche **bróſtbolenje**.

Ohrdruff p. Gothy. **Dr. Krügelſtein,**
medicinalſki radźiczeł a wokr. lěkař.

Na **ßwětnej wuſtajeńzy prämiirowany bróſtſyrop** maja jenoż prawdźiwy na pſchedań w bleſchach po 8 nßl., 15 nßl. a 1 tl.:

Heinr. Jul. Kincka w Budyſchinje, haptykař **Gerischer** w Oſtritzu,
W. Rotha w Lubiju, **Schokta** we Wotrowje,
P. Kinne, haptykař w Hernhuczje, **Lehmann** w Budeſtezach a
Joſ. Löbmann w Schěrachowje, haptykař Dr. **Hultzſch** w Rakezach.
Ed. Hieſe w Nowoſalzu, **J. Stockhauſen** w Kamjeńzu.

Jako najlěpſche a najrjeńſche dary ſa zyłe žiwjenjo ßo woßebje jako ſelenoſchtwórtkſke a kwaßne dary poručeja:

Lutherowa domjaza Poſtilla. Do kože ſwjaſane ſa 10 nßl.
Arndtowa Paradis-Sahrodka. W kožanym ſwjaſku ſa 5 nßl.
Bogatzkeho Schazkaſchczik. Swjaſane ſa 15 a 20 nßl.

Hewak móža ßo też ßlědowaze knižki kóždemu poručicz:

Nikodemußowe knižki. Swjaſane ſa 10 nßl.
Zyrkwiny klucze. 5 nßl.
Domaſcha Wilkoſkeho medowe Krepki. 5 nßl.
Pojdanczka k wóbudźenju a k poljepſcheńju wutroby ſa Sserbow. 5 nßl.
Laſowarſke Kniſchki. Swjaſane ſa 2½ nßl.
Trepena k Helj a Puć do Paradiſa. 2½ nßl.
To evangelſke Sadźerżenje jeneje ßwjerneje Duſche.
Wuczba wot Spoczatka teho Kſcheſczijanſtwa. 2 nßl.

Wſchitke tute knihi ma ſa pſchiſtajenu płaczišnu na pſchedań knihikupz **F. A. Reichel** w Budyſchinje na torhoſchczu pſchi žitnej haßy.

Sa kožokhorych.

Wſchelako dopokaſane hojaze ßrědki pſche **liſchawy** a **wumpjery** poſczele pſchi podrobnym liſtnym roſeſtajenju

C. A. Gabler, haptykař,
(M. 1541.) w Arnſteinje pola Würzburga.

Wſchě druziny **mězow** a **klobukow** ſ tkaninow najnowſcheje módy ſa mužow a hólzow poručza **Emil Flegel,** kóžkař
na žitnej haßy w domje k. cžaßnikarja Köglera.

Jedyn truwjazy wós ſ buſchkwjemi a ſe ſpinadłom (ſchleifzajkom) w prědku je na pſchedań w Khelnje cžo. 42.

F. A. Böhma,

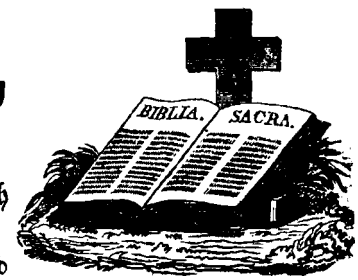

rěſbař
w Budyſchinje,
pſchi ſwonknych lawſkich wrotach,
poručja ßwój wulki ſklad
rowowych pomnikow ſ pěſkowza a marmora.
☞ Poßłuženje ſprawne, płaczišny tunje.

Dobry amerikanſki **petroleum** najtuniſcho pſchedawa
Herrmann Puy, mydłarſki miſchtr
na ßerbſkej haßy.

Wóſkowe łuſchczišny a **wóſkowu twař,** kaž też wupuſchczeny **wóſk** kupuje po najwyſchſchich płaczišnach
Herrmann Puy, mydłarſki miſchr
na ßerbſkej haßy.

Do Neuſeelanda w Auſtraliji

wobſtara džěłaczerjow, ratarjow a njeżenjene ßłužobne dźowki po 11 toler ſa doroſczenych **25. haperleje**

C. A. Mathei w Hamburgu

a jeho agent knjes **Emil Herſchel** w **Draždžanach** na Waiſenhausſtraße. (H. 961.)

Jeneho wuczomnika

pyta **Emil Flegel,** kóžkař.

Jena njeżenjena, hižom niz mkodych lět (30—40) žónſka, kotraž ßo woßebje na warjenje a ſchaty wuſteji, ßo jako **hoſpoſa** na jenu wjeßnu faru pyta. Wſcho dalſche je ſhonicz pola fararja Schichholda w Wochoſach pola Hamorow (Boxberg).

My ßmy nasche na **kohlfurtsko=falkenbergskej** a **barlinsko=shorjelskej želesnizy** ležaze

= kalkownje =

w Niskej a Kunnersdorfje pola Shorjelza

saßo do dospołneho **lětnjeho dźěłanja** stajili a poručzamy naschim cžesczenym wotebjerjam s bliska a s daloka **wschědnje nowopaleny twarski a rólny kalk** po cžaßoměrnje **tunich** płaczisnach.

H. W. Siebörgerez herbja.

Schtwórtk, 26. měrza,

hermank a skótne wiki we Wulkich Sdźarach.

Prjódkstejeŕstwo.

Skotolěkaŕ Klinger

w Klukschu,

psches dołholětnu praxis nashonjeny, porucza ßo pschi wschěch khorosczach domjazeho skotu cžesczenym Sserbam tudomneje wokolnoscze pschi najtunischich płaczisnach.

Hdyž ßym nětko wot ßwojeje cžežkeje khoroscze zyle wotkhorjeł a móžu ßwoju praxis saßo ßam sastacz, poručzam ßo cžesczenym wobydlerjam Budyschina a wokolnoscze k wobstaranju ryczniskich naležnosczow, s tym ßlubjenjom, so wscho spěschnje a sprawnje wobstaram.

W Budyschinje, 17. měrza 1874.

Ryczník notar **Emil Martini.**

S tutym najpodwolnischo wosjewjam, so ja wot 25. měrza t. l. saßo kaž prjedy, kóždu ßrjedu we Wósporku budu, so bych tam ryczniske naležnoscze wobstarał.

W Budyschinje, 17. měrza 1874.

Ryczník notar **Emil Martini.**

Tamnu ßobotu bu w Budyschinje jedyn **portemonaie**, w kotrymž bě něschto pjenjes, **namakany** a móže ßo we wudawaŕni „Serb. Nowinow" saßo dostacz.

Schpihele,

wolijowoczischczowe wobrasy,
gardinowe žerdźe,
fotografijowe wobłuki,
słoczany lejsty

w najwjetschim wubjerku najtunischo porucza

A. Aschbacher, posłoczeŕ
na hauensteinsko=butrowej haßy 23.

Jeneho wučžomnika pyta

Knüppelholz, schewski mischtr w Budyschinje.

Jedyn sankarski wučžomnik

móže darmo wuknycz pola sankarskeho mischtra R. Wagnera w Bukezach.

Jeneho wučžomnika

podpißany pod spodobnymi wuměnjenjemi pyta.

Heinrich Noack,
rjemjenjeŕski a ßedłaŕski mischtr w Rakezach.

Dźak,

wutrobny dźak wotrosczenej młodźinje w Rakezach, kotraž je s dobrowolnymi pschinoschkami sa nowe swony hódnu summu wot 43 toleŕ 10 nßl. nawdała. Njech tónle khwalobny skutk młodźinje druhich gmejnow nascheje woßady k wubudźenju ßłuži.

W Rakezach. Wubjerk.
Hantusch.

Póndźelu, 16. měrza, rano ¾3 hodźinow Knjes tych žnjow ßwojeho ßwěrneho wotroczka,

knjesa **Gustava Ferdinanda Trautmanna,**
fararja w Maleschezach,

po cžežkej khorosczi psches cžichu ßmjercz k ßebi powoła, so by jemu sańcz dał do ßwojeje wěcžneje kraßnoscze.

Lubym pscheczelam a snatym tule srudnu powjescz k nawjedźenju dawaja

W Maleschezach, 16. měrza 1874.

hłuboko srudźeni sawostajeni.

Nakładnik: J. E. Smoleŕ. Čišć: L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 13. 28. měrca 1874.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawaŕni „Serb. Nowin“ na róžku zwonkneje lawskeje hasy čo. 688 wotedać, płaći so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawaŕ
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 7 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawaŕja 75 np. a na kral. saks. pósće 8½ nsl. a z přinjesenjom do domu 98 np.

Wopschijecze: Sswětne podawki. — Spěw. — Se Sserbow: S Budyschina. S Huski. S Wjeleczina. S Wulkeje Dubrawy. S Haßlowa. S kloschtra Marineje Hwěsdy. — Zyrkwinske powjescze. — Hanß Depla a Mots Tunka. — Nawěschtnik.

Wosjewjenje.

Herbstwodzělenja dla budza ßo immobilije, k sawostajeństwu njebo sahrodnika **Jana Bohumiła Pohlana** w Drożdżiju ßłuschaze, — tola bjes inventara a bjes składow — mjenujzy

a) małosahrodniska żiwnoscż czo. $^{41}/_{28}$ wopalneho katastra sa Drożdżij s pschißłuscheństwom, sapißana na folium 28 gruntskich knihi sa tu ßamu wjeß, s wopschijeczom leżomnosczow wot 2 hektarow $82,_{6}$ arow = 5 akrow 32 □prutow; a

b) polo czo. 270 leżomnostnych knihi sa Drożdżij, sapißane na folinm 98 gruntskich knihi sa tu ßamu wjeß — hektarow $10,_{1}$ arow = — akrow 55 □prutow wulke, se shromadnej taxirowanej hódnosczu wot

2390 tl. — nßl. — np.

31. měrza 1874 w 11 hodźinach dopołdnja

na hamcze tudy na pscheßadżowanje pschedawacż.

Duż ßo na kupjenje smyßleni pscheproschuja, so bychu w postajenym czaßu na tudomny hamt pschischli, po wosjewjenju wuměnjenjow a po dopokasanju ßwojeje płaczenja kmanoscze ßwoje ßadżenja wuprajili a dalsche potom wotczakali.

Dla pscheßadżowanskich wuměnjenjow ßo na wuwěschtk, na hamcze, każ w drożdżijskim hosczeńzu wupowěßnjeny, kedżbne cżini.

W Wósporku, 13. měrza 1874.

Kralowski ßudniski hamt tam.
Philippi.

Wosjewjenje.

Po namjecze herbow njebo kublerja **Korle Bjedricha Balduina Knautha** w Bukojnje maja ßo immobilije, k jeho sawostajeństwu ßłuschaze — tola bjes inventara a składow — mjenujzy:

a) połleńske kubło czo. $^{41}/_{32}$ wopalneho katastra sa Bukojnu s pschißłuscheństwom, sapißane na folium 31 gruntskich knihi sa Bukojnu, s leżomnostnym wopschijeczu wot 19 akrow 126 □prutow = 10 hektarow $74,_{7}$ arow a s $349,_{93}$ dawkskimi jenosczemi napołożene,

każ tež

b) polo, łuka, pastwischczo a keŕki parzella czo. 295 leżomnostnych knihi wßy Dubrawki, sapißane na fol. 58 dubrawczanskich gruntskich knihi, 4 akry 124 □prutow = 2 hektaraj $44,_{3}$ arow wulke a se $106,_{69}$ dawkskimi jenosczemi napołożene,

7. haperleje 1874 dopołdnja w 11 hodźinach

na hamcze tudy sjawnje na pscheßadżowanje pschedawacż.

Shromadna taxowa hódnoscż immobilijow, njedźiwajo sa wobczeżnoscze, je

9431 tl. — nßl. — np.

Duż ßo na kupjenje smyßleni s [illegible]

schli, po wosjewjenju wuměnjenjow a po dopokasanju ßwojeje płaczenja kmanoscze ßwoje ßadzenja wuprajili a dalsche potom wotczakali.

Pscheßadzowanske wuměnjenja móża ßo kóżdy czaß tudy nawjedzicz, ßu pak k kóżdeho nawjedzenju na ßudniskej deszy a w korczmje w Bukojnje wupowěßnjene.

W Wósporku, 19. měrza 1874.

Kralowski ßudniski hamt tam.
Philippi.

Wosjewjenje.

Herbstwodzělenja dla budża ßo immobilije, k sawostajeństwu njebo sahrodnika **Jana Scholty** w Barcze ßłuschoze — s wuwsaczom inventara a ßkładow — jako:

a) sahrodniska żiwnoscz czo. 10/9 wopalneho katastra sa Bart s pschißłuscheństwom, sapißana na folium 9 gruntskich knihi sa Bart, wopschijaza 3 hektary 70,2 arow = 6 akrow 223 □prutow a se 148 dawskimi jenosczemi napołożena,

teho runja

b) polo No. 302 a.g ležomnostnych knihi sa Bart, 181 □prutow = — hektar 33,4 arow wulke a s 8,51 dawskimi jenosczemi napołożene, sapißane folium 108 gruntskich knihi sa Bart, kotrež ßu w hromadże wjeßnogrychtszy na

2720 toleŕ =—=—

taxirowane

9. haperleje 1874 dopołdnja w 11 hodżinach

na hamcze tudy sjawnje na pscheßadzowanje pschedawacz.

Na kupjenje smyßleni ßo teho dla s tutym pscheproschuja, so bychu w postajenym czaßu na tudomny hamt pschischli, po wosjewjenju wuměnjenjow a po dopokasanju ßwojeje płaczenja kmanoscze ßwoje ßadzenja wuprajili a dalsche potom wotczakali.

Dla pscheßadzowanskich a druhich wuměnjenjow ßo na wuwěschtk, na ßudniskej deszy, kaž tež w bartskim hosczeńzu wupowěßnjeny, pokasuje.

W Wósporku, 24. měrza 1874.

Kralowski ßudniski hamt tam.
Philippi.

Swětne podawki.

Němske khěžorstwo. W Kamjeńzu směje ßo 21. haperleje rekrutirowanje sa młodych ludżi: s Khanez, Semiz, Wulkeho Woßeka, Lutyjez, Mjedżojsa; 22. haperleje: s Panez, Palowa, Poczapliz, Wjelkowow, Czerwjenych Noßliz, Spytez, Skały, Stachowa, Ledżborez, Tumiz, Trjechowow, Hornjeho Wujesda; 23. haperleje: s Kamjeńza, Stareje Zyhelnicze, Wuczkez, Bambrucha, Běłeje, Bukowki, Bruneje, Khanez, Kosarz a Khrosczіz; 24. haperleje: s Němskich Basliz, Deberz, Wěteńzy, Hłupońzy, Jědlowa, Hrańzy, Wudworja, Hórkow, Jawory, Jěżowa, Jělzy, Kaschez, Małeho Woßeka, Njeradez, Krjepjez, Kukowa, Łaska, Lejna, Lěskeje, kloschtra Marineje Hwěsdy, Jitra, Miłoczіz, Nowoßliz, Njebělczіz, Noweje Wjeski, Nuknizy, Kopschina, Prawoczіz, Woßlinka, Wotrowa, Panczіz a Pěskez; 25. haperleje: s Ralbiz, Worklez, Różanta, Żuriz, Pschidoła, Ssmjeczkez s Łuhom, Ssmjerdżazeje, Schunowa, Sswinjarnje, Sywiz, Skaskowa, Schpitala, Tradowa, Sserbskich Pasliz, Wyßokeje, Ssernjan, Czaßez, Czornjowa; 27. haperleje: s Czißowa, Bukowki p. Łupeje, Delnjeje Kamjeneje, Khoßlowa, Delnjeho Komorowa, Khrósta, Dobroschiz, Drobow, Jitka, Wulkeho Pschesdrěnja, Hory, Holeschowa, Holeschowskeje Dubrawki, Jaßeńzy, Jeńschez, Małeho Pschesdrěnja, Rakez, Króńzy, Łuscza, Lipicza, Lischej Hory, Łahowa, Łomska, Łuha, Łupoje, Łupjanskeje Dubrawy, Minakała, Miłkez, Njeßwaczidła, Noweje Wßy, Nižeje Wßy, Psowjow, Njeradka, Banez, Wutołczіz, Bóschiz, Khaßowa, Sarycza, Hatka, Trupina, Bohowa, Wjeßela, Wětrowa a Scheschowa. — Loßowanje směje ßo 28. haperleje rano.

Draždżany. Narodny dżeń němskeho khěžora, kiž je nětko 77 lět stary, bu tež w sakskich městach 22. měrza na wschelake pěkne waschnje ßwjeczeny a staj ßo kral a kralowa do Barlina podałoj, so byschtaj khěžorej sboże pschałaj. Tón ßo jimaj pschi hosczinje w khěžorskim hrodże sa tajku pscheczelniwoscz wutrobnje dżakowasche a jimaj ßławu wunjeße. Kral a kralowa staj ßo 24. měrza saßo do Draždżan wróczіłoj.

— Nowa ruska zyrkej, kotraž je w Draždżanach njeda

loko cžěſkeho dwórniſchcza natwarjena a pſches 100,000 toleŕ khoſchtuje, budże 6. junija t. l. poßwjeczena.

Barlin. S khěžorowej ſtrowoſczu je ßo tak polěpſchiło, ſo móżeſche won tych wyßokich hoſczi, kiž běchu dla ſpożepſchecza k jeho narodnemu dnju do Barlina pſchijěli, ßam witacz a ſ nimi hoſczinu dżeržecz. Wſchitzy němſzy wjeŕchojo běchu pſchijěli ſ wumſaczom bajerſkeho a württemberģſkeho krala. — S wjeŕchom Bismarkom ßo tež polěpſchuje a wón budże něhdże ſa 2 njedżeli khoru ſtwu wopuſchczicz móz. — Hacz runje ßu w rajchsracze knihiczijſchczerſki ſakon nimale wuradżili, dha ßo tola njewě, ſchto ſ njeho budże, tak dołho hacz ßo tež Bismark na tajkim wuradżowanju wobdżělicz njemoże. S zyła Bismarkowa khoroſcz rajchstagſke dżěła jara ſadżěwa a budże rajchstag teho dla najſkerje dlěhe tracz, hacz bě prjedy wotpohladane. — Wot ſhromadneje němſkeje rady w Barlinje je ßo wobſankyło, ſo maja ßo awſtriſke (khěžorſke) tolerje tež dale na póſtach a wot krajnych kaßow bracz. — (Polſke woßomßlěbornaki — 10 nßl. — nětko jenoż 8 nßl. pjacza.) — Nowy ſakon, jětra ſchczěpjenje naſtupazy, je wot rajchstaga dowuradżeny a je w nim bjes druhim poſtajene, ſo maja ßo dżěczi w ßwojim 1. lěcze ſchczěpicz, ſchtoż ma ßo wokoło 12. lěta woſpjetowacz.

Awſtria. Nowe wnherſke miniſterſtwo je ſkónczenje hotowe: miniſter-pſchedßyda rěka Bitto a druſy miniſtrjo ßu, ſ wuwſaczom dweju, ſ dotalneho miniſterſtwa wſate. Duż wěſchcza, ſo tole nowe miniſterſtwo dołhe tracze njeſmėje.

Hacz runje ßu awſtriſzy biſkopjo pſhecziwo nowym zyrkwinſkim ſakonam proteſt ſapokożili, dha budża te tola najſkerje wot wobeju komorow rajchsratha, kaž tež wot khěžora ßameho ſa dobre ſpoſnate; pſchetoż kóżdemu wjeŕchej ßo lubi, hdyż ſakon wuradża, kiž ßwětnemu knjeſtwu pak ſaßo kuſk wjazy mozy nad zyrkwju do ruki da.

Franzowſka. Mak-Mahon je wot ßwojeho miniſtra Broglie w franzowſkim ßejmje prajicz dał, ſo budże ßwěru 7 lět jako pſchedßyda franzowſkeje republiki wudżerżecz, dokelż je ßejm tak poſtajił a ßo tak měr w kraju najlěpje ſdżerži.

Na cżichi pjatk.

Duſcha, kiž maſch ſacżuwanje,
So ßy hrjechi wobeſchka,
Kiž ty wěſch, ſo ſlicżbowanje
A tež ßud cże doczaka;
Khwataj dżenża ſ pokutu
Na tu horu martrownu,
Wokaj: Jeſu kſchižowany,
Njech mje ſmyja twoje rany.

Ssy ty duſcha wopomnika,
Kak twój Sbóżnik poda ßo,
Ssy ty jeho pſchewodżika
Hacz do dwora ſudniſkoh',
Dha nětk hladaj poniżnje,
Kak wón tam ßo ſadżerži,
Hdżež joh' njepſcheczeljo hanja,
Hdżež joh' bija, ßwarja, ranja.

Wopomń, ſ kajkej ſcżerpliwoſczu
Pſched ßudom wón ſtejeſche,
Ssudżachu joh' ſ njeprawoſczu,
Kak wón k temu mjelczeſche!
Směrnje a bjes hrożenja,
Wótrje krjudowacz ßo da,
Cżernje jeho hkowu franja,
Ach! kak jeho pſchi tym hanja.

S njeprawdoſczu wotßudżeny
K ßmjercži je wón wjedżeny,
S cżeżkim kſchižom wobcżeżeny
Dże wón k ſemi ſthileny;
Wěſcze je ßo łamaka
Jeho lubym wutroba:
Maczeri, kiž ſa nim dżěſche,
Wſchak ßo mjecz pſches duſchu drěſche. Luk. 2, 35.

Ruzy ſwolnje pſchěſtrěwajo
Jeho na kſchiž pſchibichu,
Tam wón, ßam ßo woprowajo,
Cżerpi martru ßurowu;
W najwjetſchej tej boloſczi
Ssydom ßkowow wupraji,
Kotrež tym, kiž ſ nim ßo rubża,
Wěſcze k troſchtej ßkużicz budża.

Wotzej duſchu porucżiwſchi
Wumrje ßmjercze ryczerſkej',
Cżlowſku winu ſapkacjiwſchi
Na wſchón cżaß pſches ßwoju krej:
Wěſcze ßu ßo ſtrózili,
Kiž ßu jeho ſapręli,
Jako ßłóucżko ßwětkoſcz ſhubi
A ta ſemja rżeſche wſchudżi.

Tež ty ßy, o moja duſcha,
Jeho huſto ſazpika,
Dokelż njejßy, kaž ßo ßkuſcha,
Hrěchi ſtajnje hidżika;
Pſches hrěch ßy ty dżěliła
Sso wot twojoh' Sbóżnika:
Chżeſch pak dżělena ty woſtacz,
Njemożeſch ty ſbóżnoſcz doſtacz.

Ach, dha wrócz ßo ſaßo k njemu,
Prjedy hacz ßuadż poſdże je;
Wotproſch twoje winy jemu,
Płakaj ßylſy pokutne;
Njeſtrachuj ßo pſched ßwětom,
Sapocz ſ nowym żiwjenjom,
Njeſabudż pak jeho proßycz,
So by móz cži dał, kſchiž noſyc. H. P.

Ze Serbow.

F. S Budyschina. Wóndano mějachu ßo na tudomnym krajnoſtawſkim ſeminaru pruhowanja abiturientow, kotrež 22 mkodźenzow wobſta a ſ tym kandidaturu wučerſtwa dozwi. Mjes nimi běſchtaj tež dwaj Sserbaj: kk. Guſtav Max Kapleŕ ſ Dreždźan a Karl Auguſt Krečmar ſ Barta.

— Po khwalobnje wobſtatym maturitatnym pruhowanju je wóndano kralowſku wulku ſchulu w Miſchnu tež jedyn Sserb wopuſchćił; je to k. Marczin Ryncz, ßyn k. fararja Ryncza w Ketlizach. Wón je pjecź lět na ſpomnjenej ſchuli pobył a chze nětko na lipſkim univerſitecze duchownſtwo ſtudowacź.

— Tudomny dawkſki kondukteur Micklich pſchińdże ſa wyſchſcheho dawſkeho kondukteura do finanzſkeho miniſterſtwa w Draždźanach.

— Blisko Katarjez namakachu 23. měrza rano dźěkačerja Biera ſ Wopalenje wſcheho proſteho leżo a je wón potom bórſy na ſajecze wot Bożeje ruczki wumrjeł. Bier bě zyku nóz pjany wonka leżał.

— Tudy ßo powjeda, ſo budże lubiiſki a woſporſki hamt, kaž tež kruch ſchěrachowſkeho hamta do budyſkeho hamta ſapokaſany, tak bórſy hacž tak mjenowane nowoſrjadowanje ßudniſtwow ſaſtupi. Rakeczanſki hamt ßo najſkerje tež k budyſkemu pſchiſanknje.

S Huſki. Na měſto naſcheho bruheho wučerja k. Nowaka, kiž je ßo ſtaroby dla emeritirowacź dał, pjecza k. Guda, dotal bruhi wučeŕ na Židowje, ßem pſchińdże.

S Wjeleczina. Swudowjena kralowa-macź je ſa tudomnych wotpalenych 15 tl. darika.

S Wulkeje Dubrawy. Tudy je ßo w nozy k 18. měrza zyhlowa fabrika, na naſchim reviru ſtejaza a knjeſej Schomburgej w Barlinje ßłuſchaza, wotpaliła. Wona wopſchijeſche wjazy pjezow a druhich pſchihotow a ßo ſ paru cźerjeſche. Wona bě ſawěſczena.

§* S Haßlowa, dźeń 20. měrza. Dźenßa rano w 3. hodźinje wudyri tudy w domſkich žiwnoſcze, prjedy Bjedrichej nětko pak Ernſtej Leńſchej ßłuſchazej, ſtraſchny woheń, kiž twarjenja dweju žiwnoſczow, wobej ſpomnjenemu Leńſchej ßłuſchazej, do popeła pſchewobrocźi. Bjedrichej, kiž hiſchcze tudy bydleſche, je ßo zyła domjaza nadoba ſpaliła, tež Leńſch je mało płómjenjam wutorhnył a ßu ßo jemu bjes druhim tež tſi ßwinje ſpaliło. Wobej žiwnoſczi zyle bliſko hromadże ſtejeſchtej, jenož pucź ßrjedża nje ju dże. Kak je wohen wuſchoł, njeje hacž dotal hiſchcze ſnate.

S klóſchtra Marineje Hwězdy. Khowanje njebo abbatiſy knjeżny a dominy Edmundy Mayez ſta ßo ſańdżenu ßobotu 20. měrza a bě ßo k temu ſ bliſka a ſ daloka wjele pſchewodżerjow ſeſchło.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hanß Depla. W Brodach ßebi wěrnoſcź dowoczow praja, kaž ßo mi ſda.

Mots Tunka. W kajkim naſtupanju?

H. D. Nó, hólzy běchu tam w korczmje palenz kupili, kiž pak jim njeßkodźeſche. Duž jón ſaßo pſchinjeßechu, prajizy, ſo je kaž kóſlaza juſchka.

M. T. Schto dha korczmaŕ na to rjekny?

H. D. Wón rjekny, ſo wſchak móża ßwoju ſtronu hicź a ſo budże bjes jich proſcherſtwa tež hiſchcze żiwy. A jako domoj džěchu, dha żanemu dobru nóz njepraji.

Cyrkwinske powjesće.

Křćeni:

Pětrowſka zyrkej: Margaretha Gertruda, Jana Auguſta Ryczerja, měſchczana a pſchekupza, dż. — Jan Auguſt, Handrija Mikle, wobydlerja, ß. — Hilžbjeta Gertruda, Jana Korle Nowaka, měſchczana, khěžerja a pſchekupza, dż.

Michalſka zyrkej: Korla Auguſt, Korle Auguſta Nowaka, ſahrodnika w Sſkonej Borſchczi, ß. — Korla Auguſt, n. ß. w Hněwſſezach. — Emma Auguſta Martha, Jana Auguſta Hokbjana, khěžerja a cźěßle na Židowje, dż.

Katholſka zyrkej: Joſef Benno, Michała Renczki, polizajſkeho ſaſtojnika, ß.

Zemrjeći:

Dźeń 12. měrza: Jan Korla Auguſt Hänſel, wóſka na Židowje, 27 l. 3 m. 11 d., (pſchejěžżeny). — 14., Hana Emma, Roberta Kruga, khěžkarja w Dalizach, dż., 9 m. — 17., Marja Madlena rodż. Kudżeliz, njebo Handrija Krecźmarja, měſchczana a khěžerja, wudowa, 64 l. 10 m.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje
21. měrza 1874.

Dowoz: 4692 měchow.			Płaćizna w přerězku							
			na wikach				na bursy			
			nižša			wyša		najniža		najwyša
			tl. nßl. np.			tl. nßl. np.		tl. nßl. np.		tl. nßl. np.
Pſchenża	50	kilogram.	4 11 —			4 19 9		4 8 —		4 19 9
Rożka	"	"	3 23 3			3 25 5		3 20 8		3 22 4
Jeczmjeń	"	"	3 13 2			3 19 —		3 13 2		3 18 6
Wowß	"	"	3 2 5			3 5 —		3 2 5		3 5 —
Hróch	"	"	— — —			— — —		— — —		— — —
Woka	"	"	— — —			— — —		— — —		— — —
Raps	"	"	— — —			— — —		— — —		— — —
Jahły	"	"	5 13 1			— — —		— — —		— — —
Hejduſchka	"	"	6 11 7			— — —		— — —		— — —
Bérny	"	"	— 23 7			— 26 7		— — —		— — —
Butra	1	"	— 27 —			— 29 —		— — —		— — —
Ssyno	50	"	1 15 —			1 25 —		— — —		— — —

☞ Na nawěſchtk, w dźenßniſchim cźißle wotcźiſchcźany
☜ a naſtupazy
☞ **Liebigowy kumyßowy extract**
☜ dowalamy ßebi ſ tutym kedźbne cźinicź.

Redakzia.

Swój wulki skład hotowych **jakow a jaquetow** we wschěch wulkosczach a barbach, derje pschistejaze, schtuku po 1⅓ tl. a drózschо porucza

W klamach ßo ßerbski ryczi.

H. Kayser,

firma: **J. Hartmann** na žitnej haßy 52
w domje k. K. Noacka.

Khosej

mózny a derjeßkodžazy, punt po 12 nßl.,

polnojerje

woßebje wulke, kopu po 26 nßl.,

cigarry

woßebne 2, 3 a 4 np. druzinу porucza

Ad. Rämsch na ßerbskej haßy.

Bělу bróstsyrop, bl. po 7½ nßl.,
fenchelmjedowy extrakt, bl. 5 nßl.
bruny bróstsyrop, bl. 10 nßl.
Whitowa wodziczka sa wocži, bl. 5 nßl. a 10 nßl.,
safran, zhły a tolczeny,
korjeńsky wolij a citronowy wolij,
schmrěkojehlinowy äther, bl. 3 nßl.

porucza **hrodowskej haptyka.**

Kóslaze kóžki,

kaž tež wschitke druhe njeharowane koże w jenotliwym a po wjetschich džělbach po najwyschschich płaczisnach kupuje

Gustav Naucka
na garbarskej haßy 426.

---

8 hacž 10

kamjenjepntzarjow pyta sa wyßoku sdu

Mickel w Němßezach.

Dweju kowarskeju

pyta kowarski mischtr **Mehnert** w Budyschinje.

Skótny pólver s czerstwych selow,
Korneuburgski skótny pólver,
Pólver psche kólku,
Pólver psche pripotawu proßatow,
Lockwitzski balsam,
Zischankowy salsowy pólver

porucza **hrodowska haptyka**
w Budyschinje.

Do Neuseelanda w Australiji

wobstara džěłaczerjow, ratarjow a njeżenjene ßłužobne džówki po 11 toler sa dorosczenych **25. haperleje**

C. A. Mathei w Hamburgu

a jeho agent knjes **Emil Herschel** w **Draždžanach** na Waisenhausstraße. (H. 961.)

Jeneho wuczomnika

pyta **Emil Flegel**, kóžkař.

Kóslaze kóžki

kupuje wot ßoboty, 28. měrza t. l. po **najwyschschich** płaczisnach **Ernst Schulz**
w hosczeńzu k skotemu lawej na kamjentnej haßy.

Rjana **łuka** je na pschedań w **Brěsynzy** pola Delneje Hórki a je wscho dalsche shonicz pola Jurja Hanczka w Bronju.

W **Brěmjenju** budze ßo **khěža** cz. 15 se sahrodu tsecži dżeń jutrow se ßwobodneje ruki na pschesadżowanje pschedawacz. Shromadżisna popołdnju w 1 hodż. tam.

Jenu wyßokoßuproschnu **ranzu**, prawdżiteje jendżelskeje raßy, ma na pschedań **R. Binner** w Rakezach.

Kedžbu!

Jena nowodojna dobra wužitkowa **krowa** je s czeleczom na pschedań w korczmje w Khwaczizach.

Wschě druzinу **czaßnikow** (segerjow) ßo rucže a tunjo porjedżeja **na jerjowej haßy 264 po 1 skh.**

We wudawarni „Serbskich Nowinow" je dostacz:
1) **Ptaczi kwaß** a **mandżelstwo.** W hromadże sa 5 np. 2) **Wuherski khěrlusch.** Tež sa 5 np. — Dale je tam nětko saßo dostacz ßlědowaza, jara powuczaza a sabawjaza kniha: **Wjetscha czitaka sa młodych a starych.** Wot H. Jordana. 10 nßl.

Łužičan čo. 3 1874 je wušoł.

Wot tych 500,000 toleŕ

wuloßojomnych ſaſtawnych liſtow, kotreż je ratarſke kreditne towarſtwo w ſakſkim kraleſtwje k ſubſkripziji wupokoźiło, móża ßo dźělby po 25, 100 a 500 tl. pod ſpodobnymi wumĕnjenjemi, kiž ßu pola naß nawjedźicz, wupißowacz.

W. Mattheis w Budyſchinje. **P. Albert** w Rachlowje. **H. Kerk** w Rodezach.
J. Schmola w Leſchawje. **A. Schpótka** w Lětonju. **H. Rötſchka** w Koblizach.

Najnowſche draſtowe tkaniny ſa naléczo a léczo, jaquetty a jaki ſ tricota, ßomota a źidy porucza po jara tunich płaczińnach

Jan Jurij Pahn
na torhoſchczu pódla hłowneje ſtraże.

My ßmy naſche na **kohlfurtſko-falkenbergſkej** a **barlinſko-ſhorjelſkej** żeleſnizy leżaze

= kalkownje =

w Niſkej a Kunnersdorfje pola Shorjelza

ſaßo do doſpołneho **létnjeho dźĕłanja** ſtajili a poruczamy naſchim cześczenym wotebjerjam ſ bliſka a ſ daloka **wſchĕdnje nowopaleny twarſki a rólny kalk** po czaßomĕrnje **tunich** płaczińnach.

K. W. Siebörgerez herbja.

Najlĕpſchi

ßrĕdk pſche kaſchel je G. A. W. Mayerowy bróſtſyrop.

Ja nałożam pſchi mojim **ſaßakłym kaſchelu** ſ nĕkotreho czaßa **G. A. W. Mayerowy bróſtſyrop** ſ Wrótßkawja a to ſ **najlĕpſchim ſkutkowanjom** a mózu jón kóždemu bróſtkhoremu najlĕpje poruczicz.

Miſchno. **J. Hemmert,**
moleŕ w kral. porzelanowej fabrizy.

Na **ßwĕtnej wuſtajeńzy prämiirowany bróſtſyrop** maja jenoż prawdźiwy na pſchedań w bleſchach po 8 nßl., 15 nßl. a 1 tl.:

Heinr. Jul. Fincke w Budyſchinje, haptykaŕ **Gerſcher** w Oſtritzu,
W. Rotha w Lubiju, **Schołta** we Wotrowje,
P. Kinne, haptykaŕ w Hernhuczje, **Lehmann** w Budeſtezach a
Joſ. Föhmann w Scherachowje, haptykaŕ Dr. **Hultzſch** w Rakezach.
Ed. Hieſe w Nowoſalzu, **J. Stockhauſen** w Kamjeńzu.

---

30 tunow candisſyropa,

jara ßłódkeho, ma ßo dla pobrachowanja mĕſta **bórſy** rospſchedacz a poruczam punt w płaczińnje wot **jenoż 15 np.,**
po dźĕlbach wot wjazy dyźli 10 puntow po 14 np.

Ernſt Hämſch na bohatej haßy.

Kóſlaze kóźki, każ tež tkhórjaze, kunjaze, liſchcze, ſajecze a korniklaze **koże,** kupuje ſtajnje po najwyſchſchej płaczińnje

Heinrich Langa
pſchi ßerbſkej katholſkej zyrkwi w Budyſchinje.

Jena na poł ßuproſchna **ranza** je w Bronju cź. 10 na pſchedań.

Schpihele,

wolijowoczińſchczowe wobraſy,
gardinowe żerdźe,
fotograſijowe wobkuki,
ſtoczany lejſty

w najwjetſchim wubjerku najtuniſcho poruczа

A. Aſchbacher, poſtoczeŕ
na hauenſteinſko-butrowej haßy 23.

Wóſkowe łuſchczińny a **wóſkowu twaŕ,** każ tež wupuſchczeny **wóſk** kupuje po najwyſchſchich płaczińnach

Herrmann Puy, mydłaŕſki miſchr
na ßerbſkej haßy.

Drjewowa aukzia.

Pondźelu, 30. měrza t. l., dopoldnja wot 9 hodźinow budźe ßo w hoscźeńzu w Huszy
wot niskolěßoweho drjewnischcźa w demjanskim ryczeŕkubleŕskim lěßu,
w wotdźělenju „kocźanski haj"
13,10 stotnjow twjerdych nabitych walcźkow } No. 1
1,20 „ mjehkich „ „ } hacź 29.
wot dweju drjewnischcźow w huscźanskim ryczerkublerskim lěßu,
w wotdźělenju „swěrinarnja" a we wotdźělenju „tórfowe jamy"
26 Rm. mjehkich schcźěpow, No. 8 hacź ßobu 16,
5,80 stotnjow mjehkich sbytkowych walcźkow No. 16 hacź ßobu 27,
12,20 stotnjow twjerdych nabitych walcźkow,
18 hromadow walcźkowych sbytkow
pod wuměnjenjom naßadźenja a pod wuměnjenjemi, prjedy wosjewjomnymi, na pscheßadźowanje pschedawacź.

Kupowarjo ßo proscha ßebi tele drjewa prjedy wobhladacź a ßo teho dla na hajniskeho dohladowarja w lěßowym domje pola Huski wobrocźicź abo ßo tež bjes dalscheho praschenja do spomnjenych lěßowych wotdźělenjow podacź.

Hrabinske Schall-Riaucourske hajniske sarjadnistwo
w Huszy.
Hugo Opelt.

Drjewowa aukzia
na maleschanskim reviru.

Ssrjedu, 8. haperleje t. l. budźe pschi hucźinjanskim wulkim hacźe
65 hromadow duboweje walcźiny
dopołdnja wot 10 hodźinow na stróżanskej holi w drjewnischcźu
62 Rm. khójnowych schcźěpow,
80 „ „ pjeńkow,
16 stotnjow sbytkowych walcźkow,
1,80 „ brěsowych „
6 hromadow ßylnych khójnowych žerdźi,
10 „ ßłabschich „ „
pod wumjenjenjemi, hewak postajenymi, sa hotowe pjenjesy na pscheßadźowanje pschedawacź.

W Maleschezach, 25. měrza 1874.
Wyschschi hajnik **Sachßa.**

Sserbske spěwaŕske knihi

porucźa knihiwjasarnja **Ernst Richter** pschi nowej měschcźanskej schuli.

Jako najlěpsche a najrjeńsche dary sa zyłe žiwjenjo ßo woßebje jako selenoschtwórtkske a kwaßne dary, porucźeja:

Lutherowa domjaza Postilla. Do kože swjasane sa 10 nßl.
Arndtowa Paradis-Sahrodka. W kožanym swjasku sa 5 nßl.
Bogatzkeho Schazkaschcźik. Swjasane sa 15 a 20 nßl.

Hewak móža ßo tež ßlědowaze knižki kóždemu porucźicź:

Nikodemußowe knižki. Swjasane sa 10 nßl.
Zyrkwiny klucźe. 5 nßl.
Domascha Wilkokskeho medowe Krepki. 5 nßl.
Pojdancźka k wóbudźenju a k poljepschenju wutroby sa Sserbow. 5 nßl.
Lasowaŕske Knischki. Swjasane sa 2½ nßl.
Trepena k Helj a Pucź do Paradisa. 2½ nßl.
To evangelske Sadźerźenje jeneje ßwjerneje Dusche.
Wucźba wot Spocźatka teho Kschescźijanstwa. 2 nßl.

Wschitke tute knihi ma sa pschistajenu płacźisnu na pschedań knihikupz ***F. A. Reichel*** w Budyschinje na torhoschcźu pschi žitnej haßy.

Wschě družiny **mězow** a **kłobukow** s tkaninow najnowscheje módy sa mužow a hólzow porucźa **Emil Flegel,** kóžkaŕ
na žitnej haßy w domje k. cźaßnikarja Köglera.

Skotolěkaŕ Klinger
w Klukschu,

psches dołholětnu praxis nashonjeny, porucźa ßo pschi wschěch khorosczach domjazeho skotu cźesczenym Sserbam tudomneje wokolnoscźe pschi najtunischich płacźisnach.

Sa kožokhorych.

Wschelako dopokasane hojaze ßrědki psche **lischawy** a **wumpjery** poscźele pschi podrobnym listnym rosestajenju

C. A. Gabler, haptykaŕ,
(M. 1541.) w Arnsteinje pola Würzburga.

Hłowna zhromadźizna Maćicy Serbskeje

srjedu, 8. haperleje, popołdnju w 2 hodźinomaj w hosćeńcu k **winowej kići** w Budyšinje.

Dźeński porjad: Rozprawa. Wólby. Naměty.

Předsyda.

Ssuche drožďźe

wschědnje cžerstwe porucža w snatej dobrosczi

Ernst Hämsch na bohotej haßy.

Warne a pjecžne roły, wschě družiny njepschepuschcžatych a hewajschich khachlowych durcžkow, wohnischcžowe platy se sapołožkami, k temu warne ßudobje s lateho želesa, wódne pónwje, roženje, roženjowe kije, falzplaty, pjezowe roły, durcžki do wuhnjow, tsěschne wokna, konjaze korta a wschelake druhe želesne twory we wulkim wubjerku porucža pschi potrjebje k dobrocžiwemu wobkedžbowanju

Hermann Bulnheim

s wobydlenjom w Seydlerjez domje njedaloko theatra.

Schewski grat,

jako hamory, kleschcže, raschple, palny naporjad, putzowanske drjewka, hładkowaze schěny we wulkim wubjerku porucža

Chr. Holtsch Nachfolger

pschi mjaßowym torhoschcžu.

Dobry amerikanski **petroleum** najtunischo pschedawa

Herrmann Puy, mydłaŕski mischtr na ßerbskej haßy.

Liebigowy kumyßowy extract

wot prěnich autoritetow doposnaty a porucženy, pschi **ßuchocžinje** (tež we wyßokej měrje), pschi **tuberkulosy** (snamjenja: krawny kaschel, hektiska symiza, nózny pót, cžežki dych), **žołdkowym, cžrjewowym a bronchialnym katarrhu** (chroniski kaschel, krótki a ßuchi s krakami), **rjapowej ßuschinje,** kaž tež pschi wschěch khorosczach, kiž móža ßo psches lěpschu jědź a polěpschenje krwě wotstronicž, tež hischcže tehdy, hdyž žane lěkarstwo wjazy njeskutkuje, najlěpje pomha. Wón spomóža woßebje pscheměnjenje wutkow a je teho dla woßebje wužitny khorym, kiž dyrbja po měßazach wo jstwje wostacž a mało stawohibanja maju.

Kisty po 4 flakonach a wjazy (flakon po 15 nßl.) pósczele

General-Depot von Liebig's Kumys-Extract

Berlin, Friedrichstr. 218.

NB. Khori, kotrymž žane ßrědki njepomhachu, njech hischcže s dowěrjenjom poßleni ras spytaja s **Liebigowym extractom.** Knižka wot **Dr. Weila** darmo a franko.

Sporuschk (Mutterkorn)

wot cžerwjow njenažrany, kupuje saßo

hrodowska haptyka.

Wschitke družiny **polnych, łucžnych, sahrodnych** a **kwětkowych ßymjenjow,** kaž tež **rigaske, pernauske** a **schlesynske ßymjeńtne lane ßymjo** saßo porucža ßymjenjowe pschekupnistwo **R. Binner** w Rakezach.

Sacca-khofej

punt po 5 nßl. porucža

Hermann Kunack pódla pósta.

Khěža cžo. 3 w Hnaschezach s nowonatwarjenej bróžnju, 2 kórzomaj pola a s rjanej ßadowej a ßolotowej sahrodu je pscheměnjenja dla na pschedań. Wscho dalsche je shonicž pola **Augusta Hentschela** tam.

K nawjedženju.

Cži ßami cžesczeni wotebjerarjo „Serbskich Nowinow", kotsiž chzedža sa nje na druhe schtwórtlěto 1874 do prědka płaczicž, njech nětko 75 np. we wudawarni „Serbskich Nowinow" wotedadža. Cži, kotsiž ßebi „Serbske Nowiny" psches póst pschinjescž dawaja, njech tola njesapomnja, ßebi je tam bórsy skasacž. Na schtwórtlěto płacža tam „Serbske Nowiny" 85 np. Na pruskich póstach „Serbske Nowiny" tež wjazy njepłacža hacž na sakskich a sa pschinjeßenje do domu płaczi ßo sakskim póstam schwórtlětnje jenož 13 np.

Hacž dotal ßmědžachu ßo „Serbske Nowiny" na póscže najkrótscho jenož schtwórtlětnje skasacž. Po nowschim postajenju móža pak ßo tajke skasanja nětko tež na 2 měßazaj, haj na 1 měßaz stacž. W nadžiji, so móhło tajke skasanje na krótschi cžaß w hódź bycž, my tajke postajenje s tutym k sjawnemu nawjedženju dawamy.

Skóncžnje proßymy tych, kiž ßebi „Serbske Nowiny" pod frankomarku ßłacž dadža, so bychu ßebi je radscho na póscže ßamym skasali; dokelž frankowanje sa lěto něhdže 18 nßl. khoschtuje.

Redakcia.

Nakładnik: J. E. Smoleř. Ćišć: L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čislo 14. — 4. haperleje. — 1874.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawaŕni „Serb. Nowin“ na róžku zwonkneje lawskeje hasy čo. 688 wotedać, płaći so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawaŕ
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 7 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawaŕja 75 np. a na kral. saks. pósće 8½ nsl. a z přinjesenjom do domu 98 np.

Wopschijecze: Sswětne podawki. — Spěw. — Se Sserbow: S Budyschina. S Toroňz. S Wósporka S Maleschez. Se Spytez. S Pschidoła. — Zyrkwinske powjescze. — Nawěschtnik.

Wosjewjenje.

Po namjecze herbow njebo kublerja **Korle Bjedricha Balduina Knautha** w Bukojnje maja ßo immobilije, k jeho sawostajeństwu ßłuschaze — tola bjes inventara a składow — mjenujzy:

a) połeńske kubło czo. $^{41}/_{32}$ wopalneho katastra sa Bukojnu s pschißłuscheństwom, sapißane na folium 31 gruntskich knihi sa Bukojnu, s ležomnostnym wopschijeczu wot 19 akrow 126 □prutow = 10 hektarow $74,_{7}$ arow a s $349,_{93}$ dawkskimi jenosczemi napołožene,

kaž tež

b) polo, łuka, pastwischczo a keŕki parzella czo. 295 ležomnostnych knihi wßy Dubrawki, sapißane na fol. 58 dubrawczanskich gruntskich knihi, 4 akry 124 □prutow = 2 hektaraj $44,_{3}$ arow wulke a se $106,_{69}$ dawkskimi jenosczemi napołožene,

7. haperleje 1874 dopołdnja w 11 hodźinach

na hamcze tudy sjawnje na pscheßadzowanje pschedawacz.

Shromadna taxowa hódnoscz immobilijow, njedźiwajo sa wobczežnoscze, je

9431 tl. — nßl. — np.

Duž ßo na kupjenje smyßleni s tutym pscheproschuja, so bychu w postajenym czaßu na tule termiju pschischli, po wosjewjenju wuměnjenjow a po dopokasanju ßwojeje płaczenja kmanoscze ßwoje ßadźenja wuprajili a dalsche potom wotczakali.

Pscheßadzowanske wuměnjenja móža ßo kóždy czaß tudy nawjedźicz, ßu pak k kóždeho nawjedźenju na ßudniskej deszy a w korczmje w Bukojnje wupowěßnjene.

W Wósporku, 19. měrza 1874.

Kralowski ßudniski hamt tam.
Philippi.

Wosjewjenje.

Herbstwodźělenja dla budźa ßo immobilije, k sawostajeństwu njebo sahrodnika **Jana Schołty** w Barcze ßłuschaze — s wuwsaczom inventara a ßkładow — jako:

a) sahrodniska žiwnoscz czo. $^{10}/_{9}$ wopalneho katastra sa Bart s pschißłuscheństwom, sapißana na folium 9 gruntskich knihi sa Bart, wopschijaza 3 hektary $70,_{2}$ arow = 6 akrow 223 □prutow a se 148 dawskimi jenosczemi napołožena,

teho runja

b) polo No. $302^{a.g}$ ležomnostnych knihi sa Bart, 181 □prutow = — hektar $33,_{4}$ arow wulke a s $8,_{51}$ dawskimi jenosczemi napołožene, sapißane folium 108 gruntskich knihi sa Bart, kotrež ßu w hromadźe wjeßnogrychtszy na

2720 toleŕ =—=—

taxirowane

9. haperleje 1874 dopołdnja w 11 hodźinach

na hamcze tudy sjawnje na pscheßadzowanje pschedawacz.

Na kupjenje ſmyßleni ßo teho dla ſ tutym pſcheproſchuja, ſo bychu w poſtajenym cżaßu na tudomny hamt pſchiſchli, po woſjewjenju wumĕnjenjow a po dopokaſanju ßwojeje płaczenja kmanoſcze ßwoje ßadżenja wuprajili a dalſche potom wotcżakali.

Dla pſcheßadżowanſkich a druhich wumĕnjenjow ßo na wuwĕſchtk, na ßudniſkej deſzy, każ tež w bartſkim hoſcżeńzu wupowĕßnjeny, pokaſuje.

W Wóſporku, 24. mĕrza 1874.

Kralowſki ßudniſki hamt tam.
Philippi.

Swĕtne podawki.

Němſke khĕżorſtwo. Biſkopizy. Dżĕkacżerjej Aſter a Rennau Eckard-Meißnerez ßukelnſkeje fabriki tudy ſtaj wulku ßlĕbornu medaillu ſ napißmom: „myto ſa pilnoſcż“ ſ miniſterſtwa pſchipóßkanu doſtakoj, dokelż ſtaj wjele lĕt w ſpomnjenej fabrizy ßwĕru dżĕłakoj.

Draždżany. Miniſterſtwo je poſtajiło, ſo ßo ſtare awſtriſke pjenjeſy, każ tež němſke 20- a 10-krajzarje wot kralowſkich kaſſow wjazy bracż njeßmĕdża. Nowe awſtriſke pjenjeſy ßu hižom prjedy ſakaſane. — Wot 1. haperleje njetrjeba tež nichtón ſtare němſke abo zuſe ſłote pjenjeſy bracż, teho runja tež niż ßlĕborne krónſke tolerje a ſpezijarje.

— Jako bĕſche kral Albert wóndano w Barlinje, je wón tam tež hrabju Moltku wopytał a nimale hodżinu pola njeho był.

— W miniſterſtwu kultußa a ſjawneho wucżeńſtwa je Dr. Gilbert należnoſcże gymnaſiow, Dr. Schlömilch należnoſcże realkow a Dr. Bornemann należnoſcże ſeminarow a ludowych ſchulow na ßo wſał.

— Němſka khĕżorka je ſa hojernju, kotruż je knjeni Simonowa w bliſkoſcżi Draždżan ſa invalidow ſakożika, 500 hriwnow (markow) darika.

— Draždżanſke nowiny „Conſtitutionelle Zeitung“, kiż na Sſerbow rad ßwarjachu, ßu poßlenjeho mĕrza t. l. ſaſchke.

Barlin. Nowy wojerſki ſakon khĕżorej, wjerchej Bismarkej a rajchstagſkim ſapoßłanzam doſcż hkowukamanja cżini. Rajchstagſzy ſapoßłanzy njeſwĕrja ßo, tejko ludżi a tejko pjenjes ſa wójſko pſchiſwolicż, każ ßebi ſpomnjeny ſakon żada, dokelż ßo boja, ſo jich lud potom wjazy njewuſwoli; khĕżor a Bismark pak na tym wobſtejitaj, ſo by ßo ſa wójſko wſcho dowoliło, ſchtoż wonaj ſa nuſne dżerżitaj. A ſo bychu ßo rajchstagſzy ſapoßłanzy cżim ſkerje po jeju mĕnjenju wobrocżili, dha je khĕżor na ßwojim narodnym dnju k generalam, jemu ſbożopſchejazym, ryczż dżerżał, w kotrejż praji, ſo by wón jara wobżarował, hdy by ßo nowy wojerſki ſakon ſa dobry njeſpoſnał. A Bismark je dwĕmaj ſapoßłanzomaj, kiż bĕſchtaj jeho wopytakoj, rjekłył, ſo abo ſe ßkużby ſtupi, jeli ßo tón nowy wojerſki ſakon wot rajchstaga ſaczißnje, abo ſo wón rajchstag roſpuſchczi a nowe wolby wupiſche, pſches kotrež by ßnadż tajkich ludżi do rajchstaga doſtał, kotrež bychu cżinili, ſchtoż ßebi wón żada. A Moltka w rajchstagu ßamym ryczż dżerżeſche, w kotrejż wón praji, ſo na tym doſcż njeje, ſo ßu Němzy Franzowſow pobili a Elſaß ſ Lothringiſkej dobyli, ale ſo budże jim nĕtko trjeba, dla wobkhowanja ßwojeho dobytka 50 lĕt ßylne wójſko na nohomaj mĕcż, woßebje dokelż wyſche Franzowſow tež żadyn druhi ßußodny lud Němzam dobry njeje. Duż ßo na tych wbohich rajchstagſkich ſapoßłanzow na tak wſchelake waſchnje ſtorka, ſo drje jim dale niczo wyſche njewoſtanje, hacż khĕżorej a Bismarkej wolu cżinicż: hacż runje je to tola żałoßna wulka ſchkoda ſa němſke kraje, hdyż dyrbi ßo němſke wójſko do 400,000 muży powjetſchicż.

— Schtoż khĕżorowu khoroſcż naſtupa, dha je ta nĕtko zyle ſahnata, ale khĕżor dyrbi ßo tola pſchedĕ wſchitkim ſaſymnjenjom jara na kedżbu bracż. Bismarkowe drjenje pak hiſchcże zyle twochnyło njeje a ma wón teho dla doſcż mało ſpanja, khiba hdyż jemu lĕkarſtwo dadża, kotrež jeho k ſpanju nuſuje. Lĕkarjo mĕnja, ſo wón hinak ßwoje drjenje njewotbudże, hacż hdyż ßo na nĕkotry cżaß do cżopliſcheho kraja poda.

— Na rajchstagu ßu namjet ſtajili, ſo by ßo tak mjenowane civilne mándżelſtwo nĕtko tež we wſchĕch němſkich krajach ſawjedło. — Wo wojerſkim ſakonu poczina ßo najſkerje 13. haperleje jednacż.

Kölnſkeho arzybiſkopa Dr. Melchera ßu 31. mĕrza do jaſtwa wotwjedli, dokelż pjenjeżnu ſchtrafu njepłacżi, kiż je jemu ßud teho dla napokożił, ſo je duchownych poſtajił a ßo prjedy miniſtra njepraſchał, — a dokelż wón niczo wjazy njemĕjeſche, ſchtoż by jemu ßud wucżaſacż (pfändowacż) móhł.

Awſtria. Bamż Pius bĕſche liſt wudał, w kotrymż wón pſcheczżiwo awſtriſkim nowym zyrkwinſkim ſakonam proteſtiruje, awſtriſki khĕżor pak pjecża na njón njewotmolwi. — Dla wikowanja a pſchekupſtwa ſ Awſtrije do Rußowſkeje a na wopak ßo bjes awſtriſkim a ruſkim knjeżerſtwom nowe wujednanje ſtanje a budże to awſtriſkim pſchekupzam k wulkemu położenju, teho runja ßo tež zło jara poniżi. — We winſkim rajchsrathu ßu namjet ſtajili, ſo maja ßo jeſuitojo ſ Awſtrije wuhnacż,

tola tuto požadanje lědy wjetschinu ſa ßebje dobudże. — Galiziſkim Polakam, kiž ßu pſches ßwojich rajchsrathſkich ſapoßłanzow woßebje k temu pomhali, ſo ßu Němzy wjetſchinu w rajchsracże dostali, ßu nětko tuczi Němzy ſ tym ſapłaczili, ſo ßu jim 250,000 ſchěßnakow k nowotwarbje techniſkeje ſchule w galiziſtim měſcże Lwowje (Lemberg) ſapowjedźili a tutu ſummu hinak pſchiſwolicź nochzedźa, khiba ſo budże wona pod roskaſowanje rajchsratha ſtajena, tak ſo Polazy njebychu niczo do jeje należnoſczow ryczecź ßměli.

Franzowſka. Na franzowſ'im ßejmje ßo wóndano wo to jednaſche, kak ma ßo Paris ſ nowa wobtwjerdźicź. Wobſanknjene bu, ſo maja niz jenoż nětcziſche forty ſtejo woſtacź, ale ſo dyrbja ßo tež wot tuteho měſta wobtwjerdźenja w tajkej dalokoſczi natwaricź, ſo kule njepſchecżela na żane waſchnje wjazy hacź do ßameho Pariſa létacź njemóża. — Wóndano mějachu ßo ſaßo nękotſi nowi ſapóßłanzy do franzowſkeho ßejma wuſwolicź a ßo tón ras ſaßo mużojo, republikanſzy ſmyßleni, wuſwolichu. To je ſ nowa wopokaſmo, ſo republikanſke ſmyßlenje bjes franzowſkim ludom dale bole pſchibjera.

Jendźelſka. Jene jendźelſke wójſko ſ murami (negrami) na tak mjenowanym ſkotym brjohu w Afriży teho dla wójnu wjedźeſche, dokelž czi wikowanje jendźelſkich kupzow ſadźěwachu a hewak tež ludźi jako ſchklowow pſchedawachu. Tutych murow, kiž ßo Aſchantijo mjenuja a maja tež ßwojeho krala, je ſpomnjene jendźelſke wójſko ſbiło a jich dwě najwjetſchej měſcże ſpaliło. Aſchantiſki kral je nětko ſ Jendźelczanami měr ſczinił.

Schpaniſka. Pſched twjerdźiſnu Bilbao ßo w poßlenich dnjach twjerdże wojowaſche a marſchal Serrano je ßebi ſe ßwojim republikanſkim wójſkom wjele prózy dawak, ſo by karliſtow, kiž ßu tule ważnu twjerdźiſnu woblehnyli, wot tam wotehnak a wón je tež, kaž ßo ſda, w tajkim naſtupanju nękajke dobyczka ſczinił.

Ruſſowſka. We wukrajnych nowinach powjedaja, ſo je general Ignatjew, hacź dotal ruſki poßłanz w Konſtantinoplu, wot tam wotwołany, ale w ruſkich nowinach wo tym hiſchcże niczo prajene njeje.

Sſerbia. W tutym kraju ßu wobſankli, żeleſnizu twaricź, tola dyrbjeſche ßo prjedy twjerdże poſtajicź, hdże ma ßo wona k turkowſkej żeleſnizy pſchiſanknycź a dże ma ßo ſkónczicź, ſo by k jenej wuherſkej żeleſnizy blisko měła. Poßleńſche je hižom dawno wuradźene, ale hacź dotal nochzyſche turkowſke knjeżerſtwo pſchiſanknjenje tak pſchiſwolicź, kaž ßebi Sſerbia żadaſche. Nětko je pak tajke pſchiſwolenje dało a ßerbſki wjerch Milan chże teho dla turkowſkeho ſultana wopytacź.

Wobnowjenje kſchcżeńſkeho ßluba.

(Na żadanje.)

Dha, lubowany mótko, ty
Tak daloko żno wotroſtk ßy,
So ſamóżeſch ty nětko hicź
Sswój kſchcżeński ßlub ßam wobnowicź.

Hacź dotal ßym, mój najlubſchi,
Cże noßyła na wutrobi
A rukomaj tej modlitwy
Tu ſchtyrnacże lět wſchitke dny.

Tež nětk ja ſ horzej modlitwu
Sso k Bożem' thronej poſběhnu,
So by czi wón tu radu dał,
So by jóm' ßwěrny ſawoſtał.

Haj, Bóh tón Knjes tón ſdźerż wſchak czi
Tu ſtajnje ſtrowoſcź na ßwěczi,
Skutk twojej' rukow požohnuj,
Pſched njeſbożom cże wobarnuj.

Hdyż poſczele Bóh dobre dny,
Dha woſtań pſchezo pouižny,
Hdyż pak ßy w czeżkej frudobi,
Proſch Boha, wón wſchak pomha czi.

Hdyż towarſchojo wabja cże
Na hrěſchne pucże, njeprawe,
Dha na jich blady njepoſłhaj,
To je ſły lud — jim ryczecź daj.

A pſchede wſchěm ja proſchu cże,
Ach, póſnaj wſchudże radoſtnje,
So tebi żana hańba njej',
Sso ßwěru dźerżecź k Jeſußej.

Hlaj, kohoż je ſchcże haniba
Tu wſchudżom póſnacź Jeſuſa,
Ach teho wón tež ſawěſcże
Na ßudnym dnju ſnacź njebudże.

Njech rano a tež ſ wjeczora,
Haj wſchudżom twoja modlitwa
Sso k njebju horje poſběhnje,
Dha Bóh twój ſtutk tež żohnuje.

Měj Boha wſchak, mój najlubſchi
Pſched wocżomaj a w wutrobi
A njeſwol żenje do hrěcha,
Sso ſdaluj hracża, wopiłſtwa.

Ty pak, o luby Sbóżniko,
Kiž tež ſa mojoh' móta ßo
Ssy junu krawił na kſchiżu,
Ssmil ßo tež nad nim ſ luboſczu.

Haj, wjedź joh', knjeże Jeſu, ßam
Na wuſkim pucżu k njebjeßam,
So żenje ſ njeho njeſtupi
Najmjeńſchi ſtup — dłóń ſchěroki.

Spożcź jemu dołhe żiwjenje,
A hdyż joh' czaß tu wujchoł je,
Wſmi jeho tudy ſe ßwěty
Tam horje ſ hnady do njebja.

Pětr Młónk.

Ze Serbow.

S Budyſchina. Nowy pokkownik (oberſt) tudomneho wójſka, knjes Bartcky, je ßo w tychle dnjach ßem pſcheßydlik. Dotalny pokkownik, knjes Dietrich, je ßo penſionirowacz dak, woſtanje pak hacz na dalſche tudy.

S Torońz. Tudy w nozy wot pjatka k ßobocze, 28. měrza, bórſy po 12 hodzinach woheń wudyri, kiz jara ſpěſchnje wokoło ßo hrabaſche a wſchě twarjenja kubleŕki wudowy Marje Wehloweje do procha a popjeła pſchewobroczi. S létazym wohnjom wotpalichu ßo hewak tez tworjenja wulkoſahrodnika Handrija Wehle a domſke a hrodz zinnoſczerja Auguſta Schmidta. Wehli ßu ßo tſi ßwinje, tójſchto pjerinу a rjeczaſnik ſpalili. So mózachu ſkót kubleŕti Wehloweje płomjenjam wutorhnycz, k temu to woßebje pomhaſche, ſo tu nóz wo wßy pſchaſu kakachu a teho dla po wupraßnjenju wóhnja bórſy tójſchto mkodeho luda k pomozy pſchibéża. Kak je woheń wuſchoł, njeje ſnate, tola ſda ßo, ſo je drje ſakożeny.

S Wósporka. Na měſto dotalneho tudomneho ſchulſkeho rektora Kruſchwizy, kiz je naß 1. haperleje wopuſchczik, je knjes A. K. Jaurich, wucżeŕ w Ottenſchüzu, wuſwoleny.

S Maleſchez. Sa vikara tudomneho farſkeho měſta je po wotemrjeczu naſcheho dotalneho wyßokodoſtojneho k. fararja Trautmanna k. farař Sommer w Hucżinje poſtajeny.

Se Spytez. Tudy je ßo 28. měrza wjeczor po 10 hodzinach khěżka wjeßneho wajchtarja Pětra Handrika wotpalika.

S Pſchidoła. Tudy ßu ßo njedzelu, 29 měrza, rano w 2 hodzinomaj bróżeń kubleŕti Madleny Lorenzoweje, kublerja Pilka a dwě bróżni kublerja Mikławſcha wotpaliłe. We wſchěch ſchtyrjoch bróżnjach bě wjele ßłomy, ßyna a tez nješchto żita. Sawěſczik bě jenoż Mikławſch.

Do knihownje Maczizy Serbſkeje dari:

1) K. prof. Dr. Braune w Khocżebuſu: Programmy khocżebuſkeho gymnaſija na léta 1871—1874. — 2) K. wucżeŕ Schołta w Kunnersdorfje pola Kamjenza: Jedyn rukopißny ßerbſki Sſłownik. — 3) K. farař Teſchnař w Nidże: a) Beyträge zur Geſchichte der alten Wenden und ihrer Wanderungen. Von Chr. Schreiter. b) 80 kjarlizow ak nowy pſchiſtank k ſpiwańſtim knigłam. c) Wóßym zaßet duchownych kjarlizow. — 4) K. farař Bróſk w Kſchiſchowje: Cziche khwilki pſchi Bożej ſtudnicży. — 5) K. knihikupz Rösger w Budyſchinje: Nowe duchomne Kyrliſchje, kotrez ſ Njemſkeho pſchekożi a ßam wudżeła J. H. Kapler 1807. — 6) Budyſka Bjeßada wſchelake wot njeje wudate ſkładnoſtne ßerbſke ſpěwy a liſty. — 7) Podpißany knihownik: a) Der letzte Wendenkönig nach Sage und Geſchichte. Von Prof. Goſche. b) Der kleine Katechismus Dr. Martin Luthers mit den dazu gehörigen Sprüchen in deutſcher und wendiſcher Sprache. 2. Aufl. Cottbus 1869. c) Programm budyſkeho gymnaſija na ſchulſke léto 1873—74. (Pſchich. dale.)

K. A. Fiedler,
knihownik M. S.

Cyrkwinske powjesće.

Křćeni:

Michalſka zyrkej: Thereſa Jenny n. dż. na Żidowje. — Hana Helena, Korle Auguſta Neumanna, wobydlerja na Żidowje, dż. — Jan Auguſt Pětr, Korle Auguſta Gruhła, khěżnika w Sſtonej Borſchczi, ß. — Jan Bernhard, Jana Henki, wobydlerja na Żidowje, ß. — Kamilla Klementina Frieda, Jana Ernſta Schuby, ſarjadowarja we wokrjeßnej dżěkarni na Żidowje, dż. — Auguſta Erneſtina, Jana Korle Falanta, wobydlerja pod hrodom, dż.

Katholſka zyrkej: Korla Bruno, Korle Pjecha, wobydlerja, ß.

Zemrjeći:

Dżeń 18. měrza: Emma Marja, Jana Kozora, khěżerja na Żidowje, dż. — Reinhard Wilibald, Oty Reinharda Gräfy, knjeżeho najeńka w Nadżanezach, ß. 2 m. — 22., Marja rodż. Delanſkich, njebo Jana Wehle, kublerja-wumjeńkarja w Konjezach wudowa w Torońzach, 74 l. — Hańża, ſwudowjena Pjetaſchowa, 56 l.

Płaćizna żitow a produktow w Budyšinje
28. měrza 1874.

Dowoz: 4909 měchow.		Płaćizna w přerězku							
		na wikach				na bursy			
		niżša		wyša		najniża		najwyša	
		tl. nßl. np.		tl. nßl. np.		tl. nßl. np.		tl. nßl. np.	
Pſchenża	50 kilogram.	4	11 —	4	19 9	4	8 —	4	19 9
Rożka	" "	3	23 3	3	25 5	3	20 8	3	22 4
Jecżmjeń	" "	3	18 6	3	22 3	3	19 —	3	22 3
Wowß	" "	3	— —	3	5 —	3	2 5	3	5 —
Hróch	" "	—	— —	—	— —	—	— —	—	— —
Woka	" "	—	— —	—	— —	—	— —	—	— —
Raps	" "	—	— —	—	— —	—	— —	—	— —
Jahły	" "	5	13 1	—	— —	—	— —	—	— —
Hejduſchka	" "	6	11 7	—	— —	—	— —	—	— —
Bérny	" "	—	23 7	—	26 7	—	— —	—	— —
Butra	1 "	—	27 —	—	29 —	—	— —	—	— —
Ssyno	50 "	1	10 —	1	25 —	—	— —	—	— —

Wežera płaczeſche w Barlinje:

ſpiritus 21 tl.—22 tl., pſchenża 66—91 tl., rożka 50—69 tl., rěpikowy wolij (njecziſczeny) 19 tl. 10 nßl.

Jeneho ßylneho

wuczomnika

pyta piwarnja w Prěczizach.

Liebigowy kumyßowy extract

pſche ßuchoczinu, tuberkulosu, bronchialny katarrh atd.

Hohenfeld p. Heiligenthala, 20./11. 73.

Ja mam Wam ßwój dźak wuprajicz, dokelž ßo hojaze ſkutkowanje Waſcheho präparata pola mje ſtajnje jara ſpodobne pokaſuje. W naſtupanju khoroſcze je ßo pola mje wſchitko zyle pſcheměniko. Spanje je bole měrne; ja prjedy dlěhe njeſpach, hacz 2 hodzinje, hdzež potom ſaßo wotuczich, nětko pak zyku dołhu nóz ani jedyn ras njewotuczu. Czežki dych a hwiſdanje w bróſcze je wotewſako, haj, ja mózu prajicz a Bóh daj, je zyle ſaſtako. Krakow je mjenje, nózne poczenje je ßo ſhubiko, naczaßne kałanje w bróſcze wjazy njeſaczuju ſ krótkim wſcho je hinak.

Ża ſkażu ßebi ſaßo (Skaſanje) a podpißuju ßo ſ najwjetſchim dźakom najpodwolniſcho

A. Thimm.

Płaczizna ſa flakon 15 nßl., kiſty po 4 flakonach a wjazy póſczele

General-Depot von **Liebig's Kumys-Extrat.**

Berlin, Friedrichstr. 218.

Warne a pjeczne roły, wſchě druzinY njepſchepuſchczatych a hewajſchich khachlowych durczkow, wohniſchczowe platy ſe ſapołožkami, k temu warne ßudobje ſ lateho żeleſa, wódne pónwje, roženje, roženjowe kije, falzplaty, pjezowe roły, durczki do wuhnjow, tſěſchne wokna, konjaze korta a wſchelake druhe żeleſne twory we wulkim wubjerku porucża pſchi potrjebje k dobroczinwemu wobkedźbowanju

Hermann Bulnheim

ſ wobydlenjom w Seydlerjez domje njedaloko theatra.

Jena **brózeń** w dobrym rjedze je we Wyßokej pola Schežeńzy na pſchedań. Do njeje móże ßo 40 kop kłaſcz.

Schewſki grat,

jako hamory, kleſchcze, raſchple, palny naporjad, putzowanſke drjewka, hładkowaze ſchěny we wulkim wubjerku porucża

Chr. Holtſch Nachfolger

pſchi mjaßowym torhoſchczu.

Na ryczerkuble w Delnej Kinje móże jedyn ſtarſchi **wotroczk** k wothładanju wołow a jedyn **ßrěnk** hnydom do ßkużby ſtupicz.

Tež ſtej tam hiſchcze dwě wobydleni ſa młodych dźěkawych ludźi próſnej.

Pſcheměnjenje wobydlenja.

Czeſczenym Serbam Budyſchina a wokolnoſcze ſ tutym najpodwolniſcho k nawjedzenju dawam, ſo moje ſchtrympparſke a ſchtrykowanſko-wołmjane khlamy nětko wjazy na żitnej haßy czo. 49 njejßu, ale ſo ßym je do hauenſteinſkeje (butroweje) haſki pſchepołożił. Pſchi tym mojim lubym dotalnym wotebjerarjam ſa dowěrjenje, hacz dotal mi wopokaſane, najwutrobniſchi dźak prajo, proſchu ja, je tež do mojeho noweho pſchebytka pſchenjeſcz.

Louis Streblow.

Drjewowa aukzia.

Poßleni dżeń jutrow, jako 7. haperleje, budża ßo pola podpißaneho w Toreńzach popołdnju ½3 hodzinow bréſowe hromady, każ tež ßymjenitne bréſy na pſcheßadżowanje pſchedawacz.

Jan Pötſchka.

W Makcj Borſchczi pola Budyſchina je jena ſahrodniſka żiwnoſcz ſe 7 akrami 147 □prutami dobrych polow a łukow a ſe ſahrodu na pſchedań. Wſcho dalſche je ſhonicz pola Auguſta Elsnera tam.

Jedyn nowy dwajpſchežny **wós**, ſa ſchěroku koliju, ma na pſchedań kowař **Schmidt** we Wulkim Dażinje pola Lubija.

Jena dwajpſchežna **kucża** na pjerach, kotraż je hiſchcze w dobrym rjedze, je na pſchedań pola kowarja **Rölki** w Manjowje pola Hamora.

Moja w Hermanezach leżaza **korczma** ſ hoſpodu ma ſa dwě njedżeli pſchedata bycz, a proſchu teho dla wo dobroczinwe wobkedźbowanje. **G. Friedrich.**

W Kortniży je jena **żiwnoſcz** ſe ßwobotneje ruki na pſchedań a je wſcho dalſche pola wobßedżerki **Pawlikoweje** tam nawjedzicz.

Wot jeneje khudeje ßłużobneje dźówki bu ſańdżenu pónđżelu w měſcze **brěmjeſchko** ſhubjene, w kotrymż běchu parchent k ßukni, tkanina k 2 woblekarjomaj, podſchiwk, ſchnory atd. a chże to ſprawny namakař ſa myto we wudawarni „Serb. Nowinow" wotedacz.

Sańdżenu ßobotu bu w měſcze jedyn nowy rěſniſki **nóż** namakany a je ßaßo doſtacz we wudawarni „Serb. Nowinow"

Do Neuſeelanda w Auſtraliji

wobſtara dźełaczerjow, ratarjow a njeżenjene ßłużobne dźówki po 11 toleŕ ſa doroſczenych **25. haperleje**

C. A. Mathei w Hamburgu

a jeho agent knjes **Emil Herſchel** w **Draždżanach** na Waiſenhausſtraße. (H. 961.)

Wulki ſklad

cžaßnikow (ſegerjow)

porucža

J. G. Schneider

na ſnutskomnej lawſkej haßy cžo. 134 pódla tórma.

Ja ßym ßwój ſklad cžaßnikow jara bohacže powjetſchił a mam we wſchěch družinach cžaßnikow wulki wubjerk, tak ſo mózu kóžde požadanje dopjelnicž. Płacžiſny ßu najtuniſche a kóždy cžaßnik je najßwěrniſcho wotcžehnjeny.

Rukowaze pißmo ßo kóždemu pſchiwda.

Wulki wubjerk prawdžiwych ßlěbornych rjecžaſkow, prawdžiwych talmiſtocžanych a we wónju poſtocžanych rjecžaſkow, teho runja ſ rukowanjom a w płacžiſnje najtuniſcho.

Tež pſchiſpominam hiſchcže, ſo ßym ßerbſkeje rycže runje tak mózny, kaž němſkeje.

S poczeſczowanjom

J. G. Schneider,
cžaßnikař.

My ßmy naſche na **kohlfurtſko-falkenbergſkej** a **barlinſko-ſhorjelſkej želeſnizy** ležaze

= kalkownje =

w Niſkej a Kunnersdorfje pola Shorjelza

ſaßo do doſpołneho **létnjeho dželanja** ſtajili a poručamy naſchim cžeſczenym wotebjerjam ſ bliſka a ſ daloka **wſchědnje nowopaleny twarſki a rólny kalk** po cžaßoměrnje **tunich** płacžiſnach.

H. W. Siebörgerez herbja.

Aukzia.

Wutoru, 7. haperleje, dopołdnja wot 10 hodžinow budža ßo w nowoporſchiſkim hoſcženju pſcheßydlenja dla wſchelake wězy, jako:

łoža, poßleſchcža, kanapeje, khamory, komody, ſtólzy, blida, wſchelaka domjaza a hoſpodarſka nadoba, jedyn wókнaty wós, jedyn njekryty wós, 2 hoſpodarſkaj wosaj, krymarje, bróny, płuhi, dubowe fóſty, deſki, wjele hantweiſkeho gratu a dželba rohow wot amerikanſkeje ſwěriny atd.

na pſcheßadžowanje pſchedawacž.

Louiſa Stephan.

Drjewowa aukzia

na maleſchanſkim reviru.

Sſrjedu, 8. haperleje t. l. budže pſchi hucžinjanſkim wulkim hacže

65 hromadow dubowеje walcžiny

dopołdnja wot 10 hodžinow na ſtróžanſkej holi w drjewniſchcžu

62 Rm. khójnowych ſchcžěpow,
80 " " pjenkow,
16 ſtotnjow ſhytkowych walcžkow,
1,80 " brěſowych "
6 hromadow ßylnych khójnowych žerdži,
10 " ßtabſchich " "

pod wumjenjenjemi, hewak poſtajenymi, ſa hotowe pjenježy na pſcheßadžowanje pſchedawacž.

Maleſchezach, 25. měrza 1874.

Wyſchſchi hajnik **Sachßa.**

Lěkaŕske pschipósnacze.

(Psche czežki dych.)

G. A. W. Mayerowy běły bróstsyrop je mje pscheßwědcził, so ma woßebnu hojazu móz a so woßebje wosor wotstronja, łaskotanje w schiji saczěri, dychanje pospěschuje a **czežkemu dychej** wotpomha.

Wschěm bróstkhorym

ma ßo **G. A. W. Mayerowy bróstsyrop** jara poruczicz. Ja mějach 8 lět kaschel s krakami a buch pschi tseczej bleschi tuteho syropa zyle wot njeho wumózeny, schtož s tutym wobßwědczam.

Schczeczin. **Wilhelm Schmidt,** wojerski lěkaŕ.

Na **ßwětnej wustajeńzy prämiirowany bróstsyrop** maja jenož prawdziwy na pschedań w bleschach po 8 nßl., 15 nßl. a 1 tl.:

Heinr. Jul. Lincka w Budyschinje,
W. Rotha w Lubiju,
P. Kinne, haptykaŕ w Hernhucze,
Jos. Löbmann w Schěrachowje,
Ed. Hiese w Nowosalzu,
haptykaŕ **Gerischer** w Ostritzu,
Schółta we Wotrowje,
Lehmann w Budestezach a
haptykaŕ Dr. **Hultzsch** w Rakezach.
J. Stockhausen w Kamjeńzu.

Attest.

Glöcknerska žałba *) je mje sa dwě njedzeli zyle wot dołhotrajazeho, bolazeho saczeknjenja kolena sahojiła; ja ju teho dla woßebje dzěławym ludzom jako jara woßebny ßrědk poruczam. **Wilhelm Paps,**
czěßliski polir w Groß-Zschocheru pola Lipska.

*) Dostacz sa 2½ nßl. w **budyskomaj haptykomaj,** kaž tež w haptykach w Nowosalzu, Lubiju, Zitawje, Rychnowje, Großschönawje, Neugersdorfje, Biskopizach, Rakezach, Schěrachowje, Bjernaczizach, Wostrowzu, Hirschfeldze, Herrnhucze a Reichenawje. Fabrika je w Gohlisu pola Lipska.

Sa kožokhorych.

Wschelako dopokasane hojaze ßrědki psche **lischawy** a **wumpjery** posczele pschi podrobnym listnym rosestajenju

C. A. Gabler, haptykaŕ,
(M. 1541.) w Arnsteinje pola Würzburga.

Sserbske spěwaŕske knihi

porncza knihiwjasarnja **Ernst Richter** pschi nowej měschczanskej schuli.

Schpihele,

wolijowoczischczowe wobrasy,
gardinowe žerdze,
fotografijowe wobłuki,
słoczany lejsty

w najwjetschim wubjerku najtunischo porucza

A. Aschbacher, posłoczeŕ
na hauensteinsko-butrowej haßy 23.

Jena na poł ßuproschna **ranza** je w Bronju cz. 10 na pschedań.

Sporuschk (Mutterkorn)

wot czerwjow njenažrany, kupuje saßo

hrodowska haptyka.

Kóslaze kóžki,

kaž tež wschitke druhe njeharowane **kože** w jenotliwym a po wjetschich dzělbach po najwyschschich płaczisnach kupuje

Gustav Naucka
na garbarskej haßy 426.

Kóslaze kóžki, kaž tež tkhórjaze, kunjaze, lischcze, sajecze a korniklaze **kože,** kupuje stajnje po najwyschschej płaczisnje

Heinrich Langa
pschi ßerbskej katholskej zyrkwi w Budyschinje.

Kóslaze kóžki

kupuje wot ßoboty, 28. měrza t. l. po **najwyschschich** płaczisnach **Ernst Schulz**
w hoscżeńzu k słotemu lawej na kamjentnej haßy

W Brěmjenju budze ßo **khěža** cz. 15 se sahrodu tseczi dzeń jutrow se ßwobodneje ruki na pscheßadzowanje pschedawacz. Shromadzisna popołdnju w 1 hodz. tam.

Sacca-khofej

punt po 5 nßl. porucza

Hermann Kunack pódla pósta.

Wot najwjetscheje wažnoscze sa

woczi kóždeho. Moja prawdziwa Dr. Whitowa wodziczka je ßebi ßwojich **njepschetrjechenych dobrych woßebnosczow** dla wot lěta 1822 **wulku ßwětoßłowu** dobyła. Wona je konzeßionirowana, a jako **najlěpschi domjazy ßrědk** — niz lěkarstwo — po wschěm ßwěcze snata a **ßławna,** schtož **wjele** tyßaz wopißmom wobßwědcza. Skasanja à flacon po 10nßl. pósczele mi **budyska hrodowska a rakeczanska haptyka.** Traugott Ehrhardt w Großbreitenbachu w Thüringskej.

Bukičžanske ratarske towarstwo

wutoru, 7. haperleje, jako 3. dźeń jutrow, popołdnju w 4 hodźinach.

Pschednoschk ßobustawa krajneje kulturneje rady knjesa **Hähnela** wo krupowym, skotowym a wohnjowym sawěsczenju.

Pschedßyda.

K wobkedzbowanju!

Cžesczenym knjesam ratarjam tudomneje wokolnosczi dawam s tutym k dobrocźiwemu nawjedźenju, so ßu pola mje **młóczate maschiny**, ruczne abo tež tajke, kotrež ßo wot jeneho konja abo wot 2 kruwow wjercźa, s tunim, lohko dźěłazym göpelom a tež, jeli trjeba, se ßłomutschaßerjom. Tute maschiny ja ßam twarju a ßu wone twjerdźe a derje dźěłane. Ja kóždu 2 njedźeli na pruhu dam a móžu ja sa dobre a cžiste młóczenje rukowacź. Jeli by žadyn knjes ratař tajku maschinu pola mje skasacź chzył, dha proschu, so by to bórsy cžinił, tak so by wona w prawym cžaßu hotowa bycź mohła.

S pocžesczowanjom

C. G. Hainka

młyny a maschinytwarjeř w Wuježku pod Cžornobohom.

Tsecźi dźeń jutrow, jako 7. haperleje, popołdnju w 2 hodźinomaj budźe ßo na farje w Maleschezach schěscź njewurěsanych, italskich kołcžow, 3 prósne pcžolne khěžki, 1 wulki pcžolny dom a 1 wóskowa praßa na pscheßadźowanje pschedawacź.

Pschedawanje lěßowych ßadźeńkow.

Na tudomnych revirach ßu ßylne 1lětne khójnowe a 2—3lětne schmrěkowe ßadźeńki na pschedań.

W Khaßowje p. Małeho Wjelkowa.

Behrens, hajnik.

Jedyn dwórski **wajchtař** móže na knježim dworje w Jaßenzy pola Pancžiz město dostacź.

Knjesej Traugottej Ehrhardtej w Großbreitenbachu w Thüringskej. Ja ßo jara wjeßelu, so ßym Waschu **prawdźiwu Dr. Whitowu wodźiczku** dostał, hdźež moja žona na **fistlu woczka** cžerpjesche, ale psches tule **wodźiczku** je saßo **sahojena**, so je woczko kaž **prjedy**, a proschu wo (Skasanje). **Lauter** w Sakskej w haperleji 73. **C. A. Schneider.** Dale: Dokelž nětk Waschu dobru **Dr. Whitowu wodźiczku** psche mojej **bolazej wocźi** a hižom polěpschenje cžuju, dha proschu (Skasanje). **Faulenhorst a. M.** w haperleji 73. **Chr. Bünning.**

Hłowna zhromadźizna Maćicy Serbskeje

srjedu, 8. haperleje, popołdnju w 2 hodźinomaj w hosćeńcu k **winowej kići** w Budyšinje.

Dźeński porjad: Rozprawa. Wólby. Naměty.

Předsyda.

Přirodospytny wotrjad M. S. změje srjedu po jutrach, 8. hap. t. l., dopłdnja w 10 hodź. pola Thiermannec posedźenje.

K. A. Fiedleř, sekr.

Bal

2. dźeń jutrow w Drožďźiju, na cžož najpscheczelnischo pscheproschuje **A. Kmoch.**

Unserem lieben Collegen, Herrn **Ernst Lieske**, zu seinem am Oster-Sonntage stattfindenden Geburtstage die herzlichsten Glückwünsche!

Die Collegen der Donnerhak'schen Officin.

Wschě družiny **cžaßnikow** (segerjow) ßo rucže a tunjo porjedźeja **na jerjowej haßy 264 po 2 skh.**

Dźak,

najwutrobnischi dźak wotrosczenej młodźinje w Stróži, Trupinje a Jitku, kotraž je ßo pschi składowanju dobrowolnych darow sa nowe zyrkwine swony khwalobnje wobdźěliła. Nawdało je ßo

w Stróži 21 tl. 20 nßl.,
w Trupinje 8 tl. 20 nßl.,
w Jitku 6 tl. 20 nßl. 2 np.

W Rakezach. Wubjerk.

Hantusch.

Lubym pscheczelam a snatym s tutym najpodwolnischo k nawjedźenju dawam, so je nasch luby nan, dźěd a bratr, knjes privatny kopist

Bohuwěr Rychtař

31. měrza t. l. 73 lět stary po krótkej khorosczi cžische a měrnje wußnył.

To w mjenje wschěch sawostajenych wosjewja hłuboko srudźena

Anna swudowjena **Gärtnerowa**
W Budyschinje. rodźena Rychtarjez.

Wot redakzije.

Wobras ßerbskeje njewjesty, tutemu cžißłu nowinow pschiwdaty, je tež woßebje sa 5 np. w wudawarni Serb. Now. na pschedań.

Nakładnik: J. E. Smoleř. Ćišć: L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

(K temu cžißłu jena pschiłoha.)

Serbska njewjesta.

Pschiłoha k czu. 14 „Serbskich Nowinow:“

Ssobotu, 4. haperleje 1874.

K dobroczinwemu nawjedzenju.

Hižom tehdy, jako bě na konzu schěßnateho lětstotka prěnja ßerbska kniha wuschła, ßo němski spißowar sjewi, kiž měnjesche, so je hłuposć, ßerbske knihi czischczecz, dokelž wschak ßerbska ryež wěscze sa 50 lět wotemrje. Tuto mènjenje je tež posdžischo w němskich pißmach wuprajene, jako prěnju ßerbsku bibliju w 17. a 18. lětstotku wudawacz poczachu; pschetož tež w tymle czaßu wěschczachu, so Sserbstwo bórsy sandže a so je po tajkim njewužitne dželo, hdyž hakle ßo komu ßwjate pißmo w ßerbskej ryczi posticzi. Haj, w sapoczatku 19. lětstotka jedyn Němz knižku wuda, w kotrejž na praschenje: „hacz je hódno, ßerbski wuknycz?“ w ßwojim wotmolwjenju dopokasacz pyta, so to njeje hódno, dokelž dže ßerbska ryez žanych 30 lět wjazy tracz njebudže.

Tola wschitzy tuczi wěschczerjo ßu falschni profeczi byli, kaž móže to kózdy w tu khwilu se ßwojimaj wocžomaj widžecz a se ßwojimaj wuschomaj ßłyschecz, a ßerbska ryez njeje wotebjerała, ale je wjele wjazy pschibywała.

W nowschim czaßu je nětko saßy jedyn Němz s mjenom R. Andree wustupił, kiž bjes druhim w ßwojej knižzy „Wendische Wanderstudien“ s nowa wudawa, so ßerbska ryez a narodnosez drje wot nětczischeho czaßa dlěhe žiwa njebudže, hacz něhdže 100 lět. Po pschebywanju w Sserbach, jenož nětkotre dny trajazym, je wón potom nětkotre nastawki wo Sserbach napißał a je tu a tam wotczischczecz dał, hacz je te ßame stónczńje wschě w hromadže w horka pomjenowanej němskej knižzy saßo wudał. So wón teho dla, dokelž w krótkim czaßu ßwojeho pucžowanja niczo dokładnje njeje sesnacz móhł, tež niczo dokładnje rossudzicz njemóže, to móže ßebi kózdy myßlicz. Wón pische, kaž je ßo jemu psches němsku brylu sesdało, a Němzam ßo jeho pißma jara lubja, dokelž w nich Sserbam ßmjercz wěschczi, na kotruž, kaž ßmy horka spomnili, s němskeje strony hižom psched 300 létami wotczakowachu. Tehdom Sserbam jenož 50 lět tracza wotpuschczichu. Ale kaž ßu s tamnischich 50 lět něhdže 300 nastałe, dha drje tež s tutych 100 lět hischcze wjele wjazy lětstotkow nastanje, w kotrychž budže Sserbow ryez a narodnosez žiwa.

Wěrno wschak je, so Sserbja wot teho czaßa, hdžež jich mjesowanje s Němzami někak snajemy, žadyn wulki lud byli njeißu; pschetož woni ßo jenož po tyßazach liczachu. Wěrno tež je, so ßu psched dlěschim czaßom — woßebje w Delnjej Łužizy — tójschto woßadow shubili, dokelž tam knjeżerstwo jich ryez s gwaltom podtkoczowasche. W Hornjej Łužizy je pak Sserbstwo mjenje schkodowako; haj, my ßměmy prajicz, so ßu hornjołužischy Sserbja wot teho czaßa, hdžež ßu ßo tak mjenowane ludliczenja sapoczałe, stajnje pschibjerali.

Po rosprawach pruskeho a sakskeho sastojnstwa běsche we woběmaj Łužizomaj 137,928 Sserbow w lěcze 1849 a 162,828 w lěcze 1860. A hdyž my sakskich Sserbow woßebje wobhladamy, dha bě jich 45,060 w lěcze 1847, tola pak 52,101 w lěcze 1871.

Wo wotebjeranju Sserbow njemóže teho dla žana ryez byez; ßam R. Andree dyrbi to pschiswolicz. A po tajkim njemóžemy wopschijecz, kak móže jako muž strowego rosoma prajicz: „Sserbja dyrbja sańcz, dokelž stajnje pschibjeraja.“ Wón tež njerosomnosez tajkeho wuprajenja ßam czuje a pyta ju teho dla s tym potajicz, so praji: Sserbja drje pschibjeraja, haj woni wo prawdze pschibjeraja, ale to je wscho podarmo, pschetož Němzy w Sakskej hischcze bole pschibjeraja a duž hinak byez njemóže, hacz so dyrbja Sserbja kónz wsacz. To dže je runje tajka błasnosez, kaž by ta byka, hdy by něchtón prajił: dokelž je Sskowjanow 80 millionow ludži, Němzow pak jenož 40 millionow — dha dyrbjeli tež Němzy kónz wsacz. (K Sskowjanam ßkuscheja pak Bołharjo, Czechojo se Sskowakami, Polazy, Rußojo, južni Sserbja s Khrowatami a kužischy Sserbja. Woni ryczja wschitzy tajku ryez, kiž je na naschn ßerbsku jara podobna.)

Schtož teho dla wußlědy ludliczenja nastupa, dha je jaßno, so se ßerbskej ryczu a narodnosczu tak hubjenje njesteji, kaž chze R. Andree ßwojich czitarjow narycżecz. A hdyž Sserbja w tych czaßach, hdžež nimale žaneho prawa a skoro žanych knihi njemějachu, sahinili njeißu, dha nětko wjele mjenje sahinu, hdyž maja s druhimi poddanami rune prawa a s kózdym lětom wjazy ßerbskich knihi a doßahazu liczbu ßerbskich czaßopißow.

So pak ßu Sserbja tole doßahnyli, k temu je wjele dobreje myßle a hischcze wjazy prózy trjeba byko. S tajkeje dobreje myßle w lěcze 1862 ßerbske lutherske knihowne towarstwo nasta a ßerbske katholske towarstwo ßwjateho Cyrilla a Methoda, s tajkeje dobreje myßle je tež hižom prjedy w lěcze 1847 towarstwo Macžizy Sserbskeje nastało.

Prěnje towarstwo je k temu sałożene, so by lutherskich Sserbow s hódnymi kschesczijanskimi knihimi wobstarało, a druhe towarstwo pyta to w nastupjenju katholskich Sserbow dopjelnicz. Macžiza pak k temu ßkuži, so by dobre ßerbske knihi sa lud a wucženych wudawała. Wona je wot czaßa ßwojeho sałożenja psches 110,000 wschelakich ßerbskich knihi a wot lěta 1854 něhdže 130,000 ßerbskich protykow rosschěrika, kaž tež knihownju, starožitnostnu sběrku atd. sałożika. Wona je dale městnosez sa 20,000 toleř kupika, hdžež chze ßebi dom natwaricz, hdžež by ßo knihownja se sběrkami sestajała a w kotrymž by wulka sala sa wschelake skhadzowanki, sa konzerty a pschednoschki byka, kaž tež tójschto wobydlenjow a khlamow, restaurazija a skónczńje tež macžiczna knihiczischczerunja. S wunoschka tajkeho doma chze Macžiza potom wudawanje ßerbskich knihi spomožecz a ßerbskich literatow placzicz, wysche teho pak s njeho pjenježnu podpjeru ßerbskim studentam, gymnasiastam, seminaristam a druhim wucženikam dawacz.

Twarba tuteho domu budze s najmjenscha 32,000 toleř khoschtowacz. Hdy bychu nam k temu pjenjesy požczicz chzyli, dha by to pěknje byko, jeli pak ßo to njestanje, dha budža ßo bjes Sskowjanami a po tajkim tež bjes Sserbami ßmilne dary shromadzowacz dyrbjecz.

Tola wo tym posdžischo poryczimy! Sm.

Nakładnik: J. E. Smolef. Ćišć: L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 15. ~ 11. haperleje. ~ 1874.

Serbske Nowiny.

Za nawěšťki, kiž maja so we wudawarni „Serb. Nowin“ na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 688 wotedać, płaći so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoleŕ.

Kózde čisło płaći 7 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawarja 75 np. a na kral. saks. pósće 8½ nsl. a z přinjesenjom do domu 98 np.

Wopschijecże: K wujaßnjenju. — Najnowsche. — Sswětne podawki. — Spěw. — Se Sserbow: S Budyschina. S Radworja. S Dołhaczicz pola Lubija. S Rózanta. S Minakała. S Wotrowa. S Jaßeńzy pola Pancziz. Zyrkwinske powjescze. — Hanß Depla a Mots Tunka. — Nawěschtnik.

K wujaßnjenju.

W běhu tuteho lěta ßo wjazore mjeńsche ßudniske hamty — tež w Sserbach — horjesběhnu. Teho dla ßo potom wschě gmejnske należnoscze a rjadowanja psches gmejny ßame abo psches hamtske hetmanstwa stanu, wschě justizske abo prawisniske wuczinjenja pak, kaž tež herbske a sapißowanske należnoscze maja ßo wjetschim ßudniskim hamtam — w Sserbach drje jenoż do Budyschina a Lubija — pschipokasacz. A dokelž ßo k wschelakim wuradżowanjam w powschitkomnych gmejnskich należnoscżach — jako puczow a khudżinstwa dla — tež wěscze mużojo s luda wuswola, kotsiż směja pod pschedßydstwom hamtskeho hetmana w spomnjenych należnoscżach tež se ßwojeho shonjenja ßobu ryczeż, so by tak to dotalne büreaukratske (sastojniske) roskasowanje pschestako, dha je ßo tež we wjele stronach to měnjenje rosschěriło, so maja ßo k 1. oktobru tehole lěta, hdżež ßo taiske pscheměnjenje sapoczńje, tež zyle nowe gmejnske rady abo tola nowi gmejnszy prjódkstejerjo wuswolicz.

My mózemy s wěstoscżu prajicz, so je tale myßl wopaka, pschetoż ani ßłowczka njeje ßo żenje wo tym na ßejmje, ani tež hewak pschi żanej druhej składnoscżi na wyschschim měscze ryczało a njemózemy ßebi tež myßlicz, so mohł minister snutskomnych należnoscżow tole něhdże psches woßebity wukas pschikasacz. Kózdy mjenujzy wě, so ßo dotalny gmejnski prjódkstejeŕ do tych po prawym jenoż małych pscheměnjenjow, kiž směje po nowym srjadowanju wobstaracz, wjele lěpje a wjele ruczischo skoži, hacz zyle nowy gmejnski prjódkstejeŕ, kotryż ßnadź hacz dotal w gmejnskich należnoscżach njeje niczo skutkowacz měł. My teho dla měnimy, so wscho tole nowe srjadowanje s wolbami gmejnskich sastojnikow na żane waschnje w hromadze njewiße, ale so dotalni gmejnszy sastojnizy w ßwojich ßkużbach tak dołho wostanu, hacz ßo po tym, kaž je to hewak było, porjadne nowowolby stanu.

Schtoż horka naspomnjene wuswolenje wěstnych mużow s luda a jich skutkowanje nastupa, dha ma ßo to teho dla stacz, so maja woni we wuradżowanjach, kiž ßo pod pschedßydstwom hamtskeho hetmana stanu, w nahpohladanju na gmejnske a wokrjeßne należnoscże ßwoju dobru radu dacz. Hamtski hetman by potom wot nich shonił, kak ßo wschelake należnoscże wo prawdże w gmejnach maja a so je druhdy nětkotrazkuliż wěz zyle hinascha, hacz ßebi wón myßli. Tola wo tym my w bliższim czaßu wobschěrnische wukoßowanje podamy. H. K.

Najnowsche.

Draždżany, 9. haperleje. Hacz runje je widżecz, so budże rajchstag hischcże dlěhe tracz, dha je sakske knjeżerstwo pjecża tola wobsankło, so by sakski ßejm 23. haperleje saßo w hromadu stupił, dokelž ßu wschelake wězy wuradżicz, kiž ßo dale wotstorczicz njedadża.

Barlin, 9. haperleje. Rajchstag je dżenża ßwoje wuradżowanja saßo sapoczał. Najprjedy jednasche ßo wo pscheměnjenje dotalneho porjadka pschi rajchstagskich wuradżowanjach a bu wobsankjene, so ma pschi dotalnym porjadku wostacz. Potom bu pak namjet, so by ßo wothłoßowanje na składnische waschnje stało, pschijaty. Pschi spoczatku poßedżenja wosjewi pschedßyda Forckenbeck, so je sapoßłanz hrabja Stolberg-Stolberg sańdżenu wutoru w Brunowje wumrjeł, a shromadżeni sapoßłanzy wot ßwojich ßydłow postanychu, so bychu dopomnjecże semrjeteho ßobustawa pocześcżili.

Paris, 8. haperleje. Tudomne ministerstwo hischcże pschezo żanu wěstu powjescz wo Rochefortowym cżeknjenju s Noweje Kaledonije nima.

Bayenne, 7. haperleje. Dżenża je schpanische republikanske wójsko nadpadna karlistow we wobtwjerdżenju San-Pedro-de-Abanto scżinilo. Hacz a kak je ßo tón nadpad radżił, njeje znate.

Bukareśt, 9. haperleje. Prynzeßyna Marja, jenicżke dżeczo rumunskeho wjerćha Korle, je dżenża po schtyridżeńskej khoroscżi wumrjeła. (Wjerch Korla je po prawym hohenzollernski prynz a po tajkim s pschecżelstwa pruskeho kralowskeho domu.)

Swětne podawki.

Němske kněžorstwo. Draždžany. Němska kněžorka Augusta je schtwórtk popołdnju zem pschijěła a zo wječor saso do Barlina wróćiła.

— Kral Albert a kralowa Karola chzetaj zo, tak bórzy hač je cjoplische wjedro sastupiło, na swoju villu w Strehlenje pscheběhlicz, w lěču zamym budžetaj pak w Pilnizu bydlicz.

— Kralowski lěkar Dr. Fiedler, kiž je semrjetej pruskej kralowej-wudowje w jeje poslenej khorosczi lěkarsku pomoz podawał, je pruski krónski rjad 2. rjadownje dostał.

— Sakscy wojazy, kiž su na wójnje pschecziwo Danskej w lěcze 1849 zobu cjinili, chzedža dzeń 13. haperleje, jako 25. lětny dzeń dobycza düppelskich schanzow zwjedzeńszy wobeńcz. Tutón dzeń je tez wozebje czežny dzeń sa krala Alberta. Wón je zo tehdy jako 21lětny krónprynz pschi dobywanju spomnjenych schanzow psches khrobłe nadpadowanje, kaž tez psches wulku wojersku wuschiknosc wusnamjenił.

— Ministerstwo snutskownych należnosczow je dowoliło, so změ město Chemnitz dla wuwjedzenja wschelakich twarbow 2 millionaj toler pożczicz.

Barlin. Wscha kedźbnosc ludźi, kiž wo wojerstwo a ludowu zwobodu rodźa, je w tu khwilu na to skožena, hacz budże pschi jednanju wo nowy němski wojerski sakon rajchstag abo Bismark zofacz. Bismark žada, so by zo wot rajchstaga liczba wojakow a summa, sa wójsko trěbna, na wschón czaz pschiswolita, rajchstagowa kommißia je pak w zwojej wjetschinje hacz dotal teho měnjenja była, so drje möhło zo woboje Bismarkej pschiswolicz, ale jenoz na nětkotry czaz, dokelz by hewak lud abo jeho sastupjeŕ — to je rajchstag — to prawo a tu zwobodu s ruki dał, so móhł tez pschichodnje postajicz, kak wjele wojakow by było a schto maja woni khoschtowacz. Bismark wschě mozy napina, so by zo jeho žadanje dopjelniło, a nam zo sda, so zo jeho wola stanje, wozebje dokelz zu jeho pscheczeljo na wschelakich rajchstagskich sapoztkanzow, kiž běchu na jutrowy czaz domoj pschijěli, w ludowych shromadźisnach tak skutkuja, so drje budża czi tak wothkozowacz, kaž chze to Bismark měcz.

— Schtoz khorosc wjerha Bismarka nastupa, dha zu bolosczе nětko mjeńsche a lěkarjo ménja, so budże wón po nětkotrych dnjach khore łožo wopuschczicz móz.

— Najwyschschi němski civilny zud smeje zwoje zydło najskerje w Lipsku, najwyschschi kriminalny zud pak w Barlinje.

— W Barlinje zo w blizschim czazu jena ruska czitarnja wotewri, w kotrejz móże kózdy, kiž wo to rodźi, sa wěsty pjenjezny pschinoschk ruske nowiny a knihi czitacz. K temu je zo bjes druhim tez 40 pruskich wyschkow podpisało, s czehoz je widzecz, so je wědomnosc ruskeje ryczе w němskim wójsku sa wužitnu wěz spósnata.

Awstria. Bamz běsche, kaž zmy tydženja naspomnili, pismo wudak, w kotrymz pscheczіwo nowym zyrkwinskim sakonam, kiž chzedža w Awstriji postajicz, protestiruje a hewak je wón w tajkim nastupanju tez khěžorej list poztkał. Khěžor na njón s wopredka wotmolwicz nochzysche, je pak nětko bamzej tola wotmolwjenje poztkał, a minister Andraschi je spomnjeneho protestirowanja dla bamzej pjecza tez pismo poztkał. Schto wobej wopschijatej, to hischcze njesnajemy.

— Njejednosc bjes ministerstwom a dotalnej rajchsrathskej wjetschinu hischcze pschezo traje.

Franzowska. Franzowske knjezerstwo chze w franzowskim zezmje w blizschim czazu tón namjet stajicz, so by franzowski zejm pschichodnje s dweju komorow wobstał.

Schpanska. Wojowanje pscheb twjerdzisnu Bilbao hischcze pschezo skónczene njeje, dokelz ani karlistske ani republikanske wójsko tak zylne njeje, so by jene to druhe do czista pobicz mohło. Republikanske wójsko je drje trochu do prědka schło, ale pschi tym wjele ludzi shubiło.

Ruzowska. We Wołynskej bě ruske knjezerstwo poczało dwě nowej twjerdzisnje twaricz a hižom wjele pjenjes na to wažiło. Nětko je pak poruczene, so zo dale twaricz nima, a wukkaduje zo tole postajenje s tym, dokelz stej Ruzowska a Awstria w nowschim czazu dobre pscheczelstwo sakožiłoj.

Sserbia. Sserbske knjezerstwo je zebi wot němskeho khěžora wyschscheho hórnischeho radźiczela Rungu k temu wuprozyło, so by tón w Sserbiji sa zelu pytał. Mjenujzy wschelake snamjenja na to pokasuja, so by zo tez w Sserbiji znadz zol namakacz hodźiła, schtoz by sa tutón kraj jara wažna wěz była, dokelz maja tamnischi wobydlerjo kózde lěto wjele millionow schězznakow do Awstrije sa zol płaczicz, kotruz tam kupuja.

Amerika. W nětkotrych krajinach amerikanskeje unije zo se wschej mozu sa to skutkuje, so bychu tez žony te politiske prawa dostałe, kotrez tam muszy maja: wozebje, so bychu tez na zejm abo sa sastojnstwa zobu wuswolecz móhłe.

India. W nětkotrych indiskich, pod jendželskim knjejstwom stejazych krajinach zu jara hubjene žně była a je tam teho dla hłód wudyrił, na kotryz je hižom tójschto ludzi wumrjeło. Tamnische nowiny powjedaja, so budźische zo tajka nusa lohko wobmjesowacz hodźiła, hdy by knjejstwo prjedy sa njej hladało.

— Nowe žně budża, kaž zo sda, dobre, ale to tym, kiž w tu khwilu nusu czerpja, niczo njepomha.

Kſchczijſna.

(Na wjelekróczne žadanje ſ nowa wotczijſchczane.)

Dobry wjeczor, kmótra baba,
Pójcze wſchak wy rucze k nam,
Moja žona je tak ßłaba,
Waſchej' rady potrjebam,
Pójcze, pójcze, khwatajcze,
Wona jara ſtonaſche.

Waſch grat ßebi ßobu wſmicze,
Wſchitko, ſchtož wy trjebacze,
Khrepki, leńczk a wſchitke picze,
Schtož tym žonam ſtrowe je:
Ja wam wſchitko ponjeßu,
Pójcze jeno we ſtóku.

Babka dżeſche: „Rucze dżicze,
Hnydom běžu ſa wami,
Kožo pſchezo wy nuts bijcze,
Wupojſcheze je ſ płachtami,
Wobſtarajcze duſchnje wſcho,
So je namkam hotowo."

Jurij ßaha ſe wſchej mozu,
Pſchińdże, twari, tepi ſtok;
Babka dóńdże, wſa ßej prózu,
Lehnje Wórta ßo na bok
A hdyž ranje ſaßwita,
Jurij herbu powita.

Połny wjeßełoſcze Jurij
Runje horje ſkakaſche,
Stupi ßrjedža do tych buri,
S połnej ſchiju wołaſche:
Pjeczcze, pjeczcze, truhajcze,
Parcze, warcze, rěſajcze!

Nětk pak jemu nowa ſtaroſcz
Wo kmótrow do hłowy dże,
Wórta, hacz ma runje khoroſcz,
Tola ßo też ſtaraſche,
Ssmějo ſ koža pohlada:
Proſch wſchak tola ßußoda.

Haj wſchak haj, tón budże prěni,
Druhi budże Schewzez Mots,
Temu b'dże ßo wěſcze rjenje
Krawzez Marſcha lubicz móz,
Tak też pſchi tych woſtanu,
Tych ßej kmótrow wuproſchu.

Wo ryby b'dże pſchezo ſchericz,
Schtó by rakeczanſke měk,
Czělza chzemy jutſje dyricz,
Ranza ta je też tón khlěw
Rostorhaka — gjanſory
Dżenßa frěſam khapony.

Ja chzu nětko k popej běžecz
A też ſjewicz wuczerjej,
Wy mózecze pſchezo měſchecz,
A wubjeracz ßolotej;
Ja tam rucze poběhnu
A też dokho njebudu.

Dobre ranje, luby knjeże,
Moja žona ßyna ma,
Ssrjedu wy joh' wukſchczijecze,
Babka njech wam mjeno da:
Pſchińdżcze ſ knjenju wy też k nam,
Ja waß jara lubo mam.

Knjes wuczerjo, pomhaj Bóh wam,
Ssrjedu b'dżemy ßyna kſchczicz,
Woj też wobaj pſchińdżtaj wſchak k nam,
Nóž ßej chzyli nawótſicz:
Mjaßo budże koſczjozte,
Tykanzy pak žahojte.

Dunder hlej! ja chzych wſchak pola
Rěſnika nuts pohladacz:
Miſchtrje, pójcze jutſje tola
Něſchto ſkotu ſarěſacz,
Krej ja budu wjerczecz ßam,
S kokbaßami njepanzam.

Baba khodżo kmótrow proßy
Skota ani ßlébra dla,
Potom w hromadu też noßy
Barbu, korjeń wot kupza,
Zokor, róſynki, khofej,
To tak derje ßkodži jej.

Wutoru dha wſchitko ſ mozu
Na te kſchczijſna dżěkaſche,
Kóżdy ßebi wulku prózu
Nanajlépje dawaſche:
Muž a wotroczk a dżówka,
Ssrěnza a też kruwarka.

Ssrjeda pſchińdże. Jurij ſahe
Staže, wſa ßej palenza,
Dżeſche, tak ßo ſkerje traje.
„Hladaj ßo ty walenza!"
Jemu Wórta pſchiwoła.
Wón ßej hiſchcze jenu wſa.

(Skónczenje pſchichodnje.)

Ze Serbow.

S Budyſchina. Towarſtwo Maczizy Sserbſkeje měješche ſańdżenu ßrjedu ßwoju létnu hkownu ſhromadżiſnu. Podrobnu rosprawu ſa tydżeń podamy.

— Knjes wuczeŕ Muczink w Semizach doſta ſańdżeny měßaz rjany diplom ſ Krajny w Awſtriji ſe ßlédowazym napißmom:

„Krajnſke pczołarſke towarſtwo w Lublani wuſwoli po § 5 ßwojich wuſtawkow knjeſa Jana Bohuwěra Muczinka, wúczerja w Semizach a pſchedßydu pczołarſkeho towarſtwa w Tumizach w Sakſkej, ſa ßwojeho ſkutkowazeho ßobuſtawa.

W Lublani, 12. měrza 1874.

Pſchedßyda baron ſ Rothſchütz."

Na jenym boku diploma je ßkowjanſki a na druhim němſti text. — Tuto krajnſke towarſtwo wobſteji něhdże léto a ma hižom na 450 ßobuſtawow.

S Radworja. Tudy je ßo pſched krótkim czaßom ßerbſka katholſka Bjeßada ſakožiła, kotrejež pſchedßyda je k. kapłan Deutſchmann. — Jedyn ſe ſtarych wojakow, kiž je pod franzowſkim khežorom Napoleonom ßłužił, mjenujzy Michał Schrama tudy, bu 21. měrza na tudomny kerchow khowany. Wón bě něſchto pſches 81 lét ſtary.

S Dołhaczizy pola Lubija. W nozy 4. haperleje na poł jednaczich ſtej ßo tudy brójeń a wumjeńk kublerja Michaka Muczinka wotpaliłej.

S Rózanta. Tudomny wuczeŕ k. August Hauffa je 4. haperleje, 55 lét ſtary wumrjeł.

S Minakała. Tudy ßu ßo 2. haperleje popołdnju domſke ſ pſchitwarjenej kruwarnju a pjezu kublerja F. A. Golki wotpaliłe. Domjazeje nadoby mózeſche ßo mało płomjenjam wutorhnycz, dokelž woheń jara khětſje wokoło ßo hrabaſche.

S Wotrowa. Katholſki Poſoł w ßwojim poßlenim pißmje piſche, ſo je prjedawſchi tudomny farař, knjes Jakub Wels, kotryž je khoroſcze dla ſe ßwojeho ſaſtojnſtwa ſtupił, 27. měrza w Piſy (w Italſkej) wumrjeł. Wón narodži ßo 26. novembra 1829 w Hrubjelczizach, ſtudowaſche w Budyſchinje a Praſy, doſta 11. junija 1855 měſchniſku ßwjeczizinu, bu najprjedy w Budyſchinje

tachantſki vikar a katecheta, posdźišcho jako kapłan pšchi (katholſkej) ßerbſkej zyrkwi a jako njedźelſki prědar pšchi tachantſkej zyrkwi. Krótki cžaß pobu też ſa kapłana w Njebjelcžizach a w Königshainje pola Woſtrowza. Po ßmjerczi k. kanonika Jakuba Wornacza bu w lěcže 1865 farar we Wotrowje, tola dyrbjeſche ßwoje farſke měſto cžeſkeje khoroſcže dla w oktobru 1869 wopuſchcžicz a pſchebywaſche wot tuteho cžaßa najbole w Schwajzarſkej a w Italiji.

S Jaßeńzy pola Pancžiz. (K. P.) Tudy je ßo też katholſka Bjeßada ſakožiła, kotraz ma w tu khwilu 33 ßobuſtawow, najbole ſ Jaßeńzy a ſ Hory. Pſchedßyda je kubleŕ Pětr Kſchižank ſ Jaßeńzy.

Porjedźenje. W někotrych eksemplarach ſańdźeneho cžiſła „Serbſkich Nowin" bě wotcžiſchcžane „S Toporńz", ſo je tam woheń był, to dyrbjeſche pak rěkacz: „S Trjebeńzy."

Cyrkwinske powjesće.

Křćeni:

Michalſka zyrkej: Amalia Auguſta, n. dž. na Židowje. Jan Ernſt, Korle Wicžaſa, khěžerja na Židowje, ß. — Ernſt Auguſt, Korle Auguſta Hauſy, wobydlerja na Židowje, ß.

Zemrjeći:

Dźeń 27. měrza: Handrij Hobjan, cžeſła a khěžeŕ na Židowje, 81 l. 5 m. 23 d. — Ernſt Alwin, Jana Pjetſchki, wobydlerja w Dobruſchi, ß., 2 l. 1 m. 6 d. — 28., Handrij Förſtar ſ Libochowa, 43 l. — 29., Michał Micžrich, wumjeńkar w Dobruſchi, 66 l. 8 d. — 31., Hańža rodź. Janaſchez, njebo Pětra Nobla, měſchcžana a khěžerja, ſawoſtajena wudowa, 89 l. 11 m.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje
4. haperleje 1874.

Dowoz: 4630 měchow.	Płaćizna w přerězku na wikach				na bursy			
	nižša		wyša		najniža		najwyša	
	tl. nßl. np.		tl. nßl. np.		tl. nßl. np.		tl. nßl. np.	
Pšcheńza 50 kilogram.	4 11 —		4 19	9	4 8 —		4 19	9
Rožka " "	3 20	8	3 24	—	3 20	8	3 22	4
Jeczmjeń " "	3 19	—	3 22	3	3 19	—	3 22	3
Wowß " "	3 —	—	3 5	—	3 2	5	3 5	—
Hróch " "	— —	—	— —	—	— —	—	— —	—
Woka " "	— —	—	— —	—	— —	—	— —	—
Raps " "	— —	—	— —	—	— —	—	— —	—
Jahły " "	5 13	1	— —	—	— —	—	— —	—
Hejduſchka " "	6 17	7	— —	—	— —	—	— —	—
Běrny " "	— 23	7	— 26	7	— —	—	— —	—
Butra 1 "	— 28	—	1 2	—	— —	—	— —	—
Ssyno 50 "	1 10	—	1 25	—	— —	—	— —	—

Kak Hans Depla a Mots Tunka

rozom wótkitaj a ßludźi pódla škrějetaj.

* * *

Hanß Depla. Nó, dha pak ßmy jutry poměli a pſchi tym ßo na póſtnizy dopomnju a na jenu wěz, kiž je ßo tehdy ſtała.

Mots Tunka. Kajka dha je to wěz była.

H. D. W Schrubocžizach mějachu wjeßele a wjeßni mějachu doſcž jěſcž a picž, ale jako běchu też ſ druhich wßow pſchiſchli, dha cži ſe ſawiſeju na nich hladachu.

M. T. Njemóžachu dha ßebi też hódnje porjedźicz dacž?

H. D. Najſkerje drje niz a duž chžychu ßo na druhe waſchnje pokaſacž.

M. T. Kak dha to?

H. D. Nó jena jich žónſkich bě ßo mužazu draſtu woblekła.

M. T. To tola dale niczo njeje!

H. D. Hm, haj wſchak haj, ale wona ßo pſchi tym tak ſadźerža, kaž njehańbity muž.

M. T. Schto dha wjeßni k temu prajachu?

H. D. Woni prajachu: Pi a hańba!

We wudawarni „Serbſkich Nowinow“ je k dostaczu:

Napoleon I. a jeho wójny. Spißał J. A. Pohoncz. 5 nßl.

Oberlin. Jeho żiwjenje a ſkutkowanje. I. 25 np.

Kſchiżne wójny. 25 np.

Nadpad pola Bukez. 25 np.

Jakuó abo Boże ßłowo dyrbi w człowjeku żiwjenje dostacz. Wot K. Kulmana. 25 np.

Genovefa. Rjane powjedanczko ſe ſtareho cżaßa. Sa ßerbſke maczerje a dżěczi pſchekożił M. Hórnik. 5 nßl.

Robinſon. Rjane powjedanczko, woßebje ſa mkodych ludzi. Wot K. Kulmana. 5 nßl.

Sahrodniſtwo. I. dżěl: „Ssadowa ſahroda.“ „Rosmuczenje wo plahowanju ßadowych ſchtomow a krkow.“ Spißał M. A. Kral. 6 nßl.

Hród na ſhorjeliſkej horje Landskrónje abo Boże wodżenja ßu dżiwne. Powjedanczko ſe ſtarych cżaßow wot J. B. Muczinka. 2½ nßl.

Sswěrnaj ßußodaj. Powjedanczko ſe ßerbſkeho żiwjenja wot J. B. Muczinka. S pſchidawkom: „Straſchna kwartira w Franzowſkej.“ 3 nßl.

Spěwy ſa ßerbſke ſchule. Prěni ſeſchiwk. Shromadżene wot K. E. Pjekarja. 2½ nßl.

Bibliſke ſtawiſny abo hiſtoriſki wucżawk ſe ſtareho a noweho teſtamenta. 12½ nßl.

Wěnczk fijalkow abo ſběrka mojich powjedanczkow. Wot J. B. Muczinka. 3 nßl.

Khryſtof Kolumbuß abo namakanje Ameriki. Wot Dr. Somera. 25 np.

Sserbſke baßnje, ßwojemu wulzy lubemu ludej podate k wużitkej a ſabawenju wot H. Seilerja. 25 np.

Selenſka a jeje wobydlerjo. Wot K. A. Jencza I. dżěl 55 np. II. dżěl 55 np.

Boża kraßnoſz w ſtworbi. Wot J. B. Muczinka. I. a II. dżěl, kożdy po 25 np.

Cżorny kóß a drózna. To ßu: ßerbſke ſpěwy ſa mkody, wjeßoły lud. Prěni ſběr 1 nßl. Teho runja druhi ſběr 1 nßl. a tſeczi ſběr tež 1 nßl.

Druha wjetſcha ſahrodka kwětkojta. To ßu: ßerbſke ſpěwy ſa dżěczi a tež ſa wotroſczenych. 1 nßl. (Prěnja ſahrodka ßo ſ nowa cżiſchczi.)

Borczate, kakate a palate cżmjeły, woßy a ſcherſchenje. Prěnja wobrada. 1 nßl.

Sserbſki wuſtojny pczołař abo kak dyrbiſch w ßerbſkim kraju pczoły plahowacz, ſo by najwjazy wużitka wot nich měł. Wot K. Kulmana. 7½ nßl.

Guſtav Adolf. S jeho wobraſom. Wot K. Kulmana. 7½ nßl.

Boże dżěczo. Hodowne rosrycżowanje Bożeho dżěſcza ſ ujebjeſkimi wobydlerjemi. Wot K. Kulmana. 15 np.

Bohumił. Rjane powjedanczko ſ tſizeczilětneje wójny. Wot K. Kulmana. 2 nßl.

Bonifazius. Żiwjeński wobras ſe ſaſtarſkich cżaßow. Wot K. Kulmana 2½ nßl.

Khwalba Boża. Pjatnacze hymnow. Wot hrabinki Amalije Rieſch w Njeßwaczidle. 3 nßl.

Wobroczenje tſjoch ßotrow wot żidowſtwa. Wot K. E. Stangi. 1 nßl.

NB. Druhi ſeſchiwk „Spěwow ſa ßerbſke ſchule“ je rospſchedaty a nowy wudawk hiſchcże hotowy njeje.

Lětnje jaquetty,

ßamßny fabrikat a wſchech barbow a wulkoſczow wot 1⅓ tl. a drózſcho porucza

H. Kayser

firma **J. Hartmann**

na żitnej haßy 25.

W khlamach ßo ßerbſki ryczi.

Kwětki na klobuki a khapy, każ tež **njewjeſczinſke wěnzy** a **wěnzy** k wupyſchenju **kaſchczow** porucza po fabrikſkich płaczińach

Minna Drescher

na hrodowſkej haßy w běłopiwowej korczmje po 2 ſkhodomaj.

Hollandſki mlókowy pólver.

Tutón, ſe ſtarodawnych cżaßow dopokaſany, ſ najlěpſchich ſelow a korjenjow pſchihotowany pólver, po jenej abo po dwěmaj łżizomaj wſchědnje krumom abo wokam na prěnju pizu naßypany, pſchiſporja wobżernoſcz, płodzi wjele mloka a ſadżěwa jeho wokißnjenje. Pakczik płaczi w 4 nßl. a je k dostaczu

hrodowſkej haptyzy w Budyſchinje.

Prima amerikanſki ſwinjazy ſchmalz,
„ „ ßuſchene tuczno bjes mjaßa,
najlěpſchu blidnu butru,
khoſej cżiſcże płodżazy, po poniżenych płaczińach, punt po 11 nßl.,
zekor zhły, punt po 5 nßl.,
zekor mlěty, punt po 45 np.,
jerje, jikernaki a mlóczńaki, kopu po 1 tl. a drózſcho, w zyłym hiſchcże tuniſcho,

porucza ***H. Kulisch***

prjedy C. A. Wehla,

Sſrjedu, 25. měrza, bu jedyn **portemonnaie** ſ pjenjeſami namakany. Saßo dostacz pola konditarja **Ed. Lehmanna.**

Kölnjanske wohenj-sawěsczaze towarstwo.

Sakoženе w lěcze 1853.

Wudaty sakładny kapital tsi milliony tolerjow.

Reserwy wunoscha 206,313 tl. 6 nßl. 4 np.

Towarstwo, na swoje pschedspomnjene samóženje a na swoje nětko dwazyczilětne sawěsczenske skutkowanje dźiwajo, na sawěsczenje po twjerdych prämijach, hdyž je **wscha dopołaczowaza pschißłuschnosczj** wusanknjena, najpodwolnischo pscheproschuje.

Podpißani na požadanje dalschu rosprawu dadza a so k wobstaranju sawěsczenjow rosklicżeja.

W Budyschinje, 8. haperleje 1874.

W. Jacob,

kaž tež knjeza

Julius Stockhausen w Kamjenzu,
Eduard Forker w Rakezach,
Robert Bitterlich w Ebersbachu pola Lubija,
A. W. Förster w Holbinje pola Nowosalza,
Mor. Wold. Hennig w Lubiju.

Sjawny dźak G. A. W. Mayerowemu bróstsyropej.

Ja s tutym lubjerad wobßwědczam, so sym ja po wutrjebanju jeneje blesche **G. A. W. Mayeroweho bróstsyropa** wot sałakteho kaschela wumóženy.

W Budyschinje.

August Brix,
sastojnik na sakso-schlesynskej żelesnizy.

Na **swětnej wustajeńzy prämiirowany bróstsyrop** maja jenoj prawdźiwy na pschedań w bleschach po 8 nßl., 15 nßl. a 1 tl.:

Heinr. Jul. Kincka w Budyschinje,
W. Retha w Lubiju,
P. Kinne, haptykař w Hernhuczje,
Jos. Löbmann w Schěrachowje,
Ed. Hiese w Nowosalzu,
haptykař **Gerischer** w Ostritzu,
Schokka we Wotrowje,
Lehmann w Budestezach a
haptykař Dr. **Hultzsch** w Rakezach.
J. Stockhausen w Kamjenzu.

Schwobjazy pólver w paktach po 5 a 10 nßl.,
spiritus pschе wosabjenje, bleschu po 3 nßl.,
běły a bruny bróstsyrop, " po 7½ a 10 nßl.,
citronowy wolij, korjeński wolij, tołczeny safran, fenchelmjedowy extrakt, bleschu po 5 nßl.,
aromatisku wotu pschе wicź w paktach po 5 a 8 nßl.,
schmrěkojehlinowy äthèr a lěßowomjazy wolij, Dr. Whitowu wodźiczku, bleschu po 5 a 10 nßl.,
wschě druzziny **tołczenych korjenjow a symjenjow, swinjazy pólver, konjazy pólver** atd.

porucza najtunischo **hrodowska haptyka.**

Warne a pjeczne roły, wschě druzziny njepschepuschczatych a hewajschich khachlowych durczkow, wohnischczowe platy se sapołožkami, k temu warne sudobje s lateho żelesa, wódne pónwje, roženje, roženjowe kije, salzplaty, pjezowe roły, durczki do wuhnjow, tšěschne wokna, konjaze korta a wschelake druhe żelesne twory we wulkim wubjerku porucza pschi potrjebje k dobroczjiwemu wobkedźbowanju

Hermann Bulnheim

s wobydlenjom w Seydlerjez domje njedaloko theatra.

K wobkedźbowanju!

Czesczenym knjesam ratarjam tudomneje wokolnosczi dawam s tutym k dobroczjiwemu nawjedźenju, so su pola mje **młócżate maschiny**, ruczne abo tež tajke, kotrež so wot jeneho konja abo wot 2 krutwow wjercza, s tunim, lohko dźěłazym göpelom a tež, jeli trjeba, se słomutschaßerjom. Tute maschiny ja sam twarju a su wone twjerdże a derje dźěłane. Ja kóždu 2 njedźeli na pruhu dam a mózu ja sa dobre a czíste młócżenje rukowacź. Jeli by žadyn knjes ratař tajku maschinu pola mje skasacź chcył, dha proschu, so by to borsy czinił, tak so by wona w prawym czaßu hotowa bycź mohła.

S poczesczowanjom

C. G. Hainka
młyny a maschinytwarjeř w Wujezku pod Czornobohom.

Kóslaze kóżki

kupuje wot sobotы, 28. měrza t. l. po **najwyschschich** płaczísnach **Ernst Schulz**
w hosczenzu k słotemu lawej na kamjentnej haßy.

Jako najlěpsche a najrjeńsche dary sa zyle žiwjenje ßo woßebje jako selenoschtwórtkske a kwaßne dary poručeja:

Lutherowa domjaza Postilla. Do kože swjasana sa 5 tl. 10 ngl.

Arndtowa Paradis-Sahrodka. W kožanym swjasku sa 1 tl. 5 ngl.

Bogatzkeho Schazkaschczik. Swjasane sa 15 a 20 ngl.

Hewak móža ßo też ßlědowaze knižki kóždemu poručicz:

Nikodemußowe knižki. Swjasane sa 10 ngl.

Zyrkwiny klucze. 5 ngl.

Domascha Wilkokskeho ßmedowe Krepki. 5 ngl.

Pojdanczka k wóbudzenju a k poljepschenju wutroby sa Serbow. 5 ngl.

Lasowarske Kuischki. Swjasane sa 2½ ngl.

Trepena k Helj a Pucz do Paradisa. 2½ ngl.

To ewangelske Sadžerženje jeneje ßwjerneje Dusche. 2 ngl.

Wuczba wot Spoczatka teho Kschesczijanstwa. 2 ngl.

Wschitke tute knihi ma sa pschistajenu płaczisnu na pschedań knihikupz **F. A. Reichel** w Budyschinje na torhoschczu pschi zitnej haßy.

Kóslaze kóžki,

kaž też wschitke druhe njeharowane kože w jenotliwym a po wjetschich dźělbach po najwyschschich płaczisnach kupuje

Gustav Haucka
na garbarskej haßy 426.

Kóslaze kóžki, kaž też tkhórjaze, kunjaze, lischcze, sajecze a korniklaze **kože,** kupuje stajnje po najwyschschej płaczisnje

Heinrich Langa
pschi ßerbskej katholskej zyrkwi w Budyschinje.

Sporuschk (Mutterkorn)

wot czerwjow njenaźrany, kupuje saßo

hrodowska haptyka.

Sa kožokhorych.

Wschelako dopokasane hojaze ßrědki psche **lischawy** a **wumpjery** poscżele pschi podrobnym listnym rosestajenju

C. A. Gabler, haptykar,
(M. 1541.) w Arnsteinje pola Würzburga.

Jena dwajpschezna **kucza** na pjerach, kotraž je hischcze w dobrym rjedže, je na pschedań pola kowarja **Rölki** w Manjowje pola Hamora.

Jene **wobydlenje** s pschißłuschenstwom ma na pschenajecze **J. Mickel** w Nèwßezach.

Schpihele,

wolijowoczischczowe wobrasy, gardinowe žerdže, fotografijowe wobłuki, słoczany lejsty

w najwjetschim wubjerku najtunischo poruczа

A. Aschbacher, poslocżeŕ
na hauensteinsko-butrowej haßy 23.

Do Neuseelanda w Australiji

wobstara w meji džělaczerjow, ratarjow a rjemjeßnikow se wßy, kaž też njeżenjene słužobne dźówki po 11 toler sa dorosczenych **s Hamburga direktnje**

C. A. Mathei w Hamburgu

a jeho agent knjes **Emil Herschel** w **Draždźanach** na Waisenhausstraße. (H. 961.)

Aukzia dubow.

Na lichańskich knježich lěßowych revirach budże ßo

schtwórtk, 16. haperleje,

25 ßylnych stejazych wužitkowych dubow pschi napkaczenju tsecziny kupnych pjenjes a pod wumènjenjemi, na dnju aukzije wosjewjomnymi, na pscheßadžowanje pschedawacz.

Kupzy njech ßo rano w 9 hodźinach pola knjesa Postela w Klukschu seńdu. **Schöna.**

Pschedawanje dubow

na hermanczanskim reviru.

Pjatk, 24. haperleje t. l., budże ßo na horka naspomnjenym reviru něhdże 20 stejazych dubow a bjes nimi někotre zyle tolste sa hotowe pjenjesy na pscheßadžowanje pschedawacz.

Shromadžisna na knježim dworje.

Podrobne wumènjenja pscheb aukziju.

W Hermanezach, 4. haperleje 1874.

Barona s Apel hajniske sarjadnistwo.
E. Schimmrigk.

Tannin - Terpentin

s parow w Th. Höhenbergera fabriky we Wrótßławje dobywany, s wjele lět jako woßebny snaty psche

nerwowe hłowubolenje, wicz a

rheumatismus.

K dostaczu w bleschach po 12½ ngl. a 1 tl. w **Budyschinje** w **E. Menznarez hrodwskej haptyzy.**

Dźiwoczanske ſerbſke evang. luth. mißionſke towarſtwo ſměje jutſje popołdnju w 3 hodźinach ſhromadźiſnu.

Pětr Mtóuk, pißmawjedźeŕ.

Kſchidy, pſchemjety a grotowe tkaniny

ſu we wubjerku dostacź pola ſchlaiſarja a kſchidarja **Jana Zimmera** na kotołnej haßy cźo. 111 w Budyſchinje.

Běrny

wjetſchu dźělbu dobrych ſaźnych biskwitarſkich a cźerwjenych ma na pſchedań

J. Hilbjenz w Hucźinje.

W Małej Borſchcźi je **ſahrodniſka źiwnoſcź cźo. 11** ſ 21 kórzami leźomnoſcźow a ſ maßiwnymi twarjenjemi ſe ßwobodneje ruki na pſchedań.

Wot nětk ßu moje **khlamy** na ßerbſkej haßy cźo. **22** pódla knjeſa **Reinholda Hartmanna** a proſchu ja teź wo dalſche dobroćźiwe wobkedźbowanje.

F. A. Sommer, klempnaŕſki miſchtr.

Julius Kuntze (hewak Rieſe),

ſchewſki miſchtr, bydli nětko na ſchulerſkej haßy cźo. 3 ſ napſchecźa knjeſa pſchekupza Wannacka.

Khoſej

po poniźenych płaćźiſnach

punt po 11 nßl., 12 nßl., 13 nßl., 14 a 15 nßl.

porućźa **Auguſt Pötſchka**

na ßerbſkej haßy.

Holza ſe wßy, kiž ma luboſcź k dźěćźom, ßo pyta a może hnydom město dostacź. Hdźe? to je ſhonicź we wudawarni „Serb. Nowinow."

Emilia Pjatarjec

a

Hendrich Jordan

ſo podwolnje poručataj lubym přećelam a znatym jako ſlubjenaj.

We Werbnje a Popojcach, 6. haperleje 1874.

Wopomnik na row njebo Marje, njebo Jana Wehle

w Konjezach, ſawoſtajenej wudowje.

† w Torońźy, 22. měrza 1874.

Ach, dha bu nětko dokonjany
Běh dołhi Twojoh' źiwjenja,
Nětk ſe ßylſami pſchewodźamy
Cźe k rowu na dnju naroda,
Hdźež mandźelſki ſ pjecź dźěćźimi
Pſchi Twojim rowje cźiſche ſpi.

Pſchi Twojim rowje dźenßa ſ nowoh'
Waj' ſwožomnoſcź naß wubudźi,
Pſches poł ſta lět — ach, to je dołho —
Woj w měrnym běſchtaj mandźelſtwi;
Haj cźikaj, ſtrowaj, wjeßelaj
Sswój ſkoty kwaß Woj ßwjecźeſchtaj.

Pſchi Twojim rowje wurudźene
Schěſcź Twojich dźěćźi płakaja,
Hlaj dźěćźidźěćźi doroſcźene
Row wowki ſdobnje wobſtupja,
Haj, dźěćźidźěćźidźěćźo je,
Kiž wulku wowku żaruje.

We cźělnym kraßnje żohnowana
Ty wſcheho doſcź wſchak měješche,
Cźim bole pak bu pruhowana
Ty ſ tym, ſchtoż lubo měješche:
Hdyž ßmjercź Cźi rany bijeſche,
Ty w cźichoſcźi ßo rudźeſche.

Pſched ßwojej ßmjerczu pſcheměnika
Sswój dotalny Ty běſche dom,
Do Torońźy ßo pſcheßydlika,
Tam ſawoła Twój Knjes Cźe dom,
Hdyž ſchtyraßydomdźeßacź nět
Bě dokonjała ſemſkich lět.

Dha ſpi nětk derje w Twojim rowje
Na porſchiſkim tam kerchowi,
My pytamy troſcht w tamnym ßkowje,
„Kiž w Knjeſu wumrje, ſ měrom ſpi,"
Nam ſakhowane woſtanje
Twój ſemſki běh a wumrjecźe.

Jejna ßotra

Hana ſwudowjena **Panachowa**

w Bukezach.

Dźakowne wopomnjenje.

Wot wyßokeho poczeſcźowanja wjedźeni naſchemu, we wěrje do ßwojeho Sbóźnika ſbóźnje ſemrjetemu knjeſej fararjej **Guſtavej Ferdinandej Trautmannej** naſch najwutrobniſchi dźak hiſchcźe do rowa woprujemy. S wyßokim duchom wobdarjeny, ſe ßylnej wolu wuhotowany, ſ hłubokej dohladnoſcźu a wědomnoſcźu wobtwjerdźeny, wot doſpołneho cźeſcźenja wſcheho ßwjateho wodźeny, pſchipowjedaſche nam wón Boże ßłowo, jaßneje myßle, njeſpróźniwy, dobroćźiweje wutroby, ſ hłubokoſcźe wobſbożazeje ſtudnje Jeſom Khryſta cźerpajo, jaßne a cźiſte k naſchemu roswuczenju a natwarjenju, k naſchemu ßwěrnemu rospomnjenju a Bohu dowěrjenju we wjeßelu a horju. Jeho wopomnjenje woſtań dołho bjes nami w żohnowanju a jeho duch ſkutkuj dwójnje nad nami.

Woßadni

maleſchanſkeje woßady pſches ßwojich zyrkwinſkich a gmejnſkich prjódkſtejerjow.

Nakładnik: J. E. Smoleŕ. Ćišć: L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 16. ~ 18. haperleje. ~ 1874.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawarni „Serb. Nowin“ na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 688 wotedać, płaći so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 7 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawarja 75 np. a na kral. saks. pósće 8½ nsl. a z přinjesenjom do domu 98 np.

Wopschijecze: Spěw. — Sswětne podawki. — Spěw. — Se Sserbow: Ꞩ Budyschina. Ꞩ Nachlowa. Ꞩ Boschez. Ꞩ Njeßwadcjidka. — Hanß Depla a Mots Tunka. — Nawěschtnik.

Jeho Majeſtoſczi

kralej Albertej

k narodnemu dnju 23. haperleje 1874.

Kralo ſakſonſki!
Waſch lud ßerbowſki
Tſi dwazytoh' haperleje
K narodnemu dnju
S wěrnej luboſczu
Wam nětk wjele ſboża pſcheje.

Schěſcz a ſchtyrzyczi
Lět ßo dopjelni,
So je Bóh Waß hnadnje wodźił
Kaž pſchi wjeßelu
Tak na bitwiſchczu
Boži ſchkit je ſ Wami khodźił.

Dźenß lud ßerbowſki
Tež ßo dopomni,
So ſcze w Budyſchinje byli
A ſcze tehdy tu
Tež rycz ßerbowſku
Pola naß wſchak nawuknyli.

Bóh ſpožcz, Kralo, Wam
Dale k Waſchim dnjam
Hiſchcze wjele lět na ſemi
A w tym žiwjenju
Strowoſcz wobſtajnu,
Swarnuj Waß pſched khoroſczemi.

Njech Wam wobſtajnje
Sbožo, wjeßele
Na wſchěch Waſchich puczach kcžěje
Pſched wſchěm njeſbožom
Waß a tež Waſch dom
Njech tón Wſchehomózny kryje.

A hdyž na ßwěcze
Waſch czaß wuſchoł je
Wjedź Waß ſ tutoh' wotznoh' kraja
Bje-wſchej' dołheje
Czežkej' khoroſcze
Czicha ßmjercz do Božoh' raja.

Pětr Mrónk.

Swětne podawki.

Němske khěžorstwo. Žitawa. Pastor Primarius Klemm tudy chce žo žwojeje khorowatosćje dla nehdže sa 5 abo 6 měžazow pensionirowacź dacź.

Draždžany. Jeho majestosćz kral Albert je na 25létnym dopomnjeńskim dnju düppelskeje bitwy wojerski dopomnjeński kschiž sa tych wustajił, kiž žu žo w lěcze 1849 na schleswig-holsteinskej wójnje wobdźělili. Tutón kschiž je s brónzy a ma na prědnjej stronje pižmik **A.** a na sadnjej liczbu **1849.** Wón budże žo na žołtym bancze, kiž ma schtyri módre žmužki, nožycź a kójdy, kiž je na spomnjenej wójnje jako wojak abo sastojnik był, móže žebi tajki kschiž žadacź. Wschitzy wužkuženi wyschzy, lěkarjo a hewak wojazy, kiž s wonka Sakskeje pschebywaja, maja žo teho dla na wójnske ministerstwo, wschitzy druhy pak na žwój „Landwehr-Bezirks-Commando" s pschipokožanjom potrjebnych wopižmow wobroczicź.

— Pschi składnosćzi 25létneho dopomnjeńskeho dnja düppelskeje bitwy podachu žo sakzy generalojo 13. haperleje do kralowskeho hrodu, hdźež k. wójnski minister s Fabrice w mjenje wójska a wschěch pschitomnych kralej Albertej w pětnych žkowach sbožo pschejesche, na čož kral mikosćziwje wotmolwi. Čzi generalojo, kiž žu 1849 w Schleswig-Holsteinskej žobu wojowali, mějachu spomnjeny kschiž hižom na uniformu pojžnjeny.

Barlin. Khěžor chze žo žrjedź meje na nětkotry czaž na hród Babelsberg pscheždlicź a žo wot tam do emskich kupjel podacź, hdźež budże tehdy najskerje tež ruski khěžor pschebywacź.

— S Bismarkom a jeho khorosczu abo strowosczu pschezo lěpje dże. Wón mózesche czichi pjatk se žwojej žwójbu Boże workasanje wužiwacź a je žo w poždeńschich dnjach tež wo politiske należnosćze staracź mógł. Lěkarjo jemu należnje radja, so by žo, tak bórsy hacź czoplischi czaž sastupi, do Kißingena podał a tamnische kupjele wužiwał. Swoju stwu budże pak Bismark drje hakle sa nětkotre njedźele wopuschczicź móz.

— Marschal Wrangel je 13. haperleje žwój 90. narodny dźeń žwjerzit; khěžor a khěžorka, krónprynz a krónprynzežyna, prynz Korla a wjele druhich wožebnych knježich běchu k njemu pschijěli, so bychu jemu sboże pscheli. Wón je hakle 12 lět stary do pruskeho wójska stupił a je po tajkim 78 lět wojak.

— Konsistorialneho radźicźela Wicherna, kiž je tak mjenowany „Rauhe Haus" pola Hamburga w žwojim czaju tak derje srjadował a hižom dlěschi czaž w pruskej žłužbje steji, je Boża ruczka sajała, tola njeje w tu khwilu žadyn strach wo jeho žiwjenje.

— Kaž žmy tydźenja a tež prjedy wěschczili, tak je žo tež stało, němski rajchstag je nowy wojerski sakon, po kotrymž ma w měrnym czaju něschto psches 400,000 wojakow pod brónju stacź, sa dobry spósnał. Jenicźzy to wobmjesowanje je žo stako, so ma tole postajenje jenož 7 lět tracź a potom směje rajchstag s nowa postajicź, schto budże žo w tajkim nastupanju wobkedźbowacź dyrbjecź. Duž budże nětko kójdy lěto něhdže 17,000 wojakow wjazy trjeba, dyžli hacź dotal, a sa nich budże žo pschichodnje kójdy lěto něhdźy 14 millionow toleŕ wjazy snjesecź dyrbjecź, hacź je žo w poždenich lětach sa wójsko dako.

— Sa nowy wojerski sakon hkožowasche 224 a pschecźiwo njemu 146 hkožow, so bě po tajkim wjetschina wjele wyschscha, hacź žebi ludźo prjedy myślachu.

— Njekotrych biskopow a katholskich duchownych žu pak sažo k wschelakim wyschschim abo nižschim pjenježnym schtrafam wotžudźili, hai, tež jeneho awstriskeho, mjenujzy olmuzskeho biskopa je pruski žud k 600-tolerskej schtrafje wotžudźił, dokelž je wón w pruskej dźělbje žwojeho biskopstwa duchownych postajał a žo prjedy pruskeho ministerstwa njepraschał. — Hewak je tak mjenowany zyrkwinski žud 14. haperleje w Barlinje w hromadu stupił a pósnanskeho arzybiskopa Ledochowskeho wotžadźił.

Awstria. Prěnja komora awstriskeho rajchsratha je nowe zyrkwinske sakony, prawa zyrkwje a duchownstwa wobmjesowaze, po pschikładze druheje komory s wulkej wjetschinu sa dobre spósnała. Sa nje bě 77 a pschecźiwo nim jenož 43 hkožow. Katholszy biskopojo, kiž žu žobustawy prěnjeje komory, shromadźisnu pschedwothkožowanjom wopuschczichu.

Franzowska. Monarchistojo franzowskeho žejma, to je, tajzy sapožkanzy, kiž sa tym steja, so by žo w Franzowskej sažo kralestwo abo khěžorstwo sakoziko, žu na žejmje sakon wuskutkowali, po kotrymž ma žkužba pschedžydy republiki (marschala Mak-Mahona) 7 lět tracź. Woni tajke postajenje wudobychu, w nadźiji, so budże jim tak najskładnischo, kójdy czaž krala abo khěžora na franzowski thrón žadźicź. Ale Mak-Mahon praji: sakon je sakon, a temu dyrbi kójdy poškuschny bycź, tak, so kójdy do schtrafy pschińdże, kiž pscheczźiwo tracźu jeho žydomlětneje žkužby ryczi abo pisa. To je pak nětko monarchistam jara njespodobne.

— Wěsty Rochesort (praj: Rochefor) w žwojim czaju nowiny „latarnju" wudawasche, w kotrychž na Napoleona III. tak jědojcze žwarjesche, so dyrbjesche do Belgiskeje czeknycź. Wot tam wón po Napoleonowym wotehnaczu žo sažo do Franzowskeje wróczi, hdźež bě jedyn s najhorliwischich republikanarjow a potom tež pschiwižał social-demokratskeje strony. Jako tajki je žo tež někak do kommunardow saměschał, kiž w czaju poždenjeje wójny w Parisu palachu a žmalachu, a bu teho dla k tajkej schtrafje wotžudźeny, so jeho s dru-

himi kommunardami na daloku kupu Nowokaledoniju pósłachu. Wot tam pak je wón ſ nékotrymi towarſchemi na jenej jendżelſkej łódźi do Awſtralije cżeknył, wotżal chże ßo do Jendżelſkeje podacż. Jeho cżeknjenje je franzowſkemu knjeżerſtwu jara njelube, dokelż je wéſte, ſo pak budże wón w Jendżelſkej ſaßo revoluzionarſke nowiny wudawacż a pſches to ßnadż w Franzowſkej njepokoj pſchihotowacż.

Schpanijka. S wójſka pſched twjerdżiſnu Bilbao dale żana powjeſcż pſchiſchła njeje, hacż ſo chże ſa nékotre dny ſaßo pſhecżiwo karliſtam wojowacż pocżecż.

Kſchcżiſna.

(Skónczenje.)

Kmótſja dżěchu wot toh' kſchcżenja,
„S Bożoh' ßkowa witajcże!"
Jurja dżerżi lědom ſcżěna,
Po kawach ßo maßaſche.
„Cżeßni kmótſja, witajcże
A ßej jenu ſcheńkujcże!"

Pop a wucżeŕ tež nětk dżetaj,
Jemu ſbożo popſchejo.
„Wſchitkón dobry dżak wój mějtaj,
Hotujcże ßo ſa blido,
Baba ſopu pſchinjeße,
Knjeże wy pak ſpěwajcże!"

Nětko, lubi kmótſja, jěſcże,
Dajcże khroble ßłodżicż ßej,
Pijcże tež, wy hižom wěſcże,
Ja wam rad dam. Schtoż tu njej',
Wy ßej pěknje kaſajcże,
Na mnje jenoż wokajcże!"

Wſchitko jě a wſchitkim ßkodżi,
To a to ßo powjeda,
Jurij pſchezo, każ ßo hodżi,
Sswojim kmótram naliwa;
Jim a ßebi pſchipiwa,
Polne ſchkleńży nabiwa.

Wſchelke mjaßo, wſchelku juſchku
Jurij ſ babu noſcheſche,
Wot pjecżenjow jenu ßmużku
Po druhej nóż krajeſche,
S krěnom muku, prażanki,
Napoßledku krużanki.

Potom dżěſche po tykanzy
Jurij jara motajo:
„Tule macże namaſanzy!"
Njekny wón a wali ßo.
Spodu kawy wokaſche:
„Palenza mi podajcże!"

Wórta hněwa ßo a ßwari:
„Njecżiń wſchak tak njelepje!"
Skóſcż ßo ji w wſchěch żikach wari:
„Cżakaj, pſchińdu na tebje;
Dżi a lehń ßo ſa khachle,
Pjany ßkuſcha do hele."

Wucżeŕ kiwa po wobjedźi,
Na to khěrluſch ſaſpěwa,
Wórta w kożu drěmjo ßedźi,
Bě ßo jara ſtrózíła:
Mótk tón ſchkrěcżi żakoßnje,
So ma polne peluſchki.

Po wobjedze kmótra baba
S nopaſchkami klepoze,
Njeße truhacżk a tam ſchkraba
Zokor, ſo wſcho wrjeſkoze,
Noßy wjazy tykanzow
A ſchklu knjejſkich jabłukow.

Hdyż ßo nětko wſchitzy běchu
Najěli a napili,
Proßy Wórta jich, ſo bychu
Sa ſko nicżo njeměli,
So chżyli ſa lubo wſacż
A ſchcże khwilku pocżakacż.

Baba „ſechże=li Bóh", dżeſche,
„Dha ßmy k lětu ſaßo tu!"
Jurij ßmorcżo pożwamleſche:
„Je=li ſo ja żiwy b'du."
Potom dżěſche ſ bŕěmjeſchkom
Kóżdy ſ tutych kſchcżiſnow dom.

Ze Serbow.

S Budyſchina. Ssrjedu po jutrach towarſtwo „Macżizy Sserbſkeje" w ſali hoſcżeńża k winowej kiczi ßwoju lětnu porjadnu hłownu ſhromadżiſnu wotdżerża. Jako bě pſchedßyda Smoleŕ ſhromadżenych powitał a ſhromadżiſnu wotewrił, cżitaſche ſekretaŕ towarſtwa, k. kapłan Luſchczanſki, lětnu rosprawu, w kotrejż bjes druhim na to ſpomni, ſo ſtaj 2 ßobuſtawaj wumrjeloj, mjenujży prjedawſchi wotrowſki faraŕ k. Wels w Piſu a k. faraŕ Branżowſki w Cżechach, ſo pak je „Macżiza" ſa to 10 nowych ßobuſtawow dobyła, kotſiż ßu: k. profeſor Kotlarewſki w Dorpacże, k. kubleŕ Förſtaŕ w Budyſchinje, k. kubleŕ Wagner w Ssmolizach, k. twarſki miſchtr Jan Wendler w Drażdżanach, k. fabrikant Fellfel w Pardubizach, k. kubleŕ Albert ſ Rachlowa a k. ſtudent Muka w Lipſku. Wudaka je ßo protyka na lěto 1874 w 5000 exemplarach a 47 ſeſchiwk „Cżaßopiſa." — Po rosprawje k. pokładnika měješche towarſtwo loni 576 tl. dokhodow a 594 tl. wudawkow, pſchetoż wudacże protyki bě tón ras wjele wjazy khoſchtowako, hacż prjedy. Samożenje „Macżizy" w hotowych pjenjeſach a wupożcżonzy wopſchija w tu khwilu 155 tl. — Po roſeſtajenju k. knihowaika, wyſchſcheho wucżerja Fiedlerja, je w macżicżnej knihowni 595 wſchelakich hornjoßerbſkich a 87 delnjoßerbſkich, każ tež 343 němſkich, wo Sserbach abo wo Sſłowjanach jednażych knihi, druhoßłowjanſke knihi budża w bliżſchim cżaßu ſrjadowane. — Pſchirodnoſpytny wotrjad je w ſańdżenym lěcże 3 poßedżenja wotdżerżał. — W jednanjach, kotrež ßo potom mějachu, bu poſtajene, ſo maja ßo ſliczbowanja „Macżizy" jako literaturneho towarſtwa ßamo ſa ßebje a ſliczbowanja „Macżizy" jako juriſtiſkeje woßoby a wobßedżerki leżomnoſcże wot nětcżiſcheho cżaßa tež woßebje wjeſcż a ſo ma to pſchedßyda ſ k. pokładnikom tak do rjadu ſtajicż; pſchetoż żadyn macżicżny ßobuſtaw k nicżemu dale ſwjaſany njeje, hacż ſo ma lětnje 1 tl. 10 nßl. do pokładnizy ſapłacżicż a wobßedżeńſtwo „Macżizy" jako literaturneho towarſtwo nima na żane waſchnje ſa macżicżnu juriſtiſku woßobu rukowacż a tuta juriſtiſka woßoba tež niż ſa macżicżne literaturne towarſtwo. — W rosprawje pſchedßyby wo macżicżnej leżomnoſcżi ßo bjes druhim na to ſpomni,

cžeho dla je ßo wěsta ſumma na nju požčžicz dyrbjała a ſchto je wina, ſo ßo macžiczny dom lětßa hiſchcze twaricz njemože; tola pſchiſpomni pſchedßyda, ſo budże ßo wo to ſtaracz, ſo by ßo twarba w l. 1875 w prawym cžaßu ſapoczecz mohła. Schtoż cžiſchcžerńju naſtupa, dha ju halle potom poſkicži, hdyž budże w tajkim naſtupanju wſcho w dobrym porjadku. — Namjet, ſo by ßo ſpißowarjam knihow, wot „Macžizy" wudajomnych, cžeßne myto w pjenjeſach dało, bu pſchijaty, pſchi cžimž ßo ſjewi, ſo je k temu jedyn njemjenowany ßobuſtaw 10 tl. darił. Teho runja bu tež namjet, ſo bychu ßo někotre macžiczne knihi ſ nowa wudałe, ſa dobry ſpoſnaty. Hewak ßo na namjet jeneho ßobuſtawa pſchedßydże ſa jeho ſkutkowanje w naſtupanju na macžižnu ležomnoſcz dżak towarſtwa wupraji, potom buchu woßmjo knjeża, kiž běchu ßebi woßebnu ſaßłužbu wo macžiczną ležomnoſcz dobyli, ſa cžeßne ßobuſtawy wuſwoleni a k. pokładnik Jakub ßłubi, ſo chże khóſty, kotrež ßebi diplomy žadaja, ßam ſapłacžicz. Po cžitanju a podpißanju protokolla ßo ſhromadżiſna ſe ſpěwom „Hiſchcze Sserbſtwo" ſkónczi. — Pſchiſpomnicz mamy, ſo bu wot k. fararja Jencža wulka rědkoſcz, mjenujzy pißane delnjoßerbſke ſpěwarſke ſ notami ſ lěta 1621 prjódkpołożene.

— Sańdżenu njedżelu bu w tudomnej pětrowſkej zyrkwi nowy diakonus k. Kanig ordinirowany, konfirmirowany a do ßwojeho ſaſtojnſtwa ſapokaſany. To ſta ßo w pſchitomnoſczi k. fararja Kaniga ſ Klukſcha wot k. primariußa Kuhna pod aßiſtenzu k. ſekundariußa Carla a k. archidiakona Scherffiga. Měſchczanſki pißař k. Brink měješe poruczноſcz, nowemu diakonej krajnu pſchiſßahu wotpołożicz dacz.

S Rachlowa pod Cžornebohom je nam powjeſcz pſchiſchła, ſo ßu tam jenemu žiwnoſczerjej w cžaßu dweju hodżinow 3 koſy a 2 howjadże wot ſkótneho móra panyke.

S Boſchez. Tudomny wobßedżeŕ Pětr Feiſter je ßo 11. haperleje wjeczor wobwěßnył. Cžežke myßle ßu najſkerje wina jeho ßmjercze. Wón bě 51 lět ſtary.

§* S Njeßwacžidła. Pjatk, dżeń 10. haperleje, rano ½1 hodżiny wumrje w tudomnym hrodże po dlěſchej khoroſczi Maximilian Franz Joſeph hrabja Peralta-Renaud-Rieſch, majoratſki knjes nad Njeßwacžidłom a pſchißłuſchazymi wßami. Jeho ſemrjete cžěło běſche njedżelu wjeczor wot 8 hodżinow w tudomnym orangerijowym twarjenju na paradu wuſtajene, hdżež ßo tež ßwjedżeńſki „puſty wjeczor" wotdżerża. Najprjódzy ſpěwaſche ßo khěrluſch 482 „Moje žiwjenje ßy Khryſchcze" atd. Na to dżerżeſche naſch lubowany farař k. Jakub ßerbſku żarowanſku ryczˊ, kaž tež nutrnu modlitwu. Po tutej ſpěwaſche rakeczańſke ſpěwanſke towarſtwo němſku ßmjertnu ariju, po kotrejż němſka ryczˊ a požohnowanje ßlědowaſche. S wuſpěwanjom druheje arije, kaž tež někotrych ſchtuczkow němſkeho khěrluſcha ßo potom tuta ßwjatoczноſcz ſkónczi. — Póndżelu popołdnju w 6 hodżinach mějachu ßo ſemrjete powoſtanki k cžichemu wotpoczinkej pſchepodacz. Pſched hrodom buchu někotre ſchtuczki němſkeho khěrluſcha wuſpěwane a na to cžěło ſemrjeteho hrabje wot rychtarjow a gmejnſkich prjódkſtejerjow ſe wßow, k majoratſkemu knjejſtwu pſchißłuſchazych, do hrabinſkeho herbſkeho pohrjebniſchcża donjeßene. Knjes farař Jakub dżerżeſche pſched pohrjebniſchczom němſku ryczˊ, kaž tež w zyrkwi ßerbſke cžělne prědowanje po ſakkadże ßwjateho pißma Matth. 5, 7. — Njebo knjes hrabja běſche ßo w lěcze 1827 w Hali narodżił. Po dokonjanych ſtudijach je 4 lěta w awſtriſkim a 10 lět w hollandſkim wójſku w ßłużbje ſtejał, we wſchelakich bitwach ßobu wojował a ßebi pſches to wjazore cžeßne rjady ſaßłużił. W lěcze 1871 naſtupi wón knjejſtwo na tutych majoratſkich kubłach, běſche ßo hakle njedawno woženił a tak jenoż někotre njedżele w mandżelſtwje žiwy był. Wón ſawoſtaji ſrudnu wudowu a jeniczkeho bratra, kiž drje nětko tute majoratſke kubła doſtanje.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hanß Depla. Poß je tola jara wužitne ſwěrjo!

Mots Tunka. Haj, ale druhdy wſchak ſchkerjedu naczini, kaž ja wóndano widżach.

H. D. Schto dha bě?

M. T. Nó, trundlak bě w ßußodſtwje libjatko ſakußak. Duż ßußodżinka na trundlakoweho knjeſa pſchiběża a jara na njeho rěſkaſche, ſo móhł ßo tón nabojecz.

H. D. Njechaſche-li trundlakowy knjes ßnadż to ſakußane libjatko ſapłacžicz?

M. T. To ßo wě, lubjeradý.

H. D. Ale dha ßußodżinka tola njeby taiku haru hnacz trjebała!

M. T. To ja tež praju.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje

11. haperleje 1874.

Dowoz: 4332 měchow.			Płaćizna w přerězku							
			na wikach				na bursy			
			niższa			wyša		najniža		najwyša
			tl. nßl. np.			tl. nßl. np.		tl. nßl. np.		tl. nßl. np.
Pšeńca	50	kilogram.	4	11	—	4	18	4	4	11	—	4	18	4
Rožka	"	"	3	20	8	3	24	—	3	19	1	3	20	8
Jeczmjeń	"	"	3	19	—	3	22	3	3	19	—	3	22	3
Wowß	"	"	3	2	5	3	7	—	3	2	5	3	5	—
Hróch	"	"	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka	"	"	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps	"	"	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły	"	"	5	13	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduſchka	"	"	6	11	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bérny	"	"	—	23	7	—	26	7	—	—	—	—	—	—
Butra	1	"	—	28	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Ssyno	50	"	1	10	—	1	20	—	—	—	—	—	—	—

Pschehlad sktutkowanja
sakskeho wohenjawěsczazeho towarstwa w Chemnitzu.

Wunjeßechu:	31. dec. p. tol.	nßl.	31. měrca c. tol.	nßl.
běžaze sawěsczenja	12,010,003	—		
nowowujednane sawěsczenja	1,767,152	—		
			13,777,155	—
nasadsawěsczenja	9,472,350	—	10,583,630	—
dopkaczenske pschißkuschnosczе towarschnikow	129,494	18	142,859	—
prämijowa reserva s lěta 1873 s wotczehnjenjom nasadsawěsczenskeje prämije tl. 3,830. —				
a prämije atd. dokhody = 11,550. 5.				
			15,380	5
wschitke wopalne schkody, kiß ßu naß w I. schtwórtlěcze potrjechike, ßu srjadowane a wopschijeja po naschej dźělbje			1,201	20

W Chemnitzu, 4. haperleje 1874.

Direkcija.

Jako agentojo horejscheho towarstwa poruczeja ßo k pschijeczu sawěsczenjow:

Hendrich Preu, pschekupz; **Jan Traug. Schulze**, pschekupz w Budyschinje; **W. Kühnel**, tyscherski mischtr w Ebersbachu; **Wilh. König**, pschekupz w Nowym Měsczе pola Stolpnja; **O. John**, agent w Rakezach; **Friedr. Eduard Berthold**, restaurateur w Stürzy p. Stolpnja; **Oskar Langa** w Lubiju; **F. A. Ulbricht** jr. w Nowosalzu; **M. Reußner** w Obercunnersdorfje; **Bernhard Hilbenz** we Wósporku; **M. Janitz**, agent w Porchowje; **Wilhelm Winter**, wobßedźer knihiczischczernje w Stolpnju pola Noweho Města; **Jan Traug. Rönsch**, ttalski mischtr w Eybawje; **H. Lehmann**, pschekupz w Budestezach; **Hermann Uhlig**, pschekupz w Neugersdorfje; **A. C. Beck Ssyn** w Herrnhuczе; **Jan Ludwig**, agent w Ostrizu.

Sswój salon
k
brodutruhanju, włoßytschihanju a frisirowanju
je
Gustav Joachim
(prjedy **H. Strobel**),
pschi nowej méschczanskej schuli

w tychle dnjach wotewrik a jón czeschczenym Sserbam k dobroczinwemu wobkedźbowanju poruczа.

Wschě **subne operazije, krejpuschczenje, kónki stajenje, piwalzy ßadzenje, kurjaze woka sahanjenje**, kaž tež wschě do mojeho stutkowanja ßkuschaze dźěła ßo rajßwěrnischo wobstaraja.

Wulki skład parfümerijow a toiletskich artiklow.

H. Grieshammer
w Budyschinje

s tutym ßwój skład **guana, superfosfata, gogolinskeho kalka, kamjenteho wuhla a brunizy** najlépje poruczа.

H. Grieshammer

se składom na dwórnischczu s napschecžo kubkokubje.

Na Židowje je rjana khěža s polom abo bjes pola, k kóždemu rjemjeßku ßo hodźaza, na pschedań a je wscho pola G. Maja na garbarskej haßy 369 shonicz.

Pilni **murjerjo** a **dźěłaczerjo** dostanu pola podpißaneho pschi wyßokej sdźě trajaze dźěło.

J. Nierth w Rakezach.

Wot nětk ßu moje **khlamy** na ßerbskej haßy czo. **22** pódla knjesa **Reinholda Hartmanna** a proschu ja tež wo dalsche dobroczinwe wobkedźbowanje.

F. A. Sommer, klempnarski mischtr.

W Makej Borschczi je **sahrodniska zinwnosczi czo. 11** s 21 kórzami leżomnosczow a s maßiwnymi twarjenjemi se ßwobodneje ruki na pschedań.

We wudawarni „Serbskich Nowinow" je dostacz:
1) **Ptaczi kwaß** a **mandzelstwo.** W hromadże sa 5 np. 2) **Wuherski khěrlusch.** Tež sa 5 np. — Dale je tam nětko saßo dostacz ßlědowaza, jara powuczaza a sabawjaza kniha: **Wjetscha czitanka sa młodych a starych.** Wot H. Jordana. 10 nßl.

We wudawarni „Serb. Nowinow" je sa 10 nßl. (niz sa 8 nßl., kaž bě tydzenja wotczischczane,) dostacz: **Sswjaty póst.** Khrystußowe czerpjenje, we wschěch dnjach póstneho czaßa s khěrluschemi, wopomnjenjemi a modlitwami ßwjeczene. Wot M. Domaschki.

Łužičan čo. 4 1874 je wušol.

Lětnje jaquetty,

ßamßny fabrikat a wſchěch barbow a wulkoſczow wot 1⅓ tl. a drózſcho porucza

H. Kayser

firma **J. Hartmann**

W khlamach ßo ßerbſki ryczi. na žitnej haßy 25.

Najlěpſchi ßrědk pſche bróſtbolenje

je **G. A. W. Mayerowy bróſtſyrop.**

K lěpſchemu czlowjeſtwa ſa ßwoju pſchißkuſchnoſcz dzerju, **G. A. W. Mayerowy bróſtſyrop** ſ Wrotßkawja poruczicz. Wón je mje wot dołhotrajazeho jara ßylneho **kaſchela** a **bróſtbolenja** wumóhł, jako běchu wſchě druhe ßrědki podarmo.

W Draždżanach. **Oscar v. Rottenburg.**

Na ßwětnej **wuſtajeńzy prämiirowany bróſtſyrop** maja jenoż prawdźiwy na pſchedań w bleſchach po 8 nßl., 15 nßl. a 1 tl.:

Heinr. Jul. Kincke w Budyſchinje, haptykař **Gerischer** w Oſtritzu,
W. Rotha w Lubiju, **Schołta** we Wotrowje,
P. Kinne, haptykař w Hernhucze, **Lehmann** w Budeſtezach a
Joſ. Löbmann w Schěrachowje, haptykař Dr. **Hultzſch** w Rakezach.
Ed. Hieſe w Nowoſalzu, **J. Stockhauſen** w Kamjeńzu.

Tannin-Terpentin

ſ parow w **Th. Höhenbergera** fabrizy we **Wrótßkawje** dobywany, ſ wjele lět jako woßebny ſnaty pſche

nervowe hłowubolenje, wicz a

rheumatismus.

K dóſtaczu w bleſchach po 12½ nßl. a 1 tl. w Budyſchinje w E. Menznarez hrodowſkej haptyzy.

Kóſlaze kózki

kupuje wot ßoboty, 28. měrza t. l. po **najwyſchſchich** płaczińnach **Ernst Schulz**

w hoſczeńzu k ſkotemu lawej na kamjentnej haßy.

Kóſlaze kózki, kaž tež tkhórjaze, kunjaze, liſchcze, ſajecze a korniklaze **koże,** kupuje ſtajnje po najwyſchſchej płaczińnje

Heinrich Lauga

pſchi ßerbſkej katholſkej zyrkwi w Budyſchinje.

Echpihele,

wolijowoczińſchczowe wobraſy, gardinowe žerdże, fotografijowe wobłuki, ſłoczany lejſty

w najwjetſchim wubjerku najtuniſcho poruczа

A. Aſchbacher, poſłoczeŕ

na hauenſteinſko-butrowej haßy 23.

Sporuſchk (Mutterkorn)

wot czerwjow njenaźrany, kupuje ſaßo

hrodowſka haptyka.

Kóſlaze kózki,

kaž tež wſchitke druhe njeharowane **koże** w jenotliwym a po wjetſchich dźělbach po najwyſchſchich płaczińnach kupuje

Guſtav Naucka

na garbarſkej haßy 426.

Do Neuſeelanda w Auſtraliji

wobſtara w meji dźěłaczerjow, ratarjow a rjemjeßnikow ſe wßy, kaž tež njezenjene ßłużobne dźówki po 11 toler ſa doroſczenych **ſ Hamburga direktnje**

C. A. Mathei w Hamburgu

a jeho agent knjes **Emil Herſchel** w **Draždżanach** na Waiſenhausſtraße. (H. 961.)

Holza ſe wßy, kiž ma luboſcz k dźěczom, ßo pyta a może hnydom město doſtacz. Hdże? to je ſhonicz we wudawarni „Serb. Nowinow."

Kwětki na kłobuki a khapy, kaž tež **njewjeſczińſke wěnzy** a **wěnzy** k wupyſchenju **kaſchczow** poruczа po fabrikſkich płaczińnach

Minna Drescher

na hrodowſkej haßy w běłopiwowej korczmje po 2 ſkhodomaj.

We wudawarni „Serbſkich Nowinow“ je k doſtaczu:

Napoleon I. a jeho wójny. Spißak J. A. Pohoncz. 5 nßl.

Oberlin. Jeho žiwjenje a ſkutkowanje. I. 25 np.

Kſchižne wójny. 25 np.

Nadpad pola Bukez. 25 np.

Jakuš abo Boże ßkowo dyrbi w cžlowjeku žiwjenje doſtacz. Wot K. Kulmana. 25 np.

Genovefa. Rjane powjedanczko ſe ſtareho cžaßa. Sa ßerbſke macžerje a džěczi pſchekožił M. Hórnik. 5 nßl.

Robinſon. Rjane powjedanczko, woßebje ſa mkodych ludži. Wot K. Kulmana. 5 nßl.

Sahrodniſtwo. I. dźěl: „Ssadowa ſahroda.“ „Roswucženje wo plahowanju ßadowych ſchtomow a kórkow.“ Spißak M. A. Kral. 6 nßl.

Hród na ſhorjelſkej horje Landskrónje abo Boże wodženja ßu dźiwne. Powjedanczko ſe ſtarych cžaßow wot J. B. Mucžinka. 2½ nßl.

Swèrnaj ßußodaj. Powjedanczko ſe ßerbſkeho žiwjenja wot J. B. Mucžinka. S pſchidawkom: „Straſchna kwartira w Franzowſkej.“ 3 nßl.

Spěwy ſa ßerbſke ſchule. Prěni ſeſchiwk. Shromadžene wot K. E. Pjekarja. 2½ nßl.

Bibliſke ſtawiſny abo hiſtoriſki wucžawk ſe ſtareho a noweho teſtamenta. 12½ nßl.

Wěnczk fijatkow abo ſběrka mojich powjedanczkow. Wot J. B. Mucžinka. 3 nßl.

Khryſtof Kolumbuß abo namakanje Ameriki. Wot Dr. Somera. 25 np.

Sserbſke baßnje, ßwojemu wulžy lubenu ludej podate k wužitkej a ſabawenju wot H. Seilerja. 25 np.

Selenſka a jeje wobydlerjo. Wot K. A. Jencža I. dźěl 55 np. II. dźěl 55 np.

Boža kraßnoſz w ſtworbi. Wot J. B. Mucžinka. I. a II. dźěl, kóždy po 25 np.

Cžorny kóß a dróſna. To ßu: ßerbſke ſpěwy ſa mkody, wjeßoły lud. Prěni ſběr 1 nßl. Teho runja druhi ſběr 1 nßl. a tſeczi ſběr tež 1 nßl.

Druha wjetſcha ſahrodka kwětkojta. To ßu: ßerbſke ſpěwy ſa dźěczi a tež ſa wotroſcženych. 1 nßl. (Prěnja ſahrodka ßo ſ nowa cžiſchczi.)

Borcžate, kakate a palate cžmjeły, woßy a ſcherſchenje. Prěnja wobrada. 1 nßl.

Sserbſki wuſtojny pcžołar abo kak dyrbiſch w ßerbſkim kraju pcžoły plahowacz, ſo by najwjazy wužitka wot nich měł. Wot K. Kulmana. 7½ nßl.

Guſtav Adolf. S jeho wobraſom. Wot K. Kulmana. 7½ nßl.

Boże dźěcžo. Hodowne roſrycžowanje Bożeho dźěſcža ſ njebjeſkimi wobydlerjemi. Wot K. Kulmana. 15 np.

Bohumił. Rjane powjedanczko ſ tſicžilětneje wójny. Wot K. Kulmana. 2 nßl.

Bonifazius. Žiwjeński wobras ſe ſaſtarſkich cžaßow. Wot K. Kulmana 2½ nßl.

Khwalba Boža. Pjatnacže hymnow. Wot hrabinki Amalije Rieſch w Njeßwacžidle. 3 nßl.

Wobroczenje tſjoch ßotrow wot židowſtwa. Wot K. E. Stangi. 1 nßl.

NB. Druhi ſeſchiwk „Spěwow ſa ßerbſke ſchule“ je roſpſchedaty a nowy wudawk hiſchcže hotowy njeje.

Liebigowy kumyßowy extract

wot prěnich autoritetow dopoſnaty a porucženy, pſchi **ſuchocžinje** (tež we wyßokej měrje), pſchi **tuberkuloſy** (ſnamjenja: krawny kaſchel, hektiſka ſymiza, nózny pót, cžežki dych), **žołdkowym, cžrjewowym a bronchialnym katarrhu** (chroniſki kaſchel, krótki a ßuchi ſ krakami), **rjapowej ßuſchinje**, kaž tež pſchi wſchěch khoroſcžach, kiž móža ßo pſches lěpſchu jědź a polěpſchenje krwě wotſtronicz, tež hiſchcže tehdy, hdyž žane lěkarſtwo wjazy njeſkutkuje, najlěpje pomha. Wón ſpomóža woßebje pſcheměnjenje wutkow a je teho dla woßebje wužitny khorym, kiž dyrbja po měßazach wo jſtwje woſtacz a mało ſtawohibanja maju.

Kiſty po 4 flakonach a wjazy (flakon po 15 nßl.) póſcžele

General-Depot von Liebig's Kumys-Extract
Berlin, Friedrichstr. 218.

NB. Khori, kotrymž žane ſrědki njepomhachu, njech hiſchcže ſ dowěrjenjom poßleni ras ſpytaja ſ **Liebigowym extractom.** Knižka wot **Dr. Weila** darmo a franko.

Julius Kuntze (hewak Rieſe),

ſchewſki miſchtr, bydli nětko na ſchulerſkej haßy cžo. 3 ſ napſchecža knjeſa pſchekupza Wannacka.

Prawdžiwa **Glöcknerſka cžehnita a hojaza žałba***) (žadyn tajny ſrědk) ma na ſchachtliczky ſchtempel M. Ringelhardt, je wot najwyſchſich medicinalſkich ſaſtojnſtwow pruhowana a porucžena pſche: **wicz, drjenje, ſakły, liſchawu, kurjaze woka, woſabjenje, pſche wſchě wotewrjene, rosdžajomne, rosdžělome, woſabite, wopalene cžerpjenja, bolaze leženje, ſahorjenja, ſacžeklisnu** atd. a je ßo pſchi wſchitkich tychle khoroſcžach pſches ßwoju ſpěſchnu, wěſtu hojazu móz na najlěpje dopokaſaka.

*) Prawdžiwa ſe ſchtemplom M. Ringelhardt na ſchachtliczky. Doſtacz w ſchachtlach po 2½ nßl. ſ haptykow w Budyſchinje, Nowoſalzu, Lubiju, Žitawje, Rychnowje, Großſchönawje, Neugersdorfje, Biſkopizach, Rakezach, Schěrachowje, Bjernacžizach, Woſtrowzu, Hirſchfeldze, Herrnhucže a Reichenawje. Fabrika je w Gohlisu pola Lipſka.

Sswój derje ſrjadowany ſkład

cžiſcžewolmjanych tkaninow, lüſtrow, jendželſkeho płatu, kattuna a waffelokrywow porucža po najtuniſchich płacžiſnach

Ernst Pech
na žitnych wikach w domje k. Bitzki.

Hłowna shromadźisna
požčžeŕnje a lutowaŕnje sa Bart a wokolnoscź

(sapißane towarstwo):

njedźelu 26. haperleje t. l. popołdnju w 4 hodźinach w salu tudomneho hosčžeńza.

Dźeński porjad:

1) Hłowna rosprawa.
2) Pschedpołoženje sliczbowanja na l. 1873, rosprawa pruhowanskeje deputazije wo tym ßamym a jeho sadobrepósnacźe.
3) Wobsanknjenje wo wulkosczi rosdźělomneho wunoschka.
4) Wólba direktorija a dweju ßobustawow wubjerka na město statutarszy wustupazeju.

W Barcźe, 15. haperleje 1874.

Directorium.
Wiedemann.

Torhanu sczinu (Stuhlrohr)

porucza **Chr. Holtsch Nachfolger.**

Někotre sta centnarjow

ßłodowych khochołkow

(Malzkeime)

ma na pschedań mukowa a pizowa pschekupniza

A. Krüger. w Budyschinje.

Ratańske.

(Młóczaze maschiny.) Wone ßo sda, so ßu ßo nowe młoczaze maschiny firmy: **Ph. Mayfarth & Co.** w Frankfurcźe n. M. jara dobre wopokasałe, pschetož wobßedźerjo tajkich maschinow wo nich jenož s khwalbu rycza.

Spěschne a wulke rosschěrjenje dawa hižom najlěpsche ßwědczenje sa jich dobrotu a wužitnoscź, pschetož, kaž my ßłyschimy, je horejscha firma w lěcźe 1873 psches **schtyri tyßazy a pjecź stow ručnych młóczazych maschinow a jeno- abo dwajkóńskich göplowych młoczazych maschinow** pschedawa.

Płaczisna je pjecza jenož 60—66 tl. franko hacž na dwórnischczo želesnizy. Dla wscheho druheho chzył ßo kóždy direktnje na horejschu firmn wobroczicź.

Aukzia.

Ssrjedu, 22. haperleje, dopołdnja wot 10 hodźinow budźe ßo na **Pohlanez** žiwnosczi w Drožďźiju wschelaki domjazy, hospodarski a polny grat, tež 1 wós, ßłoma, ßyno, 2 dójnej kruwje a mužaza drasta psches wjeßne grychty na pscheßadźowanje pschedawacź.

Jedyn **dybsacźny czaßnik** (Taschenuhr) bu wóndano na puczu wot Delnjeje Stróže do Komorowa namakany a móže ßo saßo dostacź pola **Jana Schimanka** w Komorowje.

Aukzia.

Ssrjedu, 22. haperleje, dopołdnja w 10 hodźinach budźa ßo na podpißanym knježim dworje na pscheßadźowanje pschedawacź:

1) jena w 5. lěcźe stejaza naranscho-pruska kobła,
2) jedyn 2lětny bruny walach,
3) schěscź 2lětnych **oldenburgskich jałojzow.**

Tež steji tam jedyn połnokrejny trakehnski wrónak (Rappe) bjes snamjeschkow se ßwobodneje ruki na pschedań.

Knježi dwór w Hownjowje. **Lehmann.**

Jena holza s pschistojneje familije, kotraž móže liczicź a pißacź a je ßerbskeje rycźe mózna, ßo pod pěknymi wuměnjenjemi jako

pschedawaŕka

do jenych khlamow w Budyschinje pyta. Wscho dalsche je shonicź we wudawarni Serb. Nowinow.

Jena kmana **dźówka** móže w měscźe Budyschinje hnydom ßłužbu dostacź. Wscho dalsche je shonicź we wudawaŕni „Serb. Nowinow."

Jena **holza** se wßy, kotraž chze **schicźe** abo **warjenje** nawuknycź, pola jeneje ßamostejazeje žony pscheczelniwe horjewsacźe namaka. Wscho dalsche je shonicź na swonknej lawskej haßy czo. 751.

Jena **holza** ßo k dwěmaj dźěsczomaj a k lohkemu domjazemu dźěłu pyta. Wscho dalsche pola knihiwjasarja **Ernsta Richtera** pschi nowej měschczanskej schuli.

Na knježim dworje w Schczeńzy pola Rakez ßo k 1. juliju teho lěta ženjeny lěßowy dohladowar (Forstaufseher) pyta a ma ßo tam s wěryhódnymi wopißmami prjódkstajicź.

Dźensa, njedźelu, rano ½5 hodźinow wobradźi namaj Bóh luby knjez stroweho, sylneho hólčka, štož wšěm přećelam a znatym najpodwolnišo k nawjedženju dawataj

W Ketlicach, 12. haperleje 1874.

Gustav Krausa, wučeŕ,
a mandźelska.

Nakładnik: J. E. Smoleŕ. Ćišć: L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 17. ~ 25. haperleje. ~ 1874.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawarni „Serb. Nowin“ na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 688 wotedać, płaći so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 7 np. Stwórtlětna predpłata pola wudawarja 75 np. a na kral. saks. pósće 8½ nsl. a z přinjesenjom do domu 98 np.

Wopschijecze: Najnowsche. — Sswětne podawki. — Se Sserbow: S Budyschina. S Rachlowa. S Kamjeńza. S Khrósczizy. S Rózanta. S Nowoßliz. S Bórkow. — Mots Tunka a Hanß Depla. — Zyrkwinske powjesce. — Nawěschtnik.

Najnowsche.

Draždżany, 22. haperleje. Pschi bataillonje tšělzow, kotryž dżenża rano ſ Mischna marschirowasche, so by ßo jutsje na paradże psched kralom wobdżělił, sta ßo na puczu to njesboże, so buchu dla wulkeje horzoty někotsi wojazy wot ßlónza kloczi. Jedyn wot nich je pjecza hižom wumrjeł.

Barlin, 22. haperleje. Rajchstag je sakon, nowe němske papjerjane pjenjesy nastupazy, sa dobry spósnał. Po tymle sakonu maja ßo wschitke krajne papjerjane pjenjesy nasadwsacz a němske knjeżerstwa dostanu kożde tejko nowych papjerjanych pjenjes, po tym, hacz ma wobydlerjow. Na kóżdeho wobydlerja ßo mjenujzy 1 tl. (3 hriwny abo marki) liczi. A dokelz maja němske kraje 40 millionow wobydlerjow, dha ßo tejko millionow toleŕ bjes němske knjeżerstwa (niz pak bjes wobydlerjow) rosdżěli. Němske kraje smeja teho dla wschitke w hromadże sa 40 millionow toleŕ papjerjanych pjenjes a to w kruchach po 5 (1 tl. 10 nßl.), 20 (6 tl. 20 nßl.) a 50 hriwnach (16 tl. 20 nßl.) Pschichodnje pak žane pruske, sakske atd. papjerjane pjenjesy wjazy njebudża, ale jenoz němske, tak so budża wschě němskokrajne papjerjane pjenjesy jenak wonhladacz. — Schtoz pak te wschelake banknoty nastupa, dha budże te tez wschelake po swonkownym napohladże; tola ma ßo jich nětczischa tolerska płaczisna do hriwnskeje (markskeje) pschewobroczicz a budża teho dla wschě banki dyrbjecz nowe noty czischczecz.

— Dokelz pak ßu Sakska a někotre druhe němske kraje wjazy papjerjanych pjenjes wudali, hacz to nowsche postajenje dowoli, dha ßo tutym krajam sa 19 millionow toleŕ nowych papjerjanych pjenjes pożczi, so bychu stare bórsy wukupili; ale woni maja tutu pożczonku sa 15 lět saplaczicz.

Barlin, 23. haperleje. Schtoz prjódkstejaze wobsanknjenje rajchstaga nastupa, dha ßo bjes sapoßłanzami powjeda, so chze khežor rajchstag ßam wobsanknycz. Jeli ßo to wuwjesez hodži, dha ßo wobsanknjenje w běłej sali kralowskeho hrodu wot khežora stanje, jeli pak ßo njehodži, dha minister Delbrück rajchstag hižom ßobotu 25. haperleje w rajchstagskej sali wobsanknje.

Barlin, 23. haperleje. Po nowschim powjedanju, ßo rajchstag hakle ßrjedz pschichodneho tydżenja wobsanknje.

Barlin, 23. haperleje. Sakscy rajchstagscy sapoßłanzy a někotsi druzy knjeża běchu ßo tudy dżenża k wobjedej shromadżili, so běchu narodny dżeń krala Alberta ßwjeczili.

Posnań (Posen), 22. haperleje. Tudomne nowiny powjedaja, so chzedża ßo Polazy, kiž hacz dotal w Draždżanach bydla, ßem pscheßydlicz.

Se Schwajzarskeje pißaja, so je tam lud nowu wustawu (konstituziju) ſ wulkej wjetschinu sa dobru spósnał. Hacz dotal mějesche kóżdy schwajzarski wokrjeß (kanton) ßwoje ßamßne prawa a sakony po nowej wustawje smeja pak nětko wschě wokrjeßy w hromadże jenajke prawa a sakony dostacz.

Petersburg, 22. haperleje. Jedyn młódschi bratr chiwinskeho khana je wot khežora dowolnosez dostał, so ßmě do jeneho ruskeho dragunarskeho regimenta sastupicz.

Newyork, 22. haperleje. Krajinu Louisianu je wulke powodżenje domapytało, psches kotrez je wulki kruch kraja skażeny, w kotrymz bawmu abo zokorowe rostliny plahuja. S zyła ßu tajke bałmowe abo zokorowe žně na 250,000 akrach skażene. Tez druhe dżělby krajiny Louisiana ßu jara schkodowałe a nehdże 25,000 ludzi žanych žnjow njesmeje, pschetoz sa wjele ratarjow ßu tez žitne žně shubjene. Na zyrobje hižom pobrachuje a je pschedßyda unije porucził, so ma ßo tam zyroba ſ magazinow wójska póßłacz.

Swětne podawki.

Němske khěžorstwo. Draždžany. Na swjedžeń 46. narodneho dnja krala Alberta (23. haperleje) su wschelazy wjerchojo a druzy wosebni knjeza do Draždžan pschijěli a jemu swoje sbožopschecze pschinjesli. Wjeczor běsche w kralowskim hrodze wysche teho wjele hosczi s zykeho kraja shromadzenych, bjes nimi tež subustawy wobeju komorow.

— Kral Albert je draždžanskemu lěkarjej Bille pschiswolił, so smě rjad swjateho Stanißkawa, jemu wot ruskeho khěžora spožczeny, pschijecz a nosyczz.

— Tudy so powjeda, so je kral Albert wysche düppelskeho rjadu hischcze jedyn powschitkomny wojerski czesny kschiž sakožił, kotryž wschitzy dostanu, kiž su 25 lět w sakskim wójsku skužili. Tutón kschiž je s bronzy a ma na jenej stronje pißmik „A." (to je: Albert) a na druhej liczbu XXV. (to je: 25).

— Shromadne ministerstwo je wosiewiko, so maja so subustawy sakskeho sejma póndzelu, 27. haperleje, saso w Draždžanach shromadzicz.

— Minister Friesen, kiž běsche nekotre dny w Barlinje, je so wot tam do Draždžan wrócził, teho runja tež minister Nostitz Wallwitz, kotryž pak je so tam bórzy saso podał, dokelž je rajchstagski sapósłanz.

— Dotalny direktaŕ friedrichsstadtskeho seminara, knjes Kockel, je sa radzicjela w ministerstwje kultusa a sjawneho wuczeństwa powyscheny a smeje wosebje dohladowanje (inspekziju) nizschich schulow poruczene, radzicjelej Bornemann seminarijow a Dr. Schlömilch realnych schulow, zyrkwiny radzicjel Dr. Gilbert pak gymnasijow. Knjes Kockel je wuczomnik budyskeho seminara a knjes Bornemann syn nehduscheho budyskeho mesczanskeho schulskeho direktarja.

— Frankfurtske nowiny běchu loni nastawk wosjewiłe, w kotrymž jara na njebo krala swarjachu a so hrosnje na njeho pschißkodzachu. Tónle nastawk bě w Draždžanach redaktor Klemp niz jenoz w swojich demokratiskich nowinach „Dresdner Volksbote" wotczischczak, ale jón wosebje na papjerku wotczischczecz dał a tule potom po stach pschedawał. Kral Albert je to shonił a potom Klempa wobskorził, kotrehoz je sud k 6mesaczznemu jastwu wotsudził.

Barlin. W rajchstagu so w tychle dnjach wo nowy, po namjecze wjerscha Bismarka a sjenoczenych němskich knjezerstwow prjódkwokoženy sakon jednasche, po kotrymž maja so tajzy duchowni, kiž su krajnym sakonam njeposłuschni, pak do nekajkeho mesta sapokasacz, pak s Němzow zyle won wupokasacz. Sakon bu s wjetscha tak sa dobry spósnaty, kaž bě prjódkpokoženy, hacz runje so wosebje s katholskeje strony jara wótrje pschecziwo njemu ryczesche.

Posnanski arzybiskop Ledochowski je, kaž smy hizom tydzenja naspomnili, po wasudzenju tak mjenowaneho zyrkwinskeho suda w Barlinje wotsadzeny. Duchowni posnanskeje biskopskeje kapitole nětko najskerje wot ministerstwa bórzy poruczność dostanu, so bychu jeneho duchowneho sa naměstnika wotsadzeneho biskopa wuswolili. Woni pak to czinicz njebudza, dokelž po sakonach romskokatholskeje zyrkwje nichtón zaneho biskopa wotsadzicz njemóze, khiba jenoz bamz. Duz Ledochowski po mènjenju katholskeje zyrkwje wotsadzeny njeje a po tajkim so nichtón na jeho mesto stajicz njemóze. Njewuswolena pak duchowni posnanskeje kapitole naměstnika, dha budze jich pruske knjezerstwo schtrafowacz a to lohko doscz na to waschnje, so woni zanu sdu wjazy njedostanu. Dale knjezerstwo nekoho sa kommisara postaji, kiž samozenje zyrkwjow arzybiskopstwa sarjaduje, a, jeli ma so nehdze zane duchowne mesto wobsadzicz, dha drje wosadam poruczi, so bychu sebi duchowneho same wuswolike, tola pak tajkeho, kiž so jemu (knjezerstwu) lubi. To pak wosady najskerje czinicz njebudza a duz móze so stacz, so w posnanskim arzybiskopstwje tu a tam zyle bjes duchowneho wostanu a lam po czasu w duchownych naleznosczach wulka nusa nastanje. Kajki kónz ta wez pak s zyka wosmje, so hizom nětko prajicz njehodzi.

Awstria. Nowy bamzowy pósłanz je do Wina pschijěł a so tam hizom khěžorzy prjódkstajił. Dotalny pósłanz je khorowatosczo dla wotwołany.

Khěžor je w tu khwilu w Peschcze a stej so tam tež tak mjenowanej delegaziji shromadzikej, so byschtej shromadne wudawki awstriskeho khěžorstwa wuradzikej. Awstrija je mjenujzy do dweju dželow dželena a ma kózdy dżel swoje wosebite wudawki snjesez, ale wschelake wudawki, jako sa wójsko atd., wobaj dżelej shromadnje datej a k temu wuherski dżel 3 dżelby a awstriski 7 dżelbow da.

Franzowska. Ministerstwo je jeneho kommisara do Nowokaledonije pósłało, kiž ma pschepytacz, kak je so to stało, so je Rochefort se swojimi towarschemi czeknycz móhł.

Jendželska. S jendželskeje Indije pisaja, so je tam nusa hischcze pschezo wulka, hacz runje je tam knjezerstwo bjes hłódny lud hizom wjele rajsa a druheje zroby rosdželicz dało.

Schpanijska. Wójsko knjezerstwa, kotrez ma karlistow wot twjerdzisny Bilbao wotehnacz, ma wot hrosneho wjedra jara czerpicz.

Rußowska. Pschikasnja, so ma w Rußowskej nětko kózdy we wójsku skužicz, so wosebje krymskim muhamedanskim Tataram njelubi a woni teho dla s hromadami do Turkowskeje czekaja.

Ze Serbow.

S Budyschina. Kaž druhdže, tak je žo tež w naschim měsczе sańdżeny schtwórtk, jako 23. haperleje, narodny dżeń krala Alberta žwjedżeńszy wobeschoł. Domy w měsczе běchu s khorhojemi bohacze wupyschene a někotre wot nich tež poßwěczene, woßebje pak radna khěża. S tudomnym wójskom bě pyschna parada a w gymnasiju žwjedżeństi aktus, pschi kotrymž wyschschi wuczeŕ k. Dr. Helbig žwjedżeńsku ryczˇ wotdżerża, hewak pat tež gymnasiastoja Uebigau, Oertel a Schaarschmidt ryczе němszy a kaczanszy dżerżachu. Teho runja žo w měschczańskich schulach kralowy narodny dżeń na spodobne waschnje žwjeczeschе a skónczˇnje bě w realnej schule aktus. — Popołdnju bě žwjedżeńska hoschczina w tak mjenowanej societeczi a wieczor žwójbny wieczor sa žobustawy rjemjeßniskeho towarstwa, wojerske towarstwo pak aktus a bal wotdżerża.

— Pschispomniczˇ hischczе mamy, so je žo k czeschczi kraloweho narodneho dnja w katholskej zyrkwi Te Deum (Cze, Bożo, khwalimy) spěwało.

— Jene draždżanske nowiny pißaja, so tamnischi krajski direktaŕ, knjes s Könneritz, kiž je tež dlěschе lěta w Budyschinje s krajskim direktarjom byŕ, na Michała žwoje sastojnstwo skoži.

S Rachlowa žmy dale w nastupanju teho, so běchu tam wóndanjo dwě howjadle a tfi kosy wot skótneho móra panyke, hischczе nawjedżili, so je tam w tym žamym czaßu jedyn karnikl kónz wsaŕ. To njeschoże je žo pola kublerja Hadama Dejki stako a bě najprjedy jena jakojza panyka a potom, jako běchu tu wunjeßli, jena krowa a na to sa krótki czaß, móhŕ rjez, w jenej minuczе, wschě tfi kosy. Na skoczе prjedy njeje niczo widżecz˙ było a je wón po lěkarskim pschepytanju a wuprajenju na sahorjenje žłosyny (Milzbrand) wumrjeŕ. Dejka pschez to wulzy schkoduje a je czim bole k wobżarowanju, dokelž je jemu loni tež hižom jena doscz˙ droha krowa panyka. Duž by žo jemu někajke sarunanje wot dobrych ludži derje popschecz˙ móhło. — S czeho je khorosczˇ na jeho skót pschischka, njewě lěkaŕ prajicz˙, dokelž je pizu jako strowu a hródž tež w dobrym porjadku namakaŕ.

S Kamjeńza. Schtoż njebo hrabju Kajusa Stolberga w Brunowje nastupa, dha je žo wón 27. julija 1797 narodżiŕ a bě žyn žławneho němskeho baßnjerja Leopolda Stolberga, kotryž w lěczе 1801 se žwojej mandżelskej k katholskej wěrje pschestupi. Hrabja Kajus Stolberg bě žobustaw sakskeje a tež pruskeje prěnjeje komory a lětża tež sapósłanz na rajchstagu. Pschi jeho pohrjebje bě tež 7 duchownych pschitomnych a njebo hrabja sawostaji jeneho žyna a schěsczˇ dźowkow, s kotrychž stej dwě, mjenujzy hrabinka Alexandrina a hrabinka Hana do klóschtrskeho rjadu žwj. Franziska sastupiłej.

S Khróscziz nam pißaja, so budże tam jutsje (njedżelu, 26. haperleje) popołdnju wot 6 hodżinow wot tamnischeho spěwanskeho towarstwa „Jednota" žerbski spěwanski žwjedżeń wotdżerżany. Kaž je s wosjewjenja, (na poßlenjej stronje dżenßnischeho czißka „Serb. Now." wotczˇischczˇaneho) widżecz˙, dha je wubjerk spěwow, kotrez maja žo spěwacz˙, jara rjany a radżimy teho dla kóżdemu, so by tónle žwjedżeń wopytaŕ, woßebje, dokelž je jeho czisty wunoschk k jenemu dobremu skutku postajeny.

S Rózanta pische „Katholski Posoł" wo njebo k. wuczerju Hauffje bjes druhim žlědowaze: August Reinhard Hauffa narodżi žo 13. oktobra 1819 w Budyschinje. W lěczе 1836 pschestupi wón s gymnasija na krajnostawski feminar a studowasche tam na wuczeŕstwo. Po jutrach 1839 pschińdże jako vikar na nowu, runje sałożenu schuln we Worklizach, hdżež bu w lěczе 1842 jako statny wuczeŕ wobkruczˇeny. W oktobru 1846 bu do Rózanta sa organista a wuczerja powołany, hdżež je 27 lět a 6 měßazow žwoje ważne sastojnstwo jara khwalobnje wobstaraŕ. Žyła schulska gmejna a tež schulska wyschnoscz˙ je jemu kóżdy czaß dobre žwědczenje dała. Njebo biskop Ditrich je jeho wjazy krócz˙ sa wubjerne wuczenje a sa podate pißne dżěła wo žerbskim schulstwje pokhwaliŕ a poczˇescziŕ. S wulej luboscu roswuczˇowasche wón tež wjazy klóschtrskich duchownych, kiž běchu do Rózanta poßłani, tak na pschikład kk. Alberika, Eugena, Ludwika a tež nětczˇischeho kooperatera k. Benedikta. — Jeho czěło bu žrjedu po jutrach pod nahladnym a czeschczownym pschewodom do Ralbiz pohrjebane a běchu tam wysche farskeju duchowneju tež wobaj rózeńczˇanskaj, k. Tadej s klóschtra, dżewjeczo wuczerjo a wjele luda. Pschi rowje spěwasche khróscziańske spěwanske towarstwo dwaj pohrjebnaj khěrluschej. — Njebo knjes Hauffa sawostaji srudnu wudowu a tfi wotroscz˙ene dżówki, kotrychž jena je knjezna w klóschtrje Marineje Hwězdy.

S Nowoßliz je nam „Katholski Posoł" žlědowazu, naž wutrobnje srudżazu powjescz˙ pschinjeßł. Wón pische: „Kandidat theologije, knjes Jurij Cyž, kiž bě žo po nowym lěczе khorowatoscze dla s Münstera domoj wróczˇiŕ, je 10. haperleje rano w druhej hodżinje czicho a sbójnje wumrjeŕ. Se srudżenymaj starschimaj wo njeho jeho pscheczˇelstwo a snajomstwo, kaž zyły žerbski lud żaruje, kotryž mózesche žo s wěstoscju nadżiecz˙, so w njebohim w najbliżschim czaßu hódneho a wustojneho měschnika dostanje." My žmy pscheßwědczˇeni, so by wón tež w žerbskim pißmowstwje pilnje skutkowaŕ.

S Bórkow pische „zaßnik" pod 17. haperleje: Sańdżenu žrjedu wieczor je tudy woheń byŕ, pschez kotryž je žo kupaŕ Fischer wotpaliŕ a s nim dwaj po-

drožnikaj. Wón bě hewak wot domu khudy, ale psches pilnoscz je ßebi po czaßu tejko nahromadźił, so móżesche ßebi psched krótkim żiwnoscz kupicz. Nětk je psches słóstnu ruku wscho shubił. Fischerezy ležachu w prěnim spanju, jako ßo wokoło 11 hodźinow w bróżni palicz pocza ā prjedy hacz wotuczichu, stejachu wschě druhe twarjenja w płomjenjach, tak so niczo won pschischło njeje, hacz ludźo a pschi tym jene dźěczo lědy żiwe wutorhnychu. Spaliło je ßo 5 howjadow a 4 ßwinje, kaž tež wschitko, schtož w tych twarjenjach běsche.

Kak rozom

Hans Depla wótřitaj

a a

Mots Tunka ludźi pódla

škrějetaj.

* * * * * *

Mots Tunka. Hanßo, ßy dha we W. to wulke twarjenje pomhał twaricz?

Hanß Depla. Haj!

M. T. Ssy na sběhanje tež kasane měł?

H. D. To ßo wě; schtyrjo młodźi mużojo dyrbjachmy k temu pschińcz.

M. T. Ale kak dha sběhanje dźěsche?

H. D. Ta wěz mějesche ßo takle. Prjedy hacz sapoczachmy, twarski knjes prajesche: „Sdu żanu njedostanjecze, to dyrbicze czescze a luboseże dla cżinicz — a tak dyrbjachu twarzy ßami sběhacz.

M. T. Běsche ßebi wón pola Waß tejko czescze a luboscze saßłużił?

H. D. Ja hewak niczo njewěm, khiba so chzysche darmo dźěłan: měcz.

M. T. Ale kóżdy dźěłaczeŕ je tola ßwojeje sdy hódny.

H. D. Haj, to ja tež praju.

H. D. Sswěrny wajchtaŕ je khwalobny muż!

M. T. Ale tajkeho tola nihdźe nimaja, kaž w Paslach.

H. D. Kajki dha to je?

M. T. Nó, hdyż w korczmje 7 toleŕ pobrachnje, dha ma je wón k mězy pschityknjene.

H. D. Hm.

M. T. Hm! Ale budźe dha wón w lěczu kórki a ßolotej tež na mězu tykacz?

H. D. To cżi ja tola prajicz njemóżu. Wschak budźemy widźecz.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Pětrowska zyrkej: Jan Handrij Eduard Wesemann, cigarrydźěłaŕ, s Henriettu Augustu Ducżkez. — Handrij Kochta, domownik na hrodźe Ortenburgu, s Julianu Rosinu swudowjenej Zenkarjowej rodź. Kluttigez.

Michalska zyrkej: Jan August Żur (Sauer), wobydleŕ na Żidowje, s Hanu Bartez s Cżichońz. — Gustav Mehnert, kowaŕ w Njeßwacżidle, s Marju Nowakez se Żidowa.

Křćeni:

Pětrowska zyrkej: Jan Pawoł, Ernsta Syndy, pohoncża, ß.

Michalska zyrkej: Korla Ota, Jana Kudźele, wulkosahrodnika w Cżichońzach, ß. — Selma Augusta, n. dź. w Libochowje. — Jan Jurij, Jana Korle Jencża, cżěßle na Żidowje, ß. — Korla Bohuwěr, Jana Schcżěpanka, wowcżeho mischtra w Delnjej Kinje, ß. — Hańża Linna, Bjedricha Hermana Hoffmanna, wobydlerja w Dobruschi, dź. — Amalia Augusta, Jana Korle Heiny, wikowarja na Żidowje, dź. — Hańża Martha, Jana Augusta Henniga,

mkynſkeho pod hrodom, dž. — Marja Lisbetha Bertha, Korle Bartela, modellthſcherja pod hrodom, dž. — Auguſt Pawoł, Bjedricha Auguſta Lindnarja, ſahrodnika w Jeńkezach, ß. — Marja Klara, Jana Duncza, bětnarja na Židowje, dž. — Hańža Erneſtina, Jana Rychtarja, ſahrodnika w Jeńkezach, dž.

Katholſka zyrkej: Michał Jurij, Mikkawſcha Müllera, kublerja w Sskonej Borſchczi, ß.

Zemrjeći:

Dżeń 29. měrza: Pawoł Michał, Jakuba Lawkuſa, wobydlerja pod hrodom, ß. — 31., Bohuwěr Rychtař, privatkopiſta, 73 l. — 3. haperleje: Handrij Mikkawſch, wobydleŕ, 82 l. 2 m. — K. F. Auguſt Parthum, ſchtrympař na Židowje, 61 l. 3 m. 14 d. — Marja Thereſia, Korle Bohuwěra Schupy, wobydlerja pod hrodom, dž., 7 m. — Reinhold Oskar, Korle Jakuba Krala, cigarrydžěłacźerja pod hrodom, ß., 3 m. — 11., Michał Pjetſchka, wumjeńkař w Sréſchinje, 78 l. 3 m. 2 d. — 14., Marja Auguſta, Korle Freunda, wobydlerja na Židowje, dž., 3 l. 22 d. — 15., Marja Thereſia, njebo Pětr Budarja, khěžerja na Židowje, wudowa, 72 l. — Marja Thereſia, njebo Bohuſzkawa Hendricha Küchlerja, herbſkeho korczmarja w Delnej Kinje, dž., 20 l. 3 m. 11 d.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje
18. haperleje 1874.

Dowoz: 4345 měchow.	Płaćizna w přerězku na wikach				na bursy			
	nižša		wyša		najniža		najwyša	
	tl. nßl. np.		tl. nßl. np.		tl. nßl. np.		tl. nßl. np.	
Pšeńza 50 kilogram.	4	11 —	4	19 4	4	11 —	4	19 9
Rožka " "	3	22 4	3	25 5	3	20 8	3	24 —
Jećmjeń " "	3	19 —	3	22 3	3	19 —	3	22 3
Wowß " "	3	5 —	3	10 —	3	5 —	3	10 —
Hróch " "	—	— —	—	— —	—	— —	—	— —
Woka " "	—	— —	—	— —	—	— —	—	— —
Raps " "	—	— —	—	— —	—	— —	—	— —
Jahły " "	5	13 7	—	— —	—	— —	—	— —
Hejduſchka " "	6	11 7	—	— —	—	— —	—	— —
Běrny " "	—	23 7	—	26 7	—	— —	—	— —
Butra 1 "	—	28 —	1	— —	—	— —	—	— —
Ssyno 50 "	1	10 —	1	20 —	—	— —	—	— —

Wežera płaczeſche w Barlinje:

ſpiritus 21 tl.—22 tl., pšeńza 66—91 tl., rožka 50—69 tl., rěpikowy wolij (njecziſczeny) 17 tl. 10 nßl.

Liebigowy kumyßowy extract

pšche ßuchoczinu, tuberkuloſu, bronchialny katarrh atd.

Hohenfeld p. Heiligenthala, 20./11. 73.

Ja mam Wam ßwój dżak wuprajicz, dokelž ßo hojaze ſkutkowanje Waſcheho präparata pola mje ſtajnje jara ſpodobne pokaſuje. W naſtupanju khoroſcze je ßo pola mje wſchitko zyle pſcheměniko. Spanje je bole měrne; ja prjedy dlěhe njeſpach, hacz 2 hodzinje, hdzež potom saßo wotuczich, nětko pak zyku dokhu nóz ani jedyn ras njewotuczu. Cżeżki dych a hwiſdanje w bróſcze je wotewſako, haj, ja mózu prajicz a Bóh daj, je zyle ſaſtako. Krakow je mjenje, nózne poczenje je ßo ſhubiło, naczaßne kakanje w bróſcze wjazy njeſaczuju ſ krótkim wſcho je hinak.

Za ſkażu ßebi saßo (Skaſanje) a podpißuju ßo ſ najwjetſchim dżakom najpodwolniſcho

A. Thimm.

Płaczizna ſa flakon **15 nßl.**, kiſty po **4** flakonach a wjazy pósczele

General-Depot von **Liebig's Kumys-Extract.**

Berlin, Friedrichstr. 218.

Drjewowa aukzia.

Ssrjedu, 29. haperleje, dopołdnja ½10 hodzinow budże ßo w Manjowje pola Wujeſda 40 kloſtrow pjeńkow a 80 kop khójnowych walczkow ſa hotowe pjenjesy na pſcheßadżowanje pſchedawacz.

Jan Schlóża.

Torhanu ſczinu (Stuhlrohr)

porucża **Chr. Holtſch Nachfolger.**

Róże, każ tež pletwa ſa njewjeſty a kmótrow ßu rjane a tunje na pſchedań w ſchtrympařſkich khlamach **hauenſteinſkeje** abo **butrowſkeje** haßy.

Czerwjene zyblowe běrny

k ßadżenju ßu hiſchcze na knjeżim dworje w **Ssmochczizach** na pſchedań.

Dwě fórje hnoja

ſtej dostacz pola krawſkeho miſchtra **Kubaſcha** na garbarſkej haßy.

Jeneho ßylneho pyta **běharja (Laufburſchen)**

Auguſt Grützner.

Pilni **murjerjo** a **dżełaczerjo** dostanu pola podpißaneho pſchi wyßokej ſdże trajaze dżeło.

J. Nierth w Rakezach.

Jena holza ſ pſchiſtojneje familije, kotraž móże liczicz a pißacz a je ßerbſkeje ryczе mózna, ßo pod pěknymi wuměnjenjemi jako

pſchedawarka

do jenych khlamow w Budyſchinje pyta. Wſcho dalſche je ſhonicz we wudawarni Serb. Nowinow.

Na knjeżim dworje w Schczeńzy pola Rakez ßo k 1. juliju teho lěta ženjeny lěßowy dohladowař (Forſtaufſeher) pyta a ma ßo tam ſ wěrtyhódnymi wopißmami prjódkſtajicz.

Hłowna shromadźisna
požežeŕnje a lutowaŕnje sa Bart a wokolnoscź

(sapißane towarstwo):

njedźelu, 26. haperleje t. l., popołdnju w 4 hodźinach w sali tudomneho hosczeńza.

Dźeński porjad:

1) Hłowna rosprawa.
2) Pschedpołoženje sliczbowanja na l. 1873, rosprawa pruhowanskeje deputazije wo tym ßamym a jeho sadobrepósnacźe.
3) Wobsankujenje wo wulkosczi rosdźělomneho wunoschka.
4) Wólba direktorija a dweju ßobustawow wubjerka na město statutarszy wustupazeju.

W Barcźe, 15. haperleje 1874.

Directorium.
Wiedemann.

Młóczaze maschiny s gőplom

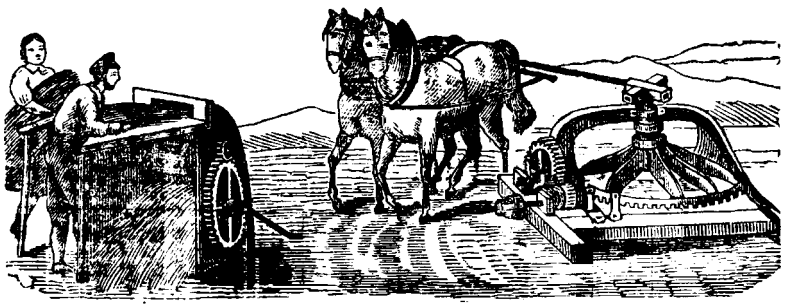

najdopokasanscheje konstrukźije a w hiczu k regulirowanju, patentirowaneho postajenja sa 1—4 konje, lohko ßo wjercźaze, porucźa

želesolijernja a maschinowa fabrika

Gœtjes & Schulze w Budyschinje.

Ssyczne maschiny

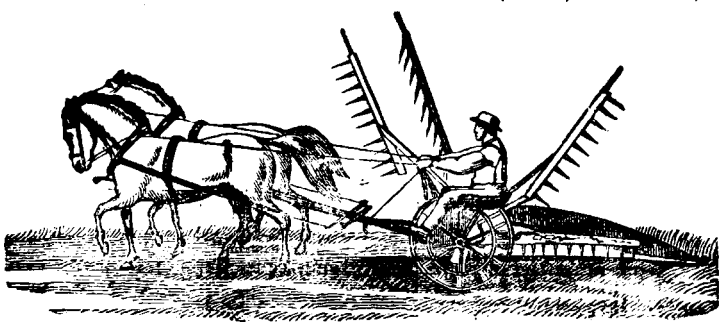

systema **H. & G. Kearsley**, pschedawa pod rukowanjom a ma je stajnje na składźe

želesolijernja a maschinowa fabrika

Gœtjes & Schulze w Budyschinje.

Lěkarſke poruczenje.

G. A. W. Mayeroweho bróſtſyrop ſ Wrót ßkawja ja pſche wſchě druzinу kaſchela poruczam, a to ſ najlěpſchim ſkutkowanjom, ſchtož ſ tutym wobßwědczam.

Lützen. **Dr. med. Voigt.**

Na ſwětnej wuſtajeńzy prämiirowany bróſtſyrop maja jenož prawdźiwy na pſchedań w bleſchach po 8 nßl., 15 nßl. a 1 tl.:

Heinr. Jul. Fincke w Budyſchinje, haptykař Gerischer w Oſtritzu,
W. Rotha w Lubiju, Schokta we Wotrowje,
P. Kinne, haptykař w Hernhuczje, Lehmann w Budeſtezach a
Joſ. Göbmann w Scherachowje, haptykař Dr. Hultzſch w Rakezach.
Ed. Hieſe w Nowoſalzu, J. Stockhauſen w Kamjeńzu.

Swój ſalon

k

brodutruhanju, włoßytſihanju a friſtrowanju

je

Gustav Joachim

(prjedy **H. Strobel**),

pſchi nowej měſchczańſkej ſchuli

w tychle dnjach wotewrik a jón czeſczenym Serbam k dobroczinemu wobkedźbowanju porucza.

Wſchě ſubne operazije, krejpuſchczenje, kónki ſtajenje, piwalzy ßadźenje, kurjaze woka ſahanjenje, kaž tež wſchě do mojeho ſkutkowanja ßkuſchaze dźěła ßo rajßwěrniſcho wobſtaraja.

Wulki ſkład parfümerijow a toiletſkich artiklow.

Swój derje ſrjadowany ſkład

cziſczewołmjanych tkaninow, lüſtrow, jendźelſkeho płatu, kattuna a waffelokrhwow porucza po najtuniſchich płaczińach

Ernst Pech

na žitnych wikach w domje k. Bitzki

Někotre ſta centnarjow

ßłodowych khocholkow

(Malzkeime)

ma na pſchedań mukowa a pizowa pſchekupniza

A. Krüger w Budyſchinje.

Kóſlaze kóžki,

kaž tež wſchitke druhe njeharowane **koże** w jenotliwym a po wjetſchich dźělbach po najwyſchſchich płaczińach kupuje

Guſtav Nauck

na garbarſkej haßy 426.

Kóſlaze kóžki, kaž tež tkhórjaze, kunjaze, liſchcze, ſajecze a korniklaze **koże,** kupuje ſtajnje po najwyſchſchej płaczińje

Heinrich Langa

pſchi ßerbſkej katholſkej zyrkwi w Budyſchinje.

Kóſlaze kóžki

kupuje wot ßoboty, 28. měrza t. l. po najwyſchſchich płaczińach **Ernst Schulz**

w hoſczeńzu k ſkotemu lawej na kamjentnej haßy.

Schpihele,

wolijowoczińſchczowe wobraſy, gardinowe žerdźe, fotografijowe wobłuki, ſkoczany lejſty

w najwjetſchim wubjerku najtuniſcho porucza

A. Aſchbacher, poſtoczeř

na hauenſteinſkej haßy 23.

Na Židowie je rjana khěža ſ polom abo bjes pola, k kóždemu rjemjeßku ßo hodźaza, na pſchedań a je wſcho pola G. Maja na garbarſkej haßy 369 ſhonicz.

H. Grieshammer

w Budyſchinje

ſ tutym ßwój ſkład **guana, ſuperfoſfata, gogolinſkeho kalka, kamjenteho wuhla a brunizy** najlěpje porucza.

H. Grieshammer

ſe ſkładom na dwórniſchczu ſ napſchecza kubłokubje.

Do Neuſeelanda w Auſtraliji

wobſtara w meji dźěłaczerjow, ratarjow a rjemjeßnikow ſe wßy, kaž tež njeżenjene ßłužobne dźowki po 11 toler ſa doroſczenych **ſ Hamburga direktnje**

C. A. Mathei w Hamburgu

a jeho agent knjes **Emil Herſchel** w **Draždźanach** na Waiſenhausſtraße. (H. 961.)

Wot nětk ßu moje **khlamy** na ßerbſkej haßy czo. **22** pódla knjeſa **Reinholda Hartmanna** a proſchu ja tež wo dalſche dobroczinwe wobkedźbowanje.

F. A. Sommer, klempnařſki miſchtr.

Porschiske ratarske towarstwo

póndźelu, 27. haperleje, popołdnju w 5 hodźinach.

Tež budźe ßo popołdnju w 6 hodźinach 6 hollandskich wotßadźenych cźelatow bjes ßobustawy towarstwa na pscheßadźowanje pschedawacź. — Pschednoschk wo **ßyczných maschinach.**

Jednota,

spěwanske towarstwo w Khróscźizach.

Jutsje, njedźelu, 26. haperleje, směje ßo w hoscźeńzu knjesa **Jurja Weńki** w Khróscźizach

spěwanski ßwjedźeń.

Sapocźatk popołdnju w 6 hodźinach. Po spěwje budźe hischcźe druha sabawa. Wschitzy pschecźeljo ßerbskeho spěwa ßu s tutym pscheproscheni.

PROGRAMM.

Žně

wot K. A. Kocora.

Prěnja dźělba.

1. Chór.
2. Duo za I. a II. Tenor.
3. Solo za I. Tenor a Chór.
4. Chór.
5. Trio za I. a II. Tenor a II. Bass.
6. Choral.

Druha dźělba.

1. Chór žnjeńcow.
2. Chór žnjeńcaŕkow a žnjeńcarjow.
3. Zhromadny chór.
4. Quartetto.
5. Reja za tři jednore hłosy.
6. Skónčny chór.

Wěnc hórskich spěwow

wot Kocora.

Třeća dźělba.

1. Napominanje k pućowanju.
2. Dóńdźenje a postrowjenje.
3. Na horach. Psalm.
4. Lěsny wothłós.
5. Psalm.
6. Božemje horam.

Jutsje, njedźelu, 26. haperleje,

reje w Jeńkezach,

na kotrež najpodwolnischo pscheproschuje

Rostok.

Rejwański wěnczk

jutsje njedźelu, 26. haperleje, w nowym hoscźeńzu w **Maleschezach.** **Jan Wehla.**

Jutsje, njedźelu, 26. haperleje,

rejwański wěnczk

pschi nutscźehnjenju do sale w hoscźeńzu w **Splósku,** na cźož najpodwolnischo pscheproschuje

G. Lehmann.

Korcźma w Lětonju.

Jutsje, njedźelu, 26. haperleje, **schinki** a **kołbaßywukulenje** w nowonatwarjenym kehelnischcźu, na cźož najpodwolnischo pscheproschuje **Steurer.**

Adolf Rachlitz,

klempnaŕ w budyskej radnej khěži

porucźa

petrolejowe schtórmowe latarnje

kiž ßo bjes cylindra jaßnje ßwěcźa a ßo wot najßylnischeho wichora wuducź njedadźa. Jara wužitne sa kóźde wjetsche hospodaŕstwo.

NB. We wudawaŕni „Serb. Nowinow" je tajka latarnja widźecź.

Wschě cźaßniki (segerje) a schijaze maschiny ßo rucźe, derje a tunjo porjedźeja

na jerjowej haßy 264, po 2 skhodomaj.

Agenty pytani.

Młócźaze maschiny

nowscheje dopokasaneje konstrukzije, wumłócźa sa hodźinu tejko, kaž 3 młócźzy sa dźeń, wot 60 tol. a dróžscho franko na želesnizy pod rukowanjom a cźaßom na pruhu.

Ph. Mayfarth & Co.,

maschinowa fabrika w Frankfurcźe nad Mainom.

Agent: knjes **Chr. Höhna** w Kóśłach pola Budyschina.

Wonjeschka, wěnzy

a

žarowanske wjerby

ßu tunje a cźerstwe na pschedań

na mjaßowym torhoschcźu cźo. 151,

po 1 skhodźe.

Nakładnik: J. E. Smoleŕ. Ćišć: L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 18. ~ 2. meje ~ 1874.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawarni „Serb. Nowin“ na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 688 wotedać, płaći so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawaŕ
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 7 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawarja 75 np. a na kral. saks. pósće 8½ nsl. a z přinjesenjom do domu 98 np.

Wopschijecże: Najnowsche. — Sswětne podawki. — Se Sserbow: S Budyschina. Se Židowa. S Khażowa. S Khróscziż. S Wukrancziż. S Modkeje. S Khoczebusa. S Lindchena. — Hanż Depla a Mots Tunka. — Nawěschtnik.

Najnowsche.

Budyschin, 29. haperleje. Na łužiskim provinzialnym żejmje, kiž żo tudy 4. meje wotdżerži, budże żo też wo schulske a zyrkwinske należnoscże, wot sakskeho krajneho żejma wobsankujene, jednacz. Nowy schulski sakon budże drje najskerje sa dobry spósnaty. Ale schtoż krajne konsistorstwo nastupa a wożebje superintendentow, kiž maja żo w kraju postajicz, dha drje łužiski żejm tajkich superintendentow sacżißnje a jenoż k temu pschiswoli, so konsistorialne dźěła jedyn duchownY jako „zyrkwinski abo konsistorialny radżiczel“ wobstara, kaž je żo to w Łużizy hacz dotal tak měło. A dokelž krajska direkzia sandże, dha by tutón radżiczel pschichodnje żobustaw budyskeho wokrjeżneho hamtskeho hetmanstwa był.

S Haßlowa. Tudomny 58lětny skałaŕ Jakub B. chzyschce żo 28. haperleje tepicz, ale dźěsche jenoż hacz do schije do wody a żo potom saßo na brjoh wróczi. Na to pak wjeczor chzyschce żebi s britwju schiju pscherěsnycz, ale jemu żo jenoż poradżi, kruch wucha wotrěsnycz, na schiji ma jenoż żnadne rany.

Lipsk, 25. haperleje. Hacz dotal je tudy nowych studentow sapißanych 501, bjes nimi 305 wukrajanow.

Barlin, 29. haperleje. Direkzije żeleśnizow żu ministrej wosjewiłe, so ma żo pjenjes sa tworywoženje na żeleśnizach powyschicz, dokelž maja nětko żeleśnizy po tym, kaž dyrbi żo jeje dźěłaczerjam a sastojnikam, kaž też sa material wjazy płaczicz, też wjazy saßłużicz, jeli chzedża s cześczu wobstacz. Minister je jim nětko porucził, jemu bórsy k nawjedżenju dacz, wo kak wjele ma żo tajke powyschenje stacz, tola je pak pschistajił, so żo pjenes sa woženje żele, żita a běrnow w tu khwilu powyschicz nježmje.

Barlin, 30. haperleje. Prnski krónprynz, kiž je protektor bremenskeje internazionalneje ratarskeje wustajeńzy, żo do Bremena poda, so by pschi wudżělenju czeżnych mytow pschitomny był.

Win, 29. haperleje. W rajchsrathu bu wjetschi dźěl tak mjenowaneho klóschtrskeho sakona po namjetach wubjerka pschijaty.

Rom, 26. haperleje. Dokelž je na kupje Siciliji drohoty dla njepokoj wudyrił, dha je tam knjeżerstwo wójsko póżłacz dyrbjało.

Madrid, 29. haperleje. Po telegrammu, dżenża wot marschala Serrana żem pschipóżłanym, je żo wczera wójnske skutkowanje s karlistami saßo sapoczało. General Concha je postajenja pola Munecasa dobył a marschal Serrano je jich se wschelakich druhich postajenjow wuczischczał, so by nadpady generala Conchi podpjerał. Wojowanje żo najskerje jutsje saßo sapocznje.

Petersburg, 29. haperleje. Na město khorowateho generala Czertkowa je generaladjutant Kraßnokutski sa hetmana donskich kosakow pomjenowany.

Konstantinopel, 26. haperleje. Njeswuczena syma, kiž je w někotrych krajinach europiskeje Turkowskeje lětża w januaru była, je tam jara wjele wowzow a kosow morila, kotrež żo też w symje wonka paßu. Na kupje Mitylene żu wschě citronowe a wolijowe schtomy smjerske. Też w asiskej Turkowskej je symy dla wjele skotu panyło.

Konstantinopel, 28. haperleje. Sultan je dżenża noweho awstriskeho posłanza, hrabju Zichy, pschijał a jemu żwoje spodobanje nad pschecżelnymi wobstejenjemi wuprajił, w kotrychż nětko s Awstriju steji.

Barcelona, 28. haperleje. Pod nawjedowanjom Pradesa a Flixa żu někotre karlistiske bandy město Aforju nadpanyłe a je pśches pscheradu do ruki dostałe. Karlistojo żu tam potom prjódksterjerja a 26 republikanskich dobrowolnikow satsělili. Barcelonski generalkapitan je teho dla pschikasał, so maja żo wschitzy alforjasży karlistojo satsělicz, kiž wójsku republiki do ruki padnu.

Swětne podawki.

Němske kněžorstwo. Draždźany. Kral Albert a kralowa Karola chzetaj ßo, tak bórsy hacź cźoplischi cźaß saßtupi, na ßwój létny hród w Strehlenje pschebywdlicź a tam nêhdźe hacź do mêßaza julija bydlicź.

— Saksti ßejm je ßwoje wuradźowanja sandźenu wutoru saßo sapoczał. W prênjej komorje jednasche ßo wo pjenjesy sa kralowsku bibliotheku (knihownju) w Draždźanach. Sa nju bê minister Friesen 6000 toleŕ żadał, druha komora bê pak 8000 tol. pschiswolita a spomnjeny minister bê ſ tym tež ſ pokojom byk. Prênja komora pak tule summu saßo na 6000 tol. poniżi, prajizy, so ßo ministram wjazy dowolicź njeßmje, hacź ßu prjedy żadali, pschetoż, hdy by ßo to stako, dha by do krajnych pjenjeżnych należnoscźow bórsy njeporjad pschischoł. A minister ßam ßwary dosta, kak móże ßebi wjazy lubicź dacź, hdyż je prjedy tola mjenje żadał. — W druhej komorje rossudźachu slicźbowanja krajneje wopalneje kaßy a ßo na to a wono spomni, schtoż by ßo w njej hischcze polêpschicź móhło. Nêkotsi sa to ryczachu, so by ßo kóżdy se ßwojimi twarjenjemi sawêscźicź ßmêł, hdźeż by chzył, każ to w Pruskej cźinja, ale komora wobsankny, so ma w tu khwilu hischcze pschi starym wostacź.

— Kral je lieutnanta Uslar-Gleichena ſ wójska puschcźił, dokelż tón pschi hoscźinje, kotraż bê ßo k cźesci narodneho dnja němskeho khêżora wotdżerżała, njebê ßwoju schkleńzu wina posbêhnył, jako bê ßo ßkawa na khêżora wunjeßła.

Barlin. Khêżor je sandźenu njedźelu rajchstag wobsankył. W ßwojej ryczi wón bjes druhim praji, so je to wulkeho dźaka hódne, so ßu rajchstagscy sapóßłanzy nowy wojerski sakon sa dobry spósnali, dokelż ßo němske khêżorstwo nêtko psched żanym njepschecźelom bojecź njetrjeba. Hewak wón sapóßłanzam tež ßwój dźak wupraji sa wujednanje wschelakich druhich sakonow. — Poßlenjej sakonaj, kotrajż je rajchstag wujednał, staj jedyn na druheho njepodobnaj, pschetoż prênjschi schtrafy postaja, kotreż ßo tajkim duchownym dostanu, kiż ßu w żyrkwinskim nastupanju krajnym sakonam njepoßłuschni, druhi pak te postajenja wopschije, kiż ma tón wobkedźbowacź, kiż nowiny abo knihi wuda. W nastupanju nowinow tak mjenowana kauzija a schtempel spanje.

— Khêżor je saßo zyle strowy a ſ Bismarkom je ßo tež tak polêpschiło, so móże ßo w sahrodźe pschekhadźowacź.

— Ruski khêżor jutsje (njedźelu) do Barlina pschijêdźe, a, tam nêkotre dny wostajschi, ßo potom do jenych kupjel dale poda.

— Po skóncźenju rajchstaga je pruski ßejm saßo w hromadu stupił a w tu khwilu krajne dokhody (nutspschiñdźenja) a wudawki wuradźuje. Pschi tejle składnoscźi je finanzminister Camphausen wosjewił, so ßu porjadne krajne dokhody w lêcźe 1873 pschez 34 mill. toleŕ wjazy wunjeßke, hacź je ßebi wón myßlił, so pak je kraj tež pschez 12 millionow wudawkow wjazy mêł, hacź bê wobliczene, ale so je po tajkim tola pschezo 22 millionow wyschе. To je kraßna summa, ale wona je ßo hischcze wulzyschnje powjetschika, pschez franzowske pjenjeżne wójnske sarunanje, ſ kotrehoż je Pruska loni pschez 62 millionow toleŕ dostała a w tutym lêcźe hischcze 38 millionow dostanje, tak so dźêlba, kotraż se spomnjeneho sarunanja na Pruſku pschiñdźe, wscho do hromady ſ najmjeńscha 100 millionow wopschija. Minister mênjesche, so by ßo tale summa, każ tež sbytk krajnych dokhodoł konscheho lêta (22 millionow) najprjódzy na sapkacźenje krajneho dołha a na twarjenje żelesnizow nakoźił. — To nêtko ßejm wuradźi a potom smêje wón hischcze nêkotre sakony wujednacź, kotreż ßo k zyrkwinskim sakonam, loni wuradźenym a duchownstwo pod krajnu móc nusowaznym, pschisanknu.

Awstria. W awstriskim rajchsrathu w tu khwilu saßo zyrkwinske sakony wuradźuja, wóndano je ßo postajiło, kak wjele dawkow maja duchowni, zyrkwje a klóschtry wot ßwojeje sdy abo samóżenja dacź — a je mêra w tajkim nastupanju khêtro wyßoka, tak so budże nêkotryżkuliż klóschtr cźeżko dale wobstacź móc. W Sakskej ßu dawki w tajkim nastupanju wjele mêrnische.

— W pjenjeżnych należnoscźach w Awstriji hischcze pschezo hubjenje doscź steji, woßebje we Wuherskej, hdźeż tamnischi minister finanzow pschezo hischcze tak prawje njewê, kak by njedostatk pjenjes skerje lêpje pschewinył, dokelż ßo ſ pożcźowanjom hubjenje cźini. Hdy bychu we Wuherskej sastate dawki sapkacźili, dha by jemu na mêscze pomhane było, tola tute dawki njeje niski lub winojty, ale woßebni knjeża maja je sapkacźicź, tych pak minister k temu nusowacź nochze. S zyła je we Wuherskej jara hubjeny porjad: hdyż masch tam ministra abo wyßokeho krajneho sastojnika sa pschecźela, dha ßmêsch ßebi wjele dowolicź a nichtón ßo njeswaži, nêschto wot tebje żadacź.

— We Wuherskej abo po prawym we wschej Awstriji nêtko ſ wulkej nutrnoscźu na dobre żnê cźakaja, dokelż móża jim jenoż te nêkak ſ nêtcźischeje wulkeje nusy pomhacź. Ale mrósy sandźenych dnjow ßu jim wjele stracha naczinili, dokelż ßo ludźo boja, so ßu żita wot nich schkodowake.

Sserbia. Sserbski wjerch Mikan je ßo na pucź do Konstantinopla podał, so by tam turkowskeho sultana wopytał. Tón drje w Sserbiji ßamej niczo wjazy prajicź njeßmje a dyrbi ßo ſ tym spokojicź, so létnje 3000 dukatow wot Sserbije dostanje, ale jako ßußod Sserbije móże jej wón wjele schkodzicź abo tež wjele pom-

hacz, — a duz zebi wjerch Mikan myßli, so je pschezo lepje, se zußodom w dobrym pschezelstwje bycz. A teho dla je zo do Konstantinopla podak, schtoz pak zo sultanej tak lubi, so je jemu rjanu kódz pósskak, so by na njej k njemu pschijek.

Franzowska. W tutym kraju maja monarchistojo hischcze pschezo wulku móz, tola njeje tale móz tak wulka, so bychu republiku sahnacz a na jeje mesto kralestwo abo khezorstwo postajicz mógli. Ale westa njewestosez psches to w Franzowskej knjezi a ta je, kaz wschudze druhdze, tak wozebje w politizy schkódna.

Schpanska. Marschal Serrano je se zwojim wójskom sazo nadpady czinicz poczak, ale hacz budze karlistow wot woblehnjenja twjerdzizny Bilbao wotehnacz móz, je hischcze njewéste.

Ruzowska. Ruske wójsko wopschija 727,000 wojakow, wot kotrychz nehdze 500,000 we wójsku zkuzi.

Ze Serbow.

S Budyschina. Tudy zwjeczesche emeritirowany mésczanski radziczel, knjes Hezler, 27. haperleje zwój 50létny mandzelski jubiläum.

— Hetman Jan Schmidt (Kowar), rodzeny we Wadezach, kiz pola tudomneho mésczanskeho kublerja Meldy w zkuzbje steji, je sa dlehe hacz 50 lét w zkuzbje, wot krala Alberta zlébornu, k albertskemu rjadej zkuschazu, medaillu dostak.

— Schtoz powjetschenje tudomneho dwórnischcza nastupa, dha je nétko wscho wumérjene a wschó plany zu hotowe. A schtoz nowu zelesnizu nastupa, kiz zo se Schandawy do Budyschina twari, dha smejetaj zo taj kruchaj wot Sohlanda do Wjeleczina a s Wjeleczina do Budyschina na jene dobo twaricz. S Budyschina zameho chzedza pak s mésstnosczje blisko zyroczazeje khéze hacz wysche piwarnje wyßoku dróhu na nowe dwórnischczo tamnu stronu zelesniczneho mosta twaricz a smejetej zo teho dla dwé khézi — mjenujzy Böhmiz korczma a domske kowarja Janascha — wottorhacz, jeli méschczanska rada a ministerstwo tu wez sa dobru spósnaje.

— Schkodowanje, kotrez zu tudy a we wokolnosczi wschelazy ludzo wot teho czerpili, so chzychu s kupowanjom tajkich a hinajkich akzijow rucze wobohaczicz, wobliczа zo na pol milliona toler. W najnowschim czasu je teho dla tez knjes pschekupz Braun khlamy saczinicz dyrbjak, ale je nadzija, so jeho werizelstwo znadz wjazy hacz pokozu dokha sapkaczenu dostanu.

— W hosczenzu „k skotej hwésdze" je zo 28. haperleje jedyn njesnaty zusnik satselik. Wón sdasche zo 40—45 lét stary bycz, ale dokelz zanych papjerow pschi zebi njemejesche, dha njewjedza, schtó wón je.

— Wósporski zudnisti hamt 31. meje sastanje a zo Wósport, Jama, Kotezy, Krapow, Lusk, Maleczizy, Wodowa Korczma, Zytowk, Nozaczizy, Zarki, Schpikaky a Truzezy do lubjiskeho zudniskeho hamta sapokasaja, do budyskeho pak Bart, Béka Hora, Brésezy, Bukojna, Skanezy, Kortniza, Drozdzij, Dubrawka, Hrodzischczo, Subrniczka, Njechorń, Rakojdy, Stróza, Wichowy, Kosazy Wujezk a Worzyn.

Se Zidowa. W tudomnej fabrizy sta zo wóndano to zawozne njesboze, so bu dzékaczerzy Pjekarjowej horscz wottorhnjena a ruka hacz do kohcza tak roszychnowana, so dyrbjachu ju lékarjo wotrésacz.

§* S Khazowa. Póndzelu, dzeń 27. haperleje, rano w 3 hodzinach wundze tudy w brózni ziwnoszerja Zimmermanna pomjenowaneho Kubascha jara straschny woheń, kotryz w krótkim czasu twarjenja spomnjeneje ziwnoszcze, kaz tez dale twarjenja ziwnoszcze Michaka Miczki a domske Jakuba Bkaze do popjeka pschewobroczi. Kubasch zam zo khétro wopali. Pola Kubaschez bydlazej wumjeńkarzy Héblakowej zu zo tez jeje wschitke smachi spalike. Pkómjenjam je jara mako wutorhnjene a je zo Zimmermannej wysche wscheje domjazeje nadoby 5 howjadow a jene zwinjo spaliko. Kak je woheń wuschok, zo dopokasacz njehodzi. — Na pomoz bé radworska a kuhowska zykawa pschijéka.

S Khrószczi. Tudy je zo 27. haperleje dzékaczer Josef Rychtar w jenej brózni wobwéznyk.

S Wukranczi. Pjatk, 24. hapexleje, w nozy wudyri w mazivnej brózni tudomneho kublerja Kubizy woheń a pschewobroczi tule, kaz tez domske do procha a popjeka. Woheń je najskerje wot jeneho skóstnika na to waschnje sakozeny, so je tón sapalene schtrychwanczka do brózinje tyknyk a tam zkomu sapalik; pschetoz tajke schtrychowanczka zo pschi muri brózinje namakachu.

S Modkeje w Delnjej Lusizy. (S „zaznika.") Nasch bur Sskomka ma tez w Kibuschu rolu a tydzeń po jutrach da wón na zwoje kibuschanske pola hnój wosycz; tam jédzesche pohonez na Grabjenz, na domojpuczu chzyschе pak psches réku jécz, kaz bé to hewak stajnje tak czinik. Dokelz pak bé wulka woda, dha zo bórsy sta, so wós a konje wjazy do dna réki njedozahachu, ale pkowacz poczachu. Pschi tym zo wosowy pozledk wottorhny a s wodu wotpkowa, wotrocz skoczi teho dla na jeneho konja a pkowasche tak s tymaj konjomaj a s prédnim wosom k brjohej. Tola na njesboze pschindze wón na tajke mésto, hdzez bé brjoh wyßoki, hdzez zo wojo do semje sakko a ani pohonez, ani konje dale njemózachu. Wón drje wo pomoz wokasche a s modkanskeho mkyna tez s czokmom na pomoz khwatachu, ale bjes tym bésche zo tón jedyn kóń nékak saschmatak, so hkowu wjazy s wody wuczahnycz njemózesche, a bé zo sazrébnyk, prjedy hacz bé pomóz doschka. Pohonez a druhi kóń buschtaj wumózenaj. Tón kóń bé blisko 100 toler hódny.

S Khoczebuſa piſche „zaßnik“: „Wóndano jědżeſche jedyn wojerowſki khlamař wot tud ſe žitom domoj a mějeſche też ßyno a kalk na wosu, a běſche tón kalk hiſchcze liwki, dokelž bě runje hakle ſ pjezy wſaty. Na drósy poczja ßo na wosu palicz a bu 12 kórzow žita ſkaženych, kaž też druha ſchkoda naczinjena. Njebudžichu ludžo pſchiběželi, budžiſche ßo zyły wós ſpalił“.

S Lindchena wón dale powjeda: „Tudy wotpali ßo tamón tydżeń kowarjowy zyły dwór a hacz runje bě kowař doma, dha njebu pkomjenjam tola dale niczo wutorhnjene, hacz poßleſchcza; kruwa, czělz a ßwinje ßo ſpalichu. We wokomiknjenju ſtejeſche wſcho we wohnju, kowař ſkoczi drje do hródże a chzyſche tam kruwu wutorhnycz, ale woheń jemu tak ſtraſchnje do woczow padaſche, ſo dyrbjeſche wſcho wopuſchczicz a czeknycz. Wohen je pſches kowarjez małe dżeczo wuſchoł; to wſa czrjópk, ßkomu a ſapałki (ſchtrychowanczka) a dżěſche ſa poßleńzu a ſadżěwa tam pod wottſěſchkami woheń, kiž bórſy ßkomjanu tſěchu ſapopadże — a njeſboże bě hotowe.

— Bliſko kopanſkeho mkyna je ßo pſched dlěſchim czaßom jedyn muż — wot pjaneho żiwjenja k temu wabjeny — wobwěßył. Tón kiž je jeho wotrěſnył, je ßebi wot wudowy wobwěßeneho khanu palenza ſa wotrěſnjenje żadał a wona je jemu też daka. — — Kajka hkubokoſcz hrěcha a kajke ſaßlepjenje! — praji „zaßnik“ —. Jeneho je czert pſches palenz ſkónzował, druhemu je khanu palenza do ſchije linył a tſecza je jón ſapkaczika: — tſjo ßlěpi ßkużobnizy wopikſtwa!“

Kak Hans Depla a Mots Tunka rozom wótřitaj a ludźi pódla škřějetaj.

* * * * * *

Hanß Deplă. Hlaj wſchak, wóndano pak ſaßo wo tym ſakußanym libjatku ryczachu.

Mots Tunka. Je dha ſchěriko?

H. D. To drje runje niz, ale ludżo ßo na to huntorjachu, czoho dla ßebi morweho libjatka dla ßußodża hakle pſcheczelſtwo każa, hdyż je prjedy libjatkowa knjeni tola ßußodżinzy mlóczne ßudobje kupowacz pomhała.

M. T. Hm, hm!

H. D. Haj, a potom měnjachu też, ſo by trundlakowy knjes tola tam njehladał, hdżeż jemu to trjeba njeje.

M. T. Nó, to dżě ßu prawje duſchne wuczby!

H. D. Haj, to ja też měnju; a drohe też njejßu.

M. T. Maſch ty hołbje rady, Hanßo?

H. D. Haj, ale tajki prawy bubnař, tón je mi najlubſchi.

M. T. Hm, ale bjes ßanczki tola k niczomu njeje.

H. D. Prawje maſch; pſchetoż mi ßo njelubjeſche, jako na brjoſy Schprewje w Delnjej Wuſczinje jeneho wjele lět wokoło lětacz widżach a ßebi tola żaneje ßanczki njenalecza.

M. T. Hdże dha nětko je?

H. D. No, wón je do horow wuleczał a ja jemu pſcheju, ſo by tam požadanu ßanczku namakał; pſchetoż wón je dżakomna duſcha.

M. T. Kak dha to?

H. D. Dokelž ßo też tym dżakuje, kiž jeho dla żaneho konja ſapſchahnyli njejßu.

Magdeburgske krupobicze-sawěsczaze towarstwo,

po wustawkach postajeny sakładny kapital: tsi miliony toleri,

hacz dotal wudate . . . . . 1,500,500 tl. — nßl. — np.,
s teho w ßlědstwje schkodowanjow w létach 1872 a 1873 pschetrjebane 274,700 „ 12 „ 8 „

jako nětko disponibliski garantie-fonds: 1,225,799 tl. 17 nßl. 4 np.,

sawěsczuje semine płody wschitkich družinow **pschecziwo schkodze s krupobicza po twerdych prämijach. Dopłaczenja njejßu zane. Schkodu sarunaze summy** wupłaczja ßo **nanajdlěje sa měßaz** po jeju wupokasanju **pokne.**

Wot ßwojeho dwazyczilětneho wobstacza je towarstwo 652,307 sawěsczenjow wobsanko a 8,583,580 toleri schkodysarunanja wupłaczilo. Sawěsczeńska summa w lěcze 1873 wuczinjesche 63,020,489 toleri

Podpißani agentojo wobstaraja rady sawěsczenja a dadja wschitke dalische rospokasanja.

H. Meisel w Budyschinje, **Carl Böhmer** w Biskopizach, **Ludwig Müller** w Nowosalzu,
(3176.) **Ed. Kohlmann** a **Paul Graf** jr. w Lubiju, **Ferd. Pech** w Scherachowje, **J. F. Wenzel** we Wulkim Schönawje, **Rich. Klinck** w Bjernaczizach.

Na ßwětnej wustajeńzy w Parisu

prämiirowany G. A. W. Mayerowy bróstsyrop

s Wrótßkawja maja jenoz prawdzziwy na pschedań w bleschach po 8 nßl., 15 nßl. a 1 tl.:

Heinr. Jul. Kincka w Budyschinje, haptykar **Gerischer** w Ostritzu,
W. Kotha w Lubiju, **Schotta** we Wotrowje,
P. Kinne, haptykar w Hernhuczje, **Lehmann** w Budestezach a
Jos. Köbmann w Scherachowje, haptykar Dr. **Hultzsch** w Rakezach.
Ed. Hiese w Nowosalzu, **J. Stockhausen** w Kamjeńzu.

Khěža na pschedań.

W **Hlinje** je khěža czo. 19 s 2½ korza pola a s rjanej sahrodu pscheměnjenja dla pod spodobnymi wuměnjenjemi na pschedań. Wscho dalsche je shonicz pola **Hentschla** w Hnaschezach a **Nowaka** w Hlinje.

Homöopathske domjaze haptyki sa ludzi a skót w khrepkach abo proschkach,
augsburgsku zywjeńsku ceßenzu, bleschu po 5 nßl.,
sulzbergsku flußowu tinkturu, bl. po 5 nßl.,
brunowu tinkturu po Netschu, bl. po 10 nßl.,
kolkowy pólver sa konje, schachtliczka po 7½ nßl.,
porucza **hrodowska haptyka.**

Sporuschk, w kotrymz czerwje njejßu,
mazoschki s kozenjom,
psowodzinowu sforu
kupuje we wschěch dźělbach **hrodowska haptyka.**

Konjaze ßadło

punt po 5 nßl. a pschi wotkupjenju wjetschich dźělbow hischcze tunischo, porucza

H. Grieshammer
wuhlowy a kalkowy skład
na dwórnischczu w Budyschinje.

Jedyn kmany ßylny czlowjek może w Budyschinje jako **markthelfar** dźěko dostacz.

(Młóczaze maschiny.) Wulke pokraczenje w ratarstwje je nowa młóczaza maschina khwalobnje znateje firmy **Ph. Mayfarth & Co. w Frankfurcze nad Mainom,** kotraz wot 2 czlowjekow wjerczena, pjecza w 1 hodzinje tejko namłóczi, kaz 3 młóczizy sa zyły dzeń. — Niz sornjeschka w kłoßach njewostaji a wschelake zito jenak derje młóczi. Hizom psches **pjatnarze tyßaz tychle** młóczazych maschinow ßo trjeba, schtoz je dobre wopißmo sa jich dobroscz. Płaczisna je jenoz 60 hacz 66 tolerow a franko pschipóßłanje po zelesnizy.

Skasanja móza ßo pschi horejschej firmje stacz abo psches jeje agenta knjesa **Chr. Höhnn** w Kóschach pola Budyschina.

Czescenym Serbam s tutym najpodwolnischo k nawjedzenju dawam, so ja nětko w domje k. tyscherskeho mischtra Lutze na schulskich hrjebach czo. 651 bydlu. Ja poruczam pschi tym nowe czaßniki (fegerje) po najtunischich płaczisnach a ßo wote mnje tez wschě porjedzenja rucze a tunjo wobstaraja. **A. Schulze (Schotta).**

Najlěpschi tołczeny **safran** k barbjenju tykanzow,
najlěpschi **korjeński wolij** (Gewürzöl) bleschku po 2½ nßl.,
najlěpschi **citronowy wolij,**
äther se schmrěkoweje jehliny psche rheumatismus, blescha po 3 nßl.,
tanninowe, selowe, schwablowe, kokmasowe a glycerinowe mydło
najpodwolnischo porucza **hrodowska haptyka.**

Jedyn młody czlowjek, 16 lět stary, chze pola jeneho **hajnika** do wuczby stupicz.

Młócżaze maſchiny ſ gōplom

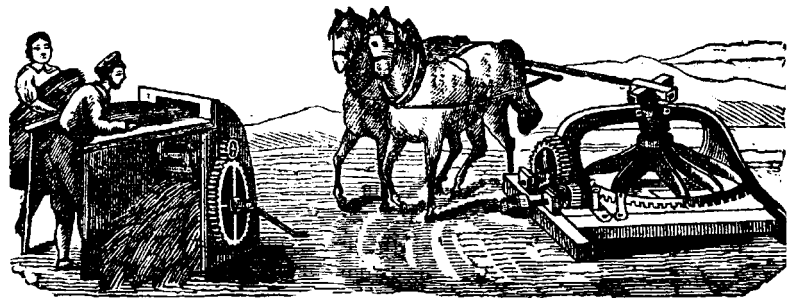

najdopokaſanſcheje konſtrukzije a w hiczu k regulirowanju, patentirowaneho poſtajenja ſa 1—4 kojne, lohko ßo wjercżaze, porucża

żeleſolijernja a maſchinowa fabrika

Gœtjes & Schulze w Budyſchinje.

Ssyczne maſchiny

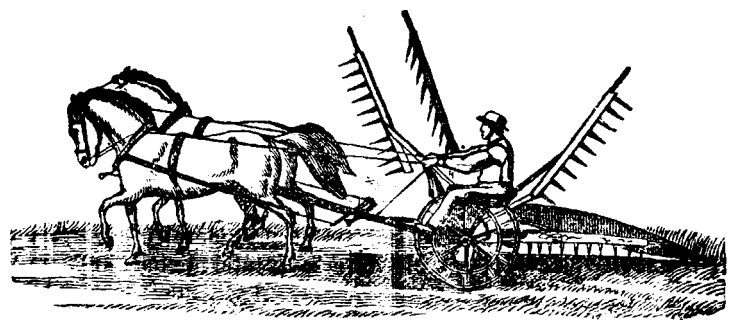

ſyſtema **H. & G. Kearsley,** pſchedawa pod rukowanjom a ma je ſtajnje na ſkładże

żeleſolijernja a maſchinowa fabrika

Gœtjes & Schulze w Budyſchinje.

Swój derje ſrjadowany ſkład

cziſczewokmjanych tkaninow, lüſtrow, jendżelſkeho płatu, kattuna a waffelokrywow porucża po najtuniſchich płaczijnach

Ernst Pech

na żitnych wikach w domje k. Bitzki

Wonjeſchka, wěnzy a żarowanſke wjerby

ßu tunje a czerſtwe na pſchedaj

na mjaßowym torhoſchczu czo. 151,

po 1 ſkhodże.

Kóſlaze kóżki, każ też tkhórjaze, kunjaze, liſchcże, fajecże a korniklaze **koże,** kupuje ſtajnje po najwyſchſchej płaczijnje

Heinrich Langa

pſchi ßerbſkej katholſkej zyrkwi w Budyſchinje.

Wot najwjetſcheje ważnoſcże ſa

wocżi kóżdeho.

Moja prawdżiwa Dr. Whitowa wodżiczka je ßebi ßwojich **njepſcheſtrjechenych dobrych woßebnoſczow** dla wot lěta 1822 **wulku ßwětoßtowu** dobyta. Wona je konżeßionirowana, a jako **najlěpſchi domjazh ßrědk** — niz lěkarſtwo — po wſchěm ßwěcże znata a **ßławna,** ſchtoż **wjele** tyßaz wopißmom wobßwědcża. Skaſanja à flacon po 10 Ngr. póſczele mi **budyſka hrodowſka a rakeczanſka haptyka.** Traugott Ehrhardt w Großbreitenbachu w Thüringſkej.

Liebigowy kumyßowy extract

wot prěnich autoritetow dopoſnaty a poruczeny, pſchi **ßuchoczinje** (tež we wyßokej měrje), pſchi **tuberkuloſy** (ſnamjenja: krawny kaſchel, hektiſka ſymiza, nózny pót, cjeżki dych), **żołdkowym, cźrjewowym a bronchialnym katarrhu** (chroniſki kaſchel, krótki a ßuchi ſ krakami), **rjapowej ßuſchinje**, kaž tež pſchi wſchěch khoroſcźach, kiž móża ßo pſches lěpſchu jědź a polěpſchenje krwě wotſtronicź, tež hiſchcźe tehdy, hdyž żane lěkarſtwo wjazy njeſkutkuje, najlěpje pomha. Wón ſpomóża woßebje pſcheměnjenje wutkow a je teho dla woßebje wużitny khorym, kiž dyrbja po měßazach wo jſtwje woſtacź a mało ſtawohibanja maju.

Kiſty po 4 flakonach a wjazy (flakon po 15 nßl.) póſcźele

General-Depot von Liebig's Kumys-Extract
Berlin, Friedrichstr. 218.

NB. Khori, kotrymž żane ßrědki njepomhachu, njech hiſchcźe ſ dowěrjenjom poßleni ras ſpytaja ſ **Liebigowym extractom.** Knižka wot **Dr. Wella** darmo a franko.

Cźerwjene zyblowe běrny

k ßadżenju ßu hiſchcźe na knjeżim dworje w **Smochcźizach** na pſchedań.

H. Grieshammer

w Budyſchinje

ſ tutym ßwój ſtkad **guana, ſuperfoſfata, gogolinſkeho kalka, kamjeńteho wuhla a brunizy** najlěpje poruča.

H. Grieshammer

ſe ſtkadom na dwórniſchcźu ſ napſchecźa kubłokubje.

Schpihele,

wolijowocźiſchcźowe wobraſy, gardinowe żerdźe, fotografijowe wobłuki, ſtoczany lejſty

w najwjetſchim wubjerku najtuniſcho poruča

A. Aſchbacher, poſtoczer
na hauenſteinſkej haßy 23.

Do Neuſeelanda w Auſtraliji

wobſtara w meji dźěłaczerjow, ratarjow a rjemjeßnikow ſe wßy, kaž tež njeżenjene ßłużobne dźowki po 11 toler ſa doroſcźenych **ſ Hamburga direktnje**

C. A. Mathei w Hamburgu

a jeho agent knjes **Emil Herſchel** w **Draždżanach** na Waiſenhausſtraße. (H. 961.)

Adolf Machlitz,

klempnar w budyſkej radnej khěži
porucza

petrolejowe ſchtórmowe latarnje

kiž ßo bjes cylindra jaßnje ßwěcźa a ßo wot najßylniſcheho wichora wuducź njedadża. Jara wużitne ſa kóżde wjetſche hoſpodarſtwo.

NB. **We wudawarni „Serb. Nowinow" je tajke latarnja widźecź.**

Sa kożokhorych.

Wſchelako dopokaſane hojaze ßrědki pſche **liſchawy** a **wumpjery** poſcźele pſchi podrobnym liſtnym roſeſtajenju

C. A. Gabler, haptykar,
(M. 1541.) w Arnſteinje pola Würzburga.

Kóſlaze kóżki,

kaž tež wſchitke druhe njeharowane **koże** w jenotliwym a po wjetſchich dźělbach po najwyſchſchich płacźiſnach kupuje

Guſtav Maucka
na garbarſkej haßy 426.

Wſchě cźaßniki (ſegerje) a ſchijaze maſchiny ßo rucže, derje a tunjo porjedźeja

na jerjowej haßy 264, po 2 ſchodomaj.

Pilni **murjerjo** a **dźěłaczerjo** doſtanu pola podpißaneho pſchi wyßokej ſdźě trajaze dźěło.

J. Nierth w Rakezach.

Jena holza ſ pſchiſtojneje familije, kotraž móże liczicź a pißacź a je ßerbſkeje ryczе mózna, ßo pod pěknymi wuměnjenjemi jako

pſchedawarka

do jenych khlamow w Budyſchinje pyta. Wſcho dalſche je ſhonicź we wudawarni Serb. Nowinow.

Na knjeżim dworje w Schcźeńzy pola Rakez ßo k 1. juliju teho léta żenjeny lěßowy dohladowar (Forſtaufſeher) pyta a ma ßo tam ſ wěryhódnymi wopißmami prjódkſtajicź.

Knjeſej Traugottej Ehrhardtej w Großbreitenbachu w Thüringſkej. Dokelž je ßo pſches nakożowanje Waſcheje **Dr. Whitoweje wodźicźki** **boloſcź wocžow** pola mje hižom **polěpſchuje**, dha chzyli mi hnydom (Skaſanje). **Mellingen** w Schwajzarſkej w meji 73. **E. Wasmer.** Dale: Loni kupich pola Waß nětotre bleſche **Dr. Whitoweje wodźicźki**, kotruž ßym ſ dźěla dobrym pſchecźelam pſchedacź dyrbjał a dokelž je jim wona pſchi **boloſcźach wocźi pomhała**, dha proſchu, ſo byſchcźe (Skaſanje). **Ziegelrode** w prov. Sakſkej w februaru 73. **Chr. Kranich.**

Korczmarſtwo, kotrež hacz dotal mój ßwak knjes **M. Hättasch** na kamjentnej haßy mějesche, ßym ja na dzenßniſchim dnju jako najeńk nadewſał a proſchu czeſczenych Sserbow, ſo bychu dowěrjenje, jemu w tak bohatej měrje wopokaſane, tež na mnje pſchenjeſcz chzyli; pſchetež ja budu ßo ſtajnje prózowacz, ſo bych mojim czeſczownym hoſczam kóżdy czaß ſ dobrymi jědzemi a piczemi ſpěſchnje a najtuniſcho poßłużecz móhł.

W Budyſchinje, 1. meje 1874. **August Kipper.**

Bukiczanſke
ratarſke towarſtwo
póndżelu, 4. meje, popołdnju w 5 hodzinach.

Pſchednoſchk jeneho ßobuſtawa wo nowym gmejnſkim ſrjadowanju (Gemeindeorganiſation).

Pſchedßyda.

W Bukezach
w Thomaßez hoſczeńzu budże njedzelu, 3. meje
ſpěwanſki konzert
wotdzerzany. Spoczatk popołdnju w 6. Saſtup 3 nßl.
K wopytej pſcheczeluje pſcheproſchuje
ſpěwanſke towarſtwo
tam.

Dzělbu prawdzíwych **katunowych reſtow** mam tunjo na pſchedań, łohcz po 2 nßl. a wjazy.
H. Kayser
firma: **J. Hartmann.**

Mój wulki ſkład
lětnych jaquetow
k dobroczíwemu wobkedzbowanju poruczam.
H. Kayser
firma: **J. Hartmann.**
W khlamach ßo ßerbſki ryczi.

Jedyn woßebny ßrědk pſche kaſchel, dybawoſcz, ſazwanje a czežki dych ma ſa 7½ nßl. na pſchedań H. J. Linka w Budyſchinje.

Schtyri wobßadzene
kołcze
ſ mjedom ma na pſchedań
Hanczka
w Bronju pola Radworja.

Janej Baltenej w Mjedzojſu ta **kara** njeßłuſcha, ale wona ßłuſcha **Nowakej** w Czerwjenych Noßlizach.

Khoſej
nowopſchiwjeſeny po poniżenych płaczíſnach
punt po 10, 11, 12, 13, 14 a 15 nßl.;
zokor
pt. po 36, 40, 44, 48, 50, 52—54 np.;
rajß
pt. po 18, 20, 24, 30—36 np.;
ſyrop pt. po 18, 20 a 36 np.;
krupy, jahły, buny, ßoczki, hroch, nudle, ſago najtuniſcho,
palenzy, ßłódke a ord., w zyłym abo po jenotliwym jara tunjo;
jereje tunu 18⅔, 18⅓, 15 a 14 tl.;
cigarry, 100 po 18—30 nßl. a drożſcho;
prawdzíwy **ſtrowotny khoſej, ſigowy khoſej, němſki khoſej;**
amerikanſki ßwinjazy ſchmalz pt. po 64 np.;
ßłowki, najlěpſchu tworu, **petroleum** po 18 np.
porucza **Carl Noack**
na zitnej haßy.

Nawěſchtki
ſa
Serbſke Nowiny,
Fliegende Blätter,
Kladderadatſch,
Berliner Tageblatt,
(23,000 abonnentow),
kaz tež ſa **wſchě** druhe nowiny tukraja a wukraja wobſtara **wſchědnje** porjadnje a po najtnniſchich płaczíſnach
Rudolf Moſſe
w **Drazdzjanach,** Altmarkt 4. w **Lipſku,** Grimm. Str. 2. w **Chemnitzu,** Roß- u. Holzmarkt-Ecke.

Dzensa připołdnju w 12 hodzinach Bóh našeho lubeho **Jurka** zaso k sebi wza.
W Ketlicach, 24. haperleje 1874.
G. Krausa, wučeŕ,
a mandżelska.

Nakładnik: J. E. Smoleŕ. Čišć: L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 19. ~ 9. meje. ~ 1874.

Serbske Nowiny.

Za nawěšťki, kiž maja so we wudawarni „Serb. Nowin“ na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 688 wotedać, płaći so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawaŕ
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 7 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawarja 75 np. a na kral. saks. póśće 8½ nsl. a z přinjesenjom do domu 98 np.

Wopschijecje: Swětne podawki. — Se Sserbow: S Budyschina. S Hnaschez. S Huski. S Radworja. S Wajiz. S Barta. S Wukrancziz. Se Ssalowa. S Hbjelska. — Nawěschtnik.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje
2. meje 1874.

Dowoz: 4545 měchow.		Płaćizna w přerězku na wikach				na bursy			
		nižša		wyša		najniža		najwyša	
		tl. ngl. np.		tl. ngl. np.		tl. ngl. np.		tl. ngl. np.	
Pschenza	50 kilogram.	4 12 4		4 21 4		4 13 9		4 22 9	
Rožka	" "	3 24 —		3 27 1		3 20 8		3 25 5	
Jeczmjeń	" "	3 19 —		3 25 9		3 19 —		3 25 9	
Wowß	" "	3 5 —		3 10 —		3 5 —		3 10 —	
Hroch	" "	— — —		— — —		— — —		— — —	
Woka	" "	— — —		— — —		— — —		— — —	
Raps	" "	— — —		— — —		— — —		— — —	
Jahły	" "	5 13 7		— — —		— — —		— — —	
Hejduschka	" "	6 11 7		— — —		— — —		— — —	
Bérny	" "	— 23 7		— 26 7		— - —		— — —	
Butra	1 "	— 28 —		1 — —		— — —		— — —	
Ssyno	50 "	1 10 —		1 15 —		— — —		— — —	

Swětne podawki.

Němske kněžorstwo. Draždžany. Tak mjenowana ptacza kuka, kotraž loni ſ zyka žana njeběšche, budże lětſa saßo wotdjerżana a to wot 2. hacž do 9. auguſta.

— Jako běšche ruska wjelika knjagini Konſtantinowa w Draždžanach, je wona jenu palmowu hakoſu ſ wawrinowym wěnzom na row njebo krala Jana położiła daka. Wona je po prawym saſko-altenburgſka prynzeßyna.

— W druhej komorje w tychle dnjach ſapoßłanz Fahnauer ſa to ryczeſche, ſo by żeleſniza, kiž ſe Sohlanda do Budyſchina powjedże, na Kumwałd ſchła, ale komora nochżyſche nicżo wo tym wjedżicż. Sa to mějeſche ſapoßłanz Kerk ſ petiziju, ſo by ßo pomorſka ſaſtawa (Halteſtelle) do kubkoweje ſtazije (Güterſtation) pſchewobroczika, wjazy ſboża; pſchetoż hacž runje bě ßo finanzſka deputazia pſchecżiwo tajkej petiziji wuprajika, dha komora po dléſchej ryczi ſapoßłanza Kerka tola wobſankny, ſo ma ßo ta wěz miniſterſtwu k dalſchemu rospomnjenju poruczicż.

— Hewak jedyn ſapoßłanz praſchenje na miniſtra ſtaji, haež maja ßo lětßa, hdjež ßo 1. oktobra nowe ſrjadowanje gmejnow a kralowſkich ſaſtojnſtwow ſtanje, ſ dobom tež nowe gmejnſke rady abo tola nowi gmejnſzy prjódkſtejerjo wuſwolicż. Miniſter na to wotmolwi, ſo dotalni prjódkſtejerjo a dotalne gmejnſke rady dale woſtanu. (To je nam k. ſapoßłanz Kerk hižom w cżo. 15 Serbſkich Nowinow wukładował.)

Barlin. Ruſki khěżor je ſ tſjomi ßwojimi ßynami prynzami někotre dny w Barlinje pſchebywał. Jako wón pſchijědże, jeho němſki khěżor, wſchitzy pruſzy prynzojo, wſchelazy wjerchojo a mnoſy (wjele) woßebni knjeża na dwórniſchczu witachu. Jemu k czeſczi buchu někotre wojerſke parady wotdżerżane a pyſchne hoſczinny w kralowſkim hrodże wuhotowane. Hdjež wón na ſjawnoſcz wuſtupi, jemu ludżo wſchudże ßkawu wokachu a jemu ſ zyka wulku pſchecżelniwoſcz pokaſowachu. Bismarkowe nowiny „Norddeutſche Allgmeine Zeitung“ w tajkim naſtupanju praja, ſo je tu pſchecżelniwoſcz a dżakownoſcz, kotruż němſki lud ruſkemu khěżorej wopokaſuje, ruſki khěżor w poknej měrje ſaßkużił a to woßebje w lěcże 1870, hdjež je jenicżzy wón němſki kraj pſched nadpadom awſtriſkeho a ßnadź tež druhich wójſkow ſwarnował a tak wulke njeſboże wot němſkeho luda wotwobroczik. Duż, ſpomnjene nowiny pſchiſtaja, mózemy ruſkeho khěżora najlěpſcheho pſchecżela a dobroczela němſkeho luda a kraja mjenowacz.

— Ruſki khěżor je 6. meje do Stuttgarta pſchijěł, hdjež jeho württembergſki kral, kiž je jeho ßwak, a druſy prynzojo na dwórniſchczu pſchecżelniwje witachu. W bliżſchich dnjach budże na württembergſkim kralowſkim dworje kwaß jeneho württembergſkeho prynza ſ prynzeßynu Wěru, dżowku ruſkeho wjelikeho knjaſa Konſtantina. — Ruſki prynz Wladimir je ßo w tychle dnjach ſ jenej meklenburgſkej prynzeßynu ßlubił.

— Němſki khěżor je ßo 7. meje do Wiesbadena podał, hdjež něhdże dwě njedżeli woſtanje. — S Bismarkom je ßo tak polěpſchiło, ſo móże někto tola ſ pomozu dweju kijow w ſahrodże wokoło khodżicż.

Ze Serbow.

S Budyschina. Póndzelu, 27. haperleje, mějesche tu powjetscheny wubjerk ßerbskeho lutherskeho knihowneho towarstwa ważne poßedzenje. S wutrobnej modlitwu jo pschesßyda, k. farar Imisch w Hodziju, wotewri. Dokelz je s Boha wscho tak daloko srjadowane, so może ßo czischczenje epistolskich prědarskich knihow w Bożim mjenje sapoczinacz, dha k. pschedßyda shromadzisnje wschelake praschenja k wuradzenju poda, kiz maju ßo pschi czischczenju a wudaczu tych prědarskich knihow wobkedzbowacz. Tu ßo najprjódzy praschesche, kajki czischcz by ßo wuswolił a postajił. Pschedpokożene buchu schtyri wschelake pruhi rjaneho czischcza, jene rjeńsche hacz druhe, psches wjetschu abo mjeńschu wulkosez pißmikow, psches blizsche abo dalsche rósnostacze pißmikow, każ tez psches wyschschu abo nizschu płaczisnu rosdzelene. Tu bě wjele rospominacz; kózda pruha mějesche nęschto sa ßebje. To wschitko każ na wasy wotważowacz bě jara czężke. Duż ßo tez s wopredka wschelake żadanje faßtyscha. Ale po tym rospominanju, so dyrbja te prědarske knihi tola tez ßłabym, khorym a starym ßłużicz, kotsiż njemóża wjazy kemschi khodzicz a kotsiż maju s wjetscha ßłabe, bliske a tupe widzenje, bu bjes tymi schtyrimi pruhami najwjetsche a najjaßnische pißmo jenohkoßnje wuswolene, hacz runjez je jeho płaczisna tójschto drójscha. — Bjes pruhomaj papjery bu ta wuswolena, kiz je hischcze lępscha hacz w naschich rjanych „Zionskich khoßach". — W dalschim rospominanju teho, so ßo s wulkimi, tołstymi a czężkimi knihami pschi jich wużiwanju czężscho wobkhadżuje, bu jenohkoßnje wobsanknjene, te prědarske knihi w dwěmaj dzělomaj a swjaskomaj wudacz, tak so smeje prěni dzěl a swjask prědowajna wot sapoczatka zyrkwineho lěta hacz do ßwjatkow abo hacz do ßwjedzenja ßwjateje Trojizy, druhi swjask pak wschě druhe wopschijecz. Tuto wobsanknjenje budze wěscze wschitkim lube a witane, kiz hizom dokho se żadoscju na te lube prědarske knihi wocżakuja; dokelz budze prěni dzěl tola khětsischo w jich rukomaj k wużiwanju, hacz hdy bychu se wschěm hacz na doczischczenje poßlenjeho prědowanja czakacz dyrbjeli. Schtóz pak by wscheje wězy radscho wobaj dzělaj w jenym swjasku měk, to trjeba to jenoż k. pschedßydze sjewicz. Towarstwownej pokkadnizy móhko to lubscho bycz; sa nju by tunscho byko, hdy móhła zyke prědarske, wobaj dzělej, do jeneho swjaska swjasacz dacz, hacz hdyż ma ßo kózdy teju dzělow woßebje wjasacz a roseßkacz. Tola wubjerkownizy ßu pschi ßwojim wobsankajenju, każ ßo ßłuscha, bóle na wużitk ßobustawow, dyżli na dobytk pokkadnizy dżiwali. Dokelz je ßo pak druhdy ßłyschako, so by nęchtón rad woßebnische swjasanje jako se skotym rěsom měk, dha je tez hischcze kózdemu do wole date, ßebi k temu te knihi njeswjasane żadacz. Tu by ßo jemu płaczisna nascheho swjaska sarunała. Ale s zyka bu se wschěch stronow spósnate, so je swjasanje naschich knihow s wjetscha tak dobre a twjerde, so może kózdy lubjerad s nim spokojom bycz. Sa woßebite skkadnoscze, jako sa kwaßne dary, hdjez ßo rjenische, bóle wupyschene swjasanje żada, budzeja njeswjasane eksemplary dostacz, każ ßo nętko hizom husto „Zionske khoßy" a „domjazy woktar" sa kwaßne dary kupuje. Tu bu tez k wjedzenju date, so je nasche lube knihowne towarstwo wot lęta 1863 ßem 33 mjeńschich a wjetschich knihow w 93,300 eksemplarach wudako. Nękotre tutych knihow ßu hizom zyle abo nimale zyle rospschedate. — Hacz runjez ßu hischcze woßady, kotrez hacz dotal żadyn naschich póßelnikow njeje pschekhodził, ma nasche knihowne towarstwo hizom 1936 ßobustawow. Kózdy ßobustaw je na te pjecz lęt, wot 1869 hacz do 1873, se ßwojimi lętnymi pschinoschami, 1 tł. 20 ngł., płaczicz męk. A kózdy, kiz je w tutych pjeczich lętach se ßobustawom byk, je hizom sa 17 ngł. 5 np. pjecz knizkow dostak, mjenujzy 5 Biblischich puczníkow, 1 Nusa a pomoz bjeschcheczijanstwom, 1 dzeń Knjeseweho pschichoda, 1 Balsamina, 1 Pschehlad. Tak smeja tuczi naschi ßobustawy, hdyż ßo prawje wobhlada, te prědarske knihi sa 1 tol. 2 ngł. 5 np. Tuta tunjosez njemóhła pak ßo jim skiczicz, hdy bychmy w ßwojich dotal wudatych knihach, kotrez s dzěla hischcze na skkadze mamy, dobre zórko rjanych dokhodow njemęli, s kotrehoż kózde lęto zylnu pomoz czerpamy. Sa njeßobustawy pak, kiz njejßu w towarstwje a teho dla tez żaneho dzěla na towarstwowym samóżenju nimaju, dyrbi ßo płaczisna hischcze postajicz a to po wulkosczi tych wudawkow, kiz smějemy w hotowych pjenjesach na wudacze tych prědarskich knihi nakożicz. Każ wjele ßo nętko dawa pschewidzicz, dha njebudże pschi najlępschej woli móżno, jim, kiz njejßu ßobustawy, te prědarske knihi tunscho hacz sa 2 tol. wostajicz. — Dale bu wobsanknjene, na nętczischce lęto 1874 naschim ßobustawam woßebje rjane knihi s napißmom „Porst Boży" wudacz, w kotrymż budża woßebne graty, skutki a podeńdżenja Bożeho kralestwa wopißane. Woßebje rjenje je Harmßowy pożohnowany żiwjenjabęh sestajany. — W nastupanju prědarskich knihow bu tez hischcze na namjet k. fararja Ssykory se Ssmilneje wobsanknjenje, k nim po móżnosczi rjane snamjo pschidacz. — Tez bu, jako bě k. farar Jencz s Palowa wukożił, kak wużitne a nusne je towarstwam prawo tak mjenowaneje „juristiskeje woßoby abo parschony", wobsanknjene, wo tuto prawo sa nasche knihowne towarstwo wyschnosez proßycz. — Jako bě hischcze k. farar Rychtar s Kotez prawe ßwobodne waschnje dobreho srosemliweho pschekożenja wukożił, kotrez, hdjez ßo po ßkowczkach njehodzi, po duchu pschekożuje, bu tuto poßedzenje s wutrobnej modlitwu k. fararja Domaschki s Noßaczig wobsanknjene, s modlitwu, s kotrejż bu sa dobre radzenje tych wobsanknjenjow a sa dalische towarstwowe dżękanje k Bożej czesczi Knjesowe hnadne zóhnowanje horzo proschene.

S Hnaschez. Tudy zwjeczeschtaj sandzenu njedzelu dwaj cjesjcze dostojnaj mandzelskaj w zriedzisnje zwojeje zwójby a lubych pschecželow zwój 50létny mandzelski jubiläum. Beschtaj to zimnoscjer=wumjenkař Pětr Döka a jeho luba mandzelska hospoza Marja rodzena Teutscherez. Pschi tutej zadnej skkadnoscji zo jimaj wschelake ertne sbožepschecza dostachu a pschinjeze jimaj tež bliski pschecjel J. T. rjenje cjijschcjane sbožopschejaze pizmo wozebje pěkneho wopschijecža.

S Huski. Na město nascheho dotalneho, psched krótkim cjazom emeritirowaneho 2. wucjerja, k. Nowaka, bu w zwojim cjazu k. Guda, 2. wucjer na Židowje, wuswoleny a je zo wón wóndano zem pschezydlik. Jeho powitanje běsche pěkne a sapokasanje do sastojnstwa zwjedzenske.

S Radworja. Nasch druhi wucjer, k. Kral, je sandzeny tydzeń zwój 25létny wucjerski jubiläum zwjecžik. (My nadzijamy zo, so budzemy wo tym wobschěrnischu rosprawu dacž móz.)

S Wajiz. Schtwórtk, 30. haperleje, wot rano wozmich hacž do dwanaczich mějesche tudy theologiski wubjerk zerbskeho lutherskeho knihowneho towarstwa, kk. duchomni Domaschka s Nozaczig, Ebert s Hrodzischcza a Imisch s Hodzija, rukopiz „Epistolske prědarske knihi" pschehladacj a rozsudzicj. Prěnje tsi prědowanja buchu tu pschezdzene a sa czischcj pschijate.

S Barta, 26. haperleje. Dzenza tudy towarstwo, kotrez pod mjenom: pozczernja a nalutowarnja sa Bart a wokolnosczu wobsteji, zwoju schtwórtu hkownu shromadzisnu wotdzerza. S rosprawy, kotruz pizmawedzer wo skutkowanju na l. 1873 prjódknjezesche, bě shonicj, so bě zo na zobustawy w běhu léta 21625 tol. 7 nzl. 8 np. wupozczilo. Wot tutych pjenjes bu 17720 tl. 7 nzl. 8 np. nasad placzenych a 6365 tol. bě pschi kónzu léta hischcze wonka stejo. Schtoż te tak mjenowane schtomowe dzělby zobustawow nastupa, dha běchu zo te zame na 967 tol. 22 nzl. 3 np. psches to powyschike, so bě 31 nowych zobustawow pschistupike a, kaž te stare, zwoje mězaczne pschinoschki (po 2½ nzl.) sapkaczike. Dokelž pak 4 zobustawy s wokolnosczje prjecž czahnyke a zwoje dželby nasad placzene dostake běchu, dha bě pschi kónzu léta 110 zobustawow s 927 tol. 22 nzl. 3 np. dželbow. Do nalutowarnje je zo 5470 tol. 23 nzl. 2 np. sapokoziło, so bě ta zama na 9594 tol. 11 nzl. 1 np. narosika. Dokelž pak bě zo 1504 tol. 10 nzl. 5 np. nasad wsako, dha zo pschi kónzu léta 1873 s pschinoschkami prjedawschich lět 8090 tol. — nzl. 6 np. we nej namaka. Sa tute pjenjesy je zo 189 tol. 28 nzl. 6 np. danje placziło. Reservefond 61 tol. 14 nzl. 3 np. wopschija a zyły dobytk, kiž po wobliczbowanju wschitkich nusnych wudawkow wysche wosta, wuczini: 229 tol. 27 nzl. 2 np. Wěsty dzěl tuteho wusbytkowaneho dobytka ma zo po statutach bjes towarstwowe zobustawy rozdzělicz. Někotsi knjeza w tej shromadzisnje drje tón namjet stajichu, so by zo to létsa njestako ale so by zo wschitko do reservefonda placziło. S tym pak shromadzisna psches jene njebě, ale s wjetschinu hłozow wobsankny, so by zo cziniło, schtoż sastojnski wubjerk radzesche. Tón mjenujzy zo sa to wupraji, so zo wot teho priedy pomjenowaneho dobytka kassirař placzicj, na to něschto na inventar a druhe wudawki wotliczicj, wěsta dzělba zo na pozylnjenje reservefonda nakozicj, zobustawam dividenda wot 8 prozentow wupłaczicj a to sbytkne do noweho léta jako dobytk dobre pizacj dyrbi. Direktorijej a wubjerkej bu na to wot shromadzisny dzak sa zwěrne skutkowanje a sa wschu na tu wěz nakozenu prózu wuprajeny a te zame zobustawy wobeju, kotrez statutarszy po tsilětnym sastojnstwje wustupicj mějachu, zo jenohłoznje sazo wuswolichu. Na to bu hischcze tón namjet stajeny a wuradzeny, hacž njeby pschisprawne było, dželby zobustawow powyschicj a napozledk wobsanknjene, so ma zo wo tej wězy w pschichodnej hkownej shromadzisnje dale ryczecž a jednacž. S tuteho krótkeho pschehlada je widzecž, so tole towarstwo, kotrez nětk tsi léta wobsteji, s wuzitkom skutkuje a zebi dale wjazy dowěrjenja pola zerbskeho a burskeho wobydlerstwa wokolnosczje dobywa. Njech zo to dobre wotpohladanje, kotrez wone ma, dale bóle pschispori a njech lud s njeho pósnaje, so zo sjenoczene a stowarschene mozy, kaž nasch cjaz zebi to zada, k tutemu zohnowanju nakozicj hodza.

d. P.

S Wukranczig. Sazo je skóstna ruka tudy wulku schkodu psches sakozenja wóhnja naczinika, tak so zu zo 1. meje wo polnozy twarjenja tudomnych zimnoscjerjow Girschela a Hartmanna (Hebela) wotpalike.

Se Ssalowa. Tudy zu zo 25. haperleje twarjenja kublerja Schołty, kaž tež twarjenja nascheho khlamarja wotpalike. Wina na tym njesbožu staj dwaj hólzaj, kiž běschtaj se schtrychowanczkami (sapalkami) w kólni hrajkakoj a tam s tym zkomu sapalikoj.

S połodnischeje strony Dubrawow. Ssrjedu psched Jubilate, 23. haperleje, běsche we Hbjelscjanskej wozadze zwjedzenski dzeń, wozebje popołdnju. Jan Bernhard Kruschwiza, rodzeny s Dołheje Borschcze, dotalny farski vikar w Nowym Městcze w Hornej Schlesynskej, czehnische do Hornjeho Hbjelska. Wuswoleny běsche hižom psched něschto mězazami, njebu pak priedy, hacž nětko, wot konsistorija s dotalneje zkuzby puschczeny. — Popołdnju po 3 běchu jemu hacž na wozadne mjesy bjes Brußami a Wukranczizami napschecžiwo pschischli khejbetarjo, zyrkwina rada, k. kantor a wucjer Schreibař s zykej schulu, wojerske sjednoczenstwo a niz maka zyka druhich wozadnych. Witachu zwojeho noweho duchowneho psches k. kantora. Tón powitany dzerzesche na to pschihódnu ryczecž, pokasowajo na wozadu a schulu. Sanjeze zo na to spěw witanski a dzakny wot schulskeje mkodoscje. Pod hudzbu a spěwanjom

czehnische na to ßwjedzeński czah k Hornemu Hbjelskej: schula — najwjazy schulerjow mějesche khorhoje s dźěla pruskich, s dźěla němskich barbow — woßadne młode holzy wschě s wěnzami na hłowje a jich najwjazy w běłych drastach, wojeŕske sjednosczeństwo se ßwojej kraßnej khorhoju a ta mnoha ßyła woßadnych, kiž pschibjerasche, czim bliže ßo pschińdźe k zyrkwinskej wßy. Se wschěmi swonami ßo saswoni, jako s wěže tón ßwjedźeński czah sawohladachu. Po powitanju w farskim dworje se strony k. kompatrona Zeißiga nad Delnym Hbjelskom witasche dotalny Hbjelsczanski vikar, k. duchowny Mrósak s Wulkeho Radschowa, noweho duchowneho psched durjemi fary. Tón powitany ryczesche, jako bě schula spěw wuspěwała, ßerbski a němski, ßo dźakujo schuli, wojerskemu sjednoczenstwu, woßadnej młodźinje a zyłej woßadźe sa to tak jara ßwjedźeńske pschijecze, s tym pscheczom, so chzył luby Bóh, kaž wysche duri farskeho wobydlenja napißmo praji, jeho nutskhod žohnowacz: wonkhod do Božeho doma a do domow woßadnych. Saßo sanjeße ßo ßpěw. — Hornjohbjelsczanske kompatronstwo sastupi k. inspektaŕ Jung, pschetož Hornjobjelsczanski kompatron je psched krótkim wotemrjeł. Po khwili, hdyž bě ßo lud roseschoł, pschińdźe k. kantor Schreibaŕ saßo s zyłej schulu a spěwachu saßo wustojnje pschihódny spěw. Nowy duchowny wsa k podłožkej ßwojeje rycze w ßerbskej a němskej ryczi napißma czeßnych wrotow (dwoje stejachu w Brußach a dwoje w Hbjelsku) ßo wuczerjej a schuli dźakowawschi. — Sswjedźeńska hosczina běsche pola Delnjohbjelsczanskich knježich. — Njedźelu Jubilate kładźesche woßada bohate wopory ßwojemu nowemu duchownemu na Boži wołtaŕ. Dźak budź wschěm tež tym, kiž ßu dźěławej ruzy słožowali w sahrodzy, na sahrodźe a na polu, a tež tym kiž ßu ßo hewak hischcźe darniwi w lubosczi wopokasali. Bóh žohnuj woßadu, Bóh žohnuj duchowneho! — Sswjedźeńske sapokasanje psches k. superintendentu budźe najskeŕscho na ßwjatu Trojizu.

Jeneho

wuczomnika

pyta tyscheŕ A. Höhna w hosczenzu k połměßazu.

Dwaj kmanej krawskaj

móžetaj dźěło dostacz pola krawskeho mischtra Handrija Mietha w Ketlizach.

Czesczenym Sserbam s tutym najpodwolnischo k nawjedźenju dawam, so ja nětko w domje k. tyscherskeho mischtra Lutze na schulskich hrjebach czo. 651 bydlu. Ja poruczam pschi tym nowe czaßniki (segerje) po najtunischich płaczisnach a ßo wote mnje tež wschě porjedźenja rncze a tunjo wobstaraja. **A. Schulze (Scholta).**

Mój wulki skład

lětnych jaquetow

k dobroczíwemu wobkedźbowanju poruczam.

H. Kayser

firma: **J. Hartmann.**

W khlamach ßo ßerbski ryczi.

Jeneho

kmaneho łubjoweho dźěłaczerja

(Bodenarbeiter)

sa naschu žitnu pschekupnizu sa dobru sdu pytamy a móže wón bórsy nastupicz.

Wollmann & Co.

Wotewrjenje khlamow.

W domje knjesa krawskeho mischtra C. W. Bitzki

na žitnych wikach 603.

Czesczenym Sserbam s tutym najpodwolnischo k nawjedźenju dawam, so mam ja najlěpschu **pscheńczuu** a ržanu **muku** s najßławnischich khumschtnych młynow na pschedań. S dobom mam ja **khlěbowe khlamy** a budu ja jenož czisty, dobry ržany khlěb pschedawacz, tež budźa pola mje wschě družiny pizy, jako: wotruby, futtergries, czorna muka, woßuchi atd. k dostaczu.

Dokelž budu ßo stajnje prózowacz, so bych kóždeho najlěpje spokojił, proschu wo dobroczíwe wobkedźbowanje.

August Halka.

Pruske krupy sawěsczaze akzijowe towaŕstwo.

Tole towarstwo sawěsczuje semske wupłody psche krupowe schkodowanje. Prämije ßu twjerde a tunje, dopłaczowanja ßo ženje nježadaja. Schkodowanja ßo kaž w prjedawschich lětach hładko a s pschiwsaczom krajnych deputirtow reguliruja a w běhu měßaza po jich postajenju połnje a w hotowych pjenjesach sapłacza. Sawěsczenja na wjazy lět dostanu pschihódny prämijowy rabatt, kotryž ßo hnydom wot lětneje prämije wotczehnje.

Podpißany je k kóždemu wukasanju hotowy a napißanje sawěsczenjow tež ßam wobstara. Wón czesczenym ratarjam horejsche towaŕstwo najpodwolnischo porucza.

E. Jurk, wuczeŕ we Wojerezach.

Bilanza

krajnoſtawſkeho banka w Budyſchinje

na dźewjećź a dwazyte ſkutkowanſke lěto wot 1. januara hacź do 31. decembra 1873.

Activa.				Passiva.			
1. Hypothekſke konto (kapital).				**1. Per fundazijſki kapital konto.**			
Hypothekſke žadanki w ſakſkim kraleſtwje ult. dec. 1872 tol. 5754270.				Sakkadny kapital banka ult. dec. 1873 tol.	580000	—	—
Pſchibytk w lěcze 1873 = 179180.				**2. Per ſaſtawſkich liſtow kreazijſki konto.**			
tol 5933450.				Wobſtatk kreirowanych ſaſtawſkich liſtow ult. dec. 1872 . . tol. 1912610.			
Nasadpłacjenja w lěcze 1873 = 173995.				Kreirowanych w lěcze 1873 = 250000.			
	5759455	—	—	tol. 2162610.			
2. Hypothekſke konto (daň).				Kaſſirowanych w lěcze 1873 = 94750.			
ult. decembra 1872 ſa= woſtałe daňſke reſty tol. 12749. 1. 2.					2067860	—	—
daň na termiju 31. meje a 30. nov. 1873 = 249738. 8. 7.				**3. Per ſaſtawnych liſtow daň wukupne konto.**			
tol. 262487. 9. 9.				Wobſtatk ſaſtawnoliſtſkich kuponow do ult. dec. 1872 njeſběhnjenych tl. 19729. 13. 7.			
S tych je hacź ult. dec. 1873 doſchło = 248889. 23. 8.				K temu w lěcze 1873 wupłacźonne . = 88994. 21. 3.			
	13597	16	1	tol. 108724. 5. —			
3. Licitalnych pjenjes depoſitſke konto.				S tych w l. 1873 w hoto= wych pjenjeſach wupła= cźene tol. 84006. 23. 7.			
Wobſtatk ult. dec. 1872 tol. 548. 18. —				a w l. 1873 ſalětnjene = 69. 11. 1.			
Wotbytk w lěcze 1873 = 122. 11. 2.				tol. 84076. 4. 8.			
	426	6	8		24648	—	2
4. Swonkne hypothekſke konto.				**4. Per banknotow kreazijſki konto D.**			
Žadanki banka ult. dec. 1872 tol. 316150.				Kreirowane bankowkow IV. emißije Ser. X. Lit. H. à 10 tol.	1000000	—	—
Pſchibytk w lěcze 1873 . = 4000.							
tol. 320150.							
Nasadpłacjenja w lěcze 1873 = 104550.							
	215600	—	—				
5. Annuitätſkich wupožcźonkow konto A.				**5. Per konto nalutowarnje.**			
Wupožcźonki w lěcze 1873 na hypothek tol.	97000	—	—	Wobſtatk ſkładkow ult. decembra 1872 tol. 4564893. 8. 5.			
6. Annuitätſkich wupožcźonkow konto B.				Składki w lěcze 1873 = 1107777. 21. 9.			
Wupožcźonki w lěcze 1873 na gmejny a korporazije . . . . . tol.	11900	—	—	Ke kapitalej dyrjena daň . . . . = 125314. 18. 3.			
7. Kapitalowych debitorow konto.				tol. 5797985. 18. 7.			
Žadanki na gmejny, korpo= razije atd. ult. dec. 1872 tol. 131100.				Nasadpłacjenja w lěcze 1873 . . . . = 685568. — 6.			
Pſchibytk w lěcze 1873 . = 38000.					5112417	18	1
tol. 169100.				**6. Per kapital kreditorow konto.**			
Wotbytk w lěcze 1873 . = 12890.				Žadanki na bank ult. decembra 1872 . tol. 319844 7. 7.			
	156210	—	—	Pſchibytk w lěcze 1873			
8. Hornoluźiſka kriminal-kaſſa.				a. wot wſchelkich kredito= row . tol. 44705. 2. 4.			
Derjeměcze banka ult. dec. 1872 tol. 34400.				b. na pſche= noſchku wot do= bytkoweho a ſchkodowazeho konta . tol. 70216. 25. 5.			
Wotpłacjenje w lěcze 1873 = 9600.				tol. 114921. 27. 9.			
	24800	—	—	tol. 434766. 5. 6.			
9. Konto korrentne konto.				Wotkhod w lěcze 1873 = 148429. 25. 1.			
Saldo běžazych ſlicź= bowanjow ult. de= cember 1872 . tol. 263311. 29. 7.							
Pſchibytk w lěcze 1873 = 1840819. 4. 9.							
tol. 2104131. 4. 6.							
Wotbytk w lěcze 1873 = 1565600. 2. 4.							
	538531	2	2		286336	10	5
Transport	6817519	25	1	Transport	9071261	28	8

Activa.				Passiva.			
Transport	6817519	25	1	Transport	9071261	28	8
10. Konto wupožčerńje.				**7. Per konto kauzijow.**			
Žadanki banka ult. dec. 1872 w lombardſkim ſtutkowanju tol. 898305.				Wobſtatk w pjenježnych papjerach ult. decembra 1873 . . . . . tol.	16673	—	—
Wupožčonki w lěcze 1873 = 1777377.				**8. Per Conto à Nuovo.**			
tol. 2675682.				Saldo ult. dec. 1872 tol. 3860. 11. 3.			
Nasadpłaćenja w lěcze 1873 = 1572537.				Pſchenoſchk ult. decbr. 1872 k ezeji napiſſaneje danje . . = 38289. 18. 7.			
	1103145	—	—	ult. dec. 1873 ſliczbowajomna 3 měſ. nalutowanſka dań . = 48000. — —			
11. Konto effektow.				tol. 90150. — —			
Wobſtatk ult. dec. 1872 tol. 620063. 12. 5.				pſchi prjed. wobſankujenju k lěpſchemu napiſſana dań . . tol. 42150. — —			
Pſchibytk w lěcze 1873 = 113943. 28. —				ſa měſſaz dec. 1873 ſliczbowajomna hypoth. dań = 20743. 7. —			
tol. 734007. 10. 5.				płaczisna koupono w na effektach 31. dec. 1873 = 7112. — —			
Wotbytk w lěcze 1873 = 134490. 4. —				ſliczbowajomna dań wot wſchelakich = 14082. 28. 7.			
	599517	6	5	tol. 84088. 5. 7.			
12. Kaucijow depoſitſke konto.					6061	24	3
Wobſtatk ſakładnych pjenježnych papjerow ult. decembra 1873 . . . . tol.	16673	—	—	**9. Per reſerve fondſke konto.**			
13. Leżomnoſtne konto.				Wobſtatk ult. dec. 1872 . tol. 250000.			
Wobſtatk ult. decembra 1873 . . tol.	133450	—	—	Pſchibytk w lěcze 1873 . = 100000.			
14. Interimne konto.					350000	—	—
Saldo w nakhwilnych nakožkach ult. dec. 1872 tol. 18973. 6. 5.							
Pſchibytk w lěcze 1873 = 153693. 6. —							
tol. 172666. 12. 5.							
Wotbytk w lěcze 1873 = 66990. 1. 7.							
	105676	10	8				
15. Kaſſa konto.							
Wobſtatk ult. dec. 1872 tol. 467616. 3. 3.							
Pſchikhod w lěcze 1873 = 5079019. 2. 5.							
tol. 5546635. 5. 8.							
Wotkhod w lěcze 1873 = 4878619. 25. 1.							
	668015	10	7		350000	—	—
	9443996	23	1		9443996	23	1

Dobytkowe a ſchkodowaze konto krajnoſtawſkeho banka w Budyſchinje

na dźewjecź a dwazyte ſtutkowanſke lěto wot 1. januara hacź do 31. decembra 1873.

Debet.				Credit.			
1. Saſtawnych liſtow dań płaczny konto.				**1. Per hypothekſkeje danje konto.**			
W lěcze 1873 bě płaczomnych . . tol.	88994	21	3	Dań na termiji 31. meje a 30. novembra 1873 . . tol. 249738. 8. 7.			
2. Kalutowarnſka dań konto.				teho runja ſa měſſaz decembra 1873 à Conto nuovo . = 20743. 7. —			
W lěcze 1873 ſapłaczena dań . . tol. 54046. 28. 5.				tol. 270481. 15. 7.			
K kapitalej dyrjena dań = 125314. 18. 4.				S teho ſa měſſaz dec. 1873 à Conto nuovo ſliczbowana = 20747. 19. —			
ult. dec. 1873 à Conto nuovo wobliczene 3 měſſaze . . . = 48000. — —					249733	26	7
tol. 227361. 16. 8.							
S teho ult. dec. 1872 à Conto nuovo wobliczena . . = 42150. — —							
	185211	16	8				
Transport	274206	8	1	Transport	249733	26	7

Debet.				Credit.			
Transport	274206	8	1	Transport	249733	26	7
3. Banknotſke khóſty konto.				**2. Per ſaſtawſkich liſtow danje konto.**			
Wudžĕłanſke khóſty . . . . . tol.	405	10	—	Schtukowa dań ſ pſcheda-tych ſaſtawſkich liſtow tol. 3101. 9. 8.			
4. Wudawkowy konto.				Terminſka dań ſa wob-ſtatk ſaſtawſkich liſtow alt. junija 1873 . = 1687. 15. —			
a. Sarjadowanſke khóſty.				teho runja wot kaſſirowa-nych ſaſtawſkich liſtow = 1968. 9. 1.			
Sda, bureauſke khóſty, porti, pſchebytkowa dań atd. ſobu teho-runja pſchi draž-džanſkej filiali . . tol. 21255. 3. 4.				tol. 6757. 3. 9.			
Wot teho prjecž:				S teho dań ſa naſad-kupjene teho runja . = 1068. 11. 3.			
Sarunane khóſty . . = 551. 10. 6.					5688	22	6
tol. 20703. 22. 8.				**3. Per ſaſtawſkich liſtow dań płaćzne konto.**			
b. Dawki a wobćežnoſćże.				W lĕcje 1873 ſalĕtnjene koupony ſaſtaw-ſkich liſtow . . . . . tol.	69	11	1
Dawki, penſije a wob-cježnoſcje . . . tol. 6894. 7. 7.				**4. Per effektow dań konto.**			
	27598	—	5	Pſchibytk ſ dobom Conto a nuovo 1873 wo-bliczena dań . . tol. 46402. 7. —			
Ezifty dobytk, w bilanzy hižom repartiro-wany . . . . . tol.	70216	25	5	Wotbytk ſ dobom Conto a nuovo 1872 teho runja . . . . = 18883. 16. —			
					27518	21	—
				5. Per wſchelka dań konto.			
				Dań ſ lombardowanja tol. 65567. 28. 3.			
				teho runja wot konto korrent debitorow = 31513. 23. —			
				teho runja wot wſche-lakich žadankow . = 25988. 1. 3.			
				tol. 123069. 22. 6.			
				S tych:			
				płaćzene na krajno-wokrjeßnu kaſſu tol. 20300. — —			
				płaćzene na konto kor-rent kredi-torow tol. 4738. 11. 8.			
				płaćzene na wſchelakich kreditorow tol. 4497. 22. 4.			
				a ult. dec. 1872 à Conto nuovo wobliczena dań . tol. 7969. 29. 7.			
				tol. 37506. 3. 9.			
					85563	18	7
				6. Per provifionſke a ſaßkužbne konto.			
				Dostata provifia a ſaßkužba tol. 4037. 22. 9.			
				Sapłaćzena provifia ſa wu-kupjenje koupon . = 185. 18. 9.			
					3852	4	—
	372426	14	1		372426	14	1

W Budyſchinje, 31. decembra 1873.

Direktorium krajnoſtawſkeho banka kralowſkeho hornołužiſkeho markhrabinſtwa.

ſ Loeben. Ehrig. Duckardt. L. Pufinelli.

Mißionska hodźina
w Hnaschezach.

Dźiwoczanske ßerbske ev. luth. mißionske towarstwo směje — dali Bóh — pschichodny schtwórtk 14. meje — jako na ßwjeczeń Khrystußoweho k njebjustpicza — mißionsku hodźinu w Hnaschezach. Teho dla proßymy s tutym wschitkich pscheczelow a wschitke pscheczelnizy mißionstwa, woßebje pak wschě ßobustawy towaŕstwa, so bychu ßo popołdnju w tsjoch na pomjenowanym měscze bohacze nutsnamakali.

Pschispomnicz je hischcze, so jutsje žana mißionska hodźina w Dźiwoczizach njebudźe.

Pětr Młónk,

Skótne wiki w Minakale
ßrjedu, 13. meje.

Portland-Cement

stajnje dobry a woßebneje wjasazeje mozy porucza

H. Kulisch
prjedy C. A. Wehla.

Młóczaze maschiny ßo tak rucze rospschěscżeraja, so móżesch skoro w kóżdym ßrěnim a mjeńschim hospodarstwje jenu tajku nadeńcz.

Jako woßebje derje konstruirowane a twjerdźe twarjene ßo młóczaze maschiny ßwětoßławneje firma **Ph. Mayfarth & Co. w Frankfurcze nad M.** khwala, kotrychž młóczaze maschiny ßu pjecza w wjacy dyžli **pjatnacze tyßaz exemplarach** rospschěscżerane. Hižom sa 60 tl. je dospołna młóczaza maschina dostacz, kotraž kóżde žito jenak derje a cžiscze wumłóczi a žaneho sornjeschka njerosrasy. Pschipoßłanje stanje ßo franko. Kóżdy móże ßo s listom na fabriku wobroczicz abo na jeje agenta knjesa **Christ. Höhnu** w Kóstach pola Budyschina.

Drjewowa aukzia.

Póndźelu 11. meje t. l. budźe ßo na sderjanskim lěßowym reviru

23 kop twjerdych walczkow a
27 kop mjehkich walczkow

pschi 1/6 napłaczenja kupnych pjenjes na pscheßadźowanje pschedawacz. Dalsche wuměnjenja ßo psched aukziju wosjewja.

Pilni murjerjo

dostanu trajaze dźěło pola A. Röthiga w Hornim Hunjowje.

Sa włoßobědnych

Knjesej E. Bühligen, Leipzig, Ritterstraße 43.*) Wopißmo No. 17009.) Ja ßym wasche lěkowanje nałožił a namakał, so ßo hižom nasajtra rano drobne ßlědy włóskow na hołych městach mojeje hłowy pokasachu. Ja drje ßo bórsy porjedźu a wsmicze Wy bjes tym najlěpschi dźak wot Wascheho

Frankfurt a. M., w juliju 73.

Chr. Cölera, wyschscheho ßudn. radźiczela.

*) Listy s podrobnym rospokasanjom bědnoscze, kaž tež pschipóßłanjom někotrych wupanjenych włoßow dla mikroskopiskeho pschepytanja franko póßłacz pod horejschej adreßu.

*) Moja kniha „Der Haarschwund" lěkaŕski radadawaŕ psche wschěch khorosczach włoßow, kaž tež hłowjazeje kože, 300 stronow tołsta, je we wschěch kniharnjach kaž tež pola mje sa 1 tol. dostacz. Bühligen.

Schtwórtk, 14. meje, budu ja w Budyschinje w hotelu k winowej kiczi rano wot 10—1 hodźinje a wot 2—5 hodźinow popołdnju ßam k ryczam.

Bühligen.

Pczołarske towaŕstwo

w delnim dole Sprewje směje schtwórtk, 14. meje (na Boże stpicze) **shromadźisnu** w Thiermannez restauraziju w Budyschinje.

Pschedßydstwo.

W Bukezach

móże jedyn sprawny hólczez tyscherstwo nawuknycz pola tyscherja **Mittascha.**

Jedyn **stupjeń** je na puczu wot Barta do Skanez namakany a móże ßo w wndawarni Serb. Nowinow saßo dostacz.

Zbožopřeće.

(Trochu zapozdźene, ale ćim lěpje měnjene.)

Knjezej wučerjej **Jakubej Kralej** w Radworju z tutym k jeho 25 lětnemu wučeŕskemu jubileju najwutrobnišo zbože přeje, z tym požadanjom, zo by jemu Bóh luby knjez hišće wjacy, dyžli 25 lět stroweho a radostneho žiwjenje spožčił,

W Budyšinje, 3. meje 1874.

J. E. Smoleŕ,
redaktor Serbskich Nowinow.

Swój najwutrobniši dźak

praju swojim duchownym a swětnym prědkstejerjam, drohim kollegam, lubym dřećelam a znatym za mnohótne wopokazma lubosće a dźělbraća při mojim 25lětnym wučeŕskim jubileju. Bóh zapłać wšitkim bohaće!

W Radworju, 1. meje 1874.

Jakub Kral, wučeŕ.

Nakladnik: J. E. Smoleŕ. Ćišć: L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

(K temu cžißłu jena pschiłoha.)

Pschiłoha k czu. 19 „Serbskich Nowinow."
Ssobotu, 9. meje 1874.

Drjewowe aukzije.

Palne drjewa, na rakeczanskich knjezich revirach w tutym lěcze nabite, budza ßo na ßlědowazych dnjach a lěßowych městnosczach na pschedawanje pschedawacz:

Póndzelu, 18. meje t. l., rano wot 8 hodzinow na koßlowskim reviru pschi lischohorjanskim hacze:

25½ stoha khójnowych schczěpow,
59½ „ „ pjeńkow,
34,50 stotnjow khójnowych walczkow;

popołdnju wot 1 hodz. na jitkowskim reviru pschi zyganskim hacze:

38½ stoha khójnowych schczěpow,
56 stohow „ pjeńkow,
35,80 stotnjow „ walczkow;

wutoru, 19. meje t. l., rano wot 8 hodz. na rakeczanskim reviru pschi ptaczej humjeńzy

33 stohow khójnowych schczěpow,
24,75 stotnjow khójnowych walczkow;

dopołdnja wot 11 hodz. na trupinjanskim reviru na kupje:

25 stohow khójnowych pjeńkow,
18,00 stotnjow khójnowych walczkow;

ßrjedu, 20. meje t. l., rano wot 8 hodz. na rakeczanskim reviru pschi kschěkowym hacze:

34,30 stotnjow brěsowych a wolschowych walczkow;

popołdnju wot 1 hodz. na jeńscheczanskim reviru pschi kschiznym kamjenju:

27 stohow khójnowych schczěpow,
51 „ „ pjeńkow,
18,50 stotnjow khójnowych walczkow.

W Rakezach, 9. meje 1874.

R. Pelz, wyschschi hajnik.

Konjaze ßadło

punt po 5 nßl. a pschi wotkupjenju wjetschich dzělbow hischcze tunischo, porucza

H. Grieshammer
wuhlowy a kalkowy skład
na dwórnischczu w Budyschinje.

Róże, kaž tež pletwa sa njewjesty a kmótrow ßu rjane a tunje na pschedań w schtrymparskich khlamach hauensteinskeje abo butrowskeje haßy.

Liebigowy kumyßowy extract

psche ßuchoczinu, tuberkulosu, bronchialny katarrh atd.

Hohenfeld p. Heiligenthala, 20./11. 73.

Ja mam Wam ßwój dzak wuprajicz, dokelž ßo hojaze skutkowanje Waschеho präparata pola mje stajnje jara spodobne pokasuje. W nastupanju khoroscze je ßo pola mje wschitko zyle pschemeniło. Spanje je bole měrne; ja prjedy dlěhe njespach, hacž 2 hodzinje, hdzež potom saßo wotuczich, nětko pak zyłu dołhu nóz ani jedyn ras njewotuczu. Czežki dych a hwisdanje w bróscze je wotewsało, haj, ja móžu prajicz a Bóh daj, je zyle sastało. Krakow je mjenje, nózne poczenje je ßo shubiło, naczaßne kałanje w bróscze wjazy njesaczuju s krótkim wscho je hinak.

Ja skažu ßebi saßo (Skasanje) a podpißuju ßo s najwjetschim dzakom najpodwolnischo

A. Thimm.

Płaczisna sa flakon 15 nßl., kisty po 4 flakonach a wjazy póscżele

General-Depot von **Liebig's Kumys-Extract.**
Berlin, Friedrichstr. 218.

Khofej

nowopschiwjeseny po poniženych płaczisnach punt po 10, 11, 12, 13, 14 a 15 nßl.;

zokor
pt. po 36, 40, 44, 48, 50, 52—54 np.;

rajß
pt. po 18, 20, 24, 30—36 np.;

syrop pt. po 18, 20 a 36 np.;
krupy, jahły, buny, ßoczki, hroch, nudle, sago najtunischo,
palenzy, ßłódke a ord., w zyłym abo po jenotliwym jara tunjo;
jereje tunu 18⅔, 18⅓, 15 a 14 tl.;
cigarry, 100 po 18—30 nßl. a drožscho;
prawdziwy **strowotny khofej, figowy khofej, němski khofej;**
amerikanski ßwinjazy schmałz pt. po 64 np.;
ßlowki, najlěpschu tworu, **petroleum** po 18 np.

porucza **Carl Noack**
na žitnej haßy.

Jedyn młody człowjek, 16 lět stary, chze pola jeneho hajnika do wuczby stupicz.

Młócżaze maschiny ſ göplom

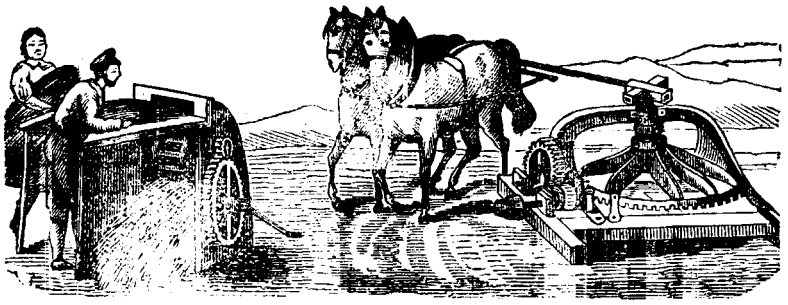

najdopokaſanſcheje konſtrukzije a w hiczu k regulirowanju, ꝑatentirowaneho poſtajenja ſa 1—4 konje, lohko ꝑo wjercżaze, porucża

żeleſolijernja a maſchinowa fabrika

Gœtjes & Schulze w Budyſchinje.

Ssyczne maſchiny

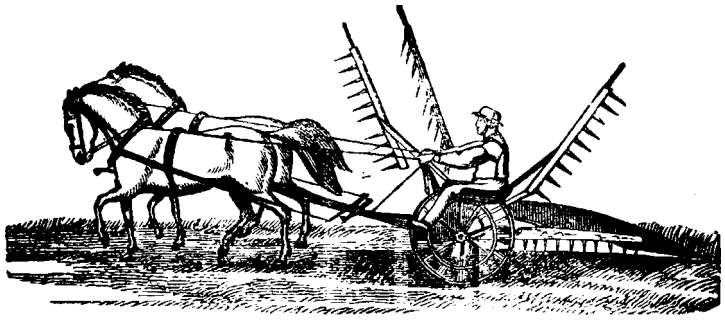

ſyſtema **H. & G. Kearsley,** pſchedawa pod rukowanjom a ma je ſtajnje na ſkładże

żeleſolijernja a maſchinowa fabrika

Gœtjes & Schulze w Budyſchinje.

Schpihele,
wolijowocziſchczowe wobraſy,
gardinowe żerdże,
fotografijowe wobłuki,
ſłoczany lejſty
w najwjetſchim wubjerku najtuniſcho porucża
A. Aſchbacher, poſłoczeŕ
na hauenſteinſkej haßy 23.

Jedyn woßebny ßrědk pſche kaſchel, dybawoſcz, ſażwanje a czežki dych
ma ſa 7½ nßl. na pſchedań H. J. Linka w Budyſchinje.

Wonjeſchka, wěnzy a żarowanſke wjerby
ßu tunje a czerſtwe na pſchedań
na njaßowym torhoſchczu czo. 151,
po 1 ſthodze.

Sporuſchk, w kotrymž czerwje njejßu,
mazoſchki ſ keženjom,
pſowodžinowu ſkoru
kupuje we wſchěch dželbach **hrodowſka haptyka.**

Nakładnik: J. E. Smoleŕ. Ćišć: L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 20. ~ 16. meje. ~ 1874.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawarni „Serb. Nowin“ na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 688 wotedać, płaći so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawaŕ
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 7 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawarja 75 np. a na kral. saks. pósće 8½ nsl. a z přinjesenjom do domu 98 np.

Wopschijecże: Najnowsche. — Sswětne podawki. — Łužiski ßejm. — Se Sserbow: S Budyschina. S Budeschez. S Khwaczicz. S Radworja. — Pschipósłane. — Nawěschtnik.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje
9. meje 1874.

Dowoz: 4557 měchow.		Płaćizna w přerězku na wikach				na bursy			
		nižša		wyša		najniža		najwyša	
		tl. nßl. np.		tl. nßl. np.		tl. nßl. np.		tl. nßl. np.	
Pschenża	50 kilogram.	4 13 9		4 22 9		4 13 9		4 22 9	
Rožka	" "	3 22 —		3 27 1		3 20 8		3 25 5	
Jeczmjeń	" "	3 19 —		3 25 9		3 19 —		3 25 9	
Wowß	" "	3 8 —		3 12 —		3 5 —		3 10 —	
Hróch	" "	— — —		— — —		— — —		— — —	
Woka	" "	— — —		— — —		— — —		— — —	
Raps	" "	— — —		— — —		— — —		— — —	
Jabły	" "	5 13 7		— — —		— — —		— — —	
Hejduschka	" "	6 17 7		— — —		— — —		— — —	
Běrny	" "	— 23 7		— 26 7		— — —		— — —	
Butra	1 "	— 28 —		1 — —		— — —		— — —	
Seno	50 "	1 10 —		1 15 —		— — —		— — —	

Wczera płaczesche w Barlinje:

spiritus 23 tl.—23½ tl., pschenża 66—91 tl., rožka 50—69 tl., rěpikowy wolij (njeczischczeny) 17 tl. 20 nßl.

Najnowsche.

Stuttgart, 12. meje. Po wotjěsdże ruskeho khěžora Alexandra je tu jeho khěžorski kanzleŕ wjerch Gorczakow hischcze wostał a ßo po krótkim czaßu do wildbadskich kupjel poda.

Rom, 11. meje. Tudomne kralowske nowiny wosjewjejuja, so je wudawanje jendżelskich nowinow, jako budżische wjerch Bismark italskeho krala k saßodobywanju Nizzy a Savoyskeje napominał, njewěrne. (Krajej Nizza a Savoyska, predy k Italiji ßłuschazej, buschtaj k dżakej sa to, so bě Napoleon III. Italskej pschecżiwo Awstriji pomhał, wot Italije wottorhnjenaj a k Franzowskej pschidżělenaj.)

Paris, 12. meje. Franzowski ßejm je dżenßa saßo w hromadu stupił. Najprjodzy ßo list sapoßłanza Piccona prjódkczitasche, s kotrymž wosjewi, so je s franzowskeho ßejma wustupił. (Piccon je mjenujzy s Nizzy a bě uěhdże prajił, so ma ßo Nizza a Savoyska wot Franzowskeje wottorhnyczż a saßo s Italskej sjenoczicz. Duż franzowske nowiny jara na njeho ßwarjachu, tak so je ßo nabojał a s franzowskeho ßejma wustupił.)

Swětne podawki.

Němske khěžorstwo. Draždżany. Powjesce, so kral a kralowa najskerje w měßazu juniju do Łužizy pschijědżetaj, ßo w někotrych nowinach s nowa wospětuja.

— Awstriska arzywójwodka Hilżbjeta, mandżelska arzywójwody Ferdinanda, je wóndano na kralowski sakski dwór na wopytanje pschijěła.

— W druhej komorje sakskeho ßejma ßu wo to jednacz poczeli, kak bychu ßo pschichodnje dawki dawacz měli a kak by ßo měra, po kotrejż by ßo to stacz dyrbjako, sa czistym wunoschku s kubka, s rjemjeßka atd. skożicz měka. My tule wěz pschichodnje podrobnischo rosestajimy, tola chze ßo nam sdacz, so po tej nowej měrje ratarstwo s dawkami lěpje woteńdże, hacz dotal.

— Jeli w druhej komorje dale tak pěknje dżěłaja, każ ßo to w tu khwilu stawa, dha je mózno, so ßo sakski ßejm kónz meje skónczi.

Barlin. Khěžor je nowy knihiczischczerski abo wjele wjazy nowinarski sakon podpißał a wosjewicz dał. Wón 1. julija do skutka stupi a ma ßwój wužitk jenoż sa wudawarjow pruskich nowinow, dokelż czi nětko wjazy żadyn nowinski schtempel płaczicz njetrjebaja a kanziju, kiž ßu ßwojich nowinow dla położicz dyrbjeli, saßo dostanu. W Sakskej tajka kanzija hižom dawno wjazy njeje a schtempel wot nowinow ßebi sakske knježerstwo s zyła żenje żadako njeje. — Nowy wojerski sakon je tež wudaty.

— Khěžor nětko, każ ßmy tydżenja naspomnili, we wiesbadenskich kupjelach pschebywa a wjerch Bismark chze ßo skerje lěpje na ßwoje pomorske kubko Varzin (Worzyn) podacz, tak bórzy hacz jemu to jeho czělne wobstejenje dowoli. Wón ßo, każ wschelake nowiny powjedaja, hižom dleschi czaß truhał njeje a ma teho dla nětko khětro dołhu běku brodu.

— Minister kultuża najsterje bórzy wossewi, so maja wukrajne tak mjenowane maturitatne wopišma w Pruskej tu płaćitosću, kaž pruske; dokelž žu němske gymnasije nětko jenak srjadowane.

— Druha komora pruskeho žejma lohko dosću wschě sakony, jej prjódkpokožene, hač do žwjatkow dowujedna a směje po žwjatkach jenož hischcze te wězy wuradźić, kotrež je prěnja komora hinak wobsankka hač druha.

— W žwojim wutornym poßedźenju je druha komora rukowanje danje sa 5 millionow toleŕ tak mjenowanych prioritätow żelesnizy „Nordbahn" sapowjedźika, hač runje minister pschekupstwa, Dr. Achenbach, horliwje sa pschiswolenje rycżesche. Spomnjena żelesniza je mjenujzy psches hubjene a njerodne hospodarjenje do wulkeje nusy pschischka a chze teho dla nowu požczonku psches wudacże prioritätow sczinić. Te pak nichtón njekupi, jeli krajna kassa sa dań njerukuje. Tajke rukowanje pak druha komora, kaž runje spomnichmy, pschiswolika njeje.

W Stuttgartu, hdźež bě žo rusti khěžor s Barlina podał, sta žo 8. meje wěrowanje württembergskeho prynza Eugena s ruskej prynzeßynu Wěru. Wot tam je žo ruski khěžor sandźenu póndźelu na pucz do Jendźelskeje podał. Jako wón tutón dźeń psched wjeczorom do hollandskeho města Amsterdama pschijědże, jeho hollandski kral s prynzami na dwórnischczu witasche a s nim potom do kralowskeho hrodu jědżesche. Na haßach bě wjele ludźi, kiž woběmaj wjerchomaj horliwje žławu wołachu. Nasajtra rano khěžor dale jědżesche a je 13. meje sbožomnje w Jendźelskej s kódze, kiž bě jeho s Hollandskeje pschewjeska, na brjóh wustupił.

Awstria. Winski rajchsrath je domoj puschczeny, tola njeje nichtón s jeho skutkowanjom spokojom, dokelž žadyn sapóßłanz njewjedźische, kak by žo nětczischej nusy w Awstriji wotpomhać móhło. — Delegaziji wobeju awstrijskeju krajneju pokojzow nětko wo shromadne dawki jednatej a sda žo, so chzedźa sapóßłanzy po móżnosczi mało pjenjes k krajnym wudawkam pschiswolicz.

Hollandska. W tychle dnjach je 25 lět, so je hollandski kral thrón nastupił a žu wopomnjenje na to po wschej Hollandskej žwjedźeńszy wobeschli a pschi tym kralowskemu jubilarej wschelaku czesez wopokasali.

Jendźelska. Něhdże 60 Polakow, kiž žu to a druhe pschecźiwo ruskemu knjeżerstwu skuczili a žo teho dla do Londona pscheßydlili, žu petiziju podpißali, kotruž chzedźa ruskemu khěžorej pschepodacz, tak bórzy hač do Londona pschijědże. W tej petiziji jeho wo wodacże pschestupjenjow prosscha a wo pschiswolenje, so bychu žo do Poliskeje wróczicz móhli.

Franzowska. Hač runje žo tak mjenowani monarchistojo se wschej mozu pschecźiwo temu sapjeraja, so by nětczische franzowske republikanske knjeżerstwo wjetschu twjerdosću a žylnosću dostało, dokelž by to nowosakoženje kralestwa abo khěžorstwa khětro sadźiwało, dha je pschedßyda Mac-Mahon tola w tychle dnjach sakon prjódkpokožik, po kotrymž by franzowski žejm pschichodnje s dweju komorow wobstacz měł. Nětczischi žejm by žo do druheje komory pscheměnik a sapóßłanzy prěnjeje komory bychu žo wot luda wuswolili abo wot pschedßydy pomjenowali. — Pódla prěnjeje komory bychu monarchistojo drje tež dale wjetschinu w druhej komorje wobkhowali, tak so bychu w njej pschecżischczecż móhli, schtož by po jich woli byko, — ale prěnja komora móhła potom tola hischcze pschecżiwo nim hkoßowacz. A dokelž žo monarchistojo teho boja, dha radscho žanu prěnju komoru měcz nochzedźa. Hač pak žo jim wotpokasanje sakoženja prěnjeje komory radźi, to bližsche dny pokažu.

Schpanjska. Wójsko republiki je drje karlistow sbiko a jich s bliskosczе twjerdżisny Bilbao wotehnako, ale zyle jich tola hischcze rosehnako njeje.

Łužiski žejm,

wotdźerżany 4. meje t. l.

Dokelž žu žo na spomnjenym žejmje wschelake woßebje ważne wězy wujednake a to tak derje w nastupanju provinzy, kaž tež gmejnow, dha dżerżu ja sa nusne, wo jednanjach a wobsanknjenjach tudy s krótka rosprawu dacz.

Najprjedy spomni knjes krajny starschi na wotemrjeczе krala Jana, kaž tež na nastupjenje kralowskeho thróna a na pschißahu na łužisku wustawu noweho krala a so je žo wubjerk krajnych stawow w žwojim cżaßu do Dražďan podał, so by kralej Albertej sbožo pschał.

Potom mějesche žo jednanje wo łužiske konsistorialne sarjadowanje. W Dražďanach žo mjenujzy nowe krajne konsistorialne sastojnstwo sakoži a nasymu t. l. žwoju dźěławosću sapoczinje. Pod tutym směja pschichodnje superintendentojo stacz — a niz, kaž dotal, pod ministrom kultuża — a budźische knjeżerstwo rad widźiko, so by žo tež we Łužizy superintendentura sakożika a tak w zyłym kraju jenajkosć była. Tola łužiske stawy do teho njeswolichu, ale wobsanknychu, so dyrbi pola naß kaž dotal zyrkwiny radźicżel wobkedźbowacz a prěnjoinstanzske wußudźenje w zyrkwinskich a schulskich należnosczach měcz, jenož so budże pschichodnje — niz kaž dotal žobustaw krajskeje direkzije — ale žobustaw noweho krajskeho hetmanstwa jako provinzialno-konsistorialny radźicżel.

Schtož nowy schulski sakon nastupa, dha bu tón bjes debatty tež sa Łužizu sa dobry spósnaty, teho runja tež wěste wobstejenja w zyrkwinskich a wschelakich wustawskich należnosczach bjes katholskim konsistorstwom a pschichodnym krajskim hetmanom.

Dokhe a khětro wótre jednanja mějesche žo wo tym, hač maja žebi łužiske krajne stawy tež dale to prawo

wobkhowacz, kralej ſa wobßadzenje hamtſko-hetmanſkich měſtow kandidatow pomjenowacz, hacz runje budża w ſakſkej Łužizy pſchihodnje ſchtyrjo hamtſzy hetmanjo, po tajkim dwaj wjazy, dyżli dotal. Na jednanju ßo tež wjele gmejnſkich ſaſtupjerjow wobdżěli a bu wobſanknjene, ſo ma ßo tajke prawo wobkhowacz; tola ßo knjeżerſtwu prěnje wobßadzenje wotſtupi, dokelż ſměje wone tón ras wjele ſaſtojnikow ſ měſtami ſaſtaracz.

Po krótkim rosryczowanju bu nowy provinzialny wólbny ſakon pſchijaty, po kotrymż ma pſchi wólbach provinzialnych ſapóßłanzow wſcho pſchi ſtarym woſtacz, khiba ſo budża ßo wólby niz wot ßudniſkeho hamta, ale wot jeneho, wot provinzialno-ßejmſkeho direktorija pomjenowaneho a do wólbneho wokrjeßa ßłuſchazeho gmejnſkeho prjódkſtejerja wobſtaracz.

Schtoż nětk provinzialne ſamóżenje a woßebje ſakkadny kapital naſtupa, ſ kotrehoż gmejnam 419,464 tl. a ryczerſtwu 160,536 tl. ßłuſcha, dha je wikowanje ſ nim a ſ dobom ſkutkowanje krajnoſtawſkeho banka 70,216 tl. cziſteho dobytka wunjeßko a budże ßo tuto lěto ſa wotczehnjenje woßyrocżenych dżěczi, ſa wothladanje khorych w wſchelkich hojernjach, ſa duchokhorych atd. gmejnam 20,000 hacz 23,000 tl. ſarunacz; tola maja ßo tele w prawym czaßu wo doſtacże trěbnych pjenjes w krajnoſtawſkej kanzliji ſtaracz. A ſo by ßo to czim lěpje ſtacz móhło, doſtanu gmejny liſtna (bogeny), kotrež maja ßo hacz do 1. ſeptembra na ſpomnjenu kanzliju wupjelnjene wotedacz. Tola ßo nětkotrym gmejnam tež hiſchcże tón krócz na jich piſma, poſdżiſcho pſchipoßłane, tajke ſarunanje doſtanje.

Schtoż kubło a ſpytowanſku ſtaziju w Pomorezach naſtupa, dha ßo wo nimaj wjele njerycżeſche, dokelż je prěnſche ſa ſandżene lěto 4375 tl. — to je na aker (2 kórzaj) 21 tl. — cziſteho dobytka wunjeßko.

Hewak ßo hiſchcże wſchelake druhe należnoſcże wujednachu, kiż pak powſchitkomnu ważnoſcż nimaja, czehoż dla tež tudy podrobnje na nje njeſpominam.

Handrij Keŕk (Strauch),
provinzialno-ßejmſki ſapoßłanz.

Ze Serbow.

S Budyſchina. Sandżenu ßobotu bu jena njeżenjena żónſka wot woſa k. kublerja Rychtarja ſe Żarcow tudy pſchejédżena a pſchi tym ſtraſchnje wobſchkodżena. Wona je pjecża w tudomnej hojerni, hdżež ju lěkuja.

— Pſchedßyda budyſkeho ratarſkeho towarſtwa, kujes měſchczanſki kubleŕ Förſtaŕ, je wot hornokużiſkeho wokrjeßneho ratarſkeho ſjenoczeńſtwa k temu wuſwoleny, ſo by wěſtu dżělbu pſchedmjetow, wot Sakſow na bremenſkej ratarſkej wuſtajeńzy — wot 13. do 21. junija — wuſtajenych, kedżbu měł. Wón ßo tam najſkerje hižom 6. junija poda. Howjada a wowzy tam wuſtajitaj kk. baron Magnus nad Drożdżijom a Steiger nad Budyſchinkom, ßymjenja tón ßamy a kk. najeńkaj Mittag w Pſchiwczizach a Günz w Maleſchezach, młynſke wupkody k. Lehmann, wobßedżeŕ ſchlajfmłyna.

S Budeſtez. Jako wóndano wóſka Miczka ſe Żidowa ſe ßwojim woſom, na kotrymż żeleſnicżne ſchěny leżachu, po tudomnym ſchußeju jědżeſche, chzyſche ßo wón na wós ßynycz, pſched tym pak tak njeſbożomnje padże, ſo jemu jene koło jene ramjo roſłama. Hdy budżichu konje na měſcże njeſaſtali, dha budżichu drje wſchě koła pſches njeho ſchli. Wón bu potom do budyſkeje hojernje dowjeſeny.

S Khwaczicz. Tudomny wobßedżeŕ A. Schlenkat w tutym lěcże tudy mineralnowodowe kupjele ſakoży. Twarjenja k temu ßo hižom twarja a hojazu wodu doſtanje wón ſ tudomnych brunizowych podkopkow.

S Radworja. Poßleni dżeń haherleje ßwjeczeſche naſch wucżeŕ, knjes Jakub Kral, ßwój pjecz a dwazyczi lětny jubilej. Po tym hacz bě rano w ßedmich hodżinach knjes jubilar k ßwj. ſpowjedżi a k Bożemu blidu pobył, wotdżerża ßo pſched ſhromadżenej ſchulſkej młodoſczu w ſchuli aktus. Knjes kaplan Ducżman roſeſtaja w pſchitomnoſczi k. jubilara, jeho kollegow a ſchulſkich prjódkſtejiczerjow dżěczom ważnoſcż dnja na waſchnje, kotrež ßwoje dobry płody ſa młodżinu měſcże pſchinjeße. Na to podachu ßo wſchitzy pſchitomni do Bożeho domu a wuſpěwa ßo najprjedy pſched woltarjom kleczo czichi wótczenaſch ſa jubilara. Potom pſchewodżichu wucżerjo k. jubilara na ſchulſki chor, na czoż Boże ßłużby ßłědowachu. Knjes kaplan Ducżman dżerżeſche ſpěwanu Bożu mſchu, tachantſki wucżeŕ, k. Kral ſ Budyſchina, hrajeſche, jako ſtary ſnaty a pſchecżel k. jubilara, piſchczele, druſy wucżerjo a pſchitomni ſpěwachu ſ poſběhnjenej wutrobu pſchihódne khěrluſche. Po Bożich ßłużbach pſchewodżi ßo jubilar k domu. Tu pſchepoda najprjedy ſchulſti prjódkſtejiczeŕ, Jan Cyż, po rjanej ryczi wulki ſchpihel w mjenje ſchulſkeje woßady; na to ryczeſche wucżeŕ Kral ſ Budyſchina k jubilarej a pſchepoda w mjenje katholſkich kollegow regulator; evangelſzy wucżerjo darichu pſches k. Mihana ſ Luha czaßnik ſ rjeczaſom a nětkoſt duchomni knjeża rjany teppich atd. atd. — Wyßozy doſtojne konſiſtorſtwo w Budyſchinje bě dżeń prjedy czeßny dar w pjenjeſach pſchipóßłało a teho runja bě knjes hrabja ſ Einſiedel nad Radworjom jubilara hrabinſzy wuſnamjenik. — Pſchipołdnju dżerżeſche ßo ßwjedżeńſka hoſczina, kotruż woßebje knjes wucżeŕ Wehla ſe Żidowa pſches wuſtojny němſki a ſerbſki ſpěw porjeńſchi. Wjeczor poſdże ßo hoſczo na dompucz podachu. — Bóh daj pak jemu dobru ſtrowotu, ſo by tež ſloty jubilej ßwjeczicz móhł!

(Pschipóßkane.)

Hdyž ßo w ßwjatym jutrownym czaßu, jako seleny ſchtwórtk, czichi pjatk a jutrowniczku w nozy wjele khěrliſchow wot ßerbſkich holzow wonka na puczach ſpěwa, dha drje móża to czinicz, doniž jim ſakaſane njebudże. Hdyž pak, kaž je ßo to létſa ſtako, po jich ſpěwanju pſchezo hólzy k nim pſchińdu a ßo potom wulka hara, wokajnje, hrěſchne ßmecze, haj tež tšélenje ſtanje, dha je to leſtrowanje Bożeho mjena a wotßwjeczenje tajkich ßwjatych dnjow.

Ach, ſo bychu to wſchitzy czitarjo „Serbſkich Nowinow" tudy w holi k wutrobje wſali a tej mkodżinje tež k wutrobje wjedli, — teho by ßo ſwjeßelił

Stary ſ Delnjeje Łużizy.

Drjewowa aukzia.

Wutoru, 19. meje t. l., dopołdnja w 9 hodżinach budże ßo na kupjanſkim reviru

60 Rcm. wolſchowych ſchczěpow,
26 „ topołkowych „
50,•• twjerdych walczkow a
7,•• khójnowych walczkow

pod wuměnjenjemi, pſched aukziju woſjewjomnymi na pſcheßadżowanje pſchedawacz.

Shromadżiſna w kupjanſkej korczmje.

W Jutſjobju, 9. meje 1874.

Zettwitz, hajnik.

Kóſlaze kóżki, kaž tež tkhórjaze, kunjaze, liſchcze, ſajecze a korniklaze **koże,** kupuje ſtajnje po najwyſchſchej płaczišnje

Heinrich Langa

pſchi ßerbſkej katholſkej zyrkwi w Budyſchinje.

Do

Neuſeelanda

w Auſtraliji

wobſtara 15. junija rjemjeßnikow, dżěłaczerjow, ratarjow a njeżenjene ßłużobne dżowki po 11 toler pr. Crt. ſa doroſczenych

C. A. Mathei w Hamburgu

a jeho agent knjes **Emil Herſchel w Draždżanach na Waiſenhausſtraße.** (H. 3487.)

Jedyn **wojnarſki** móże hnydom dźěło dostacz pola **J. Dr. Gnaucka,** wojnarſkeho miſchtra w Hodżiju.

We wudawarni „Serb. Nowinow" ßu ſaßo dostacz:

Prěnja ſahrodka kwětkojta. 1nßl.

Druha ſahrodka kwětkojta. 1 nßl.

Bohumił abo Boże rukowanje nad ßyrotami. Rjane powjedanczko ſ tſizeczilětneje wójny. Wot K. Kulmana. 2 nßl.

Ptaczi kwaß ſ mandżelſtwom 5 np.

Wuherſki khěrluſch. 5np. Kſchczišna 5np.

Czorny koß a drósna, 3. ſběr. 1 nßl. (Prěni a druhi ſběr ßo ſ nowa cziſchczi a budże hakle ſa někotry czaß hotowy.)

Czmjely, woßy a ſcherſchenje. Prěnja wobrada. 1 nßl.

Najlěpſcha a najnowſcha **punktirknižka.** Na pożadanje ſa lubych Serbow a hiſchcze lubſche Serbowki zyle jaßnje a drobnje w hromadu ſeſtawjena, tak ſo na ßwoje praſchenja w krótkim czaßu prawe wotmolwjenje dostanjeſch. 1 nßl.

Tannin - Terpentin

ſ parow w Th. Höhenbergera fabrizy we **Wrótßławje** dobywany, ſ wjele lět jako woßebny ſnaty pſche

nervowe hłowubolenje, wicz a

rheumatismus.

K dostaczu w bleſchach po 12½ nßl. a 1 tl. w **Budyſchinje** w **E. Menznarez hrodwſkej haptyzy.**

W Bukezach

móże jedyn ſprawny hólczez tyſcherſtwo nawuknycz pola tyſcherja **Mittaſcha.**

Kóſlaze kóżki,

kaž tež wſchitke druhe njeharowane **koże** w jenotliwym a po wjetſchich dźělbach po najwyſchſchich płaczišnach kupuje

Guſtav Naucka

na garbarſkej haßy 426.

Jena **domſka dżowka** móże hnydom abo tež poſdźiſcho ßłużbu dostacz w Budyſchinje cžo. pódla wulkich młynow.

Pruſke krupy ſawěſczaze akzijowe towarſtwo.

Tole towarſtwo ſawěſczuje ſemſke wupkody pſche krupowe ſchkodowanje. Prämije ßu twjerde a tunjez dopłaczowanja ßo żenje njeżadaja. Schkodowanja ßo kaž w prjedawſchich létach hładko a ſ pſchiwſaczom krajnych deputirtow reguliruja a w běhu měßaza po jich poſtajenju pokńje a w hotowych pjenjeſach ſapłaczja. Sawěſczenja na wjazy lět dostanu pſchihódny prämijowy rabatt, kotryž ßo hnydom wot létneje prämije wotczehnje.

Podpißany je k kóżdemu wukaſanju hotowy a napißanje ſawěſczenjow tež ßam wobſtara. Wón czeſczenym ratarjam horejſche towarſtwo najpodwolniſcho porucza.

E. Jurk, wucžer we Wojerezach.

Wotewrjenje khlamow.

W domje knjesa krawskeho mischtra C. W. Bitzki

na žitnych wikach 603.

Cžesczenym Sserbam s tutym najpodwolnischo k nawjedženju dawam, so mam ja najlěpschu **pscheńcžnu** a ržanu **muku** s najßławnischich khumschtnych młynow na pschedań. S dobom mam ja **khlěbowe khlamy** a budu ja jenož cžisty, dobry ržany khlěb pschedawacž, tež budža pola mje wschě družiny pizy, jako: wotruby, suttergries, cžorna muka, woßuchi atd. k dostacžu.

Dokelž budu ßo stajnje prózowacž, so bych kóždeho najlěpje spokojił, proschu wo dobrocžiwe wobkedžbowanje.

August Halka.

Młócžaze maschiny s göplom

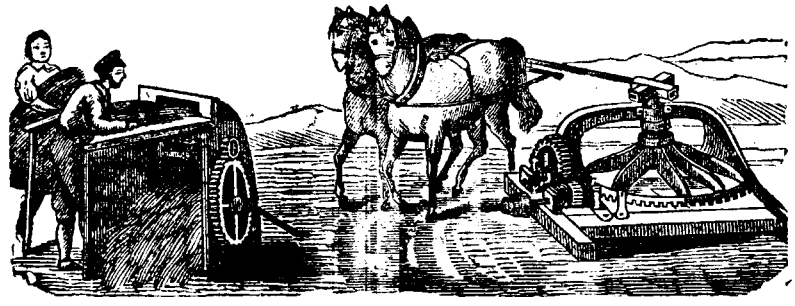

najdopokasanscheje konstrukzije a w hicžu k regulirowanju, patentirowaneho postajenja sa 1—4 konje, lohko ßo wjercžaze, porucža

želesolijernja a maschinowa fabrika

Gœtjes & Schulze w Budyschinje.

Ssycžne maschiny

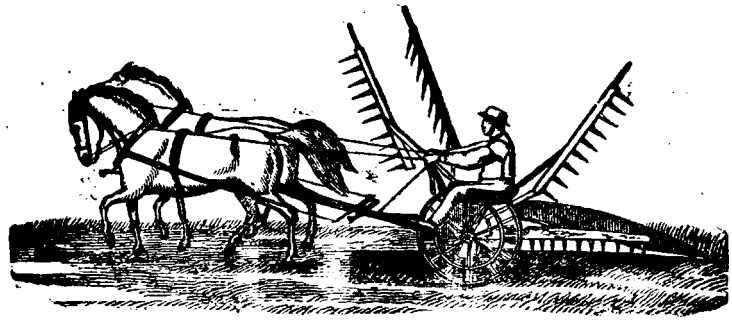

systema **H. & G. Kearsley,** pschedawa pod rukowanjom a ma je stajnje na składže

želesolijernja a maschinowa fabrika

Gœtjes & Schulze w Budyschinje.

Dwaj kmanej krawskaj

móžetaj dźěło dostacž pola krawskeho mischtra Handrija Mietha w Ketlizach.

Jeneho

wucžomnika

pyta tyscheŕ A. Höhna w hoscženzu k połměßazu.

Pschehlad skutkowanja

požčernje a nalutowarnje sa Bart a wokolnosć

(sapißane towarstwo)

na čaß wot 1. januara hač do 31. decembra 1873.

	tol.	nß	np	tol.	nß	np
Pschi Ionzu léta 1872 bě wobstatk wupožčonkow w 30 džělbach (Posten)	2460	—	—			
				2460	—	—
K temu pschindže w lěcze 1873 216 wupožčonkow ſ . . .	21625	7	8			
				21625	7	8
				24085	7	8
Wot tych ßu ßo nasad płaciłe	17720	7	8			
				17720	7	8
Wostanje wobstatk 31. decembra 1873 w 41 džělbach . . .				6365	—	—
Ssobustawow bě 1. jan. 1873 83 ſ džělbami wot . . .	697	15	—			
Měßačne pschinoschki tutych ßobustawow	35	4	8			
Pschistupiło je 31 nowych ßobustawow a ßu płaczili . . .	235	2	5			
	967	22	3			
Wustupili ßu 4 ßobustawy a ßu wupłačzene dostali	40	—	—			
Po tajkim bě 31. dec. 1873 110 ßobustawow ſ džělbami wot				927	22	3
W nalutowarni bě 1. jan. 1873 wobstatk	4123	17	9			
Do njeje je ßo hač do 31. dec. 1873 płaczilo	5470	23	2			
				9594	11	1
Nasad je ßo płaczilo . . .	1504	10	5			
				1504	10	5
Po tajkim bě w nalutowarni 31. decembra 1873 . . .				8090	—	6

Reservefond.

Wobstatk 1. januara 1873 . .	28	20	—			
4% danje na léto 1873 . .	1	3	6			
Wobdžělenje na dobytku wot léta 1872	20	23	7			
4% daň wot 15. haperleje hač do 31. decembra 1873 . .	—	17	—			
Sastupne pjenjesy wot 31 ßobustawow	10	10	—			
				61	14	3

Bilanza.

Aktiva.

	tol.	nß	np	tol.	nß	np
Wobstatk pokkadnizy 31. decbr. 1873	1058	25	1			
Wonka stejaze wupožčonki . .	6365	—	—			
Kupjene effekty	1942	27	5			
Inventar	16	20	9			
				9383	13	5

Passiva.

Schtomowe džělby ßobustawow	927	22	3			
W nalutowarni	8090	—	6			
Njesběhnjena daň	74	9	1			
Reservefond	61	14	3			
Wuwikowany dobytk	229	27	2			
				9383	13	5

Dobytk a schkodowanje.

Dobytk.

Dobytk na léto 1872 . . .	96	26	1			
Daň sa wupožčonki . . .	423	21	1			
Daň wot sbytknych pjenjes pokkadnizy	108	15	5			
Dobytk sa pschedate effekte . .	6	6	5			
Daň ſ léta 1872	33	2	1			
Provisije	4	11	2			
Sa pschedate knižki a statuty .	4	8	5			
				677	1	—

Schkodowanje.

Na inventaru	23	4	5			
Njesběhnjena daň	74	9	1			
Daň sa nalutowarnske pjenjesy	189	28	6			
Daň sa reservefond	1	20	6			
Daň sa požčzene pjenjesy . .	19	23	—			
Reservefondej na léto 1872 .	20	23	7			
Daň reservefondej na léto 1872	—	20	—			
Dividenda na léto 1872 . .	66	2	4			
Sarjadowanske wunoschki . .	32	7	1			
Do hromady	18	14	8			
Wuwikowany dobytk na léto 1873	229	27	2			
				677	1	—

Ssobustawow bě 1. januara 1873: 83. Pschistupili ßu hač do 31. decembra 1873: 84. B. Röſſel w Stróži; 85. J. Beńsch w Žarkach; 86. J. Starka w Skanezach; 87. H. Gedan w Porschizach; 88. Aug. Dietrich w Barcze; 89. J. Jeńko w Stróži; 90. J. Wakař w Dubrawzy; 91. Mar. swud. Miczyna w Stróži; 92. K. G. Nitscha w Rakojdach; 93. H. Ackermann w Porschizach; 94. J. Kolich w Pschiwczizach; 95. K. Schlenkař w Dubrawzy; 96. K. Kujawa w

Barcze; 97. H. Indingar we Wósporku; 98. Marija dźěl. Wjesarjowa w Barcze; 99. H. Wehla w Konjezach; 100. J. Krawz na Běłej Horje; 101. H. Dietrich w Porschizch; 102. J. Ssmoła w Rakojdach; 103. J. Mikanja w Stróži; 104. K. Greilich w Dubrawzy; 105. J. Buchhorn we Wukranczizach; 106. J. Strietzel w Bukojnje; 107. H. Noack w Bukojnje; 108. J. Schletza w Rakojdach; 109. J. Born w Małej Subernicźzy; 110. P. Wenk w Sderju; 111. B. L. Löscha w Rodezach; 112. J. Małka w Brěsezach; 113. R. König w Draždźanach; 114. K. G. Sauer w Brěsynje.

Wustupili su: 1. J. Jeńko w Stróži; 2. G. Seifert, prjedy w Dubrawzy nětk w Budyschinje; 3. J. Töpel, prjedy w Subernicźzy nětk we Wormsu; 4. J. K. Schwarz, prjedy w Krakezach nětk w Hrodźischczu.

W Barcze, 30. haperleje 1874.

Sarjadowanski wubjerk:

F. J. Wiedemann, direktar; **K. H. R. Räda**, pißmawjedźer; **J. Tr. Dietrich**, pokładnik;
H. O. Goltzsch, naměstnik direktora; **J. A. König**, naměstnik pißmawjedźerja;
H. Vogel, naměstnik pokładnika; **J. Weser** w Bukojnje.

Drjewowe aukzije.

Palne drjewa, na rakeczanskich knjezich revirach w tutym lěcze nabite, budża su na słědowazych dnjach a lěßowych městnoscźach na pschedawanje pschedawacź:

Póndźelu, 18. meje t. l., rano wot 8 hodźinow na koßlowskim reviru pschi lischohorjanskim hacze:

25½ stoha khójnowych schczěpow,
59½ = = pjeńkow,
34,50 stotnjow khójnowych walczkow;

popołdnju wot 1 hodź. na jitkowskim reviru pschi zyganskim hacze:

38½ stoha khójnowych schczěpow,
56 stohow = pjeńkow,
35,80 stotnjow = walczkow;

wutoru, 19. meje t. l., rano wot 8 hodź. na rakeczanskim reviru pschi ptaczej humjeńzy

33 stohow khójnowych schczěpow,
24,75 stotnjow khójnowych walczkow;

dopołdnja wot 11 hodź. na trupinjanskim reviru na kupje:

25 stohow khójnowych pjeńkow,
18,00 stotnjow khójnowych walczkow;

sstrjedu, 20. meje t. l., rano wot 8 hodź. na rakeczanskim reviru pschi kschěkowym hacze:

34,30 stotnjow brěsowych a wolschowych walczkow;

popołdnju wot 1 hodź. na jeńscheczanskim reviru pschi kschiźnym kamjenju:

27 stohow khójnowych schczěpow,
51 = = pjeńkow,
18,50 stotnjow khójnowych walczkow.

W Rakezach, 9. meje 1874.

R. Pelz, wyschschi hajnik.

Róże, kaž tež **pletwa** sa njewjesty a kmótrow su rjane a tunje na pschedań w schtrympparskich **khlamach hauensteinskeje** abo **butrowskeje haßy.**

Mój wulki skład

lětnych jaquetow

k dobroczinwemu wobkedźbowanju poručam.

H. Kayser
firma: **J. Hartmann.**

W khlamach sso sserbski ryczi.

Jedyn woßebny sstrědk psche kaschel, dybawosch, sazwanje a czeżki dych ma sa 7½ nßl. na pschedań **H. J. Linka** w Budyschinje.

Liebigowy kumyßowy extract

wot prěnich autoritetow doposnaty a poručeny, pschi **zuchocźinje** (tež we wyßokej měrje), pschi **tuberkulosy** (znamjenja: krawny kaschel, hektiska symiza, nózny pót, czeżki dych), **żołdkowym, czrjewowym a bronchialnym katarrhu** (chroniski kaschel, krótki a zuchi s krakami), **rjapowej zuschinje**, kaž tež pschi wschěch khorosczach, kiž móża so pysches lěpschu jědź a polěpschenje krwě wotstronicź, tež hischcze tehdy, hdyž žane lěkarstwo wjazy njeskutkuje, najlěpje pomha. Wón spomóża woßebje pscheměnjenje wutkow a je teho dla woßebje wużitny khorym, kiž dyrbja po měßazach wo jstwje wostacź a mało stawohibanja maju.

Kisty po 4 flakonach a wjazy (flakon po 15 nßl.) póscźele

General-Depot von Liebig's Kumys-Extract
Berlin, Friedrichstr. 218.

NB. Khori, kotrymž žane sstrědki njepomhachu, njech hischcze s dowěrjenjom poßleni ras spytaja s **Liebigowym extractom.** Knizka wot **Dr. Weila** darmo a franko.

Schpihele,
wolijowoczischczowe wobrasy,
gardinowe żerdże,
fotografijowe wobłuki,
sstoczany lejsty

w najwjetschim wubjerku najtunischo poruczа

A. Aschbacher, posstoczer
na hanensteinskej haßy 23.

Wosjewjenje.

Wutoru, jako 19. meje t. l., budźa ßo na **Förstarjez kuble** w Boschezach 2 kruwje, 1 wós a wschelaki druhi hospodarski grat, pak tež tójschto mužazeje, derje dźeržaneje drasty, teho runja jene twarske město a wjazore parzelle pola a łuki na pscheßadźowanje pschedawacź. — Sapočžatk dopołdnja w 10 hodźinach.

Herbja.

100 kórzow

prima **soły** (Aescher) k hnojenju je hischcźe tunjo dostacź w mydłowej fabrizy Moritz Lehmann na bohatej haßy.

Sswój wulki wubjerk

muskeje drasty, hólcźich wobleczenjow, puczowanskich kófrow a toschow

najtunischo porucźa **Moritz Kubasch.**

Wosy na pschedań.

Woknate wosy, nowe a trjebane, w dobrym porjedźe, tež jedyn połkryty, ma po pschiměrjenej płacźisnje na pschedań wosytwarjeŕ **Cimburek** na hornczeŕskej haßy s napschecźa „Münchner Hof" w Budyschinje.

Ssuche drožďźe

wschědnje cźerstwe, porucźa

Ernst Hämsch na bohatej haßy.

Pschedawanje khěže.

Tsecźi dźeń ßwjatkow, jako 26. meje t. l., popołdnju po 2 hodźinomaj budźe ßo w zyrkwinskej wßy Njeßwacźidle jena khěža se sahrodu, kotraž ßo woßebje k natwarjenju wulkeje khěže sa jeneho rjemjeßnika hodźi, na pscheßadźowanje pschedawacź.

Gmejnska rada.

W Prěcźezach cźo. 13 je jene **wobydlenje** sa kmanych a strósbych dźěłacźerjow abo tež sa jeneho rjemjeßnika na pschenajecźe a je wscho dalsche tam shonicź.

Wulke **wolijowe ßudy** leža na pschedań w mydłowej fabrizy **Moritz Lehmann** na bohatej haßy.

Homöopathske domjaze haptyki sa ludźi a skót w khrepkach abo proschkach,
augsburgsku źiwjeńsku eßenzu, bleschu po 5 nßl.,
sulzbergsku flußowu tinkturu, bl. po 5 nßl.,
brunowu tinkturu po Netschu, bl. po 10 nßl.,
kolkowy pólver sa konje, schachtliczka po 7 ½ nßl.,
porucźa **hrodowska haptyka.**

Reje a kehelekulenje

jutsje, njedźelu, 17. meje,
w hoscźeńzu w Porschizach, na cźož najpodwolnischo pscheproschuje **Teutscher.**

Sporuschk,

zyle strowy, kupuje po kóždej dźělbje

Franz Strauch na kotołnej haßy.

Wóskowu twaŕ a łuschcźisny

stajnje po najwyschej płacźisnje kupuje mydłowa fabrika **Moritz Lehmann** na bohatej haßy.

Wulke wupschedawanje.

Psches spodobne nakupjenje w Lipsku je mi nětko móžno, so možu wschě artikle po jara tunich płacźisnach pschedawacź a porucźam ja woßebje

eilenburgske katuny, lüstry, orleans, alpacca, waffelske łožowe krywadła, módrocźischcźany tkaninu

a hischcźe wjele druhich wutkow.

J. Sobersky w poprjanzowej haßy.

Khofej

po najtunischich płacźisnach a w najwjetschim wubjerku porucźa **Ernst Hämsch** na bohatej haßy.

Kubło na pschedań.

Jene burske kubło, ¼ hodźiny wot Wósporka, s 32 akrami ležomnoscźow a se 620 dawkskimi jenoscźemi napołožene, je na pschedań. Hdźe? to je shonicź pola k. pschekupza **Rämscha** we Wósporku.

✝

Lubym pscheczelan a snatym s tutym tu srudnu powjescź k nawjedźenju dawamy, so je Bóh tón Knjes sańdźenu wutoru wjecźor w 9 hodźinach naschu lubu mandźelsku, macź a wowku, knjeni

Friederiku Augustu Ryczerjowu

po krótkej khoroscźi s tuteje cźaßnoscźe do tamneje wěcźnoscźe wotwołał. Khowanje směje ßo njedźelu popołdnju w 2 hodźinomaj.

Wucźeŕnja w Budestezach, Kiel, Lichtenstein a Budyschin.

Srudni sawostajeni.

Nakładnik: J. E. Smoleŕ. Ćišć: L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 21. ~ 23. meje. ~ 1874.

Serbske Nowiny.

Za nawěstki, kiž maja so we wudawarni „Serb. Nowin“ na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 688 wotedać, płaći so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 7 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawarja 75 np. a na kral. saks. pósće 8½ nsl. a z přinjesenjom do domu 98 np.

Wopschijecje: Ssejmski dopiß. — Sswětne podawki. — Spěw. — Se Sserbow: S Budyschina. S Židowa. S Lutyjez. S Deschna. S Drewka. S Brodkojz. — Zyrkwinske powjesćje. — Nawěschtnik.

Dobrowolne pschedawanje.

Na namjet herbow njebo **Pětra Kokuschki** w Lubjeńzu ma ßo wulkosahrodniska žiwnosćz cžo. 6 katastra a fol. 6 gruntskich knihi sa Lubjeńz, k jeho sawostajeństwu ßkuschaza, kotraž je njedžiwajo na dawki a wobcžeżnosćze wjeßnogrychtschy na

9440 toler — „ — „

taxirowana, se wschěm žiwym a morwym inventarom

2. junija 1874, dopołdnja w 11 hodžinach

na žiwnosćzi w Lubjeńzu dobrowolnje na pscheßadžowanje pschedawacz.

Tale wulkosahrodniska žiwnosćz wopschija w lěžomnosćzach 17 hektarow 35,₅₅ arow = 31 akrow 108 □prutow a je ſ 371,₁₀ dawkskimi jenosćzemi napokožena. Pokasajo na wuwěschtki, na ßudniskej deschy tudy a w korczmarstwje hajnika Weidnera w Lubjeńzu wupoißnjene a wopißanje teje lěžomnosćze, kaž tež pschedawanske wuměnjenja wopschijaze, ßo na kupjenje smyßleni pscheproschuja, na spomnjenym dnju w postajenej hodžinje do Kokuschkez wolkosahrodniskeje žiwnosćze pschińcz, k ßadzenju ßo pschipowjedžicz, ßwoju płaczenjakmanosćz dopokasacz a dalsche wotczakacz.

Kralowski ßudniski hamt w Budyschinje
20. meje 1874.

i. v. **Dracha**, assessor.

Ssejmski dopiß.

Druha komora sakskeho ßejma je w pjeczich poßedženjach nowy sakon wo tym wuradźiła, kak maja ßo pschichodnje krajne dawki dawacz a jón ſ wulkej wjetschinu hłoßow (se wschěmi pschecžiwo 17, schtož běchu ſ wjetscha hłoßy wulkich kupzow a fabrikantow) tež sa dobry spósna. A dokelž maja ßo k wuwjedženju tuteho sakona wschelake pschihoty stacz, kotrež budža najwjetscheho samožiteho muža, kaž tež teho kiž ßo wot džěła ßwojeju rukow žiwi, nastupacz, dha drje je tola nusne, so wukoženje tejele wězy damy a tak wschelakim wopaczným myßlam a praschenjam ſ dobom wotpomhamy.

Nusne drje je, so najprjedy prajimy, czeho dla ßo dale po dawkskich jenosćzach, kaž tež rjemjeßniski a parschonski dawk wjazy dawacz nima. Dale bychmy ßnadź tež na to spomnicz měli, w czim maja pschihoty k nowemu dawkidawanju wobstacz a kak ma ßo zyła wěz wuwjesć.

Schtož prěnju praschen nastupa, dha je w krajnej wustawje wot 4. septembra 1831 w § 39 prajene, so maja ßo dawki po wschomožno jenajkej měrje wot ratarstwa a rjemjeßnistwa (industriji) dawacz. Teho dla ßo tež stare waschnje dawkidawanja bórsy wotstroni a nětczischo, w běhu 9 lět pschihotowane, sawjedże. W nim bu požadanju horneho § (paragrafa) po możnosczi a po tehdomnischich wobstejenjach rjemjeßnistwa k ratarstwu dosez czinjene, dokelž mějesche ßo wot samoženja, w ratarstwje a w rjemjeßnistwje džěławeho, nimale jenajki procent dawka dawacz.

Ale schtó by njewjedźił, kak je ßo rjemjeßnistwo a pschekupstwo w Sakskej potom pschisporiło. Trochu hodźi ßo to ſ tym dopokasacz, hdyž prajimy, so je tajkich fabrikow, kiž ſ paru džěłaja, w krótkim czaßu wot 40 do 400 pschibyło. So pak samóženje tajkich fabrikantow wulzyschnje roscjesche, ßo wě, bjes tym, so samóženje ratarstwa pśches trochu wjetschu płaczisnu lěžomnosczow jenoż trochu pschibu.

S tajkeho pscheměnjenja na jenej stronje ßlědowasche něhdże tole wobstejenje pschi dawkidawanju. Hdyž ratarstwo 1 million 6 stow tawsynt lětnje dawkow nada, dha bě to wot wunoschka samoženja, w ratarstwje džěławeho, po měrje 2¾ procenta, to je 2 tl. 22½ nßl. wot 100 toler, a to po wunamakanje wyschnosćze, hdyž ßo ta se ßwojim wobliczenjem na kupnu summu sepjera, kotraž ßo w běhu někotrych lět w pscherěsku sa lěžomnosćze płaczesche. Po prawym pak dawa ratarstwo wjele wjazy, pschetož ratař płaczi wot 10 nßl. wunoschka 9 np., to je ſ najmjenscha 9 procentow.

(Skónczenje pschichodnje.)

Swětne podawki.

Němske kněžorstwo. Draždžany. Wschelake nowiny powjedaja, so budże sakski ßejm w blišćim czaßu hacź do nasymy wotdźeujeny (vertagt, wotstorczeny) a ßo hakle tehdy nowy sakon, kak bychu ßo pschichodnje krajne dawki dawacź měli, wot prěnjeje komory dowujedna. Druha komora je jón hižom wujednała, kaź to wěmy, ale hdy by ßo to w blišćim czaßu teź wot prěnjeje ßacź dyrbjało, dha by to dlěhe trało, hacź to w tu khwilu sczerpliwosczź ministrow a sapoßkanzow snjeße. Duź budże ta wěź hakle nasymu dowuradźena.

— Dwaj sozialdemokratiskaj redaktoraj w Draždžanach staj w tychle dnjach wot tam wupokasanaj, dokelź buschtaj někajkeho czischczerskeho pschestupjenja dla k schtrafje wotßudźenaj. Wonaj staj pschecźiwo temu appellirowałoj.

— Na Łobju mějachu kónz sańdźeneho tydźenja wulku wodu, kotraź je pschibrjožne łuki womasała a tu a tam teź nisko leżaze pola wobschkodźiła.

Barlin. Němski kněžor ßo jutrje s Wiesbadena do Emsa poda, so by tam ruskeho kněžora wopytał, a 26. meje ßo wón na 2 njedźeli do Barlina wróczi.

— Wjerch Bismark je ßo, hacź runje je s jeho khorosczu saßo hubjeńscho, najskerje sańdźeny schtwórtk na ßwoje pomorske kubło Varzin podał. Sapoczatk junija chze ßo do jenych němskich kupjel pschesydlicź.

— Pruski ßejm je sa wczerawschim ßwoje dźěła skóncził a bu wón, dokelź ani kněžor ani Bismark w Barlinje njejstaj, wot ministra Kamphausena wobsankujeny.

— Na to, so ßo pak katholszy biskopojo, pak duchomni teź dale k wulkim schtrafam wotßudźachu, dokelź njeběchu w swonknych naležnosczach zyrkwje tak skutkowali, kaź ßebi to nowe krajno-zyrkwinske sakony w Pruskej žadaja, někotre njedźele spominali njejßmy. Duź chzemy tudy naspomnicź, so ßu wo tajkim schtrafowanju w němskich nowinach skoro wschědnje powjesczo. Wóndano ßu posnańskeho arzybiskopa saßo k 2000 tl. schtrafy wotßudźili, hacź runje wón hižom w jastwje ßedźi, dokelź płaczicź njemóże.

— Pruska wyschscha zyrkwina rada je poruczika, so maja ßo nowe wokrjeßne synody sa někotry czaß srjadowacź a so bychu teho dla zyrkwinske prjódkstejerstwa jenotliwych woßadow sa tajke synody bórsy deputirtow wuswolike.

— Sakon, civilne mandźelstwo nastupazy a sakoźazy, 1. oktobra t. l. w Pruskej do žiwjenja stupi a dyrbja ßo tam wot tuteho dnja tajzy, kiž ßo ženja, wot ßwětneho sastojnika po ßkowach sakona wěrowacź dacź, hakle potom ßmě jich duchowny sastojnik po zyrkwinskim waschnju wěrowacź, jeli ßebi to žadaja. Mandźelstwo po civilnym waschnju je runje tak twjerde, kaź po zyrkwinskim a je wopak, hdyž ßebi někotsi myßla, so ßmědźa tajzy, kiž ßu jenoź civilnje wěrowani, mandźelstwo po ßwojej woli rozwjasacź, hdyž ßo jim wjazy njelubi. W rheinskej Pruskej wobsteji civilne mandźelstwo hižom s czaßow franzowskeho kněžora Napoleona I., kaź teź w Elsaßu a Lothringiskej, w Badenskej, w bajerskej pfalzy a w Rheinheßenskej. Tam je pak waschnje, so ßo kóždy, hdyž je prjedy civilnje wěrowany, tola teź hnydom zyrkwinsizy wěrowacź da, dokelź jeho hewak sa hubjeneho tschescźijana abo proschersketo ßlěpza džerża.

— Wulke nalětne wojerske parady barlinskeje a potsdamskeje gardy směja ßo lětßa 29. meje pola Barlina a 30. meje pola Potsdama.

— Hrabja Arnim, kiž běsche hacź do poßlenjeho měßaza němski poßkanz w Parisu, je wot tam wotwokany a wot kněžora se ßkužby puschczeny, dokelź stajnje tak skutkowacź nochzysche, kaź ßebi Bismark žadasche. Hacź runje kněžor Arnima jara wyßoko waži, dha dyrbjesche jeho tola se ßkužby puschczicź, dokelź Bismark krucze na tym wobstejesche.

Khelmskemu biskopej je ßudnistwo wschu domjazu nadobu wuczasacź dako, dokelź wón 2400 tl. schtrafy sapłaczicź njemóżesche. Tule schtrafu běchu jemu napokožili, dokelź bě duchownych postajił a ßo ministra prjedy njepraschał.

Paderborński biskop ma w pschichodnych dnjach tejko wotßudźenjam napschecźiwo hladacź, so ßo teź hižom na pucź do jastwa hotuje. Wón je teho dla na tych, kiž do jeho biskopstwa ßkuscheja, pißmo wudał, w kotrymž jim Boże mje praji a ßo s nimi rozžohnuje.

Awstria. W tutym kraju ßu sańdźeny tydźeń mrózy na polach a ßadowych schtomach, kaź teź winowych pjeńkach wjele schkody naczinili; teź ßu někotre krajiny wot powodźenja jara schkodowake, woßebje pak Galizija a hischcze hórje je w Steiermarskej, hdźež kněžorowy naměstnik wosjewja, so ßu tam pola, łuki a winizy tak skažene, so lětßa žane žně njedadža. Wón teho dla wo ßmilne dary sa wobschkodźenych wobydlerjow proßy. — W pokodnischich Czechach ßu wulke wody teź satraschnu schkodu naczinile.

Franzowska. My tydźenja powjedachmy, so bě ßebi nětczische franzowske ministerstwo prjódkwsako, franzowskemu ßejmej někotre sakony k wujednanju pschedpołożicź, s kotrymiž by ßo ßydomlětna ßkužba pschedßydy Mak Mahona trochu poßylnika a wobtwjerdźika. My pak teź s dobom na to spomnichmy, so ßo monarchistojo franzowskeho ßejma tajkemu wobtwjerdźenju se wschej mozu napschecźiwja, ale my dwělowachmy tola hischcze, hacź ßo jim wotpokasanje sakoženja prěnjeje komory atd. radźi. — Po nowschich powjesczach je ßo jim to nětko radźiło, ale jenoź s pomozu republikanarjow franzowskeho ßejma; pschetoź czi nochzedźa prěnju komoru teho dla měcź, dokelź ßo boja, so by wona nowosakoženje kraleskwa abo kněžorstwa w Franzowskej spomožała.

— W franzowſkim ßejmje ßu ſchtyri ſtrony, tſi monarchiſtiſke a jena republikanſka. Monarchiſtiſke ßu ßhambordſka, bonapartſka a orleaniſtiſka. Jenoż orleaniſtojo ſa tón ſakon hłoßowachu, dokelž ßo jim ſdaſche, ſo budża potom cźim ſkerje jeneho orleanſkeho prynza ſa franzowſkeho krala ſcźinicź móz. Dokelž pak wſchě druhe ſtrony pſcheczźiwo ſakoźenju prěnjej komory hłoßowachu, bha je ta wěz panyka a ſ ujej też nětcźiſche miniſterſtwo, kotrež je teho dla wotſtupicź dyrbjało. Mak Mahon dyrbi ßebi po tajkim nowych miniſtrow wuſwolicź, to pak je cźeźka wěz, dokelž źana ſtrona w ßejmje tak ßylna njeje, ſo by Mak Mahon, hdyž by ſ njeje miniſtrow poſtajił, ſtajnje wjetſchinu hłoßow ſa ßebje měł.

Jendźelſka. Jendźelcźenjo ruſkeho khěźora, kiž je tam na wopytanje pſchijěł, na wſche móżne waſchnje cźeſcźa, a to niz jenoż kralowſka ßwójba, ale też ſemjenjo a měſchcźenjo. Londonſka měſchcźanſka rada je jemu k cźeſcźi pyſchnu hoſcźinu wuhotowała a jemu pſchi tej ſkładnoſcźi powitanſke pißmo w ſkotym ßudobju pſchepodała. Wón je wcźera ſ Londona do němſkich kupjel w Emſu wotjěł.

Schpaniſka. Karliſtojo ßu drje wot wójſka ſchpaniſkeho knjeźerſtwa wot twjerdźiſny Bilbao wotcźiſchcźani, ale roſehnacźi hiſchcźe njeißu, pſchetoż wone ßwoju maku wójnu dale wjedu a njemér a njepokoj w kraju podpjeraja.

Sswjatkowny hóſcź.

Ach, pſchihotuj ßo, luba duſcha,
Hlaj hóſcź ßo bliźi njebjeſki;
Jom' wotewr̀ durje, kaž ßo ßłuſcha,
Joh' witaj w nutrnej modlitwi.
Hlaj, tutón hóſcź, to Duch je ßwjaty,
Kiž tebje jara lubuje,
Wot Wótza, Ssyna tebi daty,
Cźi wobej' hnadu pſchinjeße.

Dha wopuſchcź hrěchi a proſch jara,
So by tón Duch cźe roßßwětlił,
Wón ſa tebje ma wjele dara,
Cźe ſa ßwój dom je wuſwolił,
Wón ſ njewuprajnym ſdychowanjom
Cźe we njebeßach ſaſtupi,
Hdźež Wótz a Ssyn ſe ſpodobanjom
Rad jeho próſtwu wußłyſchi.

Wón wot hrěchow cźe k ßebi woła
Pſches ſbudźenje toh' ßwědomnja,
Wón k tebi ryczi mózne ßłowa
Pſches tón rót ßwojoh' wotrocźka.
Pſches roskacźe wón płodźi wěru,
Hdyž k pokucźe cźe ſbudźił je,
Wón k modlitwje cźe wabi ßwěru,
Wón da cźi hrěchow wodacźe.

A hdyž ty, duſcha, nimaſch měra,
Ssnadź ßwědomnje cźe cźwiluje,
Sso ßłaba pokaże ßnadź wěra,
Pſchi njeſbożu cźi ſłyſkno je;
Hdyž dwělujeſch na Bożej hnadźi,
A měniſch, ſo ßy ſhubjena;
Dźi k njemu, wón cźi lěpje radźi,
Cźi ßwjate brónje podawa.

Hdyž njepſcheczeljo tebje rudźa
A hanja twoju poboźnoſcź,
Ssnadź ſjawnje twoje ſmólki ßudźa,
Cźi nakładuja wſchelku ſkóſcź;
Proſch jeho, wón b'dźe tebje ßkyſchecź,
Wón wulku ſcźerpliwoſcź cźi da,
Wón pomha cźi, ſo móżeſch ryczecź
Tam, hdźež eże ßtyſchecź nochzedźa.

We tutych dnjach ßo, duſcha, ſ nowa,
Wot ßwjatoh' Ducha prěduje;
Ty ßy ßnadź bliſko pola rowa,
Ssnadź ßwjecźiſch ßwjatki poßłenje;
Dha khwataj k njemu bjes komdźenja,
Sskuż ſprawnje jom' tón ſbytkny cźaß,
So by tón Duch toh' wobſboźenja
Cźe junu wjedł na wěcźny kwaß.

Ty pak, o Ducho wſcheje hnady,
Kiž ſnajeſch naſche ßłaboſcźe,
Chzyk wodacź nam wſchě naſche pady
Dla Khryſta drohej' ſaßłużby;
Cźěł k njemu naß, wón je naß kupik,
So bychmy junu po ßmjercźi,
Hdyž ſ cźěła won naſch duch je ſtupił,
Tu wěcźnu ſbóżnoſcź doſtali. M. P.

Ze Serbow.

S Budyſchina. Tudomne lětuſche wołmjane wiſi ſmeja ßo 11. junija, draźdźanſke pak 12. junija. — Miniſter wójny je ßem k nawjedźenju dał, ſo ßo twarba tudomneje noweje kaſerny najſkerje hižom lětuſchu naſymu ſapocźnje. — General Nehrhof ſ Holderberg — nětko w Draźdźanach — je ſaůdźenu ßrjedu nad tudomnym wójſkom reviju wotdźerżał. Dźeń prjedy bě wón teho dla w Żitawje pobył.

Se Żidowa. Wóſka Micźka je ßo wot ßwojeho wohſchkodźenja, kotrež je wot woſa doſtał, ſaßo tak porjedźił, ſo je hižom ſaßo jězdźicź poczał, kaž nam powjedaja.

S Lutyjez. Schtwórtk, 14. meje, wjecźor w 11 hodźinach tudy woheń wuńdźe a twarjenja prjedawſcheho Krauſez nětko Frödźiz kubła, kaž też domſzy krawza Naumanna a wojnarja Rychtarja do procha a popjeła pſchewobrocźi. Woheń je najſkerje ſakoźeny.

S Deſchna w Delnej Luźizy piſche „ßaßnik", ſo je tam na pruſkim pokutnym dnju woheń był a ſtaj ßo dwaj dworaj wotpalikoj.

S Drěwka „zaßnik" dale powjeda: „Na naschim poßlenim hermanku běsche ßebi jedyn bur krumu sa wjazy, byzli 60 tolerˇ kupik a ju bórsy domoj honik. Jako s njej psched město pschindże, posasta a chzyche ju wudejicz. Pschi tym ßo krumu psched nèczim stróji, poskoczi a wali ßo do hrjebje pschi dróßy. Na njeßbožo pany wona s hłowu tak do błota, so ßo sabußy a morwa lezo wosta. S pomozu druhich ju bur potom wupaczi a ßu ju w Gogokowku dorèsali".

S Brodkojz w Delnjej Łużizy: „Tudomny ryczerkublerˇ mějesche stajnje swadu se ßwojimi czeladnikami, tiz jemu poßkuschni byczˇ nochzychu. Duz ßebi wón revolver (pistoliju) se 6 rokkami kupi, so by ludzi satraschik. Ale to njepomhasche, pschetoz jedyn wotroczk jemu k ßußodej czekny. Tón ryczerkublerˇ tam sa nim dżésche a ßußod, westy Popjelz, pocza na njeho ßwaricz; tamny pak ßo roshnéwa a tsèli dwójzy do Popjelza a trechi jeho do ruki a do ledżbow. Na to popadny Popjelzowy ßyn teho knjesa wot sad a chzyschе jeho na semju schlapnycz, tón pak ßo wobroczi a tez do njeho tsèli, tola pak njetrjechi. Skónczinje pak teho ryczerkublerja pschewinychu a jemu pistoliju wsachu. Wyschnoscz jeho potom ßadzi, je jeho pak, dokelz je 10,000 tol. kauzije sastajik, hacz do wußudzenja won puschczika.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Michalska zyrkej: Jan Bohuwěr Mužik, cigarrydżełar na Zidowje, s Hanu Marju Pjetarjez tam. — Bjedrich Herman Bärwald, młynk-najeńk w Ottendorfje, s Augustu Wilhelminu Seemannez na Zidowje. — Jan August Klingst, rèjnik na Zidowje, s Hanu Khrystianu Pjetschkez tam. — Handrij Bohuwěr Pjetschka, sahrodnik w Zyżezach, s Helenu Augustu Scykoriz w Jeńkezach. — Bjedrich Gustav Ernst Jakisch, knjezi pohoncz w Czichenżach, s Marju Wünschez tam.

Katholska zyrkej: Korla Fischer, měschczan a schewski mischtr, s Hańzu Prachtez s Daliz. — August Małchar, měschczan a tapezirar, s Marju Justez s Bělczez.

Krčeni:

Michalska zyrkej: Jan Ernst, Jana Augusta Alberta, wulkosahrodnika w Zyżezach, ß. — Alma Minna, Jana Brinta, khèżkarja w Dżèżnikezach, dż. — Emma Hedwiga, Korle Moritza Müllera, wobydlerja na Zidowje, dż. — Jan Hendrich, Pětra Heduschе, wobydlerja w Hněwßezach, ß. — Ernst Robert, Ernsta Roberta Kunatha, stuccateura w Draždżanach, ß.

Katholska zyrkej: Marja Martha, Jakuba Lawkusa, wobydlerja pod hrodom, dż. — Hana Martha, Jakuba Krala, tachantskeho wuczerja, dż. — Marja Ida, Augusta Wiczasa, murjerja pod hrodom, dż.

Zemrjeći:

Dżeń 17. haperleje: Marja Madlena, njebo Jana Augusta Kschižanka, wobydlerja na Zidowje, dż., 47 l. — 19., Jan August, Matthęja Pětki, wobydlerja na Zidowje, ß., 7 m. 13 d. — 20., Pětr Měrczink, wumjeńkar w Hrubjelczach, 75 l. 9 m. 2 d.

Cżahi po żeleśnizy:

S Budyschina do Draždżan: Rano 6 hodżinow 45 minutow; dopołdnja 9 h. 15 m.; pschipołdnju 12 h. 40 m.; popołdnju 4 h. 25 m.; wjeczor 8 h. 25 m.; w nozy 2 h. 35 m.; w nozy 4 h. 5 m.

S Budyschina do Schorjelza: rano 7 h. 45 m.; dopołdnja 10 h. 50 m.; popołdnju 3 h.— m.; wjeczor 6 h. 50 m.; wjeczor 9 h. 45 m.; w nozy 12 h. 50 m.; 1 h. 45 m.

S Kamjeńza do Radeberga: Rano 5 h. 25 m.; dopołdnja 8 h. 25 m.; pschipołdnju 12 h. 35 m.; popołdnju 4 h. 20 m.; wjeczor 7 h. 5 m.

S Radeberga do Kamjeńza: dopołdnja 8 h. 10 m.; dop. 11 h. 10 m.; popołdnju 2 h. — m.; pop. 5 h. 45 m.; wjeczor 9 h. 55 m.

Płaćizna żitow a produktow w Budyšinje
16. meje 1874.

Dowoz: 4349 měchow.		Płaćizna w přerězku na wikach				na bursy			
		nižša		wyša		najniža		najwyša	
		tl. nßl. np.		tl. nßl. np.		tl. nßl. np.		tl. nßl. np.	
Pschenża	50 kilogram.	4 16 9		4 24 3		4 13 9		4 24 3	
Rożka	" "	3 20 8		3 28 4		3 20 8		3 24 —	
Jeczmjeń	" "	3 22 3		3 25 9		3 19 —		3 26 —	
Wowß	" "	3 10 —		3 15 —		3 7 5		3 15 —	
Hróch	" "	— — —		— — —		— — —		— — —	
Wika	" "	— — —		— — —		— — —		— — —	
Raps	" "	— — —		— — —		— — —		— — —	
Jahły	" "	5 13 7		— — —		— — —		— — —	
Hejduschka	" "	6 17 7		— — —		— — —		— — —	
Běrny	" "	— 23 7		— 26 7		— — —		— — —	
Butra	1 "	— 27 —		1 — —		— — —		— — —	
Ssyno	50 "	1 10 —		1 15 —		— — —		— — —	

We wudawarni „Serb. Nowinow" ßu saßo dostacz:

Prěnja sahrodka kwětkojta. 1nßl.

Druha sahrodka kwětkojta. 1 nßl.

Bohumił abo Boże rukowanje nad ßyrotami. Rjane powjedanczko s tsizeczilětneje wójny. Wot K. Kulmana. 2 nßl.

Ptaczi kwaß s mandżelstwom 5 np.

Wuherski khěrlusch. 5np. Kschczisna 5np.

Czorny koß a drósna, 1. a 3. sběr. Po 1 nßl. (Druhi sběr ßo s nowa czischczi a budże hakle sa někotry czaß hotowy.)

Czmjely, woßy a scherschenje. Prěnja wobrada. 1 nßl.

Najlěpscha a najnowscha **punktirknizka.** Na pożadanje sa lubych Sserbow a hischcze lubsche Sserbowki zyle jaßnje a drobnje w hromadu sestawjena, tak so na ßwoje praschenja w krótkim czaßu prawe wotmolwjenje dostanjesch. 1 nßl.

Aukzia skotu.

Tsecži dźeń ßwjatkow, jako 26 meje, popołdnju wot 2 hodźinow budu ja na prjedawschim Schenkez burskim kuble w Rudej pola Delnjeho Wujesda aukziju skotu wotdźeržecź. Na pscheßadźowanje budźa ßo pschedawacź: 3 dejne kruwy, 2 cźehnitaj wołaj (dwě- a tselětnaj), 1 dwělětny woł, jedyn dwělětny byk a něschto młodeho skotu.

G. Domaschk.

Aukzia

wužitkoweho a palneho drjewa w demjanskim knježim lěßu.

Ssrjedu, 27. meje, dopołdnja wot 11 hodźinow budźe ßo w korcźmje „Kleebusch" s drjewnischcźa w lěßowej městnoscźi „Kleebusch":

365 khójnowych klozow wot 16—35 cm. hornjeje tołstoscźe, 3,5 a 4,0 m. dołhoscźe,
98 Rm. khójnowych schcźěpow,
24 „ „ kliplow,
29,1 stotnjow sbytkowych walcźkow,
12 schmrěkowych dołhich hromadow a
10 hromadow walcźnych sbytkow

pod wuměnjenjom naßadźenja a sa hotowe pjenjesy jenotliwje a po dźělbach na pscheßadźowanje pschedawacź.

Kupowarjo ßo proscha, ßebi drjewa prjedy wobhladacź a ßo teho dla na lěßoweho dohladowarja w hajniskim domje pola Huski wobrocźicź abo ßo tež bjes dalscheho do drjewnischcźa podacź.

Hrabinske Schall-Riaucourske hajniske sarjadnistwo w Huszy.

Hugo Opelt.

Drjewowa aukzia

na maleschanskim reviru.

Schtwórtk, 28. meje t. l., dopołdnja wot 10 hodźin budźe ßo na hucźinjanskej holi pola Lěskeje

60 Rm. khójnowych schcźěpow,
66 „ pjeńkow,
18,00 khójnowych sbytkowych walcźkow;

pjatk, 29. meje t. l., dopołdnja wot 10 hodźin

63 Rm. khójnowych kuleczkow,
69 hromadow lěßoweho ßłanja a
33 „ sbytkoweje walcźiny

sa hotowe pjenjesy na pscheßadźowanje pschedawacź.

W Maleschezach, 20. meje 1874.

M. Sachßa.

Drjewowa aukzia.

W bukowskim knježim lěßowym reviru budźe ßo **schtwórtk, 28. meje, dopołdnja ½10 hodźin**

6 Rm. khójnowych schcźěpow,
10 „ „ pjeńkow,
8,75 khójnowych walcźkow,
3,75 brěsowych walcźkow

sa hotowe pjenjesy na pscheßadźowanje pschedawacź. — Shromadźisna pschi hajnikowym domje.

W Minakale, 20. meje 1874.

Hrabinska Einsiedelska inspekzia.

Drjewowa aukzia.

Na schcźeńcźanskim knježim lěßowym reviru pola Noweje Schcźeńzy budźe ßo pjatk, 29. meje t. l., dopołdnja wot 9 hodźinow 60 kloftrow khojnowych schcźěpow, 80 kloftrow pjeńkow a 70 kop walcźkow pod wuměnjenjemi, psched aukziju wosjewjomnymi, na pscheßadźowanje pschedawacź. Shromadźisna w drjewnischcźu. **Zur.**

Liebigowy kumyßowy extract

psche ßuchocźinu, tuberkulosu, brouchialny katarrh atd.

Hohenfeld p. Heiligenthala, 20./11. 73.

Ja mam Wam ßwój dźak wuprajicź, dokelž ßo hojaze skutkowanje Wascheho präparata pola mje stajnje jara spodobne pokasuje. W nastupanju khoroscźe je ßo pola mje wschitko zyle pschemeniło. Spanje je bole měrne; ja prjedy dlěhe njespach, hacź 2 hodźinje, hdźež potom saßo wotucźich, nětko pak zyłu dołhu nóz ani jedyn ras njewotucźu. Cźežki dych a hwisdanje w bróscźe je wotewsało, haj, ja móžu prajicź a Bóh daj, je zyle sastało. Krakow je mjenje, nózne pocźenje je ßo shubiło, nacźaßne kałanje w bróscźe wjazy njesacźuju s krótkim wscho je hinak.

Ja skažu ßebi saßo (Skasanje) a podpißuju ßo s najwjetschim dźakom najpodwolnischo

A. Thimm.

Płacźisna sa flakon **15 nßl.**, kisty po **4 flakonach** a wjazy póscźele

General-Depot von Liebig's Kumys-Extract.

Berlin, Friedrichstr. 218.

Hollandski młókowy pólver.

Tutón, se starodawnych cźaßow dopokasany, s najlěpschich selow a korjenjow pschihotowany pólver, po jenej abo po dwěmaj łžizomaj wschědnje kruwom abo wołam na prěnju pizu naßypany, pschisporja wobžernoscź, płodźi wjele mloka a sadźěwa jeho wokißnjenje. Pakcźik płacźi w 4 nßl. a je k dostacźu

hrodowskej haptyzy w Budyschinje.

Młócżaze maschiny ſ gōplom

najbopokaſanſcheje konſtrukzije a w hiczu k regulirowanju, patentirowaneho poſtajenja ſa 1—4 konje, lohko ßo wjercżaze, porucża

żeleſolijernja a maſchinowa fabrika

Gœtjes & Schulze w Budyſchinje.

Ssyczne maſchiny

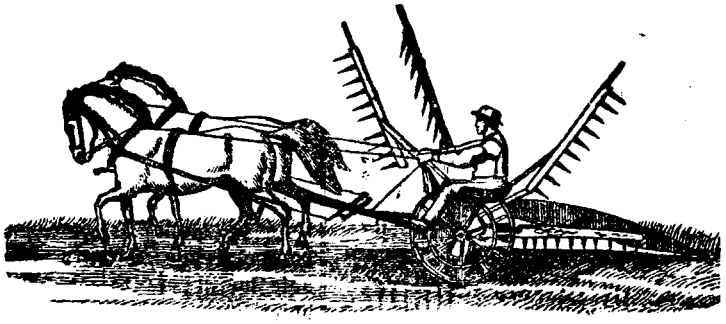

ſyſtema **H. & G. Kearsley,** pſchedawa pod rukowanjom a ma je ſtajnje na ſkładze

żeleſolijernja a maſchinowa fabrika

Gœtjes & Schulze w Budyſchinje.

Lěkarſke wukaſanje.

G. A. W. Mayerowy bróſtſyrop ſ Wrótßkawja ßym ja w mojej praktizy huſto porucżił a je wón pſchi katarrhalſkich a koſkotatych wobſtejenjach dychazych organow jako präparat, kaſchel pomjeńſchazy, wotwodżenje ßlinow a krakow pſchiſporjazy a pſchi tym derje ßkodżazy.

Ezorna Woda. **Dr. med. J. Lang.**

Na **ſwětnej wuſtajeńzy prämiirowany bróſtſyrop** maja jenoż prawdżiwy na pſchedań w bleſchach po 8 nßl., 15 nßl. a 1 tl.:

Heinr. Jul. Fincke w Budyſchinje,
W. Rotha w Lubiju,
P. Kinne, haptykař w Hernhucże,
Joſ. Föhmann w Schěrachowje,
Ed. Hieſe w Nowoſalzu,
haptykař Gerischer w Oſtritzu,
Schskta we Wotrowje,
Fehmann w Budeſtezach a
haptykař Dr. Hultzſch w Rakezach.
J. Stockhauſen w Kamjeńzu.

W Prěczjezach czo. 13 je jene **wobydlenje** ſa kmanych a ſtróſbych dżełaczerjow abo też ſa jeneho rjemjeßnika na pſchenajecze a je wſcho balſche tam ſhonicz.

W Małym Pſchěſdrjenju pola Małeho Wjelkowa je kněża czo. 4 ſ 2 korzomaj pola a ſe ßadowej ſahrodu na pſchedań a je wſcho balſche tam ſhonicz.

Wulke wupschedawanje.

Psches spodobne nakupjenje w Lipsku je mi nětko móžno, so možu wschě artikle po jara tunich płaczisnach pschedawacz a poruczam ja woßebje

eilenburgske katuny, lüstry, orleans, alpacca, waffelske łožowe krywadła, módroczischczany tkaninu

a hischcze wjele druhich wutkow.

J. Sobersky w poprjanzowej haßy.

Sswój wulki wubjerk

muskeje drasty, hólczich wobleczenjow, puczowanskich kófrow a toschow

najtunischo porucza **Moritz Kubasch.**

Khofej

po najtunischich płaczisnach a w najwjetschim wubjerku porucza **Ernst Hämsch** na bohatej haßy.

---

100 kórzow

prima soły (Aescher) k hnojenju je hischcze tunjo dostacz w mydłowej fabrizy Moritz Lehmann na bohatej haßy.

Wóskowu twaŕ a łuschczisny

stajnje po najwyschej płaczisnje kupuje mydłowa fabrika **Moritz Lehmann** na bohatej haßy.

Wulke **wolijowe ßudy** leža na pschedań w mydłowej fabrizy **Moritz Lehmann** na bohatej haßy.

Schpihele,

wolijowoczischczowe wobrasy, gardinowe žerdźe, fotografijowe wobłuki, słoczany lejsty

w najwjetschim wubjerku najtunischo porucza

A. Aschbacher, posłoczeŕ na hauensteinskej haßy 23.

Kubło na pschedań.

Jene burske kubło, ¼ hodźiny wot Wósporka, s 32 akrami ležomnosczow a se 620 dawkskimi jenosczemi napołožene, je na pschedań. Hdźe? to je shonicz pola k. pschekupza **Rämscha** we Wósporku.

Kóslaze kóžki,

kaž tež wschitke druhe njeharowane koze w jenotliwym a po wjetschich dźělbach po najwyschschich płaczisnach kupuje

Gustav Naucka
na garbarskej haßy 426.

Mój wulki skład

lětnych jaquetow

k dobroczíwemu wobkedźbowanju poruczam.

H. Kayser
firma: **J. Hartmann.**

W khlamach ßo ßerbski ryczi.

Prawdźiwa **Glöcknerska czehnita a hojaza žałba*)** (žadyn tajny ßrědk) ma na schachtliczzy schtempel M. Ringelhardt, je wot najwyschschich medicinalskich sastojnstwow pruhowana a poruczena psche: **wicz, drjenje, sałsy, lischawu, kurjaze woka, wosabjenje, psche wschě wotewrjene, rosdźajomne, rosdźělome, wosabite, wopalene czerpjenja, bolaze leženje, sahorjenja, saczeklisnu** atd. a je ßo pschi wschitkich tychle khorhosczach psches ßwoju spěschnu, wěstu hojazu móz na najlěpje dopokasała.

*) Prawdźiwa se schtemplom M. Ringelhardt na schachtliczzy. Dostacz w schachtlach po 2½ nßl. s haptykow w Budyschinje, Nowosalzu, Lubiju, Žitawje, Rychnowje, Großschönawje, Neugersdorfje, Biskopizach, Rakezach, Schěrachowje, Bjernaczizach, Wostrowzu, Hirschfeldźe, Herrnhucze a Reichenawje. Fabrika je w Gohlisu pola Lipska.

Do

Neuseelanda

w Australiji

wobstara 15. junija rjemjeßnikow, dźěłaczerjow, ratarjow a nježenjene ßłužobne dźówki po 11 toleŕ pr. Crt. sa dorosczenych

C. A. Mathei w Hamburgu

a jeho agent knjes **Emil Herschel** w **Draždźanach** na Waisenhausstraße. (H. 3487.)

W Bukezach

móže jedyn sprawny hólczez tyscherstwo nawuknycz pola tyscherja **Mittascha.**

Jena ßylna domska dźówka

ßo k 1. julija na knježi dwór w Czichońzach pyta.

Ródna, kmana a pilna **holza** do kuchnje ßo na Jana do města pyta. Hdźe? to je shonicz we wudawaŕni „Serbskich Nowinow."

Młody czlowjek, kiž chze **bětnarstwo** nawuknycz, móže pola jeneho wjeßneho mischtra hnydom město dostacz. Hdźe? to je shonicz we wudawaŕni „Serb. Now."

Serbska prědařska konferenca njezměje so to lěto **nic** srjedu po swjatkach, **ale** budźe hakle **póndźelu,** wosmy dźeń junija, dopołdnja na poł dźesaćich w **„hospodźe k domiznje“** pod Bórklinom čisło 286 w Budyšinje wotdźeržana.

Předsydstwo.

Mojim wotebjerarjam

poruczam pschi potrjebje mój skład **trawnych koßow** a **ßerpow** najlěpschich družinow, kotrychž dobroscz je ßo wjele lět pschi prawym nałoženju dopokasała.

W Budyschinje, 23. meje 1874.

Robert Jacob, gratokowař
s napschecza stareje měschczanskeje schule.

K róčnemu czaßu poruczamoj:

schlesynsku dóúczkowu butru, czerstwu rjanu tworu,
„ **blidowu butru** w ¼ khanskich kuskach,
mejske picze, wschědnje czerstwe, blěschu po 10, 15 a 20 nßl.,
běłe wino, bleschu po 7½ nßl. a dróžscho,
czerwjene wino, bleschu po 7½ nßl. a dróžscho,
muskat, bleschu po 7½ nßl. a dróžscho,
kaž tež **dobre rheinske** a **bordeauxske wina** we wulkim wubjerku.

Scholz & Kühn
na jerjowej haßy a s napschecza kaserny.

M. Schmidt

268 na jerjowej haßy 268

porucza ßwój wulki skład **ßłóncznikow** a **pschedeschcznikow** jenož ßwojeje ßamßneje fabriki pschi dobrej sprawnej tworje po wschomóžno tunich płaczisnach k dobrocziwemu wobkedźbowanju.

Porjedźenja a poczehnjenja stajnje dobre a tunje.

Tež ma derje srjadowany skład **schpozirskich kijow** wot najtunischeje, družiny hacž do najpěknischeje **horejschi.**

Ssucha **bruniza** (Braunkohlen) ßu saßo dostacz, kaž tež 12 kloftrow brěsowych schczěpow je na pschedań pola **J. Frenzela** we Wulkej Dubrawje.

Drjewowa aukzia.

Wutoru, 26. meje t. l., dopołdnja wot 10 hodźinow budźe ßo na połpiczanskim reviru

15 Rcm. khójnowych schczěpow,
40 stohow „ pjeńkow a
18,00 khójnowych walczkow

pschi napłaczenju tsecziny kupnych pjenjes a pod wuměnjenjemi, psched aukziju wosjewjomnymi, na pscheßadźowanje pschedawacz. — Shromadźisna w drjewnischczu pschi puczu, s Lichanja do Połpizy wjedźazym.

K. Schuster.

Reje

2. dźeń ßwjatkow w Jeńkezach, na kotrež najpodwolnischo pscheproschuje **Rostok.**

Kedźbu!

Reje a kolbaßywukulenje 2. a 3. dźeń ßwjatkow w Splósku. **Lehmann.**

---

100 toleř zyrkwinych pjenjes, kiž ßo pschi porjadnym dańpłaczenju njewupowjedźa, ßu 1. julija t. l. po 4½procentskej dani k wupožczenju.

W Porschizach, 20. meje 1874.

Zyrkwine prjódkstejerstwo tam
psches
Herm. Jul. Trautmanna, fararja.

W Nowych Cžichońzach je **khěža** czo. 24 na pschedań a je wscho dalsche tam shonicz.

Do jeneje **konditoraje** w Budyschinje ßo jedyn młody czlowjek wot 15—16 lět, kiž móže ßerbski a němski, k lohkemu dźěku k 1. oktobra t. l. pyta. Dalsche je we wudawařni „Serb. Nowinow“ shonicz.

Dwaj **stupnjej** staj psched někotrym czaßom na puczu wot Skanez do Barta namakanaj a móžetaj ßo we wudawařni „Serb. Nowinow“ saßo dostacz.

Po mojim wotkhorjenju ßo nuczeny czuju, wschitkim, kiž ßu mi sa czaß mojeje khoroscze tak swjeßelaze wopokasma ßwojeho wěrneho dźělbranja se ßłowom a skutkom wopokasali, s tutym mój najwutrobnischi **dźak** wuprajicz.

S dobom s tutym najpodwolnischo k nawjedźenju dawam, so ßym dźenßa saßo ßwoje lěkařske skutkowanje nastupił.

W Hajnizach, 23. meje 1874.

A. Rotha, praktiski lěkař.

✝ Po khowanju nascheje lubeje maczerje, pschichodneje maczerje a wowki, wudowy **Marje Wanakoweje** rodz. **Höhniz** w Khelnje, czujemy ßo nuczeni, sa luboscze połne dźělbranje, kaž tež sa kraßne dary kwětkoweje pychi a bohate wobdźělenje na pschewodźenju s tutym ßwój najnaležnischi a najwutrobnischi **dźak** wuprajicz.

Woßebje dźakujemy ßo tež knjesej fararjej **Wetzy** sa troschtowanja, w žarowanskim domje w Khelnje prajene a nasche wulzy srudźene wutroby poßylnjaze, kaž tež knjesej diakonußej **Mrósej** sa jeho wutrobu hnujaze, pschi tym pak tež kschesczijanszy směrowaze ßłowa pschi rowje we Wulkim Wjelkowje.

Jan Wanak w Budyschinje,
Hana Gruhlowa rodz. **Wanakez** w Draždźanach,
Handrij Wanak w Khelnje,
Madlena Wanakowa rodz. **Wanakez** w Khelnje.

Nakładnik: J. E. Smoleř. Čišć: L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 22. ~ 30. meje. ~ 1874.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawaŕni „Serb. Nowin“ na róžku zwonkneje lawskeje hasy čo. 688 wotedać, płaći so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawaŕ
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 7 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawaŕja 75 np. a na kral. saks. pósće 8½ nsl. a z přinjesenjom do domu 98 np.

Wopschijecźe: Ssejmski dopiß. — Sswětne podawki. — Se Sserbow: S Budyschina. S Hnaschez. S Klukscha. S Lutyjez. S Woßlinka. S Lubija. S Wojerez. S Delnjenje Łužizy. — Pschilopk. — Zyrkwinske powjescźe. — Pschipóßłane. — Nawěschtnik.

Dobrowolne pschedawanje.

Na namjet herbow njebo **Pětra Kokuschki** w Lubjeńzu ma ßo wulkosahrodniska žiwnoscź cžo. 6 katastra a fol. 6 gruntskich knihi sa Lubjeńz, k jeho sawostajeństwu ßłuschaza, kotraž je njedźiwajo na dawki a wobcźežnoscźe wjeßnogrychtszy na

9440 toler — . — .

taxirowana, se wschěm žiwym a morwym inventarom

2. junija 1874, dopołdnja w 11 hodźinach

na žiwnosczi w Lubjeńzu dobrowolnje na pscheßadźowanje pschedawacź.

Tale wulkosahrodniska žiwnoscź wopschija w lěžomnosczach 17 hektarow 35,$_{53}$ arow = 31 akrow 108 □prutow a je s 371,$_{70}$ dawkskimi jenosczemi napołožena. Pokasajo na wuwěschtki, na ßudniskej deszy tudy a w korczmarstwje hajnika Weidnera w Lubjeńzu wupojßnjene a wopißanje teje lěžomnoscźe, kaž tež pschedawanske wuměnjenja wopschijaze, ßo na kupjenje smyßleni pscheproschuja, na spomnjenym dnju w postajenej hodźinje do Kokuschkez wolkosahrodniskeje žiwnoscźe pschińcź, k ßadźenju ßo pschipowjedźicź, ßwoju płaczenjakmanoscź dopokasacź a dalsche wotczakacź.

Kralowski ßudniski hamt w Budyschinje

20. meje 1874.

i. v. **Dracha**, assessor.

Ssejmski dopiß.

(Skónczenje.)

My ßmy w sańdźenym cźißle dopokasali, so je pschekupstwo a fabrikantstwo w běhu cźaßa w Sakskej tak pschibyło, so wone wot ßwojeho dźěławeho kapitala něhdźe 6 procentow mjenje dawkow płaczi, hacź ratařstwo, a so dyrbi ßo teho dla w Sakskej porjedźenje dawkidawanja stacź.

Kajke pschihoty ßu pak k temu nusne, so by ßo tajke porjedźenje stacź móhło?

Wyschnosczi wěscźe žadyn nowy sakon tejko dźěła a pschemyßlenja nacźinił njeje, kaž tón, po kotrymž by pschichodnje kóždy po ßwojej dawkowkmanosczi dawki dawał. Ssydom tajkich nowych sakonow je sakski ßejm hižom sacźißnył, hacź ßo skónczńje na nětcźischim sakskim ßejmje knježeŕstwo a druha komora w tajkim nastupanju někak sjednaschtej a drje jimaj tež prěnja komora pschistupi.

Sakon, kotryž je druha komora wuradźiła, mjenuje ßo „Einkommensteuergesetz“, to je: sakon, kak maja ßo dawki s dokhodow (Einkommen) dawacź, a jeho § 2 rěka: cźiste dokhody ßu te, schtož ma kóždy wunoschka s ratarstwa, danje, rentow, pschekupstwa, rjemjeßła, s fabriki, s akzijow, haj tež s ruczneho dźěła abo s cźehožkuliž hewak, — po wotcźehnjenju wschěch pschi tym nastatych khóstow, kaž renty a danje sa dołh.

So pak by knježeŕstwo (regironka) shoniło, kak wulke dokhodow kóždy ma, dha ma ßo skerje lěpje powschitkomne wotschazowanje stacź. Pschi dokhodach psches 500 tl. ma kóždy ßam prajicź, kak wulke wone ßu; schtóž pak ma mjenje hacź 500 tl. lětnych dokhodow, tón trjeba jenož sjewicź, s cźeho je dostanje. Ratař by po tajkim prajił: s tejko kórzow ležomnosczow, s tejko skotu a teho runja. Schtož pak žadyn k sežiwjenju ßebje a ßwojeje ßwójby trjeba abo na nju a na ßameho ßebje waži, to ßłuscha k dokhodam a njeßmě ßo wotczahnycź. Tole postajenje ßo ßnadź nikomu njelubi, ale so ßo hinak njehodźi, wo tym chzu posdźischo, jeli ßo to wot někoho žada, dopokasaze wukładowanje dacź.

. Ale dokelž w tu khwilu nichtón njewě, kak wjele samóženja ßo w Sakskej naschazuje, dha ßo s nowym dokhodnym dawkom (Einkommensteuer) najprjedy jenož wěsty dźěl krajneje potrjeby nawda a sbytkna potrjeba psches dotalny gruntski, parschonski a rjemjeßniski dawk. Kotry dźěl krajneje potrjeby ßo s nowym a kotry s dotalnym dawkom nawda, to směje nasymu 1875 sakski ßejm postajicź a dyrbi knježeŕstwo samóženje, dawanju podcźißnjene, s zyłeho kraja wjedźecź a hewak

wſcho tak daloko hotowe měcź, ſo budźe tajke poſtajenje mózne.

Ja mam hiſchcze na to ſpomnicź, ſo ßo pſchi wotſchazowanju cźeladnikow, pola hoſpodarja ſ dobom jědź doſtawazych, teź tale, kaž teź wſcho druhe — jako len a płat dźówkow — haj ßnadź teź wobydlenje k jich dźiłodam pſchiliczi. Teho runja ßo k dołhodam hoſpodarja pſchiliczi, ſchtoź wón ſe ßwojich polnych płodow atd. ſa tych ßwojich trjeba, haj teź wěſta lětna ſda a wěſta płaczińa ſa wobydlenje, ſchtoź potom wſcho k dołhodam ßłuſcha. Tola pak ßo jědź, ſda atd., kotruż cźeledź doſtanje, wot hoſpodarjowych dołhodow wotcźehnje.

Skónczńje pſchiſpominam, ſo ſměje po nowym ſakonu tón, kiž ma mjeńſche dołhody, teź wjele mjenje dawka dacź, hacź tón, kiž ma wjetſche. Schtóź ſměje 1400 hriwnow (markow) lětnych dołhodow, ſměje 1 % (1 procent) dawka dacź a je to runje połny dawk, ſchtóź pak ma jenoź 500 hriwnow, tón da jenoź $0{,}_{30}$ %, to je něhdźe 2 tſeczinje mjenje, hacź by dacź dyrbjał, hdy bychu jeho tak měrili, kaž teho, kiž ma 1400 hriwnow lětnych dołhodow.

S tutym naſchu rosprawu ſkónczu, w nadźiji, ſo je ßo mi radźiło, tule należnoſcź ßwojim ßerbſkim pſcheczelam trochu rosjaßnicź; ßnadź ßo poſdźiſcho ſkładnoſcź k daljſchemu wukładowanju poſkiczi.

Handrij Kećk (Strauch),
ßejmſki ſapoßłanz.

Swětne podawki.

Němſke kněžorſtwo. Budyſchin. Tych, kotrychž to naſtupa, na to kedźbnych cźinimy, ſo budźe tudy 6., 8. a 9. junija tak mjenowana ſuperreviſija tych mużſtwow wotdźerżana, kiž ßu lětſa na rekrutirowanju byli. W Biſkopizach ſměje ßo tajka reviſija 10. a 11., w Kamjeńzu pak 12. a 13. junija.

We Wuhanczizach bě wóndano 12 lětny hólczeż kublerja Schäfera tamniſchemu wětrnikej tak bliſko pſchiſchoł, ſo jemu jene wokſchidko ſ tajkej mozu do jeneje ruki proßny, ſo dyrbjachu ju wotrěſacź, dokelż bě ſtraſchnje rosrażena.

S Draždżan pißaja, ſo je tam ßwjatki jara wjele ludźi pſchijeło abo wot tam dale jěło. Na dwórniſchczu lipſko-draždżanſkeje żeleſnizy je 47,680 puczowarjow wotjěło a tam 50,080 pſchijěło a to na 148 cźahach abo pojěſdach. Na dwórniſchczu cźěſkeje żeleſnizy je pak tam a ßem jěło wſcho do hromady 143,000 ludźi a je k temu 224 cźahow abo pojěſdow a 6534 woſow trjeba było.

— Prynz Bjedrich Auguſt, 25. meje 9 lět ſtary, je na ßwojim narodnym dnju wot krala Alberta rjaneho konika, tak mjenowaneho ponyja, k jěchanju darjeny doſtał.

S Barlina wóndano pißachu, ſo wjerch Bismarck ßnadź na ßwoje łubło do Pomorſkeje njepojědźe, ale ſo ßo bo Draždżan poda, ſo by ßo tam wulěkowacź dał. Po nowſchich powjeſczach njeje pak hiſchcze wěſte, hacź do żanych kupjel abo do Draždżan póńdże, prjedy hacź pak ßo to ſtanje, chże nětotre njedźele na ßwojim łuble Waŕżynje pſchebycź.

— Khěžor Wylem je ßrjedu rano ſ Emſa, hdźeż je dwaj dnjaj ſ ruſkim khěžorom w jenym domje bydlił, do Barlina pſchijěł. Ruſki khěžor w Emſu hiſchcze dlěhe woſtanje, ſo by tamniſche kupjele a ſtrowe wody wužił.

— Sa němſkeho poßłanza w Konſtantinoplu je baron Werther pomjenowany. Po prawym dyrbjeſche tam hrabja Arnim, dotalny poßłanz w Pariſu, pſchińcź. Temu pak ßo tole nochżyſche a to ßo też hewak njebudźiſche wuwjeſcź dało, dokelż je ßo ſ Bismarckom ſwadźił a bu teho dla, kaž ßmy hižom tydźenja naſpomnili, ſe ßłużby puſchczeny. Do Pariſa je na jeho měſto wjerch Hohenlohe-Schillingfürſt pſchiſchoł a ßwoje ſaſtojnſtwo pola pſchedßydy franzowſkeje republiki, marſchała Mac Mahona wóndano naſtupił.

W Bonnje bu 27. meje wot wotpoßłanych tak mjenowanych ſtarokatholſkich woßadow generalna ſynoda wotdźerżana. W Schwajzarſkej je ſtarokatholſtwo na dwě ſtronje roſpanyło. Jena ſtrona dżerži ßo wucźbow a waſchnjow katholſkeje żyrkwje, jenoż wucźbu wo bamżowej njemolnoſczi njepſchipoſnawajo; druha ſtrona nochże pak wo biſkopach a wſchelakich żyrkwinſkich waſchnjach niczo wjedźecź, ale chże ßwoju żyrkwju po waſchnju tak mjenowach ßwobodnych gmejnow ſrjadowacź. Duż tam ſtarokatholſtwu krótke tracże wěſchcża a ménja wyſche teho, ſo budźe drje ſ nim w Němzach potom runje tak, hdyż je knježerſtwo wjazy podpjeracź njebudże.

Jako ruſki khěžor pſched nětorym cźaßom w würtembergſkim khownym měſcze Stuttgartu pſchebywaſche, dha chżyſche ßebi ſtarokatholſki Reinkens audienzu pola njeho wuproßycź, to rěka, wón chżyſche ſ khěžorom poryczecź. Ale khěžor Alexander do teho njeſwoli, prajiży, ſo by to, hdyż by Reinkensa pſched ßo puſchcził, wonhladacź mohło, jako by wón ſtarokatholſtwo nětak podpjeracź chżył.

Awſtria. W Praſy ßo ßwjatki 25lětny jubilejſki ßwjedźeń cźitarſkeho towarſtwa tamniſchich cźeſkich ſtudentow na woßebje ßwjedźeńſke waſchnje wotdźerża. Tuto towarſtwo je ſa cźeſki lud teho dla jara ważne, dokelż maja w nim ſtudentojo cźeſkeje narodnoſcze ſtajnje ſkładnoſcź, ßo ſ cźitanjom cźeſkich a druhich ßłowjanſkich nowinow a knihow wokſchewicź, ßo bjes ßobu w narodnym ſmyßlenju wubudźowacź a wobtwjerdźowacź a ßo we wſchelakich wjedźeńſtwach wudokonjecź, kotrež ßo na tamniſchim univerſitetu cźeſki njewucża. (Naſche Serbſke Nowiny ßo w tutym towarſtwje też cźitaja.)

Italska. S Roma pišaja, so bě bamž někotre dny khory byl, ale so je nětko s nim saßo lěpje. — Tež Garibaldi je khětro czežko na wicy skhorik.

Franzowska. Hacž runje je dołho doscz trało, prjedy hacž bu nowe franzowske ministerstwo hotowe, dha je ßo jeho nowosałoženje marschalej Mac Mahouej tola skónczże radżiło. Wone wobsteji s mużow, kiž ßu wobsankli, zyle po woli franzowskeho ßejma ßwoje sastojnstwa wobstaracz.

Ale s tutym nowym ministerstwom Franzowska pschezo hischcze żadyn twjerdy politiski měr a pokoj dobyła njeje; pschetoż te schtyri politiske strony, kotrez tam ßu, pschezo hischcze dale kóżda na ßwoju ruku a sa ßwoje woßebite wotpohladanja skutkuja. Hdyż pak je kraj tajkim wobstejenjam podczińnjeny, dha je wscho w njewěstosczi a njewěstosc sa nicżo dobra njeje; pschetoż wona niz jenoż shromadnej krajnej politizy, ale tež pschekupstwu, wikowanju a wschemu skutkowanju schkodży, kotrez je na měrny czaß sałożene.

Rußowska. Dokelż w tutym kraju bórsy nowy sakon do żiwjenja stupi, po kotrymż budże pschichodnje kóżdy w wójsku ßłużicz dyrbjecz, każ to w Němzach mamy, dha je tam woßebje bjes żidami wulki strach wudyrił, pschetoż tym wschak ßo wojerska ßłużba s zyka njelubi. — Tež muhamedanszy tatarjo, kiž na Krymje bydla, běchu s tutym sakonom s woprědka jara njespokojni, ßu pak ßo někto směrowali, dokelż je jim wotpuschczene, so budża s nich woßebne regimenty sałożene a so ßměđża we wschěm nastupanju po postajenjach ßwojeje wěry tež jako wojazy żiwi byez.

Ze Serbow.

S Budyschina. S prěnim dnjom ßwjatkow je drje jaßne, ßłónczne wjedro sastupiło, ale wětr, wot ranja dujazy, bě pschezo hischcze khłódny doscz, tak so bě jenoż, tak rjez, na ßłónczku czopło. Duż tež żadyn dżiw njeje, so běchu prěnje nozy tydżenja mrósy, tak so ani trawa, ani dżeczel w roscżenju njepschibjera. Sańdżeny schtwórtk je ßo wětr skónczże wot połodnja wobrocził a je prawy czopły czaß sastupił. Ale wón bórsy saßo s połnozy wějesche.

— Knjes major a bataillona-commandeur Auenmüller tudy je sańdżenu ßrjedu njejapzy na Bożu ruczku wumrjeł.

— Nowy porjad pojěsdow na saksko-schlesynskej żelesniży pokasuje, każ móża naschi czitarjo dale sady widżecz, so wot 1. junija nětkotre czahi s budyskeho dwórnischcza trochu hinak woteńdu, hacz dotal. — Tež nětkotre czahi s Kamjenza do Radeberga a wopak wot tuteho dnja hinak wotjědu, teho runja s Lubija do Żitawy a se Żitawy do Lubija.

S Hnaschez. Pschi mißionskim ßwjedżenju, tudy na Boże stpicze w domje k. kublerja Rjeczki wotdżerżanym, je ßo 7 tol. sa mißionstwo nawdało.

S Klukscha. W Pjetschkez kerkach blisko budyskomużakowskeho schußeja bu 26. meje czěło jeneho njesnateho, nějdże 50létneho człowjeka namakane, kiž je ßo tam wobwěßnył.

S Lutyjez. Tudomneho, wóndano ßobu wotpaleneho wojnarja Rychtarja ßu do jastwa wotwjedli, dokelż pjecza w jeho sawěsczenju wscho w prawym porjadku njeje. Duż na njeho tukaja, so ßnadż je woheń ßam sałożił.

S Woßlinka. Sańdżenu ßobotu wudyri w lěßu tudomneho kublerja a gmejnskeho prjódstejerja Wiczaza blisko pruskich mjesow woheń a pschenże tež s wulkej spěschnosczu na lěß kublerja Schołty a spali ßo nějdże 1 aker 16létnych schtomow. Woheń je 10létny hólczez żiwnosczerja Matija Schołty s tym sawinował, so je pschi krumypaßenju jedyn ßuchi czernjowy kerk sapalił.

S Lubija. Tudy je 25. meje kandidat duchownstwa a wyschschi wucżeŕ pschi tudomnej měschczanskej schuli, knjes Klemens Körnig, wumrjeł. Wón je ßo w Rakezach narodżił a ßyn prjedawscheho tamnischeho knjesa duchowneho.

S Wojerez. Pruska hornołużiska żelesniza (wot Kohlfurtha psches Wujesd, Las, Wojerezy do Fallenberga wjedżaza) je wot kralowskeje kommißije wobhladana a sa dobru spósnata, tak, so ßo po njej 1. junija jěsdżicz poczinje.

S Delnjeje Łużizy „zaßnik" pischе: „Mrósy sańdżenych dnjow ßu bole seschkodżili, hacz ßo woprědka sdasche; czopłe ßłónczko je wjele kłósków woběliło, tak so tu a tam (jako w Modłej, Luboscżu, na Knorawje) na wotßyczenje żita myßla. — Se ßadom tež wjele lěpje njebudże: wukczenja ßlowczinow s kopizami wotpaduja, s kruschwjemi a jabłukami drje tež hinak njebudże, tola je skerje nadżija, so jich tola něschto wißajo wostanje.

Přilopk.

* W jenej skale blisko Noweho Gersdorfa ßo 21. meje kruch skały dele wali, jako tam runje 5 skakarjow dżěkasche. Dwaj buschtaj saraženaj, jedyn czężko a dwaj lohko ranjenaj.

* Blisko Pirny je ßo 2. dżeń ßwjatkow kruch lěßa wotpalił. Jenoż s tym, so khětsie pschěrowy wurychu a tójschto schtomow sbichu, mózachu płomjenjam mjesy stajicz.

* W Scheibenbergu je ßo 27. meje rano w 4 hodżinach tamnischi, hakle psched nětkotrymi létami nowonatwarjeny hoscżenz wotpalił.

* W tak mjenowanej limborskej holi ßu petroleum nadeschli a ßu ßo nětkotsi pschekupzy sjenoczili, jón po mózhosczi se semje wudobywacz.

* W Großvoigtsbergu pola Noßena bě jedyn 19 létny hewjeŕ ßobotu do ßwjatkow zyku ßwoju ſbu pſchěhrak. To jeho tak mjerſaſche, ſo dźěſche a ßo wobwěßny.

* W Altendorfje poczja ßo 20. meje pola bura Klimmera palicź, tola bu woheń, hacź runje hižom jara wokoło ßebje hrabaſche, hiſchcze ſbožomnje haſcheny. W tychle dnjach ßu nětko wußlědźili, ſo je 14létna Klimmerez ßkužobna holza woheń ſakožika, dokelź běſche teje nadźije byka, ſo budźe po wotpalenju kubka ßkužbu wopuſchczicź a domoj hicź móz.

* W Lipſku bě ßo wóndano jena cźwiza, w kotrejź běſche hórki mandlowy wolij, puknyka a wolij bě wuběžak. Někotſi dźěkaczerjo wolij potom ſ pleſtra do jeneje druheje cźwizy cźerpachu, dokho pak njetrajeſche, dha jeneho tutych dźěkaczerjow widliſchcza tak ßylnje ſapſchijachu, ſo dyrbjeſche ſa hodźinu wumrjecź. Wón bě mjenujzy wot tuteho, hewak derje doſcź ßkodźazeho wolija pik a teho dla ßam na ßwojej ßmjerczi wina; pſchetoż tutón wolij je jědojty. (Někotre ſkoczata, kaž wjewjerzy, też ani hórke mandle ſnjeſcź njemóža, ale dyrbja, hdyž ßu žanu tajku ſjědke, bórſy ßlaknycź.)

* W nozy 2. meje je ßo Krondorf w Bajerſkej nimale zyle wotpalik. Pjeczatſizeczi khěžow, kiž běchu ſ wjetſcha hiſcheze ſe ßkomu a ſe ſchindźelemi kryte, ßu ßo wotpaliko; domjazeje nadoby ßo mako pkomjenjam wutorhnu.

* W Donawje ßu wóndano jenu pſtruhu (forelu) popanyli, kotraž bě 24 puntow cźežka a po tajkim něhdže 40 lět ſtara, kaž wězy wuſtojni ludźo měnjachu.

* W amerikſkej unije ßu krajiny Louiſiana, Mißißipi, Arkanjas a Miſſouri žakoßnje wulku ſchkodu wot powodźenja cźerpike a pſches to na 140,000 ludźi wulzy ſchkoduje. Jenoż w Louiſianje je něhdže 300,000 wakow bawmy a 40,000 ßudow zokora ſaniczenych a ßu tobakowe a rajßowe žně nimale zyle ſkažene.

* S Meſopotamſkeje piſaja, ſo ßu tam 2. a 3. meje ßylne ſemjeźrenje měli; w někotrych měſtach a na wſchelakich wßach bu pſches to wjele ſchkody naczinjeneje.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Pětrowſka zyrkej: Jan Korla Heyna, wobydleŕ, ſ Hanu Janez. — Handrij Thomas, tyſcheŕ, ſ Marju Madlenu ſwudowjenej Krawzowej rodź. Pjechez. — Michał Měť, ſchewz, ſ Amaliju Palachez.

Michalſka zyrkej: Jan Bohuměr Schmeißaŕ, wobydleŕ na Židowje, ſ Hanu Khryſtianu Hantuſchez ſ Ratarjez. — Jurij Wünſcha, knježi ſtražnik w Ratarjezach, ſ Madlenu ſwudowjenej Funkowej rodź. Höhniz ſe Židowa. — Jan Korla Auguſt Jurk, wobydleŕ na Židowje, ſ Hanu Marju Měťrachez tam. — Jan Pětr, žiwnoſczeŕ ſ Mikowa, ſ Madlenu Hebuſchez ſ Czichońz. — Jan Jurij Peltz, khěžnik w Czemjerizach, ſ Hann Khryſtianu Měrczinkez ſ Hrubjelczicź.

Katholſka zyrkej: Mikławſch Schpitank, korczmaŕ w Radworju, ſ Marju Madlenu Krawzez ſ Budyſchina.

Křćeni:

Pětrowſka zyrkej: Ernſt Emil, Handrija Kubizy, pohonczja, ß. — Pětr Max, Pětra Krawza, wikowarja, ß. Guſtav Emil Alwin, Pětra Auguſta Rjeczki, měſchczana, khěžerja a tyſcheŕſkeho miſchtra, ß. — Hana Marja, Pětra Wackera, wóſki, dź.

Michalſka zyrkej: Hana Henrietta, Jana Wenzla, wobydlerja na Židowje, dź. — Jan Ernſt, Jana Budarja, khěžerja na Židowje, ß. — Emilia Hedwiga, Bjedricha Roberta Sommerſchuha, želeſowjerczerja w Sczijezach, dź. — Bertha Hańža, Jana Bohuměra Bjeniſcha, korczmarja w Nowych Bobolzach, dź. — Jan, Jana Sommera, žiwnoſczerja w Hrubocźizach, ß. — Hana Sidonia, Jana Ssykory, korczmarja a najeńka w Khelnju, dź. — Jan Ernſt, n. ß. w Hněwßezach. — Otilia Martha, Korle Hendricha Heinzy, wobydlerja na Židowje, dź. — Guſtav Adolf, n. ß. na Židowje. — Ernſt Handrij, Ernſta Korle Neumanna, wobydlerja na Židowje, ß. — Thereſia Emma, Jana Auguſta Miczki, ßkužbaka na Židowje, dź. — Hana Khryſtiana, Jana Brühla, khěžkarja w Rabozach, dź.

Katholſka zyrkej: Franz Bernhard, Michała Wagnera, kublerja w Ssmolizach, ß.

Zemrjeći:

Dźeń 23. haperleje: Pětr Kohlmann, mkynk w Rodezach, 73 l. — Hana Marja rodź. Schokczig, njebo Auguſta Heynolda, běrki na Židowje, wudowa, 86 l. 6 m. — 24., Jan Schleńczeŕ, wobydleŕ ſ Krónzy, 63 l. — Marja Amalia, Ernſta Wenzla, wobydlerja na Židowje, dź., 3 l. 4 m. 4 m. — 25., Pětr Bětnaŕ, wobydleŕ, 81 l. — 27., Jan Bohuměr Pětſch, wobydleŕ, 74 l. — 3. meje: Jan Korla Auguſt Förſtaŕ, murjerſki ſ Pomorez, 49 l. — Hana rodź. Bukez, Jurja Zyža, wudowa, 61 l. 7 m. — Hańža Martha, Jana Auguſta Henniga, mkynſkeho pod hrodom, dź., 1 m. 7 m. — Hana Marja rodź. Kowarjez, Korle Auguſta Schotty, wobydlerja pod hrodom, mandźelſka, 24 l. 11 m. — Jan Kozor, wumjeńkaŕ w Hownjowje, 81 l. — 6., Pětr Wiczas, wobydleŕ w Tſčelanach, 67 l. 7 d. — 8., Hana rodź. Jurkez, Jana Auguſta Klingſta, khěžerja na Židowje, mandźelſka, 46 l. — 7., Korla Auguſt, n. ß. w Hněwßezach. — 11., Emma Minna, Bjedricha Rudolfa Lohſy, ſankarja na Židowje, dź., 1 l. 2 m. — Marja rodź. Kobaniz, njebo Jana Wawrika, wobydlerja w Delnjej Kinje, wudowa, 76 l. 1 m.

(Pſchipóßłane.)

Sslepjanſkeho wajchtarjowa lipa.

Běch w ſtarym cźaßu ßadźena
Ssrjedź wßy pſchi khěži wajchtarja;
Ssym roſtła lěta, ſtotetki
Wo wßy, hdźež lud je ßerbowſki.

Mi njeje ruka ſkóſtnika
Wſchak nihdy ſkoru ſedrěła,
Sso njeje nihdy ſchibałſtwo,
Kaž nětk tu tehdy namkako.

Tak w mojim cźaßu ſtrowiſchim
Ssym dawała tu wſchitkim kryw,
Schóz wajchtarjej pſchi njewjedri,
Jow baczon hněſdo natwari.

Hdyž pak mi mozy hinychu
A hakosy mi poskhnychu
A cžerw mi do žra kußasche,
Dha ſ mojej khwalbu nasad dže.

Kaž mnohoh' ſtarza žiwjenje
Je temu ßwětej wohidne,
Joh' widža rady rumowacž:
Ssu wobſankli mje porubacž.

Hdyž hakle ſ teho ßwěta je,
Sso huſto namka khwalobne;
Tak tež, hdyž ßym ja panyła,
Mój pjeńk nětk cžeſcže wužiwa.

Mje wjeßny korcžmař kupik je
A hdyž mój pjeńk wón wotrěſnje,
Dha dawasche jón na wjetu,
Schtó wali jón jom' do dworu.

Sso ßylni ludžo ſebrachu
A na nim pilnje dźěkachu,
Hacž wjecžor wokok' ßměrkanja
Tam do dwora jón waleja.

Tam chzedža mje nětk wudyppacž
A kwětki do mnje plahowacž,
So maju pychu ſelenu
Na ſtary džeń ſaß doſtanu. H.

Pſchiſpomnjenje. Tutu ſtaru lipu bě wjeßny korežmař kupik. Jeje pjeńk bě pak pſcheměrnje wulki a cjeżki, a jako wo tym rycžachu, prajeſche korcžmarka: „To by ſchwarne kwětkowe ßudobje było, ale ſchtó nam jón do dwora kuli?!“ A korcžmař rjekny: „Pjecž toleř dam, jeli jón dżeßaczo mužojo ſamóža do dwora walicj.“ Duž ſ nim wjetowachu a naſajtra wjecžor jón cji mužojo wo prawdże do dwora kulichu. Korcžmař pak wjetu ſapkacji a hiſchcže ſchěſcž khanow ſchcžipaka pſchiwda.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje

23. meje 1874.

Dowoz: 4344 měchow.		Płaćizna w přerěžku na wikach nižša			wyša			na barsy najniža			najwyša		
		tl.	ngl	np.	tl.	ngl.	np	tl.	ngl.	np	tl	ngl.	np.
Pšeńca	50 kilogram.	4	13	9	4	21	7	4	16	9	4	22	9
Rožka	" "	3	22	4	3	27	1	3	20	8	3	24	—
Jecžmjeń	" "	3	22	3	3	25	9	3	19	—	3	26	—
Wowß	" "	3	10	—	3	15	—	3	7	5	3	15	—
Hróch	" "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka	" "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps	" "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły	" "	5	13	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduſchka	" "	6	17	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bérny	" "	—	23	7	—	26	7	—	—	—	—	—	—
Butra	1 "	—	26	—	—	28	—	—	—	—	—	—	—
Ssyno	50 "	1	10	—	1	15	—	—	—	—	—	—	—

Cžahi po želeſnizy:

S Budyſchina do Dražđan: Rano 6 hodžinow 45 minutow; dopołdnja 9 h. 15 m.; pſchipołdnju 12 h. 40 m.; popołdnju 4 h. 10 m.; wjecžor 8 h. — m.; w nozy 2 h. 35 m.; w nozy 4 h. 5 m.

S Budyſchina do Shorjelza: Rano 7 h. 45 m.; dopołdnja 10 h. 50 m.; popołdnju 3 h. — m.; wjecžor 6 h. 50 m.; wjecžor 9 h. 45 m.; w nozy 12 h. 50 m.; w nozy 1 h. 48 m.

S Kamjeńza do Radeberga: Rano 5 h. 20 m.; dopołdnja 8 h. 15 m.; pſchipołdnju 12 h. 45 m.; popołdnju 3 h. 50 m.; wjecžor 6 h. 45 m.

S Radeberga do Kamjeńza: Dopołdnja 8 h. 10 m.; dopołdnja 9 h. 30 m.; popołdnju 2 h. — m.; popołdnju 5 h. 45 m.; wjecžor 11 h. 10 m.

S Lubija do Žitawy: Rano 6 h. 10 m.; dopołdnja 9 h. 10 m.; pſchipołdnju 12 h. 30 m.; popołdnju 4 h. — m.; wjecžor 7 h. 30 m.; wjecžor 7 h. 57 m.; wjecžor 10 h. 30 m.

Se Žitawy do Lubija: Rano 4 h. 55 m.; rano 7 h. 15 m.; dopołdnja 8 h. 26 m.; dopołdnja 10 h. 20 m.; popołdnju 2 h. 20 m.; wjecžor 6 h. 10 m.; wjecžor 8 h. 50 m.

Se Shorjelza do Barlina: Rano 6 h. — m.; dop. 10 h. 5 m.; popołdnju 4 h. 50 m.; wjecžor 10 h. 10 m.

S Běłeje Wody do Mužakowa: Rano 7 h. 30 m.; dop. 11 h. 20 m.; popołdnju 6 h. 35 m.; wjecžor 11 h. 35 m.

S Mužakowa do Běłeje Wody: Rano 6 h. 25 m.; dop. 10 h. 30 m.; popołdnju 5 h. 30 m.; wjecžor 10 h. 50 m.

Nawěſchtnik.

Po wjazorych požadanjach budu ja hacž na dalſche też po roswjaſanju kralowſkeho ßudniſkeho hamta hiſchcže dale we **Wósporku** kóždu ßrjedu, tola jenož popołdnju wot 2 hacž do 5 hodžinow pſchitomny, ſo bych tam poruczenja horjebrał a notarialne ſapiſki wobſtarał.

Emil Martini,
rycžnik a notar w Budyſchinje.

Pondżelu, 1. junija, ſměje ßo na **pſowjanſkim** reviru

pſchedawanje ßłanja.

Sapoczatk rano w 9 hodžinach, ſhromadžiſna w drjewniſchczu. **R. Binner.**

Jena **brózeń** ſe ßłomjanej tſěchu, něhdże 30 łohczi dołha a 14 łohczi ſchěroka, w drjewje dobra, je k wottorhanju na pſchedań. Wſcho dalſche podpißany praji.
R. Binner w Rakezach.

Jena **holza,** kiž ma luboſcž k dźěczom, doſtanje 1. julija město pſchi dobrej ſdžě pſches knjeni **Bächmannowu** na wulkej bratrowſkej haßy 204.

Jena ßwójba na wßy dźěczi, kiž pola ßwojeje macjerje bycž njemóža, dokelž je wona **dójka,** k wotczehnjenju ſa pſchiměrjene ſapkacjenje horjebjerje. Dalſche je we wudawarni „Serb. Nowinow“ ſhonicj.

Młóczaze maſchiny ſ gōplom

najdopokaſanſcheje konſtrukzije a w hiczu k regulirowanju, patentirowaneho poſtajenja ſa 1—4 konje, lohko ßo wjercżaze, porucża

żeleſolijernja a maſchinowa fabrika

Gœtjes & Schulze w Budyſchinje.

Ssyczne maſchiny

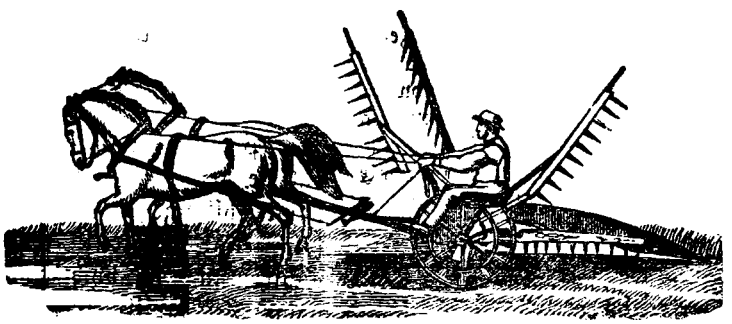

ſyſtema **H. & G. Kearsley,** pſchedawa pod rukowanjom a ma je ſtajnje na ſkładze

żeleſolijernja a maſchinowa fabrika

Gœtjes & Schulze w Budyſchinje.

Khoſej

po najtuniſchich płaczijſnach a w najwjetſchim wubjerku porucża **Ernſt Hämſch** na bohatej haßy.

Wóſkowu twar a łuſchczijſny

ſtajnje po najwyſchej płaczijſnje kupuje mydkowa fabrika **Moritz Lehmann** na bohatej haßy.

Wulke **wolijowe ßudy** leża na pſchedań w mydkowej fabrizy **Moritz Lehmann** na bohatej haßy.

W Małym Pſchēsdrjenju pola Makeho Wjelkowa je **khēża** cżo. 4 ſ 2 korzomaj pola a ſe ßadowej ſahrodu na pſchedań a je wſcho dalſche tam ſhonicż.

100 korzow

prima **ſoky** (Aeſcher) k hnojenju je hiſchcże tunjo dostacj w mydkowej fabrizy Moritz Lehmann na bohatej haßy.

Schpihele,
wolijowocżiſchczowe wobraſy,
gardinowe żerdże,
fotografijowe wobłuki,
ſtoczany lejſty

w najwjetſchim wubjerku najtuniſcho porucża

A. Aſchbacher, poſtoczeŕ
na hauenſteinſkej haßy 23.

Liebigowy kumyßowy extract

wot prěnich autoritetow doposnaty a poručeny, pschi **ßuchocźinje** (też we wyßokej měrje), pschi **tuberkulosy** (snamjenja: krawny kaschel, hektiska symiza, nózny pót, cźeźki dych),, **žołdkowym, cźrjewowym a bronchialnym katarrhu** (chronisti kaschel, krótki a ßuchi s krakami), **rjapowej ßuschinje**, kaž też pschi wschěch khorosćach, kiž móža ßo psches lěpschu jědź a polěpschenje krwě wotstronicź, też hischcze tehdy, hdyž žane lěkarstwo wjazy njeskutkuje, najlěpje pomha. Wón spomóža woßebje pscheměnjenje wutkow a je teho dla woßebje wužitny khorym, kiž dyrbja po měßazach wo jstwje wostacź a mako stawohibanja maju.

Kisty po 4 flakonach a wjazy (flakon po 15 nßl.) póscźele

General-Depot von Liebig's Kumys-Extract
Berlin, Friedrichstr. 218.

NB. Khori, kotrymž žane ßrědki njepomhachu, njech hischcze s dowěrjenjom poßleni ras spytaja s **Liebigowym extractom.** Knižka wot **Dr. Weila** darmo a franko.

M. Schmidt

268 na jerjowej haßy 268

poruca ßwój wulki skład **ßkónczníkow** a **pschedeschczníkow** jenož ßwojeje ßamßneje fabriki pschi dobrej sprawnej tworje po wschomózno tunich płaczísnach k dobrocźiwemu wobkedźbowanju.

Porjedźenja a poczehnjenja stajnje dobre a tunje.

Też ma derje srjadowany skład **schpozirskich kjow** wot najtunischeje družiny hacź do najpěknischeje **horejschi.**

Glöcknarsku hojazu a cźehnjazu žałbu*) poruczam kóždemu hospodarstwu: Moja ßkužobna dźowka bu sa tydźeń wot jara khoreje ruki sahojena, ja mějach dołho bolaze nadra, ta žałba ju sa dwě njedźeli dospołnje sahoji. Ach, so bychu tola, hdyž je trjeba, baby tu žałbu poruczeli. Moje 3 léta stare dźěczo wopali ßo s warjazym mlekom, ta žałba bolosćz na měscze sastaji, žanych pucherjow abo blukow njesawostajschi. To po prawdze wobßwědcza, so by cźłowjekam k wužitku było,

Marja Frankowa. W Lipsku, Weststraße.

*) Dostacź sa 2½ nßl. w **budyskomaj haptyka-maj**, kaž też w haptykach w Nowosalzu, Labiju, Zitawje, Rychnowje, Großschönawje, Neugersdorfje, Biskopizach, Rakezach, Schěrachowje, Biernaczizach, Wostrowzu, Hirschfeldze, Herrnhucze a Reichenawje. Fabrika je w Gohlisu pola Lipska.

W Nowych Cźichońzach je **khěža** cźo. 24 na pschedań a je wscho dalsche tam shonicź.

Mojim wotebjerarjam

poruczam pschi potrjebje mój skład **trawnych kołow** a **żerjow** najlěpschich družinow, kotrychž dobrosćz je ßo wjele lět pschi prawym nakoženju dopokasała.

W Budyschinje, 23. meje 1874.

Robert Jacob, gratokowar
s napschecźa stareje měschczanskeje schule.

Ratarske.

(Młócźaze maschiny.) Wone ßo sda, so ßu ßo nowe młocźaze maschiny firmy: **Ph. Mayfarth & Co.** w Frankfurcze n. M. jara dobre wopokasake, pschetož wobßedźerjo tajkich maschinow wo nich jenož s khwalbu rycza.

Spěschne a wulke rosschěrjenje dawa hižom najlěpsche ßwědczenje sa jich dobrotu a wužitnosćz, pschetož, kaž my ßłyschimy, je horejscha firma w lěcze 1873 psches **schtyri tyßazy a pjecź stow ruczných młócźazych maschinow a jeno- abo dwajkónskich göplowych młocźazych maschinow** pschedawa.

Płaczísna je pjecza jenož 60—66 tl. franko hacź na dwórnischczo żelesnizy. Dla wscheho druheho chzył ßo kóždy direktnje na horejschu firmu wobroczicź.

Na prjódkstejaze dźiwajo ja poruczenja na tajke maschiny horjebjeru a wukasanje dawam. Ssobotu w korczmje k. **Winklera** (prjedy Justa) na žitnych wikach.

Chr. Höhna w Koskach.

Do

Neuseelanda

w Australiji

wobstara 15. junija rjemjeßnikow, dźěłaczerjow, ratarjow a njeżenjene ßłużobne dźowki po 11 toler pr. Crt. sa dorosćenych

C. A. Mathei w Hamburgu

a jeho agent knjes **Emil Herschel** w **Draždźanach** na Waisenhausstraße. (H. 3487.)

Ródna, kmana a pilna **holza** do kuchnje ßo na Jana do města pyta. Hdże? to je shonicź we wudawarni „Serbskich Nowinow."

Do jeneje **konditoraje** w Budyschinje ßo jedyn młody cźłowjek wot 15—16 lět, kiž móże ßerbski a němski, k lohkemu dźěłu k 1. oktobra t. l. pyta. Dalsche je we wudawarni „Serb. Nowinow" shonicź.

W Bukezach
móże jedyn sprawny hólczez tyscherstwo nawuknycź pola tyscherja **Mittascha.**

Dwaj **stupnjej** staj psched někotrym cźaßom na puczu wot Skanez do Barta namakanaj a móżetaj ßo we wudawarni „Serb. Nowinow" saßo dostacź.

Łužičan čo. 5 1874 je wušoł.

Wopřijeće: Elegia na rowje nana. Wot Wjeleměra. Dwa fararja. Wot redaktora. Žadne prawo. Zdźělił — ař. Tyłowki. Wot M. Rostoka. Bjesadny spěw. Wot F. Cyrill a Method. Serbstwo 1873. Z Budyšina a Łužicy. Wot redaktora. Słowjanski přehlad. Wot M. Hórnika.

Wosjewjenje.

Dźiwoczańske ſerbſke evang. luth. mißionſke towarſtwo ſměje — da li Bóh — jutſje na ßwjeczeń ßwjateje Trojizy, jako na **pjecź a dwaźtym** létnym dnju ßwojeho ſakoženja, ßwoju létuſchu hłownu ſhromadźiſnu. A dokelž ma ßo w tutej ſhromadźiſnje, kaž druhe léta, nowe wuſwolenje ſaſtojnſtwa, kaž też ſliczbowanje dokhodow a wudawkow ſtacź, dha ßo ſ tutym wſchitźy pſcheczeljo a pſcheczelniźy mißionſtwa, woßebje pak wſchitke ßobuſtawy towarſtwa lubje proſcha, ßo jutſje po nyſchporach, popołdnju w tſjoch, w dźiwoczańskej ſchuli bohacze nutsnamakacź a hnydom pſchi ſaſtupjenju ßwoje wuſwoleńſke liſczíki wotedacź. **Pětr Mkónk.**

Ja wjazy w Kamjenej njeißym, ale bydlu nětko w **Trupinje** pola Rakez.

Jan Pötſchka, knotař.

Khlamy ſtarych wězow **Julius Bächmann** na wulkej bratrowſkej haßy poruczeja ſpodźiwnje tunjo **nowe** wězy ſe ſtoffa a źidy po 7—12½ nßl.

Jedyn jěſdźazy ſtoł (Fahrſtuhl) ſ pſchißkuſcheńſtwom je tunjo na pſchedań pola cźeßliſkeho miſchtra Zimmermann na nowych hrjebjach w Budyſchinje.

Handrijej Henczej w Mjeſchizach
a jeho mandźelſkej
Hańži Henczowej rodź. Bjenadźiz
k jeju ſłotemu kwaßej
25. meje 1874.

Schtant mandźelſkeho ſjednoczenja
Ma wulku luboſcź pſchi ßebi,
Wěrjazy połny ſwjeßelenja
Tu waźnu ſchtundu wopomni,
Hdyž ſchtant ßwjateho mandźelſtwa
Wón pſched woltarjom ſapocźa.

Hdyž do Bożeho doma ſańdźe,
Tam ßwjaty woltař wuhlada,
Hdyž wjeßoła joh' ſtkadnoſcź nańdźe,
Hdyž dźěcźi jeho ſwjeßela,
Dha hnydom ſpoczatk mandźelſtwa
Wutrobu, myßle ſapſchija.

Na mandźelſtwo ßo ſpomni ſ nowa
Pſchi rowje, hdyž te dźěcźi ſpja;
Haj, tuta ſchtunda je nam droha
Też tehdom, hdyž ßmjercź roſtorha
Tón twjerdy ſwjaſk toh' mandźelſtwa,
Kiž luboſcź běſche ſwjaſała.

Też Wamaj, ſtarſchej lubowanaj,
Dźenß waźna ſchtunda naſtawa,
Wot dźěcźi-dźěcźi powitanaj,
Wój ßwjeczitaj dźeń wjeßela —
Dźeń, kiž tu hewak na ßwěcźi
Tak porědko ßo poßwjecźi.

Hlaj, runje pok ſta lět je ſaſchło,
Jako we zyrkwi bukczańſkej
Sſo wjele luda běſche naſchło
We pjatej ſchtundze popołnſchej,
Hdyž nawoźeń a njewjeſta
Stejeſchtaj pola woltarja.

Tam ßlubiſchtaj Woj ßebi ßwěrnoſcź,
Sſo lubowacź cźaß źiwjenja,
Waj' ßlubjenje je było wěrnoſcź,
Bóh Wamaj k temu ſboże da,
Hdyž je też ſtyſk a ſrudoba
Waj' ßuſto doma pytała.

Na Boźu pomoz dowjerjenaj
Pucź dokhi w hromadze ſchkoj ſtaj,
Pſches ſchtyri dźěcźi ſwjeßelenaj
Nětk dźěcźi-dźěcźi widźitaj;
Dwaj ßynaj, dźowka pſchichodna
Pak hižom w khłódnym rowje ſpja.

Po dokhim dnju a cźeźkim dźěli
Sſo nětk tón wjecźor pſchibliża;
Seźe wo dnjo wobcźeźnoſcź Wy měli,
Je waju noha ſpróźniwa:
Dha nětk, hdyž wjecźor naſtawa,
Waj' wotpocźink ßo pſchibliża.

Wam pſched wjecźorom Boża hnada
Tón waźny ßwjedźeń wobradźi,
Dźenß ſ nowa ßkónczko Wamaj ſkhadźa,
Waj' źiwjenje ßo roſjaßni;
Dźenß kóźde léto woßebje
Njech Bohu ßwój dźak pſchinjeße.

Tón Knjes pak pſchewodźej tu Waju
Waj' daliſchi pucź źiwjenja,
Sdźerź wěru Wam a ſwarnuj Waju
Hacź do poßlenjoh' ſdychnjenja:
Wón wobradź Wamaj po ßmjercźi
Wſchak ſ hnady ßwój raj njebjeſki.

Henczez familia
w Mjeſchizach a Trjebjeńzach.

Dźak,

najluboſniſchi dźak wotroſcźenej młodźinje w Komorowje, Schcźeńzy a Kamjenej, ſo je ßo pſchi ſtkadowanju dobrowolnych darow ſa nowe zyrkwine ſwony tak khwalobnje wobdźělika.

Nawdaka je wona

w **Komorowje**	28 tol.	15 nßl.
w **Schcźeńzy**	6 tol.	21 nßl.
w **Kamjenej**	6 tol.	5 nßl.

W Rakezach. **Wubjerk. Hantuſch.**

Nakładnik: J. E. Smoleř. Ćišć: L. A. Donnerhaka Budyšinje.

Čisło 23. — 6. junija. — 1874.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawaŕni „Serb. Nowin“ na róžku zwonkneje lawskeje hasy čo. 688 wotedać, płaći so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawaŕ
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 7 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawaŕja 75 np. a na kral. saks. pósće 8½ nsl. a z přinjesenjom do domu 98 np.

Wopschijecźe: Něschto w nowym dawkidawanju. — Najnowsche. — Sswětne podawki. — Spěw. — Se Sserbow: S Budyschina. S Scźijez. S Konjez. S Pschidoła. S Łasa. S Kotłowa. — Dary do knihownje M. S. — Zyrkwinske powjescźe. — Hanß Depla a Mots Tunka. — Nawěschtnik.

Něschto w nowym dawkidawanju.

W sakonu wo nowym dawkidawanju je bjes druhim postajene, so ma tež tón, kiž zyłu ßwoju saßłužbu k sežiwjenju ßwojeje ßwójby trjeba, dokhodny dawk (Einkommensteuer) dacź. To ßo bjes dalscheho rospomnjenja wulka njeprawda bycź sda, ale ta wěz leži tola trochu hinak, hdyž ju wot praweho boka wobhladamy.

Najprjedy dyrbimy pschipósnacź. so mějesche hacź dotal tola tež kóždy ßwój parschonski dawk płacźicź, hdyž tež wysche sežiwjenja ani pjenježka njewusbytkowa, haj ßama khoroscź a njesbožomne ßwójbne podawki jeho cźežzy wot teho wußwobodźichu. Pschichodnje ma pak khoroscź, wjele dźěcźi, sežiwjenje khudych bliskich pscheczełow a druha wobcźežnoscź njesamóžiteho hospodarja po móžnoscźi wot dawka wumóz.

Dale je ßlědowaze rospomnicź. Hdyž by cźłowjek s małej saßłužbu prajicź chzył, so žaneho dawka dacź njemóže, dokelž niczo wysche nima, hdźe by tajkeho sarjeknjenja kónz był!? Kóždy dźě dyrbi tola trochu po ßwojim postajenju a powołanju žiwy bycź. S teho ßlěduje, so drje, hacź runje jena ßwójba lětnje jenož 2=—300 tl. trjeba, druha pak dyrbi 2=—3000 tl. měcź, — my prajimy — so drje pschi tym nichtón žadyn pscheczinjak a brojeŕ njeje, ale so je najbole tak, so ßo rjeknycź hodźi: My ßmy spěwali a dźěłali a s tymi ßwojimi někak žiwi byli.

Sakski minister ma wěscźe wyßoku sdu, kiž wjazy tawsynt toleŕ lětnje wopschija, a hacź runje je tale sda tak wyßoka, dha móže ßo tola lohko stacź, so njedoßaha, dokelž dyrbi minister wjele wot ßo cźinicź, wulke hoscźiny dawacź atd. Duž to dźiwne njeje, schtož je ßo psched někotrymi lětami stało. Jako bě mjenujzy kral Jan wyßokeho sastojnika K. sa ministra pomjenował, dha ßo jemu tón sarjekny, prajizy, so drje je sda wyßoka, ale so wona jemu jako ministrej tola njeby doßahała a so by wón teho dla, dokelž ßam žaneho samóženja nima, dyrbjał dołh cźinicź a so je teho dla nusowany, krala proßycź, so by jeho pschepuschcźił. Kral to skóncźnje sa prawdu spósna a ßebi druheho wyßokeho, pódla pak tež samóžiteho sastojnika sa ministra wubra. S teho widźimy, so je 300 tl. druhdy wjazy, dyžli 3000 tl. Dale widźimy pak tež, so by skóncźnje mało ludźi było, kiž bychu dokhodny dawk dali; pschetož mało wschak jich je, kiž kóžde lěto něschto pjenes wusbytkuje.

Teho dla hinak bycź njemóže, hacź so kóždy něschto k temu da, so bychu ßo krajnje naležnoscźe w dobrym porjadku sdźeržałe a naß a nasche žiwjenje krajny sakon sakitacź móhł.

H. K.

Najnowsche.

Kamjeńz, 2. junija. Tudomna diöcesanska shromadźisna mějesche wcźera tudy ßwoje poßedźenje. Powitansku rycź dźeržesche k. duchowny Otto s Frankenthala. Potom rycźesche pschedßyda, k. zyrkwinski radźicźel Jentsch, wo „snutskomnym mißionstwje.“ Na to ßo namjet, so by ßo „gmejnske staranje sa khudych s dobrowolnym hladanjom khudych sjenocźiło,“ sa dobry spósna. Hewak rycźeschtaj hischcźe dwaj duchownaj wo wotcźehnjenju njeradźenych dźěcźi a wo sastaranju małych dźěcźi we wukhowaŕnjach.

Barlin, 4. junija. Sa cźaß njepschitomnoscźe wjeŕcha Bismarcka jeho kanzlerske dźěła statny sekretaŕ s Bülow wobstara.

Straßburg, 3. junija. Württembergski kral je wcźera ßem pschijěł a dźenßa mějesche tudomne wójsko psched nim paradu. Po njej wón citadellu wobhladowasche.

Win, 4. junija. Nowy sakski póßłanz, knjes s Bose, je sandźeny tydźeń ßwoje sastojnstwo nastupił.

Hendaye, 3. junija. Do Sebastiana je 3000 muži wójska schpaniskeho knježeŕstwa na pomoz pschicźahnyło. Duž ßu karlistojo woblehnjenje města Hernani wostajili a do Oriamendi zofali, hdźež ßu ßo wobtwjerdźili.

Swětne podawki.

Rěmske kněžorstwo. (Ḥ. K.) Budyschin. Dokelj bu ßo runje nětko listna abo formulary na gmejnstich prjódkstejerjow rosdate abo ßo hischcze rosdadza, do kotrychž ma ßo wunoschk konschich žnjow sapißacz, dha je ßo s dobom ta myßl rosschěrika, so tajke sapißanje s wotschazowanjom k nowemu dothodnemu dawkej hromadje wißy. Ale s wěstoscžu mózemy wobkruzicz, so temu na žane waschnje tak njeje, ale to stanje ßo jenicžzy teho dla, so by wyschnoscz wěrne postajenja wo konschich žnach měła, kaž to w druhich krajach tez cžinja. — Tajke žněsapißanje sta ßo pak w Sakskej tez hižom dotal, ale na trochu hinasche waschnje. Wyschnoscz wobrocži ßo dotal s tymi listnami na wokrjeßne ratarske towarstwa, te pak na ßwoje pobocžne towarstwa a te na někotre ßwoje ßobustawy, wot kotrychž mózachu sapißy, po mózhnoscži sprawne, doczakacz. — Tajke waschnje ßo pak nowej kulturnej radži, kiž ßo woßebje wo lěpsche ratarstwa stara, njedoßahaze sdasche a ßo teho dla wot njeje namjet stajt, so by pschichódnje kóždy gmejnski prjódkstejer formular k tajkemu sapißanju dostał a tutón ßnadž s pomozu někotrych druhich ratarjow wupjelnił. A dokelj bu tajki namjet wot wyschnoscze sa dobry spósnaty, dha ßo nětk spomnjene listna rosdjela, kaž je to we wulasu wot 30. haperleje t. l. pschikasane.

Žitaw. Pschi njewjedrje, kotrež pjatk, 30. meje, tudy a we wokolnoscži sakhadżesche, je w Jonsdorfje błysk do domstich ckalza Knoblocha dyrił a Knoblochowu, kotraž sa kroßnami ßedżesche, kaž tez jeje 9 měßazow stare dźěcžo sarasył. Knobloch ßam bu pohkuschcny a ma wot teho wokomikujenja widlischcža, 2 holzy pak, kiž tez wo jstwje běschtej, stej njewobschkodżenej wostakej. Błysk je s dobom tez sapalił a ßu ßo domske zyle wotpalike. — Pschi tym ßamym njewjedrje je błysk jedyn ras w Olbersdorfje a dwójcy w Žitawje do twarjenjow dyrił, njeje pak sapalił.

Jako reichenbachski měschczanosta 3. dżeń ßwjatkow psches greizki park dźěsche, jemu tam s jenoho schtoma njejapzy jena wulka hałosa na hłowu padże, tak so wón khwilu bjes myßle lejo wosta. Wón ßnadž se žiwjenjom wotendże.

Drazdżany. Kral Albert je dotalneho wosporskeho hamtmana, k. Philippi, sa ßudniskeho hamtmana we Wostrowzu (Ostritz) pomjenował. — Badenski wjelwójwoda (Großherzog) a jeho knjeni mandżelska staj w poßlenich dnjach na kralowskim hrodże tudy na wopytanju pobykoj. — Kral Albert chze tez internazionalnu ratarsku wustajeńzu w Bremenje wopytacz a budże tam w domje sakskeho konsula Leupolda bydlicz.

Barlin. Wjerch Bismark je skónczinje hakle sandżenu póndżelu Barlin wopuschczik a ßo do Warzyna podał. Do kajkich kupjel wot tam pojedże, hischcze wěste njeje. — Pjched ßwojim wotjedom mějesche wón dlěsche rosrycžowanje s khežorom. Tón je nětko saßo zyle strowy.

— S Draždżan je badenski wjelwójwoda se ßwojej knjenju mandżelskej 3. junija do Barlina pschijěł, so by khežora wopytał.

— Jene barlinske nowiny powjedaja, so je něchtón wuliczik, so budże ßo w lěcze 1885 jenoż pokoja farow wobßadżeja móz, jeli dżeßacz lět sa ßobu tak mało młodych ludzi na duchownstwo studuje, kaž w tu khwilu.

— W někotrych nowinach běchu wunjeßli, so chze wjerch Bismark jeneho hohenzollernskeho prynza na schpanisti thrón ßadżicz. Druhe nowiny pak wudawachu, so chze Pruska Belgisku abo tola s najmjeńscha Luxenburgsku annektirowacz. To ßo wě, so stej wobej powjescži njewěrnoscz a kža.

— W poßleńschich wójnach ßu ßo sa ranjenych wojakow na khwalobne waschnje starali, ale se sajatymi wojakami njeßu pschezo tak wobkhadzeli, kaž by ßo to sdobnje stacz měło. Duž na namjet ruskeho khežora w pschichodnym měßazu w belgiskim hłownym měscze Brüsselu kongreß w hromadu stupi, kiž smeje postajicz, kak ma ßo s wojakami, kiž ßu we wójnje jeczi wsaczi, wobkhadżecz.

We Wrótßławje (Breslau) ßo ßwjatkowny tydżeń powschitkomna wucžerska shromadżizna wotdżerża, na kotrejž je ßo něhdże 3000 wucžerjow wobdżěliło.

S Darmstadta pisaja, so ruska khežorka (wona je heßen-darmstadtska prynzeßyna) 14. junija na hród Jugenheim pschijedże a tam tsi njedżele wostanje. Ruski khežor tam 19. junija pschijedże a potom tez němski khežor, kaž tez jendżelski prynz Arthur (edinburgski wójwoda) a jeho knjeni mandżelska (ruska prynzeßyna Marja).

Awstria. W Czechach ßu sandżeny tydżeń tójschto njewjedrow měli a ßu pschi tym krupy tu a tam wulku schkodu nacžinike. W někotrych krajinach Wuherskeje pak ßu tak ßylne deschcze byke, so ßu tam pola a łuki powodżene.

— Awstriscy biskopoja ßu pißmo wosjewili, w kotrymž praja, so budża nowym zyrkwinskim sakonam jenoż tak daloko poßkuschni, hacž jim to prjedawsche sakony, woßebje pak tak mjenowany konkordat dopuschczi. Tutón konkordat je wujednanje bjes awstriskim khežorom a bamžom, w kotrymž ßu prawa katholskeje zyrkwje a katholskeho duchownstwa w Awstriji postajene, ale se strony awstriskeho knjezerstwa je tutón konkordat hižom psched někotrym cžaßom horjesběhnjeny.

Franzowska. Franzowski ßejm je tón tydżeń poczał nowy gmejnski a nowy wolbny sakon wuradżowacz.

Wón budže najskerje tak wujednany, kaž je jón ministerstwo pródkpołožiło, hacž runje tak ßwobodny njeje, kaž dotalny běsche.

— W ßejmje w tu khwilu prawy a lěwy centrum, to je: měrni monarchistojo a měrni republikanarjo sa ministerstwo hłoßuja a budže wone, tak dołho hacž je sapoßłanzy tuteju dweju stronow podpjeraja, někak wobstacž móz.

Schpaniska. Karlistojo ßo saßo bole hibacž počinajo; woni ßu město Sebastian woblehnyli.

Rußowska. S połodnischich stronow tuteho kraja pißaja, so tam žita jara rjane steja a so ßo tam teho dla bohatych žnjow nadžijeja.

Sahrodniski spěw.

Njech pschikhadžeja saßy
Te pczołki nalěcza;
Hlaj, kajka rjana pycha
Dym lubosneho dycha
Je kraßnje wobdawa.

Te róže w ßwojim kczenju
Wschě barby pschetrechja,
So niczo njej' tak rjane,
Schtož je ßnadž molowane
Wot khumschtnoh' molerja.

Kak steja shotowane
Te rjane lilije,
Haj kraßnische, hacž króna
Sso krala Salomona
Se skotom błyschczesche.

Te fiwonki a kwětki
Pschekraßnja sahrodu,
Tu synczo na nich lěta
Ta pczołka a ßej pyta
Balsamsku zyrobu.

We sahrodže tych różow
Sahrodnik dźěłasche,
Wón róže pěknje hlada
Tu najrjeńschu ßej shlada
A tak ßej spěwasche:

Ty róža wschitkich różow
Mi moje holczo ßy,
Haj twoje dla mi macža
Tu ßylsa srudnoh' płacža
Wschak husto srostliny.

Wot tebje sdalowany
Je wscho tak srudne mi:
Kaž nalika tu shinje,
Sso rožow młodnoscž minje
We horzej ßuchoczi.

Ty holczo sahrodniske,
Jeli so njebych móhł
Cže ßwoju pomjenowacž
A rjenje wokoschowacž:
Chzu rycž ßej ßam ßwój row.

A dyrbjała mi wumrjecž
Ta róža najrjeńscha:
Hlaj, róža, kotraž kczěje,
Bjes płodnoh' deschcza mrěje,
Tak tež ja wumrjecž chzu.

S tym ßłowom skónczi nětko
Tón sahrodnik ßwój spěw:
Wscho sboże, kiž je ßłódke,
Je pschezo tola krótke,
Kaž jenej' róže kczěw.

J. Pjetschka.

Ze Serbow.

S Budyschina. Po khětro dołhej ßuchocze sandženu wutoru wjeczor njewjedro se ßylnym błyskanjom a njepschestawazym hrimanjom pschiczeže a nasche pola a sahrody s pěknym deschczom wokschewi. Tutón deschcž pak, kaž ßu nam powjedali, ani hacž do horow ani hacž do Bukez doßahał njeje, hdžež ßu mroczele jenož trochu pokrjepili, ale je ßo wot města bole k wjeczorn a k połnozy rosschěrił. — Po wulkej horzocze je schwtórtk saßo poczało khłódnischo bycž a je ßo na tutym dnju tež trochu deschczowało.

— Wokrjeßny ßud (Bezirksgericht) w Lubiju ßo 31. julija t. l. roswjasa a budža ßudniske naležnoscže wobydlerjow lubijskeho a nowosalzaskeho hamta do budyskeho wokrjeßneho ßuda, bjernaczanskeho, herrnhutskeho a ebersbachskeho hamta pak do žitawskeho wokrjeßneho ßuda pokasane.

Se Sczijez. Druhi dźeń ßwjatkow pschipołdnju je ßo jena kólnja, želesnicznemu dohladowarjej Hantuschej ßłuschaza, wotpaliła. Tuta kólnja někotre sta kroczeli wot jeho wobydlenja stejesche a ßu ju někajzy hólzy sapalili abo tola jedyn wot nich, kotrehož ßu drusy k tajkemu hrosnemu skutkej naryczeli. Woni ßu pjecza s podhroda byli. Hantusch je psches tónle woheń wulku schkodu czerpił.

S Konjez. W lisczowym wobtykowanju kosozeje hródže pschi khěžzy želesnicznego dohladowarja Jana Augusta Měrscha je ßo 27. meje někak palicž poczało a je woheń tež tamnische stare prohi a něschto palneho drjewa doßahnył. Ale dokelž bórsy ludžo k pomozy pschiběžachu, dha ßo woheń skoro podußy, jako bě hakle mało schkody naczinił.

S Pschidoła. Pschipołdnju 25. meje je ßo na tudomnym reviru na ležomnosczach, kublerjomaj Leschi a Mikławschej ßłuschazych lěßowe ßłanje na kórzu wußywa wotpaliło. Mikławschej je ßo pschi tym tež hromaba tschěskow a kopa walczkow spaliła.

S Lasa. Wot 1. junija ßo na naschej prnskej „hornjołužiskej želesnizy" ludžo, skót a twory woža, kaž na druhich želesnizach. Wona ma ßlědowaze stazije a

ſaſtawy wot ranja k wjeczoru: Kohlfurt, Hórka, Niſka, Mikow, Wujeſd, Las, Wojerezy, Wyßoki Bukow, Mückenberg*), Wikow (Elſterwerda), Rukow (Liebenwerda), Ssokolza (Falkenberg). Wot ranja k wjeczoru jéſdża wſchédnje 3 czahi (pojéſdy) a wot wjeczora k ranju pak ſchtyri. Barlinſko-ſhorjelſka żeleſniza na hornjokużiſku w Hórzy a kamjenſko-lubnjowſka na nju we Wyßokim Bukowje trjechi. — To wſchak je jara pěknje, ſo mamy nětko żeleſnizu wot ranja k wjeczoru, ale jara lubo by nam też byko, hdy bychmy bórſy druhu wot pokodnja k poknozy doſtali a tak wot naß do Budyſchina a do Hródka atd. jéſdżicz móhli. (W tajkim naſtupanju by drje derje byko, hdy bychu ßo ſaſtupjerjo budyſkeho a rakeczanſkeho hamta, każ też wojerowſkeho a hródkowſkeho wokrjeßa ſa tu wěz ſtaracz poczeli. Red).

— Póſtſke ſtazije, kotrez liſty a pakety ſ hornokużiſkeje żeleſnizy a na nju wobſtaraja, ßu w Kohlfurtu, Niſkej, Krjebi (bliſko Mikowa), Wujeſdże, Wojerezach, Wyßokim Bukowje, Ruhlandże, Mückenbergu, Witowje, Rukowje a Ssokolzy.

S Kotkowa piſche „zaßnik", ſo je ßo ßwjatkowniczku w tamniſchim lěßu nehdże 200 jutrow (Morgen) khójnow wotpaliko. Woheń je pſches to wuſchok, ſo ſ jeneje lokomotivy wulke, ßo hiſchcże palaze kruchi létachu a ßtanje a potom ſchtomy ſapalichu.

Wón piſche dale: Ssobotu 30. meje czehnjeſche czéżke njewjedro bjes Drěwkom a Slym Komorowom k Hródkej a pſchinjeße wſchelakim ſtronam deſchcż, tak dokho hižom wutrobnje požadany. Ale, luby Bożo, jich wjele hladaja nětko ſ płakanjom na ßwoje pola, pſchetoż krupy ßu ſbili a to najbóle wot Kleſchnika pſches Bukow a Běku hacz do Seleſneje. Někotremużkuliż je wſchitko do cziſta ſbite, druſy nadżiłeja ßo, ſo ßnadż tola wuſyw ſaßo naznjeja. — Pſchi tym ſamym njewjedrje dyri dkyſk bliſko Drěwka do jeneho ſchtoma a pohłuſchi dwě żónſzy, kiż pod nim ßedżeſchtej. W pohłuſchenju ßo do póblanſkeje hrjebje waliſchtej a budżiſchtej ßo tam ſatepikej, jeli budżichu ludżo njepſchiſchli a jej wucżahnyli.

*) Njewě nichtón, kak Mückenberg ßerbſki rěka? Red.

Do knihownje Maczizy Sserbſkeje dari:

1) K. farař Bróſk w Kſchiſchowje: a) Wakdowe ſpěwarſke ſ léta 1787. b) Wajſowe modlerſke knihi ſ léta 1783. — 2) K. farař Hórnik w Budyſchinje: a) Geſchichte des Oberlauſitzer oder Wendiſchen Seminars zu Prag. 1874. b) Krótke ſtawizny nabożniſtwa. 2. wudawk. 1874. — 3) K. kapłan Luſczanſki w Budyſchinje: Katholſki katechismus z krótkimi ſtawiznami nabożniſtwa. Pſchek. J. Luſczanſki. 1874. — 4) Sserbſke luth. knihowne towarſtwo: Pſchehlad ſliczbowanja ßerbſk. luth. knih. tow. na léta 1867—1871. — 5) K. farař Teſchnař w Niedże: Pobożne głoßy ſ bratſchojſkeje gmejny. No. 1—16. Teho runja: Kjarlije k Spiwanu, gaż Ziſchi k prědnemu Rasu k Bożemu Blidu du. Chośchebuſu 1865 a 1866. — 6) K. wyſchſchi wucżeř Zmiſch w Zitawje: „Nachrichten über das Johanneum in Zittau" ſ naſtawkom: „Die ſlaviſchen Ortsnamen in der ſüdl. Oberlauſitz." Zittau 1874.

Pſchiſpomnjenje. S dobom ja najpodwólniſcho k nawjedżenju dawam, ſo ja kóżdy ſchtwórtk dopołdnja wot 10 hacz do 11 hodżinow w macżicznej knihownji na rózku lawſkich hrjebjow a ſwonkneje lawſkeje haßy czo. 688 po 1 ſkhodu pſchebywam.

K. A. Fiedleŕ,
knihownik M. S.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Pětrowſka zyrkej: Jan Auguſt Krawz, cżéßla, ſ Metu Leokadiju Schokcziz. — Korla Hermann Zemich, wobydleř, ſ Marju Rehorkez. — Korla Bjedrich Auguſt Kleczka, wobydleř, ſ Marju Ssymankez. — Handrij Herczik (Herzog), wobydleř, ſ Hanu ſwudowjenej Hawptowej rodż Kaplerjez. — Bjedrich Wylem Měrſch, murjeř, ſ Madlenu Lorenzez.

Michalſka zyrkej: Jan Rauſendorf, kamjenjerubař w Sczijezach, ſ Hanu Helenu Wuſchikez ſ Nowych Makßez. — Bohumił Hermann Kſchiżan, cżéßla a khéżeř we Wósporku, ſ Hańżu Auguſtu Stoßez ſe Żidowa. — Jan Mieth, ſchewz, ſ Marju Emiliju Auguſtu Baraſchez ſ Wulkeho Wjelkowa. — Jan Auguſt Wojnař, wobydleř w Dżéżnikezach, ſ Hanu Marju Auguſtu Mikelez ſ Dobruſche. — Handrij Krawz, wikowař pod hrodom, ſ Marju ſwudowjenej Helaßowej rodż. Němzez — Korla Auguſt Frenzel, murjeř pod hrodom, ſ Emmu Marju Berndtez ſe Żidowa. — Julius Bernhard Stelzař, kowař, ſ Marju Auguſtu Sahrodnikez ſe Żidowa.

Křćeni:

Pětrowſka zyrkej: Jan Auguſt Ernſt, Jurja Förſtarja, wobydlerja, ß.

Michalſka zyrkej: Hana Amalia Wilhelmina, Jana Guſtava Adolfa Lorenza, cżéßle na Żidowje, dż. — Marja Auguſta, Korle Auguſta Kalaucha, khéżkarja w Jeńkezach, dż. — Ernſt Auguſt, n. ß. ſ Wuriz. — Ernſt Auguſt, Jana Knoſpy, ſahrodnika w Dobruſchi, ß. — Hermann Oskar, Jana Ernſta Kellera, kowarja pod hrodom, ß. — Marja Martha, Jana Auguſta Klingſta, rěſnika na Żidowje, dż.

Katholſka zyrkej: Marja Helena, Michała Horjeńka, murjerja dż.

Zemrjeći:

Dżeń 12. meje: Marja rodż. Höhniz, njebo Handrija Wanka, ſahrodnika w Khelnje, wudowa, 78 l. 9 m. 7 d. — 15., Madlena rodż. Mitaſchez, Handrija Hanſkeho, khéżkarja, w Bórku, mandżelſka, 42 l. 8 m. — Hana Wilhelmina, Bohuwěra Mikławſcha Krala, maſchinuwjedżerja na Żidowje, dż, 11 m. — 16, Michał Kopri, wobßedżeř a rěſniſki miſchtr pod hrodom, 83 l. 2 m. — Marja rodż. Lorkez, Michaka Buka, wobydlerja w Sajdowje, mandżelſka, 36 l. 3 m. — Marja rodż. Hofmannez, Pětra Ssymanka, wobydlerja, wudowa, 85 l. — 20., Pětr Bieſold, měſchczjan a murjeřſki miſchtr, 52 l. — 23., Handrij Jeńko, wobydleř we Wulkim Wjelkowje, 53 l. 10 m. 4 d. — 25., Ernſt Ota, Pětra Handrika, wobydlerja na Żidowje, ß., 1 l. 2 m. 23 d. — 27., Jan Frenzel, ßkużbak, 45 l. 8 m.

Hans Depla a Mots Tunka.

Mots Tunka. Hanßo, bě dha ty tež w Mutylezach pschi wóhnje?

Hanß Depla. To ßo wě.

M. T. Dha drje bě ty tón, kaž tam teho brodaka morskasche.

H. D. Ně, to ja njeběch, pschetož ja ßo tehdy sa wonjedžanskej ßykawu wohladowach, ale ju nihdže njewuhladach. Skónčnje wot jeneho wonjedžanskeho čeladnika shonich, so ßu tamni młodži hólzy nóznemu stražnikej trubicž sakasali, hdyž ßo něhdže pali, dokelž dźě jich młode holčžki s tajkim trubjenjom s čžicheho drěmka wubudži.

M. T. Hm, ja pak ßym ßłyschał, so drje je stražnik trubił, dokelž je ßo w Mutylezach paliło, ale so je Wonez Korla pschiběžał a jemu trubu wutorhnył, prajizy: schto tola tajku haru čžěrisch, so nichtó spacž njemóže.

H. D. Ale čžeho dla dha na wěžu njejßu schli hladacž?

M. T. Ach, to je wschak jedyn čžinił, ale temu ßo sdasche, so je tón woheň 4 hodžiny daloko, niz pak poł hodžiny, kaž wo prawdže běsche. Wón teho dla w korčžmje pschi dobrym piwje shromadženym sastupjerjam wjeski a wokrejßneje ßykawy tajkule poměrowazu powjescž pschinjeße, a tak wschak móžesche ßwój karančžk piwka s měrom dale picž, njech ßo tež poł hodžiny daloko palesche, kaž chzysche.

Nawěschtnik.

Drjewowa aukzia.

Schtwórtk, 10. junija, dopołdnja w 8 hodžinach budže ßo na rodečžanskim reviru na njechorńskich mjesach

78 Rm. dubowych schčžěpow a pjeńkow

sa hotowe pjenjesy na pscheßadžowanje pschedawacž.

Shromadžisna na njechorńsko-rodečžanskim pučžu.

Zwahr, hajnik.

Aukzia trawy.

Ssynowy wužitk na rěčžnych łukach ryčžeŕkubła Kotbiza, k rokečžanskemu knjejstwu ßłuschazeho,

póndželu, 15. junija,

dopołdnja wot 9 hodžinow

na pscheßadžowanje pschedawacž.

Sapočžatk pschi kotbičžanskim hrodže.

W Kotbizu, 4. junija 1874.

Urban, hajnik.

Nawěschtki

sa

Serbske Nowiny,
Fliegende Blätter,
Kladderadatsch,
Berliner Tageblatt,
(23,000 abonnentow),

kaž tež sa **wschě** druhe nowiny tukraja a wukraja wobstara **wschěduje** porjadnje a po najtunischich płačžisnach

Rudolf Mosse

w Draždžanach, Altmarkt 4. w **Lipsku,** Grimm. Str. 2. w **Chemnitzu,** Roß- u. Holzmarkt-Ecke.

Prawdžiwa **Glöcknerska čžehnita a hojaza žałba***) (žadyn tajny ßrědk) ma na schachtličžzy schtempel M. Ringelhardt, je wot najwyschschich medicinalskich sastojnstwow pruhowana a poručžena psche: **wicž, drjenje, salsy, lischawu, kurjaze woka, wosabjenje, psche wschě wotewrjene, rosdžajomne, rosdžělome, wosabite, wopalene čžerpjenja, bolaze leženje, sahorjenja, sačžeklisnu** atd. a je ßo pschi wschitkich tychle khorhosčžach psches ßwoju spěschnu, wěstu hojazu móz na najlěpje dopokasała.

*) Prawdžiwa se schtemplom M. Ringelhardt na schachtličžzy. Dostacž w schachtlach po 2½ nßl. s haptykow w Budyschinje, Nowosalzu, Lubiju, Žitawje, Rychnowje, Großschönawje, Neugersdorfje, Biskopizach, Rakezach, Schěrachowje, Bjernačžizach, Wostrowzu, Hirschfeldže, Herrnhucže a Reichenawje. Fabrika je w Gohlisu pola Lipska.

Do

Neuseelanda

w Australiji

wobstara 15. junija rjemjeßnikow, dźěłačžerjow, ratarjow a nježenjene ßłužobne dźowki po 11 toleŕ pr. Crt. sa dorosčženych

C. A. Mathei w Hamburgu

a jeho agent knjes **Emil Herschel** w **Draždžanach** na Waisenhausstraße. (H. 3487.)

Jena ßylna **kuchinska holza** ßo pschi wyßokej sdźě hnydom do ßłužby pyta

psches pschistajazu žonu **Semigowu.**

Młody čžłowjek, kiž chze **bětnarstwo** nawuknycž, móže pola jeneho wjeßneho mischtra hnydom město dostacž. Hdže? to je shonicž we wudawaŕni „Serb. Now."

Młóczaze maschiny s göplom

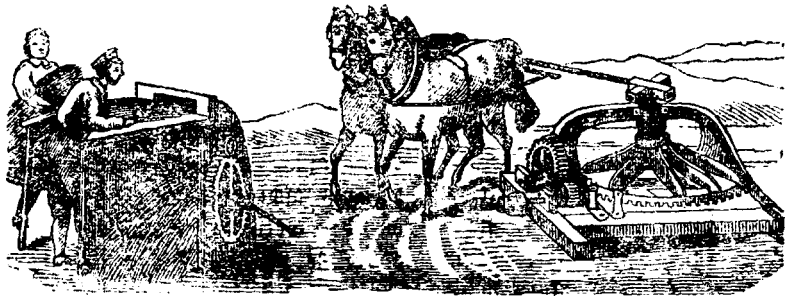

najdopokasanscheje konstrukzije a w hiczu k regulirowanju, patentirowaneho postajenja sa 1—4 konje, lohko ßo wjerczaze, porucza

želesolijernja a maschinowa fabrika

Gœtjes & Schulze w Budyschinje.

Ssyczne maschiny

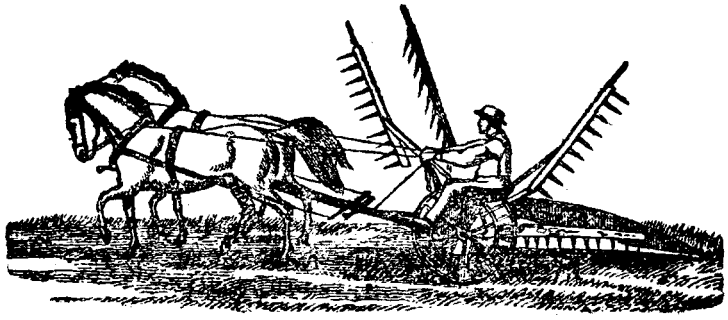

systema **H. & G. Kearsley**, pschedawa pod rukowanjom a ma je stajnje na skladze

želesolijernja a maschinowa fabrika

Gœtjes & Schulze w Budyschinje.

Schpihele,

wolijowoczischczowe wobrasy,
gardinowe žerdze,
fotografijowe wobłuki,
słoczany lejsty

w najwjetschim wubjerku najtunischo porucza

A. Aschbacher, posłoczeŕ
na hauensteinskej haßy 23.

---

100 kórzow

prima soły (Aescher) k hnojenju je hischcze tunjo dostacz w mydłowej fabrizy Moritz Lehmann na bohatej haßy.

Wóskowu twaŕ a łuschczisny

stajnje po najwyschej płaczijnje kupuje mydłowa fabrika **Moritz Lehmann** na bohatej haßy.

Wulke **wolijowe ßudy** leža na pschedaŕ w mydłowej fabrizy **Moritz Lehmann** na bohatej haßy.

Do jeneje **konditoraje** w Budyschinje ßo jedyn młody człowjek wot 15—16 lět, kiž móže ßerbski a němski, k lohkemu dźěłu k 1. oktobra t. l. pyta. Dalsche je we wudawaŕni „Serb. Nowinow" shonicz.

Dwaj **stupnjej** staj psched někotrym czaßom na puczu wot Skanez do Barta namakanaj a móžetaj ßo we wudawaŕni „Serb. Nowinow" saßo dostacz.

Wulki skład

czaßnikow (segerjow)

porucza

J. G. Schneider

na snutskomnej lawskej haßy c̄o. 134 pódla tórma.

Ja ßym ßwój sklad czaßnikow jara bohacze powjetschił a mam we wschěch družinach czaßnikow wulki wubjerk, tak so móžu kóžde požadanje dopjelnicz. Płaczisny ßu najtunische a kóždy czaßnik je najßwěrnischo wotczehnjeny.

Rukowaze pißmo ßo kóždemu pschiwda.

Wulki wubjerk prawdźiwych ßlěbornych rjeczaskow, prawdźiwych talmisloczanych a we wónju posloczanych rjeczaskow, teho runja s rukowanjom a w płaczisnje najtunischo.

Tež pschispominam hischcze, so ßym ßerbskeje rycze runje tak mózny, kaž němskeje.

S poczesczowanjom

J. G. Schneider,
czaßnikař.

Liebigowy kumyßowy extract

psche ßuchoczinu,
tuberkulosu, bronchialny katarrh atd.

Hohenfeld p. Heiligenthala, 20./11. 73.

Ja mam Wam ßwój dźak wuprajicz, dokelž ßo hojaze skutkowanje Waschego präparata pola mje stajuje jara spodobne pokasuje. W nastupanju khoroscze je ßo pola mje wschitko zyle pschemeniło. Spanje je bole měrne; ja prjedy dlěhe njespach, hacž 2 hodzinje, hdźež potom saßo wotuczich, nětko pak zyłu dołhu nóz ani jedyn ras njewotuczu. Czežki dych a hwisdanje w bróscze je wotewsałe, haj, ja móžu prajicz a Bóh daj, je zyle sastało. Krakow je mjenje, nózne poczenje je ßo shubiło, naczaßne kałanje w bróscze wjazy njesaczuju s krótkim wscho je hinak.

Ja skažu ßebi saßo (Skasanje) a podpißuju ßo s najwjetschim dźakom najpodwolnischo

A. Thimm.

Płaczisna sa flakon 15 nßl., kisty po 4 flakonach a wjazy pósczele

General-Depot von Liebig's Kumys-Extract.
Berlin, Friedrichstr. 218.

Jena ßwójba na wßy dźěczi, kiž pola ßwojeje maczerje bycz njemóža, dokelž je wona **dójka**, k wotczehnjenju sa pschiměrjene sapłaczenje horjebjerje. Dalsche je we wudawařni „Serb. Nowinow" shonicz.

Homöopathske domjaze haptyki sa ludźi a skót w khrepkach abo proschkach,
augsburgsku žiwjeńsku eßenzu, bleschu po 5 nßl.,
kulzbergsku flußowu tinkturu, bl. po 5 nßl.,
brunowu tinkturu po Netschu, bl. po 10 nßl.,
solkowy pólver sa konje, schachtliczka po 7½ nßl.,
porucza **hrodowska haptyka.**

Wot najwjetscheje ważnoscze sa

woczi kóždeho. Moja prawdźiwa Dr. Whitowa wodźiczka je ßebi ßwojich njepschetrjechenych dobrych **woßebnosczow** dla wot lěta 1822 **wulku ßwětoßłowu** dobyła. Wona je konzeßionirowana, a jako **najlěpschi domjazy ßrědk** — niz lěkarstwo — po wschěm ßwěcze snata a **ßławna,** schtož **wjele** tyßaz wopißmom wobßwědcza. Skasanja à flacon po 10 nßl. pósczele mi **budyska hrodowska a rakeczanska haptyka.** Traugott Ehrhardt w Großbreitenbachu w Thüringskej.

Jedyn jěsdźazy stoł (Fahrstuhl) s pschißłuscheństwom je tunjo na pschedań pola czěßliskeho mischtra Zimmermana na nowych hrjebjach w Budyschinje.

Khlamy starych wězow **Julius Bächmann** na wulkej bratrowskej haßy poruczeja spodźiwnje tunjo **nowe** mězy se stoffa a židy po 7—12½ nßl.

W khěži czo. 5 w Koczizy je jena **stwa** s pschißłuscheństwom na pschenajecze abo je tež **khěža ßama na** pschedań. Wscho dalsche je tam shonicz.

Kehelekulenje

wo kołbaßy a ſchinki

jutſje njedźelu w Rachlowje, na cźoż pſcheproſchuje

Pětr Döcke.

Tyſcherſke barby,

bórſy k barbjenju pſchihotowane, kaž też **laki, ſtruiß, terpentinowy wolij** a wſchitke **murjerſke barby** porucza

Moritz Mörba.

Würzburgſke

runklizowe ßadźeńki,

kraßna twora, kiž móża ßo ſa tydźeń pſcheßadźecź; wone bjes njelubych wopuſchow roſtu hacź do 8—15 puntow cźeźkoſcze. Wulke a male ſtaſanja hižom nětko horje bjeru.

W Budyſchinje. **Korla Auguſt Rösler**

na kamjentnej haßy cźo. 565.

Jenu **korcźmu** w budyſkej, lubijſkej abo kamjeńſkej wokolnoſcźi pyta jedyn, kiž derje płacźi, bórſy wotnajecź. Wſcho dalſche je ſhonicź we wudawarni „Serb. Nowinow."

Kmani a pilni murjerjo

pſchi dobrej ſdźě pola podpißaneho kóždy cźaß dźěło doſtanu.

W Budyſchinje na walſkej haßy.

Frdr. Mörbitz, twarſki miſchtr.

Jedyn wojnarſki

doſtanje pola podpißaneho trajaze dźěło.

Traug. Fiebiger

w Bukezach p. Pomorez.

Jeneho tyſcherſkeho

pyta **J. Kuhn** w Njeßwacźidle a móże wón poſdźiſcho jeho tyſcherſtwo na ßwoju ruku horjewſacź.

Knjeſej Traugottej Ehrhardtej w Großbreitenbachu w Thüringſkej. Moja žona, kotraž bě, móhł rjez, na jenym wóczku **hižom widźenje ſhubiła**, bu po wutrjebanju prěnjeho flakona Waſcheje **Dr. Whitoweje wodźicźki** ſ dźěla a pſches druhi flakon ſ Bożej pomozu **ſaßo zhle wuſtrowjena**, a dokelž je Waſcha **woda** tak **dobra**, dha proſchu (Skaſanje). **Altheim** w Badenſkej w juniju 73. **F. M. Sanß.** Dale: Dokelž ßym wot jeneho pſcheczela ſhonił, ſo Waſcha **ßławna Dr. Whitowa wodźicźka derje ßłuži**, dha proſchu wo pſchipóßłanje (Skaſanje). **Karnkewitz** w Pomorſkej w juniju 73. Kowarſki miſchtr **Zühlka.**

Wſchitkim tym, kiž ßu mi wóndano we wulkej ſtraſchnoſcźi k pomozy byli a pſches to wulke njeſbože wotwobroczili, woßebje pak ßußodej a ßußodźinej praju ſ tutym ßwój najwutrobniſchi dźak, ſ tej próſtwu k Bohu, ſo by jim to bohacze ſarunał.

W Huczinje. **J. P. S.**

Žiwnoſcź cźo. 38 w Jeńkezach ſe 14 kórzami pola a łuki, bjes wumjeńka, je ſe ßwobodneje ruki na pſchedań a je wſcho dalſche tam ſhonicź.

Ssmjertny dźeń

mojeje lubeje mandźelſkeje.

Dźeńß ſ nowa ſaßo ſaßwitaſche
To ranje teho lětnjoh' dnja,
Hdźež Bożi jandźel wotwołaſche
Cźe pſches ßmjercź, luba macźerka,
Dźeńß ßu ßo pjecź lět dokonjake,
So ty mje pſches ßmjercź wopuſchcźi,
Kiž ßu tak rucze wotběžake
Pſchi wſchitkej mojej ſrudobi.

Tón ſrudny dźeń we kóždym lěcze
Je dźewjate dźeń junija;
Tak dołho hacź b'du na tym ßwěcze
Ty njepſchińdźeſch mi ſ pomjatka.
A hlaj, do tutoh' cźěmnoh' doła
Toh' mojoh' cźaßnoh' žiwjenja
Mi ſ Bożej hnady ſkhadźa ſ nowa
Ta rjana ſbóžna nadźija:

So, hdyž mój běh b'dźe dopjelnjeny
Tu prjedy abo poſdźiſcho,
Ja budu junu ſjednoczeny
Tam pola thróna Bożeho
Tam, luba Marja, ſ tobu ſaßo
Niz na cźaß, ně, do wěcźnoſcze.
O! pſchińdź wſchak ſkoro, luby cźaßo,
Ty cźaßo ſbóžnej' radoſcze.

Nětk khodźu hiſchcze na tym ßwěcze,
Hdźež je tu wſchitko njezyłe,
A myßlu ßebi w kóždym lěcze,
So je to moje poßlenje.
Kak huſto ja nětk ſrudny hladam
Tam horje k módrym njebjeßam,
Ssej wutrobnje a horzo žadam
Byćź ſ tobu ſjednoczeny tam.

Dha ſpi nětk derje twoje cźěło
Tam w Hodźiju na kerchowje;
Hdy by to runje k prochej było,
Ty tola ſtanjeſch ſawěſcze
A póńdźeſch zyle pſchekraßnjena,
Kaž Boże ßkowo powjeda,
S tej duſchu ſaßo ſjednoczena
Pſches hnadu domoj do njebja.

Tam, junu tam we Bożim raju,
Tam, hdźež naſch Sbóžnik Jeſuß je,
Hdźež milliony wuźiwaju
Tu ſbóžnoſcź do wſchej' wěcźnoſcze,
Tam chźemy pſches tu hnadu Bożu,
Bóh daj, ſe wſchěmi naſchimi
We ſbóžnoſcźi a wěcźnym ſbożu
Cźeſcź, khwalbu, Bożo, ſpěwacź cźi.

Pětr Mlónk.

Nakładnik: J. E. Smoleŕ. Ćišć: L. A. Donnerhaka Budyšinje.

Čisło 24. 13. junija 1874.

Serbske Nowiny.

Za nawěšťki, kiž maja so we wudawarni „Serb. Nowin“ na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 688 wotedać, płaći so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 7 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawarja 75 np. a na kral. saks. pósće 8½ nsl. a z přinjesenjom do domu 98 np.

Wopschijecze: Ssejmski dopiß. — Najnowsche. — Sswětne podawki. — Se Sserbow: S Budyschina. S Khelna. S Wojerez. Se Zidžinoho. S Wětoschowa. — Pschilopk. — Hanß Depla a Mots Tunka. — Zyrkwinske powjesće. — Nawěschtnik.

Ssejmski dopiß.

Nad tym, so je sakski ßejm ministerstwu dowolił, so ßmě s tak mjenowaneho němskeho invadlidskeho fondsa — to je s kapitala, kiž je sa bědnych wojakow s franzowskeho wójnskeho sarunanja wsaty — 8 millionow toleŕ požčicź, ßym ja se wschelakich stronow wulke spodźiwanje wuprajicź ßyschak.

Duž ßebi dowolam, k rosjaßnjenju wězy krótke wukładowanje dacź.

Wsche krajne dołhody a wudawki rospanu do porjadnych a wurjadnych. Porjadne wudawki ßo s dawkami sapłacźa, kotreż létnje nawdamy, wurjadne maja ßo na druhe waschnje krycź, to je, psches požčonki, kiž ßo skónčnje s tym sapłacźa, schtož létnje s krajnych dawkow wyschе wostanje, a to je najbole mjenje abo wjazy millionow toleŕ.

Zyłe krajne hospodarjenje je tajke, taž kóžde druhe w kraju: kóždy hospodaŕ ßo stara, so by to, schtož k wschědnym wudawkam trjeba, też wschědnje měł. Trjeba pak ßnadź jene léto k twarjenju abo k něčjemu druhemu wjele pjenjes, dokelž ßo ta wěź wotstorčicź njemodźi, dha ßebi něschto pjenjes požči, psches čož jemu dańdawanje nastonje. Runje tak ma ßo s 8 millionami, horka naspomnjenymi; pschetož te ßu runje nětk k twarjenju wjele želesnizow — też we Łužizy — a też k wschelakemu druhemu nusnje trjeba, schtož pak ßebi niz runje wscho wyschnosćź, ale woßebje lud w tej abo druhej krajinje wutrobnje żada.

Schtož pak sapłacźenje tutych 8 millionow nastupa, dha ßo na tajke waschnje sapłacźi, so ßo bórzy s płacźenjom danje kóžde léto s dobom něschto wotpłacźi.

Napoßledku móhł ßnadź něchtón prajicź, so drje by ßo Sakska tuteje požčonki s tym sminyła, hdy by krajne dołżne pißma wudała. Ale hdy by wona to sčiniła, mohło ßo lohko stacź, so by daň na 5 procentow horje stešła a ßo s tym poddanam, kiž dyrbja ßnadź też požčowacź, wulku schkodu naczinika. Wot invalidskeho fondsa pak wona pjenjesy sa 4½ procentow dostanje.

H. K. (St.)

Najnowsche.

Draždźany, 10. junija. Jeho majestosćź kral Albert je ßo dźenża saßo s Emsa ßem wrocził.

Hohenstein pola Stołpnja, 11. junija. Wczera popołdnju w 4 hodźinach wudyri tudy woheń, kiž w krótkim czaßu 5 domskich do procha a popjeła pschewobroczi.

Shorjelz, 10. junija. Bjes howjadami wulkoradschowskeho kujejstwa je saworjenje ßłosyny (skótny mór) wudyrilo.

Žarow (Sorau), 10. junija. Tudy ßo 3. junija wot wschelakich knježich shromadźisna wotdźerża, kotrejż hižom dawno na tym dźełaja, so by ßo wot jow želesniza do Budyschina twariła. Wona by bjes druhim psches Rěczizy, Hamorschcza, Nowy Lubolń, Borschcź, Dubo, Hlinu, Pschiwczizy, Budyschink, Krakezy a Delnu Kinu schła, kaž je hacź dotal wumérjene.

Barlin, 10. junija. Khéžor najskerje hižom niedźelu, 14. junija, do Emsa wotjédże, so by tam hischcze někotre dny s ruskim khéžorom, ßwojim wyßokim pscheczelom, pschebył, prjedy hacź tón do Jugenheima wotjédże. Ruska khéžorka 13. junija do Barlina pschijédże a ßo wot tam hnydom do Jugenheima poda.

— Pruski krónprynz ßo se ßwojej knjenju mandźelskej a s młódschimi dźěczimi na 6 njedźel na jendźelsku kupu Wight pscheßydli.

Ems, 10. junija. Hollandski prynz Bjedrich je ßem pschijěł, so by ruskeho khéžora wopytał.

London, 10. junija. Powjesćź, so je jendźelske knježerstwo ßlubiło, Rocheforta a jeho towarschow, s Noweje Kaledonije czekńenych, frauzowskemu knježerstwu wudacź, njeje wérna.

Petersburg, 10. junija. Atadźsan, młódschi bratr khiwinskeho khana, je do ruskeho wójska sastupił.

Swětne podawki.

Němske kněžorstwo. Draždžanny. Jeho majestoscz kral Albert je so 7. junija do Emsa podak, so by tam ruskeho kněžora wopytak. S nim staj wyschschi dwórski marschal Könneritz a adjutant oberst Dzembowski. Kral chzyschе so schtwórtk abo pjatk saso do Draždžan wróczicz. Wón bě zebi schtwórtk tydzenja nowu rußowisku zyrkej w Draždžan ch wobhladak a ju sa rjanu a derje twarjenju spóznak. Wona je po planje kněžorskeho ruskeho twarza Boßy twarjena a je tutemu kral Albert komthurski kschiz albertskeho rjadu spożczik. Spomnjena zyrkej je zwjatemu Symeonej dziwohorskemu poßwjeczena a jeje zwjeczenje sta so pjatk, 5. junija, jako na dnju tuteho zwjateho. Woua khoschtuje nehdże 200 000 tl. a je k temu ruski semian Symeon Mikulin 160,000 tl. darik, te druhe pjenjesy su nekotsi druzy semjenjo a pschekupzy, każ tez ruska kněžorska familia nawdali. Ssmjeczisna sta so wot schesczoch ruskich duchownych, kotsiż maja swoje sastojnstwo pschi ruskich zyrkwjach w Němzach a Awstriji.

— Kral a kralowa so 15. junija do Pillnitz pschezydlitaj.

— Saksti zejm so drje tón tydzeń skónczi. We woběmaj komoromaj so najbole wo krajne dokhody a wudawki jednasche, każ tez wo zelenizy a nekotre mjenje ważne wězy.

— Ssrjedu tydzenja bu k nowemu wojerskemu arsenalu sakkadny kamjeń na zwjedżeńske maschnje pokoleny. Wójnski minister, knjes s Fabrice, bě pschitomny a wjele druhich wyßokich offizierow so tez wobdżeli. Tutón arsenal twarsti mischtr Jan Wendler s Budyschina twari.

— Taj dwaj redaktoraj, kotrejuż bě zud k wupokasanju s Draždžan wotzudzik, staj na swoju appellaziju to wotmolwjenje dostakoj, so změtaj dlěze w Draždžanach bydlicz.

Barlin. Khěžor so w blizschich dnjach do Emsa poda, wjerch Bismark pak, kiż w tu khwilu we Warzynje pschebywa, so podżiwcho najskerje do Kißinga pschezydli, so by tamnische kupiele a wody nekotry czaß wuzik. Bajerski kral je jemu teho dla kwartiru a wós a konje poskiczik.

— Nowe zyrkwinske sakony poczinaja do zywjenja stupacz. Dokelż posnanski arzybiskop, hrabja Ledochowski, w jastwje zedzi a teho dla swoje sastojnstwo sastacz njemóże, dha je tamnische tachantstwo (kapitola) wot ministerstwa pschikasnju dostako, sa 10 dnjow sastejerja arzybiskopstwa wusmolicz, hewak ministerstwo kommissarja póschele, kiż smeje dzeła, zwětne sarjadowanje (Verwaltung) arzybiskopstwa nastupaze, wobstaracz. Zwjes tym je posnanski landrath Massenbach hijom samoženje arzybiskopstwa w pißmach a hotowych pjenjesach (123,000 tl.) pod swoju ruku wsak. To samo je so stako w gnesdżanskim biskopstwje, kotrez k posnanskemu złuscha. — Hewak je padernbornski biskop pschikasnju dostak, so ma so w běhu tuteho tydzenja do jastwa podacz, so by tam schesczinjedzeliku schtrafu wotzedżak, kotruż je jemu sud napokożik, dokelż je wón nekotrych duchownych postajik a so prjedy ministerstwa njepraschak.

— Hacz do 23. meje je so nowych pjenjes nabiko a to skotrych 1,022 millionow 169 700 hriwnow (markow), zlebornych 23 millionow 352,399 hriwnow, niklowych 2 millionaj 248,601 hriwnow a koprowych 471,810 hriwnow. Hacz budze so hijom wot 1. januara 1875 wschitko po hriwnach liczicz, to hischcze weste njeje, dokelż so boja, so hacz do tuteho dnja hischcze doscz zlebornych, niklowych a koprowych pjenjes nabitych njebudże.

— Tón tydzeń je so němski wójnski pokład (Kriegsschatz), mjenujzy 40 millionow tolerjow (120 mill. hriwnow), do Spandawa pschenjeßk, hdżez su sa njón wosebje twjerdy tórm (wězu) natwarili, pschi kotrymż stajnje tójschto wojakow na straži steji.

— W Barlinje su we wobydlenjach wschelakich sozialno-demokratiskich wodzerjow wupytowali a s nich wschelake listy a pißma sobu wsali.

W nekotrych wßach w Hornjoschlesynskej je kholera wudyrika a je w jenej wßy wot 150 na nju skhorjenych nehdże 61 wumrjeko.

Awstria. Wschelake tudomne nowiny powjedaja, so su serbski, rumunski a czornohórski wjerch swjask sczinili, so chzedża zebi pomhacz, jeli by turkowski sultan wězy, jim njesrodobne, wot nich zadak.

— W nekotrych czaßach smeja so w Czechach zejmske nowowolby a budże so tehdy saso wo to jednacz, hacz pschi tym Staro- abo Młodoczechojo dobudża. Tak mjenowani Staroczechojo chzedża mjenujzy, so bychu so tajzy mużojo wusmolili, kiż drje so wusmolicz dadża, ale na czeski zejm njeńdu, dokelż je tón pschecziwo staremu czeskemu prawu wot winskeho ministerstwa srjadowany; Młodoczechojo pak zadaja, so bychu so tajzy sapoßkanzy wubrali, kiż su swolniwi, tutón zejm wopytacz.

Franzowska. Hacz runje so w franzowskim zejmje w tu khwilu dosez dokhich a wótrych ryczow dzerzi, dha so tola hischcze wujaßnisko njeje, kotra strona dobudże, hacz republikanska abo monarchiska.

Schpanijska. Zwjes Vitoriju a Mirandu je so dzelba karlistow saßynyła, tak so nichtón tam a zem hicz abo jesdzicz njemóże. — Wójsko schpanijskeho knjezerstwa je Logrono a Tafallu wobßadziło.

Rußowska. Khěžor je pschiswolik, so změ so w Livlandskej hischcze jedyn nowy němski gymnasium sakozicz a so změdża tam, jeli trjeba, wuczerjow s němskich krajow postajecz.

Ze Serbow.

S Budyschina. Gmejnszy prjódkstejerjo a rychtarjo s tych wózow, kotrež su po roswjasanju wósporskeho hamta 1. junija pod tudomny sudniski hamt pschischle, buchu 8. junija wot k. hamtmana Michlera do pschiskuschnoscze wsaczi.

— Někotre wózy, kotrež nětko hischcze do schěrachowskeho hamta skuscheja, 1. oktobra t. l. do tudomneho sudniskeho hamta pscheńdu. Ssu to: Budestezy, Hajnizy, Kójty, Sahor a Maka Khójniczka.

— Psched lubiskim sudom měješche so 6. junija sudniske jednanje pscheczimo pjekarjej Handrijej Stoschej, rodzenemu w Žarkach. Wón bě wot 1. februara 1873 hacz do 27. januara 1874 najeńt Zimmerez pjekarnje a khlamarnje w Ketlizach. Ta pak je so spomnjeneho 27. februara wotpalika a Stoschej winu dawachu, so je swoje smachi a twory wysche sawěsczik, hacz běchu hódne — a běchu jeho teho dla psched sud zadali. Dotelž pak jemu nichtón tak prawje dopokasacz njemóžesche, so je swoje wězy wysche jich hódnoscze sawěsczik a po tajkim sawěiczenske towarstwo sjebacz chcyk, dha jeho sud sa njewinowateho wupraji.

— Wot teho samseho suda bu pak Marja Madlena zenjena Paulowa rodz. Faskez s Wujerje teho dla k 8 měsazam jastwa wotsudzena, dokelž bě Nikezom we Wujeri wupjerk s pjerjom kranyka, pjerje sa zebje samu sthowaka a wupjerk spalika.

S Khelna. Tudy so powjeda, so je khěžkar Krawz s Nowych Boranez tudomneho gmejnskeho prjódkstejerja Domschku pomjenowaneho Biskopa s nožom straschnje kok. Wonaj běschtaj so pjecza pschi khartyhraczu swadzikoj.

S Wojerez pisaja, so drje je hornokužiska zelesniza 1. junija wotewrjena, so pak so s Hórki (po barlinsko-shorjelskej zelesnizy) do Shorjelza jězdzicz njehodzi, ale so móže so to jenoz psches Kohlfurt stacz. Tez njeje hischcze w Bukowje zane prawe sjenoczenje s kamjeńsko-lubnjowskej zelesnizu srjadowane, tak so dyrbi tón, kiž tam pschijědže a chce dale do Kamjeńza jěcz, w Bukowje wjele hodzinow czakacz. — S Wojerez (psches Ruhland-Großenhain-Pristewitz) móže jedyn wschědnje wotjěcz:

rano 7 h. 40 m., pop. 3 h. 26 m., wjeczor 7 h. 32 m.

a pschijědže so do Draždzan:

dop. 11 h. — m., wjeczor 7 h. — m., w nozy 12 h. 10 m.

S Draždzan wotjědže so:

rano 5 h. 45 m., dop. 9 h. 30 m., pschipołd. 12 h. — m.

a pschijědže so do Wojerez:

dop. 9 h. 51 m., pop. 1 h. 20 m., popołd. 4 h. 16 m.

Tez móže jedyn sa dzeń jedyn raz s Draždzan psches Radeberg a Kamjeńz do Wojerez jěcz a wotjědže so s Draždzan: pschipołdnju 12 h. 44 m. a pschijědže so do Wojerez: popołdnju 4 h. 46 m.

S wosom, do kotrehož su konje sapschehnjene, so s Wojerez do Kulowa wschědnje wotjědže: dopołdnja 8 h. 30 m., popołdnju 2 h. 10 m., a pschijědže so do Kulowa: dopołdnja 9 h. 35 m., popołdnju 3 h. 15 m. — S Kulowa do Wojerez so wschědnje wotjědže: dop. 10 h. 55 m., popołd. 5 h. — m., a pschijědže so do Wojerez: pschipołdnju 12 h. — m., popołd. 6 h. 5 m.

Se Zidzinoho. (H. W.) Wjeczor 27. meje w 10 hodzinach tudy woheń wudyri a so twarjenja khěžnika Němza, kaž tez jeho susoda Ssróki wotpalichu. Dokelž pkomjenja spěschnje wokolo so hrabachu, mózesche so jim skót lědom někak wutorhnycz, domjaza a hospodarska nadoba je pak so s wjetscha spalika. Ssykawy běchu drje ruce dosez k pomozy pschijěte, njemójachu pak wjele wuskutkowacz, dokelž woda jara pobrachowasche.

S Wětoschowa pische „bramborski zerbski zaznik" sledowaze: Dzenza 2. junija mějachmy sylne njewjedro wot 1 hodziny pschipołdnju hacz do 11 hodzinow wjeczor. Pisches wulki deschcz je semja ½ kohcza pichemokana. S deschczom pak tez po smuhach krupy padachu, tak wulke kaž kurjaze jeja a zita buchu wot nich po dźělbach do czista sanicjene. Schusez bě s lijczom pschikryty, kotrež běchu krupy wotbiło.

Přilopk.

* Jedyn komet nětko na njebju steji, ale hischcze widzecz njeje, srjedz junija budze pak tudy widzecz, najbole pak srjedz julija.

* W Freibergu je so jedyn pschekupski prokurist a njedaloko Pillnitza jedyn 17lětny mikodzenz pschi kupanju tepik.

* Pschi njewjedrje, kotrež 9. junija we wschelakich stronach mějachu, je blysk w voigtlandskim měsce Plauenje jenu brózeń sapalił a pola Auerbacha jeneho 13lětneho hólza, kiž bě pod jedyn schtom salěsł, saraził. — Tez su njewjedra w Schwarzenbergu, Kirchbergu a wokolnoscži wjele schkody nacziniły. Pschi njewjedrje, kotrež psches Stützengrün, Rothenkirchen, Bärenwalde atd. cjehnjesche, je blysk 4 rasy dyrił, dwě khěži spalił a 7 hawjadow saraził. Pódla su krupy a powodzenja wulku schkodu nacziniłe a w Bärenwaldze mosty a kruchi schusejow wotnjesłe.

— W Kesselsdorfie pola Löwenberga w Schlesynskej je jena tak mjenowana wichorowa truba (Windhose) zakoznu schkodu nacziniła. Wona je 14 domskich zyle spowalała a 16 druhich tak skasała, so ludzo w nich bydlicz njemója. Wuhnje so sagynyncha, hrjady, wrota a tsěschne kósty wokolo létachu a buchu po polach, sahrodach a kukach rosmjetane. Jedyn wětrnik, kiž na jenej hórzy stejesche, bu wot wětra něhdze 10 minutow njeseny,

hacz ßo ſkónczńje ſaßypny. Wjele ſtow ßadowych ſchtomow je ſpowalenych a druhim je wſcho liſcze wadrjene.

* W Opawje (w awſtriſkej Schleſynſkej) je ßo wóndano 72létna ryczerſkubleŕka ſ jenym 27léinym wuczerjom tamniſcheho gymnaſija wérowacz daka. Pſchi wérowanju běchu tez jeje nékotre dżéczi-dżéczi pſchitomne.

* We Winje běchu paduſchi wóndano w nozy jenu murju pſchekamali a ſ khlamom ſkotnika Herzla wſchelke drohe wézy, néhdże 60.000 ſchéßnakow hódne, kranyli. Ale hižom naſajtra pſchipołdnju bé jich polizia wußlédżika a wſchě kranjene wézy pſchi nich namkaka. Paduſchi běchu tſjo Italſzy.

* Jako wóndano hollandſki kral 25létny jubiläum ßwojeho kralowanja ßwjerżeſche, je wón pſches 2000 ſbożopſchejazných telegrammow doſtak. Najprénſchi béſche wot turkowſkeho ſultana.

Kak Hans Depla a Mots Tunka rozom wótŕitaj a ludźi pódla škrějetaj.

* * *

Hanß Depla. Wſcho ßo w ßwěcze wospjetuje!

Mots Tunka. Haj, tak ludżo praja; ale ſchto dha ty měniſch?

H. D. No, wóndano ty powjedaſche, ſo běchu khěżu ſbéhali, ale niczo ſa to doſtali — a to je ßo pſched krótkim w Bukſchizach wospjetowako.

M. T. Kak dha ma jedyn tajke żonſke mjenowacz, kiż pod woknami ſtejo na to poßluchaja, ſchto ludżo nutſka rycża?

H. D. Tajke żónſke tola nihdże njejßu!

M. T. O haj, dżi jenoż do Doleſchowſkej Hubrawki, tam mójeſch je namakacz.

H. D. Njewéſch, ſchto je to na ßebi měko, ſo w Namjowje pſched nékotrym cżaßom jedyn ßwinjazy khlěw tak wobhladowachu.

M. T. O haj, to ja wém. To je ßo ſtako, dokelż béſche ßo tam wot jeneho 60 létneho Dżurana ßwinjazy ſtutk ſtak.

Cyrkwinske powjesće.

Sa evangelſkich Sserbow w Draždżanach a wokolnoſczi budże jutrje ſa tydżeń, jako 3. njedżelu po ßwj. Trojizy (21. junija), w draždżanſkej kſchiżnej zyrkwi ßerbſka Boża ßłużba ſ prědowanjom, ſe ſpowjedżu atd. wotdżerżana a ſméje knjes farař Kordina ſ Minakała prědowanje, knjes farař Imiſch ſ Hodżija pak ſpowjednu rycz.

Wěrowani:

Pětrowſka zyrkej: Handrij Mulka, krawz, ſ Auguſtu Emmu Polenkez. — Jurij Pawoł Matheis, pſchekupz, ſ Berthu Kſchiżankez.

Michalſka zyrkej: Bjedrich Ernſt Teuſcher, ßukelnik na Żidowje, ſ Marju Thereſiju Kopaczez tam. — Ernſt Bohuwěr Poſtel, pſchekupz w Klukſchu, ſ Marju Helenu Janaſchez ſe Srěſchina, — Korla Auguſt Wetzka, wiczeżny kubleŕ w Jeſchizach, ſ Marju Auguſtu Pjetſchkez ſ Toroñz. — Jan Auguſt Kalich, ſahrodnik w Ratarezach, ſ Madlenu Pelzez ſ Cżemjeriz.

Kŕćeni:

Pětrowſka zyrkej: Klementina Ida, Jana Hapacza, wobydlerja, dż. — Marja Hilżbeta, Jana Auguſta Hórczanſkeho, kramſkeho miſchtra, dż. — Hana Marja Klara, Korle Eduarda Louis'a Khěżnika, wóſki, dż.

Michalſka zyrkej: Auguſta Ida, Jana Jurija Wjeńka, wobydlerja na Żidowje, dż. — Ernſt Ota, n. ß. ſe Żidowa, — Emma Martha, Handrija Wiczaſa, wobydlerja na Żidowje, dż. — Wilhemina Auguſta, Hermana Paula, fabrikſkeho dżěkaczerja w Dżéżnikezach, dż.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje
6. junija 1874.

Dowoz: 4506 měchow.	Płaćizna w přerěžku											
	na wikach,						na bursy,					
	niža.			wyša.			najniža.			najwyša		
	tl.	ngl	np.	tl.	ngl	np.	tl.	ngl	np.	tl.	ngl	np.
Pšeńca 50kilogr.	4	11	—	4	28	8	4	15	4	4	22	9
Rožka " "	3	20	8	3	26	5	3	23	3	3	24	—
Jećmjeń " "	3	22	3	3	25	9	3	18	6	3	25	9
Wowß " "	3	23	—	3	26	—	3	25	—	3	26	—
Hroch " "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka " "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps " "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły " "	5	13	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka "	6	17	7	—	20	—	—	—	—	—	—	—
Kopa ßkomy "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lane ßymjo "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Butra 1 "	—	18	—	—	24	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna (50-)	1	5	—	1	15	—	—	—	—	—	—	—

Cžahi po želesnizy:

Po hornokužiskej želesnizy s ranja k wjecžoru. Wotjěžd: Kohlfurt dopołdnja 4 hodžinow 42 minutow, popołdnju 1 h. 32 m., pop. 5 h. 7 m. Hórka r. 5 h. 31 m., p. 2 h. 5 m., p. 5 h. 46 m. Niska d. 5 h. 49 m., p. 2 h. 15 m., pop. 6 h. 1 m. Mikow dop. 6 h. 11 m., pop 2 h. 29 m., pop. 6 h. 18 m. Wujesd rano 6 h. 45 m., pop. 2 h. 50 m., wjecžor 6 h. 48 m. Las dop. 7 h. 5 m., pop. 3 h. 3 m., wjecžor 7 h. 5 m. Wojerezy rano 7 h. 40 m. pop. 3 h. 26 m., wjecžor 7 h. 32 m. Wyßoki Bukow dop. 8 h. 9 m., pop. 3 h. 47 m., wjecžor 7 h. 57 m. Ruhland dop. 8 h. 43 m., pop. 4 h. 7 m., wjecžor 8 h. 28 m. Mückenberg dop. 9 h. 2 m., pop. 4 h. 22 m., wjecžor 8 h. 52 m. Wikow (Elsterwerda) dop. 9 h. 28 m., pop. 4 h. 44 m., wjecžor 9 h. 27 m. Rukow (Liebenwerda) dop. 9 h. 47 m., pop. 5 h — m., wjecžor 9 h. 54 m. Ssokolza (Falkenberg) pschijěžd: dop. 10 h 7 m., pop. 5 h. 17 m., wjecžor 10 h. 14 m.

Po hornjokužiskej želesnizy s wjecžora k ranju. Wojěžd: Ssokolza rano 6 h. 42 m., dop. 10 h. 55 m., wjecžor 6 h. 45 m. Rukow rano 7 h. 14 m. dop. 11 h. 18 m., wjecžor 7 h. 9 m. Wikow rano 7 h. 41 m. dop. 11 h. 36 m., wjecžor 7 h. 28 m. Mückenberg dop. 8 h. 13 m., pschip. 12 h. 3 m., wjecžor 7 h. 57 m. Ruhland dop. 8 h. 48 m., pschip. 12 h 30 m., pop. 4 h. 3 m., wjecžor 8 h 17 m. Wyßoki Bukow dop. 9 h. 11 m., pschip. 12 h. 49 m., pop. 4 h. 19 m. Wojerezy dop. 9 h. 51 m., pop. 1 h. 20 m., pop. 4 h. 46 m. Las dop. 10 h. 17 m., pop. 1 h. 42 m., pop. 5 h. 4 m. Wujesd dop. 10 h. 44 m., pop. 2 h. — m., pop. 5 h. 20 m. Mikow dop. 11 h 14 m., pop. 2 h. 27 m., pop. 5 h. 42 m. Niska dop. 11 h. 41 m., pop. 2 h. 45 m., pop. 5 h. 59 m. Hórka dop. 11 h. 55 m. pop. 2 h. 57 m., wjecžor 6 h. 9 m. Kohlfurt, pschijěžd: pschip. 12 h. 38 m., pop. 3 h. 42 m., wjecžor 6 h. 42 m.

W Budyschinje na nowych hrjebjach 713.

Pschedawarnja wužitkoweho drjewa

W Budyschinje na nowych hrjebjach 713.

F. A. Zimmermanna, cžěßliskeho mischtra,

porucža ßwój skład khójnowych pšóstow a deskow 6 hacž 10 łohcži dołhich, ¾ zola hacž 3 zole tołste, teho runja schmrěkowe deski wot ½ zola hacž ⅝ tołstoscze, tšěschne łaty, lěpjeńske łaty, spalierowe łaty 6 hacž 9 łohcži dołhe, stole wschelakich druzinow, tšěschne schpjeny, schwarty, papne lejsty, tšěschne popy, schindžele, žerdže, sabrodne žerdki a t. d. a móže po tunim nakupowanju po najtunischich płaćizsnach pschedawacž.

Aukzia trawy.

Pschichodnu njedželu, 14. junija, popołdnju w 5 hodžinach budze ßo stejaza trawa na tšoch kórzach łuki na **drožďžiskim** reviru na pscheßadžowanje pschedawacž.

Shromadžisna w hoscženzu w Drožďžiju.

Mrós.

Drjewowa aukzia.

Pschichodny **schtwórtk, 18. junija,** budze ßo na **łupjanskim** reviru 70 ßuschizowych khójnowych hromadow sa hotowe pjenjesy na pscheßadžowanje pschedawacž.

Sapoczatk dopołdnja ½10 hodžinow pschi schczeńczanskej drósy na khaßowskich mjesach.

Hrabinska Einsiedelska inspekzia.

Pjatk, 19. junija,

dopołdnja w 10 hodžinach budze ßo na rycžerkuble w Hornym Hbjelisku p. Wosporka něhdże 40 lětuschich jendželskich pokrejnych **jehnjatow** sa hotowe pjenjesy na pscheßadžowanje pschedawacž.

Hospodarske sastojnstwo.

Róże, kaž tež **pletwa** sa njewjesty a kmótrow ßu rjane a tunje na pschedań w schtrymparskich khlamach **hauensteinskeje** abo **butrowskeje haßy.**

Do jeneje **konditoraje** w Budyschinje ßo jedyn młody cžłowjek wot 15—16 lět, kiž móže ßerbski a němski, k łohkemu džěłu k 1. oktobra t. l. pyta. Dalsche je we wudawarni „Serb. Nowinow" shonicž.

Jena ßwójba na wßy džěcži, kiž pola ßwojeje maczerje bycž njemóža, dokelž je wona **dójka,** k wotczehnjenju sa pschiměrjene sapłacženje horjebjerje. Dalsche je we wudawarni „Serb. Nowinow" shonicž.

Ratarſke kreditne towarſtwo w ſakſkim kraleſtwje.

Horjebranje ßobuſtawow, nutsykačenje pjenjes, pſchedawanje ſaſtawnych a kreditnych liſtow, proſchenja we pożčonki atd. ſa ratarſke kreditne towarſtwo w ſakſkim kraleſtwje, ßo wote mnje kóżdy čaß wobſtaraja, każ też nalutowarnſke pjenjeżne ſkładki (Spareinlagen) ßo też wot tajkich horjebjeru, kiż ßobuſtawy njejßu, a ßo wote dnja nutsykačenja ſ 4 prozentami ſadanja.

W. Matheis na hoſpitalſkej haßy w Budyſchinje.

Liebigowy kumyßowy extract

wot prěnich autoritetow dopoſnaty a poručeny, pſchi **ßuchočinje** (też we wyßokej měrje), pſchi **tuberkuloſy** (ſnamjenja: krawny kaſchel, hektiſka ſymiza, nózny pót, cżeżki dych), **żołdkowym, cżrjewowym a bronchialnym katarrhu** (chroniſki kaſchel, krótki a ßuchi ſ krakami), **rjapowej ßuſchinje**, każ też pſchi wſchěch khoroſcżach, kiż móża ßo pſches lěpſchu jědź a polěpſchenje krwě wotſtronicź, też hiſchcże tehdy, hdyż żane lěkarſtwo wjazy njeſkutkuje, najlěpje pomha. Wón ſpomóża woßebje pſcheměnjenje wutkow a je teho dla woßebje wużitny khorym, kiż dyrbja po měßazach wo ſtwje woſtacź a mało ſtawohibanja maju.

Kiſty po 4 flakonach a wjazy (flakon po 15 nßl.) póſcżele

General-Depot von Liebig's Kumys-Extract
Berlin, Friedrichstr. 218.

NB. Khori, kotrymž żane ßrědki njepomhachu, njech hiſchcże ſ dowěrjenjom poßleni raz ſpytaja ſ **Liebigowym extractom.** Knižka wot **Dr. Wella** darmo a franko.

(Mlócżaze maſchiny.) Wulke pokracżenje w ratarſtwje je nowa mlócżaza maſchina khwalobnje znateje firmy **Ph. Mayfarth & Co. w Frankfurcze nad Mainom**, kotraż wot 2 cżlowjekow wjercżena, pjecża w 1 hodźinje tejko namlóczi, każ 3 mlócżiży ſa zyły dżeń. — Niż ſorajeſchka w kłoßach njewoſtaji a wſchelake żito jenak derje mlóczi. Hižom pſches **pjatnacże tyßaz** tychle mlócżaſych maſchinow ßo trjeba, ſchtoż je dobre wopißmo ſa jich dobroſcź. Płacżiſna je jenoż 60 hacź 66 toler a franko pſchipóßłanje po żeleſnizy.

Skaſanja móża ßo pſchi horcjſchej firmje ſtacź abo pſches jeje agenta knjeſa **Chr. Höhnu** w Kóſtach pola Budyſchina.

Schpihele,
wolijowocżiſchcżowe wobraſy,
gardinowe żerdże,
fotograſijowe wobłuki,
ſtoczany lejſty

w najwjetſchim wubjerku najtuniſcho poruča

A. Aſchbacher, poſtoczeŕ
na hauenſteinſkej haßy 23.

W Trjebjeńzy je jena **žiwnoſcź** ſe 17 kórzami polow, kukow a kerkow, każ też ſ poknymi žnjemi, ſe ſtotom a gratom, bjes wumjeńka, ſe ßwobodneje ruki na pſchedań a je wſcho dalſche pola **wobßedżerki, wudowy Marje Weńkowej,** tam ſhonicź.

---

50 ſtohow dubowеje ſkory

budże ßo **17. junija,** dopołdnja wot 10 hodźinow na **njeßwarcżilſkim** reviru bliſko Bohowa, pſchi ſkopjazej łuzy, w ſwěrinarni atd. na pſcheßadżowanje pſchedawacź.

Shromadżiſna w 9 hodźinach dopołdnja w knjeżim hoſcżeńzu w Njeßwacżidle.

Schtwórtk, 18. junija, dopołdnja w 9 hodźinach budże ßo na njeßwacżilſkim reviru

25 dubowych klozow,
4 ſtohi duboweho wużitkoweho drjewa,
36 ſtohow " palneho drjewa,
40 " " hakſoweho drjewa,
25 dubowych pjeńkow.

Shromadżiſna dopołdnja ½9 hodźinow w ſcheſchowſkej zyhelniczi, pokracżowanje aukżije ½10 hodźinow w ſwěrinarni, ſkopjazej łuzy atd.

Pſchedawanſke wuměnjenja ßo pſched ſapoczatkom aukżije woſjewja.

Schulze, hajnik.

Aukzia ſchcżěpow.

Něhdże 40 kloſtrow (po 3 Rm.) zyłneho, jabroſteho, ßuceho ſchcżěpoweho drjewa, zyle bliſko kaſowſkeho dwórniſchcża, budże ßo

ßrjedu, 24. junija,
popołdnju w 3 hodźinach

pod wuměnjenjemi, w termiji woſjewjomnymi, na pſcheßadżowanje pſchedawacź.

Shromadżiſna na kaſowſkim dwórniſchczu.

W Běłym Khołmzu, 5. junija 1874.

A. Felffel, wyſchſchi hajnik.

Žiwnoſcź cżo. 38 w Jeńkezach ſe 14 kórzami pola a łuki, bjes wumjeńka, je ſe ßwobodneje ruki na pſchedań a je wſcho dalſche tam ſhonicź.

W khěži cżo. 5 w Kocżizy je jena ſtwa ſ pſchißłuſcheńſtwom na pſchenajecże abo je też khěża ßama na pſchedań. Wſcho dalſche je tam ſhonicź.

Do

Neuſeelanda
w Auſtraliji

wobſtara 25. junija rjemjeßnikow, dżełacżerjow, ratarjow a njeżenjene ßłużobne dżowki po 11 toler pr. Crt. ſa doroſcżenych.

C. A. Mathei w Hamburgu

a jeho agent knjes **Emil Herſchel** w **Draždżanach** na Waiſenhausſtraße. (H. 4272.)

Młóczaze maschiny s göplom

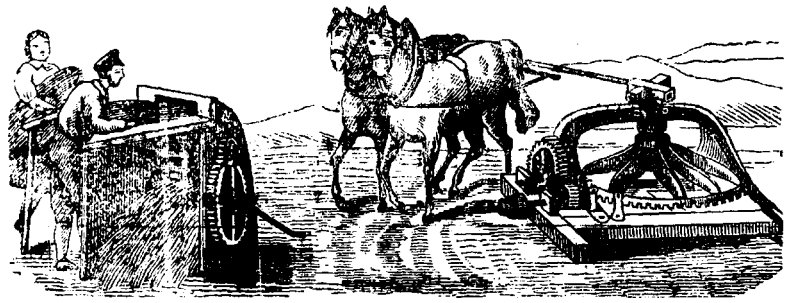

najdopokasanscheje konstrukzije a w hiczu k regulirowanju, patentirowaneho postajenja sa 1—4 konje, lohko ßo wjerczaze, porucza

želesolijernja a maschinowa fabrika

Gœtjes & Schulze w Budyschinje.

Ssyczne maschiny

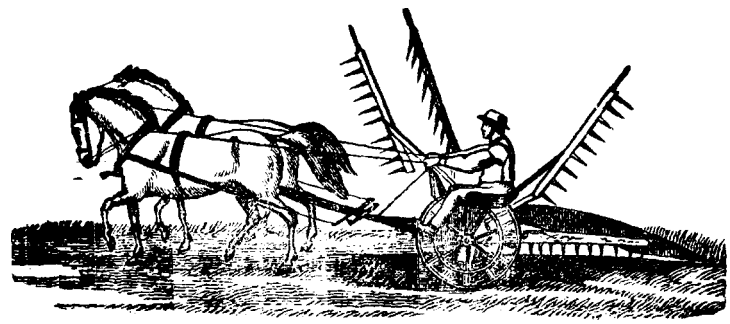

systema **H. & G. Kearsley**, pschedawa pod rukowanjom a ma je stajnje na składze

želesolijernja a maschinowa fabrika

Gœtjes & Schulze w Budyschinje.

Tyscheŕske barby,

bórsy k barbjenju pschihotowane, kaž tež laki, firniß, terpentinowy wolij a wschitke murjeŕske barby porucza

Moritz Mörba.

Jenu korczmu w budyskej, lubijskej abo kamjeńskej wokolnosczi pyta jedyn, kiž derje płaczi, bórsy wotnajecz. Wscho dalsche je shonicz we wudawaŕni „Serb. Nowinow."

Kmani a pilni murjerjo

pschi dobrej sdźě pola podpißaneho kóždy czaß dźěło dostanu.

W Budyschinje na walskej haßy.

Frdr. Mörbitz, twaŕski mischtr.

Aukzia trawy.

Ssynowy wužitk na rěcznych łukach ryczeŕkubła Kołbiza, k rakeczanskemu knjejstwu ßłuschazeho, budźe ßo

póndźelu, 15. junija,

dopołdnja wot 9 hodźinow

na pscheßadźowanje pschedawacz.

Sapoczatk pschi kołbiczanskim hrodźe.

W Kołbizu, 4. junija 1874.

Urban, hajnik.

Jedyn jěsdźazy stoł (Fahrstuhl) s pschißłuscheństwom je tunjo na pschedań pola czěßliskeho mischtra Zimmermana na nowych hrjebjach w Budyschinje.

Krajnostawski bank.

Pschi nasadpłaczenju 4-procentskich nalutowarnskich sapołožkow, hdyž ßo bjes wupowjedženja stanje, **ßo hacž na dalsche žadyn diskont njewotczehnje.**

W Budyschinje, 6. junija 1874.

Direktorium krajnostawskeho banka kralowskeho sakskeho hornołužiskeho markhrabinstwa.

s Loeben.

Dźiwoczanske ßerbske evang. luth. mißionske towarstwo směje, da li Bóh, jutsje sa tydźeń, jako 3. njedźelu po ßwj. Trojizy, **mißionsku hodźinu** we wulkowjelkowskej schuli a chzyli ßo wschě pschecźeljo a pschecźelnizy mißionstwa, woßebje pak wschitke ßobustawy tam popołdnju w 3 hodźinach nutsnamakacź.

Pětr Młónk.

Mißionski ßwjedźeń

we **Wukrancźizach**

směje ßo na ßwj. Jana, 24. junija, dopołdnja w 9 a popołdnju w 3 hodźinach. Pschitomni budźa k. mißionař senior **Cordes**, k. zyrkwiny radźicźel Dr. th. **Besser**, k. duchowny **Nagel**.

Destillazia

Ad. Rämscha na ßerbskej haßy

porucza ßwój wulki skład **liqueurow**, dwójnych a jednorych **ßłódkich paleuzow**, kaž tež **cźisteho palenza** we woßebje cźiscźe ßłodźazej tworje. Saßopschedawarjam a wotebjerjam wjetschich dźělbow ßo najtunische płacźisny staja.

Cźischczany barchent, jendźelski płat, hotowe jaki s lama, barchenta a kattuna cźescźenym Sserbam porucza.

F. G. Dietza pschi mjaßowych hětkach.

Jeli ma schtó lětusche, s pcźołkami derje wobßadźene **kołcźe** na pschedań, tón chzył to **Liebscherej** w Khwacźizach k nawjedźenju dacź.

Pschedawanje drjewa.

Na **jeńscheczanskim** reviru pola Rakez je twarske a ryhelowe drjewo na pschedań. Samłowjenje pola **Jetzelta** w Jeńschezach. **Müller.**

Hnydom abo najposdźischo 1. julija t. l. ßo pschi wyßokej sdźě jena ßłužobna **dźowka** pyta wot twarožkarja **Oty Hofmanna** w Hucźinje.

NB. Kiž tajku dźowku bórsy wobstara, dostanje 1 tl.

Pod spodobnymi wuměnjenjemi a dobrej sdźě jeneho

běharja (Laufburschen)

pytam, kiž móže hnydom do ßłužby stupicź.

Pschekupz **August Grützner** w Budyschinje.

Sa moje kolonialtworowe a spiritiosowe khlamy pytam ja jeneho **wucźomnika**, kiž móže hnydom nastupicź.

Carl Pötschka na swonknej lawskej haßy.

Jena ßłužobna **dźowka** ßo k 1. julija t. l. pyta wot geometra **Rauffta** na swonknej lawskej haßy cźo. 748.

Młody cźłowjek, kiž chze **bětnarstwo** nawuknycź, móže pola jeneho wjeßneho mischtra hnydom město dostacź. Hdźe? to je shonicź we wudawařni „Serb. Now."

Shubjeny

bu s Haja do Nowych Boranez jedyn měschk, wopschijazy jedyn **pruski** a **sakski „Gewerbeschein"**, **2 notizkniżzy** a **19 tol.** w papjerjanych pjenjesach. Khuda shubjeřka namakarja najnaležnischo proßy, to sa **dobre myto** na Delnim Židowje cźo. 206 wotedacź.

Lubemu přećelej, swěrnemu towařšej, česnemu nawoženi

Janej Augustej Wanakej

w Banecach

a jeho česnej njewjesće

Marji Augusće Šmidlowej

we Łahowje

k jeju wěrowanskemu swjedźenej, dźeń 14. junija 1874,

najwutrobniše zbože

přeje **Jan Młynk** w Zaryču.

Nakładnik: J.E. Smoleř. Ćišć: L. A. Donnerhaka Budyšinje.

Čisło 25. ~20. junija~ 1874.

Serbske Nowiny.

Za nawěstki, kiž maja so we wudawarni „Serb. Nowin“ na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 688 wotedać, płaći so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawaŕ
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 7 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawarja 75 np. a na kral. saks. pósće 8½ nsl. a z přinjesenjom do domu 98 np.

Wopschijecże: Schto mamy wo civilnym mandżelstwje dżerżecź. — Najnowsche. — Sswětne podawki. — Se Sserbow: S Budyschina. S Kuska. S HuczinY. S Lutyjez. S Dubrawow. S Wulkeje Dubrawy. — Zyrkwinske powjescże. — Hanß Depla a Mots Tunka. — Nawěschtnik.

K nawjedżenju.

Ezi ßami cześcżeni wotebjerarjo „Serbskich Nowinow“, kotsiž chzedża sa nje na tsecże schtwórtlěto 1874 do prědka płaczicź, njech nětko 75 np. we wudawarni „Serbskich Nowinow“ wotedadża. Ezi, kotsiž ßebi „Serbske Nowiny“ psches póst pschinjescź dawaja, njech tola njesapomnja, ßebi je tam bórsy skasacź. Na schtwórtlěto płacża tam „Serbske Nowiny“ 85 np. Na pruskich póstach „Serbske Nowiny“ też wjazy njepłacża hacź na sakskich a sa pschinjeßenje do domu płaczi ßo sakskim póstam schwórtlětnje jenoż 13 np. **Redakcia.**

Schto mamy wo civilnym mandżelstwje dżerżecź.*)

Po knižzy lěwakdskeho fararja Scheuflera.
(Na požadanje wotczitschczane.)

Němski khěžor je jako pruski kral 9. měrza t. l. sakon wudak, po kotrymž wot 1. oktobra t. l. sa zyke **pruske** kraleswo **civilne mandżelstwo** do żiwjenja stupi a wyschе toho nichtón wjazy **nusowany** njebudże, ßwoje dżěczi kschczicź dacź. S dobom je postajene, so ßo sapißanje narodżenja dżěczi, semrjecza ludzi a stupjenja do mandżelstwa wjazy wot duchownych stacź njeßmě, ale so ma ßo to wot ßwětnych sastojnikow wobstaracź. Tónle sakon je drje jenoż sa Prusku daty, ale wot lěta 1866 ßu wschelake pruske sakony też na zyke němske khěžerstwo rosschěrjene a je teho dla mózno, so sakon wo civilnym mandżelstwje w ßwojim czaßu też na Sakssku a druhe němske kraje pschenże. (W někotrych krajach a krajinach jón hižom dawno maja, jako w Badenskej, rheinskej Pruskej atd.) Němski rajchstag jako sastupjeŕ němskeho luda je ßo lětßa na namjet jeneho sapoßłanza też hižom s wulkej wjetschinu sa to wuprajił, so by ßo civilne mandżelstwo też we wschěch druhich němskich krajach sawjedko a hacź runje sastupjerjo němskich knjeżerstwow — tak mjenowany „bundesrath“ — w tajkim nastupanju hnydom żane pschiswolaze wobsanknjenje sczinili njeißu, dha je ßo to tola nětko stako, każ barlinske nowiny pißaja, pschetoż „bundesrath“ je wóndano s wulkej wjetschinu, mjenujzy s 41 hłoßami pschecziwo 17 hłoßam wobsanknył, so ma ßo kanzleŕ němskeho khěžorstwa požadacź, němskemu rajchstagej sakon wo sawjedżenju civilneho mandżelstwa we wschěch němskich krajach k wuradżenju prjódkwołożicź. Duż je czaß, ßo ßebi rospomnimy, kak ma prawy kschesczijan tule wěz wobhladacź a s njej wobkhadżecź, so by w njej kschesczijanstwo tola ßwoju ważnosćz wobkhowało.

(Pokracżowanje.)

*) Zyke wukładowanje k spißowarja njemóżemy wotczitschejecź, dokelż po srjadowanju Serb. Now. k temu dosćz města nimamy. Red.

Najnowsche.

Ems, 17. junija. Němski a ruski khěžor staj ßo dżenża dopołdnja do Koblenza podałoj, so byschtaj tam khěžorku Augustu wopytałoj. — Wobjed budże dżenża pola ruskeho khěżora.

Bern, 17. junija. Tudomna wokrjeßna rada je pschiswolika, so ßmě ßo żelesniza wot zürichskeho jězora hacź do gotthardskeje żelesniży twaricź.

Versailles, 16. junija. Rosßudżenje namjeta wot sapoßłanza Periera stajeneho, budże drje hakle sa dwě njedżeli hotowe. Tak dołho budże jón kommißia wuradżowacź.

Santander, 16. junija. Wójsko schpaniskeho knjeżerstwa je pjecża karlistow ßylnje sbiło a to pola Lodosy.

Barcelona, 16. junija. Karlistojo, ßu pod wjedżenjom Saballe nadpad na Felin Gixols sczinili, buchu pak wotrażeni.

Swětne podawki.

Němske kněžorstwo. Draždžany. Kral Albert ßo 29. junija pſches Freiberg do Chemnitza poda, hdžež jedyn dżeń pſchebudże a 1. julija dale do Zwickawa pojědże, 2. julija chże měſcże Plauen a Oelsnitz wopytacź a w kupjelach Elſter nozowacź; 3. a 4. julija budże wón pſches Auerbach, Eibenſtock, Schneeberg, Schwarzenberg, hacź do Annaberga puczowacź. S Annaberga ßo kral na runym puczu do Pilniz wróczi. Hacź budże knjeni kralowa ſpomnjene dny ſ nim puczowacź, njeje hiſchcże wěſte. Sa to pak ßo jako wěſtoſcź powjeda, ſo kral a kralowa 7. julija do Kamjenza a wot tam do Budyſchina pſchijědżetaj, hdžež budżetaj nozowacź, naſajtra, 8. julija, pak do Lubija, wot tam do Žitawy pojědżetaj, hdžež pſches nóz woſtanjetaj a ßo wot tam 9. julija do Draždżan wróczitaj.

— Sakſki ßejm je ßwoje ſkutkowanje na khwilu ſaſtajił a ßo hacź do naſymy wotdżenik (vertagt), hdžež chże te dżěła, kiž ßu hiſchcże wyſche, dokonjecź. Wotdżenjenje ſta ßo 13. junija.

— Miniſterſtwo je wurjadnu krajnu ſynodu do Draždżan powołało. Wona je ßo 18. junija ſapoczała a móże ßnadź dwě njedżeli tracź. Tudomny wokrjeß je tam wot ryčznika Jakuba ſ Budyſchina, primariuſa Würkerta ſ Lubija a prjedawſcheho kamjeńſkeho primariuſa Schwaby ſaſtupjeny.

— Sakſke hajniſke towaŕſtwo ßo lětßa w Lipſku ſhromadżi a budże tajka ſhromadżiſna wot 2. hacź do 4. julija tracź.

— Hewak ßo piſche, ſo ßo kral Albert 19. junija (wczera) do Bremena poda, ſo by tamniſchu internazionalnu wuſtajeńzu wopytał. Wón ßo 22. junija do Pilniz wróczi. Tam budże jeho ruſki khěžor 12. julija na ßwojim domojpuczu do Rußowſkeje wopytacź.

Barlin. Němſki khěžor je 15. junija do Emſa pſchijěł, hdžež jeho ruſki khěžor na dwórniſchczu pſcheczelniwje witaſche.

— Werch Bismark je ßo lohko doſcź w tychle dnjach ſaßo do Barlina wrócził, pſchetoż jeho pſchebywanje we Warzynje jemu pſchi lětuſchich khłódnych dnjach na żane waſchnje tyło njeje, ale jeho khorowatoſcź je tam wjele bóle pſchibyła.

— Pruſki krónprynz ßo 18. junija na bremenſku wuſtajeńzu poda a tam hacź do 21. junija woſtanje.

— Prjedawſchi miniſter finanzow, baron Heydt, je 12. junija w ßwojim 74. lěcze wumrjeł.

— Italſki kral je w Pruſkej něhdże 70 kobłow a hengſtow a to wſcho ßrókaczow kupicź dał, ſ kotrymiž chże ßwoju konjeplahowarńju wobohacźicź.

— Sa ſarjadowarja ſamóżenja poſnańſkeho a gnězdżanſkeho arzybiſkopſkeho ſtoła je vicepräſident Steinmann poſtajeny. Tuto ſamóżenje wopſchija ¼ milliona toleŕ, mjenujzy 123,000 toleŕ w hotowych pjenjeſach, něhdże 100,000 tl. w hypothekach a to druhe w leżomnoſcżach.

We Wrótßławje budże 27. a 28. junija poſtajenje wójnſkeho pomnika a 200lětny jubiläum tamniſcheho küraſſier-regimenta ßwjeczeny. Pruſki krónprynz budże pſchitomny.

Awſtria. Khěžor je dotalneho wójnſkeho miniſtra Kuhna ſe ßłużby puſchcził a na jeho měſto dotalneho kralowſkeho naměſtnika a wojerſkeho kommandanta w Czechach, barona Kellera, powołał. Sa kralowſkeho naměſtnika w Czechach je baron Weber, hacź dotal naměſtnik na Morawje, poſtajeny, a ſa wójnſkeho kommandanta general Filipowicź. W Czechach ßo ſ nimaj niczo k lěpſchemu pſcheměniło njeje.

Franzowſka. W poßleńſchich dnjach je ßo trochu wujaßniło, kotrej ſtronje matej w Franzowſkej najwjazy mozy: je to republikanſka a bonapartiſka (abo napoleonſka). Orleanſka a chambordſka ſtrona ſtej w nowiſchim czaßu mało mozy pokaſałej, każ je ſ wothłoßowanja widżecź, kotrež ßo wóndano w franzowſkim ßejmje ſta. Mjenujzy ſapóßłanz Perier tam tón namjet ſtaji, ſo by ßejm bórſy wuradżił, kak by ßo nětcziſcha franzowſka republika najlěpje pod pſchedßydſtwom Mak Mahona ſrjadowała, dha běchu orleaniſtojo a chambordiſtojo, kiž republikanſzy ſmyßlenym ſapóßłanzam pſchihłoßowachu, ſo by ßo tajke ſrjadowanje ſtało. A jako jedyn bonapartiſt tón namjet ſtaji, ſo by ßo Franzowſka jako monarchia (to je: jako kraleſtwo abo khěžorſtwo) pod ſarjadowanjom teho ßameho Mak Mahona wuprajiła, dha orleaniſtojó a chambordiſtojo ſ pomozu republikanarjow tutón namjet ſaczißnychu. A czeho dla to? Wſchak ßu woni też monarchiſtojo, kiž chżedża pak jeneho orleaniſtſkeho prynza, pak tak mjenowaneho chambordſkeho hrabju na franzowſki thrón ßadźicź. Ale woni pſchezo pſchecziwo żadanju ßwojeje wutroby hłoßowachu, dokelž czuja, ſo by to jenoż bonapartiſtam k lěpſchemu ßłużiło, hdy by ßo Franzowſka ſa monarchiju wuprajiła.

— Hewak je w tu khwilu wulka njepſcheczelnoſcź bjes bonapartiſtami a republikanarjemi a wóndano nětkotſi bonapartiſtojo ſapóßłanza Gambettu, kiž je horliwy republikanaŕ, na jenym pariſkim dwórniſchczu nadpanychu a jedyn bonapartiſta jeho ſ kijom do woblecża ſtorczi, ſo by jemu jeho widżaze woczko wuſtorcził, ſchtoż pak ßo jemu njeradżi. (Gambetta mjenujzy jenoż na jene wóczko widżi.) Spomnjeny bonapartiſta je nětko k 6měßacźnemu jaſtwu wotßudżeny.

— Wſchelazy ludżo měnja, ſo by najlěpje było, hdy by ßo nětcziſchi franzowſki ßejm roſpuſchcził a ßo nowi ſapóßłanzy wuſwolili, pſchetoż nětcziſchi ani ſa republiku

ani ſa monarchiju niczo kmaneho wuſkutkowacz njemoża, ale jenoż kraj w njemĕrje dżerża.

Ruſkowſka. Kněžor Alexander ßo 15. julija do ßwojich krajow wróczi a najprjódzy někotre dny w Warſchawje woſtanje.

Ze Serbow.

S Budyſchina. Naſchich czitarjow na to kedżbnych czinimy, ſo ßo nĕtko njedżelu a ßwjaty dżeń jenoż rano wot 7 hacz do 9 hodżinow a popołdnju jenoż wot 4 hacz do 7 hodżinow na póſcze expediruje.

S Luſka. Tudy je ßo 16. junija rano w prĕnjej hodżinje ſahrodniſka żiwnoſcz, knjeżemu najeńkej Schmuhlej ßłuſchaza, a ſahrodniſka żiwnoſcz Handrija Krawza wotpaliła.

S Hucżiny. Pſchi njewjedrje, kotrez tudy 16. junija popołdnju mĕjachmy, je błyſk do jeneje bróżnje, k tudomnemu hoſcżeńżej ßluſchazemu, dyrił, a je ßo wona wotpaliła.

S Lutyjez. Wojnař Rychtař, kotrehoż bĕchu ßadżili, dokelż jemu winu dawachu, ſo je nĕkak woheń ſakożił, je ſaßo ſ jaſtwa puſchczeny.

S połodniſchich a wjeczornych ſtronow Dubrawow. Na ßwj. Trojizu bu knjes Jan Bernhard Kruſchwiza jako nowy hbjelſczanſki farař do ßwojeho evangelſko-lutherſkeho duchowneho ſaſtojnſtwa w Hornym Hbjelſku pſches knjeſa ſuperintendenta Holſcherja ſ Dołheje Hórki pod aſſiſtenzu k. duchowneho Mrózaka ſ Wulkeho Radſchowa, dotalneho vikara w Hornym Hbjelſku, a k. duchowneho Kruſchwizy ſ Dołheje Borſchcze ßwjedżeńſzy ſapokaſany. W 8. hodżinje bĕchu ßo na farje zyrkwinſzy ſtarſchi ſeſchli a ſ nimi dżĕſchtaj kk. aſſiſtentaj na hornjohbjelſchczańſki dwór po k. ſuperintendenta a kollatorow. Hromadże dżĕchu na to pſched farſki dom pod ſwonjenjom. Knjes ſuperintendent ſaſtupi do farſkeho wobydlenja, ſtrowjeſche k. duchowneho ſ kſcheſczijanſkim ßłowom, pſchińdże ſ nim won a patronaj wjedżeſchtaj noweho duchowneho, aſſiſtentaj pak k. ſuperintendenta do Bożeho doma. Němſka Boża ßłużba bĕſche prĕnja. Po wuſpĕwanju kherluſcha „Budź khwalba Bohu ßamemu“ dżerżeſche k. Mrózak wołtarne wotſpĕwowanje a czitanje. Na to ßo ſanjeße „Czehń nuts do ßwojeho hrodu“ a po 4. ſchtuczży ſtupi k. ſuperintendent na Boži wołtař a jemu k prawizy a k lĕwizy aſſiſtentaj, a dżerżeſche rycż na ſakładże Matth. 11, 7—10, po tymle ßłowje jaßnje, mózne a wutrobnje roskożowanje pſchißłuſchnoſcze evangelſko-lutherſkeho duchowneho a tež woßady, w tutym czaßu woßebje wobkedżbowajomne, kiż ßo tež ſ tych wotdżĕlenjow ßwj. pißma wótrje wujaßnjowachu, kotrez bĕſche k. ſuperintendent wuſwolił a aſſiſtentaj po rjadu czitaſchtaj. Na to poklakny ßo nowy k. duchowny pſched Bożim wołtarjom a bu wot wſchĕch tſjoch ſ nadpokożenymaj rukomaj pożohnowany a doſta vokaziju ſ ruki k. ſuperintendenta. Nowy k. duchowny ſtupi na Boże mĕſto po wuſpĕwanju 3 ſchtuczżkow ſ prjedawſcheho khĕrluſcha a prĕdowaſche po ßwjedżeńſkim ſczenju (Jana 3, 1—15.) wo nuſnoſczi noweho naroda ſa duchowneho a woßadnych. Kedżbliwi a k ſroſymenju kmani kemſcherjo njejßu ſ Bożeho domu ſchli njewĕſczi: w kajkim duchu ſtukowacz je jich duchowny ſ Bożej pomozu ſmyßleny a wo kotreho Ducha proßy ſa ßwojich woßadnych. Sapokaſanje njemóżeſche na ßerbſkim bycz, hewak pak bĕſche wſcho każ na němſkim. Borſchczańſki k. duchowny pſchedſtajeſche noweho duchowneho ßerbſkej woßadże po 1. Timoth. 4, 16. Wołtarnu Bożu ßłużbu dżerżeſche nowy duchowny. — Zyły Boži dom bĕſche pſchihódnje a wuſtojnje ſ pletwami a wĕnzami, a Boži wołtař ſe wſchelakimi kraßnymi roſtlinami najpſchiſtojniſcho wupyſcheny. Młodżina je rjane dżĕkane róże na Boži wołtař darika. Dha kżĕj w żiwym kczenju, woßada, a pſchinjeß płody wĕry temu Knjeſej, k wſchemu ſpodobanju! — Njewĕm, hacz je hdy w „Serbſkich Nowinach“ naſpomnjene, ſo ma hbjelſczańſki Boži dom rjany krónſki ßwĕczńik, a to wot jeneho czĕßle ſ drjewa dżĕkany. Wobhladowachu jón po Božich ßłużbach dlĕſchi czaß, kiż jón prĕni ras widżichu, a chżyſche ßo jim njemóżne ſdacz, ſo je to czĕßliſki ſkutk; temu pak je tak: czĕßla a khejbĕtař Lehmann, Sserb, je to wuwjedł. — Wot 1. njedżele po ßwj. Trojizy tuteho lĕta je w Dołhej Borſchczi němſka Boża ßłużba, 12 raſow ſa lĕto, a to kóżdu prĕnju njedżelu kóżdeho mĕßaza, prĕnja; jenoż njedżelu Palmarum, a hdy by tež prĕnja była w mĕßazu, woſtanje ßerbſke kemſchenje konfirmazije dla prĕnje. Sswjate dny a różne czaßy woſtanje wſcho pſchi ſtarym poſtajenju: ßerbſka Boża ßłużba je prĕnja. Tak ßu tole wſcho zyrkwinſzy ſtarſchi jenohłóżnje poſtajili. — W Hbjelſku je nĕtko jenu njedżelu po druhej němſka Boża ßłużba prĕnja, hacz tež je wjele wjazy Sserbow, dyżli Němzow we woßadże. Na tym ßu Sserbja wini, dokelż ßu jich ſaſtupjerjo ſhromadżiſnu, wo to jednazu, wopuſchczili, jako je k hłoßowanju pſchiſchło. Tak ßu němſzy ſaſtupjerjo ßami hłoßowali a ßo jenohłóżnje ſa tón nĕtko wobſtejazy porjad wuprajili. Sswjate dny a różne czaßy je tež w Hbjelſku ßerbſka Boża ßłużba prĕnja woſtała. — W Dołhej Borſchczi dżerża ßo wot njedżele ßwj. Trojizy ßem Boże ßłużby w ſchulſkej ſtwě. Boži dom da k. patron, ßwobodny knjes ſ Magnus nad Wolſchinu atd., porjedżecz: dawa nowy wjerch kłaſcz, łubje a wſchĕ ławki barbicz a zyku zyrkej ſ zyhelemi wußadżecz. Hacz dotal bĕſche wokoło Bożeho wołtarja a khód bjes żonjazymi ławkami pleſtrowany, póda pak ſ pĕſkom wußypana, kiż ßo bórſy do prócha roſtepta,

a duž, hdyž wětr nĕhdže nuts saduny, ßo w zyrkwi prósches̈e a ßo bórsy wscho saprósschi. Praji ßo, so je k. patron 600 tol. k temu postajił. Woßada ma njemoku winu, jemu sa to dżakownosćz wopokasacz. Njebudżiśche drje dokho wjazy trako, dha budżiśche ßo tón deskowany wjerch pschekłamak. Pschi rostorhowanju ßo deski jara pschekłate a napróchnawjene wuwopokasachu. Tež dostanjemy niecza rjany nowy krónski ßwĕżnik a wokłarne wudrasćenje. — Knjes baron s Magnus je s knjeżnu Florenzu s Zetzschwitz, rodżenej w Draždżanach, 12. haperleje w Stuttgarcze wot k. prälata Geroka k ßwjatemu mandżelstwu wĕrowany a pschiùdże se ßwojej mkodej knjenju mandżelskej pschichodnu njedżelu na ßwoje wobßedżeństwo do Wólschiny. Sswjedżeńske budże witanje a najsserscho tež njesabudże woßada, ßwojemu tak darniwemu patronatskemu knjesej dżakownu kedżbliwosćz wopokasacz. Nczrh.

S Wulkeje Dubrawy, 18. junija. Dżenża popołdnju w 4 hodżinach tudy błysk pschi ßylnym njewjedru a deschczu pola bura Frenzela dyri a wobydlerjow domu pohkuschi. W hródźi je błysk wokoło surasył, konjom pak niczo schkodżiło njeje.

Cyrkwinske powjesće.

Wĕrowani:

Pětrowska zyrkej: Jan Korla Anton Merka, wobßedżeŕ marionetskeho dźiwadła, w tu khwilu w Hnaschezach, s Emiliju Ernestinu Berthu Kunertez.

Křćeni:

Pětrowska zyrkej: Hana Marja, Hendricha Moritza Horaka, wobydlerja, dż. — Korla Kurt, Korle Wylema Schneidera, měschczana a twarskeho mischtra, ß.

Michalska zyrkej: Ernst Hendrich, n. ß. na Židowje. — Hana Marja, Jana Nowaka, wobydlerja w Hrubjelczizach, dż. — Jan Richard, Jana Augustina Nowaka, sahrodnika na Ssokolzy, ß. — Emma Wilhelmina, Khrystiana Bjedricha Hermsa, khĕżerja a schewza we Wulkim Wjelkowje, dż.

Zemrjeći:

Dżeń 28. meje: Marja Augusta, Jana Nowaka, sahrodnika w Khelnje, dż., 27 l. 11 m. 14 d. — 29., Ernst Jurij, Jana Augusta Schołty, kublerja w Torońzach, ß., 7 m. 25 d. — Pětr August Kowar, dohladowar na żelesnizy pod hrodom, 55 l. 2 m. 11 d. — 30., Jan Brint, sahrodnik w Dżĕżnikezach, 40 l. — 31., Hana Theresija, Pětra Ernsta Hoffmanna, kamjenjekamarja w Jenkezach, dż., 1 l. 2 m. 8 d. — 1. junija: Emilia Otilia rodż. Heymanez, Louis'a Doerny, prokurista, mandżelska, 34 l. 9 m. 18 d. 3., Johanna Khrystiana rodż. Wendlerjez, Korle Wylema Schneidera, měschczana a twarskeho mischtra, mandżelska, 32 l. — Johanna Madlena rodż. Kalichez, kublerka w Hrodźischczu, kowarskeho mischtra Korle Ernsta Kaulversa, do Ameriki ßo pschesßydliwscheho, mandżelska, 73 l. — 5., Jurij Ernst, Korle Augusta Kranza, wobydlerja na Židowje, ß, 3 l. 3 m. 21 d. — Jan Wiczas, wobydler pod hrodom, 62 l. 19 d. — 6., Hana Martha, Korle Wuschika, wobydlerja pod hrodom, dż., 4 m. 10 d.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hanß Depla. Hacz runje mamy junija, dha bĕ wóndano tóla każ wokoło Wakpory a duž ßebi na kuskarnicze palenje dopomnich.

Mots Tunka. A schto dale?

H. D. No w jenej wjĕsćze dale delka dha tež żony ßobu dżĕchu palicz, ale lĕpje by byka, hdy bychu ßebi hubu wopariłe.

M. T. Czeho dla dha?

H. D. Dokelž naasajtr rano na te mkode holzy kleskachu.

Czahi po żelesnizy:

S Budyschina do Draždżan: Rano 6 hodżinow 45 minutow; dopołdnja 9 h. 15 m.; pschipołdnju 12 h. 40 m.; popołdnju 4 h. 10 m.; wjeczor 8 h. — m.; w nozy 2 h. 35 m.; w nozy 4 h. 5 m.

S Budyschina do Shorjelza: Rano 7 h. 45 m.; dopołdnja 10 h. 50 m.; popołdnju 3 h. — m.; wjeczor 6 h. 50 m.; wjeczor 9 h 45 m.; w nozy 12 h. 50 m.; w nozy 1 h. 48 m.

S Radeberga do Kamjenża: Dopołdnja 8 h. 10 m.; dopołdnja 9 h. 30 m.; popołdnju 2 h. — m.; popołdnju 5 h. 45 m.; wjeczor 11 h. 10 m.

S Kamjenża do Radeberga: Rano 5 h. 20 m.; dopołdnja 8 h. 15 m.; pschipołdnju 12 h. 45 m.; popołdnju 3 h. 50 m.; wjeczor 6 h. 45 m.

S Lubija do Žitawy: Rano 6 h. 10 m.; dopołdnja 9 h. 10 m.; pschipołdnju 12 h. 30 m.; popołdnju 4 h. — m.; wjeczor 7 h. 30 m.; wjeczor 7 h. 57 m.; wjeczor 10 h. 30 m.

Se Žitawy do Lubija: Rano 4 h. 55 m.; rano 7 h. 15 m.; dopołdnja 8 h. 26 m.; dopołdnja 10 h. 20 m.; popołdnju 2 h. 20 m.; wjeczor 6 h. 10 m.; wjeczor 8 h. 50 m.

Se Shorjelza do Barlina: Rano 6 h. — m.; dop. 10 h. 5 m.; popołdnju 4 h. 50 m.; wjeczor 10 h. 10 m.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje

13. junija 1874.

Dowoz: 4564 měchow.	Płaćizna w přerĕzku na wikach, nižša.			wyšša.			na bursy, najniža.			najwyšša		
	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.
Pschenża 50 kilogr.	4	13	9	4	25	8	4	18	4	4	25	8
Rožka " "	3	20	8	3	27	1	3	24	—	3	25	5
Jeczmjeń " "	3	25	9	4	1	7	3	25	9	4	1	7
Wowß " "	3	25	—	4	—	—	3	22	5	3	25	—
Hrôch " "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka " "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps " "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły " "	5	13	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka "	6	17	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kopa ßkomy "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lane ßymjo "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Butra 1 "	—	20	—	—	25	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna (50=)	1	15	—	1	20	—	—	—	—	—	—	—

Wupschedawanje.

Dla horjedacža khlamow ja wot dženßnischeho dnja wulki wubjerk

mužazeje a hólčžazeje drasty,

kaž tež wschelake tkaniny w derje srjadowanych mustrach po tej placžisnje, kaž mje ßameho khoschtuja, wupschedawam.

Joachim Stolla na wulkej bratrowskej haßy.

Aukzia trawy.

Póndželu, 22. junija, popołdnju wot 3 hodžinow budže ßo lětuschi **ßynowy wužitk** na ryčžeŕkubleŕskich łukach we **Wuježku** pod Čžornobohom na pscheßadžowanje pschedawacž.

Aukzia sapočžnje ßo na łuzy pschi wolazych keŕkach.

Drjewowa aukzia.

Na njechorńskim reviru budže ßo 22. junija tójschto R.-metrow duboweho kuleczkoweho drjewa sa hotowe pjenjesy na pscheßadžowanje pschedawacž.

Shromadžisna dopołdnja w 9 hodžinach w Njechornju pschi njewjesczinskej łuzy. **A. Zwar.**

Aukzia

wužitkoweho a palneho drjewa.

Wutoru, jako 23. junija t. l., dopołdnja wot 9 hodžinow budže ßo na knježim reviru w **Hrodžischczu w Libschiz** keŕkach pschi bartskich mjesach

44 Rm. dubowych pjeńkow a kliplow,
10 dubowych rubanskich klozow,
16 hromadow duboweje walčžiny a
75 dubowych wužitkowych kruchow

wschelakeje dołhoscže a tołstoscže na pscheßadžowanje pschedawacž.

Wuměnjenja budža psched aukziju wosjewjene.

W Hrodžischczu, 13. junija 1874.

Dudak, hajnik.

Aukzia schczěpow.

Něhdže 40 kloftrow (po 3 Rm.) ßylneho, jadrojteho, ßucheho schczěpoweho drjewa, zyle blisko łasowskeho dwórnischcza, budže ßo

ßrjedu, 24. junija,

popołdnju w 3 hodžinach

pod wuměnjenjemi, w termiji wosjewjomnymi, na pscheßadžowanje pschedawacž.

Shromadžisna na łasowskim dwórnischczu.

W Běłym Khołmzu, 5. junija 1874.

A. Felffel, wyschschi hajnik.

Wosjewjenje.

Pschichodny schtwórtk, 25. junija t. l., budže ßo trawny wužitk sa ßyno na pschiřěčžnych łukach, k ryčžeŕkubłu w Hermanezach, ßłuschazych sa hotowe pjenjesy na pscheßadžowanje pschedawacž.

Sapočžatk: dopołdnja w 10 hodžinach.

Shromadžisna pschi hermanczanskim młynje.

Wschě bližsche wuměnjenja na měscže ßamym.

W Hermanezach, 15. junija 1874.

Pjatk, 26. junija t. l., budže ßo **trawa** sa ßyno na njeßwačžilskich knježich łukach sjawnje na pscheßadžowanje pschedawacž.

Schesty dźěl kupnych pjenjes ma ßo jako sawdawk po aukziji sapłačžicž.

Pschedawanske wuměnjenja ßo psched sapočžatkom aukzije wosjewja.

Shromadžisna dopołdnja w 8 hodžinach pschi moscže na parkskim puczu.

W Njeßwačžidle, 18. junija 1874.

Schulza, hajnik.

Aukzia palneho drjewa.

Wutoru, 30. junija t. l., dopołdnja wot 9 hodžinow budža ßo na nowowjesczanskim reviru

něhdže 100 Rm. duboweho schczěpoweho, hałosoweho a pjeńkoweho drjewa

na pscheßadžowanje pschedawacž. — Shromadžisna pschi hrabinskich brunizowych podkopkach w Małej Subrniczžy.

W Barcže, 18. junija 1874.

Wiedemann, wyschschi hajnik.

Tannin-Terpentin

s parow w Th. Höhenbergera fabrizy we Wrótßławje dobywany, s wjele lět jako woßebny snaty psche

nervowe hłowubolenje, wicž a

rheumatismus.

K dostaczu w bleschach po 12½ nßl. a 1 tl. w Budyschinje w E. Menznarez hrodowskej haptyzy.

W Budyschinje na nowych hrjebjach 713.

Pschedawarnja wužitkoweho drjewa F. A. Zimmermanna,

W Budyschinje na nowych hrjebjach 713.

cžeßliskeho mischtra,

porucža swój skład khójnowych pósstow a deskow 6 hacž 10 łohczi dołhich, ¾ zola hacž 3 zole tołste, teho runja schmrěkowe deski wot ½ zola hacž ¾ tołstoscze, tšěschne łaty, lěpjerske łaty, spalierowe łaty 6 hacž 9 łohczi dołhe, stole wschelakich druzinow, tšěschne schpjeny, schwarty, papne lejsty, tšěschne papy, schindzele, žerdze, sahrodne žerdki a t. d. a móže po tunim nakupowanju po najtunischich płaczisnach pschedawacz.

Młócžaze maschiny s göplom

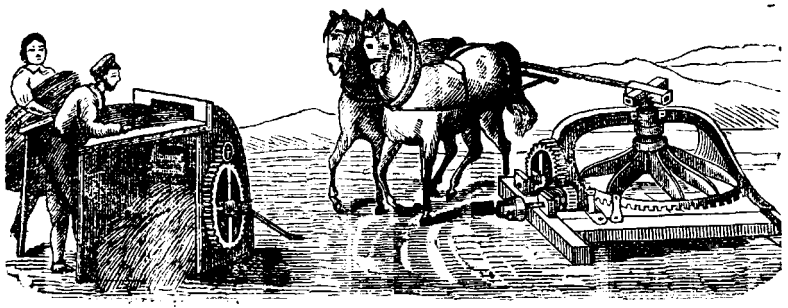

najdopokasanscheje konstrukzije a w hiczu k regulirowanju, patentirowaneho postajenja sa 1—4 konje, lohko sgo wjercžaze, porucža

želesolijernja a maschinowa fabrika

Gœtjes & Schulze w Budyschinje.

Ssyczne maschiny

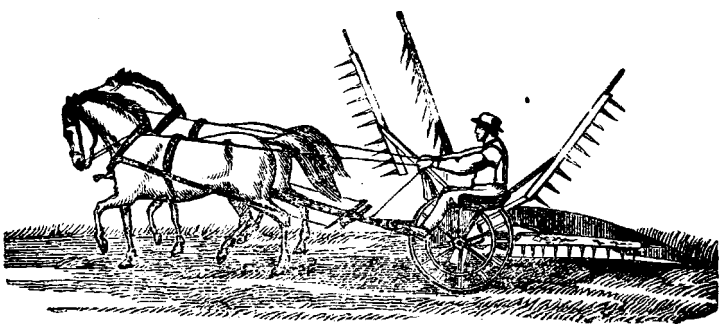

systema **H. & G. Kearsley,** pschedawa pod rukowanjom a ma je stajnje na składze

želesolijernja a maschinowa fabrika

Gœtjes & Schulze w Budyschinje.

Pschedawanje drjewa.

Na **jeńscheczanskim** reviru pola Rakez je twarske a ryhelowe drjewo na pschedań. Samkowjenje pola **Jetzelta** w Jeńschezach. **Müller.**

Tyscherske barby,

borsty k barbjenju pschihotowane, kaž tež **laki, firniß, terpentinowy wolij** a wschitke **murjerske barby** porucža

Moritz Mörba.

Wot tych 500,000 toler

wuloßojomnych ſaſtawnych liſtow, kotrež je ratarſke kreditne towarſtwo w ſakſkim kraleſtwje k ſubſkripziji wupokoziło, móża ßo dźělby po 25, 100 a 500 tl. pod ſpodobnymi wumĕnjenjemi, kiž ßu pola naß nawjedźicz, wupißowacz.

W. Mattheis w Budyſchinje. **P. Albert** w Rachlowje. **H. Kerk** w Rodezach.
J. Schmola w Leſchawje. **A. Schpótka** w Lětonju. **H. Rötſchka** w Koblizach.

Deſtillazia

Ad. Rämſcha na ßerbſkej haßy

poruczа ßwój wulki ſkład **liqueurow,** dwójnych a jednorych **ßłódkich palenzow,** kaž tež **czíſteho palenza** we woßebje czíſcze ßłodźazej tworje. Saßopſchedawarjam a wotebjerjam wjetſchich dźĕlbow ßo najtuniſche płaczíſny ſtaja.

Czíſchczany barchent, jendźelſki płat, hotowe jaki ſ lama, barchenta a kattuna czeſczenym Sserbam poruczа.

F. G. Dietza pſchi mjaßowych hĕtkach.

Homöopathſke domjaze haptyki ſa ludźi a ſkót w khrepkach abo proſchkach,
augsburgſku żiwjeńſku eßenzu, bleſchu po 5 nßl.,
kulzbergſku flußowu tinkturu, bl. po 5 nßl.,
brunowu tinkturu po Netſchu, bl. po 10 nßl.,
ſolkowy pólver ſa konje, ſchachtliczka po 7 ½ nßl.,
poruczа **hrodowſka haptyka.**

Atteſt.

Glöckneriſka żałba*) je mje w krótkim czaßu a to po pſchetrjebanju 6 ſchachtliczkow teje ßameje wot **hämorrhoidalſkich ßukow,** kaž tež wot wulkich kulow na rukomaj ſahojiła. Ja ju teho dla kóždemu, na tajke czerpjazemu jako woßebje hojazu poruczam.

Lipſk, Schletterplatz 12, II. **Guſtav Dreſe.**

*) Doſtacz ſa 2½ nßl. w **budyſkomaj haptyko-maj,** kaž tež w haptykach w Nowoſalzu, Lubiju, Zitawje, Rychnowje, Großſchönawje, Neugersdorfje, Biſkopizach, Rakezach, Schĕrachowje, Bjernaczizach, Woſtrowzu, Hirſchfeldże, Herrnhucze a Reichenawje. Fabrika je w Gohliſu pola Lipſka.

Róże, kaž tež **pletwa** ſa njewjeſty a kmótrow ßu rjane a tunje na pſchedań w ſchtrymparſkich khlamach **hauenſteinſkeje** abo **butrowſkeje haßy.**

Wulke raki

kupuje a dawa hacz do 2 tolerjow ſa kopu

A. Heinrich w Barcze.

Liebigowy kumyßowy extract

pſche ßuchoczinu, tuberkuloſu, bronchialny katarrh atd.

Hohenfeld p. Heiligenthala, 20./11. 73.

Ja mam Wam ßwój dźak wuprajicz, dokelž ßo hojaze ſkutkowanje Waſcheho präparata pola mje ſtajnje jara ſpodobne pokaſuje. W naſtupanju khoroſcze je ßo pola mje wſchitko zyle pſchemĕniło. Spanje je bole mĕrne; ja prjedy dlĕhe njeſpach, hacz 2 hodzinje, hdźež potom ßaßo wotuczjich, nĕtko pak zyłu dołhu nóz ani jedyn raz njewotuczu. Czežki dych a hwiſdanje w bróſcze je wotewſako, haj, ja mózu prajicz a Bóh daj, je zyle ſaſtako. Krakow je mjenje, nózne poczenje je ßo ſhubiło, naczaßne kakanje w bróſcze wjazy njeſaczuju ſ krótkim wſcho je hinak.

Ja ſkażu ßebi ßaßo (Skaſanje) a podpißuju ßo ſ najwjetſchim dźakom najpodwolniſcho

A. Thimm.

Płaczíſna ſa flakon **15 nßl.,** liſty po **4 flakonach** a wjazy póſczele

General-Depot von **Liebig's Kumys-Extract.**

Berlin, Friedrichstr. 218.

Pod ſpodobnymi wumĕnjenjemi a dobrej ſdźĕjeneho

běharja (Laufburſchen)

pytam, kiž móże hnydom do ßłużby ſtupicz.

Pſchekupz **Auguſt Grützner**
w Budyſchinje.

Sa moje **kolonialtworowe a ſpiritioſowe khlamy** pytam ja jeneho **wuczomnika,** kiž móże hnydom naſtupicz.

Carl Pötſchka
na ſwonknej lawſkej haßy.

Do jeneje **konditoraje** w Budyſchinje ßo jedyn młody człowjek wot 15—16 lĕt, kiž móże ßerbſki a němſki, k lohkemu dźĕku k 1. oktobra t. l. pyta. Dalſche je we wudawarni „Serb. Nowinow" ſhonicz.

Jena ßłużobna **dźowka** ßo k 1. julija t. l. pyta wot geometra **Rauffta** na ſwonknej lawſkej haßy czo. 748.

Jedyn wolazy wotroczk

ßo pyta a móże bórſy ſaſtupicz na

kujezim dworje we Wulkim Wjelkowje.

Mißionski ßwjedźeń w Hornim Wujesdźe.

Lětuschi mißionski ßwjedźeń, na kotrymž budźe k. farař **Mrósak** w Kholmje ßerbske a k. diakonuß **Kanig** w Budyschinje němske prědowanje dźeržecź, směje ßo na dnju domapytanja ßwj. Marje, **2. julija,** popołdnju wot **2** hodźinow w naschim Božim domje. Pscheczelow mißionstwa s daloka a s bliska, kaž tež lubych sastojnskich bratrow pscheczelniwje k tutemu ßwjedźenju pscheproschuje

W Hornim Wujesdźe, dźeń 17. junija 1874.

Dr. ph. **Kalich,** farař.

Mißionski ßwjedźeń

we **Wukrancźizach**

směje ßo na ßwj. Jana, 24. junija, dopołdnja w 9 a popołdnju w 3 hodźinach. Pschitomni budźa k. mißionař senior **Cordes,** k. zyrkwiny radźiczel Dr. th. **Besser,** k. duchowny **Nagel.**

Sswjedźeńske pschiwjesenje nowych **swonow** sa naschu zyrkej stanje ßo 24. junija t. l.

W Rakezach, 17. junija 1874.

Wubjerk.

Kedźbu!

Jutsje ujedźelu **kołbaßywukulenje** w Konjezach pola Porschiz.

Poßleschczowe pjerje a poßleschcza

mam we wulkim wubjerku najtunischo na pschedań. Tež ßo pola mje pjerje k cźiscźenju horjebjerje a najlěpje wucźiscźi. **Frödowa** na rybjazej haßy.

Psches spodobne nakupjenje w Lipsku je mi nětko móžno, so móžu wschě artikle po jara tunich płacźisnach pschedawacź a poruczam ja woßebje

eilenburgske katuny, lüstry, orleans, alpacca,
waffelske łožowe krywadła, módrocźischcźanu tkaninu

a hischcze wjele druhich wutkow.

J. Sobersky w poprjanzowej haßy.

Jako **präservativ** a **pomoz** pschi nastawazej **brunawje** (Bräune) **ßwini** pósczele jedyn wjelekrócź dopokasany ßrědk s wułoženjom nałoženja na frankirowane pschipóßłanje wot 10 nßl. w listowych markach

haptyka w Lindau i. A.

Skasanja tež horjebjerje **Heinr. Jul. Lincka** w Budyschinje.

W Nowych Cźichońzach je **khěža** cźo. 24 na pschedań a je wscho dalsche tam shonicź.

---

50 kloftrow

rjanych jadrojtych khójnowych schcźěpow a 70 kloftrow khójnowych pjeńkow je na **schcźeńcźanskim** reviru na pschedań a chzyli ßo kupowarjo na drjewodohladowarja **Jurja Kławka** wobrocźicź.

Na schuli w Hermanezach stej dwě młodej wyßoko scźělnej **kruwje** a jena **jałojza** pscheměnjenja dla sa pschihódnu płacźisnu na pschedań.

Na jenej wßy, 1 hodźinu wot města, je jene wobydlenje na 1. julija abo tež hnydom na pschenajecźe. Hdźe? to je shonicź we wudawarni „Serb. Nowinow."

Aukzia.

Pschichodnu ßobotu, 27. junija, popołdnju w 2 hodźinomaj směje ßo pola podpißaneho pod bórklinom cźo. 260 aukzia stareje domjazeje nadoby atd.

Nowottne.

Do

Neuseelanda

w Australiji

wobstara 25. junija rjemjeßnikow, dźěłacźerjow, ratarjow a nježenjene ßłužobne dźowki po 11 toleř pr. Crt. sa dorosczenych

C. A. Mathei w Hamburgu

a jeho agent knjes **Emil Herschel** w **Draždźanach** na Waisenhausstraße. (H. 4272.)

Jena **dźowka** sa mało skotu ßo na kubło jeneho ministra pyta a móže hnydom sastupicź. Lětna sda 40 toleř. Wscho dalsche je shonicź we wudawarni „Serb. Nowinow."

Nawěschtki

sa

Serbske Nowiny,
Fliegende Blätter,
Kladderadatsch,
Berliner Tageblatt,
(23,000 abonnentow),

kaž tež sa **wschě** druhe nowiny tukraja a wukraja wobstara **wschědnje** porjadnje a po najtunischich płacźisnach

Rudolf Mosse

w **Draždźanach,** Altmarkt 4. w **Lipsku,** Grimm. Str. 2. w **Chemnitzu,** Roß- u. Holzmarkt-Ecke.

Nakładnik: J. E. Smoleř. Ćišć: L. A. Donnerhaka Budyšinje.

Čisło 26. — 27. junija. — 1874.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawaŕni „Serb. Nowin“ na róžku zwonkneje lawskeje hasy čo. 688 wotedać, płaći so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawaŕ
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 7 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawaŕja 75 np. a na kral. saks. pósće 8½ nsl. a z přinjesenjom do domu 98 np.

Wopschijecźe: Schto mamy wo civilnym mandźelstwje dźerźecź. (Pokracźowanje.) — Najnowsche. — Sswětne podawki. — Se Sserbow: S Budyschina. S Łahowa. S Wutołcźiz. S Miłkez. S Jěźowa. S Łasa. S khocźebuskeje wokolnoscźe. S Cźißeje. — Pschilopk. — Zyrkwinske powjescźe. — Hanß Depla a Mots Tunka. — Nawěschtnik.

K nawjedźenju.

Cźi ßami cźesczeni wotebjerarjo „Serbskich Nowinow“, kotsiž chzedźa sa nje na tsecźe schtwórtlěto 1874 do prědka płacźicź, njech nětko 75 np. we wudawarni „Serbskich Nowinow“ wotedadźa. Cźi, kotsiž ßebi „Serbske Nowiny“ psches póst pschinjescź dawaja, njech tola njesapomnja, ßebi je tam bórsy skasacź. Na schtwórtlěto płacźa tam „Serbske Nowiny“ 85 np. Na pruskich póstach „Serbske Nowiny“ tež wjazy njepłacźa hacź na sakskich a sa pschinjeßenje do domu płacźi ßo sakskim póstam schtwórtlětnje jenož 13 np. **Redakcia.**

Schto mamy wo civilnym mandźelstwje dźerźecź.

(Pokracźowanje s cźißła 25.)

S wotmolwjenjemi na ßlědowaze praschenja chzemy tu wěz w tym smyßłu wujaßnicź pytacź, kaž ßmy to tydźenja naspomnili.

1) Schto je mandźelstwo? Mandźelstwo je ßwjaty swjask bjes mužom a žonu, wot Boha hižom w raju sałoženy a woßebje požohnowany. Wón je teho dla dobry a njeroswjedny. (Matth. 9, 15. Jana 3, 29. Efes. 5, 22—33. Sjew. Jana 19, 21. 33.)

2) Kak ßo mandźelstwo wobsanknje a sjawnje wobtwjerdźi? Wobsanknjenje mandźelstwa stanje ßo s pschiswolenjom ßlubjeneju, kiž staj ßo psches Bože wjedźenje w lubosczi namakałoj. Psches ßlub s wobeju stronow je swjask wutrobow po prawym hižom dokonjany. Po Božim wustajenju ma ßo tutón swjask potom sjawnje wobtwjerdźicź a poßwjecźicź. Tuto wobtwjerdźenje a poßwjecźenje sta ßo w starodawnych cźaßach psches požohnowanje nana abo starscheho, posdźischo, pschi israelskim ludu, psches měschniske požohnowanje, kotrež ßo po Božim sakonu a po pschiswolenju wyschnoscźe sta. — Jako kschesczijanstwo do ßwěta stupi, je zyrkej, kotraž wschě wobstejenja žiwjenja pschěwsa a ßwjecźesche, hižom wot prěnschich cźaßow poßwjecźenje mandźelstwow na ßo wsała, ßlubjeneju w Božim mjenje požohnowajo. Tajke kschěscźijanske wobtwjerdźenje mandźelstwa rěka wěrowanje. Kschesczijanske knježeŕstwa ßu zyrkwine wěrowanje stajnje niz jeno sa sakonske, ale tež sa najlěpsche sjawne wobßwědcźenje mandźelstwa pschiposnałe a sakitowałe. — Na podobne waschnje ßu tež wschelake pohanske ludy — to rěka po ßwojim waschnju — ßwoje mandźelstwo poßwjecźili a to hischcźe cźinja. Tak je tež pschi nětcźischich židach, pola kotrychž rabbinaŕ, a pschi muhamedanskich, pola kotrychž tak mjenowany imam mandźelstwo požohnuje. (Pokracźowanje.)

Najnowsche.

Budyschin, 26. junija. Jeju majestoscźi kral Albert a kralowa Karola pschijědźetaj wutoru 8. julija popołdnju ½5 hodźinow do Budyschina a budźetaj w swonkownych lawskich wrotach wot měschcźanskich sastojnstwow powitanaj. Wot mjesow měschcźanskich ležomnoscźow hacź do města Jeju swonjenje wschěch swonow pschewodźa a po lawskej haßy a dale budźa rjemjeßniske jednoty, wojerske towarstwo, towarstwo měschcźanskich tsělzow, dobrowolna wohnjowa straž atd. w rjadach stacź. Haßy, po kotrychž Jeju majestoscźi pojědźetaj, budźa s khorhojemi, wěnzami a plětwami wupyschene a wjecźor chzedźa najwoßebnische twarjenja a haßy illuminirowacź (poßwěcźicź). — Kajki porjad w Kamjeńzu a wot tam hacź do Budyschina budźe, to sa tydźeń wosjewimy.

Draždźany, 25. junija. Krajna synoda budźenßa wobsanknjena.

Swětne podawki.

Němske kněžorstwo. Draždžany. Saksa krajna synoda, pscheð kotrejež sapoczatkom běchu wschě jeje sobustawy k Božej służbje w evangelskej dwórskej zyrkwi shromadzene, bu sandzeneho 18. junija w sali prěnjeje komory wot ministra kultusa a sjawneho wuczeństwa, knjesa Gerbera, wotewrjena. Na to so direktorium wuswoli a buchu ryczerkubler Zehmen sa pschedsydu, zyrkwinski radzicżel Dr. Hoffmann sa městopschedsydu, sudniski hamtmann Weidauer a duchowny Schwaba pak sa sekretarjow wuswoleni. Do wubjerka so wuswolichu měschczanosta Haberkorn (se Žitawy), rentamtmann Finka, wyschschi appellazionski radzicżel Neidthardt, ryczník Schenk (s Budyschina), wyschschi měschczanosta Pfotenhauer (s Draždžan), superintendent Lechler a ryczník Jakub (s Budyschina). — Knjeżerstwo je synodze hacż dotal tsi wězy k wuradżowanju prjódkpokoziło; prěnja nastupa hladanje sa wudżělenjom kschescżijanskeje wucżby w schulach, duchownemu wosady poruczenym. Synoda je so sa to wuprajiła, so ma duchownstwo w tejle należnoszi tak skutkowacz, każ sebi to knjeżerstwo żada. — Druha wěz nastupa postajenje kużiskeho provinzialneho sezma, so smě w serbskej Łużizy kózdy serbski kandidat duchownstwa, hdyż je pruhowanja wobstał, bórsy wjetsche duchowne město dostacz, hacż runje sebi krajne sakon żada, so by tajki kandidat prjedy 5—10 lět czakał abo s mjeńschim městom sa lubo wsał. Jako so wo tole pschemënjenje krajneho sakona jednasche, drje prjedawschi budyski primarius a nětczischi zyrkwinski radzicżel Dr. Rüling najprjedy rjekny, so bjes Sserbami zyrkwinske a nabożniske smysłenje khwalobnje knjezi, ale so móhli wschak Sserbja też sa lubo wsacz, hdyż so jim Němzy sa duchownych dadża, kiż drje bychu jim prěnje lěta jenoż němski prědowali, bjes tym pak drje też serbski nawukli. A so łużiske krajne stawy we Łużiskej żaneho superintendenta měcz nochzedża a so ma na město krajneho konsistorstwa we wěstych należnoszczach łużiski konsistorialny radzicżel postajenja cżinicz, to so k. Dr. Rülingej też njelubjesche a so wón pschecżiwo temu huntorjesche. Na to pak żitawski měschczanosta Haberkorn postany, prajizy, so w Sakskej hischcze prawo a prawdoscz něschto płacżi a so so w tutym kraju dżerżi, schtoż je wucżinjene; — so su łużiske provinzialne krajne stawy jenoż swojeho prawa wużili, hdyż sebi we wěstych wustawkách pschemënjenje krajneho synodalneho sakona żadaja. Jeli saksla krajna synoda tajke pschemënjenja sa dobre spósnacz nocze, dha we Łużizy w zyrkwinskich wězach wscho pschi starym wostanje, pschetoż Łużiza so po swojej wustawje (konstituziji, na kotrejež swěrne dżerżenje a wobkedżbowanje je kral Albert pschisahał) k horjewsaczu żaneho noweho sakona nusowacz njemóże. A schtoż postajenje Němzow bjes Sserbami nastupa, dha by to najwjetscha njeprawda pschecżiwo Sserbam była. — Minister Gerber też sa to ryczesche, so by so żadanje łużiskich krajnych stawow wot krajneje synody dopjelniło a bu skónczinje też ta druha wěz se wschěmi kłosami pschecżiwo tsjom sa dobre spósnata, tak so w sakskej Łużizy żadyn superintendent njebudże, ale so jeho dżěła, każ też wěste dżěła krajneho konsistorstwa w Draždżanach łużiski konsistorialny radzicżel w Budyschinje wobstara, — a so budże so serbski kandidat na kózde duchowne město tak rucże postajicz móz, hacż je swoje pruhowanja wobstarał. — Tsecza wěz bě ta, so so ministerstwo kultusa krajnu synodu praschesche, schto wona k temu měni, hacż ma zyła biblija w schuli wostacz abo hacż dyrbi so schulskim dżěcżom jenoż wěsty wucżah s biblije do ruki dacz? Krajna synoda wobsankny, so dyrbi zyła biblija w schuli wostacz, dokelż dże su tak mjenowane „scżeński knihi" a „bibliske stawisny" s katechismom tajki bibliski wucżah.

— Kral Albert je k. Dr. E. G. R. Bornemanna sa tajneho schulskeho radzicżela pomjenował.

— Sa wobhich wotpalenych w Hohensteinje je kral 50 tol., kralowa pak 40 tol. darika.

— Pucżowanje Jeho majestosczo krala Alberta so něhdże tak stanje, każ smy tydżenja pisali. Wón je so póndżelu s bremenskeje ratarskeje wustajenzy wróczik.

— Wojazy (13. jägerbataillon), kiż w Mischnje steja, budża najskerje do Draždżan pscheżadżeni.

W Kotmarezach bě wóndano hajnik Wilhelm do tamnischeje korczmy sastupił, prjedy pak swoju nabitu tselbu do pódlanskeje kólnje pojżnył. Wón sam bě so w korczmje k woknu synył. Bjes tym bě wěsta Franziska Hainez tselbu wsała, stupi k woknu, měrjesche so na Wilhelma a żortniwje prajiwschi: „ja tselu", wona też wutsěli a Wilhelma se schrótom tak straschnje do delnjeho żiwota trjechi, so je wón nasajtra wumrjecz dyrbjał. Tu zónsku su do jastwa wotwjedli; wona bésche měnika, so ta tselba nabita njeje.

Barlin. Se strowoscżu khěżora Wylema, kiż w tu khwilu w Emsu pschebywa, jara derje steji. Wón budże 30. junija wola wiedskeho wjerscha kmótsicz. Wón so też na hród Jugenheim poda, prjedy hacż jón ruski khěżor wopuschczi. Ruska khěżorka nětko na tym samym hrodże pschebywa.

— Wjerch Bismark chzyische so w tychle dnjach do Kißingena podacz, so by tamnische kupjele wużiwał, pschetoż s jeho strowoscżu pschezo hischcze doscz hubjenje steji. Sa Bismarka je bajerski kral wosy, konje a służobnikow do Kißingena pósłał.

— Sa sarjadowarja (Verwalter) zyrkwineho samóżenja pósnanskeho a gnězdnjanskeho arzybiskopstwa staj landrathaj Massenbach a Nollau postajenaj. Wonaj

ſtaj tam też hižom někotre zyrkwje ſanknycz dakoj, dokelž pſchi nich duchowni tak poſtajeni njeßu, kaž ßebi to nowe ſakony žadaja, tak ſo ßo tam žana Boža ßkužba wjazy njedžerži. Kak w tajkich woßadach ſ wěrowanjemi, kſchczenjemi a pohrjebami wonhlada, wo tym nowiny niczo njepowjedaja, ale pěknje tam w tajkim naſtupanju tola bycz njemóže.

W Fuldże ßu ßo 24. junija nimale wſchitzy pruſzy biſkopjo ſhromadžili; ſchto wuczinja, hiſchcze ſnate njeje.

Awſtria. W Czechach budža ßo prěni tydzeń julija ſapóßkanzy ſa czěſki ßejm wuſwolecz. Jednota bjes tak mjenowanymi Staroczechami a Młodoczechami hiſchcze žana njeje; tola džerži lud ſ wjetſcha hiſchcze ſe Staroczechami, tak ſo drje czi pſchi wólbach ſaßo dobudu.

— Czeho dla je khěžor wójnſkeho miniſtra barona Kuhna ſe ßkužby puſchczik, to hiſchcze pſchezo rosjaßnjene njeje a wſchelake nowiny teho dla tu wěz jara wſchelako wukkaduja.

Franzowſka. Hacz republika, hacz kraleſtwo, hacz khěžorſtwo? tak ßo wſchědnje ßwět praſcha, hdyž ßkyſchi, kak wo to w franzowſkim ßejmje ſtajnje jednaja a tola niczo njewuczinja a pſches to Franzowſku w ſtajnej njewěſtoſczi a njeměrnoſczi džerža.

— Tón bonapartiſta, kotryž bě, kaž wóndano powjedachmy, ſapóßkanza Gambettu ſ kijom do woblicza ſtorczik, je 6 měßazam jaſtwa wotßudženy. Wón je ſ woßebneje ßwójby, ale hewak njekniczomny człowjek, kotrehož ßu też hižom ſ wójſka wupokaſali.

Belgiſka. Po namjecze ruſkeho khěžora budże ßo w Brüſſelu najſkerje hiſchcze létßa kongreß džerżecz, w kotrymž chzedža wujednacz, kak ma ßo ſ wojakami, we wójnje jatymi, wobkhadžecz a kak daloko ßmě wojerſka móz nad wobydlerjemi hicz, kiž drje ßu njepſcheczelio, tola pak ßobu njewcinja atd. atd.

Schpaniſka. W tutym kraju ma kotwrótny njeporjad pſchezo hiſchcze ßwoje knjeſtwo, karliſtojo drje w poßleńſchich czaßach žane dobycza ſczinili njeßu, ale roſehnacz ßo tola też njedadža.

Rußowſka. W ßrjedžnej Aſiji, kotrejež hižom pěkny kruch k Rußowſkej ßkuſcha, ßu ßo ſaßo někotre ſplahi ruſkemu knjeżerſtwu dobrowolnje podczińnyli.

Ze Serbow.

S Budyſchina. W naſchim měſcze w tu khwilu woßypizy (maſry) khětro jara knjeża a je ſ najniżſcheje hólczazeje klaſſy tudomneje měſchczanſkeje ſchule wot 62 ſchulerjow 41 na nje ſthorjeło. Wone pak ſke njeßu.

— Na ßerbſkej Božej ßkužbje, kotraž ßo ſańdženu njedželu ſa evangelſkich Sserbow w Draždžanach a wokolnoſczi w draždžanſkej kſchižnej zyrkwi wotdžerża, džerżeſche k. farař Kordina ſ Minakała prědowanje a k. farař Imiſch ſ Hodžija ſpowjednu ryczż. Spowjednych běſche 348. Hacz dotal ßo ſpowjedna ryczż w tak mjenowanej komorje džerżeſche, wot ſańdżeneje njedżele ßmě ju pak duchowny ſ woktarja džerżecz.

— Wóndano je jedyn poß, kotrehož ßu ſa ſkażeneho ſpóſnali, tudy a we wokolnoſczi tójſchto pßow ſkußak. Tych ßu potom ſabili a druhe pßy ßmědża nětko jenoż ſ groczanym pranzom khodżicz abo dyrbja na rjeczasu bycz.

§* We Lahowje, 18. junija. Pſchi njewjedrje, kotrež dženża pſchipołdnju wyſchſche naß czehniſche, dyri błyſk do ßwißlow knjeżeje bróżnje, hdżej kruch zyhlowaneje tſěchi wobſchkodži a jedyn koſoł wobodrje. Paliko ßo niczo njeje.

§* S Wutołcziz. Schtwórtk, dżeń 18. junija, pſchipołdnju wokoło 1 hodżiny dyri tudy błyſk do ßwißlow domſkeho twarjenja tak mjenowaneho kobanſkeho młyna, do naſcheje wßy ßkuſchazeho, wobſchkodži wuheń, tſěchu, murjowane ßwißle a rosbi też khětru liczbu wóknjazych ſchkleńzow. Dokelž je twarjenje hewak zyłe murjowane a ma twjerdu tſěchu, dha ßo dale niczo paliko njeje.

§* S Mikkez. Kaž we Lahowje, tak je też njedawno pola naß Boże njewjedro dyriło, tola, džak budź Bohu, niz do twarjenja, ale do jeneho duba, pſchi ſpuſchczadle pola delnjeho hata ſtejazeho.

S Jěžowa. Budyſke hamtſke hetmanſtwo je knjeſa kublerja Jurja Schoktu ſa Schpitalnje, Jěžow, Němſke Paſlizy, Běku, Bambruch, Pſchidoł a Czornow jako wohnjopolizajſkeho kommiſſarja poſtajiło.

S Laſa. Bjes tudomnej wßu a Wojerezami ßo 16. junija ſta, ſo na żeleſnizy lokomotiwa a 7 woſow jeneho kubłoweho czaha ſ kolije wuſkoczichu a ßo do pěſka ſarychu. Człowjekojo k njeſbożu pſchiſchli njejßu.

S khoczebuſkeje wokolnoſcze piſche „ßaßnik“: Na najdléſchim dnju, 22. junija, mějachmy tajki mrós, ſo je běrnowe ſele ſe ßmuhami na poli ſmjerſnyło a to létßa hižom tſeczi ras. Ssyczkam ſchczipaſche ſyma rano w ſchtwórtej hodżinje do rukow a nohow a hiſchcze po pjeczich běſche trawa proſta ſmjerſnjena a ſchěra wot mróſa.

S Czißeje pola Hródka. Tudy je błyſk 18. junija do Drocheloj domu dyrił, Drochelku ſabił a zyły dwór wotpalił. Jenoż bróżeń ſtejo woſta.

Přilopk.

* W Draždżanach ßwjeczeſche 23. junija podoffizier Arndt ßwój 90. narodny dżeń. Wón wot ßwojeho 16. léta, po tajkim 74 lét, w ſakſkim wójſku ßkuži.

* Jako ßo 19. junija w Peſchczе awſtriſki polny marſchal Piret na woſu wjeſeſche, ßo jeho konjej ſpróſcheſchtaj a ſ woſom tak wo jedyn ſtołp praßnyſchtaj, ſo

tón rosleczа, marschal pak won wulecza a ßo pschi tym tak wobschkodźi, so dyrbjesche po 60 hodźinach cżeżkeho cżerpjenja wumrjecz. Najhubjeńsche běsche to, so wón se ßwojimi ßwójbnymi, kiż běchu ßo wokoło jeho khoreho koża shromadźili, niczo ryczecz njemóżesche.

* Wot budyskeho wokrjeßneho ßuda bu 12. junija dźěkacżeŕ Schuhmacher s Hornjeje Jasońzy k 6 lětam khostarnje wotßudżeny, dokelż běsche wschelake paduschstwa w Trjechowach, Nowych Spytezach, Nowych Demjanach atd. wobeschoł. — Teho runja ßu 18. junija wotroczka Michała Lubka k pokdralětnemu jastwu wotßudźili, dokelż běsche ßwojemu ßobuwotroczkej někotre smachi kranył. — Dale bu 23. junija schtrympaŕ C. G. Peschel s Khemberka njepózcżiwych cżinkow dla k 3 lětnej khostarni wotßudżeny.

* W Draźdżanach je wóndano jene poltsecza léta stare dźěżo dwaj schoßaj wyßoko s woknom na haßu panyko, ale pschi żiwjenju wostako, dokelż jenemu mużej na khribjet padże, kiż runje nimo dźěsche.

* W Limbachu sta ßo wóndano to njesboże, so na restaurateura Schnabela runje w tym wokomiknjenju murja padże, jako wón nimo dźěsche. Wón bu psches to tak wobschkodżeny, so dyrbjesche na druhi dżeń wumrjecz.

* W Kölnje nad Rheinom je ßo wóndano jedyn mjeńschi theater wotpalił.

* W jenych podkopkach njedaloko Bardelebena pola Aachena ßo 16. junija sły powětr sapali a 12 hewjerjow tak straschnje wopali, so běchu bórsy morki. Powětr bě ßo psches jene wutsélenje sapalił.

* Sa kölnsku wulku zyrkej, dom pomjenowanu, ßu psched někotrym cżaßom jara wulki swón leli a je němsli khěżor wschu mjedź, k temu trěbnu, na to waschnje dał, so je tejko dobytych franzowskich mjedźowych kanonow darił, każ bě trjeba. Teho dla ma tutón swón khěżorski swón rěkacz. Wón pak ßo tak prawje radźił njeje a dyrbi ßo po tajkim pschelecz.

* S Galizije pißaja, so je ßo tamnische, něhdże 6000 wobhdlerjow mějaze město Nadworna 10. junija nimale zyle wotpaliko.

* W Londonje bě psched někotrymi njedżelemi pßowja wustajeńza. Wjele pschihladowarjow a wobhladowarjow běsche ßo tam seschko. Płaczisny wustajenych pßow a pßyczkow běchu s dźěla jara wyßoke. Najbole bě płaczisna 1000—6000 toleŕ, haj hacz do 12,000 tl. Najsterje běchu płaczisny teho dla tak wyßoke napißane, dokelż czi, kotrymż pßy ßkuschachu, je pschedacz nochzychu.

* W Milanje (Mailand w Italiji) mějachu 12. junija straschne njewjedro se zylnym krupobiczom. Schkleńczana tsécha rjaneje kralowskeje gallerije bu wot krupow rosbita, wot kotrychż běchu někotre pjasez wulke. Schkoda na tutej galleriji ßo na 80,000 frankow woblicza.

* S Awstrije pißaja, so je 15. junija w někotrych stronach Krajnskeje, Kärntenskeje tejko ßněha napádako, so żita wonhladachu, jako bychu walzowane byłe. Też buchu wjele schtomam hakosy wot ßněha wotkamane. Druhdże ßu saßo satraschne krupobicza měli, kiż ßu żakoßnje wjele schkody nacżiniłe. Hischcze druhdże je wulka woda łuki womasała a běrnam a żitam pjerschez wudrěła.

* W jenej woßy lübenskeho wokrjeßa (w Schlesynskej) dyrbjesche wóndano wěrowanje bycz. Němjesta a kwaßarjo běchu ßo hižom shromadźili, jenoż nawożenja pobrachowasche. Wscho cżakanje bě podarmo, tón nawożenja bě ßebi hinak wuswolił — wón bě ßo wobwěßnył.

* Każ we wschelakich městach, tak je ßo też wóndano w Chemnitzu towarstwo sakożiko, kotrehoż ßobustawy chzedża sa to slutkowacz, so bychu ßo cżéła wjazy njehrjebake, ale so bychu ßo spalike a ßo jich popjeł potom khował.

* S Gdanska pißaja, so je tam psched někotrymi dnjami hromada mandżelskich żonow do jeneje korczmy pschischko a ßo tam sa blido ßynyko, s wotkal ßo prjedy hibnyke njejßu, hacz jich mużojo khartowanje a billardhracze wostajichu a s nimi luboscziwje domoj dźěchu.

* W městaschku Landstraß w Delnjej Krajnskej mějachu 15. junija psched wjeczorom khětro ßylne semjerzenje, kotrez pak tola dale żanu schkodu nacżiniło njeje, tak so ludżo jenoż se stróżelemi woteńdżechu.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Pětrowska zyrkej: Jurij August Wylem Jokusch, měschczan a kubleŕ, s Annu Helenu Idu Jakubez. — Handrij Bódlink, formaŕ w żelesolijerni Goetjesa a Schulzy, s Hanu Krawzez. — Ernst Rokisch, murjeŕ, s Hanu swudowjenej Rönschowej rodżenej Kschiżankez.

Michalska zyrkej: Jan Korla Ernst Günzel, murjeŕ w Delnej Kinje, s Hanu Khrystianu Pokdrakez s Jenkez. — Jan August Göban, khěżnik a tyscheŕ w Budestezach, s Hanu Salomu Ponichez s Jenkez.

Křćeni:

Michalska zyrkej: August William Oskar, Augusta Teicherta, kowarja, ß. — Marja Helena, Jana Augusta Mětracha, khěżerja na Żidowje, dż. — Ida Linna, Korle Khrystiana Haasy, schtrymparja na Żidowje, dż. — Bohaboż Wylem Ota, Jana Adolfa Duczmana, cżeßle na Żidowje, ß. — Ernst Emil, Jana Rabowskeho, wobhdlerja w Bórku, ß. — Marja Augusta Martha, Jana Libusche, wobhdlerja na Żidowje, dż.

Zemrjeći:

Dżeń 12. junija: Madlena rodżena Wjerabez, Jana Deutschmanna, kublerja w Bosankezach, sawostajena wudowa, 75 l. 3 m. — 13., Marja Augusta Madlena rodż. Felffelez, njebo Eduarda Roberta Pfennigwertha, měschczana a hoscżeńzarja-wobßedżerja, sawostajena wudowa, 47 l. — 15., Elias Bohumił Schönfeld, khěżeŕ na Żidowje, 68 l. 7 m. 13 d.

Kak Hans Depla a Mots Tunka

rozom wótřitaj a ludźi pódla škrějetaj.

* * *

Mots Tunka. Niczo noweho, Hanßo?

Hanß Depla. Wjele niz, khiba so je Rybsakez Jan nětko murjerski mischtr.

M. T. Wo tym ja tola hischcze niczo ßłyschak njeißym.

H. D. Wone pak tola hinak bycz njemóże, pschetoż, hdyż ma jedyn druhi mischtr něschto twaricz, dha wón khętsje rucze pschiběhnje a murjerjow ſ tym wotwjesez pyta, so jim 26 nowych pjenjes na hodzinu lubi.

M. T. Kak dha je wón na tajke myßle pschischók.

H. D. Nó, pschi tych horzych dnjach — hm!

M. T. Ty tola njeměnisch, so je . . .?

H. D. Bóh ſwarni, ja niczo njeměnju.

M. T. Hdyż pak wón ßam tak wjele njedostanje, każ chze druhim dawacz, kak móże to cżinicz?

H. D. Hlaj, wón ma druhdy pola krawza wjele ſtejo a ſ teho móże pschibjeracz.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje
20. junija 1874.

Dowoz: 4546 měchow.	Płaćizna w přerěžku na wikach, nižša.			wyšša.			na bursy, najniža.			najwyšša		
	tl.	ngł	np.	tl.	ngł	np.	tl.	ngł	np.	tl.	ngł	np.
Pšeńca 50kilogr.	4	13	9	4	25	8	4	18	4	4	25	8
Rožka " "	3	20	8	3	27	1	3	24	—	3	25	5
Jeczmjeń " "	3	25	9	4	1	7	3	25	9	4	1	7
Wowß " "	3	26	—	4	—	—	3	22	5	3	25	—
Hrósch " "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka " "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps " "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły " "	5	13	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka "	6	17	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lane ßymjo "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Běrny "	—	22	3	—	25	—	—	—	—	—	—	—
Butra 1 "	—	20	—	—	24	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna (50=)	1	15	—	1	22	5	—	—	—	—	—	—

Cżahi po železnizy:

S Budyschina do Draždżan: Rano 6 hodzinow 45 minutow; dopołdnja 9 h. 15 m.; pschipołdnju 12 h. 40 m.; popołdnju 4 h. 10 m.; wjecżor 8 h. — m.; w nozy 2 h. 35 m.; w nozy 4 h. 5 m.

S Budyschina do Shorjelza: Rano 7 h. 45 m.; dopołdnja 10 h. 50 m.; popołdnju 3 h. — m.; wjecżor 6 h. 50 m.; wjecżor 9 h. 45 m.; w nozy 12 h. 50 m.; w nozy 1 h. 48 m.

S Radeberga do Kamjeńza: Dopołdnja 8 h. 10 m.; dopołdnja 9 h. 30 m.; popołdnju 2 h. — m.; popołdnju 5 h. 45 m.; wjecżor 11 h. 10 m.

S Kamjeńza do Radeberga: Rano 5 h. 20 m.; dopołdnja 8 h. 15 m.; pschipołdnju 12 h. 45 m.; popołdnju 3 h. 50 m.; wjecżor 6 h. 45 m.

S Lubija do Žitawy: Rano 6 h. 10 m.; dopołdnja 9 h. 10 m.; pschipołdnju 12 h. 30 m.; popołdnju 4 h. — m.; wjecżor 7 h. 30 m.; wjecżor 7 h. 57 m.; wjecżor 10 h. 30 m.

Se Žitawy do Lubija: Rano 4 h. 55 m.; rano 7 h. 15 m.; dopołdnja 8 h. 26 m.; dopołdnja 10 h. 20 m.; popołdnju 2 h. 20 m.; wjecżor 6 h. 10 m.; wjecżor 8 h. 50 m.

Se Shorjelza do Barlina: Rano 6 h. — m.; dop. 10 h. 5 m.; popołdnju 4 h. 50 m.; wjecżor 10 h. 10 m.

S Běłeje Wody do Mužakowa: Rano 7 h. 30 m.; dop. 11 h. 20 m.; popołdnju 6 h. 35 m.; wjecżor 11 h. 35 m.

S Mužakowa do Běłeje Wody: Rano 6 h. 25 m.; dop. 10 h. 30 m.; popołdnju 5 h. 30 m.; wjecżor 10 h. 50 m.

W Budyschinje na nowych hrjebjach 713.

Pschedawarnja wužitkoweho drjewa F. A. Zimmermanna,

W Budyschinje na nowych hrjebjach 713.

cžěßliskeho mischtra,

poruča ßwój skład khójnowych pśóstow a deskow 6 hacž 10 łohczi dołhich, ¾ zola hacž 3 zole tołste, teho runja schmrěkowe deski wot ½ zola hacž ⁶/₄ tołstoscze, tśěschne łaty, lěpjerske łaty, spalierowe łaty 6 hacž 9 łohczi dołhe, stole wschelakich družinow, tśěschne schpjeny, schwarty, papne lejsty, tśěschne papy, schindzele, žerdže, sahrodne žerdki a t. d. a móže po tunim nakupowanju po najtunischich płaczisnach pschedawacz.

Wupschedawanje.

Dla horjedacza khlamow ja wot dżeńßniscsheho dnja wulki wubjerk

mužazeje a hólczazeje drasty,

kaž tež wschelake tkaniny w derje srjadowanych mustrach po tej płaczisnje, kaž mje ßameho khoschtuja, wupschedawam.

Joachim Stolla na wulkej bratrowskej haßy.

Liebigowy kumyßowy extract

wot prěnich autoritetow doposnaty a poručeny, pschi **ßuchoczinje** (tež we wyßokej měrje), pschi **tuberkulosy** (snamjenja: krawny kaschel, hektiska symiza, nózny pót, cžežki dych), **žołdkowym, cžrjewowym a bronchialnym katarrhu** (chronisti kaschel, krótki a ßuchi s krakami), **rjapowej ßuschinje**, kaž tež pschi wschěch khorosczach, kiž móža ßo pśches lěpschu jědź a polěpschenje krwě wotstronicz, tež hischcze tehdy, hdyž žane lěkarstwo wjazy njeskutkuje, najlěpje pomha. Wón spomóža woßebje pscheměnjenje wutkow a je teho dla woßebje wužitny khorym, kiž dyrbja po měßazach wo jstwje wostacz a mało stawohibanja maju.

Kisty po 4 flakonach a wjazy (flakon po 15 ngl.) póscžele

General-Depot von Liebig's Kumys-Extract
Berlin, Friedrichstr. 218.

NB. Khori, kotrymž žane ßrědki njepomhachu, njech hischcze s dowěrjenjom poßleni ras spytaja s **Liebigowym extractom.** Knižka wot **Dr. Weila** darmo a franko.

Róże, kaž tež **pletwa** sa njewjesty a kmótrow ßu rjane a tunje na pschedań w schtrymparskich khlamach **hauensteinskeje** abo **butrowskeje haßy.**

Mój skład **ankrowych, cylindrowych a schpindlowych, wobkukowych, hrajazych, scžěnowych cžaßnikow (segerjow) a regulatorow** poručam ja pod jenolětnym rukowanjom k dobroczjiwemu wobkedźbowanju.

J. Trepera, cžaßnikar w Rakezach.

Kóślaze, **kosaze** a **wowcze koże** stajnje po najwyschschej płaczisnje kupuje rukajzowa fabrika **A. Trepera** w Rakezach.

Młócžaze maschiny ßo tak rucže rospschěscžeraja, so móžesch skoro w kóždym ßrěnim a mjeńschim hospodarstwje jenu tajku nadeńcz.

Jako woßebje derje konstruirowane a twjerdże twarjene ßo młócžaze maschiny ßwětoßławneje firma **Ph. Mayfarth & Co. w Frankfurcze nad M.** khwala, kotrychž młócžaze maschiny ßu pjecza w wjacy dyžli **pjatnacže tyßaz exemplarach** rospschěscžerane. Hižom sa 60 tl. je dospołna młócžaza maschina dostacz, kotraž kóžde žito jenak derje a cžisćze wumłócži a žaneho sornjeschka njerosrasy. Pschipoßłanje stanje ßo franko. Kóždy móže ßo s listom na fabriku wobroczicz abo na jeje agenta knjeza **Christ. Höhnu** w Kóstach pola Budyschina.

Skótny pólver s cžerstwych selow,
Korneuburgski skótny pólver,
Pólver pschе kólku,
Pólver pschе pripotawu proßatow,
Lockwitzski balsam,
Zischankowy salsowy pólver

poruča **hrodowska haptyka** w Budyschinje.

Jedyn wolazy wotroczk

ßo pyta a móže bórsy sastupicz na **knjeżim dworje we Wulkim Wjelkowje.**

W mojich **kolonialtworowych a spirituosowych khlamach** namaka ßyn sprawnych starschich město jako **wuczomnik** a to, hdyž je kmany doscz, **bjes khóstow.**

Ernst Hämsch na bohatej haßy.

Młócżaze maschiny ſ gōplom

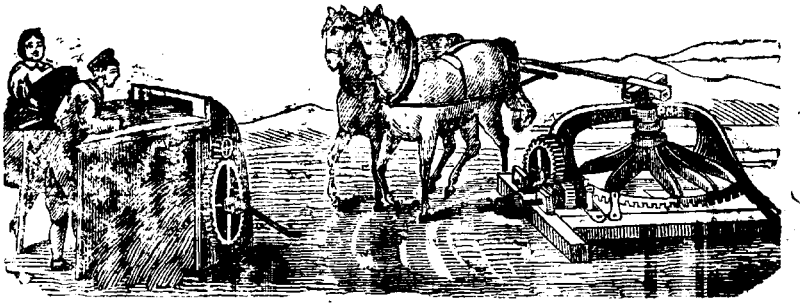

najdopokasanſcheje konſtrukzije a w hiczu k regulirowanju, patentirowaneho poſtajenja ſa 1—4 konje, lohko ßo wjerczaze, porucza

żeleſolijernja a maſchinowa fabrika

Gœtjes & Schulze w Budyſchinje.

Ssyczżne maſchiny

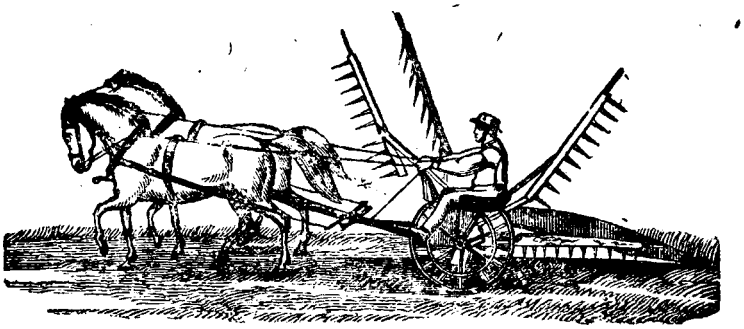

ſyſtema **H. & G. Kearsley,** pſchedawa pod rukowanjom a ma je ſtajnje na ſkładże

żeleſolijernja a maſchinowa fabrika

Gœtjes & Schulze w Budyſchinje.

Poßleſchczowe pjerje a poßleſchcza

mam we wulkim wubjerku najtuniſcho na pſchedań. Tež ßo pola mje pjerje k cziſczenju horjebjerje a najlēpje wucziſczi.

Frödowa na rybjazej haßy.

Jako **präſervativ** a **pomoz** pſchi naſtawazej **brunawje** (Bräune) **ßwini** pōſczele jedyn wjelekrócz dopokaſany ßrědk ſ wukożenjom nakożenja na frankirowane pſchipōßkanje wot 10 nßl. w liſtowych markach

haptyka w Lindau i. A.

Skaſanja tež horjebjerje **Heinr. Jul. Lincka** w Budyſchinje.

W Nowych Czichońzach je **kněża** czo. 24 na pſchedań a je wſcho dalſche tam ſhonicz.

Na jenej wßy, 1 hodżinu wot mēſta,, je jene wobbydlenje na 1. julija abo tež hnydom na pſchenajecze. Hdże? to je ſhonicz we wudawarni „Serb. Nowinow.“

Hollandſki mlókowy pólver.

Tutón, ſe ſtarodawnych czaßow dopokaſany, ſ najlēpſchich ſelow a korjenjow pſchihotowany pólver, po jenej abo po dwēmaj kżizomaj wſchēdnje krumom abo wokam na prēnju pizu naßypany, pſchiſporja wobżernoſcz, pkodźi wjele mloka a ſadżewa jeho wokißnjenje. Pakczik pkaczi 4 nßl. a je k doſtaczu w

hrodowſkej haptyzy w Budyſchinje.

Krajnostawski bank.

pjenjesy, effekty, dokumenty a druhe hódnostne pschedmjety **na khowanje** horjebjerje po regulativu, wot kotrehož ßu exemplary darmo dostacz.

W Budyschinje, 20. junija 1874.

Direktorium krajnostawskeho banka kralowskeho sakskeho hornołužiskeho markhrabinstwa.
s Loeben.

Mißionski ßwjedźeń w Hornim Wujesdźe.

Lětuschi mißionski ßwjedźeń, na kotrymž budźe k. farař **Mrósak** w Kholmje ßerbske a k. diakonuß **Kanig** w Budyschinje němske prědowanje dźeržecz, směje ßo na dnju domapytanja ßwj. Marje, **2. julija,** popołdnju wot 2 hodźinow w naschim Božim domje. Pschecźelow mißionstwa s daloka a s bliska, kaž tež lubych sastojnskich bratrow pschecźelniwje k tutemu ßwjedźenjú pscheproschuje

W Hornim Wujesdźe, dźeń 17. junija 1874.

Dr. ph. **Kalich,** farař.

Kedźbu!

Jutsje **kołbaßywukulenje** a **reje** w **Splósku.**

Kedźbu!

Jutsje **kołbaßywukulenje** a **reje** w **Boschezach.**

Schěry, módry a běły płat we wschěch schěrjach, **poßleschczowe tkaniny, trjeńschcza a jendźelski płat** porucza po najtunischich płaczisnach

E. Pech
na žitnych wikach.

NB. **W khlamach ßo ßerbski rycži.**

Kamilkowe kczenja, lipowe kczenja

po kóždej dźělbje kupuje

hrodowska haptyka.

Krawszy

pola podpißaneho trajaze dźěło dostanu.

Hermann Jentsch na bohatej haßy.

Cźěßle a gratdźěłarjo

namakaja trajaze dźěło w kralowskim pólverniku w Hnaschezach pola Budyschina.

P. Herzog, cźěßliski mischtr.

K 1. juliju abo posdźischo pyta ßo jena **pěstoncza** k 2 dźěscźomaj. Wscho dalsche je shonicz pola knihiwjasarja **Rychtarja** pschi nowej měschczanskej schuli.

Łužičan čo. 6 wuńdźe za tydźeń.

Aukzia trawy.

Trawa k ßynu na něwßecźanskich gmejnskich łukach budźe ßo jutsje (njedźelu, 28. junija t. l.,) na pscheßadźowanje pschedawacz. — Sapoczatk popołdnju ¼4 hodź.

Aukzia jehnjatow.

Pschichodnu ßrjedu, 1. julija t. l., dopołdnja w 11 hodźinach budźe ßo na knježej wowczerni w Delnim Hbjelsku něhdźe

20 jendźelskich jehnjatow a
10 jehnjatow remboliskeho splaha

sa hotowe pjenjesy na pscheßadźowanje pschedawacz.

Jedyn drastkhamor, 1 polzu a wschelaku druhu domjazu a hospodarsku nadobu, teho runja tež 1 hußle ma tunjo na pschedań **J. Broda** s bydlenjom pola korczmarja **Mehnerta** na bělczanskej drósy.

We wudawarni „Serb. Nowinow" ßu saßo dostacz:

Prěnja sahrodka kwětkojta. 1nßl.

Druha sahrodka kwětkojta. 1 nßl.

Bohumił abo Bože rukowanje nad ßyrotami. Rjane powjedanczko s tsizecźilětneje wójny. Wot K. Kulmana. 2 nßl.

Cźorny koß a drósna, 1. a 3. sběr. Po 1 nßl. (Druhi sběr ßo s nowa cźischcźi a budźe hakle sa někotry cźaß hotowy.)

Cźmjeły, woßy a scherschenje. Prěnja wobrada. 1 nßl.

Najlěpscha a najnowscha **punktirknižka.** Na požadanje sa lubych Sserbow a hischcźe lubsche Sserbowki zyle jaßnje a drobnje w hromadu sestawjena, tak so na ßwoje praschenja w krótkim cźaßu prawe wotmolwjenje dostanjesch. 1 nßl.

Nakładnik: J. E. Smoleř. Čišć: L. A. Donnerhaka Budyšinje.

Čisło 27. ~ 4. julija. ~ 1874.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawarni „Serb. Nowin“ na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 688 wotedać, płaći so wot ryčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 7 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawarja 75 np. a na kral. saks. pósće 8½ nsl. a z přinjesenjom do domu 98 np.

K nawjedženju.

Čzi ßami cżeſcżeni wotebjerarjo „Serbſkich Nowinow“, kotſiž chzedża ſa nje na tſecże ſchtwórtlěto 1874 do prědka płaczicż, njech nětko 75 np. we wudawarni „Serbſkich Nowinow“ wotedadża. Čzi, kotſiž ßebi „Serbſke Nowiny“ pſches póſt pſchinjeſcż dawaja, njech tola njeſapomnja, ßebi je tam bórſy ſkaſacż. Na ſchtwórtlěto płacża tam „Serbſke Nowiny“ 85 np. Na pruſkich póſtach „Serbſke Nowiny“ tež wjazy njepłacża hacż na ſakſkich a ſa pſchinjeßenje do domu płaczi ßo ſakſkim póſtam ſchtwórtlětnje jenoż 13 np. **Redakcia.**

Schto mamy wo civilnym mandżelſtwje dżerżecż.

(Pokracżowanje ſ cżißła 26.)

3. Schto je civilne mandżelſtwo? Civilne mandżelſtwo je ſwjaſt bjes mużom a żonu, kotryż je zyle bjes dźiwanja na nabożinu, bjes zyrkwineho poßwjecżenja a bjes Bożeho požohnowanja jenoż ſ pſchiſwolenjom ßwětneje wyſchnoſcże ſcżinjeny.

Civilne mandżelſtwo je troje: 1) nuſne civilne mandżelſtwo, kiž je hižom w Sakſkej po ſakonu wot 20. junija 1870 ſa tak mjenowanych diſßidentow, bjeswuſnacżeŕſkich abo ſa tajkeju mandżelſkeju, ſ kotrychž je jedyn njekſchescżijan, diſßident abo bjeswuſnacżeŕ, po tajkim n. p. ſa kſchescżijanow a żidow, kiž w hromadże do mandżelſtwa ſtupja; 2) fakultatiwne civilne mandżelſtwo, kotrež w Hamburgu, Anhaltſkej, Oldenburgſkej, w Jendżelſkej atd. maja a hdżež je ßlubjenymaj dowolene, ſo ßwětaj ßo zyrkwinſzy ſwěrowacż dacż abo po ßwětnym ſakonu do mandżelſtwa ſtupitaj; 3) obligatorſke abo pſchinuſowane civilne mandżelſtwo, kotrež wſchěch ßlubjennych porow bjes rozdżěla nuſuje, ßo ßwětnje w hromadu prajicż dacż ale jich dobroſdaczu ſamoſtaji, hacż chzedża ßo zyrkwinſzy wěrowacż dacż.

4. Swotkal je civilne mandżelſtwo pſchiſchło? Civilne mandżelſtwo je k nam ſ Franzowſkeje pſchiſchło. W cżaßu krawneje revoluzije 1789 chzychu Franzowſojo wſchu nabożinu wukorjenicż. Měſchnikow a wěrjazych kſchescżijanjow woni teho dla po tyßazach ßurowje kónzowachu, zyrkwje najhanibniſcho wotßwjecżachu, njepózcżiwu żónſku na woktaŕ ßadżichu a ſa bohowku roſoma wuwołachu. Boha lubeho knjeſa pak ſaſtupjerjo luda ſ zyła wotßadżichu a wſchu wěru pſches ſakony ſakaſachu.

W tamniſchich ſatraſchnych cżaßach pak ßo Franzowſojo runje tak ženjachu, kaž hewak; ale żane zyrkwinſke wěrowanje ßo ſtacż njemóżeſche, dokelž běchu duchowni wuhnacżi abo ſkónzowani. Duž něſchto zyle nowe wunamakachu, mjenujzy ſo móża ßo mandżelſtwa też bjes Bożeho poßwjecżenja ſtacż.

To rěkaſche civilne mandżelſtwo a wone w Franzowſkej hacż do dżenßniſcheho dnja wobſteji.

(Pokracżowanje.)

Najnowſche.

Zwikaw, 1. julija, 10 hodż. 50 min. dopołdnja. Kral a kralowa ſtaj tu runje na extracżahu pſchijěłoj. Jako ſ dwórniſchcża, hdżež běchu Jeju měſcżanſke a wojerſke ſaſtojnſtwa, kaž też pjecż a dwazycżi knjeżnow powitali, wuſtupichu, Jeju lud, kotrehož bě ßo jara wjele ſeſchło, ſ tſikrócżnym hrimotazym ßławuwołanjom, poſtrowi, na cżož potom wyßokaj hoſcżej ßo do měſta podaſchtaj, pſchewodżanaj wot radoſtneho luda. Měſto je ſ khorhojemi, wěnzami a pletwami na najrjeńſcho wupyſchene.

Ems, 1. julija. Khěżor Wylem je ßo dżenßa do Neuwieda k wiedſkemu wjerchej na kſchcżiſna podał. Wón Ems 5. julija wopuſchcżi a ßo do Koblenza k khěżorzy a 7. julija pſches Frankfurt do Homburga poda. Potom budże 3 njedżele w gaſteinſkich kupjelach pſchebywacż.

Swětne podawki.

Němske kněžorstwo. Draždžany. Puczowanje Jeju majestoscžow krala Alberta a kraloweje Karole wschudžom radoscž wubudža. W Tharandze Jeju měschczanske sastojnstwa a hajnska akademia postrowichu. W Freibergu běsche tež zwjedženske witanje a posdźischo parada wot wjazy dyžli 1000 hewjerjow. Potom kral wschelake fabriki wopytowasche, kaž tež zyrkej. W Chemnitzu bě witanje jara pyschne a běchu tež wschě haßy kraßnje wupyschene. Tam taj wyßokaj hoscžej w hoscženzu k „romskemu kněžorej" nozowaschtaj. Nasajtra wonaj tež tam wschelake fabriki wobhladowaschtaj.

— Sandženu póndželu bu w Draždžanach na rózku pilnizskeje a eliaßowej haßy sakkadny kamjeń k nowej evangelskej zyrkwi na zwjedženske waschnje położeny; tola bu to psches njewjedro trochu sadźěwane.

— Ruski kněžor 7. julija popołdnju w 2 hodžinomaj s Weimara do Draždžan pschijědže a zo na tym samym dnju popołdnju w 5 hodžinach na pucz do Warschawy poda. Hacž po saksko-schlesynskej želesnizy pojědže, njeje wěste, wjele wjazy někotre nowiny powjedaja, so zo s Draždžan psches Gubin, Posnań a Toruń do swojich krajow wróczi.

— S pschiswolenjom krala Alberta je postajene, so ma zo w Sakskej wot 1. januara 1875 jenoż po hriwnach (markach) a nowych pjenjezkach liczicz a płaczicz.

— Offizieram, w Žitawje stejazym, je kral Albert swój wobras we wulkosczi swojeho cžeka darił. Tutón wobras je nětko w kasernje do sale stajeny, hdžež offizierojo wobjeduja.

— Lubijski statny ryczník, k. Cubasch, je jako tajki do Zwickawa pscheßadzeny.

Barlin. Kněžor Wylem je zo 30. junija s Emsa na hród Jugenheim podał, so by tam ruskeho kněžora wopytał a je zo psched wjeczorom sazo do Emsa wrócził.

— Pruski krónprynz je 27. meje na swjedženju 200lětneho wobstacza tamnischeho küraſſierskeho regimenta we Wrótßkawju pobył a zo tón samy dżeń abo wjele wjazy tu nóz sazo do Barlina wrócził. Sswjedżeń bě zo jara derje radził.

— Wjerch Bismark hakle póndželu, 6. julija, s Warzyna do Barlina pschijědže a zo wot tam bórzy do Kißingena w Bajerskej poda, so by tamnische kupjele wužił.

W Potsdamje je mandželska ruskeho póßłanza Ubrila do jeneho hata panyka, s kotrehož zu drje ju hischcze živu wucžahnyli, tola je wona potom bórzy wumrjeła.

— Někotre nowiny pißaja, so zu pruszy biskopojo, kiž běchu w Fuldze shromadženi, pißmo wuradzili a na pruske ministerstwo poßłali. W tutym pißmje je pjecza wo nowych zyrkwinskich sakonach ryczane a kak móhło zo jich dla katholske duchownstwo s pruskim ministerstwom sjednacz. — Někotsi katholszy duchowni, kotsiž zu pschecžiwo sakasni ministra zyrkwinszy skutkowali, zu wot njeho se zwojeje wołady wupokasani.

— W Pruskej wyschnosczi dale bole wschě pschihoty cžini, kiž zu k temu trjeba, so by tam 1. oktobra t. l. civilne mandželstwo do živjenja stupicz móhło.

Awstria. Kněžor je ministerialneho radžiczela Poßingera sa naměstnika w Morawje pomjenował.

— W tychle dnjach běsche 25 lět, so zu Rußojo Madžarow we Wuherskej, kiž běchu pschecžiwo awstriskemu kněžorej s bronju w ruzy revoluziju sczinili a jeho wotßadžili, tak sbili, so dyrbjachu czi wo měr proßycz a zo awstriskemu kněžorej s nowa podczißnycz. Tehdy běsche awstriski kněžor tež wuherske město Arad woblehnył a dobył a bě jemu ruski kněžor zwjatojurjowski kschiž spożczik, kiž zo tym da, kotsiž zu zo we wójnje wusnamjenili. Na to je zo ruski kněžor dopomnił a teho dla zwojeho bratra Konstantina se wschelakimi wyschkami k awstriskemu kněžorej poßłał, so by jemu jako 25lětnemu ryczerjej zwjatojurjowskeho rjada (ordena) zboże pschał a s tym zwětej pokasał, so ruski kněžor niz jenoż s němskim, ale tež s awstriskim kněžorom w dobrym pschecželstwje steji. Na hoscžinje, kotruž bě awstriski kněžor k czescži zwojeho wyßokeho hoscza wuhotowacz dał, wón zławu wunjeße na ruskeho kněžora a jeho wójsko, a Konstantin potom na awstriskeho kněžora a na awstriske wójsko. Dźiwnje doscz bě to, so awstriski kanzler, hrabja Andrassy, kiž bě psched 25 létami pschecžiwo zwojemu kněžorej wojował a potom cžěkacz dyrbjał, nětko w dobrej pschecželnosczi s nimi sa blidom zedżesche.

Franzowska. Tudy hischcze pschezo měschenża motmyßlenjow a myßlow knjezi a je, móhł rjez, s kóždym dnjom njewěsczischo, hacž budże Franzowska jako republika dale tracz abo hacž tam sazo kněžorstwo sakoża a młodeho Napoleona sa kněžora wuswola.

Schpanijska. Wójnske zboże je pak zo w tutym kraju wobroczilo. Dleschi czaß dyrbjachu karlistojo psched wójskom schpanijskeho republikanskeho knjezerstwa zofacz a buchu husto doscz sbiczi. Sandženy tydżeń zu pak karlistojo dobyli a je w bitwje pschecziwo nim general Concha panył. Wón bě w tu khwilu najlepschi general republikanskeho knjezerstwa a běsche wscho tak pschihotował, so by karlistow tak wobeschoł, kaž Němzy Franzosow pola Sedana.

Hacž runje bě general Concha panył a jeho wojazy, psches to nastróżeni, do njeporjadka pschindżechu, dha tola wjazy ludzi shubili njejßu, hacž něhdże 800 muzi. Kanony zane wotbyli njejßu. Concha budże na khósty kraja pyschnje hrjebany.

Ze Serbow.

S Budyſchina. Tudy ßo powjeda, ſo budźetaj Jeju majeſtoſczi kral Albert a kralowa Karola na ßwojim puczowanju ſ Kamjeńza do Budyſchina w klóſchtrje Marineje Hwězdy wobjedowacz a ſo potom najſkerje pſches Khróſczizy, Baczoń, Haßlow, Ssmochczizy, Czemjerizy a Ssmolizy ſe ſwonknymi lawſkimi wrotami do Budyſchina pſchijědźetaj. W Khróſczizach budźe Jeju pjecza tamniſche a ßnadź tež wokolne duchownſtwo witacz a w Baczonju Jeju gmejnſzy prjódkſtejerjo poſtrowja. W bliſkoſczi Mikoczizy ßo něhdźe 200—300 ßerbſkich burſkich jězdnych ſhromadźi, kiž ßnadź budźa na wupyſchenych konjach krala a kralowu kruch pucza pſchewodźecz.

— Jutſje, 5. julija, ßo tudomne wulke měſchczańſke tſělenje ſapoczinje, kotrež, kaž je ſnate, kóźde lěto zyły tydźeń traje. Na lětuſchim woneczehnjenju ßo pjecza ſaßo uniformirowani tſělzy wobdźěla.

— Tudomny direktar měſchczańſkich ſchulow, knjes Wangemann, je ſa ſchulſkeho inſpektarja w Miſchnu poſtajeny a ßwoje nowe ſaſtojnſtwo 1. oktobra naſtupi.

K. S Radworja, 29. junija. Dźenßa popołdnju wyſche naſcheje wßy dlěhe, dyžli 4 hodźiny, jara ßylne njewjedro ſtejeſche a mamy ßo jenoz Bożemu ſwarnowanju dźakowacz, ſo ſa naſchu wjeß bjes ſchkody woteńdźe. Błyſk wjazy krócz dyri, jako do błyſkowoda na nowej wucžerni, do hromady kamjeni ßrjedz Czemjerizow a Roſtokezow a na kſchižnym kerchowje njedaloko cžerkneje khěže do jeneho kſchiža, kotryž roſpacži a kſchižowu tafliczku do tſjoch kruchow roſraſy.

§* S Banez. Pſchi cžežkim hrimanju, kiž póndźelu, 29. junija, pſchipołdnju mějachmy, dyri tudy Bože njewjedro dwójzy, mjenujzy pola kublerja Michaka Wanaka do murjowanych ßwißlow domſkeho twarjenja, hdźež ſwonka po muri dele ſjědźe. Dale pola kublerja Bohuwěra Jurſcha tež do murjowanych ßwißlow domſkeho twarjenja, hdźež pak wjele ſchkody naczini, kruch murje powali, jedyn koſoł zyle roſſchczěpi, wjele zyhlow ſ tſěchi ſmjeta, wóknjane wobkuki roſkama a ſchkleńzy wubi, dwaj ſcženowej cžaßnikaj zyle roſbi a ſnutſka w twarjenju wjele druheje ſchkody naczini. — Spodźiwne běſche pak to, ſo na jenym blidku, hdźež biblija leżeſche, běſche błyſk wſchitko druhe wokoło njeje roſzyhnował, ale biblija ani dypk wobſchkodźenja njemějeſche a běſche njehnuta na měſtnje leżo woſtała. Njeje to Boži porſt!

§* S Bohowa. Poßlenje cžißło „Serb. Now." powjedaſche, kak je w naſchej wokolnoſczi tu a tam błyſk bjes naczinjenja wulkeje ſchkody do twarjenjow dyrił a dawaſche to ſ dobom ßwědczenje, ſo Bóh tón Knjes, hdyž tež mozam ſtworby jich běh daka, tola cžłowjekow a jich wobßedźeńſtwo ſdźerżecz móże. — Tola podawk, kiž chzemy naſchim cžitarjam dźenßa ßobudźělicz, je ſrudniſchi, hacž te prjedy horkach ſpomnjene. Mjenujzy póndźelu pſchipołdnju, dźeń 29. junija, běchu ßo ßylne njewjedra ſ móznym hrimanjom wyſche naß hromadu ſcžahnyło, pſchi tym dyri błyſk do bróżnje žiwnoſczerja Jana Khěžnika, kotrehoż twarjenja, kaž tež pódla ſtejazeho khěžerja Hatarja ßo hnydom wotpalichu. Ssylny deſchczik dwě hodźinje dołho ßo ſ mróczelow ßypaſche a to ſ Bożej pomozu pomhaſche, ſo płómjenja dale wokoło ßo njehrabachu. Khěžnikej ſpalichu ßo bjes druhim tež dwě ßwinjeczi, jene czelo a poß. Ssykawy njeběchu žane na pomoz pſchiſchkle, dokelž ßebi nichtón ſ domu njewěrjeſche.

S Jitka. Póndźelu popołdnju je tudy błyſk dyrił a ßu ßo wſchitke twarjenja dweju tudomneju žiwnoſczow a bróżeń a hródź jeneho kubła wotpaliłe a ßu ßo w poßleńſchej 3 ßwinje ſpaliłe.

S Kamjeńza. Kral a kralowa 8. julija dopołdnja ¾11 hodźinow ßem pſchijědźetaj a budźetaj na dwórniſchczu wot měſchczańſkich ſaſtojnſtwow witanaj a wot k. měſchczańoſty Eichela poſtrowjenaj, potom do měſta pſchewodźanaj, w kotrymž pſchi radnej khěži wotſtupitaj, hdźež jimaj mkode knježny wonjeſchka pſchepodadźa. Popołdnju w 2 hodźinomaj wonaj do Budyſchina wotjědźetaj.

S Czornowa pola Kamjeńza. Poczeſczeny a poſtrowjeny ſe ſbożopſcheczemi a ſnamjenjami luboſcze a pſchipósnacza 27. junija ßwěrny, kmany a pilny dźěłacžeř, k. wucžeř Bjar (Bähr) tudy ßwój 25lětny ſaſtojnſki jubiläum ßwjeczeſche, na kotrymž ßo tež druſy knježa wucžerjo a wſchelazy hoſczo pſcheczelniwje wobdźělichu. Njech wón tež něhdy ßwój tajki 50lětny ßwjedźeń pſchi dobrej ſtrowoſczi a ſpokojnoſczi ßwjeczi.

S Wojerez. Pokralětny hólczez tudomneho młynka Pawlika je 20. junija do rěki panył a ßo tam ſatepił.

— Synoda wojerowſkeho wokrjeßa je 22. junija ßwoju prěnju ſhromadźiſnu wotdźerżała. Najprjedy wuſwolichu ßo do prjódkſtejerſtwa ſynody: k. archidiakonus Kröhn we Wojerezach, k. farař Bergan we Wulkich Sdźarach, k. wokrjeßny ßudnik Kämpffa we Wojerezach, k. landrath ſ Götz nad Wyßokim Bukowom; jako ſapóßłanzaj ſa provinzialnu ſynodu: k. ſuperintendent Karaß we Wojerezach a landrath ſ Götz; jako jeju naměſtnikaj: k. farař Bergan, k. hrabja ſ Gersdorf. — Po tutych wólbach cžitaſche k. ſuperintendent, kak ma ßo we woßadach w naſtupanju zyrkwinſkeho žiwjenja, a na to pſchekroczi ſynoda k ſeſtajenju wotmolwjenjow na praſchenja, kotrež běſche wyſchſcha zyrkwinſka rada w Barlinje póßłała. Tute praſchenja naſtupachu to: „Kak maja ßo duchowni w napohladanju na civilne mandźelſtwo ſadźerżecz a kajke prawa tón ſhubi, kiž ßo po ſaſtupjenju do civilneho mandźelſtwa bórſy zyrkwinſzy wěrowacz njeda?" Dale ßo wotmolwjenja na něktore praſchenja dachu, kotrež běchu na ſynodu dla kſchczenja dźěczi ſtajene.

— Wojerowſke nowiny powjedaja: „W nozy wot 21. k 22. junija ßu na polach něktorych wßow naſcheho

wokrjeßa, joko w Kinajchcze, Cžisku, Bórku, Lejnje atd. bérny (kulki), kórki, kaž tež hejduschka ſ dżéla ſmjerſke. Dokelž tehdy runje pſcheńza kcžéjeſche, dha ßo boja, ſo je wona tež ßnano ſchkodu cžerpika.

Se Schczeńzy. Schtwórtk, 45. junija dopołdnja w ½10 hodźinow tudy woheń wudyri, kiž je wſchitke twarjenja korczmarja Schołty a žiwnoſczerjow Pjetſchki, Jana a Michała Méta, Mjertynka a Mrósła ſe wſchém, ſchtož w nich béſche, do procha a popjeła pſchewobrocził. Woheń je pjecza w korczmarjez hrodźi wuſchoł a je ßo pomjenjam, kotrež pſchi nétczišchej ßuchocze a pſchi wétrje, tehdy doſcz ßylnym, jara ſpéſchnje wokoło ßo hrabachu, jenož ſtót wutorhnycz móhł a je ßo jim teho dla nimale wſchitko ſpaliło. Woni ßu po tajkim do wulkeje nuſy pſchiſchli a ßmémy drje teho dla tu próſtwu wuprajicz, ſo bychu jim ßmilne wutroby po móżnoſczi pomhacz chzyli.

S Łucza. Tudy je ßo na ßwj. Jana, 24. junija, korczmar Khéżor wobwéßnył. Czézke myßle ßu wina jeho ßmjercze.

S Gory pola Mużakowa. Tudy je ßo 28. junija popołdnju dżéłaczer Müller w ßwojim wobydlenju wobwéßnył, jako béſche prjedy rano hižom do jeneho hata ſkocził, ſo by ßo tam tepił. Ale dżéłaczer Balo, ſa nim do wody ſkoczliwſchi, jemu to wobaraſche a jeho ſ wody wunjeße, pſchi czimž je jeho Müller nékotre raſy ſ nožom tak ſtraſchnje kłoł, ſo je ſtrach wo jeho žiwjenje. Druſy dżéłaczerjo potom Müllera do jeho wobydlenja dowjedżechu, hdżež je tola potom hiſchcze ßwoju wolu wuwjedł a ßebi žiwjenje wſak. Wón béſche cžłowjek, wopiłſtwu poddany.

S Drjeżniz w Delnjej Łużizy „zaßnik" piſche: „Schtwórtk, 25. junija, je ßo tudy 14 dworow wotpaliło."

Se Skjarboſcza wón piſche: Sſrjedu, 24. junija, béſche w naſchej knjeżej holi woheń a je ßo néhdże 6 jutrow młodźiny a néſchto khójzow ſpaliło.

Přilopk.

* S Barſchcza w Delnjej Łużizy nam 29. junija piſaja: Sandżeneho 26. junija béſche w Prahu wérowanje naſcheho hrabje Bjedricha Brühla ſ prynzeßynu Lobkowitz a to pſches prażſkeho arzybiſkopa, kardinala Schwarzenberga. S woßebitym cžahom béſchtaj młodaj mandżelſkaj wczera popołdnju do Barſchcza pſchijéżoj, hdżež buſchtaj pékńje witanaj a podaſchtaj ßo bórſy na hrabinſki hród do ßußodnych Brodow. Tuto méſtaſchko, kotrež hrabi Brühlej ßłuſcha, béſche ſ wénzami a khorhojemi jara kraßnje wudebjene a pſchi wſchitkich wßach na dróſy ſ Barſchcza do Brodow ſtejachu cžeßne wrota. Popołdnju w 4 hodźinach młodaj mandżelſkaj do Brodow pſchijédżeſchtaj a pſched jeju woſom jéchachu 240 jéſdnych ſ hrabinſkich wßow. Sa jéſdnymi jédżeſche 10 wobwénzowanych burſkich woſow, w kotrychž burſke mandżelſke pory w narodnej ßerbſkej draſcze ßedżachu. Pod wrotami buſchtaj młodaj mandżelſkaj (wonaj ſtaj wobaj katholſkaj) wot 10 evangelſkich duchownych ſ Brodow a ſ hrabinſkich wßow powitanaj a jako béſchtaj potom pſched hrodom ſ woſa wuſtupiłoj, hdżež młode béłodraſczene knjeżny ſtejachu, dha jena wuſtupi a jeju ſ pékńymi ßłowami witaſche a jimaj pſchi tym kraßny wénz pſchepodo. Na to ſta ßo powitanje wot méſchczanoſty a hrabinſkich ſaſtojnikow a po tym dżéſchtaj hrabinſkaj mandżelſkaj pſches dwaj rynkaj mjeńſchich béłoſwoblekonych holczkow k hrodej a nékotre holczki jimaj róże ſczelechu. Pſched hrodowymi durjemi jeju méſchczanſky tſélzy ſ hudźbu powitachu a jako béſchtaj młodaj mandżelſkaj na balkon (warkaŕ) wuſtupiłoj, jéſdni, woſy a tſélzy pſched nimaj defilirowachu. Wjeczor béſche hrabinſki park ſ lampami wſchelakich barbow kraßnje poßwéczeny a poſdźiſcho pſchecżeże czah, néhdże ſ 1500 ludźi wobſtejazy, ſe ſaßwéczenymi pißanymi lampami a ſ hudźbu do parka, hdżež ſpéwarjo nékotre ſpéwy wuſpéwachu a ßo młodemu knjeſtwu ßława wunjeße. Pſchi tſeczim ßławuwołanju ßo wohnjoſtroj (Feuerwerk) wotpali a ſ tym ßo ßwjedżeń ſkónczi. Kr.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Pětrowſka zyrkej: Korla Bohumił Matuſch, wobydler, ſ Amaliju Auguſtu Nyczez. — Handrij Hajnk, zynlijer, ſ Metu Wilhelminu Louiſu Wahrmannez. — Korla Reinhold Kolmar Engelka, ſeconde-lieutenant w 4. kralowſkim ſakſkim infanterie-regimencze No. 103, ſ Eliſu ſ Jeſchki.

Křćeni:

Pětrowſka zyrkej: Helena Minna, Pětra Auguſta Rencza, wobydlerja, dż.

Michalſka zyrkej: Bertha Ida Martha, Bjedricha Korle Schwarza, wobydlerja na Židowje, dż. — Max Ota, Handrija Bohuwéra Klingſta, wobydlerja na Židowje, ß. — Klara Fanny, Korle Auguſta Döhnela, ſchußejoweho bérki pola Bórku, dż. — Hana Helena, Auguſta Janeza, khéżkarja w Nadżanezach, dż. — Marja Hedwiga, Jana Bjedricha Wylema Mahlera, wobydlerja na Židowje, dż. — Frieda Johanna, Korle Hermanna Fahnauera, ökonoma w Bobolzach, dż. — Bohuwér Ernſt Pawoł, Jana Ernſta Ducžmanna, cžéßle na Židowje, ß.

Zemrjeći:

Dżeń 20. junija: Michał Jäkel, kowarſki miſchtr a žiwnoſczeŕ w Libochowje, 69 l. 5 m. 8 d. — Auguſt William Oskar, Jana Bjedricha Auguſta Teicherta, kowarja na Židowje, ß., 2 n. — 22., Bjedrich Oskar, Bjedricha Auguſta Fuchsa, khachleſtajerja, ß., 2 l. 10 m. — 24., Hermann Oskar, Jana Ernſta Kellera, fabrikſkeho kowarja pod hrodom, ß., 2 m. bjes 4 dnjow.

Kak Hans Depla a Mots Tunka

rozom wótřitaj a ludźi pódla škrějetaj.

* * *

Mots Tunka. Aj aj, nowe saſtojnſtwo, nowa ſtaroſcz!

Hanß Depla. Kajke ſaſtojnſtwo?

M. T. Hlaj, we wulkej wßy je ßo wot małych nowy rychtař ſ małych wuſwolił, dokelž ßebi myßla, ſo pſches njeho dawki zyle wotbudu.

H. D. To maja mały roſomczk.

M. T. Haj. A ta prěnja rychtarjowa ſtaroſcz bě ta, kak a hacž budże tola w tych ßwěczatych ſchkórniczkach khodźicz móz. Druha ſtaroſcz bě pak ta, kak budże na pěßaczнej twjerdźiſnje pſched landrathom wobſtacz móz.

D. H. Je dha oola njeho pobył?

M. T. To ßo wě; ale jako domoj pſchińdże, bě wſchón blědy, tak ſo ßo jeho žona praſcheſche, ſchto jemu je. Wón pak jej rjekny: Aw jaw! to, ſchtož ßu dźenßa mi w pěßaeżnym hrodże prajili, to drje tola njebudu ſaſtacz móz a mam teho dla ſtaroſcz. Wěſch ty ſchto? ja pojědu k kałej woracz, ſo druhe myßle doſtanu.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje

27. junija 1874.

Dowoz: 4488 měchow.	Płaćizna w přerězku na wikach, nižša.			wyšša.			na bursy, najniža.			najwyšša		
	tl.	ngl	np.	tl.	ngl	np.	tl.	ngl	np.	tl.	ngl	np.
Pšeńca 50kilogr.	4	13	9	4	25	8	4	18	4	4	25	8
Rožka = =	3	24	—	3	28	7	3	25	5	3	27	1
Jeczmjeń = =	3	18	6	3	27	7	3	25	9	4	1	7
Wowß = =	3	26	—	4	—	—	3	25	—	4	—	—
Hrěch = =	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka = =	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps = =	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły = =	5	13	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejdušchka =	6	17	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lane ßymjo =	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Běrny =	—	22	5	—	25	—	—	—	—	—	—	—
Butra 1 =	—	20	—	—	23	—	—	—	—	—	—	—
Zent.ßyna (50=)	1	10	—	1	20	—	—	—	—	—	—	—

Nawěſchtnik.

Pytaja ßo ſa tudomnu, kaž tež ſa zuſu ſtronu hnydom a k nowemu lětu **hetmanjo, wotroczžh, ßrěnki** a **mali wotroczžh, wolazh** a **džowki** pſchi wyßokej ſdžě.

Heinoldowa,
pſchiſtajaza žona w Budyſchinje.

Cźěßle a gratdźěłarjo

namakaja trajaze dźěło w kralowſkim pólverniku w Hnaſchezach pola Budyſchina.

P. Herzog, cźěßliſki miſchtr.

Do Nen-Seelanda
w Auſtraliji

wobſtara 8. oktobra a 5. novembra **rjemjeßnikow, dźěłacźerjow, ratarjow** a **njeżenjene ßłužobne džowki** po 11 tl. pr. Cet. ſa doroſcźenych

C. A. Mathei w Hamburgu

a jeho agent knjes **Emil Herſchel** w Draždźanach an dem Herzogin Garten 4. H. 4809.

Powschitkomna aßekuranza w Trieſcze

(Assicurazioni Generali)

ſawěſczuje pſchi **rukowanſkim fóndsu** wot:

37 millionow 189 tyßaz 530 ſchěßnakow 31 krajzarjow

a) **tworjy, mobilije, žnjeńſke płody** a t. d., kaž tež, hdyž to krajowe ſakony dowoluja, **twarjenja wſchěch družinow** pſche **wóhnjowu ſchkodu**;

b) poſkiczuje ſawěſczenja na **žiwjenje cžłowjekow** na najwſchelakſche waſchnje

ſa najtuniſche twjerde prämije a wuſtaja policy po **pruſkim kourancze**

Towarſtwo wupłaczi w lětcze 1872 ſa **12522 ſchkodowanjow** ſummu wot

5 millionow 31 tyßaz 437 ſchěßnakow 87 krajzarjow.

K kóždemu wukaſanju a k wobſtaranju ſawěſczenjow poruczeja ßo jako agentojo:

hamtſki ſkotołěkar **Ernſt Walther** w Budyſchinje.

Korla Auguſt Berger w Ketlizach.

Młócžaze maſchiny ſ gőplom

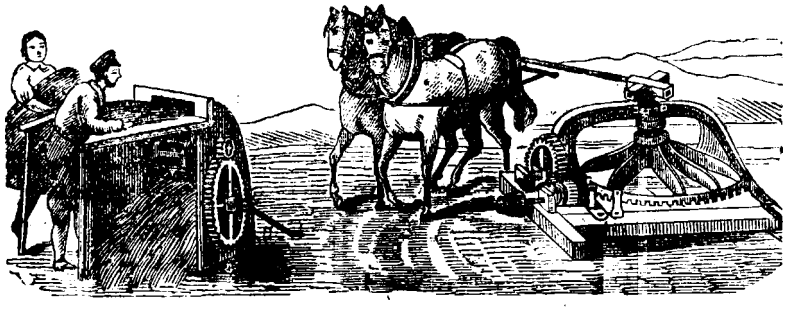

najdopokaſanſcheje konſtrukzije a w hiczu k regulirowanju, patentirowaneho poſtajenja ſa 1—4 konje, lohko ßo wjercžaze, poruczа

želeſolijernja a maſchinowa fabrika

Gœtjes & Schulze w Budyſchinje.

Oſyczne maſchiny

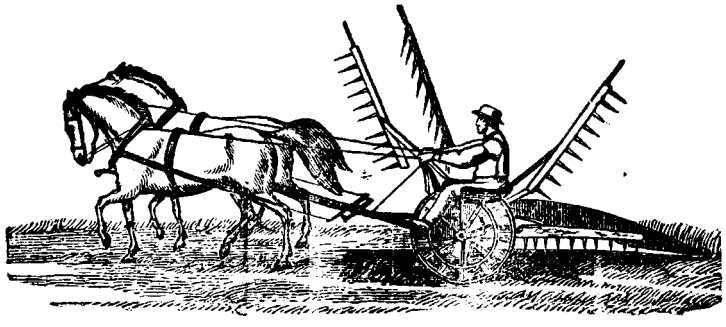

ſyſtema **H. & G. Kearsley,** pſchedawa pod rukowanjom a ma je ſtajnje na ſkładze

želeſolijernja a maſchinowa fabrika

Gœtjes & Schulze w Budyſchinje.

Wulki skład

cžaßnikow (segerjow)

porucža

J. G. Schneider

na snutskomnej lawskej haßy cžo. 134 pódla tórma.

Ja ßym ßwój skład cžaßnikow jara bohacže powjetschił a mam we wschěch družinach cžaßnikow wulki wubjerk, tak so mózu kózde požadanje dopjelnicz. Płaczišny ßu najtunische a kózdy cžaßnik je najßwěrnischo wotcžehnjeny.

Rukowaze pißmo ßo kózdemu pschiwda.

Wulki wubjerk prawdžiwych ßlěbornych rjecžaskow, prawdžiwych talmiskocžanych a we wónju poskocžanych rjecžaskow, teho runja s rukowanjom a w płaczišnje najtunischo.

Też pschispominam hischcže, so ßym ßerbskeje rycže runje tamózny, kaž němskeje.

S počžescžowanjom

J. G. Schneider,
cžaßnikař.

Liebigowy kumyßowy extract

psche ßuchocžinu, tuberkulosu, bronchialny katarrh atd.

Hohenfeld p. Heiligenthala, 20./11. 73.

Ja mam Wam ßwój džak wuprajicz, dokelž ßo hojaze skutkowanje Wascheho präparata pola mje sajnje jara spodobne pokasuje. W nastupanju khoroscže je ßo pola mje wschitko zyle pscheměniko. Spanje je bole měrne; ja prjedy dlěže njespach, hacž 2 hodzinje, hdyž potom saßo wotucžich, nětko pak zyku dołhu nóz ani jedyn ras njewotucžu. Cžežki dych a hwisdanje w bróscže je wotewsako, haj, ja mózu prajicz a Bóh daj, je zyle sastako. Krakow je mjenje, nózne pocženje je ßo shubiko, naczaßne kakanje w bróscže wjazy njesaczuju s krótkim wscho je hinak.

Ja skažu ßebi saßo (Skasanje) a podpißuju ßo s najwjetschim džakom

najpodwolnischo
A. Thimm.

Płaczišna sa flakon 15 nßl., kisty po 4 flakonach a wjazy póscžele

General-Depot von **Liebig's Kumys-Extract.**

Berlin, Friedrichstr. 218.

Kamilkowe kcženja, lipowe kcženja

po kózdej džělbje kupuje

hrodowska haptyka.

Kóslaze,

kosaze a **wowcže koże** stajnje po najwyschschej płaczišnje kupuje

rukajzowa fabrika
A. Trepera w Rakezach.

Mój skład **ankrowych, cylindrowych a schpindlowych, wobkukowych, hrajazych, scženowych cžaßnikow (segerjow) a regulatorow** poruczam ja pod jenolětnym rukowanjom k dobroczjiwemu wobkedžbowanju.

J. Trepera, cžaßnikař
w Rakezach.

Poßleschczowe pjerje a poßleschcža

mam we wulkim wubjerku najtunischo na pschedań. Też ßo pola mje pjerje k czischcenju horjebjerje a najlěpje wucziszi. **Frödowa** na rybjazej haßy.

Róże, kaž też **pletwa** sa njewjesty a kmótrow ßu rjane a tunje na pschedań w schtrymparskich khlamach **hauensteinskeje** abo **butrowskeje haßy.**

Krawszy

pola podpißaneho trajaze džěko dostanu.

Hermann Jentsch na bohatej haßy.

W mojich **kolonialtworowych** a **spirituosowych khlamach** namaka ßyn sprawnych starschich město jako **wuczomnik** a to, hdyž je kmany dosez, **bjes khóstow.**

Ernst Hämsch na bohatej haßy.

Kolonialtworowe, winowe a spirituosowe khlamy,

hacž dotal pod firmu **Friedrich Braun** tudy na bohatej haßy cžo. 62 wjedžene, ßym ja kupiła a budža pod mojej firmu **„B. L. Braun"** po dotalnym solidnym waschnju a po nawjedowanjom, dotal dopokasanym, dale wjedžene.

Sa dowěrjenje, prjedawschej firmje w tak bohatej měrje wopokasane, najwutrobnischo ßo džakujo, proschu ja, je tež na nowu firmu pscheňjescž a budže ßo wona stajnje prózowacž, se sprawnosczu, tunjosczu a s najkedžbnischim poßłuženjom temu ßamemu w kóždym nastupanju doscž cžinicž.

W Budyschinje, 1. julija 1874.

S pocžesczowanjom

B. L. Braun.

K brodutruhanju
friseurowanju a włoßytsihanju
G. Joachim

pschi nowej měschczanskej schuli ßo k dobrocžiwemu wobkedžbowanju porucža.

Suby a subowe korjenje

lohko a kedžbnje torha **G. Joachim.**

W Hatku pola Minakała je **žiwnoscž** cžo. 7 se 14 kórzami pola a łuki, s zyłymi žnjemi a inventarom na pschedań a je wscho dalsche pola wobßedžerja **J. Frenzela** tam shonicž.

W Radworju je **sahrodniska žiwnoscž** cž. 27 s 10 kórzami pola a łuki a s małym wumjeńkom na pschedań a je wscho dalsche tam shonicž.

Jehnjata jendželskeje raßy ma po jenotliwym abo po porach na pschedań **Michał Sswora** w Hornjej Kinje pola Budyschina.

Pschedawanje
žnjow a ležomnoscže w Minakale.

Póndželu, 6. julija t. l., dopołdnja wot 9 hodžinow budža ßo na polach prjedawscheho **Mudrez** kubła cžo. 7 w Minakale stejaze

ržane žně po parzellach,

kaž tež potom **ležomnoscž** ßama, w zyłym abo po jenotliwym, na kuble ßamym, pod wuměnjenjemi, psched termiju wosjewjomnymi, psches podpißaneho pschedawacž a chzyli ßo teho dla na kupjenje smyßleni w spomnjenym cžaßu w **korcžmje w Minakale** shromadžicž.

W Budyschinje, 30. junija 1874.

Agent **Franz.**

Jedyn kruwjazy jenopschežny wós steji na pschedań pola kowarja **Poltera** we Worzynje.

1200 toleŕ je hnydom abo posdžischo na prěnju hypotheku wupožcžicž. Hdže? to je shonicž we wudawaŕni „Serb. Now."

Słanjowa aukzia!!!

Póndželu, 6. julija, budže ßo na Lubinje pola Bělcžez zyle mochowe, na 10 kórzach ležaze **ßłanje** po loßach na pscheßadžowanje pschedawacž.

Na kupjenje smyßleni chzyli ßo rano we 8 hodžinach pola knjesa hoscženžarja **Schustera** abo pola knjesa pschekupza **Schpótki** w Bělcžezach shromadžicž.

Sapocžatk w 9 hodžinach. **Rěsak.**

Drjewowa aukzia.

Schtwórtk, 9. julija t. l., dopołdnja wot 9 hodžinow budže ßo na njeßwacžilskim reviru we Łomszy 33 c.

12 dubowych wužitkowych kruchow,
5 stohow dubowych schcžěpow,
6 „ tajkich repuchow a
7 „ tajkich pjeńkow,

dale w 33 a.

100 khójnowych dołhich hromadow

na pscheßadžowanje pschedawacž.

Shromadžisna dopołdnja ½9 hodžinow w drjewnischczu 33 c., hdžež ßo psched aukziju pschedawanske wuměnjenja k nawjedženju dadža.

W Njeßwacžidle, 2. julija 1874.

Schulza, hajnik.

Ssobotu, 20. junija, je na žitnych wikach w Budyschinje jedyn **pschedeschcžnik** (Regenschirm) stejo wostał a chzył jón sprawny namakaŕ we wudawaŕni „Serb. Nowinow" wotedacž.

Kedžbu!

Pucž wot Lipin do Łucža je shubjeny a tón sprawny cžłowjek, kiž jón namaka, njech to we wudawarni „Serb. Nowinow" wosjewi, ßwój džak dyrbi pak pola koni měcž.

Nakładnik: J. E. Smoleŕ. Čišć: L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 28. ~ 11. julija ~ 1874.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawarni „Serb. Nowin“ na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 688 wotedać, płaći so wot ryčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 7 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawarja 75 np. a na kral. saks. pósće 8½ nsl. a z přinjesenjom do domu 98 np.

Wopytanje Łužizy wot krala Alberta a kraloweje Karole.

Jako kral a kralowa ſrjedu, 8. julija, łužiſke mjeſy w Połčnizy pſchekročiſchtaj. Jeju tam najwyſchſchej ſaſtojnikaj ſakſkeje Łužizy, knjes krajny ſtarſchi Hempel a knjes hrabja Lippe ſ Cjichońz poſtrowiſchtaj a połčniczańſki měſchčanoſta Lotza, wobdaty wot kralowſkich a měſchčańſkich ſaſtojnikow, wot duchownſtwa, knjenjow a ſchulſkeje młodoſcze, wyſokeju hoſcjow ſ krótkej ryčzu pěknje powita. Na to kralowſki extraczah dale jědžeſche, kotryž kral a kralowa na kamjeńſkim dwórniſchczu wopuſchczíſchtaj a ſo do ſapſchehnjeneho woſa ſynywſchi po poſtrowjenju měſchčanoſty Eichela, wot tuteho wjedženaj, pod ſwonjenjom zyrkwinych ſwonow pſches wupyſchene město hač k radnej khěži wjeſechu, hdžež běchu ſo počeſtna kompagnia wójſka, měſchčanſzy tſělzy a tójſchto knjeznow ſeſtajeli. Knjezna Eichelez a knjezna Gieriſchez krala a kralowu ſ pěknymi ſłowami poſtrowiſchtej a jimaj rjane wonjeſchka pſchepodaſchtej. Pſchipołdnju wobhladowaſche kral měſchčańſku zyrkej, Leſſingowy pomnik a pſchi ſchuli Jeho ſchulſke dźěczi pod nawjedowanjom wučerjow ſ wuſpěwanjom jeneho ſpěwa pſchijachu, potom pak ſo wójſko, w Kamjeńzu ſtejaze, pſched nim w paradze pokaſa a jemu wojerſku czeſcz wopokaſa; knjeni kralowa bě pak bjes tym wukhowarnju dźeczi wopytała a ſ dźěczatkami, tam pſchebywazymi, miłoſczíwje porycżała. Pod ſwonjenjom wſchitkich ſwonow ſo wyſokaj hoſczej ſ Kamjeńza wotſtaliſchtaj, ſo byſchtaj ſo pſches kloſchtr, Khroſczizy, Baczoń atd. do Budyſchina wjeſtoj.

W Budyſchinje, kiž bě ſo ſkhorhojemi, pletwami a wěnzami najrjeńſcho wupyſchił, na pſchijěſd krala a kraloweje pſchi czeſtnych wrotach pſchi ſpoczatku ſwonkneje lawſkeje haſzy wotczakowachu. Běchu ſo tam měſchčańſke ſaſtojnſtwa, duchownſtwo wobeju wěruwuſnaczow, rjemjeſzniſke jednoty, kupzy, měſchčanſzy tſělzy a wojerſke towarſtwo a hewak też młode knjezny w běło-ſelenej draſcze ſhromadźili. Jako běſchtaj ſo Jeju majeſtoſczi pod ſwonjenjom wſchitkich ſwonow k czeſznym wrotam pſchibliżiłoj, poſtupi knjes měſchčanoſta Löhr a džeržeſche ſłědowazu němſku ryčz:

„Najjaſzniſchi, najmózniſchi, wſchomiłoſczíwſchi kralo a knježe! Najjaſzniſcha, wſchomiłoſczíwſcha kralowa a knjeni! Měſchčenjo a wobydlerjo hłowneho města kralowſkeho ſakſkeho hornołužiſkeho markhrabſtwa a jich ſaſtupjerjo ſo bliža, ſo bychu runje tak wutrobne kaž pokorne poſtrowjenje Waju kralowſkimaj majeſtoſczomaj pſchinjeßli, pſchi prěnim wopytu, ſ kotrymž ſtaj lubowanaj kralowſkaj mandželſkaj tole město a tule krajinu wobſbožiłoj. Hdyž ſtary ſwěrny Budyſchin pſchezo ſ radoſczu a hordoſczu na tamne dny ſpomina, hdžež ſo jemu to rědke ſhoże doſta, ſo młodoſtny potomnik wettinſkeho ſplaha dléſchi czaſz w jeho murjach pſchebywaſche, dha wobydlerjam Budyſchina wutroby wyſche bija na dźeneſniſchim dnju, kotryž jim teho ſameho nětko jako nadobneho muža, we wójnje a měrje dopokaſaneho ſakſkeho wojowarja, ſ wawrinzom wobwěnzowaneho wójwodu, ſe ſławu krónowaneho ſakſkeho wjerha ſ nowa pſchiwjedże jako krala a knjeſa, wot Boha ſakſkemu krajej dateho, a dha wobydlerjam tuteho ſtareho ſerbſkeho města też wutroby wyſche bija, hdyž je ſo jim to ſhoże doſtało, ſo móża k boku lubowaneho krajneho wótza w luboſnoſczi a wěrnej zónſkoſczi ſo ſwěczazu, ſ najrjeńſchimi zónſkimi poczinkami wudebjenu kralowu a krajnu macz poſtrowicz a drohimaj kralowſkimaj mandželſkimaj ſwědoczenje dacz wo ſwojej njepſcheměnitej ſwěrnoſczi a we wutrobje ſakorjenjenej luboſczi k kralowſkemu domu. Bóh njech Jeju ſdžerž, ſakitaj a žohnuj hač do dalſchich czaſzow! Sſkława naſchemu wſchomiłoſczíwſchemu kralej a knjeſej! Sſkława naſchej wſchomiłoſczíwſchej kralowej a knjeni!“

Tutej ſławje lud, kiž bě ſo w nepſchewidnej mnohoſczi ſhromadźił, hrimotajo pſchihłoßowaſche.

Potom wuſtupi knjezna Johanna Arraſez a prajeſche ſpěw, ſo najprjedy na kralowu wobroczíwſchi, na czož tutej knjezna Laura Nierthez jara rjany, ſ běłych rózow wobſtejazy a ſe ſelenej kromu wobdaty wěnz pſchepoda. Na to ſo ryczerka na krala wobroczi a jako bě k temu ſwoje ſchtuczki wuprajiła, dha jemu knjezna Katharina Ehrigez dubowo-wawrinzowy wěnz pſchepoda.

S dźakowanjom kral a kralowa tajke dary horjewſaſchtaj a potom po ſwonknej lawſkej haſzy dale do města jědžeſchtaj, pſchewodźanaj w prědku a ſady wot wſchelakich druhich wojow ſ knjezimi a knjeznami.

(Skónczenje.)

Swětne podawki.

Rěmske kněžorstwo. Draždžany. Jeju majestoscži kral Albert a kralowa Karola staj so sandženu sobotu wot swojeho puczowanja po zwikawskej krajskej direkziji sasso na hród w Pilnizach wróczikoj.

— Ruski kněžor, kotrehož je kral Albert w Emsu wopytał, běsche pschipowjedžił, so 7. julija tež k wopytanju sakskeju kralowskeju mandželskeju pschijědže. Wón se swojim samsnym, s 11 wosow wobstejazym extraczahom na spomnjenym dnju w 2 hodžinomaj popołdnju na lipscžanske dwórnischczo w Draždžanach pschijědže, hdžež jeho kral Albert, prynz Jurij, wschelazy ministrjo, generalojo a drusy wysozy sastojnizy witachu. Tam so kral Albert a prynz Jurij k ruskemu kněžorej do jeho wosa synyschtaj a wschitzy wjesechu so najprjódzy na czěske dwórnischczo, s wotkal kněžor na nowu rusku zyrkej hladasche, na kotrejž so jemu k czesczi se wschěmi swonami swonjesche. Na poł tsjóch hodžinow pschijědže czah do Delnich Ssedliz, hdžež so czi wysozy knjeza do wosow sesydachu a potom na pschewosu (Fähre) psches Łobjo pschewjesch dachu. Psched pilnizskim hrodom kralowu Karola, prynzesyna Jurjowa a genuesiska wójwodka ruskeho kněžora witachu. Na poł pjeczi so hosczina sapocza a po jeje skónczenju na poł schesczi hodžinow so kněžor Alexander sasso na lipscžanske dwórnischczo wróczi, so by wot tam psches Großenhain, Khoczebus, Gubin atd. do Warschawy jěł.

— Kral Albert a kralowa Karola staj so srjedu rano s Pilniz na pucz podakoj, so byschtaj 8., 9. a 10. julija Łužizu wopytakoj.

— Po skónczenju puczowanja po Łužizy so kral do ostendskich a kralowa Karola do marienbadskich kupjel na někotre njedžele poda.

— Minister kultusa a radžiczel Bornemann staj so do rudnych hor podakoj, so byschtaj tamnische seminary wobhladowakoj. — W^{o} Draždžanach budže na Michała seminar sakoženy, w kotrymž so tajke žónske wucza, kiž chzedža pschichodnje jako wucžerki w schulach wucžicz.

— Sa pschedsydu evangelsko-lutherskeho krajneho konsistorstwa budže najskerje tajny radžiczel Könneritz postajeny. (Wón běsche w swojim czasu krajski direktar w Budyschinje).

— Tak mjenowana draždžanska ptacza łuka so lětsa njedželu, 2. augusta, sapocznje.

— Pschi njewjedrje, kotrež sandženu sobotu w Tharandže mějachu, je błysk dweju konjow, s kotrymajž tamnischi lěkar Dr. Mahnert jědžische, k wulkemu jeho postróženju sarasyk.

— We Wuhanczizach 5. julija rano w schtwórtej hodžinje w domskich džěłacžerja Großy woheń wudyri, kotryž tak spěschnje wokoło so hrabasche, so wobydlerjo, kiž hischcze spachu, wschitzy wucželknycz njemójachu, tak so Groša a jedyn 8 lětny hólczež swoje žiwjenje w płomjenjach shubischtaj. Tež je so 5 kosow spaliko.

Barlin. Tež w Pruskej budže so wot 1. januara 1874 po hriwnach (markach) a nowych pjenjezkach liczicz a płaczicz dyrbjecz. Wot spomnjeneho dnja budža dotalne pruske nowe pjenjezki tak wjele hódne, kaž sakske, hacz runje su poßleńsche lěpsche, pschetoż sakskich nowych pjenjes 300 na toleř du, pruskich pak 360.

— Wjerch Bismark je do Kißingena pschijěł a sebi tam pola jeneho lěkarja wobydlenje wuswolił.

— Pruski krónprynz je so se swojej knjenju mandželskej a džěczimi na jendželsku kupu Wight podał a tam někotry czas wostanje.

Awstria. Arzywójwoda Albrecht, bratr awstriskeho kněžora, je so do Warschawy podał, so by tam ruskeho kněžora w mjenje awstriskeho kněžora postrowił. Wón najskerje někotre njedžele w Rußowskej wostanje.

Franzowska. W franzowskim sejmje je pak sasso njemérnje a móže so stacz, so so tam w tychle dnjach namjet staji, kiž na to dže, so by ministerstwo wotstupiło, dokelž je jene monarchistiske nowiny sakasako. Pschedsyda republiki, Mak Mahon, je pak pjecza prajił, so chze swojich ministrow tež pschecžiwo woli sejma wobkhowacz. Duž móhła so wulka swada stacz.

Ze Serbow.

S Budyschina. Jako wokrjesni schulszy inspektarjo su bjes druhim pomjenowani: draždžanski seminarski wucžer Flade sa kamjenski wokrjes, lubijski seminarski direktar Grüllich sa lubijski a nosenski seminarski direktar Bräßa sa budyski schulski wokrjes. Schtó budže jim w nastupanju serbskich schulow, sa pomócznika daty, nam hischcze snate njeje. Ssnadz budžichu tež jeneho Sserba sa schulskeho inspektarja postajili, hdy by so sadyn samołwjak, tak pak je ministerstwo nehdže bjes 70 Němzami wubjeracz měło, kiž wo tajku skužbu proschachu.

S Budestez. Kaž skyschimy je nasch knjes farar Bróska po 40lětnym sohnowanym skutkowanju pola budyskeje měschczanskeje rady, jako swojeho kollaturskeho knjejstwa, wosjewił, so chze so 1. oktobra t. l. pensionirowacz dacz.

S Radworja. W tudomnej wokolnosczi 3 italszy herzy hižom někotry czas wokoło czahachu, jako so wyschnosczi sdasche, so snadz k temu zanu dowolnosch nimaja. Duž zandarmojo poruczności dostachu, so bychu sa tym pohladali a wot spomnjenych herzow nusne wopißma zadali. Ale herzy jim pschezo nekak czěkachu, hacz jich zandarm Libscha tudy doßahny a wot nich zadasche, so bychu jemu swoje wopißma pokasali. To pak woni

nochzychu, haj jedyn wot nich žandarma na hkowu tak ſ klarinetu dyri, ſo ta roslecza, druhaj dwaj pak cžekaſchtaj. Ale wſchitzy tſjo buchu popanjeni a ſwjaſani wot tſjoch muži na žud do Budyſchina dowjedženi. Jedyn tutych herzow mějeſche wokoło 300 toleř papjerjanych a ſkotych pjenjes w žwojej draſcze ſaſchitych.

S Budyſchinka. S radoſczu wſchěm lubym pſcheczelam, kotrymž je naſche dołhe woßyroczenje žobu bliſko ſchko, tu woſjewjamy, ſo je naſche zyrkwine knjejſtwo po naſchim wutrobnym žadanju k. kandidatu Rösbarka (Röſeberga), tón czaž wyſchſcheho wuczerja w Lubiju, ſa naſcheho fararja powołało. Bóh luby Knjes jeho a pſches njeho naž bohacze požohnuj!

S Haßlowa. K powitanju kralowſkeju majeſtoſczow běchu žo tu pſchi czeßnych wrotach kk. kralowſki ſměrz ſ Uckerman nad Lutobczom, žudniſki hamtman Michler ſ Budyſchina, žólſchowſke a wutołczanſke knjejſtwo, fararjej Imiſch ſ Podžija a Jakub ſ Njeßwaczidła, wuczerjej Frenzel ſe Sarycza a Kubiza ſ Bolborz ſe žwojimaj ſchulomaj a wjele luda, bjes nim też rjana czrjódka holzow ſ běłymi liczkatymi khapiczkami ſhromadžili. Jako běſchtaj najprjedy pomjenowanaj knjeſaj žo pſchedſtajikoj, wunjeße k. ſ Watzdorf nad Sſólſchezami ſ krótkej ryczu němſku žkawu a jeho knjeni pſchepoda kralowej rjane wonjeſchko rózow. Na to kral woběmaj fararjomaj, kiž běſchtaj bóle do ſady ſtupikoj, k žebi kiwaſche a žo ſ nimaj dlěžſchu khwilku pſcheczelniwje rosryczowaſche, pſchi czimž wjazy krócz jara lubosnje Sſerbowſtwo naſpominaſche. Też ſjewi Jeho kralowſka majeſtoſcz žwoje woßebite ſpodobanje nad běłymi žerbſkimi khapiczkami. Te žu wſchak też ſtokrócz rjeniſcha a pſchiſtojniſcha pycha hacz nětkajki rózowy wěnz abo wupikany kbobuk. K wobſanknjenju wunjeße knjes farař Jakub žerbſku žkawu na wobej majeſtoſczi, do kotrejež wſchón lud mózne khłoßowaſche. Bóh luby Knjes žohnuj naſcheho ryczerſkeho krala a jeho lubowanu knjeni!

S Hornjeho Wujeſda. Na dnju domapytanja žw. Marje, 2. julija, žwjeczeſche žo w naſchim Božim domje po wobſanknjenju žerbſkeje konferenzy lětuſchi žerbſki mißionſki žwjedžeń. Bě to kraßny žwjedžeń, na kotryž běchmy žo wjeßelili wot teho dnja žem, jako ſhonichmy, ſo budże lětuſchi mißionſki žwjedžeń žo pola naž žwjeczicz. Naſcha młodoſcz wupyſchi teho dla Boži dom ſ wěnzami a ſ pletwami a na ſchczežzy pſchi ſchuli natwarichu žo czeßne wrota ſ pſchihódnym napißmom. Na poſtajenym dnju ſhromadžichu žo popołdnju w dwěmaj hodžinomaj knjeża duchowni, kiž běchu na žwjedžeń pſchiſchli, na farje a buchu wot jow w žwjedženſkim czahu do zyrkwje wjedženi. Na tutym czahu wobdžělichu žo ſchulſke džěczi a doroſczena młodoſcz naſcheje woßady ſe žwojimi rjanymi khorhojemi, kaž też zyrkwine-prjódkſtejerſtwo. Knjeſow duchownych bě tu dżewjecz, najbóle ſ bliſchich woßadow, ſ kotrychž bě też wjele knjeſow wuczerjow a žerbſkich a němſkich kemſcherjow na žwjedžeń pſchiſchło. Pſchi žerbſkej Božej žłużbje prědowaſche knjes farař Mrózak ſ Khołma pola Niſkeje po žłowach žw. Jana 10, 16: „Ja mam hiſchcze druhe wowzy atd.“ W žwojim rjanym a jadriwym prědowanju roſeſtaja wón nam Khryſtußowe, teho dobreho paſtyrja, powuczenje wo mißionſtwje, kiž žo w tutych žłowach pola žw. Jana namaka, a kak je w nich pokaſane na to ſtadło, na tón wotyknjeny kónz a na to žlubjenje mißionſkeho džěła. Kollektu a požohnowanje ſpěwaſche pſchi žerbſkej Božej žłużbje knjes farař Jakub ſ Njeßwaczidła. — Po žerbſkej Božej žłużbje ſapocza žo wokoło ſchtyrjoch hnydom němſka a wjedžiſche też k tutej pod ſwonjenjom ſwonow ſchulſka a doroſczena młodoſcz, ſe žwojimi khorhojemi a ſ wěnzami wupyſchena, knjeſow duchownych a wſchěch prjódkſtejerjow do zyrkwje. Pſchi němſkej Božej žłużbje žłyſchachmy ſaßo wubjerne a duchapołne prědowanje a to wot knjeſa diakona Kaniga pſchi pětrowſkej zyrkwi w Budyſchinje. Tón žamy pokaſa nam po hiſtoriji wo komorniku ſ Mórſkeje, kiž žo w japoſcht. ſkutkach 8, 26—40 ſapißana namaka, kak je mißionſtwo ſkutk wěry do Khryſtuža, teho žyna Božeho, dokelž je tajka wěra wabjenje k mißionſtwu, kaž też jeho wotyknjeny kónz a jeho płód. Wobſanknjena bu němſka Boża žłużba wot knjeſa fararja Jäkla ſ Huſki. Tak derje po žerbſkich, kaž też po němſkich kemſchach bu pſchi zyrkwinych durjach wot kk. duchownych kollekta ſa mißionſtwo ſhromadžowana, kiž je, na czimž žo wjeßelimy, bohacze wupanyła. Wunoſchk teje žameje wobliczi žo mjenujzy na 60 toleř. — Kaž w tutym, tak bě žo žwjedžeń też we wſchitkim druhim naſtupanju jara derje radził. Wjedro bě hacz najrjeniſche, kemſcherjow bě žo pſchi woběmaj Božimaj žłużbomaj niz jenož ſ wujeſdžanſkeje, ale też ſe wſchěch wokolnych woßadow hacz najbohaczíſcha žyła ſeſchła a knjeſaj prědarjej prědowaſchtaj ſ woßebitej ryczniwoſczu a mozu. Bě nam tak tón Knjes hižom po ſwonkomnym tutón žwjedžeń žohnował, dha žo nadžijamy, ſo też jeho ſnutſkomny płód na wutrobach wſchěch, kiž žu jón žobu žwjeczili, wonka njewoſtanje.

ž. D.

§* S Mikkez. K tym wſchelakim podawkam, kiž nam tydženja „Serbſke Now.“ wopißachu, hdyž běſche Boże njewjedro dyrikło, mamy hiſchcze pſchiſpomnicz, ſo je też pola naž pola wulkeho hata, bliſko pſchi wßy, błyſk do jeneje lipy dyrił a tu žamu roſſchczěpił.

S Jitka. K powjeſczi wo wohnju, kiž bě tudy 29. junija pſches błyſk naſtał, chzemy hiſchcze pſchiſpomnicz, ſo žu žo tu tehdy bróžeń a hródž Jana Pawlika, domſke a bróżeń Marje Rachelowеje rodżeneje Lipiczez a domſke Jana Handrija Domaſchki wotpaliłe.

S Lubija. Pſchi guſtav-adolfſkim žwjedženju,

tudy 6. julija wotdżerżanym, bu postajene, so ma ſ nahromadżenych pjenjes pschichodna kupjanska wossada 20 toleŕ k ßwojej zyrkwi dostacż.

S Wulkich Sdżar. Póndżelu, 29. junija, cżeżke njewjedro ßem pschicżeże, pschi cżimż bkyſk do naſcheho Bożeho domu dyri a pſches wjeŕch po krónſkim ßwěcżniku do ſnutskomneje zyrkwje ſlecża a tam dupu powali a jej też podnohi wotraſy. Wot tam je hacż k bérglam ßapnyk a pſched nimi ſ nětkotrych kawkow tſchéſki wudréŕ.

S Wojerez. Pſchi njewjedrje, kotreż tudy póndżelu, 29. junija, mějachmy, dyri bkyſk do tórma naſcheje zyrkwje, to réka do bkyſkowoda, kiż je tam hakle nědżo pſched 4 njedżelami pſchicżinjeny, tak ſo ſa tórm a zyrkej bjes ſchkody wotendże.

K nawjedżenju.

Podpißanaj, jako saſtupjerjej tak mjenowaneho „ratarſkeho kreditneho banka“ w Draždżanach, ſa ßwoju pſchißkuſchnoſcż dżerżitaj, dla wſchelakeho napraſchowanja, ſpomnjeny bank naſtupazeho, wo tym ßamym nëſchto ſdżélicż.

Dżiw njeje, hdyż ßo cżlowjek pſchi nětcżiſchich wobſtejenjach ßwojeho ſamóżenja dla do hroſy poda. Ssnadż je ßwoje pjenjeſy jenemu inſtitutej dowërik, kotryż bu we wſchelakich nowinach wukhwaleny, a nětko wón ßkyſchi, ſo na tym njeje derje cżinik. Dokelż pjenjeżne inſtituty mako ſnaje a dobre ſ njeduſchnymi pſchemënja, pyta ßebi rady a wopacżnych radżicżelow je doſcż, kotſiż ßamßneho wużitka dla pſchi tajkej ſkładnoſcżi wboheho cżlowjeka do ſtracha ſtaja, haj też wot dobreho inſtituta wottraſcha.

Tak je ßo huſto doſcż ſ horka pomjenowanym ratarſkim kreditbankom mëko, kotryż je wjele ludżi ſe ſakſkim bankotowarſtwom (ſächſiſcher Bankverein) pſchemëniko. A dokelż bě poſtajene, ſo ma ßo ſakſke bankotowarſtwo 1. julija teho lëta horjeſběhnycż, dha ßebi ludżo, kiż běchu kreditny bank ſ bankotowarſtwom w ßwojich myßlach ſmëſcheli, myßlachu, ſo ßwoje, w kreditnym banku ſtejaze pjenjeſy ſhubja. W tym ßu ßo pak jara molili.

Wone drje ßo prajicż hodżi, ſo w ſańdżenych lëtach privatne pjenjeżne banki a pjenjeżne towarſtwa wjele bole roſcżechu, hacż hriby wokoło Cżornoboha. Też hodżi ßo prajicż, ſo ßu tajke banki a towarſtwa nëkotrehożkuli wo wjele pjenjes wujebake, tak ſo buchu teho dla ſanknjene a ßu ßwoje ſkutkowanje bórſy ſkónczicż dyrbjeli.

Ale wot ſakſkeho bankotowarſtwa ßo to na żäne waſchnje ſtako njeje a ratarſkemu kreditnemu banku je ßo tajki poruk hiſchcże wjele mjenje cżinicż mohł. Poßleńſchi je, dokelż ſprawnoſcż ſakſkeho bankotowarſtwa a jeho direktora, k. pſchekupza Jakuba w Budyſchinje derje ſnajeſche, ſakſkemu bankotowarſtwu ßwoje pjenjeżne papjery k pſchedawanju poruczik. Teho dla ßu tam też Sserbja pjenjeſy noßyli a je ßo jenoż pſches to nëkajke molenje ſtako, ſo bankotowarſtwo wobſankny, ßwoje pjenjeżne ſkutkowanje ſkónczicż. Mjenujzy, dokelż běchu hacż dotal jenoż tajke banki ßwoje ſkutkowanje ſaſtajili, kiż dyrbjachu na hanibne waſchnje ſaſtacż, dha ßebi tón abo druhi myßleſche, ſo je ſ bankotowarſtwom też tak, haj nëkotſi běchu teje myßle, ſo je bankotowarſtwo a ratarſki kreditny bank jene a to ßamo — a bojachu ßo, ſo dyrbja ßwoje pjenjeſy ſhubicż. Ale to bě zyle wopak myßlene: ratarſki kreditny bank ſ bankotowarſtwom njeje niczo cżinicż mëł, hacż ſo je tole ſa njón pjenjeżne należnoſcże wobſtarako, a hdy by ßnadż też bankotowarſtwo hubjeny kónz wſako, dha tola nichtón ani pjenjeżka ſchkodowak njeby, pſchetoż kreditny bank w pjenjeżnych należnoſcżach zyle twjerdże ſteji.

Ale też bankotowarſtwo je ßwoje pjenjeżne należnoſcże najſprawniſcho ſkónczicko a budże teho dla k. Jakub też po horjeſběhnjenju tuteho towarſtwa dale ſaſtawne liſty (Pfandbriefe) ratarſkeho kreditneho banka pſchedawacż.

Ratarſki kreditny bank ßo w lëcże 1866 ſakoży a wotpohladanje jeho ſakożerjow běſche, ſakſkim ratarjam po wójnſkim a wſchelakim njepkódnym cżaßu ſe ſchkodowanja wupomhacż a jich podpjeracż. To je ßo też hacż dotal wot kreditneho banka w bohatej mërje ſtako, pſchetoż wón je jenoż w jenym lëcże pſches pokſchtwórta milliona toleŕ wupożicżik.

My mózemy teho dla kóżdemu radżicż, kiż ßebi pjenjeſy pyta a njecha lichomnikam do rukow panycż, ſo by ßo pſches dowërnika (Vertrauensmann) na tónle bank wobroczik. Lichomnik ßebi tak ßwoju moſcheń pjelni, ſo lubi, maku dań bracż a potom tola wulku żada a ſo wupożcżenu ſummu bórſy ſaßo ſbéha a ßwój rjany dobytk cżehnje. Jemu je jeho dołżnik jenoż dójna kruwa.

Niż pak jenoż tym, kiż chżedża pjenjeſy pożcżicż, mózemy kreditny bank poruczicż, ale też kóżdemu, kiż chże ßwoje kapitalije wëſte mëcż; pſchetoż kreditny bank ma hižom pſches 6000 ßobuſtawow, ſa kotrychż ſ jich pjenjeſami tak derje wikuja, ſo kóżdy lëtnje 6 prozentow danje doſtanje.

Też je nalutowarnja (Sparkaſſe) ratarſkeho kreditneho banka jara dobra.

Pſchi ſkładnoſcżi tejele rosprawy ßebi podpißanaj dowërnikaj ratarſkeho kreditneho banka dowolataj, kóżdeho ratarja na wulku wużitnoſcż tuteho banka kedżbliweho cżinicż a ßo tak derje tym ratarjam poruczataj, kiż chżedża wot kreditneho banka pjenjeſy pożcżicż, każ też kóżdemu druhemu, kiż by ßwoje kapitalije ſ tym wëſte mëcż chżył, ſo je na kupjenje ſaſtawnych liſtow (Pfandbriefe) nałożi. Wonaj ſtaj ſtajnje hotowaj, wſcho, ſchtoż je w tajkim naſtupanju nuſne, ſwolniwje wobſtaracż.

Kublerjej

P. Albert w Rachlowje,

J. Ssmoła w Leſchawje.

Pˇilopk.

* Sańdżeny ſchtwórtk pſched 2 tydżenjomaj hrajkaſche dżewjeczlětna dżowka jeneje wudowy w Barlinje na dworje, hdżež ju jena mucha do jeneho liza kakny. Nichtón to dale kedżbu njemějeſche, hacž lizo w nozy poczа ſaczekacz a tam wulka boloſcz naſta. Lěkař, po kotrehoż běchu póßkali, praji, ſo je mucha, kotraż je tu holczku koka, jědoſta byka. Hacž runje ßo wſcha pomoz nakożowaſche, dha to dżěczo tola ßobotu (27. junija) dopołdnja wumrje, dokelž bě jemu tón jěd krej ſkaſył. Na dworje, hdżež bě tale holczka hrajkaka, je ſtkad howjaſych kożow, ſ kotrychż běſche ta mucha najſkerje jěd k ßebi wſaka.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Pětrowſka zyrkej: Ernſt Małchar, domownik w hoſcjeńzu k běłemu konjej, ſ Khryſtianu Auguſtu Hermannez.

Křćeni:

Pětrowſka zyrkej: Jan Kurt, Jana Korle Kſchiżanka, cżěßle, ß. — Emmelina Martha, Jana Bohuwěra Schuberta, ſchewza, dż. — Jenny Amalia, Handrija Ernſta Hämſcha, měſchczana a pſchekupza, dż.

Michałſka zyrkej: Jan Ernſt, Jana Auguſta Urbana, pohoncża na Zidowje, ß. — Jan Ernſt, Jurja Handrija Wowczerja, żiwnoſczerja w Sajdowje, ß.

Katholſka zyrkej: Ernſt Jurij, Michaka Nowotneho, kublerja w Sſtonej Borſchczi, ß.

Zemrjeći:

Dżeń 26. junija: Hańża rodż. Straußez, Jana Kolyh, khěżkarja w Hněwßezach, ſawoſtajena wudowa, 63 l. — 27., Korla Jan, Korle Michaka Handrika, měſchczana a pſchekupza, ß., 8 m. 10 d. — 28., Korla Auguſt, Jana Korle Baltena, domownika w hoſcjeńzu k ſkotej hwěſdże, ß., 9 m. 19 d. — Korla Bjedrich Menzel, faktor w papjerniku, 64 l. 11 m. — 24., Marja Madlena rodż. Koklez, Pětra Rencża, měſchczana a kublerja, mandżelſka, 50 l. 6 m.

Cżahi po żeleſnizy:

S Budyſchina do Draždżan: Rano 6 hodżinow 45 minutow; dopołdnja 9 h. 15 m.; pſchipołdnju 12 h. 40 m.; popołdnju 4 h. 10 m.; wjeczor 8 h. — m.; w nozy 2 h. 35 m.; w nozy 4 h. 5 m.

S Budyſchina do Shorjelza: Rano 7 h. 45 m.; dopołdnja 10 h. 50 m.; popołdnju 3 h. — m.; wjeczor 6 h. 50 m.; wjeczor 9 h. 45 m.; w nozy 12 h. 50 m.; w nozy 1 h. 48 m.

S Radeberga do Kamjeńza: Dopołdnja 8 h. 10 m.; dopołdnja 9 h. 30 m.; popołdnju 2 h. — m.; popołdnju 5 h. 45 m.; wjeczor 11 h. 10 m.

S Kamjeńza do Radeberga: Rano 5 h. 20 m.; dopołdnja 8 h. 15 m.; pſchipołdnju 12 h. 45 m.; popołdnju 3 h. 50 m.; wjeczor 6 h. 45 m.

S Lubija do Żitawy: Rano 6 h. 10 m.; dopołdnja 9 h. 10 m.; pſchipołdnju 12 h. 30 m.; popołdnju 4 h. — m.; wjeczor 7 h. 30 m.; wjeczor 7 h. 57 m.; wjeczor 10 h. 30 m.

Se Żitawy do Lubija: Rano 4 h. 55 m.; rano 7 h. 15 m.; dopołdnja 8 h. 26 m.; dopołdnja 10 h. 20 m.; popołdnju 2 h. 20 m.; wjeczor 6 h. 10 m.; wjeczor 8 h. 50 m.

Se Shorjelza do Barlina: Rano 6 h. — m.; dop. 10 h. 5 m.; popołdnju 4 h. 50 m.; wjeczor 10 h. 10 m.

S Běłeje Wody do Mużakowa: Rano 7 h. 30 m.; dop. 11 h. 20 m.; popołdnju 6 h. 35 m.; wjeczor 11 h. 35 m.

S Mużakowa do Běłeje Wody: Rano 6 h. 25 m.; dop. 10 h. 30 m.; popołdnju 5 h. 30 m.; wjeczor 10 h. 50 m.

Płaćizna żitow a produktow w Budyšinje

4. julija 1874.

Dowoz: 4189 měchow.	Płaćizna w přerězku na wikach, nižša.			wyšša.			na bursy, najniża.			najwyšša		
	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.
Pſcheńża 50kilogr.	4	13	9	4	25	8	4	18	4	4	25	8
Rożka = =	3	22	4	3	27	8	3	20	8	3	22	4
Jecżmjeń = =	3	18	6	3	27	7	3	25	9	4	1	7
Wowß = =	3	27	—	4	—	—	3	25	—	4	—	—
Hróch = =	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka = =	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps = =	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły = =	5	13	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduſchka =	6	17	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lane ßymjo =	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Běrny =	—	22	3	—	25	—	—	—	—	—	—	—
Butra 1 =	—	18	—	—	21	—	—	—	—	—	—	—
Zent.ßyna (50=)	1	10	—	1	19	—	—	—	—	—	—	—

Wežera płaczeſche w Barlinje: ſpiritus 25 tl.—25 ½ tl., pſcheńża 76—93 tl., rożka 50—71 tl., rěpikowy wolij (njecziſczeny) 18 tl. 20 nßl.

Nawěſchtnik.

Pſchedawanje żnjow.

Njedżelu, 12. julija, popołdnju w 4 hodżinach budża ßo żita, k Kipperez korczmje w Khaßowje ßłuſchaze a ſ rożki a wowßa wobſtejaze, w parzellach tam na měſcze ßamym na pſcheßadżowanje pſchedawacz.

Shromadżiſna na khaßowſko-radworſkich mjeſach a budża tam wuměnjenja pſched ſapoczatkom aukzije woſjewjene.

Wot tych 500,000 toleŕ

wuloßojomnych sastawnych listow, kotrež je ratarske kreditne towarstwo w sakskim kralestwje k subskripziji wupokožiło móža ßo dźělby po 25, 100 a 500 tl. pod spodobnymi wuměnjenjemi, kiž ßu pola naß nawjedźicź, wupißowacź.

W. Mattheis w Budyschinje. **P. Albert** w Rachlowje. **H. Keŕk** w Rodezach.
J. Schmola w Leschawje. **A. Schpótka** w Lětonju. **H. Rötschka** w Koblizach.

Młóczaze maschiny s göplom

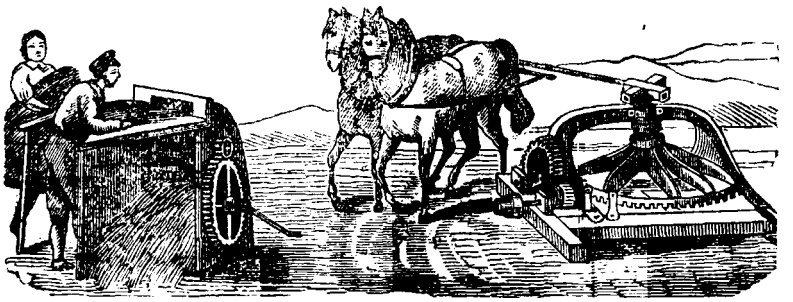

najdopokasanscheje konstrukzije a w hiczu k regulirowanju, patentirowaneho postajenja sa 1—4 konje, lohko ßo wjerczaze, porucza

želesolijernja a maschinowa fabrika

Gœtjes & Schulze w Budyschinje.

Ssyczne maschiny

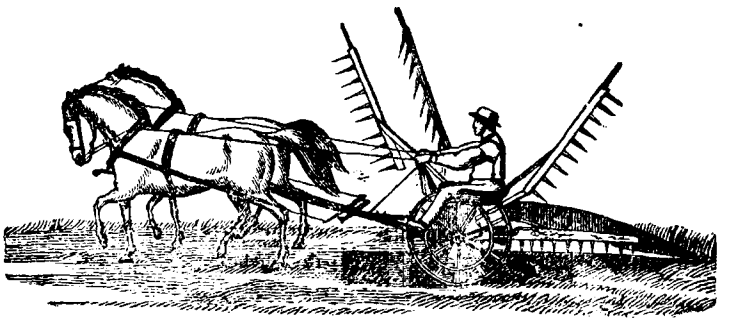

systema **H. & G. Kearsley,** pschedawa pod rukowanjom a ma je stajnje na składźe

želesolijernja a maschinowa fabrika

Gœtjes & Schulze w Budyschinje.

Wot najwjetscheje ważnoscze sa

wocži kóždeho. Moja prawdźiwa Dr. Whitowa wodźiczka je ßebi ßwojich **njepschetrjechenych dobrych woßebnosczow** dla wot lěta 1822 **wulku ßwětoßławu** dobyła. Wona je konzeßionirowana, a jako **najlěpschi domjazy ßrědk** — niz lěkarstwo — po wschěm ßwěcze snata a **ßławna,** schtož **wjele** tyßaz wopißmom wobßwědcza. Skasanja à flacon po 10nßl. pósczele mi **budyska hrodowska a rakeczanska haptyka.** Traugott Ehrhardt w Großbreitenbachu w Thüringskej.

Do Neu-Seelanda

w Australiji

wobstara 8. **oktobra** a 5. **novembra rjemjeßnikow, dźěłaczerjow, ratarjow** a **nježenjene ßłužobne dźowki** po 11 tl. pr. Cet. sa dorosczenych

C. A. Mathei w Hamburgu

a jeho agent knjes **Emil Herschel** w Draždźanach an dem Herzogin Garten 4. H. 4809.

K brodutruhanju
friseurowanju a włoßytſihanju
G. Joachim
pſchi nowej měſchczańſkej ſchuli
ßo k dobroczińemu wobkedźbowanju porucza.

Suby a ſubowe korjenje
lohko a kedźbnje torha G. Joachim.

Róże, kaž tež **pletwa** ſa njewjeſty a kmótrow ßu rjane a tunje na pſchedań w ſchtrympariſkich khlamach **hauenſteinſkeje** abo **butrowſkeje haßy.**

Kóſlaze, **koſaze** a **wowcze koże** ſtajnje po najwyſchſchej płaczińſnje kupuje
rukajzowa fabrika
A. Trepera w Rakezach.

Mój ſtkład **ankrowych, cylindrowych a ſchpindlowych, wobkukowych, hrajazych, ſcźěnowych cźaßnikow** (ſegerjow) **a regulatorow** poruczam ja pod jenolětnym rukowanjom k dobroczińemu wobkedźbowanju.
J. Trepera, cźaßnikař
w Rakezach.

W Radworju je **ſahrodniſka źiwnoſcz** cź. 27 ſ 10 kórzami pola a łuki a ſ małym wumjeńkom na pſchedań a je wſcho dalſche tam ſhonicź.

Liebigowy kumyßowy extract
wot prěnich autoritetow dopoſnaty a poruczeny, pſchi **ßuchocźinje** (tež we wyßokej měrje), pſchi **tuberkuloſy** (ſnamjenja: krawny kaſchel, hektiſka ſymiza, nózny pót, cźežki dych), **żołdkowym, cźrjewowym a bronchialnym katarrhu** (chroniſki kaſchel, krótki a ßuchi ſ krakami), **rjapowej ßuſchinje,** kaž tež pſchi wſchěch khoroſcźach, kiž móża ßo pſches lěpſchu jědź a polěpſchenje krwě wotſtronicź, tež hiſchcźe tehdy, hdyž żane lěkarſtwo wjazy njeſkutkuje, najlěpje pomha. Wón ſpomóża woßebje pſcheměnjenje wutkow a je teho dla woßebje wužitny khorym, kiž dyrbja po měßazach wo jſtwje wostacź a mało ſtawohibanja maju.
Kiſty po 4 flakonach a wjazy (flakon po 15 nßl.) póſcźele
General-Depot von Liebig's Kumys-Extract
Berlin, Friedrichstr. 218.
NB. Khori, kotrymž żane ßrědki njepomhachu, njech hiſchcźe ſ dowěrjenjom poßleni ras ſpytaja ſ **Liebigowym extractom.** Knižka wot **Dr. Weila** darmo a franko.

Sa kožokhorych.
Wſchelako dopokaſane hojaze ßrědki pſche **liſchawy** a **wumpjery** poſcźele pſchi podrobnym liſtnym roſeſtajenju
C. A. Gabler, haptykař,
(M. 1541.) w Arnſteinje pola Würzburga.

Prawdźiwa **Glöcknerſka cźehnita a hojaza żalba***) (żadyn tajny ßrědk) ma na ſchachtliczźy ſchtempel je wot najwyſchſchich medicinalſkich ſaſtojnſtwow pruhowana a poruczena pſche: **wicź, drjenje, ſakſy, liſchawu, kurjaze woka, woſabjenje, pſche wſchě wotewrjene, rosdźajomne, rosdźělomne, woſabite, wopalene cźerpjenja, bolaze leżenje, ſahorjenja, ſarźeklinu** atd. a je ßo pſchi wſchitkich tychle khorhoſcźach pſches ßwoju ſpěſchnu, wěſtu hojazu móz na najlěpje dopokaſaka.

*) Dostacź w ſchachlach po 2½ nßl. w budyſkomaj haptykomaj, kaž tež w haptykach Biſkopizach, Rakezach, Schěrachowje, Hirſchfeldźe, Bjernaczizach, Woſtrowzu, Herrnhucźe, Neugersdorfje, Großſchönawje, Nowoſalzu, Seifhennersdorfje a w fabrizy w Gohlisu pola Lipſka.
NB. Bjes horka wucźiſchcźaneho ſchtempla żalba prawdźiwa njeje.

Knjeſej Traugottej Ehrhardtej w Großbreitenbachu w Thüringſkej. Mi je jara derje po Waſchej **Dr. Whitowej wodźiczźy** a njejßym hiſchcźe żadyn lěpſchi ßrědk ſa mojej wocźi namakał, hacź ju; ale tež cźi, kotrymž ßym wot njeje dał, ju doſcź wukhwalicź njemóża. Póſcźelcźe mi teho dla (Skaſanje). **Mainz,** auguſta 73. **M. Nahlſtoll.** Dale: So ta bleſchka Waſcheje **Dr. Whitoweje wodźiczki,** kotruž ßym ſa moju macź pſchetrjebał, bjes **dobreho ſkutkowanja** njewoſtanje, pytnychmy bórſy pſchi kapanju do wocźka, dokelž połóženje bórſy ſaſtupi. Dokelž pak jena bleſchka njedoßaha, dha Waß proſchu (Skaſanje). **Willmanns** p. Bacha, w juniju 73. **Jacob Dietzel.**

Krawſzy
pola podpißaneho trajzu dźěło doſtanu.
Hermann Jentsch na bohatej haßy.

Jedyn tyſcherſki
móże pſchi dobrej ſdźě hnydom do dźěła ſtupicź pola tyſcherſkeho miſchtra **Jungi** w Tranjoch pola Delnjeho Wujeſda.

Nawěſchtki
ſa
Serbſke Nowiny,
Fliegende Blätter,
Kladderadatſch,
Berliner Tageblatt,
(23,000 abonnentow),
kaž tež ſa **wſchě** druhe nowiny tukraja a wukraja wobſtara **wſchědnje** porjadnje a po najtuniſchich płaczińſnach
Rudolf Moſſe
w **Drazdźanach,** Altmarkt 4. w **Lipſku,** Grimm. Str. 2. w **Chemnitzu,** Roß- u. Holzmarkt-Ecke.

W Budyschinje pschi tsěleŕni.

Cirkus Hammerschmidt

☞ pschеd wětrom a deschczom wobarnowany. ☜

Ssobotu, 11. julija, a **njedźelu, 12. julija 1874** směja ßo poßlenje wulke prjódkstajenja we wyschschim jěchanju, gymnastizy a konjodreßurje. Bjes druhim budźa tež japanesiske hry abo **nožemjetanje** na jenu knjenju.

I. město po **7½ nßl.**, II. po **5 nßl.**, III. po **2½ nßl.** — Sapočzatk w **3** hodźinach.

Cžesczenych Sserbow Budyschina a wokolnoscze najpodwolnischo pscheproschuje

Hammerschmidt, jěchaŕski direktaŕ.

Dźiwočzanske ßerbske evang. luth. mißionske towarstwo směje jutsje, njedźelu, popołdnju w 3 hodźinach **shromadźisnu.**

Dźeń 1. julija ßym ja w tudomnym měscze

22 na ßerbskej haßy 22

skład **hotoweje mužazeje drasty** w spodźiwnje wulkim wubjerku sałožił a pomjenuju jenož **pschewoblekarje, jaquety, kholowy, lazy** a lohke **dźěłaŕske wobleczenja.**

Twjerdźe wobkruczejo, so budźa ßo wschě drasczenja s elegantnosczu w pschirěsanju a s dobrosczu w tkaninach, kaž tež s njeßłyschanej tunjosczu pschede wschitkimi druhimi stajnje wusnamjenjecz, ßwoje khlamy cžesczenym Sserbam najpodwolnischo poruczam. S pocžesczowanjom

Louis Gadt.

Hornoschlesynske, kowarske a hranite kamjeńtne wuhlo,

kaž tež dobra

cžěska bruniza

je wot nětk w hosczeńzu k słotej hwésdźe na žitnych wikach stajnje k dostaczu, tež ßo zyłe, ½, ¼ a ⅛ loryje kamjeńtneho wuhla abo brunizy po tunich płaczisnach rucže wobstaraja.

Wo dobroczíwe wobkedźbowanje proßy

W Budyschinje, 9. julija 1874.

Jan Pannasch.

W Plußnikezach cžo. 27 budźa ßo pjatk, 17. julija, dopołdnja w 9 hodźinach dwě **kruwje,** jene **ßwinjo, wós, płuh, bróny** a wjele druheho hospodarskeho gratu sa hotowe pjenjesy na pscheßadźowanje pschedawacz.

---

6 hachtlow **lenu,** na jenej ležomnosczi we Wurizach wußyteho, je na pschedań a móže ßo wscho dalsche pola domownika (Hausknecht) w hosczeńzu k słotmu lawej shonicz.

Dickowa konceßionirowana daloko wuwołana spodźiwnje hojaza žałba,

kotraž je ßo najbóle kóždy ras jako dobra wopokasała, porucža ßo w žerdkach po 3 nßl. a po 12 np.,

wot **hrodowskeje haptyki.**

Podpißana **dźowki** a **wotroczkow** pyta. Sda 2 tl. na tydźeń.

Pschistajaza žona **Heinoldowa**
w Budyschinje.

Jena **holza** se wßy, kotraž ma luboscz k dźěczom, móže ßłužbu dostacz pola mězydźěłarja **Müllera** na schulerskej haßy cžo. 6.

Jena **holza** móže hnydom abo posdźischo ßłužbu dostacz a je wscho dalsche shonicz pola knihiwjasarja **E. Richtera** pschi nowej měschczanskej schuli.

Dźak,

Podpißany wubjerk ßo nuczeny cžuje, ßwój najhorzyschi dźak s tutym wuprajicz wyßokodostojnemu knjesej fararjej **Jakubej** w Njeßwacžidle sa ßwjedźeńske postrowjenje a požohnowanje naschich nowych swonow na njeßwacžilskich ležomnosczach pschi składnosczi jich pschewjesenja s Małeho Wjelkowa do Rakez 24. junija, — teho runja tamnischim knjesam **wuczerjam** a **schulskej młodźinje** sa jich ßobuwobdźělenje na tym, — kaž tež zyłej **njeßwacžilskej woßadźe** sa wsche pocžesczowanje, naschim swonam wopokasane. S zyła dawa nam ßußodne a pscheczelniwe dźělbranje, pschi tym nam wot njeßwacžilskeje woßady wosjewjene, jeje dobroczíwe smyßlenja k naschej woßadźe spósnacz, a my nadźijamy ßo k Bohu, so tute pscheczelniwe wobstejenja bjes woběmaj woßadomaj wostanu a hischcze bóle pschibjeracz budźa.

W Rakezach. **Wubjerk**
k wobstaranju nowych zyrkwinych swonow.
Hantusch.

Nakładnik: J. E. Smoleŕ. Ćišć: L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 29. — 18. julija — 1874.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawaŕni „Serb. Nowin“ na róžku zwonkneje lawskeje hasy čo. 688 wotedać, płaći so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawaŕ
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 7 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawaŕja 75 np. a na kral. saks. pósće 8½ nsl. a z přinjesenjom do domu 98 np.

Wosjewjenje.

Jeju Kralowskej Majestosczi stej mi poruczilej, wobydlerjam městow a wßow dźak a radostne pschipósnacźe wuprajicź sa wschě hołdowanja, kotrež ßu ßo najjaßnischimaj Kralowskimaj mandźelskimaj pschi wopytu Łužizy jako wopokasma najczescźomnischeje luboscźe a wyßokowaženja se wschěch stron dostałe.

W Budyschinje, 11. julija 1874. s Beust, tajny radźiczel.

Wopytanje Łužizy wot krala Alberta a kraloweje Karole.

(Pokraczowanje s cźißła 28.)

Cźestne wrota pschi swonknych lawskich wrotach běchu jara rjenje wot deskow a drjewnow natwarjene a hewak na wschelake waschnje wupyschene. Po swonknej lawskej haßy, po lawskich a schulskich hrjebjach s wobeju bokow pucźa wyßoke scźežory (masty) stejachu, kiž běchu s pletwami bjes ßobu sjenoczene a s khorhojemi wudebjene. Tajke scźežory stejachu tež na žitnych wikach hacž do snutskomnych bohatych wrotow a po tutym pucźu ßo kral a kralowa po skónczenym powitanju wot lawskich hacž do bohatych wrotow wjeseschtaj a wot tam dale po bohatej haßy, po hłownym a mjaßowym torhoschczu nimo tachantstwa hacž na hrodowsku haßu, hdźež wobej majestosczi w ßejmowni (Landhaus) wotstupischtej, hdźež bě sa njeju wobydlenje pschihotowane. Wot noweje měschczanskeje schule hacž do bohatych wrotow stejachu schulerjo a schuleŕki wschěch měschczanskich schulow a tachantskeje schule, kaž tež gymnasiastojo a seminaristojo. Mjeńschi schulerjo a mjeńsche schulerki běchu s běłoselenymi abo módrožołtymi scherpami pyscheni a schulerjo dźeržachu khorhojczki w ruzy, schulerki prěnich rynkow pak pletwy s kwětkow abo liscźa. Schulske dźěczi ßylnje „hoch“ abo „hurrah“ wołachu, jako kral a kralowa nimo jědźeschtaj, seminaristojo a gymnasiastojo ßo bole cźische dźeržachu, khiba so někotsi s nich, kiž ßu ßerbskeho rodu, tež móznje ßerbski „ßława“ wołachu, schtož kral a kralowa se spodobanjom pytnyschtaj a ßo s pokłonom podźakowaschtaj.

Hacž runje ßobustawy měschczanskeje wóhnjostraže wschudźe na najlěpje na porjad dźeržachu, dha běchu na pucźu wot bohatych wrotow hacž k ßejmowni tu a tam tola tež wojazy postajeni.

Po wschěm pucźu, hdźež wyßokaj hosczej ßo wjeseschtaj, běsche jara wjele ludźi na haßach a w domach shromadźeneho, kiž wschudźe horliwje ßławu wołasche.

Psched ßejmownju, hdźež kompagnia wójska s hudźbu stejesche a hdźež běchu ßo deputazije łužiskich krajnych stawow, kralowszy sastojnizy, biskop Forwerk a offizierojo shromadźili, krajny starschi, knjes Hempel, Jeju majestosczi s pěknej ryczu w mjenje Łužizy powita, na cźož ßo Wobaj, jako bě kral front kompagnije wotkrocził, do ßwojeju stwow podaschtaj.

Něhdźe ½7 hodźinow ßo w tak mjenowanej societecźe pyschna hosczina sapocźa, na kotruž bě kral psches 100 hosczi pscheproßycź dał. Na tutej hosczinje Wón na ßwoju ßwěrnu Łužizu ßławu wunjeße, na cźož k. krajny starschi Hempel se ßławu na wobej kralowskej majestosczi wotmolwi.

Po hosczinje, wokoło 9 hodźinow, ßo w ßejmowni wjele kujesow a kujenjow, woßebje pyschnje swoblekanych shromadźi a dachu ßo s wjetscha Jeju majestosczomaj prjódkstajicź. Wokoło ½10 hodźinow pschicźeže wojerska hudźba s bubnarjemi a wotdźerža tak mjenowany „Zapfenstreich“, a po jeho skónczenju ßo po swonknej a snutskomnej lawskej haßy, po hłownym a mjaßowym torhoschczu a nimo tachantstwa faklowy cźah pod synkami hudźby k ßejmowni bližesche, wot gymnasiastow a seminaristow Jeju majestosczomaj pschinjeßeny a něhdźe s 200

ſaklow wobſtejazy. Jako bě Jimaj primus (prěni) prěnjeje klaßy gymnaſija, hrabja Seebach, ßławu wunjeßł, kotrejž wſchitzy horliwje pſchihłoßowachu, ſaklowy czah dale czehnjeſche pſches mjaßowe a hłowne torhoſchczo, po bohatej haßy, ßerbſkich hrjebjach, hornczerſkej, kamentnej, hoſpitalſkej haßy, po nowych hrjebjach a Haſchiz haßy, hacž ſ tuteje po ſeminarſkej haßy a ſchulſtich hrjebjach na žitne wiki pſchiczeże, hdžež buchu ſakły do hromady ſmjetane a łaczanſki ſpěw „Gaudeamus igitur“ („Dajcże ßo nam wjeßelicž“) ſ pſchewodom hudźby wuſpěwany, na czož ßo wſchitzy, kiž běchu dźěl brali, roſeńdźechu.

Hdyž běſche 10 wotbiło, ßynyſchtaj ßo kral a kralowa do woſa, ſo byſchtaj, pſchewodźanaj wot wſchelakich druhich woſow ſ knjeżimi, ßebi illuminaziju (poßwěczenje měſta) wobhladaloj. Mjenujzy budyſka rada a budyſzy měſchczanjo, hacž runje běchu radna khěża, kupniza a druhe ſjawne twarjenja a hacž runje běchu domy měſchczanow hižom doſcz rjenje ſ wěnzami a pletwami wudebjene, běchu tež wobſankli, k czeſczi wyßokeju hoſczow měſto kraßnje poßwěczicz. Duž ßo pſchi naſtupjenju czmy we wſchěch wokнach ßwěczki ſybolicz poczachu, gaſowe lampy na haßach wjele wjetſche ßwětło, hacž hewak, wot ßo dawachu a dołho njetrajeſche, dha ßo zyłe měſto ſ morjom ßwězow a ßwěczkow ßwěczeſche. Najrjeńſcho ßo radna khěża, hewak hižom kraßnje wupyſchena, ſ gaſowym a druhim ßwětłom błyſchczeſche a plomjenite pißmiki A. R. a C. R. (to je: Albertus Rex, Carola Regina = Albert kral, Karola kralowa) ßo tam pſchede wſchitkim wuſnamjenjachu. Hewak běchu tež tachantſtwo, Heidemannez dom, kaſerna, dom hamtſkeho hetmanna a khěża H. Grimma njedaloko ſeminara jara rjenje poßwěczene a ßo ſ dźěła pſched nimi tež pißmikaj A. R. błyſchczeſchtaj, haj, my ßmětmy prajicz, ſo bě ßo illuminazija po wſchěm měſcze bohacze radźiła. Najlěpje ßu ßo pak tak mjenowane promenady abo pſchekhadźowanki, wot ſwonknych lawſkich hacž do ſwonknych bohatych wrotow doßahaze, wſchěm Indźom lubile, pſchetož tute běchu něhdże wot 20,000 lampkow poßwěczene. Wſchě ſchczežki běchu, tak rjez, ſe ſaßwěczenymi lampkami wobrubjene, wſchě ſchtomy, kerki a kerczki ßo ſ pißanymi ßwětleſchkami ſybolachu, tak ſo pſchihładowarjo měnjachu, ſo ßu we wokuſłanej ſahrodze. Duž žadyn dźiw njeje, ſo kral a kralowa, kotrymajž bě ßo hižom illuminazia měſta wubjerne ſpodobała, ßo dodźiwacz njemóżeſchtaj, jako pychu promenadow wuhladaſchtaj. Wonaj prajeſchtaj, ſo w žanym wulkim měſcze tajke kraßne poßwěczenje tak rjane widźałoj njejſtaj.

Jako běſchtej ßo majeſtoſczi ſ wobhladowanja poßwěczenja do ßejmownje wróczikoj, tam pod nawjedowanjom ſeminarſkeho wyſchſcheho wuczerja Elßnera budyſke muſke ſpěwarſke towarſtwa ſe ſaßwěczenymi pißanymi latarnjemi pſchiúdźechu a Jimaj k czeſczi tſi ſpěwy wuſchiknje wuſpěwachu, na czož ßo kralej a kralowej hiſchcze harmoniſka ßława wunjeße. S tym bě ßwjedźeń ſa ßrjedu ſkónczeny.

(Skónczenje pſchichodnje.)

Swětne podawki.

Rěmſke khěžorſtwo. Draždźany. Sa czaß ſapuczowanja krala Alberta do oſtendſkich kupjel budze prynz Jurij jeho město Łoma ſaſtupowacz.

— Kóżdy wojak tych komragnijow, kiž běchu ßo pſchi wopytu ruſkeho khěżora w Pilnizach jemu k czeſczi tam poſtajiłe, je wot njeho 1 dukat (3 tol. 10 nßl.) a kóżdy podwyſchk 3 dukaty (10 tol.) doſtał, offizieram pak a kralowſkim ſaſtojnikam je khěżor wſchelake rjady (ordeny) ſpożczik.

S Kiſſingena w Bajerſkej piſaja: „Wjerch Bismark bydli tudy pola lěkarja Dr. Diruſſa, ſo by tudomne kupjele wuźiwał a je jeho waſchnje, ſo ßo wón wſchědnje wokoło pſchipołdnja do woſa ßynje a ßo do tak mjenowaneje ſaliny wjeſe, ſo by tamniſchu ßłonu wodu nałożował. W bliſkoſczi Bismarkoweho wobydlenja je tójſchto reſtauraziijow a korczmow a běſche ßo teho dla kóżdy dżeń w tym czaßu, hdyž chżyſche Bismark do ſaliny wotjěcz, wjele ludźi ſhromadźiło, ſo bychu jeho widźeli. Tak běſche ßo tam tež ſandżenu póndżelu, 13. julija, wjele luda ſeſchło a jako wós, w kotrymž Bismark ßedżeſche, ½2 pſchipołdnju ſ jeho wobydlenja na haßu pſchijědże, dha dżeſche jedyn człowjek pſched woſom, tak ſo dyrbjeſche pohoncz pomału jěcz a tón człowjek hakle ſ puczа dźeſche, jako bě pohoncz někotry krócz na njeho ſawołał. Bjes tym bě wón hacž k Brauncz reſtauraziji pſchijěł, jako něchtón ſ najbliżſcheje bliſkoſcze piſtoliju na Bismarka wutřeli. Pohoncz (wón rěka Schmidt a je w ßłużbje bajerſkeho krala) wohladnje ßo ſa Bismarkom a dokelž ßo jemu ſda, ſo je tón njewobſchkodzeny, chze dale jěcz, dha pak widźi, kak chze tón mordař, piſtoliju przecz czißnuwſchi, ßo w ludu, ſe wſchěch bokow k woſej khwatazeho, ſthowacz. Wón jeho teho dla ſ kſchudom ßylnje do bjeswocza ſchwiknje a druſy jeho na měſcze ſe wſchěch bokow pſchimnychu, ſo wón, hacž runje chze ßo wutorhnycz, na žane waſchnje czeknycz njemóże. Ludźo, kiž jeho dźerja, kaž tež druſy, kiž ßu pſchiběżeli, jeho bija a ſtorkaja, hacž Bismark, kiž je jeno na kulzy prawcje ruki lohko ranjeny, bjes nich ſtupi, prajizy, ſo bychu teho człowjeka ſakonej ſa-

wostajili. — Jako běchu ludźo spósnali, so je Bismark jenoź lohko ranjeny, dha ßo wschitzy wokoło njeho tłoczachu, so bychu jemu ßwoje wjeßele nad tym wuprajili, a běsche tajka cźischcźinźa, ßo mózesche ßo wón lědy do ßwojeho wobydlenja pschecźischcźecź. — Bjes tym běchu wschelazy mużojo teho cźłowjeka, kiź bě na Bismarka wutsělił, do měschcźanskeho jastwa bołe wlekli, hacź wjedli, a jako jeho tam pscheßtyschachu, rjekny wón, so Eduard Franz Ludwig Kuhlmann rěka a so je ßo 14. junija 1853 w Neustadtu pola Magdeburga narodźił, so je bětnarski towarisch a katholskeho wěruwusnacźa, a so je ßebi zyle ßam wumyßlił, Bismarka satsělicź. Jako ßebi jeho wjerch Bismark, popołdnju w 3 hodźinach do jastwa pschischedschi, prjódźwjesej da, dha Kuhlmann teź jemu do wocźow rjekny, so je to hižom dawno jeho wotmyßlenje było, Bismarka satsělicź, a so je teho dla prjedy hižom dwě njedźeli w Barlinje pschebył, hdźež pak ßo jemu jeho wotpohladanje radźiło njeje.

Tón pschestupnik budźe drje do Neustadta k wotßudźenju wotwjedźeny, dokelź tam ßkuscha, a je wot tam hižom jedyn ßudnik do Kissingena pschijěł, so by wschěch ßwědkow pscheßłyschał. A dokelź běchu w Kissingenu widźeli, so je Kuhlemann s jenym zusym katholskim duchownym ryczał, dha ßu tuteho teź ßadźili. Je to duchowny s mjenom Hanthaler s Walchsee w Tyrolskej (w Awstriji) a powjeda ßo, so je wón tón cźłowjek był, kotryź je psched Bismarkowym wosom schoł, tak so tón njeje spěschnje jěcź móhł.

Kuhlemannowy nan w Magdeburgu a wokolnosczi rybu wokoło noßy a po korczmach pschedawa, jeho macź je pak błasna a je teho dla hižom pscheß lěto w domje, hdźež tajzy ludźo bydla. Wobaj starschej staj po prawym s tak mjenowaneho Eichsfelda a katholskaj. Eduard Kuhlemann je w Magdeburgu 4 lěta bětnarstwo wukuył, je potom jene lěto w zahbje pobył, ßo pak saßo do Magdeburga wrócził, hdźež je ßwojeho prjedawscheho mischtra s nożom kłok a teho dla tři měßazy w jastwje ßedzecź dyrbjał.

W Kissingenu najsajtra w protestantskej a katholskej zyrkwi dźaknu Bożu ßłużbu sa Bismarka wotdźerżachu a ßo woßebje katholski duchowny Dietza ßurowje nad Kuhlemannom a jeho njeskutkom wupraji.

Němski kněz je 13. julija popołdnju w 4 hodźinach na ßwojim puczu do gasteinskich kupjel (w Austriji) do bajerskeho kłowneho města Mnichowa (München) pschijěł. Kral bě jemu hacź do Kauferinga napscheczimo jěł. W ½6 hodźinow kněz hižom saßo wotjědże a je jeho kral hacź do Zornedinga pschewodźił. Wječor teho ßameho dnja wón do Salzburga (w Awstriji) pschijědże a je ßo wutoru do Ischla podał, so by tam awstriskeho kněza a jeho ßwójbu wopytał.

Ze Serbow.

S Budyschina. Po nowschich powjeszczach hischcze wěste njeje, hacź noßenski seminarski direktaŕ Bräßa jako wokrjeßny schulski inspektaŕ ßem pschińdże, wón chze pjecza radscho seminarski direktaŕ wostacź. — Sańdźeny schtwórtk je něschto psches 40 wyschkow tak mjenowaneho geniekorpsa k nam pschijěchało, kiź tudy někotre dny wostanu, so bychu tudomnu krajinu po wojerskim waschnju wobhladowali. Woni běchu prjedy w Biskopizach a potom w Kamjeńzu.

— Pschi měschcźanskim tsělenju, kotrež ßo sańdźenu njedźelu skónczi, bu w prěnjej tarczi s kralom k. Schwarz, restaurateur-najeńk w societeczi, w druhej pak k. öłanom Baldeweg na drjewowych wikach. Marschalej buschtaj k. skotnik Reicha a k. murjerski mischtr Marcha.

— Jako ßo kral a kralowa sańdźenu ßrjedu psched tydźenjom (8. julija) k naschemu městu bliżeschtaj, běchu ßo tej schulerjo a schulerki se schule na Židowje se ßwojimaj kk. wucźerjomaj k cźeßnym wrotam pola Ssmolicz postajili a tam Jeju majestosczi postrowichu.

— Młynski Birus, na kotrehoż tukachu, so je młynka Rittera w buchołzskim młynje saraschył, je někto psched ßudnikom k temu stał.

§* Se Ssmochczicz. K postrowjenju jeho majestosczje krala Alberta a jeho knjenje mandźelskeje pschi Jeju puczowanju psches Łużizu, běsche tudomny ryczerkubler dwórski radźicźel k. Weber teź cźeßne wrota natwaricź dał. Pschi tych ßamych běchu ßo postajili: spomnjeny k. Weber, jeho mandźelska a knjeżna dźowka, tudomny dźěkawy lud, ßłużobne holzy, wschitke w běłych licźkatych khapicźkach, a druzy se wßy a s wokolnych wßow. Jako kral pschijědże, bu wón wot knjesa Webera postrowjeny a jeho knjeżna dźowka pschepoda kralowej rjane wonjeschko. Pschispomnicź tudy chzemy, so ßmy zyle teź teho ßameho měnjenja, schtoż tydźenja dopißowaŕ „s Haßlowa" prajesche, so ßu ßerbske holczki w běłych khapicźkach tola sto krócź rjenische, hacź w někajkich selenych pletwach. Niczo rjenische hacź czerwjeno-licźkata ßerbska hołczka w běłej khapicźy.

Swjeczorneje strony Dubrawow. Prěnjeho julija běsche sa borschczańsku woßadu ßwjedźeń ki dźeń. Wot ranja ßem ßo smahowachu khorhoje we Wolschinje nad woběmaj dworomaj, s borschczańskeje zyrkwineje wěże a s fary. Popołdnju w 5. hodźinje czehnische woßadna schula (psches 260 dźeczi), wjedźena wot woßadneho, jeneho ßußodneho wucźerja, schulskich prjódźistejerjow a druhich pschi tym pomoznych s wjele khorhojemi, tak so ßo wscho smahowasche a syboleschе, w ßwjedźeńskej pysche na delnjowólschanski dwór, so bychu k ßwjedźeńskemu witanju hacź na wolschanske mjesy napscheczimo czahnyli ßwobodnemu knjesej s Magnus, knjesej nad Delnjej a Hornjej Wolschinu, nad Lipinkami a herbskim fórbarku Dubrawow a schulskemu a farskemu patronej, a jeho knjeni mam-

dźelskej Florency rodźenej ſ Zezſchwitz ſ Drażdżan. Delnjowólſchanſki dwór měješe woßebny a ßwjedźeńſki napohlad. K woběmaj ſtronomaj puczа do dwora a też w dworje ſtejachu wěžowyßoke ſczěžory, ſjednoczene pſches ſelene pletwy, a na jich wjerchach ſejhrawachu khorhoje ſemjanſko-ßwójbnych, ſchěſczměſtowſkich, hornjołużiſtich, pruſkich a němſkich barbow. S hudźbu czehniſche wulki, dołhi czah, derje ſrjadowany, ſ jara wjele khorhojemi, bjes tymi też ßwójbna khorhoj ßwobodneho knjeſtwa ſ Magnus. Prěnje czeſtne wrota, woßebje rjane, ſtejachu wyſche dróhi na wukranczanſkich mjeſach, natwarjene wot wukranczanſkeho ryczerſkubleŕſkeho prjódkſtejerſtwa, dwoje druhe czeſtne wrota na dubjanſkich leżomnoſczach a tſecze na wolſchanſkich mjeſach. K 28. hamtſkemu prjódſtejerſtwu ßkuſcheja: Hornja a Delnja Wólſchina, Lipinki, Borſchcz, Dubo a Wukranczizy a k. ßwobodny knjes ſ Magnus je prjódſtejeŕ. Knjes Poggendorf, najeńk Delnjeje Wólſchiny a naměſtnik hamtſkeho prjódſtejerſtwa, witaſche w dlěſchej ryczi pod wólſchanſkimi czeſtnymi wrotami k. barona a jeho mandźelſku, na to Nowak, wólſchanſki a lipjanſki gmejnſki prjódſtejeŕ, potom Kordas, borſchczanſki gmejnſki prjódſtejeŕ, na to k. wuczeŕ Barth w menje woßadneje ſchule, po tym miſchtr Handrik ſ Borſchcze w menje też pſchikomneho wojerſkeho ſjednoczenſtwa. Cźile wſchitzy ryczachu němſzy, Madlena Petrikez ſ Mikowa pak witaſche jeju ſ tymi ßerbſkimi ßkowami:

Witamy Tebje ſ wutrobnym wjeßelenjom,
Knjeni; na ſahonach ßerbſkich Cźe witamy!
Żohnuj Twój nutskhód, żohnuj Twój dom
Tón Knjes, Bóh mikoſcziwy!
Lětow ſpożcz Wamaj wón ſbożownych wjele,
Wón, kiż nam ſ wyßoka ſchczedriwje ſczele
Dobry dar kóżdy a dokonjany!
A tak, hnadna knjeni,
Mějcze ßo tu rjenje!

Pod hudźbu, ſwonjenjom a ſpěwanjom czehniſche na to tón ßwjedźeńſki czah k Wólſchinje, a tudy dozpiwſchi k prěnjemu burſkemu wobßedźeńſtwu, běſche ſaßo witanje. Mandźelſke żony wuſtupichu na puczа a wólſchanſka piwarzowa Pjetſchzyna witaſche jeju. Sſrjedź delnjowólſchanſkeho dwora běſche měſtno khětreje wobſchěrnoſcze, něſchto pſches ſtopu wyßoke, wuſchpundowane, wot ſczěżcrow, ſe ſelenymi pletwami ſjenoczenych, wobdate. Tu ſtupi 12 zyle běło ſdraſczenych młodych hołzow, jako ßylne a ßylniſche tſělenje ſ mörſerjow bliſkoſcz czaha pſchipowjedaſche, a njeběchu te ßobu napſcheczіwo czahnyke. Czah dozpi do dwora, te hołzy ſ czaha doſtachu měſto pola tych w běłych draſtach pſchipokaſane a hudźba mjeleczeſche. Knjes a knjeni ſtupiſchtaj bliże a Auguſta Prahlez ſ hornjowólſchanſkeho dwora, jena ſ tych 12, pſchednoſcheſche dlěſchu witanſku a ſbożopſchejazu pěßń. Na to dźěſchtaj knjes a knjeni k hrodej. Jow ſtupi woßadny duchowny pſched njeju na próh, witaſche jeju w mjenje woßady, ſjednoczi ſ tym dwě próſtwje: wo ßmilnoſcz pſcheczіwo woprawdźe khudym a hubjenym, a wo hajenje kſcheſczijanſko-zyrkwineho ducha wo hrodźe a dworje a proſcheſche ßwobodnu knjeni, ſo by wot njeho ekſemplar woßadnych ſpěwarſkich pſchijeczi chzyła a ſ dobom pſchepoda Auguſta Nowakez ſ Wólſchiny, domjaza dźowka gmejnſkeho prjódſtejerja a póſtſkeho agenta Nowaka k. baronej też taſku knihu. Duchowny ſkónczi ſ krótkej modlitwu. Hnydom na to ſanjeßny k. kantor ſe ſchulu dwě khěrluſchowej ſchtuczzy. Knjes hamtman Poggendorf wunjeßny knjeiſtwu tſikróczny ßławu. Knjes ßo podźakowa a dźěſche prěni ras ſe ßwojej mandźelſkej do hroda. Schulſke dźěczi doſtachu zakty a piwo. Wſcho, ſchtoż bu ſpěwane, bě nabóżneho wopſchijeczа a taſke też wſchě te wjazore napißma na ſczěżorach. — Něſchto ßerbſkich holczkow běſche w ßerbſtich draſtach, a dopißowaŕ je jenoż ßkyſchak, ſo je tym Serbowkam w ßerbſkich draſtach jich draſta derje pſchiſtaka. — Na naſpomnjenym powyſchenym měſtnje ßrjedź dwora hrajeſche hudźba k rejwanju hacz do 12. Jako ßo czmicz poczа, ſapoczа ßo roßßwětlenje dwora. Zyły horni poſthod dołheho wobydlenja a ſaſtojnikow bě poßwětleny a wjele ſtow wſchelakich pißanych ßwěczeńżow na ſczěżory ſe ſjednoczazymi pletwami wißozych roßßwětleſche dwór kraßnje. Bliſko dwora wotpali ßo wohnjoſtroj. Na bengaliſtkimi płomjenjami njepobrachowaſche wyſche teho. Mam ſa to, ſo njeje hacz dotal w Hornjej Luiży zane knjeiſtwo tak ßwjedźeńſki nutskhód měło. Pſchihladowanſkeho luda běſche jara wulka ßyła, ale wſchudźom knjeżeſche pſchiſtojnoſcz a wſcho dźěſche w dobrym rjadźe hacz do kónza, to běſche w nozy w 12 hodźinach. Nětzrh.

Pſchiſpomnjenje. Wopißanje witanja krala a kralowy w klóſchtrſkej ſtronje ſa tydźeń podamy. Red.

Cyrkwinske powjesće.

Křćeni:

Michalſka zyrkej: Auguſt Arthur, Korle Auguſta Henniga, lotterijoweho kollekteura na Zidowje, ß. — Hana Khryſtiana Marja, Jana Nychtarja, wobydlerja pod hrodom, dź. — H na Marja, Ernſta Holana, wobydlerja w Dobruſchi, dź.

Katholſka zyrkej: Jan Rudolf, Jana Handrija Meje, cźěßle, ß.

Zemrjeći:

Dźeń 3. julia: Korla Ernſt Harnap, wobydleŕ w Hrubocźizach, 25 l. 2 m. — 7., Hana Khryſtiana rodź Leubnerez, njebo Sendy, ßedkarja w Klětnom, ſawoſtajena wudowa, 67 l. 4 m. — Ernſt Hendrich, n. ß. w Dźěżnikezach, 18 n.

Cžahi po želesnizy:

Po hornokužiskej želesnizy s ranja k wjecžoru. Wotjěsd: Kohlfurt rano 4 hodžinow 42 minutow, popołdnju 1 h. 32 m., pop. 5 h. 7 m. Hórka rano 5 h. 31 m., p. 2 h. 5 m., p. 5 h. 46 m. Niska r. 5 h. 49 m., p. 2 h. 15 m., wjecžor 6 h. 1 m. Mikow rano 6 h. 11 m., pop. 2 h. 29 m., wjecžor 6 h. 18 m. Wujesd rano 6 h. 45 m., pop. 2 h. 50 m., wjecžor 6 h. 48 m. Las dop. 7 h. 5 m., pop. 3 h. 3 m., wjecžor 7 h. 5 m. Wojerezy rano 7 h. 40 m. pop. 3 h. 26 m., wjecžor 7 h. 32 m. Wyšoki Bukow dop. 8 h. 9 m., pop. 3 h. 47 m., wjecžor 7 h. 57 m Ruhland dop. 8 h. 43 m., pop. 4 h. 7 m., wjecžor 8 h. 28 m. Mückenberg dop. 9 h. 2 m., pop. 4 h. 22 m., wjecžor 8 h. 52 m. Wikow (Elsterwerda) dop. 9 h. 28 m., pop. 4 h. 44 m., wjecžor 9 h. 27 m. Rukow (Liebenwerda) dop. 9 h. 47 m., pop. 5 h — m., wjecžor 9 h. 54 m. Ssokolza (Falkenberg) pschijěsd: dop. 10 h 7 m., pop. 5 h. 17 m., wjecžor 10 h. 14 m.

Po hornjokužiskej želesnizy s wjecžora k ranju. Wotjěsd: Ssokolza rano 6 h. 42 m., dop. 10 h. 55 m., wjecžor 6 h. 45 m. Rukow rano 7 h. 14 m. dop. 11 h. 18 m., wjecžor 7 h. 9 m. Wikow rano 7 h. 41 m. dop. 11 h. 36 m., wjecžor 7 h. 28 m. Mückenberg dop. 8 h. 13 m., pschip. 12 h 3 m., wjecžor 7 h. 57 m. Ruhland dop. 8 h. 48 m, pschip. 12 h. 30 m., pop. 4 h. 3 m., wjecžor 8 h 17 m. Wyšoki Bukow dop. 9 h. 11 m., pschip. 12 h. 49 m., pop. 4 h. 19 m. Wojerezy dop. 9 h. 51 m., pop. 1 h. 20 m., pop. 4 h. 46 m. Las dop. 10 h. 17 m., pop. 1 h. 42 m., pop. 5 h. 4 m. Wujesd dop. 10 h. 44 m, pop. 2 h. — m., pop. 5 h. 20 m. Mikow dop. 11 h. 14 m., pop. 2 h. 27 m., pop. 5 h. 42 m. Niska dop. 11 h. 41 m., pop. 2 h. 45 m., pop. 5 h. 59 m. Hórka dop. 11 h. 55 m. pop. 2 h. 57 m., wjecžor 6 h. 9 m. Kohlfurt, pschijěsd: pschip. 12 h. 38 m., pop. 3 h. 42 m., wjecžor 6 h. 42 m.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje

11. julija 1874.

Dowoz: 4592 měchow.	Płaćizna w přerěžku na wikach,						na bursy,					
	nižša.			wyšša.			najniža.			najwyšša		
	tl.	nšl	np.	tl.	nšl	np.	tl.	nšl	np.	tl.	nšl	np.
Pšeńca 50kilogr.	4	13	9	4	25	8	4	16	9	4	25	8
Rožka " "	3	17	6	3	24	—	3	19	1	3	22	4
Jeczmjeń " "	3	18	6	3	27	7	3	18	6	3	27	7
Wowß " "	3	25	—	4	—	—	3	25	—	4	—	—
Hróch " "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka " "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps " "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły " "	5	13	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka "	6	17	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lane symjo "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Běrny "	—	22	3	—	25	—	—	—	—	—	—	—
Butra 1 "	—	18	—	—	21	—	—	—	—	—	—	—
Zent. šyna (50-)	1	20	—	1	25	—	—	—	—	—	—	—

Nawěschtnik.

Ssrjedu, 29. julija t. l.,

hermank a skótne wiki

we Wulkich Sdžarach.

Aukzia.

Pola wudowy Marje Tupakowej w Droždžiju budža jutsje, 19. julija, podołdnju po 4 hodžinach wschelaki domjazy, hospodarski a też kamjeńdžěłarski grat, 1 pošleschczo, teho runja też mužaza drasta, möble a druhe nadobne wězy na pscheßadžowanje pschedawane.

Aukzia.

Ssobotu, 25. julija t. l., popołdnju w 1 hodžinje budža šo w hosczeńzu k słotej krónje w Budyschinje na kamjentnej haßy

2 šylnaj džěłarskaj konjej,
6 kruwow,
4 jałojzy,
2 šwinjeczi,

kucže, hospodarske wosy, płuhi, bróny, radlizy, žnjeńske rěble, kaž też wschelake druhe k ratarstwu potrjebne wězy sa hotowe pjenjesy na pscheßadžowanje pschedawacž.

Aukzia.

Njedželu, 26. julija, popołdnju w 3 hodžinach budže šo we wotpołenju njebo Ernsta Piecha w Maleschezach wschelake sawostajene wězy jako mužaza drasta, bětnarski a cžěßliski grat sa hotowe pjenjesy na pscheßadžowanje pschedawacž.

Pschedawanje žnjow.

Jutsje njedželu, 19. julija, popołdnju w 5 hodžinach budža šo w Drožděiju stejoze žně, jako rožka a wowß na 8 kórzach wußywa na pscheßadžowanje pschedawacž. Shromadžisna w hosczeńzu tam. **Mrós.**

W Brěsynje pola Huczinu je **khěža** cžo. 18 s kruchom pola je šwobodneje ruki na pschedań a je wscho dalsche pola wobßedžerja tam shonicž.

Kowarnja we Lahowje je na Michaka t. l. na dalsche k pschenajeczu.

6 hachtlow **lenu**, na jenej leżomnosczi we Wurizach wußyteho, je na pschedań a może šo wscho dalsche pola domownika (Hausknecht) w hosczeńzu k słotmu lawej shonicž.

Róże, kaž też **pletwa** sa njewjesty a kmótrow šu rjane a tunje na pschedań w schtrymparskich thlamach hauensteinskeje abo butrowskeje haßy.

Młóczaze maschiny s göplom

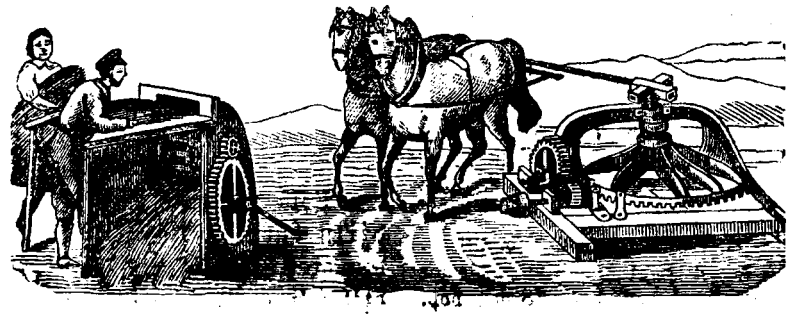

najdopokasanscheje konstrukzije a w hiczu k regulirowanju, patentirowaneho postajenja sa 1—4 konje, lohko ßo wjerczaze, porucza

želesolijernja a maschinowa fabrika

Gœtjes & Schulze w Budyschinje.

Ssyczne maschiny

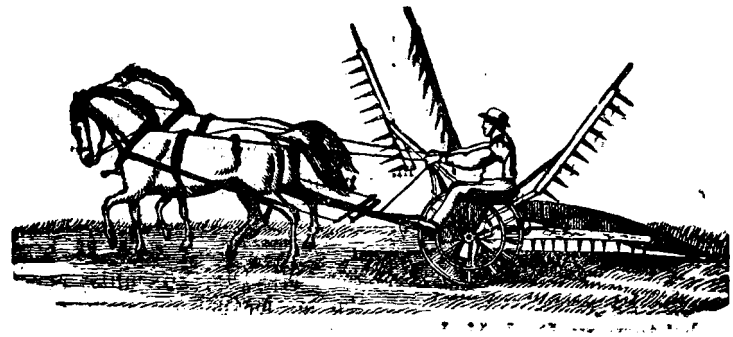

systema **H. & G. Kearsley**, pschedawa pod rukowanjom a ma je stajnje na składze

želesolijernja a maschinowa fabrika

Gœtjes & Schulze w Budyschinje.

Dzeń 1. julija ßym ja w tudomnym měscze

22 na ßerbskej haßy 22

skład **hotoweje mužazeje drasty** w spodziwnje wulkim wubjerku sałožił a pomjenuju jenož **pschewoblekarje, jaquety, kholowy, lazy** a lohke **dźěłarske wobleczenja.**

Twjerdze wobkruczejo, so budza ßo wschě drasczenja s elegantnosczu w pschirěsanju a s dobrosczu w tkaninach, kaž tež s njeßłyschanej tunjosczu pschede wschitkimi druhimi stajnje wusnamjenjecz, ßwoje khlamy czesczenym Sserbam najpodwolnischo poruczam. S poczesczowanjom

Louis Gadt.

Hornoschlesynske, kowarske a hranite kamjeńtne wuhlo,

kaž tež dobra

czěska bruniza

je wot nětk w hosczeńzu k słotej hwésdze na žitnych wikach stajnje k dostaczu, tež ßo zyłe, ½, ¼ a ⅛ loryje kamjeńtneho wuhla abo brunizy po tunich płaczisnach rucze wobstaraja.

Wo dobroczíwe wobkedźbowanje proßy

W Budyschinje, 9. julija 1874.

Jan Pannasch.

Na ryczerkuble w Delnjej Kinje ßo k 1. augusta kmany konjaze wotroczk pschi wyßokej sdźě pyta.

W Budyschinje na nowych hrjebjach 713.

Pschedawarnja wužitkoweho drjewa

W Budyschinje na nowych hrjebjach 713.

F. A. Zimmermanna, cžeßliskeho mischtra,

porucža ßwój skład khójnowych pfóstow a deskow 6 hacž 10 łohczi dołhich, ¾ zola hacž 3 zole tolste, teho runja schmrěkowe deski wot ½ zola hacž ¾ tolstoscze, tsěschne łaty, lěpjerske łaty, spalierowe łaty 6 hacž 9 łohczi dołhe, stole wschelakich družinow, tsěschne schpjeny, schwarty, papne lejsty, tsěschne papy, schindzele, žerdže, sahrodne žerdki a t. d. a móže po tunim nakupowanju po najtunischich płaczisnach pschedawacž.

K brodutruhanju

friseurowanju a włoßytsihanju

G. Joachim

pschi nowej měschczanskej schuli

ßo k dobroczíwemu wobkedzbowanju porucža.

Suby a subowe korjenje

łohko a kedzbnje torha G. Joachim.

Liebigowy kumyßowy extract

psche ßuchoczinu, tuberkulosu, bronchialny katarrh atd.

Hohenfeld p. Heiligenthala, 20./11. 73.

Ja mam Wam ßwój dzak wuprajicž, dokelž ßo hojaze skutkowanje Waschеho präparata pola mje stajnje jara spodobne pokasuje. W nastupanju khoroscze je ßo pola mje wschitko zyle pscheměniło. Spanje je bole měrne; ja prjedy dlěhe njespach, hacž 2 hodzinje, hdžež potom saßo wotuczich, nětko pak zyłu dołhu nóz ani jedyn ras njewotuczu. Cžežki dych a hwisdanje w bróscze je wotewsało, haj, ja móžu prajicz a Bóh daj, je zyle sastało. Krakow je mjenje, nózne poczenje je ßo shubiło, naczaßne kałanje w bróscze wjazy njesaczuju s krótkim wscho je hinak.

Ja skažu ßebi saßo (Skasanje) a podpißuju ßo s najwjetschim dzakom najpodwolnischo

A. Thimm.

Płaczisna sa flakon 15 nßl., kisty po 4 flakonach a wjazy póscžele

General-Depot von **Liebig's Kumys-Extract.**

Berlin, Friedrichstr. 218.

Do Neu-Seelanda

w Australiji

wobstara 8. oktobra a 5. novembra rjemjeßnikow, dzěłaczerjow, ratarjow a nježenjene ßłužobne dzowki po 11 tl. pr. Cet. sa dorosczenych

C. A. Mathei w Hamburgu

a jeho agent knjes **Emil Herschel** w Draždzanach an dem Herzogin Garten 4. H. 4809.

Ratarske.

(Młóczaze maschiny.) Wone ßo sda, so ßu ßo nowe młoczaze maschiny firmy: „**Ph. Mayfarth & Co.** w Frankfurcze n. M. jara dobre wopokasałe, pschetož wobßedzerjo tajkich maschinow wo nich jenož s khwalbu rycza.

Spěschne a wulke rosschěrjenje dawa hižom najlěpsche ßwědczenje sa jich dobrotu a wužitnoscz, pschetož, kaž my ßłyschimy, je horejscha firma w lěcze 1873 psches schtyri tyßazy a pjecz stow ručnych młóczazych maschinow a jeno- abo dwajkóńskich göplowych młoczazych maschinow pschedawa.

Płaczisna je pjecza jenož 60—66 tl. franko hacž na dwórnischczo želesnizy. Dla wscheho druheho chzyk ßo kóždy direktnje na horejschu firmn wobroczicz.

Na prjódkstejaze dziwajo ja poruczenja na tajke maschiny horjebjeru a wukasanje dawam. Ssobotu w korczmje k. **Winklera** (prjedy Justa) na žitnych wikach.

Chr. Höhna w Kosłach.

Poßleschczowe pjerje a poßleschcza

mam we wulkim wubjerku najtunischo na pschedań. Tež ßo pola mje pjerje k cžisczenju horjebjerje a najlěpje wucžisczi. **Frödowa** na rybjazej haßy.

Aukzia.

Pschichodnu njedzelu, 19. julija, popołdnju wot 4. hodziny budže ßo na mojim poli pschi bohowskej korczmje tam stejaze žito, jako

1 kórz wußywa pscheńzy,
3 kórzy wußywa rožki,
1 kórz wußywa wowßa

na pscheßadzowanje pschedawacž. **Jan Kokla.**

Aukzia.

Stejaze žito na 6 kórzach wußycza, wobstejaze s pscheńzy a jeczmjenja budže ßo njedzelu, 19. julija, popołdnju w 3 hodzinach pschi młynje w Běłej Horje sa hotowe pjenjesy na pscheßadzowanje pschedawacž.

Adolph Weber, młynk-wobßedzer.

W **zyhelniczi** w **Delnjej Kinje** je wjetscha dzělba **murjerskich zyhlow** wschelakich družinow, **klinkarjow, porösnych murjerskich kamjenjow** a **plitow** na pschedań.

Mój skład lětnich jaquetow

se **židy, ßomota, triko** a **ßukna** wschěch wulkosczow a po najtunischej płaczisnje k dobroczjwemu wobkedzbowanju poruczam.

☞ **Po měrje ßo kóżda wulkoscz hnydom shotuje.**
W khlamach ßo ßerbski ryczi.

H. Kayser
firma **J. Hartmann,** na žitnej haßy **52.**

Wulku dzělbu **njepuschczatych jaßnych a czěmnych katunow** pschedawam po tunjej płaczisnje.

H. Kayser
firma **J. Hartmann** na žitnej haßy 52.

Jutsje, njedzelu, 19. julija,

wischnjowy ßwjedzeń w Hlinje

na czož najpodwolnischo pscheproschuje **P.**

W Njesdaschezach

wulki **wischnjowy ßwjedzeń** s **konzertom,** njedzelu, 19. julija, na czož najpodwolnischo pscheproschuje **Parchmann.**

Kedźbu!

Jutsje, njedzelu, **kołbaßywukulenje** w Bonjezach.
Hoffmann.

Jutsje, njedzelu, **kehelekulenje** wo **kołbaßy** w Ssowrjezach. **Freund.**

Prawdźiwy

Dr. med. Kochowy

universalny magenbitter*)

je kóżdemu w żołdku czerpjazemu najlěpje poruczicz. Tónle ßylne aromatiski, mózny magenbitter je jara dopokasany ßrědk pschi ßłabym żołdkowym pschetłaczu, pschi sażwaniu, hämorrhoidalnych, delnjożiwotnych wobczežnosczach, s zyła pschi wschěm njedoßahazym pschetłaczu a jeho ßlědstwach a napschecziwo skutkowaze żołdkowe picze.

*) Na pschedań maja jón w originalnych bleschach po 10 nßl. we
Budyschinje: knjes **Wilh. Jacob** a k. **Heinr. Lindner,**
Wehrsdorfje: k. **C. Aug. Schmidt,**
Seifhennersdorfje: k. **Ernst Donath,**
Schěrachowje: k. **Carl Swoboda,**
Neugersdorfje: k. **Raimund Herbrich,**
Ebersbachu: k. **Aug. Ernst,**
Nowosalzu: k. **Richard Bamberg,**
Kamjeńzu: k. **Herm. Kästner,**
Eybawje: k. **J. G. Müller,**
Biskopizach: k. **Bernh. Kunza,**
Ledźborzach: k. **E. Jordan.**

Jako wěsty ßrědk pschе **dybawoscz, kaschel, sażwanje, schijowe wobczežnoscze, bróstbolenje atd.** je ßo mój

běły selowy bróstsyrop

(w bleschach po 1 tol., 15 nßl. a 7½ nßl.) wote mnje w dołholětnej praktizy stajnje s dobrym skutkowanjom nałożował. **Dr. med. Hoffmann.**

W bleschach po 1 tol., 15 nßl. a 7½ nßl. maja jón stajnje prawdźiwy na pschedań we
Budyschinje: knjes **Heinr. Lindner,** Seifhennersdorfje: k. **Ernst Donath,** Schěrachowje: k. **Carl Swoboda,** Neugersdorfje: k. **Raimund Herbrich,** Ebersbachu: k. **August Ernst,** Klukschu: k. **Ernst Postel,** Nowosalzu: k. **Richard Bamberg,** Kamjeńzu: k. **Hermann Kästner,** Eybawje: k. **J. G. Müller,** Biskopizach: k. **Bernh. Kunza,** Ledźborzach: k. **E. Jordan,** Ostritzu: **priv. haptyka.**

Soda

k płokanju a blejchowanju, poruczam punt po 12 np., pschi wotkupjenju 10 puntow a wjazy

po 10 np.

Ernst Hämsch na bohatej haßy.

Łamany rajß, punt po 16 a 18 np.,
łamane nudle, „ „ 30 np.,
zokor w kehelach, pt. po 45, 46., 48 a 50 np.,
khofej, pt. po 10, 11, 12, 13 a 14 nßl.,
cigarry 100 schtuk 15 nßl. a dróżsche
porucza jako wobkedźbowanja hódne
Ernst Hämsch na bohatej haßy.

Nowy sporuschk (Mutterkorn)

kóżdu dźělbu po najwyschschej płaczisnje kupuje
hrodowska haptyka.

Nakładnik: J. E. Smoleř. Čišć: L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 30. ~ 25. julija ~ 1874.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawarni „Serb. Nowin“ na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 688 wotedać, płaći so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 7 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawarja 75 np. a na kral. saks. pósće 8½ nsl. a z přinjesenjom do domu 98 np.

Wopytanje Łužizy wot krala Alberta a kraloweje Karole.

(Skónczenje ſ czišła 29.)

Nasajtra rano, jako 9. julija, mějesche najprjódzy tudomne wójsko paradu pſched kralom Albertom, kotryž potom nowy wojerski hospital wopyta a ßo wot tam na tſělerńju poda, hdyž běchu jeho pſcheproßyli, dokelž ßo runje wulke měſchczańske tſělenje wotdzeržowaſche. Wón tam ſchtyri krócz do tarcze tſěli a bě jedyn ras do ßrjedźiny trjechił. Tarcž, do kotrejež bě tſělił, bu bórsy do tſělerńje pſchenjeßena, ſo by ßo tam k wopomnjenju na kralowy wopyt khowała. W tſělerni da ßebi kral ſchkleńzu czerſtweho piwa lubicz, kotruž bě jemu reſtaurateur-najeńk pſchinjeßł.

Potom podaſchtej ßo Jeju majeſtoſczi na hród, hdyž appellazionſke ßudniſtwo, krajſku direkziju a ſalu pſchißażneho ßuda wobhladaſchtej a wjeſeſchtej ßo na to k nowej měſchczańskej ſchuli. Knjeſojo měſchczanoſta Löhr, prjódkſtejeŕ měſchczańſkich ſaſtupjerjow Reinhardt a jeho naměſtnik Dr. Schottin Jeju wſchudźom wodźachu a Wonej mějeſchtej tež ßwojich dwórſkich knjeźich ßobu. W durjach, kotrež na połodniſchej ſtronje do ſchule wjedu, běchu ßo ßobuſtawy ſchulſkeje deputazije ſeſtupali, a jako bě Jeju měſchczańſki radźiczel Buchheim najpokorniſcho powital, ſaſtupiſchtej do ßameje wucžerńje, hdyž Jeju ſchuleŕki ſe ßłowami „dobre ranje, majeſtoſczi“ a ſchulerjo ſ „hoch“ a „hurrah“ poſtrowichu. W tak mjenowanej auli (wulkej ſali) běchu wjetſche ſchulerjo a ſchuleŕki ſe ßwojimi wucžerjemi a wucžeŕkami ſhromadźeni a pſchi ſaſtupjenju krala a kraloweje ßo wotczinſki ſpěw ſanjeße, po czimž k. direktaŕ Wangemann wobej majeſtoſczi w mjenje wucžeŕſtwa a ſchulerjow witaſche. Na to dwě wjetſchej ſchuleŕzy pod prajenjom někotrych pſchihódnych ſchtucžkow kralej a kralowej pěkne wonjeſchka pſchepodaſchtej, a po wuſpěwanju ſpěwa „Toh' krala žohnuj Bóh“ ßo ſchulerjo a ſchuleŕki do ßwojich klaſſow roſeńdźechu, hdyž ßo hnydom wſchědna ſchulſka wucžba ſapocža. Kral potom khwilku ſ direktarjom porycža a wupraji žadanje, ſo bychu kralowu do teje klaſſy dowjedli, hdyž ßo najmjeńſche holczki wucža. To ßo ſta, jako běſchtej majeſtoſczi prjedy někotre druhe klaſſy wjetſchich dźěczi wopytałej, a woběmaj ßo jara ſpodobaſche, kaž k. wucžeŕ Helm te małe holczki wucžeſche a wonaj jemu ßwoje ſpodobanje nad tym wuprajiſchtej. Po dalſchim wobhladanju klaſſow realneje ſchule kral a kralowa wucžeŕnju wopuſchczíſchtaj, pſchewodźanaj wot horliweho ßławuwołanja ſchulerjow a ſchuleŕkow.

Na to poda ßo kralowa Karola do měſchczańſkeje wukhowaŕnje małych dźěczi a do dźěłaŕſkeje ſchule, hdyž Ju mała dźowczicžka tamniſcheho domownika Leina ſ někotrymi ſchtucžkami powita a Jej wonjeſchko pſchepoda. Potom Jej knjeni měſchczanoſtka Löhrowa prjódkſtejeŕki wukhowaŕnje a dźěłaŕſkeje ſchule prjódkſtaji, pſchi kotrejž ſkładnoſczi kralowa tež khětru khwilu ſ knjenju Smolerjowej ryczeſche. Wot tam poda ßo kralowa Karola do dźěczazeje wukhowaŕnje na Židowje a tam wſcho ßwěru wobhladowaſche, potom pak da ßo do měſchczańſkeje hojeŕnje dowjeſcz, hdyž ßebi wſcho ſrjadowanje a ſtwy khorych, tam leżazych, pokaſacz da. Nětko bě ßo pak wotměrjeny czaß minył, czehož dla ßo kralowa runy pucz na dwórniſchczo poda.

Bjes tym bě kral Albert budyſki gymnaſium ſ wopytom poczeſcził. W durjach, hdyž běchu ßo wucžerjo ſeſtupali, powita Jeho kujes konrektaŕ Dr. Schubert měſto khoreho rektarja a wjedźeſche Jeho potom do aule, hdyž běchu ſchulerjo gymnaſija ſhromadźeni. Pſchi ſaſtupjenju ſe ſpěwanjom łaczańſkeho ſpěwa „Salvum fac regem“ poſtrowjeny, bu Jemu pſches prěnjeho prěnjeje rjadomuje, hrabju Seebacha, łaczański ſpěw, wot primanarja Oertela wudźěłany, pſchepodaty. Jako bě kral potom někotre klaſſy wobhladował, poda ßo do turnſkeje hale, hdyž runje ſeminaŕſki wucžeŕ Schäfer ſe ſeminariſtami turnowaſche a wot tam do měſchczańſkeho muſeja ſtarožitnoſczow, hdyž pod wjerźenjom knihikupza Rösgera wſchelake wězy wobhladowaſche. Na puczu k dwórniſchczu wón hiſchcze krajnoſtawſki

ſeminar wopyta, hdźež ßo Jeho ſ zyła nadźeli njeběchu, a poſtrowichu Jeho tam ſ wuſpěwanjom jeneje motetty, na czoż Jeho k. direktaŕ Leuner wutrobnje powita. Kral ßebi potom wuczerjow ſeminara prjódkſtajicz da, wobhladowaſche niz jenoż klaſſy, ale też ſparnu lubju, ſahrodu atd. a ßo ſ woſjewjenjom ßwojeho ſpodobanja nade wſchitkim na dwórniſchczo wotſali. Tam běchu měſchczanſzy a kralowſzy ſaſtojnizy, offizierojo a druſy woßebni knjeża ſhromadźeni, ſ kotrymajž wobej majeſtoſczi ryczeſchtaj a pódla wuprajiſchtaj, ſo je ßo Jimaj w Budyſchinje woßebje derje lubiło. Potom ßynyſchtaj ßo na żeleſnizy do woſa a pod ſwonjenjom wſchěch ſwonow pſchipołdnju w 12 hodźinach pſches Lubij do Žitawy wotjědźeſchtaj.

Na puczu do Žitawy buſchtaj kral a kralowa na dwórniſchczu w Lubiju wot tamniſchich měſchczanſkich a kralowſkich ſaſtojnſtwow pěknje witanaj. Měſto Žitawa pak je Jimaj na jara pyſchne waſchnje ßwoje poczeſczowanje a ßwoju luboſcz wopokaſało. So ſtej ßo wot tam wobej majeſtoſczi ſbożomnje do Draždżan wrócziłej, jako běchu Jeju prjedy hiſchcze ſe ſtrony měſta Biſkopiz na biſkopſkim dwórniſchczu ſdwórliwje a pſcheczelniwje poſtrowili, ßmy hižom ſańdżeny tydżeń powjedali.

Swětne podawki.

Němſke kněžorſtwo. Kamjeńz. Hornczeŕſki W. Nitſcha, kiž hižom 37 lět bjes pſchetorhnjenja w jenej tudomnej hornczeŕni w dźele ſteji, je wot krala Alberta wulku ßlěbornu medaillu ſ napißmom „myto ſa pilnoſcz“ ſpożczenu doſtał a bu jemu tuta wot kamjeńſkeho měſchczanoſty na ßwjedżeńſke waſchnje pſchepodata. — Kral je rektarjej a kantorej Schleinitzej w Auerbachu ſkotu, k ſaßłużbnemu rjadej ßłuſchazu medaillu ſpożczik. — Regiſtrator Thiema ſ Kamjeńza bu wóndano ſa měſchczanoſtu w Geiſingu wuſwoleny.

Draždżany. Kralowa Karola je 21. julija do marienbadſkich kupjel wotjěła a kral Albert je ßo tón ßamy dżeń do mórſkich kupjel w Oſtendu podał.

Barlin. S Gaſteina pißaja, ſo je tam němſki kněžor pſchi najlěpſchej ſtrowoſczi żiwy a ſo tam wſchědnje kupjele po prjódkpißanym waſchnju wużiwa.

— Po powjeſczach, ſ Kißingena do wſcheho ßwěta poßłanych, je rana, kotruż je Bismark pſches tſělenje bětnaŕſkeho towariſcha Kullmana na prawej ruży doſtał, nimale zyle ſazika a njeje teho dla żadyn ſtrach, ſo by ſa Bismarkowu ſtrowoſcz ſ teho żana ſchkoda naſtała. — Jako Bismark Kullmanna pſchi pſcheßłyſchowanju praſcheſche, hacz je jeho wón prjedy ſnał, rjekny Kullmann, ſo jeho ſnał njeje, — a jako Bismark dale praſcheſche, czeho dla je na njeho tſělił, wotmolwi Kullmann, ſo je to dla nowych zyrkwinſkich ſakonow ſczinił. Kullmann budże wot teho bajerſkeho ßuda ßudżeny, do kotrehoż měſto Kißingen ßłuſcha, a budże nad nim najſkerje pſchißażny ßud wotdżerżany. Hacz runje ßu wſchudżom pytali a ßledżili, hacz ma Kullmann żanych ßobuwinikow, dha tola niczo wußledżili njeißu, a ſda ßo po tajkim wěrne bycz, każ bě wón prajił, ſo nichtón ſ nim na nadpadże na Bismarka żaneje winy nima. Wyſchnoſcz pak na to njedżiwa a je, dokelż je Kullmann pjeża w Salzwedelu ßobuſtaw tamniſcheho katholſkeho mużazeho towarſtwa był, w Barlinje wſchitke katholſke towarſtwa (a jich je tam 10) ſanknyła a pſchi ſchtrafje ſakaſaka. S teho hodži ßo hódacz, ſo drje ßo w Pruſkej druhim katholſkim towarſtwam lěpje njepóńdże, haj, ſ Barlina pißaja, ſo ßu ſtatni rycznizy wot miniſterſtwa poruczność doſtali, krucze ſa tym hladacz, ſchto katholſke nowiny pißaja. Duż budże ſ teho, ſo je Kullmann nadpad na Bismarka ſczinił, ßwoboda ſtorwaſchenja a ßwoboda nowinow ſchkodowacz.

— Katholſki duchowny Hanthaler ſ Tyrola, kotrehoż běchu teho dla ßadżili, dokelż bě tehdy pſched Bismarkowym wosom ſchoł, jako bě Kullmann do kanzlerja tſělił, je ſa njewinowateho ſpósnaty a ßu jeho hižom 17. julija ſ jaſtwa puſchczili. Wón bě do Kißingena pſchijěł, ſo by Bismarka widżał a bě ßo teho dla bliſko jeho wobydlenja na haßu ſtupił, ale na tu ſtronu, ſ kotrejež, każ pſchi pſchibliżenju wosa ſpósna, wot Bismarka niczo widżecz njemóżeſche. Wón bě teho dla wobjanknył, ßo na druhi bok haßy podacz, pſchi tym bě jeho pak jeho dołha ßuknja tak ſadżěwała, ſo bě Bismarkowy pohoncz pomaku jěcz dyrbjał, hewak budżiſche Hanthalera pſchejěł. W tym wokomiknjenju ßo Kullmannowe wutſělenje ſta a duż żadyn dżiw njeje, ſo Hanthalerowe ſadżerżenje ſa tajke wukładowachu, jako budżiſche wón ſ tym Kullmannej k lěpſchemu trjechenju pomhacz chżył, dokelż běſche jeho dla Bismarkowy wós pomaliſcho jěcz dyrbjał.

— So je wjerch Bismark teho dla, dokelż ßo Kullmannowy nadpad radżił njeje, wot kralow, wjerchow, wot měſtow a towarſtwow wjele ſbożopſchejazych pißmow doſtał, może ßebi kóżdy myßlicz.

Awſtria. Khěžor Franz Joſef w měßazu ſeptembru, hdżež ßo w Czechach wulke wojerſke manövry wotdżerża, do Prahi pſchijědże a tam něktore dny woſtanje. — Zyrkej ßwjateho Mikławſcha w Prazy, kotraż je do ruſkeje (prawoßławneje) zyrkwje pſchetwarjena, budże jako tajka 18. auguſta poßwjeczena.

Franzowſka. Mac-Mahonowi miniſtrjo żaneje hnady pſched franzowſkim ßejmom njenamakaja a je teho dla w franzowſkim miniſterſtwje ſtajne pſcheměnjenje,

Mac-Mahon ßam pak twjerdże ſteji a nochże wot ßwojeje mozy a wot tych lět, ſa kotrež ßu jeho poſtajili, niczo wotſtupicz.

Schpaniſka. Karliſtojo nětko wójnu jara ßurowje wjedu, pſchetoż woni republikanſkich wojakow, kiż jim do ruki panu, ſatſěla.

Weßele žně!

Dżak Bohu! hlaj, dha ſaßo mamy
Tón wjeßoky cżaß pſched ßobu;
My ſahe rano wuhladamy
Nětk żnjeńzow dżěkacz na polu
A poſdże wjeczor, hdyż je cżma,
Żnjeńz ſprózny dżěkacz ſaſtawa.

Tež tuto lěto nam Bóh dawa
Żně bohate bjes ſaßkużby;
Wón lubowacz naß njepſcheſtawa,
Hacz my tež ſtajnje hrěſchimy,
A hdyż wón prut nam póſczele,
Dha tutón tež nam k ſbożu je.

Wón woßebje prut pokaſuje
Nam tež nětk we tej ßuchocži,
Wón pſchi tym nam pak wudżěluje
Saß' wjaz, hacz ßmy ßo nadżeli;
Ssy pſches tón prut, o wutroba,
Sso ſpjeſchnje k Bohu wróczika?

Hdyż ty nětk żně ßy ſapoczała,
O duſcha, ſchto ßy cżinika?
Ssy dżakny khérluſch ſaſpěwała,
Ssy Boha ſa żně khwalika,
Każ ſtari ludżo wěrjazy
To prjedy naß ßu cżinili.

Tež tute żně ßo dokonjeja,
Sso domoj ſwoża, ſabudu;
Nam jene żně pak woſtanjeja,
Kiż do wěczńoſcże njeſańdu.
Schtóż na tych ßamych dżěl chże bracz,
Ma dobre ßymjo wußywacz.

Jow huſto tež tón cżlowjek żněje
Tam, hdżež ßam njeje roſßywał;
Khléb Boži jě tež tón, kiż njeje
Jón ſprawnje ßebi warbował;
Żně wjeczńoſcje tón Najwyſchſchi
Ssam po prawdoſczi wudżěli.

Tež tebi, kiż ty ßo maſch bědżicz
Jow ſ nuſu, ſ dokhej khoroſczu,
Ssy huſto hkodny, a maſch widżicz,
Kak pſched tobu khléb khowaju;
Budż ſczerpliwy, Bóh po ßmerczi
Żně wjeßoke czi wobradżi.

Kak dokho nam tón cżaß tej' hnady
Schcże budże tracz, to njewěmy,
Daj, Knjeże! ſo my wſchědnje rady
Sa ſbóżnu ßmjercz cże proßymy,
Hdyż ßmjertny jandżel pſchikhadża
A naß każ ſtwjelzo poruba.

H. P.

Ze Serbow.

S Budyſchina. Noſſenſki ſeminarſki direktar Bräßa, kiż bě jako wokrjeßny ſchulſki direktar ſa Budyſchin a wokolnoſcz pomjenowany, je ßo ſarjekł. Duż drażdżanſki ſeminarſki wyſchſchi wucżer Dr. Wild tole ſaſtojnſtwo doſtanje.

— Tajny radżicżel ſ Beuſt tudy budże po ſaſtaczu tudomneje krajſkeje direkzije ſa krajſkeho hamtſkeho hetmana w Budyſchinje pomjenowany a radżicżel Schäffer ſa hamtſkeho hetmana w Kamjeńzu. Na měſto nětcżiſcheje krajſkeje direkzije wot 1. oktobra t. l. krajſke hetmanſtwo ſtupi.

— Cżi offizierojo geniekorpſa barlinſkeje wojnſkeje akademije, kiż běchu wóndano ßem pſchijěchali, ßu ßo wot jow do Lubina (w Delnjej Łużizy) podali a ßo tam roſeſchli, na pucżu ßu pak tu krajinu bjes Wojerezami, Rakezami a Wyßokej wobhladali, hdżež ßu 1813 bitwicżki byke.

S Jikoz. Tudy je ßo 17. julija twarjenje, ſchußejowemu běrzy Krönizu ßkuſchaze, wotpaliko.

S Bronja. Tudy je ßo ökonom Auguſt Ranft na kubi ßwojeho domu 15. julija wobwěßnyk.

§* S Njeßwacżidła. Sańdżenu ßobotu, 18. julija, pſchińdżechu wot Budyſchina k nam 27 wyſchkow a tež tak wjele ßkużobnikow, 2 podwyſchkaj, 1 gefrajta, 9 wojakow a 33 koni. Běſche to wotdżelenje geniekorpja ſ wójnſkeje akademije ſ Barlina, kiż tutu krajinu po ſtrategiſkim abo wojeriſkim waſchnju wobhladowachu. K jich cżeſczi běſche w tudomnym parku ſańdżenu njedżelu, 19. julija, wojeriſki kónzert. Póndżelu rano cżehnichu woni potom ſaßo dale do Barlina.

S Rakez. Na ßwjedżeń ßwjateho Jana, 24. junija, běchu ßo naſche Rakezy ßwjedżeńſzy wupyſchiće, pſchetoż zyła woßada wyßoki, rědki ßwjedżeń ßwjeczeſche, mjenujzy ßwjedżeń pſchiwjeſenja a powěſchenja ßwojich, wot Gruhlez firmy w Makym Wjelkowje latych a derje radżenych zyrkwinych ſwonow. — Jako běchu rano ſahe nětotre ßobuſtawy wubjerka, pſchewodżeni wot nětotrych jěſdnych, na wudebjenych woſach po ſwony wujěli, dha ßo dopołdnja cżah wot 60 jěſdnych na pucż da, ſo bychu w hoſczeńzu k póſtſkemu rożkej ſwony doczakali. — Na domojpucżu buchu woni wot knjeſa duchowneho Jakuba ſ Njeßwacżidła a wot tamniſchich ſchulow na pěkne waſchnje poſtrowjeni a poł hodżiny pſched Rakezami ßo ſwony wot dołheho ßwjedżeńſkeho cżaha, wobſtejazeho ſ zyrkwinſkich a gmejnſkich prjódſtejerjow, ſ knjeſom fararjom Golczom w prědku, a dale wobſtejazeho ſ rakezańſkeho wojerſkeho towarſtwa, ſ wotroſczeneje mkodoſcze zyłeje woßady a ſe wſchěch ſchulow ſ jich kk. wucżerjemi ſ němſkej ryczu knjeſa fararja witachu. Wot tam cżehnjeſche cżah, ſ jěſdnymi w prědku, pod ſpěwanjom khérluſchow ſ pſchewodom hudżby do Rakez, ſ cżeſtnymi wrotami,

khorhojemi a pletwami bohacze wupyschenych, hdzež na torhoschczu pschedbyda wubjerla, knjezi wyschschi rybak, k. Hantusch w pětnej ßerbskej ryczi postajenje a powolanje swonow wulkadowasche. — Potom sta ßo na kěrchowje požohnowanje swonow psches naschcho k. duchownehо y pomozu k. fararja Jakuba s Njeßwaczidka a k. fararja Bergana s Wulkich Sdzarow, a bórzy na to ßo horjeczehnjenje swonow w pschitomnoschczi njepschehladneje mnohoschcze ludzi dokonja. — Po horjeczehnjenju ßo ßerbska a němska Boża kłužba wotdžerža a hnydom po nimaj nasche nowe kraßne swony prěni ras psches nasche hona saklinczachu, ßwojeho mischtra khwalaze a wschitkich poßłucharjow do nutrneje radoschcze pschebadžowaze. — Njech tele swony, kotrychž wobstaranje ßo psches dobrowolne pschinoschki naschcje woßady sta, a kotrychž poradżene shotowjenje w synku a swonknym wupyschenju knjeje swonyliterjej Wernerej w Malym Wjelkowje k wulkej czeschczi ßłuži, nowe ßwědczenje wotpokoja wo zyrkwinskim smyßlenju rakeczanskeje woßady; — njech woni saklinczeja k Božej khwalbje a k natwarjenju a poßwinjenju posdžischich splahow hacž lětstotki sa nami.

S Ketliz. Schtwórtk, 2. julija, mějachmy tudy žadny ßwjedżeń, pschetož na tutym dnju nasch nowy knjes a kollator, k. Fikler, kiž je tudomne ryczerkubko kupił, se ßwojim k. nanom a ßwojej knjeznu ßotru k nam pschiczahny. Běchu ßo k jeho powitanju wschelake pschihoty czinili a na letlischich mjesach, psched wrotami a durjemi jeho wobydlenja běchu czeßne wrota natwarjene. Popołdnju shromadžowachu ßo dorosczene młode holzy a hospodarjo s Ketliz a Karlsbrunna na farskim dworje, schulske dżěczi s wobeju wßow pak psched zyrkwinskej schulu a, tudy ßo s khorhojemi a wěnzami srjadowawschi, czehnichu potom pod nawjedowanjom jeju wucżerjow k farje, wotsal ßo ßwjedżeńsli czah na pucz poda, najprjedy schulske dżěczi, potom młode holzy a najpoßledy kk. duchownaj a dorosczeni s ketliskim a karlsbrunnskim gmejnskim prjódstejerjom a rychtarjom, bjes tym so herzy piskachu. — Hacž runje wjedro wopředka se skym hrožesche, dha ßo njebjo tola slónczinje wujaßni a czah dóndže hacž na ketliczanske pomjesy, hdzež psched czeßnymi wrotami posasta a na pschichod noweho knjesa wotczakowasche. — Wokoło ½6 hodžinow tutón pschijedże a bu, se ßwojim nanom a ßwojej ßotru s wosa wustupiwschi, wot k. fararja Renczа s pětnej ryczu powitany, na czoż k. Fikler s luboßnymi ßłowami wotmolwi. Jako běchu jeho tež k. diak. Vogt, wobaj kk. wucżerjej, kaž tež sastupjerjo wobeju wßow powitali, bu k. Fikler se ßwojej ßwójbu do ßredża wsaty a czah jeho pod synkami hudžby a zyrkwinych swonow do Ketliz wjedżesche, bjes tym so ßo tež s belerjemi tschelesche. — Psched khrodom czah sasta, nowy knjes ßo wschěm rjenje podżakowa a proschesche, so bychu ßo wschitzy sa jeho pjenjesy wokschewili a swjeßelili. Dżěczom ßo na tak mjenowanych „hórkach" sabawa a wokschewjenje pschihotowa a dorosczeni ßu ßebi w dwěmaj hosczeńzomaj do pósdneje nozy wjeßele hotowali. — Bóh luby Knjes chzyk naschemu nowemu knjesej wjele sboża a wjeßela pola naß spożczicz a tež woßebje k temu ßwoje žohnowanje dacz, so by k. Fikler jako kollator zyrkwje a schule wschitko to dobre wuwjesch móhł, k czemuž je jeho wutroba pokhilena.

S Konjez. Po pschebadżenju naschcho wucżerja do Rožanta mějesche ßo, dokelž ßerbszy wucżerjo pobrachuja, nascha wucżernja w Schunowje saßo sběhnycz a nasche dżěczi Ralbiczansku schulu wopytowacz. Na naschu próstwu pak je wyschnosch dowolika, so mózetaj Ralbiczanski wucżer, k. Hicka, a Roženczanski wucżer, k. Kleiber, tež pódla naschu schulu hacž na dalsche wobstaracz. Do dżěła staj ßo tak dżělikoj, so prěnischi druhu a druhi prěnju klassu roswucżuje. W symje budże ßo schula dyrbjecz pschi ßwěży dżerżecz.

S klóschtrskeje strony pische „Katholski Posoł": Wěsta powjesch, so Kralowskej majestosczi na ßwojim pucżowanju psches Łužizu tež woßebje ßerbske krajiny wopytatej, bě wschudżom wulke wjeßele sbudżika. Wjele dnjow dołho pschihotowachu ßo tamne města a wßy, psches kotrež chzyschtaj kral a kralowa jěcz, k czeßnemu powitanju; czestne wrota buchu twarjene, khěže s wěnzami a pletwami a khorhowjemi rjenje wupyschene; schulske holczki wjeßelachu ßo dołho hižom, so budża ßo hako druzki Kralowskimaj majestosczomaj móz pokasacz. Ssrjedu, 8. julija, pschipołdnju shromadżi ßo 52 kublerjow na rjanych konjach na mjesach Mikoczanskich sahonow, so bychu tu na wjeczornych pomjesach ßerbskeje krajiny ßwojeho krala postrowili a potom Jeho dale pschewodżeli. Na Panczicz ladku psched klóschtrom stejachu prěnje czestne wrota a tu powita Kralowskej majestosczi knjes synditus Span a knjes wucżeŕ se schulskej młodosczu; knjeni kralowni spodobasche ßo woßebje 12 schulskich holczatow hako ßerbske druzki sdrasczenych. Na klóschtrskim dworje běchu ßo wulke czrjódy ludu seschli. Wohenhaschaze towarstwo starasche ßo, so by wschudżom dobry rjad knježik. Klóschtrske twarjenja běchu rjenje wupyschene a dawachu rjany napohlad. Hdyž běschtej Kralowskej majestosczi s wosa wustupikoj, powita Jeju klóschtrski bohot, knjes z Posern, w zyrkwinskich durjach knjez probst Dr. Eiselt a pschepoda Jimaj ßwjeczenu wodu k pokrjepjenju a wjedżesche Jeju do zyrkwje k wulkemu woltarjej, hdzež bu po wuspěwanju modlitwy a khěrluscha s Najßwjeczischim Boże požohnowanje dawanje. S zyrkwje dżěschtaj kral a kralowa psches klóschtr do abtije, hdzež ßo Jimaj nowa wuswolena abbatissa pschedstaji. Kralowa wobhladowasche ßebi tež wustaw sa wotczehnjenje holczatow, swjeßeli ßo na rjanych dżěkach a ßlubi, so sa krótki czaß saßo pschińdże. Po nimale hodžinu dołho trajazym pschebywanju wopuschczischtaj

kral a kralowa klóſchtr a jědżeſchtaj dale, pſchewodżenaj wot ſerbſkich jěcharjow, pſches Kukow do Khróſcžiz. Ssrjedź wšy běchu tu rjane cžeſtne wrota a pſchi nich bě šo farſke duchownſtwo — tež Wótrowſki knjes farař bě pſchitomny — ſchulſka mkodoſcž ſ Khróſcžiz, Worklez a Cžornez ſe šwojimi kk. wucžerjemi, gmejnſka rada, ſpěwarſke towarſtwo „Jednota" ſhromadžike. Pſchi pſchikhadże pſchiſtupi knjes kanonikus farař Barth k Kralowſkimaj majeſtoſcžomaj a powita Jeju, kral wotmolwi na powitanje pſcheczelnje a „Jednota" ſanješe mózne „šława." Pſches Khróſcžizy podaſchtej šo majeſtoſczi pſches Bacžoń, hdżež běchu tež cžeſtne wrota pſchede wšu, pſches Haßlow, Ssmochcžizy, Cžemjeriży a Ssmolizy ſ wonkownymi lawſkimi wrotami do Budyſchina. We wſchitkich wšach buſchtaj jara pſcheczelnje wot ſhromadżeneho luda witanej.

S Khocžebuſa a wokolnoſcže piſche „zaßnik," ſo šu tam njedżelu 12. julija krupy bike a woknowe ſchkleńży na tej ſtronje, ſ kotrejež pſchicžahnychu, wſchitke do kuſkow rosbike. — Dale wón piſche:

Se Żykowa. Njedżelu, 12. julija, jako to wulke njewjedro běſche, tudy błyſk dyri, tak ſo šo wot njeho tſi dwory wotpalichu: Jankez a dwaj Kerſtanez. Howjaſy ſłót je šo ſpalik, tež dwě šwinjeczi.

S Braſyny piſche „zaßnik": Tež tudy dyri błyſk pſchi tym wóndanſchim njewjedrje a to do knježeho hrodu. Wón pſchelecža wſchě ſtwy a njewoſtaji w tym wulkim twarjenju žaneje, w kotrejž by njepobył; wſchudże je najbole poſkoczane wobłuki wobraſow wobßmalik a ſroſkłok, ludżom pak njeje niczo ſcžinik."

S Gołkojz piſche wón: S teje ſtraſchneje mróczele, kotraž w Khocžebuſu šwoje krupy wußypa a tam tójſchto tyßoz woknowych ſchkleńżow rosbi, dyri tudy błyſk do jeneje brózńje a ſpali ju. — W Wikach je šo njedżelu, 19. julija, khěžkař Mrós wotpalik.

Cyrkwinske powjesće.

Křćeni:

Pětrowſka zyrkej: Emmy Hilžbjeta, Jana Ernſta Kobanje, rěſnika, dž.

Michalſka zyrkej: Jan Hermann, Jana Ernſta Moritza Haaſy, rěſnika na Židowje, š. — Hana Marja Emilia, Bjedricha Ernſta Leberechta Purſche, pſchekupza na Židowje, dž. — Ernſt Bohuwěr, Korle Auguſta Kobanje, khěžerja a cžěßle na Židowje, š. — Auguſt Max, Jana Bohuwěra Pjetſchki, wobydlerja w Dobruſchi, š. — Marja Hulda, Korle Auguſta Ernſta Pjecha, pſchekupza na Židowje, dž. — Marja Helena, Korle Auguſta Hkadkeho, wobydlerja w Brěſowje, dž. — Amalia Auguſta, Jana Bohuwěra Měta, wobydlerja w Brěſowje, dž. — Ernſt Max, Bjedricha Ernſta Teuſchera, šukelnika na Židowje, š.

Zemrjeći:

Dżeń 10. julija: Handrij Kochta, domownik na hrodże, 68 l. — 11., Guſtav Wylem, Jana Ernſta Klimanta, khěžnika w Sſtonej Borſchczi, š., 6 m. 5 d. — 12., Jan Auguſt, Jana Michalka, wobydlerja w Hownjowje, š., 6 m. — 13., Hana Jda, Pětra Auguſta Rencza, piwarſkeho, dž., 11. 8 m. 15 d. — 15., Emmy Hilžbjeta, Jana Ernſta Kobanje, rěſnika, dž., 9 d. — (22. je knjeni wudowa njebo k. primariuša Lubjenſkeho wumrjeła).

Hans Depla a Mots Tunka.

Hanß Depla. 26 lět ſtara a pſchezo hiſchcže mudra njeje!

Mots Tunka. Schtó dha to?

H. D. Nó, jena domjaza holza w Schejižach, kotraž njeſaſtanje, tajke powjeſeże rosnoſchecž, kotrež powjedacž by šo tola kóžda druha do ſchije hańbowała.

M. T. Ale, cžeho dla dha to cžini?

H. D. Najſkerje drje teho dla, dokelž je tak prawje ſawiſtna.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje

18. julija 1874.

Dowoz: 4355 měchow.	Płaćizna w přerěžku na wikach,						na bursy,					
	niža.			wyša.			najniža.			najwyša		
	tl.	nšl	np.	tl.	nšl	np.	tl.	nšl	np.	tl.	nšl	np.
Pšeńża 50kilogr.	4	11	—	4	22	9	4	13	9	4	22	9
Rožka = =	3	17	6	3	20	8	3	19	1	3	20	8
Jeczmjeń = =	3	18	6	3	22	3	3	18	6	3	22	3
Wowß = =	3	25	—	3	28	—	3	25	—	3	27	5
Hróch = =	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka = =	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps = =	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły = =	5	13	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduſchka =	6	17	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lane šymjo =	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Běrny =	—	22	3	—	25	—	—	—	—	—	—	—
Butra 1 =	—	24	—	—	26	—	—	—	—	—	—	—
Zent. šyna (50=)	1	7	5	1	20	—	—	—	—	—	—	—

Wežera płacžeſche w Barlinje:

ſpiritus 26 tl.—27 tl., pſchenża 76—89 tl., rožka 50—67 tl., rěpikowy wolij (njecziſczeny) 18 tl. 20 nšl.

Nawěſchtnik.

Lužičan čo. 7 wuńdże za tydżeń.

W Budyschinje na nowych hrjebjach 713. **Pschedawarnja wužitkoweho drjewa F. A. Zimmermanna,** cžěßliskeho mischtra, W Budyschinje na nowych hrjebjach 713.

porucza swój skład khójnowych psósstow a deskow 6 hacž 10 łohczi dołhich, ¾ zola hacž 3 zole tołste, teho runja schmrěkowe deski wot ½ zola hacž ⅝ tołstoscze, tšěschne łaty, lěpjerske łaty, spalierowe łaty 6 hacž 9 łohczi dołhe, stole wschelakich druzinow, tšěschne schpjeny, schwarty, papne lejsty, tšěschne papy, schindzele, žerdže, sahrodne žerdki a t. d. a móže po tunim nakupowanju po najtunischich płaczisnach pschedawacz.

Młócžaze maschiny s göplom

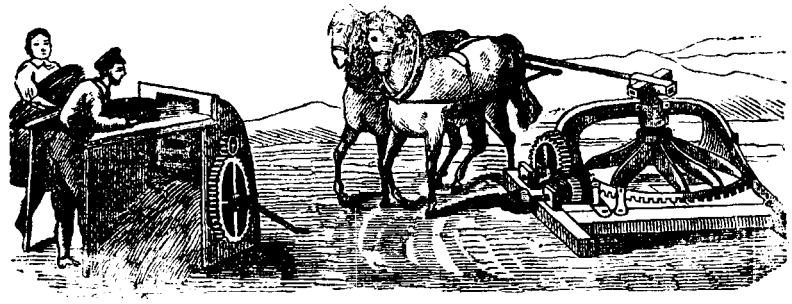

najdopokasanscheje konstrukzije a w hiczu k regulirowanju, patentirowaneho postajenja sa 1—4 konje, lohko so wjercžaze, porucza

želesolijernja a maschinowa fabrika

Gœtjes & Schulze w Budyschinje.

Ssyczne maschiny

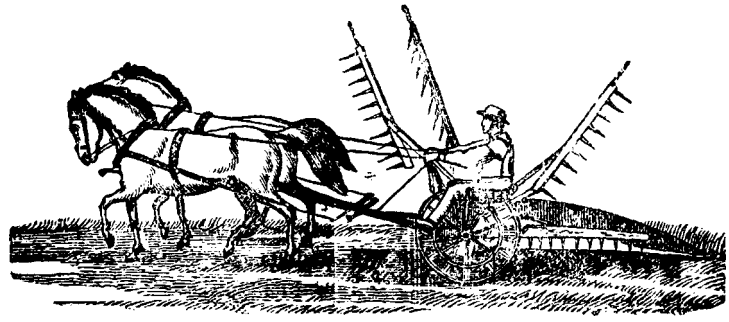

system **H. & G. Kearsley,** pschedawa pod rukowanjom a ma je stajnje na składze

želesolijernja a maschinowa fabrika

Gœtjes & Schulze w Budyschinje.

Poßleschczowe pjerje a poßleschcža

mam we wulkim wubjerku najtunischo na pschedań. Tež so pola mje pjerje k czisczenju horjebjerje a najlěpje wuczisczi. **Frödowa** na rybjazej haßy.

Róže, kaž tež pletwa sa njewjesty a kmótrow su rjane a tunje na pschedań w schtrymparskich khlamach **hauensteinskeje** abo **butrowskeje haßy.**

W Brěsynje pola Huczinu je khěža czo. 21 s kruchom pola je swobodneje ruki na pschedań a je wscho dalsche pola wobsedzerja tam shonicz.

Mój skład lětnich jaquetow

se **židy, žomota, triko** a **žukna** wschěch wulkoscžow a po najtunischej płaczisnje k dobroczžiwemu wobkedžbowanju poruczam.

☞ **Po měrje žo kóžda wulkoscž hnydom shotuje.**
W khlamach žo žerbski ryczi.

H. Kayser
firma **J. Hartmann,** na žitnej haży 52.

Wulku dželbu **njepuschczatych jažnych a czěmnych katunow** pschedawam po tunjej płaczisnje.

H. Kayser
firma J. Hartmann na žitnej haży 52.

Hornoschlesynske, kowarske a hranite kamjentne wuhlo,

kaž tež dobra

czěska bruniza

je wot nětk w hoscženzu k stotej hwězdže na žitnych wikach stajnje k dostaczu, tež žo zyłe, ½, ¼ a ⅛ lorvje kamjentneho wuhla abo bruniży po tunich płaczisnach rucže wobstaraja.

Wo dobroczžiwe wobkedžbowanje proży

W Budyschinje, 9. julija 1874.

Jan Paunasch.

Dżeń 1. julija žym ja w tudomnym měsczе

22 na žerbskej haży 22

skład **hotoweje mužazeje drasty** w spodžiwnje wulkim wubjerku sałożił a pomjenuju jenož **pschewoblekarje, jaquetz, kholowy, lazy** a lohke **dželarske wobleczenja.**

Twjerdže wobkruczejo, so budža žo wschě drasczenja s elegantnosczu w pschirěsanju a s dobrosczu w tkaninach, kaž tež s njeżłyschanej tunjosczu pschede wschitkimi druhimi stajnje wusnamjenjecž, žwoje khlamy czesczenym Serbam najpodwolnischo poruczam. S poczesczowanjom

Louis Gadt.

Łamany rajż, punt po 16 a 18 np.,
łamane nudle, „ „ 30 np.,
zokor w kehelach, pt. po 45, 46., 48 a 50 np.,
khojej, pt. po 10, 11, 12, 13 a 14 nżl.,
cigarry 100 schtuk 15 nżl. a drožsche
poruczа jako wobkedžbowanja hódne

Ernst Hämsch na bohatej haży.

Nowy sporuschk (Mutterkorn)

kóždu dželbu po najwyschschej płaczisnje kupuje

hrodowska haptyka.

Soda

k płokanju a blejchowanju, poruczam punt po 12 np., pschi wotkupjenju 10 puntow a wjazy

po 10 np.

Ernst Hämsch na bohatej haży.

Liebigowy kumyżowy extract

wot prěnich autoritetow doposnaty a poruczeny, pschi **žuchoczinje** (tež we wyżokej měrje), pschi **tuberkulosy** (snamjenja: krawny kaschel, hektiska symiza, nózny pót, czežki dych), **žoldkowym, czrjewowym a bronchialnym katarrhu** (chronisti kaschel, krótki a žuchi s krakami), **rjapowej žuschinje,** kaž tež pschi wschěch khorosczach, kiž móża žo psches lěpschu jědž a polěpschenje krwě wotstronicz, tež hischcze tehdy, hdyž žane lěkarstwo wjazy njeskutkuje, najlěpje pomha. Wón spomóża wożebje pscheměnjenje wutkow a je teho dla wożebje wužitny khorym, kiž dyrbja po měżazach wo jstwje wostacž a mako stawohibanja maju.

Kisty po 4 flakonach a wjazy (flakon po 15 nżl.) póscżele

General-Depot von Liebig's Kumys-Extract
Berlin, Friedrichstr. 218.

NB. Khori, kotrymž žane žrědki njepomhachu, njech hischcze s dowěrjenjom pożleni ras spytaja s **Liebigowym extractom.** Knižka wot **Dr. Weila** darmo a franko.

(Młóczaze maschiny.) Wulke pokraczenje w ratarstwje je nowa młóczaza maschina khwalobnje snateje firmy **Ph. Mayfarth & Co. w Frankfurcze nad Mainom,** kotraž wot 2 czlowjekow wjercżena, pjecža w 1 hodžinje tejko namłóczi, kaž 3 młóczży sa zyły dżeń. — Niz sornjeschka w kłożach njewostaji a wschelake žito jenak derje młóczi. Hižom psches **pjatnacze tyżaz** tychle młóczażych maschinow žo trjeba, schtož je dobre wopiżmo sa jich dobrosczž. Płaczisna je jenož 60 haež 66 toler a franko pschipóżkanje po żelesniży.

Skasanja móża žo pschi horejschej firmje stacž abo psches jeje agenta knjesa **Chr. Höhnu** w Kóschach pola Budyschina.

Warnowanje!

Pſched jenym młodym cžlowjekom, kiž je pſched někotrym cžaßom na wßach pod Cžornobohom wokoło khodźił a wudawał, ſo cželata a kóſlaze kóžki kupuje, ßo ſ tutym krucže warnuje. Pſchetož, hdźež njeje cželata abo kóžki kupował, tam je žony k njepozcžiwoſcži wabił, haj nucžił, tak ſo ßu te potom pſchi wſchej ßwojej njewinoſcži njelubośnocž měłe. — Duž njech je kóždy hotowy, tehole cžlowjeka, hdy by ßnadź ßo ſaßo tak ſadźerźał, hnydom ßudniſtwu pſchepodacž.

Ssrjedu, 29. julija t. l.,

hermank a ſkótne wiki

we **Wulkich Sdźarach.**

Kedźbu!

Jutſje, njedźelu, **kehelekulenje** wo **kołbaßy** w Jeńkezach. **Rostok.**

Njedźelu, 26. julija,

popołdnju w 3 hodźinach towarſchne **ßwinjowukulenje** a na to **reje** w Lětonju pola Porſchiz.

Kwětki a ßekle k žnjeńſkim wěnzam ßo tunjo pſchedawaja na hrodowſkej haßy w běłopiwowej korcžmje po 2 ſkhodomaj.

Hnójne ßrědki k naſymſkemu wußywej

knjeſam ratarjam najpodwolniſcho porucža

P. Mickel w Ketlizach.

Cži ßami, kiž chzedźa ßwoje pcžoły na Dubrawy pola Wukrancžiz woſycž, chzyli ßo nuſneho rosryczenja dla jutſje, njedźelu, 26. julija, podołdnju w 3 hodźinach w korcžmje w Skanezach nutsnamykacž.

Aukzia trawy.

Schtwórtk a pjatk, 30. a 31. julija t. l., budźe ßo lětuſche **trawjenje k ßynu** w ſtarym hacže a na hajkowych łukach, k ryczerkubłu w Hermanezach ßłuſchazych a něhdźe 200 jutrow wopſchijazych po loßach ſa hotowe pjenjeſy na pſcheßadźowanje pſchedawacž.

Pſchedawanje trawy ßo w ſtarym hacže ſapocžnje a to dopołdnja w ½10 hodźinow.

W Hermanezach, 23. julija 1874.

Schimmrigk.

Dwě **dźěłacžeŕſkej familiji** ſ dobrymi wopißmami móžetej pſchi trajazym dźěle a dobrej ſdźě dwě ſrumnej **wobydleni** doſtacž na kuble cžo. 1 w Leſchawje pola Hodźija.

M. RINGELHARDT (Pſchipóßłane.)

Glöcknerſka cžehnjaza a hojaza žałba*) je najwoßebniſchi hojazy ßrědk, pſchetož wona je mje wot mojeho 15lětnebo cžežkeho cžerpjenja, wot koſcžožerja na noſy w 6 měßazach wußwobodźiła. Rana bě pſches pjaſcž wulka a njemóžach ßo pſchi wſchěch druhich pomoznych wězach wot wulkich boloſcžow wumóz, hacž ßławnu **Glöcknerſku žałbu** ſeſnach. Duž mam ßwoju pſchißłuſchnoſcž, pódla Bohu knjeni **Mathildźe Ringelhardtowej** ſa tajku pomoz ßwój najwutrobniſchi dźak wuprajicž, a chzu ja ſpomnjenu žałbu ſ tutym kóždemu hoſpodarſtwu poruczicž.

W februaru 1874.

Paulina Fengerowa ſ Zirki, w Poſnańſkej.

*) Doſtacž w ſchachtlach po 2½ nßl. w **budyſkomaj haptykomaj**, kaž tež w haptykach w Biſkopizach, Rakezach, Schěrachowje, Hirſchfeldźe, Bjernacžizach, Woſtrowzu, Herrnhucže, Neugersdorfje, Großſchönawje, Nowoſalzu, Seifhennersdorfje a w fabrizy w Gohlisu pola Lipſka.

NB. Bjes horka wucžiſchcžaneho ſchtempla žałba prawdźiwa njeje.

Ródna holza, kotraž kóžde domjaze dźěło wobſtara a chze tež druhdy jene małe dźěcžo pěſtonicž, móže hnydom abo tež 1. oktobra w Budyſchiuje ßłužbu doſtacž. Wſcho dalſche je ſhonicž we wudawarni „Serb. Nowinow."

Do Neu-Seelanda

w Auſtraliji

wobſtara 8. **oktobra** a 5. **novembra** rjemjeßnikow, **dźěłacžerjow, ratarjow** a **nježenjene ßłužobne dźowki** po 11 tl. pr. Crt. ſa doroſcženych

C. A. Mathei w **Hamburgu**

a jeho agent knjes **Emil Herſchel** w Draždźanach an dem Herzogin Garten 4. H. 4809.

Dźak,

Podpißani ßo nucženi cžuja, ßwój drje trochu ſapoſdźeny, ale cžim wutrobniſchi dźak wuprajicž knjeſej fararjej **Golcžej** w Rakezach, kaž tež knjeſej wójnſkemu kommißarjej **Bochmannej** tam ſa pſcheproſchenje k ſhromadnej hoſcžinje, kotrež je ßo ßobuſtawam wubjerka, knjeſam zyrkwinſkim a gmejnſkim prjódkſtejerjam, kaž tež knjeſam wucžerjam na dnju poßwjecženja ſwonow wot njeju doſtało: woßebje my ženje njeſapomnimy, kajku hotowu a pſchecželniwu podpjeru je nam k pſchewjedźenju naſcheho jara cžežkeho prjódkwſacža knjes farař **Golcž** poſkicžił.

W Rakezach.

Ssobuſtawy prjedawſcheho wubjerka k wobſtaranju nowych zyrkwinych ſwonow.

Nakładnik: J. E. Smoleř. Čišć: L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 31. 1. augusta 1874.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawaŕni „Serb. Nowin“ na róžku zwonkneje lawskeje hasy čo. 688 wotedać, płaći so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawaŕ
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 7 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawaŕja 75 np. a na kral. saks. pósće 8½ nsl. a z přinjesenjom do domu 98 np.

Dobrowolna subhastazija.

Na namjet herbow njebo **Matthija Błažija (Bläsche)** w Jatsjobju ma ßo burske **restkubło**, k jeho sawostajeństwu ßłuschaze a pod cžo. 24 katastra a na fol. 4 gruntskich knihi sa Jatsjob sapißane, kaž tež **polo** a **łuka** cžo. 140 sahonskich knihi a fol. 63 tych ßamych gruntskich knihi, kotrež ßu, njedźiwajo na dawki a wobcźežnoscźe, tola pak se stejazymi žnjemi wot wězywustojnych na

3822 tol. — = — =

taxirowane, s dobom s zyłym žiwym a morwym inventarom, kiž je na 461 tol. 1 nßl. 5 np. wotschazowany,

11. augusta 1874, dopołdnja w 11 hodźinach,

w kuble ßamym w Jatsjobju na dobrowolne waschnje na pscheßadźowanje pschedawacź.

Pschedajomne ležomnoscźe wopschijeja areal wot 23 hektarow 22,16 arow (41 akrow 288 □prutow) a ßu s 258,18 dawkskimi jenoscźemi napołožene.

S pokasanjom na wuwěschtki, na ßudniskej deszy tudy a w jatsjobjanskej korcźmje wupojßnjene, wopißanje ležomnoscźow a pschedawanske wuměnjenja wopschijaze, ßo na kupjenje smyßleni pscheproschuja, spomnjeny dźeń w postajenej hodźinje na Błažijez burske kubło w Jatsjobju pschińcź, k pscheßadźowanju ßo pschipowjedźicź, ßwoju płacźenja kmanoscź dopokasacź a dalische wotcźakacź.

Kralowski ßudniski hamt w Budyschinje, 17. julija 1874.

Schluckwerder, com. radź. i. v. Dr.

Schto mamy wo civilnym mandźelstwje dźeržecź.

(Pokracźowanje s cźißła 27.)

5. Kak je civilne mandźelstwo do Němzow pschischło? Khěžor Napoleon I. je tole mandźelstwo psches ßwoje sakonske knihi „Code Napoléon“ do krajow, wot njeho podcźißnjenych, pschiwjedł, woßebje do němskich rheinskich krajinow a do tehdomnischeho westfalskeho kralestwa, kotrež pod jehom bratrom stejesche, kotrehož bě wón tam sa krala postajił.

Rheinszy Němzy ßu ßebi tajke civilne mandźelstwo dyrbjeli lubicź dacź, ale woni ßu je s tym porjedźili, so pódla civilneho wěrowanja tež stajnje zyrkwinske wěrowanje nałožowachu. Posdźischo ßu tež druhe němske kraje, jako Badenska, Hamburg atd. tuto franzowske waschnje pschijeli. Tež w pruskim kralestwje a druhich němskich krajach je demokratiska a liberalna strona stajnje na to cźischcźała, so by ßo tam civilne mandźelstwo sawjedło. Dołho je ßo pruski kral pschecźiwo temu sapjerał a woßebje pruska prěnja komora njeje dołhi cźaß do teho swoliła. Skónčnje pak a woßebje teho dla, dokelž bě ßo pruske ministerstwo s romskokatholskim měschnistwom do swady sapletło, njeje ßo pruske knježeŕstwo wjazy wobaracź móhło, ale je tutym „žadanjam nascheho wulkeho cźaßa“ doscź cźinicź měniło, so by stat a zyrkej bjes ßobu rosestajiło a ßo tak w zyrkwinskich naležnoscźach wobaracź móhło.

Hdyž pak ßo w ludu ßamym sa tym praschamy, hacź chzedźa ludźo civilne mandźelstwo měcź, dha budźe jich wěscźe jara mało, kiž wo nje rodźa. Nam ßo sda, so pak je tola skónčnje tež w Sakskej dostanjemy.

Pschi tym mamy pak na to kedźbne cźinicź, so pruske knježeŕstwo hołe franzowske mandźelstwo sawjescź nochze, ale jenož tajke někajke civilne wěrowanje pschikasuje, kotrež ma ßo prjedy zyrkwinskeho wěrowanja stacź, tak so móže ßo kóždy tež hnydom zyrkwinszy wěrowacź dacź.

(Pokracźowanje.)

Najnowsche.

London, 29. julija. Jendźelska parołódź „Admiral“ je na pucźu s Liverpoola do Awstralije na skały blisko Kings-Island storcźiła a ßo rosłamała. Wot 89 cźłowjekow, kiž na njej běchu, jenož 9 pschi žiwjenju wostachu.

Paris, 28. julija. Franzowsojo ßu s tym jara njespokojni, so chze Bismarck němske wójnske łódźe do schpaniskeho morja poßłacź.

Swětne podawki.

Němske kněžorstwo. Budyschin. Póstajy listynoscherjo, kiž po wšach listy rosnoschuja, šu psched krótkim mjedžowe pischczakli dostali, s kotrymiž maja sahwisdacz, hdyž do jeneje wšy pschiňdu, so bychu wobydlerjo tak khětsje rucze shonili, so je listynoscher pschischoł. W blischoszi želesnizy pak tajzy listynoscherjo sahwisdacz nješmědža, dokelž móhło to želesniczným sastojnikam skladnoscz k molenju dacz.

Draždžany. Kral Albert je 25. julija wječor pschi dobrej strowoszczi do Ostenda pschijěł a budże tamnische mórske kupjele někotre njedžele wužiwacz.

— Po tym jako je ruski khěžor wóndano krala a kralowu w Pilnizach wopytał, je wón nětko generalleutnantej Krugej von Nidda šwjatohanski rjad prénjeje rjadownje, pokkownikej (oberstej) Džiembowskemu, kaž tež pokkownikej baronej Welckej tón šamy rjad 2. rjadownje spožcził.

— Sastojnizy evangelsko-lutherskeho krajneho konsistorstwa šu šlědowazy knjeza: tajny radžiczel s Könneritz, pschedšyda, radžidželej Stelzner a Schreyer jako šwětnaj pschišyndže, jako duchowni pschišyndy pak zyrkwinszy a schulszy radžiczelja Schlurik s Draždžan, Hoffmana s Lipska a Dr. Zapf s Zwickawy. Pschebytk konsistorstwa je „Große Oberseergasse No. 25—26."

Lipsk. Sa nowehо rektarja tudomneho universiteta je wóndano konsistorialny radžiczel profesor Dr. Bauer wuswoleny.

S Barlina pišaja, so němski khěžor Gastein 7. awgusta wopuschczi a 9. awgusta do Barlina pschijědže. Wokoło Gasteina je w tu khwilu trochu khłódne, pschetož na wjerschkach wyšokich hor leži šněh a deschcziki šu symne.

— Schtož wjerscha Bismarcka nastupa, dha pišaja s Kißingena, so je wot wobeju ranow, kotrejž je satyczka, s Kullmannoweje pistolije wutselena, naczinika, jena zyle sažika a druha najskerje tež skoro sažije. Bismarck wohło doscz hischcze někotre njedžele w Kißingenu wostanje.

— Prjedawschi hannoverski kral, kotryž běsche psched někotrym czasom khětro khory byk, je wotkhorjeł a wjeseše so wóndano po želesnizy psches Draždžany.

— W nastupanju katholskich duchownych, kotsiž so nowym zyrkwinskim sakonam podczišnyczej nochzedža, knježerstwo tak skutkuje, so jenych do pjenježneje schtrafy wosmje, druhich do jastwa wotwjedže, jeli pkaczicz njechaja abo njemoža, a hischcze druhich s jich wošady abo provinzy, haj s Pruskeje wupokasaja. — Wusche teho je knježerstwo pschecziwo wschelakim katholskim towarstwam a sjenoczeństwam sakroczilo, wošebje w Barlinje, hdyž bu sandženy tydžeń nehdže 10 tajkich sjenoczeństwow hacz na dalsche sakasanych.

Awstria. Ruska nowa zyrkej w Prahy budże hižom 16. awgusta poswjeczena, niz pak 18., kaž šmy tydženja pišali.

— Awstrisky Serbja maja prawo, šebi swojeho arzybiskopa wuswolicz. To šu woni tež wóndano sczinili a biskopa Stojkowicza wuswolili. Ale teho wuherske ministerstwo měcz nochze a khěžor teho dla Stojkowicza wobtwjerdžik njeje, tak so dyrbi šo nětko nowa wolba stacz.

— Na wuherskim šejmje w tu khwilu nowy wolbny sakon wuradžuja a šebi ministerstwo postajenje žada, so šmě jenož tajki šejmskeho sapósłanza šobu wuswolecz, kiž je wschitke krajne dawki sapłaczik. To je we wschitkich druhich krajach tak, ale na wuherskim šejmje šu šo nimale zyły tydžeń wo to hadrowali, haež bu tuto postajenje skónczinje s makej wjetschinusa dobre sposnate.

Belgiska. W tutych dnjach šu tudy wotpósłani nimale wschěch wjetschich europiskich krajow w hromadu stupili, so bychu wujednali, kak by šo wójna bóle człowszy wjedka, to rěka, niz w bitwach šamych abo hdyž wojak pschecziwo wojakej wojuje, ale w tym nastupanju, so by šo s jatymi wojakami lěpje wobkhadžako a so bychu wojazy s wobydlerjemi njepschecželskeho kraja kahodnje wobkhadželi. Tuta shromadžisna (abo kongreß) je šo po pschevroschenju ruskeho khěžora seschła.

Franzowska. Na franzowskim šejmje bu namjet stajeny, so by šo tež tak mjenowana prénja komora postajika, kiž by, kaž w druhich krajach, nowe sakony šobu wuradžowała. Ale jako k wothłosowanju pschiňdže, dha tutón namjet pschepany, wošebje, dokelž pschedšyda republiki, Mak Mahon, na to džěłasche, so by pschi dotalnym waschnju wostało.

Schpaniska. Dokelž šo w tutym kraju wójna bjes karlistami a republikanarjemi s wjetschej džiwoszu wjedže a šo teho dla jecži wojazy pschecziwo wójnskemu prawu satsěluja a města a wšy wotpaluja, dha chzedža pjecza někotre wjerchi napominanje na wobej wójnuwjedžazej stronje pósłacz, so bychu šo jich wojazy tola tajkeho hrosneho skutkowanja wostajili.

Ze Serbow.

S Budyschina. Tudy je wóndano realny schulerˇ Pětr Djakow, šyn jeneho ruskeho semjana, na tyfus wumrjeł. Pschi jeho mrěczu běsche katholski duchowny pschitomny, pschi khowanju do wjelba jemu evangelski duchowny pohohnowanje wudželi a knjes schulski direktaŕ Wengemann jara rjanu ryež džerjesche a potom jeho grichisko-katholski duchowny s Draždžan pod wobrjadami prawošławneje zyrkwje k rowu pschewodžesche. Wěsczе rědki pschikład wěrumusnajeriskeje snješliwoszcze!

— Dotalny student prawa, k. Leidler s Khróscziz, je w tychle dnjach šwój juristiski examen a dotalny gym-

naſiaſt, k. Cžoch ſ Njechornja, je wóudano ßwoje maturitatne pruhowanje khwalobnje wobſtak.

S Dżěchorez. Tudy ſta ßo 24. julija to njeſboże, ſo je dwělětny hólcžez Jan Auguſt Schlenkaŕ do bliſkeho hata ſaběžak a tam wo žiwjenje pſchiſchok.

S Korſymja. Sańdżeneho 15. julija bě ſa naſchu ſchulſku gmejnu dżeń radoſcže, pſchetoż na tutym dnju bu tudomna nowa ſchula poßwjeczena. Popołdnju w 2 hodżinomaj ſhromadżi ßo ſchulſka młodoſcž najprjódży w dotalnym ſchulſkim pſchebytku a czehnjeſche pod nawjedowanjom ßwojeho k. wucžerja k korczmje, hdżež ßo jej ſchulſke prjódkſtejerſtwo a kk. wucžerjo ſ Wjeleczina, Schërachowa, Khróſtawy a Budeſtez pſchiſankuychu. Jako bě tež k. faraŕ Wiczas ſ Wjeleczina pſchijěł, poda ßo czah do noweje ſchule, hdżež po wuſpěwanju jeneho ſpěwa k. faraŕ poßwjeczenſku ryczˇ dżerżeſche. Potom poda ßo ſchulſka młodoſcž do korczmy, hdżež piwo a zakty doſta, ſchulſke prjódkſtejerſtwo a kk. wucžerjo pak w ſchuli wjeczerjachu, pſchi czimž buchu wſchelake ßkawy wunjeßene.

S Libonja. Tudy měješe ßo pod pſchedßydſtwom k. kanonika kantora Kucžanka ſ Budyſchina 19. julija ſhromadżiſna wubjerka ſa twarbu żyrkwje w Cžornezach abo w Bacžonju. Połkadnik a pißmawjedżeŕ, k. faraŕ Hórnik, bjes druhim k nawjedżenju da, ſo je k twarbje ſpomnjeneje żyrkwje po wupokaſanju „Kath. Poſta“ nětko 7690 tol. nahromadżenych. Jako nowy ßobuſtaw wubjerka bu k. faraŕ Herrmann ſ Wotrowa wuſwoleny a na namjet k. kubleŕja Libſche ſ Hunjowa ßo wobjankny, duchownu wyſchnoſcž wo to proßyczˇ, ſo by ſkerje lěpje twjerdże poſtajicž chżyła, hdże ma ßo ta żyrkej ſkónczˇnje twaricž. Napoßledku ßo wot ſhromadżenych do ſchliczˇki, kotruż k. kubleŕ Schewczˇik ſ Bacžonja ſliczˇeſche, 9 tol. 10 nßl. ſa tu żyrkej nawda.

S klóſchtra Marineje Hwěſdy. (K. P.) Wutoru, 7. julija, bu ſa naſch klóſchtr nowa abbatiſſa abo kaž lud najhuſczˇiſcho praji „hnadna knjeni“ wuſwolena. Abt ziſterziſkoho klóſchtra Oſſegga w Czechach, Athanaſius, hako viſitator naſcheju klóſchtrow, kaž tež k. probſt ſ Marijneho Doka, P. Nivard Köſtler, klóſchtrſki bohot ſ Poſern běchu tu wyſche naſchich duchownych pſchitomni. Po woßmej hodżinje bě ßwjatoczˇna Boża mſcha, ſo by ßo pomoz ßwj. ducha k ważnemu ſkutkej wuproßyła. Po njej dyrbjachu wſchitzy, kiž pſchi wólbje niczˇo czˇinicž njemějachu, żyrkej wopuſchczˇicž a durje buchu ſanknjene. Wſchitke khorſke knjeżny maja prawo, pſchi wuſwolenju noweje prjódkſtejerki, hłoßowacž. Na zedłku napißany hłóß bu ſaczˇinjeny pſches woknjeſchko w durjach, kotrejž ſ klóſchtra do żyrkwje wjedu, do ßudobja położeny, kotrejž pſchi żyrkwinſkich durjach ſtejeſche. Hdyż běchu tak wſchitke khorſke knjeżny ßwój hłóß wotedake, wocžinjachu ßo zedle a mjeno, w njej napißane, bu woſjewjene. Wjetſchinu hłoßow, 26 wot 34, doſta knjeżna Cordula Ulbrich ſ Georgswaldy w Czechach ródżena, kotraż bě w lěcže 1838 ßwoje ßwjatoczˇne ßluby wotpożika. Bě dołhe lěta prjódſtejerka inſtituta a tež wucžerka nowizow; je ſnata jako ponižna a dobroczˇiwa knjeżna. Po ſkónczˇenju wólby bu nowa abbatiſſa do żyrkwje k wulkemu woltarej wjedżena; wonkownym bu dokonjenje wólby ſe ſwonjenjom wſchitkich ſwonow woſjewjene a w żyrkwi dżakowne „Te Deum“ ſpěwane. Nowa abbatiſſa ſtejeſche pſched wulkim woltarjom, druhe knjeżny bóle ſady w żyrkwi w dwěmaj rynkomaj. Po ſkónczˇenju ßwjatoczˇnoſcże wróczˇi ßo abbatiſſa kaž tež druhe knjeżny ſaß do klóſchtra. — Schtwórtk, 9. julija, bu, dokelž je ßo wólba wot knjeżerſtwa hnydom wobkruczˇika, wuſwolena abbatiſſa do ßwojeho ważneho ſaſtojnſtwa ſapokaſana a ßwjeczˇena, kaž ßebi to klóſchtrſki rjad żada. Kajes prălat měješe w dżewjeczˇich ßwjatoczˇnu Bożu mſchu. Po epiſtli pſchińdżechu wſchitke knjeżny z wuſwolenej abbatiſſu do żyrkwje pſched wulki woltaŕ a tu doſta nětko abbatiſſa Cordula ſwonkowne ſnamjenja ßwojeho wyßokeho ſaſtojnſtwa. Wotpokoži najprjedy wuſnaczˇo wěry a pſchißahu, ſo chże ßwěrnje nowe winowatoſcże po klóſchtrſkich kaſnjach derje ſaſtacž. Na to pany na ßwoje wobliežo, mjes tym, ſo ßo litanija wſchitkich ßwjatych ſ pſchißłuſchnymi modlitwami ſpěwaſche. Na to ßwjeczˇeſche knjes prălat knihu klóſchtrſkich kaſnjow a pſchepoda ju potom nowej abbatiſſy, teho runja kſchiž, kotryż jej dwě knjeżnje wokoło ſchije pojßnyſchtaj, pjerſchczˇeń na porſt a pedum abo paſtyrſki kij do ruki. K woprowanju dżěſche abbatiſſa ſe ßwojeho měſta, kotrejž bě pſchi rowje ſakożerja klóſchtra, k woltarjej, doſta tu dwě ßwěczˇzˇy ſ běłeho wóſka, kotrejž dwě knjeżnje dżerżeſchtej. Pſchi woprawjenju měſchnika doſta tež ßwjate woprawjenje. Po ſkónczˇenej Bożej mſchi pſchinjeße ßo ſtólczˇk k wulkemu woltarjej, na kotryż ßo abbatiſſa ßyny, a nětko pſchiſtupichu wſchitke klóſchtrſke knjeżny, jena po druhej, k ßwojej nowej pródkſtejerzy a ßlubichu jej ſ wokoſchenjom pjerſchczˇenja na ruzy poßłuſchnoſczˇ. Zyłu ßwjatoczˇnoſcž w żyrkwi ſkónczˇi khwalbny khěrluſch „Te Deum“, kotryż knjes prălat ſanjeße a knjeżny dale ſpěwachu. — Wjele pobóżnych a wczˇipnych pſchihladowarjow bě ßo k ßwjatoczˇnoſczˇi w żyrkwi ſhromadżiło. Wohenhaſchaze towarſtwo pak wjedżeſche dobry rjad a czˇichotu w żyrkwi ſdżerżecž. Bóh daj, ſo by nowa abbatiſſa, kotraż wſchitke nuſne poczˇinki klóſchtrſkeje pródkſtejerki w ßebi ſjenoczˇi, k czˇaßnemu a wěczˇnemu ſbożu klóſchtra a k ſpomóżenju żyłeje wokolnoſcże ſkutkowacž móhła. T.

S Kamjeńza. Tudy budże 1. ſeptembra generalna ſhromadżiſna hłowneho pczˇołarſkeho towarſtwa wotdżerżana a ßo ſ njej tež pczˇolna wuſtajeńza ſjenoczˇi.

S Łupoje. W naſtupanju twarby naſcheje żyrkwje mózˇemy drje prajicž, ſo ßo dale bóle pjenjeſy k

temu hromadża, tola pak hischcże doßahacż nochzedża, tak so budżemy hischcże khwilku cżakacż dyrbjecż. Twarba ßama by ßo drje, każ ßo powjeda, ſa 10,000 toleŕ dokonjecż daka, ale potom dyrbja tola też hischcże byrgle a ſwony bycż, ſa kotreż je tójſchto pjenjes trjeba.

S Kónjez pola Ralbiż. Pſched nĕkotrymi njedżelemi bĕchu mkynkej-wohßedżerjej w nozy ſ jeho njeſankjeneho khlĕwa 8 huß kranyli a njebĕ mózno, paducha wußlĕdżicż. Poſdżiſcho cżĕrjeſche jedyn hußykupz ſtadko nakupjenych huß pſches naſchu wjeß a jako bĕ ſ nimi bliſko wßy pſchiſchoł, dha ſta ßo, ſo ßo 8 huß wotdżĕli a ſchcżebotaja do mkynkez dworu pſchicżampa, hdżeż je bórſy jako te ſpósnachu, kotreż bĕchu tam pſched nĕkotrym cżaßom kranjene. Duż je tam wobkhowachu a hußykupz dyrbjeſche bjes nich dale cżahnycż.

S Rakez. Wóndano w nozy pytnychu, ſo w jenym hacże nĕchtó karpy koji. Duż chzychu jeho jimacż, ale tón paduch wucżeże piſtoliju na tych, kiž chzychu jeho popanycż. To jemu pak niczo njepomhaſche, wón bu ſajaty a to jaſtwa wotwjedżeny. Bórſy ßo pokaſa, ſo je tón cżlowjek ſ Kulowa a ßu hischcże dweju druheju ßadżili, kiž ſtaj ſ nim kranycż pomhakoj.

S Biſkopiz pißaja, ſo je tamniſche guſtav-adolfſke towarſtwo nĕhdże 50 tl. k twarbje kupjanſkeje zyrkwje wuſtajiko. — Pſchi hkownej lĕtnej ſhromadżiſnje ſpomnjeneho towarſtwa buchu kk. farař Imiſch ſ Hodżija, farař Jencż ſ Palowa a wyſchſchi wucżeŕ Pacha ſ Biſkopiz jako tajzy wuſwoleni, kiž maja towarſtwo 4. a 5. auguſta na hkownej ſhromadżiſnje guſtav-adolfſkeho wuſtawa w Miſchnu ſaſtupicż.

Přilopk.

* W Draždżanach je ßo ſaßo pſches to njeſboże ſtako, ſo jena żónſka ſ petrolejom ſatepjeſche. Pſchi tym bĕ ßo najſkerje jeje draſta ſ petrolejom pokrjepika a ta żonſka bĕ ßnadż ſ njej wohnjej bliſko pſchiſchła. Woheń teho dla draſtu ſapopadże, kotraż ßo cżim bóle paleſche, dokelż ta żonſka hacż na haßu dele bĕżeſche. Tam drje ludżo woheń haßnychu, ale wona bĕ ßo tak wopaliła, ſo lĕdom pſchi żiwjenju woſtanje.

* Jedyn wucżeny pyta dopokaſacż, ſo je nĕtko teho dla tak horzo, dokelż je ſemja lohko doſcż tu khwilu do wopuſche teho kometu ſawalena, kotryż bĕ pſched nĕkotrym cżaßom widżecż. Wón wukkaduje też to, ſo je kometowa materia na rospkunjeny potroleum podobna.

* S Hornjeje Schleſynſkeje pißaja, ſo ßo tam kholera ſ nowa rospſcheſcżera a to woßebje w Kadłubje, Boricżu a Kamjenju. W poßleńſchej wßy bĕſche ſa jedyn dżeń 10 ludżi na tule hroſnu khoroſcż wumrjeło.

* W awſtriſkim mĕſtaſchku Retz a w tamniſchej wokolnoſcżi je ßo wóndano wjele njeſboża ſtako, dokelż bĕchu ßo tam, każ ßo praji, mróczele roſtorhnyke. Woda, kotraż ßo jenoż ſ mróczelow tak lijeſche, je w Retzu 30 khĕżow powalika, w druhich twarjenjach je domjaza nadoba jara ſkażena a ſkót w hródżach je ßo nimale wſchitkón tepik. Też ßu tam tſjo cżlowjekojo we wodże wo żiwjenje pſchiſchli. W Unterretzbachu njeje wot 30 khĕżow ani żĕła wjazy widżecż a je ßo tam tójſchto cżlowjekow tepiło. W Oberalbu je 30, w Unteralbu 25 twarjenjow wotpkawjenych. Winizy ßu ſ njerjadom ſanjeßene a wjele lĕt njekmane woſtanu. Schkoda ßo na 1 million ſchĕßnakow woblicża.

* W lichtenſteinſkim lĕßu (w Cżechach) je ßo ſańdżeny tydżeń nĕhdże 12,000 kloſtrow drjewa a pſches 100 jutrow ſchmrĕkow a khójnow ſpaliko.

Cyrkwinske powjesće.

Wĕrowani:

Pĕtrowſka zyrkej: Jan Ernſt Schĕrz, knjeżi pohoncż w Ratarjezach, ſ Hanu Khryſtianu Oswaldez.

Michałſka zyrkej: Korla Wylem Schmerder, mkynk we Wulkich Mkynach, ſ Marju Berthu Magdalenu Hennigez ſe Żidowa. — Wylem Pawoł Petzold, cżĕßla, ſ Hanu Amaliju Schwiebuſez ſe Żidowa.

Kŕćeni:

Michałſka zyrkej: Anna Kamilla Priska, Jana Auguſta Mißganga, kublerja w Ssmolizach, dż. — Wylem Ernſt, Jana Bohuwĕra Schmidta, murjerja na Żidowje, ß. — Marja Martha, Jana Scholty, wobhdlerja pod hrodom, dż. — Emma Hilżbjeta, Franza Theodora Blümela, knjeżeho ſahrodnika w Delnjej Kinje, dż. — Hana Marja, Jana Pjekarja, wobhdlerja na Żidowje, dż. — Jan Pawoł, n. ß. w Sſkonej Borſchczi. — Korla Auguſt, n. ß. w Brĕſowje.

Zemrjeći:

Dżeń 17. julija: Hanża rodż. Khĕżkez, njebo Jana Pjetaſcha, mĕſchczana a cżĕßle, wudowa, 76 l. 6 m. — 20., Marja Madlena, Auguſta Krala, murjerja, dż., 2 l. 1 m. 13 d. — 21., Pĕtr Djakow, realny ſchuleŕ, Pĕtra Djakowa, rycżerkublerja w Rußowſkej, ß., 10 l. — Michała Scholty, ſahrodnika w Delnjej Kinje, morwonarodżena dż. — Guſtav Adolf, Ernſta Bohuwĕra Janaſcha, wulkoſahrodnika w Srĕſchinje, ß., 5 m. — Emma Marja, Handrija Urbana, wobhdlerja na Żidowje, dż., 9 m.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hanß Depla. Wſchemu cżlowjek doroſymicż njemóże.

Mots Tunka. Schto dha mĕniſch?

H. D. Jedyn druhemu powjedaſche: Muż a żona ſtaj w koſchlach, wón k kurom khodźi, patu doma woſtaji a kurjatko njeda kſcheżicż.

M. T. To żadyn cżlowjek roſymicż njemóże!

H. D. To ja też praju.

Cžahi po želesnizy:

S Budyschina do Draždžan: Rano 6 hodžinow 45 minutow; dopołdnja 9 h. 15 m.; pschipołdnju 12 h. 40 m.; popołdnju 4 h. 10 m.; wjeczor 8 h. — m.; w nozy 2 h. 35 m.; w nozy 4 h. 5 m.

S Budyschina do Shorjelza: Rano 7 h. 45 m.; dopołdnja 10 h. 50 m.; popołdnju 3 h. — m.; wjeczor 6 h. 50 m.; wjeczor 9 h. 45 m.; w nozy 12 h. 50 m.; w nozy 1 h. 48 m.

S Radeberga do Kamjenza: Dopołdnja 8 h. 10 m.; dopołdnja 9 h. 30 m.; popołdnju 2 h. — m.; popołdnju 5 h. 45 m.; wjeczor 11 h. 10 m.

S Kamjenza do Radeberga: Rano 5 h. 20 m.; dopołdnja 8 h. 15 m.; pschipołdnju 12 h. 45 m.; popołdnju 3 h. 50 m.; wjeczor 6 h. 45 m.

S Lubija do Zitawy: Rano 6 h. 10 m.; dopołdnja 9 h. 10 m.; pschipołdnju 12 h. 30 m.; popołdnju 4 h. — m.; wjeczor 7 h. 30 m.; wjeczor 7 h. 57 m.; wjeczor 10 h. 30 m.

Se Zitawy do Lubija: Rano 4 h. 55 m.; rano 7 h. 15 m.; dopołdnja 8 h. 26 m.; dopołdnja 10 h. 20 m.; popołdnju 2 h. 20 m.; wjeczor 6 h. 10 m.; wjeczor 8 h. 50 m.

Se Shorjelza do Barlina: Rano 6 h. — m.; dop. 10 h. 5 m.; popołdnju 4 h. 50 m.; wjeczor 10 h. 10 m.

S Běleje Wody do Mužakowa: Rano 7 h. 30 m.; dop. 11 h. 20 m.; popołdnju 6 h. 35 m.; wjeczor 11 h. 35 m.

S Mužakowa do Běleje Wody: Rano 6 h. 25 m.; dop. 10 h. 30 m.; popołdnju 5 h. 30 m.; wjeczor 10 h. 50 m.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje

25. julija 1874.

Dowoz: 4116 měchow.	Płaćizna w přerěžku na wikach, nižša.			wyšša.			na bursy, najniža.			najwyšša		
	tl.	nšl	np.	tl.	nšl	np.	tl.	nšl	np.	tl.	nšl	np.
Pšeńža 50kilogr.	4	11	—	4	22	9	4	13	9	4	22	9
Rožka = =	3	11	2	3	17	6	3	16	—	3	17	6
Jeczmjeń = =	3	18	6	3	22	3	3	18	6	3	26	—
Wowß = =	3	26	—	4	—	—	3	25	—	4	—	—
Hrósch = =	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka = =	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps = =	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły = =	5	13	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka =	6	17	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lane ßymjo =	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Běrny =	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Butra 1 =	—	24	—	—	29	—	—	—	—	—	—	—
Zent. ßyna (50=)	1	7	5	1	20	—	—	—	—	—	—	—

Wežera płaczeńce w Barlinje:

spiritus 26 tl.—27½ tl., pšeńža 76—87 tl., rožka 50—62 tl., rěpikowy wolij (njeczišczeny) 18 tl. 20 ngl.

Nawěschtnik.

Čisło 7 „Łužičana“ je wušło.

Wopřijeće: Zastaničko. Wot E. Muki. — Cyrill a Method. (Skónčenje.) — Nalětne mysle. Wot E. Muki. — Serbske spěwy w cuzbje. — Wšelčizny. — Bostijowe mjerzanje abo sadowa straž a wjesni hóley. Wot H. Sejlerja. Sdźělene wot H. J. — Słowjanski rozhlad. Podawa M. Hórnik.

August Schöncke,

knihiwjazar na hauenšteinskej haßy,

porucza ßwój skład k dobroczinwemu wobkedźbowanju, jako

spěwarske a schulske knihi wschěch družinow,
khlamske, notizske a pißne knihi,
listownje, portemonnaije a cigarrne etuis,
fotografijowe albumy, wobkluczki a knjenske tosche,
knihi s wobrasami, sbožopschejaze kartki a kschczeńske listy,
pißnu, listowu a pißanu papjeru a tintu atd.

Róże, kaž tež **pletwa** sa njewjesty a kmótrow ßu rjane a tunje na pschedań w schtrymparskich khlamach hauenšteinskeje abo **butrowskeje haßy.**

Khěža czo. 37 w Mieschizach s rjanej ßadowej a ßolotowej sahrodu, kaž tež s pokdra kórza pola je se ßwobodneje ruki na pschedań a wscho dalsche tam shonicz.

Jedyn **wumjeńk,** s zyhlemi krytý, s hródźu a kólnju a se sahrodu, něhdźe 1 kórz wußyczа wopschijazej, je hnydom na pschedań a je wscho dalsche pola hoscjeńzarja **Linaschka** w Psowjoch shonicz.

Nawěschtki

sa

Serbske Nowiny,
Fliegende Blätter,
Kladderadatsch,
Berliner Tageblatt,
(23,000 abonnentow),

kaž tež sa **wschě** druhe nowiny tukraja a wukraja wobstara **wschědnje** porjadnje a po najtunischich płaczišnach

Rudolf Mosse

w **Drazdžanach,** Altmarkt 4. w **Lipsku,** Grimm. Str. 2. w **Chemnitzu,** Roß- u. Holzmarkt-Ecke.

W Budyschinje na nowych hrjebjach 713.

Pschedawarnja wužitkoweho drjewa

W Budyschinje na nowych hrjebjach 713.

F. A. Zimmermanna, cžěßliskeho mischtra,

porucža ßwój skład khójnowych pfóstow a deskow 6 hacž 10 łohczi dołhich, 3/4 zola hacž 3 zole tołste, teho runja schmrěkowe deski wot 1/2 zola hacž 6/4 tołstoscze, tsěschne łaty, lěpjerske łaty, spalierowe łaty 6 hacž 9 łohczi dołhe, stole wschelakich družinow, tsěschne schpjeny, schwarty, papne lejsty, tsěschne papy, schindžele, žerdže, sahrodne žerdki a t. d. a móže po tunim nakupowanju po najtunischich płaczisnach pschedawacž.

Młóczaze maschiny s göplom

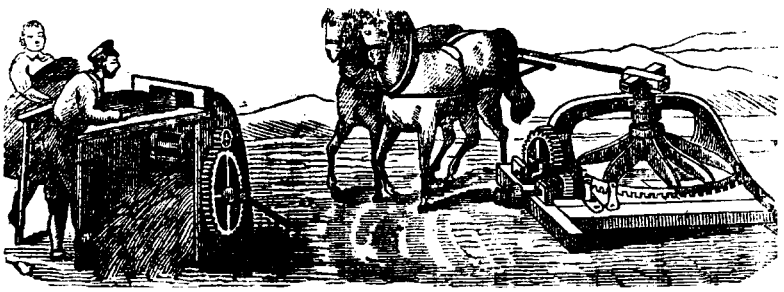

najdopokasanscheje konstrukzije a w hiežu k regulirowanju, patentirowaneho postajenja sa 1—4 konje, lohko ßo wjerczaze, porucža

želesolijernja a maschinowa fabrika

Gœtjes & Schulze w Budyschinje.

Ssyczne maschiny

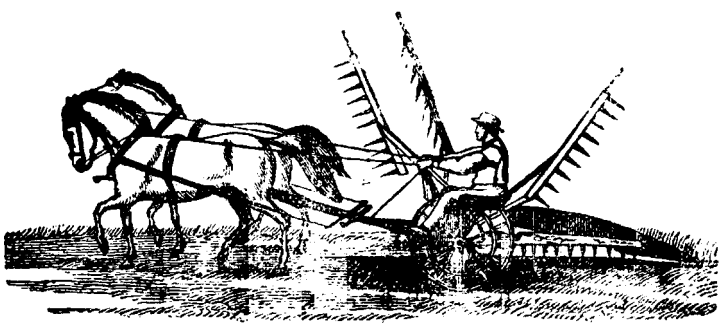

systema **H. & G. Kearsley,** pschedawa pod rukowanjom a ma je stajnje na składže

želesolijernja a maschinowa fabrika

Gœtjes & Schulze w Budyschinje.

Poßleschczowe pjerje a poßleschcza

mam we wulkim wubjerku najtunischo na pschedań. Tež ßo pola mje pjerje k cžiscženju horjebjerje a najlěpje wucžiscži.

Frödowa na rybjazej haßy.

Schěry, módry a běły płat we wschěch schěrjach, poßleschczowe tkaniny, trjeńschcza a jendželski płat porucža po najtunischich płaczisnach

E. Pech

na žitnych wikach.

NB. W khlamach ßo ßerbski rycži.

Magdeburgske wohenj sawěsczaze towarstwo

se sakładnym kapitalom wot pjecz millionow toleŕ pruſk. kouranta

w 5000 akzijach po 1000 tl., kotrez ßu dospołnje wudate,

pschijima po tunich, twjerdych prämijach sawěsczenja pschewohnjowu schkodu tak derje w městach kaz na wßach na hibite pschedmjety.

W tunjosczi ßwojich prämijowych postajenjow wone nize zaneho druheho pstawneho towarstwa njesteji, tez poskicza wone **pschi sawěsczenju na dleschi czaß hódny dobytk.**

Pschi ratarskich sawěsczenjach ßo sawěsczenym tójschto k lepschemu pschiswoli.

Schkodowanje pschesches wuraženje gasa ßo tak saruna, kaz wóhnjowe schkodowanje.

Sawěsczenske formulary, kaz tez exemplary powschitkomnych sawěsczenskich wuměnjenjow móza ßo pola podpißaneho agenta kozdy czaß darmo dostacz, kotryz budze pschi napißanju sawěsczenja stajnje k pomozy hotowy a budze wschitke požadane wukozenja dawacz.

W Budyschinje, na hornczerskej haßy.

Heinr. Meisel, ök. inspektar,
wyschi agent magdeburgskeho wohenj sawěsczazeho towarstwa

Soda

k płokanju a blejchowanju, poruczam punt po 12 np., pschi wotkupjenju 10 puntow a wjazy

po 10 np.

Ernst Hämsch na bohatej haßy.

Kamany rajß, punt po 16 a 18 np.,
kamane nudle, „ „ 30 np.,
zokor w kehelach, pt. po 45, 46., 48 a 50 np.,
khosej, pt. po 10, 11, 12, 13 a 14 nßl.,
cigarry 100 schtuk 15 nßl. a drózsche
poruczja jako wobkedzbowanja hódne

Ernst Hämsch na bohatej haßy.

Jako wěsty ßrědk pschewobdybawosez, kaschel, sazwanje, schijowe wobczeznosczje, bróstbolenje atd. je ßo mój

běły selowy bróstsyrop

(w bleschach po 1 tol., 15 nßl. a 7½ nßl.) wote mnje w dołholětnej praktizy stajnje s dobrym skutkowanjom nakozowak. **Dr. med. Hoffmann.**

W bleschach po 1 tol., 15 nßl. a 7½ nßl. maja jón stajnje prawdziwy na pschedań we

Budyschinje: knjes **Heinr. Lindner,** Seifhennersdorfje: k. **Ernst Donath,** Schěrachowje: k. **Carl Swoboda,** Neugersdorfje: k. **Raimund Herbrich,** Ebersbachu: k. **August Ernst,** Klukschu: k. **Ernst Postel,** Nowosalzu: k. **Richard Bamberg,** Kamjenzu: k. **Hermann Kästner,** Sybawje: k. **J. G. Müller,** Biskopizach: k. **Beruh. Kunza,** Ledzborzach: k. **E. Jordan,** Ostritzu: **priv. haptyka.**

W mojimaj mukupschedawarnjomaj je saßo

majßowy schrot a majßowy grieß

najtunischo na pschedań.

A. Krüger.

Hornoschlesynske, kowarske a hranite kamjentne wuhlo,

kaz tez dobra

czěska bruniza

je wot nětk w hoschczenzu k słotej hwězdze na žitnych wikach stajnje k dostaczu, tez ßo zyłe, ½, ¼ a ⅛ loryje kamjentneho wuhla abo bruniży po tunich płaczisnach rucze wobstaraja.

Wo dobrocziwe wobkedzbowanje proßy

W Budyschinje, 9. julija 1874.

Jan Pannasch.

Prawdziwa **Glöcknerska czehnita a hojaza žałba*)** (žadyn tajny ßrědk) ma na schachtliczży schtempel je wot najwyschschich medicinalskich sastojnstwow pruhowana a poruczena pschewo: **wicz, drjenje, salsy, lischawu, kurjaze woka, wosabjenje, pschewschě wotewrjene, rosdżajomne, rosdżělomne, wosabite, wopalene czerpjenja, bolaze leżenje, sahorjenja, sarżellisnu** atd. a je ßo pschi wschitkich tychle khorhoschczach pschesches ßwoju spěschnu, wěstu hojazu móz na najlepje dopokasała.

M. RINGELHARDT

*) Dostacz w schachlach po 2½ nßl. w budyschkomaj haptykomaj, kaz tez w haptykach Biskopizach, Rakezach, Schěrachowje, Hirschfeldze, Bjernaczizach, Wostrowzu, Herrnhucze, Neugersdorfje, Großschönawje, Nowosalzu, Seifhennersdorfje a w fabriży w Gohlisu pola Lipska.

NB. Bjes horka wuczischczaneho schtempla žałba prawdziwa njeje.

Wot najwjetscheje ważnosczje sa

woczi kóždeho.

Moja prawdziwa Dr. Whitowa wodzicżka je ßebi ßwojich **njepschetrjechenych dobrych wosebnosczow** dla wot léta 1822 **wulku ßwětoßtawu** dobyła. Wona je konzeßionirowana, a jako **najlepschi domjazy ßrědk** — niz lékarstwo — po wschěm ßwěcze znata a **ßławna,** schtoz **wjele** tyßaz wopißmom wobßwědcza. Skasanja à flacon po 10nßl. pósczele mi **budyska hrodowska** a **rakeczanska haptyka.** Traugott Ehrhardt w Großdreitenbachu w Thüringskej.

Mój skład lětnich jaquetow

se **židy, žomota, triko** a **žukna** wschěch wulkosczow a po najtunischej płaczisnje k dobrocziwemu wobkedźbowanju poruczam.

☞ **Po měrje žo kóžda wulkosć hnydom shotuje.**
W khlamach žo žerbski ryczi.

H. Kayser
firma **J. Hartmann**, na žitnej haży 52.

Wulku dźělbu **njepuschczatych jažnych a cźěmnych katunow** pschedawam po tunjej płaczisnje.

H. Kayser
firma J. Hartmann na žitnej haży 52.

K budeschkemu hermankej

poruczam žwój skład **eilenburgskeho kattuna, pikeja, köpera, požleschczoweho katuna, žmuhateho płatu** atd. po najtunischich płaczisnach.

Moja buda je we wurěsnotworowym rynku, blisko sloteho hodlerja.

Alfred Bürger.

Prima amerikanski žwinjazy schmalz,
„ amerikanske žuschene tucžno,
jerje k marinirowanju, kopu po 1 tol.
a drózscho porucza

H. Kulisch
priedy C. A. Wehla.

Wina

běte, czerwjene a žłódke, bleschu po 7½ nžl. a drózscho, poruczataj

Scholz & Kühn
na jerjowej haży.

Ssrjedu, 5. auguśta,

popołdnju wot 5 hodźinow **pschenajecze žadu** na ryczerkuble w Hornim Hbjelsku pola Wósporka. Shromadźisna w kanzliji hospodarskeho sastojnstwa.

W Brěsynje pola Hucźiny je **khěža** czo. 21 s kruchom pola se žwobodneje ruki na pschedań a je wscho dalsche pola wobžedźerja tam shonicz.

Khěža na pschedań.

Massiwna khěža czo. 16 w Czornych Noßlizach, wopschijaza 3 bydleńske stwy, s bródźu a bróžnju, też sa kóždeho rjemjeßnika žo hodźaza, je tam s polom abo bjes pola, kaž też s kruchom lěża na pschedań.

Ssobotu, 18. julija, je žo na žitnych wikach portemonnaie **namakał**, w kotrymž bě nješchto pjenjes, a móże žo we wudawarni „Serb. Nowin" sažo dostacz.

Reje

jutsje, njedźelu, 2. auguśta, w Jeńkezach.

Rostok.

Kedźbu!

Jutsje, njedźelu, **kehelekulenje** wo **kołbažy** w **Splósku.** **Lehmann.**

Sa dobru sdu

žo do jeneje **konditoraje** w Budyschinje jedyn młody cźlowjek wot 15—16 lět, kiž móże žerbski a němski, k lohkemu dźěku pyta. Wscho dalsche we wudawarni „S. Nowin."

Pytaja žo k nowemu lětu sa tudomnu a dalischu stronu **wulzy wotroczzy, wolazy, hródźne** a **domske dźowki** pschi wyßokej sdźe psches

pschistajazu žonu **Heinoldowu**
w Budyschinje.

Jedyn hólczej, kiž chze **pjekarstwo** nawuknycz, móże **darmo** do wucźby stupicz pola

Aug. Palitzscha,
pjekarskeho mischtra na žitnej haży.

Do Neu-Seelanda

w Australiji

wobstara 8. **oktobra** a 5. **novembra rjemjeßnikow, dźěłaczerjow, ratarjow** a **nježenjene žłužobne dźowki** po 11 tl. pr. Crt. sa doroscženych

C. A. Mathei w Hamburgu

a jeho agent knjes **Emil Herschel** w Draždźanach an dem Herzogin Garten 4. H. 4809.

Knjesej Traugottej Ehrhardtej w Großbreitenbachu w Thüringskej. Ja dyrbju Waß s někotrymi rynczkami wobczežicz. Ja žym žebi hijom husto Waschu **Dr. Whitowu wodźiczku** pósłacz dał a je mi wona **wožebje dobru žłužbu** wopokasała. Teho dla proschu Waß dźenža saso (Skasanje). **Augsburg**, w měrzu 73. **Andr. Schößel.** Dale: Ja wěm nětko žam se shonjenja, so Wascha **Dr. Whitowa wodźiczka sa wocźi wožebje dobru žłužbu** czini, a proschu Waß teho dla (Skasanje). **Stowen** w Posnanskej, w januaru 73. **J. Doberstein.**

Nakładnik: J. E. Smolerj. Ćišć: L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 32. ~ 8. augusta ~ 1874.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawaŕni „Serb. Nowin“ na róžku zwonkneje lawskeje hasy čo. 688 wotedać, płaći so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawaŕ
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 7 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawaŕja 75 np. a na kral. saks. pósće 8½ nsl. a z přinjesenjom do domu 98 np.

Dobrowolna subhastazija.

Na namjet herbow njebo **Matthija Błažija (Bläsche)** w Jatsjobju ma ßo burske **restkubło**, k jeho sawostajeństwu ßłuschaze a pod cžo. 24 katastra a na fol. 4 gruntskich knihi sa Jatsjob sapißane, kaž tež **polo a łuka** cžo. 140 sahonskich knihi a fol. 63 tych ßamych gruntskich knihi, kotrež ßu, njedźiwajo na dawki a wobcžežnoscže, tola pak se stejazymi žnjemi wot wězywustojnych na

3822 tol. —= —=

taxirowane, s dobom s zyłym žiwym a morwym inventarom, kiž je na 461 tol. 1 nßl. 5 np. wotschazowany,

11. augusta 1874, dopołdnja w 11 hodźinach,

w kuble ßamym w Jatsjobju na dobrowolne waschnje na pscheßadźowanje pschedawacž.

Pschedajomne ležomnoscže wopschijeja areal wot 23 hektarow 22,16 arow (41 akrow 288 □prutow) a ßu s 258,18 dawkskimi jenoscžemi napołožene.

S pokasanjom na wuwěschtki, na ßudniskej deszy tudy a w jatsjobjanskej korcžmje wupojßnjene, wopißanje ležomnoscžow a pschedawanske wuměnjenja wopschijaze, ßo na kupjenje smyßleni pscheproschuja, spomnjeny dźeń w postajenej hodźinje na Błažijez burske kubło w Jatsjobju pschińcž, k pscheßadźowanju ßo pschipowjedźicž, ßwoju płacženja kmanoscž dopokasacž a dalische wotcžakacž.

Kralowski ßudniski hamt w Budyschinje, 17. julija 1874.

Schluckwerder, com. radź. i. v. Dr.

Schto mamy wo civilnym mandźelstwje dźeržecž.

(Pokracžowanje s cžißła 31.)

6. Kak ßmy hacž dotal do mandźelstwa stupali? — Hdyž staj ßebi nawoženja a njewjesta pod pschiswolenjom starschich mandźelstwo ßlubiłoj, dha dźetaj w hromadźe k fararjej njewjesty a skasataj ßebi zyrkwinske pschipowjedanje. Wón jeje wopißma pschehlada a, hdyž je ßo pscheßwědcžił, so žadyn sadźěwk žeńtwy njeje, dha wo tym protokoll napische a da jón wot ßlubeneju podpißacž. Pschi tym ma składnoscž, jimaj někotrežkuliž dobre napominanje a powucženje dacž.

Potom stanje ßo tsi njedźele sa ßobu pschipowjedanje a dobroproschenje. Wěrowanje ma ßo, jeli ßebi ßlubjenaj to ßamaj skasyłoj njejstaj, na woßebje rjane a ßwjedźeńske waschnje. Se swonom ßo swoni, hdyž ßlubjenaj s kwaßarjemi k zyrkwi du. Wonaj staj rjenje pyschenaj a pyschne družki a wudebjeni ßwaty a kwaßarjo jeju tam pschewodźeja. Pschi sastupjenju do zyrkwje byrgle saklincža a rjany khěrlusch ßo spěwa. A hdyž staj psched wołtaŕ stupiłoj, dha jimaj duchowny kraßnoscž a wažnoscž mandźelstwa wukładuje a prascha ßo najprjódzy nawoženju a potom njewjestu psched Bohom wschehowědomnym, hacž chzetaj ßo sa mandźelskeju wsacž a ßwěru lubowacž we wjeßelu a srudobje, hacž jeju ßmjercž rosdźěli. Wuprajene „haj“ je tak wjele, kaž by pschißahał. Pschi tym ßlubjenaj najskerje tež ßwojej pjerschcženej pscheměnitaj a hdyž staj prawej ruzy w hromadu połožiłoj, dha duchowny tele swjasaze a poßwjecžaze ßłowa praji: „Ja waju s tutym mandźelszy w hromadu praju w mjenje Boha wótza a Ssyna a ßwjateho Ducha. Schtož Bóh w hromadu dawa, njeßmě cžłowjek dźělicž!“ S tym stej ruzy, nad kotrymajž ßo snamjo ßwjateho kschiža scžini, kaž tež wutrobje wěwěrowaneju psches Bože ßłowo k twjerdemu swjaskej sjenocženej. A jeju mandźelstwo je wot tuteho wokomiknjenja psched Bohom a ßwětom sakonszy wobtwjerdźene. Dokelž pak je w mandźelstwje wjele wobcžežnoscžow, kotrež mandźelskaj se ßwojej ßamßnej mozu pschewinycž njemóžetaj, dha ßo sa njeju duchomny s kwaßarjemi wo Božu pomoz modli a nowymaj mandźelskimaj, hdyž staj ßo poklaknyłoj, Bože požohnowanje wudźěli.

Hdyž je ßo to wschitko stało, dha ßo saßo rjany khěrlúsch spěwa a požohnowanaj młodaj mandźelskaj s zyrkwje cžehnjetaj, so byschtaj to žohnowanje dostałoj, kotrejž je bohabojasnym mandźelskim w 128. psalmje ßlubjene. Ja pak ßo prascham: Njeje tajke stupjenje do mandźelstwa rjane a dostojne? Móže ßebi s zyła něchtón žane lěpsche a kraßnische wobtwerdźenje wumyßlicž,

hacz pſches zyrkwinſke wĕrowanje? Wĕſcze niz. Tola mĕnja nĕtko ludzo tu wĕz lĕpje ſczinicz. Woni civilne wĕrowanje zadaja.

(Pokracžowanje.)

Swĕtne podawki.

Nĕmſke khĕžorſtwo. Pſchi njewjedrje, kotrež 30. julija pſches nĕmſke ſtrony ſakſkeje Łužizy cžehnjeſche, dyri bĕyſk w Bertsdorfje do twarjenjow mkynſkeho miſchtra Jareho a žo domſke a mkyn do cžiſta wotpalichu. Domjaza nadoba, kotraž ſawĕſczena njebĕſche, je žo nimale wſcha ſpaliła.

W Breitenbrunnu pola Schwarzenberga žu 29. julija ſtraſchny wohenˊ mĕli, kotryž je 70 twarjenjow do procha a popjeła pſchewobroczik a 191 žwójbam jich wobydlenja rubik. Nichtón njemĕjeſche niczo ſawĕſczene a je žo mako domjazeje nadoby wunjeſzko a je žo tež ta, kotruž bĕchu ſ woprĕdka pkomjenjam wutorhnyli, poſdžiſcho ſpaliła, dokelž ſ njej wokoko lĕtazym wohnjam wuczeknycz njemózachu. Wohenˊ bĕ teho dla tak wulku mózˊ dobyk, dokelž bĕjſche wſcho jara wußuſchene a na wodze pobrachowaſche, tak ſo žykawy, kotrychž bĕ doſcz pſchijĕko, wjele ſkutkowacz njemózachu. Skotu je žo w Breitenbrunnu ſpaliko: 16 žwini, 400 huß a wjele druheje pjerinˊ, kaž tež 9 howjadow a 2 konjej. Jenej žonje bĕ žo draſta ſapaliła a žebi žaneje druheje radˊ njewjedzichu, hacž ſo ju do hata cžißnychu, tola pak bĕ žo tak wopaliła, ſo dyrbjeſche naſajtra wumrjecz. Na bliſkich polach je žo tež ſtejaze žito wotpaliko.

Draždžan. Kral Albert je pſchiſwolik, ſo žmĕ žo žudniſki radžicjel Domaſchka w Bornje khorowatoſcze dla penſionirowacz dacz.

— W kralowſkim lĕžu pola Goriſcha je žo wóndano wobſchĕrny kruch lĕža wotpalik a ſchkoda žo na poł milliona toleri wobliczа. Wohenˊ je pjecza pſches to naſtak, ſo je ſ jeneje lokomotivy barlinſko-anhaltſkeje želeſnizy žehliwe wuhlo do kerkow ſlecžako a je ſapaliko.

Barlin. Nĕmſki khĕžor žo jutſje 9. auguſta ſ gaſteinſkim kupjel do Barlina wróczi, wjerch Bismarck pak hiſchcze khwilu w Kißingenje woſtanje. Jeho ruka, wot ſatyczki ſ Kullmannoweje piſtolije ranjena, je nimale zyle ſažika.

— Nĕkotre nowiny powjedaja, ſo žo nĕmſki khĕžor, jeli jemu to jeho ſtrowoſcz dowoli, naſnymu do Italije poda, ſo by italſkeho krala w Romje wopytak.

— Dokelž žu karliſtojo w Schpaniſkej dweju Nĕmzow ſatſĕlili, dha ſtej nĕtko dwĕ nĕmſkej wójnſkej kódži do morja pſchi ſchpaniſkim brjohu pößkanej ſo byſchtej tamnijchim Nĕmzam tola nĕkajku pomoz poſkicžakej. Najſkerje budžetej tejle kódži tež ſa tym hladacž, ſo by žo karliſtam po morju polver, bróń atd. njedoſtake, kaž je žo jim to hacž dotal radžiko. Pruſke knjeżerſtwo pjecža tež na to džĕka, ſo by žo ſchpaniſka republika wot europiſkich wjerchow pſchipóſnaka a ſo bychu tež druhe knjeżerſtwa wójnſke kódže do morja pſchi Schpaniſkej póßkali.

W Shorjelzu a Lubanju žu 4. auguſta pomniki, wojakam w poßlenjej franzowſkej wójnje wojowawſchim k cžeſczi a k dopomnjenju ſtajene, na jara žwjedženſke waſchnje wotkryli.

Paderbornſkeho biſkopa žu ſkónczinje 4. auguſta tež do jaſtwa wotwjedli a pſchecžiwo kölnſkemu arzybiſkopej žo tež najſkerje bórſy ſkórżba ſakoži, tak ſo žo jemu napoßledku tež hinak njepóndže. Hewak je tež ſ nowa tóſſchto katholſkich duchownych ſe žwojich woßadow a ſ džĕla tež ſ kraja wupokaſanych a tu a tam žu katholſkim woßadam zyrkej ſanknyli, ſo by tam jich duchowny, kiž žo tak mjenowanym nowym zyrkwinſkim ſakonam podcžißnycz nochze, Bożu žkužbu džerżecz njemohk. Duž je w nĕkotrych ſtronach doſcz njeporjadka w zyrkwinych naležnoſczach.

Awſtria. Kaž tydženja prajichmy, tak je žo ſtako. Dokelž khĕžor nowowuſwoleneho žerbſkeho arzybiſkopa wobtwjerdžik njeje, dha mĕjeſche žo druha nowa wolba ſtacz a žu ſaſtupjerjo žerbſkich prawoßkawnych woßadow we Wuherſkej dotalneho rumunſkeho biſkopa Iwacžkowicža ſa žwojeho arzybiſkopa abo metropolita wuſwolili. Teho drje khĕžor nĕtko wobtwjerdži.

— Awſtriſka khĕžorka je žo ſ prynzeßynu Valeriju na jendželiſku kupu Wight podała, ſo by tam dla wobtwjerdženja ſtrowoſcze hacž do ſeptembra woſtała. — (Na tutej kupje ſtaj w tu khwilu tež pruſki krónprynz a jeho knjeni mandželſka, tola žo tutaj najſkerje hižom kónz tuteho mĕßaza do Barlina wroczitaj)

— W pokodniſchich Czechach a to w Turnowje a wokolnoſczi hacž do Jicžina mĕjachu wóndano ſatraſchne krupobicze. Krupy kaž kurjaze jeja wulke nimale zyku hodžinu padachu a žu tam na žitach a druhich polnych pkodach ſa nĕkotre milliony ſchĕßnakow ſchkody naczinike. Ssad je tež wſchón wotbity a wjele ſchtomow ſtamanych.

— K poßwjecženju ruſkeje zyrkwje w Praſy, kotrež žo 16. auguſta ſmĕje, žo wulke pſchihoty cžinja a pjecza k temu tež nĕkotſi knjeża ſ Rußowſkeje pſchijĕdu.

Franzowſka. Franzowſki žejm žo w tychle dnjach hacž do 20. novembra wotdženi, to rĕka, ſapóßkanzy žo nĕtko domoj roſeńdu a žo na ſpomnjenym dnju hakle ſaßo w Verſailleſu ſhromadża. We waſchnju knjeżerſtwa wſcho pſchi ſtarym woſtanje, tak ſo drje ma Franzowſka mjeno republiki, ale wjele republikanſkich žwobodow jej hiſchcze pobrachuje.

— Nĕmſki póßkanz je pſchedßydže Mac-Mahonej k wjedženju dak, cžoho dla žo dwĕ nĕmſkej wójnſkej kódži do ſchpaniſkeho morja póſczeletej, a je pſchi tym tež na to ſpomnik, ſo by derje byko, hdy by franzowſke knje-

žerſtwo krućiſcho ſa tym hladako, ſo by ßo karliſtam bróń ſ Franzowſkeje njepſchedawała a njewoſyła. Mak-Mahon je pjecza ßlubił, ſo chze wſcho cźinicź, ſchtoż je w tajkim naſtupanju nuſne.

Schpaniſka. Karliſtojo ßebi wſchu prózu dawaja, ſo bychu pſchezo wjazy a wjazy ſchpaniſkeho kraja do ßwojeje ruki doſtali. Krajinu Navarru ßu nimale zyku wobßadźili a Guizpuzkoa je tež wſcha w jich ruzy, hacź do nĕkotrych wjetſchich mĕſtow, w kotrychź ßo republikanſke wójſka dźerźi. — Wójna ßo hiſchcze pſchezo jara ßurowje wjedźe a njeje ßmalenja a palenja, kaž tež njewuſchneho mordowanja žadyn kónz.

Ruſſowſka. Sańdźeny tydźeń khežor Alexander ſe ßwojimi gardami wokoło Zarſkeho Ssela wulke manövry wotdźerża, kaž ßo to kóždolĕtnje w tutym cźaßu ſtawa. Na tute manövry bĕ wón tež tójſchto pruſkich offizierow a awſtriſkeho arzywójwodu Albrechta pſcheproßył a ßu ßo cźi na wſchĕch manövrach pilnje wobdźĕlili. Arzywójwoda Albrecht je ßo 1. auguſta ſ Petersburga domoj podał.

Amerika. W amerikanſkej uniji a to woßebje w krajinje, kotraž Pennſylvania rĕka, ßu jara wulke wody byłe, kaž ßmy na to hižom w ßwojim cźaßu ſpomnili. S Filadelfije pißaja: w Pittsburgu je ßo we wulkich wodach 219 ludźi tepiło. W Butchers-Runje je woda 60 twarjenjow podtorhała a jich wobydlerjo ßu ßo wſchitzy tepili. W Saw-milli a Springgardenje je woda nĕhdźe 80 twarjenjow wotpławiła a je tam pſches 120 cźlowjekow w hróſbnych žołmach ßwoje žiwjenje ſhubiło. — Wulka woda je ſ lijeńzy naſtała, kotraž jenoż dwĕ hodźinje trajeſche. Duž móże ßebi kóždy myßlicź, kak jara je ßo w tutym krótkim cźaßu lako.

Ze Serbow.

S Budyſchina. Wucźeŕ naboźiny na tudomnym gymnaſiju, k. Pötſchka, pſchindźe jako tajki na plauenſki gymnaſium a je na jeho mĕſto tudomny diakonus k. Kanig (rodźeny w Klukſchu) powołany, kiž je tež tajke powołanje pſchijał. — Na mĕſto dotalneho tudomneho mĕſchcźanſkeho pißarja k. Brinka je bjes 5 mkodymi prawiſnikami, kiž bĕchu ßo ſamołwili, k. akzeßiſt Lindner w Plauenje wuſwoleny. — Sa direktaŕſtwo na tudomnej mĕſchcźanſkej ſchuli kaž tež na realnej ſchuli je ßo hacź dotal nĕhdźe 20 wſchelakich wucźerjow ſe wſchelakich ſtron ſamołwiło.

— Dokelź ßo nĕtko tež w ruſkim khežorſtwje nowe ſrjadowanje ludowych ſchulow ſtanje, dha je ruſke miniſterſtwo ſjawneho wucźeńſtwa tójſchto ſeminariſkich direktarjow a wucźerjow wupóßłało, ſo bychu ßebi cźi wukrajne wucźeŕſke ſeminary a ludowe ſchule ßwĕru wobhladali. Duž je tajkich knježich tež tójſchto do Budyſchina pſchijĕło a bĕchu tudy hacź dotal ßlĕdowazy knježa: Michał Pĕtrowicź Warawwa a Fedor Iwanowicź Jegorow, wucźerjej wucźeŕſkeho inſtituta w Moſkwje; N. N. Paromonow, direktaŕ wucźeŕſkeho ſeminara w Kaſani; Artemij Alexandrowicź Ssokołow, wucźeŕ na ſeminarje njedaloko Wjaſmy; Iwan Filippowicź Nikołajewſki, profeſſor duchownehо ſeminara we Witebſku, a T. B. Dokucźajew, direktaŕ wucźeŕſkeho ſeminara njedaloko Jaroßławja.

— Pſched krótkim cźaßom je tudy murjeŕſki wucźomnik Zieſchang pſchi twarbje jeneje noweje khĕže pola maſchinowej fabriki Götjes a Schulze nĕhdźe dele panyk a ßebi uohu ſkamał. Wón bu do budyſkeje hojeŕnje pſchinjeßeny.

S Hnaſchez. Tudy je ßo ſańdźeny ſchtwórtk pſchi roſtſĕlenju ſkały njeſboże ſtako; mjenujzy, jako bĕ polwer do dźĕry, do ſkały wudypaneje, ßypnjeny a dźĕłacźerjo pſchihotowachu, ſo by roſbuchnył a ſkału roſwalił, dha ßo tole roſbuchnjenje prjedy ſta, hacź ßebi myßlachu a buſchtaj wot teho dwaj dźĕłacźerjej tak do wobleczа a na wocźomaj wobſchkodźenaj, ſo dyrbjachu jeju do budyſkeje hojeŕnje dowjeſcź.

S Horneje Hórki. Pjatk, 31. julija, bĕſche ſa naſchu wjeß njeſbožomny dźeń, pſchetoż nĕhdźe $^3/_4$7 hodźinow wjecźor pola tudomneho khĕžkarja Fliegela woheń wudyri a wotpalichu ßo ſ nim: Fliegelez domſke ſe ſatwarjenej bróžnju, domſke Handrija Wicźaſa (Lehmanna), domſke Handrija Jurała, teho runja domſke wudowy Kralowеje, domſke Lawka a domſke, kruwaŕnja a bróžeń ſahrodnika Jana Hencźa. Woheń teho dla tak wokoło ßo hrabaſche, dokelź bĕchu wſchĕ twarjenja ſe ßłomy kryte. Domjazeje nadoby je ßo jara mało płomjenjam wutorhło, dokelź ſkoro nichón doma njebĕſche. Kak je woheń wuſchoł, nam ſnate njeje.

S Ralbiz. Pſchi njewjedrje, kotrež tudy ſchtwórtk, 30. julija, wjecźor mĕjachmy, je błyſk do twarjenjow tudomneho kublerja Cźemjery dyrił a ßu ßo te ſe wſchĕmi, hacź dotal domoj ſkhowanymi žnjemi wotpaliłe. Hacź runje woheń ſpĕſchnje wokoło ßo hrabaſche, dha bu tola ſkót płomjenjam wutorhnjeny, tola pak je ßo domjaza nadoba nimale wſcha ſpaliła, bjes njej 12 poßłanjow.

S Lutola piſche „zaßnik“: „Jenu nóz ſańdźeneho tydźenja ſaßłyſcha tudy jena mandźelſka žona, ſo nĕſchto do kolebki drapaſche, w kotrejź jeje mała dźĕcźo ſpaſche. Wona ſtany, ſaßwĕcźi ßwĕtko a wuhlada zuſu kócźku wo iſtwje. Jako chzyſche ju wuhnacź, pocźa ßo ta kócźka wobaracź; duž hrabny wona ſa njej, ſo by ju pſchimnyła, ale w tym ſkocźi to ſwĕrjo horje a ſakußny ßo jej do nadrow. Wona pocźa teho dla wołacź, tak ſo jeje mandźelſki, kiž pódla w komorje ſpaſche, pſchibĕża a tu kócźku wottorhnyc pytaſche. Ale ta bĕſche ßo tak twjerdźe ſakußnyła, ſo ßo jemu to njeradźi; hakle

potom, jako bě ju sadajił, wona puschczi. Wón pak dyrbjesche žo ſ tej wobohej žónſku hnydom k lěkarjej podacz. — Ta kóčka bě žebi žama wokno wotčinika, kiž běſche jeno pſchiſaczenjene byko."

S Khoczebuſa „zaßnik" 30. julija žlědowaze woſſjewjuje: „Dženßniſchi ſchtwórtk žu žebi ludžo do protyki napißali, pſchetož to žo tudy drje hiſchcze ženje njeje widžiko, ſo by por proßatow ſ awožom žlěbornych k doſtaczu byko, kaž dženßa. Sa tſi rjane proßata žadaſche žebi pſchedawaŕ 2 tolerjej, ſpuſchczi potom zyty toleŕ a proſchesche ſkónczinje, ſo by žo jemu jenož 18 žlěbornych dako. Ale kupowaŕ džěſche dale a doſta potom 2 proßeczi ſa 8 žl." — (Też w Budyſchinje proßata ſańdženu žobotu žakoßnje mako płaczachu a žmy teho dla wſchelake ſtórżby ſłyſcheli. Ale czeho dla je płaczińa proßatow takle ſpanyła? Ssnadž teho dla, dokelž žnadž žo berny (kulki) tu a tam njeradža? Red.)

Dopisy.

(W redakziji ſaposdžene.)

Žahań, 9. meje. Dženßa naſch gymnaſium žwój kóždoletny tak mjenowany mejſki žwjedžeń žwjeczeſche. Hižom wjeczor prjedy czehnjechu gymnaſiaſtojo pod ſynkami żarowſkeje wojeŕſkeje hudžby k hrodu. Jako běchu žo tam ſeſtupali, dżerżeſche jedyn primanaŕ krótku franzowſku ryczˇ a wunjeße žławu na Jeho Jaßnoſczˇ, wjeŕcha Sagan a Balançai a na jeho knjeni mandżelſku. — Schtwórtk rano w pjeczich hodžinach czehnjechmy do Malmiz, hdżeż je wulki a ſtary dubowy lěž. Naſch pucz wjedżeſche naß pſches tak mjenowane kamjeńſke hórki pſchi ſjenoczenju rěkow Bobra a Kwißa. Tam khwilu ſaſtachmy a, kaž hewak kóżde lěto, polonaiſu rejwachmy. Wokoło 10 hodžinow do ſpomnjeneho duboweho lěža pſchiczahnychmy, hdżeż hacz do 12 hodžinow wotpoczˇnychmy. Bjes tym bě pak wjele hoſczi ſe Žahanja, Sprotowa atd. pſchiſchło, tak ſo bě w lěžu wjele żiwjenja. Potom gymnaſiaſtojo turnowachu a czi, kiž běchu tu wěz najlěpje ſczinili, doſtachu wonjeſchko jako myto. Po ſkónczenym turnowanju jedyn abiturient ryczˇ dżerżeſche, w kotrejž žo woßebje też direktarjej gymnaſija ſa to dżakowaſche, ſo wón njeje malmiczańſkemu žwjedżenjej ſpanyczˇ dał, na czoż jemu direktaŕ ſ pěknymi žłowami wotmolwi. Potom ſapoczachu žo hižom dawno wotczakowane reje, pſchi kotrychž žo knjeża terzianarjo woßebje wuſnamjenjachu. S paradnym marſchom žo wjeßele ſkónczi.

Něhdże ½10 wjeczor žo domoj wróczichmy, pſchi czimż žo pſchedměſto někotre raſy ſ bengalſkimi płomjenjemi běłyſchczeſche.

Wjedro bě jara rjane, próch a horzota pak napominaſchtaj k temu: „nunc vino pellite curas (to je: nětk ſ winom ſaczěrcze ſtaroſcze!)" * *

Přilopk.

* Na żeleſnizy bliſko Biſkopiz bu wóndano faſchlahowaŕ Haufa ſ Wulkich Drebniz wot czahu, kiž tam w nozy na poł 1 hodżiny nimo jědżeſche, pſchejědżeny a tak ſtraſchnje wobſchkodżeny, ſo dyrbjeſche naſajtra wumrjeczˇ.

* Jutſje žo tak mjenowana ptacza łuka w Draždżanach ſkónczi, ſa to žo pak tſeleŕſki žwjedżeń w Biſkopizach ſapoczˇnje, na kotryž też něhdże 800 měſchczańſkich tſělzow ſ Kamjeńża, Poczˇnizy, Stokpnja, Budyſchina, Noweho Měſta, Jaſonzy, Radeberga a Halſchtrowa pſchiczˇehnje.

Do knihownje Maćicy Serbskeje dari:

1) K. farař Bróſk w Kſchiſchowje: a) Sſerbſku bibliju ſ lěta 1727. b) Nowy Teſtament a Pſalmy ſ lěta 1773. c) Ton Modlitwy doſtojny Boh. Żnjowe Prjedowanje wot Moehnja. 1773. — 2) Towaŕſtwo SS. Cyrilla a Methoda w Budyſchinje: Katholſki Poßoł. Lětnik 4—11. — 3) K. kantor Jordan w Popojzach: a) Ethnographie der Ober- und Niederlauſitzer Wenden. Von C. Fr. Schön. 1840. b) Jenu delnjołużiſko-ſerbſku khartu. c) Jene delnjołużiſko-ſerbſke woſjewjenje. — 4) K. wucžeŕ Kulman we Wojerezach: Mißionſki póßoł na lěta 1866—1873. — 5) K. redaktor komthur Ssmoleŕ w Budyſchinje: a) Sſerbſke Nowiny na lěta 1866—1873. b) Łužičan na lěta 1866—1873. c) Der immer in der Welt herum wandernde Jude.

K. A. Fiedleŕ,
knihownik M. S.

Cyrkwinske powjesče.

Wěrowani:

Michałſka żyrkej: Korla Hendrich Liebau, wobydleŕ pod hrodom, ſ Hanu Marju Paulinu Mennikez tam.

Křćeni:

Pětrowſka żyrkej: Lydia Helena Gertruda, Erdmanna Auguſta Guida Reicha, měſchczana a ſkotnika, dż.

Michałſka żyrkej: Ernſt Bjedrich Max, Korle Bjedricha Emila Halkaſcha, wobydlerja pod hrodom, ž. — Ernſt Auguſt, Jana Auguſta Scholtỳ, knjeżeho hetmana w Ratarjezach, ž. — Jan Korla, Auguſta Michałka, wobydlerja w Hrubočizach, ž. — Hana Auguſta, Bjedricha Wylema Pieliga, ſkałarſkeho kowarja w Nadžanezach, dż.

Katholſka żyrkej: Hawſchtyn Max, Korle Auguſta Salmy, khěżerja a ſchtrymparja na Židowje, ž. — Hana Khryſtiana, Jana Kreczmarja, wobydlerja na Židowje, dż.

Zemrjeći:

Dżeń 22. julija: Emilia rodż. Bohlez, njebo Handrija Lubjenſkeho, paſtora primariusa pſchi pětrowſkej żyrkwi, ſawoſtajena wudowa, 70 l. 6 m. — 23., Jan Wiczas, ſahrodnik w Libochowje, 63 l. 2 m. — 25., Hanża Bertha, Jana Bohuměra Behniſcha,

korczmarja w Nowych Bobolzach, dż., 3 m. 18 d. — Jan Michał Nowak, młynski w Brěsowje, 34 l. 6 m. 8 d. — 26., Helena Minna, Pětra Augusta Rencza, dźěłaczerja w piwarni, dż., 1 m. 14 d. — 28., Jan Pawoł, Jurja Augusta Handrika, kublerja w Sstonej Borschczi, ß., 1 l. 17 d. — 29., Ida Paulina, Korle Hermanna Moritza Hauki, khěžkarja w Jeńkezach, dż., 14 n. 5 d. — 30., Kamilla Klementina Frieda, Jana Ernsta Schuby, fastojnika we wokrjeßnej dźěłarni na Židowje, dż., 4 m. 18 d.

Kak Hans Depla a Mots Tunka rozom wótřitaj a ludźi pódla škrějetaj.

* * * * * *

Hanß Depla. Kurotej tam budże warić, Kuchařka kaž wojerka.

Mots Tunka. Schto dha mi tola tele ßłowa ſ „ptaczeho kwaßa" powjedasch?

H. D. Nó, ja ßebi pomyßlich, ſo móhło tež rěkać: korczmařka kaž wojerka.

M. T. Ale, kak dha to?

H. D. Hlaj, pſched dlěſchim czaßom běchu w korczmje w ßankeczanſkim lěßu reje. Pſchi tych pak ßo ſta, ſo ßo tam korczmarka ſe žonami roskori, ßo ſ nimi do pukow da a je ſkónczńje po ſkhodże dele ſmjeta.

M. T. Aj aj, to dże je wo prawdże wojerka.

H. D. Haj, to bych tež prajił; ale ja njemóžu wopſchijeć, czeho dla herzow ſkaſa, hdyž žony ſ rejwanſkeje łubje wuczěri.

M. T. Nó, wona chze tam najſkerje jenož młode holzy měć, ſo by tam jenicžka žona była.

H. D. Nó, to wſchak je móżno!

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje
1. auguſta 1874.

Dowoz: 3896 měchow.	Płaćizna w přerězku na wikach, nižša.			wyšša.			na bursy, najniža.			najwyšša		
	tl.	ngł	np.	tl.	ngł	np.	tl.	ngł	np.	tl.	ngł	np.
Pšeńża 50 kilgr.	4	5	—	4	19	9	4	11	—	4	16	9
Rožka " "	3	11	2	3	17	6	3	11	2	3	17	6
Jeczmjeń " "	3	15	3	3	18	6	3	11	4	3	18	6
Wowß " "	3	5	—	4	2	5	3	27	5	4	—	—
Hrósch " "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka " "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps " "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły " "	5	13	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduſchka " "	6	17	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lanezymjo " "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Běrny " "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Butra 1 "	—	23	—	—	26	—	—	—	—	—	—	—
Ssyno 50 "	1	25	—	1	28	—	—	—	—	—	—	—

Cžahi po železnizy:

S Budyſchina do Drażdżan: Rano 6 hodżinow 45 minutow; dopołdnja 9 h. 15 m.; pſchipołdnju 12 h. 40 m.; popołdnju 4 h. 10 m.; wječor 8 h. — m.; w nozy 2 h. 35 m.; w nozy 4 h. 5 m.

S Budyſchina do Shorjelza: Rano 7 h. 45 m.; dopołdnja 10 h. 50 m.; popołdnju 3 h. — m.; wječor 6 h. 50 m.; wječor 9 h. 45 m.; w nozy 12 h. 50 m.; w nozy 1 h. 48 m.

S Radeberga do Kamjeńza: Dopołdnja 8 h. 10 m.; dopołdnja 9 h. 30 m.; popołdnju 2 h. — m.; popołdnju 5 h. 45 m.; wječor 11 h. 10 m.

S Kamjeńza do Radeberga: Rano 5 h. 20 m.; dopołdnja 8 h. 15 m.; pſchipołdnju 12 h. 45 m.; popołdnju 3 h. 50 m.; wječor 6 h. 45 m.

Wulki skład

cžaßnikow (segerjow)

porucža

J. G. Schneider

na snutskomnej lawskej haßy cžo. 134 pódla tórma.

Ja ßym ßwój skład cžaßnikow jara bohacže powjetschił a mam we wschěch družinach cžaßnikow wulki wubjerk, tak so mózu kóžde požadanje dopjelnicz. Płacžisny ßu najtunische a kóždy cžaßnik je najßwěrnischo wotcžehnjeny.

Rukowaze pißmo ßo kóždemu pschiwda.

Wulki wubjerk prawdžiwych ßlěbornych rjecžaskow, prawdžiwych talmisłocžanych a we wónju posłocžanych rjecžaskow, teho runja s rukowanjom a w płacžisnje najtunischo.

Tež pschispominam hischcže, so ßym ßerbskeje rycže runje tak mózny, kaž němskeje.

S pocześcžowanjom

J. G. Schneider,
cžaßnikar.

We Budyschinje na nowych hrjebjach 713. **Pschedawarnja wužitkoweho drjewa** **W Budyschinje** na nowych hrjebjach 713.

F. A. Zimmermanna, cžeßliskeho mischtra,

porucža ßwój skład khójnowych pśóstow a deskow 6 hacž 10 łohcži dołhich, ¾ zola hacž 3 zole tołste, teho runja schmrěkowe deski wot ½ zola hacž ⅝ tołstoscze, tšěschne łaty, lěpjerske łaty, spalierowe łaty 6 hacž 9 łohcži dołhe, stole wschelakich družinow, tšěschne schpjeny, schwarty, papne lejsty, tšěschne papy, schindžele, žerdže, sahrodne žerdki a t. d. a móže pò tunim nakupowanju po najtunischich płacžisnach pschedawacž.

Młócžaze maschiny s gópłom

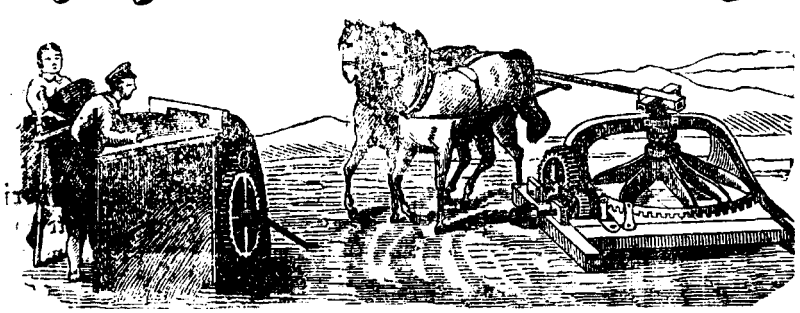

najdopokasanscheje konstrukzije a w hiežu k regulirowanju, patentirowaneho postajenja sa 1—4 konje, łohko ßo wjercžaze, porucža

želesołijernja a maschinowa fabrika

Gœtjes & Schulze w Budyschinje.

Ssyczne maschiny

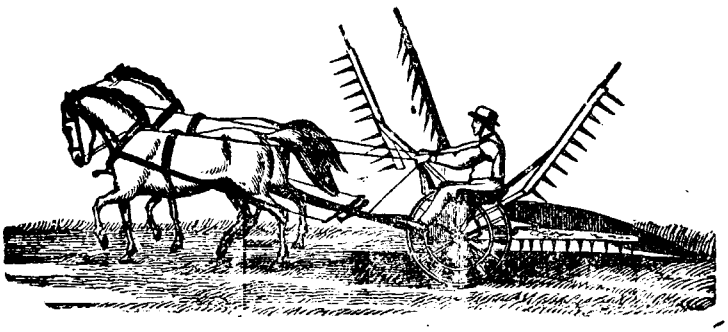

ſyſtema **H. & G. Kearsley,** pſchedawa pod rukowanjom a ma je ſtajnje na ſkładze

żeleſolijernja a maſchinowa fabrika

Gœtjes & Schulze w Budyſchinje.

Prawdźiwy

Dr. med. Kochowy

universalny magenbitter*)

je kóždemu w żołdku cjerpjazemu najlěpje poruczicź. Tónle ßylne aromatiſki, mózny magenbitter je jara dopokaſany ßrědk pſchi ßłabym żołdkowym pſchetkaczu, pſchi ſaźwanju, hämorrhoidalnych, delnjoźiwotnych wobcjeżnoſcjach, ſ zyła pſchi wſchěm njedoßahazym pſchetkaczu a jeho ßlědſtwach a napſchecźiwo ſkutkowaze żołdkowe picje.

*) Na pſchedań maja jón w originalnych bleſchach po 10 nßl. we

Budyſchinje: knjes **Wilh. Jacob** a k. **Heinr. Lindner,**
Wehrsdorfje: k. **E. Aug. Schmidt,**
Seifhennersdorfje: k. **Ernſt Donath,**
Schérachowje: k. **Carl Swoboda,**
Neugersdorfje: k. **Raimund Herbrich,**
Ebersbachu: k. **Aug. Ernſt,**
Nowoſalzu: k. **Richard Bamberg,**
Kamjenzu: k. **Herm. Käſtner,**
Cybawje: k. **J. G. Müller,**
Biſkopizach: k. **Bernh. Kunza,**
Ledźborzach: k. **E. Jordan.**

Poßleſchczowe pjerje a poßleſchcźa

mam we wulkim wubjerku najtuniſcho na pſchedań. Też ßo pola mje pjerje k cźiſcźenju horjebjerje a najlěpje wucźiſcźi. **Frödowa** na rybjazej haßy.

W **zyhelniczi** w **Delnjej Kinje** je wjetſcha dźělba **murjerſkich zyhlow** wſchelakich druźinow, **klinkarjow, poröſnych murjerſkich kamjenjow** a **plitow** na pſchedań.

Mlócźaze maſchiny ßo tak rucźe roſpſchěſcźeraja, ſo móżeſch ſkoro w kóždym ßrěnim a mjeńſchim hoſpodarſtwje jenu tajku nadeńcź.

Jako woßebje derje konſtruirowane a twjerdźe twarjene ßo mlócźaze maſchiny ßwětoßławneje firma **Ph. Mayfarth & Co. w Frankfurcźe nad M.** khwala, kotrychž mlócźaze maſchiny ßu pjecźa w wjacy dyžli **pjatnacźe tyßaz exemplarach** roſpſchěſcźerane. Hižom ſa 60 tl. je doſpołna mlócźaza maſchina doſtacź, kotraž kóžde żito jenak derje a cźiſcźe wumlócźi a żaneho ſornjeſchka njerozraſy. Pſchipoßłanje ſtanje ßo franko. Kóždy móże ßo ſ liſtom na fabriku wobroczicź abo na jeje agenta knjeſa **Chriſt. Höhnu** w Kóſtach pola Budyſchina.

Wina

běle, cźerwjene a ßłódke, bleſchu po 7½ nßl. a dróżſcho, poruczataj

Scholz & Kühn

na jerjowej haßy.

W mojimaj mukupſchedawarnjomaj je ſaßo

majßowy ſchrot a majßowy grieß

najtuniſcho na pſchedań. **A. Krüger.**

Jedyn **wumjeńk,** ſ zyhlemi kryty, ſ hródźu a kólnju a ſe ſahrodu, něhdźe 1 kórz wußhcza wopſchijazej, je hnydom na pſchedań a je wſcho dalſche pola hoſcźeńzarja **Linaſchka** w Pſowjoch ſhonicź.

Ssobotu, 18. julija, je ßo na żitnych wikach portemonnaie **namakał,** w kotrymž bě něſchto pjenjes, a móże ßo we wudawarni „Serb. Nowin" ſaßo doſtacź.

Hermank we Laſu

wutoru, 11. auguſta t. l.

Dźiwoczanſke ſerbſke evang. luth. mißionſke towarſtwo ſmêje jutſje — njedźelu — popokonju w tſjoch **mißionſku hodźinu** w Dźiwoczizach. **Pêtr Mrónk.**

Jutſje, 9. auguſta,

kulenje wo kołbašy w Kubſchizach. **Garbař.**

Pſchedawarnja ſtarych wêzow

204 na wulkej bratrowſkej haßy 204

porucza **nowe źidźane** a **ſtoffowe mêzy** w tunjej płaczišnje wot 8—12 nßl.

Róże, kaž tež **pletwa** ſa njewjeſty a kmótrow ßu rjane a tunje na pſchedań w ſchtrympařſkich klhamach **hauenſteinſkeje** abo **butrowſkeje haßy.**

Na pſchedań

je jedyn **poß,** wulki, ßylny, dołhowłoßaty, bruny a cžorny, wón je ßwêrny a jara domjazy. Pſchekraßny exemplar, płaczišna 15 tol. Na knježim dworje w Koſchli pola Klêtnoho w pruſkej Hornjej Łužizy je wſcho dalſche ſhonicz.

Liebigowy kumyßowy extract

pſche ßuchoczinu, tuberkuloſu, bronchialny katarrh atd.

Hohenfeld p. Heiligenthala, 20./11. 73.

Ja mam Wam ßwój džak wuprajicz, dokelž ßo hojaze ſkutkowanje Waſcheho präparata pola mje ſtajnje jara ſpodobne pokaſuje. W naſtupanju khoroſcze je ßo pola mje wſchitko zyle pſcheměniko. Spanje je bole měrne; ja prjedy dlêhe njeſpach, hacz 2 hodzinje, hdźež potom ſaßo wotucžich, nětko pak zyku dołhu nóz ani jedyn ras njewotucžu. Cžežki dych a hwiſdanje w bróſcze je wotewſako, haj, ja mózu prajicz a Bóh daj, je zyle ſaſtako. Krakow je mjenje, nózne poczenje je ßo ſhubiko, naczaßne kakanje w bróſcze wjazy njeſacžuju ſ krótkim wſcho je hinak.

Ja ſkažu ßebi ſaßo (Skaſanje) a podpißuju ßo ſ najwjetſchim džakom najpodwolniſcho

A. Thimm.

Płaczišna ſa flakon **15 nßl.**, liſty po 4 flakonach a wjazy poſczele

General-Depot von Liebig's Kumys-Extract.

Berlin, Friedrichstr. 218.

Sſłyſchny wolij

wot haptykarja **C. Chopa** w Hamburgu ſahoji hłuchoſcz, hdyž pſchinarodżena njeje a wotwobrocza wêſcze wſchitke ſ cžežkim ßkyſchenjom ſjenoczene njeſpodobnoſcze; flacon ſa 18 nßl. ma na pſchedań w Budyſchinje **Heinr. Jul. Linka.**

Jedyn ßyn ſprawnych ſtarſchich może w mojich **kolonialtworowych** a **ſpirituoſowych klhamach** bórſy jako

wuczomnik

město namakacz a to pod ſpodobnymi wuměnjenjemi.

Ernst Hämsch na bohatej haßy.

Jedyn pjekařſki

może hnydom w Budyſchinje město doſtacz. Wſcho dalſche je ſhonicz we wudawarni „Serb. Nowin."

Džełařſkim familijam, wotroczkam a džowkam może ſtajnje dobre města pſchi wyßokej ſdźe wukaſacz **Rudolf Wahl**

na jerjowej haßy cžo. 266.

Jedyn kmany a ſprawny **hetman** namaka k 1. januara 1875 město na jenym wjetſchim rycžerkuble njedaloko Budyſchina. Hdże? to je ſhonicz we wudawarni „Serb. Nowinow."

Semjazy dźełaczerjo

ßo hnydom na rycžerkubło w Kupej pytaja.

Wóſpork. **H. Petzold.**

Jedyn w ßwojim dźele kmany

kowařſki miſchtr

namaka město 1. oktobra t. l. na rycžerkuble w Hornim Hbjelſku pola Wóſporka. Sda je wêſta (fixum), doßahazy deputat a wobydlenje darmo.

Schtóž wo to rodźi, chzył ßo tam w parſchonje w hoſpodařſkim ſarjadniſtwu (Wirthſchaftsamt) ſamokwicz.

Jedyn kmany **gratdźełař** reſpective

wojnař

ßo k 1. ſeptembra pyta ſa rycžerkubło w Hornim Hbjelſku pola Wóſporka. Sda je wêſta (fixum) a deputat doßahazy.

Samokwjenje njech ßo w parſchonje ſtanje w hoſpodařſkim ſarjadniſtwje tam.

Do Neu-Seelanda

w Auſtraliji

wobſtara 8. **oktobra** a 5. **novembra rjemjeßnikow, dźełaczerjow, ratarjow** a **nježenjene ßłužobne džowki** po 11 tl. pr. Crt. ſa doroſczenych

C. A. Mathei w Hamburgu

a jeho agent knjes **Emil Herſchel** w Draždźanach an der Herzogin Garten 4. H. 4809.

Nakładnik: J. E. Smoleř. Čišć: L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 33. — 15. augusta — 1874.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawaŕni „Serb. Nowin“ na róžku zwonkneje lawskeje hasy čo. 688 wotedać, płaći so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawaŕ
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 7 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawaŕja 75 np. a na kral. saks. pósće 8½ nsl. a z přinjesenjom do domu 98 np.

Schto mamy wo civilnym mandźelstwje dźeržecź.

(Pokračžowanje s cžišła 32.)

7. Kak budźa w Pruskej wot 1. oktobra t. l. do mandźelstwa stupacź? — Civilne wěrowanje je we wschelakich krajach wschelake. W Hollandskej mataj ßlubjenaj psched ßudnika stupicź. Tón wo tej naležnoscźi protokoll napische a jeju w mjenje sakona w hromadu praji. Pschi tym s klepadłom na blido klepnje a wot teho wokomiknjenja je mandźelstwo wobtwjerdźene. W rheinskej Pruskej ßu civilnostawszy sastojnizy se wschelakich powołanjow wuswoleni. Tucźi ßwojemu wěrowanju trochu nahladnischi napohlad dadźa. Mjenujzy tón sastojnik ßo drastu woblecźe, kotraž je na měschnisku drastu podobna a ßlubjeneju tak dostojnje w hromadu praji, hacž je jemu to móžno. Ale wschak na Bože ßłowo a na Bože mjeno ßo pschi civilnym wěrowanju nihdźe njespomni. Tež ßo nichtón sa tym njeprascha, hacž je nawoženja cžisty młodźeńz a njewjesta cžista knježna. Wo njewjescźinskej pysche njemóže tež žana rycž bycź, khiba so ßlubjenaj bórsy po civilnym k zyrkwinskemu wěrowanju do Božeho domu dźetaj.

Na podobne waschnje směje ßo to najprjódzy w Pruskej, posdźischo pak lohko doscź tež w Sakskej. Sslubjenaj mataj po pschikasni sakona najprjedy k civilnostawskemu sastojnikej hicź. Tajzy sastojnizy ßo w kóždej wjetschej woßadźe pomjenuja. Duž nichtón wěrowanja dla psched ßud njetrjeba, kaž ßebi ludźo prjedy myßlachu.

W městach najbóle měschcźanosta, na wßach ryczeŕkubleŕ, najeńk abo rychtaŕ tajke sastojnstwo dostanje. Tutón sastojnik ma tež narodźenja, wěrowanja a wotemrjecźa sapißowacź a wschě attesty pißacź, kotrež hacž dotal faraŕ pißasche, s wuwsaczom kschcźeńskich listow, pschetož wo kschcźenizu ßo civilnostawski sastojnik staracź nima.

Civilnostawski sastojnik ßo ßlubeneju wuwopraschuje, hacž jeju mandźelstwu žadyn sakonski sadźěwk napschecźiwo njesteji. Jeli žadyn sadźěwk njeje, dha ßo jeju pschipowjedanje s 10 dźeńskim wupojßnjenjom jeju mjenow na tej deszy stanje, hdźež ßo polizajske wosjewjenja, aukzije atd. wosjewjuja. Po 10 dnjach mataj k civilnostawskemu sastojnikej pschińcź, hdźež dyrbitaj psched dwěmaj ßwědkomaj protokoll podpißacź, a ßo potom wot teho sastojnika w mjenje sakona jako mandźelskaj w hromadu dataj. S tym je ta wěz hotowa. Žane nabožeńske poßwjecźenje abo požohnowanje mandźelstwa tón sastojnik wudźělicź njeßmě. Psched nim ßu kschescźenjo a židźi, póhanjo a Bohahanjerjo jenak wjele, jenož so ßwětne sakony dopjelnja.

Hódni nowi mandźelszy pak ßo s civilnym mandźelstwom njespokoja, ale dadźa ßo tež po dotalnym waschnju hischcźe wot duchowneho wěrowacź a ßwoje nowe mandźelstwo s Božim požohnowanjom poßwjecźicź.

(Pokračžowanje.)

Najnowsche.

Kißingen, 12. augusta. Wjeŕch Bismarck je dźenßa se ßwojej ßwójbu do Barlina wotjěł. — Bismarckowy lěkaŕ tudy, Dr. Diruff sen., je wot bajerskeho krala sa dwórskeho radźicźela pomjenowany.

Barlin, 13. augusta. Wjeŕch Bismarck je dźenßa nozy po 12 hodźinach ßem pschijěł.

Posnań (Posen), 12. augusta. Nowiny „Kurjer Poznanski“ powjedaja, so staj ßo dwaj katholskaj duchownaj, kiž běschtaj se ßwojeje woßady wupokasanaj, nowym zyrkwinskim sakonam podcźißnyłoj a so staj ßo teho dla na ßwoju faru wrocźicź ßměłoj. Staj to dekan Michałak w Droschowje a propst Echaust w Skrjebanjach.

Genua (w Italskej), 12. augusta. W naschim měscźe ßo powjeda, so je marschal Bazaina tudy s łódźe na kraj wustupił a bórsy dale pucźował. Hdźe pak je ßo podał, njeje wěste.

Paris, 11. augusta. Knjeni Bazainowa a jedyn jeje wuj staj Bazainje k cźeknjenju pomhałoj. W jenym cžołmje, w kotrymž bě wětsikojteje nozy dla straschnje ßedźecź, ßo wonaj k twjerdźisnje kupy Marguerity dowjescź daschtaj a cžakaschtaj, hacž móžesche ßo Bazaina do cžołma puschcźicź. Potom ßo wschitzy k jenej łódźi wjesechu, do kotrejež stupichu.

Madrid, 12. augusta. Tudomne nowiny „Imparcial“ powjedaja, so ßu Němska, Jendźelska a Franzowska schpaniske republikanske knježeŕstwo pschipósnałe.

Swětne podawki.

Němske kněžorstwo. S Draždžon pišaja, so ßo kral Albert, kiž je psched někotrymi njedželemi do Ostende wujěł, so by tam mórske kupjele wuživał, w tychle dnjech w dobrej strowosczi domoj wrócził.

— Jeho kralowska wyßokosczi prynz Jurij budże 19. auguſta rano w 7 hodžinach 3. infanterie-regiment No. 102 pola Žitawy a popołdnju ½5 hodžinow 4. infanterie-regiment No. 103 pola Budyschina wobhladowacz.

— Schtoż wobßadzenje nowych krajſkich hetmanſtwow, ketrez na měſto dotalnych krajſkich direkzijow ſtupja, naſtupa, dha je nětko wiſte, ſo budże ſa krajſkeho hetmana pomjenowany: 1) w Draždžanach, dotalny krajſki direktor Uhda w Zwickawje; 2) w Lipſku, tamniſchi dotalny krajſki direktor ſ Burgsdorf; 3) w Zwickawje, hamtſki hetman ſ Könneritz w Chemnitzu a 4) w Budyſchinje, tajny radžiczel ſ Beuſt tam, kiž hižom dlěſchi czaß měſto budyſkeho krajſkeho direktarja ſaſtupuje.

— Draždžanſke hłowne bibliſke towarſtwo ſmeje ßwój lětny ßwjedżeń 8. ſeptembra popołdnju; ſakſke hłowne mißionſke towarſtwo 9. ſeptembra popołdnju a draždžanſka paſtoralna konferenza tón ßamy dżeń dopołdnja. Wſchitke tſi ßwjedżenje budża w Draždžanach wotdżerżane.

S Großenhaina pišaja, ſo w tamniſchej wokolnoſczi tak na wodze pobrachuje, ſo dyrbja někotre wßy hodžinu daloko po nju jěſdżicz.

W Zwickawje ßu pſchekupza Trümpera ßadžili, dokelž je prajił, ſo je ſchkoda, ſo Kullmann wjerſcha Bismarka ſatſélił njeje, a dokelž je wěſchcził, ſo drje ßo hiſchcze wjozy mordarſkich nadpadow na Bismarka ſtanje.

S Barlina pišaja, ſo je ßo tam kněžor 9. auguſta ſ Gaſteina wrócził a ßo bórſy na hród Babelsberg podał. Na ßwojim domojpuczu wón po prjedy ſczinjenym pſcheproſchenju khwilu na dwórniſchczu ſakſkeho měſta Reichenbacha w Voigtlandze ſaſta, hdżež tehdy runje tamniſche wojerſke towarſtwo ßwjedżeń poßwjeczenja ßwojeje nowoje khorhoje dżerżeſche. Wón ßebi khorhoj wobhladowaſche a jako wuhlada, ſo ßu na njej ßkowa: „Sswěrnoſcz kralej a wótznemu krajej" wuſchite, dha wón praji: „Budźcze Waſchemu młodemu kralej ſtajnje ßwěrni!" A jako bě ſ pſchitomnymi hewak hiſchcze to a wono popowjedał, pod ßławuwokanjom ſhromadżeneho luda wotjědże.

— Barlinſke nowiny powjedaja, ſo k manöwram, kiž ßo w gubinſkej wokolnoſczi ſmeja, kněžor tež pſchijědże a ſo budże w Gubinje bydlicz.

— Wjerch Bismark w tychle dnjach Kißingen wopuſchczi a je ßo tam pjeczą jeho ſtrowoſcz jara porjedżika. Na ßwojim puczu do Warzina wón tež do Barlina pſchijědże a chże ßo wot tam na hród Babelsberg k kněžorej podacz.

— So ßo ſchpaniſka republika wot němſkeho kněžora pſchipóſnaje, ſda ßo nětko wěſte byez a je k temu pjeczą tež italſke knježerſtwo hotowe. Hewak je Bismark tež na awſtriſke, jendżelſke, ruſke a franzowſke knježerſtwo pißmo pósłał, w kotrymž je napomina, ſo bychu to tež ſczinili. Te drje to tež ſczinja, ſ wuwſaczom jendżelſkeho a franzowſkeho. Jendżelſke ßnadz ßo teho dla ſarjekuje, dokelž Jendżelczenjo karliſtow ſa drohe pjenjesy ſ brónju a pólverom wobſtaraja a by tajke wikowanje po pſchipóſnaczu ſoſtacz dyrbjało, a franzowſke knježerſtwo budże ßo najſkerje teho dla ſapjeracz, dokelž by jemu lubſcho było, hdy bychu karliſtojo dobyli. — Bjes tym je pruſke knježerſtwo, kaž ßmy na to hižom wóndano ſpomnili, dwě mjeńſchej wójnſkej kódži do ſchpaniſkeho morja póßłało.

S Kölna nad Rheinom pišaja, ſo je we Weſtfalſkej a w rheinſkej provinzy ſandżeny tydżeń 5 katholſkich duchomnych do jaſtwa ßadżenych a 11 ſ jich woßady abo provinzy wupokaſanych. Hewak je ßwětna wyſchnoſcz ſamóżenje 20 katholſkich ſarow do ßwojeho ſarjadowanja wſaka a 10 wſchelakich ſjenoczeńſtwow ſakaſaka.

Awſtria. Kněžor je nowowuſwoleneho ßerbſkeho arzybiſkopa Iwaczkowicza wobtwjerdżił.

— W ſeptembru budża w Czechach wulke wojerſke manöwry wotdżerżane, k kotrymž tež kněžor Franz Joſef ſ wójnſkim miniſtrom, baronom Kollerom, a ſ miniſtrom-pſchedßydu, hrabju Andraſchijom, pſchijědże. Wón budże pſchi tutej ſkładnoſczi dwaj dnjej w Praſy bydlicz.

Franzowſka. Najnowſcha nowoſcz je ta, ſo je marſchal Bazaine ſe ßwojeho jaſtwa na kupje Marguericze czeknył. Wón bě mjenujzy teho dla, dokelž bě twjerdżiznu Metz Němzam pſchepodacz dyrbjał, k ßmjerczi wotßudżeny, Mak-Mahon bě jeho pak k 20 létam jaſtwa wobhnadżił a mějeſche wón po tajkim tónle czaß na ſpomnjenej kupje pſchebycz. Wóndano jeho mandżelſka Mak-Mahona wo to proſcheſche, ſo by tón Bazainu k temu wobhnadżił, ſo by ßo do wukraja pſcheßydlicz ßměł; Mak-Mahon pak ßo ſarjekny. Nětko pak nowiny pišaja, ſo je Bazaine w nozy wot njedżele k póndżeli czeknył a to na to waſchnje, ſo je ſe ßwojeho jaſtwa najprjódzy po rěblu dele ſlěſł a ßo potom ſe ſtaketeho brjoha po ſchtryku do jeneho czołma puſchcził, kiž tam na morju na njeho czakaſche. Tutón czołm je jeho potom na jenu kódź pſchewjeſł, na kotrejž je najſkerje do Italije wotjěł.

— Dale franzowſke nowiny powjedaja, ſo je Bazainu jeho mandżelſka ſandżenu njedżelu wopytała a ſo je wón, wot njeje naryczany, najſkerje na tym ßamym czołmje czeknył, na kotrymž je ßo wona na tu kupu pſchiwjeſcz dała. S nim bě ßo w ßwojim czaßu oberſt

Bilette dobrowólnje na kupu Margueritu pscheßydlik a dě Mak-Mahon to pschiswolik. Bilettu ßu nětko ßadźili, dokelž na to tukaja, so drje je wón k czeknjenju pomozny byl, teho runja tež Bazainowych stražnikow (wajchtarjow) a kommandant kupy ßu tež do pschepytanja wsaczi.

Schpaniska. W tutym kraju ßu sańdźeny tydźeń saßo někotre bitwiczki bjes republikanskim wójskom a karlistami byłe. Žadyn wužitk pak psches to žana strona měła njeje.

Rußowska. Khěžorka je ßo w tychle dnjach s wukraja domoj wróczika; tež je njewjesta prynza (wjelikeho knjasa) Wladimira, meklenburgska prynzeßyna Marja, do Petersburga pschijěła. Jeju wěrowanje budźe w septembru.

Sprawnoscz, wěrnoscz, luboscz.

Žadny, jara žadny je
W tutym czaßu na ßwěcze
Sprawny czlowjek bjes falscha,
Czlowjek bje-wschoh' ludanja.

Duž, bratsja! sprawnoscz lubujcze,
Tak dołho hacž na ßwěcze scze,
Njech wěra, luboscz, nadźija
Waß psches ßwět pschewodźa.

Kóždy sprawnoh' czlowjeka
Rady wokoł' ßebje ma,
Rad a tež we luboscźi
Jemu wschitko dowěri.

Hdyž wschudźom wschitko na ßwěcze
We ßwojim czaßu sahinje,
Dha wěrnoscz, luboscz, nadźija
Wschak ženje njesańdźa.

Nětk ßo husto teho dla
Ludźo s tobu stowarscha,
So by składnoscz dostali
Tebje pschinjescz k hanibi.

Tón wschehowědomny pak wě,
Kak woni s tobu měnja slě,
A budźe junu sawěscze
Jich khostacz ßurowje.

Hdyž ßo nam tu derje dźe,
Pscheczelow tu na doscz je,
Hdyž pak kschiž naß wobdawa,
Dha ßo s wjetscha sdaluja.

Nětk namkasch wschudźe czlowjekow,
Kiž njehańbuja ßo tych łžow,
Kiž, hdyž je jim to k wužitku,
Czi schkodźicz pytaju.

Tola ja wěm pscheczela
Sprawnoh' a bjes ludanja,
Tutón, kiž nasch Sbóžnik je,
Wěcznje ßwěrnje wostanje.

Hdyž na ßwěcze wscho sahinje,
Dha tutón pscheczel wostanje
A wjedźe naß psches ßmjercz a row
Do ßwojich njebjeßow.

Nihdy njej' ßo nichtón kał,
Kiž je sprawnoscz lubował,
Hdyž tež ßu ßo na ßwěczi
Jemu ludźo wußměli.

Haj, tón czaß naschoh' žiwjenja
Sso, bratsja, bórsy dokonja,
Duž chzemy w sprawnej luboscźi
Sso setkacz na ßwěczi.

Hdyž tež tudy na ßwěczi
Nichton so mnu njeměni,
Dha mam tola pscheczela,
Mojoh' luboh' Sbóžnika.

Wón czlowskich duschow pscheczel jo,
Rad czini s kóždym towarstwo,
Duž wschak ßo jemu dowěrcze,
Wón ßwěrny wostanje.

Tak tež moja wutroba
Budź Ty bje-wschoh' ludanja,
So by ßo móhł kóždy czi
Dowěricz we luboscźi.

Haj, bratsja! sprawnoscz lubujmy
Tak dołho, hacž na ßwěczi ßmy,
Njech wěra, luboscz, nadźija
Naß psches ßwět pschewodźa.

Pětr Młónk.

Ze Serbow.

S Budyschina. Hacž do 10. augusta je ßo na rektorat tudomneje realki 8 a na direktorat tudomnych měschczanskich schulow 16 samołwjenjow stało. Hacž do 20. augusta ßo samołwjenja hischcze horjebjeru.

— Wschelake pschiboczne towarstwa Gustav-Adolfskeje sjenoczenstwa běchu lětsa se ßwojej prěnjej abo druhej tseczine nimale 300 tol. sa Lupjansku zyrkwinu twarbu hromadu nawdałe. K naschemu wulkemu wjeßelu bu tón lětuschi dar w poßedźenju hłowneho towarstwa, w Mischnju 4. augusta wotdźerźanym, na 500 tol. powyscheny.

S Hnaschez. K naschej tydźeńskej powjescźi wo njesbožu pschi rostsělenju skały mamy hischcze pschistajicz, so taj dwaj dźěłaczerjej, kotrajž buschtaj pschi tym wobschkodźenaj, Mikel s Dobrusche a Keil s Hrubjelczíz rěkajtej.

S Maleschez. Kaž ßmy s wěsteho žórła shonili, dha je wjetschina zyrkwineho prjódkstejerstwa nascheje woßady k. duchowneho Mrósaka w Khołmje sa nascheho fararja wuswoliła a je nasch kollator, knjes hrabja Schall-Riaucour nad Husku atd., tež hižom k. Mrósaka jako tajkeho designirował.

S Njeßwaczidła. Hacž runje ßebi myßlachmy, so budźa ßo dołhy njebo k. hrabje Maximiliana Peralta-

Renaud-Rieſch ſ tych pjenjes ſapłaczicz hodźież, kiž ßu ßo ſ rospſchedacza teho wuwikowake, ſchtož jemu ßamemu privatnje ßłuſcheſche, dha tele pjenjeſy tola doßahake njejßu a je teho dla konkurs wotewrjeny.

S Kamjeńza. Pſchi ßylnym njewjedrje, kotrež tudy 6. auguſta popołdnju mějachmy, dyri błyſk pſched měſtom do jeneje ſkałukamarſkeje khěžki, hdyž runje ſcheſczo dźěłaczerjo ßwaczachu. Błyſk ſ wuhnjom nuts pſchileczа, wulecza ſ woknom a rosraſy pſchi tym woknowe wobkoženje. Dźěłaczerjo bjes ſchkody woteńdźechu.

S Hochoſy w Delnjej Łužizy piſche zaßnik wot 6. auguſta: „Wczera pſchińdże naſch ſchołta Hoſchka do njeſboża; wón młóczeſche ſ maſchinu a pſchi tym nękak do maſchinowych ſubow pſchińdże, tak ſo bu jemu prawa ruka ſkamana a wottorhnjena. Piznanſki lěkar chzyſche tón kónz ruti pſchirěſacz a potom wobalicz, pſchi tym pak ßo pikka ſkama a woſta w koſczi tczaza. W tym Hoſchka, kotrehoż běchu pſches chloroformirowanje do njeczucziwoſcze pſcheßadźili, ſe ßwojeje womory wotuczi a dyrbjeſche tak dołho w ſatraſchnych boloſczach leżecz, hacz lěkarja Dr. Rychtarja ſ Khoczebuſa pſchiwjedźechu, kotryž potom tu wěz dokonja, kaž bě trjeba.“

Přilopk.

* Se Židowa. Sańdźeny ſchtwórtk, 13. auguſta, tudy dwójzy ſ wóhnjom hrożeſche, mjenujzy pola pjekarſkeho miſchtra Boitza běchu ßo ßaſy ſapaliło a w Mehnertez kowarni bě jene make dźěczo jene poßleſchczo někak ſamiſchkriło.

* Tſělerſki ßwjedźeń, kiž ßo ſańdźenu njedźelu a pón-dźelu w Biſkopizach wotdźerža, je ßo derje radźił a bě ßo na nim tež něhdże 1000 tſělzow ſ druhich měſtow wobdźěliło.

* W Gröppendorfje pola Mügelna je ßo ſańdźenu ßobotu 14 khěžow wotpaliło a je pſches 19 ßwójbow ßwoju domjazu nadobu ſhubiło.

* S Walddorfa piſaja, ſo je tam 9. auguſta wjeczor krupobicze było, kiž je wjele ſchkody naczinił a woßebje wjele woknowych ſchlleńzow rosbiło.

* W Riechbergu pola Hainichena (w Sakſkej) ſańdźenu wutoru wjeczor woheń wudyri, kiž pſchi ßylnym wětrje 10 burſkich dworow a 7 khěžow do procha a popjeła pſchewobroczi. Domoj ſkhowane žně a domjaza nadoba ßu ßo nimale wſchě ſpaliłe. Stót je drje ßkomjenjam wutorhnjeny, ale ſwotkal dyrbja ſa njón pizu bracz? Jenoż dwaj běſchtaj ſawěſczenaj.

* Na póſcze w Duisburgu ßu paduſchi 10. auguſta w nozy něhdże 5500 toleř kranyli.

* S Mnichowa piſaja, ſo je tam 8. auguſta wulki beſchcz ſe ßylnym wětrom byk a woßebje w tamniſchej wokolnoſczi wjele ſchkody naczinił. Mjenujzy w Minchowje mějachu jenoż deſchcz, ale we wokolnoſczi ßo krupy dźěchu. Schkodowanje w Gautingu ßamym ßo na 70,000 ſchěßnakow woblicza. — Mnichowſki wulki němſki ſpěwanſki ßwjedźeń, kiž tam w prěnich dnjach tuteho tydźenja wotdźerżachu, je tež pſches deſchcze cżerpił. S Budyſchina běſche tam 17 ſpěwarjow.

* W Draždżanach bu wóndano w jenej reſtauraziji ta ſala, kotruž ßu tamniſchi Rußojo ſa ßebje a ſa ßwoje ſhromadźiſny wotnajeli, wot draždżanſkeho ruſkeho duchowneho, k. Roſanowa, poßwjeczena.

* Wěſty Siemens w Draždżanach je nětko pěz natwarił a wſcho k temu pſchihotowak, ſo móże ßo w njej cżłowſke cżěło, jeli je pohrjedacz nochzedża, do popjeła ſpalicz. We wſchelakich měſtach mjenujzy wjele ludźi k temu radźi, ſo bychu pſchichodnje morwych njehrjebali, ale ſpalili a potom jich popjeł na pohrjebniſchczo ſtajili.

* Blisko Glogawa nětko artilleria ſ granatami tſěła, wot kotrychž druhdy jena njerosleczi. Jenu tajku njerosleczenu granatu bě wóndano jedyn dźěłaczeŕ w pěſku namakał a ju domoj wſak, ſo by wokoj, ſ kotrymž je wobdata, wotbělił. W tym wokomiknjenju, jako wón teho dla, ſo by wokoj wotraſył, ſ njej na jedyn kamjeń praßny, ßo wona rostſěli a jeho na někotre kruchi rosraſy, tak ſo bě jeho ßmjercz žałoßna.

* Njewjeſta ruſkeho prynza Wladimira, kotraž je evangelſko-lutherſkeho wěrumuſnacza, je prěnja prynzeßyna, kiž ßmé pſchi ßwojej wěrje woſtacz, hdyž do ruſkeje khěžorſkeje ßwójby ſtupi. Hacz dotal dyrbjachu wſchitke tajke prynzeßyny k grichiſko-katholſkej (prawoßławnej) wěrje pſcheſtupicz.

Cyrkwinske powjesće.

Křćeni:

Pětrowſka zhrkej: Max Klemens, Jana Ernſta Pětſcha, měſchczana a leżomnoſczerja, ß. — Ernſt Pawoł, njebo Jana Handrija Hejduſchki, ß.

Michałſka zhrkej: Jenny Friedu, Handrija Roberta Ernſta Henniga, ſchewza na Židowje, dź. — Marja Emilia, Pětra Pětſcha, wobhdlerja na Židowje, dź. — Marja Helena, Jana Garbarja, ſahrodnika w Nadźanezach, dź. — Oskar Arthur, Jana Auguſta Fröhy, ſarjadowarja w papjerniku w Dobruſchi, ß. — Handrij Max a Hana Khryſtiana, Bjedricha Wylema Spahna, wobhdlerja pod hrodom, dwójnikaj.

Zemrjeći:

Dźeń 31. julija: Hana Marja, Jana Nowaka, wobhdlerja w Hrubjelczizach, dź., 2 m. — 2. auguſta: Hana rodź. Spahnez, Jurja Schuberta, khěżerja na Židowje, mandźelſka, 66 l. 2 m. 10 d. — 4., Jan Handrij Hejduſchka, wobhdler, 30 l. 4 m. — Jan Ernſt, Handrija Wowczerja, żiwnoſczerja w Sajdowje, ß., 1 m. 18 d. — Hana Kamilla Brieſka, Jana Auguſta Mißganga, kublerja w Ssmolizach, dź., 1 m.

Kak Hans Depla a Mots Tunka

rozom wótřitaj a ludźi pódla škrějetaj.

* * * * * *

Hanß Depla. Schtoż je lěpsche dyžli wosch,
To ßej ßwěru domoj nosch!

Mots Tunka. Haj, tak praji ßerbske pschißkowo, ale měnisch ty, so ßměsch wschitko domoj njesć, schtoż ßo cźi sběhnjenja hódne sda?

H. D. Na žane waschnje niz, ja ßměm jenoż bracź, schtoż na mojich leżomnosćach narosćże.

M. T. Nó, dha bych chzył, so by ty mojemu ßußodej tole pschißkowo też takle wukładł.

H. D. Cźeho dla dha to?

M. T. Teho dla, dokelž ßebi wón to pschißkowo tak wukładuje, so ßmě domoj noßyć, schtoż ßo jemu spodoba, s cźohož potom pschińdże, so ma wschelaku pscheńzu w ßwojej brózni doma, hacź runje je jenoż jedyn mały sahonćk pscheńzy wonka měł.

H. D. Dha njech ßo jenoż na kedźbu bjerje, so jemu na ßudże to pschißkowo wukładowacź njepocźnu.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje
8. augusta 1874.

Dowoz: 4208 měchow.	Płaćizna w přerěžku na wikach,						na bursy,					
	niżša.			wyšša.			najniža.			najwyšša		
	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.
Pscheńza 50 kilgr.	4	2	—	4	16	9	4	5	—	4	16	9
Rožka = =	3	16	—	3	19	1	3	16	—	3	19	1
Jeczmjeń = =	3	7	8	3	15	—	3	11	4	3	15	—
Wowß = =	3	10	—	3	20	—	3	10	—	3	20	—
Hrósch = =	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka = =	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps = =	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły = =	5	13	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka = =	6	17	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lane ßymjo = =	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Běrny = =	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Butra 1 =	—	25	—	—	27	—	—	—	—	—	—	—
Ssyno 50 =	1	24	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—

Wczera płaczesche w Barlinje:
spiritus 26 tl.—28½ tl., pscheńza 76—86 tl., rožka 50—69 tl., rěpikowy wolij (njeczisczeny) 18 tl. — nßl.

Cźahi po żelesnizy:

S Budyschina do Draždźan: Rano 6 hodźinow 45 minutow; dopołdnja 9 h. 15 m.; pschipołdnju 12 h. 40 m.; popołdnju 4 h. 10 m.; wjecźor 8 h. — m.; w nozy 2 h. 35 m.; w nozy 4 h. 5 m.

S Budyschina do Shorjelza: Rano 7 h. 45 m.; dopołdnja 10 h. 50 m.; popołdnju 3 h. — m.; wjecźor 6 h. 50 m.; wjecźor 9 h. 45 m.; w nozy 12 h. 50 m.; w nozy 1 h. 48 m.

S Radeberga do Kamjeńza: Dopołdnja 8 h. 10 m.; dopołdnja 9 h. 30 m.; popołdnju 2 h. — m.; popołdnju 5 h. 45 m.; wjecźor 11 h. 10 m.

S Kamjeńza do Radeberga: Rano 5 h. 20 m.; dopołdnja 8 h. 15 m.; pschipołdnju 12 h. 45 m.; popołdnju 3 h. 50 m.; wjecźor 6 h. 45 m.

S Lubija do Zitawy: Rano 6 h. 10 m.; dopołdnja 9 h. 10 m.; pschipołdnju 12 h. 30 m.; popołdnju 4 h. — m.; wjecźor 7 h. 30 m.; wjecźor 7 h. 57 m.; wjecźor 10 h. 30 m.

Se Zitawy do Lubija: Rano 4 h. 55 m.; rano 7 h. 15 m.; dopołdnja 8 h. 26 m.; dopołdnja 10 h. 20 m.; popołdnju 2 h. 20 m.; wjecźor 6 h. 10 m.; wjecźor 8 h. 50 m.

Młócżaze maschiny ſ gōplom

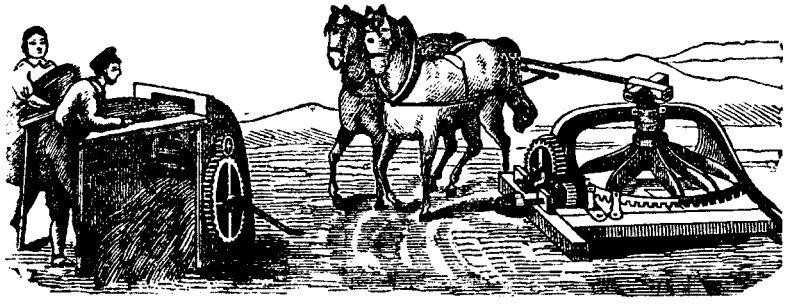

najdopokaſanſcheje konſtrukzije a w hiczu k regulirowanju, patentirowaneho poſtajenja ſa 1—4 konje, lohko ſo wjerżaze, porucża

żeleſolijernja a maſchinowa fabrika

Gœtjes & Schulze w Budyſchinje.

Ssyczne maſchiny

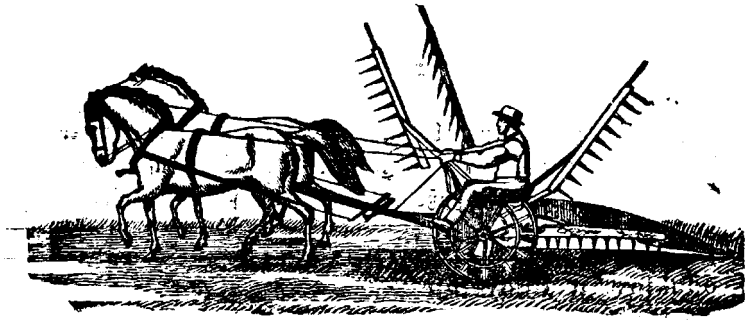

ſyſtema **H. & G. Kearsley**, pſchedawa pod rukowanjom a ma je ſtajuje na ſkładże

żeleſolijernja a maſchinowa fabrika

Gœtjes & Schulze w Budyſchinje.

Wina

běłe, czerwjene a ßłódke, bleſchu po 7½ ußl. a dróżſcho, poruczataj

Scholz & Kühn

na jerjowej haßy.

Poßleſchczowe pjerje a poßleſchcża

mam we wulkim wubjerku najtuniſcho na pſchedań. Też ßo pola mje pjerje k cziſczenju horjebjerje a najlěpje wucziſczi. **Frödowa** na rybjazej haßy.

W mojimaj mukupſchedawarnjomaj je ſaßo

majßowy ſchrot a majßowy grieß

najtuniſcho na pſchedań. **A. Krüger.**

Jedyn ßyn ſprawnych ſtarſchich może w mojich **kolonialtworowych a ſpirituoſowych khlamach** bórſy jako

wuczomnik

měſto namakacz a to pod ſpodobnymi wuměnjenjemi.

Ernst Hämsch na bohatej haßy.

Dżełarſkim familijam, wotroczkam a dżowkam może ſtajnje dobre měſta pſchi wyßokej ſdżě wukaſacz **Rudolf Wahl**

na jerjowej haßy cżo. 266.

August Schöncke,

knihiwjasař na hauensteinskej haszy,

porucza swój skład k dobrocziwemu wobkedzbowanju, jako

spěwarske a schulske knihi wschěch družinow,
khlamske, notizske a pißne knihi,
listownje, portemonnaije a cigarrne etuis,
fotografijowe albumy, wobłuczki a knjenske tosche,
knihi s wobrasami, sbožopschejaze kartki a kschczeńske listy,
pißnu, listowu a pißanu papjeru a tintu atd.

Liebigowy kumyßowy extract

wot prěnich autoritetow doposnaty a poruczeny, pschi **ßuchoczinje** (tež we wyßokej měrje), pschi **tuberkulosy** (snamjenja: krawny kaschel, hektiska symiza, nozny pót, czežki dych), **žołdkowym, czrjewowym a bronchialnym katarrhu** (chroniski kaschel, krótki a ßuchi s krakami), **rjapowej ßuschinje**, kaž tež pschi wschěch khoroscżach, kiž móža ßo psches lěpschu jědź a polěpschenje krwě wotstronicz, tež hischcze tehdy, hdyž žane lěkarstwo wjazy njeskutkuje, najlěpje pomha. Wón spomóža woßebje pscheměnjenje wutkow a je teho dla woßebje wužitny khorym, kiž dyrbja po měßazach wo jstwje wostacz a mało stawohibanja maju.

Kisty po 4 flakonach a wjazy (flakon po 15 nßl.) pósczele

General-Depot von Liebig's Kumys-Extract
Berlin, Friedrichstr. 218.

NB. Khori, kotrymž žane ßrědki njepomhachu, njech hischcze s dowěrjenjom poßleni ras spytaja s **Liebigowym extractom.** Knižka wot **Dr. Weila** darmo a franko.

Attest sa Glöcknersku czehnitu a hojazu žałbu.*) Moja žona bu sańdzene lěcze wot koßy jara ranjena; wschě mi poruczene žałby a plestry niczo njepomhachu. Na to ja Glöcknersku žałbu nałožach, sa tsi dny bě saczeklisna, sahorjenje a boloscz prjecz. Mój ßyn bu w krótkim czaßu wot wosabjenja wumóženy; tak je ßo wjele snatych wot wotewrjenych ranow na rukomaj a nohomaj sahojiło. Ja kóždemu czerpjazemu tule žałbu k nałoženju poruczam.

Reißen p. Hale. **Wilhelm Täschner.**

*) Prawdziwa se schtemplom: **M. RINGELHARDT** na schachtliczzy k dostaczu w schachtlach po 2½ nßl. w **budyskomaj haptykomaj**, kaž tež w haptykach w Biskopizach, Rakezach, Schěrachowje, Hirschfeldze, Bjernaczizach, Wostrowzu, Herrnhucze, Neugersdorfje, Großschönawje, Nowosalzu, Seifhennersdorfje a w fabrizy w Gohlisu pola Lipska.

NB. Bjes horka wuczischczaneho schtempla žałba **prawdziwa njeje.**

Drjewowa aukzia.

Wutoru, 18. angusta t. l., dopołdnja wot 9 hodzinow budza ßo w korczmje w Mjedzojsu drjewa, w mjedzojskim knježim lěßu w drjewnischczu a jenotliwe nahotowane, jako

758 schmrěkowych žerdzow wot 7—14 cm. tołstoscze a 7—11 m. dołhoscze, No. 1 b/m 9, No. 12 b/m 12,
1 Rm. twjerdych schczěpow,
117 = khójnowych =
4 = twjerdych kliplow,
69 = khójnowych =
40,40 stotnjow khójnowych sbytkowych walczkow,
0,40 = twjerdych nabitych walczkow,
8,70 = khójnowych = =
25 hromadow mjehkich walcznych sbytkow

pod wuměnjenjom naßadzenja a pod wuměnjenjemi prjedy wosjewjomnymi, na pscheßadzowanje pschedawacz.

Kupowarjo ßu pscheproscheni, ßebi tele drjewa prjedy wobhladacz a ßo teho dla na holnika w mjedzojskej hajniskej khěži wobroczicz abo ßo runy pucz do naspomnjeneho lěßa podacz.

Hrabinske Schall-Riaucourske hajniske sarjadnistwo w Huszy.

Hugo Opelt.

Jedyn w ßwojim dźěle kmany

kowařski mischtr

namaka město 1. oktobra t. l. na ryczerkuble w Hornim Hbjelsku pola Wósporka. Sda je wěsta (fixum), doßahazy deputat a wobydlenje darmo.

Schtóž wo to rodzi, chzył ßo tam w parschonje w hospodařskim sarjadnistwu (Wirthschaftsamt) samołwicz.

Jedyn kmany **gratdźěłař** respective

wojnař

ßo k 1. septembra pyta sa ryczerkubło w Hornim Hbjelsku pola Wósporka. Sda je wěsta (fixum) a deputat doßahazy.

Samołwjenje njech ßo w parschonje stanje w hospodařskim sarjadnistwje tam.

Semjazy dźěłaczerjo

ßo hnydom na ryczerkubło w Kupej pytaja.

Wósport. **H. Petzold.**

Dwě **dźěłaczerskej familiji** s dobrymi wopißmam móžetej pschi trajazym dźěle a dobrej sdźě dwě **duschnej wobydleni** dostacz na kuble czo. 1 w Leschawje pola Hodźija.

Jena **pěstoncza** móže hnydom ßłužbu dostacz pola rukajzarja a mězydźěłarja **Müllera** na schulerskej haßy czo. 6 po 3 skhodach.

Magdeburgske woheń sawěsczaze towarstwo

se sakładnym kapitalom wot pjecz millionow toleř prusk. kouranta

w 5000 akzijach po 1000 tl., kotrež ßu dospołnje wudate,

pschijima po tunich, twjerdych prämijach sawěsczenja psche wohnjowu schkodu tak derje w městach kaž na wßach na hibite pschedmjety.

W tunjosczi ßwojich prämijowych postajenjow wone niže žaneho druheho psrawneho towaŕstwa njesteji, tež poskicza wone **pschi sawěsczenju na dlěschi czaß hódny dobytk.**

Pschi ratarskich sawěsczenjach ßo sawěsczenym tójschto k lěpschemu pschiswoli.

Schkodowanje psches wuraženje gasa ßo tak saruna, kaž wóhnjowe schkodowanje.

Sawěsczeńske formulary, kaž tež exemplary powschitkomnych sawěsczeńskich wuměnjenjow móža ßo pola podpißaneho agenta kożdy czaß darmo dostacz, kotryž budże pschi napißanju sawěsczenja stajnje k pomozy hotowy a budże wschitke požadane wułoženja dawacz.

W Budyschinje, na hornczerskej haßy.

Heinr. Meisel, ök. inspektař,
wyschi agent magdeburgskeho woheń sawěsczazeho towaŕstwa.

Pczołaŕske towaŕstwo

w delnim dole Sprewje

směje ßobotu, 22. augusta, popołdnju w 1 hodźinje **shromadźisnu w Thiermannez restauraziji** w Budyschinje.

Dźeński porjadk: Wuradźowanje dla generalneje shromadźisny hłowneho pczołaŕskeho towaŕstwa, kotraž ßo 1. septembra t. l. w Kamjenzu wotdźerżecz dyrbi; — wudźělenje ßobustawskich kartkow dla tunischeho jěsdźenja na želesnizy a skasanje loßow sa wuloßowanje pczołaŕskich wězow w Kamjeńzu.

Pschedßydstwo.

Richard Rnicke,

fabrikant pschedeschcznikow a ßłóncznikow,
w Budyschinje na swonknej lawskej haßy 879,
porucza pschedeschczniki a ßłóncznikі w najwjetschim wubjerku po najtunischich płaczisnach.

Ja poruczam najpodwolnischo ßwoje

ruczne młóczaze maschiny

s göpelom a bjes njeho, kaž tež s jenopschežnym göpelom; ja sa nje rukuju a dam je tež na tydźeń a dlěhe na pruhu. Jena tajka maschina płaczi franco hacž do Budyschina 66 tl. a móže ßo, hdyž ßo w běhu tydźenja skasa, hižom ßobotu w Budyschinje dostacz, hžež ßym ja kóždu ßobotu w hoscźeńzu „k słotej hwěsdźe" k ryczam. Jeli ßnadź bych tam jenu abo druhu ßobotu pschińcz njemóhł, dha móža ßo skasanja we wudawaŕni „Serbskich Nowinow" sczinicz.

L. A. Thomas w Großröhrsdorfje.

Jeneho ßylneho hólza jako **wuczomnika** pyta **Paul Schulza,** tyscheŕski mischtr w Budyschinje na garbarskej haßy 430.

Aukzia ßłanja.

Póndźelu, 17. augusta, rano w 9 hodźinach, budźe saßo na pßowjanskim reviru ßłanje pschedawane.

R. Binner.

Kóždy schlebjerdak (Bandwurm) wotstroni sa 3 hacž 4 hodźiny zyle bjes boloscze a straschnoscze; teho runja wěscze wotstroni tež **bělawu, żołdkowe widlischcza a lischawu** a to listnje: **Voigt,** lěkaŕ w **Croppenstedt** (w Pruskej). (H. 020.)

Sa drapu wobßedźu jedyn njewonjaty **dopokasany** ßrědk, s kotrymž je najwyscho jenož **3-króczneho** narybowanja trjeba, so by ßo wona **njeschkódnje** a **wěscze** sahojiła, sa czož **połnje rukuju.** Khori njech ßo s dowěrjenjom wobrocza na **Enke** in **Tinz** bei **Gera.** (H. 33803.)

Róże, kaž tež **pletwa** sa njewjesty a kmótrow ßu rjane a tunje na pschedań w schtrymparskich klhamach **hanensteinskeje** abo **butrowskeje haßy.**

Nawěschtki

sa

Serbske Nowiny,
Fliegende Blätter,
Kladderadatsch,
Berliner Tageblatt,
(23,000 abonnentow),

kaž tež sa **wschě** druhe nowiny tukraja a wukraja wobstara **wschědnje** porjadnje a po najtunischich płaczisnach

Rudolf Mosse

Draždźanach, w Altmarkt 4. w **Lipsku,** Grimm. Str. 2. w **Chemnitzu,** Roß- u. Holzmarkt-Ecke.

Łužičan čo. 8 wuńdźe za tydźeń.

Nakładnik: J. E. Smoleŕ. Ćišć: L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 34. ~ 22. augusta ~ 1874.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawarni „Serb. Nowin“ na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 688 wotedać, płaći so wot ryčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawaŕ
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 7 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawarja 75 np. a na kral. saks. pósće 8¼ nsl. a z přinjesenjom do domu 98 np.

Schto mamy wo civilnym mandźelstwje dźerżeć.

(Skónčenje ſ čišła 33.)

Skónčnje hischće wospjetujemy, ſo maja ßo w Pruſkej wot 1. oktobra t. l. wſchitke ßlubjene pory civilnje wěrowacź dacź, a ſo ſmėje ßo to drje po bliżſchim němſkim rajchstagu też w Sakſkej a w druhich němſkich krajach ſtacź. Schtóż by ßo nochzył civilnje wěrowacź dacź, tón budże k temu nuſowany. Pruſzy duchowni njeßmjedźa po 1. oktobru žaneju ßlubjeneju prjedy zyrkwinſzy wěrowacź, hacź ſtaj wopißmo pſchinjeßłoj, ſo ſtaj civilnje pſchipowjedanaj a wěrowanaj. Haj ßami duchowni, kiž chzedźa ßo woženicź, dyrbja ßo tam pſchichodnje najprjedy wot civilnoſtawſkeho ſaſtojnika ßwojeje woßady kopulirowacź dacź.

Hewak mamy pak też prajicź, ſo pſchi wſchėm civilnym mandźelſtwje w jenym naſtupanju tak njebudże, kaž ßebi wſchelazy lohkoſmyßleni ludźo myßla. Woni ßu mjenujźy, kaž ßmy ßami hižom huſto ßkyſcheli, teho mėnjenja, ſo potom, hdyž ßo jedyn jenož civilnje wěrowacź da, mandźelſtwo tak twjerde njebudże, kaž dotal. Woni myßla, ſo budże ßo tajke mandźelſtwo lohko roswjaſacź dacź, hdyž ſtaj jeho mandźelſkaj ßytaj. Tajke mėnjenje je pak jara wopačne. Zyrkwinſke požohnowanje a poßwjeczenje ſ mjenom Bożim budże drje jemu pobrachowacź, ale we wſchėm ßwėtnym naſtupanju budże wone tak twjerde, kaž je dotal było; ßwėtny ſakon, po kotrymž ßu ßo hacź dotal mandźelſtwa roswjaſacź móhke, też pſchichodnje tón ßamy woſtanje.

My pak ßo nadźijamy, ſo w Sserbach też dale kóždy ßwoje mandźelſtwo ſ Bohom ſapočnje a ſo po tajkim bjes Sserbami wo žanych mandźelſkich ßkyſchecź njebudźemy, kiž ßo njejßu też zyrkwinſzy wěrowacź dali.

Najnowſche.

Draždźany, 21. auguſta. Kral a kralowa nětko na hońtſkim hrodże Rehfeldźe bydlitaj. Knjeni kralowa je ßo jara ſtrowa ſ kupjel wrócźiła.

Mnichow, 19. auguſta. Awſtriſki khėžor je dźenża ſ krónſkim prynzom Ruldolfom k woppytanju prynzeßyny Giſele ßem pſchijėł. (Tuta prynzeßyna je jeho dźowka a ſ jenym bajerſkim prynzom woženjena.)

Karlowizy (we Wuherſkej), 18. auguſta. Poſtajenje tudomneho ßerbſkeho arzybiſkopa abo patriarcha Iwačźkowicża je ßo dźenża na pyſchnje waſchnje ſtało.

Win, 18. auguſta. Sa ßejmy jenotliwych awſtriſkich krajow a ſa winſki rajchsrath ßo bjes ſapóßłanzami nětko też jena katholſka ſtrona (partaja) pſchihotuje.

Win, 19. auguſta. Tudomne nowiny pißaja, ſo awſtriſke knjeżerſtwo ſchpaniſku republiku pſchipóſnacź nochze, jeli ju ruſke knjeżerſtwo prjedy njepſchipóſnaje.

Win, 20. auguſta. Dokelž ßmy w tudomnej wokolnoſczi nėkotre dny ſa ßobu wulke deſchcze měli, dha je woda w Donawje tak khėtſje pſchibyła, ſo wona w nėkotrych ſtronach měſta ludźom do pinzow bėżeſche.

London, 19. auguſta. Pruſki krónprynz a jeho knjeni mandźelſka ſtaj wczera dopołdnja awſtriſku khėžorku (kiž je też do Jendźelſkeje pſchijėła) woppytałoj.

Kopenhagen, 17. auguſta. S Edinburga ßmy wczera pſches telegraf ſhonili, ſo je (danſki) kral po njemėrnym jėdźenju wot ßwojeho woppyta kupy Islanda tam pſchijėł. — (Wobydlerjo danſkeje kupy Islanda bėchu krala na ßwjedźeń pſcheproßyli, kotryž wóndano k dopomnjenju na 1000lětne wobſtejenje islandſkich gmejnow wobeńdźechu.)

Paris, 18. auguſta. W krajinje Calvados bu wóndano jedyn bonapartiſt ſ wulkej wjetſchinu ſa ßejmſkeho ſapóßłanza wuſwoleny. — Jene tudomne nowiny powjedaja, ſo ßo Bazaina do Schwajzarſkeje pſcheßydli.

Paris, 20. auguſta. Czeknjeny marſchal Bazaina je miniſterſtwu pißmo póßłał, w kotrymž praji, ſo ßo połkownik (oberſt) Villeta na jeho czeknjenju na žane waſchnje wobdźėlił njeje.

Swětne podawki.

Němske kněžorstwo. S Draždžan piſaja, ſo je kral Albert, kiž je ſo 17. auguſta ſ Oſtende ſtrowy a cžerſtwy do Pilniz wrócžił, wot tam 19. auguſta ſwojej knjeni mandželſkej, kralowej Karoli, hacž do Czopliz napſchecžiwo jěł. Wot tam ſo wonaj na hród Rehfeld podaſchtaj.

— Nowoſrjadowanje kralowſkich ſaſtojnſtwow ſ wěſtoſcžu 15. oktobra do žiwjenja ſtupi a ſu po wróczenju krala hižom ſkoro wſchitzy krajſzy hetmanjo a hamtſzy hetmantjo pomjenowani, teho runja je wobſanknjene, kak ſo ſ aßeßorami, expedientami atd. ſměje. — Naßanſki prynz Franz do draždžanſkeje wójnſkeje ſchule ſaſtupi.

— Kral je kantorej Süßej w Großröhrsdorfje ſkotu, k albrechtſkemu rjadej ßkuſchazu medaillu ſpožcził.

W Gröppendorfje je ſo 8. auguſta 14 domſkich ſe wſchelakimi póblanſkimi twarjenjemi wotpaliko. Teho runja je 11. auguſta w Riechbergu pola Hainichena woheń wudyrił a 15 burſkich dworow a 6 kněžow, wſcho do hromady 41 twarjenjow, do procha a popjeła pſchewobrocził. Dale ſu ſo w nozy wot 14. k 15. auguſta w Gorſchmitzu pola Leisniga 7 domſke wotpaliſe. Pſchi tym ſta ſo to njeſboże, ſo 52lětna wudowa Schmidtowa, jako bě ſo do palazeje kněže wróczika, ſo by tam hiſchcze něſchto domjazeje nadoby pkomjenjam wutorhnyła, wjazy won njemóżeſche, ale ſo tam ſpali. Wona ſawoſtaji 5 džěczi.

— S Barlina piſaja, ſo je ſo wjerch Bismark, jako běſche ſo ſ Kißingena tam wrócził, naſajtra na hród Babelsberg podał a tam khwilu ſ kněžorom roſryczowanje měł. S Barlina je do Varzina wotjěł a tam najſkerje hacž do měßaza oktobra woſtanje.

— Schtož pſchipóſnacze ſchpaniſkeje republiki wot němſkeho kněžora naſtupa, dha je to twjerdże wobſanknjene a ma ſo teho dla póßłanz, wot kněžora k temu powołany, do Madrida podacz a tamniſchemu miniſterſtwu pſchipóſnacze woſjewicz. Tak ſo tež ſe ſtrony Franzowſkeje, Jendželſkeje, Italſkeje atd. ſtanje. Smyßl tajkeho pſchipóſnacza je pak tón, ſo ſo nětcziſcha ſchpaniſka republika ſa ſakonſke ſchpaniſke knjeżerſtwo ſpóſnaje, ſ czehoż potom ßleduje, ſo ſo karliſtojo, dokelž ſu pſchecziwnizy tuteho ſakonſkeho knjeżerſtwa, ſa ſběžkarjow a rebellantow ſpóſnaja. Duž je prynzej Don Karlosej, kiž chze ßebi Schpaniſku dobycz a tam nowe kraleſtwo dobycz, tajke pſchipóſnacze jara njelubo. Ale wón ma ßebi ßam pſchipißacz, ſo je tak daloko pſchiſchko; pſchetoż, hdy budžichu karliſtojo wójnu tak ßurowje njewjedli a pruſkeho poddana Schmidta njeſatſělili, dha njebudžiſche Bismark ſa tej wězu hladak a wſchě druhe knjeżerſtwa k pſchipóſnaczu ſchpaniſkeje republiki nawabił. — Spomnjeny Schmidt běſche prjedy offizier a bě wot redaktorow někotrych nowinow do Schpaniſkeje póßłany, ſo by jim porjadnje nowinki w naſtupanju tamniſcheje wójny ßłał. Wón bě ſo teho dla k tamniſchemu republikanſkemu wójſku pſchiwdał, bu pak wot karliſtow ſajaty a bórſy ſatſělany.

— Tydženja běchmy po druhich nowinach piſali, ſo ſtaj ſo dwaj polſkaj katholſkaj duchownaj nowym zyrkwinſkim ſakonam podczißnyłoj. To pak wěrno njeje; wonaj ſtaj wjele wjazy pſchecziwo ſchtrafje, jimaj pſchißudženej, proteſtirowałoj.

Awſtria. K manöwram w Czechach wyſche ßameho kněžora Franza Joſefa tež ſchtyrjo awſtriſzy prynzojo (arzywójwody) pſchińdu. Awſtriſzy Němzy ſo w tu khwilu jara boja, ſo móhł kněžor pſchi tutej ſkadnoſczi Czechom někajku hnadu abo luboſcz wopokaſacz.

— Pſchi poßwjeczenju ruſkeje zyrkwje w Praſy bě tam ßydom ruſkich duchownych pſchitomnych, bjes nimi tež draždžanſki ruſki duchowny, knjes Roſanow. Rußow bě tam ſ Ruſkeje a ſe wſchelakich kupjel něhdże 500 pſchijěło a běchu tež ſ Petersburga 8 zyrkwinſkich ſpěwarjow póßłali. W ruſkich zyrkwjach mjenujzy žane byrgle njejßu, duž ma kóžda zyrkej ßwojich woßebitych ſpěwarjow, kiž pſchi wokłarnej ßłužbje a hewak ſpěwaja.

Franzowſka. Bazainowe czeknjenje hiſchcze pſchezo wjele ryczi czini. Wón wudawa, ſo je jeho mandželſka ſe ßwojim wujom Rulom k kupje, hdjež bě Bazaina jaty, na czołmje pſchijěła, ſo je ſo wón 40 kohczi po ſchtryku dele puſchcził a w tym czołmje k jenej italſkej łódži dojěł, kotruž bě jeho mandželſka wotnajała a ſa 6 dnjow 6000 frankow ſapłaczika. Hacž je to prěnſche wěrno, to njewěmy, to pak ſ tej italſkej łódžu je wěrno. Bazaina je ſo ſ Italſkeje pſches Schwajzarſku do Němzow podał a tam někotre dny w Kölnje nad Rheinom pſchebył, hdjež je pruſkeho kommandanta Kummera wopytał. Wot tam ſo pjecza pſches Belgiſku do Jendželſkeje pſcheßydli.

— Mak-Mahon w tu khwilu po Franzowſkej puczuje a w ßwojich ryczach wſchudże wobtwjerdżuje, ſo ßebi niczo wot ßwojeho ßydomlětneho pſchedßydſtwa wottorhnycz njeda. Mjenujzy franzowſki ßejm je lětża czaß jeho ſaſtojnſtwa na 7 lět poſtajił.

Schpaniſka. Karliſtojo pſchezo hiſchcze wulku mózwopokaſuja a ſu wóndano jenu żeleſnizu zyle ſkónzowali.

Rußowſka. W tutym kraju chze knjeżerſtwo univerſitet ſa żónſke ſakożicz a ſo nětko wuradżuje, kak by ſo to najlěpje ſtacz mohło. — Po kwaßu prynza (wjelikeho knjaſa) Wladimira ſo kněžor a kněžorka do Moſkwy podataj a ſo wot tam na někotry czaß do Liwadije na Krymje pſcheßydlitaj.

— Khiwinſki khan (wjerch) je Rußam k wjedženju dał, ſo chzedża tamniſchi Turkmenojo naſymu nadpad na twjerdżiſnu Pětro-Alexandrowſk ſczinicz. Ruſke wójſko je teho dla hotowe, jich hódnje wójnſzy powitacz.

Wobsankujenje žnjow!

Hlaj, semske žně ßu dokonjane,
Ssu žita domoj swožene;
Njetk k Božej cžesczi wotdžeržane
B'dža w zyrkwjach džakne ßwjedženje.
Haj, tu a tam ßo wuhotuja
Hosczinu žnjow domkhowanja,
Hdyž pschecželjo ßo wopytuja,
Te dostate žně wopomnja.

Na Božu poruczność je dała
Nam semja płody bohate;
Joh' ruka je wscho swarnowała,
Hdyž strachota ßo bližesche;
Se sjednoczenej spróżniwosczu
Tu stari, mkodźi džełachu,
Pschi rjanym wedrje se spěschnosežu
Te žně do bróżnjow khowachu.

Žně bohate ßu dokonjane,
Sso troschtuj, kiž ty na semi
Domkhował žně ßam njejßy žane,
Bóh tebi też khleb wobradźi;
Ach, džełaj jeno se ßwěrnosczu
Tak dołho, hacž ty strowosczu masch,
A njesapomń, so s wjeßekosczu
Też potrjebnemu něschto dasch.

Też tebi, kiž ßy khory, ßłaby,
Ssnadź léta dołho czerpisch tu,
Kiž ßy ßnadź džełał s lóschtom rady
Pschi strowych dnjach we žiwjenju;
Bóh wutroby wschě wěsczе sbudźi,
Kiž s darami cze sweßela;
Tych ßamych pak wón junu ßudźi,
Kiž hkódnemu khleb njedadža.

Njech je schtó dostał wjele, mało,
Wón saßkužił wschak niczo njej';
A nichtó nima žane prawo,
Wot Boha něschto žadacź ßej.
Je nětko Bóh Knjes tebi podał
Tu wjazy, hacž ty potrjebasch,
Je wjesczе jo s tym tebi dodał,
So hkódnemu džěl wot njoh' dasch.

Dha njekomdž ßo nětk, luba duscha,
Daj Bohu, schtož ßy winojta,
Sso džakuj jemu, kaž ßo ßłuscha,
Njech sprawna je ta modlitwa.
Wěrjazy semske rosßywanje
Tu s modlitwu wschak spoczina,
Ta modlitwa je wußywanje
Sa žně wěczneho žiwjenja.

Ty njewěsch, hacž sa tebje w ßwjeczе
To poßlenje žně njeběchu,
Ssnadź tebje hischczе w tutym lěczje
Do khkódnoh' rowa pohrjebu.
Sa semski kschiž a wojowanje,
Kiž krótki czaß wón wustacź ma,
Tam wěczne žně a wužiwanje
Wěrjazy s hnady dostawa.

H. P.

Ze Serbow.

S Budyschina. Ssrjedu, 19. auguſta, ßwjeczesche knjes farař Domaschka w Roßaczizach ßwój pjecź a dwazeczi lětny sastojnski jubilej. Se strony hłowneje konferenzy bu psches pschedßydstwo se ßlědowazej „votivnej taflu" postrowjeny:

„Lubowanemu bratrej, knjezej Michałej Domaščy, fararjej Nosačanskeje wosady, požohnowanemu spisowarjej za Bože kralestwo mjez Serbami, swojemu pilnemu, swěrnemu sobustawej na dnju jeho pjeć a dwacećilětneho zastójnskeho swjedźenja, dźeń 19. žnjeńca 1874, z najwutrobnišim dobroprošenjom wo dališu Knjezowu miłość zbožo přeje serbska předarska konferenca přez swoje předsydstwo

H. Imiša, fararja w Hodźiju, Kaniga, fararja w Klukšu, Jenča, fararja w Palowje, Sykoru, fararja w Smilnej."

Teho runja bě wón se strony serbskeho lutherskeho knihowneho towarstwa se ßlědowazym pschipißmom a s tymle, psches ßobuwuberkownika k. seminarskeho wyschscheho wuczerja Fiedlerja sestajanym khěrluschom poczesczeny:

Wysocy dostojnemu knjezej MICHAŁEJ DOMAŠCY, derje zasłužbnemu fararjej w Nosaćicach, swojemu lubosćiwemu sobuzałožerjej, rozhladnemu wubjerkownikej, płódnemu spisowarjej na dnju jeho pjeć a dwacećilětneho zastojńskeho swjedźenja, dźeń 19. žnjeńca 1874, z najnutrnišim dobroprošenjom wo dališe Knjezowe požohnowanje we wutrobnej džakownosći zbožo přeje

serbske lutherske knihowne towarstwo.

Dźens z Boha w błyšću slěbornym so jasni
Ći miły swjedźeń w swjatym zastojństwje:
Kaž króna na hłowje so Tebi krasni
Štwórtstotetk duchownskeje swěrnosće.
O kak dźens Twoja hnuta wutroba
So z khwalbu, z dźakom k Bohu přeliwa!

Štó zrozymja pak też wšě džakne čuća
Tych wutrobow, hdźež Twoje symjo spi?
Štó zdychnjeńčka a lubosćiwe hnuća,
Dźens Tebi swjećene, wšě přeliči?
Kaž Twoje stadło, swěrnje pasene,
Tak ma wšo Serbstwo přeća džakowne.

Wšak Twoja „harfa" klinči w serbskim kraju;
Twój „póst" je serbskich dušow křewjenje.
Kak hłosy zionske" klink luby maju,
Kiž sebi wěra w Serbach znošuje!
Ty horliwje česć Božu rozšěrješ
A serbskich dušow zbože přisporješ.

Duž z wěrnym připóznaćom dźensa staja
Ći Serbja na hłowu wěnc slěborny
A swoje horce zbožopřeća praja
Nětk Tebi z džakowneje wutroby:
Njech dale ćeče miłosć njebjeska
Ći do wutroby, domu, zastojństwa!

Njech horjo Twoje njebjo njezamróči,
Bóh wobradź Tebi přichod zbožowny;
Njech něhdy w złotym błyšću zas so wróći
Dźeń, kiž so dźensa jasni sleborny!
A junu njech tam harty jandźelske
Ći hraju zbóžne hłosy zionske!

S Budyšchina. Sańdźenu póndźelu, 17. auguſta, ßo na mĕſto dweju wuſtupjeneju mĕſchczańſkeju radźiczelow, kk. ryčznika Konſtantina a hoſczeńzarja Jähny, nowowólba ſta a bu k. Jähna ßaßo wuſwoleny, hewak pak k. ryčznik Sieba.

— Sańdźenu ßrjedu, 19. auguſta, je prynz Jurij, ſe Žitawy pſchijĕwſchi, tudomne wójſko wobhladował a 27. auguſta hiſchcze jedyn raz w tajkim wotpohladanju pſchijĕdże. — Sańdźenu ßobotu, 15. auguſta, je 3. bataillon tudomneho regimenta (Nr. 103), hewak w Kamjeńzu ſtejazy, ßem pſchiczahnył a ſ druhimaj dwĕmaj bataillonomaj w hromadze exercirował; dźenßa (ßobotu, 25. auguſta) pak infanterie-regiment Nr. 102 ſe Žitawy ßem pſchiczehnje, ſo by nĕhdże tydźeń ſ tudomnym regimentom manövrirował; potom wobaj regimentaj do miſchonſkeje wokolnoſcze k wjetſchim manöveram poczehnjetaj a tam nĕhdże dwĕ njedźeli woſtanjetaj.

— Wczera wopyta naß jedyn Perſa, kiž bĕſche ſ Perſiſkeje czeknycz dyrbjał, dokelž bĕ tam wot muhamedańſkeje na kſcheſczijańſku wĕru pſcheſtupił. Dokelž mózeſche trochu ruſki, dha mózachmy ßo ſ nim ſrjczecz.

Se Židowa. S tudomneje dźĕkarnje ſtaj wóndano murjeŕ C. W. F. Worgitz ſ Njeßwaczidła a Marja Henrietta Dunczowa ſ Rakez czeknykoj.

— Tudy ßu wóndano kamjenjerja Kudźelu a dźĕkaczerja Wolfa do jaſtwa wotwjedli, dokelž ſtaj pjecza wobßedźerja tak mjenowaneje Dokheje Blejchi pſchebikoj.

Se Ssmochczicz. Tudy je 10. auguſta 2lětna dźowczicźka korczmarja Jana Auguſta Hejdana do hnojnzoweje, lĕdy kohcz hłubokeje jamy panyka a ßo tam ſaßrĕbnyka. W jamje bĕ woda jenoz 3 zole wyßoka, ale dokelž bĕ to holczatko ſ wobleczom do njeje panyka, dha je tam ſrudnu ßmjercz namkała.

+ S Lutobcza, 18. auguſta. Mamy ſ naſcheje ſtrony nĕkotre njeſboża ßobudźĕlicz. Ssrjedu, 5. auguſta, ſapalichu ßo na njeſnate waſchnje knjeże ſchczerniſchcza, pſchi czimz ßo dwĕ pupje pſchenzy ſpaliſchtej. Njebudźichu ludźo hnydom k pomozy byli, dha budźiſche woheń tez jenu fajmu, kotraz bĕ jenoz dwĕ krocżeli ſdalena, ſapopanył a do popjeła pſchewobrocźił. — Pjatk, 7. auguſta, bĕſche ßo ßyn tudomneho podkopkiwobßedźerja k. Müllera do podkopkow podał, hdźez jemu kruch jika (Thon), nĕkotre centnarje czeżki, na nohu pany a ju rosraſy. — Wóndano je najeńk tudomnych wiſchnjow, Kreczmaŕ, tak njeſbożownje ſe ſchtoma panył, ſo je ßebi nohu ſkamał. — Teho runja mĕjeſche ßyn nĕhduſcheho zjwnoſczerja Mĕſcherja — pohoncz w Małßezach — to njeſboże, ſo ſ konja padże a ßebi pſchi tym ruku ſlemi. — Tez je wojnaŕ Hencz w Radworju pſched nĕkotrym czaßom tak ſtraſchnje ſ woſa panył, ſo je ßebi ramjenjowu wobrucźku ſkamał.

S Ketliz. Wſchĕm pſcheczelam a ſnatym ſ tutym najpodwolniſcho k nawjedźenju dawamy, ſo budże tudomny wójnſki pomnik 30. auguſta ßwjedźeńſzy wotkrytý.

S Huczíny. Tudy ßu tamón tydźeń zuſeho pßa popanyli, kotrehoz ßu poſdźiſcho ſa ſkazeneho ſpóſnali. Duz dyrbja ßo we wſchej wokolnoſczi pßy na rjeczaſu dźerżecz abo ßmĕdźa jenoz ſ pranzom na ßwobodze bycz.

S Minakała. W lĕßu tudomneho knjejſtwa je 8. auguſta na njeſnate waſchnje woheń wudyrił a 7lětne khójny na 20prutowej leżomnoſczi ſanicził.

S Wyßokeje woßliczańſkeje woßady. Na polu tudomneho fórbarka je bjes druhimi jene ſtwjelzo turkowſkeje pſchenzy (maißa) tak narosłko, ſo je 3 metry dołhe.

S Kamjeńza. W pſchihotach, kotrez ßwjedźeńſki wubjerk ſa pczołaŕſku wuſtajeńzu a ſa generalnu ſhromadźiſnu ſakſkich pczołarjow, jow 31. auguſta a 1. ſeptembra wotdźerżomnu, czini, ßo pĕknje pokracźuje. — S programma ßmy nawjedźeli, ſo ßo pſchijecze lubych hoſczi 31. auguſta popołdnju wot 3 hodźinow ſtanje, na czoz woni w hoſczeńzu „mĕſto Draždźany" wobydleńſku khartku doſtanu a ßo do jich wobydlenja dowjedu. Wieczor w 7 hodźinach ſmĕje ßo w ſali hoſczeńza k módrej hwĕźdze powitanje deputirtow a poßedźenje pod nawjedowanjom hłowneho pſchedßydy, k. duchowneho Rädy ſ Barta; po czimz tudomne pczołaŕſke towaŕſtwo hoſczi a jich hoſpodarjow na koncert pſcheproßy. Naſajtra rano we 8 hodźinach budże wotewrjenje wuſtajeńzy w ſahrodźi tſĕleŕnje, w 10 hodźinach hłowna ſhromadźiſna w ſali tſĕleŕnje a w 2 hodźinomaj ßwjedźeńſka hoſczina w ſali hoſczeńza k ſkotej hwĕźdze. Po njej ßo wſchitzy w ßwjedźeńſkim czahu k wuſtajeńzy podadźa, hdźez budże konzert, wudźĕlenje czeßnych mytow a wuloßowanje dobytkow.

Se Spal. Pjatk, 14. auguſta, popołdnju dyri błyſk do toroża tudomneho wulkoſahrodnika Stojana a tez hnydom ſapali; dokelž pak bĕchu hnydom ludźo k pomozy, dha bu woheń bórſy ſahaſcheny.

S Pißaneho Doła. Pjatk, 14. auguſta, popołdnju bĕſchtaj woßlinſki khlamaŕ Kummer a jeho ßyn ßem pſchijĕłoj a kładźeſchtaj tórf na wós, jako bĕſchtaj prjedy konja k jenej brĕſy pſchiwjaſałoj. Bjes tym bĕ ßo hrimacz poczało a kóń pocza njemĕrny bycz. Duz Kummerowy ßyn pſchiſtupi, ſo by konja twjerdſcho pſchiwjaſał, ale w tym wokomiknjenju błyſk pſchileczi, brĕſu rosraſy a Kummerowy ßyn, jeho kóń a hiſchcze tſjo człowjekojo k ſemi padnu. Sbożownje doſcz bĕchu jenoz pohłuſcheni a po krótkim czaßu ſaßo k ßebi pſchiňdźechu.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Pětrowska zyrkej: Jan Bohuwěr Büttner, měschczan, khěžeŕ a paßarski mischtr, ſ Johannu Berthu Kſchižankez.

Křćeni:

Pětrowska zyrkej: Korla August, Korle Auguſta Khěžnika, wobydlerja, ß. — Marja Martha, Jana Panaſcha, drjewo- a wuhlowikowarja, dž. — Korla August, Korle Auguſta Dernoſcheka, měſchczana a khěžerja, ß.

Michalska zyrkej: Amalia Minna, Hendricha Roberta Lehmanna, wobydlerja pod hrodom, dž. — Johanna Hańža Linna, Korle Bjedricha Auguſta Schwiebſa, wobydlerja na Židowje, dž. — Johanna Ida, Jana Auguſta Sauera, wobydlerja na Židowje, dž. — Auguſta Amalia, Ernſta Wylema Pöthiga, kamjenjerubarja w Dźěžnikezach, dž. — Ernſt Willy, Guſtava Ernſta Hencza, lježomnoſczerja na Židowje, ß. — Marja Martha, Bjedricha Auguſta Schokty, pjekarja a khěžerja na Židowje, dž.

Katholska zyrkej: Jan Jurij, Jakuba Wenzela, kublerja w Dźeżnikezach, ß.

Zemrjeći:

Dźeń, 9. auguſta: Korla Moritz Kuba, měſchczan a kubler, 59 l. 8 m. 19 d. — Jakub Natuſch, žiwnoſczer w Czemjerizach, 70 l. — 11., Hana Marja, Jana Kſchižanka, ſaſtojnika pſchi malutawarni, dž., 21 l. 6 m.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hanß Depla. Ale ſo želeſnizy pod ſemju twarja, to tež wjedźił njejßym, to ßym hakle wóndano ſhonił!

Mots Tunka. Hdźe dha to?

H. D. Nó, my někotſi wot Kamjeńza dale jědźechmy a na jene dobo běchmy pod ſemju a běſche tolſta czma.

M. T. Njejſcze dha ßo to bojeli.

H. D. Ně, to niz, ale jako ſaßo na ßwětło wujědźechmy, dha ßmy ßo jara ßmjecz dyrbjeli, dokelž bě ßo tola jena žona do ſtracha podała.

M. T. Kak dha ſcze to ſpóſnali?

H. D. Wona bě jenemu mužej na klin ſkoczíła a jeho wokoło ſchije wſała.

M. T. Bě dha to jeje muž?

H. D. Nè!

M. T. Swotkal dha bě?

H. D. Nó, wonaj běſchtaj pjecza wobaj tam ſ wulkoſchparowſkich ſtron.

Wčera płaczeſche w Barlinje:

ſpiritus 26 tl.—28½ tl., pſchenża 76—86 tl., rožka 50—69 tl., **rěpikowy wolij (njecziſczeny)** 18 tl. — nßl.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje
15. auguſta 1874.

Dowoz: 3689 měchow.	Płaćizna w přerězku na wikach,						na bursy,					
	nižša.			wyšša.			najniža.			najwyšša		
	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.
Pſcheńża 50 kilgr.	4	2	—	4	15	4	4	5	—	4	13	9
Rožka " "	3	11	2	3	19	1	3	17	6	3	18	9
Jeczmjeń " "	3	5	6	3	11	4	3	7	8	3	11	4
Wowß " "	3	10	—	3	20	—	3	15	—	3	20	—
Hrěch " "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka " "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps " "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły " "	5	13	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduſchka " "	6	17	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Laneßymjo " "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Běrny " "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Butra 1 "	—	26	—	—	28	—	—	—	—	—	—	—
Ssyno 50 "	2	—	—	2	5	—	—	—	—	—	—	—

Cžahi po želeſnizy:

Po hornokužiſkej želeſnizy ſ ranja k wjecžoru. Wotjěſd: Kohlfurt rano 4 hodžinow 42 minutow, popołdnju 1 h. 32 m., pop. 5 h. 7 m. Hórka rano 5 h. 31 m., p. 2 h. 5 m., p. 5 h. 46 m. Niſka r. 5 h. 49 m., p. 2 h. 15 m., wjecžor 6 h. 1 m. Mikow rano 6 h. 11 m., pop. 2 h. 29 m., wjecžor 6 h. 18 m. Wujeſd rano 6 h. 45 m., pop. 2 h. 50 m., wjecžor 6 h. 48 m. Łaz dop. 7 h. 5 m., pop. 3 h. 3 m., wjecžor 7 h. 5 m. Wojerezy rano 7 h. 40 m. pop. 3 h. 26 m., wjecžor 7 h. 32 m. Wyßoki Bukow dop. 8 h. 9 m., pop. 3 h. 47 m., wjecžor 7 h. 57 m. Ruhland dop. 8 h. 43 m., pop. 4 h. 7 m., wjecžor 8 h. 28 m. Mückenberg dop. 9 h. 2 m., pop. 4 h. 22 m., wjecžor 8 h. 52 m. Wikow (Elſterwerda) dop. 9 h. 28 m., pop. 4 h. 44 m., wjecžor 9 h. 27 m. Rukow (Liebenwerda) dop. 9 h. 47 m., pop. 5 h — m., wjecžor 9 h. 54 m. Ssokolza (Falkenberg) pſchijěſd: dop. 10 h 7 m., pop. 5 h. 17 m., wjecžor 10 h. 14 m.

Po hornjokužiſkej želeſnizy ſ wjecžora k ranju. Wojěſd: Ssokolza rano 6 h. 42 m., dop. 10 h. 55 m., wjecžor 6 h. 45 m. Rukow rano 7 h. 14 m. dop. 11 h. 18 m., wjecžor 7 h. 9 m. Wikow rano 7 h. 41 m. dop. 11 h. 36 m., wjecžor 7 h. 28 m. Mückenberg dop. 8 h. 13 m., pſchip. 12 h. 3 m., wjecžor 7 h. 57 m. Ruhland dop. 8 h. 48 m., pſchip. 12 h. 30 m., pop. 4 h. 3 m., wjecžor 8 h 17 m. Wyßoki Bukow dop. 9 h. 11 m., pſchip. 12 h. 49 m., pop. 4 h. 19 m. Wojerezy dop. 9 h. 51 m., pop. 1 h. 20 m., pop. 4 h. 46 m. Łaz dop. 10 h. 17 m., pop. 1 h. 42 m., pop. 5 h. 4 m. Wujeſd dop. 10 h. 44 m., pop. 2 h. — m., pop. 5 h. 20 m. Mikow dop. 11 h. 14 m., pop. 2 h. 27 m., pop. 5 h. 42 m. Niſka dop. 11 h. 41 m., pop. 2 h. 45 m., pop. 5 h. 59 m. Hórka dop. 11 h. 55 m. pop. 2 h. 57 m., wjecžor 6 h. 9 m. Kohlfurt, pſchijěſd: pſchip. 12 h. 38 m., pop. 3 h. 42 m., wjecžor 6 h. 42 m.

Młóczaze maschiny s göplom

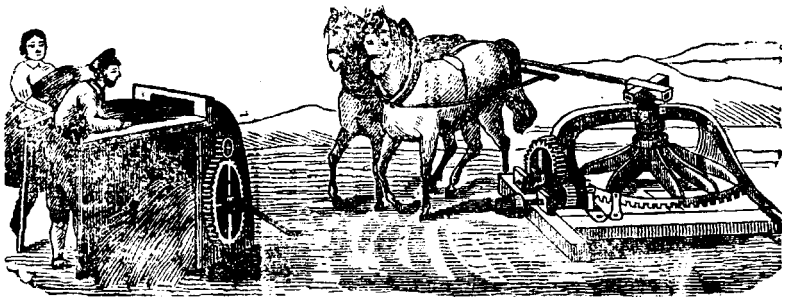

najdopokasanscheje konstrukzije a w hiezu k regulirowanju, patentirowaneho postajenja sa 1—4 konje, lohko ßo wjerczaze, porucza

želesolijernja a maschinowa fabrika

Gœtjes & Schulze w Budyschinje.

Ssyczne maschiny

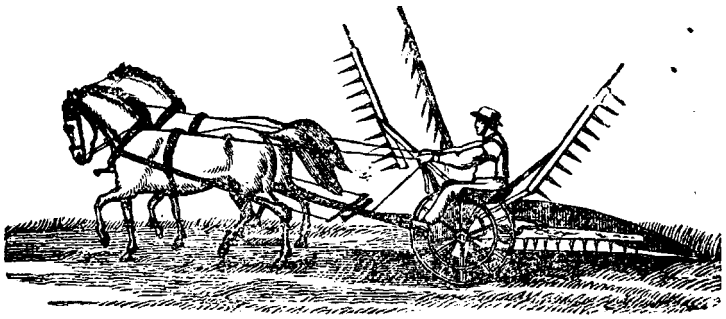

systema **H. & G. Kearsley**, pschedawa pod rukowanjom a ma je stajnje na składze

želesolijernja a maschinowa fabrika

Gœtjes & Schulze w Budyschinje.

Ja poruczam najpodwolnischo ßwoje

ruczne młóczaze maschiny

s göpelom a bjes njeho, kaž tež s jenopschežnym göpelom; ja sa nje rukuju a dam je tež na tydzeń a dlěhe na pruhu. Jena tajka maschina płaczi franco hacž do Budyschina 66 tl. a móže ßo, hdyž ßo w běhu tydzenja skasa, hižom ßobotu w Budyschinje dostacz, hžež ßym ja kóždu ßobotu w hosczeńzu „k słotej hwěsdze" k ryczam. Jeli ßnadž bych tam jenu abo druhu ßobotu pschińcz njemóhł, dha móža ßo skasanja we wudawaŕni „Serbskich Nowinow" sczinicz.

L. A. Thomas w Großröhrsdorfje.

Nawěschtki

sa

Serbske Nowiny,
Fliegende Blätter,
Kladderadatsch,
Berliner Tageblatt,
(23,000 abonnentow),

kaž tež sa **wschě** druhe nowiny tukraja a wukraja wobstara **wschědnje** porjadnje a po najtunischich płaczisnach

Rudolf Mosse

w **Draždzanach**, Altmarkt 4. w **Lipsku**, Grimm. Str. 2. w **Chemnitzu**, Roß- u. Holzmarkt-Ecke.

Wina

běle, czerwjene a ßłódke, bleſchu po 7½ nßl. a drózſcho, poruczataj

Scholz & Kühn

na jerjowej haßy.

Richard Rincke,

fabrikant pſchedeſchczńikow a ßłóńczńikow, w Budyſchinje na ſwonknej lawſkej haßy 879, poruczа pſchedeſchczńiki a ßłóńczńiki w najwjetſchim wubjerku po najtuniſchich płaczíſnach.

Poßleſchczowe pjerje a poßleſchcza

mam we wulkim wubjerku najtuniſcho na pſchedań. Tež ßo pola mje pjerje k czíſczenju horjebjerje a najlěpje wucziſczi. **Frödowa** na rybjazej haßy.

Liebigowy kumyßowy extract

pſche ßuchoczinu, tuberkuloſu, bronchialny katarrh atd.

Hohenfeld p. Heiligenthala, 20./11. 73.

Ja mam Wam ßwój dźak wuprajicz, dokelž ßo hojaze ſkutkowanje Waſcheho präparata pola mje ſtajnje jara ſpodobne pokaſuje. W naſtupanju khoroſcze je ßo pola mje wſchitko zyle pſchemeniko. Spanje je bole měrne; ja prjedy dlěhe njeſpach, hacž 2 hodzinje, hdjež potom ſaßo wotucźich, nětko pak zyku dołhu nóz ani jedyn ras njewotucźu. Cžežki dych a hwiſdanje w bróſcze je wotewſako, haj, ja mózu prajicz a Bóh daj, je zyle ſaſtako. Krakow je mjenje, nózne poczenje je ßo ſhubiko, naczaßne kakanje w bróſcze wjazy njeſaczuju ſ krótkim wſcho je hinak.

Ja ſkažu ßebi ſaßo (Skaſanje) a podpißuju ßo ſ najwjetſchim dźakom najpodwolniſcho

A. Thimm.

Płaczíſna ſa flakon **15 nßl.**, kiſty po 4 **flakonach** a wjazy póſczele

General-Depot von **Liebig's Kumys-Extract.**

Berlin, Friedrichstr. 218.

K naſhmſkim wußhwam

poruczam knjeſam ratarjam mój ſkład **ſſ. ſtudzeneje koſczíny, ammoniakoweho ſuperfoſſata** a **Bakerſkeho guano-ſuperfoſſata** pod rukowanjom dobroſcze **po najtuniſchich płaczíſnach.**

We Wóſporku, w auguſcze 1874.

C. Wirſig.

Jedyn w ßwojim dźěle kmany

kowarſki miſchtr

namaka město 1. oktobra t. l. na ryczerkuble w Hornim Hbjelſku pola Wóſporka. Sda je wěſta (fixum), doßahazy deputat a wobhdlenje darmo.

Schtóž wo to rodźi, chzhł ßo tam w parſchonje w hoſpodarſkim ſarjadniſtwu (Wirthſchaftsamt) ſamokwicz.

Jedyn kmany **gratdźěłar** reſpective

wojnar

ßo k 1. ſeptembra pyta ſa ryczerkubko w Hornim Hbjelſku pola Wóſporka. Sda je wěſta (fixum) a deputat doßahazy.

Samokwjenje njech ßo w parſchonje ſtanje w hoſpodarſkim ſarjadniſtwje tam.

Jedyn ßyn ſprawnych ſtarſchich może w mojich **kolonialtworowych** a **ſpirituoſowych khlamach** bórſy jako

wuczomnik

město namakacz a to pod ſpodobnymi wuměnjenjemi.

Ernst Hämsch na bohatej haßy.

Jeneho ßylneho hólza jako **wuczomnika** pyta **Paul Schulza,** tyſcherſki miſchtr w Budyſchinje na garbarſkej haßy 430.

Dźěłarſkim familijam, wotroczkam a dźowkam może ſtajnje dobre města pſchi wyßokej ſdźě wukaſacz **Rudolf Wahl** na jerjowej haßy czo. 266.

Dwě **dźěłaczerſkej familiji** ſ dobrymi wopißmami móżetej pſchi trajazym dźěle a dobrej ſdźě dwě **duſchnej wobhdleni** doſtacz na kuble czo. 1 w Leſchawje pola Hodźija.

We wudawarni „Serb. Nowinow" ßu ſaßo k doſtaczu

Prěnja ſahrodka kwětkojta. 1nßl.

Druha ſahrodka kwětkojta. 1 nßl.

Ptaczi kwaß ſ mandzelſtwom 5 np.

Wuherſki khěrluſch. 5np. Kſchczíſna 5np.

Bohumil abo Boże rukowanje nad ßyrotami. Rjane powjedanczko ſ tſizeczilětneje wójny. Wot K. Kulmana. 2 nßl.

Czorny koß a drózna, 1. a 3. ſběr. Po 1 nßl. (Druhi ſběr ßo ſ nowa czíſchczi a budże hakle ſa někotry czaß hotowy.)

Czmjely, woßy a ſcherſchenje. Prěnja wobrada. 1 nßl.

Najlěpſcha a najnowſcha **punktirknižka.** Na požadanje ſa lubych Sserbow a hiſchcze lubſche Sserbowki zyle jaßnje a drobnje w hromadu ſeſtawjena, tak ſo na ßwoje praſchenja w krótkim czaßu prawe wotmolwjenje doſtanjeſch. 1 nßl.

Čisło 8 „Łužičana“ je wušło.

Wopřijeće: Row lubosće. Wot E. Muki. — Ašik-Kerib. Turkowska bajka po Lermontowu. — Serbska lipa. Wot J. Buku. — Druzy wo Serbach. Wot P. — Ranše postrowjenje. Wot S. — Jendźelčenjo wo Słowjanach. — Južnoserbska narodna pěseń. Přełožił P. — Dopisy. — Serbske knihi w katholskich šulach. — Serbske krony. Wot E. M. — Při přepodaću vazy z kwětkami nowymaj mandźelskimaj wot dweju holčkow. Wot S. — Z Budyšina a Łužicy. Wot redaktora. — Słowjanski rozhlad. Podawa M. Hórnik.

Pčžołarśke towarśtwo

w delnim dole Sprewje

śmĕje žobotu, 22. auguśta, popołdnju w 1 hodźinje

shromadźišnu w Thiermannez reśtauraziji

w Budyšchinje.

Dźeńśki porjadk: Wuradźowanje dla generalneje shromadźišnu hłowneho pčžołarśkeho towarśtwa, kotraž žo 1. śeptembra t. l. w Kamjenzu wotdźeržeć dyrbi; — wudźělenje žobuśtawśkich kartkow dla tuniścheho jĕjdźenja na želeśnizy a śkasanje loštow śa wuložowanje pčžołarśkich wĕzow w Kamjenzu.

Pśchedšydstwo.

Khofej, punt po 105, 110, 120, 130, 140, 150, 160 np.,
zokor, pt. po 40, 44, 46, 48, 50, 52, 54, 56, 60, 64 np.,
cigarry, 1000 po 4½, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15 hač 25 tol.,
raiß, pt. po 18, 20, 22, 24, 30 np.,
kurny tobak, pt. po 24, 30, 40, 50, 60 hač 150 np.,
śchnupny tobak, pt. po 50 hač 150 np.,
tučžno, śchmalz, butru, jahły, jerje, krupy, grieß, hróch, žoczki, nudle, rósynki, korinthy, žól, śoda, palenz, rum a konfekturu žamžneje fabriki

porucža po wśchomóžno najtuniśchich płaczišnach

J. T. Schulza na śnutśkownej lawśkej haßy 137.

Khěža na pśchedań.

Jena nowa maßivna khěža se žadowej a žolotowej śahrodu, žo śa kóždeho rjemješnika hodźaza, ś 2 kórzomaj bliśkeho a dobreho pola ma žo w hromadźe abo po parzellach póndźelu, 31. auguśta t. l., dopołdnja w 10 hodźinach w Barcze pola Wósporta na pśchežadźowanje pśchedawacź. Wuměnjenja žo pśched aukziju wośjewja.

J. Reucź.

Derje śrjadowana khěža ś pódlanśkimi twarjenjemi, se śahrodu, polom atd. je w jenej zyrkwinśkej wśy na pśchenaječe abo po śpodobanju też na pśchedań. Hdźe? to je śhonicź we wudawarni „Serb. Nowin.“

Prjeczčžehnjenja dla ja ś tutym wśchitkich napominam, kiž maja mi ȳiśchče płaczicź, śo bychu to w běhu **śchtyrjoch** njedźel śčinili, dokelž bych hewak nuśowany był, tu wĕž śudniśtwu pśchepodacź.

Handrij Połdrak w Boschezach.

Śkótny pólver ś čzerśtwych śelow,
Kornenburgśki śkótny pólver,
Pólver pśche kólku,
Pólver pśche pripotawu proßatow,
Lockwitzśki balśam,
Ziśchankowy śalśowy pólver

porucža **hrodowśka haptyka**

w Budyśchinje.

Róže, kaž też **pletwa** śa njewjeśty a kmótrow žu rjane a tunje na pśchedań w śchtrymparśkich khlamach **hauenśteinśkeje** abo **butrowśkeje haßy.**

Do Neu-Seelanda

w Australiji

wobśtara 8. oktobra a 5. novembra **rjemješnikow, džĕkačerjow, ratarjow a nježenjene** žłužobne **dźowki** po 11 tol. Pr. Crt. śa dorośčenych

C. A. Mathei w Hamburgu

a jeho agent knjes **Emil Herśchel** w Draždźanach a. d. Herzogin Garten 4. (H. 5880.)

Wučžomnik pytany.

Sa moje kolonialtwarowe, cigarrowe a śpirituośowe khlamy hiśchče jeneho **wučžomnika** pytam.

W Budyśchinje. **Heinrich Lindner.**

Ja pytam kuchaŕki na knježe dwory a do měśchčańśkich domow, domśke a kuchińśke holzy, wotroczkow a hródźne dźowki pśchi wyšokej śdže.

Pśchiśtajaza žona **Heinoldowa.**

Wot podpišaneho pytaja žo 2 žonje-pĕśtonczi abo holzy žrĕnich lĕt, kucharki na knježe dwory a śa měśchčańśke hośpodarśtwa, teho runja też kuchińśke holzy.

E. Hempel na žerbśkich hrjebjach 548.

Ja pytam śa tudomnu, śa draždźańśku, miśchońśku a lomačźańśku wokolnoścź palenz-paleŕśkich wotroczkow, wowčerśkich, wulkich, konjazych a wolazych wotroczkow, žrĕnkow, wulkich a małych konjazych hólzow, kaž też hródźne dźowki pśchi wyšokej śdžĕ a też, jeli trjeba, i pośkiczenjom pjenjes na pucź. **E. Hempel.**

Hnydom abo k nowemu lĕtu

móža 2 konjazaj a 4 hródźne dźowki měśto dośtacź na ryčzerkuble w Sarȳču.

Praśchenje!

Wśchudźom śa wotpalenych w Hornjej Hórzy žmilne dary śhromadźuja, ale w **Dźĕžnikezach** žo to nječu̇ini. Schto je na tym wina?

Jedyn ś dźĕžniczańśkeje gmejny.

Nakładnik: J. E. Smoler. Čišć: L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 35. ~ 29. augusta ~ 1874.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawarni „Serb. Nowin“ na rózku zwonkneje ławskeje hasy čo. 688 wotedać, płaći so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawaŕ
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 7 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawarja 75 np. a na kral. saks. pósće 8½ nsl. a z přinjesenjom do domu 98 np.

Najnowsche.

Budyšchin, 27. auguſta. Bjes tymi knježimi, kiž ßu ßo na ſarſke měſto w Budeſtezach ſamołwili, je k. ſaraŕ Mróſak we Wulkim Radſchowje k njedźeli, 13. ſeptembra, pruhuprědowanje doſtał. — Na tej ßamej njedźeli budźe dla tudomneho diakonata diakonus Grohmann w Krimiczawje w pětrowſkej zyrkwi pruhu prědowacź.

Draždźany, 26. auguſta. Miniſter wójny, general ſ Fabrice, je ßo wczera ßem wróćził.

Draždźany, 27. auguſta. Někotre nowiny ßu wudawałe, ſo ßo ſakſki ßejm 21. ſeptembra ſ nowa ſapoczńje; tola temu tak njeje, dokelž ma miniſterſtwo hakle wobſanknyć, hdy ma ßo to ſtacź. Najſkerje ßo ßejm wjele poſdźiſcho ſapoczńje.

Draždźany, 27. auguſta. Woheń w domje hłuchoněmych je na tajke waſchnje wuſchoł, ſo je jedyn 9lětny hłuchoněmy hólczeź něſchto papjery na łubi ſe ſapałku ſamiſchkrił a ſo ßu ßo potom tam wſchelake druhe wěźy ſapaliłe.

Draždźany, 28. auguſta. Kralowa Marja je 26. auguſta do Bajerſkeje na wopytanje wotjěła. — Generalny polny marſchal pruſki prynz Bjedrich Korla, generalinſpektor tſeczeje inſpekzije, 30. auguſta ßem pſchijědźe, teho runja teź altenburgſki wójwoda. Wobaj ßo 21. auguſta a 1. ſeptembra ſ kralom Albertom do Großenhainſkeje wokolnoſcze k manöwram jěſdnych, kiž ßo tam ſměja podataj.

Barlin, 26. auguſta. Khěźor je w dobrej ſtrowoſczi žiwy. So wón do Italije pojědźe, ſo by tamniſcheho krala wopytał, njeje wěrno.

Hirſchberg, w Schleſynſkej, 24. auguſta. Wczera je ßo na kerkonoſchſkich abo hobrſkich horach tójſchto ßněha naſchło, tak ſo běchu wyßoke hory wſchě běłe. To ßo tudy po wjelelětnych ſhonjenjach ſa ſnamjo dźerži, ſo rjanu naſymu doſtanjemy, hdyž na tudomnych horach tak ſahe ßněh panje.

Straßburg, 26. auguſta. Rouenſki arzybiſkop, kardinal Bonnechoſe, je wczera dopołdnja ßem pſchijěł, ſo by tudomneho biſkopa Räßa wopytał.

Win, 25. auguſta. Winſke nowiny powjedaja, ſo khěźor Franz Joſef w tychle dnjach ſ Wina wujěł njeje a ſo ßo wón teho dla teź pſches Paris na kupu Wight njeje podacź móhł, kaž ßu franzowſke nowiny wudawałe. Wón ßo wjele wjazy 26. auguſta k manöwram jěſdnych do Wuherſkeje poda.

Tiflis, 34. auguſta. Hrabja Dubſki, awſtriſki póßłanz, je ſ někotrymi druhimi knježimi na puczu do Perſiſkeje dźenßa ßem pſchijěł.

Paris, 26. auguſta. Se ſchpaniſkeho miniſterſtwa ſwonkomnych należnoſczow ſtaj dźenßa dwaj ſekretarjej ßem pſchijěłoj, kotrajž ſtaj pißma ſa nowych ſchpaniſkich póßłanzow w Pariſu, Barlinje, Londonje, Winje, Romje a Brüßelu pſchinjeßłoj.

Paris, 27. auguſta. Bajerſki kral je dźenßa ſ němſkim póßłanzom hród Fontainebleau wopytał.

St. Nazaire, 25. auguſta. Na hoſczinje, kotraž bě tudy dźenßa k czeſczi pſchedßydy republiki, marſchala Mak-Mahona, wuhotowana, ſapóßłanz Simon ßławu na njeho wunjeße, w kotrejž ſpokojnoſcź pſchekupzow ſ tym wupraji, ſo chze Mak-Mahon ßwoje knjejſtwo 7 lět bjes khabłanja wjeſcź. Mak-Mahon w ßwojim wotmołwjenju na to ſpomni, ſo budźe wón twjerdźe na ßwojim ßydomlětnym knjejſtwje dźeržeź, kotreż je jemu franzowſki ßejm na tutón czaß porucził

London, 26. auguſta. Jendźelſki krónprynz (kiž ßo po tamniſchim waſchnju prynz walſki mjenuje) je wczera pſches Dover do Brüßela puczował a ßo wot tam do Potsdama poda.

Madrid, 25. auguſta. Tudomne nowiny piſaja, ſo ßo w Puycerdźe hiſchcze pſchezo twjerdźe wobaraja. Woblehnjeni ßu wupad ſczinili a karliſtam tójſchto wojerſkich wěźow wſali.

Madrid, 26. auguſta. Woblehnjeni w Puycerdźe ßu karliſtam jenu czeźku kanonu ſkaſyli a kanonirow morili. Karliſtojo ßu tam ſ zyła wjele ludźi ſhubili a je jim teho dla general Triſtany ſ 1000 muźemi k pomozy pſchiſchoł. W Puycerdźe je wot karliſtow jenož jedyn tórm rostſělany a teź tamniſche žony ßo pſchi wobaranju wobdźěła, jeli to trjeba.

Swětne podawki.

Němske kněžorstwo. S Draždžan. Kralowa Karola je sa wotpalenych w Riechbergu 60 tl. a kralowa Marja 30 tl. darika.

— Sańdženu póndželu bu w Draždžanach pomnik poßwjeczeny, kotryž ßu na tamnischim jenym pohrjebnischczu k czeszczi wojakow stajili, kiž ßu na ßwoje rany s wójny léta 1870 a 1871 wumrjeli a tam pohrjebani.

— Njedželu popołdnju je ßo w Draždžanach tón dom wotpalił, w kotrymž hłuchonémi roswucžowanja a wuknjenja dla bydla. Schkoda je wulka.

— Kaž běchu w Sakskej hacž dotal schtyri krajske direkzije, tak na jich město 1. oktobra t. l. schtyri krajske hetmanstwa do žiwjenja stupja. Do budyskeho krajskeho hetmanstwa budža budyske, lubijske, kamjeńske a žitawske hamtske hetmanstwa ßkuschecž. Krajski hetman budže k. tajny radžiczel s Beust, kiž hižom dlěschi czaß dotalnu budysku krajsku direkziju sarjaduje a hamtszy hetmanjo budža k. se Salza a Lichtenau w Budyschinje, k. s Thielau w Lubiju (kotrajž wobaj tole sastojnstwo hižom dotal sastejeschtaj), k. radžiczel Schäffer w Kamjenzu a k. s Zahn w Žitawje.

W Glashüttu je ßo 22. augusta 7 kněžow wotpaliło a je psches to 17 ßwójbow ßwoje wobydlenje shubiło. Dokelž woheń jara spěschnje wokoło ßo hrabasche, dha je ßo jemu jenož mało domjazeje nadoby wutorhnycz móhło.

S Barlina pißaja, so je ßo pruski krónprynz se ßwojej knjenju mandželskej s jendželskeje kupy Wight saßo domoj wrócził a so w blischich dnjach jendželski krónprynz do Barlina pschijédže, so by pschi konfirmaziji starscheho ßyna pruskeho krónprynza pschitomny był.

— Kněžor Wylem wopytuje nětko manöwry, kotrež gardykorps w blischkoszczi Barlina wotdžerżuje, a posdźischo wón też manöwry wopyta, kotrež budża druhe wotdželenja wójska bjes Khoczebusom a Gubinom wotdżerżecz.

— Němski pósłanz, kiž ma po pschipósnaczu schpanischeje, pod marschalom Serranom stejazeje republiki němske kněžorstwo w Schpanischej sastupowacz, je ßo hižom na pucz podał a drje w tychle dnjach do schpanischeho hłowneho města Madrida pschijédže. — Schpanischa je hacž dotal wot Němskeje, Jendželskeje, Franzowskeje a Awstriskeje pschipósnata a je jenož Rußowska hinascheho ménjenja. Mjenujzy ruske knjezerstwo nětko hischcze ßwoje pschipósnacze schpanischeje republiki dacz nochze, prajizy, so marschal Serrano pschedßydstwo republiki na sakonske waschnje dostał njeje; pschetož wón njeje wot sapósłanzow schpanischeho ßejma jako sastupjerjow schpanischeho luda sa pschedßydu wuswoleny, ale je ßo wjele wjazy s mozu sa pschedßydu sczinił, s pomozu wojakow sastupjerjow luda rosehnawschi a dotalne ministerstwo a pschedßydu wuhnawschi. — To je prawje ryczane, tola pak je, kaž nowiny pißaja, to wjerchej Bismarkej trochu do noßa sajéko, so w Rußowskej tak czinili njejßu, kaž běsche ßebi wón to wumyßlił.

Mnichow. Bajerski kral, kiž ßebi w ßwojich hrodach wscho tak wuhotowacz dawa, kaž je to sa czaß franzowskich kralow do prénjeje franzowskeje revoluzije móda była, je ßo sańdženy tydżeń njejapzy do Parisa abo wjele wjazy do Versaillesa podał, so by ßebi hrody, wot prjedawschich franzowskich kralow natwarjene, ßwéru wobhładował. Wón pola němskeho pósłanza, wjerscha Hohenlohe, bydli a ßo drje w tychle dnjach saßo domoj wróczi.

Awstria. Pschi składnoszczi wulkich manöwrow, kotrež ßo w blischich dnjach w Czechach wotdżerża, pschijédže kněžor Franz Josef też do Prahi, kaž smy to hižom naspomnili, a budże drje tam dwaj dnjej na kralowskim hrodże w Prasy pschebywacz. Tam chze jemu czěske semjanstwo, duchownstwo atd. ßwoju czesczi wopokasacz a duž ßo němska strona w Awstriji boji, so drje móhł kněžor ßkowjanskej stronje też wjazy prawa dacz, hacž jej Němzy popschachu. — Nam ßo sda, so drje wscho nimale pschi starym wostanje, tak dołho hacž smeje kněžor jenož Němzow abo Madžarow sa ministrow, pschetož tuczi awstriskim Skowjanam niz najmjenische njedadża.

— Dotalny awstriski pósłanz w Schpanischej, hrabja Ludolf, je poruczinoszcz dostał, so by ßo do Madrida podał.

Franzowska. Marschal Mak-Mahon ßo w tychle dnjach wot ßwojeho puczowanja po jenym džéle Franzowskeje saßo domoj wróczi. Wjele wjeßela drje pschi tym runje mět njeje, dokelž ludžo bole „ßkawa republizy," dyžli „ßkawa Mak-Mahonej" wokachu, ale tón wužitk smeje tola jeho puczowanje, so je wón sjawnje prajicz dyrbjał, kak chze ßo jako pschedßyda dale sadżerżecz. A wón je wschudże powjedał, so ßebi wot tych ßedmich lět, kotrež ßu jemu dali, so by w tym czaßu w Franzowskej knjezeŕ był, niczo wotczahnycz njeda. Tole wusnacze je pak tak daloko wužitne, so ßebi nětko ludžo myßla, so w Franzowskej ßydom lět měr a pokoj wostanje.

— Awstriski kněžor je wóndano w nozy na ßwojim puczu do Jendželskeje po želesnizy, kotraž pschez Paris wjedże, pschez tuto město jěł, so by knjeni kněžorku, ßwoju mandželsku na jendželskej kupje Wight wopytał. Wón tam jenož krótki czaß wostanje a ßo potom k manöwram w Czechach poda.

— W Parisu wěricz nochzedża, so je marschal Bazaina na to waschnje czeknył, so je ßo po jenym schtryku se skały dele do morja puschcził, ale ménja, so je najskerje tych, kiž mějachu sa nim kedžbowacz, pschekhoł, so ßu jeho po skhodże k morju dele puschczili. — Pschepytanje drje dopokaże, kak je ßo wschitko po prawym staku;

pschetoż wschak ßu wschěch, kiż mějachu ſ Bazainu cžinicz, do jaſtwa ßadżili abo tola wobſtorżili.

Schpaniſka. Karliſtojo ßu měſto Puycerda (w Kataloniſkej) woblehnyli a ßylnje na nje tſěleja. Tola pak ßo tam twjerdże wobaraja, a je też jene wjetſche wotdżělenje ſchpaniſkeho republikanſkeho knjeżerſtwa na puczu, ſo by karliſtow ſkerje lěpje ſ bliſkoſcże Puycerdy wuhnako. — (Hacż to tak rucże pońdże, to ßo hakle praſcha, pschetoż karliſtojo ßu w nětkotrych ſchpaniſkich krajinach wjele ßylniſchi, hacż wójſko ſchpaniſkeje republiki.)

Ze Serbow.

S Budyſchina. Sańdżeny tydżeń ßu naſch krajnoſtawſki ſeminar ſaßo nětkotſi ruſzy ſeminarſzy wucżerjo wopytali a we wucżbnych hodżinach pſchitomni byli. Běchu to k. Konſtantin Antonowicz Titarjenko, direktař wucżerſkeho ſeminara w Bajramczi (w Beßarabiji) a k. Gawrijił Jefſtafijewicz Karmaſin, ſeminarſki wucżeř tam. Teho runja bě tu ſ tym ßamym wotpohladanjom k. Iwan Pětrowicz Sokotarjow, direktař ſeminara w Alkſjorowje ßmolenſkeje gubernije, a hewak běſche jow też hižom druhi krócz k. Jegor Iwanowicz Paramonow, direktař ſamarſkeho ſeminara, ſe ßwojej knjenju mandżelſkej Olgu Dmitrijownu ßem pſchijěř. Woni běchu ſe ſeminarom, każ też ſ knjeſami wucżerjemi jara ſpokojeni.

— Wot miniſterſtwa kultußa a ſjawneho wucżeńſtwa je tudomny organiſt a ſeminarſki wyſchſchi wucżeř k. Hering titul „muſikdirektor" doſtał.

— Na tudomny wuprójnjeny diakonat ßu ßo hacż dotal pjecża tſjo knjeża ſamokwili a bjes nimi k. diakonus Wetzka ſ Poſſendorfa (ßyn k. Wetzki, fararja michałſkeje woßady) a ſeminarſki wyſchſchi wucżer k. Herz.

— Tudomne wójſko dżenßa, ßobotu, 29. auguſta, naſche měſto wopuſchczi a ßo k wjetſchim manöwram w krajinje bjes Miſchnom a Freibergom poda, ſ wotkal ßo najſkerje 15. septembra ßem wróczi. — Sſrjedu je wotdżělenje artillerije ßem pſchijěřo, kotrež ſchtwórtk, jako bě prynz Jurij k wobhladanju wobeju, bliſko měſta manöwrirowazeju regimentow (102 a 103), pſchijěř, pſchi tym kež ſ kanonami tſělesche.

— Dżeń ſedanſkeje bitwy a ſajecża Napoleona III. budże ßo, każ w druhich ſakſkich měſtach a drje też wßach, 2. septembra na tajke a hinajke waſchnje ßwjeczicz. Tudy budża teho dla khorhoje wupowěßnjene a hewak ßo tón ßwjedżeń też zyrkwinſzy a ſchulſzy pſchihódnje wobeńdże.

— Tudy ſta ßo ſańdżenu wutoru, 25. auguſta, to njeſboże, ſo pſchi twarbje noweje Lorenzez khěże w Hoſchiz hahy 60lětny murjeř C. G. Jermis ſe Schönberga p. Kumwakda 4 poſkody wyßoko dele pany a ßo tak wobſchkodżi, ſo je naſajtra rano wumrjeł. — W měſchczanſkich běrtelnjach je ßo 25. auguſta dżěkačeř Korla Auguſt Jokuſch ſ Dżěžnikez, kotrehoż běchu proſcherſtwa a ſpczenja dla ßem pſchiwjedli, ßam wobwěßnył.

S Wóſporka. Tydomny nózny ſtražnik, tótka a khěžeř Hanspach je 25. auguſta dopołdnja do Mochwizez ſkały něhdże 20 metrow dele panył a ßo na měſcże ſaraſył. Wón je najſkerje teho dla k njeſbożu pſchiſchoł, dokelż bě hkowuwjercżenje na njeho pſchiſchko.

Přilopk.

* Dżenß tydżenja wulke ſtadko baczonow pſches Budyſchin k połdnju dale cżehnjeſche. Wokoło Bartromja je jich cżaß, hždeż Łużizu wopuſchcża, ſo bychu ßo do Egiptowſkeje podali a tam pſchi rěży Nilu hacż do nalěcża pſchebyli.

* Sańdżenu ßrjedu wjecżor do 10 hodżinow ßo tudy rjana a wobſchěrna měßacżna tucżakka pokaſa, kotraż mějeſche nimale te ßame barby, kajkuż nam tucżel pokaſuja, hdyż ßo wo dnjo ſjewi. Khwilu běſche ſady tuteje tucżakki hiſchcże jena druha, ale bole blěda, widżecż.

* S Kamjeńza pißaja, ſo ßo generalna ſhromadżiſna ſakſkich pcżokarjow a pcżokarſka wuſtajenza, kotrejż ßo tam 31. auguſta a 1. septembra ſmějetej, najſkerje jara derje radżitej, dokelż je ßo k temu a druhemu wjele pcżokarjow pſchipowjedżiko.

* W Ramnowach je tkalz Guſtav Kunath pſched biſkopſkim ßudom dyrbjał 3 tolerje ſchtrafy dacż, dokelż bě ſchtyri młode drósny ſ hnězda wſak.

* W Draždżanach je pak ſaßo jena żónſka teho dla wo żiwjenje pſchiſchła, dokelż bě pſchi ſatepjenju petroleum na drjewo łaka, pſchi cżimż bě ßo bleſcha pukka a ßo jej draſta wot roskrjepjeneho polazeho petroleja ſapaliła. Ta żónſka bě ßo pſches to tak wopaliła, ſo dyrbjeſche poſdżiſcho pod żałoßnymi boloſcżemi wumrjecż.

* Na żeleſnizy pola Krimiczawa bu 19. auguſta pſchekupſki wucżomnik Oswald Helbig wot cżaha pſcheježdżeny a na měſcże morjeny.

* W Błótach (Spreewald) je ßo pſched krótkim cżaßom na nětkotrych łukach, něhdże 30 jutrow wopſchijazych ſtejaza trawa wotpaliła. Na kajke waſchnje je ßo ſapaliła, njeje ſnate.

* Bliſko Khoczebuſa bu wóndano jedyn murjeř na żeleſnizy tak ſtraſchnje pſcheježdżeny, ſo dyrbjeſche po khwili wumrjecż.

* Jako ßo 17. auguſta cżah po żeleſnizy k Starnbergej bliżeſche, wuhlada żona tamniſcheho ſtražnika, kiż żeleſnizu pſched dwórniſchczom wobkedżbowaſche, ſo je jene tſilětne dżěczo bliſko bydlazeho kłobukarja na koliju wuléſło. Wona ſkoczi teho dla k njemu, ſo by je ßmjerczi wutorhnyła; ale pſchi tym ju lokomotiva hrabny a na kruchi roſtorha, to dżěczo pak bu też tak wobſchkodżene, ſo dyrbjeſche tón dżeń wumrjecż.

* W Tschentschu pola Drjowka paßesche wóndano jedyn bur ßwoje kruwy, ale te mako pizy namakachu, dokelž bě ßtónczko wschu trawu wupražiko, hdžež hewak w tym ßamym czaßu hižom pěkna wotawa stejesche. Psched měßazom běchu temu ßamemu burej krupy žita skasyli: tole njesbožo, kaž tež ta nusa, kotraž dla pizy sa skót ßo pschibližowasche, jeho do czežkich myßlow sawjedże. Wón wotwjasa teho dla wot jeneje kruwy schtryk, swjasa jón sa schtom a ßo sa njón powěßny, so jeho tam potom morweho namakachu.

* Na jenym amerikanskim jězoru je ßo wóndano barokódž „Ohio" spalika a je pschi tym něhdže 25 žónskich a dźěczi, wysche teho pak tež wjele skotu žiwjenje skuliko. Schkodowanje je na 70,000 dollarow wobliczene.

* W Heiligenstadtu běsche jena běła kastojczka. Hacž runje tam, kaž pola naß, kastojczkam nichtón niczo njeczini, dha měnjesche tola jedyn wobydleŕ, so by schkoda byko, hdy bychu jej nasymu do zusych krajow wuczahnycz dali. Wón wsa teho dla tšélbu, ju satséli a potom wutykacz da, so by kózdy, kiž wo to rodži, tajku rědkoscz pola njeho widżeez móhł.

* Na mügelskim jězoru njedaloko Barlina da ßo 23. augusta 7 knježich w jenym małym czołmje s jeneho brjoha k druhemu pschewjescz. Jako běchu něhdže 100 kroczel wot druheho brjoha sdaleni, dha ßo czołm powrocži, schtyrjo a kódžnik ßo tepichu, tsjo pak s wulkej prózu hacž k brjohej pschipkowachu a tam wulěsechu. Wina powróczenja czołma bě ta, so bě jedyn wot tych, kiž ßo pschewjescz dachu, s czołmom tak dołho czumpał, hacž bě ßo woda do njeho walika.

Kak Hans Depla a Mots Tunka rozom wótřitaj a ludźi pódla škrějetaj.

* * * * * *

Mots Tunka. Je dha hischcze tón hołbjazy wikowaŕ žiwy, kiž měnjesche, so je teho bubnaŕskeho ßanza do hor puschczik, so by ßebi tón tam ßanczku namakał.

Hauß Depla. O haj, tón je hischcze žiwy, ale wón niczo wo tym shonik njeje, hacž runje je ßebi tamny w ßußodstwje ßanczku wobhladał.

M. T. Czeho dla dha niczo shonik njeje?

D. H. Ach, wón wschak dyrbi ßo sa hnězdo staracz.

M. T. Hm, tak tak!

H. D. Wóndano běch w Delanach na kwaßu a tón bě wulki a schikowany a mějachu tam tež braschku, kiž bě se starym rubischkom wupyschemy.

M. T. Dha drje běschtaj nawoženja a njewjesta tež starej?

H. D. Nč, wonaj běschtaj hischcze tak mkoduschkaj, so bě jenemu žel, jeju hižom ženicz.

M. T. Kak dha ßo jimaj w mandżelstwje dżěsche?

H. D. Nó, mkodej žonje ßo bórsy tak sastyska, so khodżesche domoj k maczeri spacz a duž ßebi starschej myßlischtaj, so je najlěpje, hdyž ju saßo domoj wosmjetaj.

M. T. A schto dale?

H. D. Wonaj teho dla w jenej nozy, jako bě mkody muž ßo se skotom na wósporski hermank podał, s tsjomi wosami pschijědżeschtaj, na nje wscho, schtož bě mkoda žona ßobu dostała, ßwěru składżeschtaj a k ßebi dowjeseschtaj, tak so mkody muž, hdyž ßo domoj wróczi ani žonu ani domjazu nadobu njenadeńdże.

M. T. Ale njeje dha wjeßny rychtaŕ tymaj starschimaj tajke ßamopaschne czinjenje sakasaŕ?

D. H. Nč; pschetož wón bě ßobu pódla.

Płačizna žitow a produktow w Budyšinje
22. auguſta 1874.

Dowoz: 4045 měchow.	Płačizna w přerěžku na wikach, niżša.			wyšša.			na bursy, najniża.			najwyšša		
	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.
Pšeńca 50 kilgr.	3	26	1	4	8	—	3	26	1	4	5	—
Rožka " "	3	11	2	3	17	6	3	14	4	3	17	6
Jeczmjeń " "	3	—	6	3	4	2	3	—	6	3	4	2
Wowß " "	3	5	—	3	20	—	3	10	—	3	20	—
Hróch " "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka " "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps " "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły " "	5	13	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka " "	6	17	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lanež ymjo " "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Běrny " "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Butra 1 "	—	28	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Ssyno 50 "	1	20	—	1	25	—	—	—	—	—	—	—

Čzahi po želesnizy:

S Budyschina do Draždžan: Rano 6 hodzinow 45 minutow; dopołdnja 9 h. 15 m.; pschipołdnju 12 h. 40 m.; popołdnju 4 h. 10 m.; wjeczor 8 h. — m.; w nozy 2 h. 35 m.; w nozy 4 h. 5 m.

S Budyschina do Shorjelza: Rano 7 h. 45 m.; dopołdnja 10 h. 50 m.; popołdnju 3 h. — m.; wjeczor 6 h. 50 m.; wjeczor 9 h. 45 m.; w nozy 12 h. 50 m.; w nozy 1 h. 48 m.

Poniženje pschewjesneje płaczisny do Ameriki. Direkzija hamburgsko-amerikanskeho packetpschewjesno akzijoweho towarstwa, kotrehoż frachty a pschijecze pscheßydlerjow ßo w ruzy snateje hamburgskeje firmy: **August Bolten, Wm. Miller's Nachfolger** namaka, je pschewjesnu płaczisnu w ßrjedznokrywje wot 45 na 30 tol. poniżika. Wina teho je wjetscha zusokrajna konkurrenza atd.

Krajnoſtawſki bank.

Wobliczenje danje pschi **nalutowarni** k prjódkſtejazej michalſkej termiji, każ też pschestajenje kapitala na marki (hriwny), pschi tutej składnoſczi ſczinjomne, ſtanje ßo

wot 7. hacž ßobu 30. ſeptembra t. l.

Duž ßo **w tutym czaßu nalutowarnſke knižki expedirowacz njemóža.**

Wupłaczenje danje ſtanje ßo zyły měßaz oktobra.

Druhe dźěła banka ßo każ hewak wobſtaraja.

W Budyſchinje, 20. auguſta 1874.

Direktorium krajnoſtawſkeho banka kralowſkeho ſakſkeho hornołužiſkeho markhrabinſtwa.

ſ Loeben.

Cigarry!

kupich ja ſpodobnje saßo někotre wjetſche dźělby pěkneje dobroſcze a pschedawam

100 ſchtuk po 18, 20, 22 a 24 nßl.

Carl Pötschka na ſwonknej lawſkej haßy.

Wulke wupſchedawanje!

Póndźelu, wutoru a ßrjedu, 31. aug., 1. a 2. ſept. t. l.,

budu ja wulku dźělbu wołmjanych a połwołmjanych draſtowych tkaninow, jaquety a jaki **wjele tuniſcho** pschedawacz, hacž ßym je kupił.

W Budyſchinje
na bohatej haßy.

Heinrich Preu.

Wupschedawanje.

Wulku dźělbu swubjeranych tworow mojeho składa, jako

kattuny, wołmjane a połwołmjane tkaniny k drastam, buckskiny, jaki atd.

budu ja pschichodnu

pónjdźelu, 31. augusta,

wupschedawacź.

August Grützner.

So je jenoź jenicźzy
G. A. W. Mayerowy bróstsyrop
s Wrótkławja

moju žonu wot = satraschneho kaschela =, na kotryž wona 1½ lěta czerpjesche, zyle wußwobodźił, s tutym wobßwědczam.

Gr. Zschirbsdorf. **Hilguer**, kubleŕ.

Jenoź prawdźiwy maja jón na pschedań w bleschach po 8 ngl., 15 ngl. a 1 tol.:

Heinr. Jul. Kincka w Budyschinje,
W. Rotha w Lubiju,
H. Kinne, haptykaŕ w Hernhuczje,
Jos. Köhmann w Schěrachowje,
Ed. Wiese w Nowosalzu,
haptykaŕ **Gerischer** w Ostritzu,
Schokka we Wotrowje,
Lehmann w Budestezach a
haptykaŕ Dr. **Hultzsch** w Rakezach.
J. Stockhausen w Kamjeńzu.

Khosej, punt po 105, 110, 120, 130, 140, 150, 160 np.,
zokor, pt. po 40, 44, 46, 48, 50, 52, 54, 56, 60, 64 np.,
cigarry, 1000 po 4½, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15 hacź 25 tol.,
rajß, pt. po 18, 20, 22, 24, 30 np.,
kurny tobak, pt. po 24, 30, 40, 50, 60 hacź 150 np.,
schnupny tobak, pt. po 50 hacź 150 np.,
tuczno, schmalz, butru, jahły, jerje, krupy, grieß, hróch, ßoczki, nudle, rósynki, korinthy, korjenje, jědźny wolij, petroleum, ßwěczenje, thran, mydło, ßól, sodu, palenz, rum a konfekturu ßamßneje fabriki
porucźa po wschomóžno najtunischich płaczisnach
J. T. Schulza na snutskownej lawskej haßy 137.

Wina

běłe, czerwjene a ßłódke, bleschu po 7½ ngl. a drózscho, poruczataj

Scholz & Kühn

na jerjowej haßy.

Róże, kaž tež **pletwa** sa njewjesty a **kmótrow** ßu rjane a tunje na pschedań w schtrymparskich khamach **hauensteinskeje** abo **butrowskeje haßy.**

Liebigowy kumyßowy extract

wot prěnich autoritetow dopołnaty a poruczeny, pschi **ßuchoczinje** (tež we wyßokej měrje), pschi **tuberkulosy** (snamjenja: krawny kaschel, hektiska symiza, nózny pót, czežki dych), **žołdkowym, czrjewowym a bronchialnym katarrhu** (chroniski kaschel, krótki a ßuchi s krakami), **rjapowej ßuschinje**, kaž tež pschi wschěch khorosczach, kiž móža ßo psches lěpschu jědź a polěpschenje krwě wotstronicź, tež hischcze tehdy, hdyž žane lěkarstwo wjazy njeskutkuje, najlěpje pomha. Wón spomóža woßebje pscheměnjenje wutkow a je teho dla woßebje wužitny khorym, kiž dyrbja po měßazach wo jstwje wostacź a mako stawohibanja maju.

Kisty po 4 flakonach a wjazy (flakon po 15 ngl.) póscźele

General-Depot von Liebig's Kumys-Extract
Berlin, Friedrichstr. 218.

NB. Khori, kotrymž žane ßrědki njepomhachu, njech hischcze s dowěrjenjom poßleni ras spytaja s **Liebigowym extractom.** Knižka wot **Dr. Wella** darmo a franko.

Richard Rincke,

fabrikant pschedeschczníkow a ßłónczníkow,
w Budyschinje na swonknej lawskej haßy 879,

porucźa pschedeschczniki a ßłónczniki w najwjetschim wubjerku po najtunischich płaczisnach.

Khěža na pschedań.

Jena nowa maßiwna khěža se ßadowej a ßolotowej sahrodu, ßo sa kóždeho rjemjeßnika hodźaza, s 2 kórzomaj bliskeho a dobreho pola ma ßo w hromadźe abo po parzellach pónjdźelu, 31. augusta t. l., dopołdnja w 10 hodźinach w Barcze pola Wósporka na pschewzadźowanje pschedawacź. Wuměnjenja ßo psched aukziju wosjewja.

J. Renc.

Poßleschczowe pjerje a poßleschcza

mam we wulkim wubjerku najtunischo na pschedań. Tež ßo pola mje pjerje k czischczenju horjebjerje a najlěpje wuczischczi. **Frödowa** na rybjazej haßy.

Ruczne młócżaze maschiny

nowscheje, dopokasaneje konstrukzije, twerdżestejaze abo tež transportabelne, porucża pod rukowanjom a po poniżenych płaczisnach

żelesolijernja a maschinowa fabrika

Gœtjes & Schulze w Budyschinje.

Ja poruczam najpodwolnischo swoje

ruczne młócżaze maschiny

s göpelom a bjes njeho, każ tež s jenopscheżnym göpelom; ja sa nje rukuju a dam je tež na tydżeń a dlěhe na pruhu. Jena tajka maschina płaczi franco hacz do Budyschina 66 tl. a może so, hdyż so w běhu tydżenja skasa, hižom sobotu w Budyschinje dostacz, hdyż sym ja kóżdu sobotu w hosczeńzu „k słotej hwězdże" k ryczam. Jeli snadź bych tam jenu abo druhu sobotu pschińcź njemóhł, dha móża so skasanja we wudawarni „Serbskich Nowinow" sczinicź.

L. A. Thomas w Großröhrsdorfje.

Agenty pytani.

Młócżaze maschiny nowscheje dopokasaneje konstrukzije, wumłócża sa hodżinu tejko, każ 3 młócżby sa dżeń, wot 60 tol. a drózschо franko na żelesniży pod rukowanjom a cżaßom na pruhu.

Ph. Mayfarth & Co.,

maschinowa fabrika w Frankfurcże nad Mainom.

Agent: knjes **Chr. Höhna** w Kóskach pola Budyschina.

Prawdżiwa **Glöcknerska** cżehnita a hojaza żałba*) (żadyn tajny srědk) ma na schachtliczży schtempel je wot najwyschschich medicinalskich sastojnstwow pruhowana a poruczena psche:

M. RINGELHARDT

wicź, drjenje, sałsy, lischawu, kurjaze woka, wosabjenje, psche wschě wotewrjene, rosdżajomne, rosdżělomne, wosabite, wopalene cżerpjenja, bolaze leżenje, sahorjenja, sarżeklisnu atd. a je so pschi wschitkich tychle khorhoscżach psches swoju spěschnu, wěstu hojazu móz na najlěpje dopokasaka.

*) Dostacz w schachlach po 2½ nßl. w budyskomaj haptykomaj, każ tež w haptykach Biskopizach, Rakezach, Schěrachowje, Hirschfeldże, Bjernaczizach, Wostrowzu, Herrnhucże, Neugersdorfje, Großschönawje, Nowosalzu, Seifhennersdorfje a w fabrizy w Gohlisu pola Lipska.

NB. Bjes horka wucżischczaneho schtempla żałba prawdżiwa njeje.

Ródna holza, kotraż ma luboscz k dźěczom, może hnydom město dostacz

w Budyschinje na kotorej haßy 117.

Jedyn syn sprawnych starschich może w mojich **kolonialtworowych a spirituosowych khlamach** bórsy jako

wucżomnik

město namakacz a to pod spodobnymi wuměnjenjemi.

Ernst Hämsch na bohatej haßy.

Dżełarskim familijam, wotroczkam a dżowkam może stajnje dobre města pschi wyßokej sdźě wukasacz

Rudolf Wahl

na jerjowej haßy cżo. 266.

Hnydom abo k nowemu lětu

móża 2 konjazaj a 4 hródżne dżowki město dostacz na ryczerkuble w Saryczu.

Do Neu-Seelanda

w Australiji

wobstara 8. oktobra a 5. novembra **rjemjeßnikow, dźěłaczerjow, ratarjow a njeżenjene ßłużobne dżowki** po 11 tol. Pr. Crt. sa doroscżenych

C. A. Mathei w Hamburgu

a jeho agent knies **Emil Herschel** w Draždżanach a. d. Herzogin Garten 4. (H. 5880.)

Na jene wjetsche ryczerkubło pola Draždżan so k nowemu lětu 1875 hischcże 3 konjazy wotroczży, 2 wolazaj a 3 słótne dżowki pschi wyßokej sdźě pytaja. Jenoż tajzy, kiž maja dobre wopißma, njech so njedżelu, 6. septembra, popołdnju wot 2—5 hodżinow w hosczeńzu „k słotemu ßłónzu" w Budyschinu samołwja.

K lotteriji pschi altenburgskej rjemjeßniskej wustajeńzy a słotohladu w septembru teho lěta, hdyż je hłowny dobytk 300 toler, porucża loßy po 10 nßl.

M. Weiser.

Prjeczczehnjenja dla ja s tutym wschitkich napominam, kiž maja mi hischcże płaczicz, so bychu to w běhu **schtyrjoch** njedźel sczinili, dokelž bych hewak nusowany był, tu wěz ßudnistwu pschepodacz.

Korczmar **Handrij Woldrak** w Boschezach.

Nowe wulke poniženje płaczisny!

Do Ameriki sa 30 toleŕ jenož.

Hamburgsko-amerikanske packetjěsdno-akzijske-towaŕstwo.

Direktne póstske-parołódźne-jěsdźenje bjes

Hamburgom a New-Yorkom

na ßławnych a pyschnych wulkich póstskich parołodźach

Frisia,	26. augusta.	Silesia,	16. septembra.	Holsatia.	30. septembra.
Thuringia,	2. septembra.	Suevia,	19. septembra.	Cimbria,	3. oktobra.
Westphalia,	9. septembra.	Pommerania,	23. septembra.	Hammonia,	7. oktobra.

a dale porjadnje **kóždu ßrjedu.**

Pschewjesne płaczisny: I. kajuta 165 tl. II. kajuta 100 tl.
☞ **Ssrjedźisny kryw jenož 30 tl.** ☜

Podrobne wukasanje dla frachta a pschewjesenja dawa pódla ßwojich tukrajnych agentow generalny połnomóznik

August Bolten, Wm. Miller's Nachfolger,

33/34 Admiralitätstrasse. HAMBURG.

Njedźelu, 30. augusta,

domkhowanka w Jeńkezach,

na kotruž najpodwolnischo pscheproschuje

Rostok.

Syrop,

punt po 12 np. w rjanej ßłódkej tworje,

khofej,

punt po 11, 12, 13 a 14 nßl.,

rajß,

punt po 20, 24 a 30 np.,

zokor,

mlěty a zyły, punt 5 nßl. a dróžscho

porucža

Joh. Wannack na schuleŕskej haßy.

Najlěpschi amerikanski ßwinjazy schmałz, schlesynsku blidnu butru

porucža

Ernst Hämsch na bohatej haßy.

Wulke wupschedawanje.

So bych ßebi ßwoje pscheczehnjenje połóžił, widźu ßo nuczeny, mój skład **wurěsnych tworow** tak jara kaž móžno pomjeńschicz, a ßu teho dla wschitke moje twory hacž do 12. septembra k wupschedawanju.

W Budyschinje. **J. Sobersky**
w poprjanzowej haßy.

Jenu wulku **maschinu** sa krawzow a schewzow wot **Clemensa Müllera,** kotraž je w najlěpschim rjedźe, ma tunjo na pschedań **J. Schołta** na garbarskej haßy 390.

Sporuschk

po kóždej dźělbje kupuje

Franz Strauch na kotołnej haßy 116.

---

100 toleŕ

ßo sa 8procentsku dań na dobru hypotheku **hnydom** pyta. Wot koho? je shonicz we wudawaŕni „Serb. Nowin."

K nawjedźenju!

Po ßmjerczi njebo k. ryczníka **Rychtarja** w Budyschinje wjazy žadyn ryczník njeje, kiž by ßo se Sserbami, hdyž maja něschto ryczniszy wuczinicz, dospołnje ßerbski doryczecz móhł. To je wulki njedostatk a to tež sa tajkich, kiž hižom derje doscz němski móža. Duž by tola jara k žadanju było, hdy bychmy saßo jeneho ryczníka, kiž derje ßerbski rosymi, do Budyschina dostali.

N. N.

Wotmolwjenje.

Temu nam snatemu napraschowarjej w cžißle 34 „Serbskich Nowinow" s Dźežnikez ßo wotmolwja, hdy by wón ßwětłoscz lubował, dha by ßwoje mjeno podpißał, ale tón ßamy dyrbi po cžmje khodźicz, so ßo ßwojeho mjena sjawnje hańbuje. Abo ßu Dźěžnikezy pschi tych wjele palenjach w Hornjej Hórzy hdy sady wostali? Abo njeje to niczo — te wjele jěsdźenja, kiž ßu tam cžinili? Tón wopraschowaŕ wjescze njedyrbi dołho w Dźěžnikezach bydlicz, so to njewje; teho dla dyrbimy jemu to k hłuposczi dźeržecz. Je dha to něhdźe posdźe, dha dyrbjał nam prjedy palenja to dawanje k wjedźenju cžinicz.

Gmejnska rada w Dźěžnikezach.

Nakładnik: J. E. Smoleŕ. Ćišć: L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 36. 5. septembra 1874.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawaŕni „Serb. Nowin“ na róžku zwonkneje lawskeje hasy čo. 688 wotedać, płaći so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawaŕ
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 7 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawaŕja 75 np. a na kral. saks. pósće 8½ nsl. a z přinjesenjom do domu 98 np.

Najnowsche.

S Budyschina, 4. septembra. Wczera ßo tudy ta powjescz rosschěri, so ßu blisko Teschena w Czechach czěło krajskodirekzionskeho kaßirarja Hencza, kiž bě wot jow czeknył, s Lobja wuczahnyli. Tuta powjescz je wěrna a ßu jeho drje tam bórsy po jeho wězach spósnali a tež po wěrowanskim pjerschczenju, kotryž ßu wjetscheje wěstoscze dla k pschipósnaczu ßem póßłali.

Kamjeńz, 2. septembra. Na lětnu generalnu shromadzisnu sakskich pczołarjow, kiž ßo sa wczerawschim a wczera tudy wotdzerza, bě ßo na 700 pczołarjow ßem seschło, bjes nimi jedyn s połodnischeje Rußowskeje. Pod wjedzenjom pschedßydy, k. duchowneho Rädy s Barta, je ßo wscho derje radziło. Pczołarska wustajeńza bě jara bohacze wuhotowana, wjele bole, hacz je ßo to na druhich wustajeńzach stało. (Drobnischu rosprawu sa tydzeń damy.)

Barlin, 3. septembra. Němski póßłanz w Romje je ßo na někotre dny do Warzina podał.

Barlin, 3. septembra. Nowy schpaniski póßłanz, hrabja Rascon, je wczera pola khěžora audienzu měł.

Perpignan, 2. septembra. Karlistojo ßu wczera wjeczor w 9 hodzinach na Puycerdu s nowa nadpad sczinili a ßu zyłu nóz hacz do ranja s tsělenjom pokraczowali. Woni tež sapalaze kule mjetachu a ßu ßo magaziny a bróžnje blisko jenych wrotow wotpaliłe. Ale wschě nadpady buchu wotražene a karlistojo ßu saßo wjele schkodowali.

Swětne podawki.

Němske khěžorstwo. Kral Albert je ßo sańdzeny tydzeń do Draždžan wrócził a je tam tež pruski prynz Bjedrich Korla njedzelu, 30. augusta, pschijěł; teho runja tež altenburgski wójwoda. Wobeju kral, prynz Jurij, ministrjo a drusy wyßozy knježa pschi jeju pschijěsdze na dwórnischczu pscheczelniwje witachu. Hewak je kral Albert generalneho inspektarja artillerije, generala Podbielskeho, na manövry sakskeje artillerije pscheproßył a je tón teho dla tež do Draždžan pschijěł. Póndzelu rano, 31. augusta, ßo kral s pomjenowanym pruskim prynzom, s altenburgskim wójwodu (Herzog), s generalom Podbielskim a s druhimi woßebnymi wojerskimi knježimi do Großenhaina poda, so bychu wschitzy w hromadze manövram kavallerije pschitomni byli. Po manövru tuteho duja wjeseschtaj ßo kral a prynz do moritzburgskeje wokolnoscze na hońtwu. Popołdnju w 6 hodzinach bě hosczina na kralowskim hrodze. Nasajtra běsche kral a prynz Bjedrich Korla saßo na großenhainskich manövrach a je ßo poßleńschi popołdnju teho ßameho dnja do Barlina wrócził. Kral a altenburgski wójwoda jeho hacz do Priestewitz pschewodzeschtaj.

— Kralowa Karola je ßo s hrodu Rehfelda wróczila a ßo do Pilniz pscheßydliła.

— Jene draždžanske nowiny pißaja, so ßo sakski ßejm 10 dnjow psched wotewrjenjom rajchstaga sapocznje a měnja pschi tym, so budze tónle czaß k wujednanju tych naležnosczow doßahacz, kotrež směja sapóßłanzy sakskeho ßejma hischcze dowuradzicz.

— Sedanski ßwjedzeń je ßo tež w Draždžanach jara pyschnje wobeschoł a je ßo tež kral Albert na nim wobdzělił.

S Barlina pißaja: Khěžor a khěžorka ßo njedzelu 6. septembra k manövram w Hanoverskej podataj.

— K wulkim manövram pruskeho wójska tež tójschto offizierow s zusych krajow pschijědze. K temu ßu ßo psched dlěschim czaßom offizierojo s Ruskeje, Awstrije, Jendzelskeje, Danskeje, Schwedskeje, Italskeje atd. pschipowjedzili, jenož s Franzowskeje hischcze žana powjescz pschischła njebě, nětko pak pißaja, so tež franzowske knježeŕstwo jeneho offiziera, kapitana Bidogeta, pósczele.

— K dalschemu wutwarjenju twjerdzisny w Posnanju (Posen) je minister wójny hischcze psches 7 millionow toleŕ pschipokasał. Sa wutwarjenje twjerdzisny Toruń budze hischcze psches 5 millionow toleŕ trjeba.

— Pschi konfirmaziji starscheho ßyna pruskeho krónprynza běchu pschitomni: khěžor a khěžorka, wschitzy prynzojo a wschitke prynzeßyny, kiž w tu khwilu w Barlinje a wokolnosczi bydla, tójschto zusych wjeŕchow, ministrjo a drusy woßebni knježa. Jako bě duchowny ßwoju rycz

ſkónczik, konfirmirowajomny prynz wěrunuſnacze praji a potom jeho w Božim ßłowje a we wuſtawkach wěry pruhowachu. Po pruhowanju bu konfirmirowany a wuživaſche na to ſ nanom a maczerju Boże wotkaſanje.

— Wjerch Bismarck, kotryž nětko we Warzinje pſchebywa, je wot majora Kriegera jeho w Holſteinſkej leżoze lubko Sachſen-Waldau ſa 80,000 toleri kupił. — Jako bě marſchal Moltka wóndano do Kiela pſchijěł, dha jemu tam wulki ſaklowy czah pſchinjeßechu a jemu khwalaze ryczе dżerżachu, ſa czoż ßo wón pěknje dżakowaſche.

— W Barlinje, każ tež w druhich wjetſchich a mjeńſchich pruſkich měſtach, haj tež tu a tam na wßach, ßu lětuſchi ſedanſki ßwjedżeń, 2. ſeptembra, woßebje pyſchnje ßwjeczili.

— W jenym prnſkopolſkim měſtaſchku bě ßo pſched nětotrym czaßom tamniſcha katholſka fara wuprózniła a kollator zyrkwje běſche kapłana Kubeczaka, kiž bě ßo pſcheczіwo woli ßwojeje duchownеje wyſchnoſczе nowym pruſkim zyrkwinſkim ſakonam podczißnył, na tule faru powołał a Kubeczak bě tajke powołanje pſchijał. Ale jako chzychu jeho ſapokaſacz, dha prjódſtajeny dekan a teho runja tež tamniſchi vikar zyrkwine knihi a klucze wudacz nochzyſchtaj a bu teho dla lhamor ſ mozu wotewrjeny, do kotrehož běchu ſkhowane. A jako bě ßo Boża ßłużba ſapoczała, dha woßadni khorhoje, kſchiże atd., w zyrkwi ſtejaze, wſachu a po zyrkwi wokoło czahachu a pſchi tym, każ ßo ſda, noweho fararja tak do ſtracha ſtajichu, tak ſo kollator po wojerſku pomoz pózła. Wojazy ßu pſchiſchli a budża drje nětko woßadni dla ßwojeje zyrkwinſkeje horliwoſczi khoſtani.

Minichow. Bajerſki kral je ßo ſ Pariſa wrócził, jako bě ßebi w tamniſchej wokolnoſczi nękotre prjedawſche kralowſke hrody wobhladał. Franzowizy miniſtrjo ſ nim pſcheczelniwje wobkhadżachu, ale nětko, hdyž je kral wujěł, jim to wſchelake franzowſke nowiny wumjetuja, prajizy, ſo bajerſki kral, kotrehož wojazy ßu w Franzowſkej njepſcheczelſzy ſakhadżeli, tajkeje pſcheczelniwoſcze hódny njeje.

Awſtria. Wóndano ßu tudy ſ nowymi worzelowymi kanonami, kotrež w němſkim wójſku hižom dawno maja, pruhu tſěleli a ßu ſpóſnali, ſo tele kanony ſ najmjeńſcha pjecz krócz lěpje tſěleja, hacz dotalne awſtriſke bronzowe kanony. To je jim jara do noßa ſajěło a chzedża ßebi nětko tež khětſje rucze tajke kanony pola Kruppa w Eßenje ſkaſacz, dokelž widża, ſo ſe ßwojimi mało wudobudu, hdyž ma jich njepſcheczel worzelowe. Ale k temu budże drje 20 millionow ſcheßnakow trjeba a pjenjes je wſchak w Awſtriji w tu khwilu k temu hiſchcze mało.

— Hacz to, ſo awſtriſki khěżor w tychle dnjach do Czech pſchijędże a tam wſchelake petizije ſ czěſkeho luda doſtanje, něſchto w dotalnych czěſtich naležnoſczach pſcheměni, njehodżi ßo prajicz, hacz runje ßo teho tamniſch Němzy jara boja.

Franzowſka. Pſchedßyda republiki, marſchal Mak-Mahon, je ßo wot ßwojeho puczowanja po jenym dżele Franzowſkeje ſaßo domoj wrócził, a hacz runje wſchudże takſe ſpodobanje namakał njeje, każ prjedy měnjeſche, dha je tola doſcz ſ pokojom, a chze ßo teho dla w bliżſchim czaßu ſaßo na puczowanje podacz.

— Hacz runje ßu nowiny franzowſkeho miniſterſtwa wo tym, kak je Bazaina czeknył, to a wono piſake, dha ßo tola hiſchcze ſ wěſtoſczu prajicz njeda, ſchto je na tej wězy polnje wěrno. — Serbſki wjerch Mikan w tu khwilu w Pariſu pſchebywa.

Schpaniſka. Po nowſchich powjeſczach ßu karliſtojo, jako buchu pſchi woblehnjenju měſta Puycerdy ſ nowa dwójzy wotraženi, wot tam prjecz wuczahnyli.

Rußowſka. Wuczeni, kiž ßu do Khiwy a wokolnoſcze pózłani, ſo bychu tamniſche krajiny pſchepytali, ßu powjeſcz pózłali, ſo ßo po rězy Amu-Darja ſ łódżemi daloko horje jěżdżicz hodżi.

Ze Serbow.

S Budyſchina. Każ w druhich měſtach abo tež tu a tam na wßach je ßo ſandżenu ßrjedu, 2. ſeptembra, ſedanſki dżeń tež w naſchim měſcze ßwjeczik. To ſta ßo dopołdnja ſ wotdżerżenjom Božeje ßłużby, ſe ſpěwami a ryczеmi w gymnaſiju, woběmaj ſeminaromaj, w realnych, měſczańſkich a druhich ſchulach, a popołdnju podachu ßo ſchulerjo wſchěch tutych wyſchſchich a niżſchich ſchulow ſe ßwojimi wuczerjemi na bliżſche a dalſche wßy, ſo bychu ßo tam roswjeßelili. Měſto ßamo bě ßo ſ khorhojemi wupyſchiło, tola niz tak bohacze, każ pſchi druhich ßwjedżeńſkich ſkładnoſczach.

— Hižom pſches tydżeń je, ſo je kaſſirar tudomneje krajſkeje direkzije, ſ mjenom Hencz, czeknył a njewě nichtón, hdże je wón woſtał. Tola powjeda ßo, ſo ßu widżeli, ſo je do woſa żeleſniczneho czaha ſaſtupił, kiž je wot jow do Biſkopiz jěł. Dalſche błędy pak pobrachuja. Wón je, każ ßmy hakle w poßleńſchich dnjach ſ wěſtoſczu ſhonili, teho dla czeknył, dokelž by w kaßach, jemu poruczenych, nědże 6000 toleŕ pobrachowało, kotrež by wón hacz do 15. oktobra abo hiſchcze prjedy pſchepodacz dyrbjał; pſchetož 15. oktobra w Sakſkej nowoſrjadowanje krajnych ſaſtojnſtwow do żiwjenja ſtupi. Wón je, każ ludżo měnja, ſpomnjene pjenjezy najſkerje na to waſchnje pſchekſchiwił, ſo je w akzijach njeſbożomnje hrał. A hdyž ſchkodu njeje wurunacz móhł, dha je pſched tym czaßom, hdżež by ſlicżbowanje w naſtupanju ßwojich kaßow wotpokożicz dyrbjał, hiſchcze wſchě pjenjezy ſebrał, kotrež je doma měł, a je ßwoju dróhu ſchoł. Tónle pad je czim bóle k wobżarowanju, dokelž je ſpom-

njeny kaßirar wſchudźom jako cześny muż ſnaty był a dyrbi ßo ßnadź nětko jako 67lětny człowjek hubjenje po ßwěcze wicź. Sswojej żonje żanych pjenjes wostajił njeje a je wona pſches to do najwjetſcheho hubjeńſtwa pſchiſchła.

S Jeńkez. Wot budyſkeho wokrjeßneho ßuda bu 1. ſeptembra dźěkačer Jan Heczik ſ Bukojny, ſ wobydlenjom w Ssowrjezach, k 13měßacznemu jaſtwu wotßudźeny. Jako bě mjenujzy ſańdźeneho 4. auguſta dźowka Madlena Hajnkez ſ budyſkeho hermanka wjeczor poſdźe domoj pſchiſchła, wuhlada wona pſchi měßaczku, ſo jedyn człowjek w ſahrodze jeje hoſpodarja, tudomneho hoſczeńzarja Michała Roſtoka, zyble wutorhuje a do měcha tyka. Wona teho dla hoſpodarja ſawoła, kiž w koſchli do ſahrody běżeſche a ſa paduchom hrabaſche. Ale tón ßo wobaraſche a jeho někotre raſy ſko. Jako Roſtokej jeho mandźelſka k pomozy pſchińdże, wobaj w paduchu horka ſpomnjeneho Heczika ſpóſnaſchtaj. Bjes tym bě tutón Roſtoka hiſchcze ſ nowa ſkoł a ſkónczńje ßo wuwinył a czeknył, bu pak poſdźiſcho wobſkorżeny a k hornej ſchtrafje wotßudźeny. Kranjene zyble běchu 7½ nßl. winoſte.

S Dźěchorez. W Draždźanach je 26. auguſta prjedawſchi tudomny ryczerſkubler, k. Ochernal, wumrjeł.

Se Ssemichowa. W kerkach bjes naſchej wßu a Hodźijom bu 27. auguſta 47lětny wotroczk Jan Mětrach ſ Bukez, kotryż bě tudomnemu ryczerſkublerjej, k. ſ Zenker, wotběžał, wobwěßnjeny namakany.

S Ketliz, 30. auguſta. Dźenża mějachmy tudy ßwjedźeń, na kotrymż ßo jara wjele woßadnych a zuſnych wobdźěli. Bě to ßwjedźeń k wopomnjenju na tych ſ naſcheje woßady, kiž ßu w poßlenjej wójnje panyli, a k poßwjeczenju pomnika ſa nich. Popołdnju w tſjoch hodźinach dźěſche wot Weberez hoſczeńza dołhi czah, wobſtejazy ſ wojerſkeho towarſtwa, wójnſkich towarſchow, ßwójbnych panjenych, ſ wjele ßobuſtawow ßerbſkeje a němſkeje woßady, ſ muſkeje a żónſkeje mkodoſcze ſ 2 hudźbnymaj khoromaj po dróſy hacz k farje, hdźež ßo knjejſtwa, duchownaj a wucżerjo do njeho ſrjadowachu, a czehnjeſche potom pod ſwonjenjom ſwonow na pohrjebniſchczo, w kotrehoż nowym dźěle bě tón pomnik, kotryż ßo pſchi bliżenju czaha wotkry, poſtajeny. Jako bě czah pomnik wobeſchoł, wuſpěwaſchtej ßo dwě khěrluſchowej ſchtuczźy, po czimż k. wyſchſchi farar Rencź móznu a wutrobu hnujazu, ſa ſawoſtajenych 8 panjenych troſchta pokłu a woßebje poſběhowazu ryczź dżerżeſche a ſ njej poßwjeczenje ſjenoczi. Na tutu němſku złědowaſche tež hnydom ßerbſka poßwjeczeńſka ryczź. Po wuſpěwanju 3. ſchtuczki prjedawſcheho khěrluſcha ſpěwaſche wón modlitwu a wobſankny ſ pożohnowanjom. — Jako bě ßo potom ſaßo jena ſchtuczka ſ jeneho druheho khěrluſcha ſpěwała, wuſtupi k. hrabja Seebach nad Wujerju a ryczeſche ſ pſchihódnymi, patriotiſkimi ßkowami wo wulkej ważnoſczi ſańdźeneje wójny, kotrejż ßu ſpomnjeni woßmjo mkodźenzy ßwoje żiwjenje woprowacz dyrbjeli, na kotrychż naſch pomnik ſpomina, ſpomni ſ horzymi, hłuboko ſaczutymi ßkowami na njebo krala Jana a wunjeße potom naſchemu nětcziſchemu kralej Albertej, němſkemu khěżorej a němſkemu wójſku ßkawu, kotrejż pſchitomni ſe żiwym dźělbraczom pſchihłoßowachu. Pſchi tutej ryczi 8 czeſtnych knjeżnow wěnzy na ſkhodźeńki pomnika kładźechu a po nich ßo tam hiſchcze wjele druhich wěnzow pokoży. Skónczńje wojerſke towarſtwo k czeſczi panjenych wojakow tſi ſalwy wutſěji. — Pomnik ßam, wot k. rěſbarja Preibſcha tudy rjenje ſhotowany, poſběhuje ßo na tſikhodźeńkowym granitnym podkożku w formje pyramidy, kotraż je ſ pěſkowza; na kóždej ſtronje je jena tafla a na njej mjenje dweju panjenetu ſe ſkotymi pißmikami, dale horka je na jenej ſtronje ſakſki woa na druhej ßu wójnſke ſnamjenja, na wjerſchku pokaſuje ßo pak żelesny kſchiż. — Wěſcze tónle rjany ßwjedźeń kożdemu, kiž ßo na nim wobdźěli, w dobrym wopomnjenju woſtanje.

S Nießwaczidła, 2. ſeptembra. Dźenża mějachmy tudy jara rjany ſchulſki ßwjedźeń, kiž bě k. hrabja Franz Peralta-Renaud-Rieſch dźěczom wſchitkich majoratſkich wßow wuhotowacz dał. Po połdnju w dwěmaj hodźinomaj czehnichu w rjenje ſarjadowanym czahu (hólzy ſ khorojemi, holczki nimali wſchitke w bělych liczkatych khapiczkach a ſ wěnzami) wjez hacz 250 dźěczi pſches wjeß do naſcheho luboſneho parka. We wulkim rynku ſaſtachu tam a pſchinjeße na to k. zyrkwinſki wucżer Herzog ßkawu na khežora a na krala, na czoż ßo němſzy ſpěwaſche: „Toh' krala żohnuj Bóh!" Potom roſeńdźechu ßo dźěczi, prjedy ſ khofejom a ſ tykanzom wokſchewjene, a ſwjeßelichu ßu ſe wſchelkimi hrami, ſe ſpěwanjom ßerbſkich a němſkich ſchtucżkow, każ tež nad wſchelkimi rjanymi daramj; pſchetoż kóżde dźěczo bě ßebi něſchto wuleßowacz móhło: knihi, taflu, broſchu, pjenjeżnu móſchniczku abo na czoż runje ſboże trjechi. — Na dołhich blidach buchu bjes tym zakty a kołbaßy k ßwaczinje nanoſchene, kiž potom ſ piwom mkodemu ludu jara derje ßłodźechu. — We woßmej hodźinje ſtupichu wſchitzy pſchitomni w hromadu, a wunjeße k. wucżer Hilbrig dźakny ßkawu na k. hrabju Peralta-Renaud-Rieſch ſa jeho żadnu dźěczom wopokaſanu luboſcz. — Skónczńje dawaſche k. farar Jakub, jako bě ßo kk. wucżerjomaj a wſchitkim podźakował, kiž běchu pomhali te dźěczi ſabawicz, temu rjanemu ſchulſkemu ßwjedźenju ßo kónczicz ſe ßerbſkim ſpěwanjom khěrluſcha: „Njech Bohu dźakuje atd."

S Wulkeho Woßeka. Tudomny żiwnoſczer a kowar Handrij Wiczas mějeſche 27. auguſta to njeſboże, ſo jemu mkóczaza maſchina ſa prawu ruku hrabny a ju tak roſtorha, ſo dyrbjeſche ßo wotrěſacz.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Michalska zyrkej: Korla August Wicjas, murjeŕ w Korsymju, ſ Marju Thereſiju Michałkez ſ Bobolz. — Jan Korla Hendrich Köpping, ſchtrympaŕ a kněžeŕ na Židowje, ſ Hanu Krakowſkich tam.

Křćeni:

Pětrowska zyrkej: Theodor Hermann, Jana Nowaka, měſchczana a krawſkeho miſchtra, ß. — Johanna Martha, Jana Ernſta Mulanſkeho, ſahrodnika, dž.

Michalska zyrkej: Korla Ernſt, Jana Auguſta Kopacja, wobydlerja na Židowje, ß. — Jan August a Korla Hermann, Jana Ernſta Wenzela, wobydlerja na Židowje, dwójniſkaj ßynaj. — August Hermann, Ernſta Jakſcha, pohoncza w Hownjowje, ß. — Hana Helena, Korle Hendricha Kłoßa, wobßedžerja ßrjedžneho mkyna w Brěſowje, dwójniſka dž. — Hana Emma, Jana Bohuwěra Matzki, wobydlerja na Židowje, dž — Hana Auguſta Hedwiga, Ernſta Eduarda Czarnki, ſahrodnika a wojnarja w Hrubocžizach, dž.

Katholska zyrkej: Jan Jurij, Jakuba Wenzela, kublerja w Dźěžnikezach, ß. — Hedwiga Emma, Jana Hendricha Ruczinſkeho, mkynka, dž. — Kreszenzia, Jana Webera, twarožkarja w Dźěchorezach, dž. — Jakub, Michała Müllera, kublerja w Dalizach, ß.

Zemrjeći:

Dźeń 12. auguſta: Madlena Schmißez ſ Bonjez, 47 l. — 15., Jana Korle Duba, ſahrodnika w Brěſowje, morwonarodženy ß. — 16., Kreszenzia, Jana Webera, twarožkarja w Dźěchorezach, dž., 9 d. — 17., Selma Auguſta, n. dž. w Libochowje, 4 m. 19 d. — Handrij Keller, dźěłaczeŕ ſ Hrubocžiz, 63 l. — 18., Hendrich Richard, Handrija Buka, wikowarja, ß., 8 m. 15 d. — 19., Jan Frenzel, dźěłaczeŕ ſ Praſkowa, 73 l. — 20., Marja Madlena, Jana Korle Harnapa, měſchczana a ležomnoſczerja, dž., 1 l. 15 d. — Jan Kokla, žiwnoſczeŕ-wumjeńkaŕ w Sajdowje, 70 l. 2 m. — 21., Bjedrich Max, Hendricha Ernſta Herolda, ſalmiſchtra w papjerniku na Židowje, ß., 8 m. 11 d. — Hańža Thereſia, C. F. W. Lubizy, wobydlerja pod hrodom, dž., 7 m. — Jan Ernſt, Jana Ernſta Krawza, ſahrodnika w Brěſowje, ß., 1 l. 9 m. — 22., Korle Hendricha Kłoßa, wobßedžerja ßrjedžneho mkyna w Brěſowje, morwonarodžena dwójniſka dž. — 23., Jan Bohuměr Gnauck, žiwnoſczeŕ w Khelnje, 66 l. 4 m. — Jana Wicjaſa, kněžerja pod hrodom, njekſchczeny dwójniſki ß., 7 hodžinow. — Jakub, Michała Müllera, kublerja w Dalizach, ß., 3 d. — 24., Jan Korla, Auguſta Michałka, wobydlerja w Hrubocžizach, ß., 6 n. — 27., Jan Pjetaſch, krawz na Židowje, 74 l.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hanß Depla. Schto je cži tak ßměſchne, Motßo, ſo ßo tak woſchczerjeſch?

Mots Tunka. Hlaj, ja ßebi na ſańdženu njedźelu pomyßlich a duž chzyſche ßo mi ßmjecz. Ja mjenujzy tehdy wjeczor njedaloko měſta pſches jenu wjeß dźěch, hdjež bě roboczanſke piwo.

H. D. To tola niczo ßměſchne njeje!

M. T. Ně; ale poßłuchaj, ſchto bě mi ßměſchne. To bě tam na rejwarſkej łubi tajka hara, ſo móhła zyła wjeß w hromadu běžecz. Duž tam ja też pohladacz dźěch, dokelž ßo pſchezo wołaſche: dele ſ nim!

H. D. A ſchto dha ßebi ty pódla myßleſche.

M. T. Nó, ſo polſkeho woka pſchiwleku.

H. D. Njebě dha tak?

M. T. Ně, wóßom knježich wotroczkow jeneho wjeßneho mkodźeńza pſchiwleczechu, kiž bě tajki, kajkiž wot nich žadyn njebě.

H. D. Mějachu dha wſchitzy wokoło njeho džěkacz?

M. T. O haj, a jedyn bě tak wuſtak, ſo tajku hubu rosdajeſche, jako by teho mkodźenza ſchlapnył.

H. D. Njejßy dha na rejwarſku łubju pohladak?

M. T. O haj, ta bě jara rjenje ſ pletwami wupyſchena, ale mi ßo ſdaſche, ſo bě wjele zuſnych rózow pódla.

H. D. Njewěſch, Motßo, kajke dha ßu tola nětko w Karezach ſkorženja a wobſkorženja.

M. T. O haj, ja ßym něſchto ßłyſchak.

H. D. Nó, dha powjedaj!

M. T. Dha poßłuchaj! Hlaj, pſched někotrym cžaßom běſche zyła woßada wuſchka, ſo by k. fararja ſ jeho mkodej knjenju powitała. Nichtón ßo njebě wuſanknył, a hdy by też jara nuſne doma abo na poli měł, kóždy ßo na tajkim powitanju wobdźěli, dokelž wſchitzy woßadni k. fararja lubo maja a wón też ſ nimi lubośnje měni. Duž jemu a jeho knjeni ſchulſke dźěcži, doroſczena mkodoſcz, prjódkſtejerjo a rychtarjo napſchecziwo džěchu abo ßo napſchecziwo wjeſechu ſ khorhojemi a druhej pychu, 44 jěſdnych pak jimaj na konjach napſchecziwo jěchaſche a to ſ dwěmaj rjanymaj khorhojomaj.

H. D. Běſchtej dha to dwě poßwjeczenej zyrkwinſkej khorhoji?

M. T. Ně, tajkej to njeběſchtej, ale jena khorhoj běſche wot ſwonoweho wubjerka a druha wot naſcheho hnadneho knjeſa barona pożczena.

H. D. Ale, dha džě ßu cži hubjenje toczene bryle měli, kiž ßu tejle khorhoji ſa zyrkwinſkej khorhoji ſpóſnali.

M. T. Ach bratſje! ſchtóž zyłe lěto do zyrkwje njepſchindže, tón wjele wě, kak w zyrkwi wonhlada!

H. D. Njebě dha Matij też pódla?

M. T. Hm, wón dyrbjak pſchi tajtich ſkładnoſczach po prawym jedyn wot tych prěnich bycz; ale wón wſchak ke mſchi njekhodźi a ßo radſcho k tym tſjom abo ſchtyrjom dźerži, kiž ßu do mſche w hoſczeńzu. A hdy by tam duchowny też k nim khodźił, to wſchak by ßo jim lubiło a Matijej też, ale zyłej woßadze niz. Woni drje ſ mozu na to džěkaja, ale to ßo, mój Matijo, njeſtanje.

(Pokracjowanje.)

P. P.

S tutym dowolam sebi, Wam najpodwolnischo k nawjedzenju dacz, so sym ja w tudomnym mescze, na bohatej haßy 61, s napschecza pósta,

bankowe a wechslowe khlamy

pod firmu

G. A. Bosse

salozik a poruczam ja swoje pschedewsacze Waschemu dobroczinwemu wobkedzbowanju.

W Budyschinje, 1. septembra 1874.

S poczesczowanjom
G. A. Bosse.

Khlamy: prjedawschi pschebytk zitawskeho filialneho banka.

---

52 Na zitnej haßy 52
w khezi knjesa pschekupza C. Noacka.

Symske jaquety a paletoty

so we wschech barbach a po wschech placzisnach w krótkim czaßu po mèrje seschija.

W khlamach so serbski ryczi.

H. Kayser,
firma **J. Hartmann.**

Moj skład **hotowych jaquetow** we wschech wulkosczach poruczam k dobroczinwemu wobkedzbowanju.

H. Kayser,
firma: J. Hartmann.

Do Neu-Seelanda

w Australiji

wobstara 8. oktobra a 5. novembra **rjemjeßnikow, dzełaczerjow, ratarjow a njezenjene skuzobne dzowki** po 11 tol. Pr. Crt. sa doroscenych

C. A. Mathei w Hamburgu

a jeho agent knjes **Emil Herschel** w Drazdzjanach a. d. Herzogin Garten 4. (H. 5880.)

Dzełarskim familijam, wotroczkam a dzowkam moze stajnje dobre mesta pschi wyßokej sdze wukasacz **Rudolf Wahl**
na jerjowej haßy czo. 266.

Jena holza

so k lohkej skuzbje pschi 2 dzesczomaj sa wyßoku sdu do Drazdzjan pyta. Agent **Koplansky** na mjaßowym torhoschczu 151 hischcze 8 dnjow samokwjenja horjebjerje.

Jeneho holza k lohkemu dzełu pyta
Aug. Pahlitzsch, pjekar
na zitnej haßy.

Pytaja so

sa jene ryczerkubko pola Mischna 1 palerski wotroczk a 3 hrodzne dzowki. Poßlenische dostanu 50 tl. sdy, 5 tl. Bozeho dzesca a pucz darmo. Dalsche wukaze
E. Hempel na serbskich hrjebjach 548.

Jedyn wuczomnik

dostanje bjes sapłacenja wuczbnych pjenjes pola podpisaneho mesto.

Pjekar **Stöba** na garbarskej haßy 373.

Pytaja so kucharki, stwinske, domske a kuchinske holzy, kaz tez wscha druha ratarska czeledz psches pschistajazu zonu **Heinoldowu.**

Wobydlenje sa dzełaczerja.

W mlynje, k ryczerkubku w Jaßenzy pola Panczizskuschazym, je wobydlenje sa jeneho dzełaczerja, kiz wobstaranje mlyna sobu na so wosmje, wot 1. oktobra abo posdzischo pschenajecz.

Roze, kaz tez pletwa sa njewjesty a kmótrow su rjane a tunje na pschedan w schtrymparskich khlamach **hauensteinskeje** abo **butrowskeje haßy.**

Krajnostawski bank.

Wobliczenje danje pschi **nalutowarni** k prjódkstejazej michałskej termiji, kaž tež pschestajenje kapitala na marki (hriwny), pschi tutej składnoscži sczinjomne, stanje ßo

wot 7. hacž ßobu 30. septembra t. l.

Duž ßo **w tutym czaßu nalutowarnske knižki expedirowacz njemóža.**

Wuplaczenje danje stanje ßo zyły měßaz oktobra.

Druhe dźěła banka ßo kaž hewak wobstaraja.

W Budyschinje, 20. augusta 1874.

Direktorium krajnostawskeho banka kralowskeho sakskeho hornolužiskeho markhrabinstwa.

s Loeben.

Sa tajkich, kiž na płuza, wutrobu a nervy czerpja, jara ważne.

Liebigowy kumys-extrakt.

Dokelž moje sdžerženje a mozy Waschemu kumyßej dźakuju, dokelž hewak jěscz njemóžu, skasam ßebi (Skasanje). K pschispomnjenju, so ßym 10 lět na žołdk khory a Wasch kumys mi pomha.

Franz Rohr.

Hdyž ßym 20 bleschow Wascheho kumyßoweho extrakta pschetrjebał a wjele polěpschenja cžuju, dha mi saßo pósczelcze (Skasanje).

E. Hüttig.

Wasch kumyßowy extrakt je mojej žonje jara dobru ßłužbu cžinił, wona ma ßo wjele lěpje, móže po 3 bleschach hižom spacz a jěscz. Pósczelcze mi teho dla (Skasanje).

W. Diesbach,
wobßedźeŕ cžischczernje.

Pósczelcze mi tola 12 flakonow. Hdyž mi te tajku polóžnoscz sczinja, kaž wóndano dostate 4 flakony, dha njemóže žane pjero tónle dźiw wopißacz.

J. F. Wendschuh,
fabrikant.

Wasch extrakt je ßo pschi prěnich 6 bleschach na mni tak dźiwcžinjazy a woßebny wopokasał, so Wam doscz dźakowacz njemóžu a k lěpschemu běduego cžłowjeczestwa jenož proschu, wscho nałožicz, so by ßo tale dobrota prawje mnohim dostała.

S. Lowinsky.

Wukładowaza knižka Dr. Weila darmo a franco.

Płaczisna sa flacon 15 nßl., tola jenož 4 flacony na ras wobstara

General-Depot von Liebig's Kumys-Extract.

Berlin, Friedrich-Strasse 196.

NB. Lěkarjo nascheho instituta ßu kóždy czaß hotowi, po pschißłanju wopißanja khoroscze khoremu s lěkarskim wukasowanjom k ruzy bycz, **a njetrjeba ßo sa to niczo płaczicz.**

K lěpschemu publiki ßmy hotowi, dobrym firmam składy kumyßoweho extrakta pschepodacz.

Cigarry!

kupich ja spodobnje saßo někotre wjetsche dźělby pěkneje dobroscze a pschedawam

100 schtuk po 18, 20, 22 a 24 nßl.

Carl Pötschka na swonknej lawskej haßy.

Ruczne młóczaze maschiny

nowscheje, dopokasaneje konstrukzije, twerdzestejaze abo tež transportabelne, porucza pod rukowanjom a po poniženych płaczisnach

želesolijernja a maschinowa fabrika

Gœtjes & Schulze w Budyschinje.

Pschipósnacze

knjesej **G. A. W. Mayerej** we **Wrótßławju.**

Wasch snamjenity **běły bróstsyrop** je tudy pschi dwěmaj składnosczomaj, móhł rjez, dziwy cžinił, tak so tudomni lěkarjo, na to kedžbni sczinjeni, tón ßamy nałožuja.

Starkenbach.

Jenož prawdziwy maja jón na pschedań w bleschach po 8 nßl., 15 nßl. a 1 tol.:

Heinr. Jul. Lincka w Budyschinje,
W. Rotha w Lubiju,
P. Kinne, haptykař w Hernhucze,
Jos. Löbmann w Schěrachowje,
Ed. Hiese w Nowosalzu,
haptykař **Gerischer** w Ostritzu,
Schołta we Wotrowje,
Lehmann w Budestezach a
haptykař Dr. **Hultzsch** w Rakezach.
J. Stockhausen w Kamjeńzu.

Wulke wupschedawanje.

So bych ßebi ßwoje pschecžehnjenje połóžił, widzu ßo nuczeny, mój skład **wurěsnych tworow** tak jara kaž móžno pomjeńschicž, a ßu teho dla wschitke moje twory hacž do 12. septembra k wupschedawanju.

W Budyschinje. **J. Sobersky**
w poprjanzowej haßy.

Khofej, punt po 105, 110, 120, 130, 140, 150, 160 np.,
zokor, pt. po 40, 44, 46, 48, 50, 52, 54, 56, 60, 64 np.,
cigarry, 1000 po 4½, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15 hacž 25 tol.,
rajß, pt. po 18, 20, 22, 24, 30 np.,
kurny tobak, pt. po 24, 30, 40, 50, 60 hacž 150 np.,
schnupny tobak, pt. po 50 hacž 150 np.,
tuczno, schmalz, butru, jahły, jerje, krupy, grieß, hróch, ßoczki, nudle, rósynki, korinthy, korjenje, jědzny wolij, petroleum, ßwěczenje, thran, mydło, ßól, sodu, palenz, rum a konfektury ßamßneje fabriki
porucza po wschomóžno najtunischich płaczisnach
J. T. Schulza na snutskownej lawskej haßy 137.

Prjeczczehnjenja dla ja s tutym wschitkich napominam, kiž maja mi hischcze płaczicž, so bychu to w běhu **schtyrjoch** njedzel sczinili, dokelž bych hewak nusowany był, tu wěz ßudnistwu pschepodacž.

Korczmař **Handrij Połdrak** w Boschezach.

Wina

běle, czerwjene a ßłódke, bleschu po 7½ nßl. a dróžscho, poruczataj

Scholz & Kühn
na jerjowej haßy.

Najlěpschi amerikanski ßwinjazy schmalz, schlesynsku blidnu butru
porucza
Ernst Hämsch na bohatej haßy.

Poßleschczowe pjerje a poßleschcza

mam we wulkim wubjerku najtunischo na pschedań. Tež ßo pola mje pjerje k cžisczenju horjebjerje a najlěpje wucžisczi. **Frödowa** na rybjazej haßy.

Sa kožokhorych.

Wschelako dopokasane hojaze ßrědki psche **lischawy a wumpjery** posczele pschi podrobnym listnym rosestajenju

C. A. Gabler, haptykař,
(M. 1541.) w Arnsteinje pola Würzburga.

Wot najwjetscheje ważnoscze sa

wocži kóždeho. Moja prawdziwa Dr. Whitowa wodziczka je ßebi ßwojich **njepschetrjechenych dobrych woßebnosczow** dla wot lěta 1822 **wulku ßwětoßławu** dobyła. Wona je konzeßionirowana, a jako **najlěpschi domjazy ßrědk** — niz lěkarstwo — po wschěm ßwěcze snata a **ßławna,** schtož **wjele** tyßaz wopißmom wobßwědcza. Skasanja à flacon po 10nßl. pósczele mi **budyska hrodowska a rakeczanska haptyka.** Traugott Ehrhardt w Großbreitenbachu w Thüringskej.

Na jene wjetsche ryczerkubło pola Draždžan ßo k nowemu lětu 1875 hischcze 3 konjazy wotroczzy, 2 wolazaj a 3 skótne dzowki pschi wyßokej sdzě pytaja. Jenož tajzy, kiž maja dobre wopißma, njech ßo njedzeln, 6. septembra, popołdnju wot 2—5 hodzinow w hosczeńzu „k słotemu ßłónzu" w Budyschinu samołwja.

Jutsje, njedźelu, 6. septembra,
kołbaßywukulenje w **Ssowrjezach.**
Freund.

Sa wobßedźerjow skotu!

K wobstaranju sawěsćenjow sa wschě druźiny skotu pschi **twjerdych, tunich** prämijach (**bjes kóźdeho** dopokazowanja) porucza ßo sastupjeŕ sakskeho skótsawěsćazeho banka w Draźdźanach

Joh. Trgt. Schulza

w Budyschinje na snutskomnej lawskej haßy 137.

K prjódkstejazym kermuscham

porucźam ßwoju wubjernje dobru

pschenčźnu muku

jako: **Kaiserauszug** 00, hachtl (měrzu) po 15 nßl.
Griesleranszug 0, " " " 14 "
zaltown muku I., " " " 13 "
pjekarski mundmehl II., " " " 12 "

Mukupschedawarnja
A. Krüger.

Dr. Whitowu wodjicźku sa wocźi, bl. po 5 a 10 nßl.,
schmrěkojehlinowy äther psche wicź,
augsburgsku źiwjeńsku eßenzu, bl. po 5 nßl.,
sulzbergerowe flußowe krepki, bl. po 5 nßl.,
Fehtona psche subybolenje, bl. po 5 nßl.,
korjeński wolij, bl. po 2½ nßl. atd.
porucźa **hrodowska haptyka.**

Koprovitriol I. dobrosće, zyły a tołczeny,
grünspan, tołczeny,
pschi wjetschich dźělbach jara tunjo, **k nacźinjenju pschenźy,**
porucźa **hrodowska haptyka.**

Koprovitriol }
grünspan } k nacźinjenju pschenźy
porucźa jara tunjo

Otto Engert
droguerijo- a barbotworowe-khlamy
na snutsknej lawskej haßy 122.

Aukzia wotawy.

Wotawa na łukach pschi rěźy Sprjewi rychterkubka Kołbiza, k rakeczanskemu knjejstwu ßłuschazeho, ma ßo
ßrjedu, 9. septembra t. l.,
dopołdnja wot 9 hodźinow,
na pschedawanje pschedawacź.
Sapoczatk pschi kołbiczanskim hrodze.
W Kołbizu, 2. septembra 1874.
Urban, hajnik.

Wotawa na něwßeczanskej gmejnskej łuzy budze ßo **njedźelu,** 6. septembra t. l., na pschedawanje pschedawacź. Sapoczatk popołdnju w 4 hodźinach.

Aukzia.

Pónděelu, 14. septembra, dopołdnja wot 8 hodźinow budźemoj na tak mjenowanym Suschkez burskim kuble w Tranjoch pola Delnjeho Wujesda něhdźe 80 jutrow lěßoweho drjewa s drjewom a ßłanjom, tam ßo namakazym, po loßach na pschedawanje pschedawacź. Teź budźe jena brózeń a jena kolnja, s drjewa schrotowana, k wottorhanju pschedawana a dale teź 3 kruwy, 2 konjej, 1 ßykanjowa maschina, 1 žitoczisczaza maschina a 1 hospodarski wós.

Wuměnjenja ßo w termiji wosjewja.

W Delnjej Wolschinje, 1. septembra 1874.

Wobßedźerjej
Förster a Wauer.

Dwaj kołczej

s pczołami ma na pschedań

Röhla

w Koschli pola Klětnoho.

Jenu wulku **maschinu** sa krawzow a schewzow wot **Clemensa Müllera,** hischcze w najlěpschim rjedźe, ma tunjo na pschedań **J. Schokta**
psched garbarskimi wrotami 390.

Knjesej Traugottej Ehrhardtej w Großbreitenbachu w Thüringskej. W czaßu žnjow bě jena kruwa moju dźowku **do wóczka kopnyła,** wot czehoż wona **czerwjeny blečź** dosta. Po něktorych hodźinach poczeschtej jej wocźi bolecź a wona praji, so je jej psched wczomaj **wscho błuke,** tak so wjazy derje njewidźi. Ja mějach ßo bojecź, so ßnadź woßlepi, jeli budźische mi Wascha **ßwětoßławna Dr. Whitowa wodjicźka** do ruki njepschischła. A ta pomhasche sa někotre dny, sa czoż Wam dźak praju.
Berthelsdorf w N. L., nov. 73. **Aug. Kothe.**

Wotmolwjenje na wotmolwjenje.

Czeßna dźěźnicźanska gmejnska rada je mi po prawym wulku kschiwdu scźiniła, so je mi tak hrubje wotmolwiła, hdyž ßym ßo tola tak s dobreje wutroby prascha. Ja pak chzu jej to wodacź a jenoż na to spomnicź, so ßym ja dwójźy wotpalenym dawał a so to njedoßaha, hdyž ßo jim jenoż fóry czinja; pschetoż tajkich, kiž konje nimaja, je w Dźěźnikezach wjazy, a czi bychu dawali, hdy by ßo hromadźiło. A hdyž czeßna dźěźnicźanska gmejna w ßwojim wotmolwjenju praji, so chze mi moje praschenje k hłupoścźi dźerżecź, dha chzu teź tole scźerpliwje snjesć a jenoż to pschispomnicź, so dyrbi wěscie tón hłupischi być a czišcze w cźěmnoścźi ßedźecź, kiž njewě, hdy je njedźela, ale tehdy, hdyž druhy ludźo ke mschi du, da ßwojemu wotroczkej hnójnizu woshcź a ßyzkam ßwoje žita njedźelu popołdnju poßyz. A hdyž ßu prajili, so ßo ja ßwojeho mjena hanibuju, dokelž je pschi praschenju podpißał njeßym, dha ßo ßobustawy gmejnskeje rady teź ßwojeho mjena runje tak hanibuja, pschetoż žadyn je pschi wotmolwjenju podpißał njeje.

Jedyn s dźěźnicźanskeje gmejny.

Nakładnik: J. E. Smoleŕ. Ćišć: L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 37. — 12. septembra — 1874.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawaŕni „Serb. Nowin“ na róžku zwonkneje lawskeje hasy čo. 688 wotedać, płaći so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawaŕ
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 7 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawaŕja 75 np. a na kral. saks. pósće 8¼ nsl. a z přinjesenjom do domu 98 np.

Sa pruskich Sserbow.

Dokelž ßo sastupjenje civilneho mandželstwa w Pruskej s mozu pschibližuje, dha ßnadž by dobre było, hdyž tež pruszy Sserbja najwažnische postajenja tuteho sakona prjedy 1. oktobra shonja.

I. Narodženje nastupaze: Kóžde narodženje je w běhu jeneho tydženja stawskemu sastojnikej teho wokrjeßa, w kotrymž je žana žónska porodžiła, wosjewicž. K ertnemu wosjewjenju maja pschißłuschnoscž: 1) mandželski nan; 2) baba; 3) lěkaŕ; 4) kóžda druha woßoba, kiž bě pschi porodže; 5) tón, w kotrehož wobydlenju abo khěži ßo porod sta; 6) macž, tak bórsy hacž to cžinicž móže. Tuta pschißłuschnoscž woßobow, w tymle rjedže posdžischo pomjenowanych, jenož tehdy sastupi, hdyž tu žadyn prjedy pomjenowany njeje abo je sadžěwany to wobstaracž. Morwonarodžene abo pschi porodže semrjete džěcžo dyrbi ßo najposdžischo hižom pschichodny džeń wosjewicž. Schtóž žane nowonarodžene džěcžo namaka, dyrbi je najposdžischo na druhi džeń polizajstwu wosjewicž.

II. Žeńtwy nastupaze: Civilne płacžaze mandželstwo móže ßo jenož po formje, psches sakon wot 9. měrza prjódkpißanej, wobsanknycž. Zyrkwinske wěrowanje ßmě ßo hakle po wobsanknjenju mandželstwa psched stawskim sastojnikom stacž. Na pißnu pełnomoz teho stawskeho sastojnika, do kotrehož wobsanknjenje jeneho mandželstwa ßłuscha, móže ßo tež pola jeneho druheho tajkeho sastojnika s wonka tuteho wokrjeßa stacž. Pschipowjedanje ßwoju móz shubi, hdyž je ßo po nim schěscž měßazow shubiło a ßlubjenaj mandželstwo nastupiłoj njejstaj. Mandželstwo ßo s tym wobsanknje, so ßlubjenaj w pschitomnosczi dweju (połnolětneju) ßwědkow psched stawskim sastojnikom woßebicže ßwoju wolu wuprajitaj, so chzetaj w hromadže do mandželstwa stupicž, a so ßo tole wuprajenje wot stawskeho sastojnika do žeńtskeho sapißa sapische a tuto sapißmo wot ßlubjeneju a stawskeho sastojnika podpische.

III. Hdyž schtó wumrje, dha ma ßo to najposdžischo na druhi džeń stawskemu sastojnikej wot nana, wudowy abo psches wobßedžerja wobydlenja ertnje wosjewicž. Bjes dowolnoscže polizajstwa njeßmě ßo žane pohrjebanje psched sapißanjom wotemrjecža do ßmjertneho registra stacž. — Schtóž ßwoju pschißłuschnoscž w nastupanju wosjewjenja njedopjelni, pjenježnu schtrafu hacž do 150 hriwnow (50 tl.) abo tej runu schtrafu w jastwje sawinuje.

Najnowsche.

Barlin, 10. septembra. Khěžor je w nowinach „Reichsanzeiger“ ßwój dźak sa wschelake telegrammy, w běhu lěcža a pschi sedanskim ßwjedženju jemu póßłane, wosjewicž dał.

Brandys, 9. septembra. Sakski kral je dženßa rano w 6 hodžinach ßem pschijěł. Wón bě w awstriskej dragunarskej uniformje a khěžor jeho najwutrobnischo witasche. Wonaj bórsy w lěhwje ßnědaschtaj a potom manövrěrowanje wobhladowaschtaj, pschi kotrymž běsche tež minister-pschedßyda hrabja Andraschi a wjele zusych wyschkow. Manövry ßu ßo derje radžile. Dženßa wjeczor khěžor bivouaki wojakow wopyta a budže lěhwo teho dla poßwěczene. — Smyßlenje ludu w Czechach, woßebje w Prasy, je jara pscheczelniwe. Hacž runje khěžor hižom rano w 3 hodžinach s Prahi jědžesche, dha bě tola wjele tyßaz ludži na nohomaj a khěže illuminirowane. Wßy, psches kotrež khěžor na puczu do Brandysa ßo wjesesche, běchu rjenje wupyschene.

Paris, 8. septembra. Serbski wjeŕch Miłan je ßo wczera psches Schwajzarsku do Belgrada na dompucž podał. — Jendželski krónprynz jutsje na jedyn džeń ßem pschijědže.

Paris, 8. septembra. Ruski wjeliki knjas Konstantin je do Parisa pschijěł a marschala Mak-Mahona wopytał. — Franzowsam je ßo to jara spodobało.

Madrid, 9. septembra. Lopez Pinto je karlistow po krawnej, 10 hodžinow trajazej bitwje blisko Mory dospołnje sbił a ßu karlistojo wjele schkodowali.

Petersburg, 9. septembra. Khěžor Alexander je wczera w Nikołajewje do łódže stupił, so by do Jalty jěł; khěžorka je sa wczerawschim do Livadije pschijěła.

Swětne podawki.

Němske khěžorstwo. Na nowej želesnizy bjes Ebersbachom a Seifhennersdorfom ßu 5. septembra jěsdźicź počzeli.

S Draždźan pißaja, so je ßo kral Albert sańdźenu ßrjedu na dwaj dnjej do Czech podał, so by ßo po pscheproschenju awstriskeho khěžora na wulkich manövrach wobdźělił, kiž ßo tam wotdźerža. — Też ßu wschelazy sakszy generalojo a wyschschi offizierojo na tute manövry pscheproscheni.

W Nieder-Ottenhainje ßu ßo 3. septembra wjeczor w 10 hodźinach twarjenja tamnischeho mlynka Priebsa wotpalike. Kak je wohenj wuschoł, njeje znate, tola powjeda ßo s wěstoscju, so je ßo w brózni najprjedy palicź počzało. Priebs běsche sapuczował a namaka, jako ßo domoj wroczi, jenoż kurjate rospadanki, hdźež běchu prjedy twarjenja stałe.

Pscheczźiwo pschekupzej Trümperej w Zwikawje mějesche ßo 7. septembra ßudniske jednanje a bu wón teho dla, so bě wjerchej Bismarkej se ßkowami kschiwdu sczinił a hroženja pscheczźiwo njemu wuprajił, k Smětßaczźnemu jastwu wotßudźeny. Trümper bě mjenujzy sjawnje wobzarował, so Kullmann Bismarka lěpje trjechił njeje, a bě hewak prajił, so je sa njeho a też hischcze sa někoho druheho kulka lata atd. To běchu potom ludźo statnemu ryczniker pscheradźili, kiž je na to Trümpera wobskorźił.

Barlin. Khěžor je ßo 8. septembra pschipołdnju s Hannoverskeje ßem wrócził a ßo nasajtra do Münchenberga podał, hdźež bu parada s wójskom, tam stejazym, wotdźerżana. Schtwórtk, 10. septembra, wjesesche ßo khěžor po želesnizy do Briesena pola Fürstenwalda a bě tam pschi manövrach pschitomny, na czoż ßo wjeczor saßo do Barlina wróczi. Pjatk, 11. septembra, je wón do Friedberga w Heßenskej wotjěł a je tam nasajtra 11. armeekorps wobhladował. Njedźelu, 13. septembra, wón s krónprynzom do Hannoverskeje pojědże, hdźež hacź do 19. septembra pschi manövrach 10. armeekorpsa wostanje. Popołdnju tuteho dnja ßo wón s Hannovera do Kiela poda, hdźež budże na druhi dźeń nowa želesna wójnska łódź „Bjedrich Wulki" do morja puschczena.

— Fararja Kubaczaka w pruskopolskim městaschku Xionsu je dekan Rěsnjewski teho dla s katholskeje zyrkwje wusanknył, dokelž je ßo tam tón niz wot biskopa, ale wot świetneho knjejstwa jako farał postajicź dał.

— K wulkim pruskim wojerskim manövram bě franzowske ministerstwo najprjedy jenoż jeneho franzowskeho wyschka pósłacź chzyło; nětko pak je hischcze tsjom offizieram poruczność dało, so bychu ßo k pomjenowanym manövram podali.

— Sa ministra ratarskich należnosczow budże najskerje prjedawschi landrath Dr. juris (prawa) Friedenthal pomjenowany. — Dotalny ruski póßłanz w Barlinje, k. Ubrik, je ßwoje knjeżerstwo proßył, so by jeho se ßkużby puschczilo abo s najmjeńscha s Barlina něhdże druhdże pscheßadźiło, dokelž je jemu w Barlinje tyschno. Tam je ßo mjenujzy jeho knjeni mandźelska ßama tepika, dokelž bě ßo jej po jeje njebohej dźowczicźzy ßmjercz sastyskało. Na jeho město ßnadź wjerch Gorczakow, ßyn ruskeho khěžorskeho kanzlera, pschińdźe.

— Nětko pak barlinske nowiny s nowa pißaja, so ßnadź khěžor Wylem pschezo hischcze do Italije pojědże, so by tamnischeho krala wopytał, jeli budże k temu po lětuschich manövrach dosez mózny.

Awstria. Khěžor Franz Josef je 7. septembra do Prahi pschijěł a ßo wot tam 9. septembra rano w 3 hodźinach do Brandysa podał, hdźež je sakski kral na tutym dnju k njemu pschijěł, pschetoż we wokolnosczi Brandysa ßu ßo tehdy wulke manövry wjetscheje dźělby awstriskeho wójska wotdźerżake. K czesczi khěžora bě wscha Praha s czeßnymi wrotami, s pletwami, wěnzami a khorhojemi najkraßnischo wupyschena a wot dwórnischcza hacź na kralowski hród běchu ßo s wobeju stronow měschczanszy tsělzy, rjemjeßniske jednoty (innonki), wschelake towarstwa, schulske dźěczi, studentojo atd. sestupali. Jako ßo khěžor s dwórnischcza na hród wjesesche, jeho lud se stajnym ßkawuwokanjom witasche. Psched wschelakimi czeßnymi wrotami, hdźež khěžora s ryczemi witachu, khěžor sasta a mikosczinje na tele rycze, kotrež běchu s wjetscha czěske, też czěszy wotmolwjesche. Na kralowskim hrodze wón wschelakim deputazijam 7. a też dopołdna 8. septembra audienzu dawasche a ßebi potom město a wschelake fabriki a nowotwarby wobhladowasche. Wón pschi tym też k twarbje noweho czěskeho dźiwadła (theatra) pschijědże a ßebi wscho pokasacź da. Na jeho praschenje, kak wjele pjenjes budze hischcze k dotwarjenju trjeba, jemu wotmolwichu, so budże drje hischcze pół milliona schěßnakow nusne, na czoż wón rjekny, so chze w tajkim nastupanju ßam pomozny byc, schtoż samóże. S zyka je ßo wón pscheczźiwo Czechom jara pscheczelniwy wopokasał.

Franzowska. Franzowske knjeżerstwo je wudawanje nowinow „Univers" teho dla na dwě njedźeli sakasało, dokelž běchu na marschala Serrana, pschedßydu schpanieskeje republiki, khětro jara ßwarike. — W Saint-Cloud-u, kotryž bu w poßlenjej wójnje s wjetscha wotpaleny, ßu sańdźeny tydźeń saßo prěni krócz kermuschu dźerżeli, dokelž ßu khěże saßo nimale wschitke s nowa natwarjene.

Schpanijska. Jako mała pruska wójnska łódź „Albatroß" po morju wot San-Sebastiana do Santandera nimo Guetarije jědżesche, dha karlistojo na nju tsělecz počzachu. Duż s „Albatroßa" 24 bombow na nich póß-

łachu, wot kotrychž tež nĕkotre trjechichu a łódž potom dale jĕdżeſche.

— Jako karliſtojo wot Puycerdy, kotruž bĕchu drje woblehnyli, ale ju dobycz njemóżachu, prjecz cżehnjechu, je jich general Eſtoban pſchi pſchekraczenju moſta bliſko Guardiole nadpanył a ßu tam karliſtojo 700 muži ſhubili.

Rußowſka. Do wſchĕch ſchulow, tak derje niżſchich kaž tež wyſchſchich, chże nĕtko tejko dżĕczi a młodych ludżi ſaſtupicz, ſo wucżerjo njewjedża, hdże jim mĕſto pſchipokaſacz.

Ze Serbow.

S Budyſchina. Tudomna rada je wóndano k. Guſt. Ed. Wlochatza, dotalneho ſeminarſkeho wucżerja w Eislebenje, ſa direktarja budyſkich mĕſchczanſkich ſchulow wuſwolika. Rektar realneje ſchule hiſchcże wuſwoleny njeje.

— Twarby ſa tón kruch żeleſnizy, kotraż wot Wjeleczina do Budyſchina powjedże, budża drje ßo nĕtko tola tež ſapoczinacz, dokelž je termija wupißana, hacz do kotrejež (25. ſeptembra) maja ßo czi ſamokwjecz, kiż chzedża na tutym kruchu ſemjaze a ſtalne dżĕka k wuwjedżenju na ßo wſacz.

— Wot tudomneho pſchißażneho ßuda ſmĕja ßo tón krócz ßudniſke jednanja wot 11. hacz do 28. ſept., a to bjes druhim 14. ſeptembra pſchecżiwo J. K. A. Zumpje ſ Budyſchina, F. A. Riedelej a K. A. Neumannej ſe Żidowa njepoczciwoſcże dla; każ tež pſchecżiwo pomjenowanemu Zumpje, każ tež pſchecżiwo K. F. Wernerej a C. E. A. ſwudowjenej Lachmannowej rubjeżniſtwa dla; 17. ſeptembra pſchecżiwo Hanje Nowakez ſ Ketliz wopacżneje pſchißahi dla; 19. ſeptembra pſchecżiwo F. A. Biruſej ſ Kinsbórka a W. E. ſwudowjenej Ritterowej ſ buchhołzſkeho młyna kónzowanja dla; 22. ſept. pſchecżiwo Janej Witzkemu ſ Kulowa ſpytaneho ſaraženja dla atd.

Se-Żidowa. W tudomnej dżĕkarni 5. ſeptembra wjecżor wĕſty Hacha ſe Spytez wulku haru cżĕrjeſche a jako jemu to ſaſtojnik Schuba ſakaſowaſche, dha wón teho tak ſtorczi, ſo wón na jene kożo pany. A dokelž Hacha hiſchcże dale harowaſche, dha niczo njepomhaſche, hacz ſo jeho do jaſtwa tyknychu, kotrež tam maja. W tym pak wón tež mĕra njedżerżeſche, ale tam khachle powali, zyle nowe blido rosbi a durje roskama a potom hiſchcże tak njembrjeſche, ſo dyrbjeſche jeho ſaſtojnik ſ pomozu ßußodow ſwjaſacz a ſ wojakami do ßudniſkeho jaſtwa póßkacz.

S Rachlowa pod Czornobohom. Tudy ſta ßo pjatk, 4. ſeptembra, popołdnju w 4 hodżinach, to njeſbożе, ſo pola radżineho hajnika a wulkoſahrodnika Jana Lubjenſkeho woheń wudyri a jeho, każ tež ßußoda, khĕżkarja Zimmera twarjenja do prócha a popjeła pſchewobroczi. Woheń je pjecża wot jeneho 7lĕtneho hólza ſe ſapalkami (ſchtrychowanczkami) ſamiſchkrjeny. Lubjenſki njebĕ doma, ale bĕſche do lĕża wuſchoł, hdżež niczo we wohnju njeje widżecz móhł, tak ſo tehdy, hdyż ßo domoj wróczi, hižom wſchitko w popjele leżeſche. Jemu je ßo wſcho ſpaliko a ma wón, hacz runje je ſawĕſczeny, pſchezo ſchkody doſcz, hewak je pak tež budyſka rada na wſchelakim hoſtwjerſkim inventaru, jako na ſajeczich a kurwotwjazych ßyczach, na klepotawach a ſchczerkotawach nĕhdże 125 tolar ſchkodowaka. — Derje bĕſche, ſo wĕtr popołdnju tak njewĕjeſche, każ bĕ dopołdnja duł, dokelž budżiſche ßo hewak zyła wjeß ſpalicz móhła. — Pſchiſpomnicz mamy hiſchcże, ſo je ßo Lubjenſkemu tež jene ßwinjo ſpaliko.

S Bambrucha. Sańdżenu njedżelu, 6. ſept., tudy w jenej kólni Briſchkez-Hantuſchez kubka woheń wudyri a ßo tale każ tež domſke, hewak pak tež hiſchcże twarjenja Lorenzez kubka wotpalichu.

H. Pczolna wuſtajeńza w Kamjeńzu. Pſchi tej rjanej a wulkej „pczolnej wuſtajeńzy", kotraż ßo 1. ſeptembra w Kamjeńzu wotdżerża, bĕ pſches 700 pczołarjow, tež wjele Serbow, ſe wſchitkich dżĕlow naſcheho kraja pſchitomnych. Nadeńdżechmy pak tež tam jeneho młodeho ſemjana ſ Rußowſkeje, kotryż ßebi wſchitke wuſtajene wĕzy wobhladowaſche a tež pſchi tych wuradżowanjach ßobu bĕſche, kotrež ßo na tſĕlerni pod wjedżenjom k. prĕnjeho pſchedßydy, farara Rädy ſ Barta, wot ½11 hacz do ½3 dżerżachu. Pſchi tych bĕ na 500 ludżi pſchitomnych, bjes nimi tež jena pczołarka ſ Lipſka, kotraż je lĕtßa ßwoje wobßedżeńſtwo hacz na 100 kołczow pſchiſporika. Pſchi tutych wuradżowanjach bĕ k. pſchedßyda nĕkotrym knjeżim poruczności dał, ſo bychu pſches dlĕſche ſawody abo prjedyrycże pſchitomnych na to pokaſali, wo czimż ma ßo ryczecz. Wuſtupichu na tuto waſchnje ſchtyri knjeża, mjenujzy k. Schaff ſ klóſchtra Marineje Hwĕſdy, kk. wucżerjo Schwiebus ſ Kotmarez (Kottmarsdorf), Petrik ſ Bĕkeje pola Stołpnja a Mucżink ſe Semiz. Woni mĕjachu na ßlĕdowaze praſchenja wotmolwjenje dacz: 1) Wo czjo ma ßo pola naß pczołar bóle ſtaracz, wo to, ſo by wjazy kołczow dobył, abo bóle na dobycze mjedu dżĕkar? 2) Schto ma kóżdy pczołar, abo kóżde pczołarſke towarſtwo czinicz ſa to, ſo by ßo plahowanje pczołow pſchezo bóle a bóle pſchiſporjako. 3) Kotre kołcże ßu ßo pak jako najlĕpſche wopokaſake, abo kotre mamy ſa tajke dżerżecz? 4) Schtoha ma hłowne pczołarſke towarſtwo w Sakſkej ſa ßamßnu wudokonjanoſcz a ſa wudokonjanoſcz zyleho pczołarſtwa czinicz? Pſchi tutych wuradżowanjach ßo wjele pſchitomnych ſ dobrej ryczniwoſczu wobdżĕlichu. — Pſchi hoſczinje, kotraż ßo w hoſczeńzu „k hwĕſdże" wotdżerża, bĕſche pſches 300 woßobow a tež tójſchto Serbow. — Pſchi wuſtajeńzy nadeńdżechmy rjany a kraßny mĕd a kołcże ſ pczołami atd. wot k. Robla ſe Ssmoch-

cźiz, wot k. Robla ſ Njebjelcźiz, wot k. wucźerja Michana ſ Luha a wot druhich. Prěnſchi běſche rjanu ſchkleńzu (ſwón) wuſtajił, kotraž mějeſche pſches 20 puntow najkraßniſcheho mjedu a kotruž běchu na wuſtajeńzu „khěžorowy ſwón" wukſchcźěli. — Wuſtajeńza bě tak bohata, ſo jenotliwe wězy mjenowacź njemóžemy. Wudźěli ßo pak 94 toleŕ jako cźeßnych mytow wot 2—10 tolerjow, 15 medaillow a 10 diplomow. (Schtó je wſcho myta doſtał, njewěm, tola ßtyſchach, ſo ßu bjes druhimi też cźile Sserbja prämiirowani: k. Robel ſe Ssmochcźiz, k. wucźeŕ Konik ſ Krippena p. Schandawy, rodźeny w Rachlowje, a k. wucźeŕ Mucźink ſe Semiz, poßleni doſta ſa jedyn rukopiß wo pcźołkarſtwje 10 tl.) K wuloßowanju běchu 250 wězow nakupili, bjes nimi běchu rjane kołcźe a pcźoły. 2500 loßow bě ßo pſchedało. — Pſchitomny ruſki pcźołkaŕ bě k. Anaſtaſij Sawajtow ſ poltawſkeje gubernije.

S Gogołowa piſche „zaßnik": Pſched něktorymi njedźelemi jědźeſche naſch Lowko do młyna a mějeſche hólza ßwojeje ßotry ßobu. Na drózy pocźa tón hólz w ßynu, kotreż běſche ſa konje ßobu wſate, nětkaŕ maßacź, hacź ßo na jene dobo ſ flinty praßny a jemu tójſchto ſchrótu do brófta ſlecźa. Lowko bě ßo tak ſaſtróżił, ſo cźekny a hakle wjecźor domoj pſchińdźe. Na ßudniſkim pſchepytanju wón rjekny, ſo je tu flintu ßobu wſał, dokelž je ßo pſched paduchami bojał. Ranjeny hólz pak ßo ſaßo polěpſchuje.

Přilopk.

* S Hródka piſaja, ſo ßu ßo tam 23. auguſta tſjo mužojo pſchi ryczu jeneje ſtudnje ſaßypnyli. Woni njeběchu ſtudźeń wupaźili, kiž bě hižom 15 łoheźi hłuboka; dwaj buſchtaj źiwaj wucźehnjenaj, tſeźi bě pak morwy.

* Wóndano ßo tójſchto hermankarjow ſ trjebowſkeho hermanka (na Morawje) na wosu domoj wjeſeſche, na kotrymž bě wjele hermankarſkich kaſchczow. Njedaloko Rychnowa ßo wós ſwróczi a do jeneje rěcźki pany, kiž bě wot deſchcza ſ wodu napjata. Wot tych 10 cźłowjekow, kiž běchu na wosu ßedźeli, bu 8 źiwych na brjoh wunjeßenych, dwě ženje běſchtej ßo pak tepikej.

* W Hornym Lublanju je ßo 23. auguſta 27 domſkich a 13 pódlanſkich twarjenjow wotpaliło.

* W italſkej Schwajzarſkej ßu 14. a 15. auguſta jara ßylne deſchcze, po tajkim też jara wulke wody měli, kiž ßu ſatraſchnu ſchkodu naczińile. We wßach Magadino, Vira a Piazzogna bu tójſchto khěžow wotpkawjenych, bjes nimi jena, w kotrejž běſche 7 cźłowjekow, kiž ßo wſchitzy tepichu.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hanß Depla. Njewěſch,, Motßo, ſchto w Karezach dźěkaja, tam dźě ßu pjecźa wóndano wſchě khěže illuminirowali.

Mots Tunka. Hłupe wězy! jenoż pjecź běſche poßwěcźenych.

H. D. Dale niczo?

M. T. O haj, w nozy w 11. hodźinje bě na jene dobo tajka hara a rejenje, ſo ludźo ſ kožow ſeſkakachu, dokelž ßebi myßlachu, ſo je woheń. Też miſchtra ßykawy teho dla ſawołachu, ale jako tu wěz lěpje wobhladachu, dha na torhoſcźu 8 muži wuhladachu, kiž běchu tam wulke ßwětło ſaßwěcźili.

H. D. A ſchto dale?

M. T. Nó, a jedyn dołhi cźłowjek tam ſtejeſche, kiž mějeſche nětkaju papjeru w ruzy a žałoßnje wołaſche.

H. D. Hm! Ale ja měnju, ſo ßudniſti hamt kóžde pſcheſtupjenje krucze ſchtrafuje, je dha wón tych, kiž ßu ßrjedź nozy tajkle ropot hnali, też poſchtrafował, kaž ßo ßłuſcha, abo njejßu to wjeßne grychty woſjewili.

M. T. Hlej wſchak, hara bě teho dla, dokelž ßo někotſi wjeßelachu, ale to wjeßele bě podarmo, kaž je ßo Matij nětko pſcheßwědcźił, a ſchtóž je piwo darmo dawał, tón je ßo ſrěſał.

H. D. Aw jaw jaw tola.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowanaj:

Michalſka zyrkej: Jan Rjeł, knježi pohoncź w Hownjowje, ſ Hańju ſwudowjenej Mětowej w Hněwßezach.

Křćeni:

Pětrowſka zyrkej: Ernſt Richard, Pětra Ackermanna, měſchcźana a tyěžerja, ß. — Max Ota, Jana Bohuwěra Baltena, ſchewza, ß.

Michalſka zyrkej: Ernſt Alwin, Ernſta Wylema Schönych, ryczerkublerja nad Jaßeńzu, ß. — Auguſt Pawoł, Jana Wicźaſa, khěžerja pod hrodom, dwójniſki ß. — Hana Selma, Auguſta Schkleńczerja, wulkoſahrodnika w Sřeſchinje, dź. — Jan Ernſt, Handrija Fahlandta, khěžkarja w Cźichcźańzach, ß. — Hugo Kurt, Pětra Adolfa Pätziga, wobhodlerja na Židowje, ß. — Auguſt Hermann, n. ß. w Delnjej Kinje.

Zemrjeći:

Dźeń 29. auguſta: Michał Teich, cźěßla na Židowje, 51 l. 9 m. 27 d. — 30, Jan Ernſt, Jana Auguſta Urbana, pohoncźa na Židowje, ß., 2 m. 12 d. — 31., Hana Helena, Korle Hendricha Kłoßa, wobßedźerja ßrěnjeho młyna w Brěſowje, dwójniſka dź., 9 d. — Auguſta Ida, n. dź. w Nadźanezach, 29 d.

Cźahi po żeleſnizy:

S Budyſchina do Draždźan: Rano 6 hodźinow 45 minutow; dopołdnja 9 h. 15 m.; pſchipołdnju 12 h. 40 m.; popołdnju 4 h. 10 m.; wjecźor 8 h. — m.; w nozy 2 h. 35 m.; w nozy 4 h. 5 m.

S Budyschina do Shorjelza: Rano 7 h. 45 m.; dopołdnja 10 h. 50 m.; popołdnju 3 h. — m.; wječor 6 h. 50 m.; wječor 9 h. 45 m.; w nozy 12 h. 50 m.; w nozy 1 h. 48 m.

S Lubija do Zitawy: Rano 6 h. 10 m.; dopołdnja 9 h. 10 m.; pschipołdnju 12 h. 30 m.; popołdnju 4 h. — m.; wječor 7 h. 30 m.; wječor 7 h. 57 m.; wječor 10 h. 30 m.

Se Zitawy do Lubija: Rano 4 h. 55 m.; rano 7 h. 15 m.; dopołdnja 8 h. 26 m.; dopołdnja 10 h. 20 m.; popołdnju 2 h. 20 m.; wječor 6 h. 10 m.; wječor 8 h. 50 m.

S Radeberga do Kamjenza: Dopołdnja 8 h. 10 m.; dopołdnja 9 h. 30 m.; popołdnju 2 h. — m.; popołdnju 5 h. 45 m.; wječor 11 h. 10 m.

S Kamjenza do Radeberga: Rano 5 h. 20 m.; dopołdnja 8 h. 15 m.; pschipołdnju 12 h. 45 m.; popołdnju 3 h. 50 m.; wječor 6 h. 45 m.

Najnowsche
w jaquetach a paletotach
sa
nasymski a symski czaß
porucza po jara tunich płaczisnach

Reinhold Hartmann jun.
23 na ßerbskej haßy 23.

Khosej,
punt po 10, 11, 12, 13—16 nßl.,
rajß, pt. po 18, 20, 24, 30 a 44 np.,
zokor, pt. po 40, 44, 48, 50—56 np.,
syrop, pt. po 18, 20, 25—40 np.,
petroleum, wot 5 puntow pt. 14 np. { ßmĕschnje tunjo!
w czwizach hischcze tunischo,
jereje, najlĕpscha trajaza twora, tuna 15 5/6, 16-16 1/3 tl.,
palenz, liter 26 a 24 np., w zykym tunischo,
palenzz dobre, ßkódke, liter po 4—10 nßl., w zykym tunischo,
raff. ßwĕczenje, pt. po 40 np., pschi wotkupjenju 5 puntow tunischo,
cigarry jara tunjo, 100 schtuk po 17, 18, 19, 20—24 nßl.,
krupy, ßoczki, jahły, buny, hróch atd.,
tobaki w czeńkich a tołstych rołkach, kaz tez w pakczikach
porucza

Carl Noack na zitnej haßy.

Kalmußowy korjeń
czerstwy a ßuscheny, kupuje we wschĕch dzĕlbach
hrodowska haptyka.

Wažne sa kózdeho!
Jene lohke, ßo **jara derje** płaczaze skutkowanje, kotrez ma dobroczelske a wuzitne wotpohladanje a k kotrehoz wobstaranju ani pjenjezny ch ßrĕdkow abo mĕstnoscjow ani woßebnych wĕdomnoscjow trjeba njeje, ßo kózdemu **darmo a franco** hnydom wukaze. Offerty pod adressu: **A. Z.** poste restante, Guben N.-L.

Jenu wulku **maschinu** sa krawzow a schewzow wot **Clemensa Müllera,** hischcze w najlĕpschim rjedze, ma tunjo na pschedań **J. Scholka**
psched garbarskimi wrotami 390.

Róże, kaz tez **pletwa** sa njewjesty a kmótrow ßu rjane a tunje na pschedań w schtrymparskich klhamach **hauensteinskeje** abo **butrowskeje haßy.**

Aukzia.
Jutsje, njedzelu, 13. septembra, popołdnju wot 2 hodzinow, budze ßo w **Kipperez** korczmje w Khaßowje wschelaka domjaza a hospodarska nadoba sa hotowe pjenjesy na pscheßadzowanje pschedawacz.

Aukzia.
Njedzelu, 13. septembra, popołdnju budze ßo w Khelnje rjana mużaza drasta, bjes tym 3 poczehnjene kożuchi, se sawostajenstwa k. **Gnauki,** sa hotowe pjenjesy na pscheßadzowanje pschedawacz.
Scholta, wjeßny rychtar.

K nawjedzenju!
Ja s tutym wschĕm ludzom k nawjedzenju dawam, so mojemu ßynej **Janej Spaukej** nichtón niczo pożczicz a niczo wot njeho wotkupicz njeßmĕ, dokelż ja niczo sa njeho njesapłaczu a w napohladu na njeho sa niczo njesteju.
Jan Spank w Boschezach.

Łużičan čo. 9 wuńdże za tydżeń.

Wulki skład

czaßnikow (segerjow)

porucza

J. G. Schneider

na snutskomnej lawskej haßy czo. 134 pódla tórma.

Ja ßym ßwój skład czaßnikow jara bohacze powjetschił a mam we wschěch družinach czaßnikow wulki wubjerk, tak so móžu kóžde požadanje dopjelnicz. Płaczisny ßu najtunische a kóždy czaßnik jenajßwěrnischo wotczehnjeny.

Rukowaze pißmo ßo kóždemu pschiwda.

Wulki wubjerk prawdziwych ßlěbornych rjeczaskow, prawdziwych talmisłoczanych a we wónju posłoczanych rjeczaskow, teho runja s rukowanjom a w płaczisnje najtunischo.

Tež pschispominam hischcze, so ßym ßerbskeje rycze runje tak mózny, kaž němskeje.

S poczesczowanjom **J. G. Schneider,** czaßnikař.

Ruczne młóczaze maschiny

nowscheje, dopokasaneje konstrukzije, twerdzestejaze abo tež transportabelne, porucza pod rukowanjom a po poniženych płaczisnach

želesolijernja a maschinowa fabrika

Gœtjes & Schulze w Budyschinje.

Jako wěsty ßrědk psche dybawoscz, kaschel, sažwanje, schijowe wobczeznoscze, bróstbolenje atd. je ßo mój

běły selowy bróstsyrop

(w bleschach po 1 tol., 15 nßl. a 7½ nßl.) wote mnje w dołholětnej praktizy stajnje s dobrym skutkowanjom nałožował. **Dr. med. Hoffmann.**

W bleschach po 1 tol., 15 nßl. a 7½ nßl. maja jón stajnje prawdziwy na pschedań we

Budyschinje: knjes **Heinr. Lindner**, Seifhennersdorfje: k. **Ernst Donath**, Schěrachowje: k. **Carl Swoboda**, Neugersdorfje: k. **Raimund Herbrich**, Ebersbachu: k. **August Ernst**, Klukschu: k. **Ernst Postel**, Nowosalzu: k. **Richard Bamberg**, Kamjeńzu: k. **Hermann Kästner**, Eybawje: k. **J. G. Müller**, Biskopizach: k. **Bernh. Kuntza**, Ledzborzach: k. **E. Jordan**, Ostritzu: **priv. haptyka.**

Khofej, punt po 105, 110, 120, 130, 140, 150, 160 np.,
zokor, pt. po 40, 44, 46, 48, 50, 52, 54, 56, 60, 64 np.,
cigarry, 1000 po 4½, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15 hacž 25 tol.,
rajß, pt. po 18, 20, 22, 24, 30 np.,
kurny tobak, pt. po 24, 30, 40, 50, 60 hacž 150 np.,
schnupny tobak, pt. po 50 hacž 150 np.,
tuczno, schmałz, butru, jahły, jerje, krupy, grieß, hróch, ßoczki, nudle, rósynki, korinthy, korjenje, jědzny wolij, petroleum, ßwěczenje, thran, mydło, ßól, sodu, palenz, rum a konfektury ßamßneje fabriki

porucza po wschomóžno najtunischich płaczisnach

J. T. Schulza na snutskownej lawskej haßy 137.

Najlěpschi amerikanski ßwinjazy schmałz, schlesynsku blidnu butru

porucza **Ernst Hämsch** na bohatej haßy.

Koprovitriol I. dobroscze, zyły a tołczeny, **grünspan**, tołczeny,

pschi wjetschich dzělbach jara tunjo, **k naczinjenju pscheńzy,**

porucza **hrodowska haptyka.**

K prjódkstejazym kermuscham

poruczam ßwoju wubjernje dobru

pscheńczna muku

jako: Kaiserauszug 00, hachtl (měrzu) po 15 nßl.
Grieslerauszug 0, „ „ „ 14 „
zaltowu muku I., „ „ „ 13 „
pjekarski mundmehl II., „ „ „ 12 „

Mukupschedawarnja
A. Krüger.

Wina

běle, czerwjene a ßlódke, bleschu po 7½ nßl. a dróžscho, poruczataj

Scholz & Kühn
na jerjowej haßy.

Najlěpschi ßrědk psche bróstbolenje je
G. A. W. Mayerowy bróstsyrop.
Psches 4 lěta

mějach najhórschi kaschel, bróstbolenje a krejkrakanje a žane ßrědki, kotrež nałožach, niczo njepomhachu. Hdyž pak běch ßławny G. A. W. Mayerowy bróstsyrop s Wrótßławja nałožował, ßym tele njespodobnoscze wotbył. Ja poruczam tutón hojazy Mayerowy bróstsyrop kóždemu, kotryž je s tajkimi khorosczemi wobczeženy.

W Draždžanach. **Johanna Sofia Fuchsowa.**

Jenož prawdžiwy maja jón na pschedań w bleschach po 8 nßl., 15 nßl. a 1 tol.:

Heinr. Jul. Lincka w Budyschinje,
W. Rotha w Lubiju,
P. Kinne, haptykař w Hernhucze,
Jos. Löbmann w Schěrachowje,
Ed. Hiese w Nowosalzu,
haptykař **Gerischer** w Ostritzu,
Schokta we Wotrowje,
Lehmann w Budestezach a
haptykař Dr. **Hultzsch** w Rakezach.
J. Stockhausen w Kamjeńzu.

Koprovitriol
grünspan } k naczinjenju pscheńzy

porucza jara tunjo

Otto Engert
droguerijo- a barbotworowe-khlamy
na snutsknej lawskej haßy 122.

Dwaj kołczej

s pczołami ma na pschedań

Röhla
w Koschli pola Klětnoho.

Darmotne

lěkowanje wopiłstwa.

Wschěm khorym a pomozpytazym budž njemolazy ßrědk k tutemu lěkowanju naležnje poruczeny, kiž je ßo hižom pschi njeliczenych składnosczach najkraßnischo dopokasał, a wschědnje pschikhadžaze dźakne pißma wróczenje domjazeho sboža wopokasaja. Lěkowanje móže ßo s wjedženjom abo tež njewjedženjom khoreho stacz. Czi, kiž wo to rodza, njech ßo dowěrnje wobrocza: An **F. Vollmann**, Droguist in Guben, N.-L.

Stutym budž knjesej droguistej **F. Vollmannej** w **Gubinje** w Delnjej Łužizy, sjawnje najwyschsche pschiposnacze jeho woßebneho ßrědka psche „**wopiłstwo**", psches kotryž je ßo nasche žiwjeńske sboże a nasch domjazy měr saßo wróczik. Jemu budž sa to nasch czaßžiwjeński dźak.

Anna Schultzowa,
particuliera w Hamburgu.

Pschedawanje wotawy.

Póndželu, 14. septembra t. l., popołdnju wot 3 hodžinow, budže ßo wotawa na ryczeřkubleřskich łukach we Wuježku pod Czornobohom na pscheßadžowanje pschedawacz.

Shromadžisna na łuzy pschi wolazych keřkach.

Aukzia trawy.

Lětusche trawjenje k wotawje na hermanczanskich tak mjenowanych pschirěcznych łukach budže ßo bližschu

wutoru, 15. septembra 1874,

dopołdnja wot 9 hodžinow na pscheßadžowanje pschedawacz.

Shromadžisna pschi hermanczanskim młynje.

Podrobne wuměnjenja ßo na termiji ßamej wosjewja.

W Hermanezach, 6. septembra 1874.
E. Schimmrigk.

Do Neu-Seelanda

w Australiji

wobstara 8. oktobra a 15. novembra **rjemjeßnikow, dźěłaczerjow, ratarjow a nježenjene ßłužobne dźowki** po 11 tol. Pr. Crt. sa dorosczenych

C. A. Mathei w Hamburgu

a jeho agent knjes **Emil Herschel** w Draždžanach a. d. Herzogin Garten 4. (H. 5880.)

Dźěłařskim familijam, wotroczkam a dźowkam móže stajnje dobre města pschi wyßokej sdźě wukasacz

Rudolf Wahl
na jerjowej haßy czo. 266.

Khójnowe a schmrěkowe ßuche schpundowanske deski

wschěch dołhosczow

porucza drjewopschedawarnja **A. Zimmermanna,**
czěßliskeho mischtra w Budyschinje na nowych hrjebjach 713.

Dźiwoczanske ßerbske ev. luth. mißionske towarstwo směje jutsje — 13. septembra — popołdnju w tsjoch mißionsku hodźinu.

Pětr Mlónk.

Domkhowanka

s **rejemi** njedzelu, 13. septembra, w **Maleschezach**, na czož najpodwolnischo pscheproschuje

J. Wehla.

Kedźbu!!

Jenož na krótki czaß.

Psches kupjenje płaczisny hódneho składu symskich tworow je mi móżnoscz data, **nadwoblekarje, jacquety, nasymsku drastu, schlafroki, dźěczaze wobleczenja atd.** s jara dobrych tkaninow a elegantneho pschirěsa po spodźiwnje **tunich** płaczisnach pschedawacz. S poczesczowanjom

Louis Gadt
22 na ßerbskej haßy 22.

Photographia

E. Pofeldta

w **Budyschinje** a w **Žitawje.**

Wotewrjenje mojeho nowosrjadowaneho ateliera w Budyschinje, na kotołskej haßy czo. 110, tola s nutskhodom pschi theatrje, wyßokoczesczenym wobydlerjam Budyschina a wokolnoscze najpodwolnischo k nawjedźenju dawam a proschu pschi potrjebje wo dobroczíwe wobkedźbowanje. Psches srjadowanje a powjetschenje mojeho wobkhoda je mi móżno, kóżde poruczenje spěschnje, elegantnje a schwarnje po nowschim waschnju a po najtunischich płaczisnach wobstaracz. Horjebranja s wonka města ßo hnydom wobstaraja. Po kóżdym horjebranju ßo jedyn wobras na pruhu shotuje.

☞ Emaillowe photographije w najpěknischim wuwjedźenju. ☜

Wobrasy ßu k dobroczíwemu wobhladowanju w mojej dźěłarni wupołożene.

☞ Horjebranje kóżdy czaß wo dnjo. ☜

Wopißmo.

So Glöcknerska żałba*) tež woßebje pschi sahorjenju pomha a ßo doscz poruczicz njemóże, wo tym tudy pschikład dam. W juniju sańdźeneho lěta pschi skałurostsělenju wutsěl, kiż bě ßo sahe sapalik, młodemu czlowjekej wot 19 lět s Gerbersdorfa pola Damneje, do lěweje ruki trjechi a rostorha a rosbi ju; ja swobalach zyłu ruku s nutska a s wonka s tutej żałbu a na druhe ranje bě tón resultat dobył, so ßo rana k jětsenju nakhili a ßo ruka sa 7 njedzel zyle sahoji. Runje tak spodobne resultaty ßym pschi karbunklach (wohnjojětsenjach) dostał, wot kotrychž ßym wschelakich pazijentow wumohł, bjes nimi tsjoch ßmjerczkhorych s Niendorfa, Körby a Schwebendorfa pola Damneje; njech tež mějachu te jětsenja ßwoje ßydło na tyłu, khribjecze, bróscze abo delnim żiwocze, po 3—4 njedźelskim nałożowanju tuteje żałby běchu ßo minyłe. To wobßwědcza po prawdźe:

J. F. Richter, hojazy aßistent w Damnej.

*) Prawdźiwa se schtemplom: **M. RINGELHARDT** na schachtliczzy k dostaczu w schachtlach po 2½ nßl. w **budyskomaj haptykomaj**, każ tež w haptykach w Biskopizach, Rakezach, Schěrachowje, Hirschfeldźe, Bjernaczizach, Wostrowzu, Herrnhucze, Neugersdorfje, Großschönawje, Nowosalzu, Seifhennersdorfje a w fabrizy w Gohlisu pola Lipska.

NB. Bjes horka wuczischczaneho schtempla żałba **prawdźiwa njeje.**

Kmane **kuchinske a stwinske holzy** ßo sa hosczeńzy wote mnje pytaja.

Pschistajaza żona **Heinoldowa.**

Wułożenje. Psches wulki deschcz wot ßoboty k njedźeli bu junu loni moja pinza a hródź s wulkej wodu napjelnjena, so dyrbjach njedźelu rano 2 abo 3 piczele hnójnizy wotwjescz. Abo budźische ßnadź żónska a skót do khorhoscze sapanycz dyrbjała, abo njeßmě jedyn ßwojeho woła na sabbaczi s wody wuczahnycz? — Hdyż pak ludźo psched róczným czaßom w nozy po proschenju khodźa a dyrbja psches żandarmu domoj pokasani bycz, je to něhdźe khwalobnje?

Pahn w Dźěżnikezach.

We „wotmolwjenju na wotmolwjenje" je tydźenja prajene, so je w Dźěżnikezach jedyn dał ßyzkam ßwoje żita njedźelu popołdnju poßyz. To pak je wopaki, wón je jim dał njedźelu **dopołdnja** ßyz.

J. s. d. g.

Nakładnik: J. E. Smoleř. Ćišć: L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 38. 19. septembra 1874.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawaŕni „Serb. Nowin“ na róžku zwonkneje lawskeje hasy čo. 688 wotedać, płaći so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawaŕ
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 7 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawaŕja 75 np. a na kral. saks. pósće 8½ nsl. a z přinjesenjom do domu 98 np.

K nawjedźenju.

Cźi ßami cźesczeni wotebjerarjo „Serbskich Nowinow“, kotsiž chzedźa sa nje na schtwórte schtwórtlěto 1874 do prědka płaczicz, njech nětko 75 np. we wudawarni „Serbskich Nowinow“ wotedadźa. Cźi, kotsiž ßebi „Serbske Nowiny“ psches póst pschinjescz dawaja, njech tola njesapomnja, ßebi je tam bórsy skasacz. Na schtwórtlěto płacza tam „Serbske Nowiny“ 85 np. Na pruskich póstach „Serbske Nowiny“ tež wjazy njepłacza hacz na sakskich a sa pschinjeßenje do domu płaczi ßo sakskim póstam schtwórtlětnje jenož 13 np. **Redakcia.**

Najnowsche.

Budyschin, 17. septembra. Dźenßa bě tójschto ßobustawow němskeho anthropologiskeho towarstwa, kotrež je w sańdźenych dnjach ßwoju hłownu shromadźisnu w Draždźanach měło, pod nawjedowanjom k. majora Schustera na horu Cźornobóh pschischło, hdźež buschtaj w jich pschitomnosczi dwaj staraj ßerbskaj rowaj rosrytaj, so bychu nashonili, schtó ßnadź w nich je. Tola bu mało namakane, mjenujzy jenož połojza kamjenja jeneho ruczneho młyna a wuhla a tež popjeła. Bjes wopytowarjemi Cźornoboha běsche tež snaty Dr. Virchow s Barlina.

Barlin, 16. septembra. Cźi, kiž chzedźa w Pruskej w cźaßu wot 1. hacž do 15. oktobra do mandźelstwa stupicz, maja ßebi k temu prjedy dispens (pschepuschczenje) pschipowjedanja wuproßycz; pschetož zyrkwinske pschipowjedanje tehdy niczo wjazy njepłaczi a civilne pschipowjedanje w tutym cźaßu hischcze njedoßaha.

Barlin, 16. septembra. Dokelž je ßo strowoscz wjeŕcha Bismarcka zyle porjedźiła, dha wón najskerje k wotewrjenju němskeho rajchstaga do Barlina pschijědźe.

Hannover, 16. septembra. Khěžor Wylem ßo najlěpscheje strowoscze swjeßeluje. Nasajtra směje ßo prěni polny manöver.

Hamburg, 16. septembra. W Möllnje ßu wczera wulki woheń měli a je ßo tam 32 domskich a hewak wjele podlanskich twarjenjow wotpaliło. Něhdźe 60 ßwójbow je psches to wobydlenje shubiło.

Kiel, 16. septembra. Schleswigholsteinske města njedźelu deputazije do Kiela pósczelu, so bychu tam khěžora powitałe.

Kiel, 16. septembra. Jendźelski krónprynz je dźenßa popołdnju ßem pschijěł a ßo wjeczor na jenej jendźelskej łódźi do Kopenhagena poda, so by ßwojeho pschichodneho nana, danskeho krala wopytał.

Bonn, 15. septembra. Tudy ßu ßo wczera jednanja wschelakich duchownych a wuczenych s Němskeje, Danskeje, Franzowskeje, Jendźelskeje, Rußowskeje, Grichiskeje a połnozneje Ameriki sapoczałe, w kotrychž ßo na to dźěła, so bychu dotalne wschelake kschesczijanske wěruwusnacza ßwoje njepscheczelstwo bjes ßobu wotpołožiłe a ßo wjele wjazy někak sjenoczile.

Paris, 16. septembra. Ruski wjeliki knjas Konstantin je ßo wot jow do biarritzskich kupjel podał, hdźež někotry cźaß wostanje. Prjedawschi hannoverski kral, kiž je jara khorowaty, chze ßo tam tež podacz.

Petersburg, 16. septembra. Schwerinski wjelwójwoda je wot ruskeho khěžora sa generalpolneho marschala pomjenowany.

Amiens, 16. septembra. Marschal Mak-Mahon je wczera ßem pschijeł a bu wot wobydlerjow pscheczelniwje witany.

Bayonne, 16. septembra. Němskej wójnskej łódźi „albatroß“ a „nautilus“ najskerje ßem pschijědźetej.

Swětne podawki.

Němske kněžorstwo. S Draždžan pišaja, so je ßo kral Albert po pschětratych manövrach, na kotrychž je ßo jara pilnje wobdźělił, saßo do Pilniz wróćił. — Wón bě ßo 15. septembra do schandawskeho revira na jelenjazu hontwu podał a ßo hakle 17. t. m. wot tam domoj wróćił. Kralowa Karola bě ßo na tutón čaß też do Schandawy podała.

— Saudženeho 13. septembra bě 50 lět, so je minister Falkenstein do krajneje ßkužby stupił a je wón teho dla na tutym dniu ßwój 50lětny sastojnski jubilej ßwječił. Kral je jemu k tajkemu ßwjedženju pěkny sbožopschejazy list pósłał a wysche teho też skotu, s drohimi kamjenjemi wußadžann tysku; pschetoż žadyn rjad (orden) jemu wjazy dać njemóžesche, dokelž pomjenowany minister hižom wschitke najwyschschе sakske rjady wobßedźi. Na spomnjenej tyszy je też kralowy wobraz.

— Draždžanske nowiny pischu, so ßo sakski ßejm najskerje hižom 1. oktobra sapočnje.

— Ministerstwo snutskomnych naležnosćow je hornčerskemu Peschelej, dokelž je 33 lět w jenej a tej ßamej hornčerni ßwěru džěłał, ßlěbornu medaillu spožčiło, teho runja też čěßlistim Kormzej, Korchej, Schusterej a Göringej sa jich dołholětne pilne džěłanje pschi jenym a tym ßamym mischtru.

W Berggießhübelu je ßo 15. septembra zyrkej s tórmom wotpaliła.

S Barlina pišaja, so je tam prynz Alfons, ßyn wuhnateje schpanskeje kraloweje Isabelle, pschijěł. S nim ßu tsjo offizierojo.

— Kněžor ßo w tychle dnjach do Barlina wróćи; hdy pak ßo wjerch Bismark saßo do pruskeho hkownego města pschiwjese, njehodźi ßo prajicz, hacz runje je ßo w strowosći zyle porjedźił.

Paderbornskemu biskopej ßu k wjedženju dali, so dyrbi ßwoje biskopske sastojnstwo skožicz, hewak budże wotßadženy. Też je saudženy tydžeń saßo tójschto katholskich duchownych k wjetschej abo mjeńschej schtrafje wotßudženych.

Wrótßławski wjerchbiskop, liž ma 12,000 tolerow lětneje sdy s krajneje kaßy dostacz, wot tuteje sdy lětßa hischcze niczo dostał njeje, dokelž ßo tak mjenowanym zyrkwinskim sakonam podczišnyčej nocha. Bjes tym je pak wyschnosćz žadanje na njeho stajiła, so by wot tuteje sdy dokhodny dawk (Einkommensteuer) sapłacził. Wón je ßo w tajkim nastupanju sarjeł a wysche teho pola ministra finanzow reklamirował. Ale tón je wjerchbiskopej nětko wotmolwił, so ma tajki dawk dacz, dokelž dže móże ßwoju sdu kóždy dżeń dostacz, tak bórsy hacz ßo spomnjenym sakonam podczišnje.

Awstria. Kněžor Franz-Josef je k twarbje noweho czěskeho theatra w Prasy 3000 a prajskim khudym 5000 schěßnakow darił. Wón je ßo po wopytanju Prahi a po skónczenju wojerskich manövrow do Wina wróćił, a myßla ßebi nětko wschelazy ludźo, so drje budże winske ministerstwo trochu pscheměnjene, so by wjetschu twjerdosćz dostako, to rěka, po kněžorowej myßli, kotraž wschak we wschěm ta ßama njeje, kaž ju tak mjenowana krucze konstituzionalna strona pokasuje.

— Po skónczenych manövrach je kněžor hosczinu wuhotowacz dał, na kotruž bě też tych zusnych offizierow pscheproßył, liž běchu jako pschihladowarjo na manövrach byli. Bjes nimi běchu też nětkotsi ruszy wyschzy a dokelž běchu tón dżeń runje mjeniny (Namenstag) ruskeho kněžora, dha awstriski kněžor na jeho strowje ßławu wunjeße.

— Ssejmy jenotliwych awstriskich krajow ßu ßo w sapočatku tuteho tydženja sapočeli a ßu na ßejm czěskeho kralestwa też ßedmjo tak mjenowani Młodoczechojo pschischli, liž ßu sa sapósłanzow wusmoleni. Pschi sastupjenju woni prajachu, so drje sa czěske kralestwo jeho stare prawo žadaja, so pak ßo teho dla tola wjazy wot muradžowanjow czěskeho ßejma wotwlakowacz nochzedża. — Ssedom lět žadyn czěski sapósłanz do czěskeho ßejma pschischoł njeje a duž je bjes němskimi sapósłanzami czěskeho ßejma wulke wjeßele, dokelž ßebi myßla, so drje czi druzy czěszy sapósłanzy też pomaku pschińdu.

W Khrowatskej je też ßejm shromadženy a ßu tam wóndano nowy schuliski sakon wuradžili, w kotrymž ßu inspekziju duchownych na wobkedźbowanje kschesczijanskeje wuczby wobmjesowali.

Franzowska. Ssudniske jednanje pscheczjiwo tym, kotrymž winu dawaja, so ßu pschi czeknjenju marschala Bazainy pomozni byli, je ßo sapočało a sda ßo, so wón wo prawdże na žane druhe waschnje njeje czeknyč móhł, hacz so je ßo se skały po schtryku dele do morja puschcził, kaž je to posdźischo w němskich a franzowskich nowinach wosjewił. — Bazaina hischcze pschezo w Belgiskej pschebywa.

— Pschedßyda franzowskeje republiki, marschal MakMahon, saßo po kraju wokoło puczuje. Witanje, kotreż ßo jemu dostanje, je we wschelakich městach też wschelake; w jenym měsczе wołaja: ßławа marschalej! w druhim: ßławа Franzowskej! a w tsečzom: ßławа republizy! Poßlerńsche wołanje wón pjeczа najnjeradschо ßłyschi, ale to wobydlerjow města Lille pschezo wotdžerżako njeje, so horliwje: ßławа republizy! wołachu, jako wón do města nuts czehnjesche.

— Prjedawschi minister Guizot, liž je sa czaß krala Louis-Filippa w ßkužbje stał, je wumrjeł. Wón je postajił, so bychu jeho bje-wscheje pychi khowali a też pschi rowje žanych ryczow njedžerżeli, a je ßo jeho wola dopjelnika.

Schpanjska. W tutym kraju ßo wójna pomaku

bale plecże a wlecże, a njeje widźicź, kajki kónz nĕhdy dobudże.

Rußowska. W ßamarßkej guberniji njejßu tßi lĕta ßa ßobu žane žnĕ mĕli a bĕ tam teho dla hižom naßynu 1873 wulki hłód wudyrił, cźehoż dla je ruske knjeżerßtwo tamniśchim wobydlerjam nĕkotre millionу rublow dariko a wobydlerjo druhich ruskich krajinow ßu ßa ßamarßkich też nĕkotre millionу nawdali. Duž ßu woni też nĕkak ßaßyć móhli a teho dla lĕtßa też nĕkajke žnĕ mĕli, ale dawki njejßu ßa cźaß dwĕju lĕt žane dawali, tak ßo ßu nĕtko w tajkim naßtupanju knjeżerßtwu nĕhdże 11 millionow dołżni.

Amerika. W Orleansu ßu ßo bĕli a cźorni wobydlerjo roskorili a ßu wóndano na ßo tßĕleli, tak ßo tójßchto lubźi wo žiwjenje pßchindże.

Tón dobry knjes.

Ja njewĕm knjeßa lĕpßcheho,
Hacž mój knjes Jeßuß Khryßtuß je;
Ja njewĕm hórßcheh' wotroczka,
Hacž mje, mje hrĕßchnoh' cźlowjeka.

Budź Bohu dźak, ßo wodawa
Mi mój Knjes a mje lubo ma;
Budź Bohu dźak, ßo cźerpi mje,
Mje hrĕßchne dźĕczo njewußchne.

Niz hrĕch, nĕ teho hrĕßchnika
Tón dobry Knjes wßchak lubo ma
A wabi jeho k pokuczi,
Hacž w ßmjercźi wocźi ßaźdźeli.

Duž dźu we mojim žiwjenju,
Tak derje hacž ja ßamóžu,
Ja ßwĕruje w jeho ßłużbje ßtacź,
Dha b'dże mi wón ßdu ß hnady dacź.

Haj, ß hnady, niz pßches ßaßłużbu
Ja junu ßbóżnoßcź doßtacź dźu,
Wßchak ßa mnje, mojich hrĕchow dla,
Wón na kßchiżu ßo moricź da.

Wón ßa mnje pokny luboßcze
Ton cźeżki kßchiż ßam njeßeßche
Tam na tu horu Golgatha:
Wßcho ßa mnje hrĕßchnoh' cźlowjeka.

O derje mi, o wjeßele!
Mój Knjes też horje ßtanył je
A dźĕßche k wotcźi do njebja,
Hdźeż nĕtk tu wĕcźnu kraßnoßcź ma.

Haj, mój Knjes, kiž bĕ wo prawdźe
Też junu wotrocźk na ßwĕcźe,
Nĕtk pßchekraßnjeny na njebju
Ma njebjo — ßemju pod ßobu.

Tak dołho hacž ßym pßchi nim byk,
Ja njejßym žanej nußy mĕk,
Wón ße wßchitkim mje ßaßtara,
Schtoż cźĕko — dußcha potrjeba.

A hlaj, hdyž ßo ja ßeßkarju,
So wjazy dźĕkacź njemóžu,
Dha mĕßto mojoh' wumjeńka
Mi w njebju wĕcźnu ßbóżnoßcź da.

Duž pßchi tym Knjeßu woßtanu
Rad lubje ß zykej wutrobu,
Pßchi jeho ßkowje — ßaßłużbje
Mam derje ßo do wĕcźnoßcze.

A hlaj, toh' Knjeßa dobreho,
Wy mißionßzy pßcheczeljo!
Tych póhanow — o frudoba! —
'Schcze millionу njeßnaja.

A hlaj, duž je tón dobry Knjes,
Hdyž je ßtpik horje do njebjeß,
Nam pßchikaßak, nam won tam hicź,
Jim prĕdowacź, jich wucźicź — kßchcźicź.

To derje kóždom' móžno njej',
Hicź tam won k nim do Póhanßkej',
To pak je móžno kóždemu,
Jim ßlicźicź ßwoju ßcherpatku.

Je nĕkom' też to njemóžne,
Dha jene tola ßamóže,
So ßa nich ß horzej modlitwu
SSe bliži k thrónej Božemu.

Ty pak, o Wótze na njebju,
SSßłyßch tola kóždu modlitwu,
Kiž ßa toh' wbohoh' póhana
Sßo k njebju horje poßbĕha.

Pětr Mlónk.

Ze Serbow.

S Budyßchina. Wójßko, hewak tudy ßtejaze, je ßo wutoru, 15. ßeptembra, ß manöwrow, na kotrychž bĕ ßo w miśchonßkej wokolnoßcźi wobdźĕliko, ßaßo ßem wróczíko. — Nowy wojerßki hoßpital je nĕtko ß nutßka a ß wonka hotowy a budże 1. oktobra wobcźehnjeny. — Nowu kaßernu budźa ßnadź też ßkoro twaricź počzecź; pßchetoż wurunanje ležomnoßcźe, hdźeż ßmĕje kaßerna ßtejecź, je ßo hižom ßapoczało a je wuwjedźenje tuteho dźĕła k. murjerßki miśchtr Wendler tudy na ßo wßak. — Knjes pßchekupz Kunak je khĕžu njebo ßchkleńczerja Schokty na bohatej haßy ßa 15,000 tl. kupił a tam ßwoje khlamy w bliżßchim cźaßu pßchepokoži. — Hoßcźeńz k „ßkotej krónje", Pfennigwerthez herbam ßłußchazy, je k. kubler Wehla ß Boßchez ßa 16,000 toler kupił. Wón tam drje dotalneho hoßcźeńzarja-najeńka woßtaji a budże ßo ßam ß ratarßtwom ßanoßchecź; ß najmjeńßcha je tak mjenowane drobßtajßke pola — 36 kórzow wußyczża — wotnajak. — Też je w tychle dnjach k. knihikupz Rühl khĕžu, ßakßkemu bankotowarßtwu na lawßkich hrjebjach ßłußchezu, ßa 19,000 toler kupił. — Schtó budże tudy ßa diakona a w Budeßtezach, hdźeż ma mĕßchczańßka rada kollaturßtwo, ßa farara wußwoleny, njejßmy hißcheze ßhonicź móhli. — Sa mĕßchczańßkeho radźicźela je knjeß murjerßki miśchtr Seydler wußwoleny.

— Pschi wopytanju Łužizy je kral też pschi składnoszczi budyskeho tsélenja žobu tsélak a pschi tym jenu žlébornu łžizu dobył. Tule je jemu deputazia tsélerskich starschich 13. septembra do Draždžan donjeßka a je k. ökonom Förstař pschi pschepodaczu ryczý dżerżak.

— Ryczerstwo sakskeje Hornjeje Łužizy je 16. septembra hrabju Schall-Riaucoura nad Huslu atd. a ryczerkublerja s Watzdorf nad Solschezami jako sapóžkanzow do prénjeje komory wuswolilo.

S Makeho Wjelkowa. Jako wóndano tudomny wósta Lorenz s Budyschina domoj jědżeschе, sta žo to njeschože, so žo wón na drósy pschi lésenju na wós wobžuny a pod koła pany, kiž žu jeho cżežko wobschkodżike.

S Rodez. Tudy jědżeschе 7. septembra 61lětny Michał Mieth s jenym 3lětnym dżéczom na wosu, do kotrehoż běschtaj 2 konjej sapschehnjenaj, po dżeczel. Na puczu žo konjej spkoscheschtaj, najprjedy to dżéczo s wosa slecza, potom pak też Mieth dele padże, a wobaj buschtaj posdżischo bjes smyßkow na drósy leżo namakanaj. Wonaj staj cżežko ranjenaj.

S Kibuscha (pola Khoczebusa) pische „zaßnik", so je žo tam póndżelu, 7. septembra, wjeczor Semkez brózeń wotpalika. — Dale pische wón:

S Modteje. Tudy běsche 8. septembra rano w 6 hodżinach wulki strach wóhnja dla; Nowzyz a Barbuschojz stejachu na jene dobo w płomjenjach a žo też wotpalichu. Dale tón woheń lehko pschimacz njemóżeschе, dokelż žužodżi na druhej stronje dróhi steja. Hospoza teho domu, hdżež běsche woheń wuschok, skoro wo żiwjenje pschińdże; wona chżnyschе krumu s hródże wutorhnycz, ale płómjo ju sapopany, tak so žo jara wopali, tola pak hischcze wuskoczi. Krumu je žo spalika. Woheń je najskerje psches drjewjany wuheń wuschok, kiž bě žo palicz poczał.

Přilopk.

* Na koliji sakskoschlesynskeje żelesnizy blisko Draždżan je žo 16. septembra podwyschk Korla Menzel wot 4. batterije sakskeho polneho artillerierregimenta pschejécz dak a je najskerje na měsce morwy wostak.

* W Plauenje žo 11. septembra jena khéża, kotruż twarjachu, saßynpny, dokelż žylny wětr dujeschе. Dwaj dżékaczerjej buschtaj na měscze saraženaj, schtyrjo dostachu pak cżežke wobschkodżenja.

* W měscze Meiningenje žu wóndano satraschnje wulki woheń měli a je žo tam tsecżi dżél města — něhdże 300 khéżow — wotpaliko, bjes nimi radna khéża, dwórska haptyka atd. Něhdże 3000 cżłowjekow je psches to wobydlenje a s wjetscha też wschu žwoju domjazu nadobu shubiko.

* Kral Albert je sa wotpalenych w Meiningenje 500 tolerí darił.

* W Halsbachu pola Freiberga žu žo 12. septembra domske a wumjeńk hewjerja Günthera wotpalike a je jedyn 4 létny hólz w płomjenjach żiwjenje shubił. — Teho runja žu žo w Meuselwitzu pola Kolditza 7. septembra w nozy twarjenja pjeczoch burskich kubłow s poknymi žnjemi wotpalike.

* W Blieskastelu žo 4. septembra jena, se žnjemk napjelnjena brózeń saßynpny, w kotrejž runje 20 wojakow leżeschе, jedyn bu saraženy, dwaj wobschkodżenaj, druhy bjes ranjenja woteńdżechu.

* Něhdże psched schtyrjomi létami bě awstriska łódź „Tegethoff" wujéła, so by morjo a kraj blisko poknózneho tocznika semje (Erdpol) pschepytowała. Ale dokho njetrajeschе, dha bu wona wot lodu wobdata, tak so do njeho samjersny a s nim po cżažu dale płowaschе, hacž skónczńje blisko nékajkeho njesnateho krucha kraja tczaza wosta. Ludżo, kiž na tej łódźi běchu, žu tam tak dokho byli, hacž łódź dżerżeschе; jako jej pak lód s roscżischczenjom hrożeschе, dha woni žwoje smachi na žanki składżechu a wjele mészazow puczowachu, hacz saßo k wotewrjenemu morju pschińdżechu, hdżež jich jena ruska łódź horje wsa a do Norwegiskeje pschewjeschе. Woni žu 8. septembra do Tromsoe pschijéli. Wschitzy žu żiwi wostali, jenoż jedyn bě na žuchoczinu wumrjeł.

* W Tawrisa (w Persiskej) mějachu 28. julija satraschne semjerżenje. Wone wjele domow powali, pschi cżimż buchn nekotre sta cżłowjekow saražene.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowanaj:

Michalska zyrkej: Handrij Schołta, khéżkař w Małßezach, s Hanu Khrystianu Kernez tam.

Katholska zyrkej: Josef Wanja, samkař, s Marju Theresiju Laraßez.

Křćena:

Michalska zyrkej: Liddy Alma, Bohußkawa Korle Thiemy, schtrymparja na Židowje, dź.

Zemrjeći:

Dżeń 27. augusta: Madlena rodżena Marczinkez, njebo Handrija Karaßa, khéżkarja w Krakezach, wudowa, 72 l. 5 m. — 4. septembra: Jan Ernst, n. ž. w Delnjej Kinje, 9 m. 12 d. — 5., Jan Kißelz, murjeř na Židowje, 46 l. 8 m. 17 d. — 9., Hańża rodż. Abrahamez, Michała Schczépana, měschczana a lezomnoscerja, mandżelska, 75 l. 10 m. — Jan August, Handrija Nowaka, knjeżeho pohoncża we Wulkim Wjelkowje, ž., 3 l. 9 m. — 10., Marja rodżena Pětrkez, Michała Kschidarja, wumjeńkarja, mandżelska, 69 l.

Jutsje, 16. njedżelu po žwj. Trojizy, smėje žo sa evangelskich Serbow w Draždżanach a wokolnoscżi žerbska Boża žkużba w draždżanskej kschižnej zyrkwi.

Kak Hans Depla a Mots Tunka rozom wótřitaj a ludźi pódla škrějetaj.

* * *

* * *

Hanß Depla. Hdże dha běſche tehdom to roboczanſke piwo było, w kotrehoż naſtupanju ty wóndano też na zuſe róże ſpomni?

Mots Tunka. Ja ßam njewěm, hacz bě to Pichonzach abo hdże druhdże.

H. D. Kak dha ty wěſch, ſo ßu zuſe byłe.

M. T. Dokelž ßu je w nozy w zykej wßy hromadu pytałe a je ſběrałe, hdjež ßu žane nahrabnyłe, mjenujzy tamne młode holzy.

H. D. Nimaja dha te žanych pjenjes, ſo bychu móhłe kupicz?

M. T. O haj, ale wone dyrbja ſa ßwojich nawožnjow płaczicz, hdyž ſ nimi na reje pſchińdu; duž njemóža pjenjeſy na róże wažicz.

H. D. Nó, dha chzył ja też tajki nawoženja byczł!

M. T. Hm, to wſchak dołho njetraje, pſchetož hdyž ßu te holczki reje nawukłe, dha jich ſaßo puſchcza.

H. D. Aj aj, to dže ßo kaž haperlejſke wjedro!

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje
12. ſeptembra 1874.

Bowoz: —— měchow.	Płaćizna w přerěžku na wikach,						na bursy,					
	niżża.			wyšša.			najniża.			najwyšša		
	tł.	nßł	np.	tł.	nßł	np.	tł.	nßł	np.	tł.	nßł	np.
Pſcheńza 50 kilgr.	3	17	1	4	2	—	3	15	7	3	26	1
Rožka " "	3	4	9	3	8	1	3	1	8	3	4	9
Jeczmjeń " "	3	1	3	3	7	8	3	4	2	3	7	8
Wowß " "	3	—	—	3	10	—	3	—	—	3	10	—
Hrěch " "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka " "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps " "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły " "	5	13	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduſchka " "	6	17	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lanez ßymjo " "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Běrny " "	—	22	3	—	27	8	—	—	—	—	—	—
Butra 1 "	—	29	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Ssyno 50 "	1	25	—	1	28	—	—	—	—	—	—	—

Wežera płaczeſche w Barlinje:

ſpiritus 25 tł.—26½ tł., pſcheńza 59—74 tł., rožka 47—58 tł., rěpikowy wolij (njecziſczeny) 18 tł. — nßł.

Cžahi po żeleſnizy:

S Budyſchina do Draždžan: Rano 6 hodžinow 45 minutow; dopołdnja 9 h. 15 m.; pſchipołdnju 12 h. 40 m.; popołdnju 4 h. 10 m.; wjeczor 8 h. — m.; w nozy 2 h. 35 m.; w nozy 4 h. 5 m.

S Budyſchina do Shorjelza: Rano 7 h. 45 m.; dopołdnja 10 h. 50 m.; popołdnju 3 h. — m.; wjeczor 6 h. 50 m.; wjeczor 9 h. 45 m.; w nozy 12 h. 50 m.; w nozy 1 h. 48 m.

S Lubija do Zitawy: Rano 6 h. 10 m.; dopołdnja 9 h. 10 m.; pſchipołdnju 12 h. 30 m.; popołdnju 4 h. — m.; wjeczor 7 h. 30 m.; wjeczor 7 h. 57 m.; wjeczor 10 h. 30 m.

Se Zitawy do Lubija: Rano 4 h. 55 m.; rano 7 h. 15 m.; dopołdnja 8 h. 26 m.; dopołdnja 10 h. 20 m.; popołdnju 2 h. 20 m.; wjeczor 6 h. 10 m.; wjeczor 8 h. 50 m.

S Radeberga do Kamjeńza: Dopołdnja 8 h. 10 m.; dopołdnja 9 h. 30 m.; popołdnju 2 h. — m.; popołdnju 5 h. 45 m.; wjeczor 11 h. 10 m.

S Kamjeńza do Radeberga: Rano 5 h. 20 m.; dopołdnja 8 h. 15 m.; pſchipołdnju 12 h. 45 m.; popołdnja 3 h. 50 m.; wjeczor 6 h. 45 m.

Khójnowe a schmrěkowe ßuche schpundowanske deski

wschěch dołhosczow

porucza drjewopschedawarnja **A. Zimmermanna,**
czěßliskeho mischtra w Budyschinje na nowych hrjebjach 713.

Kedźbu!!

Jenož na krótki czaß.

Psches kupjenje płaczisny hódneho skladu symskich tworow je mi móżnoscz data, **nadwoblekarje, jacquety, nasymsku drastu, schlafroki, dźěczaze wobleczenja atd.** s jara dobrych tkaninow a elegantneho pschirěsa po spodźiwnje **tunich** płaczisnach pschedawacz. S poczesczowanjom

Louis Gadt
22 na ßerbskej haßy 22.

Prawdźiwy
Dr. med. Kochowy
universalny magenbitter*)

je kóżdemu w żołdku czerpjazemu najlěpje poruczicz. Tónle ßylne aromatiski, mózny magenbitter je jara dopokasany ßrědk pschi ßłabym żołdkowym pschetłaczu, pschi sażwaniu, hämorrhoidalnych, delnjożiwotnych wobczeżnosczach, s zyła pschi wschěm njedoßahazym pschetłaczu a jeho ßlědstwach a napschecziwo skutkowaze żołdkowe picze.

*) Na pschedań maja jón w originalnych bleschach po 10 nßl. we
Budyschinje: knjes **Wilh. Jacob** a k. **Heinr. Lindner,**
Wehrsdorfje: k. **C. Aug. Schmidt,**
Seifhennersdorfje: k. **Ernst Donath,**
Schěrachowje: k. **Carl Swoboda,**
Neugersdorfje: k. **Raimund Herbrich,**
Ebersbachu: k. **Aug. Ernst,**
Nowosalzu: k. **Richard Bamberg,**
Kamjenzu: k. **Herm. Kästner,**
Eybawje: k. **J. G. Müller,**
Biskopizach: k. **Bernh. Kunza,**
Ledźborzach: k. **E. Jordan.**

K prjódkstejazym kermuscham

poruczam ßwoju wubjernje dobru

pscheńcznu muku

jako: **Kaiserauszug** 00,	hachtl (měrzu)	po	15	nßl.
Grieslerauszug 0,	„	„	14	„
zaltowu muku I.,	„	„	13	„
pjekarski mundmehl II.,	„	„	12	„

Mukupschedawarnja
A. Krüger.

Wina

běłe, czerwjene a ßłódke, bleschu po 7½ nßl. a dróżscho, poruczataj

Scholz & Kühn
na jerjowej haßy.

Najlěpschi amerikanski ßwinjazy schmalz, schlesynsku blidnu butru
porucza Ernst Hämsch na bohatej haßy.

Khofej, punt po 105, 110, 120, 130, 140, 150, 160 np.,
zokor, pt. po 40, 44, 46, 48, 50, 52, 54, 56, 60, 64 np.,
cigarry, 1000 po 4½, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15 hacz 25 tol.,
rajß, pt. po 18, 20, 22, 24, 30 np.,
kurny tobak, pt. po 24, 30, 40, 50, 60 hacz 150 np.,
schnupny tobak, pt. po 50 hacz 150 np.,
tuczno, schmalz, butru, jahły, jerje, krupy, grieß, hróch, ßoczki, nudle, rósynki, korinthy, korjenje, jědźny wolij, petroleum, ßwěczenje, thran, mydło, ßól, sodu, palenz, rum a konfektury ßamßneje fabriki
porucza po wschomóżno najtunischich płaczisnach
J. T. Schulza na snutskownej lawskej haßy 137.

Koprovitriol
grünspan } k naczinjenju pscheńzy
porucza jara tunjo

Otto Engert
droguerijo- a barbotworowe-khlamy
na snutsknej lawskej haßy 122.

Koprovitriol I. dobroscze, żyły a tołczeny,
grünspan, tołczeny,
pschi wjetschich dźělbach jara tunjo, **k naczinjenju pscheńzy,**
porucza **hrodowska haptyka.**

Najlěpschi
amerikanski petroleum

punt po 15 np. porucza
Ernst Hämsch na bohatej haßy.

Aukzia.

Jutsje, 20. septembra, popołdnju budźa ßo w Drożdźiju semrjeteho schirrmejstra **Lehmannowy** wojnarski grat, wulke a małe njebosy, wschelake pity, hěble, błózka, ßekery, kaž tež drasta a druhe nadobne wězy na pscheßadźowanje pschedawacz.

Photographia
E. Pofeldta
w Budyschinje a w Žitawje.

Wotewrjenje mojeho nowosrjadowaneho ateliera w Budyschinje, na kotelskej haßy czo. 110, tola s nutskhodom pschi theatrje, wyßokoczeßczenym wobydlerjam Budyschina a wokolnosce najpodwolnischo k nawjedzenju dawam a proschu pschi potrjebje wo dobroczinwe wobkedzbowanje. Psches srjadowanje a powjetschenje mojeho wobkheda je mi mózno, kózde poruczenje spěschnje, elegantnje a schwarnje po nowschim waschuju a po najtunischich płaczisnach wobstaracz. Horjebranja s wonka města ßo hnydom wobstaraja. Po kózdym horjebranju ßo jedyn wobras na pruhu shotuje.

Emaillowe photographije w najpěknischim wuwjedzenju.

Wobrasy ßu k dobroczinwemu wobhladowanju w mojej dzěłarni wupokozene.

Horjebranje kózdy czaß wo dujo.

Najwěßczische psche kaschel.

So je mje **G. A. W. Mayerowy bróßshrop** s Wrótßkawja wot mojeho psche wschu měru dotheho ßylneho kaschela, psche kotryż běch hizom wschě ßrědki podarmo trjebał a nakezował, zyle wumohł, wobßwědczam s tutym a poruczam kózdemu kaschlowazemu **G. A. W. Mayerowy bróßshrop.**

Reichenau p. Žitawy. **Paulina Brückner**owa.

Jenoż prawdziwy maja jón na pschedań w bleschach po 8 nßl., 15 nßl. a 1 tol.:

Heinr. Jul. Lincka w Budyschinje,
W. Rotha w Lubiju,
B. Kinne, haptykař w Hernhucze,
Jos. Löbmann w Schěrachowje,
Ed. Hiese w Nowosalzu,
haptykař **Gerischer** w Ostritzu,
Schotta we Wotrowje,
Lehmann w Budestezach a
haptykař Dr. **Hultzsch** w Rakezach.
J. Stockhausen w Kamjeńzu.

Darmotne
lěkowanje wopilstwa.

Wschěm khorym a pomozpytazym budz njemolazy ßrědk k tutemu lěkowanju należnje poruczeny, kiż je ßo hizom pschi njeliczenych składnosczach najkraßnischo dopokasał, a wschědnje pschikhadzaze dzakne pißma wróczenje domjazeho sboża wopokasaja. Lěkowanje móże ßo s wjedzenjom abo tez njewjedzenjom khoreho stacz. Czi, kiż wo to rodja, njech ßo dowěrnje wobrocza: An **F. Vollmann**, Droguist in Guben, N.-L.

Richard Rincke,
fabrikant pschedeschczníkow a ßłónczníkow,
w Budyschinje na swonknej lawskej haßy 879,

porucza pschedeschczniki a ßłónczniki w najwjetschim wubjerku po najtunischich płaczisnach.

Kózdy schlebjerdak (Bandwurm) wotstroni sa 3 hacz 4 horzíny zyle bjes bolosce a straschnosce; keho runja wěsce wotstronk tez **bélawu, żołdkowe widlischeza a lischawu** a to listnje: **Voigt**, lěkař w **Croppenstedt** (w Pruskej). (H. 020.)

Sa drapu wobßedzu jedyn njewonjaty **dopokasany** ßrědk, s kotrymż je najwyscho jenoż 3-króczneho narybowanja trjeba, so by ßo wona **njeschkódowała** a **wěsce** jahojiła, za czoż **polnje rukuju.** Khori njech ßo s dowěrjenjom wobrocza na **Enke** in **Tinz** bei **Gera.** (H. 33803.)

Kalmußowy korjeń
czerstwy a ßuscheny, kupuje we wschěch dzělbach
hrodowska haptyka.

Khěża s korzom pola a jara składna sa schewza je w Dziwoczizach k pschenajeczu a hnydom k wobczehnjenju. Wscho dalsche je shonicz pola wjeßneho rychtarja tam.

Dzětarskim familijam, wotroczkam a dzowkam móże stajnje dobre města pschi wyßokej sdźe wukasacz **Rudolf Wahl**
na jerjowej haßy czo. 266.

Dweju schewskeju
pyta schewz **Knüppelholz** w Budyschinje.

Sa jene wjeßne kubło, njedaloko Draždzan leżaze, ßo k nowemu lětu hischcze pytaja 2 ßrěnkaj, 1 maly wotroczk, 1 wula a 1 maka dzowka a 1 ßylna domska dzowka. Dalsche je pola podpißaneho shonicz.
E. Hempel na ßerbskich hrjebjach 548.

Pyta ßo jedyn **hospodarski wotroczk** k nowemu lětu na knjezim dworje w Czichonzach pola Budyschina.

Nawěschtki
sa
Serbske Nowiny,
Fliegende Blätter,
Kladderadatsch,
Berliner Tageblatt,
(23,000 abonnentow),

kaz tez sa wschě druhe nowiny tukreja a wukraja wobstara. **wschědnje** porjadnje a po najtunischich płaczisnach

Rudolf Mosse
w **Draždzanach,** Altmarkt 4. w **Lipsku,** Grimm. Str. 2. w **Chemnitzu,** Roß- u. Holzmarkt-Ecke.

Dobre, wěstu dań noschaze statne papjery,

kaž tež dźělbne pißma (Antheilscheine) wjazorych hromadu położenych sortow, moža ßo sa měßačne wotpłaczenja abo sa jenokróčne zyłe sapłaczenje dostacź a je mi jich pschedawanje sa Budyschin a wokolnoscź pschepodate, czohož dla tych ßamych bohaty wubjerk poruczam.

M. Weiser na žitnej haßy.

Balska hudźba na domkhowanzy

njedźelu, 20. septembra,

w hoscźeńzu k „městu Straßburgu" w Porschizach,

na czož najpodwolnischo pscheproschuje

J. T. Teutscher.

Kedźbu!

Njedźelu, 20. septembra, **kehelekulenje** wo jedyn ßlěborny dybsačny czaßnik (Taschenuhr) w Boschezach.

A. Poldrak.

Sa tajkich, kiž na płuza, wutrobu a nervy czerpja, jara ważne.

Liebigowy kumyßowy-extract.

Proschu, mi 36 flakonow Wascheho kumyßoweho extrakta bórsy póßłacź, dokelž ßmy hódne polěpschenje pschi mojej dźowzy po dźewjeczdźeńskim trjebanju pytnyli a teho dla w lěkowanju pokračowacź chzemy. Sskaboscź, hewak kóždy dźeń, woßebje psched wjeczorom sastupaza, je ßo hižom zyle shubiła a pazijentka hižom wjele lěpje wonhlada.

Jos. Eisenkolb,
wyschschi wuczeř.

Proschu, dokelž je ßo Wasch extrakt tež pola mje hižom po wutrjebanju tsjoch flakonow jako dobry wopokasał, wo pschipóßłanje (Skasanje).

Katharina Stude.

Po wužiczu tychle schtyrjoch flakonow kumyßa móžu prajicź, so je ßo kaschel něschto pomjeńschił, dychanje je lože, tež je wjetsche pokhilenje k spanju po Waschim poruczenju, je ßo namakało atd.

H. Müller.

Wukładowaza knižka Dr. Weila darmo a franko.

Płaczisna sa flakon 15 nßl., tola jenož 4 flacony na ras wobstara

General-Depot von Liebig's Kumys-Extract.

Berlin, Friedrichstr. 196.

NB. Lěkarjo nascheho instituta ßu kóždy czaß hotowi, po pschißłanju wopißanja khoroscźe khoremu s lěkarskim wukasowanjom k ruzy bycź, a **njetrjeba ßo sa to niczo płaczicź.**

K lěpschemu publiki ßmy hotowi, dobrym firmam składy knmyßoweho extrakta pschepodacź.

Róže, kaž tež **pletwa** sa njewjesty a kmótrow ßu rjane a tunje na pschedań w schtrymparskich klhamach **hauensteinskeje** abo **butrowskeje haßy.**

Mydłarski popjeł (sołu)

dla njedostatka města jara tunjo porucza

H. Lehmann pschi kaserni.

Khěža na dwěmaj schoßomaj w dobrym rjedźe, se ßadowej sahrodu a s dwěmaj kórzomaj pola, je hnydom k pschenajeczu. Wscho drobnische je shonicź pola kowařskeho mischtra **Pětscha** we Wutołczizach.

Běły bróstsyrop, bl. po 7½ nßl.,
fenchelmjedowy extrakt, bl. 5 nßl.
bruny bróstsyrop, bl. 10 nßl.
Whitowa wodźiczka sa wocźi, bl. 5 nßl. a 10 nßl.,
safran, zyły a tołczeny,
korjeński wolij a citronowy wolij,
schmrěkojehlinowy äther, bl. 3 nßl.

porucza **hrodowskej haptyka.**

Jenu ródnu ßłužobnu holzu pyta

M. Lehmann

w mydłowej fabrizy na bohatej haßy.

Jena porjadna **ßłužobna dźowka** móže ßłužbu dostacź na swonkownej lawskej haßy czo. 827.

Čisło 9 „Łužičana" je wušło.

Słabosć. Spěw wot Wjeleměra. — Ašik-Kerib. Turkowska bajka po Lermontowu. (Skónčenje.) Wot Pjerunskeho. — Jakubej Kralej. Spěw wot J. Wjele. — Serbske króny. (Pokračowanje.) — Myslički rozsudki. (Po k. Hawličku.) Wot P. — Załoženje křesćanstwa w Polskej. Spisał H. M. — Serbske knižki w katholskich šulach. (Skónčenje.) Wot M. Hórnika. — Daloke drogi. Zdźělił H. J. — Dróbnostki. Wot Jenča. Z Budyšina a z Łužicy. z D.

Wot redakzije.

Czi czesczeni wotebjerarjo „Serbskich Nowin", kiž je se selenej frankomarku dostawaja, chzyli redakziji hacž do 1. oktobra k wjedźenju dacź, hacž maja ßo jim „Serbske Nowiny" dale na tajke waschnje ßłacź. Woni maja sa to na 3 měßazy 10 nßl. sapłaczicź.

Nakładnik: J. E. Smoleř. Čišć: L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 39. ~ 26. septembra ~ 1874.

Serbske Nowiny.

Za nawěšťki, kiž maja so we wudawarni „Serb. Nowin“ na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 688 wotedać, płaći so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 7 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawarja 75 np. a na kral. saks. pósće 8¼ nsl. a z přinjesenjom do domu 98 np.

K nawjedženju.

Čzi ßami cżeſcżeni wotebjerarjo „Serbſkich Nowinow“, kotſiž chzedża ſa nje na ſchtwórte ſchtwórtlěto 1874 do prědka płaczicż, njech nětko 75 np. we wudawarni „Serbſkich Nowinow“ wotedadża. Čzi, kotſiž ßebi „Serbſke Nowiny“ pſches póſt pſchinjeſcż dawaja, njech tola njeſapomnja, ßebi je tam bórſy ſkaſacż. Na ſchtwórtlěto płacża tam „Serbſke Nowiny“ 85 np. Na pruſkich póſtach „Serbſke Nowiny“ też wjazy njepłacża hacż na ſakſkich a ſa pſchinjeßenje do domu płaczi ßo ſakſkim póſtam ſchtwórtlětnje jenoż 13 np. **Redakcia.**

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje
19. septembra 1874.

Dowoz: —— měchow.	Płaćizna w přerěžku na wikach, nižša.			wyšša.			na bursy, najniža.			najwyšša.		
	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.
Pšeńca 50 kilgr.	3	17	1	3	29	1	3	15	7	3	26	1
Rožka = =	3	1	8	3	8	1	3	1	8	3	4	9
Jećmjeń = =	3	7	8	3	4	4	3	4	2	3	13	2
Wowß = =	3	—	—	3	10	—	3	—	—	3	10	—
Hrósch = =	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka = =	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps = =	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły = =	5	13	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduſchka = =	6	17	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lane ßymjo = =	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Běrny = =	—	26	4	—	27	8	—	—	—	—	—	—
Butra 1 =	—	29	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Ssyno 50 =	1	28	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—

Najnowſche.

Barlin, 23. septembra. Khěžor ßo najſkerje 27. septembra do Baden-Badena poda, ſo by tam 30. septembra ſe ßwojej wyßokej knjenju mandżelſkej jeje narodny dżeń ßwjecził.

Barlin, 24. septembra. Prjedawſcha franzowſka khěžorka je 21. t. m. na puczu ſe Schwajzarſkeje pſches Köln jěła a ßo dale do Londona podała.

Meiningen, 21. septembra. Hacż do ſańdżeneje ßoboty bě ſa tudomnych wotpalenych ſe wſchěch ſtronow ßwěta 182,556 ſchěßnakow póßłanych.

Poſnań, 23. septembra. Duchowny Kubeczak w Xionsu je pſcheczíwo temu proteſtirował, ſo ßu jeho do klatby dali, prajizy, ſo móże to jenoż bamż ßam abo biſkop, do kotrehoż wokrjeßa wón ßłuſcha, cżinicż. Wón je teho dla pſcheczíwo propſtej Rěſnjewſkemu, kiž je na njeho tu klatbu wuprajił, ſkórżbu ſakożił.

Frankfurt nad Mainom, 23. septembra. Na hłownu ſhromadżiſnu tak mjenowaneho němſkeho wótznokrajneho żónſkeho towarſtwa, kotraż ßo w ſapoczatku oktobra tudy ſměje, chże też ſakſka a würtembergſka kralowa, badenſka wjelwójwodka a heßenſka prynzeßyna Alice pſchińcż.

Win, 23. septembra. Khěžor je dwěmaj wyſchſchimaj offizieromaj łódże „Tegethoff“ ryczeŕſki kſchiż leopoldſkeho rjadu ſpożcził.

Na jednanju wſchelakich w Bonnje ſhromadżenych duchownych ſe wſchelakich krajow, kotſiž tam wuradżuja, kak bychu ßo rosdżělne wěrumuſnacza někak ſjenocżicż móhłe, ßu też tſjo ruſzy duchowni pſchijěli: Janyſchew ſ Petersburga, Suchotin ſ Moſkwy a Tacżakow, kiž je w tu khwilu we Wiesbadenje.

Snaty Rochefort, kotrehoż bě franzowſke knjeżerſtwo k ſchtrafje do Noweje Kaledonije póßłało, ſ wotkal je wón pſched někotrym cżaßom cżeknył, je 12. septembra ſ Londona do Koblenza nad Rheinom ſe ßwojej dżowku pſchijěł. Wón naſajtra do Baſela w Schwajzarſkej wotjědże a chże ßo wot tam do Italije podacż.

W tak mjenowanym Odenwaldże ßu 13. septembra rano w tſeczej hodżinje lohke ſemjerżenje měli.

Swětne podawki.

Němske kněžorstwo. W Małych Radměrizach ßu ßo 20. septembra w 12. hodźinje w nozy domske wojnarja Němčźka wotpalike.

W Žitawje ßo w sapoczatku oktobra wustajeńza ßadu, jědźnych rostlinow, kwětkow atd. wotdźerži a budźe wěsty dźeń w bliźschim cźaßu wossjewjeny.

S Draždźan pißaja, so ßo sakski ßejm 1. oktobra saßo sapoczńje a budźe ßo woßebje we nowe waschnje dawkidawanja wuradźowacź.

— W Draždźanach bu njedźelu 20. septembra w tamnischej wulkej sahrodźe tak mjenowany albertski ßwjedźeń s hudźbnymi a spěwnymi konzertami, s pschedawanjom wschelakich wězow, s illuminaziju atd. wotdźerżany a bě ßo tam na 30,000 ludźi sešcko, tak so je albertske towarstwo něhdźe 10,000 tl. dobytka měko, dokelž dyrbjesche kóždy pschihladowar sastupny billet sapłacźicź. Tuto towarstwo ßwoje dokhody (nutspschiňdźenje) we wójnje k lěpschemu khorych a ranjenych abo hewak potrjebnych wojakow nałoża, w měrje pak tež k lěpschemu druhich bědnych ludźi.

— Kral a kralowa hischće w Pilnizach bydlitaj, prynz Jurij je ßo pak na nětkotry cźaß do Schwajzarskeje podał. — Alfons, prynz asturski, to je, wuhnateje schpanskeje kraloweje Isabelle ßyn, je do Draždźan pschijěł, so by ßebi město a wokolnosć wobhladował. Wón je prjedy tydźeń w Barlinje pschebywał.

— Draždźanske nowiny powjedaja, so budźetaj taj dwaj regimentaj jěsdnych, kotrajž w Grimmje, Lausigku a Großenhainje leżitaj, do husarskeju regimentow pschewobroczenaj.

S Barlina pißaja, so je ßo tam khěžor 21. septembra s Kiela wróćił. Wón bě mjenujzy prjedy zyły tydźeń w Hannoverskej na tamnischich manövrach pschitomny był a ßo wot tam do Kiela podał, hdźež bu 20. septembra nowa żelesna wójnska łódź „Bjedrich wulki" do morja puschczena. To je ßo sbožomnje stało a jako khěžor tu łódź kschcźijesche, rjekny wón: Ja kschcźiju Tebje w mjenje teho wulkeho krala, nosch je s cześcu do dalokich morjow a do zusnych krajow!

— Wyschscha zyrkwinska rada w Barlinje je to wossjewiko, schtož ßo dla noweho civilneneho mandźelstwa pschi zyrkwinskim wěrowanju pschemėni. Tak mjenowane pschipowjedanje ßo w zyrkwi wjazy njestanje, tola ma ßo wossjewjenje prjódkstejazeho mandźelstwa a dobroproschenje sa nje stacź. Je ßo wěrowanje bjes tajkeho wossjewjenja stało, dha móże ßo tež hakle po wěrowanju stacź. Wot tajkeho wossjewjenja psched wěrowanjom abo po wěrowanju móże superintendent dispensirowacź. Tajkemu, kiž je ßo roswěrowacź (schejdowacź) dał, zyrkej nětko wěrowanje sarjez njemóże, dokelž ßo psches dokonjane civilne mandźelstwo nowe sjenocźenje prjedawscheju mandźelskeju njemóżne sćini. Zyrkwinske wěrowanje njesměje wjazy dotalnu móz, jako by ßo s nim mandźelstwo sałożiło a sapoczało, ale wone mandźelskeju jenoż k mandźelstwu w Božim mjenje pożohnuje. Tak mjenowane sanknjene cźaßy wjazy njebudźa a ßmě ßo wěrowanje (w Pruskej) w kóżdym cźaßu zyłeho lěta stacź, s wuwsaczom martrowneho tydźenja; tola móże tež w tym superintendent wěrowanje pschiswolicź.

— Nowopomjenowany minister ratarskich naležnosczow, Dr. Friedenthal, je ßo wóndano khěžorej prjódkstajił.

— Kullmann, kiž je na wjerćha Bismarcka tśělił, je nětko se Schweinfurta do Würzburga pscheßadźeny a to do jastwa tamnischeho pschißaźneho ßuda a budźe tam s nim 19. oktobra sjawne ßudniske jednanje wotdźerżane.

Ermlandski biskop Cremenz je dla postajenja jeneho duchowneho, kotrehoż prjedy ministrej präsentirował njeje, k schtrafje wot 200 tl. abo k 6 njedźelskemu jastwu wotßudźeny. Hewak je sańdźeny tydźeń saßo zyły rynk katholskich duchownych k wjetschej abo mjeńschej schtrafje wotßudźenych, dokelž ßu pschećiwo nowym zyrkwinskim sakonam to abo druhe sawinowali.

Do Badena 28. septembra awstriski khěžor a jeho knjeni mandźelska pschijědźetaj a budźa tam 5. a 6. oktobra wulke hanjenja koni wotdźerżane.

Awstria. My běchmy hižom tydźenja na to spomnili, so je na namjet cźěskeho hrabje Wilczka awstriska łódź „Tegethoff" wujěła, so bychu cźi, kiž na njej běchu, morjo a kraj blisko połnócznego tocznika semje (Erdpol) pschepytali. My ßmy tež na to spomnili, so ßu ludźe, kiž na tejle łódźi běchu, ju po poltsecźalětnym pschebywanju wopuschczicź dyrbjeli a dołhi cźaß po lodźe hacź k wotewrjenemu morju pucźowali, hdźež je jich ruska łódź „Nikolaj" horjewsała a do Norwegiskeje pschewjeska. Nětko to, schtož ßu tucźi ludźo pschetrali, wjele ryczow po wschej Europje cźini a hdyž ßu woni w Norwegiskej na kraj wustupili, dha ßu jim wschudźe wulku cześcź wopokasali. W Kopenhagenje je tych, kiž ßu offizierojo, danski kral na wobjed pscheprošył a jich wodźerjomaj jedyn danski rjad (orden) spożcźił. Woni powjedachu, so ßu jenoż hischće na 2 njedźeli zyroby měli a so ßu ßo na ßwojim pucźowanju po lodźe, kotrež 96 dnjow trajesche, najbole jenoż wot schokolady a hrochoweje kołbašy żiwili. Tobak běchu hižom dawno wschón wukurili, tak so bě tobakkurjerjam dołhi cźaß wulku nusa, kotruż pak potom někak na to waschnje pschewinychu, so moch kurjachu. Wschěch, kotříž na „Tegethoffje" běchu, je 24 a bjes nimi je 16 Sskowjanow (mjenujzy 4 Czechojo a 12 Khrowatojo), 5 Němzow, 1 Italski, 1 Madźar a 1 Norwegski.

Hdyž do Wina pschińdu, chzedźa jim tež wschu mózny cześcź wopokasacź a tamnischa měschczanska rada

je wobsanka, ſ měſchczańſkeje kaßy 8,000 ſchěßnakow bjes nich rosdźělicz. Tuczi kódźnizy ßu w połnóznej ſtronje kruch nowego kraja namakali, kotryż ßu k cześczi awſtriſkego kněžora franzjoſefſki kraj pomjenowali.

— Se ßejmow jenotliwych awſtriſkich krajow je mało ßłyſchecz, dokelž ßu ſ wjetſcha njewažne wězy, wo kotrež ßo jedna. Na cześkim ßejmje drje Němzy ſ tymi 7 Młodoczechami jara rjenje cźinja, ale hacz budje to ſ zyła Czechom ſchto pomhacz, to je hiſchcze jara njewěſte.

Franzowſka. Pſchedßyda republiki, marſchal Mak-Mahon, je ßo ſe ßwojeho puczowanja po połodniſchej Franzowſkej ſaßo do Pariſa wróczik, tam pak jenoz nękotre dny woſtak a ßo potom na tydźeń na ßwój hród Laforet podak, ſo by na tamniſchim reviru na hónſtwu khodźik.

— W prozeßu, kotryż ßo pſchecźiwo tym wjedźeſche, kotrymž ßo wina dawaſche, ſo ßu marſchalej Bazainje pſchi cźeknjenju pomozni byli, dosta ſtražnik Plautin 6 měßazow jaſtwa, dokelž měnjachu, ſo je wocźi ſańdźelik, jako je Bazaina cźěkak; teho runja bu oberſt Billette k 6 měßazam jaſtwa wotßudźeny, dokelž běchu pſcheßwědczeni, ſo je wón Bazainje wſchelake wězy pſchinjeßk, kiž ßu k temu pomozny byłe, ſo je ßo wón po ſchtryku do morja dele puſchczicz móhł.

Schpaniſka. Wobej wójiſzy ßo jene na druhe waczitej, ale k žanej wjetſchej bitwje pſchiſchło njeje. — W jenych karliſtiſkich nowinach pißaja, ſo je ruſki khěžor liſt na Don-Karlosa póßkak, ale ſchto w tym liſcze ſteji, to famjelczeja.

Ze Serbow.

H. S **Budyſchina.** Na 13. ſept. běſche lětuſcha hłowna ſhromadźiſna towarſtwa ßß. Cyrilla a Methoda w tachantſkej ſchuli. We wotewrjeńſkej ryczi wupraji wyßokodoſtojny k. kan. kap. kantor **Kuczank** jako pſchedßyda woßebje dźak wſchitkim tym, kotſiž ßu ſa towarſtwo pißali abo je hewak podpjerali. Potom poda k. kapłan Luſczański rosprawu wo połkadnizy; běſche pak 533 tol. 27 nßl. 7 np. dołhodow a 323 tol. 12 nßl. 8 np. wudawkow. Se ſbytka bu najprjedy konſchi deficit (dołh) ſapłaczeny a druhi wuſbytk bu do nalutowarnje daty. Sliczbowanje bu wot dweju knjeſow ſa prawe ſpóſnate a tak juſtificirowane. Nětk wuradźuje ßo wo daliſchich wudawkach. Lětuſche ßobuſtawy doſtanu ſaßo ſeſchiwk legendy wot k. Duczmana pißaneje a tež wuda towarſtwo ſ nowa protyku, wěſo na pſchedań, dokelž ſ naſchim małym lětnym pſchinoſchkom ſapłacza ßo lědma Póſok a legenda. Shromadźiſna wuſnamjeni ßo woßebje ſ tym, ſo ju ßtawny Sserb ſ Wina, k. Dr. Jan Pětr Jordan, rodźeny ſ Czeſchkez, kotryż bě runje w Budyſchinje na wopytanju, ſe ßwojim wopytom poczeſeczi. Wón wupraji ßwoje pſchipóſnacze ſ prózowanjom naſcheho towarſtwa a druhich ßerbſkich ſjenoczeńſtwow ſa ſdźěłanoſcz ßerbſkeho luda, a wjeßeleſche ßo nad tym, ſo ßu Sserbja wot teho cźaßa, hdźež je wón ßam ſ druhimi ſa nich dźěłacz poczak, pſched wjazy dyžli 30 lětami, tola wjele do prědka pokroczili! Dźakna ßława jemu!

— Na tudomny wuproſnjeny diakonat ßu k. diakonus **Wetzka** ſ Poßendorfa (ßyn k. fararja Wetzki pſchi tudomnej michalſkej woßadźe), k. ſeminarſki wyſchſchi wucźer **Herz** tudy a k. diak. **Grohmann** ſ Crimmitſchawa pruhu prědowali. Pſchi wólbje pſches zyrkwinſke prjódkſtejerſtwo doſta k. Wetzka 10 hłoßow, k. Herz 3 a k. Grohmann 1 hłóß a je teho dla prěnſchi ſa diakonußa tudy deſignirowany.

— My ßmy hižom pißali, ſo ßu ſeminarſkeho wucźerja k. **Wlochatza** w Eislebenje ſa direktarja tudomnych měſchczańſkich ſchulow wuſwolili, dokelž bě ßo wón ſamokwjak. Nětko pak chze wón wo 300 tolěr wjetſchu ſdu měcz, hacz je jemu wuſtajena, a tole jemu ſaſtupjerjo měſta pſchiſwolicz nochzedźa. Duž je njewěſte, hacz wón nětko ßem pſchińdźe.

— Sańdźenu wutoru ſta ßo to njeſboże, ſo bu dźěłaczerka **Wiczaſowa** w radźinej pěſkowej jamje ſaßypnjena.

— Na tudomnej zyhelſkej haßy cźo. 497 bě ßo 23. ſeptembra w dworje něſchto ßtomy ſapaliło a bu pſches to jena kólnja wobſchkodźena.

— Sańdźeny ſchtwórtk ſta ßo w tudomnym papjerniku to njeſboże, ſo bu dźěłaczerjej **Piſkarjej**, pola k. Lincki w dźěle ſtejazemu, jena ruka nimale zyle rostłóczena. Jemu ßo wot boloſczow ſezny a jako ſaßo k ßebi pſchińdźe, wón žałoßnje wołaſche.

— Pſchi ßerbſkej Bożej ßłužbje, kotraž ßo ſańdźenu njedźelu w draždźańſkej kſchižnej zyrkwi wotdźerża, mějeſche k. farař Jäkel ſ Huſki prědowanje a k. farař Imiſch ſ Hodźija ſpowjednu ryczi. Spowjednych ludźi běſche 285.

S **Wadez.** Sańdźenu ßobotu, 19. ſeptembra, rano w 4 hodźinach wudyri tudy w brózni wulkoſahrodnika **Pfuhla** woheń, kiž tak ſtraſchnje wokoło ßo hrabaſche, ſo bórſy zyły dwór w płomjenjach ſtejeſche. Dokelž ludźo hiſchcze ſtanyli njeběchu a płomjenja ßo jara khětſje roſpſchěſtrjechu, dha je ßo ſ wjetſcha wſcho ſpaliło, ſchtoż w domſkich a pódlanſkich twarjenjach běſche. Tež ſtaj ßo dwaj konjej ſpaliłoj, kiž běſchtaj hižom ſ konjemza wuwjedźenaj, ale ßo tam ſaßo wróczitoj, dokelž běchu durje wotewrjene woſtałe, dale jedyn pſyk a tójſchto kur. Woheń je najſkerje ſałożeny.

S **Budeſtez.** Ssobuſtawy tudomneho zyrkwineho prjodkſtejerſtwa ßu nětko: Handrij **Soba** ſ Kóſłow, Jan **Lukas** ſ Bónjez, Michał **Wiczas** ſ Budeſtez, Pětr **Kſchižank** tam, Ernſt **Mieth** ſ Raſchowa, Jan **Mucźer**

ſ Wulkich Debßez, Pětr Kruſchwiza tam, Ernſt Mäßling ſ Hornjeje Hórki, Jan Böhmak ſ Cžornych Noßliz, Jan Deo ſe Sahorja, Auguſt Wolf ſ Bjedruſka, Jurij Schmidt ſ Jikoz, Michak Gruhl ſ Roswodez a farař Broſka jako pſchedßyda.

K. S Kupoje. Sſrjedu, 16. ſeptembra, w 4 hodźinach w domſkich tudomneho kublerja Hendricha woheń wudyri a w krótkim cžaßu ſtejachu tele, kaž tež jeho wumjeńk w płomjenjach. Tute tež brózeń žiwnoſcžerja Koricha bórſy ſapopanychu a ßo na jeho druhe twarjenja roſpſchěſtrjechu, kaž tež na domſke a pódlanſke twarjenja pokleńkow Žura a Parjeńza a khěžkarja Kubſcha. Tutym ſchtyrjom ßu ßo po tajkim wſchitke twarjenja ſpaliłe, jenož Hendrichej ßu hródže a brózeń ſtejo woſtałe. — Dokelž běchu ludźo ſ wjetſcha wſchitzy na polach, dha ßo płomjenjam jenož jara mało wutorhnycž hodźeſche. Wotpaleni ßu pſches tole njeſboże do wulkeje nuſy pſchiſchli, pſchetož woni nimaja žaneho žita ani k ſeźiwjenju ani k wußywanju, žaneje pizy ſa ſkót a wot draſty ſkoro jenož to, ſchtož na cžěle mějachu. A najhórſche je to, ſo ſawěſcženi njeběchu; pſchetož žane towarſtwo jich ſawěſcžicž nochzyſche, dokelž mějachu jich twarjenja ßkómjane tſěchi. Duž je trjeba, ſo by jim kſcheſcžijanſka luboſcž pomhała. — K pomozy běchu wyſche naſcheje ßykawy pſchijěłe: radworſka, minakłſka, lutobcžanſka, kuhowſka a njeßwacžilſka, a ßo jim ſ Božej pomozu radźi, płomjenjam mjeſy ſtajicž a dalſchu ſchkodu wotwobroczicž.

S Rachlowa pod Cžornobohom. Hižom ſaßo ßmy tudy wulke wohnjowe njeſboże měli. Mjenujzy ſańdženu ßrjedu wjecžor w ßedmej hodźinje tudy w brózni žiwnoſcžerja Handrija Dejki woheń wudyri a ßu ßo tale jeho brożeń, kaž tež domſke a hródž, dale domſke, wumjeńk, hródže a brózeń wulkſahrodnika Hadama Dejki a ſlónczńje domſke, hródž a brózeń khěžkarja Handrija Dejki wotpaliłe. Prěnſchemu je ßo jena koſa ſpaliła a jedyn poß, wſchelakim cželadnikam pak pjenjeſy. Woheń je najſkerje ſakoženy.

Přilopk.

* W Jelenowje pola Kamjeńza je ßo tamniſchi krawz a nózny ſtražnik Techritz wobwěßnył. Wón běſche hižom dlěſchi cžaß w cžežkich myßlach.

* Dwě džowzy njebo brunowſkeho hrabje Kajuża Stollberga ſtej hižom ſa cžaß jeho žiwjenja jako miłoſcžiwej ßotrje do hilžbjetſkeho klóſchtra w Aachenje ſaſtupiłej. Nětko je tež ſtarſcha ſawoſtajena džowka-hrabinka Sofia, kotraž bě w lětach 1859—66 dwórſka knježna wola ſwudowjeneje kraloweje Marje, 18. auguſta w Kölnje nad Rheinom do kruteho klóſchtrſkeho rjadu boßacžkow-karmelitkow ſaſtupiła.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hanß Depla. Niczo noweho, Motßo?

Mots Tunka. Hm, jako wóndanjo pſches Pichońzy džěch, dha ßo ſkoro wobojach, dokelž něſchto tak wokoło mje jachleſche.

H. D. Schto dha to běſche?

M. T. Nó, jena dwórſka holza w maſanych ſchtrympach a roſtorhanych ſtupnjach, kiž do gmejnſkeje khěže běžeſche. A njebě tež žadyn džiw, ſo bě tak maſana, dokelž bě pſches ßwinjazy khlěw lěſka.

H. D. A je dha tamna, kiž tak wupikana khodźi, kaž měſchcžańſka kucharka, jara rjana?

M. T. O haj, ale khětro ſtara; tak druhim ſawidźi, hdyž ßo prjedy woženja.

H. D. Dha ßnadž je bohata a džěkawa?

M. T. To njewěm; ale do wokna je papjerjanu ſchajbu nacžahnyła a nan dyrbi kruwy futrowacž.

H. D. Aj aj na tajkej holzy tola!!

Cyrkwinske powjesče.

Wěrowani:

Pětrowſka zyrkej: Mikławſch Nowak, wobydler w Khelnje, ſ Hanu Khryſtianu Ducžmannez.

Michałſka zyrkej: Jurij Nortny, pohoncž, ſ Hanu Marju Wünſchez ſ Wulkeho Wjelkowa. — Korla Eduard Wicžas, hoſpodarſki pomoznik w Dalizach, ſ Hanu Khryſtianu Wicžaſez, kublerku w Bórku.

Křćeni:

Michałſka zyrkej: Marja Thereſia, n. dž. w Cžichońzach. — Hana Thereſia, Jana Michałka, khěžnika w Delnjej Kinje, dž. — Jan Ernſt Hermann, Jana Roſtoka, ſahrodnika we Wurizach, ß. — Ernſt Pawoł, Wylema Ernſta Eignera, khěžerja a rěſnika pod hrodom, ß. — Emma, n. dž. na Židowje. — Hedwiga, Ernſta Hermanna Bära, wobydlerja pod hrodom, dž.

Katholſka zyrkej: Jan Alexander, Jana Albinusa, krawza, ß., — Jan Jurij, Joſefa Cimburka, měſchcžana a ßedkarſkeho miſchtra, ß.

Zemrjeći:

Džeń 12. ſeptembra: Guſtaw Illig, ſchtrympar ſ Wulkeho Wjelkowa, 57 l. — 14., Hana Marja, Pomhajboha Pawoła Beckerta, wobydlerja na Židowje, dž., 5 m. — 15., Hedwiga, Ernſta Hermanna Bära, wobydlerja pod hrodom, dž., 17 hodźinow. — 16., Emma Paulina, njebo Handrija Förſtarja, wobydlerja w Libochowje, dž., 1 l. 8 m. 19 d.

(Pſchipóßłane.)

Knjes Adolf Krüger, kiž ma ßwoje khlamy na hornczerſkej haßy ſ napſchecža hoſcženża, kaž tež w ſadnjej bohatej haßy, je k prjódkſtejazym kermuſchom tſjoju pſcheńcžnu muku poruczik. Ja ßym wot tuteje muki kupowaka a mózu prajicž, ſo ßu ßo mi tykanzy, ſ njeje pjecžene, jara derje radźili. Duž mózu pſcheńcžnu muku, kotruž k. Krüger w ßwojich khlamach pſchedawa, wſchěm ßerbſkim hoſpoſam ſ dobrym prawom poruczicž.

Jena hoſpoſa ſ hodźijſkeje woßady.

Wupschedawanje

schkleńzy, porzellana, schpihelow a słoczanych wobłukow

w khlamach schkleńczerja

Richard Schultze

na bohatej haßy.

☞ Wschitke tele wězy ßo **jara tunjo** pschedadza, dokelž schkleńczeŕnja sastanje a maja ßo khlamy w bližschim czaßu wurumowacz.

Róže, kaž tež **pletwa** sa njewjesty a kmótrow ßu rjane a tunje na pschedań w schtrymparskich khlamach **hauensteinskeje** abo **butrowskeje haßy.**

Wosjewjenje.

Bližschu njedzelu, jako 27. septembra, popołdnju w 3 hodzinach budze ßo na **jenscheczanskim** reviru pola Rakez w **Müllerez** drjewnischczu něhdze 140 schtomow wotczěschleneho twarskeho drjewa na pscheßadzowanje pschedawacz.

Shromadzisna pola knjesa **Jetzolda** w Jeńschezach.

Wobßedzeŕ.

Drjewowa aukzia.

Póndzelu, 28. septembra, dopołdnja wot 9 hodzinow budze ßo na **njeßwaczilskim** reviru we wotdzělenju 24, 25, 26 atd.

6 stohow ßuschizowych khójnowych schczěpow a

150 ßylnych s dzěla ßuschizowych dołhich hromadow

na pscheßadzowanje pschedawacz.

Pschedawanske wuměnjenja ßo pschedsapoczatkom aukzije wosjewja.

Shromadzisna dopołdnja ½9 hodzinow we wotdzělenju 24, swotkel pucz se Scheschowa na schußej wjedze. **Schulza,** wyschschi hajnik.

Aukzia deskow.

Dzělba (něhdze 20 kop) khójnowych deskow wschelakeje tołstoscze budze ßo wutoru, 29. septembra, popołdnju wot 2 hodzinow na drjewowym rěsaku w Minakale sa hotowe pjenjesy na pscheßadzowanje pschedawacz.

Domaschka, hoscżeńzaŕ.

Aukzia w Budestezach.

Na faŕskim dworje w Budestezach budza ßo **wutoru, 29. septembra t. l. (na Michała),** dopołdnja wot 10 hodzinow, wschelake möble, domjaza a hospodaŕska nadoba, kaž tež **2 konjej, 1 kruwa** a **2 hospodaŕskaj wosaj** na pscheßadzowanje pschedawacz.

W Budyschinje, 23. septembra 1874.

Franz, agent.

Aukzia.

Wutoru, 29. septembra t. l., pschipołdnju wot 12 hodzinow budza ßo na farje w Maleschezach jedyn wós, ßanje, jena rólla, wschelake möble a hospodaŕski grat, někotre khachle a tež něschto drjewa a ßyna na pscheßadzowanje pschedawacz.

Pytaja ßo sa tudomnu a dalischu wokolnoscz **kuchaŕki, stwinske a domske holzy, hetmanjo, wotroczzy, hródzne a domske dzowki** pschi wyßokej sdzě

Pschistajaza žona **Heinoldowa.**

Jena porjadna **ßłužobna dzowka** móže ßłužbu dostacz na swonkownej lawskej haßy czo. 827.

Pyta

sa tudomnu, draždzansku a mischonsku wokolnoscz wulkich wotroczkow, ßrěnkow, konjazych, wolazych, wulkich a małych konjazych hólzow, kaž tež hródzne dzowki pschi wyßokej sdzě

E. **Hempel** na ßerbskich hrjebjach 548.

Jeneho krawskeho

pyta **Jan Kummritz** w Małym Wjelkowje.

Sa tajkich, kiž na płuza, wutrobu a nerwy cžerpja, jara ważne.

Liebigowy kumys-extrakt.

Dokelž moje ſdžerženje a mozy Waſchemu kumyßej džakuju, dokelž hewak jeſcž njemóžu, ſkaſam ßebi (Skaſanje). K pſchiſpomnjenju, ſo ßym 10 lět na žołdk khory a Waſch kumys mi pomha.

Franz Rohr.

Hdyž ßym 20 bleſchow Waſcheho kumyßoweho extrakta pſchetrjebak a wjele polěpſchenja cžuju, dha mi ſaßo póſcželcže (Skaſanje).

E. Hüttig.

Waſch kumyßowy extrakt je mojej žonje jara dobru ßłužbu cžinik, wona ma ßo wjele lěpje, móže po 3 bleſchach hižom ſpacž a jeſcž. Póſcželcže mi teho dla (Skaſanje).

W. Diesbach,
wobßedžer cžiſchcžernje.

Póſcželcže mi tola 12 flakonow. Hdyž mi te taiku położnoſcž ſcžinja, kaž wondano dostate 4 flakony, dha njemóže žane pjero tónle džiw wopiſacž.

J. F. Wendſchuh,
fabrikant.

Waſch extrakt je ßo pſchi prěnich 6 bleſchach na mni tak džiwcžinjazy a woßebny wopokaſał, ſo Wam doſcž džakowacž njemóžu a k lěpſchemu běneho cžłowjecžeſtwa jenož proſchu, wſcho nakožicž, ſo by ßo tale dobrota prawje mnohim dostała.

S. Lowinſky.

Wukładowaza knižka Dr. Weila darmo a franco.

Płacžiſna ſa flacon 15 ngł., tola jenož 4 flakony na raz wobſtara

General-Depot von Liebig's Kumys-Extract.

Berlin, Friedrich-Strasse 196.

NB. Lěkarjo naſcheho inſtituta ßu kóždy cžaß hotowi, po pſchißłanju wopißanja khoroſcže khoremu ſ lěkarſkim wukaſowanjom k ruzy bycž, **a njetrjeba ßo ſa to niczo płacžicž.**

K lěpſchemu publiki ßmy hotowi, dobrym firmam ſkłady kumyßoweho extrakta pſchepodacž.

Najnowſche w jaquetach a paletotach

ſa

naſtymſki a ſymſki cžaß

porucža po jara tunich płacžiſnach

Reinhold Hartmann jun.

23 na ßerbſkej haßy 23.

Hdyž ßym nětko ßwój

parny rěſak

w Budyſchinje pſched zyhelſkimi wrotami

do połneho džěła ſtajił a ßo teho dla poruczenja we wſchěm naſtupanju k ſpěſchnemu wuwjedženju horjebracž móža, poruczam ja tón ßamy k wſchoſtronſkemu dobrocžiwemu wobkedžbowanju.

O. Würck, cžeßliſki miſchtr.

Khójnowe a schmrěkowe ßuche schpundowanske deski

wschěch dołhosczow

porucza drjewopschedawarnja **A. Zimmermanna,**
czěßliskeho mischtra w Budyschinje na nowych hrjebjach 713.

Prawdziwa **Glöcknerska czehnita a hojaza žałba***) (žadyn tajny ßrědk) ma na schachtliczzy schtempel je wot najwyschschich medicinalskich sastojnstwow pruhowana a poruczena psche: **wicz, drjenje, sałsy, lischawu, kurjaze woka, wosabjenje, psche wschě wotewrjene, rosdzajomne, rosdzělomne, wosabite, wopalene czerpjenja, bolaze leženje, sahorjenja, saczeklisnu** atd. a je ßo pschi wschitkich tychle khorhosczach psches ßwoju spěschnu, wěstu hojazu móz na najlěpje dopokasała.

M. RINGELHARDT

*) Dostacz w schachlach po 2½ nßl. w budyskomaj haptykomaj, kaž tež w haptykach Biskopizach, Rakezach, Schěrachowje, Hirschfeldze, Bjernaczizach, Wostrowzu, Herrnhucze, Neugersdorfje, Großschönawje, Nowosalzu, Seifhennersdorfje a w fabrizy w Gohlisu pola Lipska.

NB. Bjes horka wuczischczaneho schtempla žałba prawdziwa njeje.

Wina

běłe, czerwjene a ßłódke, bleschu po 7½ nßl. a dróžscho, poruczataj

Scholz & Kühn

na jerjowej haßy.

Khofej, punt po 105, 110, 120, 130, 140, 150, 160 np.,
zokor, pt. po 40, 44, 46, 48, 50, 52, 54, 56, 60, 64 np.,
cigarry, 1000 po 4½, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15 hacz 25 tol.,
rajß, pt. po 18, 20, 22, 24, 30 np.,
kurny tobak, pt. po 24, 30, 40, 50, 60 hacz 150 np.,
schnupny tobak, pt. po 50 hacz 150 np.,
tuczno, schmałz, butru, jahły, jerje, krupy, grieß, hróch, ßoczki, nudle, rósynki, korinthy, korjenje, jědzny wolij, petroleum, ßwěczenje, thran, mydło, ßól, sodu, palenz, rum a konfektury ßamßneje fabriki

porucza po wschomóžno najtunischich płaczisnach

J. T. Schulza na snutskownej lawskej haßy 137.

Koprovitriol
grünspan
} k naczinjenju pscheńzy dla wotstronjenja ßněcza

porucza jara tunjo

Otto Engert

droguerijo- a barbotworowe-khlamy
na snutsknej lawskej haßy 122.

Koprovitriol I. dobroscze, zyły a tołczeny,
grünspan, tołczeny,
pschi wjetschich dzělbach jara tunjo, **k naczinjenju pscheńzy,**
porucza **hrodowska haptyka.**

Najlěpschi

amerikanski petroleum

punt po 15 **np.** porucza

Ernst Hämsch na bohatej haßy.

Dołholětnu

dybawoscz a czežki dych, s kotrymajž dyrbjach ßo czwělowacz, ßym ja s 3 bleschkami **G. A. W. Mayeroweho bróstsyropa** s Wrótßkawja wotstronił a ßym nětko zyle strowy, a poruczam kóždemu bróstkhoremu **Mayerowy bróstsyrop.**

Hohendorf. **C. Mühl,** wjeßny rychtař.

Jenož prawdziwy maja jón na pschedań w bleschach po 8 nßl., 15 nßl. a 1 tol.:

Heinr. Jul. Fincka w Budyschinje,
W. Rotha w Lubiju,
P. Kinne, haptykař w Hernhucze,
Jos. Löbmann w Schěrachowje,
Ed. Hiese w Nowosalzu,
haptykař **Oerischer** w Ostritzu,
Schołta we Wotrowje,
Lehmann w Budestezach a
haptykař Dr. **Hultzsch** w Rakezach.
J. Stockhausen w Kamjeńzu.

Mydłařski popjeł (sołu)

dla njedostatka města jara tunjo porucza

H. Lehmann pschi kaserni.

Darmotne

lěkowanje wopiłstwa.

Wschěm khorym a pomozpytazym budz njemolazy ßrědk k tutemu lěkowanju naležnje poruczeny, kiž je ßo hižom pschi njeliczenych składnosczach najkraßnischo dopokasał, a wschědnje pschikhadzaze dzakne pißma wróczenje domjazeho sboža wopokasaja. Lěkowanje móže ßo s wjedzenjom abo tež njewjedzenjom khoreho stacz. Czi, kiž wo to rodza, njech ßo dowěrnje wobrocza: An **F. Vollmann,** Droguist in Guben, N.-L.

Dzěłařskim familijam, wotroczkam a dzowkam móže stajnje dobre města pschi wyßokej sdzě wukasacz

Rudolf Wahl
na jerjowej haßy czo. 266.

Gustav-Adolfski ßwjedźeń w Rakezach.

Budyske poboczne towaŕstwo Gustav-Adolfskeho wustawa chze ßwój lětny ßwjedźeń

wutoru, 29. septembra t. l.,

w zyrkwi w Rakezach wotdźerźecź. Sserbska ßwjedźeńska Boža ßłužba, sa kotruž je k. faraŕ **Imisch** s Hodźija prědowanje na ßo wsał, ma ßo popołdnju w 2 hodźinomaj, němska ßwjedźeńska Boža ßłužba pak, pschi kotrejž budźe k. faraŕ **Seidel** s Rumburga prědowacź, ma ßo popołdnju ½4 hodźinow sapoczinacź. Wschitke ßobustawy a pschecźeljo towaŕstwa, woßebje knježa sastojnszy bratsja ßo na tutón ßwjedźeń, kotryž chzył tón Knjes žohnowacź, najpodwolnischo pscheproschuja.

W Rakezach, 22. septembra 1874. **Golcž**, faraŕ.

W Budyschinje

G. A. Bosse, bankowe a wechslowe khlamy.

S tutym k sjawnemu nawjedźenju dawam, so ja sa pjenjesy, ke mni na sadanjenje date, pschi

schěscźměßacźnym wupowjedźenju po 4½ %,
tsiměßacźnym wupowjedźenju po 4 %,
jenoměßacźnym wupowjedźenju po 3½ %

danje dawam.

W Budyschinje, w septembru 1874.

G. A. Bosse,
bankowe a wechslowe khlamy.

Khlamy: prjedawschi pschebytk žitawskeho filialneho banka.

Bukicźanske ratarske towaŕstwo.

Wurjadna shromadźisna

njedźelu, 27. septembra. Sapoczatk punkt 4 hodź.

Pschednoschk knjesa sapóßłanza **Keŕka** wo **nowym gmejnskim srjadowanju.** — Knježa gmejnszy prjódkstejerjo ßo najpscheczelnischo pscheproschuja; hoscźo ßu witani. **Pschedßydstwo.**

Richard Rincke,

fabrikant pschedeschcźnikow a ßłóncźnikow,
w Budyschinie na swonknej lawskej haßy 879,

porucźa pschedeschcźniki a ßłóncźniki w najwjetschim wubjerku po najtunischich płacźisnach.

Rěs

leži stajnje na pschedań w parnym rěsaku psched zyhelskimi wrotami. **O. Würck.**

W Budyschinje pola knihikupza **Rösgera** na bohatej haßy s napschecźa pschekupza **Hauptmanna** a w Lubiju pola knihikupza **Göhde** je tale knižka sa 12 np. dostacź: **Die Abendröthe oder ist Christus der Sohn Gottes?** Mit einer göttlichen Warnungsstimme an alle Bewohner der Erde.

Twjerde, se želesom wjasane

kałowe ßudy

pschedawa **Carl Noack** na žitnej haßy.

Dźak,

wutrobny dźak wschěm w Dźěžnikezach, kiž ßu sa wotpalenych w Horujej Hórzy ßmilne dary składowali, woßebje pak knjesej kublerjej a gmejnskemu radźicźelej **Michałej Hencźej**, kiž je hromadźenje dobrocźiwje wobstarał a hewak hischcźe tójschto fórow cźinił. Dali ßu bjes druhim knježa Hencź 3 tol., Aug. Lehmann 2 tol., Fahnauer 2 tol., Henka 1 tol., Klimant 1 tol., Pahn 10 nßl. atd.

Jedyn, kotrehož to nastupa.

Praschenje.

Budźe-li druhi seschiwk Pjekarjowych schulskich spěwow s nowa wotcźischcźany abo njewuńdźe wón wjazy? Na kóždy pad njeje to pěknje, tak dołho cźakacź dacź abo knižku s zyła njewudacź. **R.**

Boža wulka miłosć wobradźi namaj dźensa rano čerstwu, lubu dźowčičku.

W Budyšinje, 21. sept. 1874.

K. A. Fiedleŕ
a mandźelska.

Nakładnik: J. E. Smoleŕ. Ćišć: L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 40. ~ 3. oktobra ~ 1874.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawarni „Serb. Nowin“ na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 688 wotedać, płaći so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoler.

Kóžde čisło płaći 7 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawarja 75 np. a na kral. saks. pósće 8¼ nsl. a z přinjesenjom do domu 98 np.

K nawjedženju.

Čzi ßami czeſczeni wotebjerarjo „Serbſkich Nowinow“, kotſiž chzedża ſa nje na ſchtwórte ſchtwórtlěto 1874 do prědka płaczicz, njech nětko 75 np. we wudawarni „Serbſkich Nowinow“ wotedadża. Čzi, kotſiž ßebi „Serbſke Nowiny“ pſches póſt pſchinjeſcz dawaja, njech tola njeſapomnja, ßebi je tam bórſy ſkaſacz. Na ſchtwórtlěto płacza tam „Serbſke Nowiny“ 85 np. Na pruſkich póſtach „Serbſke Nowiny“ tež wjazy njepłacza hacz na ſakſkich a ſa pſchinjeßenje do domu płaczi ßo ſakſkim póſtam ſchtwórtlětnje jenoz 13 np. **Redakcia.**

Budyſki pſchiſßažny ßud
18. a 19. ſeptembra.

Na horka ſpomnjenymaj dnjomaj měješche ßo w pſchiſßažnym ßudze hłowne jednanje pſcheczíwo 26lětnemu młynſkemu Birusej ſ Kinsbórka a pſcheczíwo 43lětnej wudowje Ritterowej, pſcheczíwo prěnſchemu dla „ſaraženja“ a pſcheczíwo poßleńſchej dla „nawabjenja k ſaraženju“. Mjenujzy Jan Ritter, njebohi mandželſki ſpomnjeneje Ritteroweje, wobßedžeŕ buchołzſkeho młyna pola Halſchtrowa, bu póndželu, 19. januara, na dnje tak mjenowaneje młynſkokoleßoweje ſtwizy morwy namakany. Tam bě jeho mózk C. G. Wolf, kiž w młynje dźěłaſche, najprjedy wußlědźik. W druhej hodzinje po połnozy domoj pſchiſchedſchi, bu wón wot Ritteroweje, kotraž bě po ſdaczu jako w ſtaroſczi a bojoſczi była, ſawołany a wona jemu praji, ſo je wo iſtwje, hdyž je ſ mužom ßedžała, wußnyła, w 12 hodzinach pak wotuczíła. Dokelž tehdy jeje muž wo iſtwje był njeje, młyn pak je próſny ſchół, dha je wona muża wſchudże w domje pytała, ale jeho njenamakała, je pak wuhladała, ſo ßu durje, ſ kotrymiž ßo do koleßoweje ſtwizy dże, wotczinjene a ſo tam haßnjena młynſka ßwěczka ſteji. Wona pſchiſtaji, ſo je w bojoſczi, ſo je ßo jeje mandželſtemu njekajke njeſbože ſtało. Wolf je potom ſ Ritteroweje Rittera hiſchcze jedyn raz pytał a też ſ wjerchom teje ſtwizy, hdyž móže jedyn jenoz do njeje pſchińcz, nuts ßwěczik, ale njebě Rittera nihdże wußlědźicz móhł. Ritterowa njebě Wolfej pak žaneho měra woſtajiła, ale bě jeho k dalſchemu pſchepytowanju ſtwizy nuſowała, tak ſo bě Wolf potom kruch do ſtwizy ſaléſt a ſ jenej žerdźu na dnje rěczniſchcza wokoło maßał, hdyž bě ſkónczinje do něczeho ſtorcził, ſchtoż bě ßo jemu mjehke ſdało. Na to je wón Ritteroweje ßwaka, žiwnoſczerja Jurja Kaplerja ſ Jělzy, ſ jeho bliſkeho domu ſawołał, ſ nim wodu ſaſtajił a napoßledku na dnje ſtwizy Ritterowe cžěło namakał. — Spomnjeny Birus, kiž pola Rittera jako młynſki w ßłužbje ſtejeſche, w tymle czaßu doma njeběſche, ale běſche njedželu popołdnju do Halſchtrowa wuſchoł, ſwotkał, kaž ludźo měnjachu, hiſchcze domoj pſchiſchoł njebě. Jako pak wón rano w 4. hodzinje też domoj pſchińdże, buſchtaj hiſchcze bukowſki młynk Gnauck a kněžkař Jan Hendrich Kapler ſ Jělzy ſawołanaj a czi potom Ritterowe cžěło ſ koleßoweje ſtwizy wuczahnychu. Pódla ßnadniſchich wobſchkodzenjow wuhladachu też, ſo je Ritterej kruch hłowy roſraženy, ſchtoż ßo jim jako njevrawe ſdaſche. A hacz runje Ritterowa měnjeſche, ſo by to khóſty czíniko, hdy bychu po lěkarja wobhladowanja dla póßłali, dha tola po krótkim pſcheczíwjenju do teho ſwoli. Lěkarjej Pjechej ſ Hornjeho Wujeſda bě to roſraženje też k poſtorkej a wón chzyſche teho dla hnydom na kamjeńſki ßudniſki hamt pißacz, bjes tym pak hižom wotpóßłani ſpomnjeneho hamta, hdyž bě tu wěz hižom nichtó wojjewił, do młyna pſchińdżechu a ſ nimi bě też ßudniſki lěkař, kiž cžěło, ſtwizu a wſcho wobhladowaſche a ſkónczinje praji, ſo je lohko móżno, ſo je Ritter do ſtwizy panył a tam pſches koleßo, kotreż je tehdy ſchło, ßwoju ßmjercz namakał. Ssudniſki lěkař teho dla też pſchiſwoli, ſo ßmě ßo Ritter pohrjebacz, ſchtoż je ßo potom 22. januara ſtało. — S tym ſdaſche ßo też ta zyła należnoſcz pohrjebana bycz. Ale to ßo jenoz tak ſdaſche. Ludźaze měnjenje mjenujzy na to dźěſche, ſo hinak bycz njemóże, hacz ſo je

Ritter ſaraženy, a ludźoze mėnjenje pytaſche to dopokaſacź. Najprjódzy bė to tola dźiwnje, ſo bė Ritter do koleßoweje ſtwizy ſchoł; nichtón njemóżeſche wunamalacź, ſchto budźiſche wón tam cźinicź mėł. Potom bė to też dźiwnje, ſo tehdy, hdyž bėchu Rittera na dnje ſtwizy morweho leżo widźeli, tam tola jeho mėżu wuhladali njebėchu, a kóżdy pak wė, ſo maja mkynzy, hdyž ßu w ßwojim dźėle, ſtajnje mėżu na hłowje. Tola bė mkynk Gnauck krótko potom, jako bėchu runje cźėko ſe ſtwizy won cźahali, wuhladaſ, ſo dźė Ritterowa mėża na jene dobo na jeho mokrych bunzlach leži a ſo je zyle ßucha. Dale bė ta mėża rózkate ſadrjenje pokaſaka a tole bė, jako bėchu ju morwemu Ritterej na hłowu ſtajili, runje tajke było, kaž rosraženy kruch Ritteroweje hłowy. Tole, kaž też hiſchcze wſchelake druhe ſnamjetchka tak daloko wjedźechu, ſo ßudniſtwo w mėrzu 1874 Ritterowe cźėło ſaßo wuhrjebacź da, ſo bychu je lėkarjo ßwėru pſchepytali. Tuczi namakachu, ſo ßo rosraženje hłowy njeje wot mkynſkeho koleßa ſtacź móhło, ale ſo je wot dyrjenja ſ nėkajkim tuphym naporjadom (inſtrumentom) naſtało. Duž Birusa a Ritterowu do jaſtwa wotwjedźechu. Wobaj dołhi cźaß prėjeſchtaj, hacź ßo Birus wuſna. Wón mjenujzy powjedaſche, ſo je Ritterowa ſ nim mandźelſtwo łamała a jeho k temu ſawjedła. Prėni raz je jeho k temu wabiła, jako bėſche ßo Ritter ſ dźėcźimi do Wjeleczina na kermuſchu podaſ. Tehdy bė jemu prajiła, ſo dyrbi w nozy k njej pſchińcź. Wón pak njebė ſchoł, ale ßo do ßwojeho koża lehnyk, hdźež bė potom Ritterka po njeho pſchiſchła. Potom ſtaj huſto hromadu pſchiſchkoj a je miſchtr počzaſ ſa nimaj ßlėdźicź, wonaj ſtaj pak pſchi ßwojim woſtałoj a Ritterowa je Birusej prajiła, ſo chże ßo wot Rittera dźėlicź dacź a ßo potom ſ nim woženicź. Wón je ſ tym ſ pokojom byk, ale pjatk pſched Ritterowej ßmjerczu je jeju tón pſchi mandźelſtwołamanju doßahnyk a Ritter je jeho wuwopraſchowaſ, ſchtó je wina na tym, na cźoż je wón (Birus) prajiſ, ſo je jeho miſchtrka ßama ſawjedła. Ssobotu wjeczor je Ritter pſcheczíwo ßwojej żonje ſe ßwarjenjom ſakhadźaſ a njedźelu je jemu ßłużbu wupowjedźiſ, jemu pak prajiſ, ſo ßmė hiſchcze tak dołho w mkynje woſtacź, hacź druhe dobre mėſto doſtanje. S dobom je jemu Ritter powjedaſ, ſo naſajtra ßwoje pſcheczelſtwo a pſcheczelſtwo ßwojeje żony w hromadu powoła a ju pſched tutej ſhromadźiſnu ſ hańbu ſ domu wuczėri. Tuto hroženje bė wón też pſcheczíwo njej wuprajiſ a je ta teho dła k njemu (k Birusej) do komory pſchiſchła a jemu to powjedała a pſchi tym prajiła: „Friedricho, pomhaj mi!“ kotrež ßłowa je nėkotry krócź wospjetowała. Birus je jej wotmolwiſ, ſo jej wón pomhacź njemóże a ſo dyrbi wona radſcho ſ nim mkyn wopuſchcźicź, na cźoż je wona prajiła, ſo to njemóże, dokelž, hdyž ßo wot Rittera dźėlicź da, jenoż 600 tl. doſtanje. Potom je wona pſchiſtajiła „Friedricho, pomhaj mi, dźenża je hiſchcze cźaß.“ Tehdy je wón na jene dobo na tu myßliczku pſchiſchoł, Rittera ſkónzowacź, tola njeje Ritterowej niczo wo tym rjekнyk. Potom popołdnju w 6 hodźinach je do Halſchtrowa, 1 hodźinu ſdaleneho, ſchoł, a tam we wſchelakich korczmach pobyk, njeje pak tu myßliczku wotbycź móhł, ale ßebi rosmyßlik, kak by Rittera najlėpje ſkónzowacź móhł. Wokoło 9 hodźinow je ßo ſaßo na pucź do mkyna podaſ, duzy pak ßo nėkotry krócź ßwojeho wotpohładanja kacź počzaſ a ßo teho dła też nėkotre raſy wróciſ, ale je pſchesße ßłowa: „Friedricho, pomhaj mi!“ kiž ßu jemu ſtajnje we wuſchomaj bunczake, ſaßo na tu myßliczku pſchiſchoł a ſkónczńje wobſanknyk, ſo mkyn, hdyž jón ſanknjeny a wſchitko w ſpanju namaka, naſajtra wopuſchczi, ßo wo Ritterowu dale njeſtarajo; hdyž pak mkyn wotewrjeny a Rittera hiſchcze dźėkaweho namaka, ſo Rittera, jeli mózno, ſaraſy. Mkyn bė hiſchcze wotewrjeny a Ritter wo ſtwje ßedźeſche, jako Birus domoj pſchińdźe. Wón teho dła jenu ßekeru wſa, ßo do mkynzy poda a tam tak dołho cźakaſche, hacź Ritter pſchińdźe, ſo by naßypnyk; tehdy je ſkradźu ſady njeho ſtupiſ a jeho ſ tajkej mozu do hłowy dyriſ, ſo je Ritter bjes piknjenja na ſemju panyk a też na mėſcze morwy woſtak. Pſchi tym je Ritterej mėża ſ hłowy panyła. Birus je potom ßwėżu haßnyk, cźėło do koleßoweje ſtwizy dele cźißnyk, ſo bychu ludźo wėrili, ſo je miſchtr tam ßam k njeſbożu pſchiſchoł. Na to je krej wutrėk, wutrjene ſchpundowanje ſ mucznym prochom poßypaſ, kaž je tón po zykym mkynje rospſchėſtrjeny, a ßo potom ſaßo do Halſchtrowa wróciſ a tam we wſchelakich korczmach pobyk, ſo by poſdźiſcho dopokaſacź móhł, ſo njeje njedźelu popołdnju a wjeczor doma byk. Hakle na ranje je ſaßo do mkyna pſchiſchoł. Miſchtrzy njeje wón wo ßwojim żałkawym ſtutku niczo prajiſ; tola kaž je wón wjedźiſ, ſo te ßłowa „Friedricho, pomhaj mi!“ niczo druhe njerėkaja, hacź ſo dyrbi Rittera ſkónzowacź, tak je wón też pſcheßwėdczeny byk, ſo je Ritterowa bórſy wjedźiła, kak je jeje muż wo żiwjenje pſchiſchoł.

(Skónczenje pſchichodnje.)

Swėtne podawki.

Němſke khėżorſtwo. S Draždżan piſaja, ſo ſtaj ßo kral a kralowa ſ Pilniz na hóntſki hród Rehfeld pſcheßydlikoj a prynz Jurij je ßo ſ Weinburga do Draždżan wróciſ. — Prynzeßyna Jurjowa je ſaßo ßamodruha. — Sakſki ßejm je ßo 1. oktobra ſaßo ſapočzaſ a budże jenoż krótki cźaß tracź.

S Barlina piſaja, ſo je ßo ſe ſtrowoſczu wjerćha Bismarka tak porjedźiło, ſo budże němſki rajchstag, kotryž ſa krótki cźaß w hromadu ſtupi, wotewricź móż, jeli jón khėżor ßam njewotewri. Hacź hižom na bliż-

ſchim rajchstagu ſakon wo civilnym mandżelſtwje, ſa wſchě němſke kraje pkaczazy, do wuradżowanja pſchiňdże, njeje hiſchcze wěſte. — Mórſki kapitan Werner, kiż bě hižom pſched dleſchim czażom ſe ßkużby wotwołany, dokelž běſche bjes poruczenja w ſchpaniſkim morju karliſtam jenu ſchpaniſku łódź wotehnał, je nětko powyſchenу a ſa admirala pomjenowany.

— Pſchi wulkich jěchanjach na pſchemó (Wettrennen), kiż ßo bliſko Baden-Badena 6. oktobra ſapoczinu, budże wyſchſche němſkeho khěžora něhdże 16 druhich němſkich wjerchow a prynzow ſhromadżenych.

Awſtria. Czěſki ßejm je pſchiſwolił, ſo ßmě město Praha k wſchelkim twarbam 5 millionow ſchěßnakow požczicz. — We Winje, hdżež ſ tym wulku haru czerjachu, ſo ßu łódźnizy łódże „Tegethoff" najdale k poknóznemu tóczniku (polej) ſemje pſchiſchli, ßu na jedyn raz womjelknyli, hdyż ßu nětko ſhonili, ſo ſtej 2 amerikanſkej łodźi hiſchcze wjele dale pobyłej a hiſchcze wjetſche wunamakanja ſczinitej.

Franzowſka. W jenym franzowſkim wólbnym wokrjeßu je ſaßo jedyn republikanar ſ mjenom Maillé ſa ßejmſkeho ſapóßłanza wuſwoleny.

— So franzowſka wójnſka łódź „Orenoque" w pſchiſtawje italſkeho pſchimórſkeho měſta Civitavecchia ſteji, to ßo italſkemu knježerſtwu njelubi, dokelž to wonhlada, każ by Franzowſka wěſtu wyſchſchu móz na Italiji měło. Spomnjena łódź mjenuje w tym pſchiſtawje pſchebywa, ſo by ju bamž wužicz móhł, hdyż njeby wjazy w Romje abo Italiji pſchebywacz chcył.

Schpaniſka. S teje wulkeje bitwy, kotruż chcyſche wójſko ſchpaniſkeho knježerſtwa ſ karliſtam bicz, niczo njebu.

Rußowſka. Khěžor je ßo wóndano do Sebaſtopola podał, ſo by wójſko, tam ſtejaze, wobhladował.

Ze Serbow.

S Budyſchina. My běchmy tydżenja piſali, ſo je ßebi tudomny nowowuſwoleny ſchulſti direktar, k. Włochatz, 300 tl. ſdy wjazy żadał, hacz bě prjedy wuczinjene, a ſo je drje tale ſumma wot rady pſchiſwolena, wot měſchczanſkich ſaſtupjerjow pak ſapowjedżena. Tajkeho ſapowjedżenja dla je ßo rada na krajſku direkziju wobroczika a ta je wußudźika, ſo ma nowy ſchulſki direktar tele 300 tl. hiſchcze doſtacz, tak ſo k. Włochatz nětko ßem pſchiczehnje. — Dotalny ſchulſki direktar, k. Wangemann, je ßo jako wokrjeßny ſchulſki inſpektar, a dotalny tudomny wyſchſchi wuczer, k. Rockſtroh, jako direktar miſchonſkeje měſchczanſkeje ſchule do Miſchna pſcheßydlik. — Sa rektarja tudomneje realneje ſchule je k. Dr. Vollhering, hacz dotal direktar wyſchſcheje měſchczanſkeje ſchule w Löwenbergu (w Schleſynſkej) wuſwoleny a bórſy ßem pſchiczehnje. — Sa noweho tudomneho diakona je k. Wetzka, dotal diakonus w Poßendorfje wuſwoleny, a dotalny diakonus k. Kanig, kiż budże, każ ßmy w ßwojim czażu powjedali, wuczer nabożiny na tudomnym gymnaſiju, ßwoje nowe ſaſtojnſtwo pod titulom profeßora bórſy naſtupi.

— Cziſchczenje ßerbſkich epiſtolſkich prědarſkich knihi ſa ßobuſtawy ßerbſkeho lutherſkeho knihowneho towarſtwa ſ Boha derje pokracżuje a je hižom hacż k ſchtyrnatemu liſtnu pſchiſchko.

— Saſtojnizy budyſkeho nowoſrjadowaneho hamtſkeho hetmanſtwa ßu: k. ſe Salza a Lichtenau jako hamtſki hetman, dotalny ßudniſkohamtſki referendar k. Kupfer jako wokrjeßny aßeßor, dotalny hamtſkohetmanſki ſekretar k. Otto jako kanzlijſki ſekretar, dotalny ßudniſkohamtſki expedient k. Steglich tež jako kanzlijſki ſekretar, a jako expedientojo: k. Scheiba, dotal expedient na budyſkim ßudniſkim hamcze, k. Päßler, dotal expedient na ßudniſkim hamcze w Nowoſalzu a k. Oſterland, dotal diätiſt pſchi generalnej direkziji ſakſkich krajnych żeleſnizow.

— Saſtojnizy noweho wokrjeßneho hamtſkeho hetmanſtwa ßu: k. ſ Beuſt, wokrjeßny hamtſki hetman; kk. Edelmann, ſ Tümpling a ſ Zezſchwitz, radżicżeljo; k. ſ Döring, aßeßor; k. Meckwitz, kanzlijſki ſekretar a kk. Schneider a Rahfeld a hiſchcze jedyn expedient ſ Zwickawy, kanzliſtojo.

S budyſkeje michakſkeje woßady. K dopjelnjowjazej wolbje do tudomneho zyrkwinſkeho prjódkſtejerſtwa bě ßo ſe 16, do naſcheje woßady ßkuſchazych wßowjenoż 119 woßadnych pſchipowjedźiko, wot kotrychż pak jenoż 69 k wothłoßowanju pſchiňdże. K tukhwilnym ſobuſtawam naſcheho zyrkwinſkeho prjódkſtejerſtwa buchu pſchiwuſwoleni: żiwnoſczer J. A. Nowak na Ssokolzy (ßaßo wuſwoleny), kubler K. T. Wiczezk ſ Pſchiſchcz, żiwnoſczer A. Schkleńczer w Srěſchinje, młynk-wobßedżer M. Rychtar w Jeńkezach, ſahrodnik A. Ackermann w Delnjej Kinje a żiwnoſczer T. Kudżela w Nowych Czichońzach.

Se Żidowa. Jako ſańdżenu ßobotu rano pohonczk barona ſ Löbenſtein nad Łaſom atd. na dróſy ſ Czichońz na Żidow jědżeſche, dha ßo njejapzy konjej ſpłoſcheſchtaj a hnydom ſaſkak dale czerjeſchtaj. Knjes tapezierar Mäuſel ſ Budyſchina, kiż w woſu ßedżiſche, ßo w ßmjertnym ſtrachu ſwaži, ſ woſa ſkoczicz, ſchtoż ßo tež tak derje radži, ſo ſe ßnadnym wobſchkodżenjom woteńdże. Ale ſa pohoncza Jurjanza a ſa jeneho konja je ta měz jara ſlě wupanyła. Jedyn wot teju dweju konjow mjenujizy, jako běſchtaj wobaj dale hnakoj, do jeneho topoła ſe wſchej mozu praßny a ßo pſchi tym tak wobſchkodżi, ſo ležo woſta a dyrbjachu jeho poſdżiſcho dokkocz, pohoncz pak pſchi tym praßnjenju ſ woſa do pſchěrowa dele ſlecza a to tak njeſbożomnje, ſo ßebi ruku

ſkama a ßu jeho potom do budyſkeje hojernje dowjeſli. Panjeny kóń je pjecza nëhdze 700 tl. hódny byk.

S Budeſtez. Wot mëſchczańſkeje rady w Budyſchinje jako kollatorſtwa naſcheje zyrkwje je k. Jan Hermann Mróſak, duchowny we Wulkim Radſchowje, jako farař tudy wuſwoleny.

S Džëchorez. Sańdżenu njedżelu rano w druhej hodżinje je w bróżni tudomneho ſahrodnika a rychtarja Großy wohen wudyrił a wſchë jeho twarjenja do prócha a popjeła pſchewobroczik. Woheń je najſkerje ſakożeny.

S rosborſkeho wokrjeßa. W ßerbſkich woßadach tudomneho wokrjeßa ßu ſa ſtawſkich ſaſtojnikow, kiż maja civilne wërowanje wobſtaracz, narodżenja a wotemrjecza ſapißacz, ßlëdowazy knjeża wuſwoleni: w Mużakowje: hamtſki prjódkſtejeŕ Klihm, ſekretař Lauba; we Wochoſach: kantor Franka, ſchoßař Kloß; w Jabłońzu: najeńk Schimmrigk, kantor Günther; w Solepom: kantor Räda, wucjeŕ Bartuſch; w Klëtnom: gmejnſki prjódkſtejeŕ Bërka, gmejnſki prjódkſtejeŕ Pëtko; w Rychwałdże: kantor Schuſter, najeńk Bertram; w Krjebi: najeńk lieutnant Knotha; w Hóſnizy: kantor Altrichter, ſtarſki muż Heńka; w Khołmje: ryczerkubleŕ ſ Witzleben, inſpektoŕ Flögel; we Wulkim Radſchowje: kantor Schimjeńz, hajnik Reichelt; w Hbjelſku: ryczerkubleŕ Zeißig, gmejnſki prjódkſtejeŕ Kubſch a we Wolſchinje: gmejnſki prjódkſtejeŕ Nowak tam, drjewokupz Schmidt we Wukranczizach.

P. P.

Pſches ſnamjenite pſchedacze 4 % wuloßomnych a wupowjednych ſaſtawnych liſtow a pſches mnohotne a wyßoke nalutowarnſke ſapokożki ßmy wjele wjaz pjenjes doſtali, hacz ßo nam pożczeńſkich żadanjow doſta, a dokelż to w bliżſchim lëcze po ſdaczu hiſchcze bóle tak budże, dokelż ßo kapital ſaßo k wërnowëſtym pjenjeżnym papjeram pſchiwobrocza a ßo ſ niſkej banju ſpokoja, dha je pſchedßydſtwo towaŕſtwa ſa nuſne ſpóſnako, wſchitke naſche wudate 4½ % wupowjedne ſaſtawne liſty we wopſchijecżu wot 385,000 tl. po poſtajenju § 73 wuſtawkow wupowjedżicz a cżaß ſa jich wupłaczenje hacz do 20. januara 1875 poſtajicz. S tutym bnjom jich ſadanjenje ſaſtanje. So by ßo pak wobßedżerjam tajkich ſaſtawnych liſtow (Pfandbriefe) po możnoſczi położiło, dha chzemy jich wupłaczenje w hotowych pjenjeſach abo pſches ſamënjenje ſ 4 % wupowjednych abo 4 % wuloßomnych ſaſtawnych liſtow hižom wot 2. oktobra t. l. ſapoczecz. Prënſche damy ſa pomjenowanu ſummu a poßleńſche po börſowym kourſu.

Dale k nawjedżenju dawamy, ſo je ßo wuloßowanje naſchich wuloßomnych ſaſtawnych a kreditnych liſtow w pſchitomnoſczi kralowſkeho kommißarja ſtako a ſo ßu ßlëdowaze cżißka cżehnjene.

1) Wot wuloßomnych ſaſtawnych liſtow I. klaßy wot 1866:
   Lit. A. po 500 tl. cżißko 136; Lit. C. po 100 tl. cż. 373, 426, 534, 837, 1042, 1192, 1300; Lit. D. po 25 tl. cż. 222, 400, 426.
2) Wot wuloßomnych ſaſtawnych liſtow II. klaßy wot 1866:
   Lit. A. po 500 tl. cż. 45; Lit. C. po 100 tl. cż. 91, 396, 661; Lit. D. po 25 tl. cż. 27, 69, 104, 105.
3) Teho runja ſaſtawne liſty ſerie I. wot 1867:
   Lit A. po 500 tl. cż. 10, 181, 228, 367, 513, 705, 1059, 1086, 1129, 1165; Lit. C. po 100 tl. cż. 177, 769, 804, 911, 993, 1710, 1826, 1981, 2625, 2665, 3047, 3052; Lit. D. po 25 tl. cż. 99, 261, 436, 574, 653, 656, 931.
4) Wuloßomne kreditne liſty ſerie I. wot 1867:
   Lit. A. po 500 tl. cż. 59, 343, 481, 852; Lit. C. po 100 tl. cż. 681, 748, 1128, 1600, 1733, 1901; Lit. D. po 25 tl. cż. 146, 182, 190, 243, 507.

Tute kapitalije wuloßowanych ſaſtawnych a kreditnych liſtow ſ banju na měßazaj januar a februar 1875 móża ßo po pſchepodacżu pomjenowanych cżißkow ſ bańſkimi lejſtami a ſ kouponami, hiſchcze njepłaczomnymi, wot 1. měrza 1875, hdżez jich ſadanjenje ſaſtanje, pſchi naſchej kaßy doſtacz.

Wot prjedawſchich wuloßowanjow ßo ſummy ſ pſchiſtajenych lët a ßlëdowazych cżißkow hiſchcze pola naſcheje kaßy ſbëhnyke njejßu, a dokelż je jich ſadanjenje ſaſtako, dha je k lëpſchemu jich wobßedżerjow, ſo te ſaſtawne liſty wupłaczenja dla pſchinjeßu, woſjewjamy.

Wuloßomne ſaſtawne liſty I. klaßy wot 1866:
   Lit. A. po 500 tl. cż. 150; Lit. C. po 100 tl. cż. 613, 759, 1108; Lit. D. po 25 tl. cż. 10, 116, 117, 246, 267, 281, 357, 361, 403, 453.

Wuloßomne ſaſtawne liſty II. klaßy wot 1866:
   Lit. A. po 500 tl. cż. 4; Lit. D. po 25 tl. cż. 34.

Wuloßowanje ſaſtawnych a kreditnych liſtow budże nëtko ſ kóżdym lëtom ßylniſche a budzemy wuloßowane cżißka kralowſkim ßudniſkim rendantam, naſchim agentam a wſchëm dowërnikam ßobudżëlicz, kotſiż kupowarjow pſchi pſchedacżu na to kedżbnych ſcżinja.

W Draždżanach, 2. ſeptembra 1874.

Direktorium rataŕſkeho kreditneho towaŕſtwa w ſakſkim kraleſtwje.
Karl Mehnert.

Kralowſka privilegirowana haptyka w Rakezach w Sakſkej.

Skótny, hojazy, žiwjazy a wužitkowy pólver.

(Vieh-, Heil-, Nähr- und Nutzenpulver.)

Tutón ſtawny, we wjazorych krajach konceſionirowany a wot najſtawniſchich ſkotolěkarjow a wſchitkich ratarſkich towarſtwow trjebany ſkóthojazy ſtrědk je ſo woſebje dopokaſał:

1. **pſchi konjoch,** pſchi ſtrěnich a ſlych ſalſach, ſtuchłoſczu, njeżernoſczi, kólzy, njemoczenju, pſchi lětazej wazy, jako ſwarnowanje pſche ſahorjenje ſtłoſyny, a je zyle k temu kmany, ſo konja pſchi połnym žiwocze a horliweho ſdżerži;

2. **pſchi howjadach,** pſchi njelubołnym pſcheměnjenju mlóka a pſchi mlókowych njedoſtatkach, pſchi ſahorjenju wumjenja, czelazej ſymizy, twjerdoſczi, krejmoczenju, jako ſwarnowanje pſche ſahorjenje ſtłoſyny, pſche khoroſcze płuzow, naduwanje. W czaſu czelenja ſo jara wužitny pokaſuje a czelatam, kiž ſu ſtłabe, na nohi pomha, ſo wocžiwidnje pſchibywaja;

3. **pſchi wowzach** pomha k wotſtronjenju jatrowych wakow, ſhniliży, ſchlebjerdakoweje khoroſcze, knypotazeje khoroſcze, naduwanja, ſadżěwa wołmużranje a ſakhowa pſched napadnymi khoroſczemi;

4. **pſchi ſwinjoch,** pſchi brunawje, ſahorjenju płuzow, padazej khoroſczi, njeżernoſczi, porodnej ſymizy, ſahorjenju moſhow, kaſchelu atd. Wón wubudži wobżernoſcz a je najlěpſchi ſtrědk k pſchiſporjenju wukormjenja.

Kak ma ſo nałožecz.

Konjom a howjadam, hdyž ſu doroſtłe, da ſo po wobſtejenjam 1 abo 2 krócz ſa dżeń kóždy ras horſchcz na pizu. Pſchi ſaſakłych wobczeżnoſczach ma ſo ſa dżeń 3 abo 4 krócz jena khopata łžiza połna dacz. Pſchi ſahorjenju, naduwanju, pſchi kólzy a w padach, hdżež je ſpěſchna pomoz trěbna, da ſo kóždej dwě hodżinje połna łžiza w kamilkowym theju. Małemu domjazemu ſkotu, jako wowzam a ſwinjom ſo kóždy ras jene ſchczepjatko abo thejowa łžiza połna da, po wobſtejenjach, 1 hacž 4 krócz ſa dżeń a w czeżkich padach kóždej dwě hodżinje.

Univerſalne ſkótne khrepki

ſa howjada, wowzy a ſwinje, pſche ſymny woheń, naduwanje, kólku, njeżernoſcz, czerwjenu, brunawu atd. po khoſejowej łžizy na khlěbje nutsdacz.

Sakſowy pólver ſa konje,

dopóſnaty najlěpſchy a dopokaſany ſtrědk pſche ſaſakle a ſte ſakſy.

Reſtituzionſki fluid

po Dr. **Kochu,** wokrjeſnym ſkotolěkarju w Wojerezach,

ſa konje a howjada, woſebny pſchi klazanju, ſahorjenju ſtuchich žiłow, koleno- a delnjonohazej proſtoſczi atd.

Jako huſto trěbne ſtrědki ſu w ſnatej dobroſczi ſtajńje na ſkładże:

kólkowe khrepki ſa konje,
ſpecifikum pſche czerwjenu a brunawu ſwini,
ſpěſchnje a wěſcze pomhazy pólver pſche ſtrawu czelatow a proſatow,
howjadny pólver, hórſkibalſam, ſchwablobalſam.

Dale czaſto trjebane kadżidła: **czertowe howno, granatowe běliſny,**
mórſke zyble a jaworzowe jahodki.
Butrowy pólver, ſtłony **kamjeń, ſalmiak, enzianowy pólver** atd.
po ſnatych tunich płaczijſnach.

Wſchě **homöopathiſke** lěkarſtwa ſu we wſchěch potenzach jenotliwje abo w zyłych domjazych haptykach kóždy czaſ doſtacz.

K **naczinjenju pſcheńzy** k ſwarnowanju pſche ſnězcz a waki: **grünſpan, koprovitriol, módry gallizinſki kamjeń.**

K **ſpeſchnej blejſche:** chlorkalk a **ſchwablo,** kißlik po najtuniſchich płaczijſnach, powuczenje darmo.

Koſaze, ſajecże, **korniklowe, tchórjowe, mordarjowe,** liſchcze kaž tež **czelaze koże** kupuje po najwyſchej płaczijſnje

Heinrich Langa
w Budyſchinje pſchi ſerbſkej katholſkej zyrkwi na žitnych wikach.

Woſjewjenje.

Pſchichodnu njedżelu, jako 4. oktobra, popołdnju wot 3 hodżinow budża ſo na korczmarſkim kuble we Wulkej Dubrawje **běrny,** na něktorych kórzach pola ſtejaze, ſa hotowe pjenjeſy pſchedawacz.

Powschitkomna aßekuranza w Trieschze

(Assicurazioni Generali)

ſawěſczuje pſchi **rukowanſkim fóndsu** wot:

37 millionow 189 tyßaz 530 ſchěßnakow 31 krajzarjow

a) **twory, mobilije, žnjeńſke płody** a t. d., kaž tež, hdyž to krajowe ſakony dowoluja, **twarjenja wſchěch družinow** pſche **wóhnjowu ſchkodu;**

b) poſticzuje ſawěſczenja na **žiwjenje cžłowjekow** na najwſchelakſche waſchnje

ſa **najtuniſche twjerde prämije** a wuſtaja policy po **pruſkim kouranczе**

Towarſtwo wupłaczi w lěcze 1872 ſa **12522 ſchkodowanjow** ſummu wot

5 millionow 31 tyßaz 437 ſchěßnakow 87 krajzarjow.

K kóždemu wukaſanju a k wobſtaranju ſawěſczenjow poruczeja ßo jako agentojo:

hamtſki ſkotolěkaŕ **Ernſt Walther** w Budyſchinje.

Korla Auguſt Berger w Ketlizach.

W Budyſchinje

G. A. Bosse, bankowe a wechſlowe khlamy.

S tutym k ſjawnemu nawjedženju dawam, ſo ja ſa pjenjeſy, ke mni na ſadanjenje date, pſchi

ſchěſczměßačnym wupowjedženju po 4½ %,
tſiměßačnym wupowjedženju po 4 %,
jenoměßačnym wupowjedženju po 3½ %

danje dawam.

W Budyſchinje, w ſeptembru 1874.

G. A. Bosse,
bankowe a wechſlowe khlamy.

Khlamy: prjedawſchi pſchebytk žitawſkeho filialneho banka.

Najnowſche

w jaquetach a paletotach

ſa

naſhmſki a ſhmſki cžaß

porucža po jara tunich płaczišnach

Reinhold Hartmann jun.

23 na ßerbſkej haßy 23.

Najlěpſchi

amerikanſki petroleum

punt po **15 np.** porucža

Ernſt Hämſch na bohatej haßy. pſchedawa

Twjerde, ſe želeſom wjaſane

kałowe ßudy

Carl Noack na žitnej haßy.

Sa tajkich, kiž na płuza, wutrobu a nerwy cžerpja, jara ważne.

Liebigowy kumys-extract.

Proschu, mi 36 flakonow Wascheho kumyßoweho extrakta bórsy pößłacź, dokelž ßmy hódne polěpschenje pschi mojej dżowzy po dżewjecździeńskim trjebanju pytnyli a teho dla w lěkowanju pokracżowacź chcemy. Sskaboscź, hewak kóżdy dżeń, woßebje psched wjecżorom sastupaza, je ßo hižom zyle shubiła a pazijentka hižom wjele lěpje wonhlada.

Jos. Eisenkolb,
wyschschi wucżeŕ.

Proschu, dokelž je ßo Wasch extrakt tež pola mje hižom po wutrjebanju tsjoch flakonow jako dobry wopokasał, wo pschipößłanje (Skasanje).

Katharina Stude.

Po wużiczu tychle schtyrjoch flakonow kumyßa mózu prajicź, so je ßo kaschel něschto pomjeńschił, dychanje je loże, tež je wjetsche pokhilenje k spanju po Waschim poruczenju, je ßo namakało atd.

H. Müller.

Wukładowaza knižka Dr. Weila darmo a franko.

Płaczisna sa flakon 15 nßl., tola jenož 4 flacony na ras wobstara

General-Depot von Liebig's Kumys-Extract.
Berlin, Friedrichstr. 196.

NB. Lékarjo nascheho instituta ßu kóżdy czaß hotowi, po pschißłanju wopißanja khorosce khoremu s lěkarskim wukasowanjom k ruży bycź, **a njetrjeba ßo sa to niczo płaczicź.**

K lěpschemu publiki ßmy hotowi, dobrym firmam składy knmyßoweho extrakta pschepodacź.

Wina

běłe, czerwjene a ßłódke, bleschu po 7½ nßl. a drózschcho, poruczataj

Scholz & Kühn
na jerjowej haßy.

Khofej, punt po 105, 110, 120, 130, 140, 150, 160 np.,
zokor, pt. po 40, 44, 46, 48, 50, 52, 54, 56, 60, 64 np.,
cigarry, 1000 po 4½, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15 hacz 25 tol.,
raiß, pt. po 18, 20, 22, 24, 30 np.,
karny tobak, pt. po 24, 30, 40, 50, 60 hacz 150 np.,
schnupny tobak, pt. po 50 hacz 150 np.,
tuczno, schmalz, buttru, jahły, jerje, krupy, grieß, hróch, ßoczki, nudle, rósynki, korinthy, korjenje, jedżny wolij, petroleum, ßwěczenje, thran, mydło, ßól, sodu, palenz, rum a konfektury ßamßneje fabriki
poruczа po wschomózno najtunischich płaczisnach
J. T. Schulza na snutskownej lawskej haßy 137.

Koprovitriol } k naczinjenju pschenży
grünspan } dla wotstronjenja ßněczе
poruczа jara tunjo

Otto Engert
droguerijo- a barbotworowe khlamy
na snutsknej lawskej haßy 122.

Najlěpschi ßrědk psche bróstkhorosczе
je **G. A. W. Mayerowy bróstsyrop.**

Dołhi czaß běch na saßatky, mje jara pschimazy ßuschazy kaschel khory, pschе kotryż żadyn ßrědk njeskutkowasche, hacz je **jenoż**

G. A. W. Mayerowy bróstsyrop s Wrótßkawja pomhak. Ja mózu po prawdże wobtwjerdzicź, so je mi nakoženje tuteho bróstsyropa żiwjenje wukhowało. Ja sa ßwoju pschißłuschnoscź dżerżu, kóżdemu bróstkhoremu **G. A. W. Mayerowy bróstsyrop** poruczicź. To ßamo je měschczanski radziczeł Christof nashonik.

Grottau p. Zitawy 56.

Schindelar,
sastojnik pola hrabje Clamm-Gallasa.

Jenoż prawdzitwy maja jón na pschedań w bleschach po 8 nßl., 15 nßl. a 1 tol.:

Heinr. Jul. Kincha w Budyschinje,
W. Rotha w Lubiju,
H. Kinne, haptykaŕ w Hernhuczе,
Jos. Köbmann w Schěrachowje,
Ed. Hiese w Nowosalzu,
haptykaŕ **Gerischer** w Ostritzu,
Schokta we Wotrowje,
Lehmann w Budestezach a
haptykaŕ Dr. **Hultzsch** w Rakezach.
J. Stockhausen w Kamjeńzu.

Wot najwjetscheje ważnoscze sa

woczi kóżdeho. Moja prawdżiwa Dr. Whitowa wodziczka je ßebi ßwojich **njepschetrjechenych dobrych woßebnoszow** dla wot lěta 1822 **wulku ßwětoßkawu** dobyła. Wona je konzeßionirowana, a jako **najlěpschi domjazy ßrědk** — niz lěkarstwo — po wschěm ßwěczе snata a **ßkawna,** schtož **wjele** tyßaz wopißmom wobßwědcza. Skasanja à flacon po 10nßl. pósczele mi **budyska hrodowska** a **rakeczanska haptyka.**
Traugott Ehrhardt w Großbreitenbachu w Thüringskej.

W Budyschinje pola knihikupza **Rösgera** na bohatej haßy s napschecza pschekupza **Hauptmanna** a w Lubiju pola knihikupza **Göhde** je tale knižka sa 12 np. dostacź: **Die Abendröthe oder ist Christus der Sohn Gottes?** Mit einer göttlichen Warnungsstimme an alle Bewohner der Erde.

Dżełarskim familijam, wotroczkam a dżowkam móże stajnje dobre města pschi wyßokej spdże wukasacź
Rudolf Wahl
na jerjowej haßy czo. 266.

Něktorych **wotroczkow** a nektre **dżowki,** kiž maja dobre wopißma, pyta k nowemu lěta 1875
knjejstwo w Lutobczu.

Wosjewjenje.

Po pschebydlenju k. pschekupza Wehle do Draždjan je žo dženża **knihikład** žerbskeho lutherskeho knihowneho towarstwa a pomozneho biblikeho towarstwa žerbskeje prědarskeje konferenzy k. pschekupzej **Ad. Rämschej** na žerbskej haży w Budyschinje pschepodał. Pola njeho žu nětko němske a žerbske biblije a wot knihowneho towarstwa wudate knihi dostacz. Tež mójeja žo pschi nim pschinoschki płaczicz.

W Hodžiju, 1. oktobra 1874.

H. Imisch, f.,
pschedžyda.

Pscheměnjenje pschebytka.

Wot dženżnischeho dnja žu moje khlamy w domje knjesa wuczerja **Dintera**, pódla želesowych khlamow Holtsch Nachfolger.

Po spodobnym tunim nakupowanju na lipsczanskej maży je mi móżnosc data, wschitke moje twory po snatych tunich płaczisnach pschedawacz, a poruczam ja moje khlamy k dobroczinwemu wobkedżbowanju.

J. Soberský
na mjażowym torhoschczu 253.

Pschenajecże polow a łukow.

Schtwórtk, 15. oktobra t. l., dopołdnja w 10 hodżinach budża žo leżomnosce, k prjedawschemu **Michałkez** kubku w Pěžaczinej Borschczi pola Wósporka žkuschaze a bjes Pěžaczinej Borschczu a Wulkej Subrnizy leżaze, na tfi sa žobu žlědowaze lěta pschenajecz. — Wuměnjenja žo w termiji wosjewja.

Shromadżisna w korczmje w Pěžaczinej Borschczi.

Symsku mužazu a hólczażu drastu, stoffowe jakety sa knjeje, żonjaze a dźěczaze stoffowe jaki
porucża po tunich płaczisnach

Ws. Kubasch
na garbarskej haży 432.

Dr. Whitowu wodźiczku, bleschu po 5 a 10 nžl.,
schmrěkojehlinowy äther pschewicz.
augsburgsku żiwjeńsku eżenzu, bleschu po 5 nžl.,
sulzbergerske służowe khrepki, bleschu po 5 nžl.,
Feytona pschesubybolenje, bleschu po 5 nžl.,
korjeński wolij, bleschu po 2½ nžl.
porucża **hrodowska haptyka.**

Jena **khěża** s polom je w **Brěsynje** pola Hucziny na pschedań a móże žo wscho dalsche pola tyscherja **Hajnka** w Kißlizy shonicz.

Rżane wokłepje każ tež **žłomu**, s maschinu wumłóczenu, kupuje **reserve=magazin** w Budyschinje na hrodże Ortenburgu.

Tunjo! Tunjo!

ff. derje žłodżazy njepaleny khosej, punt po 10 nžl.
do. do. do., punt po 11 nžl.,
ff. pěknje žłodżazy seleny Java, punt po 12½ nžl.,
mlěty melis, ... punt 40—48 np.,
melis w kehelach, ... punt 50—54 np.,
najlěpsche wulke rosynki, ... punt 48 np.,
najlěpsche rjane korinthy, . . . punt 44 np.,
žłódke mandle, ... punt 80 np.,
hórke mandle, ... punt 90 np.,
najlěpschi petroleum, ... punt 14 np.,
w zytym tunischo,
najlěpsche schlesynske žwěczenje . . punt 36 np.
poruczataj

Scholz u. Kühn
na jerjowej haży a s napschecża kaserny.

Běrnyšběharjow

pyta **knjejstwo w Ratarjezach.**

Jedyn **hólczez**, kiž chze **pjekar** byc, móże pola podpisaneho darmo wuknycz.

Aug. Pahlitzsch, pjekar
na żitnej haży.

Knjesej Traugottej Ehrhardtej w Großbreitenbachu w Thüringskej. Psched nětkotrymi létami měješche moja dżowka **sahorjenje woczow**, so bě 9 njedżel jako žlepa a žo s njej njepołěpschowasche. Duż mi Waschu **Dr. Whitowu wodźiczku** poruczichu, kotruż nałożich. Bórzy žo połěpschowasche a po wutrjebanju jeneje schkleńzy žym dżakowano Bohu jara wjeżoły, so móże moje dźěczo sażo widżecz a stej jeho woczi strowej. To wo prawdże wobžwědczam. **Klein-Schwarzsa** w Pomorskej w novembru 73. **Päpke**, schołta-wobžedżeŕ.

Dźak a sliczbowanje.

Sa tych, kiž žu žo 29. junija t. l. w Jitku wotpalili, je na žmilnych darach žem doschło: wot wulkosdżarowskeje gmejny 7 tl., wot ralbiczanskeje gmejny 11 tl. 7 nžl. 5 np., wot kaskowskeje gmejny 7 tl. 10 nžl., wot rakeczanskeje gmejny 15 tl. 6 nžl., wot nižowjesczanskeje gmejny 3 tl. 2 nžl. a wot jeńscheczanskeje gmejny 3 tl. 4 nžl., wscho do hromady: 46 tl. 29 nžl. 5 np. — Sa to dobroczinwym dawarjam w mjenje wotpalenych najwutrobnischi dźak prajizy, žym stajnje hotowy, sa nich tež dalsche žmilne dary horjebracz.

W Jitku, 24. septembra 1874.

Jurij Pawlik, gmejnski prjódkstejeŕ.

Jan Wylem Hendrich Jordan,
Florentina Emilia Jordanowa
rodżena Pjatarjec,
mandżelskaj.
W Popojcach, 29. septembra 1874.

Nakładnik: J. E. Smoleŕ. Ćišć: L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 41. ~ 10. oktobra ~ 1874.

Serbske Nowiny.

Za nawěstki, kiž maja so we wudawarni „Serb. Nowin“ na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 688 wotedać, płaći so wot ryndka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 7 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawarja 75 np. a na kral. saks. pósće 8¼ nsl. a z přinjesenjom do domu 98 np.

Budyški pšichšažny šud

18. a 19. septembra.

(Skónčenje ſ čišła 40.)

Po Ritterowej šmerčži staj Birus a Ritterowa dale w njepózčiwosči w hromadže žiwaj byłoj a je Birus po jeje žadanju w młynje wostał. Wón je šo takiego žiwjenja wusnał a pšchi pšeheštyšchowanju teš powjedał, so je Ritterowa prajiła, kak budžiše tola najlěpje było, hdy budžištaj Ritterowu mězu tehdy hnydom sahrjebałoj, dha njebudžiše hakle potom nichtón na to tukał, so je Ritter saražený. A hewak bě jemu wona prajiła, so chze hladacž, kak by šlužobne džowki naryčžała, so te njebychu niczo njeſpodobne jeje žiwjenja dla wuprajiłe, hdyž bychu pšched šud pšchišchłe. Teš pšchištaji wón, so je po jeje poručnoſči dyrbjał pšched durjemi holežaze komory poššłuchacž, kak šu šebi te powjedake, schtož šu na šudniſtwje pšchi pšeheštyšchenju prajiłe. Skónčnje powjedaſche wón, so je jemu wona wſchelaku njebo Ritterowu draſtu dariła, ꝛo je měſto 115 tl., kotrež je požežił, 215 tl. do hypothekſkich knihi ſapišacž daka, so je pjenjesy, kiž šu ludžo młynej dołžni byli a ſapłaczili, ſamjelczała a wulku džělbu lenu a konopje, do ſawoſtajeńſtwa šłuſchazeje, pod ſchpundowanje młynzy ſkhowała atd. — Ritterowa, jako šo pšched pšchišažnym šudom pšheštyšchowaſche, přejeſche, so je Birusa někak k ſaraženju muža wabiła, teš přejeſche, so je wona Birusa k mandželſtwokamanju ſawjedła a prajeſche wjele wjazy, so je ju Birus najprjedy k temu nuſował. Teš wudawaſche wona, so je to šwojemu mužej šama prajiła, so pak ju tón teho dla ſaniczał njeje. Ale šłužobne holzy zyle hiuaſcho wobšwědczachu. Tak měnjeſche jena, so je Ritterowa kóždy czaš kſchiwje hladała, hdyž je šo Birus ſe žónſkimi, kiž běchu do młyna pšchiſchłe, někak wotedawał. Teš praji jena druha, so je Ritterowa, hdyž je jeje muž Birusa ſe šłužby puſchczicz chcył, rjeknyła: „Ty ſmějeſch nuju, prjedy hacž druheho doſtanjeſch.“ Teš druhe holzy na to pokaſowachu, so ſtaj Ritterowa a Birus luboſcze bjes šobu měkoj. Teš šo ſpóſna, so Ritterowa dla Biruſoweho czinjenja ſ njej šwojemu mandželſkemu niczo prajiła njeje, ale so je wón to šam ſ wulkej prózu wušlědžił. Zyle ſjawnje bu pak dopokaſane, so je krótko pšched Ritterowej šmjerczu šurowa hadrija a doſpołna njejednota bjes wobſtajnej mandželſkimaj była. Tole wſchitko a teš wſcho, ſchtož bě Birus w napohładu na nju prajił, Ritterowa krucze přejeſche, pšchiſtajo, so jeho na žane waſchnje k ſaraženju muža wabiła njeje, a šebi teš myšliła njeje, so je jeho wón ſkónzował. Někotrych druhich wězow, jako teho, so je ſe ſawoſtajeńſtwa wſchelake na ſtronu pšchinjeſcz chcyła, pak šo wona wuſna, dokelž šo ſapřecz njehodžachu; tola pytaſche šo ſ tym wurycžecz, so je po mužowej šmjerczi w tajkim njemérje a njepokoju była, so drje je teho dla to a druhe wopak ſcžinicz móhła. — A ſchtož ſkhowany len a konopej naſtupa, kotrejž běchu pšchi šudniſkim pšchepytanju potom namakali, dha drje wona pšchiwda, so je jón Birus po jeje poručnoſczi khował, ale so jemu wona pšchi tym pomhała njeje. — Tola wudawaſche wona, so len a konopej jenož teho dla je ſkhowacz daka, dokelž šu ludžo powjedali, so bórſy wójna bjes Lutherſkimi a Katholſkimi wudyri. — Birus pšchi tym wosta, ſchtož běſche prajił, teho runja teš šwědkojo pšchi šwojich wuprajenjach wostachu a Ritterowa teš wot teho njewotſtupi, ſchtož bě přéka abo pšchiwdała. — Potom ſtatny ryčžnik k. Petri wobſkorženje dale wuwjedže a namjet na to ſtaji, so ma šo Birus dla ſaraženja a Ritterowa dla nawabjenja k temu wotšudžicz. Ryčžnik k. Dr. Höckner, kiž Birusa ſaryčžowaſche, chzyſche wobſkorženemu ſ tym pomhacz, so dopokaſacz pytaſche, so Birus šebi prjedy wotmyšlił njeje, Rittera ſaraſycz, a Ritteroweje ſaryčžnik, k. ryčžnik Richard Schanz ſ Draždžan, prózowaſche šo dopokaſacz, so je Ritterowa zyle njewinowata. Ale pšchišažni wuprajichu, so je Birus ſaraženja winowaty a Ritterowa nawabjenja k temu. Duž šudniži po poſtajenjach ſakona Birusa k šmerczi, Ritterowu pak k 4lětnemu jaſtwu wotšudzichu.

Najnowſche.

Barlin, 6. oktobra. Němſki rajchstag šo drje hakle w ſapočzatku novembra ſapočžnje.

Paris, 6. oktobra. Ssem hiſchcze žana wěſta powjeſcz pšchiſchła njeje, so je Don Karlos tſělený.

Swětne podawki.

Němske kněžorstwo. S Draždžan pišaja: Kral a kralowa staj hród Rehfeld wopuschčzikoj a žo na žwoju villu (létny hrodźik) w Strehlenje pschežydlikoj.

— Dobytk, kotryž je albertske towarstwo ſ teho žwjedženja ſčahnyło, kiž bu wot njeho w draždžanskej wulkej ſahrodze wotdžerżany, woblicja žo na 8090 toleri.

— Na ſakſkim žejmje žo w tu khwilu najbóle wo wuſtawki noweho ſakona jedna, po kotrymž budźa žo pſchichodnje w Sakſkej dawki dawacz.

— Kral Albert je draždžanſkeho ſeminarſkeho direktora Kokela ſa tajneho ſchulſkeho radźiczela pomjenował. Knjes Kokel ma naležnoſcze ſakſkich ludowych ſchulow wobſtaracz.

— Saſtupjerjo mėſta Draždžan běchu žebi wotmyślili, k dopomnjenju na poślenju dobytu wójnu wopomnik w Draždžanach ſtajicz, ale dokelž by wopomnik po nětčiſchim planje žnadź ſtónczńje 100,000 tl. khoſchtował, dha žu w tu khwilu wot poſtajenja tajkeho wopomnika wothladali. Něhdže 30,000 tl. chzedźa pak na njon ważicz, hacz runje budźa Draždžany bórſy ſ nowa pjenjeſy požczowacz dyrbjecz.

Lipſka maža njeje tajka była, kaž ju wotczakowachu, haj wone hodźi žo prajicz, ſo žu žukelniży a tež nětkotſi druſy fabrikantoje jara mało wotbyli a teho dla jara ſkorża; pschetož woni dyrbja ſaž wjele twory žobu domoj bracz.

S Barlina pišaja: Ta wěz, ſo je hrabja Arnim do jaſtwa wotwjedženy, tudy wjele ryczow czini, a mėnja ludźo, ſo je na tym wėſte njepſchecželſtwo wina, kotrež bjes wjerchom Bismarkom a hrabju Arnimom knježi. Mjenujży w czażu tak mjenowaneho vatikanſkeho koncila (zhromadźiſny katholſkich biſkopow atd.) w Romje, jako mėješche žo tam nowa wuczba wo bamžowej njemolnoſczi wujednacz, běſche hrabja Arnim němſki póſłanz w Romje. Wón tehdy w žwojich liſtach, na Bismarcka pišanych, k temu radźeſche, ſo by Bismarck němſkich biſkopow, kotſiž žo tutej nowej wuczbje pſchecziwjachu, po mózhnoſczi podpjerał a tak žnadź poſtajenje bamžoweje njemolnoſcze njemózne ſczinił. Wyſche teho Arnim wukładowaſche, czeho dla a w czim budźe tuta nowa wuczba ſtatej a žwětnemu knjeżerſtwu ſchkódna, ale Bismarck Arminowych liſtow žaneje kedźby njemėješche a wo Arnimowe wukładowanje njerodźeſche; haj, hrabja Arnim bu poſdźiſcho ſ Roma do Pariſa — a to tež jako němſki póſłanz — pſcheſadženy. Bjes tym buchu nětkotre Arnimowe liſty w augsburgſkich, po wſchėm žwėcze czitanych nowinach wotcziſchczane. To pak Bismarck tak ſa ſto wſa, ſo Arnima pola němſkeho khežora wobſtorżowaſche, a jako běſche Arnim w Pariſu tež hinaſchnje myſłe, hacz Bismarck pſchikaſowaſche, dha bu Arnim ſ Pariſa wotwołany a ſe ſłużby puſchczeny. S tym ſdaſche žo, jako by ta wěz ſkónczena była, ale to žo jenoż tak ſdaſche; pſchetož pſched nėkotrymi dnjami telegrafiſka depeſcha powjedaſche, ſo žu kralowſzy žudniſzy ſaſtojniży ſ Barlina na Arnimowe kubło pſchijeli a potom hrabju Arnima do Barlina do jaſtwa wotwjedli, jako běchu prjedy wſchė Arnimowe papjery pſchepytali, bjes nimi pak niczo njenamakali, ſchtož pytachu.

Arnimej žo mjenujży wina dawa, ſo je wón wſchelake pišma, kotrež do archiva němſkeho póſłanſtwa w Pariſu ſłuſcheja, tam wſak a ſo chże je nětko woſjewicz a wotcziſchczecz, hacz runje w nich tajke wėzki ſteja, kiž bychu ſa Bismarcka a ſa němſke naležnoſcze ſchkódne byłe, hdy by je žwėt ſhonił. Duž žu tele pišma niż jeno pola Arnima žameho pytali, kaž žmy runje naſpomnili, ale tež pola jeho pſchichodneje maczerje, kaž tež pola jeho žyna, kiž jako offizier w Barlinje ſteji. Tež žu Arnimej prajili, ſo jeho hnydom ſ jaſtwa puſchcza, jeli tute pišma wuda, wón pak je prajił, ſo tele pišma, jeli wón žane ma, jenoż jemu ſłuſcheja a ſo nichtón druhi žaneho prawa na nich nima. — Hrabja Arnim je jara bohaty muż, tak ſo bychu jeho na žwobodze woſtajicz mohli, dokelž njeby żadyn ſtrach był, ſo by czeknył, a je jeho mandżelſka tež wo puſchczenje ſ jaſtwa pod rukowanjom proſżyła, ale to žud pſchiſwolił njeje. Arnim je wjele wjazy tak krucze w jaſtwje wobkedžbowany, ſo ani jeho ſłużobnik, kiž ſa njeho jėdź pſchinoſchuje, hacz k njemu dóńcz njeżmě. — Schto ſ teje zyłeje wėzy budźe, njehodźi žo hiſchcze prajicz.

— Lecze wulkeho ſwona ſa tak mjenowany kólnſki dom (wulku zyrkej) je žo pſched nėkotrymi dnjami ſkónczńje radźiło, jako bė lijeŕ tuteho ſwona prjedy žwój ſkutk dwójży ſaž rosbicz dyrbjał, dokelž žo nowolaty ſwón radźił njebė. Spomnjeny ſwonylijeŕ je po tajkim wulku ſchkodu czerpił.

— Němſki khežor chże hacz do žrjedž mėżaza oktobra w Baden-Badenje woſtacz a žnadź potom do Italije pojėdże. — Ruſki general Kaufmann, kiž nėkotre dny w Barlinje pſchebywaſche, je žo do Petersburga wrócził, ſwotkal žo do Khiwy abo do Taſchkenda poda. W Barlinje ſtaj krónprynz a prynz Korla nėkotre raſy ſ nim ryczakoj.

— Ryczník Dr. Schulz ſ Heidelberga je ſaryczowanje Kullmanna, (kiž bė na wjercha Bismarcka tſėlił) na žo wſak. Pſchiſżażny žud teho dla nėhdže ſa tydzeń we Würzburgu w hromadu ſtupi.

— Swudowjena bajerſka kralowa, macz nėtčiſcheho bajerſkeho krala, je k katholſkej wėrje pſcheſtupiła. Wona je žo 1825 narodźiła a dżowka njebo pruſkeho prynza Wylema.

Awſtrija. Khežorka je žo ſ jendżelſkeje kupy Wight hdżež je žwojeje ſtrowoſcze dla dléſchi czaż pſchebywała.

saßo domoj wróczika. Khěžor bě jej haež do Poßenhofa w. Bajerskej napscheczjwo jěł a wona bě tam s Baden-Badena pschijěła, hdžež bě němsku khěžorku wopytała.

— Khěžor Franz Josef je wschitkim offizieram łódže „Tegethoff" teho dla, dokelž ßu w dalokich połnóznych kónzach semje tamnischu stronu pod strachom žiwjenja pschepytowali, rjady (ordeny) spožižił a tež wschěm druhim mužstwam spomnjeneje łódže pak słoty pak ßlěborny saßłužbny kschiž dał.

Franzowska. Powjescz, so je hrabja Arnim do jastwa wotwjedženy, je tež w Parisu wjele spodžiwanja wubudžiła. — Franzowska wójnska łódž „Orinoque", na kotruž ßmy tydženja spomnili, ßo s Civita-Vechije bórsy do Franzowskeje wróczi. To pak rěka tak wjele, so je nětko romski bamž zyle hnadže abo njehnadže italskeho knježeŕstwa sawostajeny.

Schpaniska. Po nowschich powjesczach je ßo w karlistiskim wójsku sběžk stał a je něchtón Don-Karloßa do brjucha tsělił. — Tež powjeda ßo, so je jeho wjele najlěpschich wyschkow wopuschczjło a so ßu marschala Serrana, kiž je w tu khwilu pschedßyda schpaniskeho knježeŕstwa, wo wobhnadženje proßyli.

Rußowska. W Petersburgu bu wóndano jena nowa lutherska zyrkej poßwjeczena. K jeje twarbje bě khěžor Alexander 5500 toleŕ darił a petersburgszy ruszy kupzy 4000 toleŕ.

Ssyrotka.

(Na požadanje s nowa wotczischczane.)

Wuschła, wuschła ßyrotka
Domoj hladacz maczerku.

Setkał je ju jedyn muž
Tajki stary schědžiwy.

Schto ty płaczesch, holiczka?
Moja luba dzowczjczka.

Wschě ßu ludžo wote mschje,
Moja macz schcze njepschiňdže.

Běž na kerchow seleny,
Prěni rowczk tam naběžisch.

Poklak' na njón dele ßo,
Wuspěwaj tam wótze nasch.

A tsi rasy sawołaj:
„Moja luba maczerka!

Moja luba maczerka!
Pój ty saßo ke mni dom."

Moje lube dzěczatko
Dži ty saßo ßamo dom.

Tam masch nana twojeho
A tež masch tam mazochu.

Ach, mje bije mazocha
A mje cžißnje pod ławu

Tež mi takle wumjeta:
Lež tam shniłe sczerbischczo.

Ty wschak bóle ßmerdžisch mi,
Dyžli morwy shniły sczerb!

Moja luba maczerka
Pój ty saßo ke mni dom!

Moje lube dzěczatko
Dži ty saßo ßamo dom.

Na mojimaj wocžomaj
Leži tajka drobna perschcz.

Na mojej wutrobje
Leži cžežki kamjeň mi.

Na mojimaj nohomaj
Leža dorny selene.

Moje lube dzěczatko,
Dži ty saßo ßamo dom.

Pschileczischtaj jandželaj,
Ssyrotku tam pschikryschtaj.

Pod kschidła ju wosnyschtaj,
Do njebjes s njej leczeschtaj.

Ze Serbow.

S Budyschina. Dzeň 15. oktobra t. l. je wažna termija sa nasche zyrkwje a schule, pschetož na tutym dnju ßo w Pruskej schula zyle a w Sakskej nimale zyle wot zyrkwje dzěli. Nascha, s kschesczijanskeje zyrkwje wukhadžaza a hacž dotal po duchu kschesczijanskeje zyrkwje srjadowana schula na spomnjenym dnju s zyrkwineho wobkedžbowanja a sakitanja pod wobarnowanje ßwětneho knježeŕstwa pscheňdže. W Pruskej je kóždeho nana ßamowoli sawostajene, kak chze ßwoje dzěczi w kschesczijanskej wuczbje roswuczowacz dacz, w Sakskej je pak tola hischcze tak wjele wostajene, so ßmě duchowny sa roswuczowanjom w kschesczijanskej wuczbje hladacz. — Bóh daj, so by tajke pscheměnjenje bjes schkodowanja sa ßerbski lud było! My nadžijamy ßo, so nasch ßerbski lud, kiž wě sakonam ßwěru poßłuchacz, tež pschi tym nowym schulskim waschnju dobrym poczinkam ßwojich wótzow ßwěrny wostanje a nowy schulski sakon tak nałoži, so by był Bohu k czesczi a Sserbam k wužitku.

Se Ssemichowa. Schtwórtk, 1. oktobra, popołdnju ßo na tudomnym revirje na dwěmaj parzellomaj, knjesej hosczeňzarjej Janej Augustej Pjechej w Hodžiju ßłuschazymaj, ßucha trawa sapali, teho runja tež ßłanje a buchu psches to na wupschestrjenju 20 arow stejaze dubowe a brěsowe keŕki, kaž tež 50lětne khójny khětro jara wobschkodžene. Dokelž ßebi ludžo wulku prózu dawachu, dha ßo jim radži, woheň na tule ležomnoscz wobmjesowacz. Woheň je psches to nastał, so bě 10-lětny tudomnych Ritterez Korla jene mrowischczo a pódlansku ßuchu trawu se sapalku sapalił.

S Rěmzow pola Kulowa. Wóndano bě tudy něchtón jenemu zusemu konikupzej konja sa 100 toleŕ pschedak a sa njeho pjenjezny papjeru dostak. Dokelž bě na njej liczba 100 widzecz, dha zebi wón myzlesche, so je to tez wo prawdze 100tolerska papjera, ale doma dohlada zo, so je 100-hriwnowsku (markowsku) papjeru bremenskeho banka, to je: město 100 tol. jenoz 33 tol. 10 nzl. dostak. Sa tym konikupzom zlědza, njeizu jeho pak hischcze dozahnyli.

Czahi po zeleznizy:

S Budyschina do Draždzan: Rano 6 hodzinow 45 minutow; dopokdnja 9 h. 15 m.; pschipokdnju 12 h. 40 m.; popokdnju 4 h. 10 m.; wjeczor 8 h. — m.; w nozy 2 h. 35 m.; w nozy 4 h. 5 m.

S Budyschina do Shorjelza: Rano 7 h. 45 m.; dopokdnja 10 h. 50 m.; popokdnju 3 h. — m.; wjeczor 6 h. 50 m.; wjeczor 9 h. 45 m.; w nozy 12 h. 50 m.; w nozy 1 h. 48 m.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje
3. oktobra 1874.

Dowoz: 3866 měchow.	Płaćizna w přerězku na wikach,						na bursy,					
	nižša.			wyšša.			najniža.			najwyšša		
	tl.	nzl	np.	tl.	nzl	np.	tl.	nzl	np.	tl.	nzl	np.
Pschenża 50 kilgr.	3	14	2	3	29	1	3	15	7	3	24	6
Rožka = =	3	1	8	3	4	9	3	1	8	3	4	9
Jeczmjeń = =	3	2	—	3	9	6	3	4	2	3	9	6
Wowż = =	3	—	—	3	10	—	3	—	—	3	10	—
Hroch = =	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka = =	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps = =	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły = =	5	13	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka = =	6	17	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lane zymjo = =	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Běrny = =	—	25	—	—	27	8	—	—	—	—	—	—
Butra 1 =	1	—	—	1	5	—	—	—	—	—	—	—
Ssyno 50 =	1	25	—	1	28	—	—	—	—	—	—	—

Photographia E. Poseldt

w Budyschinje, nutskhod pschi theatrje a s kotolneje hazy.

Wulke wupschedawanje

Njedzelu, pondzelu, wutoru a zrjedu, jako 11., 12., 13. a 14. oktobra budze zo wulka dzělba

nowych a na bok stajenych

drastowych stoffow, kattunow, pikejow, pozleschczowych tkaninow, zuknow, bukskinow, velourow, plüschow, lamow, barchentow, wolmjanych rubischczow, wulkich schalow, jaquetow, paletotow atd. po jara tunich placzisnach pschedawacz.

na žitnej hazy 52, w domje k. Carl Noacka. **J. Hartmann** na mjazowym torhoschczu czo. 36.

Jena **živnosć** s 21 korzami pola a luki, bjes wumjenka a bjes renty, je se zwobodneje ruki na pschedań a je wscho dalsche shonicz we wudawarni „Serb. Nowinow".

Prawdzitwe pirnaske rzane zymjo
k wuzywej leži na pschedań pola T. Dietricha w Barcze.

Wsche druziny
njeharowanych kožow kupuje stajnje
Ernst Schulz
w hoscjenzu k slotemu lawej
a
na garbarskej hazy w domje k. hornczerja Beega.

Kosaze koze,
kaz tez wschitke druziny njeharowanych kožow po najwyschschich placzisnach kupuje
Gustav Nauka na garbarskej hazy 426.

Kosaze, sajecze, korniklowe, tchórjowe, mordarjowe, lischcze kaz tez czelaze kožezkupuje po najwyschej placzisnje
Heinrich Langa
w Budyschinje pschi zerbskej katholskej zyrkwi na žitnych wikach.

F. W. Schütter
w Müllerez korczmje na žitnych wikach 644
hoji wschě khorosce a saczěri kurjaze woka a brjodawki sa tuni pjenjes.

J. T. Reimann w Budyschinje

ſ napſchecza theatra

kolonialtworowe, tobakowe a cigarrowe khlamy ſjenoczene ſ **deſtillaziju** ßo pſchi potrjebje po najtuniſchich płaczišnach pſchi zyle dobrej tworje nanajlèpje poruczeja.

Skoro

budża ßo **płaczišny** ſa **cigarry** a **tobak** powyſchecz dyrbjecz.

Ja pak pſchedawam, tak daloko hacz hiſchcze doßaha, ſ mojeho ſkłada:

Nr. 1 **ſto** ſa 15 nßl.,
„ 33 „ „ 18 „
„ 47 „ „ 20 „
„ 4 „ „ 24 „

kaž tež wſchitke dróżſche drużiny w derje wotležanej woßebnej dobroſczi.

Ernſt Hämſch na bohatej haßy.

Sa nětczišchi czaß

poruczam czeſczenym Sserbam Budyſchina, kaž tež bližſcheje a dalſcheje wokolnoſcze

najnowſche

w garniturowych, ßuknjowych, palitotowych a kholowjazych tkaninach

najlèpſcheje dobroſcze, kaž tež ßwój wulki wubjerk

mużazeje a hólczazeje draſty, kaž tež ſchlafrokow

k dobroczinemu wobkedżbowanju.

Skaſanja **po měrje** ßo, kaž je ſnate, na najmodernſke, na najrjeńſcho a najtuniſcho wobſtaraja.

Adolf Weiss, krawſki miſchtr

na bohatej haßy w domje k. tapezierarja Mäuſela.

Theodor Grohmann

poruczа pódla ßwojeho ſkładu

ßukna a buckſkina

tež

wupſchedawanje

knjenjazych jakow a jacquetow

po najtuniſchich płaczišnach.

Wulki wubjerk

krónſkich ßwěčznikow ſa zyrkwje a rejwanſke ſale,

najrjeńſche a ordinarne **blidowe lampy** běleje a pißaneje ſchkleńzy, kaž też ſ mjedže latych a wſchitkich wulkoſczow, **wißaze lampy** ſ kſchipkami a bjes nich, **ſcžěnowe lampy** ſe ſchpihelom, ſ moßaſa a ſ lakirowanym ſaßłonjatkom, wſchě druźiny **ruczných** a **hródźných lampow** a **latarnjow**, też **ſchtórmowe latarnje** najtuniſcho poruczam;

wißaze lampy k ſtaczu a pojßujenju 12 ngßl. a dróźſcho, **ſcžěnowe lampy** wot 10 ngßl., **ruczne lampy** wot 5 ngßl.

Też mam cylindry, lampowe ſwony a ſaßłonjatka, kaž kej lampowe ßukžowy **najtuniſcho na pſchedań.**

W Budyſchinje na žitnej haßy 52. **Hermann Rachlitz.**

Hdyž ßym nětko ßwój

parny rěſak

w Budyſchinje pſched zyhelſkimi wrotami

do polneho dźěła ſtajił a ßo teho dla poruczenja we wſchěm naſtupanju k ſpěſchnemu nuwjedźenju horjebracz mója, poruczam ja tón ßamy k wſchoſtrounſkemu dobroczíwemu wobkedźbowanju.

O. Würck, czéßliſki miſchtr.

Sa tajkich, kiž na płuza, wutrobu a nerwy czerpja, jara ważne.

Liebigowy kumys-extrakt.

Dokelž moje ſdjerženje a mózy Waſchemu kumyßej dźakuju, dokelž běwak jéſcz njemóju, ſkaſam ßebi (Skaſanje). K pſchiſpomnjenju, ſo ßym 10 lět na żołdk khory a Waſch kumys mi pomha.

Franz Mohr.

Hdyž ßym 20 bleſchow Waſcheho kumyßeweho extrakta pſchetrjebał a wjele polěpſchenja cźuju, dha mi ſaßo póſczelcze (Skaſanje).

E. Hüttig.

Waſch kumyßowy extrakt je mojej żonje jara dobru ſłużbu cźinił, wona ma ßo wjele lěpje, móże po 3 bleſchach bźiżom ſpacz a jéſcz Póſczelcze mi teho dla (Skaſanje).

W. Diesbach,
wobßedźeŕ cźiſchczernje.

Póſczelcze mi tola 12 flakonow. Hdyž mi te tajku połóżnoſcz ſczinja, kaž wóndano dóſtate 4 flakony, dha njemóże żane pjero tónle dźiw wopißacz.

J. F. Wendſchuh,
fabrikant.

Waſch extrakt je ßo pſchi prěnich 6 bleſchach na mni tak dźiwcźinjazy a woßebny wopokaſał, ſo Wam doſcz dźakowacz njemóżu a k lěpſchemu běžneho cźłowjeczeſtwa jenož proſchu, wſcho nakożicz, ſo by ßo tale dobrota prawje mnohim doſtała.

S. Lowinſky.

Wukładowaza knižka Dr. Weila darmo a franco.

General-Depot von Liebig's Kumys-Extract.

Berlin, Friedrich-Strasse 196.

NB. Lěkarjo naſcheho inſtituta ßu kóždy cźaß hotowi, po pſchißkanju wopißanja khoroſcze khoremu ſ lěkarſkim wukaſowanjom k ruzy bycz, **a njetrjeba ßo ſa to niczo płaczicz.**

Sa Budyſchin a wokolnoſcz pſ hedawa knjes **Heinr. Jul. Lincka** 1 bleſchu ſa 16 ngßl., 4 bl. ſa 2 tl.

Pschenajecźe polow a łukow.

Schtwórtk, 15. oktobra t. l., dopołdnja w 10 hodźinach budźa ßo leżomnoscźe, k prjedawschemu Michałkez kubłu w Pěßacźnej Borschcźi pola Wósporka ßłuschaze a bjes Pěßacźnej Borschcźu a Wulkej Subrnizy leżaze, na tsi sa ßobu ßlědowaze lěta pschenajecź. — Wuměnjenja ßo w termiji wosjewja.

Shromadźisna w korcźmje w Pěßacźnej Borschcźi.

Pscheměnjenje pschebytka.

Wot dźenßnischeho dnja ßu moje khlamy w domje knjesa wucźerja Dintera, pódla żelesowych khlamow Holtsch Nachfolger.

Po spodobnym tunim nakupowanju na lipscźanskej maßy je mi móżnoscź data, wschitke moje twory po snatych tunich płacźisnach pschedawacź, a poruczam ja moje khlamy k dobrocźiwemu wobkedźbowanju.

J. Sobersky
na mjaßowym torhoschcźu 253.

Tunjo! Tunjo!

ff. derje ßłodźazy njepaleny khofej, punt po 10 nßl.,
do. do. do., punt po 11 nßl.,
ff. pěknje ßłodźazy seleny Java, punt po 12½ nßl.,
mlěty melis, ... punt 40—48 np.,
melis w kehelach, ... punt 50—54 np.,
najlěpsche wulke rosynki, ... punt 48 np.,
najlěpsche rjane korinthy, . . . punt 44 np.,
ßłódke mandle, ... punt 80 np.,
hórke mandle, ... punt 90 np.,
najlěpschi petroleum, ... punt 14 np.,
w zyłym tunischo,
najlěpsche schlesynske ßwěcźenje . . punt 36 np.
poruczataj

Scholz u. Kühn
na jerjowej haßy a s napschecźa kaserny.

Prawdźiwy
na ßwětnej wustajeńzy prämiirowany
G. A. W. Mayerowy bróstsyrop

maja na pschedań w bleschach po 8 nßl., 15 nßl. a 1 tl.:

Heinr. Jul. Lincka w Budyschinje,
W. Rotha w Lubiju,
P. Kinne, haptykař w Hernhucźe,
Jos. Löbmann w Schěrachowje,
Ed. Hiese w Nowosalzu,
haptykař **Gerischer** w Ostritzu,
Scholta we Wotrowje,
Lehmann w Budestezach a
haptykař Dr. **Hultzsch** w Rakezach.
J. Stockhausen w Kamjeńzu.

Wulku dźělbu **mězow** pschedawa, so by je wurumował, w płacźisnje po 10—20 nßl.

Heinrich Langa na bohatej haßy.

Khofej, punt po 105, 110, 120, 130, 140, 150, 160 np.,
zokor, pt. po 40, 44, 46, 48, 50, 52, 54, 56, 60, 64 np.,
cigarry, 1000 po 4½, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15 hacź 25 tol.,
rajß, pt. po 18, 20, 22, 24, 30 np.,
kurny tobak, pt. po 24, 30, 40, 50, 60 hacź 150 np.,
schnupny tobak, pt. po 50 hacź 150 np.,
tucźno, schmalz, butru, jahły, jerje, krupy, grieß, hróch, ßocźki, nudle, rósynki, korinthy, korjenje, jědźny wolij, petroleum, ßwěcźenje, thran, mydło, ßól, sodu, paleuz, rum a konfektury ßamßneje fabriki

porucźa po wschomóżno najtunischich płacźisnach

J. T. Schulza na snutskownej lawskej haßy 137.

Wina

běłe, cźerwjene a ßłódke, bleschu po 7½ nßl. a dróżscho, poruczataj

Scholz & Kühn
na jerjowej haßy.

Jako wěsty ßrědk psche **dybawoscź, kaschel, sażwanje, schijowe wobcźeżnoscźe, bróstbolenje atd.** je ßo mój

běły selowy bróstsyrop

(w bleschach po 1 tol., 15 nßl. a 7½ nßl.) wote mnje w dołholětnej praktizy stajnje s dobrym skutkowanjom nałożował. **Dr. med. Hoffmann.**

W bleschach po 1 tol., 15 nßl. a 7½ nßl. maja jón stajnje prawdźiwy na pschedań we

Budyschinje: knjes **Heinr. Lindner**, Seifhennersdorfje: k. **Ernst Donath**, Schěrachowje: k. **Carl Swoboda**, Neugersdorfje: k. **Raimund Herbrich**, Ebersbachu: k. **August Ernst**, Klukschu: k. **Ernst Postel**, Nowosalzu: k. **Richard Bamberg**, Kamjeńzu: k. **Hermann Kästner**, Eybawje: k. **J. G. Müller**, Biskopizach: k. **Bernh. Kunza**, Ledźborzach: k. **E. Jordan**, Ostritzu: **priv. haptyka.**

Symsku mużazu a hólcźazu drastu, stoffowe jakety sa knjenje, żonjaze a dźěcźaze stoffowe jaki

porucźa po tunich płacźisnach

W. Kubasch
na garbarskej haßy 432.

Richard Rincke,

fabrikant pschedeschcźnikow a ßłóncźnikow,
w Budyschinje na swonknej lawskej haßy 879,
porucźa pschedeschcźniki a ßłóncźniki w najwjetschim wubjerku po najtunischich płacźisnach.

Dźiwoczańske ſerbſke evang. luth. mißionſke towarſtwo ſměje jutſje — 11. oktobra — popołdnju w 2 ſhromadźiſnu.

Pětr Mónk.

Pſchichodnu ſrjedu, 14. oktobra,

ſwjedźeń ſa ſnutskomne mißionſtwo we Wósporku.

Sa němſke kemſchenje popołdnju w dwěmaj je k. P. Prim. M. Würkert ſ Lubija a ſa ſerbſke kemſchenje na pok ſchtyrjoch k. farař Jakub ſ Njeſwačźidła prědowanje pſcheczelnimje na ſo wſak. Na to rosrycźowanje po rosprawje k. duchomneho Hickmana ſ Draždźan.

Na tón ſwjedźeń wutrobnje pſcheproſchuje

Marczka, farař we Wósporku.

Sſrjedu, 14. oktobra,

ſkótne wiki w Minakale,

poßlenje w tutym lěcze.

S dobom ſo woſſiewja, ſo ſo ſa kóždeho njepſchedateho woka 6 np. a ſa kóždu njepſchedatu krowu 5 np. ſarunanja da.

Sa kermuſche

ja ſwój ſkład kolonialnych tworow najlěpje porucźam, jako

khoſej punt po 11. 12. 13. 14 nßl.,
zokor » » 40. 44. 46. 48. 50 — 56 np.,
rósynki » » 40—50 np.,
wſchitke korjenje, runje mlěte,
petroleum punt po 14—15 np.,
ſchleſynſke ſwěcźenje punt po 36 np.,

we wſchitkich dźělbach tunſcho.

Ernſt Hämſch na bohatej haßy.

Cigarry

w jara wulkim wubjerku, pěkneje dobroſcze a ſo derje palaze, porucźa 100 ſchtuk 18 nßl. a dróſcho

Carl Pötſchka
na ſwonknej lawſkej haßy.

Twjerde, ſe żeleſom wjaſane

kałowe ſuby

pſchedawa **Carl Noack** na żitnej haßy.

Rěs

leži ſtajnje na pſchedań w parnym rěſaku pſched zyhelſkimi wrotami. **O. Würck.**

Jena **khěža** ſ polom je w Brěſynje pola Hnczíny na pſchedań a może ſo wſcho dalſche pola tyſcherja **Hajnka** w Kißlizy ſhonicź.

35,000 hriwnow abo markow

(hłowny dobytk).

Ulmſkeje zyrkwinſko-twarſkeje lotterije **loßy** po 10 nßl. je ſaßo doſtał **M. Weiser.**

Skuknjane ſtupnje a
ſkuknjane toſle

porucźa najtuniſcho **Richard Rincke**
na ſwonknej lawſkej haßy 879.

Khěža cźo. 74 w Maleſchczach budźe ſo njedźelu 18. oktobra popołdnju w 1 hodźinje na pſcheßadźowanje pſchedawacź, teho runja tež möble, hoſpodarſki grat a wſchelaka żonjaza draſta. **K. A. Benedikt.**

Woſſiewjenje.

Holźy kóždeje ſtaroby doſtanu w Hródku lohku a derje płaczenu ſkužbu pſchi pěknych knjejſtwach. Wſcho dalſche je ſhonicź pola „Frau Avianus, Gartenſtraße No. 1 in Spremberg N. L.“

Dwaj tyſcherſkaj

ſa twarſke dźěło a běłe möble możetaj pſchi wyßokej ſdźě trajaze dźěło pola podpißaneho doſtacź.

Paul Schulza,
tyſcherſki miſchtr na garbarſkej haßy w Budyſchinje.

Dwaj **krawſkaj** możetaj pola podpißaneho hnydom do dźěła ſtupicź.

A. Schmid w Jenkezach.

Jedyn hólczeź, kiž chce **ſchewſtwo** nawuknycź, pola podpißaneho město namaka.

Aug. Eckſtein na żitnych wikach.

Jena **holza** ſo k lohkemu domjazemu dźěłu pyta a je wſcho dalſche pola podpißaneho ſhonicź.

Ernſt Richter,
knihiwjaſar pſchi nowej měſchczańſkej ſchuli.

Na knjeźim dworje w Schczeńzy pola Rakez ſo k nowemu lětu 1875 hiſcheze dwaj **konjazaj wotroczkaj** pſchi wyßokej ſdźě pytataj.

Dźěłarſkim familijam, wotroczkam a dźowkam może ſtajnje dobre město pſchi wyßokej ſdźě wukaſacź **Rudolf Wahl**
na jerjowej haßy cźo. 266.

Muž wot 27 lět, rjemjeßnik w Budyſchinje, ſtrowy a cźerſtwy a pěkneho waſchnja, chce ſo bórſy woženicź. Dokelž pak pſchi ſwojej dźěławoſczi khwile nima, ſo ſa żónſkimi roshladowacź, dha je ſebi wotmyßlik, ſebi pſches nowiny njewjeſtu pytacź. Won żada ſebi jako tajku młodu holzu, kiž jemu 4000 toler ſobu pſchinjeße, kotrež ſo k powjetſchenju rjemjeßniſtwa nałoża, pſchi tym pak krucze ſapißaja, tak ſo ſo ſhubicź njemóża. Holzy abo ſtarſchi tajkich dźowkow, kiž wo to rodża, chzyli ſwoje adreßy we wudawarni Serbſkich Nowin hacź do 19. oktobra wotedacź a pſchi tym wěſtźi bycź, ſo budźe wſcho najßwěrniſcho ſamjelczane.

Nakładnik: J. E. Smoleŕ. Ciſć: L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 42. — 17. oktobra — 1874.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawaŕni „Serb. Nowin“ na róžku zwonkneje lawskeje hasy čo. 688 wotedać, płaći so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawaŕ
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 7 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawaŕja 75 np. a na kral. saks. pósće 8½ nsl. a z přinjesenjom do domu 98 np.

Se sakskeho ßejma.

Dokelž stej ßo wobej komorje sakskeho ßejma tola skónčnje wo sakonju pschichodneho dawkidawanja s wyschnosczu sjednałej, dha ma ßo nětko pschepytanje wschitkich dokhodow s dźěła, s pschekupstwa, rjemjeßła, s fabrikow, se sdy, s danje a ratarstwa w pschichodnym lěcze stacz. K temu budza wěste krajne kommißije postajene, k kotrymž ßo potom wjeßni deputirtojo pschiwuswola, so bychu, jako se samoženjom a druhimi naležnosczemi wobydlerjow derje snaczi, k prawemu wotschazowanju spomóhli.

S tych horka spomnjenych dokhodow nawda ßo potom jedyn dźěl pjenjes sa krajne potrjeby, tón druhi dźěl pak psches dotalny gruntski, rjemjeßny a parschonski dawk, a to něhdźe tak, so ma ratař na dawksku jenoscz ßnadź 3—4 pjenježki město dotalnych 9 np. dacz. Wysche teho ma pak tež, hdyž ßu jeho lětne dokhody 500 hriwnow (markow) abo wjaz, někajki mały (abo pschi wyschschich dokhodach tež wyschschi) dokhodny dawk (Einkommensteuer) dacz.

Tajke nowe dawki mjenuja ßo simpla*) a wuczini tajki simplum (jenoscz) pschi 500hriwnowskich dokhodach 10 np. Wyschnoscz žada ßebi tejko simplow abo jenosczow, kaž je sa krajne potrjebnoscze nujne. Ma pak něchtón 950—1100 hriwnow dokhodow, tón njeda ßnadź 20 np., ale ma 60 np. dacz a to teho dla, dokelž je zyły sakon na to słoženy, so by tajki, kotryž ßo wot ßwojich dokhodow lědy žiwi, s dawkom po móžnosczi nisko wobczeženy był, so pak by tón, kotryž móže ßebi někotru dobrotu abo wokschewjenje popschecz, tež něschto wjazy k krajnym dokhodam dał.

Tež ßmědźa ßo tajzy, kiž maja mało dokhodow a ßu psches khoroscze w ßwójbje schkodowali abo hewak psches sežiwjenje pschißłuschnych abo wjele dźěczi woßebite wudawki měli, w dawku na czaß ponižicz.

Tole ßu jenož někotre postajenja noweho dawkskeho sakonja, a je móžno, so ßnadź posdźischo hischcze to abo druhe s njeho wułožimy, so by ta wěz Sserbam zyle zusa njebyła, hdyž směja pschichodnje ßami s tej wězu cžinicz.

H. K.

*) Simplum je łaczanske ßłowo a rěka: jenoscz, Einheit.

Swětne podawki.

Němske khěžorstwo. S Draždžan pißaja: Kral a kralowa staj ßo 15. oktobra na hród Wermsdorf pscheßydlikoj a tam někotry czaß wostanjetaj.

— Sańdźeny schtwórtk, jako 15. oktobra, je nowe srjadowanje sakskich kralowskich sastojnstwow do žiwjenja stupiło — prawisnistwo je wot sarjadowanja (Verwaltung) dźělene — a maja ßudniske hamty, hamtske hetmanstwa a wokrjeßne hetmanstwa (prjedy: krajske direkzije) nětko pak mjenje, pak wjazy abo tola něschto hinasche dźěła wobstaracz, hacz je dotal wobstarachu. My to pschichodnje hischcze drobnischo rospomnimy.

Dźenßa chzemy jenož na to kedźbnoscz wobroczicz, so maja ßo pjenjesy do krajneje wopaleńskeje kaßy (Brandkassengelder) nětko na hamtskim hetmanstwje wotedacz. A dokelž dyrbi ßo to prěni krócz stacz a ßnadź teho dla wjazy běrkow s tajkimi pjenjesami pschińdźe, hacz móže ßo jich horjebracz, dha je k. budyski hamtski hetman postajił, so maja ßo tajke pjenjesy na ßlědowazych dnjach pschinjescz a to po alfabetskim rjedźe: mjenujzy 19. oktobra s tajkich wßow, kiž ßo po jich němskim pomjenowanjom s pißmikami A. B. C. D. sapoczinaja, 20. oktobra s tych, kiž maja jako prěni pißmik E. F. G. H. I. K., 21. oktobra s tych s prěnim pißmikom L. M. N. O. P., 22. oktobra s Q. R. S. T. U. V. W. Z., 23. oktobra se wschěch wßow schěrachowskeho ßudniskeho hamta, 26. oktobra se wschěch wßow rakeczanskeho ßudniskeho hamta a 27. oktobra se wßow biskopskeho hamta, kiž ßo s pißmikom B. C. D. E. F. G. H. I. K. L. M. N. O. a 28. oktobra, kiž ßo s P. Q. R. S. T. U. V. W. Z. sapocznu.

Pschispomnicz chzemy, so ma nětko hamtski hetman dowolnoscz k rejam dacz a sa twarskimi naležnosczemi hladacz. Wón ma tež pschepytowacz, kak je něhdźe woheń wuschoł, a w zyrkwinskich a schulskich naležnosczach wón se ßobuskutkowanjom zyrkwineho radźiczela (superintendenta) abo wokrjeßneho schulskeho inspektarja prěnje rosßudźenje woteda, hewak pak dyrbi, kaž je to hižom dotal było, pschi rekrutirowanju ßobu byez a sa puczemi hladacz. Jemu k pomozy ßo tak mjenowany wokrjeßny wubjerk wuswoli.

— Sakski ßejm je ßo 9. oktobra skóncził, jako bě

nowy ſakon wo dawkidawanju dowuradźik, a buchu naſajtra ſapóßłanzy wot krala ßameho po ſnatym waſchnju domoj puſchczeni.

S Barlina pißaja, ſo je nëmſki khëžor italſkemu kralej k nawjedženju dał, ſo ßwojeje kipreje ſtrowoſcže dla k njemu na wopytanje pſchijëcź njemóže. — Na namjet wjerćha Bismarka bu wóndano, kaž ßmy tydženja hižom powjedali, prjedawſchi nëmſki póßłanz w Romje a potom w Pariſu, hrabja Arnim, do jaſtwa wotwjedženy, dokelž wón wëſte ſaſtojnſke papjery wudacź nochze, prajizy, ſo ßu to privatne pißma, kotrež je Bismarck na njeho pißał. Cžeho dla je Bismarck pſchecźiwo Arnimej, kiž je tola mudry, nahladny a jara bohaty cžlowjek, takle krucze wuſtupił, to ßebi hiſchcže nichtón wukłaſcź njemóže, dokelž nichtón njewë, ſchto w tych pißmach ſteji. Bjes tym je Arnim, kiž je ſtraſchnje na tak mjenowane zokorowe bëženje (Zuckerruhr) ſkhorjeł, ſ jaſtwa do bartinſkeje hojernje, charité mjenowaneje, pſchewjedženy, ma pak tež tam wo dnjo a w nozy dweju ſtražnikow, tak jo ſ nikim ſtradžu ryczecź njemóže.

— Na ſhromadžijnje, na kotruž bëchu ſe wſchëch europiſkich krajow a tež ſ Ameriki atd. wyſchſchi póſtſzy jaſtojnizy póßłani, ßu wuradźili, ſo pſchichodnje žadyn lohki jednory liſt wjazy hacź 2 nßl. porta khoſchtowacź njebudże, njech ßo tež do najdalſcheho kraja póſczele.

— Nëmſki rajchstag hakle w mëßazu novembru w hromadu ſtupi.

— Pſchecźiwo ſnatemu Kullmannej, kiž je na wjerćha Bismarka w Kißingenu tſëlił, budże ßudniſke jednanje 29. oktobra pſched pſchißažnym ßudom we Würzburgu (w Bajerſkej) wotdžerżane.

Awſtria. Dokelž chze khëžor Franz Joſef w bliſchim cžaßu do Cžech na houtwu pſchijëcź, na kotruž ßu jeho nëkotſi cžëſzy ſemjenjo pſcheproßyli, dha ma pak nëmſke miniſterſtwo we Winje ſ nowa ſtrach, ſo by ßo khëžor ſ Cžechami nëkak ſjednacź móhł.

— W ßejmach nëkotrych awſtriſkich krajow je ßo tón namjet ſtajił a tež pſchijał, ſo ma ßo wucżerſka ſda pſchichodnje ſ krajneje kaßy płaczicź, ſo by po tajkim nichtón wjazy ſchulſki pjenjes (Schulgeld) dawacź njetrjebał. Nëtko wot khëžora wotwißuje, hacź wón tajke wobſankenje wobtwjerdźi. — W Praſy ßo hižom nëkotry cžaß wot jenotliwych ſtarſchich, kiž dźëcźi do elementarnych ſchulow ſcżeku, žadyn ſchulſki pjenjes njedawa, ale ßo ſ mëſchczanſkeje kaßy ſapłacźi a w Sserbiji hižom dawno žaneho ſchulſkeho pjenjeſa njedawaja.

— We Wuherſkej ßu ßo miniſtrjo we tym ſjednali, ſo dyrbja ßo krajne dawki powyſchicź, dokelž hewak kraj ſ cžeſczu wobſtacź njemóže. Hacź pak wuherſki ßejm do tajkeho powyſchenja ſwoli, to ßo hiſchcže praſcha.

Franzowſka. Franzowſka wójnſka łódź „Orenoque," kotraž dla ſakitanja bamża w italſkim pſchiſtawje Civita-vecchia pſchebywaſche, je ßo wot tam do Franzowſkeje wróczika. Tola je franzowſke knjeżerſtwo bamżej k nawjedženju dako, ſo w jenym franzowſkim pſchiſtawje ſtajnje jena wojerſka łódź ſa njeho hotowa ſteji, hdy by ju wón mëcź chzył.

— So je hrabja Arnim ßadżeny, to, kaž wſchudże druhdże, tak tež w Pariſu wjele ryczow cżini, dokelž je tam jara ſnaty. Tamniſchi republikanarjo ßu ſ tym ſ pokojom, ſo je ſ Pariſa wotwołany, dokelž wón pſchecżel franzowſkeje republiki njeje, ale pjecża tej myßlicżzy hołdowaſche, ſo je nëmſkeho khëžorſtwa dla lëpje, hdy by w Franzowſkej kral abo khëžor knjeżił. (Wjerćh Bismarck je pak, kaž ßo ſda, teho mënjenja był, ſo ßo mër bjes nëmſkim khëžorſtwom a Franzowſkej wjele ſkerje ſdżerži, hdyż Franzowſka hacź na dalſche republika woſtanje.

— Jendżelſki krónprynz je do Pariſa pſchijëł, ſo by tam nëkotrych woßebnych knjeżich wopytał.

Schpaniſka. Powjeſcź, ſo je w karliſtiſkim wójſku ſbëżk wudyrił a ſo ßu pſchi tym Don-Karlosa cżeżzy ranili, po nowſchich powjedanjach wſchelakich nowinow wërna njeje; jenoż tak wjele ſda ßo wërne bycź, ſo je ßo Don-Karlos ſ nëkotrymi ßwojimi generalemi ſwadźił a teho dla ßwojeho najwyſchſchehó generała ſe ßłużby puſchczik. Najwyſchſchi kommando w karliſtiſkim wójſku wjedże nëtko general Mendiri.

— Jene wotdżëlenje ſchpaniſkeho republikanſkeho wójſka je karliſtſkeho wjedżerja Lozana bliſko Fortuny ſbiło a jemu 8 woſow ſ muniziju a konimi wſako.

— Sa to ßu pak karliſtojo mëſto Irun, bliſko franzowſkich mjeſow leżaze, woblehnyli a tamniſche pſchedmëſta ſapalili. Wobydlerjo mëſta a wojazy tam leżaze ßu drje jich trochu wotehnali, ale karliſtojo ßo nëtko na to hotuja, ſo bychu ſkerje a lëpje ſ kanonami na Irun tſëleli.

Rußowſka. Ruſka khëžorka je ßo do Londona podała a tam nëkotry cżaß woſtanje; pſchetoż cżaß ßo bliži, ſo jeje tam bydlaza džowka, edinburgſka wójwodka Marja, do njedżel pſchindże. Jeje mandżelſki, tak mjenowany edinburgſki wójwoda, je ßyn-prynz jendżelſkeje kraloweje Viktorije. Ruſka khëžorka na ßwojim puczu do Londona 13. oktobra pſches Barlin jëdżeſche, bëſche pak prjedy proßyła, ſo by ßo jej tam žane witanje njedoſtako a wona tak bjes komdżenja dale jëcź móhła.

— W Rußowſkej dyrbi nëtko tež kaž w Nëmzach, kóždy ſtrowy młody cżlowjek ßwój cżaß we wójſku ßłużicź. Tuta powſchitkomna wojerſka ßłużba tam hakle lëtża ſaſtupi, ale żidżi pytaja ſe wſchej leſczu, kak bychu ßo wojerſtwa ſminyli, tak ſo móże jich wyſchnoſcź jenoż jara mało do wójſka doſtacź. Duż maju ßo wſchë żidowſke familije ſ nowa pſchepytacź, ſo by na ßwëtko pſchiſchło, kak wjele młodych, k wojerſtwu kmanych żidow po prawym je-

Amerika. S Newyorka piſaja, ſo je tam hiſchcze pſchezo mako dźěła a ſaſtužby a ſo ßo teho dla taizy, kiž ßu ßo tam ſ Europy pſcheßydlili, ſ hromadami ſaßo do Europy wróćejeja, jeli maja k temu hiſchcze pjenjeſy.

Ze Serbow.

S Budyſchina. Nowy wokrjeßny ſchulſki inſpektaŕ, k. Dr. Wild, je ßwoje ſaſtojnſtwo naſtupił a bu 13. oktobra wot deputazije měſchćanſkich evangelſkich a katholſkich ſchulow poſtrowjeny.

— Měſchćanſka pinza je wot dotalneho wyſchſcheho pinčznika Hille w Draždźanach ſa lětny pjenjes wot 560 toleŕ wotnajata a wón 1. meje 1875 ſaſtupi.

— Expedizia kralowſkeho hamtſkeho hetmanſtwa je w Hoſchicź haßy (Goſchwitz) cžo. 705 po 1 ſkhodźe. — Kralowſke wokrjeßne hetmanſtwo je na hrodźe, hdźež bě hacž dotal kralowſka krajſka direkzia.

— Prjedawſchi hoſcženźaŕ w „Tſjoch Hwězdach" a nětko pſchekupz w Draždźanach, ſ mjenom Korla Auguſt Marſchka, bě loni kublerjej Hadamej Dejzy w Rachlowje 50 tl. na tſi měßazy na wechſel požćžił, ßebi pak hnydom 10 tl. wotcžahnył. Jako pak Dejka w prawym cžaßu płaćzicź njemóžeſche, dha wobaj wućziniſchtaj, ſo ma wón na tule ſummu nowy wechſel dacź a te pjenjeſy ſa 3 měßazy ſapłacźicź. Dejka a jeho žona běſchtaj tón nowy wechſel prjedy podpißakoj, hacž běſche ta ſumma — ſ nowej danju 60 tl. — ſapißana; ale kak ßo wonaj ſtrózjiſchtaj, jako w junuaru 1874 wuhladaſchtaj, ſo je tam 140 tl. napißanych, kotrež dyrbjeſchtaj też ſapłacźicź. — Na rune waſchnje bě Marſchka na jedyn wechſel, wot korczmarja Žura w Nowych Boranezach podpißany, 135 tl. měſto 65 tl. napißał, tola njebě wón ſa tónle wechſel žanych pjenjes doſtał, dokelž bě ta wěz ſahe na ſjawnoſcź pſchiſchła. Wot ßuda bu wón 9. oktobra k 15 měßazam khoſtarnje a k 100 tol. ſchtrafy wotßudźeny. — Wot budyſkeho ßuda bu 13. oktobra murjeŕ Jan Bartko ſ Barta k jenemu lětu jaſtwa wotßudźeny, dokelž bě w bartſkim małym hrodźe ſ tamniſcheje kuchnje wohniſchćowe żeleſne płaty kranycź chzył a běſchtaj jeho knježi ßłużobnik Mertynk a ſtražnik Henig pſchi tym dóßahnykoj.

S Huſki. Naſch rjany nowy Božidom je nětko tak daloko hotowy, ſo budźe 26. oktobra poßwjećeny.

S Porſchiz. Ssobuſtawy tudomneho zyrkwineho prjódkſtejerſtwa ßu w tu khwilu ßłědowazy knježa: kubleŕ Jan Mikel w Kumſchizach, kubleŕ Korla Wylem Lehmann w Konjezach, kubleŕ Jan Auguſt Guda w Kubſchizach, kubleŕ Pětr Wićźas w Boſchezach, kubleŕ Korla Auguſt Schpótka w Lětonju, žiwnoſćeŕ Jan Mitaſch w Krakezach, ryćzerkubleŕ Khryſtian Bruno Menzner nad Krakezami, kubleŕ Jan Hetman w Porſchizach a faraŕ Hermann Julius Trautmann jako pſchedßyda.

S Budyſchinka. Ssobuſtawy tudomneho zyrkwineho prjódkſtejerſtwa ßu nětko cźile knježa: žiwnoſćeŕ Pětr Pjetſchka w Budyſchinku, miſchtr Jan Bogel tam, žiwnoſćeŕ Jurij Grützner w Pſchiwćźizach, žiwnoſćeŕ Korla Zippel tam a porſchiſki faraŕ k. Hermann Julius Trautmann, pſchedßyda, jako vikar.

S Maleſchez. Naſch nowy faraŕ, k. Mrósak, je ßo 8. oktobra ßem pſcheßydlił a bu njedźelu, 11. oktobra, do ßwojeho ſaſtojnſtwa ßwjedźeńſzy ſapokaſany. Wobſchěrniſche wopißanje budźe w bliſchim cźiße „Serb. Now." wotcźiſchcźany.

S Rakez. Naſch guſtav-adolfſki ßwjedźeń, kotryž ßo tudy 29. ſeptembra wotdźerża, je ßo jara derje radźił, a my drobniſchu roſprawu ſa tydźeń podamy.

S Wjelkowow. Popołdnju 6. oktobra je tudy pola žiwnoſćerja Rychtarja, jako běſche tón na poli, jedyn paduch něhdźe ſa 60—70 tl. najbóle žónſkeje draſty kranył. Wón je tule do jeneho Rychtarjez korba ſapakował, pſchetož ludźo ßu jeho na puczu do Stachowa widźeli, njeißu pak wjedźeli, ſo kranjene wězy njeße.

S Běłeje. Wutoru, 7. oktobra, wječzor poćza ßo w kólni tudomneho khěžnika Župana palicź a ßo tale ſ domſkimi wotpali. Poß, kiž běſche tehdy jara ſchćzowkał, je ßo wot tuteho cźaßu ſhubił.

Přilopk.

* Jako 10. oktobra khoſchćeŕ Franka ſe ßwojej žonu blizko Gerichshaina pſches żeleſnizu dźěſche, dha runje jena lokomotiva ſ Lipſka pſchihna a jeju potorhny. Franka dyrbjeſche ſa 2 hodźinje wumrjećź, jeho žona pak hiſchcze cźežko khora leži. Pſchespucź pſches żeleſnizu faſchlahowany njeběſche.

* W Hernje njedaloko Bochuma je 11. oktobra popołdnju tamniſchi półvernik roſleczał a je ſtražnik pſchi tym wo žiwjenje pſchiſchoł. Schto je wina tuteho njeſboża, njehodźi ßo prajicź, pſchetož dokelž bě njedźela, dha tam hewak nichtón njeběſche.

* Prynz Bjedrich Korla je wóndano w naranſchich Prußach na jenej hońtwje jelenja tſělił, kiž bě 450 puntow cźežki.

* W Bayernje (w Schwajzarſkej) 5. oktobra jena žónſka ßwój 105. narodny dźeń ßwjeczeſche.

* W Bagneresu de Luchon w Schpaniſkej bu 5. oktobra ßydomnacze rubjeźnikow ſatſělenych. Woni běchu tam někotre dny prjedy wjele pjenjes rubili, ale wojazy, kotſiž běchu tam bórſy potom pſchiſchli, běchu ßo, hacž runje bě jara hroſne wjedro, ſa nimi puſchcźili a jich w jenej wßy doßahnyli, jako ßo runje do rubjenych pjenjes dźělichu.

Kak Hans Depla a Mots Tunka

rozom wótřitaj a ludźi pódla škrějetaj.

* * *

Hanß Depla. Njewěsch, schto te horde holzy cźinja, kiž loni sa ßwoju hordoscź tajki rjany dar pschipóßłany dostachu?

Mots Tunka. Hm, hacź ßo dale hordźa, to njewěm, ale tak wjele wěm, so wo kocźe dary wjazy njerodźa.

H. D. Je to tola dźiwny njedźakowny lud na tutym ßwěcźe a bje-wscheje haniby!

M. T. Nó nó, tak slě tola njeje!

H. D. Hlaj, dha staj nan a macź woßom dźěcźi wotcźahnyłoj a je tak sastarałoj, so maja ßo wschitke derje doscź a móźa ßo pěknje źiwicź.

M. T. To starschimaj cźescź cźini.

H. D. Haj, ale dźěcźi tak njemyßla a runje wónschtyri, kiž derje ßedźa a woßebnje cźinja, ßo tak sa macź njestaraja, kaž ßo ßłuscha.

M. T. Schto dha masch wustajecź?

H. D. Nó, jako macź pola jeneho dźěscźa pschebywasche, dha bu tam jara hubjenje wothladana a dosta tež jara hubjenu jědź, so bě cźeledźi źel, a jena dźowka rjekny: Tajka jědź do ludźi njeßłuscha, ale do skotu.

M. T. Hm, to by tola jara hrěschne było, hdy bychu ßo dźěcźi pscheczźiwo maczeri tak sadźerźake.

H. D. Haj, to je tež hanibne.

Cźahi po żelesnizy:

Po hornokużiskej żelesnizy s ranja k wjecźoru. Wotjěsd: Kohlfurt rano 4 hodźinow 42 minutow, popołdnju 1 h. 32 m., pop. 5 h. 7 m. Hórka rano 5 h. 31 m., p. 2 h. 5 m., p. 5 h. 46 m. Niska r. 5 h. 49 m., p. 2 h. 15 m., wjecźor 6 h. 1 m. Mikow rano 6 h. 11 m., pop. 2 h. 29 m., wjecźor 6 h. 18 m. Wujesd rano 6 h. 45 m., pop. 2 h. 50 m., wjecźor 6 h. 48 m. Las dop. 7 h. 5 m., pop. 3 h. 3 m., wjecźor 7 h. 5 m. Wojerezy rano 7 h. 40 m. pop. 3 h. 26 m., wjecźor 7 h. 32 m. Wyßoki Bukow dop. 8 h. 9 m., pop. 3 h. 47 m., wjecźor 7 h. 57 m. Ruhland dop. 8 h. 43 m., pop. 4 h. 7 m., wjecźor 8 h. 28 m. Mückenberg dop. 9 h. 2 m., pop. 4 h. 22 m., wjecźor 8 h. 52 m. Wikow (Elsterwerda) dop. 9 h. 28 m., pop. 4 h. 44 m., wjecźor 9 h. 27 m. Rukow (Liebenwerda) dop. 9 h. 47 m., pop. 5 h — m., wjecźor 9 h. 54 m. Ssokolza (Falkenberg) pschijěsd: dop. 10 h 7 m., pop. 5 h. 7 m., wjecźor 10 h. 14 m.

Po horujokużiskej żelesnizy s wjecźora k ranju. Wojěsd: Ssokolza rano 6 h. 42 m., dop. 10 h. 55 m., wjecźor 6 h. 45 m. Rukow rano 7 h. 14 m. dop. 11 h. 18 m., wjecźor 7 h. 9 m. Wikow rano 7 h. 41 m. dop. 11 h. 36 m., wjecźor 7 h. 28 m. Mückenberg dop. 8 h. 13 m., pschip. 12 h. 3 m., wjecźor 7 h. 57 m. Ruhland dop. 8 h. 48 m., pschip. 12 h. 30 m., pop. 4 h. 3 m., wjecźor 8 h 17 m. Wyßoki Bukow dop. 9 h. 11 m., pschip. 12 h. 49 m., pop. 4 h. 19 m. Wojerezy dop. 9 h. 51 m., pop. 1 h. 20 m., pop. 4 h. 46 m. Las dop. 10 h. 17 m., pop. 1 h. 42 m., pop. 5 h. 4 m. Wujesd dop. 10 h. 44 m., pop. 2 h. — m., pop. 5 h. 20 m. Mikow dop. 11 h. 14 m., pop. 2 h. 27 m., pop. 5 h. 42 m. Niska dop. 11 h. 41 m., pop. 2 h. 45 m., pop. 5 h. 59 m. Hórka dop. 11 h. 55 m., pop. 2 h. 57 m., wjecźor 6 h. 9 m. Kohlfurt, pschijěsd: pschip. 12 h. 38 m., pop. 3 h. 42 m., wjecźor 6 h. 42 m.

Wot 20. oktobra budźa moje materialtworowe khlamy w mojim domje na bohatej haßy cźo. 90.

Hermann Kunack.

Wosjewjenje.

We wudawarni „Serb. Nowinow" je w tu khwilu krótke pißmo (petizia) wupokožene, w kotrymž žo wo to proßy, so by žo k. aßežorej **H. F. Wehli** w Budyschinje ta dowolnosć abo konzeßija dała, so móhł wón jako **žerbski ryčžnik** abo **advokat** žam na žwoju ruku džéłacź a tak woßebje Sserbam a žerbskim ludźom w prawisniskich wézach s dobrej radu a pomozu žkužicź. Schtóž teho dla chce, so by k. aßežor **Wehla** tajku konzeßiju abo dowolnosć k advokatskemu džéłanju, se žwojim žydkom w Budyschinje, (hdyž Sserbja w tu khwilu žaneho žerbskeje ryče dosć abo dospołnje mózneho ryčžnika nimaja) dostał a tak žerbskim ludźom w prawisniskim k radże a pomozy bycź móhł, tón budź tak dobry a pschindź pschi składnosczi do khlamow abo wudawarnje „Serb. Nowinow" na rózku swonkneje lawskeje haßy, njedaloko lawskeho tórma, w Budyschinje a podpißaj*) jow horka spomnjene pißmo abo próstwu se žwojim mjenom. To pißmo jako próstwa je tajke, so móže je kóždy s dobrej wutrobu podpißacź a nikomu niczo schkodzicź njemóże; wjele bóle je wono na to skožene, so by Sserbam a žerbskim ludźom, so bychu czi jeneho **žerbskeho** ryčžnika do Budyschina dostali, k wužitkej byko.

Wudawarnja „Serbskich Nowinow".

J. E. Smoler.

*) Petizia abo próstwa sa k. aßežora **Wehlu** je tež pola restauratera k. **Merschnarja** pschi žerbskej katholskej zyrkwi w Budyschinje k dobroczinwemu podpißowanju wupokožena.

Lubi Sserbja a dobri pschečzeljo!

Hdyž žebi Waß na horka stejaze wosjewjenje k dobroczinwemu wobkedžbowanju pokasacź a wo podpißanje Waschich czeßnych mjenow, kotrychž je mi trjeba, proßyc dowolam, dha stanje žo to mjenje moje dla, kaž wjele wjazy Sserbow a žerbskich ludźi dla. Wot teho czaßa, hdyž staj k. ryčžnik Marczka a k. ryčžnik Rychtař (w lécze 1872), wobaj Sserbaj, se žmjerczu woteschkoj, nimaju Sserbja a žerbszy ludźo, kiž němskeje ryče pak zyle niz, pak niz dosć mózni njejßu, žaneho prawisnika abo ryčžnika (advokata) tudy w Budyschinje w žrjedźisnje Sserbow, kotryž by žerbskeje ryče dospołnje mózny byk. Ssuli pak Sserbjo a žerbszy ludźo hižom prjedy, jako běch hischcze sastojnik w kralowskim žudniskim hamcze na hrodże w Budyschinje, se wschěch stronow žerbskeho kraja husto ke mni khodźili a žebi pola mje prawisnisku radu a pomoz pytali, dha je žo to po njedo Rychtarjowej žmjerczi czim husczischo a we wobschěrnischej měrje stało, tak so žym žo pschežwědczi, so je s najmjeńscha **jedyn** žerbskeje ryče dospołnje mózny ryčžnik abo advokat, s kotrymž bychu žo Sserbja w žerbskej ryczi dołnje dorycźecź a dorosymicź móhli, sa Budyschin a jeho blischu a dalischu wokolnosć zyle nusny a trěbny. A dokelž žu mje wschitzy czile a mnosy druzy Sserbjo, haj žami Němzy, proßyli, wabili a nuczili, so bych jako žerbski ryčžnik w tudomnym měsczе žam na žwoju ruku džéłał a Sserbam prawisnischy k radże a pomozy byk, dha žym, hacź runje moja strowosć hischcze zona kruta a wobstajna njeje, w Božim mjenje wobsankuyk, to tola s Božej pomozu a kaž daloko budźa moje mozy doßahacź, czinicź. K temu pak je trjeba a nusne, so ja k tajkemu ryčžniskemu džéłanju a prawisniskemu skutkowanju wot ministerstwa abo wot krala konzeßiju abo dowolnosć dostanu. A so bych tule konzeßiju abo dowolenje czim ruczischo a wěsczischo dostał, dha žebi nětk dowolam: Waß lubi Sserbjo a žerbszy pschečzeljo, snatych a njesnatych, niskich a wyßokich a kajkehožkuli powołanja schtó je, na horka stejaze Wosjewjenje pokasacź, Waß na to w tymle wosjewjenju spomnjene, we wudawarni „Serb. Nowinow" wupokožene krótke pißmo abo petiziju kedźbliwych czinicź a Waß wo podpißowanja Waschich czeßnych mjenow pod tuto pißmo abo próstwu proßycź. Ja proschu Waß teho dla wschěch, kiž se Sserbami a žerbskim ludom derje měnicze a jich lěpsche chcezе a žabacze, woßebje pak proschu kk. **gmejnskich prjódkstejerjow, starschich muži, wjeßnych rychtarjow, starschich muži** atd. a schtóž žo hewak hischcze w luboscźi na mnje dopomni, pschečzelnje wo tajke podpißanje spomnjeneho pißma abo petiziju w Budyschinje pola k. Smolerja abo hdyžkuliž na wßach žo ta petizija pokasacź abo wokoło noßycź budże. Ja nadźijam žo tež czim swólniwischeho a bohaczischeho podpißowanja, czim mjenje žo ta wěz sa mnje a sa moju parschonu, ale wjele bóle sa Sserbow a žerbski lud, kotrymž chzu hischcze žkužicź a wužitny bycź, stanje. Tež je wopschijecze tuteje petizije tajke, so móže je kóždy s dobrym žwědomnjom se žwojim mjenom podpißacź a nikomu niczo schkodzicź njemóże. Njech pak kóždy, kiž podpische, pódla žwojeho mjena pschipische: **schto** je a **hdže** je, k pschikł: N. N. Gutsbesitzer, abo Gemeindevorstand, abo Ortsrichter, abo Gemeindeältester, abo Gerichtsschöppe in N. N. atd. — Dżeń abo datum njech nichtó **nje**pschistai.

Tak žwoju wěz Bohu a Waschej Wschitkich schesczijanskej luboscźi k dobroczinwemu podpjeranju poruczinwschi žym a wostawam s pólnym poczesczowanjom Wasch žerbski krajan a pschečzel

H. F. Wehla,

prjedy aktuar, posdźischo aßežor, kaž tež žerbski tokmacźer na žudniskim hamcze w Budyschinje.

Photographia E. Pofeldt

w Budyſchinje, nutskhod pſchi theatrje a ſ kotokneje haßy.

Sa kermuſche

ja ßwój ſkład kolonialnych tworow najlěpje poruczam, jako

khofej punt po 11. 12. 13. 14 nßl.,
zokor „ „ 40. 44. 46. 48. 50—56 np.,
rósynki „ „ 40—50 np.,
wſchitke korjenje, runje mlěte,
petroleum punt po 14—15 np.,
ſchleſynſke ßwěczenje punt po 36 np.,

we wſchitkich dźělbach tuniſcho.

Ernſt Hämſch na bohatej haßy.

Khofej, punt po 105, 110, 120, 130, 140, 150, 160 np.,
zokor, pt. po 40, 44, 46, 48, 50, 52, 54, 56, 60, 64 np.,
cigarry, 1000 po 4½, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15 hacž 25 tol.,
raiß, pt. po 18, 20, 22, 24, 30 np.,
kurny tobak, pt. po 24, 30, 40, 50, 60 hacž 150 np.,
ſchnupny tobak, pt. po 50 hacž 150 np.,
tucžno, ſchmalz, butru, jahły, jerje, krupy, grieß, hróch, ßoczki, nudle, rósynki, korinthy, korjenje, jědźny wolij, petroleum, ßwěczenje, thran, mydło, ßól, ſodu, palenz, rum a konfekturu ßamßneje fabriki

poruczа po wſchomóžno najtuniſchich płaczíſnach

J. T. Schulza na ſnutskownej lawſkej haßy 137.

Khofej,

punt po 10, 11, 12, 13—16 nßl.,
rajß, pt. po 18, 20, 24, 30 a 44 np.,
zokor, pt. po 40, 44, 48, 50—56 np.,
ſyrop, pt. po 18, 20, 25—40 np.,
petroleum, wot 5 puntow pt. 14 np., } ßměſchnje tunjo!
w cžwizach hiſchcze tuniſcho,
jereje, najlěpſcha trajaza twora, tuna 14⅚, 16-16⅓ tl.,
palenz, liter 26 a 24 np., w zylym tuniſcho,
palenzy dobre, ßłódke, liter po 4—10 nßl., w zylym tuniſcho,
raff. ßwěczenje, pt. po 40 np., pſchi wotkupjenju wot 5 puntow tuniſcho,
cigarry jara tunjo, 100 ſchtuk po 17, 18, 19, 20—24 nßl.,
krupy, ßoczki, jahły, buny, hróch atd.,
tobaki w czeńkich a tołſtych rołkach, kaž tež w pakczikach

poruczа

Carl Noack na žitnej haßy.

Ssukњane ſtupnje a
ßukњane toſle

poruczа najtuniſcho **Richard Rincke**
na ſwonknej lawſkej haßy 879.

Dr. Whitowu wodźiczku, bleſchu po 5 a 10 nßl.,
ſchmrěkojehlinowy äther pſche wicz,
augsburgſku žiwjeńſku eßenzu, bleſchu po 5 nßl.,
ſulzbergerſke flußowe khrepki, bleſchu po 5 nßl.,
Feytona pſche ſubybolenje, bleſchu po 5 nßl.,
korjeńſki wolij, bleſchu po 2½ nßl.

poruczа **hrodowſka haptyka.**

(Pſchipóßłane.)

Wulku dobrotu **Glöckneroweje zakły***) ßym na mni ſpóſnał. Pſched 6 létami padzech, ſkhód wyßoko, ſnał na lěwy bok, ſo ßebi lěwu ſczehnjowu kóſcz 1 zol won wuraſych, njemóžach pak dokhi czaß pod wulkimi boloſczemi pomoz namakacz; jenoz horejſcha žałba mje ſahoji a mózu ja ßwoje dźěła nětko ſaßo wobſtaracz. Ja mam ſa ßwoju pſchißłuſchnoſcz, to k lěpſchemu druhich woſjewicz.

Hermann Biſchoff,
młynſki miſchtr w Grunje pola Leßnja.

---

*) Prawdźiwa ſe ſchtemplom: **M. RINGELHARDT** na ſchachtliczkach

k doſtaczu w ſchachtlach po 2½ nßl. w **budyſchomaj haptykomaj**, kaž tež w haptykach w Biſkopizach, Rakezach, Schěrachowje, Hirſchfeldze, Bjernaczizach, Woſtrowzu, Herrnhucze, Neugersdorfje, Großſchönawje, Nowoſalzu, Seifhennersdorfje a w fabrizy w Gohlisu pola Lipſka.

NB. Bjes horka wuczíſchczaneho ſchtempla žałba **prawdźiwa njeje.**

Khěža na pſchedań. Khěža czo. 66 w Njeßwaczidle, bliſko hoſczeńza, ßo hodźaza ſa rjemjeßnikow, budze ßo **21. oktobra t. l.**, jako **ßrjedu** dopołdnja w 10 hodźinach w kujeźim hoſczeńzu na pſcheßadźowanje pſchedawacz.

Drjewowa aukzia.

Wutoru, 27. oktobra, budze ßo na **kobjelnjanſkim reviru** něhdze

20 kloſtrow mjehkich kliplow a
135 kop mjehkich walczkow

ſa hotowe pjenjeſy na pſcheßadźowanje pſchedawacz.

Sapoczatk aukzije rano w 9 hodźinach w drjewniſchczu pſchi ſchußeju, wot Komorowa k Lěſkej wjedźazym.

W Kobjelnju, 9. oktobra 1874.

Wohlmann.

F. W. Schütter

w Müllerez korczmje na žitnych wikach 644

hoji wſchě khoroſcze a ſaczěri kurjaze woka a brjodawki ſa tuni pjenjes.

Ratarske kreditne towarstwo w sakskim kralestwje.

Horjebranje zobustawow, nutspłaczenje pjenjes, pschedawanje sastawnych a kreditnych listow, proschenja we pozczonki atd. sa ratarske kreditne towarstwo w sakskim kralestwje, zo wote mnje kózdy czaz wobstaraja, kaz tez nalutowarnske pjenjezne skkadki (Spareinlagen) zo tez wot tajkich horjebjeru, kiz zobustawy njejzu, a zo wote dnja nutspłaczenja s 4 prozentami sadanja.

W. Matheis na hospitalskej hazy w Budyschinje.

Sa tajkich, kiz na płuza, wutrobu a nerwy czerpja, jara wazne.

Liebigowy kumys-extract.

Proschu, mi 36 flakonow Wascheho kumyzoweho extrakta bórsy pózłacz, dokelz zmy hódne polepschenje pschi mojej dzowzy po dzewjeczdzeńskim trjebanju pytnyli a teho dla w lekowanju pokraczowacz chzemy. Sskabosez, hewak kózdy dzeń, wozebje psched wjeczorom sastupaza, je zo hizom zyle shubika a pazijentka hizom wjele lepje wonhlada.

Jos. Eisenkolb,
wyschschi wucżer.

Proschu, dokelz je zo Wasch extrakt tez pola mje hizom po wutrjebanju tsjoch flakonow jako dobry wopokasak, wo pschipózkanje (Skasanje).

Katharina Stude.

Po wuzicżu tychle schtyrjoch flakonow kumyza mózu prajicz, so je zo kaschel nészto pomjenschik, dychanje je loze, tez je wjetsche pokhilenje k spanju po Waschim poruczenju, je zo namakako atd.

H. Müller.

Wukładowaza knizka Dr. Weila darmo a franko.

General-Depot von Liebig's Kumys-Extract.
Berlin, Friedrichstr. 196.

NB. Lekarjo nascheho instituta zu kózdy czaz hotowi, po pschizkanju wopizanja khorosczje khoremu s lekarskim wukasowanjom k ruzy bycz, **a njetrjeba zo sa to niczo płaczicz.**

Sa Budyschin a wokolnosez pschedawa knjes **Heinr. Jul. Lincka** 1 bleschu sa 16 nzł., 4 bl. sa 2 tl.

Wina

bele, czerwjene a złódke, bleschu po 7½ nzł. a drózschо, poruczataj

Scholz & Kühn
na jerjowej hazy.

Cigarry

w jara wulkim wubjerku, pekneje dobrosczje a zo derje palaze, poruczа 100 schtuk 18 nzł. a drózschо

Carl Pötschka
na swonknej lawskej hazy.

Tunjo! Tunjo!

ff. derje złodzazy njepaleny khosej, punt po 10 nzł.,
do. do. do., punt po 11 nzł.,
ff. pekkje złodzazy seleny Java, punt po 12½ nzł.,
mlety melis, ... punt 40—48 np.,
melis w kehelach, ... punt 50—54 np.,
najlepsche wulke rosynki, ... punt 48 np.,
najlepsche rjane korinthy, ... punt 44 np.,
złódke mandle, ... punt 80 np.,
hórke mandle, ... punt 90 np.,
najlepschi petroleum, ... punt 14 np.,
w zytym tunischo,
najlepsche schlesynske zwecżenje . . punt 36 np.
poruczataj

Scholz u. Kühn
na jerjowej hazy a s napschecza kaserny.

Prawdzziwy
Dr. med. Kochowy
universalny magenbitter*)

je kózdemu w zołdku czerpjazemu najlepje poruczicz.

Tónle zylne aromatiski, mózny magenbitter je jara dopokasany zrédk pschi złabym zołdkowym pschetkaczu, pschi sazwanju, hämorrhoidalnych, delnjozziwotnych wobczezenoszczach, s zyka pschi wschém njedozahazym pschetkaczu a jeho zledstwach a napschecziwo skutkowaze zołdkowe picze.

*) Na pschedań maja jón w originalnych bleschach po 10 nzł. we
Budyschinje: knjes **Wilh. Jacob** a k. **Heinr. Lindner**,
Wehrsdorfje: k. **C. Aug. Schmidt**,
Seifhennersdorfje: k. **Ernst Bonath**,
Schérachowje: k. **Carl Swoboda**,
Neugersdorfje: k. **Raimund Herbrich**,
Ebersbachu: k. **Aug. Ernst**,
Nowosalzu: k. **Richard Bamberg**,
Kamjenzu: k. **Herm. Kästner**,
Cybawje: k. **J. G. Müller**,
Biskopizach: k. **Bernh. Kunza**,
Lezzborzach: k. **E. Jordan**.

Khéza czo. 74 w Maleschezach budze zo jutsje, njedzelu, 18. oktobra, popoldnju w 1 hodzinje, na pschezadzowanje pschedawacz, teho runja tez möble, hospodarski grat a wschelaka zonjaza drasta.

K. A. Benedikt.

Jacquety ſ tricota a düffela,
paletoty po 1 tl. 20 nßl. a dróżſcho,
mantle a paletoty po 4 tl. a dróżſcho,
nowe draſtowe tkaniny ſ lipſkeje maßy
poruczja

☞ W khlamach ßo ſzerbſki ryczi.

Auguſt Grützner.

Jutſje, njedżelu, 18. oktobra,

reje w Jeńkezach.

Roſtok.

Na pſcheßadżowanje pſchedawanje ſchulſkeho domu

w **Komorowje** pola **Kupeje.**

Dotalny ſchulſki dom a jeho pódlanſke twarjenja w Komorowje budża ßo wutoru, 27. oktobra 1874 ſ dobom ſ parzellami 7a., 7b. a 8 leżomnoſtnych knihi ſa Komorow na pſcheßadżowanje pſchedawacż.

Pſchedawanſke wumĕnjenja ßo pſched ßamym ßadżenjom kupneje płaczišny woſſjewja.

Na kupjenje ſmyßleni chżyli ßo

wutoru, 27. oktobra 1874,

dopołdnja w 10 hodżinach,

w ſchuli w Komorowje dla wotewrjenja ßadżenjow ſhromadżicż.

Schulſka gmejna w Komorowje,
9. oktobra 1874.

Palenz

wſchĕch drużinow najlĕpſcheje dobroſcże ☞ ſa **wikowarjow** a **hoſcżenzarjow** ☜ ma po najtuniſchich płaczišnach na pſchedań

Ernst Purscha na Żidowje 238.

Prósne jerjowe tuny a ſchmałzowe ßudy

ma dla njedoſtatka mĕſta tunjo na pſchedań

pſchekupz **E. Purſcha** na Zidowje.

Jene żeleſne **ßypne khuchle** (Schüttofen) ſ wóhniſchczom, ßo ſa wjetſchu burſku ſtwu bodżaze a jara derje tepjaze, ma tunjo na pſchedań **M. A. Flanderka.**

Pytaja ßo

ſa tudomnu a dalſchu ſtronu wulzy wotroczży, ßrĕńkojo, konjazy a wolazy wotroczży, wulzy a maći konjazy hólzy, domſke a hródżne dżowki, poßleńſche ſa ſdu wot 40—50 toler pſches **E. Hempela** na ßerbſkich hrjebjach 548.

Pytaja ßo wote mnje ſa tudomne a dalſche ryczerkubła: kucharki, ſtwinſke dżowki, pĕſtonczże, teho runja rolni pohonczojo a dżowki, poßleńſche ſa 50 tl. ſdy.

Pſchiſtajaza żona **Heinoldowa.**

Dżĕłaczerſkej familiji pytanej.

Dwĕ dżĕłaczerſkej familiji, kiż możetej hnydom abo 1. januara 1875 naſtupicż a kotrejż wobydlenje darmo doſtanjetej, każ tež trajaze dżĕło atd., pyta

J. Rabowſki, kubleŕ w Pomorezach.

Na knjeżim dworje w Schczeńży pola Rakeż ßo k nowemu lĕtu 1875 hiſchcze dwaj **konjazaj wotroczkaj** pſchi wyßokej ſdżĕ pytataj.

Jedyn domſki ßłużobnik,

kiż nĕſchto wo ſahrodniſtwje roſthmi, ßwĕrny a pilny dżĕłaczer, kiż ßo żaneho dżĕła njeboji, móże pola dweju ſtarſcheju mandżelſkeju w Draždżanach ßłużbu ſa dobru ſdu doſtacż. Wſcho dalſche je ſhonicż we wudawarni „Serb. Nowinow".

Na knjeżim dworje w Delnjej Kinje ßo k nowemu lĕtu 1875 dwĕ dżowży pytatej: jena domſka dżowka, kotraż ma ſa cżeledż waricż a pjerinu wobſtaracż, a jena ßwinjaza dżowka, kotraż ma nimale jeniczży kormne a plahowanſke ßwinje wothladacż a ſ pizu ſaſtaracż.

Woſſjewjenje.

Holzy kożdeje ſtaroby doſtanu w Hródku lohku a derje płaczenu ßłużbu pſchi pĕknych knjejſtwach. Wſcho dalſche je ſhonicż pola „Frau Avianus, Gartenſtraße No. 1 in Spremberg N. L."

Skónczenje woßomnateho lĕta mojeho prjódkſtejerſtwa w gmejnje ßo pſchibliżuje. Dha dżakuju ßo luboſnje nĕtcziſchim a prjedawſchim ßobuſtawam gmejnſkeje rady ſa podpjeranje pſchi wſchelkich wuradżowanjach a należnoſczach. A dokelż ßo wólby nowych prjódkſtejerjow pſchibliżuja, dha dawam tu radu, ſo by ßo tón „jedyn ſ gmejny" wuſwolił, pſchetoż wón je ßo ſa tu ßamu tak pilnje ſtarał. A hacż runje ßwoje mjeno njewoſſjewi, dha wón tola, hdyż ßkyſchi, ſo chżedża jeho wuſwolicż, khĕtſje k „Nowinam" pobĕhnje, ßwoje mjeno woſſjewicż. A dokelż moje lĕta pſchibjeraja a mozy wotebjeraja, dha by tola tajki cżeßny muż gmejnje jara trĕbny był, a ja ßo teho tež nadżijam.

Pahn,
rychtaŕ a gmejnſki prjódkſtejeŕ w Dżĕżnikezach.

Nakładnik: J. E. Smoleŕ. Ćišć: L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

(K tenu cżiſtu jena pſchiłoha.)

Pschiłoha k cżu. 42 „Serbſkich Nowinow:“
Ssobotu, 17. oktobra 1874.

Skoro

budża ßo **płaczišny** ſa **cigarry** a **tobak** powyſchecż dyrbjecż.
Ja pak pſchedawam, tak daloko hacż hiſchcże doßaha, ſ mojeho ſkłada:

Nr. 1 **ſto** ſa 15 nßl.,
„ 33 „ „ 18 „
„ 47 „ „ 20 „
„ 4 „ „ 24 „

każ tež wſchitke dróżſche drużiny w derje wotležanej woßebnej dobroſczi.

Ernſt Hämſch na bohatej haßy.

Theodor Grohmann

na jerjowej haßy cżo. 263

porucża pódla ßwojeho ſkładu

ßukna a buckſkina

tež

wupſchedawanje
knjenjazych jakow a jacquetow

po najtuniſchich płaczišnach.

Sa nětcżiſchi cżaß

poruczam cżeſcżenym Sserbam Budyſchina, każ tež bliżſcheje a dalſcheje wokolnoſcże

najnowſche
w garniturowych, ßuknjowych, palitotowych a kholowjazych tkaninach

najlěpſcheje dobroſcże, każ tež ßwój wulki wubjerk

mużazeje a hólcżazeje draſty, każ tež ſchlafrokow

k dobrocżiwemu wobkedżbowanju.

Skaſanja **po měrje** ßo, każ je ſnate, na najmoderniſke, na najrjeńſcho a najtuniſcho wobſtaraja.

Adolf Weiss, krawſki miſchtr
na bohatej haßy w domje k. tapezierarja Mäuſela.

J. T. Reimann w Budyschinje
ſ napſchecza theatra

kolonialtworowe, tobakowe a cigarrowe khlamy ſjenoczene ſ **deſtillaziju** ßo pſchi potrjebje po najtuńiſchich płaczíſnach pſchi zyle dobrej tworje nanajlèpje poruczeja.

Wulki wubjerk
krónſkich ßwěczníkow ſa zyrkwje a rejwanſke ſale,

najrjeńſche a ordinarne **blidowe lampy** bèleje a pißaneje ſchkleńzy, kaž tež ſ mjedže latych a wſchitkich wulkoſczow, **wißaze lampy** ſ kſchipkami a bjes nich, ſcžěnowe **lampy** ſe ſchpitzelom, ſ moßaſa a ſ lakirowanym ſaßłonjatkom, wſchě druźiny **ruczných** a **hródźnych lampow** a **latarnjow**, tež **ſchtórmowe latarnje** najtuniſcho poruczam;

wißaze lampy k ſtaczu a pojßnjenju 12 nßl. a dróźſcho, ſcžěnowe **lampy** wot 10 nßl.,
ruczne lampy wot 5 nßl.

Tež mam cylindry, lampowe ſwony a ſaßłonjatka, kaž kež lampowe ßnúrowy
najtuniſcho na pſchedań.

W Budyſchinje na žitnej haßy 52. **Hermann Rachlitz.**

G. A. W. Mayerowy bróſtſyrop
jako
najwěſcziſchi ßrědk pſche torhazy kaſchel.

Po radźi knjeſa wokrjeßneho lěkarja Dr. **Eichmanna** ßym ja **G. A. W. Mayerowy bróſtſyrop** ſ Wrótßkawja ſa moje dźěczi, kotrež na **torhazy kaſchel** czerpjachu, kupił a buchu wone w krótkim czaßu wot **torhazeho kaſchela wußwobodzene**, ſchtož khwalobnje pſchipóſnawam a poruczam ſ tutym **G. A. W. Mayerowy bróſtſyrop.**

Flatow. Teicke,
prěni żandarmſki wachmiſchtr.

Jenož prawdźiwy maja jón na pſchedań w bleſchach po 8 nßl., 15 nßl. a 1 tl.:

Heinr. Jul. Kincka w Budyſchinje,
W. Rotha w Lubiju,
P. Kinne, haptykař w Hernhucze,
Joſ. Löbmann w Schěrachowje,
Ed. Hieſe w Nowoſalzu,
haptykař **Geriſcher** w Oſtritzu,
Schokka we Wotrowje,
Lehmann w Budeſtezach a
haptykař Dr. **Hultzſch** w Rakezach.
J. Stockhauſen w Kamjeńzu.

Symſku mužazu a hólczazu draſtu, ſtoffowe jakety ſa knjenje, żonjaze a dźěczaze ſtoffowe jaki
poruczа po tunich płaczíſnach
W. Kubaſch
na garbarſkej haßy 432.

Róże, kaž tež **pletwa** ſa njewjeſty a kmótrow ßu rjane a tunje na pſchedań w ſchtrymparſkich khlamach **haueuſteinſkeje** abo **butrowſkeje haßy.**

Wulku dźělbu **mězow** pſchedawa, ſo by je wurumował, w płaczíſnje po 10—20 nßl.
Heinrich Langa na bohatej haßy.

Jena **žiwnoſcž** ſ 21 kórzami pola a łuki, bjes wumjeńka a bjes renty, je ſe ßwobodneje ruki na pſchedań a je wſcho dalſche ſhonicz we wudawarni „Serb. Nowinow".

Koſaze, ſajecže, **korniklowe, tchórjowe, mordarjowe, liſchcze** kaž tež **czelaze kože** kupuje po najwyſchej płaczíſnje
Heinrich Langa
w Budyſchinje pſchi ßerbſkej katholſkej zyrkwi
na žitnych wikach.

Koſaze kože,
kaž tež wſchitke druźiny njeharowanych kožow po najwyſchſchich płaczíſnach kupnje
Guſtav Nauka na garbarſkej haßy 426.

Wſche druźiny
njeharowanych kožow kupuje ſtajnje
Ernſt Schulz
w hoſczeńzu k ſkotemu lawej
a
na garbarſkej haßy w domje k. hornczerja **Beega.**

Nakładnik: J. E. Smoleŕ. Čišć: L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 43. ~ 24. oktobra ~ 1874.

Serbske Nowiny.

Za nawěšťki, kiž maja so we wudawarni „Serb. Nowin“ na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 688 wotedać, płaći so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawaŕ
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 7 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawarja 75 np. a na kral. saks. pósće 8½ nsl. a z přinjesenjom do domu 98 np.

Swětne podawki.

Němske kněžorstwo. Sa direktarja měšćanskich šulow w Lubiju je k. Gelba, rodźeny w Budyšinje, postajeny. Nowy lubijski ɣudniski hamtman rěka Dietza. Wón bě prjedy hamtman w Oschatzu. Na město biskopskeho hamtmana Schütze, kiž je jako tajki do Freiberga pšeseŋadźeny, je hamtman Manitius s Röthy pšišoł. Jako hamtski hetman w Kamjeńzu je k. Schäffer postajeny, kiž bě prjedy radźićel na budyskej krajskej direkziji.

— S Draždźan piśaja, so je ɣo kralowa Karola 19. oktobra do Radmeriz pola Shorjelza podała, so by tamnischi wustaw, hdźež maja khude semjanske knjeźny ɣwój wućeŕ, wopytała. Wona je w Radměrizach pschenozowała a ɣo potom nasajtra pjches Žitawu na Oybin podała a ɣo wot tam tón ɣamy dźeń do Draždźan wróćiła. — Kralowa je drje woɣebje w nalejnosćach albertskeho towarstwa, kotreŕ ɣo we wojnje wo khorych a ranjenych wojakow a w měrnym ćaɣu też sa druhich bědnych stara, pućowała, pschetoŕ na dwórnischeźu w Lubiju měješe wona s piśmawjedźerjomaj tamnischeho albertskeho towarstwa dlěsche rosryćowanje a w Ostritzu wona tamnischu albertsku hojeŕnju wopyta. So ɣu ju wschudźom se wschej ćešeźu strowili, to móże ɣebi kóždy myślić.

— My ɣmy w ɣwojim ćaɣu hižom naspomnili, so ɣo sakski 1. a 2. regiment jěsdnych do husarskeju regimentow pschewobroćitaj. Nětko je też hižom postajene, so budźe barba uniformow módra a to zyle tajka, kaž ma jón pruski 12. husarski regiment, kiž w Eislebenje atd. steji. Regiment gardyjěsnych a 3. regiment jěsdnych dostanje tajke helmy, kaž je pruśy kněraɣirojo maja. — Ssobustawy noweho krajneho konsistorstwa ɣu nětko też dospołnje pomjenowani. Pschedɣyda je něhduschi budyski krajski direktaŕ, tajny radźićel s Könneritz, a bjes duchownskimi pschiɣydami je też prjedawschi budyski primariuß Dr. Rüling.

S Barlina piśaja, so je khěžor, kiž je hač dotal najbole w Baden-Badenje pschebywał, 20. oktobra do Barlina pschijěł. Najskerje wón bórsy do Schlesynskeje na hontwu pojědźe a ɣo wot tam wróćи, so by němski rajchstag 29. oktobra wotewrił. Na rajchstagu budźe ɣo pjecza też wo to jednaćь, hač budźemy pódla naschich krajnych dawkow pschichodnje też hischcze němskokhěžorske dawki dawaćь dyrbjećь. Też směja ɣo nowe němske sakonske knihi wuradźićь, dokelž je wotpohladanje, so maja po zykym němskim khěžorstwje zyle jenajke sakony knjeźićь. Slónežnje chzedźa też hischcze wućinićь, so bychu pschichodnje jenoż jene banknoty w Němzach byke a so by jich měra twjerdźe wobmjesowana była. Wschelake mjeńsche banki bychu potom teho dla sańćь dyrbjeli.

— Khěžorka je wěstej Khrystianje Heinemannej, kotraž w jenej ɣwójbje w Zoɣenje 61 lět ɣkuži, cjeɣny skoty kschiž spožićika.

— Naležnosćь hrabje Arnima hischcze pschezo wjele ryćzow bjes ludźimi a w nowinach ćini a je nětko s najmjeńscha tejko wěste, so je wón teho dla do jastwa ɣadźeny, dokelž wěste sastojniske (amtliche) piśma wjerćeje Bismarckej, jako němskemu kanzlerjej, wudaćь nochze. Schto tute piśma wopschijeja, njeje snate, tola sda ɣo to wěste byćь, so ɣu wot Bismarcka na Arnima piśane. Arnim, praschany, cjeho dla tele piśma wudaćь nochze, ɣo s tym wurycźećь pyta, so praji, so to žane sastojniske piśma njejsu, ale jenoż jeho ɣameho nastupaja. Bismarck drje ɣam sabył njeje, schtoż je w tychle piśmach piśał, ale wón by je wyschе teho rad nasad dostał. A dokelž je Arnim s dobrym njewuda, dha nětko Bismarck wschudźe sa nimi pytaćь dawa. Tak ɣu wóndano s dwora hrabje Arnima poliziśtoju s jeneje kolnje 14 kistow na ɣud wotwjesećь dali, ale w tych kistach skónčnje niczo druhe namakali njejsu, dyžli wschelake knihi. Dale ɣu s Arnimoweho wobydlenja wschelake piśne sekretarje, kommody atd. na ɣud wotwjesli a je tam rozebrali, dokelž ɣebi myślachu, so ɣu ɣnadź potajne kaschćiki w nich, w kotrychž mohłe ɣnadź te piśma leżećь, sa kotrymiž ɣlědźa. Ale też tudy niczo nadeschli njejsu.

Bjes tym hrabju Arnima, kiž je skhorjeł, w jenej barlinskej hojeŕni jateho dźerża a nikoho k njemu njepuschcźa.

— Schtoż potrjebu pjenjes sa němske wójsko na lěto 1875 nastupa, dha je to na 106 millionow wobliczene. W lěcze 1874 bě jenoż 90½ milliona trjeba, tak so budźe němski rajchstag sa pschichodne lěto něhdźe 15½ milliona toleri wjazy pschiswolićь dyrbjećь.

— Pschećiwo wschelakim wyschschim a nižschim ka-

tholſkim duchownym ßu ßudy ſaßo wſchelake ſchtrafy wuprajili, dla njewobkedźbowanja nowych zyrkwinſkich ſakonow. Bjes druhim bu chiekmſki (kulmſki) biſkop k 600 tolerjam ſchtrafy abo 6 mëßazam jaſtwa wotßudźeny, dokelž je dweju duchowneju poſtajił a jeju prjedy miniſtrej njepomjenowak.

— Schtož prozeß pſchecźiwo Kullmannej, kiž je w Kißingenu na wjerćha Bismarka tſelił, naſtupa, dha budze ßo w tychle dnjach nad nim pſchißaźny ßud w bajerſkim mëſcze Würzburgu dźerżeć. Dokelž jeho pjecza žadyn ryčznik dobrowólnje ſaryčzowacź nochze, dha je wëſty ryčznik Gerhardt wot wyſchnoſcze ſa jeho ſaryčzowanja poſtajeny. Wón ßo k tak mjenowanej ſtarokatholſkej ſtronje dźerži.

Awſtria. Winſki rajchsrath, na kotrymž maja ßo po prawym ſapóßtanzy wſchëch awſtriſkich krajow wobdźelicź, je ßo w tychle dnjach ſaßo wotewrił. Cźëźzy ſapoßtanzy ßu ßo pak hižom prjedy ſarjekli a duž ßu ßo tutón tydźeń na jich mëſto druſy wuſwolicź dyrbjeli. Cźëſki lud je pak ſaßo runje tych ßamych muži wuſwolił, a mózemy teho dla do prëdka prajicź, ſo też tuczi nëtko do Wina njepóńdu. Schto budza cźi nëkotſi tak mjenowani Nowocźechojo cźinicź, kiž ßu też jako rajchstagſzy ſapóßtanzy wuſwoleni, to pak ßo hiſchcze prajicź njehodźi.

W Sahrjebje (Agramje), we hłownym mëſcze khrowatſkeho kraleſtwa, je ßo 19. oktobra tamniſchi nowy univerſitet poßwjecził a wotewrił. Hacź runje ßu Khrowatojo wſchë pjenjeſy, kiž ßu k jeho ſdźerżenju trjeba, hižom dawno ßami nahromadźili a nawdali, dha tola wuherſke miniſterſtwo wjele lët wotewrjenje tuteho univerſiteta pſchiſwolicź nochzyſche, a to teho dla niz, dokelž budźe to ßkowjanſki univerſitet. Sskowjanam pak ßo w Awſtriji žana ſdźëkanoſcź a wuczenoſcź ani wot Nëmzow ani wot Madźarow njepopſcheje; pſchetož ſdźëkanoſcź a wuczenoſcź je wulka móz w ßwëcze. Jedyn wot tych najprënſchich, kiž ßu k ſakoženju ſahrjebſteho univerſiteta pjenjeſy darili, bë djakowarſki biſkop Stroßmayer, kiž je k temu 50,000 ſchëßnakow dał a wyſche teho wobſchërnu knihownju, kiž drje je hiſchcze wjazy winojta. Wón bë pſchi wotewrjenju, a bëchu tam też ſ druhich awſtriſkich univerſitetow profeßorjo wotpóßłani, jenož ſ Wina niz. S Barlina bë profeßor Gneiſt pſchijëł a je ßebi tam ſe ßwojimi pëknymi ryčzemi doſcź cźeſcze dobył.

Jendźelſka. Hacź runje je ruſka khëžorka wóndano jara khwataka, ſo by w prawym cźaßu do Londona pſchijëła, dha je jeje dźowka, nëtcźiſcha edinburgſka wojewodka nëhdźe 5 hodźinow prjedy do njedźel pſchiſchła, hacź je jeje macź k njej dojëła. Wona je młodeho prynza porodźiła.

Amerika. W južnej Amerizy ßu w mëßozu ſeptembru ſtraſchne ſemjerżenje mëli. Dokelž ßo to w nozy ſta, bë poſtrójenje cźim wjetſche a ludźo ſ khëžow wonkhwatachu, tak rucze hacź mózachu; tola bu jich tójſchto wot rospadankow ſaraženych abo wobſchkodźenych.

Pſchi poßwjeczenju noweho Bożeho domu w Huſzy

26. oktobra 1874.

Tak ſ radoſcźu a wjeßelom
Cźe, Bożo, khwalimy,
So tón naſch luby Bożi dom
Je nëtko hotowy.

Haj, ſ dźakom naſcha wutroba
Cźe khwali, Sbóżniko,
So ynadnje bje-wſchoh' njeſboża
Je wſchitko woteſchło.

Ty ſwarnowak ßy, Bożo, ßam
Wſchëch ſ twojej mikoſcźu,
Hdyž w ſtraſchnej wyßokoſcźi tam
Tak pilnje dźëkachu.

Duž ßwjeczimy dźeńß ſ wjeßelom
A ſ dźakuej radoſcźu
Cźi, Bożo, tón twój nowy dom
Nëtk ſ horzej modlitwu.

Kak wjele naſchich wótzow ßej
Ssu hórzy žadali
Tón Bożi dom, kaž tu nëtk ſtej'
We ßwojej rjanoſcźi.

My pak, ſchtož woni žadachu,
Nëtk docźakali ßmy,
Duž ſ dźaka połnej wutrobu
Cźe, Bożo, khwalimy.

A ſ naſchej khwalbu ponižnje
Cźe, Bożo, proßymy.
Njech tola žane njeſboże
Nam twój dom njeſkaſy.

Njech twoje woko kedźbuje
Na tutón Bożi dom
A twoja ruka ſwarnuje
Jón pſched wſchëm njeſbożom.

Njech twoje ßłowo wot khciża
Pſches ßwërnych prëdarjow
Sso pſchezo cźiſte wußywa
W tym twojim domje jow.

Haj, ſpožcź, ſo we nim prëduja
Tak dołho hacź b'dźe ſtacź
Tu cźiſtu wuczbu wot Khryſta,
To chžył, o Bożo, dacź.

Njech tola wſchitke dźëcźatka,
Kiž k khcheżeńży pſchinjeßu,
Hacź ßo jich bëh tu dokonja,
Cźi ßwërne woſtanu.

A ſwjaſki teho mandźelſtwa
Pſchi ßwjatym woltarju,
Kaž ſcheſta kaſnja pſchikaſa,
Njech ßwjate woſtanu.

Sskyſch, luby Bożo, dale tej,
Hdyž hrëſchnik pokutny
Je pſchiſchoł k ßwjatom' woltarjej
A proßy roskaty;

Haj, hdyž ſchtó we nim proßy cźe,
Sskyſch jeho we njebju,
Sskyſch kóžde dźakne khwalenje,
Sskyſch kóždu modlitwu.

Tež žohnuj teho miſchtyra,
Kiž tón dom twarił je
A ſ tutym ſjawnje pokaſa,
Schto Sserb też ſamóže.

Tón miſchtr, kiž jón twarjeſche,
To je muj wuſchikny,
Jan Henſel jeho mjeno je
A bydli w Kocźizy.

Też pódla njeho ſaßłuža
Tón miſchtr cźëßliſki
Jan Nyeźa ſ Wulkoh' Woßyka
Wſchu khwalbu wo prawdźi.

Haj, tutaj wobaj miſchtyraj,
Kiž tudy twarjeſchtaj,
To wobaj pilnaj Sserbaj ſtaj
A w Sserbach bydlitaj.

Jej' mjeno budźe ſawëſcze
Sso ſ cźeſczu mjenowacź,
Tak dołho hacź tu na ßwëcze
Tón Bożi dom b'dźe ſtacź.

Też žohnuj, Bożo, wſchitkich tych,
Kiž tón dom twarjachu,
Tych twarjenja prjódkſtajenych,
Haj, żyłu woßadu.

Pëtr Młónk,
w mjenje ßobuſtawow ſerbſkeho ev. luth. mißionſkeho towarſtwa ſ huſcźanſkeje woßady.

Ze Serbow.

S Budyſchina. Knjes zyrkwiny radźicźel Jentſch je ſa tajneho zyrkwineho radźicźela pomjenowany.

— Do budyſkeho ßudniſkeho hamta ßu nëtko też wßy: Sahoŕ, Kóſty, Hajnizy, Khójniczka, Budeſtezy a Žornoßyki ſapokaſane a ßłuſcha po tajkim do tuteho hamta 188 wßow ſ 31,531 wobydlerjemi na 7 kwadratnych milach.

— Knjes kandidat Herzog ſ Njeßwaczidła bu pſched krótkim jako diakonus w Elſterbergu pola Plawna

ſapokaſany. Tak ßu nětko w tamniſchej diöceſy tſjo Sserbja jako němſzy duchowni, kk. Liſchka ſ Hodžija, Kuba ſ Klukſcha a Herzog. Duž by naſne było, ſo bychu Sserbjo ßwoje mjeńſche duchownſke měſta polěpſchowacź ſapoczeli, jeli chzedża ßebi ßwojich ßerbſkich kandidatow ſdźerżecź.

S Maleſchez. Schtwórtk, 8. oktobra, a njedźelu, 11. oktobra, běſchtej ſa naſchu woßadu ßwjedźeńſkaj dnjaj, pſchetoż na prěnim ßo naſch nowy farař k. Mróſak, hacź dotal duchowny w Khołmje, k nam pſcheßydli, na druhim bu wón do ßwojeho ſaſtojnſtwa ſapokaſany. Hižom dołho prjedy ßo wſchelake pſchihoty cźinjachu, ſo by ßo naſch nowy duſchowpaſtyř tak ßwjedźeńſzy hacź mózno witak. Na dnju jeho pſchińdźenja ßo 8 jěſdni ſe běłoſelenymi pſchepaſkami na rjenje wupyſchenych konjach a ſ kraßnej khorhoju nowemu duchownemu napſchecźiwo podachu, ſo bychu jeho hižom na ſakſko-pruſkich mjeſach witali a wot tam k nam pſchewodźili. Na naſchich mjeſach běchu ßo rjane cźeßne wrota natwarike a pſchi nich ßo ſchulſke dźěcźi ſ 3 ſchulow naſcheje woßady ſ khorhojcźkami a wěnzami, mkode holzy w běłej draſcźi a mkodźeńzy ſ khorhojemi a wyſche teho wulka ßyła luda ſhromadźili. Popołdnju w 3 hodźinach pſchińdźe tón wotcźakowany a bu wot k. kantora Pjecha ſ Maleſchez, kk. wucźerjow Schuſtera ſ Delnjeje Hórki a Lehmanna ſ Khwacźiz a wot k. gmejnſkeho prjódkſtejerja Nowaka ſ Maleſchez ſ pſchihódnymi ßkowami witany. Knjes Mróſak w dlěſchej ßerbſkej ryczi wotmołwi, woßebje na to pokaſujo, ſo te rjane ßwjedźeńſke witanje horje woſmje niz jako jeho woßobje płacźaze, ale temu ſaſtojnſtwu, kotreż ſaſtupuje, a ſo ßo teho dla wulzy jara ſwjeßeli, jow woßadu namakacź, kotraż duchowneho hiſchcze wyßoko waži a w kotrejż zyrkwine żiwjenje knjeżi. Na to ßwjedźeńſki cźah, derje ſrjadowany, ßo k Maleſchezam na pucź poda a poſkicźi tón ßamy wo prawdźe kraßny napohlad. Krótko pſched faru ſ napſchecźa zyrkwje ſtejachu ſaßo cźeßne wrota a buchu pſched nimi nowemu k. duchownemu wſchelake dary pſchepodate, kotreż ſchulſke dźěcźi jeneje ſchule, mkodźina ſ někotrych wßow a někotre ßwójby ſ naſcheje woßady wobſtarake běchu, a to ßerbſke ſpěwarſke knihi, ßerbſku a němſku bibliju, ßerbſku agendu — wſchitke knihi nanajrjeniſcho do ßomota ſwjaſane —, ßłěborny pißnik a ßomocźany baret. Tudy ßo knjes Mróſak w němſkej ryczi ſa wſchitku jemu wopokaſanu luboſcź wutrobnje podźakowa. Pſched faru zyrkwine prjódkſtejerſtwo, k. Scheffel nad Plußnikezami, k. Seykora ſ Maleſchez, k. Kunath ſ Dobraſchez, k. Thonig ſ Brěſynki, k. Dreßler ſ Delnjeje Hórki a k. Meldka ſ Khwacźiz, noweho duchowneho powita, a jako bě tutón na to wotmołwił, ßo wón do ßwojeho noweho domu poda, kotryż běſche ſ pletwami a wěnzami rjenje wupyſcheny. Wjeczor wokoło 9 hodźinow bu pſched faru ßerbſki duchowny khěrluſch wuſpěwany. — Njedźelu rano w 9 hodźinach pſchińdźe ßwjedźeńſki cźah mkodych holzow, zyrkwine prjódkſtejerſtwo, k. ryczník Ritſchier ſ Budyſchina jako ſaſtupjer knjeſa kollatora hrſabje ſe Schall-Riaucour nad Huſku atd., k. ßudniſki hamtmann Michler a k. aßeßor Kupfer ſ Budyſchina na faru, ſo bychu noweho knjeſa fararja do zyrkwje, kotraż běſche ſ wěnzami rjenje wubebjena, pſchewodźili. Jako bě k. Mróſak ſ ruki k. fararja Kaniga ſ Klukſcha, kotryż mějeſche jeho do ſaſtojnſtwa ſapokaſacź, pſched ſhromadźenej woßadu ßwj. wotkaſanje doſtał, ßwoje ſaſtojnſke ßlubjenje a pſchiſßahu wotpokožik, k. farař Kanig jeho ſ duchapokrnymi a wutrobu hnujazymi ßkowami nam jako noweho duſchowpaſtyrja prjódkſtaji, naß na to pokaſujo, kak wjele ßwěrnych, ſe wſchelakimi darami wobdarjenych paſtyrjow nam Bóh w tutym lětſtotetku hižom póßkał je a kak my też teho noweho duchowneho horje wſacź dyrbimy jako Bożeho ßkužomnika, a jeho do jeho ſaſtojnſtwa ſapokaſa. Jako bě ſhromadna modlitwa tutu ßwjatocźnoſcź ſkónczika, dżerżeſche nowy duchowny ßwoje naſtupne prědowanje, w kotrymż nam, ßo ſakožujo na 2 Kor. 5. 20, ßo prjódkſtaji jako Boži póßoł, wotmołwjo na to praſchenje 1) ſchtó mje ſcźele? 2) k komu ßym póßłany? 3) kajku powjeſcź njeßu. — Na němſkich kemſchach mějeſche ßo ſapokaſanje na to ßamo waſchnje, kaž na ßerbſkich. Na woběmaj bu nowemu duchownemu wopor ſkładowany. — Po kemſchach ßwjedźeńſka hoſcźina, kotruż běſche k. kollator wuhotowacź dał, khětru ßyku ßwjedźeńſkich hoſcźi ſhromadźi, pſchi kotrejż ßo wſchelake ßkowy wunjeßechu. — Bóh tón Knjes chzył ſkutkowanje naſcheho noweho duchowneho mikoſcźiwje żohnowacź, ſo by bohate płody pſchinjeßło.

§* Se Saryczża. Hižom wjazy krócź ßu nam naſche „Serbſke Now." rospramy abo wopißanje pſchinjeßło wo ſchulſkich ßwjedźenjach. My ßmy też ßami pſchi tajkich ſkładnoſcźach pódła byli a mózemy teho dla prajicź: tute ſchulſke ßwjedźenje ßu w ßwojim ſwonkomnym najbóle wſchitke jenajke; wone ßwjecża ßo pak porědko, pak huſcźiſcho, pak kóżde lěto kaž na pſchikład w Maleſchezach a w Hornim Wujeſdże a ßo pjenjeſy k wuwjedźenju tych ßamych pak pſches dobrowólne dary abo pſchinoſchki ſhromadźuja, pak maja wěſty ſond k temu, kaž n. p. w Maleſchezach. — Też pola naß ßo tajki ſchulſki ßwjedźeń njedźelu popołdnju, dźeń 4. oktobra, ßwjeczeſche a dokelž wón pſchi ßwojim wobeńdźenju něſchto wurjadne mějeſche, dha chzemy tón ßamy po mózноſcźi dróbniſcho wopißacź. Samyßł abo pſchicźina k wobeńdźenju ſpomnjeneho ßwjedźenja běſche pak ta: Ryczerkublerka knjeni Dr. Hermannka nad Wutołcźizami běſche ßebi mjenujzy prjódkwſaka, ſaryczanſkej ſchuli nowu khorhoj kupicź a běſche potom tutu ßwoju myßlicźku też ſaryczanſkemu

knjejſtwu ßobudźelika. Duž tudomna knjeni ryčerkubleŕka Fiedleŕka hnydom wobſankny, też jenu tajku khorhoj wobſtaracź. Wobej khorhoji buſchtaj w Budyſchinje dźěłanej a je ta wot knjenje Dr. Hermannki ſakſtich barbow a ſ němſkim napißmom, ta wot knjenje Fiedleŕki pak ßerbſkich barbow ſe ßerbſkim napißmom: Bóh žohnuj našu prócu. K pſchepodaczu tutych khorhojow měješe ßo teho dla ſpomnjeny ſchulſti ßwjedźeń ßwječicź. Na horka pomjenowanym dnju ſhromadźichu ßo nětko ſchulſke dźěczi, po móžnoſczi ßwjedźeńſky wuhotowane, ſ wěnzami a khorhojczkami wupyſchene w ßwojej wuczerni a czehnichu potom w derje ſrjadowanym cźahu na łuku ſady knježeho hrodu na ßwjedźenſke měſtno, k temu poſtajene. Tam pſchiſchedſchi, doſtachu dźěczi bórſy wot knjenje Fiedleŕki khofej a tykanz a jako běchu ßo ſjědźu a piczom wokſchewiče, dha ſeſtupachu ßo do rynkow, na cźož jim k. Dr. Hermann w dleſchej ryczi ßwoju khorhoj pſchepoda, w kotrejž wulkadowaſche „ſchto po prawym tuta khorhoj na ßebi ma.“ Na to pſchepoda ryčerkubleŕ k. Fiedleŕ też ßwoju khorhoj, ßo ſtrótkimi ßłowami ßwojemu prjedhryczniſkej pſchiſankhywſchi. Po tutymaj knjeſomaj dźerżeſche też k. wuczeŕ Frenzel dleſchu němſku ryč, ſpominajo na ßłowa na khorhojomaj napißanych. Nětko ſapoczachu ßo wſchelake hry, kaž je to na tajkich ßwjedźenjach waſchnje. Wſchitke dźěczi doſtachu dobrycza abo dary a to po móžnoſczi po płaczißnje jenajke, tola pak też ßobu dźiwajo na ſtkadowane pſchinoſchk. Wot knjenje Dr. Hermannki doſta kóždе dźěczo zaktu a kotbaßu, a wot k. Höcknarja nad Lahowom piwo, kaž też ſchulſzy prjódkſtejerjo a druſy, kiž pſchi tym ßwjedźenju pomozni běchu wot knjenje Fiedlerki ſ jědźu a piczom ſaſtarani buchu. Dźěczi nětkotre ſpěwy prawje derje wuſpěwachu a je ßo nam ßerbſki ſpěw: „Ja ſ wutrobu ſ ruku ßam poddał ßo cźi,“ atd. wubjernje ſpodobał. Poſdźiſcho poczejeczi ſe ßwojej pſchitomnoſczu tutón ßwjedźen też naſch wot wſchitkich tak wulzyſchnje lubowany wyßoko cźeſczeny k. farař Jakub, wón njeběſche prjedy pſchiničź móhł ſ dźěła dla ſaſtojniſkeho dźěła, ſ dźěła pak też dla njetrjebawſcheho komdźenja wot druhich. Wjeczor běſche wóhnjoſtroj. Tak běchu ßo tute wjoßełe hodźinki wſchitkim pſcherucze a khětſje minyłe, a kóždy je wěſcze ſpokojeny ßwój dompucź naſtupił. Wobſankujeny bu tutón rjany ßwjedźeń wot k. fararja Jakuba ſ rjanej ßerbſkej ryczu, pichi kotrejž ſkónczenju knježim ryczerkublerjam ſa jich wulkotne dary, k. wuczerej Frenzelej ſa jeho wulku prózu, kaž też ſchulſkim prjódkſtejerjum a druhim móznu ßłamu wunjeße. Na wſchěm poßledku pak Bohu lubemu knjeſej dźak prajiwſchi, bu tu tón luboſny ßwjedźeń ſ wuſpěwanjom khěrluſcha: „Njech Bohu dźakuje“ ſkónczeny. Spißaczeł tutych rynczkow, kotrehož dźěczi ßo też na wjaz krócź ſpomnjenym ßwjedźenju wobdźělichu, cźuje ßo nuſowany, też w mjenje druhich ſtarſchich wſchitkim ſhromadnje ßwój najwutrobniſchi dźak wuprajicź, ſ tej próſtwu k Bohu, wón chžył jim jich bohate dary a wulku prózu ſapłaczicź ſe ßwojim njebjeſkim žohnowanjom.

S Ledźborez. Sańdźenu wutoru bu tudomny herbſki rychtař Leuthold pohrjebany. Wón bě tydźeń prjedy ſ worjechoweho ſchtoma dſchi ßwojim kuble tak njeſbožomnje dele pahnył, ſo bě ßebi hłowu khětro wobſchkodźił a bě na to ßobotu, 17. oktobra, wumrjeł dyrbjał.

Swarnowana ßwjatniza.

Dom, wyſche domow natwarjeny,
Kiž wěża pyſchi wyßoka;
Dom, k Božej cźeſczi poßwjeczeny
Dźenß ßwjeczi ßwjedźeń wobſtacźa.
S tym ßwjedźenjom we ſjenoczenju
Tu ſteji naſcha kermuſcha,
Hdźež hoſczo k nam, po pſcheproſchenju,
S dala a ſ bliſka pſchińdźeja.

Na tutym dnju my ſpomnicź mamy,
Kak natwarjeny bu tón dom,
Hdźež prědowane doſtanjemy
To cźiſte evangelion.
Kak ſ njewuprajnej wulkej prózu
Jón lěta dołho twarjachu,
Wſchak njepſcheczelſke wójſka ſ mozu
Po wótznym kraju cźahachu.

My ſpomnimy na tamne ranje,
Dźeń ſchtyrnaſteho winowza,*)
Hdźež krawne ßo to wojowanje
Pſcheď ßamej zyrkwju wotdźerża;
Krwje laczni, połni ßurowoſcze,
Też do zyrkwje ßo walichu,
Tón dom tej cźeſcze bjes ßmilnoſcze,
K morđarſkej jamje ſcźinichu.

Wot płomjenjow wjeß ſpóżerana
Bu hacź na lutke twarjenja;
Kaž ryčeŕ je tu ſtała ßama
„Ta ſwarnowana ßwjatniza.“
Po woteńdźenju teho wójſka
Jow ſranenych nuts noſchachu;
Tak ſtaraſche ßo luboſcź Bójſka
Tym czerpjazym ſa hoſpodu.

To běchu cźaßły žarowanja,
Sa zyrkej a ſa woßadu,
Kiž ſe ßylſami dźakowanja
Jow cźichi nutskhođ dźerżachu.
Tehđ' wěſcze ßu ßo ſhibowałe
Radlubje wſchitke kolena;
Też njejßu próſne ſawoſtałe
Te ławki ſa cźaß kemſchenja.

Bóh daj, ſo tón dom ſawoſtanje
Nam drohi, luby do ßmjercze,
Njech bydlicź we nim njeſaſtanje
Tón Duch, to ßłowo wěrnoſcze,
Njech bohacze jón wopytuje
Lud, kotryž wótzow wěru ma,
Kiž ſhibowacź ßo njehańbuje
Pſcheď Bohom ßwoje kolena.

Bóh, žohnuj też te prědowanja,
Kiž tudy budźa ſłyſchane,
Wón wußłyſch też wſchě ſdychowanja,
Kiž k njemu budźa póßłane;
Njech Boži Duch tu ſawoſtanje,
S tej rolu, ſ tym kiž roſßywa,
So ßymjo, tudy wußywane,
Stokróczne płody widźicź da.

H. P.

*) 1758 w Bukezach.

Maſchiny ßu wulka podpjera ratarſtwa, woßebnu khwalbu ſaßkuji pak dobra młóczaza maſchina. Pißar tychle rynczkow ßo teho dla hnuty czuje, maſchinowu fabriku L. A. **Thomas** w Großröhrsdorfje poruczicz. woßebnu khwalbu pak ſaßkuja jeho jenopſchejne göplowe, kaž tez ruczne młóczaze maſchiny, kiž ßu tak ßwérnje dźěłane, ſo jara lohko du. Płaczisna, póßkanje a rukowanje je tez poruczenja hódne, a ſchtó žanu tajku maſchinu trjeba, njech jenoz na horejſcheho piſche, na czoz hnydom ſpokojaze wotmolwjenje doſtanje.

Kóždy ſchlebjerdak (Bandwurm) wotſtroni ſa 3 hacz 4 hodźiny zyle bjes boloſcze a ſtraſchnoſcze; teho runja wěſcze wotſtroni tez **bélawu, zoldkowe widliſchcza** a **liſchawu** a to liſtuje: **Voigt,** lékar **w Croppenſtedt** (w Pruſkej). (H. 020.)

Sa drapu wobßedźu jedyn njewonjaty **dopokasany** ßrédk, ſ kotrymž je najwyſcho jenoz **3-króżneho** narybowanja trjeba, ſo by ßo wona **njeſchkódnje** a **wěſcze** ſahojiła, ſa czoz **polnje rukuju.** Khori njech ßo ſ dowěrjenjom wobroczja na **Enke** in **Tinz** bei **Gera.** (H. 33803.)

Symſku mužazu a hólczazu draſtu, ſtoffowe jakety ſa knjenje, žonjaze a dźěczaze ſtoffowe jaki
poruczja po tunich płaczisnach
W. Kubaſch
na garbarſkej haßy 432.

Palenz

wſchěch druzinow najlépſcheje dobroſcze ſa **wikowarjow** a **hoſczenzarjow** ma po najtuniſchich płaczisnach na pſchedań
Ernst Purscha na Zidowje 238.

Prósne jerjowe tuny a ſchmakzowe ßudy
ma dla njedoſtatka města tunjo na pſchedań
pſchekupz **E. Purſcha** na Zidowje.

Schěry, módry a **běły płat** we wſchěch ſchěrjach, **poßleſchczowe tkaniny, trjeńſchcza** a **jendzelſki płat** poruczja po najtuniſchich płaczisnach
E. Pech
na zitnych wikach.
NB. W khlamach ßo ßerbſki ryczi.

Wſche druziny
njeharowanych kožow kupuje ſtajnje
Ernſt Schulz
w hoſczeńzu k ſkotemu lawej
a
na garbarſkej haßy w domje k. hornczerja **Beega.**

Dobrowolna ſubhaſtazia.

Po namjecze herbow njebo **Johanny Madleny** zenjeneje **Kaulverſoweje,** rodzeneje Kallichez w Hrodźiſchczu ma ßo k jeje ſawoſtaſeńſtwu ßłuſchaza wulkoſahrodniſka žiwnoſcz czo. 33 wopalneho kataſtra a fol. 23 gruntſkich knihi ſa Hrodźiſchczo, kiž je niedźiwajo na dawki a wobczežnoſcze na

4600 toler —= —=

taxirowana,

2. novembra 1874 dopołdnja w 10 hodźinach

na budyſkim ßudniſkim hamcze dobrowolnje na pſcheßadźowanje pſchadawacz.

Tale žiwnoſcz, k kotrejž žadyn inventar njeßłuſcha, wopſchija 3 hektary 80,9 arow leżomnoſcze a ma 179,40 dawkſkich jenoſczow napokoženych.

Pokaſujo na wuwěſchtk, tudy a w Mörbiz klamarni w Hrodźiſchczu wupowěßnjeny a wopißanje žiwnoſcze a pſchedawanſke wumënjenja wopſchijaze, ßo na kupjenje ſmyßleni pſcheproſchuja, na ſpomnjenym dnju na tudomny ßudniſki hamt pſchińcz, ßo k ßadzenju pſchipowjeſcz, ßwoju płaczenja kmanoſcz dopokaſacz a wſcho daliſche wotczakacz.

Kralowſki ßudniſki hamt w Budyſchinje, 14. oktobra 1874.

Michler. D.

Wulke wupſchedawanje

na rózku ſwonkneje lawſkeje haßy a lawſkich hrjebjow, ſ napſchecza noweje měſchczanſkeje ſchule, poruczа ßwój wulki wubjerk

draſtowych tkaninow, kattunow, ſchawlow-rubiſchczow, ſhirtinkow, czornožidźanych ripſow, czornych taſtow, poßleſchczowych pſchikrywow, cziſtoplatowych wupjerkow, barchentow, pikejow, gardinow, ßukinow, bukſkinow atd.

Płaczisny, kaž ſnate, jara tunje.

Na lawſkich hrjebjach 688.

Sa tajkich, kiž na płuza, wutrobu a nervy czerpja, jara wažne.

Liebigowy kumys-extrakt.

Dokelž moje sdzerženje a mozy Waschemu kumyßej dźakuju, dokelž hewak jěscz njemóžu, skasam ßebi (Skasanje). K pschispomnjenju, so ßym 10 lět na žołdk khory a Wasch kumys mi pomha.
Franz Rohr.

Hdyž ßym 20 bleschow Wascheho kumyßoweho extrakta pschetrjebał a wjele polěpschenja cžuju, dha mi saßo póscźelcźe (Skasanje).
E. Hüttig.

Wasch kumyßowy extrakt je mojej žonje jara dobru ßłužbu cžinił, wona ma ßo wjele lěpje, móže po 3 bleschach hižom spacz a jěscz Póscźelcźe mi teho dla (Skasanje).
W. Diesbach,
wobßedźeŕ cžischcźernje.

Póscźelcźe mi tola 12 flakonow. Hdyž mi te tajku polóžnoscz scźinja, kaž wóndano dostate 4 flakony, dha njemóže žane pjero tónle dźiw wopißacz.
J. F. Wendschuh,
fabrikant.

Wasch extrakt je ßo pschi prěnich 6 bleschach na mni tak dźiwcźinjazy a woßebny wopokasał, so Wam doscz dźakowacz njemóžu a k lěpschemu běduneho cžłowjecźestwa jenož proschu, wscho nałožicz, so by ßo tale dobrota prawje mnohim dostała.
S. Lowinsky.

Wukładowaza knižka Dr. Weila darmo a franco.

General-Depot von Liebig's Kumys-Extract.

Berlin, Friedrich-Strasse 196.

NB. Lěkarjo naschého instituta ßu kóždy cžaß hotowi, po pschißłanju wopißanja khoroscźe khoremu s lěkarskim wukasowanjom k ruzy bycz, **a njetrjeba ßo sa to nicžo płacźicz.**

Sa Budyschin a wokolnoscz pschedawa knjes **Heinr. Jul. Lincka** 1 bleschu sa 16 nßl., 4 bl. sa 2 tl.

Wulki wubjerk

krónskich ßwěcžnikow sa zyrkwje a rejwanske sale,

najrjeńsche a ordinarne **blidowe lampy** běłeje a pißaneje schkleńzy, kaž tež s mjedźe latych a wschitkich wulkoscźow, **wißaze lampy** s kschipkami a bjes nich, **scźěnowe lampy** se schpihelom, s moßasa a s lakirowanym saßłonjatkom, wschě družiny **ruczných** a **hródźnych lampow** a **latarnjow**, tež **schtórmowe latarnje** najtunischo poruczam;

wißaze lampy k staczu a pojßujenju 12 nßl. a dróžscho, **scźěnowe lampy** wot 10 nßl.,
ruczne lampy wot 5 nßl.

Tež mam cylindry, lampowe swony a saßłonjatka, kaž kež lampowe ßułžowy
najtunischo na pschedań.

W Budyschinje na žitnej haßy 52. **Hermann Rachlitz.**

Jacquety s tricota a düffela,
paletoty po 1 tl. 20 nßl. a dróžscho,
mantle a paletoty po 4 tl. a dróžscho,
nowe drastowe tkaniny s lipskeje maßy

porucza

August Grützner.

☞ W khlamach ßo **ßerbski rycži.**

Wot 20. oktobra ßu moje materialtworowe khlamy w mojim domje na bohatej haßy cžo. 90.

Hermann Kunack.

Photographia E. Poſeldt

w Budyſchinje, nutskhod pſchi theatrje a ſ kotolneje haßy.

Skoro

budža ßo **placžiſny** ſa **cigarry** a **tobak** powyſchecž dyrbjecž.

Ja pak pſchedawam, tak daloko hacž hiſchcže doßaha, ſ mojeho ſkłada:

Nr. 1 **ſto** ſa 15 nßl.,
„ 33 „ „ 18 „
„ 47 „ „ 20 „
„ 4 „ „ 24 „

kaž tež wſchitke drózſche družiny w derje wotležanej woßebnej dobroſczi.

Ernſt Hämſch na bohatej haßy.

Sa kermuſche

ja ßwój ſkład kolonialnych tworow najlepje poruczam, jako

khoſej punt po 11. 12. 13. 14 nßl.,
zokor „ „ 40. 44. 46. 48. 50—56 np.,
rózynki „ „ 40—50 np.,
wſchitke korjenje, runje mlete,
petroleum punt po 14—15 np.,
ſchleſynſke ßwěczenje punt po 36 np.,

we wſchitkich dželbach tunjcho.

Ernſt Hämſch na bohatej haßy.

Tunjo! Tunjo!

ff. derje ßłodžazy njepaleny khoſej, punt po 10 nßl.,
do. do. do., punt po 11 nßl.,
ff. pěkuje ßłodžazy ſeleny Jara, punt po 12½ nßl.,
mlěty melis, ... punt 40—48 np.,
melis w kehelach, ... punt 50—54 np.,
najlepſche wulke roſynki, ... punt 48 np.,
najlepſche rjane korinthy, . . . punt 44 np.,
ßłodke mandle, ... punt 80 np.,
horke mandle, ... punt 90 np.,
najlepſchi petroleum, ... punt 14 np.,
w zylym tunjcho,
najlepſche ſchleſynſke ßwěczenje . . punt 36 np.

poruczataj

Scholz u. Kühn

na jerjowej haßy a ſ napſchecža kaserny.

Ssuknjane ſtupnje a
ßuknjane toſle

poruča najtunjcho **Richard Rincke**

na ſwonknej lawſkej haßy 879.

Khoſej, punt po 105, 110, 120, 130, 140, 150, 160 np.,
zokor, pt. po 40, 44, 46, 48, 50, 52, 54, 56, 60, 64 np.,
cigarry, 1000 po 4½, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15 hacž 25 tol.,
rajß, pt. po 18, 20, 22, 24, 30 np.,
kurny tobak, pt. po 24, 30, 40, 50, 60 hacž 150 np.,
ſchnupny tobak, pt. po 50 hacž 150 np.,
tuczno, ſchmalz, butru, jahły, jerje, krupy, grieß, hróch, ßoczki, nudle, rózynki, korinthy, korjenje, jědžny wolij, petroleum, ßwěczenje, thran, mydko, ßól, ſodu, palenz, rum a konfektury ßamßneje fabriki

poruča po wſchomózno najtunjſchich płaczijſnach

J. T. Schulza na ſnutskownej lawſkej haßy 137.

Wina

běle, czerwjene a ßłódke, bleſchu po 7½ nßl. a drózſcho, poruczataj

Scholz & Kühn

na jerjowej haßy.

Wulku dželbu **mězow** pſchedawa, ſo by je wurumowak, w płaczijſnje po 10—20 nßl.

Heinrich Langa na bohatej haßy.

Drjewowa aukzia.

Wutoru, 27. oktobra, budže ßo na **kobjelnjanſkim reviru** něhdže

20 kloſtrow mjehkich kliplow a
135 kop mjehkich walczkow

ſa hotowe pjenjeſy na pſcheßadžowanje pſchedawacz.

Sapoczatk aukzije rano w 9 hodžinach w drjewniſchczu pſchi ſchußeju, wot Komorowa k Lěſtej wjedžazym.

W Kobjelnju, 9. oktobra 1874.

Wohlmann.

Pſches tunje nakupowanje je mi mózno, wſchelake twory rjanoje dobroſcze po ſpodźiwnje tunich, ale twjerdych płaczišnach pſchedawacj, jako

6/4 ſchěroke **kattuny** ½ metra 22 np., to je: ſtary łóhcź 2½ nßl.,
5/4 = **mix-lustre** = = 31 = = = = = 3½ nßl.,
5/4 = **popeline** a **karrirowane** draſtne tkaniny ½ metra 3½ nßl. to je; ſtary łohcź 4 nßl.,
5/4 = **jenobarbne ripſy** ½ metra 4 nßl., to je: ſtary łohcź 4½ nßl.
źidźane ſchawliki po 2½ nßl. a drozſcho.

Jan Jurij Pahn
na torhoſchczu pódla hłowneje ſtraże.

Wotewrjenje

noweje **druheje rejwanſkeje ſale**, njedźelu, 25. oktobra, ſ wejerſkej hudźbu, na cźoż najpodwolniſcho pſcheproſchuje
W Małej Bezach. **Jan Wehla.**

Balſka hudźba

jutſje, njedźelu, w hoſcźeńzu w Drozdźiju, na cźoż najpodwolniſcho pſcheproſchuje **A. Kmoch.**

Pczołarjam

jara błódki **lompowy zakor** jako pizu ſa pczoły najtuniſcho poruczamoj

Ginzel & Ritſcher
na ſwonkuej lawſkej haßy a na wulkej bratrowſkej haßy.

Cigarry

w jara wulkim wubjerku, pěkneje dobroſcze a ßo derje palaze, poruczam 100 ſchtuk 18 nßl. a drozſcho

Carl Pötſchka
na ſwonkuej lawſkej haßy.

Winowe ßudy

ſa kładzenje kału ßu na pſchedań w hoſcźeńzu k winowej kiczi.
Holzweißig.

W Kortnizy pola Wósporka je źiwnoſcź cźo. 18, ſ **131** dawkſkimi jenoſcźemi napokoźena a 12 korzow leźomnoſcze wopſchijaza, bjes wumjeńka, na pſchedań. Wſcho dalſche je ſhonicź pola wobſedźerja tam.

Wiſchnjowe ſchtomiki,

ſ najlěpſchimi běłymi a cźornymi wiſchnjowymi druźinami ſchcźěpjene, dołhe a ßylne, ſteja na pſchedań w **ſchtomowni** w Bóſchizach a ßo k prjódkſtejazemu naſhmſkemu wußadźowanju poruczeja.
Bär, wucźeŕ.

Na knjeźim dworje w Delnjej Kinje ßo k nowemu lětu 1875 jedyn wulki wotrocźk a jedyn wajchtaŕ pyta. Jenoż porjadni ludźo njech ßo ſamolwja.

Dwaj tyſcheŕſkaj

ſa twarſke dźěło a běłe möble móźetaj pſchi wyßokej ſdźě trajaze dźěło pola podpißaneho dóſtacź.
Paul Schulze, tyſcheriki miſchtr
na garbarſkej haßy w Budyſchinje.

Jedyn hólcźeź

ßo k domjazemu dźěłu pyta. Hdźe? to je ſhonicź we wudawarni „Serb. Nowinow."

Woſjewjenje.

Holzy łóźdeje ſtaroby dóſtanu w Hródku lohku a derje płaczenu ßłużbu pſchi pěknych knjejſtwach. Wſcho dalſche je ſhonicź pola „Frau Avianus, Gartenſtraße No. 1 in Spremberg N. L."

Pytaja ßo wote mnje k nowemu lětu ſa tudomnu a dalſchu ſtronu wulzy wotrocźzy, ßrěńli, konjazy a wolazy wotrocźzy a hródźne dźowki, kotrez poßleńſche 60 tl. ſdy dóſtanu.
Pſchiſtajaza żona **Heinoldowa.**

Jena ßłużobna holza,

ródna a kiź wě ſchaty wobſtaracź a ßo pſched żanym dźěłom njeboji, ßo wot dweju ſtarſcheju mandźelſkeju w Draźdźanach k 1. novembra do ßłużby pyta. Měßaczna ſda 4 toleri a wſcho dalſche je ſhonicź we wudawarni „Serb. Nowinow."

Na knjeźim dworje w Delnjej Kinje ßo k nowemu lětu 1875 dwě dźowzy pytatej: jena domſka dźowka, kotraź ma ſa cźeledź waricź a pjerinu wobſtaracź, a jena ßwinſka dźowka, kotraź ma nimale jeniczzy kormne a płahowanſke ßwinje wobhladacź a ſ pizu ſaſtaracź.

Ernst Kummer,
Bertha Kummerowa
rodźena **Eydnerec,**
mandźelskaj.

W Budyšinje, 18. oktobra 1874.

Nakładnik: J. E. Smoleŕ. Ćišć: L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 44. — 30. oktobra — 1874.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawaŕni „Serb. Nowin“ na róžku zwonkneje lawskeje hasy čo. 688 wotedać, płaći so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawaŕ
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 7 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawaŕja 75 np. a na kral. saks. pósće 8½ nsl. a z přinjesenjom do domu 98 np.

Dobrowolna subhastazia.

Po namjecze herbow njebo Johanny Madleny ženjeneje Kaulversoweje, rodzeneje Kallichez w Hrodźischczu ma ßo k jeje sawostajeństwu ßłuschaza wulkosahrodniska žiwnoscz czo. 33 wopalneho katastra a fol. 23 gruntskich knihi sa Hrodźischczo, kiž je niedźiwajo na dawki a wobczežnoscze na

4600 toleŕ —= —=

taxirowana,

2. novembra 1874 dopołdnja w 10 hodźinach

na budyskim ßudniskim hamcze dobrowolnje na pscheßadźowanje pschadawacz.

Tale žiwnoscz, k kotrejž žadyn inventar njeßłuscha, wopschija 3 hektary 80,9 arow ležomnoscze a ma 179,49 dawkskich jenosczow napołoženych.

Pokasujo na wuwěschtk, tudy a w Mörbiz klamarni w Hrodźischczu wupowěßnjeny a wopißanje žiwnoscze a pschedawanske wuměnjenja wopschijazy, ßo na kupjenje smyßleni pscheproschuja, na spomnjenym dnju na tudomny ßudniski hamt pschińcz, ßo k ßadźenju pschipowjescz, ßwoju płaczenja kmanoscz dopokasacz a wscho dalische wotczakacz.

Kralowski ßudniski hamt w Budyschinje, 14. oktobra 1874.

Michler. D.

Dobrowolna subhastazia.

Po namjecze herbow njebo Jakuba Schmidta w Radworju ma ßo korczmaŕska žiwnoscz, k jeho sawostajeństwu ßłuschaza a pod czo. 3 katastra a folium 2 gruntskich knihi sa Radwóŕ sapißana, kotraž je njedźiwajo na dawki a wobczežnoscze wjeßnogrychtszy na

7090 toleŕ —= —=

taxirowana, s dobom se wschěm žiwym a morwym inventarom a składami

jědnateho novembra t. l.,

dopołdnja w 11 hodźinach,

na žiwnosczi ßamej w Radworju dobrowolnje na pscheßadźowanje pschedawacz.

Tale korczmaŕska žiwnoscz wopschija na ležomnosczach 11 hektarow 17,55 arow (= 20 akrow 58 kwadratnych prutow) a je s 360,78 dawkskimi jenosczemi napołožena.

Pokasajo na wuwěschtk, na ßudniskej deszy tudy a w ßamej Schmidtez korczmaŕskej žiwnosczi wupowěßnjeny, wopißanje žiwnoscze a pschedawanske wuměnjenja wopschijazy, ßo na kupjenje smyßleni pscheproschuja, na spomnjenym dnju ßo w pomjenowanej hodźinje na Schmidtez korczmaŕskej žiwnosczi w Radworju shromadźicz, ßo k ßadźenju pschipowjescz, ßwoju płaczenja kmanoscz dopokasacz a wscho dalische wotczakacz.

Kralowski ßudniski hamt w Budyschinje, 27. oktobra 1874.

Michler. Dr.

Swětne podawki.

Němske khěžorstwo. S Draždžan pißaja, so ßu ßobustawy noweho evangelsko-lutherskeho konsistorstwa wóndano na kralowskim hrodze byli a ßo tam kralej Albertej prjódkstajili. — Prynz Jurij bě wóndano někotre dny w Schlesynskej, hdźež běsche jeho braunschweigski wójwoda na ßwoje kubła na hońtwu pscheproßył.

W Altzschillenje pola Rochlitza hrajkaschtaj wóndano 9lětny Liebingez a 7lětny Weberez hólz w hromadźe ßamoj w hornjej stwi, hdźež jena flinta wißasche. Tule mały Liebing do ruki wsa a ßo tak dołho s njej parasche, hacž ßo wona wutsěli a to tak njesbožomnje, so Weberez hólzej tejko schróta do hłowy a woblecza slecza, so dyrbjesche tón ßamy dźeń wot wobschkodźenja wumrjecz.

S Barlina pißaja, so je tam danski krónprynz se ßwojej mandźelskej pschijěł a khěžora, kaž tež pruskeho krónprynza wopytał.

— Wěz s hrabju Arnimom hischcze skónczena njeje,

dokelž te pißma, kiž wjerch Bismark wot njeho žada, pschezo hischcze wudak njeje. Duž tež Arnima hischcze jateho dżerża, tola ßmědża jeho nětko jeho žona a dżěcźi wopytacź.

— Wczera je ßo w pschißažnym ßudże we Würzburgu (w Bajerskej) ßudniske jednanje pschecźiwo Kullmannej sapoczako, kiž je, kaž je snate, na wjercha Bismurka sa czaß jeho pschebywanja w bajerskich kupjelach Kißingenu tšělik. Najprjedy rěkasche, so budże Bismark ßwědczenja dla do Würzburga jěcź dyrbjecź, ale dokelž je ta wěz tola hižom doscź sjawna a snata, dha ßu jemu to spuschczili. Ale w prozeßu pschecźiwo hrabi Arnimej budże wón najskerje ßwědczicź.

— Khěžor je wczera, 29. oktobra, rajchstag ßam wotewrik a ßo popołdnju s někotrymi prynzami do Blankenburga podał, so by ßo tam dwaj dnjej sa ßobu na hontwje wobdżělik. Wón ßo ßobotu, 31. oktobra, do Barlina wróczi.

We Wrótßkawju běsche sańdżeny tydżeń wulka katholska shromadżisna, w kotrejž ßo pschitomni pschecźiwo sakhadżenju ßwětneho knjejstwa w nastupanju katholskeho duchownstwa wuprajichu, tola pak postrowjazy telegramm na khěžora a krónprynza pósłachu. Poßleńschi je ßo sa to telegrafisy pěknje podżakował.

Awstria. Winski rajchsrath, na kotrymž maja sapósłanzy jeneje pokojzy awstriskeho khěžorstwa wuradżowacź a sakony wujednacź, je ßo sańdżeny tydżeń wotewrik. Najwoßebnische, wo czoż budże ßo jednacź, budże to, so budża wo to radu stkadowacź, kak bychu krajne dokhody — to je: dawki — powjetschicź móhli. Mjenujzy w Awstriji s dotalnymi dawkami wjazy doßahacź nochze, hacź runje ßu je tam hižom po móżnoscźi powjetschili. Jako tam w politiskim nastupanju ßwobodnische, po tajkim sa teho a druheho spodobnische czaßy nastachu, dha ßebi wjetschi dżěl ludzi myßlesche, so tajka politiska spodobnosć tež spodobnoscze w pjenjeżnych naležnoscźach ßobu pschinjeße, a so ßo jedyn njetrjeba wjazy tak czężko prózowacź, ale budże s lohkim dżěłom abo s prósnokhodżenjom pjenjes nabywacź. Tež měnjachu, so drje ma ßo w krajnych naležnoscźach wschelake porjedżicź, ale na to njemyßlachu, so to wjele pjenjes khoschtuje. Duž w Awstriji tak hospodarjachu, so ministerstwu nichtón niczo wjazy požczicź nochzysche. To k temu pomhasche, so někotre lěta slutniwscho hospodarjachu a chzedża nětko, hdyž hischcze pschezo njedoßaha a nichtón s požczanku powhacź njecha, nětko krajne dawki powyschicź.

— W druhej pokojzy awstrijskeho khěžorstwu — we Wuherskej — njeje lěpje, tam ministram tež stajnje pjenjesy k krajnemu hospodarjenju pobrachuja. Duž chzedża tam tež dawki powyschicź, hacź runjež maja tam hižom nětko exekutarjo dżěła doscź, so bychu te dawki dostali, kiž ßu hižom dawno pschecźakane. We Wuherskej mějachu loni njepkodne lěto a njemóżachu teho dla niczo pschedacź, lětsa ßu drje žně pěkne byko, ale do wukraja mało žita kupuja, dokelž maja jeho ßami doscź, we Wuherskej ßamej nichtón wo nje njerodźi. Duž mało pjenjes do kapsy dostanu a budże tam sa ludźi cżężko, wjetsche dawki dawacź.

Franzowska. Franzowske ministerstwo ma pschezo hischcze s tym cźinicź, so by ßo wot teho poroka wucźiscźiko, kotryž jemu schpaniske knjeżerstwo w tym nastupanju cźini, jako bychu franzowszy sastojnizy na schpaniskich mjesach karlistam dowoleli, bróń a muniziju ßwobodnje s Franzowskeje do Schpaniskeje wosyczź.

Belgiska. Franzowski marschal Bazaine, kiž je, kaž wěmy, s franzowskeho jastwa do Belgiskeje cżeknył, chze ßo nětko do Schpaniskeje pscheßydlicź. Jeho mandżelska je mjenujzy se Schpaniskeje a ma tam kubła.

Rußowska. W Moskwje ßo hižom wjazy dnjow psched tamnischim pschißažnym ßudom sjawne ßudniske jednanje pschecźiwo Mitrofaniji, abbatißy jeneho klóschtra miłoscźiwych ßotrow dżerżi. Tuta Mitrofanija je po prawym dżowka generala barona Rosena a bě dlěschi cżaß komorniza nětcźischeje ruskeje khěžorki, dżěsche pak potom do klóschtra, hdżež ßu ju posdżischo sa abbatißu wuswolili. Wona je najprjedy wscho ßwoje samóżenje na klóschtr a tamnische hojerńnje a schule sa khude dżěcźi wažika a potom sa tele naležnoscze pola bohatych kupzow pjenjeżnu podpjeru pytała. Hižom psched někotrym cżaßom jej pak winu dawachu, so je někajku njeprawdoscź s pjenjeżnymi wechselami, jej dowěrjenymi, wobeschka. Duž ßu ju do jastwa wotwjedli a ju nětko ßudża, mjenujzy herbja jeneho bohateho kupza, kiž bě jej wechsle porucził, běchu ju wobskorżili, a sda ßo, so je wona něhdże 400,000 rublow na wopaczne waschnje sebrała.

Ze Serbow.

S Budyschina. Pjatk, 23. oktobra, dopołdnja w 11. hodźinje sta ßo na tudomnym dwórnischczu to njesboże, so bu wosyßuwaŕ Jan August Kschižank pschi rjadowanju wosow wot parneje maschiny doßahnjeny, pod koło cźißnjeny a na měscze morjeny. Wón bě hakle 23 lět stary a chzyschе ßo se ßwojej njewjestu njedżelu prěni krócź pschipowjedacź.

S Kubschiz. Sańdżenu ßobotu, 24. oktobra, je ßo tudy sahe rano brózńja, kublerjej Pjetschzy w Torońzach ßkuschaza, wotpalika. Tale brózeń bě nowa a maßivna a njeje w njej woheń hinak nastacź móhł, hacź so je nechtón s někajkej dżěru palidło do žita, tam nakładżeneho, tyknył. Pjetschka w njej žita njeměješe, ale běchu tam wschelazy mjeńschi ludźo ßwoje žně swosyli a je takle psches stóstnisku ruku shubili. Woni ßu cźim bóle k wobżarowanju, dokelž bě brózeń murjowana a s zyhlemi kryta, cźohož dla nichtón sawěscźik njebě.

S Noweje Semilnjeje. W nozy wot 17. do 18. oktobra wotpalischtej so tudy dwě mjeńschej zimnoschzi, Mukez a Gnaukez. Kak je wohoń wuschoł, njeje hischcze wußlědzene. Gnaukej, kiž je murjeŕ a bě w Draždžanach na dźěle, je so něschto huß a papjerjanych pjenjes sobu spaliko.

S Barta. W tudomnym zyrkwinym prjódkstejeŕstwje su w tu khwilu zlědowazy knjeza: Jan August König, lěkaŕ w Barcze; Jan August Klemm, tyscherski mischtr w Barcze; Pětr Schkoda, kubleŕ w Barcze; Jan Wesaŕ, kubleŕ, rychtaŕ a gmejnski prjódkstejeŕ w Bukojnje; Handrij Czeßla, sahrodnik w Bukojnje; Korla August Seifert, wobsedźeŕ zyhelnicze w Dubrawzy; Jan Patoka, kubleŕ w Subrnicźzy; Korla Bjedrich Rößel, wobsedźeŕ zyhelnicze w Stróži, a faraŕ Korla Hermann Robert Räda, jako pschedsyda.

S Wósporka. Tudy je so 14. oktobra swjedźeń hornoluzizkeho pobocznego towarstwa sa snutskomne mißionstwo wotdźerzak. Němske prědowanje dźerzesche k. past. prim. Würkert s Lubija a serbske k. faraŕ Jakub s Njeßwaczidła, k. duchowny Hickmann s Draždžan pak rosprawu dawasche. Sa snutskomne mißionstwo je so zkónczinje 34 tl. 14 ngl. nawdako.

§* S Njeßwaczidła. Kaž we wschitkich evangelskich lutherskich wosadach nascheho wótzneho kraja, tak měsesche po sakonju tez pola naß pokoja zyrkwinych prjódkstejerjow wustupicz. Czi sami pak běchu: Sahrodnik w Banezach, Höhna w Bóschizach, Schiber we Lómsku, Schokta w Njeßwaczidle a Bergan w Holeschowje. Wuswoleni buchu, a to, saso wuswoleni: Schokta w Njeßwaczidle a Sahrodnik w Banezach; s nowa wuswoleni: Czech w Nowej Wsy, Falant w Khoßlowje a wucźeŕ Bjar w Bóschizach. Wot exemtnych běsche wustupił ryczerkubleŕ Höckner nad Lahowom, kiž pak bu saso wuswoleny. Na město k. Czecha s Pschěsdrjenja, kiž běsche tam 24. auguſta wumrjeł, bu po § 17 sakona, zyrkwinski porjad nastupazy, na 4. dnju septembra wot zyrkwinskich prjódkstejerjow wuswoleny: rychtaŕ Michał Schneider we Wulkim Pschěsdrjenju. Po tajkim wobsteji nětko zyrkwine prjódkstejerstwo nascheje wosady se zlědowazych knjezich: faraŕ Jurij Jakub, pschedsyda, ryczerkubleŕ Höckner nad Lahowom, městopschedsyda, ryczerkubleŕ Fiedleŕ nad Saryczom, schulski wucźeŕ O. Bjar w Bóschizach, gmejnski prjódkstejeŕ Falant w Khoßlowje, khěžeŕ Förster w Nowej Jasońzy, gmejnski prjódkstejeŕ Kroschk w Scheschowje, rychtaŕ a tyscherski mischtr Mlynk w Saryczu, rychtaŕ a zimnoscźeŕ Sahrodnik w Banezach, rychtaŕ a zimnoscźeŕ Schneider we Wulkim Pschěsdrjenju, zimnoscźeŕ a gmejnski prjódkstejeŕ Schokta w Njeßwaczidle, kowaŕski mischtr, rychtaŕ a gmejnski prjódkstejeŕ Zimmermann we Lusy a gmejnski prjódkstejeŕ Czech w Nowej Wsy.

§* S Njeßwaczidła. Kóždy cźlowjek, kiž so, pak se samßnymaj wocźomaj, pak psches cźitanje cźaßopißow, jenoż kusk w swěcze roshladuje, dyrbi spósnacź a prajicź: so wěrna pobożnoscź, woprawdźite kschescźijanske zimnjenje tola pschezo bóle a bóle wotebjera a so njepózcźiwoscź, sazpicze Božeho mjena, wotßwjecźenje ßwjatych dnjów a saprěcze wschitkeho ßwjateho a bójskeho dale bóle pschibjera; pschetoż to dopokaże nam statistika se ßwojimi liczbami, wot teho dawaja nam Boże domy sjawne ßwedcźenje. Piwne khěže, kelleŕnje, dźiwadła abo theatry su polne a Knjesowe ßwjatnizy steja na njedźelach a ßwjatych dnjach něhdźežkuli nimale prózne. Tola my njechamy prajicź, so je to wschudźom tak, pschetoż, dźak budź Bohu, pola naß, w naschim lubym serbskim kraju, njeje hischcze tak slě, serbski lud je hischcze wěru ßwojich wótzow sakhował, wón so dźerži k Božemu ßkowu a k ßwjatym sakramentam, wón lubuje wobydlenje teho Knjesa a te města, hdźež Boża cześcź bydli. So su naschemu ludej Knjesowe ßwjatnizy lube města, so rady do nich khodźa a rady w nich pschebywaju, to dopokaża a wobßwědcza nam te bohate dary a wopory, kiž su k twarjenju a k porjedźenju tym samym pschinjeßli. Tajki sjawny a dobry pschikład wo pschinjeßenju wulkotnych pjenjeżnych woporow k porjedźenju Božeho domu dawaja nam: Bukezy, Hodźij, Maleschezy, Khróscźizy, Rakezy, Husska a snadź tez hischcze něktotrežkuliż druhe wosady, schtoż spißowarjej snate njeje. Tez nascha luba njeßwaczilska wosada njeje w tutym nastupanju sady wostała, ale tez po mózhnoscźi we wschej luboscźi swój Boži dom a jemu pschißkuschaze twarjenja porjenschicź so prózowała. Tak je, na pschikład, w lěcze 1867 a 1868 na wuporjedźenje zyrkwineje wěże 2160 tl. so pschetwariko, w lěcze 1869 na farje a kapłanstwje, kerchowskej muri a na zyrkwinej tschesche 1260 tl., swonkomne bělenje zyrkwje a druhe w lěcze 1870 185 tl. atd. Lětsa dyrbjesche so nětko nascha ßwjatniza w snutskomnym wobnowicź, jako bělicź, khory barbicź a teho runja, schtoż je so tez k powschitkomnemu spokojenju stako. Jako so spomnjene ponowjenje sapocźinasche, dha so po zykej wosadze to sadanje skyschecź dawasche, hacź tola njeby mózno byko, so by so s dobom tez ßwjaty woltaŕ ponowił, swólniwe wutroby k dawanju pschinoschkow wěsce so k temu tez namakaju. Zyrkwine prjódkstejerstwo tajku myßliczku s wutrobnej radoscźu pschija a pschi tym hnydom wobsankny, so ma so spytacź, spomnjene ponowjenje psches dobrowólne dary snjesecź. Knjes faraŕ Jakub chzyshe tule nalezhnoscź dobrocźiwje na so wsacź. Lědom bu tajke wobsankjenje scźinjene, dha jena zona 25 toleŕ knjesej fararjej pschinjeße, jako prěni sakład k dobrowólnym pschinoschkam. We wutrobnej radoscźi, po darje, tak njenadźiwschi dostatym, swěri sebi wón dźeń 12. julija w prědowanju so sjawnje s prózstwu na wosadu

wobrocźicź a wo dobrowólne pschinoschki proßyćź. Knjes farař běsche rjanoscź, ważnoscź a žadnoscź nascheho woktarja, kiž je wot delka hacź horje ſ wulkim wumjekſtwom wot pěſkowza wudźěkany, woßadże roſeſtajał a tu ßamu pſches ßkowa: chzeſch ponowicź twój Boži dom, dha ponow w nim teź to najßwjeczíſche, ßwjaty woktař — tak ſahorik, ſo ßo w krótkim cźaßu pſches 300 toleŕ nawda. Běchu pak to dary wot 5 nßl. kaž teź 50 toleŕ wot knjenje baronowej ſe Schönberg-Bibran we Luſy. Ponowjenje ßw. woktarja bu knjeſej profeßorej R. B. Michaelej ſ Draždźan pſchepodate, kiž je to ßamo ſe ßwojimaj pomocznikomaj, knjeſomaj Liſke a Goldſchmidt, hacź na najkraßniſcho wuwjedk. So pak by na ßwjatym woktarju wſchitko rjane a nowo byko dha wobſankuchu nekotre holczki ſ Njeßwaczidła a wokolnych wßów rjanu nowu Božu martru kupicź, kiž je jim potom k. farař w Lipſku wobſtarał. Ryczerkubka Sarycź, Lahow, Wutołczizy, Luſcź a Bóſchizy běchu pak kraßny khelich a ſkotu potanu (ſchkliczku abo taleŕ k wužiwanju ßwjateho wotkaſanja) darili. (Skónczenje pſchichodnje.)

S Barta. Tudomne czitarſke towarſtwo, kotreź hižom wjele lět wobſteji, směje wutoru, 3. novembra, ſhromadźiſnu, w kotrejź budże k. kubleŕ Keŕk, ſaſtupjeŕ tudomneje wokolnoſcze na ßejmje, rosprawu wo nowe gmejnſke, ſchulſke a dawkſke ſakony dawacź. Na tule ſhromadźiſnu ßo niz jenoź ßobuſtawy towarſtwa pſcheproſchuja, ale budźa teź hoſczo witani.

S Huſki. Wo poßwjeczenju naſcheje noweje zyrkwje ſa tydźeń rosprawu damy.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hanß Depla. Hdyž ßo pali, dha je derje, ſo ßo hołbje ſ boka dźerja.

Mots Tunka. Haj, ty myßliſch, dokelž móhli ßo lohko wobßmudźicź.

H. D. Ně, teho dla niz; ale wjele wjazy teho dla, ſo tam kurjo njeby hołbja ſkußako.

M. T. Je dha ßo to hdže ſtało?

H. D. Haj, pſched nekotrym cźaßom w S., tam bě kurjo hołbja tak ſlußało, ſo dyrbjeſche tón potom pjenjeſy krawicź. Ale hołb je ßo potom wobarał a budże ßebi teho dla kurjo myßlicź, ſo by drje teź lěpje cźiniło, hdyž njeby k wóhnju běžało, ale radſcho doma woſtało.

Cyrkwinske powjeſće.

Wěrowani:

Michatſka zyrkej: Bjedrich Guſtav Sommer, tyſcheŕ w Draždźanach, ſ Hanu Thereſiju Häußlerez ſ Nadźanez.

Křćeni:

Pětrowſka zyrkej: Jan Julius Adolf, Handrija Němczka, měſchczana a pſchekupza, ß. — Max Pawoł, Handrija Polnika pomjenowaneho Dubſkeho, wobydlerja, ß.

Michatſka zyrkej: Ernſt Bohuwěr, Jana Nowaka, khěžkarja w Jeńkezach, ß. — Marja Thereſia, Handrija Henſela, wobydlerja w Brěſowje, dź. — Guſtav Pawoł, Jana Auguſta Pjekarja, khěžkarja w Sſtonej Borſchczi, ß. — Bjedrich Bruno Hugo, Korle Bjedricha Auguſta Karnaczka, wobydlerja pod hrodom, ß. — Auguſta Erneſtina Hana, Juliuſa Böttchera, ſchewza na Židowje, dź. — Jurij Arthur, Korle Eduarda Lipiſcha, pohoncza pod hrodom, ß. — Hana Helena, Jana Auguſta Donatha, khěžerja a polerja na Židowje, dź. — Ernſt Pawoł, Michała Haſy, khěžerja na Židowje, ß. — Jan Ernſt, Handrija Iſelta, wobydlerja w Delnjej Kinje, ß.

Katholſka zyrkej: Ernſt Emil, Jana Krawza, pohoncza, ß. — Guſtav Hendrich Pawoł, Auguſta Hobraka, cźěßle, ß. — Jan Auguſt, Jana Auguſta Nowaka, měſchczana, khěžerja a woſytwarjerja, ß.

Zemrjeći:

Dźeń 25. ſeptembra: Handrij Barto, zyhleŕ, 33 l. — 1. oktobra: Madlena rodź. Kokoſchkez, njebo Michała Kaplerja, ſahrodnika w Jeńkezach, wudowa, 63 l. 1 m. 5 d. — 3., Richard Jurij, Jana Reda, měſchczana a lezomnoſczerja, ß., 8 m. — Jan Bohuwěr Janaſch, kubleŕ w Hněwßezach, 41 l. — 5., Jana Auguſta Nowaka, khěžkarja w Sajdowje, morworodźeny ß.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje

24. oktobra 1874.

Dowoz: 3919 měchow.	Płaćizna w přerěžku na wikach,						na bursy,					
	niższa.			wyšša.			najniža.			najwyšša		
	tł.	nßl	np.	tł.	nßl	np.	tł.	nßl	np.	tł.	nßl	np.
Pſcheńza 50 kilgr.	3	14	2	3	26	1	3	14	2	3	21	6
Rožka = =	3	4	9	3	6	5	3	1	8	3	4	9
Jeczmjeń = =	3	7	1	3	11	4	3	2	3	3	4	2
Wowß = =	3	8	—	3	12	—	3	5	—	3	12	—
Hrósch = =	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka = =	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps = =	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły = =	5	13	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduſchka = =	6	17	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lane ßymjo = =	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Běrny = =	—	25	—	—	27	8	—	—	—	—	—	—
Butra 1 =	—	29	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—
Ssyno 50 =	2	—	—	2	8	—	—	—	—	—	—	—

Nawěſchtnik.

Na delnjoživotny ſlemk czerpjaze namakaja w ſlemkowej žałbje (Brachſalbe), zyle bjes ſchkodowanja ſkutkowazej a wot **Gottlieb Sturzenegger** in **Herisau** w Schwajzarſkej dźěkanej, dobry hojazy ßrědk. Wjele wopißmom a dźakných liſtow je wukaſanju pſchipokoženych. K doſtaczu w hornkach po 1 tol. 20 nßl. pola **Sturzeneggera** ßameho, kaž teź pola **Spalteholz a Bley**, Annenſtraße w Draždźanach.

Winowe ßudy

ſa kładźenje kaku ßu na pſchedań w hoſczeńzu k winowej kiczi.

Holzweißig.

Koſaze koże,

kaž teź wſchitke druźiny njeharowanych kožow po najwyſchſchich płaczíſnach kupuje

Guſtav Raucka na garbarſkej haßy 426.

Čisło 10 „Łužičana“ je wušło.

W Budyschinje

G. A. Bosse, bankowe a wechslowe khlamy.

S tutym k sjawnemu nawjedźenju dawam, so ja sa pjenjesy, ke mni na sadanjenje date, pschi

schěsczměßacznym wupowjedźenju po 4½ %,
tsiměßacznym wupowjedźenju po 4 %,
jenoměßacznym wupowjedźenju po 3½ %

danje dawam.

W Budyschinje, w septembru 1874.

G. A. Bosse,
bankowe a wechslowe khlamy.

Khlamy: prjedawschi pschebytk žitawskeho filialneho banka.

Tsěschnu papu

dopósnaty najlěpschi fabrikat, kaž tež **papowe hosdźe** pschedawa po fabrikskich płaczisnach

drjewopschedawarnja: **A. Zimmermann**
w Budyschinje na nowych hrjebjach 713.

Najnowsche sa symu w **rubischczach na hłowu**, w schawlowych **rubischkach, lamach, drastnych tkaninach, bukskinu a doublu** porucza

H. Kayser
firma J. Hartmann
na žitnej haßy 52.

Na žitnej haßy 52.

Jaquety a paletoty

Na žitnej haßy 52.

wulki skład we wschěch barbach a wulkosczach:

jaquety sa wulke parschony wot 1⅙ tl. a dróžscho,
paletoty = = = = 3⅙ tl. a =

porucza

H. Kayser
firma **J. Hartmann**
w domje k. pschekupza Carl Noack.

Drjewowa aukzia.

Pjatk, 6. novembra, dopołdnja wot 9 hodźinow budźe ßo na njeßwaczilskim reviru we wotdźělenju 24ª: **17 brěsowych a 226 khójnowych dołhich hromadow** na pscheßadźowanje pschedawacz.

Shromadźisna dopołdnja ½9 hodźinow na starej drósy pschi dołhim hacźe, hdźež ßo psched sapoczatkom aukzije pschedawanske wuměnjenja wosjewja

Bjedrich Schulza,
wyschschi hajnik.

Ržane woklepje a maschinowu ßłómu
kupuje **Eduard Forker** w Rakezach.

Symsku mužazu a hólczazu drastu, stoffowe jaqety sa knjenje, žonjaze a dźěczaze stoffowe jaki
porucza po tunich płaczisnach

W. Kubasch
na garbarskej haßy 432.

Wsche družiny

njeharowanych kožow kupuje stajnje

Ernst Schulz
w hosczeńzu k skotemu lawej
a
na garbarskej haßy w domje k. horuczerja Beega.

Photographia E. Poſeldt

w Budyſchinje, nutskhod pſchi theatrje a ſ kotołneje haßy.

Jaquetty a paletoty

ßamßneje fabrikazije jara tunjo porucza

Reinhold Hartmann jun.

na ßerbſkej haßy 23.

Saßopſchedawarjo doſtanu rabatt.

Jaquety ſ tricota a düffela,
paletoty po 1 tl. 20 nßl. a dróżſcho,
mantle a paletoty po 4 tl. a dróżſcho,
nowe draſtowe tkaniny ſ lipſkeje maßy

porucża

☞ W khlamach ßo **ßerbſki ryczi.** **Auguſt Grützner.**

Pſches tunje nakupowanje je mi mózno, wſchelake twory rjaneje dobroſcże po ſpodżiwnje **tunich** ale **twjerdych** płaczińach pſchedawacż, jako

6/4 ſchěroke **kattuny** ½ metra 22 np., to je: ſtary łóhcż 2½ nßl.,
5/4 = **mix=luſtre** = = 31 = = = = = 3½ nßl.,
5/4 = **popeline** a **karrirowane** draſtne tkaniny ½ metra 3½ nßl. to je; ſtary łohcż 4 nßl.,
5/4 = **jenobarbne ripſy** ½ metra 4 nßl., to je: ſtary łohcż 4½ nßl.
moiréje k ßuknjam ½ metra 4 nßl., to je: ſtare łóhcż 4½ nßl.,
pißane żidżane ſchawliki po 2½ nßl. a dróżſcho,
jaquetty ſ tricota a düffela po 1 tl. 20 nßl. a dróżſcho,
mantle a paletoty wot 3½ tl. w najnowſchich façonach.

Jan Jurij Pahn
na torhoſchczu pódla hłowneje ſtraże.

K dobrocżiwemu wobkedżbowanju porucżam ja ßwój ſkład najnowſchich a najrjeńſchich **draſtnych tkaninow** ſ wołmy a żidy.

Draſta a mantle ßo po ſkaſanju najrucżiſcho ſeſchija a ßo ſa dobre pſchiſtejenje a kmane dżełko rukuje.

Jan Jurij Pahn
na torhoſchczu pódla hłowneje ſtraże.

Wulki wubjerk

krónſkich ßwěčznikow ſa zyrkwje a rejwanſke ſale,

najrjeńſche a ordinarne **blidowe lampy** běleje a pißaneje ſchkleńzy, kaž też ſ mjedźe latych a wſchitkich wulkoſczow, **wißaze lampy** ſ kſchipkami a bjes nich, ſcźěnowe **lampy** ſe ſchpihelom, ſ moßaſa a ſ lakirowanym ſaßkonjatkom, wſchě druźiny **ruczných** a **hródźných lampow** a **latarnjow**, też **ſchtórmowe latarnje** najtuniſcho poruczam;

wißaze **lampy** k ſtaczu a pojßnjenju 12 nßl. a dróźſcho, ſcźěnowe **lampy** wot 10 nßl., **ruczne lampy** wot 5 nßl.

Też mam cylindry, lampowe ſwony a ſaßkonjatka, kaž też lampowe ßulźowy

najtuniſcho na pſchedań.

W Budyſchinje na źitnej haßy 52. **Hermann Rachlitz.**

Wot 20. oktobra ßu moje materialtworowe khlamy w mojim domje na bohatej haßy czo. 90.

Hermann Kunack.

Sa tajkich, kiž na pluza, wutrobu a nerwy cźerpja, jara ważne.

Liebigowy kumys-extract.

Proſchu, mi 36 flakonow Waſcheho kumyßoweho extrakta bórſy póßłacź, dokelž ßmy hódne polěpſchenje pſchi mojej dźowzy po dźewjeczdźeńſtim trjebanju pytnyli a teho dla w lěkowanju pokracźowacź chcemy. Sskaboſcź, hewak kóždy dźeń, woßebje pſched wjeczorom ſaſtupaza, je ßo hiźom zyle ſhubiła a paźjentka hiźom wjele lěpje wonhlada.

Joſ. Eiſenkolb,
wyſchſchi wucźeŕ.

Proſchu, dokelž je ßo Waſch extrakt też pola mje hiźom po wutrjebanju tſjoch flakonow jako dobry wopokaſak, wo pſchipóßkanje (Skaſanje).

Katharina Stude.

Po wuźiczu tychle ſchtyrjoch flakonow kumyßa móźu prajicź, ſo je ßo laſchel něſchto pomjeńſchił, dychanje je loze, też je wjetſche pokhilenje k ſpanju po Waſchim poruczenju, je ßo namakało atd.

H. Müller.

Wukładowaza knihła Dr. Weila darmo a franko.

General-Depot von Liebig's Kumys-Extract.
Berlin, Friedrichstr. 196.

NB. Lěkarjo naſcheho inſtituta ßu kóždy cźaß hotowi, po pſchißłanju wopißanja khoroſcźe khoremu ſ lěkarſkim wukaſowanjom k ruźy bycź, **a njetrjeba ßo ſa to niczo płaczicź.**

Sa Budyſchin a wokolnoſcź pſchedawa knjes **Heinr. Jul. Lincke** 1 bleſchu ſa 16 nßl., 4 bl. ſa 2 tl.

Róźe, kaž też **pletwa** ſa **njewjeſty** a **kmótrow** ßu rjane a tunje na pſchedań w ſchtrympaŕſkich **khlamach hauenſteinſkeje abo butrowſkeje haßy.**

Wina

běle, cźerwjene a ßłódke, bleſchu po 7½ nßl. a dróźſcho, poruczataj

Scholz & Kühn
na jerjowej haßy.

Sa bróſtkhorych.

G. A. W. Mayerowy bróſtſyrop ſ Wrótßkawja ßym ja wjele krócz wukaſak a namakał, ſo je pſchi chroniſkich **katarrhach dychawy**, pſchi **aſtmathiſkich wobeźežnoſcźach, krótkim dychu** a **bróſtowych widliſchcźach** jara dobry a hojazy ßrědk, a móźu ſ tutym **G. A. W. Mayerowy bróſtſyrop** najlěpje poruczicź.

Loskaw. **Dr. Starck,** kral. ſtabslěkaŕ.

Jenoź prawdźiwy maja jón na pſchedań w bleſchach po 8 nßl., 15 nßl. a 1 tl.:

Heinr. Jul. Lincke w Budyſchinje,
W. Rotha w Lubiju,
P. Kinne, haptykaŕ w Hernhuczje,
Joſ. Löbmann w Schěrachowje,
Ed. Hieſe w Nowoſalzu,
haptykaŕ **Gerſcher** w Oſtritzu,
Schokta we Wotrowje,
Lehmann w Budeſtezach a
haptykaŕ Dr. **Hultzſch** w Rakezach.
J. Stockhauſen w Kamjeńzu.

Schěry, módry a běły płat we wſchěch ſchěrjach, **poßleſchczowe tkaniny, trjeńſchcźa** a **jendźelſki płat** poruczja po najtuniſchich płaczińach

E. Pech
na źitnych wikach.

NB. W **khlamach** žo **herbſki ryczi.**

Moja petizia je hischcze pola k. hoscjeńzarja **Wehle** w Maleschezach a pola k. hoscjeńzarja **Wjeńki** w Khróscjizach wupołożena.

Wehla, aßeßor.

Khofej, punt po 105, 110, 120, 130, 140, 150, 160 np.,
zokor, pt. po 40, 44, 46, 48, 50, 52, 54, 56, 60, 64 np.,
cigarry, 1000 po 4½, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15 hacz 25 tol.,
rajß, pt. po 18, 20, 22, 24, 30 np.,
kurny tobak, pt. po 24, 30, 40, 50, 60 hacz 150 np.,
schnupny tobak, pt. po 50 hacz 150 np.,
tuczno, schmalz, butru, jahły, jerje, krupy, grieß, hróch, ßoczki, nudle, rósynki, korinthy, korjenje, jedzny wolij, petroleum, ßwěczenje, thran, mydło, ßól, sodu, palenz, rum a konfektury ßamßneje fabriki
porucza po wschomózno najtunischich płaczisnach
J. T. Schulza na snutskownej lawskej haßy 137.

Khofej,

punt po 11 a 12 nßl., woßebje derje ßłodzazy,
porucza **Hermann Kunack**
na bohatej haßy czo. 90.

Zokor a rósynki

po najtunischich płaczisnach ma na pschedań
Hermann Kunack.

Nowe połnojerje,

1 kopu po 25 nßl.,
1 schtuku po 5 np.,
tuczne a dobre, pschedawa
Hermann Kunack
na bohatej haßy czo. 90.

Ssuche drozdze,

wschědnje czerstwe, porucza
Ernst Hämsch na bohatej haßy.

Cigarry

w jara wulkim wubjerku, pěkneje dobroscze a ßo derje palaze, porucza 100 schtuk 18 nßl. a dróżscho
Carl Pötschka
na swonknej lawskej haßy.

Koßaze, sajecze, koruklowe, tchórjowe, mordarjowe, lischcze kaž tez czelaze koże kupuje po najwyschej płaczisnje
Heinrich Langa
w Budyschinje pschi ßerbskej katholskej zyrkwi na zitnych wikach.

J. T. Büttner

na bohatej haßy 76

porucza ßwój sklad
alfenidowych a nowoßlěbornych tworow, rjanych czaßnikowych rjeczaskow, medaillonow, broschow a wuschnych rynczkow, portemonnaiow, cigarrowych etuijow, blidnych a dybsaczných nožow
pschi potrjebje k dobroczíwemu wobkedźbowanju.

Ssukujane stupnje a
ßukujane tosle
porucza najtunischo **Richard Rincke**
na swonknej lawskej haßy 879.

Jedyn hólczez

ßo k domjazemu dźěku pyta. Hdze? to je shonicz we wudawarni „Serb. Nowinow."

Na knjezim dworje w Delnjej Kinje ßo k nowemu lětu 1875 jedyn wulki wotroczk a jedyn wajchtar pyta. Jenoz porjadni ludzo njech ßo samokwja.

Pschipóßłane.

Pjatk, 16. oktobra, je jedyn knjes w Drazdzanach wulku schkodu wsak, dokelz je pschi pschijésdze czaha sakskoschlesynskeje statneje zelesnizy rano 8 hodzinow 20 min. pak w koupéju abo s tuteho hacz k dróżzy jenu **czerwjenu juchtowu bankuotowu toschku** se zoltym sanczkom a schěrokej narbikojtej kromu shubik. Wona wopschijesche 2481 tolerow — — — w 23 pruskich 100-tolerskich pjenjeznych papjerach, w 1 tajkej sakskeho banka, 3 pruske 25-tolerske pjenjezne papjery, 1 saksku 5-tolersku a 1 jenutolersku reußsku pjenjezu papjeru. Namakarjej abo pschinjeßerjej tutych pjenjes je 400 tolerow myta wustajenych a maja ßo powjesce na **„Königl. Sächs. Adreßcomptoir Dresden, Altmarkt No. 11"** póßkacz.

Hdy by ßnadz namakar pjenjes se samjelczenjom swojeho mjena shubjerjej tola 2000 tl. póßkał, dha by ßo ton jara swjeßelił a pschezo hischcze dzakowny był.

Dźak,

najwutrobnischi dźak prajimy s tutym wyßokodostojnemu knjesej, knjesej duchownemu-emeritußej **Handrijej Brószy** w Budestezach, sa wschě troschtowaze ßkowa a wutrobne napominanja na swjatym měscze, kaž tez w naschich domach. W czaßu swojeho schtyrzeczilětneho, njespróżniweho, zohnowanja połneho a swěrneho skutkowanja je ßebi wón luboscz swojich woßadnych w tak wyßokej měrje dobył, so podpißana gmejna sa swoju pschißłuschnoscz dzerzi, na to sjawnje s najhorzyschej dzakownoscu spomnicz, s tym najwutrobnischim a najnaležnischim pozadanjom, so by jemu Bóh luby Knjes spokojny a měrny wjeczor zíwjenja spožczicz chcył.

Tez prajimy wysche teho tez k. duchownemu **M. Brószy** w Kschischowje sa jeho wutrobu hnujaze a duchapołne prědowanje na kermuschnym swjedzenju swój najwutrobnischi dźak.

Gmejna w Roswodezach.

Nakładnik: J. E. Smolek. Ćišć: L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 45. ~ 7. novembra ~ 1874.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawarni „Serb. Nowin“ na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 688 wotedać, płaći so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawaŕ
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 7 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawarja 75 np. a na kral. saks. pósće 8½ nsl. a z přinjesenjom do domu 98 np.

Dobrowolna ſubhaſtazia.

Po namjecze herbow njebo **Jakuba Schmidta** w Radworju ma ßo korczmarſka żiwnoſcz, k jeho ſawoſtajeńſtwu ßłuſchaza a pod czo. 3 kataſtra a folium 2 gruntſkich knihi ſa Radwóŕ ſapißana, kotraż je njedżiwajo na dawki a wobczeżnoſcze wjeßnogrychtſzy na

7090 toleŕ —= —=

taxirowana, ſ dobom ſe wſchém żiwym a morwym inventarom a ſkładami

jędnateho nowembra t. l.,

dopołdnja w 11 hodżinach,

na żiwnoſczi ßamej w Radworju dobrowolnje na pſcheßadżowanje pſchedawacz.

Tale korczmarſka żiwnoſcz wopſchija na leżomnoſczach 11 hektarow 17,₅₅ arow (= 20 akrow 58 kwadratnych prutow) a je ſ 360,₇₃ dawkſkimi jenoſczemi napokożena.

Pokaſaja na wuwěſchtk, na ßudniſkej deſzy tudy a w ßamej **Schmidtez** korczmarſkej żiwnoſczi wupowěßnjeny, wopißanje żiwnoſcze a pſchedawanſke wuměnjenja wopſchijaży, ßo na kupjenje ſmyßleni pſcheproſchuja, na ſpomnjenym dnju ßo w pomjenowanej hodżinje na **Schmidtez** korczmarſkej żiwnoſczi w Radworju ſhromadżicz, ßo k ßadżenju pſchipowjeſcz, ßwoju płaczenja kmanoſcz dopokaſacz a wſcho daliſche wotczakacz.

Kralowſki ßudniſki hamt w Budyſchinje, 27. oktobra 1874.

Michler. Dr.

Swětne podawki.

Němſke khěżorſtwo. Budyſchin. Po wukaſu tudomneho hamtſkeho hetmanſtwa ma ßo ſa tak mjenowanu wokrjeßnu ſhromadżiſnu ſ městow tuteho hamtſkeho hetmanſtwa 5 a ſ wjeßnych gmejnow 19 ſapóſtanzow wuſwolicz a maja ßo tele wólby 19. novembra ſtacz. Wone ſtanu ßo pſches gmejnſkich prjódkſtejerjow a wobßedżerjow tych kubłow, kiž do gmejny njeßkuſcheja. (Wot redakzije. Nam by lubo byko, hdy by nam k. ſapóſtanz Keŕk tule należnoſcz w „Serb. Nowinach“ roſeſtajecz chcył, prjedy hacz ßo tele wólby ſtanu.)

— Dale żada budyſke hamtſke hetmanſtwo, ſo bychu gmejnſzy prjódkſtejerjo kouje, kiž wo wßy ßu, ſapißali a tajki ſapiß hacz do 19. novembra t. l. na hamtſkim hetmanſtwje wotedali.

— Skónczńje pokaſuje budyſke hamtſke hetmanſtwo, ſo ma kóżdy cżeladnik, kiž ßo pſcheczíwo ßwojemu hoſpodarjej abo hoſpoſy w ßkużbnych należnoſczach ſpjeczi abo ßo pſcheczíwo nimaj abo pſcheczíwo temu, kotremuż ſtaj poruczńoſcz dakoj, hrubje a njelepje ſadżerżi 1 hacz 15 hriwnow (markow) pjenjeżneje ſchtrafy dacz abo tule ſchtrafu w jaſtwje wotßedżecz.

— Po nowym ſchulſkim ſakonu maja ßo hacz do kónza tuteho lěta wſchudże nowe ſchulſke prjódkſtejerſtwa wuſwolicz. Schulſke prjódkſtejeŕſtwo dyrbi ſ najmjeńſcha 4 a najwjaz 12 ßobuſtawow měcz. Hacz do wuſwolenja nowych ſchulſkich prjódkſtejerſtwow dotalne w mozy woſtanu.

— Budyſki (teho runja tez kamjeńſki a lubijſki) k. wokrjeßny ſchulſki inſpektaŕ je woſjewił, ſo maja jemu kk. wucżerjo ßwoje dotalne wucżbne a hodżinſke plany (Lehr- und Stundenpläne), każ tez ſtatiſtiſke pſchiſpomnjenja wo ſaſchulowanych wßach (ſ pomjenowanjom jich mjenow), każ tez wo liczbje ſchulerjow, wucżerjow a klaßow ßwojeje ſchule bórſy — ſ budyſkeho ſchulſkeho wokrjeßa hacz do 20. novembra — pſchipóßłacz. — Teho runja wón ſ k. budyſkim hamtſkim hetmanom woſjewjuje, ſo maja ßo nowi ſchulſzy prjódkſtejerjo hiſchcże lětßa wuſwolicz. Wyſche kk. fararja a wucżerja ma ſchulſke prjódkſtejeŕſtwo ſe 4—12 ßobuſtawow wobſtacz. Gmejnſzy prjódkſtejerjo kóżdeje ſchulſkeje gmejny maja teho dla w hromadże poſtajicz, kak wjele ſchulſtich prjódkſtejerjow chzedża ſa ßwoju ſchulu wuſwolicz a dyrbja liczbu tych ßamych pſchi 5toleŕſkej ſchtrafje hacz do 15. novembra t. l. na hamtſkim hetmanſtwje woſjewicz, a budże potom wólba tajkich prjódkſtejerjow wupißana.

— Po wukaſu wot 8. haperleje 1869 maja gmejnſzy prjódkſtejerjo a kubleŕſzy prjódkſtejerjo to ſaſtojnſtwu, kiž „Landwehrbezirks-Commando“ rěka, kóżdy ras k nawjedżenju dacz, hdyż je żadyn reſerviſt, landwehriſt atd. w jich wßy wumrjeł.

W Biſchheimje pola Kamjeńza je 25. oktobra wjeczor ½10 hodźinow w brójni kublerja Reppy woheń wudyrił a ßu ßo wſchě twarjenja tuteho kubła wotpaliłe. Wobßedźeŕ a jeho mandźelſka běſchtaj druhdźe na kwaßu a cźeledź na rejach. Duź je ßo wſchitko ſpaliko a je Reppa teho dla wjele ſchkodowak, dokelź ſawěſćzene njemějeſche.

Draždżany. Kralowſka pjenjeſyhijerńja tudy budźe w blizſchim cźaßu ßlěborne a ſkoczane 5hriwnowſke pjenjeſy bicź poczecź. Sslěborne pjecźhriwniki budźa něhdźe tak wulke, kaž dwójne ßlěborne ſchěßnaki, ſkoczane pak kaž dotalne faſſke pjecźnowarje.

— Sa rektarja mognifika na lipſkim univerſitecźe je Dr. theologiae Baur wuſwoleny. Studentow je tam 2931 a bjes nimi někotſi Japaneſojo, kiž ſ wjetſcha na lěkarſtwo ſtuduja.

Nowa lipſko-eilenburgſka żeleſniza bu 1. novembra wotewrjena, to ſta ßo na tym ßamym dnju teź ſ kruchom żeleſnizy bjes Ebersbachom a Seifhennersdorfom.

Barlin. Němſki kněźor je, kaž ßmy hižom tydźenja waſpomnili, 29. oktobra němſki rajchstag wotewrił. W ßwojej ryczi wón bjes druhim rjekny, ſo ſměje rajchstag nowy ſakon ſa ßud a ßudźenje wujednacź, tak ſo by po wſchěch Němzach jene prawo a jene prawowanje knježiło. Dale ſpomni wón na to, ſo budźa rajchstagej ſakonje k wuradźowanju prjódkpokożene, kiž „landſturm", pjenjeſy ſa potrjebnoſcze wójſka, rospſchěſtrjenje zivelneho mandźelſtwa na wſchě němſke kraje, němſkokněźorſke banknoty atd. naſtupaja. Hewak praji wón, ſo ſrjadowanje tak mjenowaneho landſturma żane ſnamjo prjódkſtejazeje wójny njeje, ale ſo ma ßo ſ nim wojerſka móz němſkeho kněźorſtwa tak wudokonjecź, kaž je to trjeba. (Do landſturma budźe kóżdy prjedawſchi mojak wot ßwojeho 32. hacź do 42. lěta ßłuſchecź a landſturm jenoż w cźaßu wójny pod bróń ſtupi).

— Kněźor je ßo 5. novembra do Schleſyńſkeje podał, ſo by ßo na wulkej hońtwje bliſko měſta Ohlawy wobdźělił. — Wjerch Bismark bě na někotre dny do Barlina pſchijěł a je ßo teź w rajchstagu pokaſał. Wón je pak hižom 1. novembra na ßwoje lauenburgſke kubła wotjěł. — Hrabju Arnima ßu jeho khorowatoſcze dla ſ jaſtwa puſchcźili, wón je pak 100,000 toler ſapokożicź dyrbjał, kotrež ſhubi, hdy by ßnadź cźeknył.

— Kullmann, kiž je w Kißingenu na wjerſcha Bismarka tſělił, je k 14 lětam khoſtarnje (Zuchthaus) wotßudźeny a je ßo tejle ſchtrafje teź bórſy podcźißnył. Pſched pſchißaźnym ßudom wón ſjawnje praji, ſo je Bismarka teho dla ſatſělicź chcył, dokelź je wón wina na tym, ſo ßo katholſke duchownſtwo nětko tak pſcheſcźeha.

S Triera bě tamniſchi katholſki kapłan Schneider po poruczноſcźi pruſkeho knježerſtwa wupokaſany, dokelź njebě tak mjenowanym nowym zyrkwinſkim ſakonam poßłuſchny był. Wón bě ßo pak wróćził a runje w jenej zyrkwi Bożu mſchu dźerżeſche, jako żandarmojo pſchińdźechu, ſo bychu jeho wotwjedli. Duź naſta bjes kemſcherjemi wokanje, ſměſchk a cźiſchcźenża, tak ſo żandarmojo poczachu wokoło ßo rubacź a ßu pjecźa nětkotrych ranili. Woni ßu potom teho kapłana k wußłěcźenju zyrkwinſkeje draſty nuſowali a jeho na to do jaſtwa wotwjedli.

Awſtria. Kněźor a kněźorka 8. novembra do Cźech pſchijědźetaj a tam něhdźe tydźeń w měſtaſchku Kladrubje woſtanjetaj, ſo byſchtaj ßo na tamniſchich wulkich hońtwach wobdźělikoj. Pſchi tutej ſkładnoſcźi chce kněźor Franz-Joſef teź ſtareho kněźora Ferdinanda, kiž w Praſy bydli, wopytacź.

Ze Serbow.

S Budyſchina. Bjes pſchißaźnymi, kotſiž buchu ſa lětuſche ſchtwórte ßudźenje pſched pſchißaźnym ßudom wuloßowani, ßu teź ßlědowazy knjeża: ſ Döring nad Porſchizami, profeßor Dr. Kloß w Budyſchinje, ryczerkubleŕ Adolf Steiger w Budyſchinku, ryczerkubleŕ Rychtaŕ w Żarkach, pſchekupz Pahn, pſchekupz Grützner a profeßor Dr. Schubart w Budyſchinje, najeńt Schmuhl we Luſku, najeńt Günther w Hrodźiſchczu, ryczerkubleŕ ſ Zenker w Darinje, młynk-wobßedźeŕ Zieſch we Wóſporku, kubleŕ Ehrt w Jeſchizach a najeńt Claus w Klukſchu.

— Na cźorne jětra běſchtej tudy dwě woßobje ſkhorjekej; jena je na nje wumrjeła, druha pak ſaßo wotkhorjeła a njeje ßo tale ſta khoroſcź dale rospſchěſcźeraka. — Jedyn ſtwinſki moleŕ, kiž pola jeneho tudomneho kupza molowaſche, je wóndano ſ rěbla panył a ßebi pſches to nohu ſłamał, ſo jeho pomoznik ſ dobom na njeho pany.

S Tſělan. (Wot redakzije ſapoſdźene.) Tudy je jena hoſpoſa pſched dlěſchim cźaßom dźiwne wotmolwjenje doſtała. Běſche jedyn pjatk ſahe rano, jako ludźo hiſchcźe ſpachu, ſo jena hoſpoſa wot teho wotucźa, ſo něchtón durje do ſtwicźki wotewri, hdźež koża ſtejachu. Wona ßo teho dla wopraſcha: „Schtó tu?" na cźoż hnydom to wotmolwjenje doſta: „Bóh tón Knjes!" Wona jenoż widźeſche, ſo je tón, kiž bě Boże mjeno takle njewużitnje wużił, wulki cźłowjek, kiž ßo khětſje rucźe ſhubi, a poſdźiſcho ßo dohladachu, ſo je poduch w pinzy pobył.

§* S Njeßwatżidła. (Skónczenje ſ cźißła 44.) Tak bu naſch ßwjaty Bożi woltaŕ we wſchitkim tak na najkraßniſcho wudebjeny. Wubjerne rjane wodźecźe běſche wón hižom ſańdźene léto doſtał, kaž ßmy to w 51. cźißle „Serb. Now." léta 1873 wobſchěrnje wopiſali. — Kermuſchnu pónđelu, 19. oktobra, běſche poſtajeny dźeń, na kotrymż mějeſche ßo ſpomnjeny Knjeſowy woltaŕ, kiž běſche hacź dotal ſawěſcheny, wotkrycź, po-

ßwjeczicz a woßadze k jeje ßwjatej ßkużbje pschepodacz. Hizom do ſwonjenja běſche Boži dom, móhł rjec, ſ poßkucharjemi pschepjelnjeny, pschetoż kóżdy běſche ßwojich kermuſdnych hoſczow ßobu ke mſchi pschiwjedł. Po wuſpěwanju lhěrluſcha 162: „Pſchińdź knjeże Jeſom Khryſchcze ßam“ atd., poſtupi naſch wyßokodoſtojny knjes farař prěni krócz wotkryty woltař, na kotrymż po zyrkwinſkim poſtrowjenju woßadze dżakny ßwjedżeńſki pſalm prjódkczitaſche. Pſches rjane a kraßne duchapokne ßwjedżeńſke prědowanje, k kotremuż běſche ßebi pſalm 26, 6. a 7. ſchtuczku k podłożej wſak, buchmy wſchitzy hłuboko hnuczi a k ßwjatym ſaczuczam ſahoreni, hdyż nam k wutrobje wjedżeſche: „Luba woßada, twój ßwjaty woltař je dżenßa twój ßwjedżeńſki prědař. 1) Wón je wot Boha ßameho czi ſtajeny jako Eben-Ezer wjeßelkeho dżaka. 2) Wón pſchipowjeda tebi te wulke a kraßne dżiwy Boże. 3) Wón chze w tebi ßwjate ßlubjenja ſbudżicz. Pſchi ſkónczenju prědowanja bu tutón nětko ponowjeny ßwjaty woltař, każ też prjedy naſpomnjeny khelich a Boża martra w mjenje wyßokokhwaleneje ßwjateje Trojizy poßwjeczeny. Sswjaty „wótze naſch“ bu prěni krócz na ponowjenym woltarju wot knjeſa fararja Wanaka ſ Wóßlinka wotſpěwany, pſchi czimż ßo k klakanju pſchebiwaſche. So běchu wutroby poßkucharjow pſches kraßne prědowanje hłuboko ſahorjene a ſo ßo ſ nowa ßwjate ſaczuczja w nich hibachu, wot treho dawachu ronjate ßylſy, kiż ßo po lizach kulachu, ſjawne ßwědczenja, hdyż naſch luby ſpowjedny wótz na kolenach pſched ßwjatym woltarjom jako „khudy, hubjeny czlowjek“ ßwojeho mikoſczíweho wótza wo wodacze wſchitkich hrěchow proſcheſche, ßo pſchihotowaſo k ßwjatemu wotkaſanju, kotrej ſe ßwjateho ßudobja, prjedy poßwjeczeneho, nětko prěni krócz ßam wužiwacz chzyſche. Po doſtatej ßwjatej wjeczeri, wot knjeſa fararja Wanaka wudżělenej, bu wot teho ßameho wotſpěwane: Dżakujcze ßo temu Knjeſej, pſchetoż wón je dobroczíwy, halleluja! na czoż woßada ſe ſaſpěwanjom khěrluſcha: „Njech Bohu dżakuje atd.“ wotmolwi. S woltarnym wotſpěwanjom: Tón Knjes je wulku wěz nad nami czinił, halleluja! a ſ zyrkwinym pożohnowanom bu tutón rjany ßwjedżeń, wjeſcze wſchitkim njeſapomnity, ſkónczeny.

W. S Bukez. Sandżeny tydżeń wutoru, 27. oktobra, běſche ſa bukeczanſku ſchulſku gmejnſu ważny dżeń, pſchetoż na tutym dnju mějeſche ßo poßwjeczenje noweje ſchule a ſchulſki ßwjedżeń. W běhu tuteho lěta mjenujzy běſche ßo k tudomnej ſtarej ſchuli dżěl nowjeje ſchule pſchitwarił a też dotalniſcha ſchula běſche ßo zyle pſchetwariła a tuta twarba, pſches k. Kiliana, twarſkeho miſchtra we Wóſporku, derje wuwjedżena, běſche tónz ſandżeneho měßaza hotowa. Spomnjenu wutoru ſhromadżowachu ßo w dżeßatej hodżinje ſchulſka młodoſcz, ſchulſke prjódkſtejerſtwo a wjele woßadnych pola ſchule, ſrjadowachu ßo do cżaha, kotryż pſches farſki dwór, horny dżěl wßy a ſtawa pohrjebniſchczo dżěſche. W delnjej nowej ſchulſkej ſtwi, hdżeż běchu ßo prěnja klaßa ſchulſkich dżěczi, ſchulſke prjódkſtejerſtwo a dżěl woßadnych ſhromadżili, ßo najprjódzy nětkotre ſchtuczki khěrluſcha: „S Jeſußom ſapoczńu“ atd. wuſpěwachu, na czoż knjes duchowny Lahoda ſerbſku a němſku poßwjeczeńſku ryczˇ dżerżeſche. Jako běchu potom dżěczi ariju „Bohu budź dżak“ atd. wuſpěwake, też hiſchcze k. kantor Hatnik ryczˇ dżerżeſche a na to ßo ſ wuſpěwanjom ſchtuczki khěrluſcha „Njech ſtajnje ſawoſtanu“ atd. poßwjeczenje ſkónczi. Potom doſtachu dżěczi khoſej a zaktu a ſrjadowachu ßo ſaßy do cżaha, kotryż pſches delni a horni dżěl Bukez na łuki pódla ſtareho pohrjebniſchcza cżehniſche, hdżeż mějeſche ßo ſchulſki ßwjedżeń wotdżerżecz. Cżah poſkliczewaſche, ſe ßwojimi ſmahowazymi khorhojemi pola hólzow a ſ wěnzami pola holzow, luboſny a rjany napohlad. Na ſpomnjenych łukach ſabawjachu ßo nětk dżěczi pſches tſělenje a wſchelake hry a wſchudżom knjeżeſche radoſcz a wjeßele, pſchetoż tajki ßwjeczeń njeběſche ßo hiſchcze żenje w Bukezach ßwjeczik; wjele luda běſche ßo ſ bliſka a ſ dżěla też ſ daloka ſhromadżiło. Napoßlědk ßo hiſchcze dżěczom dary wudżělowachu a kóżde nęſchto doſta, ſa tym, hacz běſche ßebi lóß wucżahnyło. Pſches dobrowólnje nawdate pjenjeſy běſche wulka liczba wot 94 tl. w hromadu pſchiſchła, ſa czoż běchu ßo wſchelake ſa dżěczi pſchiſprawne wězy nakupiłe. Jako běſche kóżde dżěczo też hiſchcze jenu zaktu doſtało, ßo ßwjedżeń ſkónczi, dokelż běſche ßo wjeczor pſchiblížił. Wjeczor ßo pola knjeſa pſchekupza Kſchižana hoſczina wotdżerża, na kotrejż ßo kk. duchowny, wucżerjo, ſchulſcy prjódkſtejerjo a druſy knjeża ſ woßady wobdżělichu a hiſchcze nětkotre hodżiny w ſabawnym towarſtwje w hromadże ſawoſtachu.

S Huſki. Póndżelu, 26. oktobra, mějachmy tudy żadny ßwjedżeń, pſchetoż na tutym dnju bu naſcha nowa zyrkej poßwjeczena. Rano we 8 hodżinach dokhi cżah, kiż bě ßo pſched faru ſrjadował, wot tam pſches kruch naſcheje wßy a pſches knjeżi park nimo hrodu pod ſwonjenjom ſwonow do hrodu cżehnjeſche, hdżeż po wuſpěwanju jeneho khěrluſcha k. tajny zyrkwiny radżiczeł Jentſch ſ Budyſchina poßwjeczeńſku ryczˇ dżerżeſche na podłożku ßkowow ſe ßwjateho pißma: „Jeſuß Khryſtuß, tón ßamy wczera, dżenßa a do wſcheje wěcznoſcze!“ Wón pokaſa, kak tónle Boži dom wo tym ßwědczi, dokelż 1) tón dom njebudżeſche bjes njeho naſtał, 2) kak tón Knjes ßwój ſkutk ſapoczńje a 3) kak jón wón dokonjecz budże do wſcheje wěcznoſcze. Poßwjeczenje zyrkwje a wſchitkeho teho, ſchtoż je w zyrkwi k zyrkwinym ßkużbam trěbne, ſta ßo potom w mjenje tſijenicżkeho Bohu, a bu potom Bożej ßkużbje pſchepodate. Potom ßo khěrluſch pod ſynkami nowych byrglow ſpěwaſche a ſta ßo woltarna ßkużba wot k. fararja Jäkela tudy. Na to ſpěwaſche tudomne ſpě-

wanſke towarſtwo ſpěw: „Dźakujcje ßo Knjeſej“ wot E. Elßnera ſeſtajany a ßwjeczeńſke prědowanje k. farař Jäkel dźerżeſche. Požohnowanje k. farař Imiſch ſ Hodźija wudźěli a po němſkej Božej ßłužbje k. farař Dr. Kalich ſ Hornjeho Wujeſda jene dźěcźo wukſchczi. Pſchi ßerbſkej Božej ßłužbje woktarnu ßłužbu k. farař Jencź ſ Palowa a k. farař Sſykora ſe Ssmilneje ſaſtejeſche a poßleńſchi kſchcźijeſche jene a farař Reinhard ſ Jaſońzy 2 dźěſcźi. Hewak buſchtaj wot k. fararja Imiſcha dwaj poraj wěrowanej, bjes nimaj dźowka murjerſkeho miſchtra Henſela, kotryż je naſchu nowu zyrkej natwarił. — Kemſchenje bě wot 8 hacź do 3 hodźinow trako. Zyrkwine klucze ßo na 2 ſawcźkomaj, na kotrymajż móża nětko cźi pſched woktarjom kleczeć, kiž ßo wěrowacź dadźa, wot 2 knjeźnow njeßechu a bu zyrkej pod pſchiſprawnymi ßłowami wotanknjena. Hrabja Schall-Riaucour, kollator zyrkwje, je jej jedyn rjany kjelich ſ wobkatkowej ſchkliczku darił, a druſy, woßebje doroſczena mkodoſcź a knjeźny hrabinki běchu ßo ſa krónſki ßwěcźnik, ſa kraßny módroßomoczany a ſe ſkotymi franzami wobſchity pſchikryw woktarja, klětki a dupy, kaž tež ſa woktarne ßwěcźniki, winowu khanu a ſa teppich ſtarali. Tež běchu ßo w nękotrych wßach tuteho ßwjedźenja dla nowe khorhoje kupiłe a knjes hrabja bě ſa tych, kotrychż to naſtupaſche, woßebnu hoſcźinu wuhotowacź dał. — Popołdnju wot 5 hacź do 7 hodźinow bu pak rjany zyrkwinſki koncert wotdźerżany.

S Kamjeńza. Wóndano bu jedyn, hewak w Kulowje bydlazy cźlowjek ßem pſchiwjedźeny, kiž ſwěrinu koji a běſche tež w klóſchtrſkej holi pola Laſka jenu ßornu popanyć, tola běchu jeho ßameho pſchi njej doßahnyli.

S Klětnoho. Na tak mjenowanym wokrjeßnym dnju (Kreistag) rosborſkeho wokrjeßa bu bjes druhim wobſanknjene, ſo ma ßo klětnjanſkej a jamnjanſkej gmejnje k wutwarjenju dróhi ſ krjebjanſkich mjeſow hacź do Jamnoho 1000 tol. a mikowſkej gmejnje k porjedźenju dróhi wot horſchowſkich mjeſow hacź na mikowſke dwórniſchcźo 300 tol. k pomozy dacź.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje
30. oktobra 1874.

Dowoz: 4023 měchow.	Płaćizna w přerěžku na wikach,						na bursy,					
	niža.			wyša.			najniža.			najwyša		
	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.
Pſcheńza 50 kilgr.	3	14	2	3	26	1	3	14	2	3	21	6
Rožka " "	3	4	9	3	7	5	3	1	8	3	4	9
Jeczmjeń " "	3	—	6	3	6	—	3	2	3	3	4	2
Wowß " "	3	10	—	3	12	5	3	8	—	3	12	—
Hrósch " "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka " "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps " "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły " "	5	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduſchka " "	6	17	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lane ßymjo " "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Běrny " "	—	22	5	—	25	—	—	—	—	—	—	—
Butra 1 "	—	28	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—
Ssyno 50 "	2	—	—	2	8	—	—	—	—	—	—	—

Drjewowa aukzia.

W knjeźim bukowczańſkim reviru budźe ßo
ſchtwórtk, 12. novembra t. l.,
16 R. C. M. khójnowych ſchczěpow,
139 R. C. M. khójnowych pjeńkow a
46,00 khójnowych walczkow
ſa hotowe pjenjeſy na pſcheßadźowanje pſchedawacź.

Sapoczatk dopołdnja ½10 hodźinow „wyſche nadróżneho hata.“

W Minakale, 3 novembra 1874.

Hrabinſka Einſiedelſka inſpekzia.

Wina

běłe, czerwjene a ßłódke, bleſchu po 7½ nßl. a dróżſcho, poruczataj

Scholz & Kühn
na jerjowej haßy.

Jako woßebje tunje poruczam

¼ ſchěroki **czorny taffet,** ½ metra wot 13½ nßl., ſtary łohcź wot 15 nßl.,
⅝ = **tajki** = ½ = = 18 = = = = 20 =
⅝ = **tajke kachemire** ½ = = 25 = = = = 27½ a drożſcho,
kaž tež hiſchcźe wulki wubjerk mantlow a jaquettow ſe wſchelakich tkaninow a po wſchelakich façonach,
paletoty wot 3½ tl.,
jaquetty = 2¼ tl. a drożſcho.

Jan Jurij Pahn
na torhoſchczu pódla hłowneje ſtraże.

Nowonatwarjeny pschedawanski pschebytk

parnoschokoladoweje a konfekturoweje fabriki
Wilh. Tranzschel

na rózku rózoweje a hospitalskeje haßy njedaloko žitnych wikow je wot 7. novembra t. l. wotewrjeny a poruczam ja moje czyste a derjeßkodźaze twory k dobroczinemu wobkedźbowanju.

Wilh. Tranzschel.

W Budyschinje na rózku rózoweje a hospitalskeje haßy czo. 619, blisko žitnych wikow.

Photographia E. Poseldt w Budyschinje

pschi theatrje a na kotolnej haßy czo. 110 wobstara duzent photografiskich wobrasow visitkartoweho formata sa 1 tl. a 6 schtuk sa 20 nßl. a ßo wobrasy jara derje sczinja.

J. G. Schneider

skład czaßnikow (segerjow)
w Budyschinje
na snutskomnej lawskej haßy czo. 134 pódla tórma.

Dokelž w Schwajzarskej direktnje kupuju, mózu ja nowe ßlěborne, derje wotczehnjene cylindrowe czaßniki pod połnym rukowanjom po 5½, 6½ a 7½ tl. w jara pěknej dobroscji pschedawacz.

Mój wulki skład **wschitkich** druhich druzinow czaßnikow a hudźbow ßym ja k tutym hodam woßebje pschisporił a płaczisny najtunischo postajił.

☞☞ Ja pschispominam hischcze, so ßym ßerbskeje ryczе runje tak mózny, kaž němskeje.

S poczesczowanjom **J. G. Schneider,** czaßnikar.

☞ Wosjewjenje. ☜

Wupschedawanje

drastnych tkaninow, ßuknow a buckskinow

ßo nětko

na žitnych wikach, w starym gymnasiju, delka, s napschecza aukzionskeho lokala,

pokraczuje.

Tutón skład je psches kupjenje jeneho wulkeho manufakturoweho wobkhoda s tworami najnowscheje módy zyle wudospołnjene. S dobom poruczam hischcze ßlědowaze artikle: teppichowe tkaniny a teppichi, puczowanske krywy, prawdźiwe ßomoty a židy, gardiny, schawlowe rubischcza, czistopkatowe a shirtingowe rubischka, poßleschczowe krywadła, czerwjeny płat, shirting a płaty, barchenty, rubischka wokoło hłowy a schije, ßomotowe banty, wokmu k schtykowanju, bawmu, schnórschtałeziki, židźane knjezaze a knjenjaze rubischka, wschelaku pychu atd.

Płaczisny, kaž je snate, spodźiwno tunje.

Aukzia koni, howjadow a hospodarskeje nadoby.

Dla pscheměnjenja hospodarstwa budże so na knježim dworje w Schczeńzy, we wojerowskim wokrjesu a njedaloko Rakez ležazym, wschitkón žiwy a morwy inventar a bjes nim wosebje:

8 koni, 2 bykaj, 21 kruwow, 16 wołow, 10 młodych howjadow, 10 pschiwjasanych cželatow a někotre prosata, jena połchaisa, 2 ludżaze sanje, 2 poraj dospołneho kuczoweho gratu, 1 cżežki wós, 6 hospodarjach wosow se želesnymi a 2 s drjewjanymi wóskami, 1 młócżaza maschina (bjes göpela), 1 žitoczisczaza maschina, 2 saji, wschelaki rolny a konjazy grat, kaž tež wschitka dróbna hospodarska nadoba

wutoru, 10. novembra t. l., dopołdnja wot 10 hodzinow,

a, jeli trjeba, tež na sledowazych dnjach sjawnje sa hotowe pjenjesy a pod wuměnjenjemi, psched termiju wosjewjomnymi, na pscheßadżowanje pschedawacz.

Aukzia so se žiwym inventarom sapoczinje. Podrobne sapisy wo wězach, kiž budża so pschedawacz, su w hospodarskich kanzlijach w Rakezach a Delnjej Horzy k nawjedżenju wupołożene.

W Rakezach, 1. novembra 1874. **Pfennig**, inspektar.

Wulke wupschedawanje.

Wot dżenßnischeho dnja a sa cżaß hermanka pschedawam ja sledowazy twory po **jara** poniżenych placzisnach:

wołmu k schtrykowanju,
wołmjane schawle na hłowu,
jeczki na nahe cżełko,
duschohrějki,
bindy wokoło żiwota,
schawle,
jaki, schtrympy,
spódne kholowy.

Schtrympowe khlamy
Theodor Jäger
na swonknej lawskej haßy.

Na bratrowskej haßy cżo. 204,

w pschedawarni starych wězow, su symske mězy wot 8—13 ngl.

na pschedań.

Lanu muku, rapsown muku, rapsowe woßuchi a majßowy schrót

ma saßo na pschedań

mukowa pschedawarnja
Adolph Krüger
w sadnej bohatej a na hornczerskej haßy.

W Trjebjeńzach je jena jenoschoßowa thěża cżo. 31 je swobodneje ruki na pschedań. Wscho dalsche je shonicz we wudawarni „Serb. Nowin."

Młócżaze maschiny so tak rucże rospschěsczeraja, so możesch skoro w kóždym srěnim a mjenschim hospodarstwje jenu taiku nadeńcz.

Jako wosebje derje konstrnirowane a twjerdże twarjene so młócżaze maschiny swětoßławneje firma **Ph. Mayfarth & Co. w Frankfurcże nad M.** khwala, kotrychž młócżaze maschiny su pjecża w wjacy dyžli **pjatnacże tyßaz exemplarach** rospschěsczerane. Hižom sa 60 tl. je dospołna młócżaza maschina dostacz, kotraž kóžde żito jenak derje a cżisczje wumlócži a żaneho sornjeschka njerosrasy. Pschipoßłanje stanje so franko. Kóždy może so s listom na fabriku wobroczicz abo na jeje agenta knjesa **Christ. Höhnu** w Kóslach pola Budyschina.

Sa kožokhorych.

Wschelako dopokasane hojaze srědki psche lischawy a wumpjery poscżele pschi podrobnym listnym rosestajenju

C. A. Gabler, haptykar,

(M. 1541.) w Arnsteinje pola Würzburga.

Na delnjożiwotny slemk cżerpjaze namakaja w slemkowej żalbje (Bruchsalbe), zyle bjes schkodowanja stutkowazej a wot **Gottlieb Sturzenegger in Herisau** w Schwajzarskej dżełanej, dobry hojazy srědk. Wjele wopißmom a dżakných listow je wukasanju pschipołożenych. K dostaczu w hornkach po 1 tol. 20 ngl. pola **Sturzeneggera** sameho, kaž tež pola **Spaltholz a Bley**, Annenjstraße w Drażdżanach. (H-3220-Qu)

Sandżenu sobotu buchu jene knižki s notizami a někotrymi tolerjemi pjenjes namakane a su saßo dostacz pola **Korle Löhnerta** w Zicżeńku.

Cigarry

w jara wulkim wubjerku, pěkneje dobroſcże a ßo derje palaze, poruczа 100 ſchtuk 18 nßl. a dróżſcho

Carl Pötſchka
na ſwonknej lawſkej haßy.

Tunjo! Tunjo!

ff. derje ßłodżazy njepaleny khofej, punt po 10 nßl.,
do. do. do., punt po 11 nßl.,
ff. pěknje ßłodżazy ſeleny Java, punt po 12½ nßl.,
mlěty melis, ... punt 40—48 np.,
melis w kehelach, ... punt 50—54 np.,
najlěpſche wulke roſynki, ... punt 48 np.,
najlěpſche rjane korinthy, ... punt 44 np.,
ßłódke mandle, ... punt 80 np.,
hórke mandle, ... punt 90 np.,
najlěpſchi petroleum, ... punt 14 np.,
w zytym tuniſcho,
najlěpſche ſchleſynſke ßwěczenje . . punt 36 np.
poruczataj

Scholz u. Kühn
na jerjowej haßy a ſ napſchecza kaſerny.

Sa bróſtkhorych.

Jeniczki ßrědk,

kotryż je mje wot mojeho ſaßatkeho a dokhotrajazeho **bróſt- a ſchijubolenja**, ſjenoczeneho ſe ßylnym **ſaźwanjom**, wußwoborżit, je wubjerny **G. A. W. Mayerowy bróſtſyrop** ſ Wrótßkawja, kotryż pola k. Jenki tudy kupich. Ja dżerżu teho dla ſa ßwoju pſchißkuſchnoſcz, kóżdeho **bróſtkhoreho**, jeli chze ßo wot ßwojeho ſatraſchneho cżerpjenja wumóz, na to kedżbneho ſcżinicz, ſo by jenoż **G. A. W. Mayerowy bróſtſyrop** natożał, dokelż temu moje nětko podlěſchene żiwjenje dżakuju a ßym ja rad hotowy, kóżdemu tak cżerpjazemu ertnje trěbne wukaſanje dacz.

W Draždżanach. **Ernſt Moritz Grahl,**
żitokupz.

Na ßwětnej wuſtajeńzy prämiirowany bróſtſyrop maja jenoż prawdżiwy na pſchedań w bleſchach po 8 nßl., 15 nßl. a 1 tl.:

Heinr. Jul. Kincka w Budyſchinje,
W. Rotha w Lubiju,
P. Kinne, haptykař w Hernhucze,
Joſ. Löbmann w Schěrachowje,
Ed. Hieſe w Nowoſalzu,
haptykař **Gerischer** w Oſtritzu,
Schakta we Wotrowje,
Lehmann w Budeſtezach a
haptykař Dr. **Hultzſch** w Rakezach.
J. Stockhauſen w Kamjeńcu.

Róże, każ tež pletwa ſa njewjeſty a kmótrow ßu rjane a tunje na pſchedań w ſchtrympparſkich khlamach **hauenſteinſkeje** abo **butrowſkeje haßy.**

Jako wěſty ßrědk pſche **dybawoſcz, kaſchel, ſaźwanje, ſchijowe wobeżeżnoſcże, bróſtbolenje atd.** je ßo mój

běły ſelowy bróſtſyrop

(w bleſchach po 1 tol., 15 nßl. a 7½ nßl.) wote mnje w dokholětnej praktizy ſtajnje ſ dobrym ſkutkowanjom nałożowak. **Dr. med. Hoffmann.**

W bleſchach po 1 tol., 15 nßl. a 7½ nßl. majo jón ſtajnje prawdżiwy na pſchedań we

Budyſchinje: knjes **Heinr. Lindner**, Seifhennersdorfje: k. **Ernſt Donath**, Schěrachowje: k. **Carl Swoboda**, Neugersdorfje: k. **Raimund Herbrich**, Ebersbachu: k. **Auguſt Ernſt**, Klukſchu: k. **Ernſt Poſtel**, Nowoſalzu: k. **Richard Bamberg**, Kamjeńcu: k. **Hermann Käſtner**, Eybawje: k. **J. G. Müller**, Biſkopizach: k. **Bernh. Kunza**, Ledżworzach: k. **E. Jordan**, Oſtritzu: **priv. haptyka.**

Palenz

wſchěch drużinow najlěpſcheje dobroſcże ſa **wikowarjow** a **hoſcżenzarjow** ma po najtuniſchich płaczíſnach na pſchedań

Ernst Purscha na Židowje 238.

Wot najwjetſcheje ważnoſcże ſa

woczi kóżdeho. Moja prawdżiwa Dr. Whitowa wodżiczka je ßebi ßwojich **njepſchetrjechenych dobrych woßebnoſczow** dla wot lěta 1822 **wulku ßwětoßkowu** dobyka. Wona je konzeßionirowana, a jako **najlěpſchi domjazh ſrědk** — niż lěkarſtwo — po wſchěm ßwěcze ſnata a ßławna, ſchtoż **wjele** thßaz wopißmom wobßwědcża. Skaſanja à flacon po 10 nßl. **póſczele mi budyſka hrodowſka a rakezauſka haptyka.** Traugott Ehrhardt w Großbreitenbachu w Thüringſkej.

Ssuknjane ſtupnje a
ßuknjane toſle
poruczа najtuniſcho **Richard Rincke**
na ſwonknej lawſkej haßy 879.

Symſku mużazu a hólczazu draſtu, ſtoffowe jaqety ſa knjenje, żonjaze a dżěczaze ſtoffowe jaki
poruczа po tunich płaczíſnach

W. Kubaſch
na garbarſkej haßy 432.

Schěry, módry a běły płat we wſchěch ſchěrjach, **poßleſchczowe tkaniny, trjeńſchcża a jendżelſki płat** poruczа po najtuniſchich płaczíſnach

E. Pech
na żitnych wikach.

NB. W khlamach ßo ſerbſki ryczi.

Mojim cześćenym wotkupowarjam s tuthym k nawjedzenju dawam, so ja tutón hermank s mojimi konditarskimi a mjedothykanzowymi tworami w budze njebudu, ale so budu je w mojich khlamach na mjasowym torhoschczu a w mojim domje pódla lawskeho tórma pschedawacz.

Gustav Grohmann, konditar.

Jene ratarske kubło

pola Shorjelza ½ hodźiny wot bližšcheje stazije, s 316 jutrami polow, łukow a łęża, kaž tež se ßadowej sahrodu, 8 jutrow wulkej, je pschi napkaczenju wot 6—8000 tl. doscz tunjo a pod spodobnymi wumĕnjenjemi na pschedań. Wscho dalsche k wjedzenju da W. Merstowsky na Czornobohu pschi staziji Pomorezy.

W Maleschezach czo. 74 budźa ßo jutsje, njedzelu, 8. novembra, popołdnju wot 1 hodźiny wschelake möble, hospodarski grat a żonjaza drasta na pscheßadżowanje pschedawacz.

Sslowki.

Nowe turkowske a czeske ßuschene ßlowki dosta a poruczа **G. Albert** sady wulkeje zyrkwje.

Czrjewa

wschĕch druzinow k kołbaßam, a schpajlerje ma na pschedań **Ernst Lehmann** na zitnych wikach.

Pianina

s palisandroweho a worjeschinoweho drjewa, se 7 oktawami, kaž tež 2 trjebanej kschidle tunjo porucza

A. Drache na dwórnischczowej haßy.

Kosaze, sajecze, **korniklowe, tchórjowe, mordarjowe, lischcze** kaž tež czelaze koże kupuje po najwyschej płaczisnje

Heinrich Langa

w Budyschinje pschi ßerbskej katholskej zyrkwi na zitnych wikach.

Kosaze koże,

kaž tež wschitke druziny njeharowanych kożow po najwyschschich płaczisnach kupuje

Gustav Rauca na garbarskej haßy 426.

Rżane woklepje a maschinowu ßłomu

kupuje **Eduard Forker** w Rakezach.

Gratdżĕkarjow, pohonczow, wotroczkow a dżowki, kaž tež kucharki, stwinske a domske holzy pyta pschi wyßokej łożi pschistajaza żona **Heynoldowa** w Budyschinje.

Dżiwoczanske ßerbske ev. luth. mißionske towarstwo smĕje, dali Bóh, jutsje, 8. novembra, popołdnju w dwĕmaj mißionsku shromadżisnu. **Pĕtr Mlónk.**

Balska hudźba

jutsje,

na kermuschnej njedżeli, 8. novembra,

w hoscżeńzu k **„městu Straßburgej"**

w Porschizach,

na czoż najpodwolnischo pscheproschuje

J. T. Teutscher.

Póndżelu, 9. novembra,

spĕwny koncert

w hoscżeńzu k **„městu Straßburgej"**

w Porschizach,

daty wot „bukiczanskeho spĕwanskeho towarstwa". Sapoczatk wjeczor w 6 hodźinach.

K temu najpschecżelnischo pscheproschuje

J. T. Teutscher.

Knjesej Traugottej Ehrhardtej w Großbreitenbachu w Thüringskej. Wjele lĕt mĕjach bolazej wocżi a bĕch podarmo wschu pomoz pytak, so bych jej sahojik. Potom ßebi Waschu **Dr. Whitowu wodżiczku** skasach a buch po 8dżeńskim jeje nakożenju zhle strowy, tež pschispominam, so wot teho czaßa, nĕhdże 14 mĕßazow, wjazy khory byk njejßym. **Scharmbeck** w Hannoverskej w novembru 73. **A. Schulze.**

Budesczanskej woßadże

a woßebje Roswodowskej gmejnje

praju ja tež s tuthym ßwój najwutrobnischi dżak sa wschĕ mje wulzy poczescżaze ßłowa. Te ßame ßu mi a mojej ßwójbje wopokasmo, so luboscż njewupanje.

Tón luby Knjes budź Wasche sboże, Wascha radoscż a nadżija stajnje a pschezo!

S tajkim dobroproschenjom chzu ßo wopokasacż Wam dale ßwĕrny.

Handrij Bróska, duchomny.

Dżak.

Sa wschitku luboscż a czescż, kiż ßo naschemu lubemu semrjetemu w jeho khoroscżi a pschi jeho pohrjebje psches wubjerne wuphschenje kaschcża dostaka je, budże **wschitkim, wschitkim,** woßebje tež tym czeßnym mkodżenzam a mkodym holzam s Porschiz, kaž sa to czeßne pschewodżenje s tuthym s hnuteje wutroby tón najluboßnischi dżak prajeny.

W Porschizach, 29. oktobra 1874.

E. E. Rothenburg, C.,
W. E. Rothenburgowa rodż. **Klirez.**

Wot redakzije. „Serbske Nowiny" ßu tež pola k. pschekupza **H. Kunacka** na bohatej haßy a pola k. pschekupza **E. Purschе** na Zidowje dostacż.

Nakładnik: J. E. Smoler. Cišć: L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

(K temu czißu jena pschiloha.)

Pschiłoha k čzu. 45 „Serbſkich Nowinow:“

Ssobotu, 7. nowembra 1874.

Wosſjewjenje.

We wudawarni „Serb. Nowinow“ je w tu khwilu króke pißmo (petizia) wupokoſene, w kotrymž ßo wo to proßy, ſo by ßo k. aßeßorej **H. F. Wehli** w Budyſchinje ta dowolnoſcz abo konzeßija daka, ſo móhł wón jako **ßerbſki ryčznik** abo **advokat** ßam na ßwoju ruku dźěłacz a tak woßebje Sserbam a ßerbſkim ludźom w prawiſniſkich wěcach ſ dobrej radu a pomozu ßłužicz. Schtóž teho dla chce, ſo by k. aßeßor **Wehla** tajku konzeßiju abo dowolnoſcz k advokatſkemu dźěłanju, ſe ßwojim ßydkom w Budyſchinje, (hdźež Sserbja w tu khwilu żaneho ßerbſkeje ryče doſcz abo doſpołnje mózneho ryčznika nimaja) dostał a tak ßerbſkim ludźom w prawiſniſkim k radże a pomozy bycz móhł, tón budź tak dobry a pſchińdź pſchi ſkładnoſczi do khlamow abo wudawarnje „Serb. Nowinow“ na rózku ſwonkneje lawſkeje haßy, njedaloko lawſkeho tórma, w Budyſchinje a podpißaj*) jow horka ſpomnjene pißmo abo próſtwu ſe ßwojim mjenom. To pißmo jako próſtwa je tajke, ſo móže je kóždy ſ dobrej wutrobu podpißacz a nikomu niczo ſchkodźicz njemóże; wjele bóle je wono na to ſkoſene, ſo by Sserbam a ßerbſkim ludźom, ſo bychu czi jeneho **ßerbſkeho** ryčznika do Budyſchina dostali, k wužitkej było.

Wudawarnja „Serbſkich Nowinow“.

J. E. Smoler.

*) Tale petizia je też a) pola reſtaurateura k. **Marſchnarja** pſchi ßerbſkej katholſkej zyrkwi w Budyſchinje, b) pola k. hoſcjeńzarja **Wehle** w Maleſchezach a c) pola k. hoſcjeńzarja **Wjeńki** w Khroſcźizach k dobroczinwemu podpißowanju wupokoſena.

Lubi Sserbja a dobri pſcheczeljo!

Hdyž ßebi Waß na horka ſtejaze woſſjewjenje k dobroczinwemu wobkedźbowanju pokaſacz a wo podpißanje **Waſchich** czeßnych mjenow, kotrychž je mi trjeba, proßyčz dowolam, dha ſtanje ßo to mjenje moje dla, kaž wjele wjazy Sserbow a ßerbſtich ludźi dla. Wot teho czaßa, hdźež ſtaj k. ryčznik Marczka a k. ryčznik Rychtař (w lěcze 1872), wobaj Sserbaj, ſe ßmjerczu woteſchkoj, nimaju Sserbja a ßerbſzy ludźo, kiž němſkeje ryče pak zyle niż, pak niż doſcz mózni njeßu, żaneho prawiſnika abo ryčznika (advokata) tudy w Budyſchinje w ßrjedźiſnje Sserbow, kotryž by ßerbſkeje ryče doſpołnje mózny był. Ssuli pak Sserbjo a ßerbſzy ludźo hižom prjedy, jako běch hiſchcze ſaſtojnik w kralowſkim ßudniſkim hameze na hrodże w Budyſchinje, ſe wſchěch ſtronow ßerbſkeho kraja huſto ke mni thodźili a ßebi pola mje prawiſniſku radu a pomoz pytali, dha je ßo to po njebo Rychtarjowej ßmjerczi czim huſczišcho a we wobſchěrniſchej měrje ſtało, tak ſo ßym ßo pſcheßwědcził, ſo je ſ najmjenſcha **jedyn** ßerbſkeje ryče doſpołnje mózny ryčznik abo advokat, ſ kotrymž bychu ßo Sserbja w ßerbſkej ryczi połnje dorycżecz a doroſymicz móhli, ſa Budyſchin a jeho bliſzu a daliſzu wokolnoſcz zyle nuſny a trěbny. A dokelž ßu mje wſchitzy czile a mnoſy druſy Sserbjo, haj ßami Němzy, proßyli, wabili a nuczili, ſo bych jako ßerbſki ryčznik w tudomnym měſcze ßam na ßwoju ruku dźěłał a Sserbam prawiſnizy k radże a pomozy był, dha ßym, hacz runje moja ſtrowoſcz hiſchcze żana kruta a wobſtajna njeje, w Bożim mjenje wobſankował, to tola ſ Bożej pomozu a kaž daloko budźa moje mozy doßahacz, czinicz. K temu pak je trjeba a nuſne, ſo ja k tajkemu ryčzniſkemu dźěłanju a prawiſniſkemu ſkutkowanju wot miniſterſtwa abo wot krala konzeßiju abo dowolnoſcz dostanu. A ſo bych tule konzeßiju abo dowolenje czim ruczišcho a wěſczišcho dostał, dha ßebi nětk dowolam: Waß lubi Sserbjo a ßerbſzy pſcheczeljo, ſnatych a njeſnatych, niſkich a wyßokich a kajkehožkuli powołanja ſchtó je, na horka ſtejaze Woſſjewjenje pokaſacz, Waß na to w tymle woſſjewjenju ſpomnjene, we wudawarni „Serb. Nowinow“ wupokoſene króke pißmo abo petiziju kedźbliwych czinicz a Waß wo podpißowanja Waſchich czeßnych mjenow pod tuto pißmo abo próſtwu proßyčz. Ja proſchu Waß teho dla wſchěch, kiž ſe Sserbami a ßerbſkim ludom derje měnicze a jich lěpſche chcezce a żadacze, woßebje pak proſchu k. **gmejniſkich prjódkſtejerjow, ſtarſchich muži, wjeßnych rychtarjow, ſtarſkich muži** atd. a ſchtóž ßo hewak hiſchcze w luboſczi na mnje dopomni, pſcheczelnje wo tajke podpißanje ſpomnjeneho pißma abo petizije w Budyſchinje pola k. Smolerja abo hdźežkuliž na wßach ßo ta petizija pokaſacz abo wokoło noßyčz budże. Ja nadźijam ßo też czim ſwólniwiſcheho a bohaczišcheho podpißowanja, czim mjenje ßo ta wěc ſa mnje a ſa moju parſchonu, ale wjele bóle ſa Sserbow a ßerbſki lud, kotrymž chzu hiſchcze ßłužicz a wužitny byczz, ſtanje. Też je wopſchijecze tuteje petizije tajke, ſo móže je kóždy ſ dobrym ſwědomnjom ſe ßwojim

mjenom podpißacz a nikomu niczo schkodzicz njemóže. Njech pak kóždy, kiž podpische, pódla ßwojeho mjena pschipische: **schto** je a **hdže** je, k pschikł: N. N. Gutsbesitzer, abo Gemeindevorstand, abo Ortsrichter, abo Gemeindeältester abo Gerichtsschöppe in N. N. atd. — Dzeń abo datum njech nichtó **nje**pschistaj.

Tak ßwoju wěz Bohu a Waschej Wschitkich kschesczijanskej luboscži k dobroczjwemu podpjeranju poruczjwschi ßym a wostawam s pólnym poczesczowanjom Wasch ßerbski krajan a pscheczel

H. F. Wehla,
prjedy aktuar, posdzischo aßeßor, kaž tež ßerbski tołmaczer na ßudniskim hamcze w Budyschinje.

Sswój bohacze wuhotowany skład

mužazeje a hólczazeje drasty,

woßebje jara wulki wubjerk **symskich pschewoblekarjow** wschěch barbow a wulkosczow, wscho dospołne a po nowschej módze, kaž tež **hólczaze nadwoblekarje,** hižom tež sa **tsilětne** hólczata, poruczam pospodźiwnje tunich płaczisnach.

Adolf Weiss
na bohatej haßy w domje knjesa tapezierarja **Mäusela.**

Na žitnej haßy 52. # Jaquety a paletoty **Na žitnej haßy 52.**

wulki skład we wschěch barbach a wulkosczach:
jaquety sa wulke parschony wot 1⅙ tl. a dróžscho,
paletoty „ „ „ „ 3⅙ tl. a „
porucza

H. Kayser
firma **J. Hartmann**
w domje k. pschekupza Carl Noack.

☞ W khlamach ßo **ßerbski ryczi.**

K dobroczjwemu wobkedzbowanju poruczam ja ßwój skład najnowschich a najrjeńschich **drastnych tkaninow** s wołmy a židy.

Drasta a mantle ßo po skasanju najruczjischo seschija a ßo sa dobre pschistejenje a kmane dźěło rukuje.

Jan Jurij Pahn
na torhoschczu pódla hłowneje straže.

Psches tunje nakupowanje je mi móžno, wschelake twory rjaneje dobroscze po spodźiwnje **tunich** ale **twjerdych** płaczisnach pschedawacz, jako

6/4 schěroke **kattuny** ½ metra 22 np., to je: stary łóhcz 2½ nßl.,
5/4 „ **mix-lustre** „ „ 31 „ „ „ „ „ 3½ nßl.,
5/4 „ **popeline** a **karrirowane** drastne tkaniny ½ metra 3½ nßl. to je; stary łohcz 4 nßl.,
5/4 „ **jenobarbne ripsy** ½ metra 4 nßl., to je: stary łohcz 4½ nßl.
moiréje k ßuknjam ½ metra 4 nßl., to je: stare łóhcz 4½ nßl.,
pißane židzane schawliki po 2½ nßl. a dróžscho,
jaquetty s tricota a düffela po 1 tl. 20 nßl. a dróžscho,
mantle a paletoty wot 3½ tl. w najnowschich façonach.

Jan Jurij Pahn
na torhoschczu pódla hłowneje straže.

Jaquetty a paletoty

ßamßneje fabrikazije jara tunjo poruczа

Reinhold Hartmann jun.

na ßerbſkej haßy 23.

Saßopſchedawarjo doſtanu rabatt.

Najnowſche ſa ſymu w rubiſchczach na hłowu, w ſchawlowych rubiſchkach, lamach draſtnych tkaninach, bukſtinu a doublu poruczа

H. Kayser
firma J. Hartmann
na žitnej haßy 52.

Sa tajkich, kiž na płuza, wutrobu a nerwy czerpja, jara waźne.

Liebigowy kumys-extrakt.

Dokelž moje ſdżerżenje a mozy Waſchemu kumyßej dżakuju, dokelž hewak jeſcz njemóžu, ſkaſam ßebi (Skaſanje). K pſchiſpomnjenju, ſo ßym 10 lět na żołdk khory a Waſch kumys mi pomha.

Franz Rohr.

Hdyž ßym 20 bleſchow Waſcheho kumyßoweho extrakta pſchetrjebak a wjele lěpſchenja cżuju, dha mi faßo póſcżelcże (Skaſanje).

E. Hüttig.

Waſch kumyßowy extrakt je mojej żonje jara dobru ßłużbu cżinił, wona ma ßo wjele lěpje, móže po 3 bleſchach hižom ſpacz a jeſcz. Póſcżelcże mi teho dla (Skaſanje).

W. Diesbach,
wobßedżeŕ cżiſchczernje.

Póſcżelcże mi tola 12 ſłakonow. Hdyž mi te tajku połóżnoſcz ſcżinja, kaž wóndano doſtate 4 ſłakony, dha njemóže żane pjero tónle dżiw wopiſacz.

J. F. Wendſchuh,
fabrikant.

Waſch extrakt je ßo pſchi prěnich 6 bleſchach na mni tak dżiwcżinjazy a woßebny wopokaſał, ſo Wam doſcz dżakowacz njemóžu a k lěpſchemu běoneho cżłowjeczeſtwa jenož proſchu, wſcho nakożicz, ſo by ßo tale dobrota prawje mnohim doſtała.

S. Lowinſky.

Wukładowaza knižka Dr. Weila darmo a franco.

General-Depot von Liebig's Kumys-Extract.

Berlin, Friedrich-Strasse 196.

NB. Lěkarjo naſcheho inſtituta ßu kóždy cżaß hotowi, po pſchiſłanju wopiſanja khoroſcze khoremu ſ lěkarſkim wukaſowanjom k ruzy być, a njetrjeba ßo ſa to niczo płaczicz.

Sa Budyſchin a wokolnoſcz pſchedawa kujes **Heinr. Jul. Lincka** 1 bleſchu ſa 16 ngr., 4 bl. ſa 2 tł.

Tsěschnu papu

dopósnaty najlěpschi fabrikat, kaž tež **papowe hosdźe** pschedawa po fabrikskich płaczisnach

drjewopschedawarnja: **A. Zimmermann**
w Budyschinje na nowych hrjebjach 713.

Wulki wubjerk

krónskich ßwěcznikow sa zyrkwje a rejwanske sale,

najrjeńsche a ordinarne **blidowe lampy** běleje a pißaneje schkleńzy, kaž tež s mjedźe latych a wschitkich wulkosczow, **wißaze lampy** s kschipkami a bjes nich, **sczěnowe lampy** se schpihelom, s moßasa a s lakirowanym saßłonjatkom, wschě družiny **ruczných** a **hródźnych lampo** a **latarnjow**, tež **schtórmowe latarnje** najtunischo poruczam;

wißaze **lampy** k staczu a pojßnjenju 12 nßl. a dróżscho, sczěnowe **lampy** wot 10 nßl.,
ruczne lampy wot 5 nßl.

Tež mam cylindry, lampowe swony a saßłonjatka, kaž tež lampowe ßułżowy
najtunischo na pschedań.

W Budyschinje na žitnej haßy 52. **Hermann Rachlitz.**

Ssuche drożdźe,

wschědnje czerstwe, porucza
Ernst Hämsch na bohatej haßy.

Khofej,

punt po 11 a 12 nßl., woßebje derje ßłodźazy,
porucza **Hermann Kunack**
na bohatej haßy czo. 90.

Zokor a rósynki

po najtunischich płaczisnach ma na pschedań
Hermann Kunack.

Nowe połnojerje,

1 kopu po 25 nßl.,
1 schtuku po 5 np.,
tuczne a dobre, pschedawa
Hermann Kunack
na bohatej haßy czo. 90.

Richard Rincke,

fabrikant pschedeschcznikow a ßłóncznikow,
w Budyschinje na swonknej lawskej haßy 879,
porucza pschedeschczniki a ßłóncznikі w najwjetschim wubjerku po najtunischich płaczisnach.

Khofej, punt po 105, 110, 120, 130, 140, 150, 160 np.,
zokor, pt. po 40, 44, 46, 48, 50, 52, 54, 56, 60, 64 np.,
cigarry, 1000 po 4½, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15 hacž 25 tol.,
raiß, pt. po 18, 20, 22, 24, 30 np.,
kurny tobak, pt. po 24, 30, 40, 50, 60 hacž 150 np.,
schnupny tobak, pt. po 50 hacž 150 np.,
tuczno, schmalz, butru, jahły, jerje, krupy, grieß, hróch, ßoczki, nudle, rósynki, korinthy, korjenje, jědźny wolij, petroleum, ßwěczenje, thran, mydło, ßól, sodu, palenz, rum a konfektury ßamßneje fabriki
porucza po wschomóżno najtunischich płaczisnach
J. T. Schulza na snutskownej lawskej haßy 137.

Prawdźiwa **Glöcknerska czehnita a hojaza żałba***) (żadyn tajny ßrědk) ma na schachtliczży schtempel je wot najwyschschich medicinalskich sastojnstwow pruhowana a poruczena psche:

M. RINGELHARDT

wicz, drjenje, sałsy, lischawu, kurjaze woka, wosabjenje, psche wschě wotewrjene, rosdźajomne, rosdźělomne, wosabite, wopalene czerpjenja, bolaze leżenje, sahorjenja, saczeklisnu atd. a je ßo pschi wschitkich tychle khorhosczach psches ßwoju spěschnu, wěstu hojazu móz na najlěpje dopokasała.

*) Dostacz w schachlach po 2½ nßl. w budyskomaj haptykomaj, kaž tež w haptykach Biskopizach, Rakezach, Schěrachowje, Hirschfeldźe, Bjernaczizach, Wostrowzu, Herrnhucze, Neugersdorfje, Großschönawje, Nowosalzu, Seifhennersdorfje a w fabrizy w Gohlisu pola Lip[illegible]

NB. Bjes h[illegible]a wuczischczaneho schtempla żałba prawdźiwa njeje.

Nakładnik: J. E. Smoleř. Ćišć: L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 46. ~ 14. novembra ~ 1874.

Serbske Nowiny.

Za nawěšťki, kiž maja so we wudawarni „Serb. Nowin“ na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 688 wotedać, płaći so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawaŕ
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 7 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawarja 75 np. a na kral. saks. pósće 8½ nsl. a z přinjesenjom do domu 98 np.

Wot redakzije. „Serbske Nowiny“ ßu też pola k. pschekupza **H. Kunacka** na bohatej haßy a pola k. pschekupza **E. Purſche** na Židowje dostacz.

Wo wólbach do wokrjeßneje ſhromadźiſny.

(Na žadanje podate.)

Po ſakonju wot 31. haperleje 1873 wuczinja kóžde (ſakſke) hamtſke hetmanſtwo ſ měſtami, ryczeŕkubłami a wjeßnymi gmejnami, w nim leżazymi, w hromadze tak mjenowany wokrjeßny ſwjaſk, kotryż ßo pſches wokrjeßnu ſhromadźiſnu ſaſtupuje. Do tuteje maja ßo wotpósłani ſ měſtow, ſ ryczeŕkubłow a wjeßnych gmejnow wuſwolicz, kotſiż potom we wokrjeßnych ſhromadźiſnach pod pſchedßydſtwom hamtſkeho hetmana wokrjeßne naležnoſcze wuradźuja.

Tajke wokrjeßne naležnoſcze ßu bjes druhim ſaſtaranje khudźiny a twarjenje puczow, rosdźělenje wokrjeßnych dawkow bjes měſtami, ryczeŕkubłami a gmejnami, wobkedźbowanje wokrjeßneho ſamóženja atd. W naſtupanju tuteho ſamóženja chzemy tudy pſchiſpomnicz, ſo budyſki, kaž też lubiſſki wokrjeß kóžde nětdże ſto tyßac toleŕ (100,000 tl.) jako ſakładnu ſummu dostanje, kotrejež létna daň ßo k lěpſchemu wokrjeßa nakoži. (Tele pjenjeſy ßu ſ franzowſkeho wójnſkeho ſarunanja wot ſakſkeho knježeŕſtwa krajej darjene.)

Wokrjeßna ſhromadźiſna ma też prawo, namjety na wyſchiſche ſaſtojnſtwa ſtajecz a tak mjenowany wokrjeßny wubjerk wuſwolicz. Tutón wubjerk je teho dla ważny, dokelž ma bóle dróbne naležnoſcze wokrjeßa ſ hamtſkim hetmanom wuradźowacz a poſtajicz.

We wokrjeßnych ſhromadźiſnach, kaž też we wokrjeßnym wubjerku maja po tajkim tſi wotrjady, mjenujzy měſta, ryczeŕkubła a wjeßne gmejny ſ exemtnymi — wuwſatymi — kubłami ſaſtupjene bycz. A dokelž je mózno, ſo je jena naležnoſcz, kiž ma ßo wuradźicz, ſa dwaj wotrjadaj wužitna, ſa tſeczi pak ſchkódna, dha je ſakon wuſwolerjam do ruki dał, tajkich muži wuſwolicz, wo kotrychž ßebi myßla, ſo budża k lěpſchemu ßwojeho wotrjada ſkutkowacz.

Wuſwolenje wotpósłanych ſtanje pak ßo na ßlědowaze waſchnje: jenu tſeczinu tych ßamych wuſwola ryczeŕkublerjo a tej dwě druhej tſeczinje měſta a wßy, tak ſo nětdże na 2000 wobydlerjow jedyn wotpósłanz pſchińdże.*) Se ſtrony wjeßnych gmejnow ſtanje ßo jich wuſwolenje wot gmejnſkich prjódkſtejerjow a ßmě ßo kóždy, we wólbnym wokrjeßu bydlazy, połnolětny, ßamoſtatny a cżeßny muż wuſwolicz, hdy by też gmejnſki prjódkſtejeŕ njebył.

Wßy ßu ſ tutej nowej wěżu wulku móz do ruki dostałe a by jara k wobžarowanju było, hdy bychu tule móz ſ tym ſ ruki dałe, jeli jich gmejnſzy prjódkſtejerjo tajkich mužow wuſwola, kiž do gmejny njeßkuſcheja.

Teho dla njech ryczerjo wuſwola ryczerjow, měſchczenjo měſchczanow a gmejnſzy prjódkſtejerjo też mužow, do gmejny ßkuſchazych, kaž nam to ſakonſke poſtajenja do wole dadża.

Po poſtajenju tuteho ſakona ſměje nětko lud prawo ſaſtojnſtwa (Behörde) w tſjoch inſtanzach, a tele inſtanzy budża 1) wokrjeßna ſhromadźiſna, 2) wokrjeßny a 3) krajſki wubjerk, kotraiż poßleńſchej ßo ſ wokrjeßneje ſhromadźiſny wuſwolitaj. Duż też njech kóždy gmejnſki prjódkſtejeŕ ſa tym hlada, ſo bychu ßo wólby do tuteje wokrjeßneje ſhromadźiſny derje radźike. H. K.

*) W budyſkim wokrjeßu ma ßo 5 wotpósłanzow wot měſtow a 19 wot wßow wuſwolicz, ſchtož by jich do hromady 24 było, tak ſo by, jeli ßo njemolimy, zyła wokrjeßna ſhromadźiſna ſe 36 wotpósłanzow wobſtała, dokelž k tym 24 jena tſeczina — 12 wotpósłanzow — pſchiſtupi, kiž ßo wot ryczeŕkublerjow wuſwola. Hdy bychu po tajkim w jenej naležnoſczi ryczeŕkublerjo a měſta w hromadu dźerżeli, dha by to jenož 17 hłoßow pſcheczźiwo 19 wjeßnym było, jeli ßo pſchi wuſwolenju wo prawdze też 19 tajkich muži wuſwoli, kiž do gmejnow ßkuſcheja a chzedża ſa lěpſche gmejnow ſkutkowacz.

Swětne podawki.

Němſke khěžorſtwo. Pſchi twarbje lubiſkeho noweho ſeminara a to pſchi wotrywanju pjerſchcze mějeſche 9. novembra dźěłacżeŕ J. G. Stelzig ſ Wulkeje Swyhnzy to njeſboże, ſo tójſchto pjerſchcze na njeho padże a jeho na měſcze ſaraſy. Wón ſawoſtaji wudowu a tſi dźěcži.

W Naunhofje pola Radeburg je wóndano jedyn

17lětny mkody cłowjek jeneho 12-lětneho hólza satsělił. Wón bě flintu, kotruż sa njenatykann dżerżeșche, se sczěny wsak, żo ſ njej na teho hólza měrił a też bórsy na njeho tsělił a jeho tak morił.

W Breitenfeldże je żo 4. novembra jedyn 11-lětny hólczeż wobwěżnył. Wón bě jenicżki żyn samózitych starschich a njewě nichtón, czeho dla je to sczinił. W liscze, kotryż je sawostajił, starschimaj a żotram bożemje praji a proży jich, so njebychu wo njeho płakali a żakoscżili, dokelż by wjele skerje wón wo nich płakacż móhł, a praji skónczńje, so jemu njebychu żadyn pomnik na row stajili.

W 14. sakskim rajchstagskim wolbnym wokrjeżu bu wóndano krajski hetman ſ Könneritz sa póżłanza wuswoleny. Wón mějesche 10,374 hłożow, sozialdemokratski kandidat, knihikupz Finck ſ Hamburga, dosta 7136 hłożow.

W jenych zwickauskich kamjeńtowuhlowych podkopkach je żo 9. novembra jedyn schacht sażypnył, w kotrymż 7 hewjerjow dżełasche. Woni żu najskerje wschitzy sarażeni, hacż runje żo to ſ wěstoscżu prajicż njemóże, dokelż żo sażypk hischcze wotstronicż njehodzi. Tola, hdy budżische też żadyn wot nich żiwy wostał, dha budże prjedy hłodu wumrjecż dyrbjecż, hacż pomoz k njemu dele dożahnje.

Barlin. Na tej hońtwje, na kotrejż żo němski kněżor wóndano bliſko schlesynskeho města Olawy wobdżěli a kotraż dwaj dnjaj trajesche, bu 1110 swěrjatow tsělenych a wot nich bě kněżor żam 82 tsělił. Wón je żo sbożownje do Barlina wrócżił, tola sta żo na dwórnischczu w Liegnitzu, so jemu bjes tym, jako wón ſ wonka wosa tam ſ offizierami ryczesche, czaḥ na żelesnizy kruch wuje, tola pak bórsy sasta, tak so mózesche kněżor do wosa slěsez. — Kněżor je w sańdżenych a tychle dnjach sażo na nětkotrych wulkich hońtwach pobył. — Wjerch Bismark je se żwojich lauenburgskich kubłow sażo do Barlina pschijeł. — Ssudniske pschepytanje należnosczje hrabje Arnima hischcze dale traje, a njehodzi żo teho dla prajicż, hdy ta wěz k wużudżenju pschińdże.

— Sa lěto 1875 smeje němske wójsko 17,212 wyschkow, 48,078 podwyschkow, 1487 wupkaczerjow, 12,212 herzow, 3182 lazarethskich pomoznikow, 9430 rjemjeżnikow, 1673 lěkarjow, 612 konjolěkarjow, 619 buschkwjerjow, 327,915 wojakow a 96,942 koni.

— Na rajchstagu budże najskerje tón namjet stajeny, so bychu żo te nowe matke żlěborne 20-nowarje sażo nasad wsali a żo na jich město wjetschi żlěborny, 20 np. płaczazy pjenjes bik. — Rajchstag je żwojeje wuradżowanja sapoczał, żane ważne wězy pak hischcze wuczinjene njejżu. Hacż dotal żu jednanja zyle měrne byke.

W Pósnanskej je hacż dotal knjeżerstwo 19 wuprósnjenych katholskich farskich městow w nastupanju jich samożenja atd. do sarjadowanja wsako a 11 wożadam poruczilo, so bychu żebi fararja wuswolili. Wożady pak to czinike njejżu, prajizy, so je to wěz arzybiskopa. Tutón pak, każ je snate, w jastwje żedżi, dokelż żo pruskim nowym zyrkwinskim sakonam podczijżnycz nochze.

— Trierski kapłan Schneiders, kotrehoż běchu, każ żmy tydżenja powjedali, żandarmojo w zyrkwi sajeli, je k 6 měżazam jastwa wotżudżeny, dokelż je w żwojej wożadże dwaj króczi Bożu żłużbu wotdżerżak, hacż runje bě ſ-tuteje wożady wupokasany.

Awstria. Kněżor a kněżorka staj 8. novembra do Czech pschijeloj a nasajtra bliſko Pardubiz na jeneho jelenja, kotrehoż běchu tam teho dla pschiwjesli, hońtwu żobu czinitoj. Wschitzy hońtwarjo běchu na konjach, też kněżorka, kotraż prjedy wschitkich na żwojim konju czerjesche, schtoż jenoż mózesche tónle běżecż. Honjenje, pschi kotrymż bě też psches 80 wubjernych pżow, trajesche psches dwě hodżinje, hacż pży jelenja skónczńje sastajichu. Wón bu na to po hońtwarskim waschnju sakłóty. Najwożebnische czěske semjanstwo żo na tejle hońtwje, każ też na druhich, kotrež żo na żlědowazych dnjach wotdżerżachu, horliwje wobdżěli a bě też tójschto hońtwjerjow ſ zusnych krajow tam pschijeło.

Franzowska. Pschi wólbach do franzowskeho żejma, kiż żo w posleńschim czażu mějachu, je żo sjawnje pokasało, so bjes Franzowsami wożebje pak republikanske, pak bonapartistiske smyślenje knjezi, pschetoż sa sapóżłanzow buchu jenoż pak republikanarjo, pak bonapartistojo wuswoleni. (Bonapartistojo żu tajzy mużojo, kiż chzedża, so by żo żyn Napoleona III. w żwojim czażu sa franzowskeho kněżora wuswolił.)

— Psched nětkotrymi dnjami wschelake nowiny pisachu, so je Don Karlos, kotryż hižom dlěschi czaż pschecżiwo nětczischemu schpaniskemu knjeżerstwu wojuje a chze żo sa schpaniskeho krala sczinicż, do Franzowskeje pschestupił. Dale tele nowiny pisachu, so je schpanisti póżłanz hnydom na franzowske knjeżerstwo namjet stajił, so dyrbi Don Karlasa do Franzowskeje dale nuts wotwjesecż, tak so njeby żo do Schpaniskeje wrócżicż móhł. Ale franzowske knjeżerstwo na tajke żadanje pośluchako njeje a Don Karlos je żo bjes sadżěwka sażo k żwojemu wójsku do Schpaniskeje podał.

Rußowska. Kněżor żo w tychle dnjach ſ Kryma do Petersburga wrócżi. — W Rußowskej ratarjo na tunju płaczisnu pschenży skorża. Wona je żo wubjernje derje radżika, ale do wukraja ju nichtón njekupuje, dokelż żu tam też rjane pschenczne żně měli.

— W Rußowskej chzedża nětko też sakon wudacż, so dyrbi kóżde dżeczo do schule khodżicż a to wot 8. hacż do 12. lěta. W Petersburgu żo teho dla pschichodne lěto 157 nowych schulow natwari.

Na pokutny pjatk.

Wotucj, hrěschny cžłowjecže,
Wotucj ſ hrěschnoh' ſpanja!
Hnadu cžaſ nětk hiſchcže je, —
Njeſpi hacj do ranja.

Hlaj, hdyž połnóz nimo je,
Pſchińdže nawoženja,
Schtóž tu ſwěrnje wachuje
Wje-wſchoh' pſchetorhnjenja:

Móže ſobu na kwaſ hicj
Do njebjeſkoh' raja,
Bóh chze jeho pſchekraſnicj
Tam, hdžeż ſbóžnoſcj maja.

Schtóž pak nochze wachowacj,
Cžělnych löſchtow hłada,
Budže pſched durjemi ſtacj,
Njebudže jom' hnada.

Duž, o moja wutroba,
Hdyž ſy pſchiſchła k padu:
W krawnych ranach Khryſtuſa
Pytaj Bożu hnadu.

Kak b'dže junu derje mi,
So, hdyž pſchińdżech k padu,
Ssym we wěrnej pokucji
Pytał Bożu hnadu.

Ty pak, Bože, daj, ſo tu
Móhł cji ſwěrny woſtacj
A pſches Khryſta ſaſłužbu
Junu ſbóžnoſcj doſtacj.

Pětr Mjónk.

Ze Serbow.

H. D. S Radworja, 28. oktobra. (Kath. P.) Dženża bu naſcha nowa ſchula pſches wyſokodoſtojneho Can. Cap. Cant. knj. Jakuba Kucžanka zyrkwinſzy poſwjeczena. Po ſpěwanej Božej mſchi bu ſhromadženej woſadze a ſchulſkej mkodžinje w ſwjeczeńſkim prědowanju na wutrobu położene, ſa cžo maja ſo w naſtupanju noweje ſchule Bohu dźakowacj a wo cžo jeho proſyczj. Po „Veni sancte Spiritus“ („pſchińdź ſwjaty Ducho“) poda ſo ſwjedženſki cžah, w kotrymž ſo tež naſch kollator knj. hrabja Klemens ſ Einſiedel ſ Radworja a tachanceſki ſchulſki direktaŕ knj. Pětr Schołta ſ Budyſchina namakaſchtaj, ſ farſkeje zyrkwje k nowej ſchuli, mjes tym ſo ſo wſchěmi ſwonami ſwonjeſche. Pſched ſchulu a w ſchulſkimaj ſtwomaj buchu ſwjeczeńſke modlitwy wuſpěwane a k temu ſłuſchaze wobrjady wukonjane. Stónczje bu w zyrkwi khwalbny khěrluſch Te Deum laudamus ſpěwany. — Bóh daj, ſo by nowa ſchula jako měſtno roswuczenja a kſcheſczańſkeje cžehnitby jeno dobre a wužitne ſobuſtawy ſa ſwójbu, woſadu, kraj a zyrkej kubłaka.

S pola. W budyſkim hamtſkim hetmanſtwje ma ſo pſchichodny ſchtwórtk wot wjeſnych prjódkſtejerjow 19 wotpóſłanzow do wokrjeſneje ſhromadźiſny wuſwolicz a je teho dla ſpomnjene hamtſke hetmanſtwo do 18 wólbnych wotdželenjow dželene. Wot tutych wotdželenjow móža ſo 11 zyle ſerbſke mjenowacz, dokelž ſu wobydlerjo w nich najbóle Sserbjo a ſu to: rakeczańſke, łahowſke, ſtachowſke, brěſynſke, bartſke, lětońſke, židowczańſke, pomorſke, bobolczańſke, hodźijſke a makowjelkowſke. Jene je po wulkim dźele ſerbſke, mjenujzy korſymſke a w dwěmaj ſu Sserbjo w mjeńſchinje, mjenujzy w motydlańſkim a ramnjowſkim. Hdyž bychu po tajkim Sserbja chzyli, dha móhli ſ najmjeńſcha 11 ſerbſkich wotpóſłanzow pſchi wólbje pſchecziſchczecz a by to ſa nich wěſcze wažna a wužitna wěz była. To njech ſebi teho dla naſchi ſerbſzy gmejnſzy prjódkſtejerjo k wutrobnje wosmu a pſchi ſpomnjenej wólbje ſo k cžeſczi ſerbſkeho mjena ſadżerża.

— Pſchiſpomnjenje: Wólbni kommißarjo ſu gmejnſzy prjódkſtejerjo: Schczépank w Rakezach, Anders we Łahowje, Schrybaŕ w Stachowje, Žur w Brěſynje, Vogel w Barcze, Schpótka w Lětonje, Pjetraſch na Židowje, Rabowski w Pomorezach, Fahnauer w Bobolzach, Klahra w Hodźiju, Büttner w Makym Wjelkowje. — Dale: Heerguth w Korſymje, Wolf w Motydle a Fichta w Ramnjowach.

Jedyn ſerbſki gm. prjódkſtejeŕ.

S Hrodźiſchcža. Ssobuſtawy naſcheho zyrkwineho prjódkſtejerſtwa ſu ſłědowazy knjeża: komornik ſ Heynitz nad Wichowami; ſwobodny knjes ſ Magnus nad Drožďżijom; zyrkwinſki wucžeŕ Jurij Sarink w Hrodźiſchczu; Pětr Förſtaŕ, wucžeŕ we Worzynje; Jan Falka, wojnaŕſki miſchtr w Hrodźiſchczu; Jan Pětſch, ſahrodnik w Kortnizach; Pětr Schuſter, ſahrodnik we Wichowach; Handrij Pětſch, kubleŕ we Wuježku; Jan Stoſch, kowaŕſki miſchtr w Drožďżiju; Pětr Měrczin, ſahrodnik na Běkej Horje; Jan Albinus, kubleŕ w Njechornju; Jan Domſch, kubleŕ w Rakojdach; Jan Handrik, wulkoſahrodnik w Brěſezach; Ernſt Wiczas, młynk w Skanezach a faraŕ Albert Ebert jako pſchedſtyda.

S Mužakowa. W ſańdżenych dnjach měješche wobſtejeŕ tudomneho knjejſtwa, niederlandſki prynz Bjedrich, na ſwojim hrodże woſebnych hoſczi. Běchu to pruſki prynz Albrecht, danſki krónprynz a jeho wyſoka knjeni mandżelſka, wjeŕch Wied, hrabja Pückler ſe ſwojej knjenju mandżelſkej atd. Ssobotu, 31. oktobra, danſka krónprynzeſtyna ſwój narodny dżeń ſwjeczeſche a jej k cžeſczi bu dopołdnja w 10 hodźinach 12 króż ſ kanonami tſělene, pſchipołdnju jej wſchelazy knjeża ſhožo pſchejachu a wojerſka hudźba 52. infanterieregimenta, w Khocžebuſu ſtejazeho, na dworje piſkaſche. Potom wyſozy knjeża ſerbſki kwaſ, na dworje pſched hrodom wuhotowany, wobhladowachu. Na hoſczinu běchu też měſchczańſzy ſaſtojnizy a duchowni pſcheproſcheni a wjecžor bu rjany faklowy cžah wotdžerżany.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Pětrowſka zyrkej: Korla Ernſt Kummer, pißmikiſtajeŕ, ſ Khryſtianu Auguſtu Berthu Eybnerej.

Michałſka zyrkej: Korla Bjedrich Auguſt Sandt, pomjenowany Sommer, wobydleŕ na Židowje, ſ Marju Hańżu Wicjaſej tam. — Anton Krauſa, polny najeńk w Scžijezach, ſ Hanu Ernestinu Scholczij tam. — Korla Auguſt Urban, wobydleŕ w mniſchej zyrkwi, ſ Marju Auguſtu Kmochez tam.

Křćeni:

Michałſka zyrkej: Jan Ernſt, Jana Auguſta Sterzela, wobydlerja na Židowje, ſ. — Ernſt Ota, n. ſ. na Židowje. — Auguſt Hermann, Auguſta Krecžmarja, wobydlerja w Hněwžezach, ſ. — Korla Ernſt, Michała Panoſche, wobydlerja w Cžichońzach, ſ. — Hana Hańża, Jurja Naſdalaka, wobydlerja pod hrodom, dž. — Korla Oskar Kurt, Jana Korle Ferdinanda Lórza, cžěſłe na Židowje, ſ. — Hańża Marja, Ernſta Haſy, khěžerja na Židowje, dž.

— Ernſt Wylem Ernſta Wylema Halka, polizaja na Židowje, ß. — Hana Marja, Handrija Nowaka, khěžerja na Židowje, dž.

Katholſka zyrkej: Jan Kurt, Jurja Lukaša, měſchčana a rentiera, ß.

Zemrjeći:

Dźeń 5. oktobra: Ernſt Pawoł, njebo Jana Handrija Hejduſchki, wobydlerja, ſawoſtajeny ß., 2 m. 7 d. — 6., Khryſtiana ſwudowjena Symankowa ſ Krónzy, 61 l. — 8., Ernſt Kleczko ſ Kotez, 86 l. — 9., Pětr Kſchižank, rentier, 87 l. 1 m. — Handrij Wojnar, wobydleŕ we Wulkim Wjelkowje, 68 l. 5 m. 8 d. — 12., Hana rodž. Bieſoldez, Jana Scholty, ſahrodnika w Khelnje, mandźelſka, 53 l. 6 m. — 14., Korla August Ota, Handrija Wiczaſa, wobydlerja, ß., 1 l. 9 m. 19 d. — 16., Katharina ſwudowjena Polkowa, 78 l. — 21., Hana Karolina rodž. Hohlfeldez, Jana Böhmera, wobydlerja w Bobolzach, mandźelſka, 33 l. 3 m. 16 d.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hanß Depla. Pſched nĕkotrym cžaßom ßym ßo na ſchußeju ſ Bukez do Lubija njemało naſtrójał.

Mots Tunka. Cžeho dla to?

H. D. Hlaj, jako běch prjedy w bukicžanſkim hoſcženzu wotpocžnył, běch tam dweju cžłowjekow ſeſnał, kiž běſchtaj ſ konimi a woſomaj po drjewo bykoj. Jenemu wot njeju běſchtaj bjes tym, ſo ſ nimaj w hoſcženzu ryczach, konjej ſ woſom woteſchkoj, tón druhi bě pak w tym cžaßu, hdyž konje pytachmy, wujěk. Konjej ßo namakaſchtaj a mkody wójſka potom tež domoj wotjědže, jako bě ßo jemu ſnaty pſchiwdał, kiž ſ latarnju ßwěcžeſche, dokelž bě hižom cžma. Ja poſdźiſcho tež ſa nimaj dźěch a běch jeju wós ſkoro doſcžahnył, ale kak ßo ſtrózich, jako wuhladach, ſo běſchtaj dwaj mužej teho mkodžeńza a jeho towarſcha napanykoj a njeßmilnje do njeju pjerjeſchtaj a prěniſchemu tež latarnju wo hkowu rěſnyſchtaj.

M. T. Běſchtaj dha to rubjeżnikaj?

H. D. Nĕ, ale ßwakaj.

Cžahi po želeſnizy:

S Budyſchina do Draždźan: Rano 6 hodźinow 45 minutow; dopołdnja 9 h. 15 m.; pſchipołdnju 12 h. 40 m.; popołdnju 4 h. 10 m.; wjecžor 8 h. — m.; w nozy 2 h. 35 m.; w nozy 4 h. 5 m.

S Budyſchina do Shorjelza: Rano 7 h. 45 m.; dopołdnja 10 h. 50 m.; popołdnju 3 h. — m.; wjecžor 6 h. 50 m.; wjecžor 9 h. 45 m.; w nozy 12 h. 50 m.; w nozy 1 h. 48 m.

S Lubija do Zitawy: Rano 6 h. 10 m.; dopołdnja 9 h. 10 m.; pſchipołdnju 12 h. 30 m.; popołdnju 4 h. — m.; wjecžor 7 h. 30 m.; wjecžor 7 h. 57 m.; wjecžor 10 h. 30 m.

Se Zitawy do Lubija: Rano 4 h. 55 m.; rano 7 h. 15 m.; dopołdnja 8 h. 26 m.; dopołdnja 10 h. 20 m.; popołdnju 2 h. 20 m.; wjecžor 6 h. 10 m.; wjecžor 8 h. 50 m.

S Radeberga do Kamjeńza: Dopołdnja 8 h. 10 m.; dopołdnja 9 h. 30 m.; popołdnju 2 h. — m.; popołdnju 5 h. 45 m.; wjecžor 11 h. 10 m.

S Kamjeńza do Radeberga: Rano 5 h. 20 m.; dopołdnja 8 h. 15 m.; pſchipołdnju 12 h. 45 m.; popołdnju 3 h. 50 m.; wjecžor 6 h. 45 m.

Se Shorjelza do Barlina: Rano 6 h. — m.; dop. 10 h. 5 m.; popołdnju 4 h. 50 m.; wjecžor 10 h. 10 m.

S Běłeje Wody do Mužakowa: Rano 7 h. 30 m.; dop. 11 h. 20 m.; popołdnju 6 h. 35 m.; wjecžor 11 h. 35 m.

S Mužakowa do Běłeje Wody: Rano 6 h. 25 m.; dop. 10 h. 30 m.; popołdnju 5 h. 30 m.; wjecžor 10 h. 50 m.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje

7. novembra 1874.

Dowoz: 3810 měchow.	Płaćizna w přerĕzku na wikach,						na bursy,					
	niższa.			wyšša.			najniža.			najwyšša		
	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.
Pſcheńza 50 kilgr.	3	14	2	3	26	1	3	14	2	3	21	6
Rožka " "	3	4	9	3	8	1	3	4	9	3	6	5
Jecžmjeń " "	3	—	6	3	4	2	2	26	9	3	4	2
Wowß " "	3	—	—	3	12	—	3	5	—	3	10	—
Hróch " "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka " "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps " "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły " "	5	10	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduſchka " "	6	17	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lane ßymjo " "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Běrny " "	—	25	—	—	26	2	—	—	—	—	—	—
Butra 1 "	—	26	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
Ssyno 50 "	2	—	—		8	—	—	—	—	—	—	—

Wežera płaczeſche w Barlinje:

ſpiritus 25 tl.—26½ tl., pſcheńza 59—74 tl., rožka 47—58 tl., rěpikowy wolij (njecžiſczeny) 18 tl. — nßl.

Jako woßebje tunje poručam

¼ ſchěroki **cžorny taffet,** ½ metra wot 13½ nßl., ſtary łohcj wot 15 nßl.,
⅝ " **tajki** " ½ " " 18 " " " " 20 "
⅝ " **tajke kachemire** ½ " " 25 " " " " 27½ a drójſcho.

Jan Jurij Pahn
na torhoſchczu pódla hłowneje ſtraže.

Schleſynſke ſchtrympy a ſoki
poruczja **P. Mickel** w Ketlizach.

Ratarſke.

(Młóczaze maſchiny.) Wone ßo ſda, ſo ßu ßo nowe młoczaze maſchiny firmy: **Ph. Mayfarth & Co.** w Frankfurczje n. M. jara dobre wopokasake, pſchetoż wobßedzerjo tajkich maſchinow wo nich jenoż ſ khwalbu ryczja.

Spěſchne a wulke rosſchěrjenje dawa hižom najlěpſche ßwědczenje ſa jich dobrotu a wužitnoſcj, pſchetoż, kaž my ßłyſchimy, je horejſcha firma w lěcze 1873 pſches **ſchtyri tyßazy a pjecj ſtow ruczjnych młóczazych maſchinow a jeno- abo dwajkónſkich göplowych młoczazych maſchinow** pſchedawa.

Ptaczjſna je pjecza jenoż 60—66 tl. franko hacj na dwórniſchczo zeleſnizy. Dla wſcheho druheho chžyk ßo kóždy direktnje na horejſchu firmu wobroczicj.

Na prjódkſtejaze džiwajo ja poruczenja na tajke maſchiny horjebjeru a wukaſanje dawam. Ssobotu w korczmje k. **Winklera** (prjedy Juſta) na žitnych wikach.
Chr. Höhna w Koſkach.

Wina

běle, czerwjene a ßłódke, bleſchu po 7½ nßl. a dróžſcho, poruczataj

Scholz & Kühn
na jerjowej haßy.

Prawdźiwy
Dr. med. Kochowy
univerſalny magenbitter*)
je kóždemu w žołdku czerpjazemu najlěpje poruczicj. Tónle ßylne aromatiſki, mózny magenbitter je jara dopokasany ßrědk pſchi ßłabym žołdkowym pſchetkaczu, pſchi ſaźwanju, hämorrhoidalnych, delnjoźiwotnych wobczežnoſczach, ſ zyka pſchi wſchěm njedoßahazym pſchetkaczu a jeho ßłědſtwach a napſcheczźiwo ſkutkowaze žołdkowe picze.

*) Na pſchedań maja jón w originalnych bleſchach po 10 nßl. we
Budyſchinje: knjes **Wilh. Jacob** a k. **Heinr. Lindner**,
Wehrsdorfje: k. **C. Aug. Schmidt**,
Seiſhennersdorfje: k. **Ernſt Ponath**,
Schěrachowje: k. **Carl Swoboda**,
Neugersdorfje: k. **Raimund Herbrich**,
Ebersbachu: k. **Aug. Ernſt**,
Nowoſalzu: k. **Richard Hamberg**,
Kamjenzu: k. **Herm. Käſtner**,
Cybawje: k. **J. G. Müller**,
Biſkopizach: k. **Bernh. Kunza**,
Ledźworzach: k. **C. Jordan**.

Atteſt.

Jenoż **Glöcknerſkej** žałbje*) mam ßo ſa ſtrowoſcj ßwojeje žony džakowacj, kotraž bě na ſatraſchne ſaczeknjenje kolena khora, ale jej pſche to niczo njepomhaſche. Saczeknjenje ßo pak po nałoženje tuteje žałby bórſy pſchedže, boloſcj ßo ſhubi, moja žona bě ſa 4 njedźele ſtrowa, jako běch prjedy ¼ lěta pomoz podarmo pytak. S džakownoſcze ja tutu žałbu **kóždemu** hoſpodarſtwu poruczam.
Jan Bjedrich König ſe Schkeudicza.

*) Prawdźiwa ſe ſchtemplom: **M. RINGELHARDT** na ſchachtlicžźy k dostaczu w ſchachtlach po 2½ nßl. w **budyſkomaj haptykomaj**, kaž tež w haptykach w Biſkopizach, Rakezach, Schěrachowje, Hirſchfeldze, Bjernaczizach, Woſtrowzu, Herrnhucze, Neugersdorfje, Großſchönawje, Nowoſalzu, Seifhennersdorfje a w fabrizy w Gohliſu pola Lipſka.

NB. Bjes horka wucziſchczaneho ſchtempla žałba **prawdźiwa njeje.**

Najlěpſchi ßrědk pſche kaſchel.

G. A. W. Mayerowy bróſtſyrop ſ Wrótßławja ßym ja pſchi wſchelakich džěczach nałožił a namakach pſchi **kaſchelu** a **dyhawoſczu** ſpodźiwnu pomoz, čžohož dla ja wſchěm ſtarſchim **G. A. W. Mayerowy bróſtſyrop** najlěpje poruczam.
Mannersdorf. Dr. **J. Locotař**, lěkař.

Na ßwětnej wuſtajeńzy prämiirowany bróſtſyrop maja jenoż prawdźiwy na pſchedań w bleſchach po 8 nßl., 15 nßl. a 1 tl.:

Heinr. Jul. Kincka w Budyſchinje,
W. Rotha w Lubiju,
P. Kinne, haptykař w Hernhucze,
Joſ. Löbmann w Schěrachowje,
Ed. Hieſe w Nowoſalzu,
haptykař **Gerischer** w Oſtritzu,
Schokta we Wotrowje,
Lehmann w Budeſtezach a
haptykař Dr. **Hultzſch** w Rakezach.
J. Stockhauſen w Kamjeńzu.

Richard Rincke,

fabrikant pſchedeſchczńikow a ßłónczńikow,
w Budyſchinje na ſwonkuej lawſkej haßy 879,
poruczja pſchedeſchczńiki a ßłónczńiki w najwjetſchim wubjerku po najtuniſchich płaczińach.

Róże, kaž tež **pletwa** ſa njewjeſty a **kmótrow** ßu rjane a tunje na pſchedań w ſchtrympariſkich khlamach **hauenſteinſkeje** abo **butrowſkeje haßy.**

Dickowa konceßionirowana daloko wuwołana ſpodźiwnje hojaza žałba,
kotraž je ßo najbóle kóždy ras jako dobra wopokaſaka, poruczja ßo w žerdkach po 3 nßl. a po 12 np.,
wot **hrodowſkeje hor**[illegible].

Tšěschnu papu

dopósnaty najlěpschi fabrikat, kaž tež **papowe hosdże** pschedawa po fabrikskich płaczisnach

brjewopschedawarnja: **A. Zimmermann**
w Budyschinje na nowych hrjebjach 713.

Najnowsche sa symu w **rubischczach na hłowu, w schawlowych rubischkach, lamach, drastnych tkaninach, bukskinu a doublu** poruczа

H. Kayser
firma J. Hartmann
na žitnej haßy 52.

K dobroczjiwemu wobkedžbowanju poruczam ja swój skład najnowschich a najrjeńschich **drastnych tkaninow** s wołmy a židy.

Drasta a mantle so po skasanju najrunczischo seschija a so sa dobre pschistejenje a kmane dźěło rukuje.

Jan Jurij Pahn
na torhoschczu pódla hłowneje straže.

Pśches tunje nakupowanje je mi mózno, wschelake twory rjaneje dobrosce po spodźiwnje **tunich** ale **twjerdych** płaczisnach pschedawacz, jako

¾ schěroke **kattuny** ½ metra 22 np., to je: stary łóhcź 2½ ngl.,
⅝ " **mix=lustre** " " 31 " " " " " 3½ ngl.,
⅝ " **popeline** a **karrirowane** drastne tkaniny ½ metra 3½ ngl.
to je: stary łohcź 4 ngl.,
⅝ " **jenobarbne ripsy** ½ metra 4 ngl., to je: stary łohcź 4½ ngl.
moiréje k sukњam ½ metra 4 ngl., to je: stare łóhcź 4½ ngl.,
pisane židzane schawliki po 2½ ngl. a drózscho,
jaquettz s tricota a düffela po 1 tl. 20 ngl. a drózscho,
mantle a paletoty wot 3½ tl. w najnowschich façonach.

Jan Jurij Pahn
na torhoschczu pódla hłowneje straže.

Jaquetty a paletoty

sњamњueje fabrikazije jara tunjo poruczа

Reinhold Hartmann jun.

na sњerbskej haßy 23.

Saßopschedawarjo dostanu rabatt.

Na žitnej haßy 52. **Jaquety a paletoty** Na žitnej haßy 52.

wulki ſkład we wſchěch barbach a wulkoſczach:

jaquety ſa wulke parſchony wot 1⅙ tl. a drózſcho,
paletoty " = = = 3⅙ tl. a =

porucza **H. Kayser**

☞ W khlamach ßo **ßerbſki ryczi.** firma **J. Hartmann**
w domje k. pſchekupza Carl Noack.

Swój bohacze wuhotowany ſkład

mužazeje a hólczazeje draſty,

woßebje jara wulki wubjerk **ſymſkich pſchewoblekarjow** wſchěch barbow a wulkoſczow, wſcho doſpołne a po nowſchej módze, kaž tež **hólczaze nadwoblekarje,** hižom tež ſa **tſilétne** hólczata, poruczam po ſpodžiwnje tunich płaczišnach.

Adolf Weiss

na bohatej haßy w domje knjeſa tapezierarja **Mäuſela.**

Wulki wubjerk

krónſkich ßwěcznikow ſa zyrkwje a rejwanſke ſale,

najrjeńſche a ordinarne **blidowe lampy** běleje a pißaneje ſchkleńzy, kaž tež ſ mjedže latych a wſchitkich wulkoſczow, **wißaze lampy** ſ kſchipkami a bjes nich, **ſcžěnowe lampy** ſe ſchpihelom, ſ moßaſa a ſ lakirowanym ſaßkonjatkom, wſchě družiny **ruczných** a **hródžnych lampow** a **latarnjow,** tež **ſchtórmowe latarnje** najtuniſcho poruczam;

wißaze **lampy** k ſtaczu a pojßnjenju 12 nßl. a drózſcho, **ſcžěnowe lampy** wot 10 nßl.,
ruczne lampy wot 5 nßl.

Tež mam cylindry, lampowe ſwony a ſaßkonjatka, kaž tež lampowe ßulžowy
najtuniſcho na pſchedań.

W Budyſchinje na žitnej haßy 52. **Hermann Rachlitz.**

Khoſej, punt po 105, 110, 120, 130, 140, 150, 160 np.,
zokor, pt. po 40, 44, 46, 48, 50, 52, 54, 56, 60, 64 np.,
cigarry, 1000 po 4½, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15 hacž 25 tol.,
rajß, pt. po 18, 20, 22, 24, 30 np.,
kurny tobak, pt. po 24, 30, 40, 50, 60 hacž 150 np.,
ſchnupny tobak, pt. po 50 hacž 150 np.,
tuczno, ſchmalz, butru, jahły, jerje, krupy, grieß, hróch, ßoczki, nudle, róſynki, korinthy, korjenje, jědžny wolij, petroleum, ßwěczenje, thran, mydło, ßól, ſodu, palenz, rum a konfekturu ßamßneje fabriki
poruczа po wſchomóžno najtuniſchich płaczišnach
J. T. Schulza na ſnutſkownej lawſkej haßy 137.

Ssuknjane ſtupnje a
ßuknjane toſle
poruczа najtuniſcho **Richard Rincke**
na ſwonknej lawſkej haßy 879.

Lanu muku, rapſowu muku, rapſowe woßuchi a majßowy ſchrót
ma ſaßo na pſchedań
mukowa pſchedawarnja
Adolph Krüger
w ſadnej bohatej a na hornczerſkej haßy.

Sslowki.

Nowe turkowſke a czěſke ßuſchene ßlowki doſtań a poruczа **G. Albert** ſady wulkeje zyrkwje.

Koſaze koże,

kaž tež wſchitke družiny njeharowanych kožow po najwyſchſchich płaczišnach kupuje
Guſtav Nauck na garbarſkej haßy 426.

Sa tajkich, kiž na pluza, wutrobu a nerwy cžerpja, jara ważne.

Liebigowy kumys-extract.

Proschu, mi 36 flakonow Waſcheho kumyßoweho extrakta bórſy póßłacž, dokelž ßmy hódne polěpſchenje pſchi mojej dżowzy po dżewjecjdżeńſkim trjebanju pytnyli a teho dla w lěkowanju pokraczowacž chzemy. Sskaboſcž, hewak kóždy dżeń, woßebje pſched wjecžorom ſaſtupaza, je ßo hižom zyle ſhubiła a paziſentka hižom wjele lěpje wonhlada.

Joſ. Eiſenkolb,
wyſchſchi wucžeŕ.

Proſchu, dokelž je ßo Waſch extrakt tež pola mje hižom po wutrjebanju tſjoch flakonow jako dobry wopokaſak, wo pſchipóßłanje (Skaſanje).

Katharina Stude.

Po wużiczu tychle ſchtyrjoch flakonow kumyßa móżu prajicž, ſo je ßo kaſchel něſchto pomjeńſchił, dychanje je loże, tež je wjetſche pokhilenje k ſpanju po Waſchim poruczenju, je ßo namakało atd.

H. Müller.

Wukładowaza knižka Dr. Weila darmo a franko.

General-Depot von Liebig's Kumys-Extract.
Berlin, Friedrichstr. 196.

NB. Lěkarjo naſcheho inſtituta ßu kóżdy cžaß hotowi, po pſchißłanju wopißanja khoroſcze khoremu ſ lěkarſkim wukaſowanjom k ruży bycž, **a njetrjeba ßo ſa to niczo płacžicž.**

Sa Budyſchin a wokolnoſcž pſchedawa knjes **Heinr. Jul. Linka** 1 bleſchu ſa 16 nßl., 4 bl. ſa 2 tl.

„Schwajzarſki" mlókowy a wużitkowy pólver

ſa kruwy, najlěpſchi **ſłótny pólver** ſa konje a howjada, haptykarja Schalla **„ſchmrěkojehlinowy äther"** najlěpſchi ßrědk pſche wicž a drjenje w ſtawach, ſchkleńczku po 75 np. poruczа

měſchczańſka haptyka w Budyſchinje.

Cigarry

w jara wulkim wubjerku, pěkneje dobroſcze a ßo derje palaze, poruczа 100 ſchtuk 18 nßl. a dróżſcho

Carl Pötſchka
na ſwonknej lawſkej haßy.

Koſaze, ſajecze, **korniklowe, tchórjowe, mordarjowe, liſchcze** kaž tež **cželaze koże** kupuje po najwyſchej płacžiſnje

Heinrich Langa
w Budyſchinje pſchi ßerbſkej katholſkej zyrkwi na żitnych wikach.

Wſche drużiny

njeharowanych kožow kupuje ſtajnje

Ernſt Schulz
w hoſcženżu k ſkotemu lawej
a
na garbarſkej haßy w domje k. hornczerja **Beega.**

Palenz

wſchěch drużinow **korczmarjam** a **ſaßopſchedawarjam** pſchi najlěpſchej tworje po najtuniſchich płacžiſnach poruczа

Hermann Kunack
na bohatej haßy czo. 90.

Syrop,

pt. po 18, 20 a 24 np., dobry a cziſcžeßkodżiwy, pſchedawa

Hermann Kunack.

Najlěpſchi

mlokowy a wużitkowy polver.

Kral. priv. haptyka w Rakezach.

Dr. P. Hultzſch.

Tutón hižom wjele lět ſ najlěpſchim ſkutkowanjom trjebany mlokowy a wużitkowy polver ßo woßebje nałożuje pſchi trajazej ßuchocze a njewobżernoſcži wſcheho howjaſeho ſkotu, pſchede wſchitkim pſchi kruwach, hdyż mloko jara wotebjera, módru, jaßnu abo ßnadż tež krawu barbu doſtawa, a da ßo wot njeho rano na prěnju pizu horſtka, a kruwam tež něktore pſched cželenjom a po nim.

Jene **khlamarſtwo** na wßy chze nèchtón k 1. januara 1875 wotnajecž. Jeli je něhdże tajke k doſtaczu, dha niech ßo to we wudawarni „Serb. Nowinow" woſſewi.

W Trjebjeńzach je jena jenoſchoßowa khěża czo. 31 ſe ßwobodneje ruki na pſchedań. Wſcho dalſche je ſhonicž pola wobßedżerja tam.

Młody człowjek, kiž chze **żołtolijerſtwo** (Gelbgießer) nawuknycž, móże pola podpißaneho hnydom abo jutry do wucžby ſtupicž.

Na jerjowej haßy czo. 275. **Auguſt Glieu,** żołtolijerſki miſchtr.

Czeho dla we **kaſowſkej a delnjowujeſdżanſkej woßadże** lětßa **ßwjedżeń reformazije** njeßwjeczachu?

Někotſi,
kiž ßu teho dla budyſki wiczny dżeń ſkomdżili.

Nakładnik: J. E. Smolek. Ćišć: L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 47. ~ 21. novembra ~ 1874.

Serbske Nowiny.

Za nawěšťki, kiž maja so we wudawarni „Serb. Nowin“ na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 688 wotedać, płaći so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawaŕ
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 7 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawarja 75 np. a na kral. saks. pósće 8½ nsl. a z přinjesenjom do domu 98 np.

Nowy sakski schulski sakon.

Nowy sakski schulski sakon je w sandźenym měšazu t. l. do žiwjenja stupił. Wón je tajkeho wopschijeczа, so budże sa kóždeho hospodarja, kaž tež wošebje sa kóždeho wuczerja a duchowneho jara wužitne, hdyž jón sesnaje. My chcemy teho dla w błědowazych nastawkach najwažnische postajenja tuteho sakona rospomnicz, prjedy teho pak na to spomnicz, schto bě dotalny sakski schulski sakon dla nakožowanja serbskeje ryče w serbskich schulach postajił. Potom chcemy pokasacz, hacz je nowy schulski sakon w tajkim nastupanju hinasche postajenja sčinił.

Po authentiskim wukožowanju kralowskeho sakskeho ministerstwa kultusa a sjawneho wuczeństwa, w lěcze 1849 datym, kaž tež po wukasu kralowskeje sakskeje krajskeje direkzije w Budyschinje wot 28. augusta 1849, nakožowanje serbskeje ryče pschi schulskej wuczbje nastupazym, „je pschi § 28 ludoweho schulskeho sakona wot 6. julija 1835 měnjenje sakondawarja s wěstoscu na to schło, so so serbske dźěcži wschudże, hdźež sa nje elementarske schule wobsteja, niz jenoz serbske čitanje wuczicz, ale so jim tež w kscheseijanskej wěrje dospołne roswuczenje na sakkadże serbskeje ryče wudźělicz **dyrbi**. Duz so na žane waschnje wuczerjam pschi serbskich schulach dowolicz njemóże, wot teho samowolnje wotstupicz.“*)

Dale rěka tam w nastupanju němskeje ryče: „Hewak ma so we wschěch schulach němska ryč wuczicz, kaž dźe je so to wot Sserbow samych žadako a sa nusne spósnako. Tola njebudze dosahacz, tule ryč jenoz w mało hodźinach wuczicz, . . . ale ma so wulki dźěl wuczby we njej podawacz. W nastupanju teho, kak wjele ma so w kóždej schuli, w kotrejž so wjazy abo mjenje serbskich dźěcži wucži, němskej abo serbskej ryči spožczicz, njehodźa so powschitkomne prawidła postajicz. Po prawym budze drje němska ryč prěnje město dostacz dyrbjecz; tola pak je kralowske ministerstwo po namjecze krajskeje direkzije pschiswoliło, pschichodnje schulske prjódkstejeństwo nastupazeho schulskeho wokrjesa w tajkim nastupanju praschecz, so by so potrjeba gmejny swěru rospomnika a so wuczba tak srjadowaka, kaž so k dosahnjenju schulskeho wotpohlada najlěpje hodźi.“*)

Po tajkim je sakske ministerstwo postajiło, so **dyrbi** so pschi roswuczenju serbskich dźěcži w kscheseijanskej wuczbje serbska ryč nakožecz a so žadyn wuczeŕ wot tajkeho postajenja wotstupicz njesmě; kak wjele ma so w druhim nastupanju serbski a kak wjele němski wuczicz, to pak wone twjerdże wobmjesowako njeje, a je s jeho wukładowanja jeno to s wěstoscu spósnacz, so ma so wulki dźěl schulskeje wuczby s pomozu němskeje ryče podawacz. Hewak tež sakske knježerstwo nicžo wo tym njepraji, hacz ma wone wotpohladanje, serbski lud pschenjemczicz. W tajkim nastupanju je so pruske knježerstwo sjawnisce wuprajiło, pschi tym pak tež serbskej ryči sjawnje tejko města w pruskich serbskich schulach pschipokasaka, so mója pruszy Sserbja s tym derje s pokojom bycz.

(Pokracžowanje.)

*) W originalu takle: „Uebrigens muß in allen Schulen die deutsche Sprache gelehrt werden, wie das ja auch von den Wenden selbst gewünscht und als nothwendig anerkannt wird. Es wird aber nicht genügen, diese Sprache nur in wenigen Stunden zu lehren, . . . sondern es muß ein großer Theil des Unterrichts darin ertheilt werden. Darüber, wie viel in jeder Schule, in welcher mehr oder weniger wendische Kinder unterrichtet werden, der deutschen und wendischen Sprache einzuräumen sei, lassen sich allgemeine Vorschriften nicht ertheilen. In der Regel wird wohl die deutsche Sprache vorwalten müssen; es hat aber das Königliche Ministerium nach dem Vorschlage der Kreis-Direction genehmigt, daß künftig der Schulvorstand des betreffenden Schulbezirks darüber gehört werde, damit das Bedürfniß der Gemeinde sorgfältigst erwogen und der Unterricht so eingerichtet werde, wie er zur Erreichung des Schulzieles am zweckmäßigsten ist.“

*) W němskim originalu tele słowa takle rěkaja: „Es ist beim § 28 des Volksschulgesetzes vom 6. Juli 1835 die Meinung des Gesetzgebers unstreitig dahin gegangen, daß den wendischen Kindern an allen Orten, wo für solche Elementarschulen bestehen, nicht nur das wendische Lesen gelehrt, sondern auch ein vollständiger Religionsunterricht mit Zugrundlegung der wendischen Sprache ertheilt werden **soll**. Es kann daher keineswegs den Lehrern an wendischen Schulen gestattet werden, hiervon eigenmächtig abzugehen.“

Swětne podawki.

Němske khěžorstwo. W nowschim czasu su tu a tam počeli jara sa to ryczecz, so bychu so czěła semrjetych wjazy njehrjebake, ale spaliłe, tak so by so potom jich popjeł do někajkeho sudobja (urny) sypnył a so tole sudobje schowako. Czi, kiž sa to ryczа, praja, so je tajke palenje czěłow sa žiwych ludzi wjele strowsche, hacz hdyž, kaž so to nětko stawa, czěła w semi dołho hnija a wodu a powětr kaza. W starych czasach su pohanjo tež swojich wotemrjetych palili a so hischeze w nětczischim czasu tu a tam w Sserbach stare serbske

pohrjebnischcza ſ popjelnizami nadeńdu. W Drajdżanach je wóſty Siemens pěz natwarił, ſo bychu ßo w njej cżěła hacż na popjeł rospalike a je tam tej najprjedy jedyn Jendżelczan ßwoju żonu a potom jedyn württembergſki bohacżk ßwoju mandżelſku na jeje żadanje po jeje ßmjerczi ſpalicż dał. Hacż dotal bě ſakſke miniſterſtwo k tajkemu palenju dowolnoſcż dało, nětko pak to wjazy pſchiſwolicż nochze.

W naſtupanju młynſkeho pomoznika Birusa, kiż je, każ je ſnate, pſched nětkotrym cżaßom buchholzſkeho młynka ſaraſył a ßu jeho teho dla na budyſkim pſchißażnym ßudże k ßmjerczi wußudżili, budże nowy pſchißażny ßud powołany, dokelż je ßo na ſpomnjenym pſchißażnym ßudże pſchi hlownym jednanju nękajka ſmółka ſtało. Młynkowa Biruſowa, kiż bě hižom dla wotßedżenja ſchtrafy wotwjedżena, je nětko pjecża ſaßy do budyſkeho jaſtwa pſchiwjedżena.

Měſto Draždżany chze wſchelakich twarbow dla 4 milliony toleŕ pożczicż.

Kral Albert a kralowa Karola chzetaj hiſchcze w tutym měßazu weimarſkeho a altenburgſkeho wójwodu (Herzog) wopytacż.

Kralowſke ſakſke wójſko budże pſchichodne lěto 18 millionow 335,143 hriwnow (pſches 6 millionow toleŕ) khoſchtowacż. Miniſter wójny doſtanje 21,000 hriwnow (markow) ſdy, prynz Jurij jako kommandirowazy general ſakſkeho armeekorpſa 12,000 hriwnow ſdy, 18,000 hriwnow ßłużbneho pſchidawka, każ tej 7200 hriwnow ſa wobydlenje a tepjenje. Zyke wójſko trjeba 124,780 centnarjow rożki, 213,180 centnarjow wowßa, 109,229 centnarjow ßyna a 152,291 centnarjow ßłómy.

W Eiſenbergu bě wóndano jena mucha jeneho hólza do ruki kłoka, po cżimż ruka pocża ſacżekacż, hacż je tón hólcżez ſa nękotre dny pod wulkimi boloſcżemi wumrjecż dyrbjał, byrnje běchu lěkarſku pomoz pytali.

W Mühltroffje je ßo ßobotu tydżenja 7 domow a jedyn hoſcżeńz ſe wſchěmi pódlanſkimi twarjenjemi wotpaliło.

W Chemnitzu ßu jeneho rjemjeßniſkeho towariſcha ßadżili, dokelż je w jenej korcżmje wſchelake hroženja na Bismarka ryczał, prajizy, jako by jeho ſkónzowacż chzył.

S Barlina pißaja, ſo je wjerch Bismark k ßwojim lauenburgſkim, jemu wot khěżora darjenym kubłam hiſchcze dwě kuble pſchikupił a ſo chze ßebi na jenym kuble rjany hród natwaricż dacż. Jeho tamniſche kubła njeßu jemu lětnje něhdże 100,000 toleŕ.

Wjerch Bismark je nětko w Barlinje a je tej nękotre raſy pſchi rajchstagſkich jednanjach pódla byk.

Hrabju Arnima, kotrehoż běchu ſ jaſtwa domoj puſchczili, jako běſche 100,000 toleŕ kauzije ſapokożił, chzychu wóndano ſaßo do jaſtwa wotwjeſcż. Wón bě mjenujzy jedyn dżeń dopołdnja na ßudże w pſcheßkyſchowanju pobył a ßo potom ſ jenym ſnatym wulkhadżowak. Pſchi tym bě Bismarka ſetkał a na njeho, każ ßo powjeda, na hanjaze waſchnje pohladał. Poſdżiſcho běchu potom żandarmojo a poliziſtojo do jeho wobydlenja pſchiſchli, ſo bychu jeho ſ nowa do jaſtwa wotwjedli. Ale Arnim bě ßo teho dla tak rosnjembrik, ſo běchu widliſchcza na njeho pſchiſchli a běſche wón tak cżežko ſkhorjeł, ſo lěkarjo jeho wotwjedżenje njepſchiſwolichu. Duż bu jeho dom wot żandarmow wobßadżeny, cżi pak buchu poſdżiſcho wotwołani a ma hrabja Arnim nětko tak mjenowany domjazy arreſt.

Nękotre nowiny pak powjedaja, ſo je hrabja Arnim jeneje druheje winy dla ſ nowa arretirowany. Wón bě mjenujzy, jako bě ßo ſ jaſtwa domoj wróciłk, wſchelake liſty, kiż běſche ſ Pariſa ßobu pſchiwjeſk, pſchehladował a tam nękotre pißma namakał, kotrez Bismark wot njeho żadaſche a ſa kotrymiż bě tón hižom prjedy pola njeho pytacż dał. Tele pißma je Arnim na měſcze pſches ßwojeho ryczńika Munkela na ßudniſtwo póßłał, ale, dokelż ßu w tychle pißmach jaraważne, pſchi tym pak potajne wězy wopſchijate, dha na to tukaja, ſo je Arnim te ßame na tajkele waſchnje do ſnajomoſcze wſchelatich ludżi pſchinjeſcż a ſ tym Bismarkej ſeſchkodżicż chzył. — Schto je na tej wězy wěrne abo njewěrne a kak daloko je Arnim winowaty, njehodżi ßo hiſchcze prajicż, tola je ſjawne, ſo ßo po nſchej Europje nad tym ſałhadżenjom dżiwaja a teho dla w zuſnych nowinach dżiwnje bledża. — Hewak nękotre barlinſke nowiny wudawaja, ſo budże nad hrabju Arnimom 9. decembra ßud wotdżerżany a ſo budże ßudżenje ſ dżěła ſjawne, ſ dżěła pak potajne, dokelż budża ßo tej nękotre potajne liſty cżitacż.

Na rajchstagu muradżowachu jenu pſchekupiku abo wjele wjazy fabrikſku a rjemjeßniſku należnoſcż, mjenujzy tak mjenowane ſakitowanje fabrikſkich a rjemjeßniſkich markow (ſnamjeſchkow). Hewak ryczeſche ßo tej wo tym, kak dołho ßmě franzowſka ryczż w Elſaßu a Lothringſkej ßwoje dotalne prawo wobkhowacż a bu to ſkónczńje wjerchej Bismarkej jako kanzlerjej němſkeho khěżorſtwa ſawoſtajene.

Kölnſkemu arzybiſkopej je pſchikaſane, ſo dyrbi 590 pomoznych farſkich měſtow bórſy definitiwnje wobßadżicż, hewak budże dla kóżdeho tajkeho měſtu k 50 tolerjam — po tajkim wſcho do hromady k 29,1500 tolerjam — ſchtrafy wotßudżeny.

Awſtria. Wſchelake nowiny powjedaja, ſo drje budża nękotſi awſtriſzy miniſtrjo ſe ßłużby puſchczeni, dokelż ju wjazy tak prawje ſaſtacż njewjedża. — Khěżor a khěżorka ſtaj pſchi ßwojim pſchebywanju w Czechach tej w Praſy pobykoj, hdżež buſchtaj wot měſchczanow jara

pschecželniwje postrowjenaj. Wonaj prajeschtaj, so bórsy saßo pschijédžetaj, dokelž ßo jimaj w Czechach derje lubi.

Awstria, Rußowska a Némska chzedža s rumunskim, kaž tež se ßerbskim wjerchom wschelake polóžnoscze w nastupanju wikowanja wujednacz. Turkowski sultan, wo tym jaßkyschiwschi, je pak wosjewił, so ma ßo wón teho dla najprjedy praschecz, dokelž ma wón wyschsche knjejstwo nad Rumunskej a Sserbskej. Ale spomnjene tsi knjeżerstwa tajke praschenja na sultana cžinicz nochzedža a njebudža.

Franzowska. Pariske nowiny wudawaja, so najskerje dwaj ministraj se ßkužby stupitaj. — Po poruczności franzowskeho ßejma Mak-Mahon na wschě waschnje sa to skutkuje, so by ßo franzowske wójsko saßo do dobreho rjadu stajiło.

Schpanijska. Karlistojo běchu wóndanjo město Irun ßylnje woblehnyli, tola pak ßu jich wojazy schpanijskeho knjeżerstwa wot tam wubili.

Rußowska. Sa tych Ruskich, kiž ßu wot krajneje grichisko-katholskeje (prawoßławneje) wéry we wschelakim nastupanju wotpanyli — jich je nëhdže 10 millionow — je nëtko ßwëtneho porjadka dla civilne mandželstwo sakožene.

Ze Serbow.

S Budyschina. Sandženu póndželu, 16. nov., wječor w 5 hodžinach počzachu schtórmowacz a rëkasche, so ßo s wonka swonknych lawskich wrotow, njedaloko piwarnje, pali. Tam tež ßo wo prawdže palesche, niz pak dom, ale wulka fajma, khëtry kruch k pokodnju wot želesnizy na polu stejaza a tudomnemu měschczanskemu kublerjej Kschižankej na lawskich hrjebjach ßkuschaza. Woheń je wëšty Helm se Židowa sakožił a je ßo teho tež wusnał, jako běchu jeho doßahnyli, jako ßo hischcze palesche. Schkoda ßo na 600 toleŕ woblicža.

S Dobraschez. Ssrjedu, 11. novembra, pschipoldnju w 12 hodžinach je na žiwnoscži, kublerjej Pětrej Kunathej ßkuschazej a wot Pětra Kschižanka wotnajatej, woheń wudyrił a wschě twarjenja spomnjeneje žiwnoscže, kaž tež Kunathez kubka do prócha a popjeła pschewobrocził. Hewak spalichu ßo wschě twarjenja sahrodnika Jurja Marczinka a kublerja Jana Dreßlera. Tola je poßleńschemu brózeń stejo wostała. Kak je woheń wuschoł, njeje sjawnje snate. — Pschispomnicz mamy, so je rjana wulka Kunathez brózeń hakle létßa dotwarjena a je ßo tola wotpalika, hacž runje bě maßiwna.

S Budestez. Nasch nowy farař, dotalny wulkoradschowski duchowny, k. Mrósak, ßo ßrjedu, 25. novembra, k nam pschesßydli a budže drje najskerje njedželu, 29. novembra, sapokasany.

S Budyschinka. Schtwórtk, 12. novembra, bě sa naschu woßadu radostny dzeń; pschetož na tutym dnju ßo dotalny kandidat duchownstwa a lubijski wyschschi měschczanski wucžeŕ, k. K. T. Röseberg, jako nasch nowy farař k nam pschesßydli. So bychmy jeho ßwjedženšzy powitali, poda ßo pschipoldnju dohi, pyschny cžah, wobstejazy se schulskich džécži s jich wucžerjom, s dorosczeneje muskeje a žónskeje mkodosczże, se sastupjerjow zyrkwje, schule a gmejnow, pod nawjedowanjom hudžbneho khora s farskeho dwora hacž k cžeßnym wrotam, kiž běchu na mjesach woßady bjes Pschiwczizami a Skanezami natwarjene. Jako bě ßo tam cžah, kotremuž bě ßo tež wjele druhich woßadnych pschiwdako, s wobeju bokow cžeßnych wrotow sestupak, tež nowy knjes duchowny bórsy pschijédže. Jako běsche s wosa stupił, dowjedžechu jeho zyrkwinszy prjódkstejerjo k cžeßnym wrotam, hdžež jeho nasch zyrkwinski wucžeŕ, k. Bjar, w mjenje kollaturskeju knjejstwow, zyrkwinskeho prjódkstejerstwa a woßady najpschecželniwscho witasche. Na tajke witanje knjes duchowny najluboßnischo wotmolwjesche, po cžimž ßo cžah s nowym k. fararjom pod swonjenjom swonow na pucz do Budyschinka poda. Jako běsche psched faru pschischoł, kotraž bě prjedy zyle pschetwarjena a ponowjena, knjesa duchownego sastupjerjej kollaturskeju knjejstwom postrowischtaj a na to dżerżesche k. Bjar hischcze jenu ryczż, w kotrejž woßadu k džakej k Bohu napominasche, kiž je jim tajkeho hódneho duschowpastyrja wobradził. Do farskeho domu sastupiwschi, tam k. duchowny někotre pěkne dary dosta. — Njedželu, 15. novembra, sta ßo w zyrkwi, kraßnje wudebjenej, ßwjedženške sapokasanje naschego nowego k. duchowneho do jeho sastojnstwa psches k. fararja Trautmanna s Porschiz pod aßistenzu k. fararja Rychtarja s Kotez a k. diakonußa Urbana s Klukscha, po cžimž k. farař Röseberg (Rëßbarť) ßwoje nastupne prědowanje w ßerbskej a němskej ryczi džerżesche.

S Luwoczіz. Tudomny wucžeŕ, k. Fröhnel, je ßo psched krótkim cžaßom pensionirowacz dał.

S Hornjeho Komorowa. Létuschi ßwjedžeń reformazije bě sa naschu schulsku gmejnu radostny dżeń, dokelž bu na nim nascha nowa schula poßwjeczena. Pschi tutej skkadnoszi je kupjanski ryczeŕkubleŕ, knjes A. Fischer, tudomnej schuli 300 toleŕ darił, kotrychž dań ma ßo kóždy léto tsjom khudym a pěknym konfirmandam wudželicz. Poßwjeczeńsli dżeń ßo se schulskim ßwjedženjom skónczi.

S Lupoje. Pschi skkadnoszi hońtwy, kiž ßo na tudomnym reviru ßrjedu tydženja wotdżerża, nadeńdżechu w huszinach, pschi tak mjenowanym holczim hacże, wojbjeschenza, kiž bě tam najskerje hižom dokho wißał, dokelž bě mjaßo s woblecża, schije atd. wot ptakow wotżrany. Wojbjeschenż, kotrehož měża na jenej khójczży wißasche, bu tam potom po poruczenju ßudnistwa pohrjebany. Schtó je byk, njeje snate.

Přilopk.

* Budyšchin. Po nowšchich powješćzach horka spomnjeny Helm fajmu ſ dobrej wolu ſapalił njeje. Mjenujzy wón je w njej ſ někotrymi towarſchemi hižom někotry cžaß ßwoju hospodu měł a jako běſche pondželu wjeczor k njej pſchiſchoł, běſche pohladacź chzył, hacź tam jeho towarſchojo ßu. Duj bě ſchtrychowanczko wucžahnył a ſaßwěcził, pſchi cžimž bě ßo ſtako, ſo bě ßo fajma někak ſapalika. Wón je ßo hnydom po ſapalenju ßam teho wſcheho wuſnał a pſchi tym pjecža wulku ſtaroſcź wo to měł, ſo je ßo ßnadź jedyn jeho towarſchow w tej fajmje ſpalił. To pak ßo ſtako njeje, kaž je ßo poſdźiſcho pokaſało.

* W Draždźanach bu 12. novembra wjeczor pißaŕ Dehnel, jako pſches koliju żeleſnizy dźěſche, wot jeneho cžaha podtorhnjeny, kiž jemu wobej nohy wotrěſny.

* Wondano wěſty Ebert ſ měſta Wehlena na jenej wyßokej ſkale ſchmrěki puſchcžeſche. Jako pak bě ſe ßwojim ßynom poßleni podrěſał, dha ßo tón tak njeſbožomnje ſe ſkały dele wali, ſo Eberta ßobu hrabny. Skała je tam pſches 100 kóhczi wyßoka a wón ßo teho dla tak ſtraſchnje wobſchkodźi, ſo bě na měſcze morwy.

* Pola cžeßliſkeho miſchtra Haudy w Hirſchbergu ßwjeczeſche 16 cžeßliſkich tón dźeń, hdźež běchu pſched 25 létami k njemu do dźěła ſtupili a tež tónle zyły cžaß w jeho dźěle woſtali.

* W Tübingenu ßu 3. novembra rano w tſeczej hodźinje lohke ſemjerżenje měli.

* Jako 10. novembra pjecžo dźěłacžerjo w tamniſchej kalkowej ſkale kalk kamachu, jich jena ſcžěna tajkeje ſkały ſaßypny; ſchtyrjo ſ lohkimi wobſchkodżenjemi woteńdźechu, pjaty pak na měſcze morwy woſta.

* Parokódź „Sirius" ſońdżenu ßobotu w naranſchim morju ſ parokódźu „Borußia" w hromadu ſtorcži a wobej kódźi ßo pſchi tym tak wobſchkodźiſchtej, ſo ßo poßleńſcha na wyßokim morju ponuri, prěńſcha pak hacź k mórſkemu brjohu dohna, hdźež ludźo wucżeknychu, prjedy hacź ßo ſ wodu napjelni. S „Borußije" běchu ludźo też wſchitzy na jenym cžołmje wujěli, kapitan pak, kiž ßwoju kódź wopuſchcžicź nochzyſche, je ßo ſ njej tepił.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hanß Depla. Syma je ſaſtupika a ſ kehelekulenjom je teho dla kónz.

Mots Tunka. Hm, naß to njeſadźěwa; pſchetož dha ßej ſatepimy, ſo naß ruzy njewoſabytej pſchi kulenju.

H. D. Haj, to ßo jenoż hodźi, dokelż macże kryte kehelniſchczo; to je w M. hubjeńſcho, tam jim syma a wjedro ſadźěwa, pſchetož jich kehelniſchczo je ßrjedź wßy, ſo pětnje w zyłej wßy klepotacź ßłyſchachu a ßo tam potom wſchě dźěczi w hromadu ſehnachu a njekaſanſtwo cžerjachu.

M. T. Njejßu dha jim to ſakaſali?

H. D. Nó, kulerjo ßo cžim bóle ßmějachu, cžim hłupiſche wězy dźěczi cžinjachu.

M. T. Aw jaw! ſo by tola tych kulerjow něchtón ſa to pokulał!!

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Pětrowſka zyrkej: Jan Hermann Sieber, ſeminarſki wyſchſchi wucžeŕ, ſ Idu Franziſku Nencžez. — Hendrich Khryſtian Brand, wikowaŕ w Draždźanach, ſ Madlenu Schebeliz.

Michałſka zyrkej: Bjedrich Auguſt Kral, ſitingſki kowaŕ ſ Marju Hilżbjetu Schoicžiz. — Ernſt Hermann Leinert, młynſki na Židowje, ſ Marju Auguſtu Hilbenzez ſ Bórku. — Michał Ernył ſ Rodez, ſ Marju Thereſiju Wicžaſez ſ Brěſowa. — Korla Auguſt Nowak, koporniſki kowaŕ w dobruſchanſkim papjerniku, ſ Hanu Emiliju Schramiz ſe Sſtoneje Borſchcže. — Louis Leberecht Riedel ſ Klingenthala, ſ Marju Madlenu Mucžerjez ſe Židowa. — Korla Guſtaw Fryčża, korbjeŕ na Židowje, ſ Helenu Łahodźiz tam.

Křćeni:

Pětrowſka zyrkej: Mila Johanna, Korle Auguſta Fiedlerja, ſeminarſkeho wyſchſcheho wucžerja, dź.

Michałſka zyrkej: Hana Hilżbjeta, Korle Wylema Wackwitza, wobydlerja pod hrodom, dź. — Jan Richard, Eduarda Lübeka, kněżerja a ſpukelnika na Židowje, ß. — Michał Hermann, Michała Ponicha, kublerja w Łoſankezach, ß. — Jurij Ernſt, Jurja Rjeczki, wobydlerja na Židowje, ß. — Hana Marja, Reinholda Kreczmarja, najeńka Dwejuj Lip pola Hornjeje Kiny, dź. — Marja Helena, Auguſta Bietzy, wobydlerja w Jeńkezach, dź. — Ernſt Hermann, Handrija Bohuwěra Schuſtera, murjerja a kněżerja na Židowje, ß. — Ernſt Alwin, Bjedricha Auguſta Hulcża, kowarja na Ssokolzy, ß. — Hana Amalia, Jana Bohuwěra Scholtzy, żiwnoſcżerja w Cžichońzach, dź. — Jan Auguſt, n. ß. w Nowych Cžichońzach. — Martha Thereſia, Jana Kſchiżanka, kněżarja w Jeńkezach, dź. — Marja Helena a Jan Auguſt, Handrija Jurja, kněżerja a murjerja na Židowje, dwójniſkej dźěſczi. — Korla Adolf Bruno, Emila Antona Geldnera, murjerja pod hrodom, ß. — Bjedrich Ernſt, Bjedricha Wylema Alberta, wobydlerja na Židowje, ß. — Hana Khryſtiana, Jana Böhmarja, wobydlerja w Delnjej Kinje, dź.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje

14. novembra 1874.

Dowoz: 3865 měchow.	Płaćizna w přerězku na wikach,						na bursy,					
	niža.			wyša.			najniža.			najwyša		
	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.	tl.	nßl	np.
Pſchenża 50 kilgr.	3	14	2	3	26	1	3	14	2	3	21	6
Rožka " "	3	4	9	3	8	1	3	4	9	3	6	5
Jeczmjeń " "	3	—	6	3	4	2	2	26	9	3	4	2
Wowß " "	3	5	—	3	12	—	3	5	—	3	10	—
Hrósch " "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka " "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps " "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły " "	5	10	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduſchka " "	6	17	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lane ßymjo " "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Běrny " "	—	25	—	—	26	2	—	—	—	—	—	—
Butra 1 "	—	26	—	—	29	—	—	—	—	—	—	—
Ssyno 50 "	2	—	—	2	8	—	—	—	—	—	—	—

Wežera płaczeſche w Barlinje:

ſpiritus 19 tl.—19½ tl., pſchenża 55—70 tl., rožka 53—58 tl., rěpikowy wolij (njecziſczeny) 18 tl. — nßl.

Moje lětusche
wulke hodowne wupschedawanje

sapocžnje ßo

póndźelu, 23. novembra,

a je wone wuhotowane s wulkim wubjerkom w płacźisnje jara poniženych drastowych tkaninow wschěch družinow.

Spodźiwnje tunjo

cžorne a pißane židźane tkaniny
jacquetty a paletoty łonscheho waschnja.

W Budyschinje
na bohatej haßy 66.

Heinrich Preu.

Drjewowa aukzia.

Na knježim **hatkowskim** lěßowym reviru, we wotdźělenju „w cźisczu", budźe ßo

póndźelu, 23. novembra,

70 Rm. khójnowych schcžěpow,
100 Rm. = pjeńkow,
20,00 khójnowych walcžkow

sa hotowe pjenjesy na pscheßadźowanje pschedawacž. Sapocžatk dopołdnja ½10 hodźinow.

W Minakale, 14. novembra 1874.

Hrabinska Einsiedelska inspekzia.

Drjewowa taxa.

W mojim drjewnischcžu na delnjowujesdźanskim reviru steja na pschedań:

338 stohow (po 3 Rm.) pjeńkow po 2 tl. 12 nßl. s lěßowym pjenjesom,
150 stohow (po 3 Rm.) kuleczkow po 3 tl. 15 nßl. s lěßowym pjenjesom,
50 kop walcžkow po 1 tl. 20 nßl. s lěßowym pjenjesom.

Samołwjenja a płacženja ßo stanu pola torfoweho mischtra **Rjelki** w Delnim Wujesdźe.

Nowak.

Richard Rincke,

fabrikant pschedeschcžnikow a ßłóncžnikow,
w Budyschinje na swonknej lawskej haßy 879,

porucža pschedeschcžniki a ßłóncžniki w najwjetschim wubjerku po najtunischich płacźisnach.

Ssuknjane stupnje a
ßukujane tofle

porucža najtunischo **Richard Rincke**
na swonknej lawskej haßy 879.

Dokelž ßym jene sastate khlamy horje wsał, pschedawam nětko **žonjaze stoffowe jaki** wot 1 tl. 15 ßl. hacž 2 tl. 10 ßl., prjedawscha płacźisna 4 tl., **dźěcžaze jaki** sa 1 tl. 10 ßl.—20 ßl., prjedy sa 2½ tl.; **jaquetty,** 1½ łóhcža dołhe, sa 4 tl. 10 ßl., prjedy sa 6 tl.

To k prjódkstejazym hodam k dobrocźiwemu wobkedźbowanju porucža

H. Kubasch
na garbarskej haßy cžo. 432.

Dwě wyßokoscźělnej **kruwje** a jena wyßokoscźělna **jałojza,** kaž tež jedyn dźěłarski **kóń,** kiž je wysche, steja na pschedań na kuble cžo. 5 w Tsělanach.

Hollandski mlókowy pólver.

Tutón, se starodawnych cžaßow dopokasany, s najlěpschich selow a korjenjow pschihotowany pólver, po jenej abo po dwěmaj łžizomaj wschědnje kruwom abo wołam na prěnju pizu naßypany, pschisporja wobžernoscž, płodźi wjele mloka a sadźěwa jeho wokißnjenje. Pakcžik płacźi 4 nßl. a je k dostacžu w

hrodowskej haptyzy w Budyschinje.

Kosaze kože,

kaž tež wschitke družiny njeharowanych kožow po najwyschschich płacźisnach kupuje

Gustav Naucka na garbarskej haßy 426.

Kosaze, sajecže, korniklowe, tchórjowe, mordarjowe, lischcže kaž tež cželaze kože kupuje po najwyschej płacźisnje

Heinrich Langa
w Budyschinje pschi ßerbskej katholskej zyrkwi na žitnych wikach.

Nowonatwarjeny pschedawanski pschebytk

parnoschokoladoweje a konfekturoweje fabriki

Wilh. Tranzschel

na rózku rózoweje a hospitalskeje haßy njedaloko žitnych wikow je wot 7. novembra t. l. wotewrjeny a poručam ja moje čiste a derjeßłodžaze twory k dobroćiwemu wobkedžbowanju.

Wilh. Tranzschel.

W Budyschinje na rózku rózoweje a hospitalskeje haßy čo. 619, blisko žitnych wikow.

Sswój bohaće wuhotowany skład

mužazeje a hólčazeje drasty,

woßebje jara wulki wubjerk **symskich pschewoblekarjow** wschěch barbow a wulkosćow, wscho dospołne a po nowschej módže, kaž tež **hólčaze nadwoblekarje,** hižom tež sa **tsilětne** hólčata, poručam po spodžiwnje tunich płaćišnach.

Adolf Weiss

na bohatej haßy w domje knjesa tapezierarja Mäusela.

Jako woßebje tunje poručam

4/4 schěroki **čzorny taffet,** 1/2 metra wot 13 1/2 nßl., stary łohćž wot 15 nßl.,
5/4 = **tajki** = 1/2 = = 18 = = = = 20 =
5/4 = **tajke kachemire** 1/2 = = 25 = = = = 27 1/2 a drózscho.

Jan Jurij Pahn

na torhoschću pódla hłowneje straže.

K dobroćiwemu wobkedžbowanju poručam ja swój skład najnowschich a najrjeńschich **drastnych tkaninow** s wołmy a židy.

Drasta a mantle so po skasanju najručišcho seschija a so sa dobre pschistejenje a kmane džełko rukuje.

Jan Jurij Pahn

na torhoschću pódla hłowneje straže.

Psches tunje nakupowanje je mi mózno, wschelake twory rjaneje dobrosće po spodžiwnje **tunich** ale **twjerdych** płaćišnach pschedawacž, jako

6/4 schěroke **kattuny** 1/2 metra 22 np., to je: stary łóhćž 2 1/2 nßl.,
5/4 = **mix=lustre** = = 31 = = = = = 3 1/2 nßl.,
5/4 = **popeline** a **karrirowane** drastne tkaniny 1/2 metra 3 1/2 nßl. to je: stary łohćž 4 nßl.,
5/4 = **jenobarbne ripsy** 1/2 metra 4 nßl., to je: stary łohćž 4 1/2 nßl.
moiréje k suknjam 1/2 metra 4 nßl., to je: stare łóhćž 4 1/2 nßl.,
pißane židžane schawliki po 2 1/2 nßl. a drózscho,
jaquetty s tricota a düffela po 1 tl. 20 nßl. a drózscho,
mantle a paletoty wot 3 1/2 tl. w najnowschich façonach.

Jan Jurij Pahn

na torhoschću pódla hłowneje straže.

Ratarske kreditne towarstwo w sakskim kralestwje.

Horjebranje ßobustawow, nutspłaczenje pjenjes, pschedawanje sastawnych a kreditnych listow, proschenja we požczonki atd. sa ratarske kreditne towarstwo w sakskim kralestwje, ßo wote mnje kóždy czaß wobstaraja, kaž tež nalutowarnske pjenježne składki (Spareinlagen) ßo tež wot tajkich horjebjeru, kiž ßobustawy njejßu, a ßo wote dnja nutspłaczenja s 4 prozentami sadanja. **W. Matheis** na hospitalskej haßy w Budyschinje.

Sa tajkich, kiž na płuza, wutrobu a nervy czerpja, jara ważne.

Liebigowy kumys-extrakt.

Dokelž moje sdžerženje a mozy Waschemu kumyßej dźakuju, dokelž hewak jěscz njemóžu, skasam ßebi (Skasanje). K pschispomnjenju, so ßym 10 lět na žołdk khory a Wasch kumys mi pomha.
Franz Rohr.

Hdyž ßym 20 bleschow Wascheho kumyßoweho extrakta pschetrjebał a wjele polěpschenja czuju, dha mi saßo pósczelcze (Skasanje).
E. Hüttig.

Wasch kumyßowy extrakt je mojej žonje jara dobru ßłužbu czinił, wona ma ßo wjele lěpje, móže po 3 bleschach hižom spacz a jěscz. Pósczelcze mi teho dla (Skasanje).
W. Diesbach,
wobßedźeŕ czischczernje.

Pósczelcze mi tola 12 flakonow. Hdyž mi te tajku połóžnoscz sczinja, kaž wóndano dostate 4 flakony, dha njemóže žane pjero tónle dźiw wopißacz.
J. F. Wendschuh,
fabrikant.

Wasch extrakt je ßo pschi prěnich 6 bleschach na mni tak dźiwczinjazy a woßebny wopokasał, so Wam doscz dźakowacz njemóžu a k lěpschemu běcneho człowjeczestwa jenož proschu, wscho nałožicz, so by ßo tale dobrota prawje mnohim dostała.
S. Lowinsky.

Wukładowaza knižka Dr. Weila darmo a franco.

General-Depot von Liebig's Kumys-Extract.

Berlin, Friedrich-Strasse 196.

NB. Lěkarjo nascheho instituta ßu kóždy czaß hotowi, po pschißłanju wopißanja khoroscze khoremu s lěkarskim wukasowanjom k ruzy bycz, a njetrjeba ßo sa to niczo płaczicz.

Sa Budyschin a wokolnoscz pschedawa knjes **Heinr. Jul. Lincka** 1 bleschu sa 16 nßl., 4 bl. sa 2 tl.

Wina

běle, czerwjene a ßłódke, bleschu po 7½ nßl. a dróžscho, poruczataj

Scholz & Kühn

na jerjowej haßy.

„Schwajzarski" mlókowy a wužitkowy pólver

sa kruwy, najlěpschi **skótny pólver** sa konje a howjada, haptykarja Schalla **„schmrěkojehlinowy äther"** najlěpschi ßrědk psche wicz a drjenje w stawach, schkleńczku po 75 np. porucza

měschczanska haptyka w Budyschinje.

Róže, kaž tež **pletwa** sa njewjesty a kmótrow ßu rjane a tunje na pschedań w schtrymparskich khlamach **hauensteinskeje** abo **butrowskeje haßy.**

Palenz

wschěch družinow **korczmarjam** a **saßopschedawarjam** pschi najlěpschej tworje po najtunischich płaczisnach porucza

Hermann Kunack

na bohatej haßy czo. 90.

Syrop,

pt. po 18, 20 a 24 np., dobry a czisczeßłodźazy, pschedawa

Hermann Kunack.

Wschě družiny

njeharowanych kožow kupuje stajnje

Ernst Schulz

w hosczeńzu k słotemu lawej

a

na garbarskej haßy w domje k. hornczerja **Beega.**

Bukiczanske ratarske towarstwo

směje **shromadzisnu**

póndzelu, 23. novembra, popołdnju w 4 hodzinach.

Dzenski porjad: Naležnoscze towarstwa.

Pschedßyda.

Wosjewjenje.

Jena moja petizia (próstwa) je k dobroczíwemu podpißowanju tež pola k. kublerja **Kschižanka** w Budestezach, saßo jena tež pola rychtarja a tyscherskeho mischtra k. **Młynka** w Sarycžu a dale saßo jena pola kublerja a gmejnskeho prjódkstejerja k. **Schurka** w Sdžarach pola **Klukscha**. Ja proschu wschěch tsjóch, kaž tež wschitkich druhich knjesow, kiž maja exemplar mojeje petizije w rukach, tu petiziju po wßach we woßadze wokoło póßłacz a ju woßebje psches a wot kk. gmejnskich prjódkstejerjow, gmejnskich starschich (ältestow), rychtarjow, starskich muži, někotrych kublerjow atd. — to je doscz — podpißacz dacz. Wschudze wschak ßam pschincz njemóžu. Kóždy pak pschipißaj pódla ßwojeho mjena a **schto je**, tež mjeno ßwojeje **wßy**.

Assessor **Wehla.**

Hinjenje włoßow.

Tutu němsku knižku „Der Haarschwund", lěkarski radudawar pschi wschěch **khoroscach włoßow**, kaž tež **koże hłowy**, něhdže 130 stronow, pósczełu na franko-žadanje darmo a franko.

Edm. Bühligen,
II. 35388. **Gohlis-Leipzig, Villa Bühligen.**

Sjawne pschipósnacze

G. A. W. Mayeroweho bróstsyropa.

So je mje **jenož** G. A. W. Mayerowy bróstsyrop s Wrótßławja wot dołholětneho mózneho **bróstoweho sažwanja a kaschela** wußwobodźił, s tutym k sjawnemu nawjedzenju dawam a ja kóždemu bróstkhoremu G. A. W. Mayerowy bróstsyrop poruczam.

W Draždžanach. **Eduard Eckersberg,**
organist pschi zyrkwi ßw. Trojizy.

Na ßwětnej wustajeńzy prämiirowany bróstsyrop maja jenož prawdźiwy na pschedań w bleschach po 8 nßl., 15 nßl. a 1 tl.:

Heinr. Jul. Lincka w Budyschinje,
W. Rotha w Lubiju,
J. Kinne, haptykař w Hernhucze,
Jos. Löbmann w Schěrachowje,
Ed. Hiese w Nowosalzu,
haptykař **Gerischer** w Ostritzu,
Schokta we Wotrowje,
Lehmann w Budestezach a
haptykař Dr. **Hultzsch** w Rakezach.
J. Stockhausen w Kamjeńzu.

(Pschipóßłane.)

Glöcknerska žałba*) je ßo w mojej familiji niz jeno sa rany wschěch drużinow, kaž tež psche wicz a w nowschim czaßu tež pschi wosabjenjach woßebje dobra wopokasała, a bych ju ja s tutym kóždemu hospodarstwu poruczik.

A. Schaller w Lipsku.

*) Prawdźiwa se schtemplom: **M. RINGELHARDT** na schachtliczzy k dostaczu w schachtlach po 2½ nßl. w **budyskomaj haptykomaj**, kaž tež w haptykach w Biskopizach, Rakezach, Schěrachowje, Hirschfeldze, Bjernaczizach, Wostrowzu, Herrnhucze, Neugersdorfje, Großschönawje, Nowosalzu, Seifhennersdorfje a w fabrizy w Gohlisu pola Lipska.

NB. Bjes horka wnczischczaneho schtempla žałba **prawdźiwa njeje.**

Cigarry

w jara wulkim wubjerku, pěkneje dobroscze a ßo derje palaze, porucza 100 schtuk 18 nßl. a dróžscho

Carl Pötschka
na swonkucj lawskej haßy.

Khofej, punt po 105, 110, 120, 130, 140, 150, 160 np.,
zokor, pt. po 40, 44, 46, 48, 50, 52, 54, 56, 60, 64 np.,
cigarry, 1000 po 4½, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15 hacž 25 tol.,
rajß, pt. po 18, 20, 22, 24, 30 np.,
kurny tobak, pt. po 24, 30, 40, 50, 60 hacž 150 np.,
schnupny tobak, pt. po 50 hacž 150 np.,
tuczno, schmalz, butru, jahły, jerje, krupy, grieß, hróch, ßoczki, nudle, rósynki, korinthy, korjenje, jědźny wolij, petroleum, ßwěczenje, thran, mydło, ßól, sodu, palenz, rum a konfektury ßamßneje fabriki
porucza po wschomóžno najtunischich płaczisnach

J. T. Schulza na snutskownej lawskej haßy 137.

Lanu muku, rapsowu muku, rapsowe woßuchi a majßowy schrót

ma saßo na pschedań

mukowa pschedawarnja

Adolph Krüger
w sadnej bohatej a na horuczerskej haßy.

Młody człowjek, kiž chze **żołtolijeřstwo** (Gelbgießer) nawuknycz, móže pola podpißaneho hnydom abo jutry do wuczby stupicz.

Na jerjowej haßy czo. 275. **August Glien,** żołtolijeřski mischtr.

Na ryczeřkubło we Lahowje ßo k nowemu lětu 1875 jena **kruwarka** pschi wyßokej sdźě pyta.

Nakładnik: J. E. Smoleř. Čišć: L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 48. ~ 28. novembra ~ 1874.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawarni „Serb. Nowin“ na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 688 wotedać, płaći so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawar
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 7 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawarja 75 np. a na kral. saks. pósće 8½ nsl. a z přinjesenjom do domu 98 np.

Nowy saksli schulski sakon.

(Pokračowanje s čisła 47.)

My tydženja prajachmy, so drje je pruske knježerstwo sjawnje wuprajiło, so na pschenemčenje Serbow wotčakuje, so pak je tež s dobom šerbskej rycži tejko města w šerbskich schulach pschipokasało, so móža prusy Serbja s tym s pokojom bycz. K dopokasanju teho w šlědowazym wuczah s zirkulara wot 10. decembra 1862 damy, kotryž je kralowske pruske knježerstwo w Lignizy na wokrjesnych schulskich inspektarjow, revisarjow a wuczerjow šerbskich a šerbsko-němskich schulow rospósłało. W nim rěka: „Njech tež je šerbska narodnosčz hižom na wjele městnosčzach w pomałym pschekhodze k Němzowstwu, dha wschak tola trjeba njeje, tutón pschekhod po móžnosczi rucze dokonjecz, wjele wjazy ma šo pschi tym najstarosczliwscho na to kedžbowacz, so bychu šo džěczi, tutej narodnosczi pschisłuschaze, psched tym wobarnowałe, wuczbne pschedmjety, mechanisczy w němskich šłowach nawuknjene a teho dla njesrozymliwe wostawaze, do šo pschijecz, ale so bychu šo tute wuczbne pschedmjety psches pschihódne nałožowanje šerbskeje maczerneje rycze šerbskim džěczom na waschnje, snutskne žiwjenje wo prawdze wobpłodžaze, pschepodawałe, pschetož hewak by šo jenož duchomorjaze a wošebje kschesczijanskemu žiwjenju w najwyschschej měrje schłodžaze pscheněmczowanje šerbskeho luda w jeho schulach podpjerało.“*)

Tele šłowa chzyli šebi tola wuczerjo a schulszy prjódkstejerjo k wutrobje wsacz a je tež pschi składnosczi schulskemu inspektarjej naspomnicz.

Dale rěka w tym zirkularu: „Duž w tym powschitkomna pschesjenosczi knježi, so ma šo pschi roswuczowanju w kschesczijanskej wuczbje na maczernu rycz wošebua ważnoscz kłasczz a so by šo pschi druhich wuczbach pschedmjetach na to džěłako, so bychu šerbske džěczi po móžnosczi rucze kmane byłe, němsku rycz srozymicz a nałožecz.“*) — „Pschi wuczenju w kschesczijanskej wuczbje njemóže šo pschecziwo prawdosczi runje wuprajeneho najpowschitkomnischeho prawidła se žaneje strony niczo prajicz, dokelz je sjawne, so najhłubschosnutskomne žiwjenje człowskeje dusche, wo kotrehoz wothladanje šo pschi kschesczijanskej wuczbje jenoz jenicznje jedna, najprjódy jenoz s pomozu maczerneje rycze, w kotrejz je wot najprénscheho džěczatstwa žiwjenje dusche fórmu a šwědomosczz dobyko, psches kotruz je šo wscho czucze, myslenje a chzycze wubudziło, žiwiko a šwój wuras dostako, s dalschimi napohladami, wědomnosczemi a hewajschimi, pschi wuczbje a wotczehnjenju nałożenymi skutkowanjemi wobpłodžicz, kaž šo tež sa to, schtoz bu w tutym nastupanju dobyte, praweho šamsneho wuraza mozowacz móże.“**)

(Pokračowanje.)

*) W němskim originalu takle: „Mag die wendische Nationalität auch schon vielfach im allmäligen Uebergange zur Germanisirung begriffen sein, so bedarf es ja doch nicht etwa nur der möglichst raschen Beschleunigung dieses Ueberganges, sondern dabei nicht minder auch der sorgfältigen Rücksichtnahme darauf, daß die dieser Nationalität angehörenden Kinder davor bewahrt werden, in mechanisch angelernten Worten der deutschen Sprache unverstanden bleibende Lehrstoffe in sich aufzunehmen, sondern daß letztere vielmehr durch angemessene Vermittelung der wendischen Muttersprache in einer das innere Leben wahrhaft befruchtenden Weise den betreffenden Kindern zugeführt werden, wenn nicht einer geisttödtenden und zumal das religiöse Leben im höchsten Grade beeinträchtigenden Germanisirung des in Rede stehenden Theils der Bevölkerung in den Schulen Vorschub geleistet werden soll.“

**) „Man ist daher allgemein damit einverstanden, daß im Religionsunterricht das muttersprachliche Element besonders zu betonen, in den übrigen Disciplinen möglichst baldige Befähigung der wendischen Kinder auch zum Verständniß und eigenen Gebrauch der deutschen Sprache anzubahnen sei.“

**) „Für den Religionsunterricht kann gegen die Richtigkeit des eben bezeichneten allgemeinsten Grundsatzes von keiner Seite her ein Zweifel erhoben werden, da es auf der Hand liegt, daß das tiefinnerste Seelenleben, um dessen Pflege es sich im Religionsunterricht ausschließlich handelt, zunächst nur durch Vermittelung der Muttersprache, in welcher von der allerersten Kindheit an das Leben der Seele Gestalt und Bewußtsein gewonnen, durch welche alles Empfinden, Denken und Wollen geweckt, genährt ist und seinen Ausdruck empfangen hat, mit weiteren Anschauungen, Kenntnissen und sonstigen unterrichtlichen und erziehlichen Einwirkungen befruchtet werden, sondern für das in dieser Hinsicht Gewonnene des entsprechenden Ausdruckes sich bemächtigen kann.“

Swětne podawki.

Němske khěžorstwo. S Draždžan. Kral Albert a kralowa Karola staj šo na někotre dny do Altenburgu a Weimara podałoj. — Němski khěžor je krala Alberta a prynza Jurja do Barlina pschepročzył. Wonaj šo tam 4. decembra podataj a šo potom na wulkej honstwje blisko Grimitza wobdžělitaj.

— Kaž hižom dlěschi czaš na wuczerjach pobrachowasche, tak poczina nětko tež na duchomnych pobrachowacz. W tu khwilu je w Sakskej nějdze 70 duchownych městow wuprósnjenych a je jich mało, kiž wo nje rodża.

— W Draždżanach ßo po zykym měsćze wodowody (Wasserleitung) twarja, tak so do kóždeho domu woda po rokach běži a ßo ſ tym wobydlerjam města wulka połóżnosć poskicza; pschetoż nichtón njetrjeba tam nětko wjazy po wodu khodźicz abo po nju ßtacz. Ale ta wěz wjele pjenjes khoschtuje a hacz dotal je wona nimale pok milliona toleŕ drožscha, hacz bě ßebi draždżanska měschczanska rada to prjedy wobliczika. Duż wona nětko tele pjenjesy żada, tola njebudże drje měschczanam trjeba, je hnydom sapkaczicz, dokelż chzedża Draždżany wschelakich twarbow dla 3 milliony tl. pożczicz.

Barlin. Na němskim rajchstagu ßu sańdżenu póndżelu te nowy sakony muradżowacz poczeli, po kotrymż budża ßo pschichodnje ßudy a ßudniske należnosćze w Němzach ſrjadowacz poczecz, tak so by po wschěch němskich krajach jenajke waschnje ßudniskeho skutkowanju a wschudżom jenajke prawo byko. Ssu to po tajkim jara ważne sakony a móża, hdyż ßo derje radża, tym liż prawo pytaja, namakanje teho ßameho wjele połóżicz.

— Pruski krónprynz je 24. novembra do Kaßela pschijěł, so by ßwojeju ßynow, liż na tamnischi gymnasium khodźitaj, wopytał. Na dwórnischczu jeho wjele ludźi pschecżelniwje ſtrowjesche.

— Hrabi Arnimej je nětko saßo dowolene, so ßmě ßo ſwonka ßwojeho wobydlenja pschekhadżowacz. Sjawne ßudniske jednanje pschecżiwo njemu ßo najſkerje 9. decembra sapocżnje a teho dla też ſ zusnych krajow wotpóßłani wot wschelakich nowinow pschijědu, so bychu pschi jednanju pódla byli a ßwojim nowinam rosprawy ßkali.

— Premierleutnant hrabja Stolberg-Wernigerode je ßo wóndano njedaloko Potsdama se ßwojim konjom tak ſtraschnje powalił, so je na měsćze morwy leżo wostał.

— Ruski khěżorski kanzleŕ wjerch Gorczakow bě na ßwojim dompuczu se Schwajzarskeje nětkotre dny w Barlinje, hdyż mějesche ſ wjerchom Bismarkom dwě rosryczowani. — W tychle dnjach tam też ruski krónprynz (naßlědnik) pschijědże, liż je se ßwojej knjeni mandżelskej a maczerju nětkotre njedżele w Jendżelskej pschebył. Ruska khěżorka psches symu w Italiji wostanje.

— Nowy sakon wo „landschtórmje" je nětko wot kommißije, k temu postajeneje, tak daloko pschehladany, so budże ßo wo njón na rajchstagu druhi krócz jednacz móz. Postajenje, so do njeho stary wojazy wot 32. hacz do 42. lěta ßłuscheja, je ſtejo wostako, tola ma ßo woßebje no to dżerżecz, so by landschtórm jenoż w němskim kraju wojerſku ßłużbu cżinił.

Awſtria. We winſkim rajchsrathu nětko nowy akzijowy sakon wuradżuja, po kotrymż akzionarjo wjetſche prawo dostanu, tak so saſtojniży jeneho akzijoweho towarſtwa wjazy tak po ßwojej ßamßnej woli njebudża ſkutkowacz móz, każ je ßo to hacz dotal stako.

— Měſto Praha je ßebi wſchelakich twarbow dla 5 millionow ſchěßnakow pożczko. Wobſtaranje tutych pjenjes ßu tſi banki, dwaj prażſkaj a jedyn frankfurtſki, na ßo wſali.

Franzowſka. Franzowſki ßejm ßwoje wuradżowanja bórsy saßo sapocżnje, tola njehodźi ßo prajicz, so je ßo pſches te wolby nowych sapoßłanzow, kotrez ßo w poßleńſchim cżaßu mějochu, jara pſchemėnił.

Rußowſka. Khěżor Alexander, liż chżyſche hižom w tychle dnjach ſ Kryma do Petersburga pschijěcz, tam hiſchcże nětkotre dny wostanje.

Ze Serbow.

S Budyſchina. Wot tudomneho wokrjeßneho ßuda bu 16. novembra wotrocżł J. K. Deckert ſ Dobroſchiz k 8 měßazam jaſtwa wotßudżeny. Wón bě mjenujzy pola Falentez w Khoßlowje bleſchu ruma a 16 pjenjeżkow a pola Pjetſchakez w Nowoßlizach kruch tobaka a 1 toleŕ kranył. — Wot teho ßameho ßuda bu 18. novembra 16lětny Handrij Döcka (Dejka) ſ Rachlowa ſapalenja dla k 5měßacznemu jaſtwu wotßudżeny. W Rachlowje běchu ßo mjenujzy 23. ſeptembra tamniſche tſi domſke, jedyn wumjeńk a tſi kólnje wotpalike a to pſches woheń, liż bě w brózni fahrodnika Jurja Dejki wuſchoł. Bórsy na horka ſpomnjeneho mkodeho cżłowjeka tukachu, ſo je tajki woheń ſamiſchkrik a wón ßo też wusna, ſo je ßo to wot njeho na tajke waſchnje ſtako, ſo je ſe ſchtrychowancżkami ßkomu w tej brózni ſapalik a to teho dla, ſo by jeneho wulkeho pana, tam ßedżazeho, wuhnał. Hacz runje bě to jara dżiwne a mako k wěrje podobne wuprajenje, dha ßo jemu tola niczo druhe dopokaſacz njedaſche a wón teho dla jenoż doſcz maku ſchtrafu dosta.

— 26. novembra. Wot ſańdżeneje njedżele mamy tu pěkny ßnėżk a ſdaſche ßo nětkotry krócz, jako by wottacz chzył. Ale to ßo ſtako njeje, tak ſo nětko ludźo pilnje ſe ßanjemi jěſdża. — Póſt ſ Kamjeńza do Budyſchina nětko wot tam rano w 6 hodżinach wotjěſdża, ſ Budyſchina do Kamjeńza pak popołdnju w ½3 hodżinow. — Żeleſniczny cżah, liż ſ tudomneho dwórniſchcza popołdnju w 4 hodżinach wotjědże, nětko saßo na ſemicżanſkej ſtaziji ſaſtawa, ſo ma na tajke waſchnje tamniſcha wokolnosćz ſ nowa lěpſche ſjenocżenje ſ Budyſchinom a ſ Draždżanami. — Wóndano ßu tu zyganjo dwaj kóncertaj dali a ßo derje doſcz lubili.

S pola. Do tak mjenowaneje wokrjeßneje ſchromadżiſny budyſkeho hamtſkeho hetmanſtwa ßu jako wotpóßłanzy wjeßnych gmejnow wuſwoleni: 1) kubleŕ Handrij Müller w Delnim Komorowje, 2) gmejnſki prjódkſtejeŕ Handrij Zimmermann we Luſy, 3) gmejnſki prjódkſtejeŕ C. Thomas w Rynarńjach, 4) gmejnſki

prjódkſtejeŕ F. W. Thunig w Geißmannsdorfie, 5) gm. prjódkſtejeŕ A. H. König w Porchowach, 6) gmejnſki prjódkſtejeŕ Auguſt Schrybaŕ (Schreiber) w Stachowje, 7) fabrikant C. A. E. Thomas we Wokbranezach, 8) poſthaltaŕ E. Ackermann w Ssrjedžnym Sohlandže, 9) gmejnſki prjódkſtejeŕ C. A. Heergut w Korſymju, 10) gmejnſki prjodkſtejeŕ C. G. Rychtaŕ we Wernarjezach, 11) ryčeŕkubleŕ G. Pfannenſtiel w Nowej Wßy nad Sprewju, 12) gmejnſki prjódkſtejeŕ H. Vogel w Barcze, 13) gmejnſki prjódkſtejeŕ Ludwig Müller w Měrkowje, 14) gmejnſki prjódkſtejeŕ Jan Auguſt Petraſch na Židowje, 15) gmejnſki prjódkſtejeŕ Handrij Bohuwěr Rabowſki w Pomorezach, 16) gmejnſki prjódkſtejeŕ O. Thiermann w Hornjej Hórzy, 17) gmejnſki prjódkſtejeŕ ryčnik E. R. Klahra w Hodžiju a 18) gmejnſki prjódkſtejeŕ Jakub Kral w Myſchezach. — S městow buchu wuſwoleni: 1) měſchčanoſta C. E. Löhr, 2) pſchekupz E. Weigang a 3) wobßedžeŕ kopornika R. Reinhardt w Budyſchinje, 4) pſchekupz R. Huſta w Biſkopizach a 5) barbaŕ E. Langenberg w Schěrachowje.

Schtož wjeßne gmejny naſtupa, dha ßu jich ſaſtupjerjo wſchudžom gmejnſkich prjódkſtejerjow abo tola gmejnſke ßobuſtawy wuſwolili, jenož w 11. wólbnym wotdželenju ßo to ſtako njeje; pſchetož tam ßu jeneho ryčeŕkublerja wubrali, ſo by burow ſaſtupowaŕ.

— Wólby ryčeŕkublow atd. ßo 4. decembra na hamtſkim hetmanſtwje w Budyſchinje ſtanu a ma ßo w tajſkim naſtupanju 12 wotpóßłanzow wuſwolicz.

S Khwačiz, 22. novembra. Sańdženu nóz je na puczu wot jow do Wulkeje Dubrawy tudomny khěžkaŕ a ſchewz Ernſt Auguſt Bräuer, 54 lět, ſmjerſnyk.

S klóſchtra Marijneje Hwězdy. (K. Poſ.) Tudy wotpokožichu 16. novembra tſi knježny ßwoje ßwjatoczne klóſchtrſke ßluby. Bjes nimi je tež jena Sserbowka: Madlena Müllerez ſ Jaßońzy; druhej dwě ſtej ſ Czech: Hana Langez ſ Noweho Oßegga a Ida Libiſchez ſ Vorwerka pola Rumburga.

Se Židžinoho. Tudomny wuczeŕ k. Malink ßwjeczeſche 23. novembra t. l. ßwój 50lětny wuczeŕſki jubilej a jemu rano tuteho dnja ſaſtupjerjo gmejny, ſchulſki reviſor a ſchulerjo w ſchuli ſboże pſchejachu. Potom poda ßo wón do Wojerez, dokelž chžychu wuczerjo ſ wokolnoſcze tónle dżeń tež ßwjedżeńſzy wobeńcz. Jako běchu ßo wſchitzy we Winklerjez hoſczeńzu ſhromadzili, bu k. Malinkej najprjedy po poruczności wyſchnoſcze tak mjenowane powſchitkomne czeßne ſnamjo a wot kk. wuczerjow pak pěkny dar pſchepodaty, ßwjedżeń ßam pak ßo ſ pěknej hoſczinu ſkónczi.

Přilopk.

* Na jenym dwórniſchczu w Draždżanach je 23. novembra 23lětny woſyßuwaŕ Michael pſchi rjadowanju ſ jeneho woſa tak njeſbožomnje panyk, ſo koleßa pſches njeho dżěchu a jeho morichu.

* Pſched nětkotrym czaßom dżěſche 11lětna dżowka ſchewza Horna ſ Wernersgrüna na polo, ſo by tam rěpu ryka a bě ßebi teho dla runy nóż do ſaka tykka. Jedyn hólz ßo ſa njej honjeſche, pſchi tym wona padże a ßebi nóż do żiwota ſakko. Na tſeczi dżeń dyrbjeſche wumrjecz.

* W Barlinje ßo 12. novembra w Voßez konditoraji palicz pocza a woheń tak ſpěſchnje wokoko ßo hrabaſche, ſo ßo w krótkim czaßu wſchě ſkhody, kiž běchu drjewjane, hacz do ſchtwórteho poſkhoda palachu, prjedy hacz wobydlerjo to pytnychu. Wot 14 konditarſkich pomocznikow je jich 6 pſchi tym wo żiwjenje pſchiſchko.

* W Jeczowje pola Glogowa dżěſche wěſta Methnerowa pſchipołdnju ſe ßwojeho domu, ſo by mużej wobjed do fabriki donjeßka, doma tſi dżěczi wot 6 a 3½ lět a 18 njedżel ſtare ſawoſtajſchi. Hacz ßu dżěczi ſ wóhnjom hrajkali abo hacz je kruch żahłeho tórfa ſ khachlow panyk a druhi ſażehlik, njeje wěſte; ale jako ta żona domoj pſchiňdże, wona wſchě dżěczi ſaduſchene namaka.

* Snaty wuherſki rubježnik Roża Schandor, kiž bě hižom dwójzy k ßmjerczi wotßudżeny, tola pak kóżdy ras wobhnadżeny, bu wóndano ſaßo k ſchibjenży wotßudżeny. Khěżor je tež tón krócz jeho ſchtrafu do czaßżiwjeńſkeho jaſtwa pſchewobroczik.

* Pſchi ßylnym wětrje, kiž ſańdżeny tydżeń na morju knježeſche, je ßo jena italiſka łódż w kalabriſkim morju podnuriła a ßu ßo wſchě ludżo, kiž na njej běchu, ſatepili. Jena amerikanſka łódż ſhubi kapitana a dweju matroſow; awſtriſka łódż „Saida" ßo na ſkale rosraſy, ſhubi pak jenoż jeneho człowjeka.

Cyrkwinske powjesće.

Wěrowani:

Pětrowſka zyrkej: Bjedrich Auguſt Guſtav Frohner, wobydleŕ w Draždżanach, ſ Marju Helenu Pjechez.

Michałſka zyrkej: Ernſt Bjedrich Moritz Krečzmaŕ, drjewokupz a khěžeŕ w Oſtritzu, ſ Hańju Thereſiju Kaplerjez ſ Jeńkez.

Křćeni:

Pětrowſka zyrkej: Hana Helena, Korle Bohuwěra Pilaka, wobydlerja, dż.

Michałſka zyrkej: Erneſtina Hana Klara, Jana Korle Wylema Palmera, wobydlerja na Židowje, dż. — Korla Wylem Alfred, Korle Wylema Schmerbera, młynſkeho na Židowje, ß. — Auguſta Hedwiga, Jana Bohuwěra Wiczežka, kublerja w Pſchiſchezach, dż. — Richard Max, Juliusa Adolfa Köthy, wobydlerja w Hrubjelczizach, ß. — Korla Wylem, Ernſta Wylema Schkleńczerja wobydlerja w Dżěžnikezach, ß. — Guſtav Pawoł, Handrija Halki, żiwnoſczerja w Delnjej Kinje, ß.

Zemrjeći:

Dżeń 23. oktobra: Korla Auguſt Kſchižank, woſyßuwaŕ na budyſkim dwórniſchczu, 23 l. — 24., Marja Emilia rodż. Budarjez, Bjedricha Eduarda Burkhardta, maſchinoweho ſankarja pod hrodom, mandżelſka, 34 l. 9 m. 22 d. — 27., Johanna Khryſtiana rodżena Wiczaſez, njebo Khryſtiana Adolfa Mikana, pſchekupza, ſawoſtajena wudowa, 72 l. 4 m. — 28., Jan Bohumił Röthig, wobydleŕ w Dobruſchi, 62 l. 4 m. — Marja, Handrija Frenzela, wobydlerja na

Zidowje, wudowa, 73 l. — Hana swudowjena Biskopowa s Maleschez, 52 l. — 31., Marja Charlotta rodz. Holankez, Jurja Zyza, měschczana a khěžerja, mandzelska, 62 l. 8 m. — 6. novembra: Hana Marja, Augusta Pilaka, wobydlerja, dz., 1 m. 7 d. — 10., Handrij Rencz, khěžeř na Zidowje, 59 l. 7 m. 20 d. — 12., Marja Saloma rodz. Lückez, njebo Jana Bohuwěra Wetzlicha, měschczana a młynka-wobszedzerja, sawostajena wudowa, 66 l. 6 m. — Marja rodz. Neumannez, Jana Kowařka, wobydlerja, mandzelska, 54 l. — 15., Pětr Symank, měschczan a ležomnosczeř, 42 l. — 16., Hana Khrystiana rodz. Pjetschkez, Jana Pětra Meje, młynka-wobszedzerja w Klukschu, wudowa, 73 l. — 18., Gustav Pawoł, Handrija Halki, žiwnosczerja w Delnjej Kinje, s., 9 d.

Dobrowólna subhastazia.

Po namjecze herbow njebo kowarja-wobszedzerja **Jana Kmocha** w Praskowje budza so slědowaze, k jeho sawostajeństwu słuschaze ležomnoscze, jako:

a) **kowařska žiwnoscz** czo. 8 katastra a fol. 8 gruntskich knihi sa Praskow;
b) **polo** No. 102 ležomnostnych knihi a fol. 15 gruntskich knihi sa Mału Borschcz;
c) **polo** a **łuka** No. 435 a 436 ležomnostnych a fol. 16 gruntskich knihi sa tu samu wjesz,

kiž su njedziwajo na dawki a wobczežnoscze wjesznogrychtszy na

3728 tol. 16 nsl. - —

taxirowane,

7. decembra 1874

dopołdnja w 11 hodzinach na žiwnosczi samej w Praskowje dobrowólnje na pschesadzowanje pschedawacz.

Tute ležomnoscze wopschijeja 4 hektarow 11,93 arow (to je: 7 akrow 133 kwadratnych prutow) a su se 159,50 dawkskimi jenosczemi napołožene.

Pokasujo na wuwěschtk na tudomnej sudniskej deszy a w Ehrigez korczmje w Praskowje wupowěsnjeny a wopisanje ležomnoscze, kaž tež pschedawanske wuměnjenja wopschijazy, so na kupjenje smysleni pscheproschuja, na spomnjenym dnju w postajenej hodzinje so w Kmochez kowarni w Praskowje shromadzicz, so k sadzenju pschipowjescz, swoju płaczenja kmanoscz dopokasacz a dalsche wotczakacz.

Dzeń po subhastaziji ležomnosczow rano wot 9 hodzinow budza so psches wjesne grychty na Kmochez ležomnosczi samej wschitkón žiwy a morwy inventar, składy žita a syna a mobiliar semrjeteho sa hotowe pjenjesy na pschesadzowanje pschedawacz.

Kralowski sudniski hamt w Budyschinje, 24. novembra 1874.

Michler. D.

Lěkarske wopismo

sa G. A. W. Mayerowy bróstsyrop.

Psche katarrhalski **kaschel** a **dybawoscz** sym ja G. A. W. Mayerowy bróstsyrop s Wrótskawja husto poruczik a jako wosebny srědk spósnał, schtož s tutym attestiruju.

Wolgast. Dr. med. **Körner.**

Na swětnej wustajeńzy prämiirowany bróstsyrop maja jenož prawdziwy na pschedań w bleschach po 8 nsl., 15 nsl. a 1 tl.:

Heinr. Jul. Lincka w Budyschinje,
W. Rotha w Lubiju,
P. Kinne, haptykař w Hernhucze,
Jos. Löbmann w Schěrachowje,
Ed. Hiese w Nowosalzu,
haptykař **Gerischer** w Ostritzu,
Schołta we Wotrowje,
Lehmann w Budestezach a
haptykař Dr. **Hultzsch** w Rakezach.
J. Stockhausen w Kamjeńzu.

Drjewo na pschedań.

Wot dzensnischeho dnja steja w mojim drjewnischczu w Rudej pola Minakała

1000 metrow pjeńkow, meter po 25 nsl.,
600 „ kniplow, „ „ 1 tl.

tež po jenotliwym na pschedan.

Kupzy njech so w Rudej w korczmje samołwja.

W Rudej, 20. novembra 1874.

G. Domaschka, hosczeńzař.

Drjewowa aukzia.

W knježim drobjanskim lěsowym reviru budze so

póndzelu, 30. novembra t. l.,

něhdze 100 suschizowych dołhich hromadow sa hotowe pjenjesy na pschesadzowanje pschedawacz. — Sapoczatk dopołdnja ½10 hodz. pschi rajtbahnje.

W Minakale, 22. novembra 1874.

Hrabinska Einsiedelska inspekzia.

Drjewowa aukzia.

Na drobjanskim reviru zyle blisko Drobow budza so

schtwórtk, jako 3. decembra 1874,

rano wot 9 hodzinow něhdze 100 stejazych khójnowych losow, s wjetscha klozy a twarske drjewo, na pschesadzowanje pschedawacz.

Shromadzisna na měscze pschedawanja.

Müller.

Jedyn **tyscherski** móže pschi dobrej sdzě trajaze dzěło dostacz pola tyscherskeho mischtra Spanki w Maleschezach.

Čisło 11 „Łužičana“ je wušło.

Kupowanje ßłómy.

Rżana a pschenczna ßłóma ßo ſtajnje kupuje a ßo ſa nju najwyſchſcha płaczíſna płaczi. Schtóż chże ju pſchedacz, chzyk to we wudawarni „Serb. Nowinow“ woſjewicz.

Jedyn dobry **czorny pjelz**, kaž tež wſchelaka **draſta, ſchkórnje, ſtupnje, ſchaty** atd. ßu ſtajnje tunjo na pſchedan na garbarſkej haßy czo. 389 w khlamach.

Parna ſchokoladowa a konfekturowa fabrika Wilh. Tranzſchel

porucza pſchi wotewrjenju ßwojeje noweje pſchedawarnje na rózku rózoweje a hoſpitalſkeje haßy k **hodownej potrjebje** ßwoje czíſte a derje ßłodżaze twory, jako:

korjeńſke a vanillowe ſchokolady, punt po 7, 8, 10, 12, 15, 18, 20, 24, 30, 40 a 45 nßl., ſopopólverowe ſchokolady pt. po 6, 7½ a 10 nßl., njewolijojty kakao a kakaowy thej, kaž tež najwjetſchi wubjerk ſchokoladowych bonbonow; ſ **konfekturow:** pjenjeżkowe ſchtuki a wjetſche ſ poprjanza a liqueura k poißnjenju na hodowne ſchtomiki, najwjetſchi wubjerk w karamellowych, fondantowych, liqueurowych a ßadowych bonbonach, jendżelſke bisquity, winſke thejowe wafle, w zokorje konſervirowane płody (ananas), malenowa a ananaßowa juſchka, jara wulki wubjerk praſkatych bonbonow, bonbonnierow, attrappow atd. atd.

Na ßerbſkej haßy 22. **Hodowne wupſchedawanje.** Na ßerbſkej haßy 22.

Naležnje ßo prózujo, ſo bych cżeſcżenym Sserbam Budyſchina a wokolnoſcże elegantne a ſ dobom tunje hodowne dary poſkicżicż móhł, radżi ßo mi, ſ hódneje dżélby dobreje **ſymſkeje twory**, kotruż po

fabrikskej płaczíſnje kupich,

nadßuknje, jaquetty, hólcże paletoty a prawje mjehke **ſchlafroki** ſeſchicż dacż. Wſcha tale draſta je po najnowſchej módże ſhotowana a ja ju jenoż ſ jara małym dobytkom pſchedawam.

Louis Gadt, krawz.

Wulke hodowne wupſchedawanje

jaquettow a paletotow po ſpodżiwnje tunich płaczíſnach

pola Reinhold Hartmann jun.

23 na ßerbſkej haßy 23.

Emil Flegel

w Budyſchinje na żitnej haßy, w domje k. cżaßnikarja Köchlera,

porucża ßwój bohacże wuhotowany ſkład **pjelzowych tworow** a **mężow** k dobroczíwemu wobkedżbowanju.

Kedżbu! Schlebjerdak (Bandwurm). Kedżbu!

Bje-wſcheho prjedy kurirowanja abo hłódnałożenja **ſchlebjerdaka ſ hłowu** hnydom bjes ſchkody a bjes boloſcże wucżéri (tež liſtnje) **Carl Schmidt** ſ Frankenberga w Sakſkej.

☞ Ja budu ſa tych, kiž wo mój ſ wěſtoſczu pomhazy ßrědk rodża, ßobotu, 28., a njedżelu, 29. novembra, w **Budyſchinje** w hoſcżeńzu k **„běłemu konjej“**, wo jſtwje Nr. 18.

Ratarske kreditne towarstwo w sakskim kralestwje.

Horjebranje zobustawow, nutspłaczenje pjenjes, pschedawanje sastawnych a kreditnych listow, proschenja we pozczonki atd. sa ratarske kreditne towarstwo w sakskim kralestwje, zo wote mnje kózdy czaz wobstaraja, kaz tez nalutowarnske pjenjezne skkadki (Spareinlagen) zo tez wot takich horjebjeru, kij zobustawy njejzu, a zo wote dnja nutspłaczenja s 4 prozentami sadanja. W. Matheis na hospitalskej hazy w Budyschinje.

Nowonatwarjeny pschedawanski pschebytk

parnoschokoladoweje a konfekturoweje fabriki
Wilh. Tranzschel

na rózku rózoweje a hospitalskeje hazy njedaloko zitnych wikow je wot 7. novembra t. l. wotewrjeny a poruczam ja moje cziste a derjezłodzaze twory k dobroczinemu wobkedzbowanju.

Wilh. Tranzschel.

W Budyschinje na rózku rózoweje a hospitalskeje hazy czo. 619, blisko zitnych wikow.

Jako wozebje tunje poruczam

4/4 schéroki **czorny taffet,** 1/2 metra wot 13 1/2 ngl., stary łohcz wot 15 ngl.,
5/4 = **tajki** = 1/2 = = 18 = = = = 20 =
5/4 = **tajke kachemire** 1/2 = = 25 = = = = 27 1/2 a drózscho.

Jan Jurij Pahn
na torhoschczu pódla hłowneje straze.

K dobroczinemu wobkedzbowanju poruczam ja zwój skład najnowschich a najrjeńschich **drastnych tkaninow** s wołmy a zidy.

Drasta a mantle zo po skasanju najruczischo seschija a zo sa dobre pschistejenje a kmane dzełko rukuje.

Jan Jurij Pahn
na torhoschczu pódla hłowneje straze.

Psches tunje nakupowanje je mi mózno, wschelake twory rjaneje dobroscze po spodzimnje **tunich** ale **twjerdych** płaczisnach pschedawacz, jako

6/4 schéroke **kattuny** 1/2 metra 22 np., to je: stary łóhcz 2 1/2 ngl.,
5/4 = **mix=lustre** = = 31 = = = = = 3 1/2 ngl.,
5/4 = **popeline** a **karrirowane** drastne tkaniny 1/2 metra 3 1/2 ngl. to je: stary łohcz 4 ngl.,
5/4 = **jenobarbne ripsy** 1/2 metra 4 ngl., to je: stary łohcz 4 1/2 ngl.
moiréje k zukujam 1/2 metra 4 ngl., to je: stare łóhcz 4 1/2 ngl.,
pisane zidzane schawliki po 2 1/2 ngl. a drózscho,
jaquetty s tricota a düffela po 1 tl. 20 ngl. a drózscho,
mantle a paletoty wot 3 1/2 tl. w najnowschich façonach.

Jan Jurij Pahn
na torhoschczu pódla hłowneje straze.

Kosaze, sajecze, korniklowe, tchórjowe, mordarjowe, lischcze kaz tez czelaze koze kupuje po najwyschej płaczisnje

Heinrich Langa
w Budyschinje pschi zerbskej katholskej zyrkwi na zitnych wikach.

Wschě druziny
njeharcowanych kozow kupuje stajnje
Ernst Schulz
w łoscezu k słotemu lawej
a na garbarskej hazy w domje k. hornczerja Beega.

Sa tajkich, kiž na pluza, wutrobu a nerwy cžerpja, jara wažne.

Liebigowy kumys-extract.

Proschu, mi 36 flakonow Wascheho kumyßoweho extrakta bórsy póßkacz, dokelž ßmy hódne polěpschenje pschi mojej džowzy po dźewjecźdźeńskim trjebanju pytnyli a teho dla w lěkowanju pokracžowacz chcemy. Sskabosez, hewak kóždy dźeń, woßebje psched wjecžorom sastupaza, je ßo hižom zyle shubiła a pazijentka hižom wjele lěpje wonhlada.

Jos. Eisenkolb,
wyschschi wucžer.

Proschu, dokelž je ßo Wasch extrakt tež pola mje hižom po wutrjebanju tsjoch flakonow jako dobry wopokasak, wo pschipóßkanje (Skasanje).

Katharina Stude.

Po wužiczu tychle schtyrjoch flakonow kumyßa mózu prajicz, so je ßo kaschel něschto pomjeńschił, dychanje je loże, tež je wjetsche pokhilenje k spanju po Waschim poruczenju, je ßo namakało atd.

H. Müller.

Wukładowaza knižka Dr. Weila darmo a franko.

General-Depot von Liebig's Kumys-Extract.
Berlin, Friedrichstr. 196.

NB. Lěkarjo nascheho instituta ßu kóždy cžaß hotowi, po pschißkanju wopißanja khorosce khoremu s lěkarskim wukasowanjom k ruzy bycz, **a njetrjeba ßo sa to nicžo płaczicz.**

Sa Budyschin a wokolnosez pschedawa knjes **Heinr. Jul. Linka** 1 bleschu sa 16 nßl., 4 bl. sa 2 tl.

Wina

běłe, cžerwjene a ßłódke, bleschu po 7½ nßl. a drózschо, poruczataj

Scholz & Kühn
na jerjowej haßy.

Dokelž ßym jene sastate khlamy horje wsał, pschedawam nětko **žonjaze stoffowe jaki** wot 1 tl. 15 ßl. hacž 2 tl. 10 ßl., prjedawscha płaczisna 4 tl., **džěcžaze jaki** sa 1 tl. 10 ßl.—20 ßl., prjedy sa 2½ tl.; **jaquetty,** 1½ łóhcža dołhe, sa 4 tl. 10 ßl., prjedy sa 6 tl.

To k prjódkstejazym hodam k dobrocziwemu wobkedžbowanju porucza

H. Kubasch
na garbarskej haßy cžo. 432.

Dwě wyßokosczělnej **kruwje** a jena wyßokosczělna **jałojza,** kaž tež jedyn džěłarski **kóń,** kiž je wysche, steja na pschedań na kuble cžo. 5 w Tsělanach.

Palenz

wschěch druzinow **korežmarjam** a **saßopschedawarjam** pschi najlěpschej tworje po najtunischich płaczisnach porucza

Hermann Kunack
na bohatej haßy cžo. 90.

Syroß,

pt. po 18, 20 a 24 np., dobry a czisczeßkodżazy, pschedawa

Hermann Kunack.

„Schwajzarski" mlókowy a wužitkowy pólver

sa kruwy, najlěpschi **skótny pólver** sa konje a howjada, haptykarja Schalla „**schmrěkojehlinowy äther**" najlěpschi **šrědk** pschemicz a drjenje w stawach, schkleńczku po 75 np. porucza

měschczańska haptyka w Budyschinje.

Cigarry

w jara wulkim wubjerku, pěkneje dobrosczе a ßo derje palaze, porucza 100 schtuk 18 nßl. a drózschо

Carl Pötschka
na swonknej lawskej haßy.

Khojej, punt po 105, 110, 120, 130, 140, 150, 160 np.,
zokor, pt. po 40, 44, 46, 48, 50, 52, 54, 56, 60, 64 np.,
cigarry, 1000 po 4½, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15 hacž 25 tol.,
raiß, pt. po 18, 20, 22, 24, 30 np.,
kurny tobak, pt. po 24, 30, 40, 50, 60 hacž 150 np.,
schnupny tobak, pt. po 50 hacž 150 np.,
tuczno, schmalz, butru, jahły, jerje, krupy, grieß, hróch, ßoczki, nudle, rósynki, korinthy, korjenje, jědźny wolij, petroleum, ßwěczenje, thran, mydło, ßól, sodu, palenz, rum a konfektury ßamßneje fabriki

porucza po wschomózno najtunischich płaczisnach

J. T. Schulza na snutskownej lawskej haßy 137.

Ssuknjane stupnje a
ßuknjane tosle
porucza najtunischo **Richard Rincke**
na swonknej lawskej haßy 879.

Róże, kaž tež **pletwa** sa njewjesty a **kmótrow** ßu rjane a tunje na pschedań w schtrymparskich khlamach **hauensteinskeje** abo **butrowskeje** haßy.

Kosaze koże,

kaž tež wschitke druzinу njeharowanych kožow po najwyschschich płaczisnach kupuje

Gustav Naucka na garbarskej haßy 426.

Photographia E. Pofeldt w Budyſchinje, nutskhod pſchi theatrje a ſ kotokneje haßy.

Ssuche droždże,
wſchědnje czerſtwe a po kotrychž ßo derje hiba, najtuniſcho poruczа **J. G. F. Niecksch.**

Jerje,
kopu po 28 nßl., ſchtuku po 8 np., pſchedawa
Hermann Kunack
na bohatej haßy czo. 90.

Kedžbu!
Schtož chze hiſchcze ßuchu **brunizu** (Braunkohle) kupicz, temu mózemoj tajku hiſchcze po najtuniſchej pkaczisnje poruczicz.
J. G. Liebſcher a **Mirſch**
w Khwaczizach.

Khěža na dwěmaj ſchoßomaj, w dobrym rjedze, ſe ßadowej ſahrodu a ſ dwěmaj kórzomaj pola je hnydom k pſcheuajeczu. Wſcho dalſche je ſhonicz pola kowarſkeho miſchtra Tetſcha we Wutokczizach.

Czerſtwe ßwinjaze pleza
wot 15—20 punt kupuje
Joh. Wannack
na ſchulerſkej haßy.

Koże wſchěch druzinow kupuje po najwyſchſchich pkaczisnach
Emil Flegel
na zitnej haßy w domje k. czaßnikarjo **Köchlera.**

Jenu ßkuzebnu holzu, jeli mózna, ſe wßy k 1. januarej 1875 pyta geometerka **Raufftowa** na nowoſalzſkej haßy w Budyſchinje.

Na ryczerkubło we Lahowje ßo k nowemu lětu 1875 jena **kruwarka** pſchi wyßokej ſdžě pyta.

Jena pilna ſprawna **holza**, kotraž pkókacz, ſchicz a tez trochu blotowacz móże, ßo k nowemu lětu abo tez něſchto poſdziſcho do **Draždžan** pyta. Wobydlenje k prawizy nutskhoda „wulkeje ſahrody" w Draždžanach.
(H. 35070ª).

Ja pytam k nowemu lětu hiſchcze 1 gratdžěkarja, wulkich a małych wotroczkow, ßrěnkow, hródzne a domſke dzowki. Pſchiſtajaza zona **Heynoldowa.**

Drjewowa aukzia.
40 loßow ſtejazeho khójnoweho drjewa budże ßo jutſje njedzelu, 29. novembra, na ßkonoborſchczanſkim reviru pola Ssmochczizu na pſcheßadzowanje pſchedawacz.
Müller.

Pſchi naſtupjenju ßwjateho adventſkeho czaßa woſjewjamy, ſo ßu te wazne knihi „**Sswjaty advent ſ adventſkej harfu,**" ſ kotrychž je ßebi hižom wjele duſchow woßebne zohnowanje czerpako, we wudawarni „Serb. Nowinow" a pola k. pſchekupza **Rämſcha** na ßerbſkej haßy ſa 9 nßl. doſtacz.

Soc. Lus. Sor.

Podpisane towarſtwo dowola sebi, swoje lube česne sobustawy, swojich starych knježich, kaž tež swojich podpjerarjow a přećelow na swój **158. założeński swjedžeń štwórtk** 10. decembra t. l. přeprosyć.
Łužiske prědarske towarſtwo w Lipsku.
Julius Hiecka, st. theol.,
w t. č. senior.

Wyſokoczeſczenemu knjeſej
J. H. Mroſakej
pſchi naſtupjenju farſkeho ſaſtojnſtwa
w Budeſtezach
29. novembra 1874.

Witajcze, k nam witajcze!
Nowy duſchow paſtyrje
S luboſczu — to mózu rjez —
Ssem do naſchich Budeſtez.

Dokelž khwilu hižom my
Woßyroczeni tu ßmy,
Dha ſ czim wjetſchej luboſczu
Nětk Waß wſchitzy witaju.

Hlaj, Wy nětko macje tu
Wjetſche ſtadło k paßenju,
Hacz Wy dotal měli ſcze
Tam we Wulkim Radſchowje.

Naſcha wulka woßada
Je Waß horzo zadała,
Dzenß pak nětko tón dzeń je,
Hdzež Wy tu naſch paſtyr ſcze.

Duž Waſch dom Bóh pozohnuj,
Pſched njeſbožom wobarnuj,
Njech tu we nim ſtajnje kcze
Sboże, troſcht, měr, wjeßele.

Haj, Bóh ſpožcz Wam ſtajnje tu
Dobru ſtrowoſcz wobſtajnu,
Móz pſches Ducha Sswjateho
Paſcz tu jeho ſtadleſchko.

Wachujcze a modlcze ßo,
So Bóh Waſche ſtadleſchko
W tutym czaßu njewěrny
Ssebi ßwérne ſdžerżał by.

Tak ſo junu budże tam
Dżakmu ruku ſkiczicz Wam
Pola throna Bożeho
Tuto Waſche ſtadleſchko.

Ty pak žohnuj, Sbóżniko,
Wußyw ßkowa Bożeho,
So tu roſcze wjeßele,
Sto krócz płody pſchinjeße.

So by we tym czaßu žnjow
Ssyjeł wjeßle widzecz móhł,
Kak wot jeho wußywa
Rjane žně dom khowaja.

M. B.
pſches Pětra Młónka.

Najwutrobniſchi **dżak** praju ja ſ tutym wſchitkim, kiž ßu mi 12. novembra we wohenjowej nuſy k pomozy khwatali, a potom, dżiwajo na moje wulke ſchkodowanje, mje ſe wſchelakimi darami dobroczinje troſchtowali. Woßebje dżakuju ßo pak najnaležniſcho ſchulerjam porſchiſkeje ſchule, kiž ßu mojeho ßyna, ßwojeho ßobuſchulerja, tak pěknje wobdarili. — Bóh luby knjes chzył to kóždemu bohacze ſarunacz.
W Porſchizach, 26. novembra 1874.
Auguſt Hohlfeld.

Skomdžene napominanje.
Tych, kiž ßo ſ mojej holzu, **Hanu Flejſcherez**, pſchezy horjedžerja, wot njeje něſchto bjeru abo wurycza, budu ja nětko dacz wotſchtrafowacz.
Jan Flejſcher w Czornych Noßlizach.

Nakładnik: J. E. Smolerʼ. Ćišć: L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 49. 5. decembra 1874.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawaŕni „Serb. Nowin“ na róžku zwonkneje lawskeje hasy čo. 688 wotedać, płaći so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawaŕ
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 7 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawaŕja 75 np. a na kral. saks. pósće 8½ nsl. a z přinjesenjom do domu 98 np.

Dobrowólna subhastazia.

Po namjecze herbow njebo kowarja-wobßedźerja **Jana Kmocha** w Praskowje budźa ßo ßlědowaze, k jeho sawostajeństwu ßłuschaze ležomnoscze, jako:

a) **kowaŕska žiwnoscź** czo. 8 katastra a fol. 8 gruntskich knihi sa Praskow;
b) **polo** No. 102 ležomnostnych knihi a fol. 15 gruntskich knihi sa Mału Borschcź;
c) **polo a łuka** No. 435 a 436 ležomnostnych a fol. 16 gruntskich knihi sa tu ßamu wjeß,

kiž ßu njedźiwajo na dawki a wobcźežnoscze wjeßnogrychtszy na

3728 tol. 16 nßl. — -

taxirowane,

7. decembra 1874

dopołdnja w 11 hodźinach na žiwnoscźi ßamej w Praskowje dobrowólnje na pscheßadźowanje pschedawacź.

Tute ležomnoscze wopschijeja 4 hektarow 11,93 arow (to je: 7 akrow 133 kwadratnych prutow) a ßu se 159,50 dawkskimi jenoscźemi napołožene.

Pokasujo na wuwěschtk na tudomnej ßudniskej deszy a w Ehrigez korczmje w Praskowje wupowěßnjeny a wopißanje ležomnoscze, kaž tež pschedawanske wuměnjenja wopschijazy, ßo na kupjenje smyßleni pscheproschuja, na spomnjenym dnju w postajenej hodźinje ßo w Kmochez kowarni w Praskowje shromadźicź, ßo k ßadźenju pschipowjescź, ßwoju płacźenja kmanoscź dopokasacź a dalsche wotcźakacź.

Dźeń po subhastaziji ležomnosczow rano wot 9 hodźinow budźa ßo psches wjeßne grychty na Kmochez ležomnoscźi ßamej wschitkón žiwy a morwy inventar, składy žita a ßyna a mobiliar semrjeteho sa hotowe pjenjesy na pscheßadźowanje pschedawacź.

Kralowski ßudniski hamt w Budyschinje, 24. novembra 1874.

Michler. D.

Swětne podawki.

Němske khěžorstwo. W jenych barlinskich nowinach běsche wóndano wudawane, jako budźische w lěcźe 1866 njebo sakski kral na nucźenje pruskeho knježeŕstwa sa dobry pjenjes sakske kralestwo wajmarskemu wjelwójwodźe wotstupicź měł abo tež skónczńje chzył. So je to łža, hdyž ßo powjeda, so budźische ßo tajke wotstupjenje wot krala Jana sa pjenjesy stało, to kóždy wěri, kiž je Jeho snał. Wěrno je jenož to, so chzychu tehdy drje ßnadź Saksku Pruskej pschidźělicź, so pak awstriski khěžor pschi wobsanknjenju měra na žane waschnje do teho swolicź nochzysche, tak so Pruska wot ßwojeho wotpohladanja wotstupi.

— Jako ßo kral Albert wóndano po pscheproschenju wjeŕcha Reußa do Thallwitza na hóntwu wjesesche a to psches město Wurzen, dha jeho tam jara pschecźelniwje strowjachu, pschetož wón bě tam prěni krócź jako kral pschijěł. — Minister Nostitz-Wallwitz je ßo jako rajchstagski sapóßłanz do Barlina podał. — Kral Albert je hornołužiskemu krajnemu starschemu, k. Hempelej nad Ohornom, ryczeŕski kschiž saßłužbneho rjadu spožcźił. — Prynzeßyna Jurjowa je ßamodruha, kaž draždźanske nowiny powjedaja.

— Wyschschi appellazionski ßud w Draždźanach je wuprajił, so je ßo pschi ßudniskim jednanju pschecźiwo młynskemu Birusej a młynkowej Ritterowej s buchhołzskeho młyna někajki smolk stał. Duž ma ßo pschecźiwo nimaj 11. decembra nowe ßudniske jednanje na budyskim pschißažnym ßudźe dźeržecź a to pod pschedßydstwom k. wokrjeßnoßudniskeho direktarja Stöckela s Chemnitza. Birus je, kaž je snate, buchołzskeho młynka Rittera sarasył a Ritterowej ßo wina dała, so je wona tež někak na tym wobdźělena.

— Jako wóndano njedaloko Herwigsdorfa dźěłacźerjej Prescher a Hahn, kiž běschtaj na želesnizy dźěłałoj, domoj dźěschtaj, dha ßo bjes ßobu tak swadźischtaj, so Hahn Preschera s nožom kłó. Rana běsche tak cźežka, so dyrbjesche Prescher nasajtra wumrjecź, Hahna ßu pak do jastwa wotwjedli.

S Barlina pißaja, so je ßo khěžor s hońtwy pola Göhrdy do Barlina wróćźił a so je tam tež khě-

žorka ſ Koblenza pſchijěka. Póndželu pſchipołdnju widżeſche ßo ſ ruſkim krónprynzom, kiž je ßo naſajtra do Petersburga podak.

— Bismarkowe nowiny „Norddeutſche Allgemeine Zeitung" woſjewjuja, ſo wjerch Bismark w lěcze 1866 ſe ſakſkim kralom wo to jednak njeje, ſo by tón Sakſku wajmarſkemu wjelwójwodze wotſtupił a ſa to 16—20 millionow toler wſak. Wone dale praja, ſo je wobſtacze Sakſkeje pſchi ßwojim kralu jenoż najbóle wot teho wotwißako, kajke dowěrjenje kral Jan wužiwa. Do tehdomniſcheho hannoverſkeho krala njejßu to dowěrjenje měli, ſo budże ßebi wón nowe němſke poſtajenje lubicz dacz, duž ßu jeho wotßadżili a Hannoverſku ſ Pruſkej ſjenoczili.

— W rajchstagu ßo póndżelu wo dokhody a wudawki Elſaßa a Lothringſkeje jednaſche a je wjerch Bismark pſchi tutej ſtkadnoſczi ryczż dżerżak, w kotrejž wukładowaſche, kak ma ßo tam knjejſtwo wjeſcz, hdyž je tam pſchezo hiſchcze wjele ludźi, kiž ßu franzowſzy ſmyßleni. — Hewak jednaſche ßo wo potrjebnoſcze ſa němſke wójnſke kódżſtwo, wo ſdu němſkeho kanzlerſtwa atd. a buchu żadane ſummy pſchiſwolene, hacz runje ßo prjedy ſa nje a pſcheczżiwo nim ryczeſche. — Rajchstag chze ßwoje dżěła hacz do hód dokonjecz, tak ſo ßo ſakon wo powſchitkomnym němſkim banku poſdżiſcho wujedna.

— Ssudniſke jednanje pſcheczżiwo hrabi Arnimej ßo najſkerje 9. decembra ſapoczńje, jeli ſ jeho khoroſczu hubjeńſcho njebudże. Wón je dweju ryczńikow najak, kiž budżetaj jeho pſched ßudom ſakitowacz, a wón ßam chze tež ryczecz a ßo wobaracz.

— Redaktor Dr. Sigl w Mnichowje je k 10měßacznemu jaſtwu wotßudżeny, dokelž běſche w ßwojich nowinach wudawak, ſo je wjerch Bismark Kullmannowy nadpad ßam ſrjadował a tak pſched ßwětom kekliju hrak.

— Jene barliniſke nowiny jara na to ſkorża, ſo ßo w Barlinje wot tajkich ßlubjenych, kiž ßu do civilneho mandżelſtwa ſtupili, doſcz mało tež zyrkwinſzy wěrowacz da, a ſo móże ßo po tajkim wot tajkich ludźi wotcjakowacz, ſo tež ßwoje dżěczi kſchcżicz njedadża, tak ſo budże potom w Pruſkej bórſy tójſchto póhanow.

— Polny marſchal Roon (prjedawſchi pruſki miniſter wójny), kiž na ßwojim kuble njedaloko Shorjelza bydli, je khětro ſthorjek.

— Krupp w Eßenje, kaž je ſnate, wjele kanonow wſchelkeje wulkoſcze dżěła a, hdyž ßu hotowe, je tež w tſělenju pruhuje. Wóndano wón ſ tajkej nowej kanonu pruhu tſěleſche, kotraž ßwoje kule něhdże hodżinu daloko njeßejſche. A dokelž běchu kanonu někak wopaki poſtajili, dha ßo ſta, ſo kule daloko do jeneje khěžki lětacz poczachu, tak ſo dyrbjachu jeje wobydlerjo do pinzy cžěkacz a tam hacz do wjeczora cžakacz, prjedy hacz ßo tajke tſělenje jaſta. Krupp je drje tym ludżom wſcho ßwěru ſapkaczik, tola pak je jemu wyſchnoſcz pſchipowjedżika, ſo dyrbi wot kóżdeje kule 50 toler ſchtraſy dacz, kotraž ſ teje cżary na bok ſleczi, po kotrejž je jemu tſělecz dowolene.

Awſtria. Mózno je, ſo khěžor tak derje we Wuherſkej, kaž tež we Winje nowych miniſtrow poſtaji, dokelž ßu dotalni we woběmaj pokojzomaj khěžorſtwa tak hubjenje hoſpodarili, ſo ßu tam ludżo ſ nimi jara njeſpokojni.

Franzowſka. Ruſka khěžorka, kotraž je někotre dny w Pariſu pſchebyła, je tamniſchim khudym 5000 frankow darika. Wona je ßo wot tam do San-Remo bliſko Nizzy podała a chze tam ßwojeje kipreje ſtrowoſcze dla pſches ſymu woſtacz. Ruſki krónprynz a prynz Alexěj, kiž běſchtaj ſ njej do Pariſa pſchijěkoj, běſchtaj pola pſchedßydy Mak-Mohana, kotryž bě jeju pſcheproßył, na hoſczinje bykoj.

— Nowa krajna wobora (Landwehr), kotraž ßo w Franzowſkej ſakoži, něhdże 5000 wyſchkow trjeba a w tu khwilu maja jich jenoż něhdże pokojzu.

— W Franzowſkej ßu lětża dobre żně měli, tak ſo żito ſ wukraja kupowacz njetrjebaja; woßebje derje je ßo pak wino radżiko, tak ſo móża jenoż tak mjenowaneho ſchampanſkeho wina ſa 12 millionow frankow do wukraja pſchedacz.

Schpaniſka. Dokelž maja w tutym kraju hižom dlěſchi cżaß jara hroſne wjedro, dha tam wójnſke ſkutkowanje w tu khwilu wotpoczuje.

Rußowſka. W Rußowſkej je ßo w ſańdżenym měßazu rekrutirowanje po tym ßamym waſchnju ſtako, kaž ßo to w Němzach ſtawa, mjenujzy, ſo dyrbi kóżdy, njech je wyßoki abo niſki, do měry hicz. Ruſke nowiny pißaja, ſo je ßo ta wěz w najlěpſchim porjadku dokonjała.

Ze Serbow.

S Budyſchina. Sańdżenu ßrjedu popołdnju je ßo tudy jedyn pjekarſki wucżomnik, ßyn jeneho dżěławcerja, tſělik, ſ tym wotpohladanjom, ſo by ßo ſkónzował. Jako pjekarſki popołdnju horje do komory pſchińdże, dha jeho na kromje koża ßedżo wuhlada a pſchi nim wſcho krawo. Hólczez bě pak hiſchcze żiwy a ßu jeho do hojerńje donjeßli. Wón bě ßo ſ piſtoliju, ſ kulku a někotrymi ſchrótami nabitej, tſělik a bě kulka pſches njeho ſchła, ſchróty pak hiſchcze ſ wjetſcha we nim tcża. — Wina tajkeho jeho cżinka je ta, ſo ßo jemu po jeho njebohej maczeri jara ſtyſkaſche, a bě wón teho dla hižom huſto prajił, ſo k njej póndże.

S michalſkeje woßady. Ssobuſtawy tudomneho zyrkwineho prjódkſtejerſtwa ßu nětko cżile knjeża: hrabja k Lippe nad Cżichońzami atd., diakonus Mrós, ryczerkubler Jeremias nad Ratarjezami, ryczerkubelk

Hetzer nad Delnjej Kinu, kubleŕ a gmejnſki prjódkſtejeŕ Petraſch na Židowje, khěžeŕ a poleŕ Falken na Židowje, kubleŕ Wičžk w Pſchiſchezach, kubleŕ P. Wičžas w Tſélanach, wulkoſahrodnik Schkleńčžeŕ w Sréſchinje, młynk-wobſtejeŕ Rychtaŕ w Jenkezach, ſahrodnik a gm. prjódkſtejeŕ Ackermann w Delnjej Kinje, wobydleŕ H. Förſtak na Židowje, kubleŕ H. Jokuſch w Hněwžezach, kubleŕ a rychtaŕ H. E. Lücka na Židowje, žiwnoſćeŕ J. B. Kudžela w Nowych Čžichońzach, žiwnoſćeŕ a gmejnſki prjódkſtejeŕ Pjetſchka we Wulkim Wjelkowje, kubleŕ a gmejnſki prjódkſtejeŕ Kſchižank w Sčžijezach, žiwnoſćeŕ Nowak na Ssokolnizy a faraŕ Wetzka jako pſchedstyda.

S pola. Wſchelazy ludžo wěſchčžachu, ſo ſahn a krutu ſymu doſtanjemy. Haj, ſyma je drje ſahe doſć ſaſtupiła, ale kruta njeje; prěni žněh je w prěnich dnjach tuteho tydženja ſažo wottak. Sſrjedu je žo njebjo wujaßniko a mamy ſažo lohke mjerſnjenje.

S Čžornjowa. W 19. wólbnym wotdžělenju lubijſkeho hamtſkeho hetmanſtwa bu 30. novembra k. Handrij Keŕk, gmejnſki prjódkſtejeŕ w Rodezach a ſapóſtkanz 2. komory, ſa wotpóſtkanza do wokrjeſneje ſhromadžiſny wuſwoleny.

S Budeſtež. Wo powitanju a ſapokaſanju naſcheho noweho duchowneho k. Mrósaka budze w pſchichodnym čžiſle „Serb. Nowin" rosprawa wotčžiſchčžana.

S Klukſcha. Ssobuſtawy tudomneho zyrkwineho prjódkſtejeŕſtwa žu w tu khwilu žlědowazy knježa: Hendrich ſ Polenz, ryčžnik a ryčžeŕkubleŕ nad Pokwizu, Auguſt Wičžas, tkalſki miſchtr a khěžeŕ w Klukſchu, Handrij Matchaŕ, ſahrodnik w Sakhowje, Handrij Doržan, pſchekupz w Klukſchu, Handrij Bérka, kubleŕ w Sdžeri, Handrij Michakk, khěžnik w Kobjelnju, Handrij Hajnk, tyſcheŕ w Kißlizy, Jan Korch, kubleŕ w Nowej Wßy, Jurij Pawlik, khěžnik w Lěſkej, Khryſtoſ Domaſchk, kowarſki miſchtr w Komorowje, Handrij Keŕk, ſahrodnik w Jatſjobju, Handrij Bieſold, młynſki miſchtr w Sdžerju, Jan Roč, khěžnik w Čželchowje, Jan Frenzel, kubleŕ we Wulkej Dubrawje, Hendrich Urban, diakonuž w Klukſchu a faraŕ Korla Bohuwěr Kanig jako pſchedstyda.

S Wóſporka. Sańdženu njedželu, 29. novembra, bu tudy njebo knjes kantor emeritus J. Ernſt Hataž, kiž bě žo po 50 létnej žkužbje loni ſ Hrodžiſchča žem pſchedstydlik, po kſchesčžijanſkim a jara čžeſčžomnym waſchnju pohrjebany. Pſchewodžerjow běſche žo hódna liczba ſeſchka a bě jich tež wjele ſ hrodžiſchčžanſkeje woždy pſchiſchko. Němſku pohrjebnu ryč džeržeſche tudomny k. faraŕ Marčžka a žerbſke čžělne prědowanje k. faraŕ Ebert ſ Hrodžiſchča, naſche měſchčžanſke ſpěwarſke towarſtwo pak někotre khěrluſche wuſpěwa. Njebo k. Hataž je žo w lěčže 1804 na ſchuli we Luczu narodźił, běſche wot 1823—1828 žyrkwinſki wučžeŕ w Schönbachu a wot tamniſcheho léta hač 1873 kantor w Hrodžiſchču. Wón bě dobry Sserb a je prózowanja ſa Sserbſtwo pěknje podpjerak.

S Njebelčžiz. Na naſchich ležomnoſčžach bu 30. novembra 59létny ſtakaŕ Korla Buhr morwy namakany. Boža ruczka bě jeho ſajaka.

S rósborſkeho wokrježa. Jako druhi ſapóſtkanz rósborſkeho wokrježa ſa pruſki kužiſki žejm bu gmejnſki prjódkſtejeŕ a wokrjeżny wotpóſtkanz Nowak ſe Sslepeje a jako jeho ſaſtupjeŕ pſchekupz Barbeleben w Lipoj wuſwoleny.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hanž Depla. W někotrych ſtronach žu žony runje kaž wojerki.

Mots Tunka. Hdže dha a kak dha?

H. D. Nó, tam ſ tych ſchtyrjoch khěžow, njedaloko nowonatwarjeneje želeſnizy, bě jena žona na krynjenje drjewa wuſchła, duž druha pſchińdže a jej módre wóčžko napražny, ale na druhu tſecza pſchiběža a ju ſ rosbitej hłowu domoj póžła.

M. T. Hm, te bychu žo na wójnu hodžike.

H. D. Prawje maſch!

M. T. W Sserńſku rad pſchaju hołuja, ale hdyž hólzy palenz pſchinjeżechu, dha njedožahaſche a duž jim holzy bliſko njedachu.

H. D. Hlej wſchak tola!

M. T. Haj, ale mały Filka, hdyž tež bě pjany, wot Riechez džowki tola hubku doſta.

H. D. To je wulke ſbožo!

M. T. Sa to pak mějeſche Ruczkez to njeſbožo, ſo jej woknjeſchko rosbichu.

H. D. Aw, jaw, jaw!

Hłowne jednanja.

Na budyſkim pſchiſhažnym žudže ſměja žo hłowne jednanja 7. decembra: pſchečžiwo J. A. Dutſchmannej ſ Oberottendorfa, dla ſphtaneho rubjenja; 8. decembra: pſchečžiwo Hanje Nowakez ſ Ketliz, dla wopačžneje pſchiſhažki; 9. decembra: pſchečžiwo H. Lehmannej ſ Džěchorez, dla ſapalenja; 10. decembra: pſchečžiwo wudowje Prachtowej ſe Žitawy, dla ranjenja ſe žmjertnym poſlědſtwom; 11. a 12. decembra: pſchečžiwo F. A. Birufej ſ Kinsbórka, dla ſkónzowanja, a pſchečžiwo W. E. ſwudowjenej Ritterowej ſ buchhołzſkeho młyna, dla podpjeranja k ſkónzowanju; 14. decembra: pſchečžiwo hewjerjej C. W. Hilbigej ſe Žitawy, dla dwójneho mandželſtwa.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje
28. novembra 1874.

Dowoz: 3963 měchow.	Płaćizna w přerěžku na wikach,						na bursy,					
	niža.			wyša.			najniža.			najwyša		
	tl.	ngł	np.	tl.	ngł	np.	tl.	ngł	np.	tl.	ngł	np.
Pšeńža 50 kilgr.	3	11	2	3	23	1	3	11	2	3	20	1
Rožka " "	2	27	3	3	4	9	3	—	2	3	4	9
Jeczmjeń " "	2	26	9	3	1	3	2	23	3	3	—	6
Wowß " "	3	2	5	3	8	—	3	5	—	3	8	—
Hrošk " "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka " "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps " "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły " "	5	10	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka " "	6	17	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Laneßymjo " "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Běrny " "	—	25	—	—	26	2	—	—	—	—	—	—
Butra 1 "	—	26	—	—	29	—	—	—	—	—	—	—
Ssyno 50 "	2	5	—	2	8	—	—	—	—	—	—	—

Kórz pšeńzy po 170 puntach: 5 tl. 22. 5. —6 tl. 12. 2., kórz rožki po 160 puntach: 4 tl. 19. 6.—5 tl.

Cźahi po železnizy:

S Budyschina do Draždżan: Rano 6 hodźinow 45 minutow; dopołdnja 9 h. 15 m.; pschipołdnju 12 h. 40 m.; popołdnju 4 h. 10 m.; wječor 8 h. — m.; w nozy 2 h. 35 m.; w nozy 4 h. 5 m.

S Budyschina do Shorjelza: Rano 7 h. 45 m.; dopołdnja 10 h. 50 m.; popołdnju 3 h. — m.; wječor 6 h. 50 m.; wječor 9 h. 45 m.; w nozy 12 h. 50 m.; w nozy 1 h. 48 m.

S Lubija do Zitawy: Rano 6 h. 10 m.; dopołdnja 9 h. 10 m.; pschipołdnju 12 h. 30 m.; popołdnju 4 h. — m.; wječor 7 h. 30 m.; wječor 7 h. 57 m.; wječor 10 h. 30 m.

Se Zitawy do Lubija: Rano 4 h. 55 m.; rano 7 h. 15 m.; dopołdnja 8 h. 26 m.; dopołdnja 10 h. 20 m.; popołdnju 2 h. 20 m.; wječor 6 h. 10 m.; wječor 8 h. 50 m.

S Radeberga do Kamjeńza: Dopołdnja 8 h. 10 m.; dopołdnja 9 h. 30 m.; popołdnju 2 h. — m.; popołdnju 5 h. 45 m.; wječor 11 h. 10 m.

S Kamjeńza do Radeberga: Rano 5 h. 20 m.; dopołdnja 8 h. 15 m.; pschipołdnju 12 h. 45 m.; popołdnju 3 h. 50 m.; wječor 6 h. 45 m.

Se Shorjelza do Barlina: Rano 6 h. — m.; dop. 10 h. 5 m.; popołdnju 4 h. 50 m.; wječor 10 h. 10 m.

Wulke
hodowne wupschedawanje
pola
Heinrich Preu.
W Budyschinje, na bohatej haßy 66.

Hodowne wupschedawanje
pola
Eduard Hartmann
na snutskomnej lawskej haßy.

Wotewrjenje khlamow.

S tutym czeschenym Sserbam Budyschina a wokolnosche najpodwolnischo k nawjedzenju dawam, so ßym s dzenßnischim dnjom na zitnych wikach w starym gymnasiju

mukowe a pizowe khlamy
w zylym a w jenotliwym wotewrik,

schtoz woßebje k prjódkstejazym hodam poruczam, dokelz budu ßo ßwéru prózowacz, ßebi pschcs woßebnu a dobru tworu dowérjenje czeschenych wotkupowarjow dobycz a tez wobkhowacz.

W Budyschinje, 4. decembra 1874.

Jan Förster.

Drjewowa aukzia.

Póndzelu, 7. decembra t. l., budze ßo w korczmje k „kleebuschu" dopoldnja wot 11 hodzinow w jenym drjewnischczu tamnischeho lëßoweho wotdzélenja

170 Rm. khójnowych pjeúkow

a s teho, w prjedawschim Rätzez lëßu pola Demjan wulëßowaneho drjewa

15 brésowych dolhich hromadow,
22 khójnowych teho runja

pod wumënjenjom naßadzenja sa hotowe pjenjesy na pscheßadzowanje pschedawacz.

Kupowarjo ßu pscheprosceni, ßebi tele drjewa prjedy wobhladacz a ßo teho dla na lëßoweho dohladowarja w hajnischim domje pola Huski wobroczicz abo ßo borsy do naspomnjenych lëßowych wotdzélenjow podacz.

Hrabinske Schall-Riaucourske hajnische sarjadnistwo w Huszy.

Hugo Opelt.

Aukzia

möblow na ßerbskej haßy czo. 11, delka, ßobotu, 12. decembra, dopoldnja w 11 hodzinach.

Aukzionatar **Wilhelm.**

Drjewowa aukzia.

Létusche ßuschizowe drjewa w revirach rakeczanskeho knjejstwa, bjes kotrymiz ßo tez wuzitkowe drjewa namakaja, budza ßo na ßlédowazych dnjach rano wot 9 hodzinow na pscheßadzowanje pschedawacz.

Póndzelu, 14. decembra t. l.,
na jeńscheczanskim reviru. Sapoczatk pschi bélych ladach.

Wutoru, 15. decembra t. l.,
na tumjeńzach a w trupinjanskim reviru. Sapoczatk na tumjeńzach, pokraczowanje w czornych wolschach a pschi starej drósy.

Ssrjedu, 16. decembra t. l.,
na jitkowskim a khoßlowskim reviru. Sapoczatk na wopuschi pola Jitka.

W Rakezach, 1. decembra 1874.

R. Pelz, wyschschi hajnik.

Róże, kaz tez pletwa sa njewjesty a kmótrow ßu rjane a tunje na pschedan w schtrymparskich khlamach hauensteinskeje abo butrowskeje haßy.

Pschedzenak, protyka sa Sserbow, budze halle sa 2 njedzeli we wudawarni „Serb. Nowin" k dostaczu.

Emil Flegel

w Budyschinje na žitnej haßy, w domje k. cžaßnikarja Köchlera,
porucža ßwój bohacže wuhotowany skład **pjelzowych tworow** a **mèzow** k dobroczjiwemu wobkedžbowanju.

Jako woßebje tunje poručžam

4/4 schëroki **cžorny taffet**, 1/2 metra wot 13 1/2 nßl., stary łohcž wot 15 nßl.,
5/4 = **tajki** = 1/2 = = 18 = = = = 20 =
5/4 = **tajke kachemire** 1/2 = = 25 = = = = 27 1/2 a drójscho.

Jan Jurij Pahn

na torhoschczu pódla hłowneje straže.

K dobroczjiwemu wobkedžbowanju poručžam ja ßwój skład najnowschich a najrjeńschich **drastnych tkaninow** s wołmy a židy.

Drasta a mantle ßo po skasanju najručžischo seschija a ßo sa dobre pschistejenje a kmane džëło rukuje.

Jan Jurij Pahn

na torhoschczu pódla hłowneje straže.

Psches tunje nakupowanje je mi mózno, wschelake twory rjaneje dobroscze po spodžiwnje **tunich** ale **twjerdych** płaczisnach pschedawacž, jako

5/4 schëroke **kattuny** 1/2 metra 22 np., to je: stary łóhcž 2 1/2 nßl.,
5/4 = **mix=lustre** = = 31 = = = = = 3 1/2 nßl.,
5/4 = **popeline** a **karrirowane** drastne tkaniny 1/2 metra 3 1/2 nßl.
to je: stary łohcž 4 nßl.,
5/4 = **jenobarbne ripsy** 1/2 metra 4 nßl., to je: stary łohcž 4 1/2 nßl.
moiréje k ßuknjam 1/2 metra 4 nßl., to je: stare łóhcž 4 1/2 nßl.,
pißane židžane schawliki po 2 1/2 nßl. a drójscho,
jaquetty s tricota a düffela po 1 tl. 20 nßl. a drójscho,
mantle a paletoty wot 3 1/2 tl. w najnowschich façonach.

Jan Jurij Pahn

na torhoschczu pódla hłowneje straže.

Parna schokoladowa a konfekturowa fabrika Wilh. Tranzschel

porucža pschi wotewrjenju ßwojeje noweje pschedawarnje na rózku rózoweje a hospitalskeje haßy k **hodownej potrjebje** ßwoje cžiste a derje ßłodžaze twory, jako:

Ke Serbskim khłamach ßo W khłamach rycži.

korjeńske a vanillowe **schokolady**, punt po 7, 8, 10, 12, 15, 18, 20, 24, 30, 40 a 45 nßl., sopopólverowe schokolady, pt. po 6, 7 1/2 a 10 nßl., njewolijojty kakao a kakaowy thej, kaž tež najwjetschi wubjerk schokoladowych bonbonow; s **konfekturow**: pjenježkowe schtuki a wjetsche s poprjanza a liqueura k pojßnjenju na hodowne schtoniki, najwjetschi wubjerk w karamellowych, fendantowych, liqueurowych a ßadowych bonbonach, jendželske bisquity, winske thejowe wasle, w zokorje konservirowane płody (ananas), malenowa a ananaßowa juschka, jara wulki wubjerk prascatych bonbonow, bonbonnierow, attrappow, zokorowe wonjeschka sa kmótry atd. atd.

Ratarske kreditne towarstwo w sakskim kralestwje.

Horjebranje ßobustawow, nutspłaczenje pjenjes, pschedawanje sastawnych a kreditnych listow, proschenja wo pożczonki atd. sa ratarske kreditne towarstwo w sakskim kralestwje, ßo wote mnje kóżdy czaß wobstaraju, każ tez nalutowarnske pjenjeżne składki (Spareinlagen) ßo tez wot takich horjebjeru, kiż ßobustawy njejßu, a ßo wote dnja nutspłaczenja s 4 prozentami sadanja. **W. Matheis** na hospitalskej haßy w Budyschinje.

Wulke hodowne wupschedawanje

jaquettow a paletotow po spodźiwnje tunich płaczisnach

pola **Reinhold Hartmann jun.**

23 na ßerbskej haßy 23.

Ssucha bruniza.

Na brunizowych podkopkach **Scheumann & Co.** w Ssmjeczkezach leži hischcze wulki skład dobreje, zyle ßucheje **brunizy** (Braunkohle) wschitkich druzinow a proßy wo dobroczjiwe wobkedźbowanje **J. A. Zieschank.**

Jedyn dobry **czorny pjelz,** każ tez wschelaka **drasta, schkórnje, stupnje, schaty** atd. ßu stajnje tunjo na pschedan na garbarskej haßy czo. 389 w khlamach.

Czerstwe ßwinjaze pleza

wot 15—20 punt kupuje

Joh. Waunack
na schulerskej haßy.

Kupowanje ßłóny.

Rż ana a pschenczna ßłóma ßo stajnje kupuje a ßo sa nju najwyschscha płaczisna płaczi. Schtóż chze ju pschedacz, chzył to we wudawarni „Serb. Nowinow" wosjewicz.

Wschě druzinу

njeharowanych kożow kupuje stajnje
Ernst Schulz
w hoscenzu k słotemu lawej
a na garbarskej haßy w domje k. hornczerja **Beega.**

Koże wschěch druzinow kupuje po najwyschschich płaczisnach
Emil Flegel
na zitnej haßy w domje k. czaßnikarjo **Köchlera.**

Jenu ßłużobnu holzu, jeli można, se wßy, k 1. januarej 1875 pyta geometerka **Ranfftowa** na nowosalzskej haßy w Budyschinje.

Na ryczerkubło we Lahowje ßo k nowemu létu 1875 jena **kruwarka** pschi wyßokej sdźe pyta.

Mózny hólczez, kiż chze **młynstwo** nawuknycz, może mésto dostacz w młynje w **Rakojdach** pola Barta.

Prawdźiwa **Glöcknerska** czehnita a hojaza żałba*) (żadyn tajny ßrědk) ma na schachtliczży schtempel je wot najwyschschich medicinalstich sastojnstwow pruhowana a poruczena psche: **wicz, drjenje, salsy, lischawu, kurjaze woka, wosabjenje, psche wschě wotewrjene, rosdźajomne, rosdźělomne, wosabite, wopalene czerpjenja, bolaze leżenje, sahorjenja, saczeklisnu** atd. a je ßo pschi wschitkich tychle khorhoscżach psches ßwoju spěschnu, wěstu hojazu móz na najlépje dopokasaka.

*) Dostacz w schachtlach po 2½ nßl. w budyskomaj haptykomaj, każ tez w haptykach Biskopizach, Rakezach, Schěrachowje, Hirschfeldze, Bjernaczizach, Wostrowzu, Herrnbucze, Neugersdorfje, Großschönawje, Nowosalzu, Seifhennersdorfje a w fabrizy w Gohlisu pola Lipska.

NB. Bjes horka wuczischczaneho schtempla żałba prawdźiwa njeje.

Na delnjożiwotny slemk czerpjaze

namakaja w **slemkowej żałbje** (Brachsalbe), zyle bjes **schkodowanja** skutkowazej a wot **Gottlieb Sturzenegger** in **Herisau** w Schwajzarskej dźěkanej, dobry hojazy ßrědk. Wjele wopißmom a dźakných listow je wukasanju pschipoloženych. K dostaczu w hornkach po 1 tol. 20 nßl. pola **Sturzeneggera** ßameho, każ tez pola **Spalteholz** a **Bley,** Annenstraße w Drazdźanach. (H-3220-Qu)

Wot najwjetscheje ważnosce sa

wocži kóżdeho.

Moja prawdźiwa Dr. Whitowa wodźiczka je ßebi ßwojich **njepschetrjechenych dobrych wożebnosczow** dla wot léta 1822 **wulku ßwětoßławu** dobyła. Wona je konzeßionirowana, a jako **najlépschi domjazy ßrědk** — niz lékarstwo — po wschém ßwécze znata a **ßławna,** schtož **wjele** tyßaz wopißmom wobßwědcza. Skasanja à flacon po 10nßl. póscżele mi **budyska hrodowska** a **rakerjanska haptyka.** Traugott Ehrhardt w Großbreitenbachu w Thüringskej.

Ssuche drożdże,

wschědnje czerstwe a po kotrychż ßo derje hiba, najtunischo poruczа **J. G. F Niecksch.**

Poručenje.

Čeſčenym Serbam Budyſchina a wokolnoſcje poruczam ſ tutym ßwój ſkład ſchtrympjazych tworow a wokmu k ſchtrykowanju, ſchtrympowane jaki, ſchtrympy, ſoki, ſpódne kholowy, cžélne jeczki, rukajzy po najtuniſchich płaczíſnach.

Louis Streblow
na hauenſteinſkej (butrowej) haßy,
prjedy na žitnej haßy.

A. Schulz,

cžaßnikař w domje k. tyſcherja **Lutzy**
na žitnych wikach,
ßwój ſkład cžaßnikow (ſegerjow) wſchěch druzinow pod rukowanjom ſa jich dobroſcž po najtuniſchich płaczíſnach poruczа. — **Porjedženja** ßo jara tunjo wobſtaraja. — W khlamach ßo **ßerbſki ryczi.**

K prjódkſtejazym hodam dowolam ßebi, cžeſcženym Serbam Budyſchina a wokolnoſcje najpodwolniſcho k nawjedženju dacž, ſo budža moje khlamy płatu a blidnych ſchatow ßamßuneje fabriki na

ßerbſkej haßy cžo. 10

kóždu ßrjedu a ßobotu wotewrjene.

Wo dobroczíwe wobkedžbowanje proßy

A. Rätza ſ Wjeleczina.

Pſcheńczžnu muku

najlěpſcheje dobroſcje k ſchtryzle- a tykanzypjeczenju, jako pſcheńczžnu muku 00, hachtl (měrzu) po 14 nßl.
do. 0, " " " 13 nßl.
do. I., " " " 12 nßl.
do. II., " " " 11 nßl.
do. III., " " " 9 nßl.
cžeſcženym ßerbſkim hoſpoſam k dobroczíwemu wobkedžbowanju poruczа

A. Krüger
ſ mukowymi khlamami w ſadnej bohatej haßy
a na hornczerſkej haßy.

K prjódkſtejazym hodam wſchě druzinу

pſcheńczžneje muki

k pjeczenju ſchtryzlow a tykanzow
najtuniſcho poruczа

pjekař **J. Kögler**
na rózowej haßy.

Richard Rincke,

fabrikant pſchedeſchczníkow a ßtónczníkow,
w Budyſchinje na ſwonknej lawſkej haßy 879,
poruczа pſchedeſchczniki a ßtónczniki w najwjetſchim wubjerku po najtuniſchich płaczíſnach.

Pſcheńczžnu muku,

extradobru a ßuchu k ſchtryzlepjeczenju, poruczа

August Halka
mukowe khlamy w domje k. Bitzki na žitnych wikach.

ff. pſcheńczžna muka,
ſchtryzlowa muka, hachtl (měrzu) po 13 nßl.,
tykanzowa muka, " " " 12 nßl.,
kaž tež najlěpſche **ßuche** droždże poruczа
pjekarnja **Richard Pfennigwerth**
pódla „ſkoteje krony."

Sa kožokhorych.

Wſchelako dopokaſane hojaze ßrědki pſche **liſchawy** a **wumpjery** poſczele pſchi podrobnym liſtnym roſeſtajenju

C. A. Gabler, haptykař,
(M. 1541.) w Arnſteinje pola Würzburga.

Sporuſchk, ſtary a nowy,
wloſkowor jechowe ſchkorpawy,
kalmußowy korjeń
kupuje po kóždej dželbje
hrodowſka haptyka.

Pſchedawanje drjewa.

Na drěwczanſkim lěßowym reviru pſchi wulkim hacže budže ßo

ſchtwórtk, 10. decembra 1874,

rano wot 9 hodžinow 100 loßow ſtejazeho khójnoweho palneho drjewa na pſcheßadžowanje pſchedawacž.

Shromadžiſna na měſcze pſchedawanja.

Müller.

Knjeſej Traugottej Ehrhardtej w Großbreitenbachu w Thüringſkej. Loni cžerpjach na **hroſnej khoroſczi woczow** a ßym pſches nakožowanje Waſcheje **Dr. Whitoweje wodžicžki ſaßo ſahojeny,** ſchtož tudy po prawdże wobßwědczam, a mózu ju kóždemu druhemu ßobuczłowjekej poruczicž.

Meſeritz, w decembru 73. **Jan Werner.**

Hólczez, kotryž chze **pjekarſtwo** nawuknycž, móže k jutram 1875 měſto doſtacž w pjekarni **J. Köglera** na rózowej haßy.

1 wajchtař, kiž móže tež ženjeny byczj;
1 pohoncž, kaž tež **1 wolazy** namakaja k 1. januarej 1875 měſto na ryczerkuble w Koperzach pola Pomorez.

Sańdženu ßobotu je jedyn poßelnik jedyn ſchtykowany (wuſchity) ſtupjeń něhdže leżo woſtajił abo ſhubił. Schtóž jón do wudawarnje „Serb. Nowinow" pſchinjeße, doſtanje 10 nßl. myta.

Nakładnik: J. E. Smoleř. Čišć: L. A. Donnerhaka w Budyšinje.
(K temu cžiſku jena pſchiłoha.)

Pschiłoha k čzu. 49 „Serbskich Nowinow:“
Ssobotu, 5. decembra 1874.

Na ſerbſkej haßy 22. **Hodowne wupschedawanje.** Na ſerbſkej haßy 22.

Naležnje ßo prózujo, ſo bych čeſčenym Sserbam Budyſchina a wokolnoſcze elegantne a ſ dobom tunje hodowne dary poſkiczicz móhł, radźi ſo mi, ſ hódneje dźělby dobreje **ſymſkeje twory,** kotruž po

fabrikskej płaćiznje kupich,

nadßuknje, jaquetty, hólcze paletoty a prawje mjehke **ſchlafroki** ſeſchicz dacz. Wſcha tale draſta je po najnowſchej módze ſhotowana a ja ju jenož ſ jara małym dobytkom pſchedawam.

Louis Gadt, krawz.

Hodowne wupſchedawanje.

Dla pſchemĕnjenja ſkutkowanja a ſo bych čeſčenym Sserbam Budyſchina a wokolnoſcze ſkładnoſcz k **tunjemu hodownemu kupowanju** poſkicził, ßym ſa měßaz **december wupſchedawanje** ſrjadował, a proſchu wo dobroczíwe wobkedźbowanje.

Schtrympotworowe khlamy Theodor Jäger

na ſwonknej lawſkej haßy čzo. 690, bliſko wudawarnje „Serb. Nowin.“

J. G. Schneider

ſkład čzaßnikow (ſegerjow)

w Budyſchinje

na ſnutskomnej lawſkej haßy čzo. 134 pódla tórma.

Dokelž w Schwajzarſkej direktnje kupuju, mózu ja nowe ßlĕborne, derje wotczehnjene cylindrowe czaßniki pod połnym rukowanjom po 5½, 6½ a 7½ tl. w jara pĕknej dobroſczi pſchedawacz.

Mój wulki ſkład **wſchitkich** druhich družinow czaßnikow a hudźbow ßym ja k tutym hodam woßebje pſchiſporił a płaczíſny najtuniſcho poſtajił.

☞ ☞ Ja pſchiſpominam hiſchcze, ſo ßym ſerbſkeje ryczе runje tak mózny, kaž němſkeje.

S poczeſczowanjom **J. G. Schneider,** czaßnikař.

Dokelž ßym jene ſaſtate khlamy horje wſat, pſchedawam nětko **žonjaze ſtoffowe jaki** wot 1 tl. 15 ßl. hacz 2 tl. 10 ßl., prjedawſcha płaczíſna 4 tl., **džĕczaze jaki** ſa 1 tl. 10 ßl.—20 ßl., prjedy ſa 2½ tl.; **jaquetty,** 1½ łóhcza dołhe, ſa 4 tl. 10 ßl., prjedy ſa 6 tl.

To k prjódkſtejazym hodam k dobroczíwemu wobkedźbowanju porucza

H. Kubaſch
na garbarſkej haßy čzo. 432.

Koſaze, ſajerze, **korniklowe, tchórjowe, mordarjowe,** liſchcze kaž tež **czelaze koze** kupuje po najwyſchej płaczíſnje

Heinrich Langa
w Budyſchinje pſchi ſerbſkej katholſkej zyrkwi na žitnych wikach.

Koſaze koże,

kaž tež wſchitke družiny njeharowanych kožow po najwyſchſchich płaczíſnach kupuje

Guſtav Rauda na garbarſkej haßy 426.

K prjódkstejazym hodam mój bohacze srjadowany wubjerk składnosćz poskicza k jara wužitnym, tunim nutskupowanjam wschelakich tworow.

August Grützner
w Budyschinje.

W khlamach žo žerbski ryczi.

Khosej, punt po 105, 110, 120, 130, 140, 150, 160 np.,
zokor, pt. po 40, 44, 46, 48, 50, 52, 54, 56, 60, 64 np.,
cigarry, 1000 po 4½, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15 hacz 25 tol.,
rajs, pt. po 18, 20, 22, 24, 30 np.,
kuryn tobak, pt. po 24, 30, 40, 50, 60 hacz 150 np.,
schnupny tobak, pt. po 50 hacz 150 np.,
tuczno, schmalz, butru, jahly, jerje, krupy, grieß, hroch, žoczki, nudle, rósynki, korinthy, korjenje, jedžny wolij, petroleum, žwěczenje, thran, mydko, žół, sodu, palenz, rum a konfektury žamžneje fabriki
porucža po wschomózno najtunischich placziznach
J. T. Schulza na snutskownej lawskej haßy 137.

Cigarry

w jara wulkim wubjerku, pěkneje dobrosczje a žo derje palaze, porucža 100 schtuk 18 nßl. a drózscho
Carl Pötschka
na swonknej lawskej haßy.

Syrop,

žłódki a derje žkodžazy, punt po 20 a 24 np., porucza
Hermann Kunack
na bohatej haßy czo. 90.

Jerje,

kopu po 28 nßl., schtuku po 5 np., pschedawa
Hermann Kunack
na bohatej haßy czo. 90.

Ssukujane stupnje a
žukujane tosle
porucža najtunischo **Richard Rincke**
na swonknej lawskej haßy 879.

Photographia E. Poseldt w Budyschinje, nutskhod pschi theatrje a s kotokneje haßy.

Wina

bele, czerwjene a žłódke, bleschu po 7½ nßl. a drózscho, poruczataj
Scholz & Kühn
na jerjowej haßy.

K wobkedžbowanju sa bróstkhorych.

Dokelž je mje **G. A. W. Mayerowy bróstsyrop** s Wrótßławja wot mojeho dokholětueho **bróstbolenja** wuswobodžił, dha s tutym kóždemu bróstkhoremu radju, jenož G. A. W. Mayerowy bróstsyrop nakožicz.
W Draždžanach. **Sofia Hetzowa.**

Na žwětnej wustajeńzy prämiirowany bróstsyrop maja jenož prawdźiwy na pschedań w bleschach po 8 nßl., 15 nßl. a 1 tl.:

Heinr. Jul. Kincka w Budyschinje,
W. Rotha w Lubiju,
P. Kinne, haptykař w Hernhucze,
Jos. Kühmann w Schěrachowje,
Ed. Hiese w Nowosalzu,
haptykař **Gerischer** w Ostritzu,
Schekta we Wotrowje,
Lehmann w Budestezach a
haptykař Dr. **Hultzsch** w Rakezach.
J. Stockhausen w Kamjenzu.

Hinjenje włoßow.

Tutu němsku knižku „Der Haarschwund", lěkarski radudawař pschi wschěch **khorosczach włoßow**, kaž tež **koże hłowy**, něhdže 130 stronow, póscżeku na franko-žadanje darmo a franko.
Edm. Bühligen,
H. 35388. Gohlis-Leipzig, Villa Bühligen.

400 a někotre sta toleř jenotliwych pjenjes s jeneho wustajenja ma k nowemu lětu 1875 k wupožczenju advokat **Ehrig** III.
na Hoschiz haßy czo. 706.

Nakładnik: J. E. Smolek. Ćišć: L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 50. ~ 12. decembra ~ 1874.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawaŕni „Serb. Nowin“ na róžku zwonkneje lawskeje hasy čo. 688 wotedać, płaći so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawaŕ
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 7 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawaŕja 75 np. a na kral. saks. pósće 8½ nsl. a z přinjesenjom do domu 98 np.

Swětne podawki.

Němske khěžorstwo. Kral Albert a prynz Jurij staj ßo s Barlina saßo do Dradžan wróčiłoj. Khěžor Wylem bě jeju mjenujzy na hóntwu pscheproßył. — Na universitecže w Lipsku je nětko 2938 studentow.

S Barlina pißaja, so budže Arnimowy prozeß bórsy skónčeny a móže bycž, so je sjawne ßudniske jednanje, kotrež je ßo pscheczíwo hrabi Arnimej ßrjedu sapočało, hižom do kónza dowjedžene, hdyž tole pißamy. Wón je, kaž je snate, wot wjeŕcha Bismarka teho dla wobskorženy, dokelž je někotre sastojnske pißma wosjewił, druhe pak njewotedał, jako bu s krajneje ßłužby puschčeny. — Schlesynski wyschi präsident Nordenflycht je se ßłužby puschčeny, dokelž je w nastupanju nowych zyrkwinskich sakonow mjehki był a pscheczíwo katholskemu duchownstwu krucže doscž skutkował njeje. Na jeho město je prjedawschi elsaßski präsident, hrabja Arnim-Boitzenburg powołany. — General a polny marschal Roon je saßo wotkhorjeł.

Ze Serbow.

S Budyschina. Sańdženu ßobotu, 5. decembra, wječzor w schestej hodžinje bu kamjeński měschčanosta k. Eichel tudy w hosčeńzu „k běłemu konjej“ tak ßylnje wot Božeje ručzki sajaty, so k semi padnywschi morwy ležo wosta. Wón bě nimale 63 lět stary. Jeho cžěło bu nasajtra do Kamjeńza wotwjesene a tam 9. decembra pohrjebane.

— Sańdženy schtwórtk, 10. decembra, je direktaŕ tudomneho wokrjeßneho ßuda, k. Gareis, po krótkej khorosczi wumrjeł.

— Tak mjenowanym wokrjeßnym swjaskam, sa kotrež ßu, kaž ßmy na to spomnili hižom wotpóßłanzy wuswoleni, je sakske knježeŕstwo wěste summy s franzowskeho wójnskeho sarunanja dariło, s tym postajenjom, so ßmědža dań s tuteje summy k lěpschemu ßwojich naležnosczow nałožecž. Kóžde hamtske hetmanstwo jedyn swjask wopschija. Duž budyski wokrjeßny ßwjask k temu na nowe lěto 137,425 tl. dostanje, lubijski 107,150 tl. a kamjeński 101,075 tl. — Sa wotpóßłanzow do wokrjeßneje shromadžisny kamjeńskeho hamtskeho hetmanstwa bu bjes druhim wuswoleny ryczeŕkubleŕ Beyrich nad Skaskowom, wiczežny hosczeńzaŕ Wjeńk w Khrósczizach a gmejnski prjódkstejeŕ Wawrik w Khanezach. — We 18. wotdžělenju lubijskeho wokrjeßneho swjaska bu gmejnski prjódkstejeŕ Jähna we Wulkim Dažinje wuswoleny. — Pschi ßerbskej Božej ßłužbje, kotraž ßo sańdženu njedželu w kschižnej zyrkwi w Draždžanach wotdžerža, mějesche k. faŕaŕ Dr. Kalich s Hornjeho Wujesda prědowanje a k. faraŕ Imisch s Hodžija spowjednu rycž. Spowjednych ludži běsche tón krócž 256, sa zyłe lětusche lěto 1122.

S budestczanskeje woßady. Ssrjedu, 25. novembra, běsche luby a žadny džeń sa naschu woßadu: to běsche tón džeń, hdžež wona ßwojeho noweho, na próstwu zyrkwinskeho prjódkstejeŕstwa wot kollaturstwa powołaneho duchowneho, k. fararja H. Mrósaka, hacž dotal we Wulkim Radschowje, na jara ßwjedžeńske waschnje witasche. Pschipołdnju w druhej hodžinje spomnjeneho dnja wotczakowachu 12 jěsdni s zyłeje woßady, kraßnje s běłoselenymi scherpami pyscheni, psched budyskimi bohatymi wrotami pódla Tuchorja na k. duchowneho, kiž wokoło ½2 hodžinow se ßwojej ßwójbu po budysko-wósporskej drósy pschijědže. Cžah tutych jěsdnych wjedžische wós knjesa fararja psches město na dróhu do Budestez a wubudži wschudžom kedžbnoscž a spodžiwanje, woßebje, dokelž wschitzy jěsdni jara pěknje na ßwojich rjanych konjach ßedžachu. Na drósy prjedy Bělczez běchu wulke cžeßne wrota natwarjene a běchu ßo tudy zyrkwinske prjódkstejeŕstwo, gmejnszy grjódkstejerjo a rychtarjo, schulske džěczi, dorosczena młodžina, wojerske towaŕstwo a tyßazy woßadnych shromadžili. — Jako bě nowy k. faraŕ k nim dojěł a s wosa wustupił, witasche jeho dotalny sastupjeŕ wuprósnjeneho farskeho města, k. faraŕ Hilliger s Khróstawy, w němskej rycži, na cžož k. Mrósak tež tak wotmolwi. Potom postrowichu jeho kk. zyrkwinszy prjódkstejerjo s woßadnymi, na cžož zyły cžah psched nim defilirowasche: schule, młode holzy, młodži hólzy, wojerske towaŕstwo. Wschě wotdžělenja mějachu wjele kraßnych a wubjernje rjanych khorhojow (wulkodebsczanska zyle nowu sa 43 tl.) a běchu pschewodžene s wojerskej hudžbu. Knjes duchowny džěsche po-

tom k Budeſtezam, wot zyrkwinſkich prjódkſtejerjow wjedjeny. Zyły cjah poſkiczi rjany a wulkotny napohlad, a wěſcje ßo rědko ſtanje, ſo ßo vſchi tajkej ſkładnoſczi tejko ludźi ſeńdże, kaž tudy. — Pſched faru, kaž prjedy tež hižom w Raſchowje, ſtejachu tež rjane cjeßne wrota a tudy ßo cjah do rynkow ſeſtupa, pſches kotryż k. farař ſ zyrkwinſkimi prjódkſtejerjemi do farſkeho dwora ſaſtupi, hdjež jeho k. farař emeritus Bróſka wutrobnje ſe ßerbſkej ryczu witaſche. Hnujazy napohlad to běſche: ſtarz, w cjeſczi wußłużeny farař, witaſche mkodeho duchowneho do teho doma, w kotrymż běſche pſches 40 lět bydlił. Wón pſchepoda jemu tež wſchelake dary luboſcze wot mkodych holzow ſ Budeſtez, Hajnicz a Jikoz, a k. Mróſak ßo ja powitanje a dary hłuboko hnuty dźakowaſche. Na farje běſche pěkna wjeczeř ſa kk. duchowneju a jeju knjeni mandżelſtej, kk. wucżerjow a kk. zyrkwinſkich pródkſtejerjow pſchihotowana, pſchi kotrejż ßo wſchelake ßerbſke a němſke ßkawy wunjeßechu, pſched faru pak běſche hiſchcze dołho wjeßołe żiwjenje. — Njedżelu 1. adventa ſta ßo najprjedy pſchi ßerbſkej Bożej ßłużbje pſches k. fararja Imiſcha ſ Hodżija po poruczności kralowſkeho krajſkeho hetmanſtwa ſapokaſanje k. duchowneho Mróſaka do jeho noweho ſaſtojnſtwa w zyrkwi, pſched kotrejż běchu wulke a rjane cjeßne wrota natwarjene. Bożi dom běſche, móhł rjez, pſchepjelnjeny, tak ſo měſta, hacż runje jich 1600 wopſchija, tola njedoßahachu. Jako bě k. Mróſak Boże ßwjate wotkaſanje doſtał, dżerżeſche k. Imiſch jadriwu duchapoknu ryczˇ, w njej ſ poczeſczowanjom ſpominajo na k. emeritirowaneho fararja a pokaſujo woßadu a noweho k. fararja na jich ßwjate pſchißłuſchnoſcze a ſkónczˇnje ßo pſched woltarjom pollaknywſchi wo Boże hnadne żohnowanje proſcho. Potom nowy k. duchowny po ſtarym lutherſkim waſchnju woltarnu ßłużbu dżerżeſche a po njej ßwoje naſtupne prědowanje, nam wutkadujo, ſo 1) duchowny ßwojej woßadze ryczi potajnſtwa Khryſtußowe, a ſo 2) woßada ßo modli ſa ßwojeho duchowneho. Knjes farař Imiſch je nam prajił, ſo je ßo tuto prědowanje wubjernje derje radźiło: wone wſchak pſchińdże ſ wutroby a ſapſchimny wutroby. — Němſka Boża ßłużba mějeſche ßo na podobne waſchnje. — Pſchiſpomnicz mamy hiſchcze, ſo je wyſche naſpomnjeneje khorhoje wulkodebſczańſkeje mkodoſcze naſch Bożi dom pſchi ſkładnoſczi ſapokaſanja naſcheho noweho k. duchowneho wſchelake kraßne dary doſtał, jako wot mkodoſcze ſ Cžornych Noßliz, ſ Hornjeje Hórli a Dżěžnikez jara rjany pißany tepich na woltarjowe ſtłodżenki, wot mkodoſcze ſ Małych Debßez, Mniſchonza a Lejna kraßne a wonżoke ßłéborne ßwěczˇniki a k nim ßwěczˇki; wot mkodoſcze ſ Bělczez rjane wonjeſchka na woltař a karany k nim; wot mkodoſcze ſ Kóſkow ßwěczˇki na woltař. — Bóh daj, ſo by ßo wſchitko, ſchtoż je ßo w tutych dnjach w budeſtczenſkej woßadze proßyło a ßlubiło, ßo też dopjelniło, daj Bóh k. fararjej Mróſakej móz, ſo by ſpokojicz móhł to wulke dowěrjenje, kotreż woßada na njeho ſtaja!

S Cželchowa. Tudy ſta ßo 30. novembra to njeſboże, ſo ßo 3lětna dżowka dżěleneje Schalkowejc rodż. Schramiz tak ſtraſchnje wopali, ſo dyrbjeſche po 12 hodżinach pod żałoßnymi bolocjemi wumrjecz. Wona je, jako ßama wo iſtwje běſche, najſkerje bliſko khachli hrajłała a ßebi pſchi tym draſtu nětkaſ ſapaliła; pſchetoż jako jeje wowka po krótkim cjaßu pſchińdże, wuhlada ju ſ palazej draſtu na ſemi leżo. Ta bu drje ſahaſchena, ale pomoz bě tola hižom poſdże.

S klóſchtra Marineje Hwězdy. Kral Albert je tudomnemu klóſchtrſkemu ſáhrodnikej Jakubej Renczej ßłébornu medaillu albrechtſkeho rjada ſpożcził.

Stare a nowe.

(Wot J. E. W. w Sslepom.)

Njekaj je, pſchetoż we nim je Boże żohnowanje. Jeſ. 65.

Stare ma a nowe namaka ßwojich lubowarjow; tak je ſtajnje było a też dale budże. Lubowarjo ſtareho huſto ſkorja na nowotarjow, a lubowarjo noweho rad ßwarja na ſakitarjow ſtareho. Jako fabriki (hótnizy) naſtawacz poczachu, wołachu dźěkaczerjo: „Nětko mózemy ruzy ſtyknywſchi hłód tradacz!“ Jako na żeleſnizach poczachu parniki hwiſdajo wrjeſkotacz, wołachu wóſzy: „Parowós, tón nowotny njeplech, bjerje nam khléb a kónzuje ludźi!“ A baj! Do fabrikow huſto rukow doſcz nimaja a wóſzy hiſchcze pſchezo ßwój khléb namakaja, hdyż też trochu hinak. W nowiſchim cjaßu ßmy wójny měli — a kajke wójny! Naſchi ſtari ßu doma woſtali, mkodźi ßu na wójnje pobyli, ßu tójhdże kraj wobhonili, tójſchto w zuſbje naſhonili, wjele nuſy a ſtrachoty w hromadze pſchecżerpili a wulke dobycza ſczinili. Żadyn dźiw, ſo teho dopomnicz woſtacz chzedża a ßu ßo teho dla nimale po wſchěch Prußach*) do wojerſkich towarſtwow ſjenoczili; żadyn dźiw, ſo też naſche ßerbſke mużſtwa nad tajkim ſtowarſchenjom ßwoje wjeßele maja, ſo naſchi Sslepjenjo ßwoju khorhoj, ßwoju, ſe wſchej pilnoſczu wobſtaranu wojerſku hudźbu lubo maja — ſchtó chzyk ßo nad tymile nowotkami dźiwacz? Wěſcje nichtón, kiż, kaž ſpißowař, ßam wojak pobywſchi, derje wě, kak wojerſke ſwuczenje ßo cžłowjekej — tak rjez — do krwě pſchecżiſchczi a ßo jeho cjaß żiwjenja dżerži. Haj, ſ njemałym ſpodobanjom dyrbju wuſběhnycz: prawje ſdobnje ßu Sslepjenjo ßwój ſedanſki ßwjedżeń ſe ßwjatoczˇnym cjahom na faru ſ khoralom ſapoczˇnyli. Njejßu woni ſ tym pokaſali, ſo ßu ßo, tutón ßwětny ßwjedżeń ſ duchom pſchiſtojnoſcze poßwjeczicz wjedżo, niż

*) W Saſkej je ßo też tak ſtało. Red.

jeno cźělnje, ale też w tym Knjesu ßwjeßelicź chzyli? A kak wuźitne móża ßo tajke towarśtwa sćinicź, wośebje hdy bychu ßebi ßami mjes ßobu cźesne ßudy (Ehrengerichte) postajili, kotrež bychu wschelakemu skemu duchej worakawstwa, wopikstwa, hawtowanja atd. haczicź mógli — dha by ßo derje wo tajkim nowotarśtwu hodźiko rjez: „njekaż je, pschetoż we nim je Boże žohnowanje."

Ale, samjelcźecź njeßmém, moji ßerbsźy woßadni ßu mi też (pschi skkadnoscźi wólbow) khětru njedowěru wopokasali; ßu mi winu dawali, jako chzyk ja s wukhowanjom stareje ßerbskosce w schulach a w žiwjenju jich sboże a derjehicze sadźéwacź! „Pschi wójsku — woni praja — pscheð ßudom, na wikach w zusbje, wschudże ßy bity, jeli němski njemóżesch." Teho dla chzyli někotsi najradscho s jenym wotmachom se staroßerbskeje koże wuskocźicź. O luby ludo, njedyrbjak ty spomnicź na Jes. 1, 2 a 3? Ssam radźu, wukń němski po móznoscźi! — ty wuknjesch ßnadź ßwojej móschni k lépschemu; ale njemóżesch dha pódla ßwoju ßerbskoscź w cźesczi měcź, lubowacź a sakhowacź? ty ju sakhowasch ßwojej wutrobje k wuźitkej!*) — Hlaj, wóndano mi jedyn konsistorialny radźicźel s Wrótßkawja pschi skkadnoscźi powjedasche, kak ßylnje je w Husinzu pola Strelneho na pscheněmcźenje tamneje cźésheje woßady a na sahnacze Cźeschcźiny dźékak — a na to ja djach: „Knjeże, schtó by Wam prawo dak, mi tule moju ßuknju s mojeho cźéka sedrécź?! Njeby to rubjeźniske prawo byko? Narodnoscź pak je mi wjazy, hacź ßuknja; pschetoż wona je mi ta macźisnisska wkóha, s kotrejež mi moje žiwjenje sroscze!"

Dale ßu nowotki wotwjasowanje dźeßatka abo dazenta, kajkež ßo nětko pola naß dokonja; potom też te stawske sastojnstwa s civilnym mandźelstwom, po kotrychž ßo lud pschezo bóle wot ßwojich duchownych pastyrjow sdaluje a někotryžkuliž ßnadź lójo a khroblischo ßwojeje zyrkwje a wéry, haj ßwojeho Boha ßo wotrjeknje — kajki wuźitk cźi pschinjeßu? Pornjo tym nowotkam spomnju cźi na jene stare kraßne snamjo praweje ßerbskoscze — na njeboczicźkeho Budarja, kiž bě w žiwjenju réczník a Němczinu derje nawjedźik, tola pak s wutrobu ßwérny Sserb wostak hacź do ßmjercze, haj po ßmjercźi. Njeje wón se ßwojim snatym wotkasanjom, s tutym wopokasmom ßerbskeho ducha, millionam dobrota, sepjera a stajne žohnowanje? Bohabojasnoscź, jednoroscź, spokojnoscź — njejßu to poczinki wéczne tyjne? A hdże je bóle namakasch, hacź w Sserbowstwje? Teho dla spominaj derje na wuprajenje: Njeskaż je, pschetoż we nim je Boże žohnowanje!

Wopokasanczko stareje luboscze k Sserbstwu mamy też w ßlepjanskej woßadze, hdżež je něhduschi duchowny, njebo knjes Renisch 50 toleř k lépschemu khudych schulskich dźéczi wotkasak. Dokelž pak tuta dobrota nihdże prawje doßahacź njechasche, dha ßym ßebi nowinku dowolik a hižom sa ßwoje žiwe dny pok sta k temu pschiwotkasak. Tole, wot leinitzkeho knjeżerstwa sa dobre spósnate wotkasanje pak, kotrež Bóhlby knjes chzyk žohnowacź, ma ßo po ßkowje tak: „Hdyž bě mój něhduschi prjedomnik, njebo ßlepjanski k. duchowni Renisch 49 tl. 29 ngl. 6 np. k lépschemu khudych ßerbskich schulerjow tudomneje woßady wotkasak, hdykhwilneho duchowneho tu sa kuratora pomjenik, tole wustawjenje pak dla nahłeho skónczenja mojeho prjedomnika mi ženje do rukow pschischko njebě, hacź runjež ßu te pjenjesy na dań wupožczene: dha je ßama moja derje rospomnjena wola, tamón njebo Renischowy dar podwojicź a na to waschnje dopjelnicź: „Ja Julius Edward Welan wustawju s tutym se ßwojeho samożenja 50 tl. — se ßkowami pok sta tl. — so bychu ßo s darom, prjedy spomnjenym, pod mjenom „Renischo-Welanowy wustaw" sjenocźike a skožu k temu a) 1 pruski rentny list Lit. C. czo. 8244 à 100 tl., danliwy se 4%, a b) 1 lutowarnske knižki czo. 5909 měschczanskeje lutowarnje w Hródku w tu khwilu s 5 tl. — a chzu, so by ßo wot létneje danje tuteje wésczizny sa 2—3 ßyroty abo khudych schulerjow ßerbskeho jasyka se ßlepjanskeje, mikoraskeje, dźéwinskeje a nowoměschczanskeje schule (tak dołho hacź tu Nowe Město safarowane wostanje) schulski pjenjes à 1 tl. 22 ngl. wot hkowy płaczik. Hakle potom, hdy bychu ßerbskeho jasyka dźéczi žane wjazy tu njebyke, móhke też dźéczi němskeho jasyka dźél bracź; dyrbjak li pak schulski pjenjes něhdże pschestak ßo płaczicź a wucżerjo něhdże wot wyschnoscze msdu bracź, dha dyrbi ßo ta dań k wobstaranju najpotrjebnischeje drasty a schulskich knihi sa prjedy spomnjene dźéczi nakožowacź; te létne sbytki pak a — by li ßo něhdże jene léto žanych potrjebnych dźéczi njeměko — dyrbi też ta dań do pomjenowaneje lutowarnje data byczź jako hotowisna na pschichodnu nusnischu potrjebu. S kuratorom tuteho wustawa dyrbi duchowny w Sslepom wostacź, dokelž ßo nadźijam, so moji sastojnsźy potomnizy tu ßnadnu prózu kóždolétneho jednanja wobdźélomnych dla s tehdyczaßnym schulskimi prjódkstejerjemi abo zyrkwinskimi starschimi rad na ßo wosmu. Tule moju rosmyßlenu wolu pschepodawam na pschipadk ßmjercze do kralowskeho knjeżerstwa w Liegnitzy, do kralowskeje superintendentury w Mužakowje a w pschepisku s dobom do ßlepjanskeho farskeho archiva."

Tak ßo sta w Sslepom, 10. ßmažnika 1874.

J. E. W., p. p.

*) Ně niz jenoż wutrobje k wuźitkej, ale też móschni k lépschemu ßtuji, hdyž ßerbsti mójesch. W naschich městach ßerbsźy pschekupsźy wjazy sdy bostanu, hacź czi, kiž móża jenoż němsźy. A kajki widżeny muż pola offizierow bě ßerbski wojak w cźésheje wójnje, pschetoż wón mójesche ßo s wobydlerjemi tamnych krajinow derje sryczecź, tak so někotryžkuliž wyschk rjekny: „Schkoda, so tola ßerbsti nawuknył njejßym; pschetoż, schto mi tudy pomha, so móju němsźy a franzowsźy!" A tajki czaß móże ßo lohko saßo wrócźicź. Němsźy offizierojo teho dla někto — hdyž też niz runje ßerbsku, dha tola podobnu rusku ryczecź doscź pilnje wuknu, kaž ßmy to ßami w Barlinje, Drażdżanach a Budyschinje nashonili. Red.

(Pschipóßkane.)

Lětßa ßo k hodam wschelaka muka k pjeczenju schtryzlow a tykanzow porucza, ale ja bych cżeßnym ßerbskim hospodam tola radżika, so bychu w mukowych khlamach k. A. **Krügera** na sadnej bohatej haßy a na hornczerskej haßy kupowake, pschetoż jeho **pschenczna muka** je tež tón krócz woßebje dobra, każ ßym ßo wo tym psches to pschewědczika, so ßym někotre woßuschki na pruhu wopjeka.

Jena hospoda
s bukiczanskeje woßady.

Drjewowa aukzia.

Schtwórtk, 17. decembra t. l., budże ßo na łuhowskim a khaßowskim reviru psches 160 loßow stejazeho brěsoweho a wolschoweho drjewa na pschespadżowanje pschedawacz. Kupowarjo chżyli ßo na pomjenowanym dnju rano w 9 hodżinach w starym hacże na łuhowskim reviru shromadżicz.

W Khaßowje, 9. decembra 1874.

Behrens.

Aukzia.

Někotre sawostajene wězy, jako poßleschcja, drasta, jena kommoda atd. budża ßo w Něwßezach jutsje, njedżelu, 13. decembra t. l., popołdnju ½3 hodżinow w domje cżo. 15b sa hotowe pjenjesy na pschespadżowanje pschedawacz.

Wicz, subybolenje, brjodawki, róża, tołsta schija atd. ßo na garbarskej haßy cżo. 389 w khlamach sympathetiszy sapraji.

Aukzia.

Jutsje, njedżelu, 13. decembra, popołdnju wot 3 hodżinow budża ßo w hosczeńzu w Budestezach: nowe a stare brassy, schaty, schórnje, stupnje, grat atd. na pschespadżowanje pschedawacz.

Běły bróstsyrop, bl. po 7½ nßl.,
fenchelmjedowy extrakt, bl. 5 nßl.
bruny bróstsyrop, bl. 10 nßl.
Whitowa wodżiczka sa woczi, bl. 5 nßl. a 10 nßl.,
safran, zły a tołczeny,
korjeński wolij a citronowy wolij,
schmrěkojehlinowy äther, bl. 3 nßl.

porucża **hrodowska haptyka.**

1 wajchtař, kiż może tež żenjeny byc; **1 pohonc,** każ tež **1 wolazy** namakaja k 1. januarej 1875 město na ryczerkuble w Koperzach pola Pomorez.

Mózny hólczej, kiż chze **mlynstwo** nawuknyc, może město dostacz w mlynje w **Rakojdach** pola Barta.

Na knjeżi dwór w Splótku pola Budyschina ßo k nowemu lětu 1875 kmany rolny pohonc pschi dobrej sožě pyta.

Hólczej, kotryż chze **pjekarstwo** nawuknyc, może k jutram 1875 město dostacz w pjekarni **J. Köglera** na rózowej haßy.

Róże, każ tež **pletwa** sa njewjesty a kmótrowßu rjane a tunje na pschedań w schtrymparskich khlamach **hauensteinskeje** abo **butrowskeje haßy.**

Dla danje k 31. decembra t. l. sliczbowajomneje ßo żane pschetorhnjenje hewak postajeneho expedizionskeho czaßu **njestanje.**

Wupłaczenje danje sapocznje ßo 2. januara 1875.

W Budyschinje, 7. decembru 1874.

Nalutowarnja a pożczerńja.
Kießling.

Woczobědnym porucża Dr. **K. Wellerowa** hojerńja w **Drażdżanach** (Victoriastr. 4) lěkowanje a wothladanje. Psches makoßkyschazym 25,000 khorych lěkowanych, něhdże 300 na běłk ßlepych sbożownje operirowanych. (Tež khumschtne wóczka.) Dr. Weller je ßrjedu, 16. decembra wot 9—3 hodżinow we Wojerezach (w słothym lawje) k ryczam.

Swój bohacze wuhotowany skład

mużazeje a hólczazeje drasty,

woßebje jara wulki wubjerk **symskich pschewoblekarjow** wschěch barbow a wulkosczow, wscho dospołne a po nowschej módze, każ tež **hólczaze nadwoblekarje,** hižom tež sa **tsilětne** hólczata, poruczam po spodżiwnje tunich płaczisnach.

Adolf Weiss

na bohatej haßy w domje knjesa tapezierarja **Mäusela.**

Wupschedawanje,

prjedy na žitnych wikach w starym gymnasiju,

hischcze krótki czaß w

hoscženzu k słotej hwězdze na žitnych wikach

dale wjedžene.

S nowa ßu saßo pschischle:

¾ schěroke njepuschczate kattuny, meter 4 nßl., stary łohcž 23 np.; ¾ schěroke gardinowe a möblowe kattuny, meter 4½ nßl., stary łohcž 2½ nßl.; ßmuhaty płat, meter 4½ nßl., stary łohcž 2½ nßl.; czistopłatowe trjeńschcza, meter 3¼ nßl., stary łohcž 28 np.; shirting, meter 2½ nßl., stary łohcž 18 np.; czorny ßomot, meter 10½ nßl., stary łohcž 6 nßl.; moirée, meter 7½ nßl., stary łohcž 4½ nßl.; 10/4 schěroke czežke ripsy, meter 21 nßl., stary łohcž 12 nßl.; czistowołmjane pißane ripsy, meter 12¼ nßl., stary łohcž 7 nßl.; dobry dwójny lüster, meter 4½ nßl., stary łohcž 2½ nßl.; 10/4 schěroki double k mužazym ßuknjam a knjenjazym paletotam, łohcž po 17½ nßl. a dróžscho; 10/4 schěroki ratiné, stary łohcž 22½ nßl.; wysche teho mužaze shawlowe rubischka hischcze tunischo, dyžli prjedy.

Woßebje pak hischcze kedžbne czinju na

10/4 schěroke knjenjaze ßukna, 10/4 schěroke möblowe damasty, czežke židžane tkaniny, židžane banty, mužaze soki, wschitke družiny ßukna a bukkina, płatowe dybsaczne rubischka a wschelake druhe artikle po spodžiwnje tunich płaczisnach.

Jenož hischcze krótki czaß
delka w hoscženzu k słotej hwězdze na žitnych wikach.

Baldwin Scholze czaßnikar w Budyschinje

700. I. na Hoschiz haßy 700. I.

porucza modernske dybsaczne czaßniki (Taschenuhren) se słota a ßlěbora, remontoiry, regulateury a schwarzwaldske scženowe czaßniki wschěch družinow, tež rjeczaski se ßlěbora a talmisłota, teho runja wobstaraja ßo **porjedženja** pod rukowanjom a pod ßlubjenjom sprawneho poßłużenja.

Wołmjane schawlowe rubischka, tajke rubischka na hłowu

nětko, so bych je wurumował, sa **połožzu** dotalneje płaczisny pschedawam.

Na jerjowej haßy 269/95. **Emil Wehrle** **na jerjowej haßy** 269/95.

Friedrich Braun w Budyschinje

na bohatej haßy nakoßu s napischecza pósta

kolonialowe, materialowe, winowe, barbowe, tobakowe a cigarrowe khlamy,

destillazia, liqueurowa a kißałowa fabrika

porucza k hodam ßwoje jenož zyle wubjerne a hódne twory po najtunischich płaczisnach.

Ratarske kreditne towarstwo w sakskim kralestwje.

Horjebranje ßobustawow, nutspłaczenje pjenjes, pschedawanje sastawnych sa kreditnych listow, proschenja we pożczonki atd. sa ratarske kreditne towarstwo w sakskim kralestwje, ßo wote mnje kożdy czaß wobstaraja, kaž tež nalutowarnske pjenježne składki (Spareinlagen) ßo tež wot tajkich horjebjeru, kiž ßobustawy njejßu, a ßo wote dnja nutspłaczenja s 4 prozentami sadanja. **W. Matheis** na hospitalskej haßy w Budyschinje.

Na ßerbskej haßy 22. **Hodowne wupschedawanje.** Na ßerbskej haßy 22.

Naležnje ßo prózujo, so bych czesczenym Sserbam Budyschina a wokolnoscze elegantne a s dobom tunje hodowne dary poskiczicz móhł, radzi ßo mi, s hódneje dzělby dobreje **symskeje twory**, kotruž po

fabrikskej płaćiznje kupich,

nadßukuje, jaquetty, hólcže paletoty a prawje mjehke **schlafroki** seschicz dacz. Wscha tale drasta je po najnowschej módze shotowana a ja ju jenož s jara małym dobytkom pschedawam.

Louis Gadt, krawz.

Parna schokoladowa a konfekturowa fabrika

a

Wilh. Tranzschel

porucza pschi wotewrjenju ßwojeje noweje pschedawarnje na róžku róžoweje a hospitalskeje haßy k **hodownej potrjebje** ßwoje cziste a derje ßłodzaze twory, jako:

W khlamach ßo ßerbski ryczi.

korjeńske a vanillowe **schokolady**, punt po 7, 8, 10, 12, 15, 18, 20, 24, 30, 40 a 45 nßl., sopopólverowe schokolady, pt. po 6, 7½ a 10 nßl., njewolijojty kakao a kakaowy thej, kaž tež najwjetschi wubjerk schokoladowych bonbonow; s **konfekturow:** pjenježkowe schtuki a wjetsche s poprjanza a liqueura k pojßnjenju na hodowne schtomiki, najwjetschi wubjerk w karamellowych, fondantowych, liqueurowych a ßadowych bonbonach, jendzelske bisquity, winske thejowe wafle, w zokorje konservirowane płody (ananas), malenowa a ananaßowa juschka, jara wulki wubjerk praskatych bonbonow, bonbonnierow, attrappow, zokorowe wonjeschka sa kmótry atd. atd.

Syrop,

ßłódki a derje ßłodzazy, punt po 20 a 24 np., porucza

Hermann Kunack

na bohatej haßy czo. 90.

Jerje,

kopu po 28 nßl., schtuku po 5 np., pschedawa

Hermann Kunack

na bohatej haßy czo. 90.

Khofej, punt po 105, 110, 120, 130, 140, 150, 160 np.,
zokor, pt. po 40, 44, 46, 48, 50, 52, 54, 56, 60, 64 np.,
cigarry, 1000 po 4½, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15 hacz 25 tol.,
raiß, pt. po 18, 20, 22, 24, 30 np.,
kurny tobak, pt. po 24, 30, 40, 50, 60 hacz 150 np.,
schnupny tobak, pt. po 50 hacz 150 np.,
tuczno, schmalz, butru, jahły, jerje, krupy, grieß, hróch, ßoczki, nudle, róshnki, korinthy, korjenje, jědzny wolij, petroleum, ßwěczenje, thran, mydło, ßól, sodu, palenz, rum a konfektury ßamßneje fabriki

porucza po wschomóžno najtunischich płaczisnach

J. T. Schulza na snutskownej lawskej haßy 137.

A. Schulz,

czaßnikar w domje k. tyscherja **Lutzy**

na žitnych wikach,

ßwój skład czaßnikow (segerjow) wschěch družinow pod rukowanjom sa jich dobroscz po najtunischich płaczisnach porucza. — **Porjedzenja** ßo jara tunjo wobstaraja. — W khlamach ßo **ßerbski ryczi.**

Wina

běłe, czerwjene a ßłódke, bleschu po 7½ nßl. a dróžscho, poruczataj

Scholz & Kühn

na jerjowej haßy.

Photographia E. Poseldt w Budyschinje, nutskhod pschi theatrje a s kotolneje haßy.

Dokelž ßym jene sastate khlamy horje wsał, pschedawam nětko **žonjaze stoffowe jaki** wot 1 tl. 15 ßl. hacž 2 tl. 10 ßl., prjedawscha płaczisna 4 tl., **dźěczaze jaki** sa 1 tl. 10 ßl.—20 ßl., prjedy sa 2½ tl.; **jaquetty,** 1½ łóhcza dołhe, sa 4 tl. 10 ßl., prjedy sa 6 tl.

To k prjódkstejazym hodam k dobroczíwemu wobkedźbowanju porucza

H. Kubasch
na garbarskej haßy czo. 432.

Ssucha bruniza.

Na brunizowych podkopkach **Scheumann & Co.** w Ssmjeczkezach leži hischcze wulki skład dobreje, zyle ßucheje **brunizy** (Braunkohle) wschitkich družinow a proßy wo dobroczíwe wobkedźbowanje **J. A. Zieschank.**

Ssukujane stupuje a
ßukujane tofle
porucza najtunischo **Richard Rincke**
na swonknej lawskej haßy 879.

Jedyn dobry **czorny pjelz,** kaž tež wschelaka **drasta, schkórnje, stupnje, schaty** atd. ßu stajnje tunjo na pschedan na garbarskej haßy czo. 389 w khlamach.

Kupowanje ßłómy.

Ržana a pscheńczna ßłóma ßo stajnje kupuje a ßo sa nju najwyschscha płaczisna płaczi. Schtóž chze ju pschedacz, chzył to we wudawarni „Serb. Now." wosjewicz

Sporuschk, stary a nowy,
włoskoworjechowe schkorpawy,
kalmußowy korjeń
kupuje po kóždej dźělbje
hrodowska haptyka.

Kože wschěch družinow kupuje po najwyschschich płaczisnach
Emil Flegel
na žitnej haßy w domje k. czaßnikarjo **Köchlera.**

Kosaze kože,

kaž tež wschitke družiny njeharowanych kožow po najwyschschich płaczisnach kupuje
Gustav Naucka na garbarskej haßy 426.

Kosaze, sajecze, korniklowe, tchórjowe, mordarjowe, lischcze kaž tež czelaze kože kupuje po najwyschej płaczisnje
Heinrich Langa
w Budyschinje pschi ßerbskej katholskej zyrkwi na žitnych wikach.

Drjewowa aukzia.

Lětusche ßuschizowe drjewa w revirach rakeczanskeho knjejstwa, bjes kotrymiž ßo tež wužitkowe drjewa namakaja, budža ßo na ßlědowazych dnjach rano wot 9 hodzinow na pscheßadžowanje pschedawacz.

Póndźelu, 14. decembra t. l.,
na jeńscheczanskim reviru. Sapoczatk pschi běłych ladach.

Wutoru, 15. decembra t. l.,
na tumjeńzach a w trupinjanskim reviru. Sapoczatk na tumjeńzach, pokraczowanje w czornych wolschach a pschi starej drósy.

Ssrjedu, 16. decembra t. l.,
na jitkowskim a khoßlowskim reviru. Sapoczatk na wopuschi pola Jitka.

W Rakezach, 1. decembra 1874.
R. Peiz, wyschschi hajnik.

Drjewowa aukzia.

Póndźelu, 14. decembra t. l., budža ßo na sdźerjanskim reviru 100 ßuschizowych dołhich hromadow, kaž tež 4 kopy twjerdych walczkow na pscheßadžowanje pschedawacz. Schtwórty dźěl kupnych pjenjes ma ßo hnydom sapłaczicz. Sapoczatk rano w 9 hodzinach pschi schußeju bjes Czělchowom a Sdźerjom.

Hajnski dom w Sdźerju, 4. decembra 1874.
G. Petrenz.

Wokrjeßnolěkarske wopißmo

wo **G. A. W. Mayerowym bróstsyropje.**

Mi k pruhowanju a pschepytanju pschepodaty G. A. W. Mayerowy bróstsyrop wobsteji s vegetabilskich w zokoru warjenych substanzow. Wschitke jeho dźělki maja směrowazu, łoskotanje w schiji pomjeńschazu móz a móže ßo teho dla w kóždej starobje psche katarrhalske wobczežnoscze s wužitkom nałožecz.

We Wrótßławje.

Dr. **C. W. Kloße,**
kral. wokrjeßny fisikus, ryczer czerwjeneho hodlerja ꝛc.

Na ßwětnej wustajeńzy prämiirowany bróstsyrop maja jenož prawdźiwy na pschedań w bleschach po 8 nßl., 15 nßl. a 1 tl.:

Heinr. Jul. Lincka w Budyschinje,
W. Rotha w Lubiju,
B. Kinne, haptykař w Hernhucze,
Jos. Löbmann w Schěrachowje,
Ed. Hiese w Nowosalzu,
haptykař **Gerischer** w Ostritzu,
Schokta we Wotrowje,
Lehmann w Budestezach a
haptykař Dr. **Hultzsch** w Rakezach.
J. Stockhausen w Kamjeńzu.

Dźiwoczańske ſerbſke ev. luth. mißionſke towarſtwo ſměje jutſje — popołdnju w 3 hodźinach — mißienſku hodźinu.

Lubi Sserbja a pſchecźeljo!

Póſcźelcźe moju petiziju wot jeneje wßy do druheje a podpißajcźe ju, hdźež Wam ta ßama ßo poſkićźuje, tak ſo by ßo ſ tym niż jeno mi ßłużba ſtała, ale ſo by tale petizia pſches ßwoje bohate mjenow-podpißma tej pola knjeźerſtwa w Draždźanach ſławne ßwědcźenje wotpołożiła a jako ſe ßylnym ertom ryczała, ſo ßu Sserbjo hiſchcźe móznje źiwi a ſo maju hiſchcźe ßwoje prawe narodne potrjebnoſcźe a źadanja, kaž w zyrkwjach a ſchulach, tak też w ßudniſkim a prawiſniſkim naſtupanju! — Jena moja petizia je też pola hoſcźeńźarja k. **Kippera** na kamjentnej haßy w Budyſchinje k podpißowanju wupołożena.

Aſſeſſor **Wehla.**

Knihiwjaſarnja F. W. Pohl

hewak **J. Venettiſch**

bliſko wudawarje „Serb. Nowinow" porucźa:

notizknižki wot ½ nßl. hacź 1½ tl.,
liſtownje kožane wot 4 nßl. hacź 3⅓ tl.,
portemonnaije kožane wot 1½ hacź 3 tl.,
photografiſjowe albumy, derje dźěłane, wot 10 nßl. hacź 10 tl.,
photografiſjowe wobłuki wot 1 nßl. hacź 2 tl.,
pißne albumy wot 2½ nßl. hacź 2 tl.,
kaž też narodnodźeńſke a nowolětne khartki, liſtna dla nowolětneho ſbožopſchecźa, kmótſjaze liſty, pißne a zejchnowanſke potrjeby, ſchieferowe tafle atd. atd.

K hodownym daram

porucźam mój wulki wubjerk dróżſchich a tunich **kožanych** a **galanterijowych tworow, wurěſanych drjewjanych tworow, potrjebnoſcźe k pißanju** a zejchnowanju, **knižki** ſ **wobraſami** a **wobraſowe** liſtna, dźerżaze **hrajki** atd.

F. W. Pohl hewak **J. Venettiſch**
na ſwonknej lawſkej haßy
bliſko wudawarnje „Serb. Nowinow."

☞ Naſad ſtajene twory po jara poniżenych płaczińach.

Schtryzle

wſchelakich druźinow, kaž też najlěpſchu **pſcheńcźnu muku** a **błódkoſcźe** na bożedźěſcźowe ſchtomiki porucźa

pjekarnja **Aug. Dcruoſcheck**
na ſwonknej lawſkej haßy.

Ssuche droždże,

wſchědnje cźerſtwe, k hodam porucźataj

Ginzel & Ritscher.

Soc. Lus. Sor.

Dla wotemrjeća knjeza tajneho dwórskeho radźićela profesora Dr. **z Tischendorf** je so wotdźerżenje założeńskeho swjedźenja na **póndźelu, 14. decembra t. l.,** wotstorčiło.

Łužiske prědarske towarstwo w Lipsku:
Julius Hiecka, st. theol.,
w t. č. senior.

Něhdźe

80 centnarjow

najwoßebniſcheho **wowcźeho ßyna** leži na farje w Porſchizach na pſchedań.

W Porſchizach, 9. decembra 1874.

Hermann Julius Trautmann,
farař.

Hodowne wupſchedawanje

jara tunich draſtowych tkaninow, kattuna a wſchelakich druhich artiklow je nětko jenoż na mjaßowym torhoſchcźu, pódla **Holtſch Nachfolger.**

ff. pſcheńcźna muku,
ſchtryzlowu muku, hachtl (měrzu) po 13 nßl.,
tykanzowu muku, „ „ 12 nßl.,
kaž też najlěpſche **ßuche droždże** porucźa

pjekarnja **Richard Pfennigwerth**
pódla „ſkoteje krony."

Koſaze, wowcźe a cźelaze koże, mordarjowe (kunjaze), tkhórjaze, liſcheże, fajecźe, korniklaze a kocźe kóżki ſtajnje kupuje a najwyſchſche płaczińſny ſa nje dawa

Ernſt Schulz, kóżkař

na garbarſkej haßy pola k. hornczerſkeho miſchtra **Beega** a na kamjentnej haßy w hoſcźeńcźu „k ſkotemu lawej."

Hauſſowe korczmarſtwo

dźenßa, ßobotu, pſchipołdnju **karpy** po pólſkim waſchnju pſchihotowane k wobjedu porucźa.

NB. S dobom porucźam ſ nowa marinirowane **jerje** a **ſülzu.**

Wucźomnik pytany.

Sa jene **materialtworowe khlamy** w Budyſchinje ßo k jutram 1875 młody cźłowjek, ßyn ſprawnych ſtarſchich, jako wucźomnik pod ſpodobnymi wuměnjenjemi pyta. Snajomnoſcź **ſerbſkeje** ryczе ßo żada. Dalſche je ſhonicź we wudawarni „Serb. Nowinow."

Cźi ßami, kiż ßu **Bjedrichej Auguſtej Herakej,** w Bukezach ſemrjetemu, ſa lěkowanje khoreho ſkotu abo hewak něhdźe nětak pjenjeſy winojcźi, ßo ſ tutym napominaja, ſo bychu je hacź do kónza tuteho měßaza na mnje, jako wot herbow k temu poſtajeneho, ſapłacźili abo ſ najmjeńſcha poſdźiſcheho ſapłacźenja dla ſo mnu ßo ſiednali.

W Lubiju, w decembru 1874.

Advokat **Roitzſch.**

Nakładnik: J. E. Smoleń. Cišć: L. A. Donnerhaka w Budyšinje.
(K temu cźišłu jena pſchiłoha.)

Pschiłoha k čzu. 50 „Serbskich Nowinow:“
Ssobotu, 12. decembra 1874.

Wotewrjenje khlamow.

S tutym czeſczenym Sserbam Budyſchina a wokolnoſcze najpodwolniſcho k nawjedzenju dawam, ſo ßym ſ dzeußniſchim dnjom na zitnych wikach w ſtarym gymnaſiju

mukowe a pizowe khlamy

w zyłom a w jenotliwym wotewrik,

ſchtož woßebje k prjódkſtejazym hodam poruczam, dokelž budu ßo ßwěru prózowacz, ßebi pſches woßebnu a dobru tworu dowěrjenje czeſczenych wotkupowarjow dobycz a tež wobkhowacz.

W Budyſchinje, 4. decembra 1874.

Jan Förſter.

Hodowne wupſchedawanje

pola

Eduard Hartmann

na ſnutskomnej lawſkej haßy.

K prjódkſtejazym hodam mój bohacze ſrjadowany wubjerk ſkładnoſcz poſkicza k jara wužitnym, tunim nutskupowanjam wſchelakich tworow.

August Grützner

w Budyſchinje.

☞ W khlamach ßo ßerbſki ryczi.

Wulke hodowne wupſchedawanje

jaquettow a paletotow po ſpodźiwnje tunich płaczišnach

pola **Reinhold Hartmann jun.**

23 na ßerbſkej haßy 23.

Scholz & Kühn

na jerjowej haßy a ſ napſchecza kaſerny.

Naju pſchekupſke khlamy

wopuſcheži wěſcze kóždy ſ wulkej ſpokojnoſczu, pſchetož naju **hodowne płaczišny** ßmój woßebje **jara ponižikoj.**

Mój pſchihotujemoj jako pſcheměnjenje **dotalnych hodownych darow** wulku

hodownu lotteriju,

ſa kotruž kóždy jedyn lóß doſtanje, kiž ßwoje hodowne twory w naju khlamomaj kupi.

Kóždy lóß dobudže,

a je bjes tymi hlownymi dobytkami

jedyn ſłoty knjenjazy cžaßnik,

kaž tež wſchelake druhe rjane a drohe wěży, kotrež ßu we woknje naju khlamow na jerjowej haßy wupołożene.

Wuloßowanje

ſtanje ßo 2. ßwjaty dżeń hodow, w pſchitomnoſczi

cžeſczomnych budyſkich měſchczanow

jako ßwědkow.

Scholz & Kühn

na jerjowej haßy a ſ napſchecza kaſerny.

Kóždy lóß darmo.

Kóždy lóß dobudže.

J. G. Schneider

skład cžaßnikow (segerjow)

w Budyschinje

na snutskomnej lawskej haßy cžo. 134 pódla tórma.

Dokelž w Schwajzarskej direktnje kupuju, mózu ja nowe ßlěborne, derje wotcžehnjene cylindrowe cžaßniki pod połnym rukowanjom po 5½, 6½ a 7½ tl. w jara pěknej dobroscži pschedawacz.

Mój wulki skład **wschitkich** druhich druzinow cžaßnikow a hudzbow ßym ja k tutym hodam woßebje pschisporił a płacžisny najtunischo postajił.

Ja pschispominam hischcže, so ßym ßerbskeje ryczże runje tak mózny, kaž němskeje.

S pocześcžowanjom **J. G. Schneider,** cžaßnikař.

Wulke
hodowne wupschedawanje
pola
Heinrich Preu.

W Budyschinje, na bohatej haßy 66.

W khlamach ßo ßerbski ryczi.

Jako woßebje tunje poručžam

¼ schěroki **cžorny taffet,** ½ metra wot 13½ nßl., stary łohcj wot 15 nßl.,
⅝ = **tajki** = ½ = = 18 = = = = 20 =
⅝ = **tajke kachemire** ½ = = 25 = = = = 27½ a drózscho.

Jan Jurij Pahn

na torhoschczu pódla hlowneje straże.

K dobroczíwemu wobkedźbowanju poruczam ja swój skład najnowschich a najrjeńschich **drastnych tkaninow** s wołmy a žídy.

Drasta a mantle so po skasanju najruczíscho seschija a so sa dobre pschistejenje a kmane dźěło rukuje.

Jan Jurij Pahn

na torhoschczu pódla hłowneje straže.

Psches tunje nakupowanje je mi mózno, wschelake twory rjaneje dobrosce po spodźiwnje **tunich** ale **twjerdych** płaczisnach pschedawacz, jako

6/4 schěroke **kattuny** ½ metra 22 np., to je: stary łóhcz 2½ nßl.,
5/4 " **mix=lustre** " " 31 " " " " " 3½ nßl.,
5/4 " **popeline** a **karrirowane** drastne tkaniny ½ metra 3½ nßl. to je: stary łohcz 4 nßl.,
5/4 " **jenobarbne ripsy** ½ metra 4 nßl., to je: stary łohcz 4½ nßl.
moiréje k sukњam ½ metra 4 nßl., to je: stare łóhcz 4½ nßl.,
pißane židžane schawliki po 2½ nßl. a drózscho,
jaquetty s tricota a düffela po 1 tl. 20 nßl. a drózscho,
mantle a paletoty wot 3½ tl. w najnowschich façonach.

Jan Jurij Pahn

na torhoschczu pódla hłowneje straže.

Emil Flegel

w Budyschinje na žitnej haßy, w domje k. cžaßnikarja Köchlera,

porucza swój bohacze wuhotowany skład **pjelzowych tworow** a **mežow** k dobroczíwemu wobkedźbowanju.

Pschenčznu muku

najlěpscheje dobrosce k schtryzle= a tykanzypjeczenju, jako pschenčznu muku 00, hachtl (měrzu) po 14 nßl.
do. 0, " " " 13 nßl.
do. I., " " " 12 nßl.
do. II., " " " 11 nßl.
do. III., " " " 9 nßl.

cžesczenym serbskim hospodam k dobroczíwemu wobkedźbowanju porucza

A. Krüger

s mukowymi khlamami w sadnej bohatej haßy a na horncžerskej haßy.

Poruczenje.

Cžesczenym Serbam Budyschina a wokolnosce poruczam s tutym swój skład schtrympjazych tworow a wołmu k schtrykowanju, schtrympowane jaki, schtrympy, soki, spódne kholowy, cžělne jeczki, rukajzy po najtunischich płaczisnach.

Louis Streblow

na hauensteinskej (butrowej) haßy, prjedy na žitnej haßy.

K prjódkstejazym hodam wschě druzinu

pschenčzneje muki

k pjeczenju schtryzlow a tykanzow

najtunischo porucza

pjekař **J. Kögler**
na rózowej haßy.

Pschenčznu muku,

extradobru a suchu k schtryzlepjeczenju, porucza

August Halka

mukowe khlamy w domje k. Bitzki na žitnych wikach.

Cigarry

w jara wulkim wubjerku, pěkneje dobrosce a so derje palaze, porucza 100 schtuk 18 nßl. a drózscho

Carl Pötschka

na swonknej lawskej haßy.

Ssuche droždze,

wschědnje cžerstwe a po kotrychž so derje hiba, najtunischo porucza **J. G. F. Nieeksch.**

Nakładnik: J. E. Smolerl. Ćišć: L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 51. 19. decembra 1874.

Serbske Nowiny.

Za nawěštki, kiž maja so we wudawaŕni „Serb. Nowin“ na róžku zwonkneje lawskeje hasy čo. 688 wotedać, płaći so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawaŕ
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 7 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawaŕja 75 np. a na kral. saks. pósće 8½ nsl. a z přinjesenjom do domu 98 np.

K nawjedženju.

Cži ßami cžesczeni wotebjerarjo „Serbskich Nowinow“, kotsiž chzedža sa nje na prěnje schtwórtlěto 1875 do prědka płaczicz, njech nětko **80** np. we wudawarni „Serbskich Nowinow“ wotedadža. Cži, kotsiž ßebi „Serbske Nowiny“ psches póst pschinjescz dawaja, njech tola njesapomnja, ßebi je tam bórsy skasacz. Na schtwórtlěto płacza tam „Serbske Nowiny“ 85 np. Na prnskich póstach „Serbske Nowiny“ tež wjazy njepłacza hacž na sakskich a sa pschinjeßenje do domu płaczi ßo sakskim póstam schtwórtlětnje jenož 13 np.

☞ **Pschispomnjenje.** Hižom dawno běchmy ßebi **powjetschenje** „Serbskich Nowinow“ wotmyßlili, ale pschezo to wotstorkowachmy, dokelž na cžaß cžakachmy, hdžež budže papjera a knihicžischcžeŕske dźěło tak tunje, so by ßo tajke powjetschenje **bjes** powjetschenja nowinskeje płacžisny stacž móhło. Tola tajkeho cžaßa drje njedocžakamy, wjele wjazy je papjera a dźěło s kóždym lětom dróžsche a žadanje po powjetschenju bjes naschimi cžitarjemi pschezo ßylnische. Duž ßmy wobsankli, s lětom **1875** „Serbske Nowiny“ wo tejko wjetsche wudawacž, so směja, kaž ßu to w cžischcžeŕni wuměrili, wo **połdra strony** wjazy **městna** hacž dotal. My budžemy teho dla wjetschu papjeru kupowacž a teho dla sa nju wjazy pjenjes płacžicž dyrbjecž, a tu wjetschu prózu a dlěsche dźěło, kotrež pißmikistajeŕ směje, smějemy tež s pjenjesami sarunacž. To budže na lěto, kaž ßo nětko sda, 120 tol. wjazy khoschtowacž. Hdyž tež chzemy wjetschi dźěl tuteho wjetscheho wudawka njescž, dha ßebi naschi cžitarjo wjescže nježadaja, so bychmy jón zyły njeßli. Cži, kiž „Serbske Nowiny“ kóždy tydźeń sapłacza (7 np.), dadža schtwórtlětnje 91 np.; cži pak, kiž na zyłe schtwórtlěto (3 měßazy) do prědka płacza, dachu na tutón cžaß hacž dotal jenož 75 np., tak so mějachu sa lěto 64 np. dobytka. Duž drje nam nichtón sa sło njewosmje, hdyž tsiměßacžne doprědkapłacženje wot 75 na **80** np. powyschimy. To nam něhdže 40 tol. na zyłe lěto wunjeße, tak so dyrbimy s nascheje kapsy pschezo 80 tol. pschißadžicž. My pak chzemy tele pjenjesy hacž na dalsche na to wažicž, w nadžiji, so ßo nam to posdžischo někak saruna, hdyž „Serbske Nowiny“ pschezo wjazy lubowarjow dostanu.

Redakzia.

Swětne podawki.

Němske khěžorstwo. Sofijska zyrkej w Draždžanach budže w bližschim cžaßu s nutska ponowjena a porjedžena. To budže 39,966 toleŕ khoschtowacž a je k temu ministerstwo kultußa 17,966 tl. pschiswoliło, 22,000 tl. pak ßo s zyrkwineho samóženja wosmje. — Referendar F. E. G. Craushaar je s Draždžan na budyski ßudniski hamt pscheßadženy. — Město Draždžany chze tsecži móst psches Łobjo twaricž. — Kral a kralowa staj ßo 16. decembra se Strehlena do Draždžan pscheßydlikoj a bydlitaj nětko w kralowskim hrodže wysche tak mjenowanych Jurjowskich wrotow. — Mischonska synoda je ßo 10. decembra pschecžiwo civilnemu mandželstwu wuprajiła, wukładowajo, so w Sakskej nusne njeje.

S Barlina pißaja: „Sjawne ßudniske jednanje pschecžiwo hrabi Arnimej je drje sańdženu wutoru skónczene, ale wußudženje ßamo budže hakle ßobotu, 19. dec., wosjewjene. — S teho, so ßudnizy k wobsanknjenju wußudženja tejko cžaßu trjebaja, je tež widžecž, kak cžežko je, w tejle wězy prawo a prawdu wutrjechicž. Jeli budža te papjery, kotrež je Arnim w ßwojej ruzy wob-

khowak, jako tajke spósnate, kiž budźiśe wón w archivje póßkanstwa wostajicź abo je Bismarkej pschepodacź dyrbjak, dha budże Arnim też wésćze k schtrafie wotßudźeny. A to ßo skoro tak sda, hdyž jedyn cźita, schto je statny ryćźnik Teßendorf pschećźiwo Arnimej ryćźak; ale hdyž jenoj na te ryćze kedźbujemy, kotrež ßu cźi ryćźnizy dźerźeli, kiž sa Arnima ryćźachu, dha wuhudacź njemóźemy, kak ta wěź wupanje. — Tola, njech budże też Arnim sa njewinowateho wuprajeny, dha je wón tola ßwoju politisku ważnosćź shubił a drje wjazy żanu krajnu ßkužbu njedostanje, woßebje też teho dla niz, so na tych poßkuchacź nochze, kiž maja jemu roskasowacź, ale po ßwojich ßamßnych politiskich napohladach skutkuje. To je ßo s najmjeńscha sa cźaß jeho pschebywanja w Parisu pokasało.

— Bismark mjenujzy wěri, so jenoż tak dołho, hacź němski a rusti khěźor w dobrym pschećźelstwje stejitaj, żana wójna pschećźiwo němskemu khěźorstwu nastacź abo tola sa nje straschna bycź njemóże. To pische Bismark w jenym dléschim liscze na Arnima, so by jeho wot jeho wopacźneje politiki na prawy pucź pschiwjedł. Dale je Bismarkowe měnjenje w tymle liscze tajkele: Hdyž ßo Rußowska k Němskej pschećźelniwje sadźerźi, dha Awstria a Jendźelska też tak cźinitej, a Němzy ßo bojecź njetrjebaja, so jim Franzowsojo wójnu pschipowjedźa; pschetoż woni s Němzami bjes pomoznika wójnu wjesćź njemóża. Pomoz pak Franzowsojo tak dołho ani pola ruskeho, ani awstriskeho, ani jendźelskeho knjeźerstwa njedostanu, hacź maja woni ßami republikanske knjeźerstwo; jeli pak ßebi Franzowsojo krala abo khěźora wuswola, dha móhło ßo lobzy stacź, so by ßo rusti khěźor nětkak s nim spschećźelił a to by potom Awstria a Jendźelska też cźinika. Tajke pschećźelstwo by pak sa Němzow straschne było; pschetoż hdy by ßo Rußowska a Franzowska sjenoczika, dha by jimaj Awstria też bórzy pschistupika. A kak bychu potom Němzy tajkej mozy napschećźiwo stacź móhli! Duž, pische Bismark Arnimej: Wy macze se wschej mozu na to dźěkacź, so w Franzowskej republika wostanje. Ale Arnim bě hinascheho měnjenja, wón na to dźěkasche, so bychu pschedßydu republiki, knjesa Thiersa, wotßadźili, dokelž měnjesche, so je lěpje, hdyž Franzowsojo krala abo khěźora dostanu. — Nó, Thiers je se ßkužby puschćeny, ale Arnim też, a ludźo měnja, so je Bismarkowa politika lěpscha, hacź Arnimowa, so po tajkim Arnim, hdy bychu jeho też sa njewinowateho wuprajili, wjazy żanu ßkužbu pola němskeho knjeźerstwa dostacź njemóże.

— Barlinske nowiny powjedaja, so budże hrabja Arnim, jeli budże jako winowaty wotßudźeny, potom appellirowacź; tak so dyrbi ßo hischcze jene ßudźenje stacź.

— W rojchstagu ßo woßebje wo pjenjesy jednasche, kotrež ßu sa němske wójsko trěbne, tola njeje ßo ta summa pschiswolika, s kotrejž měješche ßo sda sakskeho ministra wójny powyschicź. — Pschi tutej składnosczi też někotsi sapóßkanzy sa to ryćźachu, so by ßo woßebite sakske wójsko horjeßběhnyło. Ale pschećźiwo temu wjerch Bismark wustupi, prajizy, so němski khěźor to skamacź njemóże, schtoż je prjedy jako pruski kral ßlubił — mjenujzy, so ßmě sakski kral ßwoje woßebite wójsko wobkhowacź — woßebje, hdyž je ßo tole ßwěru a muszy sa němske knjeźerstwo biko.

— Sakski kral je ßo pjecza w jenym liscze pola Bismarka dźakował, so je tón na rajchstagu tak twjerdże sa woßebite wobstacze sakskeho wójska ryćźak.

— Jako běchu wóndano někotsi rajchstagzy sapóßkanzy pola wjercha Bismarka na wopytanju, dha ßebi pola njeho też tón revolver (pjećźrokkatu pistoliju) wobhladowachu, s kotrejž bě w ßwojim cźaßu wésty Blind na Bismarka tsélił. Pschi tym wobhladowanju ßo sta, so ßo jena rokka njejapzy wutsěli, cźehoż ßo wschitzy jara stróżichu, dokelž ßebi nichtón myßlił njeběsche, so je ta rokka hischcze nabita. Tola ßo nikomu żana schkoda njesta.

Ze Serbow.

S Budyschina. Dźěkacźerka Hana Wicźasowa, kiž bu, kaž ßmy w cźu. 39 „Serb. Now." na to spomnili, pschi saßypnjenju schcźerkoweje jamy njedaloko Scźijez cźeźko wobschkodźena, je na tajke wobschkodźenje 14. dec. w tudomnej hojerni wumrjeła.

— Psched tudomnymi zyhelskimi wrotami bu 12. decembra rano w 7 hodźinach morwy cźłowjek namakany a w nim něhduscheho pschekupskeho J. A. Krenza s Delnjeje Hórki spósnachu. Wón bě po cźaßu do tajkeho hubjenstwa sapanył, so s khwilemi po proschenju khodźesche. Wina jeho ßmjercze bě, so bě jeho Boża rucźka sajaka.

— Jeho majestosćź kral Jan je knjesej faktorej C. Klüppelbergej w sakskim półverniku pod Budyschinom w pschipósnaczu jeho dołholětneho ßwěrneho skutkowanja cźestny kschiż albrechtskeho rjadu spożcźił. Wón bu jemu wot k. hamtskeho hetmana se Salza w pschitomnosczi k. fabriskeho direktarja Krantza pschepodaty.

— Njedźelu, 20. decembra, budże ßo na tudomnym pósćze „dopołdnja wot 8 do 12 a popołdnju wot 2 do 7 hodźinow" expedirowacź. (Druhe njedźele ßo tu jenoż rano wot 8—9 a popołdnju wot 4—7 hodź. skutkuje.)

— Wot tudomneho pschißażneho ßuda bu Hana Nowakez s Ketliz, kotrejž winu dawachu, so je wopaki pschißahała, 8. decembra, sa njewinowatu wuprajena.

— Do wokrjeßneje shromadźisny budyskeho hamtskeho hetmanstwa ßu też tucźi knjeza wuswoleni: ryćźerkubleŕ Fischer nad Kupej, biskop Forwerk, krajny starschi Hempel, ryćźerkubleŕ baron s Magnus nad Droždźijom, hrabja Schall-Riaucour nad Husku atd., ryćźerkubleŕ baron s Uckermann nad Lutobcźom, ryćźerkubleŕ

Hetzer nad Delnjej Kinu, ryčerkubleŕ ſ Watzdorf nad Sulſchezami, ßukelnſki fabrikant Großmann w Biſkopizach, ryčerkubleŕ Weber nad Ssmochczizami, hrabja Lippe-Biesterfeld-Weißenfeld nad Čzichońzami a hrabja Lippe-Biesterfeld-Weißenfeld nad Bukojnu.

— Tudomna kralowſka wokrjeßna ſchulſka inſpekzia je woſſewika, ſo maja ßo mjena gmejnſkich ſaſtupjerjow, do nowcho ſchulſkeho prjódkſtejerſtwa wuſwolenych, pſchi 2toleŕſkej ſchtrafje ſpomnjenej inſpekziji hacz do 21. decembra woſſewicz.

— Sa ßudniſkich „ſchöffow" na lčto 1875 ßu bjes druhimi tez ßlčdowazy knjeza wuloßowani: pſchekupz W. Jakub w Budyſchinje, kubleŕ Michał Wagner w Ssmolizach, khčžeŕ Bohuwčr Falten na Židowje, gmejnſki prjódkſtejeŕ Auguſt Petraſch na Židowje, ſeminarſki wyſchſchi wurzeŕ Korla Auguſt Fiedleŕ w Budyſchinje, pſchekupz Auguſt Bartko w Budyſchinje, kubleŕ Ernſt Klahra w Tſčlanach, rčſniſki miſchtr Hermann Kſchizank na Židowje, kubleŕ Pětr Wiczas w Tſčlanach atd.

S Hodzija. Ssobuſtawy naſcheho zyrkwinſkeho prjódkſtejerſtwa ßu nčtko ßlčdowazy knjeza: ryčerkubleŕ hrabja Lippe-Biesterfeld-Weißenfeld nad Debrkezami, ryčerkubleŕ ſ Zenker nad Darinom, ryčerkubleŕ Hedenus nad Njeſdaſchezami, ryčerkubleŕ ſ Sahr nad Debliſchkom, kubleŕ ryčnik Klahra w Hodziju, ziwnoſčeŕ Jan Hala w Hornim Hunjowje, kubleŕ Jakub Krahl w Myſchezach, ziwnoſčeŕ Auguſt Kurzreiter w Spytezach, ziwnoſčeŕ Michał Lorenz w Brčſy, ſahrodnik-wumjenkaŕ Pětr Mtónk w Dziwoczizach, ziwnoſčeŕ Jan Winkleŕ w Čzerwjenych Noßlizach, ziwnoſčeŕ Hendrich Ziegenbalg w Njeſdaſchezach, mčynkwobßedzeŕ Korla Čzornak w Darinje, diakonus Voigt w Hodziju a farař Imiſch jako pſchedßyda.

S Budeſtez. Jeho majeſtoſcz kral Albert je tudomnemu emeritirowanemu fararjej, knjeſej Brózy, ryčerſki kſchiz albrechtſkeho rjadu ſpožčik. Knjes zyrkwinſki radźičel Jentſch bč poruczноſcz doſtak, jemu tón ßamy pſchepodacz, a ſta ßo to w pſchitomnoſczi naſcheho k. duchowneho Mrózaka, kaz tez zyrkwinſkich prjódkſtejerjow naſcheje woßady.

S Minakala. Ssobuſtawy tudomneho zyrkwinſkeho prjódkſtejerſtwa ßu w tu khwilu ßlčdowazy knjeza: ryčerkubleŕ ſ Planitz nad Pſowjami, pjekarſki miſchtr Handrij Biefold w Minakale, kubleŕ Matej Robſchik w Minakale, ſahrodnik Jan Wanz w Drobach, ſahrodnik Bohumił Auguſt Köhler w Khróſczе, kubleŕ Handrij Nowak we Lomſku, kubleŕ Jan Nowak w Lipiczu, khčžnik Jurij Nowotny w Hatku, khčžnik Handrij Handrik w Pſowjach, wětrnikaŕ-wobßedzeŕ Handrij Löhnert we Lupoj a farař Kordina jako pſchedßyda.

H. Se Semiz. Do tudomneho ſchulſkeho prjódkſtejerſtwa je ßo 6 woßobow wuſwoliło, tak ſo ma ſ k. duchownym a wuczerjom 8 ßobuſtawow. Pſchi wólbje wuſwoli ßo k. duchowny Ssykora ſe Ssmilneje ſa pſchedßyndu, k. gmejnſki prjódkſtejeŕ Raza ſe Semiz ſa jeho namčſtnika, k. khlamaŕ Harnap wot tam ſa pokładnika a k. wuczeŕ Muczink ſa pißmawjedzerja. — Tudomna knjeni Polankowa, kotraz hewak kóżde lčto khudym ludźom a dźčcźom tudy hodownu wobradu ſchotowa, je ßwoje kubło k. Schmazej pſchedała a ßo zyle do Draźdźan pſchečßydlika. Tola dotalna podpjera k Bożemu dźčſczu woſtanje, dokelž je do kupje kubła wčſty kapital ſapißany. Doſtanu pak khudźi ludźo a tajke dźčczi ßmilnjanſkeje a ſemiczanſkeje gmejny lčtnje w hromadźe 40 tol. a khude njewjeſty 20 tol. — Rjaneho wjedra dla je ßo hacz dotal w naſchich ſkakach pilnje dźčkało, haj, pſched krótkim czaßom je ßo jena nowa wotewrika. — Tez w ſchkleńczerni tudy ßo w dobrym rjedźe dźeń wote dnja ſchkleńza twori a to najbóle lampowe cylindry, wot kotrychž ßo wjele do Jendźelſkeje ſczele a tam ſa dobre jendźelſke pſchedawa.

Se Ssmilneje. W tudomnym ſchulſkim ſwjaſku je ßo k. ryčerkubleŕ Schmaz ſa pſchedßyndu a k. farař Ssykora ſa namčſtnika wuſwolił.

S Khanez. W tudomnym ſchulſkim ſwjaſku ßo k. ſ Damnitz nad Čzerwjenymi Noßlizami ſa pſchedßyndu a k. kubleŕ Weber ſ Wjelkowow ſa namčſtnika wuſwoli.

S Kamjeńza. Do wokreßneje ſhromadźiſny tudomneho hamtſkeho hetmanſtwa buchu ſ tajkich, kiž lčtnje wjazy hacz 100 tl. krajnych dawkow dawaja, tez k. ryčerkubleŕ Bčbrach nad Lejnom, k. klóſchtrſki ſyndikus Spann w Panczizach, k. ryčerkubleŕ ſ Hartmann nad Debrzami a k. ryčerkubleŕ Reich nad Bčkej wuſwoleni.

S Bčkeho Khołmza. Tudy ßwjeczeſchtaj 20. novembra t. l. Winklerez mandźelſkaj ßwój 60lčtny mandźelſki jubiläum abo ßwój dejmantowy kwaß. Wobaj ſtaj ßo mjenuja 20. novembra 1814 wčrowacz dakoj. Rano ßwjedźenſkeho dnja pſchińdźechu młode dobroczelki a pſchinjeßechu bohate dary k czčlnemu wokſchewjenju a wupyſchichu niſku ſtwiczku jubilarow ſ pletwami a wčnzami. Poſdźiſcho pſchibliżi ßo woßadny k. farař ſ jenym ſtarſchim zyrkwinſkeje rady a ſ prjódkſtejerjom, ſo by jubelſkimaj mandźelſkimaj ſbožo pſchał a jimaj pjenježny dar, wot woßadnych nawdaty, kaz tez wot knježich ſ woßady a ſ wonka njeje, pſchepodał. Bliżſchu njedźelu da jeju jedyn dobroczіwy hoſpodaŕ ke mſchi wjeſcz a po ſłónczenej Bożej ßłużbje ſta ßo w pſchitomnoſczi kemſcherjow nowe wčrowanſke pożohnowanje. Potom buſchtaj jubelſkaj mandźelſkaj na wobjed pſcheproſchenaj, kiž běſche teho dla na farju wuhotowany. Wonaj mataj 37 potomnikow, mjenuja 9 dźčczi, 21 wnukow (Enkel) a 7 prawnukow (Urenkel). Jubilar je 91 lčt ſtary a jubilarka 85 lčt.

Hans Depla a Mots Tunka.

Hanß Depla. Wóndano běch w ſcharowſkej korčmje, a tam mi dźiwnu wěžku powjedachu.

Mots Tunka. Schto dha to běſche?

H. D. Woni prajachu, ſo je tam wo wßy jedyn cłowjek, kotremuž ſtej ßo nĕhdže pſched dwĕmaj njedźelomaj w korčmje dwě bleſchi tak twjerdze k ruzy pſchilĕpikej, ſo prjedy njepuſchczijſchtej, harž bě jej domoj pſchinjeßł.

M. T. Hm! Ale ſchto dha w tymaj bleſchomaj běſche?

H. D. Nó, wino, kotrež běſche ßebi ſhromadźena mkodoſcz kupika.

M. T. Haj, hdyž je wino w tymaj bleſchomaj byko, dha ßo njedźiwam; tón cłowjek chzyſche je ßwojej žonje tež woptacz dacz a hdyž ta w korčmje njebě, dha dyrbjeſche tej bleſchi domoj donjeſcz.

H. D. Brrrr!

Cyrkwinske powjesće.

Wĕrowani:

Michałſka zyrkej: Wylem Auguſt Dietrich, maſchinytwarjeŕ a khĕžeŕ w Lenzu, ſ Hanu Pjetſchkez ſ Hownjowa. — Michał Auguſt Wicźas, ökonom w Budyſchinje, ſ Hanu Kubizez ſ Hruboczicz.

Kŕćeni:

Pĕtrowſka zyrkej: Hermann, Handrija Mazki, wobydlerja, ß. — Guſtav Adolf Alfred, Jana Auguſta Kobanje, maſchinoweho ſamkarja, ß. — Hana Marja, Jana Haaſera, korčmarja, dž. — Marja Thereſia, Jana Hokera, pohoncza, dž. — Martha Hiljbjeta, Handrija Boſche, wobydlerja, dž. — Ernſt Hermann, Jana Wicźaſa, wobydlerja, ß. — Korla Jurij Auguſt, Jurja Nowotneho, pohoncza, ß. — Richard Reinhold, Jana Bohumĕra Janeza, cżĕßle, ß.

Michałſka zyrkej: Marja Helena, Handrija Schołty, khĕžkarja w Małßezach, dž. — Auguſta Wilhelmina, Jana Ernſta Heinricha, kamjenjetamarja w Dźĕžnikezach, dž. — Hana Marja, Pĕtra Linaka, khĕžkarja w Khelnje, dž. — Ernſt Auguſt, Hermana Rudolfa Mróſa, wobydlerja we Wurizach, ß. — Guſtav Arthur, Korle Guſtava Frycze, korbjerja na Židowje, ß. — Richard Pawoł, Ernſta Hermanna Seiferta, wobydlerja na Židowje, ß. — Moritz Auguſt Richard, Adolfa Rennera, cżĕßle na Židowje, ß. — Auguſta Emilia, Jana Jeńka, khĕžerja pod hrodom, dž. — Emma Marja, Korle Auguſta Frenzela, murjerja na Židowje, dž. — Jan Pawoł, Korle Auguſta Kranza, wobydlerja na Židowje, ß. — Marja Hedwiga, Korle Hendricha Preußa, młynka w Nadźanezach, dž.

Katholſka zyrkej: Hana Thereſia, Jana Rjeka, wobydlerja, dž.

Zemrjeći:

Dźeń 14. novembra: Marja Thereſia, Ernſta Bjenady, wobydlerja, dž., 7 l. 3 m. — 21., Hana Hiljbjeta, Korle Wakwitza, wobydlerja pod hrodom, dž., 24 d. — 22., Madlena rodž. Pjetſchkez, njebo Jana Bohumĕra Günzela, khĕžkarja w Delnjej Kinje, wudowa, 63 l. 8 m. 17 d. — Marja rodž. Langez, njebo Jana Robla, połleńka w Rabozach, wudowa, 59 l. — Jan Müller, kubleŕ-wumjeńkaŕ w Tĕſelanach, 70 l. 4 d. — Pawoł Emil, Korle Jäkela, hornčerja a khĕžerja pod hrodom, ß., 1 l. 8 m. 19 d. — 24., Marja Madlena Budarjowa, wobydleŕka na Židowje, 65 l. — 25., Marja rodźena Domſchez, njebo Jana Wicźaſa, khĕžkarja w Khelnje, wudowa, 77 l.

Cźahi po żeleſnizy:

S Budyſchina do Draždźan: Rano 6 hodźinow 45 minutow; dopołdnja 9 h. 15 m.; pſchipołdnju 12 h. 40 m.; popołdnju 4 h. 10 m.; wječor 8 h. — m.; w nozy 2 h. 35 m.; w nozy 4 h. 5 m.

S Budyſchina do Shorjelza: Rano 7 h. 45 m.; dopołdnja 10 h. 50 m.; popołdnju 3 h. — m.; wječor 6 h. 50 m.; wječor 9 h. 45 m.; w nozy 12 h. 50 m.; w nozy 1 h. 48 m.

S Lubija do Zitawy: Rano 6 h. 10 m.; dopołdnja 9 h. 10 m.; pſchipołdnju 12 h. 30 m.; popołdnju 4 h. — m.; wječor 7 h. 30 m.; wječor 7 h. 57 m.; wječor 10 h. 30 m.

Se Zitawy do Lubija: Rano 4 h. 55 m.; rano 7 h. 15 m.; dopołdnja 8 h. 26 m.; dopołdnja 10 h. 20 m.; popołdnju 2 h. 20 m.; wječor 6 h. 10 m.; wječor 8 h. 50 m.

S Radeberga do Kamjeńza: Dopołdnja 8 h. 10 m.; dopołdnja 9 h. 30 m.; popołdnju 2 h. — m.; popołdnju 5 h. 45 m.; wječor 11 h. 10 m.

S Kamjeńza do Radeberga: Rano 5 h. 20 m.; dopołdnja 8 h. 15 m.; pſchipołdnju 12 h. 45 m.; popołdnju 3 h. 50 m.; wječor 6 h. 45 m.

Se Shorjelza do Barlina: Rano 6 h. — m.; dop. 10 h. 5 m.; popołdnju 4 h. 50 m.; wječor 10 h. 10 m.

S Běłeje Wody do Mużakowa: Rano 7 h. 30 m.; dop. 11 h. 20 m.; popołdnju 6 h. 35 m.; wječor 11 h. 35 m.

S Mużakowa do Běłeje Wody: Rano 6 h. 25 m.; dop. 10 h. 30 m.; popołdnju 5 h. 30 m.; wječor 10 h. 50 m.

Płaćizna żitow a produktow w Budyšinje

12. decembra 1874.

Dowoz: 3989 měchow.	Płaćizna w přerĕzku na wikach, nižša. tl.	nßl	np.	wyšša. tl.	nßl	np.	na bursy, najniža. tl.	nßl	np.	najwyšša tl.	nßl	np.
Pšeńża 50 kilgr.	3	11	2	3	20	1	3	8	2	3	17	1
Rožka = =	2	26	1	3	—	5	2	28	6	3	—	2
Jecźmjeń = =	2	23	3	2	28	4	2	26	9	2	28	7
Wowß = =	3	5	—	3	7	5	2	5	—	3	7	7
Hróch = =	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka = =	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps = =	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły = =	5	10	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduſchka = =	6	17	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lane ßymjo = =	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Běrny = =	—	25	—	—	26	2	—	—	—	—	—	—
Butra 1 =	—	29	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—
Ssyno 50 =	2	—	—	2	5	—	—	—	—	—	—	—

Kórz pšeńzy po 170 puntach: 5 tl. 23. 1. —6 tl. 8. 2., kórz rožki po 160 puntach: 4 tl. 19. 2.—5 tl. 2., kórz jecźmjenja po 140 puntach: 4 tl. —. 4.—4 tl. 9. 4.

Wečera płaczeſche w Barlinje:

ſpiritus 18 tl.—18½ tl., pſchenża 55—70 tl., rožka 53—57 tl., rĕpikowy wolij (njecziſczeny) 18 tl. — nßl.

Sserbske lutherske knihowne towarstwo.

W tydzenju po hodzoch ßo lubowanym ßobustawam k pozohnowanemu wužiwanju nowy **bibliski pucznik** sa wschitke dny lěta 1875 dostanje, kaž tež w najbližschim czaßu jara woßebne knihi s napißmom „**Porst Boži.**" Teho runja je czischcz **prědarskich knihow** wot prěnjeje njedzele adventa hacz do czicheho pjatka hižom hotowy. Na tych prědarskich knihach ßo ßwěru se wschej móžnej pilnosczu a spěschnosczu dale dzěła a czischczi. Wopschijecze wschěch hižom czischczanych prědowanjow je na wobalzy noweho bibliskeho pucznika wosjewjene. — Tón Knjes sdzerž mi a mojim lubosczіwym pomoznikam dale móz a strowosczi k dokonjenju tuteho wulkeho a czežkeho dzěła a pozohnuj potom jeho wužiwanje po wschěm ßerbskim kraju k czesczi ßwojeho najßwjeczischeho mjena!

W Hodžiju, 17. decembra 1874.

H. Imisch, f., pschedßyda.

Powschitkomna aßekuranza w Triescze.

(Assicurazioni Generali.)

Sałoženа w lěcze 1831.

Wobsanknjenje sa lěto 1873 dopokasuje, so towarstwo s **rukowazym kapitalom** wot

39 millionow 373 tyßaz 922 schěßnakow 6 krajzarjow

skutkuje, kotrež w

schěßnakach	4,200,000.	— kr.	**sakładneho kapitala**
„	23,587,476.	4 „	**wschelakich reservow**
„	11,586,446.	2 „	**prämijow a kapitaloweje danje**

wobsteja.

Pschi brutto-dokhodach na **prämijach a kapitalowej dani** wot 11,586,446 **schěßnakow** bu w lěcze 1873 14130 **schkodowanjow** se snamjenitej summu wot

5 millionow 962 tyßaz 486 schěßnakow 21 krajzarjow

sapłaczenych. Wot kóždeho agenta móže ßo czischczany sapiß wschěch schkodowanjow dostacz.

Wot wobstacza towarstwa bu s zyła enormska summa wot

97 millionow 794 tyßaz 289 schěßnakow

na sarunanje schkodowanjow sapłaczenych.

Powschitkomna aßekuranza sawěsczuje

a) psche **wóhnjowu schkodu: twory, mobilije, žnjeńske płody** a t. d., kaž tež, hdyž to krajowe sakony dowoluja, **twarjenja wschěch družinow;**

b) poskiczuje sawěsczenja na **žiwjenje człowjekow** na najwschelaksche waschnje

sa **najtunische twjerde prämije** a wustaja policy po **němskim rischskim czißle.** — K kóždemu wukasanju a k wobstaranju sawěsczenjow porucza ßo jako agent:

hamtski skotolěkar **Ernst Walther** w Budyschinje.

K wobkedžbowanju.

My s tutym k nawjedzenju dawamy, so ßmy wot dzenßnischeho duja na naschim składze

ßuknowy wurěs

wuhotowany s **najlěpschimi** hacz do **najschpatnischich naschich fabrikatow** k pschedawanju wotewrili a je kupowarjam najpodwolnischo poruczamy.

W Budyschinje, 18. decembra 1874.

Budyska ßuknjowa fabrika a khumschtny młyn
prjedy C. G. E. Mörbitz.

Drjewowa aukzia.

Póndzelu, 28. decembra, rano wot 10 hodzinow budze ßo na pßowjanskim reviru poßlenje stejaze drjewo po loßach na pscheßadzowanje pschedawacz. — Shromadzisna w drjewnischczu; wuměnjenja ßo psched aukziju wosjewja.

R. Binner.

Ssłyschny wolij

wot haptykarja **C. Chopa** w Hamburgu sahoji hłuchoscz, hdyž pschinarodzena njeje a wotwobrocza wěscze wschitke s czežkim ßłyschenjom sjenoczene njespodobnoscze; flacon sa 18 nßl. ma na pschedań w Budyschinje **Heinr. Jul. Lincka.**

Wulke hodowne wupschedawanje

pola

Heinrich Preu.

W Budyschinje, na bohatej haßy 66.

W khlamach ßo ßerbski ryczi.

Wotewrjenje khlamow.

S tutym czeschczenym Sserbam Budyschina a wokolnoschcze najpodwolnischo k nawschedzenju dawam, so ßym s dzeußnischim dnjom na zitnych wikach w starym gymnasiju

mukowe a pizowe khlamy

w zylkim a w jenotliwym wotewrik,

schtoz woßebje k prjódkstejazym bodam poruczam, dokelz budu ßo ßwéru prózowacz, ßebi psches woßebnu a dobru tworu dowérjenje czeschczenych wotkupowarjow dobycz a tez wobkhowacz.

W Budyschinje, 4. decembra 1874.

Jan Förster.

Emil Flegel

w Budyschinje na zitnej haßy, w domje k. czaßnikarja Köchlera,

poruczа ßwój bohacze wuhotowany sklad **pjelzowych tworow** a **mézow** k dobroczinemu wobkedzbowanju.

Wina

běłe, czerwjene a ßłódke, bleschu po 7½ nßl. a drózßcho, poruczataj

Scholz & Kühn

na jerjowej haßy.

Schtryzle

wschelakich druzinow, kaz tez najlepschu **pscheńczznu muku** a **ßłódkosćze** na bozedzesćzowe schtomiki porucza

pjekarnja **Aug. Dernoscheck**

na swonknej lawskej haßy.

Hodowne wupschedawanje

jara tunich drastowych tkaninow, kattuna a wschelakich druhich artiklow je nětko jenoz na mjaßowym torhoschczu, pódla **Holtsch Nachfolger.**

---

ff. **pscheńczna muku,**
schtryzlowu muku, hachtl (měrzu) po 13 nßl.,
tykanzowu muku, " " " 12 nßl.,
kaz tez najlepsche **ßuche drozdze** porucza

pjekarnja **Richard Pfennigwerth**

pódla „skoteje krony."

Bely bróstsyrop, bl. po 7½ nßl.,
fenchelmjedowy extrakt, bl. 5 nßl.
bruny bróstsyrop, bl. 10 nßl.
Whitowa wodziczka sa wocži, bl. 5 nßl. a 10 nßl.,
safran, zyły a tołczeny,
korjeński wolij a citronowy wolij,
schmrěkojehlinowy äther, bl. 3 nßl.

porucza **hrodowska haptyka.**

Ssuknjane stupnje a
ßuknjane tosle

porucza najtunischo **Richard Rincke**

na swonknej lawskej haßy 879.

Koże wschěch druzinow kupuje po najwyschschich płaczisnach

Emil Flegel

na zitnej haßy w domje k. czaßnikarjo **Köchlera.**

Kosaze koże,

kaz tez wschitke druziny njeharowanych kożow po najwyschschich płaczisnach kupuje

Gustav Raucka na garbarskej haßy 426.

Kupowanje ßłómy.

Rzana a pscheńczna ßłóma ßo stajnje kupuje a ßo sa nju najwyschscha płaczisna płaczi. Schtóz chze ju pschedacz, chzył to we wudawarni „Serb. Now." wossewicz.

Kosaze, sajecze, **koniklowe, tchórjowe, mordarjowe,** lischcze kaz tez czelaze koże kupuje po najwyschej płaczisnje

Heinrich Langa

w Budyschinje pschi ßerbskej katholskej zyrkwi na zitnych wikach.

Kosaze, wowcze a czelaze koże, mordarjowe (kunjaze), tkhórjaze, lischcze, sajecze, **koniklaze a kocze kózki** stajnje kupuje a najwyschsche płaczisny sa nje dawa

Ernst Schulz, kózkar

na garbarskej haßy pola k. hornczerskeho mischtra **Beega** a na kamjentnej haßy w hoscjenzu „k skotemu lawej."

Ssuche drozdze,

wschědnje czerstwe a po kotrychž ßo derje hiba, najtunischo porucza **J. G. F. Nieeksch.**

Hollandski mlókowy pólver.

Tutón, se starodawnych czaßow dopokasany, s najlepschich selow a korjenjow pschihotowany pólver, po jenej abo po dwěmaj kžizomaj wschědnje kruwom abo wokam na prenju pizu naßypany, pschisporja wobžernosć, płodzi wjele mloka a sadźewa jeho wokißnjenje. Pakczik płaczi 4 nßl. a je k dostaczu w

hrodowskej haptyzy w Budyschinje.

Dickowa koncežionirowana daloko wuwołana spodziwnje hojaza žałba,

kotraž je ßo najbóle kóždy ras jako dobra wopokasała, porucza ßo w žerdkach po 3 nßl. a po 12 np.,

wot **hrodowskeje haptyki.**

Mózny hólczez, kiž chze **młynstwo** nawuknycz, może město dostacz w młynje w **Rakojdach** pola Barta.

Na knježi dwór w Splósku pola Budyschina ßo k nowemu lětu 1875 kmany rolny pohoncz pschi dobrej sdźe pyta.

Hólczez, kotryž chze **pjekarstwo** nawuknycz, może k jutram 1875 město dostacz w pjekarni **J. Köglera** na rózowej haßy.

Nawěschtki

sa

Serbske Nowiny,
Fliegende Blätter,
Kladderadatsch,
Berliner Tageblatt,
(23,000 abonnentow),

kaz tez sa **wschě** druhe nowiny tukraja a wukraja wobstara **wschědnje** porjadnje a po najtunischich płaczisnach

Rudolf Mosse

w **Drazdzanach,** Altmarkt 4. w **Lipsku,** Grimm. Str. 2. w **Chemnitzu,** Roß- u. Holzmarkt-Ecke.

Bukiczańske ratarske towarstwo

njeſměje ßo 21., ale budże **27. decembra**, jako 3. dżeń hodow, popołdnju wotdżerżane. Sapoczatk runje w 4 hodżinach popołdnju.

Dżeńſki porjad:

1) Pſchednoſchk k. prof. Dr. **Heidena** wo ſeżiwjenju ßwini. 2) Skasanje ßymjenjow. 3) Postajenje ſhromadżiſnow towarſtwa ſa 1875. 4) Wólba naměſtnika pſchedßydy a pokładnika atd.

Porſchiſke ratarske towarſtwo

wutoru, 22. decembra, wjeczor w 6 hodżinach.

Dżeńſki porjad:

Skasanja probſteiſkeho wußywneho żita; ſkasanja runkliżoweho a kakoweho ßymjenja; wobſankujenje wo kupjenju dżělby chiliſalpetra k hnojenju. — Pſchednoſchk wo wechſelach. **Pſchedßyda.**

Pſchedżenak.

Protyka ſa Sserbow na lěto 1875.

Tuta protyka je drje trochu poſdże wuſchła, je pak ßo czim lěpje radżi. Wona je ſ jara pěknymi powjedanczkami wuhotowana a ſ rjanymi wobrasami (bildami) wupyſchena. — K dostaczu ſa **25 np.** we wudawarni „Serbſkich Nowinow."

Sserbſka protyka je tež k dostaczu pola pſchekupza **P. Mickela** w Ketlizach.

Na ßw. Domaſcha a ßlědowazy dny ßu

najmłódſche brunopiwowe drożdże

pola knjenje **Dominikoweje** na bohatej haßy dostacż.

K hodam poruczam wulku dżělbu noſcheneje draſty, ſchatow, ſchkórnjow a ſtupnjow, każ tež nowe wołmjane twory po ſpodżiwnje tunich płaczińach.

A. Berger na garbarſkej haßy 389.

Spěwarſke knihi w ßomoczanym a kożanym ſwjaſku, biblije, ſchulſke knihi, wulki wubjerk wobraſkowych knižkow, linirowane pſchekupſke knihi, portemonnaije, cigarrowe etuise, liſtownje, notizknižki, ſhromadne hry, modelowe kartony, żidżane ſchlipſy, kravaty, ſbożopſchejaze kartki, kmótſjaze liſty, wobraſy (bildy), pißane papjery atd. najtuniſcho poruczа knihiwjaſař **Auguſt Schönicka** na butrowej haßy.

Róſynki

punt po 36 np. poruczа **Auguſt Lehmann** na ßerbſkej haßy.

W Boſchezach je ſahrodniſka żiwnoſcz cżo. 12 ſ 9 akrami 270 kwadratnymi prutami leżomnoſcze ſe ßwobodneje ruki na pſchedań a je wſcho dalſche pola wobßedżerja **H. Pötſchki** tam ſhonicż.

Róże, każ tež pietwa ſa njewjeſty a kmótrow ßu rjane a tunje na pſchedań w ſchtrymparſkich kłamach **hauenſteinſkeje** abo **butrowſkeje haßy.**

Jeneho rolneho pohonczа

pyta hnydom abo k 1. januara pſchi wyßokej ſdże

M. Wagner w Ssmolizach p. Zidowa.

Jena domſka dżowka móże k nowemu lětu w Draždżanach ßkużbu dostacż. Sda 50 tolei. Wſcho dalſche we wudawarni „Serb. Nowinow."

Czi ßami, kiż ßu **Bjedrichej Auguſtej Herakej,** w Bukezach ſemrjetemu, ſa lěkowanje khoreho ſkotu abo hewak něhdże někak pjenjeſy winojcżi, ßo ſ tutym napominaja, ſo bychu je hacż do kónza tuteho měßaza na mnje, jako wot herbow k temu postajeneho, ſapłaczili abo ſ najmjenſcha posdżiſcheho ſapłaczenja dla ſo mnu ßo ſjednali.

W Lubiju, w decembru 1874.

Advokat **Roitzſch.**

Dżak.

Hdyż je podpißany **wubjerk** nětko ßwoju ßkużbu ſkożił, dha ßo nuczeny cżuje, wſchitkim, kotſiż k wobſtaranju nowych zyrkwinych ſwonow dobrowolny dar dachu, najwutrobniſchi dżak prajicż, ſ tej próſtwu, Bóh luby knjes chżył to wſchěm bohacże ſarunacż.

Darichu pak:

Knjes baron ſ Rabenau nad Rakezami 150 tl., knjes general ſ Apelt nad Hermanezami 100 tl., knjes baron ſ Löbenſtein nad Stróżu 50 tl., rakeczańſka gmejna 329 tl. 17 nßl. 5 np., wotroſczena mkodoſcz tam 47 tl. 25 nßl., komorowſka gmejna 139 tl. 20 nßl., wotroſczena mkodoſcz tam 28 tl. 15 nßl., ſtróżańſka gmejna 67 tl. 15 nßl., wotroſczena mkodoſcz tam 21 tl. 20 nßl., trupinjańſka gmejna 49 tl., wotroſczena mkodoſcz tam 8 tl. 20 nßl., hermanczańſka gmejna 45 tl. 11 nßl. 2 np., wotroſczena mkodoſcz tam 19 tl. 20 nßl., jitkowſka gmejna 70 tl., wotroſczena mkodoſcz tam 6 tl. 20 nßl. 5 np., ſchczeńczańſka gmejna 30 tl. 28 nßl. 5 np., wotroſczena mkodoſcz tam 6 tl. 6 nßl., kamjeńſka gmejna 35 tl. 15 nßl., wotroſczena mkodoſcz tam 6 tl. 5 nßl., niżowjeſczańſka gmejna 25 tl. 10 nßl., jeńſchecżańſka gmejna 18 tl. 15 nßl., nowowjeſczańſka gmejna 16 tl. 12 nßl., wyßoczańſka gmejna 11 tl.

Sbytk ßo posdżiſcho k wużitnemu wotpohladanju ſa zyrkej nałoży.

Boha lubeho Knjeſa pak proßymy, ſo by tym ſatwjerdnjenym, kiż ßo hanibowachu, ſe ßwojeho jim ſ dżěła bohacże ſpożczeneho kubka někajku dżělbu k czeſczi Bożeho domu nałożicż, jich twjerdu wutrobu womjechczik, prjedy hacż jim naſche ſwony k poßlenjemu wotpoczinkej ſaklinczа.

W Rakezach, 16. decembra 1874.

Wubjerk
k wobſtaranju zyrkwinych ſwonow.
A. Hantusch, pſchedßyda.
A. Müller, pokładnik.

Nakładnik: J. E. Smoleř. Ćišć: L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

(K temu cżißtu jena pſchiłoha.)

Pschiłoha k czu. 51 „Serbskich Nowinow:“
Ssobotu, 19. decembra 1874.

Friedrich Braun w Budyschinje

na bohatej haßy nakoßu ſ napſchecza pósta
kolonialowe, materialowe, winowe, barbowe, tobakowe a cigarrowe khlamy,
deſtillazia, ligneurowa a kißałowa fabrika
porucza k hodam ßwoje jenoż zyle wubjerne a hódne twory po najtuniſchich płaczijſnach.

Jako woßebje tunje poručam

4/4 ſchěroki **czorn taffet**, 1/2 metra wot 13 1/2 ngßl., ſtary łohcź wot 15 ngßl.,
5/4 = **tajki** = 1/2 = = 18 = = = = 20 =
5/4 = **tajke kachemire** 1/2 = = 25 = = = = 27 1/2 a drózſcho.

Jan Jurij Pahn
na torhoſchczu pódla hłowneje ſtraże.

K dobroczijwemu wobkedźbowanju poručam ja ßwój ſkład najnowſchich a najrjeńſchich **draſtnych tkaninow** ſ wołmy a źidy.

Draſta a mantle ßo po ſkaſanju najrnczijſcho ſeſchija a ßo ſa dobre pſchiſtejenje a kmane dźěło rukuje.

Jan Jurij Pahn
na torhoſchczu pódla hłowneje ſtraże.

Pſches tunje nakupowanje je mi mózno, wſchelake twory rjaneje dobroſcze po ſpodźiwnje **tunich** ale **twjerdych** płaczijſnach pſchedawacź, jako

6/4 ſchěroke **kattuny** 1/2 metra 22 np., to je: ſtary łóhcź 2 1/2 ngßl.,
5/4 = **mix=luſtre** = = 31 = = = = = 3 1/2 ngßl.,
5/4 = **popeline** a **karrirowane** draſtne tkaniny 1/2 metra 3 1/2 ngßl. to je: ſtary łohcź 4 ngßl.,
5/4 = **jenobarbne ripſy** 1/2 metra 4 ngßl., to je: ſtary łohcź 4 1/2 ngßl.
moiréje k ßuknjam 1/2 metra 4 ngßl., to je: ſtare łóhcź 4 1/2 ngßl.,
pißane źidźane ſchawliki po 2 1/2 ngßl. a drózſcho,
jaquetty ſ tricota a düffela po 1 tl. 20 ngßl. a drózſcho,
mantle a paletoty wot 3 1/2 tl. w najnowſchich façonach.

Jan Jurij Pahn
na torhoſchczu pódla hłowneje ſtraże.

Baldwin Scholze, czaßnikar w Budyschinje

700. I. na Hoſchiz haßy 700. I.

porucza modernſke dybſaczne czaßniki (Taſchenuhren) ſe ſłota a ßlébora, remontoiry, regulateury a ſchwarzwaldſke ſczénowe czaßniki wſchěch druźiuow, też rjeczaſki ſe ßlébora a talmiſłota, teho runja wobſtaraja ßo **porjedźenja** pod rukowanjom a pod ßlubjenjom ſprawneho poßłuźenja.

Wołmjane ſchawlowe rubiſchka, tajke rubiſchka na hłowu nětko, ſo bych je wurumował, ſa **połojzu** dotalneje płaczíſny pſchedawam.

Na jerjowej haßy 269/95. **Emil Wehrle.** **Na jerjowej haßy 269/95.**

Hodowne wupſchedawanje

poła

Eduard Hartmann

na ſnutskomnej lawſkej haßy.

Swój bohacze wuhotowany ſkład

mužazeje a hólczazeje draſty,

woßebje jara wulki wubjerk **ſymſkich pſchewoblekarjow** wſchěch barbow a wulkoſczow, wſcho doſpołne a po nowſchej módze, kaž tež **hólczaze nadwoblekarje,** hižom tež ſa **tſtlětne** hólczata, poručam po ſpodžiwnje tunich płaczíſnach.

Adolf Weiss

na bohatej haßy w domje knjeſa tapezierarja Mäuſela.

K prjódkſtejazym hodam mój bohacze ſrjadowany wubjerk ſkładnoſcž poſkicza k jara wužitnym, tunim nutskupowanjam wſchelakich tworow.

August Grützner

w Budyſchinje.

☞ W khlamach ßo ßerbſki ryczi.

J. G. Schneider

ſkład cžaßnikow (ſegerjow)

w Budyſchinje

na ſnutskomnej lawſkej haßy cžo. 134 pódla tórma.

Dokelž w Schwajzarſkej direktnje kupuju, mózu ja nowe ſlěborne, derje wotcžehnjene cylindrowe cžaßniki pod połnym rukowanjom po **5½, 6½** a **7½** tl. w jara pěknej dobroſczi pſchedawacz.

Mój wulki ſkład **wſchitkich** druhich druzinow cžaßnikow a hudžbow ßym ja k tutym hodam woßebje pſchiſporił a płaczíſny najtuniſcho poſtajił.

☞☞ Ja pſchiſpominam hiſchcze, ſo ßym ßerbſkeje rycze runje tak mózny, kaž němſkeje.

S poczeſczowanjom **J. G. Schneider,** cžaßnikař.

K hodam poručam mojim lubym wotebjerarjam:

najlěpsche Clemee-rósynki, punt po 48 a 54 np.,
" małe rósynki, pt. po 45 np.,
rjany mlěty zokor, pt. po 48 a 50 np.,
" raffinad, pt. po 58 np. } w kehelach tunischo,
" melis, pt. po 52 np. }
błódke a hórke mandle,
maciskwět a zymt czerstwje tolczeny,
wulkosornaty rajß, pt. po 30, 24 a 20 np.,
syrop, pt. po 12 a 36 np.,
wulki wubjerk winow, ff. liqueurow atd.

Joh. Wannack
na schulerskej haßy.

Parna schokoladowa a konfekturowa fabrika
Wilh. Tranzschel

poručza pschi wotewrjenju swojeje noweje pschedawarnje na rózku rózoweje a hospitalskeje haßy k **hodownej potrjebje** swoje czyste a derje słodżaze twory, jako:

Ke herbstl. Wjelkmagh.

korjeńske a vanillowe **schokolady**, punt po 7, 8, 10, 12, 15, 18, 20, 24, 30, 40 a 45 nßl., sopopólverowe schokolady, pt. po 6, 7½ a 10 nßl., njewolijojty kakao a kakaowy thej, kaž tež najwjetschi wubjerk schokoladowych bonbonow; s **konfekturow**: pjenjezkowe schtuki a wjetsche s poprjanza a liqueura k pojßnjenju na hodowne schtomiki, najwjetschi wubjerk w karamellowych, fondantowych, liqueurowych a ßadowych bonbonach, jendżelske bisquity, winske thejowe wasle, w zokorje konservirowane płody (ananas), malenowa a ananaßowa juschka, jara wulki wubjerk praskatych bonbonow, bonbonnierow, attrappow, zokorowe wonjeschka sa kmótry atd. atd.

Na ßerbskej haßy 22. **Hodowne wupschedawanje.** Na ßerbskej haßy 22.

Należnje ßo prózujo, so bych czesczenym Serbam Budyschina a wokolnosce elegantne a s dobom tunje hodowne dary posliczicz móhł, radżi ßo mi, s hódneje dżelby dobreje **symskeje twory**, kotruž po

fabrikskej płaćiznje kupich,

nadßuknje, jaquetty, hólcze paletoty a prawje mjehke **schlafroki** seschicz dacz. Wscha tale drasta je po najnowschej módże schotowana a ja ju jenoz s jara małym dobytkom pschedawam.

Louis Gadt, krawz.

Wulke hodowne wupschedawanje
jaquettow a paletotow po spodżiwnje tunich płaczisnach
pola **Reinhold Hartmann jun.**
23 na ßerbskej haßy 23.

Cigarry

w jara wulkim wubjerku, pěknеje dobroſcze a ßo derje palaze, porucza 100 ſchtuk 18 nßl. a drózſcho

Carl Pötſchka
na ſwonknej lawſkej haßy.

K prjódkſtejazym hodam wſchě druzinu

pſcheńczneje muki

k pjeczenju ſchtryzlow a tykanzow

najtuniſcho porucza

pjekař **J. Kögler**
na rózowej haßy.

Pſcheńczna muka

najlěpſcheje dobroſcze k ſchtryzle- a tykanzypjeczenju, jako pſcheńczna muka 00, hachtl (měrzu) po 14 nßl.

do. 0, = = = 13 nßl.
do. I., = = = 12 nßl.
do. II., = = = 11 nßl.
do. III., = = = 9 nßl.

cześczenym ßerbſkim hoſpoſam k dobroczinemu wobkedźbowanju porucza

A. Krüger
ſ mukowymi khlamami w ſadnej bohatej haßy a na hornczerſkej haßy.

Poruczenje.

Czeſczenym Sserbam Budyſchina a wokolnoſcze poruczam ſ tutym ßwój ſklad ſchtrympjazych tworow a wołnu k ſchtrykowanju, ſchtrympowane jaki, ſchtrympy, ſoki, ſpódne kholowy, cźelne jeczki, rukajzy po najtuniſchich płaczisnach.

Louis Strehlow
na hauenſteinſkej (butrowej) haßy, prjedy na zitnej haßy.

Syrop,

ßłódki a derje ßłodźazy, punt po 20 a 24 np., porucza

Hermann Kunack
na bohatej haßy cźo. 90.

Serje,

kopu po 28 nßl., ſchtuku po 5 np., pſchedawa

Hermann Kunack
na bohatej haßy cźo. 90.

Wicź, ſubybolenje, brjodawki, róża, tokſta ſchija atd. ßo na garbarſkej haßy cźo. 389 w khlamach ſympathetiſzy ſapraji.

Photographia E. Pofeldt

w Budyſchinje, nutskhod pſchi theatrje a ſ kotkneje haßy.

A. Schulz,

czaßnikař w domje k. tyſcherja **Lutzy**
na zitnych wikach,

ßwój ſklad czaßnikow (ſegerjow) wſchěch druzinow pod rukowanjom ſa jich dobroſcź po najtuniſchich płaczisnach porucza. — **Porjedzenja** ßo jara tunjo wobſtaraja. — W khlamach ßo **ßerbſki ryczi.**

Dokelź ßym jene ſaſtate khlamy horje wſał, pſchedawam nětko **zonjaze ſtoffowe jaki** wot 1 tl. 15 ßl. hacź 2 tl. 10 ßl., prjedawſcha płaczisna 4 tl., **dźěczaze jaki** ſa 1 tl. 10 ßl.—20 ßl., prjedy ſa 2½ tl.; **jaquetty,** 1½ łokcza dołhe, ſa 4 tl. 10 ßl., prjedy ſa 6 tl.

To k prjódkſtejazym hodam k dobroczinemu wobkedźbowanju porucza

H. Kubaſch
na garbarſkej haßy cźo. 432.

Na ßwětnej wuſtajenzy prämiirowany

a wot lěkarjow jako wubjerny ßrědk pſche bróſtkhoroſcze poruczeny **G. A. W. Mayerowy bróſtſyrop** ſ Wrótßkawja maja jenoź prawdźiwy na pſchedań w bleſchach po 8 nßl., 15 nßl. a 1 tl.:

Heinr. Jul. Kincka w Budyſchinje,
W. Rotha w Lubiju,
H. Kinne, haptykař w Hernhucze,
Joſ. Löbmann w Schěrachowje,
Ed. Hieſe w Nowoſalzu,
haptykař **Gerischer** w Oſtritzu,
Schakta we Wotrowje,
Lehmann w Budeſtezach a
haptykař Dr. **Hultzſch** w Rakezach.
J. Stockhauſen w Kamjeńzu.

Ssuche drożdże,

wſchědnje cźerſtwe, k hodam poruczataj

Ginzel & Ritscher.

Khoſej, punt po 105, 110, 120, 130, 140, 150, 160 np.,
zokor, pt. po 40, 44, 46, 48, 50, 52, 54, 56, 60, 64 np.,
cigarry, 1000 po 4½, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15 hacź 25 tol.,
raiß, pt. po 18, 20, 22, 24, 30 np.,
kurny tobak, pt. po 24, 30, 40, 50, 60 hacź 150 np.,
ſchnupny tobak, pt. po 50 hacź 150 np.,
tuczno, ſchmalz, butru, jahły, jerje, krupy, grieß, hróch, ßoczki, nudle, róſynki, korinthy, korjenje, jedźny wolij, petroleum, ßwěczenje, thran, mydło, ßól, ſodu, palenz, rum a konfekturu ßamßneje fabriki

porucza po wſchomóżno najtuniſchich płaczisnach

J. T. Schulza na ſnutskownej lawſkej haßy 137.

Nakładnik: J. E. Smoleř. Čišć: L. A. Donnerhaka w Budyšinje.

Čisło 52. ~ 24. decembra ~ 1874.

Serbske Nowiny.

Za nawěšťki, kiž maja so we wudawarni „Serb. Nowin“ na rózku zwonkneje lawskeje hasy čo. 688 wotedać, płaći so wot rynčka 1 nsl.

Zamolwity redaktor a wudawaŕ
J. E. Smoleŕ.

Kóžde čisło płaći 7 np. Stwórtlětna předpłata pola wudawarja 75 np. a na kral. saks. pósće 8¼ nsl. a z přinjesenjom do domu 98 np.

K nawjedženju.

Čzi ßami czeſczeni wotebjerarjo „Serbſkich Nowinow“, kotſiž chzedża ſa nje na prěnje ſchtwórtlěto 1875 do prědka płaczicz, njech nětko **80** np. we wudawarni „Serbſkich Nowinow“ wotedadża. Čzi, kotſiž ßebi „Serbſke Nowiny“ pſches póſt pſchinjeſcz dawaja, njech tola njeſapomnja, ßebi je tam bórſy ſkaſacz. Na ſchtwórtlěto płacza tam „Serbſke Nowiny“ 85 np. Na pruſkich póſtach „Serbſke Nowiny“ tez wjazy njepłacza hacz na ſakſkich a ſa pſchinjeßenje do domu płaczi ßo ſakſkim póſtam ſchtwórtlětnje jenoz 13 np. Redakzia.

Nowy ſakſki ſchulſki ſakon.

(Pokraczowanje a ſkónczenje ſ czišła 48.)

W 47. a 48. czišle „Serbſkich Nowinow“ ßmy wukładowacz ſpytali, kajkeho měnjenja je ſakſke a pruſke knjeżerſtwo w naſtupanju wužiwanja ßerbſkeje ryczje w ßerbſkich abo ßerbſkoněmſkich ſchulach.

Sakſke miniſterſtwo praji we wukaſu wot 28. auguſta 1849, nałożowanje ßerbſkeje ryczje pſchi ſchulſkej wuczbje naſtupazym, „ſo je pſchi § 28 ludoweho ſchulſkeho ſakona wot 6. junija 1835 měnjenje ſakonadawarja ſ wěſtoſczu na to ſchło, ſo ßo ßerbſke dźěczi wſchudże, hdyž ſa nje elementarſke ſchule wobſteja, niz jenoz ßerbſke czitanje wuczicz, ale ſo ßo jim tez w ſchcheſczijanſkej wěrje ſ pomozu ßerbſkeje ryczje doſpołne roswuczenje wudźělicz dyrbi a ſo wuczerjo w ßerbſkich ſchulach wot teho ßamowolnje wotſtupicz njeßmjedża.“ Hewak měni ſpomnjene miniſterſtwo, ſo ßo to, kak wjele ma ßo hewak ßerbſkej abo němſkej ryczi w ßerbſkich ſchulach ſpożczicz, twjerdże poruczicz njehodzi a ſo maja to ſchulſke prjódkſtejerſtwa poſtajicz.

Pruſke knjeżerſtwo je tu wěz tez pſchemyßliko a w naſtupanju ßerbſkich abo ßerbſkoněmſkich ſchulow w cirkularu wot 10. decembra 1862 bjes druhim poſtajiko, ſo ma ßo ſa ſchcheſczijanſku wuczbu po najwjetſchim dźěle jenoz ßerbſka ryczˇ trjebacz. Hewak maja ßo pak tez druhe wuczbne pſchedmjety w pomjenowanych ſchulach tak wuczicz, ſo dyrbi pſchi tym maczerna ryczˇ ßerbſkich dźěczi ßwoje połne prawo wobkhowacz. — We wuwjedženju tajkich prawidłow je pruſke knjeżerſtwo wuczbny plan ſa ßerbſke ſchule ſrjadowako a pſchi tym poſtajiko, ſo ma ßo wſcha wuczba něhdże w prěnich 4 lětach hkownje na ßerbſku, w poßleńſchich 4 lětach pak — ſ wuwſaczom ſchcheſczijanſkeje wuczby, kotruż maja ßo ßerbſke dźěczi jenoz ßerbſki wuczicz — woßebje na němſku ryczˇ ſkożowacz. — K temu je wone tez wudacze trěbnych (6) ſchulſkich knihi wobſtaracz dako a jich nutswjedženje do wſchěch ßerbſkich ſchulow pſchikaſako, wyſche teho tez jako wokrjeßnych ſchulſkich inſpektarjow ßerbſkeje ryczje mózných ſuperintendentow poſtajiko, abo tam, hdyž ßo to na měſcze czinicz njehodżeſche, ßerbſkich duchownych jako ßamoſtatnych, wot ſuperintendenta zyle njewotwißnych wokrjeßnych ſchulſkich reviſarjow pomjenowako.

Nowy ſakſki ſchulſki ſakon wot . . . oktobra 1872 praji w § 12 w naſtupanju ßerbſkich ſchulſkich dźěczi, ſo maja ßo tute němſzy, kaž ßerbſzy czitacz wuczicz, ſo maja němſku ryczˇ pißownje kaž ertnje ſ wěſtoſczu a lohzy nałożecz. We wyſchich rjadomnjach ma ßo pſchi wuczenju němſka ryczˇ trjebacz, jeno ſchcheſczijanſka wuczba ma ßo w ßerbſkej ryczi wudźělecz tak dołho, doniž ßo ßerbſke Boże ßłużby ſa woßadu dźerża.

Nowy ſakſki ſchulſki ſakon je w naſtupanju trjebanja ßerbſkeje ryczje ſa Sserbow lěpſchi, hacz tón wot léta 1835, pſchetoż ſe ſchtwórteho wotdźělenja (§ 12) je roſtymicz, ſo maja abo tola ſo ßmědża ßo ßerbſke ſchulſke dźěczi w niżſchich klaßach ſ pomozu ßerbſkeje ryczje roswuczecz. To je woßebje tez ſ roſßudżenja widżecz, kotrež je deputazia prěnjeje komory wo tutym ſakonu daka. Wona praji: „So dyrbja ſchule ßerbſku ryczˇ tam, hdyž wona knježi, hajicz (pflegen),

hdyž je wona macžerna rycž džěći, to ßo ßamo wot ßo rosymi. Tam, hdžež ßu jenož ßerbſke ßwójby žiwe, budże ßerbſka rycž ſ najmjeńſcha w prěnich ſchulſkich lětach wucžeńſka rycž (Unterrichtsſprache) być dyrbjeć."

To je po rosomje a po pädagogiſkim naſhonjenju prajene; pſchetož jenož ſ pomozu macžerneje rycže móża ßo džěći k nakožowanju a ſrosymjenju zuſeje rycže pſchiwucžić. Kóždy nawjedžity a kedžbliwy wucžeŕ też wě, ſo je to njemóżna wěc, hdyž ßo ßerbſke džěći, tak dołho hacž njemſki njemóża, ſ pomozu němſkeje rycže roswucžeć. Tajke roswucženje žanych kmanych płodow njenjeße; hnydom w prěnich ſchulſkich lětach ßerbſke džěći ſ pomozu němſkeje rycže roswucžeć, to rěka, jich duchowne mozy moricž a jim wopytanje ſchule wohidne cžinicž.

My pak ßebi myßlimy, ſo ßu w Sserbach wſchitzy wucžerjo tak roſomni a nawjedžići, ſo w nižſchich klaßach ßerbſke džěći wſchak hinak roswucžeć njebudża, hacž ſ pomozu ßerbſkeje rycže.

Swětne podawki.

Němſke kněžorſtwo. Dotalny faraŕ w Strahwaldże, k. Schönćka, je ſa fararja a ſuperintendenta do Oſchatza powołany.

W Žitawje bě wóndano jena žona na ßmerkach ßwoje jenolětne džěćžo bjes dwójne wokno ßadžika. Jako chżyſche ßwěżu ſaßwěcžić, porucži ßwojim ſtarſchim džěćžom, ſo bychu te na to mjeńſche kedžbowałe. Tola na jene dobo wone dwaj ſchoßaj wyßoko dele na haßu padże. Džiwnje doſcž njeběſche ßebi dale žanu ſchkodu ſcžiniło, hacž ſo běſche ßebi kožu na jenym kolenje trochu wobodrjeło.

Tajny zyrkwinſki radžicžel Dr. Zapff w Draždżanach je ſa kralowſkeho kommißarja pſchi pruhowanju wucžerjow poſtajeny.

Jako běſchtaj kral Albert a prynz Jurij ſańdżeny ſchtwórtk, 17. dec., w Raitzenje pola tamniſcheho rycžeŕkublerja na hónſtwje, bu tam też 170 ſaſanow-ßanzow tſělenych.

S Barlina pißaja: Hacž runje wjerch Bismark jara lohko ſ tym hroſy, ſo ſe ßłużby ſtupi, hdyž jemu rajchstag po woli njecžini, dha tola hiſchcże ženje žanu tak lohku winu k temu pytać njeje, kaž ſańdżeny tydżeń. Mjenujży prjedawſchi redaktor nowinow „Germania", w Barlinje wukhadżazych a katholſku ſtronu ßylnje pſchecžiwo nowym zyrkwinſkim ſakonam ſaſtupowazych, bu pſched nětkotrym cžaßom k jaſtwu wotßudżeny, dokelž bě na Bismarka jako ſakožerja tychle ſakonow ßwarił. Wón rěka Majunka a je też rajchstagſki ſapóßłanz. W naſtupanju rajchstagſkich a ßejmſkich ſapóßłanzow je pak hacž dotal to waſchnje było, ſo jich do jaſtwa njeßadżachu, tak dołho hacž rajchstag abo ßejm trajeſche. Sańdżeny tydżeń pſchińdże pak powjeſcž do rajchstaga, ſo ßu ſapóßłanza Majunka do jaſtwa wotwjedli. Duž w rajchstagu ta wěc ſjawnje k rycžam pſchińdże a někotſi ſapóßłanzy měnjachu, ſo je njeprawje, ſo je Majunka wotwjedżeny, druhim pak ßo ſdaſche, ſo ta wěc doſcž jaßna njeje, pſchetož w krajnej wuſtawje (Reichsverfaſſung) ßu w tymle napohładże trochu cžěmne ßkowa trjebane. Duž bu namjet na wobſanknjenje ſtajene, ſo ma ßo wot wjercha Bismarka, jako kanzlerja němſkeho kněžorſtwa, rosjaßnjenje a wukoženje žadacž. Minister prawdu, Dr. Leonhardt, pſchecžiwo temu niczo njemějeſche a ßam Bismark, kiž bě pſchi ſapoczatku jednanjow pódla byk, njeběſche k temu niczo prajił. Teho dla bu też ſkónczńje wobſanknjene, ſo ma ßo naſajtra teje wěży dla dale jednacž a ſkónczńje wothkoßowacž. Bjes tym pak ßo powjeſcž rosſchěrić poczа, ſo chże Bismark tajkeho wobſanknjenja dla ſe ßłużby ſtupić, prajiwſchi, ſo jemu njeje mózno, ſ tajkim rajchſtagom wobſtacž, kiž ſe ſtronu dżerži, kiž je pſchecžiwo njemu njepſchecželſka. Hdyž pak ßo naſajtra w ßejmje wo tej wěży rycžeſche, dha bu prajene, ſo nikomu do hkowy pſchiſchło njeje, ſe wczerawſchim wobſanknjenjom někak pſchecžiwo Bismarkej wuſtupić, ale ſo chże rajchstag ſjawnje wjedżecž, kajke prawo ſapóßłanzy w ſpomnjenym padże maja, a ſo je to zyle pódlanſka wěc, ſo je runje Majunka jako njepſchecžel Bismarka k tajkemu wuradżowanju winu dał.

— Wjetſchina rajchstaga po tajkim też ſa to hkoßowaſche, ſo ma ßo wot Bismarka rosjaßnjenje a wukoženje žadacž. W tym ßamym rajchstagſkim poßedżenju pak ßo też někotre wěży wobjanknychu, kotrež pokaſachu, ſo ma rajchstag wulke dowěrjenje k Bismarkej. Ale dokelž bě Bismark ßwoje žadanje, ſo chże ſe ßłużby ſtupić, kněžorej ſjewił, dha bu tola ſhromadżiſna miniſterſtwa wotdżeržana, w kotrejž Bismark ſkónczńje praji, ſo chże hiſchcże dale w ßłużbje woſtacž. Wón bě mjenujży bjes tym ſhonił, ſo běchu ßo nad nim w rajchſtagu jara khwalobnje wuprajili.

— Schtož proceß hrabje Arnima naſtupa, dha bě ſtatny rycžnik napoßledku tón namjet ſtajił, ſo by ßo wón k poltſecžalětnemu jaſtwu wotßudżił. To bě wutoru a wußudżenje je ßo hakle ſańdżenu ßobotu ſtało. Ssud je hrabju Arnima k tſjom měßazam jaſtwa wotßudżił, ſ tym pſchiſpomnjenjom, ſo ma ßo jeho ßedżenje na 2 měßazaj pomjeńſchicž, dokelž je wón hižom 1 měßaz pſchepytanja dla jaty byk. Wotßudżenje rěka tak: „Hrabja Arnim ani wotſtronjenja ſaſtojnſkich pißmow, ani ſaſtojnſkeho pſcheſtupjenja winowaty njeje, ale wón je teho winowaty, ſo je pſchecžiwo ſjawnemu porjadkej (öffentliche Ordnung) ſkutkował." To je ßo, kaž pſched ßyda ßuda wukkadowaſche, ſ tym ſtako, ſo wón te pißmo, kotrež ßo poſdżiſcho wot njeho żadachu, w prawym cžaßu

Bismarkej pschepodać njeje, ale je te ßame ſ Pariſa do Barlina w ßwojim kofru ßobu pschiwjeſć, a je potom hiſchcze do Karlsbada ßobu wſać, hdyž bě ßo dla wuzliwanja tamniſchich kupjel podać.

— Dokelž je hrabja Arnim khětro jara khorowaty, dha wón k wosſjewjenju wußudženja /na ßud pschińcz nochzyſche a bě tam teho dla ßwojeho ßyna a dweju ryčznikow póßłać, kotrajž běſchtaj jeho w proceßu ſarykčowakoj. Ale ßudniży jeho žadachu. Duž Arnim tež pschijědže. Wón jara khory a hubjeny wonhladaſche. Jako ßo wußudženje prjódkčzitaſche, dha wón poſtany, mózeſche ßo pak lědy na nohomaj ſdžerżečz. — Skónczńje wobſankny ßud, ſo ma ßo hrabja Arnim hacz na dalſche ſ jaſtwa puſchczicz. Wón ßo teho dla hnydom domoj poda. — W ßudniſtej ſali bě ßo tejko ludži ſeſchko, hacz tam jenož nětak měſta namaka a w twarjenju ßamym a pſched nim bě ßo tak wjele cžłowjekom ſhromadžiło, ſo hodžinu trajeſche, prjedy hacz běchu ßo wſchitzy roſeſchli.

— Pruſki prynz Albrecht, kiž bě ßo wóndano do Petersburga podać, ſo by tam ruſkeho khěžora wopytał, je tam nětkotre dny pschebył. Potom je ßo do Moſkwy podać a tam měſto a khěžorſke hródy wobhladował. Wón je ßo 18. decembra do Barlina wrócził.

— Němſki rajchstag je 19. decembra dokhody a wudawki Elſaßa a Lothringſkeje dopſchehladał a potom ßwoje poßedženja hacz do 7. januara 1875 wotdženił.

W pruſkej Polſkej je nětko wjele farow njewobßadženych, dokelž knjeżerſtwo fararjow ſa ſakonſkich njepſchipóſnaje. Woni ßu mjenujzy drje poſtajeni, ale bjes pſchiſwolenja miniſterſtwa. — Hacz dotal je tež hižom pjecz dekanow do jaſtwa ßadženych, dokelž prajicz nochzedža, hdże ta potajna duchowna wyſchnoſcz je, po kotrejež pſchikaſnjach duchownſtwo ſkutkuje.

Awſtria. Tak derje we winſkim rajchsrathu, kaž tež na wuherſkim ßejmje w Peſchcze ßo w tu khwilu wjele wo to jedna, kak bychu runu měru bjes krajnymi dokhodami a wudawkami namakali. Ale nichtón ju hinak namakacz njewě, hacz we tym, ſo bychu ßo dawki powyſchili. To by drě pomhako, měni tón abo tamón, ale ſchto dha potom, hdyž wobydlerjo kraja dawki dodawacz njemóža, woßebje dokelž je hižom w tu khwilu trjeba, jim huſto doſcz nětcziſchich dawkow dla exekutarja na ſchiju póßłacz. Ta wěz je ta, ſo ßu — woßebje we Wuherſtej — na twarjenja żeleſnizow wjele pjenjes pſchetrjebali, kiž nětko niczo njenjeßu, a ſo tam na ßwoje wuherſke wójſko, kotremuž honwedſke wójſko rěkaja, pſches měru wjele pjenjes waża, ſo te potom ſa druhe kraine naležnoſcze njedoßahaja. Mjenujzy Madžarjo we Wuherſtej maja tu ſkradžnu myßl, ßo nědy wot Awſtrije wotterhnycz, a teho dla chzedža woni ßwoje ßamßne wójſko ſtajnje derje pſchihotowane měcz.

— Dokelž cžeſzy ſapóßłanzy na rajchstag pſchiſchli njeßu, dha ßo w Czechach bórzy nowe wólby wupißaja. Najſkerje budža cži ßami mužojo wuſwoleni, ale woni tam tež potom njepóndu, dokelž Czechojo winſki rajchsrath njepſchipóſnaju.

— W cžeſkich hobrſkich (abo kerkonoſchſkich) horach je w tu khwilu bjes tamniſchimi tkalzami wulka nuſa, dokelž maja jara mako dżěła.

Franzowſka. Tež tudy Arnimowy proceß wjele ryczow czini, a Franzowſojo ßo najbóle nad tym dżiwaja, ſo je wjerch Bismark pſchi tutym proceßu te liſty ſjawnje prjódkczitacz dał, kotrež je na Arnima pißał; pſchetoż w tutych liſtach móże ßo jeho politiſke ſmyßlenje doſpoknje ſpóſnacz.

Schpaniſka. Bjes karliſtami a republikanſkim wójſkom ßu w nowſchim czaßu nětkotre bitwiczki byli, ale ſ teho dale niczo ważne wuſchko njeje.

Ruſſowſka. Nowe rekrutirowanje je nětko we wſchěch ruſkich gubernijach ſłónczene. Wone je ßo buram jara lubiko, pſchetoż hacz dotal najbóle ſ burſkich ßwójbow rekrutow bjerjechu. To je pak nětko hinak, dokelž dyrbi wot tuteho czaßa w Ruſſowſkej kóżdy ßłużicz, kaž ßo to w Němzach ma. Po tajkim ſ burſkich ludži nětko wjele mjenje do wójſka woſmu.

Serbia. Dokelž je dotalne ßerbſke miniſterſtwo dowěrjenje wjetſchiny ßerbſkeho ßejma (ſkupſchczinu) ſhubiko, dha je wjerch Milan nowych miniſtrow poſtajił. Mjes nimi je tež k. profeßor Stojan Nowakowicz, kiž je ſa miniſtra wuczeńſkich naležnoſczow pomjenowany. (Wón pſched dwěmaj létami nětkotre dny w Budyſchinje pſchebywaſche. Red.)

Ze Serbow.

S Budyſchina. Wot wokrjeßneje ſhromadžiſny budyſkeho hamtſkeho hetmanſtwa buchu 18. decembra jako ßobuſtawy wokrjeßneho wubjerka ßlědowazy knjeża wuſwoleni: ryczerkubleŕ baron ſ Uckermann nad Lutobczom, ryczerkubleŕ Hetzer nad Delnjej Kinu, měſchczanſki radžiczel Buchheim w Budyſchinje, pſchekupz Huſta w Biſkopizach, fabrikant Böhma we Wernarjezach, gm. prjódkſtejeŕ Fichta w Ramnjowach, kubleŕ Fahnauer w Bobolzach a ryczerkubleŕ Pfannenſtiel nad Nowej Wſy.

S Huſki. Ssobuſtawy tudomneho zyrkwinſkeho prjódkſtejerſtwa ßu nětko tuzi knjeża: ryczerkubleŕ Pietzſch nad Warnokczizami, gmejnſki prjódkſtejeŕ Steudner w Huſzy, wobßedžeŕ herbſkich grychtow Klahra w Běłych Noßlizach, gmejnſki prjódkſtejeŕ Beyer w Kuudraczizach, gmejnſki prjódkſtejeŕ Härtig w Nowej Wſy, gmejnſki prjódkſtejeŕ Maniza w Drjeczinje, gmejnſki prjódkſtejeŕ Ludwig w Sſkónkezach, gmejnſki prjódkſtejeŕ Hancz w Demjanach a farař Jäkel jako pſchedßyda.

S Wujeźka pola Wósporka. Tudomny wotroczł Schönberg je 17. decembra někak ſ prawej ruku do maſchiny pſchiſchoł, pſchi czimž ßo ſta, ſo bu tale tak wobſchkodzena, ſo ßu ju jemu w budyſkej hojerni wotrěſacz dyrbjeli.

Se Žarkow. Tudy mějeſche khěžkař a nózny ſtražnik Jan Pawoł 14. decembra to njeſboże, ſo w knježej brózni ſ pſchehladanja huno pany a ßo tak wobſchkodži, ſo dyrbjeſche tón ßamón dżeń wumrjecz.

S Hucžiny. Ssobuſtawy naſcheho zyrkwinſkeho prjódkſtejerſtwa ßu w tu khwilu ßlědowazy knježa: wulkoſahrodnik Auguſt Böhmař w Hlinje, žiwnoſczeř Jan Kobanja w Lemiſchowje, wulkoſahrodnik Jan Pětko w Brěſynje, ſahrodnik Handrij Lücka w Hucžinje a farař J. Sommer jako pſchedßyda.

S Horneho Wujeſda. Ssobuſtawy tudomneho zyrkwinſkeho prjódkſtejerſtwa ßu nětko cżile knježa: ryczeřkubleř Huſtig nad Jělzu, pſchekupz Seeliger tudy, khěžeř Pětr Zyž tudy, kowař Handrij Wiczas we Wulkim Woßyku, gmejnſki prjódkſtejeř Schäl w Panezach, ſahrodnik Jakub Helaß w Njeradezach, ſahrodnik Pětr Dornik w Jělzy, gmejnſki prjódkſtejeř Donath w Hkupońzy a farař Dr. Kalich jako pſchedßyda.

Přilopk.

* (Sczerpliwy muž.) Jedyn bur, kiž popołdnju hłódny ſ pola domoj pſchińdże, budźiſche rad pomaſku ſjědź a kruch ſymneje pjeczenje; ale khamor bě ſanknjeny a jeho luba mandżelſka bě ſ kluczom k ßußodżinzy wuſchła. Wón teho dla dwójzy k njej póßła, ſo by kluczř póßłaka abo ßama pſchiſchła. Wona kóždy ras rjekny: „Ja hnydom pſchińdu, njech jenoż troſchku poczaka!" Ale wona njepſchińdże. Duż wón ſ wotroczkom khamor na karu ſtaji a wobaj ßo ſ nim k ßußodej podaſchtaj a pſched durje ſtajiſchtaj. Potom wón do jſtwy ſtupi, prajizy: „Żona, wotank wſchak khamor, ſo ja něſchto jěſcz doſtanu; pſchetoż ja ßym żałoßnje hłódny." Wſchitzy ßo ßmějachu; wona pak khětſje wotankny a prawu wokleńzu wotkra a k njej wulki kruch pjeczenje.

* (Mudry rekruta.) W lěcze 1795 pſchińdże jedyn młody cżłowjek do jeneho ſchwabſkeho měſta, ſo by tam do wójſka ſtupił. Jako ßo jeho tam offizier woprascha, kak ſtary je, dha wón wotmolwi: „Jena dwazyczˇ lět. Hdy budźich jene zyłe lěto khory njepobył, dha budźich dwěadwazyczˇi ſtary był."

* W Draždżanach ßo 18. decembra jedyn dźěłaczeř pſchi ryczu noweje ſtudnje ſaßypny. Hakle naſajtra możachu jeho wurycz, wón bě pak morwy a bě ßo najſterje hnydom pſchi ſaßypnjenju ſadußył.

* W Draždżanach je żona dźěłaczerja Uhliga 2. decembra trójniki (3 hólzow) porodźiła.

* W Lübecku mějachu 17. decembra khětro wulke powodżenje, dokelž bě ßylny naranſchi wětr wjele wody ſ morja po rěkach, do njeho padazych, do kraja ſahnak.

* W Rodewiſchu ßu ſa někotre dny 8 pßow ſaraſyczˇ dyrbjeli, dokelž běchu ſkażene. Woni běchu tſi dźěczi ſkußali.

* W Hródku běſcheaj jedyn ßukelnik a jeho żona rano na dźěło wuſchkoj a běſchtaj dwě dźěſczi wot 2 a 4 lět we kożu leżo ſawoſtajikoj, kaž bě ßo to hewak tež tak ſtako, dokelž macz wſchědnje w 9 hodźinach domoj pſchińdże a jimaj tehdy hakle ſtawacz daſche. Wóndano pak, jako wona do jſtwy ſtupi, běſchtaj wobej dźěſczi morwej. Wonej běſchtej ßo ſadußyłej, pſchetoż pod kożom bě ßo něſchto ßmudźicz poczało a bě pſches to żałoßnje tołſty kus naſtał.

* Na żeleſnizy bjes Kijowom w Breſczom (w Rußowſkej) ſta ßo 14. decembra to njeſboże, ſo bliſko Kaſalinſka dwaj tworowaj cżahaj na ßo ſtorczíſchtaj. Pſchi tym ßo 9 waggonow rosraſy, wobej lokomotiwje ßo wobſchkodźiſchtej, 5 cżłowjekow pak bu cżežko a 8 lohko ranjenych.

Cyrkwinske powjesće.

Křćeni:

Pětrowſka zyrkej: Bjedrich Hermann,ˇ Jakuba Kubizy, wobydlerja, ß.

Michałſka zyrkej: Hana Marja, Mateja Michałka, ſahrodnika w Delnjej Kinje, dź. — Korla Auguſt, Ernſta Handrija Nowaka, knježeho pohonca we Wulkim Wjelkowje, ß. — Marja Thereſia, Jana Mujika, wobydlerja w Małßezach, dź.

Katholſka zyrkej: Mikławſch Pawoł, Jana Měrczinka, žiwnoſczerja w Hrubjeležizach, ß.

Zemrjeći:

Dżeń 25. novembra: Marja rodżena Domſchez, Jana Wiczaſa, khěžkarja w Khelnje, wudowa, wobydlerka pod hrodom, 77 l. — 28., Handrij Pjatka pomjenowany Freitag, wumjeńkař w Dźěžnikezach, 70 l. — 29., Helena Auguſta, Jana Wudowiza, wobydlerja, dź., 3 l. 6 d. — 3. decembra: Jurij Krolmus (Grollmuß), měſchczan a ſahrodnikař, 73 l. — Madlena rodżena Stangez, njebo Jana Bohuwěra Khmjela (Hoppe), murjerja na Židowje, wudowa, 56 l. 10 m. 8 d. — Helena Auguſta, Bjedricha Wylema Gubſcha, wobydlerja pod hrodom, dź., 5 m. 8 d. — 8., Michał Schmidt, khěžeř a murjeř na Židowje, 32 l. 8 m. 11 d. — 9., Jan Mulanſki, wobydleř, 65 l. 1 m. — Jurij Pjetſchka, žiwnoſczeř-wumjeńkař w Howujowje, 77 l. 10 m. 21 d. — 10., Marja, Jana Bjarſcha pomjenowaneho Nowaka, měſchczana a wójſki, ſawoſtajena wudowa, 72 l. 5 m. — Jan Nycža, wobydleř na Židowje, 40 l. — Michał Kſchibař (Sieber), wumjeńkař, 68 l. — 11., Jan Pětr Wiczas, wulkoſahrodnik w Sſtonej Borſchczi, 62 l. 11 m. 9 d. — 12., Jakub Adolf Krenz ſ Delnjeje Hórki, 48 l. — 14., Marja, Jurja Kruže, wobydlerja a ſtražnika w Cžichonzach, mandżelſka, 56 l. 11 m. 8 d. — 17., Handrij Heina, khěžkař w Hněwßezach, 45 l.

Wot redakzije.

Hłowne jednanja, kotrež ßu ßo wóndano pſched budyſkim pſchißažnym ßudom pſchecżiwo młynſkemu Biruſej a młynkowej Nitterowej, kaž tež pſchecżiwo druhim wobſkorżenymi měſe, my w bliżſchich cżißkach „Serb. Now." pſchinjeßemy.

Porjedżenje. W někotrych cżißkach „Serb. Now." ſandżeneho tydżenja na ſtr. 420 je měſto „kral Albert" „kral Jan" wotcżiſchczane, ſchtoż ſ tutym porjedżamy.

Kak Hans Depla a Mots Tunka rozom wótřitaj a ludźi pódla škrějetaj.

* * *

Hanß Depla. Dźesch dha druhdy do pschasy, Mótso?

Mots Tunka. Hm, schto tam chzu, hdyž niczo ßobu njepschinjeßu: to bychu pschelcze potom jenož na mnje ßwarike.

H. D. Tak njelubosne tola njejßu.

M. T. O haj, pschetož jako běchu wóndano młodźi hólzy w Kaleminje na pschasy a njeběchu schczipak ßobu pschinjeßli, dha holzy na nich borkachu.

H. D. Dha dźe budźichu ßebi ßame nékajke wokschewjenje kupicz móhke!

M. T. Haj, wone teho dla wobsanknychu, sto kóhczi dołhi punsch wuhotowacz, ale jako chzychu waricz poczecz, dha żana żaneho kroschka k temu dacz nochzysche a — duż s teje wéży niczo njebu.

H. D. Aj, aj, tola!

M. T. Napoßledku ßo hólzy nad nimi ßmilichu, ale trochu jara.

H. D. Kak to trochu jara?

M. T. Nó, holzy běchu ßo tak wopike, so dyrbjachu je porjadu domoj noßyczi.

Płaćizna žitow a produktow w Budyšinje

19. decembra 1874.

Dowoz: 3971 měchow.	Płaćizna w přerězku na wikach,				na bursy,			
	nižša.			wyšša.			najniža.			najwyšša		
	tl.	ngł	np.	tl.	ngł	np.	tl.	ngł	np.	tl.	ngł	np.
Pschenża 50 kilgr.	3	14	2	3	20	1	3	8	2	3	17	1
Rožka = =	2	28	6	3	1	8	2	28	6	3	—	5
Jeczmjeń = =	2	23	3	2	28	4	2	26	9	2	28	7
Wowß = =	3	6	—	3	8	—	3	5	—	3	7	5
Hrósch = =	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Woka = =	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Raps = =	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jahły = =	5	10	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hejduschka = =	6	17	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Lane ßymjo = =	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Běrny = =	—	25	—	—	26	2	—	—	—	—	—	—
Butra 1 =	—	29	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—
Seyno 50 =	2	—	—	2	7	5	—	—	—	—	—	—

Kórz pschenży po 170 puntach: 5 tl. 27. 1. —6 tl. 7. 2., kórz rožki po 160 puntach: 4 tl. 18. 2.—4 tl. 27., kórz jeczmjenja po 140 puntach: 3 tl. 26. 7.—4 tl. 4. 4.

Cżahi po żelesnizy:

S Budyschina do Draždżan: Rano 6 hodżinow 45 minutow; dopołdnja 9 h. 15 m.; pschipołdnju 12 h. 40 m.; popołdnju 4 h. 10 m.; wjeczor 8 h. — m.; w nozy 2 h. 35 m.; w nozy 4 h. 5 m.

S Budyschina do Shorjelza: Rano 7 h. 45 m.; dopołdnja 10 h. 50 m.; popołdnju 3 h. — m.; wjeczor 6 h. 50 m.; wjeczor 9 h. 45 m.; w nozy 12 h. 50 m.; w nozy 1 h. 48 m.

S Lubija do Zitawy: Rano 6 h. 10 m.; dopołdnja 9 h. 10 m.; pschipołdnju 12 h. 30 m.; popołdnju 4 h. — m.; wjeczor 7 h. 30 m.; wjeczor 7 h. 57 m.; wjeczor 10 h. 30 m.

Se Zitawy do Lubija: Rano 4 h. 55 m.; rano 7 h. 15 m.; dopołdnja 8 h. 26 m.; dopołdnja 10 h. 20 m.; popołdnju 2 h. 20 m.; wjeczor 6 h. 10 m.; wjeczor 8 h. 50 m.

K wobkedžbowanju.

My ſ tutym k nawjedženju dawamy, ſo ßmy wot dženßniſcheho dnja na naſchim ſkładze

ßuknowy wurěs

wuhotowany ſ **najlěpſchimi** hač do **najſchpatniſchich naſchich fabrikatow** k pſchedawanju wotewrili a je kupowarjam najpodwolniſcho poručamy.

W Budyſchinje, 18. decembra 1874.

Budyſka ßuknjowa fabrika a khumſchtny młyn
prjedy C. G. E. Mörbitz.

Swój bohače wuhotowany ſkład

mužazeje a hólčažeje draſty,

woßebje jara wulki wubjerk **ſymſkich pſchewoblekarjow** wſchěch barbow a wulkoſčow, wſcho doſpołne a po nowſchej módže, kaž tež **hólčaze nadwoblekarje**, hižom tež ſa **tſilětne** hólčata, poručam po ſpodźiwnje tunich płačźiſnach.

Adolf Weiss

na bohatej haßy w domje knjeſa tapezierarja Mäuſela.

J. G. Schneider

ſkład čaßnikow (ſegerjow)

w Budyſchinje

na ſnutskomnej lawſkej haßy čo. 134 pódla tórma.

Dokelž w Schwajzarſkej direktnje kupuju, móžu ja nowe ßlěborne, derje wotčehnjene cylindrowe čaßniki pod połnym rukowanjom po 5½, 6½ a 7½ tl. w jara pěknej dobroſczi pſchedawacz.

Mój wulki ſkład **wſchitkich** druhich družinow čaßnikow a hudźbow ßym ja k tutym hodam woßebje pſchiſporił a płačźiſny najtuniſcho poſtajił.

☞ ☞ Ja pſchiſpominam hiſchče, ſo ßym ßerbſkeje ryče runje tak mózny, kaž němſkeje.

S počeſčowanjom **J. G. Schneider**, čaßnikař.

Syroþ,

ßłódki a derje ßłodźaty, punt po 20 a 24 np., poručza
Hermann Kunack
na bohatej haßy čo. 90.

Jerje,

kopu po 28 nßl., ſchtuku po 5 np., pſchedawa
Hermann Kunack
na bohatej haßy čo. 90.

Khoſej, punt po 105, 110, 120, 130, 140, 150, 160 np.,
zokor, pt. po 40, 44, 46, 48, 50, 52, 54, 56, 60, 64 np.,
cigarry, 1000 po 4½, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15 hač 25 tol.,
raiß, pt. po 18, 20, 22, 24, 30 np.,
kuryn tobak, pt. po 24, 30, 40, 50, 60 hač 150 np.,
ſchnupny tobak, pt. po 50 hač 150 np.,
tučźno, ſchmalz, butru, jahły, jerje, krupy, grieß, hróch, ßoczki, nudle, róſynki, korinthy, korjenje, jědźny wolij, petroleum, ßwěčzenje, thran, mydło, ſol, ſodu, palenz, rum a konfekturu ßamßneje fabriki
poručza po wſchomóžno najtuniſchich płačźiſnach
J. T. Schulza na ſnutskownej lawſtej haßy 137.

Wicź, ſubbbolenje, brjodawki, róża, tokſta ſchija atd. ße na garbarſkej haßy čo. 389 w khlamach ſympathetiſzy ſapraji.

Photographia E. Poſeldt w Budyſchinje, nutskhod pſchi theatrje a ſ kotolneje haßy.

Pschedženak.

Protyka ſa Sserbow na lěto 1875.

Tuta protyka je drje trochu posdže wuschka, je pak žo cžim lěpje radžika. Wona je ſ jara pěknymi powjedancžkami wuhotowana a ſ rjanymi wobrasami (bildami) wupyschena. — K dostaczu ſa 25 np. we wudawarni „Serbſkich Nowinow."

Sserbſka protyka je tež k dostaczu pola pschekupza **P. Mickela** w Ketlizach.

Wina

běle, czerwjene a žłódke, bleschu po 7½ nžl. a drózscho, poruczataj

Scholz & Kühn

na jerjowej haży.

Róže, kaž tež **pletwa** ſa njewjesty a kmótrow žu rjane a tunje na pschedań w ſchtrymparſkich khlamach **hauenſteinſkeje** abo **butrowſkeje** haży.

Kupowanje žłómy.

Rżana a pschenczna žłóma žo ſtajnje kupuje a žo ſa nju najwyſchſcha płaczisna płaczi. Schtóž chze ju pschedacz, chzyk to we wudawarni „Serb. Now." wosjewicz.

Koże wschěch druzinow kupuje po najwyſchſchich płaczisnach

Emil Flegel

na žitnej haży w domje k. czażnikarjo **Köchlera.**

Koſaze koże,

kaž tež wſchitke druzinu njeharowanych kožow po najwyſchſchich płaczisnach kupuje

Guſtav Naucka na garbarſkej haży 426.

Koſaze, ſajecże, **korniklowe, tchórjowe, mordarjowe, liſchcze** kaž tež **czelaze koże** kupuje po najwyſchej płaczisnje

Heinrich Langa

w Budyſchinje pſchi žerbſkej katholſkej zyrkwi na žitnych wikach.

Koſaze, wowcze a czelaze koże, mordarjowe (kunjaze), tkhórjaze, liſchcze, ſajecze, korniklaze a kocze kožki ſtajnje kupuje a najwyſchſche płaczisny ſa nje dawa

Ernſt Schulz, kožkař

na garbarſkej haży pola k. hornczerſkeho miſchtra **Beega** a na kamjeńtnej haży w hoſczeńzu „k ſkotemu lawej."

Jeneho rolneho pohonicža

pyta hnydom abo k 1. januara pſchi wyžokej ſdže

M. Wagner w Ssmolizach p. Zidowa.

Jena domſka dzowka móže k nowemu lětu w Draždzanach žłužbu dostacz. Sda 50 tolar. Wſcho dalſche we wudawarni „Serb. Nowinow."

Dokelž žym jene ſaſtate khlamy horje wſak, pſchedawam nětko **žonjaze ſtoffowe jaki** wot 1 tl. 15 žl. hacž 2 tl. 10 žl., prjedawſcha płaczisna 4 tl., **džěczaze jaki** ſa 1 tl. 10 žl.—20 žl., prjedy ſa 2½ tl.; **jaquetty,** 1½ łóhcza dołhe, ſa 4 tl. 10 žl., prjedy ſa 6 tl.

To k prjódkſtejazym hodam k dobroczinemu wobkedžbowanju porucza

H. Kubaſch

na garbarſkej haży cžo. 432.

Ratarſke.

(Młócżaze maſchiny.) Wone žo ſwa, ſo žu žo nowe młocżaze maſchiny firmy: **Ph. Mayfarth & Co.** w Frankfurcże n. M. jara dobre wopokaſake, pſchetož wobžedžerjo tajkich maſchinow wo nich jenož ſ khwalbu rycża.

Spěſchne a wulke roſcherjenje dawa hižom najlěpſche žwědczenje ſa jich dobrotu a wužitnoſcz, pſchetož, kaž my žłyſchimy, je horejſcha firma w lěcże 1873 pſches **ſchtyri tyžazy a pjecz ſtow ruczných młócżazych maſchinow a jeno- abo dwajkónſkich göpłowych młocżazych maſchinow** pſchedawa.

Płaczisna je pjecża jenož 60—66 tl. franko hacž na dwórniſchczo żeleſnizy. Dla wſcheho druheho chzyž žo kóždy direktnje na horejſchu firmu wobroczicz.

Na prjódkſtejaze džiwajo ja poruczenja na tajke maſchiny horjebjeru a wukaſanje dawam. Ssobotu w korczmje k. **Winklera** (prjedy Juſta) na žitnych wikach.

Chr. Höhna w Koſkach.

Starſchim k wobkedžbowanju.

So je moje džěczo, kotrež dokhi cžaž na ſatraſchny **kaſchel** czerpjeſche, jón jenož pſches **G. A. W. Mayerowy bróſtſyrop** ſ Wrótžkawja, mi poruczeny, w krótkim cžažu wotbyło, ſ tutym džakownje pſchipósnawam a tutón hojazy žrědk w podobnych padach poruczam.

W Draždžanach. **Robert Engelmann,** ſankarſki miſchtr.

Na žwětnej wuſtajeńzy prämiirowany bróſtſyrop maja jenož prawdzimy na pſchedań w bleſchach po 8 nžl., 15 nžl. a 1 tl.:

Heinr. Jul. Kincke w Budyſchinje,
W. Rotha w Lubiju,
P. Kinne, haptykař w Hernhucże,
Joſ. Löbmann w Schěrachowje,
Ed. Hieſe w Nowoſalzu,
haptykař **Gerischer** w Oſtritzu,
Schakta we Wotrowje,
Lehmann w Budeſtezach a
haptykař Dr. **Hultzſch** w Rakezach.
J. Stockhauſen w Kamjeńzu.

Sandženu žobotu žym ja měſchk ſ hejduſchku w hoſczeńzu k „ſkotemu lawej" na wopaczny wós pokožik a chzyk jón ſprawny namakař pola domownika (Hausknecht) **Petraſcha** tam wotedacz.

Biblijska wustajeńza.
(Betlehem.)

S tutym najpodwolniſcho k nawjedźenju dawam, ſo moja wuſtajeńza, ſ jenym ponowjenym kedźbnoſcźe hódnym wobraſom — **kſchižowanje Khryſtuſa** prjódkſtajazym, ſaßo wot prěnjeho dnja hodow kóždy dźeń na tudomnej **kupnizy** w 2. poſkhodźe njedźelu a ßwjaty dźeń wot 4—9, wſchědny dźeń pak jenoż wot 6—8 hodźinow k dobroczinemu wobhladowanju pſchihotowana ſteji. Saſtupny pjenjes: **25** np., dźěczi **10** np.

Wo prawje bohaty wopytowanje najpodwolniſcho proßy

K. Jäger.

Reje

w Jeńkezach 2. dźeń hodow, 26. decembra, na czoż najpodwolniſcho pſcheproſchuje **Roſtok.**

! Keklija w Bukezach !

W hoſczeńzu knjeſa **Iſraela** w Bukezach budźe ßo hracź prěni dźeń hodow: **„mkynk a jeho dźěczo“**, druhi dźeń hodow: **„prynz Hamlet ſ Danſkeje“**, a tſeczi dźeń: **„rubjeznizy na Marije Khokmje.“** — Kóždy ras ßlěduja hiſchcze druhe pſchedſtawjenja. — Wo bohaty wopyt proßy **August Gruhl**, direktaŕ.

Sapoczatk w 8 hodźinach.

Bukiczanſke ratarſke towarſtwo

ſměje ßo dla pſchepokoženja pſchednoſchka **pónjelu, 28. decembra.** Sapoczatk runje w 4 hodźinach popokonju.

Dźeńſki porjad:

1) Pſchednoſchk k. prof. Dr. **Heidena** wo ſeźiwjenju ßwini. 2) Skaſanje ßymjenjow. 3) Poſtajenje ſhromadźiſnow towarſtwa ſa 1875. 4) Wólba naměſtnika pſchedßyby a pokładnika atd.

Drjewowa aukzja.

Sſrjedu, 30. decembra, dopołdnja wot 9 hodźinow, budźe ßo na reviru njeßwaczilſkeho majoratſkeho knjejſtwa, Holeſchow, we 8e wotdźělenju „ſajeczi kut“

250 khójnowych ſchtomow,
250 = klozow,
64 ſtohow ſchczěpow,
94 = pjeńkow,
117 dołhich hromadow

na pſcheßadźowanje pſchedawacź.

Pſchedawanje ſapoczńje ßo ſ palnym drjewom, ſ dołhimi hromadami, potom ßlěduja pjeńki, ſchczěpy, po 12 hodźinach klozy a ſchtomy.

Shromadźiſna ½9 hodźinow w drjewniſchczu 8e, hdźeź budźa pſched ſapoczatkom aukzije pſchedawanſke wuměnjenja wojſjowjene.

W Njeßwaczidle, 22. decembra 1874.

Friedrich Schulze,
wyſchſchi hajnik.

W Czichonzach

reje 2. dźeń hodow a nowe lěto.

Säuberlich.

Pſchipóßłane.

Knjeni Mathildźe Ringelhardtowej rodź. Glöcknerez w Gohlisu. W Shorjelzu, 25. nov. 1872.

Nawabjeny pſches Waſche naměſchtki w nowinach, ßym ßo ja ſwažik, Waſchu **Glöcknarſku czehnitu a hojazu žałbu***) tak derje w mojej ßwójbje, kaž pſchi druhich nałożecź, ſo bych ßo wo jejnym ſkutkowanju pſcheßwědočił. Ja ßo nuczeny czuju, Wam ßobudźelicź, ſo je ſkutkowanje Waſcheje žałby wſchě moje wotczakowanja pſchetrjechiło a ju wyſche wažu, hacź druhe žałby, kiž ßo pſchi ſaczeklišnach, ſakſach, wosabjenjach, wotewrjenych ranach, jětſenjach atd. trjebaja. Ja budu rad a ſ poknym prawom Waſchu žałbu jako woßebny a khwalobny domjazy a hojazy ßrědk, hdźeź to ſakkadnoſcź da, poruczecź. — S poczeſczowanjom

G. Müller, haptykaŕ.

*) Prawdźiwa je na ſchachtliczży ſchtemplom: **M. RINGELHARDT** k dóſtaczu w ſchachtlach po 2½ nßl. w **budyſkomaj haptykomaj**, kaž tež w haptykach w Biſkopizach, Rakezach, Schèrachowje, Hirſchfeldźe, Biernaczizach, Woſtrowzu, Herrnhuczе, Neugersdorfie, Großſchönawje, Nowoſalzu, Seifhennersdorfje a w fabrizy w Gohlisu pola Lipſka.

NB. Bjes horka wucziſchczaneho ſchtempla žałba **prawdźiwa njeje.**

Jedyn wojnaŕſki

móže pola mje pſchi dobrej ſdźě hnydom dźěło dóſtacź.

Wojnaŕ **Pjetſchka** we Łahowje.

Ja pytam

ſa blizſchu a dalſchu ſtronu wſchě družiny ratarſkeje czeledźe bjes nimi 2 młynſkeju, 1 domownika (Hausknecht). Poßlenſchi dóſtanu měßaczńje 10 tol., poknu zyrobu a pucź ßo jim ſapkaczi. **E. Hempel** na ßerbſkich hrjebjach.

Jena dźěłaczeŕſka ßwójba ſ dobrymi wopißmami móže hnydom abo k 1. haperleje wobydlenje dóſtacź cźo. 1 w Lěſchawje pola Hodźija.

Nakładnik: J. E. Smoleŕ. Čišć: L. A. Donnerhaka w Budyšinje.